

ဗုဒ္ဓတန်ခိုးကလေး ဇာတ်ကပါရှိသော
သံဝတ္ထုနာမရူပာ
တက္ကသိုလ်ဗဟိုဗုဒ္ဓဓမ္မသုတေသနဌာနကတော်

ဇာတ်ကဌကဏ္ဍ

(ပဌမော ဘာဇာ)

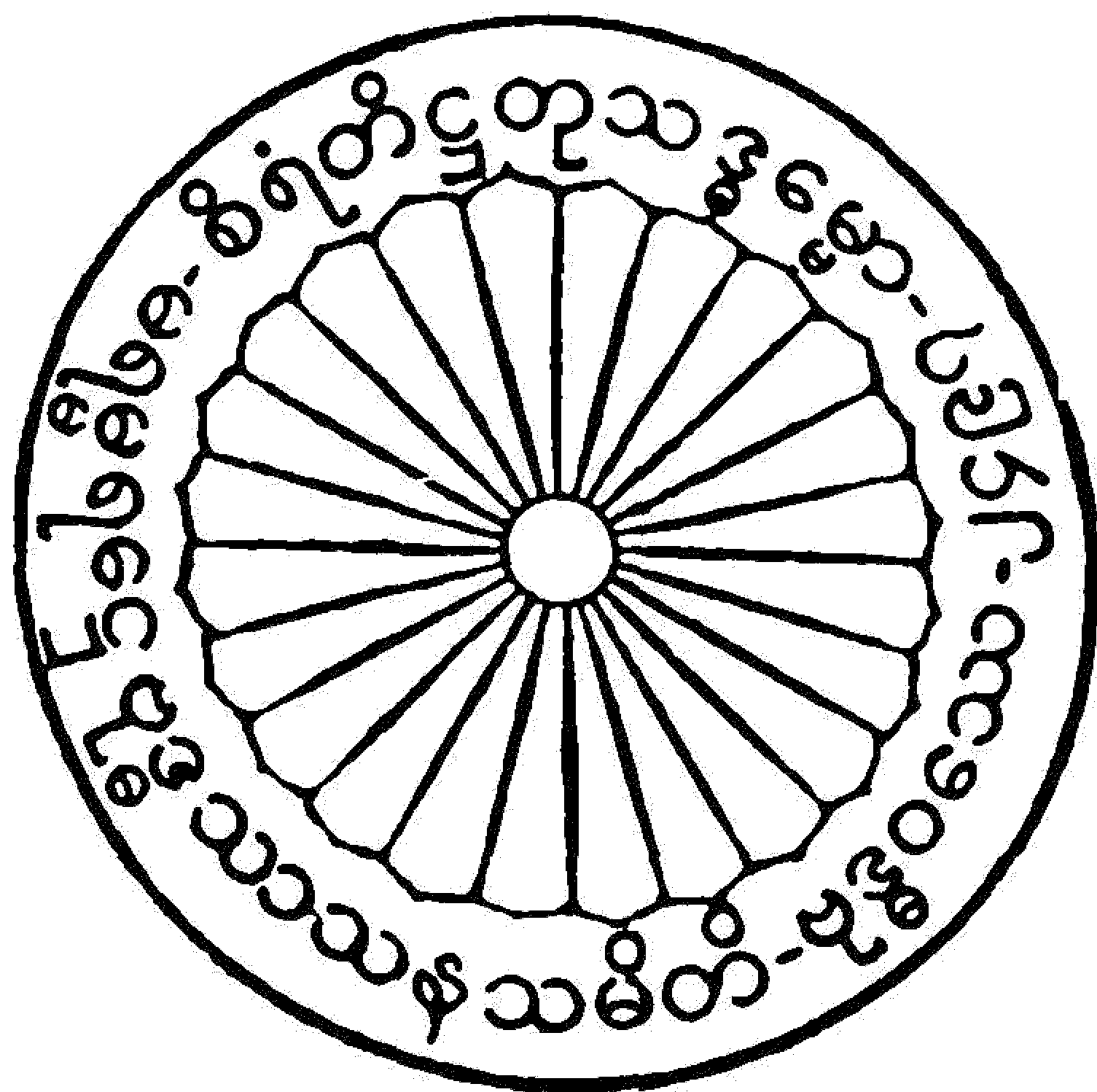

ဗုဒ္ဓဓမ္မဌာန ဗုဒ္ဓသုတေသနသိပ္ပံ
ဗုဒ္ဓဓမ္မဌာနဌာနဌာန ဗုဒ္ဓဌာန

ခုဒ္ဒကနိကာယေ ဇာတကပါဠိယာ
သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
ဘဒ္ဒန္တမဟာဗုဒ္ဓဃောသတ္ထေရေန ကတာ

ဇာတကဌကထာ

(ပဌမော ဘာဂေါ)

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓဏယန္တရာလယေ ဗုဒ္ဓါဝိတာ

ဇယားကဏ္ဍကဏ္ဍ

ပဌမအပိုင်း

မာတိကာ

ပိုဒ်

ဝိသုဒ္ဓိသုတ္တံ

....

....

၁

နိဒါန်း

၁-သုဒ္ဓါနိဒါန်း

....

....

၂

သုမေဓကဏ္ဍ

....

....

၃

၂-အဝိသုဒ္ဓါနိဒါန်း

....

....

၅၆

၃-သန္တိကေနိဒါန်း

....

....

၈၉

၁-ကေတုနိပါတ်

၁-အပဏ္ဏကဝဂ္ဂ

၁-အပဏ္ဏကဇာတကဝဏ္ဏနာ

....

....

၁၁၁

၂-ဝဏ္ဏပုပ္ဖကဇာတကဝဏ္ဏနာ

....

....

၁၂၂

၃-သေဝိဝဂ္ဂါဏိဇဇာတကဝဏ္ဏနာ

....

....

၁၂၆

၄-စုဠသေဠဇာတကဝဏ္ဏနာ

....

....

၁၃၀

၅-တဏှလနာဠဇာတကဝဏ္ဏနာ

....

....

၁၃၉

၆-ဒေဝဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ

....

....

၁၄၂

၇-ကဠဝါဟနဇာတကဝဏ္ဏနာ

....

....

၁၅၀

၈-ဂါမဏိဇာတကဝဏ္ဏနာ

....

....

၁၅၃

၉-မုသဒေဝဇာတကဝဏ္ဏနာ

....

....

၁၅၄

၁၀-သုခဝိဟာရိဇာတကဝဏ္ဏနာ

....

....

၁၅၆

ဥဒ္ဓါနဂါထာ

....

....

၁၅၉

၂-သီလဝဂ္ဂ

၁-လက္ခဏမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁)

....

....

၁၅၉

၂-နိဂြောဓမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂)

....

....

၁၆၂

၃-ကဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃)

....

....

၁၇၀

၄-ဝါတမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄)

....

....

၁၇၂

မာတိကာ			ပိဋကံ
၅-ခရာဒိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅)	၁၇၅
၆-တိပလ္လတ္တမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆)	၁၇၇
၇-မာလုတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇)	၁၈၁
၈-မတကဘတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈)	၁၈၂
၉-အာယာစိတဘတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၉)	၁၈၅
၁၀-နဠပါနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀)	၁၈၆
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၁၈၈

၃-ကုရုင်္ဂဝဂ္ဂ

၁-ကုရုင်္ဂမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁)	၁၈၉
၂-ကုတ္တုရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂)	၁၉၀
၃-ဘောဇာဇာနီယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃)	၁၉၄
၄-အာဇေညဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄)	၁၉၆
၅-တိတ္ထဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅)	၁၉၈
၆-မဟိဠာမုခဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆)	၂၀၁
၇-အဘိဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇)	၂၀၅
၈-နန္ဒိဝိဿာလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈)	၂၀၇
၉-ကဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉)	၂၀၉
၁၀-မုနိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀)	၂၁၂
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၂၁၄

၄-ကုလဝဂ္ဂ

၁-ကုလဝဂ္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁)	၂၁၄
၂-နစ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂)	၂၂၂
၃-သမ္မောဒမာနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃)	၂၂၄
၄-မစ္ဆဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄)	၂၂၆
၅-ဝဠကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅)	၂၂၈
၆-သကုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆)	၂၃၁
၇-ဘိတ္တိရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇)	၂၃၃

မာတိကာ

ပိဋက

၈-ဗကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၈)	၂၃၇
၉-နန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉)	၂၄၁
၁၀-ခဒိရဂီရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀)	၂၄၃
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၂၅၁

၅-အတ္ထကာမဝဂ္ဂ

၁-လောသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁)	၂၅၁
၂-ကပေါတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂)	၂၅၉
၃-ဝေဠုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃)	၂၆၂
၄-မကသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၄)	၂၆၄
၅-ရောဟိဏီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅)	၂၆၆
၆-အာရာမဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆)	၂၆၇
၇-ဝါရုဏီဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇)	၂၆၉
၈-ဝေဒဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈)	၂၇၀
၉-နက္ခတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉)	၂၇၄
၁၀-ဒုဗ္ဗေဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀)	၂၇၆
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၂၇၉

၆-အာသီသဝဂ္ဂ

၁-မဟာသီလဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၁)	၂၇၉
၂-စူဠဇနကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၂)	၂၈၅
၃-ပုဏ္ဏပါတိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၃)	၂၈၆
၄-ကိ°ဖလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၄)	၂၈၈
၅-ပဉ္စာဝုဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၅)	၂၉၀
၆-ကမ္ဘနက္ခန္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၆)	၂၉၃
၇-ဝါနရိန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၇)	၂၉၆
၈-တယောဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၈)	၂၉၈
၉-ဘေရိဝါဒကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၉)	၃၀၀
၁၀-သင်္ခမေဇာတကဝဏ္ဏနာ (၆၀)	၃၀၂
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၃၀၂

မာတိကာ			ပိဋက
၇-အတ္ထိဝဂ္ဂ			
၁-အသာတမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ(၆၁)	၃၀၃
၂-အဏ္ဍဘူတဇာတကဝဏ္ဏနာ(၆၂)	၃၀၇
၃-တက္ကပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ(၆၃)	၃၁၃
၄-ဒုရာဇာနဇာတကဝဏ္ဏနာ(၆၄)	၃၁၇
၅-အနဘိရတိဇာတကဝဏ္ဏနာ(၆၅)	၃၁၉
၆-မုဒုလက္ခဏဇာတကဝဏ္ဏနာ(၆၆)	၃၂၀
၇-ဥစ္ဆိဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ(၆၇)	၃၂၄
၈-သာကေတဇာတကဝဏ္ဏနာ(၆၈)	၃၂၆
၉-ဝိသဝန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ(၆၉)	၃၂၈
၁၀-ကုဒ္ဒါလဇာတကဝဏ္ဏနာ(၇၀)	၃၃၀
ဥဒ္ဒါနဂါထာ	၃၃၄
၈-ဝရုဏဝဂ္ဂ			
၁-ဝရုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ(၇၁)	၃၃၄
၂-သီလဝနာဂရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ(၇၂)	၃၃၇
၃-သစ္စိကိရဇာတကဝဏ္ဏနာ(၇၃)	၃၄၁
၄-ရုက္ခဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ(၇၄)	၃၄၆
၅-မစ္ဆဇာတကဝဏ္ဏနာ(၇၅)	၃၄၈
၆-အသင်္ကိယဇာတကဝဏ္ဏနာ(၇၆)	၃၅၁
၇-မဟာသုပိနဇာတကဝဏ္ဏနာ(၇၇)	၃၅၃
၈-ဣလိသဇာတကဝဏ္ဏနာ(၇၈)	၃၆၆
၉-ခရဿရဇာတကဝဏ္ဏနာ(၇၉)	၃၇၅
၁၀-ဘိမသေနဇာတကဝဏ္ဏနာ(၈၀)	၃၇၇
ဥဒ္ဒါနဂါထာ	၃၈၁
၉-အပါယိပ္ပဝဂ္ဂ			
၁-သုရာပါနဇာတကဝဏ္ဏနာ(၈၁)	၃၈၁
၂-မိတ္တဝိန္ဇကဇာတကဝဏ္ဏနာ(၈၂)	၃၈၄
၃-ကာဠကဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ(၈၃)	၃၈၅

မာတိကာ

ပိုဒ်

၄-အတ္ထဿဒ္ဓါရဇာတကဝဏ္ဏနာ(၈၄)	၃၈၈
၅-ကိပ္ပန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ(၈၅)	၃၈၉
၆-သီလဝိမံသကဇာတကဝဏ္ဏနာ(၈၆)	၃၉၁
၇-မင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ(၈၇)	၃၉၄
၈-သာရမ္ပဇာတကဝဏ္ဏနာ(၈၈)	၃၉၇
၉-ကုဟကဇာတကဝဏ္ဏနာ(၈၉)	၃၉၈
၁၀-အကတညူဇာတကဝဏ္ဏနာ(၉၀)	၄၀၀
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၄၀၂

၁၀-လိတ္တဝဂ္ဂ

၁-လိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ(၉၁)	၄၀၂
၂-မဟာသာရဇာတကဝဏ္ဏနာ(၉၂)	၄၀၄
၃-ဝိဿာသဘောဇနဇာတကဝဏ္ဏနာ(၉၃)	၄၁၁
၄-လောမဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ(၉၄)	၄၁၃
၅-မဟာသုဒဿနဇာတကဝဏ္ဏနာ(၉၅)	၄၁၅
၆-တေလပတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ(၉၆)	၄၁၇
၇-နာမသိဒ္ဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ(၉၇)	၄၂၆
၈-ကုဋ္ဌဝါဏီဇာတကဝဏ္ဏနာ(၉၈)	၄၂၈
၉-ပရောသဟဿဇာတကဝဏ္ဏနာ(၉၉)	၄၃၀
၁၀-အသာတရူပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၀)	၄၃၁
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၄၃၄

၁၁-ပရောသတဝဂ္ဂ

၁-ပရောသတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၁)	၄၃၅
၂-ပဏ္ဍိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၂)	၄၃၅
၃-ဝေရီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၃)	၄၃၇
၄-မိတ္တဝိန္ဗကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၄)	၄၃၈
၅-ဒုဗ္ဗလကဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၅)	၄၃၉
၆-ဥဒ္ဓန္တီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၆)	၄၄၀
၇-သာလိတ္တကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၇)	၄၄၂

မာတိကာ			ပိဋက
၈-ဗာဟိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၈)	၄၄၅
၉-ကုဏ္ဍကပူဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၉)	၄၄၆
၁၀-သဗ္ဗသံဟာရကပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၀)	၄၄၉
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၄၄၉
၁၂-ဟိမဝဂ္ဂ			
၁-ဂဠိဘပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၁)	၄၄၉
၂-အမရာဒေဝီပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၂)	၄၄၉
၃-သိင်္ဂါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၃)	၄၅၀
၄-မိတဝိန္တီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၄)	၄၅၁
၅-အနုသာသိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၅)	၄၅၃
၆-ဒုဗ္ဗစဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၆)	၄၅၅
၇-ဟိတ္ထိရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၇)	၄၅၆
၈-ဝဋ္ဋဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၈)	၄၅၈
၉-အကာလရာဝိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၉)	၄၆၁
၁၀-ဗန္ဓနမောက္ခဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၀)	၄၆၂
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၄၆၆
၁၃-ကုသနာဠိဝဂ္ဂ			
၁-ကုသနာဠိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၁)	၄၆၆
၂-ဒုဗ္ဗေဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၂)	၄၆၉
၃-နင်္ဂလီသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၃)	၄၇၂
၄-အဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၄)	၄၇၅
၅-ကဋ္ဌာဟကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၅)	၄၇၇
၆-အသိလက္ခဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၆)	၄၈၀
၇-ကလဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၇)	၄၈၃
၈-မိဋ္ဌာရဝတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၈)	၄၈၅
၉-အဂ္ဂိကဘာရဒ္ဒါဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၉)	၄၈၇
၁၀-ကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၀)	၄၈၈
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၄၉၁

မာတိကာ

ပိဋက

၁၄-အသမ္ပဒါနဝဂ္ဂ

၁-အသမ္ပဒါနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၁)	၄၉၁
၂-ဘိရုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၂)	၄၉၄
၃-သတာသနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၃)	၄၉၆
၄-ဈာနသောဓနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၄)	၄၉၈
၅-စန္ဒာဘဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၅)	၄၉၉
၆-သုဝဏ္ဏဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၆)	၅၀၀
၇-ဗဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၇)	၅၀၂
၈-ဂေါဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၈)	၅၀၆
၉-ဥဘတောဘဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၉)	၅၀၈
၁၀-ကာကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၀)	၅၁၀
ဥဒ္ဒါနဂါထာ	၅၁၂

၁၅-ကကဏ္ဍကဝဂ္ဂ

၁-ဂေါဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၁)	၅၁၃
၂-သိင်္ဂါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၂)	၅၁၅
၃-ဝိရောစဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၃)	၅၁၆
၄-နဂ်ဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၄)	၅၁၉
၅-ရာဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၅)	၅၂၁
၆-သမုဒ္ဒကာကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၆)	၅၂၂
၇-ပုပ္ဖရတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၇)	၅၂၅
၈-သိင်္ဂါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၈)	၅၂၆
၉-ကေပဏ္ဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၉)	၅၃၀
၁၀-သဉ္ဇိဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၀)	၅၃၄
ဥဒ္ဒါနဂါထာ	၅၃၈

ဇာတကဋကထာယ ပဌမဘာဂေ

မာတိကာ နိဋ္ဌတာ။

ခုဒ္ဒကနိကာယ

ဝေတကဌကထာ

(ပဌမော ဘာဂေါ)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဂန္ထာရန္တကထာ

ဇာတိကောဋိသဟဿေဟိ၊ ပမာဏရဟိတံ ဟိတံ။
လောကဿ လောကနာထေန၊ ကတံ ယေန မဟေသိနာ။
တဿ ပါဒေ နမသိတွာ၊ ကတွာ ဓမ္မဿ စဉ္ဇလိ။
သံဃဉ္စ ပတိမာနေတွာ၊ သဗ္ဗသမ္မာနဘာဇနံ။
နမဿနာဒိနော^၁ အဿ၊ ပုညဿ ရတနတ္ထယေ။
ပဝတ္တဿာနဘာဝေန၊ ဆေတွာ^၂ သဗ္ဗေ ဥပဒ္ဓဝေ။
တံ တံ ကာရဏမာဂဗ္ဗ၊ ဒေသိတာနိ ဇုတိမတာ။
အပဏ္ဏကဒိနိ ပုရာ၊ ဇာတကာနိ မဟေသိနာ။
ယာနိ ယေသု စိရံ သတ္တာ၊ လောကနိတ္ထရဏတ္ထိကော။
အနန္တေ ဗောဓိသမ္ဘာရေ၊ ပရိပါစေသိ နာယကော။
တာနိ သဗ္ဗာနိ ဧကန္တံ၊ အာရောပေန္တေဟိ သင်္ဂဟံ။
ဇာတကံ နာမ သင်္ဂဟံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဟကေဟိ ယံ။
ဗုဒ္ဓဝံသဿ ဧတဿ၊ ဣစ္ဆန္တေန စိရဋ္ဌိတိ။
ယာစိတော အဘိဂန္ဓာန၊ ထေရေန အတ္ထဒဿိနာ။

၁-နမဿနာဒိတော (သီ၊ဣ)

၂-ဆေတွာ (သီ၊ဣ)

အသံသဠဝိဟာရေန၊ သဒါ သုဒ္ဓဝိဟာရိနာ^၁။
 တထေဝ ဗုဒ္ဓမိတ္တေန၊ သန္တမိတ္တေန ဝိညနာ။
 မဟိံသာသကဝံသမှိ၊ သမ္ဘူတေန^၂ နယညနာ။
 ဗုဒ္ဓဒေဝေန စ တထာ၊ ဘိက္ခုနာ သုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ။
 မဟာပုရိသစရိယာနံ၊ အာနုဘာဝံ အစိန္တိယံ။
 တဿ ဝိဇ္ဇောတယန္တဿ၊ ဇာတကဿတ္ထဝဏ္ဏနံ။
 မဟာဝိဟာရဝါသိနံ၊ ဝါစနာမဂ္ဂနိဿိတံ။
 ဘာသိဿံ ဘာသတော တံ မေ၊ သာဓု ဂဏှန္တု သာဓဝေါတိ။

နိဒါနကထာ

သာ ပနာယံ ဇာတကဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ ခူရေနိဒါနံ အဝိခူရေနိဒါနံ သန္တိကေနိဒါနန္တိ ဣမာနိ တီဏိ နိဒါနာနိ ဒဿေတွာ ဝဏ္ဏိယမာနာ ယေ နံ သုဏန္တိ၊ တေဟိ သမုဒါဂမတော ပဋ္ဌာယ ဝိညာတတ္တာ ယသ္မာ သုဋ္ဌ၊ ဝိညာတာ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ တာနိ နိဒါနာနိ ဒဿေတွာ ဝဏ္ဏယိဿာမ။

တတ္ထ အာဒိတော တာဝ တေသံ နိဒါနာနံ ပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒီပင်္ကရပါဒမူလသ္မိံ ဟိ ကတာဘိနိဟာရဿ မဟာသတ္တဿ ယာဝ ဝေဿန္တရတ္တဘာဝါ စဝိတွာ တုသိတပုရေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တာဝ ပဝတ္တော ကထာမဂ္ဂေါ ခူရေနိဒါနံ နာမ။ တုသိတဘဝနတော ပန စဝိတွာ ယာဝ ဗောဓိမဏ္ဍော သဗ္ဗညုတပ္ပတ္တိ^၃၊ တာဝ ပဝတ္တော ကထာမဂ္ဂေါ အဝိခူရေနိဒါနံ နာမ။ သန္တိကေနိဒါနံ ပန တေသု တေသု ဌာနေသု ဝိဟရတော တသ္မိံ တသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ လဗ္ဘတိတိ။

၁-ခူရေနိဒါနကထာ

တတြိဒံ ခူရေနိဒါနံ နာမ—ဣတော^၄ ကိရ ကပ္ပသတသဟဿာမိကာနံ စတုန္တံ အသင်္ချေယျာနံ မတ္ထကေ အမရဝတီ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ တတ္ထ သုမေဓော နာမ ပြာဟ္မဏော ပဋိဝသတိ ဥဘတော သုဇာတော

၁-သုဒ္ဓဝိဟာရိနာ (သီ၊ဣ)

၂-သဗ္ဗညုတံ အဓိဂတံ (က)

၂-တထာ တေန (က)

၄-ဘဒ္ဒကပ္ပတော (က)

မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိ-
 ဝနော အက္ခိတ္တော အနုပကုဋ္ဌော^၁ ဇာတိဝါဒေန အဘိရူပေါ ဒဿနိယော
 ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္တာဂတော။ သော အညံ
 ကမ္မံ အကတွာ မြာဟ္မဏသိပ္ပမေဝ ဥဂ္ဂဏိ။ တဿ ဒဟရကာလေယေဝ
 မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ အထဿ ရာသိဝစုကော^၂ အမစ္စော အာယ-
 ပေါတ္တကံ အာဟရိတွာ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိမုတ္တာဒိဘရိတေ ဂစ္ဆေ ပိဝရိတွာ
 “တ္ထေကံ တေ ကုမာရ မာတု သန္တကံ၊ ဧတ္တကံ ပိတု သန္တကံ၊ ဧတ္တကံ အယျက-
 ပယျကာန”^၃န္တိ ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝနော ခနံ အာစိက္ခိတွာ “ဧတံ
 ပဋိပဇ္ဇာဟိ”^၄တိ အာဟ။ သုမေခပဏ္ဍိတော စိန္တေသိ “ဣမံ ခနံ သံဟရိတွာ
 မယံ ပိတုပိတာမဟာဒယော ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တာ ဧကံ ကဟာပဏမ္ဘိ ဂဟေတွာ
 န ဂတာ၊ မယာ ပန ဂဟေတွာ ဂမနကာရဏံ ကာတုံ ဝနုတိ”^၅တိ။ သော
 ရညော အာရောစေတွာ နဂရေ ဘေရိ^၆ စရာပေတွာ မဟာဇနဿ ဒါနံ ဒတွာ
 တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိ။ ဣမဿ ပနတ္ထဿ အာဝိဘာဝတ္ထံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ
 သုမေကေထာ ကထေတဗ္ဗာ။ သာ ပနေသာ ကိဉ္ဇာပိ ဗုဒ္ဓဝံသေ နိရန္တရံ
 အာဂတာယေဝ၊ ဂါထာသမ္ပန္နေန^၇ ပန အာဂတတ္တာ န သုဠု ပါကဋ္ဌာ၊ တသ္မာ
 တံ အန္တရန္တရာ ဂါထာယ သမ္ပန္နဒီပကေဟိ^၈ ဝစနေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေဿာမ။

သုမေကေထာ

ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနံ ဟိ စတုန္တံ အသင်္ချေယျာနံ မတ္တကေ ဒသဟိ
 သဒ္ဓေဟိ အဝိဝိတ္တံ “အမရဝတိ”^၁တိ စ “အမရ”^၂န္တိ စ လဒ္ဓနာမံ နဂရံ အဟောသိ၊
 ယံ သန္ဓာယ ဗုဒ္ဓဝံသေ ဝုတ္တံ—

“ကပ္ပေ စ သတသဟဿံ၊ စတုရော စ အသင်္ခိယေ။
 အမရံ နာမ နဂရံ၊ ဒဿနေယျံ မနောရမံ။
 ဒသဟိ သဒ္ဓေဟိ အဝိဝိတ္တံ၊ အန္ဓပါနသမာယုတ”^၃န္တိ။

တတ္ထ ဒသဟိ သဒ္ဓေဟိ အဝိဝိတ္တံ^၄န္တိ ဟတ္ထိသဒ္ဓေန အဿသဒ္ဓေန ရထသဒ္ဓေန
 ဘေရိသဒ္ဓေန မုဒိဂ်သဒ္ဓေန ဝိဏာသဒ္ဓေန သမ္မသဒ္ဓေန^၅ တာဠသဒ္ဓေန သင်္ခ-
 သဒ္ဓေန “အဿာထ ပိဝထ ခါဒထာ”^၆တိ ဒသမေန သဒ္ဓေနာတိ ဣမေဟိ
 ဒသဟိ သဒ္ဓေဟိ အဝိဝိတ္တံ အဟောသိ။ တေသံ ပန သဒ္ဓါနံ ဧကဒေသမေဝ
 ဂဟေတွာ—

၁-အနုပက္ခုဋ္ဌော (သီ၊ဣ) ၂-သိရိဝစုကော (က) ၃-ဂါထာဗန္ဓနေန (သီ၊ဣ)
 ၄-ဂါထာဗန္ဓဒီပကေဟိ (သီ၊ဣ) ၅-ဂီတသဒ္ဓေန (သီ၊ ဣ)

“ဟတ္ထိသဒ္ဓံ အဿသဒ္ဓံ၊ ဘေရိသင်္ခရထာနိ စ။
ခါဒထ ပိဝထ စေဝ၊ အန္ဓုပါနေန ဘောသိတ”န္တိ—

ဗုဒ္ဓဝံသေ ဣမံ ဂါထံ ဝတုာ—

“နဂရံ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နံ၊ သဗ္ဗကမ္မဗုပ္ပါဂတံ။
သတ္တရတနသမ္ပန္နံ၊ နာနာဇနသမာကုလံ။
သမိဒ္ဓံ ဒေဝနဂရံဝ၊ အာဝါသံ ပုညကမ္ပိနံ။

နဂရေ အမရဝတိယာ၊ သုမေဓော နာမ ပြာဟ္မဏော။
အနေကကောဋိသန္ဓိစယော၊ ပဟူတဓနဓညဝါ။

အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော၊ တိဏ္ဍံ ဝေဒါန ပါရဂူ။
လက္ခဏေ ဣတိဟာသေ စ၊ သဓမ္မေ ပါရမီ ဂတော”တိ—ပုတ္တံ။

အထေကဒိဝသံ သော သုမေဓပဏ္ဍိတော ဥပရိပါသာဒဝရတလေ ရဟော-
ဂတော ဟုတွာ ပလ္လင်္ဂံ အာဘုဇိတွာ နိဿိန္နော စိန္တေသိ “ပုနဗ္ဗဝေ ပဏ္ဍိတ
ပဋိသန္ဓိဂဟဏံ နာမ ဒုက္ခံ၊ တထာ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဌာနေ သရီရဘေဒနံ၊ အဟဉ္စ
ဇာတိဓမ္မော ဇရာဓမ္မော ဗျာဓိဓမ္မော မရဏဓမ္မော၊ ဧဝံဘူတေန မယာ
အဇာတိ အဇရံ အဗျာဓိ အဒုက္ခံ သုခံ သီတလံ အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ
ပရိယေသိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အဝဿံ ဘဝတော မုစ္ဆိတွာ နိဗ္ဗာနဂါမိနာ ဧကေန မဂ္ဂေန
ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ။ တေန ပုတ္တံ—

“ရဟောဂတော နိဿိဒိတွာ၊ ဧဝံ စိန္တေသဟံ တဒါ။
ဒုက္ခော ပုနဗ္ဗဝေါ နာမ၊ သရီရဿ စ ဘေဒနံ။

ဇာတိဓမ္မော ဇရာဓမ္မော၊ ဗျာဓိဓမ္မော သဟံ တဒါ။
အဇရံ အမတံ ခေမံ၊ ပရိယေသိဿာမိ နိဗ္ဗုတိ”။

ယန္ဓုနိမံ ပူတိကာယံ၊ နာနာကုဏပပူရိတံ။
ဆဇ္ဇယိတွာန ဂစ္ဆေယျံ၊ အနပေက္ခော အနတ္ထိကော။

အတ္ထိ ဟေဟိတိ သော မဂ္ဂေါ၊ န သော သက္ကာ န ဟေတုယေ။
ပရိယေသိဿာမိ တံ မဂ္ဂံ၊ ဘဝတော ပရိမုတ္တိယာ”တိ။

တတော ဥတ္တရိပိ ဧဝံ စိန္တေသိ—ယထာ ဟိ နေဝကေ ဒုက္ခဿ ပဋိပက္ခ-
ဘူတံ သုခံ နာမ အတ္ထိ၊ ဧဝံ ဘဝေ သတိ တပုဋ္ဌိပက္ခေန ဝိဘဝေနာပိ ဘဝိတဗ္ဗံ။
ယထာ စ ဥဏှေ သတိ တဿ ဂူပသမဘူတံ သီတဗ္ဗိ အတ္ထိ၊ ဧဝံ ရာဂါဒိနံ
အဂ္ဂိနံ ဂူပသမေန နိဗ္ဗာနေနာပိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ယထာ စ ပါပဿ လာမကဿ
ဓမ္မဿ ပဋိပက္ခဘူတော ကလျာဏော အနဝဇ္ဇဓမ္မောပိ အတ္ထိယေဝ၊ ဧဝမေဝ
ပါပိကာယ ဇာတိယာ သတိ သဗ္ဗဇာတိက္ခေပနတော အဇာတိသင်္ခါတေန
နိဗ္ဗာနေနာပိ ဘဝိတဗ္ဗမေဝါတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ယထာပိ ဒုက္ခေ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ သုခံ နာမပိ ဝိဇ္ဇတိ။
ဧဝံ ဘဝေ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ဝိဘဝေါပိ ဣန္ဒြိယဗ္ဗကော။

ယထာပိ ဥဏှေ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ အပရံ ဝိဇ္ဇတိ သီတလံ။
ဧဝံ တိရိစ္ဆေ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ နိဗ္ဗာနံ ဣန္ဒြိယဗ္ဗကံ။

ယထာပိ ပါပေ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ ကလျာဏမပိ ဝိဇ္ဇတိ။
ဧဝမေဝ ဇာတိ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ အဇာတိပိန္နိတဗ္ဗက”န္တိ။

အပရမ္ပိ စိန္တေသိ—ယထာ နာမ ဂူထရာသိမ္ပိ နိမုဂ္ဂေန ပုရိသေန ဒုရတော
ပဉ္စဝဏ္ဏပဒုမသဉ္စန္ဒံ မဟာတဋ္ဌာကံ ဒိသ္မာ “ကတရေန န ခေါ မဂ္ဂေန ဧတ္ထ
ဂန္တဗ္ဗ”န္တိ တံ တဋ္ဌာကံ ဂဝေသိတုံ ယုတ္တံ။ ယံ တဿ အဂဝေသနံ၊ န သော
တဋ္ဌာကဿ ဒေါသော။ ဧဝမေဝ ကိလေသမလဓာဝနေ အမတမဟာနိဗ္ဗာန-
တဋ္ဌာကေ ဝိဇ္ဇန္တေ တဿ အဂဝေသနံ န အမတနိဗ္ဗာနမဟာတဋ္ဌာ-
ကဿ ဒေါသော။ ယထာ စ စောရေဟိ သမ္ပရိဝါရိတော ပုရိသော
ပလာယနမဂ္ဂေ ဝိဇ္ဇမာနေပိ သစေ န ပလာယတိ၊ န သော မဂ္ဂဿ ဒေါသော၊
ပုရိသဿေဝ ဒေါသော။ ဧဝမေဝ ကိလေသေဟိ ပရိဝါရေတွာ ဂဟိတဿ
ပုရိသဿ ဝိဇ္ဇမာနေယေဝ နိဗ္ဗာနဂါမိမ္ပိ သိဝေ မဂ္ဂေ မဂ္ဂဿ အဂဝေသနံ နာမ
န မဂ္ဂဿ ဒေါသော၊ ပုဂ္ဂလဿေဝ ဒေါသော။ ယထာ စ ဗျာမိဝီဋ္ဌိတော
ပုရိသော ဝိဇ္ဇမာနေ ဗျာမိတိကိစ္ဆကေ ဝေဇ္ဇေ သစေ တံ ဝေဇ္ဇံ ဂဝေသိတွာ
ဗျာမိ” န တိကိစ္ဆာပေတိ၊ န သော ဝေဇ္ဇဿ ဒေါသော၊ ပုရိသဿေဝ
ဒေါသော။ ဧဝမေဝ ယော ကိလေသဗျာမိဝီဋ္ဌိတော ပုရိသော ကိလေသ-
ဂူပသမမဂ္ဂကောဝိဒံ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ အာစရိယံ န ဂဝေသတိ၊ တဿေဝ
ဒေါသော၊ န ကိလေသဝိနာသကဿ အာစရိယဿာတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ယထာ ဂူထဂတော ပုရိသော၊ တဋ္ဌာကံ ဒိသ္မာန ပူရိတံ။
န ဂဝေသတိ တံ တဋ္ဌာကံ၊ န ဒေါသော တဋ္ဌာကဿ သော။

ဧဝံ ကိလေသမလဇောဝေ၊ ဝိဇ္ဇန္တေ အမတန္တဌေ။
န ဂဝေသတိ တံ တဋ္ဌာကံ၊ န ဒေါသော အမတန္တဌေ။

ယထာ အရိဟိ ပရိရုဒ္ဓေါ၊ ဝိဇ္ဇန္တေ ဂမနဗ္ဗယေ။
န ပလာယတိ သော ပုရိသော၊ န ဒေါသော အညဿသ သော။

ဧဝံ ကိလေသပရိရုဒ္ဓေါ၊ ဝိဇ္ဇမာနေ သိဝေ ပယေ။
န ဂဝေသတိ တံ မဂ္ဂံ၊ န ဒေါသော သိဝမဉ္ဇသေ။

ယထာပိ ဗျာဓိတော ပုရိသော၊ ဝိဇ္ဇမာနေ တိကိစ္ဆကေ။
န တိကိစ္ဆာပေတိ တံ ဗျာဓိံ၊ န ဒေါသော သော တိကိစ္ဆကေ။

ဧဝံ ကိလေသဗျာဓိဟိ၊ ဒုက္ခိတော ပရိပိဋ္ဌိတော^၁။
န ဂဝေသတိ တံ အာစရိယံ၊ န ဒေါသော သော ဝိနာယကေ”တိ။

အပရမ္ပိစိန္တေသိ—ယထာ မဏ္ဍနဇာတိကော ပုရိသော ကဏ္ဍေ အာသတ္တံ ကုဏပံ ဆဇ္ဇေတွာ သုဒ္ဓိ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ မယာပိ ဣမံ ပူတိကာယံ ဆဇ္ဇေတွာ အနပေက္ခေန နိဗ္ဗာနနဂရံ ပဝိသိတဗ္ဗံ။ ယထာ စ နရနာရိယော ဥက္ကာရဘူမိယံ ဥစ္စာရပဿာဝံ ကတွံာန တံ ဥစ္ဆင်္ဂေန ဝါ အာဒါယ ဒသန္တေန ဝါ ဝေဌေတွာ^၂ ဂစ္ဆန္တိ။ ဇိဂုစ္ဆမာနာ ပန အနပေက္ခာဝ ဆဇ္ဇေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ မယာပိ ဣမံ ပူတိကာယံ အနပေက္ခေန ဆဇ္ဇေတွာ အမတံ နိဗ္ဗာနနဂရံ ပဝိသိတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ယထာ စ နာဝိကာ နာမ ဇဇ္ဇရံ နာဝံ အနပေက္ခာ ဆဇ္ဇေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ အဟမ္ပိ ဣမံ နဝဟိ ဝဏမုခေဟိ ပဿရန္တိ ကာယံ ဆဇ္ဇေတွာ အနပေက္ခော နိဗ္ဗာနပုရံ ပဝိသိဿာမိ။ ယထာ စ ပုရိသော နာနာရတနာနိ အာဒါယ စောရေဟိ သဒ္ဓိံ^၃ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တော အတ္တနော ရတနနာသဘယေန^၄ တေ ဆဇ္ဇေတွာ ခေမံ မဂ္ဂံ ဂဏှာတိ။ ဧဝံ အယမ္ပိ ကရဇကောယောရတနဝိလောပက-
စောရသဒ္ဓိသော။ သစာဟံ ဧတ္ထ တဏှံ ကရိဿာမိ။ အရိယမဂ္ဂကုသလဓမ္မရတနံ မေ နဿိဿတိ။ တသ္မာ မယာ ဣမံ စောရသဒ္ဓိသံ ကာယံ ဆဇ္ဇေတွာ နိဗ္ဗာန-
နဂရံ ပဝိသိတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ တေန ပုတ္တံ—

“ယထာပိ ကုဏပံ ပုရိသော၊ ကဏ္ဍေ ဗဒ္ဓံ ဇိဂုစ္ဆိယ^၅။
မောစယိတွာန ဂစ္ဆေယျ၊ သုဒ္ဓိ သေရီ သယံဝသိ။

၁-ပဋိပိဋ္ဌိတော (သိ၊ ဣ၊ က)
၂-ရတနဝိလောပဘယေန (က)

၂-ဒုဿန္တေ ဝါ ဗဒ္ဓိတွာ (က)
၄-ဇိဂုစ္ဆိယံ (က)

တထေဝိမံ ပူတိကာယံ၊ နာနာကုဏဗသဉ္စယံ။
ဆဉ္စယိတွာန ဂစ္ဆန္တိ၊ အနပေက္ခာ အနတ္ထိကော။

ယထာ ဥစ္စာရဌာနမှိ၊ ကရိသံ နရနာရိယော။
ဆဉ္စယိတွာန ဂစ္ဆန္တိ၊ အနပေက္ခာ အနတ္ထိကော။

ဧဝမေဝါဟံ ဣမံ ကာယံ၊ နာနာကုဏပပူရိတံ။
ဆဉ္စယိတွာန ဂစ္ဆိဿံ၊ ဝစ္စံ ကတွာ ယထာ ကုဋိံ။

ယထာပိ ဇဇ္ဇရံ နာဝံ၊ ပလုဂ္ဂံ ဥဒဂါဟိနိံ။
သာမီ ဆဉ္စေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ အနပေက္ခာ အနတ္ထိကော။

ဧဝမေဝါဟံ ဣမံ ကာယံ၊ နဝစ္စိဒ္ဓံ ဓုဝဿဝံ။
ဆဉ္စယိတွာန ဂစ္ဆိဿံ၊ ဇိဏ္ဏနာဝံဝ သာမိကော။

ယထာပိ ပုရိသော စောရေဟိ၊ ဂစ္ဆန္တော ဘဏ္ဍမာဒိယ။
ဘဏ္ဍန္တေဒဘယံ ဒိသ္မာ၊ ဆဉ္စယိတွာန ဂစ္ဆတိ။

ဧဝမေဝ အယံ ကာယော၊ မဟာစောရသမော ဝိယ။
ပဟာယိမံ ဂမိဿာမိ၊ ကုသလန္တေဒနာဘယာ”တိ။

ဧဝံ သုမေဓပဏ္ဍိတော နာနာဝိဓာဟိ ဥပမာဟိ ဣမံ နေက္ခမ္မပသံဟိတံ အတ္ထံ စိန္တေတွာ သကနိဝေသနေ အပရိမိတံ ဘောဂက္ခန္ဓံ ဟေဌာ ဝုတ္တနယေန ကပဏဒ္ဓိကာဒိနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ မဟာဒါနံ ဒတွာ ဝတ္ထုကာမေ စ ကိလေသကာမေ စ ပဟာယ အမရနဂရတော နိက္ခမိတွာ ဧကကောဝ ဟိမဝန္တေ ဓမ္မိကံ နာမ ပဗ္ဗတံ နိဿာယ အဿမံ ကတွာ တတ္ထ ပဏ္ဍသာလဉ္စ စက်မဉ္စ မာပေတွာ ပဉ္စဟိ နိဝရဏဒေါသေဟိ ဝိဝဇ္ဇိတံ “ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ”တိ- အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တေဟိ အဌဟိ ကာရဏဂုဏေဟိ သမုပေတံ အဘိညာသင်္ခါတံ ဗလံ အာဟရိတုံ တသ္မိံ အဿမပဒေ နဝဒေါသသမန္ဓာဂတံ သာဠကံ ပဇေဟိတွာ ဒွါဒသဂုဏသမန္ဓာဂတံ ဝါကစီရံ နိဝါသေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိ။ ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော အဌဒေါသသမာကိဏ္ဍံ တံ ပဏ္ဍသာလံ ပဟာယ ဒသဂုဏသမန္ဓာဂတံ ရုက္ခမူလံ ဥပဂန္ဓာ သဗ္ဗံ ဓညဝိကတိံ ပဟာယ ပဝတ္တ- ဖလဘောဇနော ဟုတွာ နိသဇ္ဇဌာနစက်မနဝသေနေဝ ပဓာနံ ပဒဟန္တော သတ္တာဟဗ္ဗန္တရေယေဝ အဌန္တံ သမာပတ္တိနံ ပဉ္စန္ဓ အဘိညာနံ လာဘီ အဟောသိ။ ဧဝံ တံ ယထာပတ္တိတံ အဘိညာဗလံ ပါပုဏိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ဝေါဟံ စိန္တယိတွဒန၊ နေကကောဋိသတံ ဓနံ။
 နာထာနာထာနံ ဒတွာန၊ ဟိမဝန္တမုပါဂမိ။
 ဟိမဝန္တဿာဝိဒူရေ၊ ဓမ္မိကော နာမ ပဗ္ဗတော။
 အဿမော သုကတော မယံ၊ ပဏ္ဏသာလာ သုမာပိတာ။
 စက်မံ တတ္ထ မာပေသိ၊ ပဉ္စဒေါသဝိဝဇ္ဇိတံ။
 အဋ္ဌဂုဏသမုပေတံ၊ အဘိညာဗလမာဟရိ။
 သာဠကံ ပဇဟိံ တတ္ထ၊ နဝဒေါသမုပါဂတံ။
 ဝါကစီရံ နိဝါသေသိ၊ ဒွါဒသဂုဏမုပါဂတံ။
 အဋ္ဌဒေါသသမာကိဏ္ဏံ၊ ပဇဟိံ ပဏ္ဏသာလကံ။
 ဥပါဂမိ ရုက္ခမူလံ၊ ဂုဏေ ဒသဟုပါဂတံ။
 ဝါပိတံ ရောပိတံ ခညံ၊ ပဇဟိံ နိရဝသေသတော။
 အနေကဂုဏသမ္ပန္နံ၊ ပဝတ္တဖလမာဒိယိ။
 တတ္ထပ္ပဓာနံ ပဒဟိံ၊ နိသဇ္ဇဌာနစက်မေ။
 အဗ္ဘန္တရမိ သတ္တာဟေ၊ အဘိညာဗလပါပုဏိ”န္တိ။

တတ္ထ “အဿမော သုကတော မယံ၊ ပဏ္ဏသာလာ သုမာပိတာ”တိ
 ဣမာယ ပါဠိယာ သုမေဓပဏ္ဍိတေန အဿမပဏ္ဏသာလာစက်မာ သဟတ္တာ
 မာပိတာ ဝိယ ဂုတ္တာ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော—မဟာသတ္တံ “ဟိမဝန္တံ
 အဇ္ဈောဂါဟေတွာ အဇ္ဇ ဓမ္မိကံ ပဗ္ဗတံ ပဝိသိဿာမိ”တိ နိက္ခန္တံ ဒိသွာ သက္ကော
 ဒေါနမိန္ဒောဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တံ^၁ အာမန္တေသိ “တာတအယံ သုမေဓပဏ္ဍိတော
 ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ နိက္ခန္တော၊ ဧတဿ ဝသနဌာနံ မာပေဟိ”တိ။ သော တဿ
 ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိက္ခိတွာ ရမဏီယံ အဿမံ၊ သုဂုတ္တံ ပဏ္ဏသာလံ၊ မနောရမံ စက်မဉ္စ
 မာပေသိ။ ဘဂဝါ ပန တဒါ အတ္တနော ပုညာနုဘာဝေန နိပ္ပန္နံ တံ အဿမပဒံ
 သန္ဓာယ “သာရိပုတ္တ တသ္မိ” ဓမ္မိကပဗ္ဗတေ—

အဿမော သုကတော မယံ၊ ပဏ္ဏသာလာ သုမာပိတာ။
 စက်မံ တတ္ထ မာပေသိ၊ ပဉ္စဒေါသဝိဝဇ္ဇိတံ”န္တိ—

အာဟ။ တတ္ထ သုကတော မယန္တိ သုကတော မယာ။ ပဏ္ဏသာလာ
 သုမာပိတာတိ ပဏ္ဏန္တဒနသာလာပိ မေ သုမာပိတာ အဟောသိ။

ပဉ္စဒေါသဝိဝဇ္ဇိတန္တိ ပဉ္စိမေစက်မဒေါသာ နာမ ထဒ္ဓဝိသမတာ အန္တော-
ရက္ခတာ ဂဟနန္တန္တတာ အတိသမ္ဘာဓတာ အတိဝိသာလတာတိ။ ထဒ္ဓဝိသမ-
ဘူမိဘာဂသ္မိံ ဟိ စက်မေ စက်မန္တဿ ပါဒါ ရုဇ္ဇန္တိ၊ ဖောဋ္ဌာ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ စိတ္တံ
ဧကဂ္ဂံ န လဘတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိပဇ္ဇတိ။ မုဒုသမတလေ ပန ဖာသုဝိဟာရံ အာဂမ္မ
ကမ္မဋ္ဌာနံ သမ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ထဒ္ဓဝိသမဘူမိဘာဂတာ ဧကော ဒေါသောတိ
ဝေဒိတဗ္ဗော။ စက်မဿ အန္တော ဝါ မဇ္ဈေ ဝါ ကောဋိယံ ဝါ ရုက္ခေ သတိ
ပမာဒမာဂမ္မ စက်မန္တဿ နလာဋ္ဌံဝါ သီသံ ဝါ ပဋိဟညတိတိ အန္တောရက္ခတာ
ဒုတိယော ဒေါသော။ တိဏလတာဒိဂဟနန္တန္တေ စက်မေ စက်မန္တော
အန္တကာရဝေလောယံ ဥရဂါဒိကေ ပါဏေ အတ္တမိတွာ ဝါ မာရေတိ၊ တေဟိ ဝါ
ဒဋ္ဌော ဒုက္ခံ အာပဇ္ဇတိတိ ဂဟနန္တန္တတာ တတိယော ဒေါသော။ အတိသမ္ဘာဓေ
စက်မေ ဝိတ္တာရတော ရတနိကေ ဝါ အမုရတနိကေ ဝါ စက်မန္တဿ ပရိစ္ဆေဒေ
ပက္ခလိတွာ နခါပိ အင်္ဂုလိယောပိ ဘိဇ္ဇန္တိတိ အတိသမ္ဘာဓတာ စတုတ္ထော
ဒေါသော။ အတိဝိသာလေ စက်မေ စက်မန္တဿ စိတ္တံ ဝိဓာဝတိ၊ ဧကဂ္ဂတံ န
လဘတိတိ အတိဝိသာလတာ ပဉ္စမော ဒေါသော။ ပုထုလတော ပန ဒိယမု-
ရတနံ ဒွိသု ပဿေသု ရတနမတ္တအနုစက်မံ^၁ ဒီသတော သဋ္ဌိဟတ္ထံ မုဒုတလံ
သမဝိပ္ပကိဏ္ဍဝါလုကံ စက်မံ ဝဇ္ဇတိ စေတိယဂိရိမ္ပိ ဒီပပ္ပသာဒကမဟိန္ဒ-
တ္ထေရဿ စက်မနံ ဝိယ၊ တာဒိသံ တံ အဟောသိ။ တေနာဟ “စက်မံ တတ္ထ
မာပေသိ”၊ ပဉ္စဒေါသဝိဝဇ္ဇိတ”န္တိ။

အဋ္ဌဂုဏသမုပေတန္တိ အဋ္ဌဟိ သမဏသုခေဟိ ဥပေတံ။ အဋ္ဌိမာနိ သမဏ-
သုခါနိ နာမ နေဓညပရိဂ္ဂဟာဘာဝေါ၊ အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍပါတပရိယေသနဘာဝေါ၊
နိဗ္ဗုတပိဏ္ဍပါတဘုဉ္ဇနဘာဝေါ၊ ရဋ္ဌံ ပိဋေတွာ နေသာရံ ဝါ သီသကဟာပဏာ-
ဒိနိ ဝါ ဂဏှန္တေသု ရာဇကုလေသု ရဋ္ဌပိဋနကိလေသာဘာဝေါ၊ ဥပကရဏေသု
နိစ္ဆန္တရာဂဘာဝေါ၊ စောရဝိလောပေ နိဗ္ဗယဘာဝေါ၊ ရာဇရာဇမဟာမတ္တေဟိ
အသံသဋ္ဌဘာဝေါ၊ စတူသု ဒိသာသု အပ္ပဋိဟတဘာဝေါတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ
ဟောတိ—ယထာ တသ္မိံ အဿမေ ဝသန္တေန သက္ကာ ဟောန္တိ ဣမာနိ အဋ္ဌ-
သမဏသုခါနိ ဝိန္နိတုံ၊ ဧဝံ အဋ္ဌဂုဏသမုပေတံ တံ အဿမံ မာပေသိန္တိ။

အဘိညာဗလမာဟရိန္တိ ပစ္ဆာ တသ္မိံ အဿမေ ဝသန္တော ကသိဏပရိကမ္ပံ
ကတွာ အဘိညာနံ သမာပတ္တိနဉ္စ ဥပ္ပါဒနတ္ထာယ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော ဝိပဿနံ
အာရဘိတွာ ထာမပ္ပတ္တံ ဝိပဿနာဗလံ အာဟရိ။ ယထာ တသ္မိံ ဝသန္တော တံ

ဗလံ အာဟရိတုံ သက္ကောမိ၊ ဧဝံ တံ အဿမံ တဿ အဘိညတ္ထာယ
ဝိပဿနာဗလဿ အနုစ္ဆရိကံ ကတွာ မာပေသိန္တိ အတ္ထော။

သာဠကံ ပဇဟိံ တတ္ထ၊ နဝဒေါသမုပါဂတန္တိ ဧတ္ထာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ။
တဒါ ကိရ ကုဋိလေဏစက်မာဒိပဋိမဏ္ဍိတံ ပုပ္ဖုပဂဗလုပဂရုက္ခသဉ္စန္တံ ရမဏီယံ
မဓုရသလိလာသယံ အပဂတဝါဠမိဂဘိသနကသကုဏံ ပဝိဝေကက္ခမံ အဿမံ
မာပေတွာ အလက်တစက်မဿ ဥဘောသု အန္တေသု အာလမ္ပနဗလကံ
သံဝိဓာယ နိသီဒနတ္ထာယ စက်မဝေမဇ္ဈေ သမတလံ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလံ မာပေတွာ
အန္တောပဏ္ဏသာလာယံ ဇဋ္ဌာမဏ္ဍလဝါကစီရတိဒဏ္ဍကုဏ္ဍိကာဒိကေ တာပသ-
ပရိက္ခာရေ၊ မဏ္ဍပေ ပါနိယသဋ္ဌပါနိယသင်္ခါနိယသရာဝါနိ၊ အဂ္ဂိသာလာယံ
အင်္ဂါရကပလ္လဒါရုအာဒိနိတိ ဧဝံ ယံ ယံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ၊
တံ တံ သဗ္ဗံ မာပေတွာ ပဏ္ဏသာလာယ ဘိတ္တိယံ “ယေ ကေစိ ပဗ္ဗဇိတု-
ကာမာ ဣမေ ပရိက္ခာရေ ဂဟေတွာ ပဗ္ဗဇန္တူ”တိ အက္ခရာနိ ဆိန္ဒိတွာ ဒေဝ-
လောကမေဝ ဂတေ ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တေ သုမေပဏ္ဍိတော ဟိမဝန္တပဗ္ဗတ-
ပါဒေ ဂိရိကန္တရာနုသာရေန အတ္တနော နိဝါသာနုရူပံ ဖာသုကဋ္ဌာနံ
ဩလောကေန္တော နဒိနိဝတ္တနေ ဝိဿကမ္မနိဗ္ဗိတံ သက္ကဒတ္တိယံ ရမဏီယံ
အဿမံ ဒိသ္မာ စက်မနကောဋီ ဂန္တော ပဒဝလဉ္စ အပဿန္တော “ရဝံ ပဗ္ဗဇိတာ
ဓုရဂါမေ ဘိက္ခံ ပရိယေသိတွာ ကိလန္တရူပါ အာဂန္တော ပဏ္ဏသာလံ
ပဝိသိတွာ နိသိန္တော ဘဝိဿန္တိ”တိ စိန္တေတွာ ထောက် အာဂမေတွာ
“အတိဝိယ စိရာယန္တိ၊ ဇာနိဿာမိ”တိ ပဏ္ဏာသာလာကုဋိဒ္ဓါရံ ဝိဝရိတွာ
အန္တော ပဝိသိတွာ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တော မဟာဘိတ္တိယံ
အက္ခရာနိ ဝါစေတွာ “မယံ ကပ္ပိယပရိက္ခာရာ ဧတေ၊ ဣမေ ဂဟေတွာ
ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ အတ္တနော နိဝတ္ထပါရုတံ သာဠကယုဂံ ပဇဟိ။ တေနာဟ
“သာဠကံ ပဇဟိံ တတ္ထာ”တိ။ ဧဝံ ပဝိဋ္ဌော အဟံ သာရိပုတ္တ တဿံ
ပဏ္ဏသာလာယံ သာဠကံ ပဇဟိံ။

နဝဒေါသမုပါဂတန္တိ သာဠကံ ပဇဟန္တော နဝ ဒေါသေ ဒိသ္မာ ပဇဟိန္တိ
ဒီပေတိ။ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဟိ သာဠကသ္မိံ နဝ ဒေါသာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။
တေသု တဿ မဟဋ္ဌဘာဝေါ ဧကော ဒေါသော၊ ပရပဋိဗဒ္ဓတာယ
ဥပ္ပဇနဘာဝေါ ဧကော၊ ပရိဘောဂေန လဟုံ ကိလိဿနဘာဝေါ ဧကော။
ကိလိဋ္ဌော ဟိ ခောဝိတဗ္ဗော စ ရဇိတဗ္ဗော စ ဟောတိ။ ပရိဘောဂေန
ဇီရဏဘာဝေါ ဧကော။ ဇိဏ္ဏဿ ဟိ တုန္တံ ဝါ အဂ္ဂဋ္ဌဒါနံ ဝါ ကာတဗ္ဗံ

ဟောတိ။ ပုန ပရိယေသနာယ ဒုရဘိသမ္ဘဝဿာဝေါ ဧကော၊ တာပသ-
ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အသာရုပ္ပဘာဝေါ ဧကော၊ ပစ္စတ္တိကာနံ သာဓာရဏဘာဝေါ
ဧကော။ ယထာ ဟိ နံ ပစ္စတ္တိကာ န ဂဏှန္တိ၊ ဧဝံ ဂေါပေတဗ္ဗော
ဟောတိ။ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ဝိဘူသနဋ္ဌာနဘာဝေါ ဧကော၊ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တဿ
ခန္ဓဘာရမဟိစ္ဆဘာဝေါ ဧကောတိ။

ဝါကစီရံ နိဝါသေသိန္တိ တဒါဟံ သာရိပုတ္တ ဣမေ နဝ ဒေါသေ ဒိသွာ
သာဠကံ ပဟာယ ဝါကစီရံ နိဝါသေသိ၊ မုဇ္ဈတိဏံ ဟီရံ ဟီရံ ကတွာ
ဂန္ဓေတွာ ကတဝါကစီရံ နိဝါသနပါရုပနတ္ထာယ အာဒိယိန္တိ အတ္ထော။

ဒွါဒသဂုဏမူပါဂတန္တိ ဒွါဒသဟိ အာနိသံသေဟိ သမန္နာဂတံ။ ဝါကစီရသ္မိံ
ဟိ ဒွါဒသ အာနိသံသာ—အပ္ပုဉ္ဇံ သုန္ဓရံ ကပ္ပိယန္တိ အယံ တာဝ ဧကော
အာနိသံသော၊ သဟတ္တာ ကာတုံ သက္ကာတိ အယံ ဒုတိယော၊ ပရိဘောဂေန
သဏီကံ ကိလိဿတိ၊ ဓောဝိယမာနေပိ ပပဉ္စော နတ္ထိတိ အယံ တတိယော၊
ပရိဘောဂေန ဇိဏ္ဍေပိ သိဗ္ဗိတဗ္ဗာဘာဝေါ စတုတ္ထော၊ ပုန ပရိယေသန္တဿ
သုခေန ကရဏဘာဝေါ ပဉ္စမော၊ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာယ သာရုပ္ပဘာဝေါ ဆဋ္ဌော၊
ပစ္စတ္တိကာနံ နိရုပဘောဂဘာဝေါ သတ္တမော၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ-
ဘာဝေါ အဋ္ဌမော၊ ဓာရဏေ သလ္လဟုကဘာဝေါ နဝမော၊ စိဝရပစ္စယေ
အပ္ပိစ္ဆဘာဝေါ ဒသမော၊ ဝါကုပ္ပတ္တိယာ ဓမ္မိကအနဝဇ္ဇဘာဝေါ ဧကောဒသမော၊
ဝါကစီရေ နဋ္ဌေပိ အနပေက္ခဘာဝေါ ဒွါဒသမောတိ။

အဋ္ဌဒေါသသမာကိဏ္ဍံ၊ ပဇဟိံ ပဏ္ဏသာလကန္တိ ကထံ ပဇဟိ? သော
ကိရ ဝရသာဠကယုဂံ ဩမုဉ္ဇိတွာ စိဝရဝံသေ လဂ္ဂိတံ အနောဇပုပ္ဖဒါမ-
သဒိသံ ရတ္တံ ဝါကစီရံ ဂဟေတွာ နိဝါသေတွာ တဿူပရိ အပရံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ
ဝါကစီရံ ပရိဒဟိတွာ ပုန္နာဂပုပ္ဖသန္တရသဒိသံ သဒုရံ အဇိနစမ္ပံ ဧကံသံ
ကတွာ ဇဋ္ဌာမဏ္ဍလံ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ စူဠာယ သဒ္ဓိံ နိစ္စလဘာဝကရဏတ္တံ
သာရသုစိံ ပဝေသေတွာ မုတ္တဇာလသဒိသာယ သိက္ခာယ ပဝါဠဝဏ္ဏံ ကုဏ္ဍိကံ
ဩဒဟိတွာ တိသု ဌာနေသု ဝက်ကာဇံ အာဒါယ ဧကိဿာ ကာဇကောဋိယာ
ကုဏ္ဍိကံ၊ ဧကိဿာ အင်္ဂုသပစ္စိတိဒဏ္ဍကာဒိနိ ဩလဂ္ဂေတွာ ခါရိဘာရံ
အံသေ ကတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန ကတ္တရဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ပဏ္ဏသာလတော
နိက္ခမိတွာ သဋ္ဌိဟတ္ထေ မဟာစက်မေ အပရာပရံ စက်မန္တော အတ္တနော
ဝေသံ ဩလောကေတွာ “မယံ မနောရထော မတ္ထကံ ပတ္ထော၊ သောဘတိ
ဝတ မေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓါဒိဟိ သဗ္ဗေဟိ ဓီရပုရိသေဟိ” ဝဏ္ဏိတာ

ဥပါနမိ° ရုက္ခမူလံ၊ ဂုဏေ ဒသဟုပါဂတန္တိ ဆန္တံ ပဋိက္ခိပိတွာ ဒသဟိ
ဂုဏေဟိ ဥပေတံ ရုက္ခမူလံ ဥပဂတောသ္မိတိ ဝဒတိ။ တတြိမေ ဒသ ဂုဏာ—
အပ္ပသမာရန္တတာ ဧကော ဂုဏော။ ဥပဂမနမတ္ထကမေဝ ဟိ တတ္ထ ဟောတိ။

အပဋိဇ္ဇနတာ^၁ ဒုတိယော။ တံ ဟိ သမ္ပဋ္ဌမိ•အသမ္ပဋ္ဌမိ ပရိဘောဂဗာသုကံ
ဟောတိယေဝ။ အနုဋ္ဌာပနိယဘာဝေါ တတိယော။ ဂရဟံ နပုဋိန္ဒာဒေတိ။ တတ္ထ
ဟိ ပါပံ ကရောန္တော လဇ္ဇတိတိ ဂရဟာယ အပုဋိန္ဒန္တဘာဝေါ စတုတ္ထော။
အဗ္ဘောကာသဝါသော ဝိယ ကာယံ န သန္တမ္ဘေတိတိ ကာယဿ အသန္တမ္ဘန-
ဘာဝေါ ပဉ္စမော၊ ပရိဂ္ဂဟကရဏာဘာဝေါ ဆဋ္ဌော၊ ဂေဟာလယပဋိက္ခေပေါ
သတ္တမော။ ဗဟုသာဓာရဏဂေဟေ ဝိယ “ပဋိဇ္ဇဂ္ဂိဿာမိ နံ၊ နိက္ခမထာ”တိ
နိဟရဏကာဘာဝေါ အဋ္ဌမော၊ ဝသန္တဿ သပ္ပိတိကဘာဝေါ နဝမော၊
ရုက္ခမူလသေနာသနဿ ဂတဂတဋ္ဌာနေ သုလဘတာယ အနပေက္ခဘာဝေါ
ဒသမောတိ ဣမေ ဒသ ဂုဏေ ဒိသွာ ရုက္ခမူလံ ဥပါဂတောသ္မိတိ ဝဒတိ။

ဣမာနိ ဧတ္တကာနိ ကာရဏာနိ သလ္လက္ခေတွာ မဟာသတ္တော ပုနဒိဝသေ
ဘိက္ခာယ ဂါမံ ပါဝိသိ။ အထဿ သမ္ပတ္တဂါမေ မနုဿာ မဟန္တေန ဥဿာ-
ဟေန ဘိက္ခံ အဒံသု။ သော ဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေတွာ အဿမံ အာဂမ္မ နိဿိဒိတွာ
စိန္တေသိ “နာဟံ အာဟာရံ န လဘာမိတိ ပဗ္ဗဇိတော၊ သိနိဒ္ဓါဟာရော
နာမေသ မာနမဒပုရိသမဒေ ဝဓေတိ၊ အာဟာရမူလကဿ စ ဒုက္ခဿ အန္တော
နတ္ထိ၊ ယန္တုနာဟံ ဝါပိတရောပိတဓညနိဗ္ဗတ္တံ အာဟာရံ ပဇေဟိတွာ ပဝတ္တ-
ဖလဘောဇနော ဘဝေယျ”န္တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ တထာ ကတွာ
သဋ္ဌေန္တော ဝါယမန္တော သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေယေဝ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ပဉ္စ
အဘိညာယော စ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ဝါပိတံ ရောပိတံ ဓညံ၊ ပဇေဟိ” နိရဝသေသတော။
အနေကဂုဏသမ္ပန္နံ၊ ပဝတ္တဖလမာဒိယိ”။

တတ္ထပ္ပဓာနံ ပဒဟိ၊ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနစက်မေ။
အဗ္ဘန္တရမိ သတ္တာဟေ၊ အဘိညာဗလပါပုဏိ”န္တိ။

ဧဝံ အဘိညာဗလံ ပတွာ သုမေဓတာပသေ သမာပတ္တိသုခေန ဝီတိ-
နာမေန္တေ ဒီပက်ရော နာမ သတ္တာ လောကေ ဥဒပါဒိ။ တဿ ပဋိသန္ဓိဇာတိ-
သမ္ဘောဓိဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေသု သကလာပိ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု သံကမ္ပိ
သမ္ပကမ္ပိ သမ္ပဝေဓိ၊ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိ၊ ဒုတ္တိံသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပါတုရဟေသုံ။
သုမေဓတာပသော သမာပတ္တိသုခေန ဝီတိနာမေန္တော နေဝ တံ သဒ္ဓ-
မသောသိ၊ န တာနိ နိမိတ္တာနိ အဒ္ဓသ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ဧဝံ မေ သိဒ္ဓိပ္ပတ္တံ၊ ဝသီဘူတဿ သာသနေ။
ဒီပင်္ကရော နာမ ဇိနော၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ လောကနာယကော။

ဥပ္ပဇ္ဇန္တေ စ ဇာယန္တေ၊ ဗုဇ္ဈန္တေ ဓမ္မဒေသနေ။
စတုရော နိမိတ္တေ နာဒ္ဒသံ၊ ဈာနရတိသမပ္ပိတော”တိ။

တသ္မိံ ကာလေ ဒီပင်္ကရဒသဗလော စတုဟိ ဒီဏာသဝသတသဟဿေဟိ
ပရိဝုတော အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ရမ္မံ နာမ နဂရံ ပတွာ သုဒဿန-
မဟာဝိဟာရေ ပဋိဝသတိ။ ရမ္မနဂရဝါသိနော “ဒီပင်္ကရော ကိရ သမဏိဿရော
ပရမာဘိသမ္ဘောမိံ” ပတွာ ပဝတ္ထဝရဓမ္မစက္ကော အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရ-
မာနော ရမ္မနဂရံ ပတွာ သုဒဿနမဟာဝိဟာရေ ပဋိဝသတိ”တိ သုတွာ
သပ္ပိနဝနီတာဒီနိ စေဝ ဘေသဇ္ဇာနိ ဝတ္ထန္တာဒနာနိ စ ဂါဟာပေတွာ
ဂန္ဓမာလာဒီဟတ္တာ ယေန ဗုဒ္ဓေါ၊ ယေန ဓမ္မော၊ ယေန သံဃော၊ တန္တိန္တာ
တပေါဏာ တပ္ပဗ္ဗာရာ ဟုတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ
ပူဇေတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္တာ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သွာတနာယ နိမန္တေတွာ
ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံသု။

တေ ပုနဒီဝသေ မဟာဒါနံ သဇ္ဇေတွာ နဂရံ အလင်္ကရိတွာ ဒသဗလဿ
အာဂမနမဂ္ဂံ အလင်္ကရေန္တာ ဥဒကဘိန္နဋ္ဌာနေသု ပံသုံ ပက္ခိပိတွာ သမံ
ဘူမိတလံ ကတွာ ရဇတပဋ္ဌဝဏ္ဏံ ဝါလုကံ အာကိရန္တိ၊ လာဇာနိ စေဝ ပုပ္ဖါနိ စ
ဝိကိရန္တိ၊ နာနာဝိရာဂေဟိ ဝတ္ထေဟိ ဓဇပဋ္ဌာကေ ဥဿာပေန္တိ၊ ကဒလိယော
စေဝ ပုဏ္ဏသဋ္ဌပန္တိယော စ ပတိဋ္ဌာပေန္တိ။ တသ္မိံ ကာလေ သုမေဓတာပသော
အတ္တနော အဿမပဒါဥဂန္တာ တေသံ မနုဿာနံ ဥပရိဘာဂေန အာကာသေန
ဂစ္ဆန္တော တေ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌေ မနုဿေ ဒိသွာ “ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ
အာကာသတော ဩရုယ ဧကမန္တံ ဌိတော မနုဿေ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဘော ကဿ
တုမေ ဣမံ မဂ္ဂံ အလင်္ကရေယာ”တိ။ တေန ပုတ္တံ—

“ပစ္စန္နဒေသဝိသယေ၊ နိမန္တေတွာ တထာဂတံ။
တဿ အာဂမနံ မဂ္ဂံ၊ သောဓေန္တိ တုဋ္ဌမာနသာ။

အဟံ တေန သမယေန၊ နိက္ခမိတွာ သကဿမာ။
ဓုနန္တော ဝါကစီရာနိ၊ ဂစ္ဆာမိ အဗ္ဗရေ တဒါ။

ဝေဒဇာတံ ဇနံ ဒိသွာ၊ တုဋ္ဌဟဋ္ဌံ ပမောဒိတံ။
ဩရေဟိတွာန ဂဂနာ၊ မနုဿေ ပုစ္ဆိ တာဝဒေ။

‘တုဋ္ဌဟဋ္ဌော ပမုဒိတော၊ ဝေဒဇာတော မဟာဇနော။
ကဿ သောဓိယတိ မဂ္ဂေါ၊ အဇ္ဇသံ ဝဋ္ဋမာယနန္တိ’။

မနုဿာ အာဟံသု “ဘန္တေ သုမေဓ န တံ ဇာနာသိ၊ ဒီပင်္ဂရဒသ-
ဗလော သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပတွာ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကော စာရိကံ စရမာနော
အမှာကံ နဂရံ ပတွာ သုဒဿနမဟာဝိဟာရေ ပဋိဝသတိ၊ မယံ တံ ဘဂဝန္တံ
နိမန္တယိမှာ၊ တဿေတံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အာဂမနမဂ္ဂံ အလင်္ကရေမာ”တိ။
သုမေဓတာပသော စိန္တေသိ “ဗုဒ္ဓေါတိ ခေါ ဃောသမတ္တကမ္ပိ လောကေ
ဒုလ္လဘံ၊ ပဂေဝ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ၊ မယာပိ ဣမေဟိ မနုဿေဟိ သဒ္ဓိံ ဒသဗလဿ
မဂ္ဂံ အလင်္ကရိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော တေ မနုဿေ အာဟ “သစေ ဘော တုမေ
ဇေတံ မဂ္ဂံ ဗုဒ္ဓဿ အလင်္ကရေထ၊ မယုမ္ပိ ဧကံ ဩကာသံ ဒေထ၊ အဟမ္ပိ တုမေဟိ
သဒ္ဓိံ မဂ္ဂံ အလင်္ကရိဿာမိ”တိ။ တေ “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိက္ခိတွာ “သုမေဓ-
တာပသော ဣဒ္ဓိမာ”တိ ဇာနန္တာ ဥဒကဘိန္နောကာသံ သလ္လက္ခေတွာ
“တံ ဣမံ ဌာနံ အလင်္ကရေဟိ”တိ အဒံသု။ သုမေဓော ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ပီတိံ
ဂဟေတွာ စိန္တေသိ “အဟံ ဣမံ ဩကာသံ ဣဒ္ဓိယာ အလင်္ကရိတုံ သက္ကောမိ၊
ဧဝံ အလင်္ကတော ပန မမ မနံ” န ပရိတောသေဿတိ၊ အဇ္ဇေ မယာ ကာယ-
ဝေယျာဝစ္စံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ပံသုံ အာဟရိတွာ တသ္မိံ ပဒေသေ ပက္ခိပိ။

တဿ တသ္မိံ ပဒေသေ အနလင်္ကတေယေဝ ဒီပင်္ဂရော ဒသဗလော မဟာ-
နဘာဝါနံ ဆဋ္ဌဘိညာနံ ဒီဏာသဝါနံ စတူဟိ သတသဟဿေဟိ ပရိဝုတော
ဒေဝတာသု ဒိဗ္ဗဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇယန္တိသု ဒိဗ္ဗသင်္ဂီတေသု ပဝတ္တန္တေသု
မနုဿေသု မာနသကဂန္ဓေဟိ စေဝ မာလာဒီဟိ စ ပူဇယန္တေသု အနန္တာယ
ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ မနောသိလာတလေ ဝိဇ္ဇမ္ဘမာနော သီဟော ဝိယ တံ
အလင်္ကတပဋိယတ္တံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ သုမေဓတာပသော အင်္ဂါနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ
အလင်္ကတမဂ္ဂေန အာဂစ္ဆန္တဿ ဒသဗလဿ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏပဋိ-
မဏ္ဍိတံ အသီတိယာ အနုဗျဉ္ဇနေဟိ အနုရုဋ္ဌိတံ^၂ ဗျာမပ္ပဘာယ သမ္ပရိဝါရိတံ
မဏိဝဏ္ဏဂဂနတလေ နာနပ္ပကာရာ ဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ အာဝေဋ္ဌာဝေဋ္ဌဘူတာ
စေဝ ယုဂလယုဂလဘူတာ စ ဆဗ္ဗဏ္ဍသနဗုဒ္ဓရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တံ ရူပဂ္ဂပ္ပတ္တံ
အတ္တဘာဝံ ဩလောကေတွာ “အဇ္ဇေ မယာ ဒသဗလဿ ဇီဝိတပရိစ္စာဂံ ကာတုံ
ဝဇ္ဇတိ၊ မာ ဘဂဝါ ကလလံ အက္ကမိ၊ မဏိဖလကသေတုံ ပန အက္ကမန္တော
ဝိယ သဒ္ဓိံ စတူဟိ ဒီဏာသဝသတသဟဿေဟိ မမ ပိဋ္ဌိံ မဒ္ဒမာနော ဂစ္ဆတု။

တံ မေ ဘဝိဿတိ ဒိဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ”တိ ကေသေ မောစေတွာ
အဇိနစမ္ပဇဋ္ဌာမဏ္ဍလဝါကစီရာနိ^၁ ကာဠဝဏ္ဏေ ကလလေ ပတ္တရိတွာ မဏိ-
ဖလကသေတု ဝိယ ကလလပိဋ္ဌေ နိပဇ္ဇိ။ တေန ပုတ္တံ—

“တေ မေ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကံသု၊ ‘ဗုဒ္ဓေါ လောကေ အနုတ္တရော။
ဒီပင်္ဂရော နာမ ဇိနော၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ လောကနာယကော။
တဿ သောဓိယတိ မဂ္ဂေါ၊ အဗ္ဗေသံ ဝဋုမာယနံ’။

ဗုဒ္ဓေါတိ မမ သုတွာန၊ ဝီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ တာဝဒေ။
ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါတိ ကထယန္တော၊ သောမနဿံ ပဝေဒယိ”။

တတ္ထ ဌတွာ ဝိစိန္တေသိ”။ တုဋ္ဌော သံဝိဂ္ဂမာနသော။
‘ဣဓ ဗီဇာနိ ရောပိဿံ၊ ခဏော ဝေ မာ ဥပစ္စင်္ဂါ’။

ယဒိ ဗုဒ္ဓဿ သောဓေထ၊ ဧကောကာသံ ဒဒါထ မေ။
အဟမ္ပိ သောဓယိဿာမိ၊ အဗ္ဗေသံ ဝဋုမာယနံ။

အဒိသု တေ မမောကာသံ၊ သောဓေတုံ အဗ္ဗေသံ တဒါ။
ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါတိ စိန္တေန္တော၊ မဂ္ဂံ သောဓေမဟံ တဒါ။

အနိဋ္ဌိတေ မမောကာသေ၊ ဒီပင်္ဂရော မဟာမုနိ။
စတူဟိ သတသဟဿေဟိ၊ ဆဋ္ဌဘိညေဟိ တာဒိဟိ။
ခိဏာသဝေဟိ ဝိမလေဟိ၊ ပဋိပဇ္ဇိ အဗ္ဗေသံ ဇိနော။

ပစ္စုဂ္ဂမနာ ဝတ္တန္တိ၊ ဝဇ္ဇန္တိ ဘေရိယော ဗဟူ။
အာမောဒိတာ နရမရူ၊ သာဓုကာရံ ပဝတ္တယံ။

ဒေဝါ မနုဿေ ပဿန္တိ၊ မနုဿံပိ စ ဒေဝတာ။
ဥဘောပိ တေ ပဉ္စလိကာ၊ အနုယန္တိ တထာဂတံ။

ဒေဝါ ဒိဗ္ဗေဟိ တုရိယေဟိ၊ မနုဿာ မာနုဿေဟိ စ။
ဥဘောပိ တေ ဝဇ္ဇယန္တော၊ အနုယန္တိ တထာဂတံ။

ဒိဗ္ဗံ မန္ဒာရဝံ ပုပ္ဖံ၊ ပဒုမံ ပါရိဆတ္တကံ။
ဒိသောဒိသံ ဩကိရန္တိ၊ အာကာသနဘဂတာ^၂ မရူ။

စမ္ပကံ သလလံ နိပံ၊ နာဂပုန္ဓာဂကေတုကံ။
 ဒိသောဒိသံ ဥက္ခိပန္တိ၊ ဘူမိတလဂတာ နရာ။
 ကေသေ မုဉ္ဇိတွာဟံ တတ္ထ၊ ဝါကစီရဉ္စ စမ္ပကံ။
 ကလလေ ပတ္တရိတွာန၊ အဝကုဇ္ဇော နိပဇ္ဇဟံ။
 အက္ကမိတွာန မံ ဗုဒ္ဓေါ၊ သဟ သိဿေဟိ ဂစ္ဆတု။
 မာ နံ ကလလေ အက္ကမိတ္ထော၊ ဟိတာယ မေ ဘဝိဿတိ”တိ။

သော ကလလဝိဇ္ဇေ နိပန္ဓကောဝ ပုန အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ ဒီပင်္ဂရ-
 ဒသဗလဿံ ဗုဒ္ဓသိရိံ သမ္ပဿမာနော ဧဝံ စိန္တေသိ “သစာဟံ ဣစ္ဆေယျံ၊
 သဗ္ဗကိလေသေ ဈာပေတွာ သံသနဝကော ဟုတွာ ရမ္မနဂရံ ပဝိသေယျံ၊
 အညာတကဝေသေန ပန မေ ကိလေသေ ဈာပေတွာ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိယာ ကိစ္စံ
 နတ္ထိ၊ ယန္တုနာဟံ ဒီပင်္ဂရဒသဗလော ဝိယ ပရမာဘိသမ္ဗောဓိံ ပတွာ ဓမ္မနာဝံ
 အာရောပေတွာ မဟာဇနံ သံသာရဿာဂရာ ဥတ္တာရေတွာ ပစ္ဆာ ပရိနိဗ္ဗာ-
 ယေယျံ၊ ဣဒံ မယံ ပတိရူပ”န္တိ။ တတော အဋ္ဌ ဓမ္မေ သမောဓာနေတွာ ဗုဒ္ဓ-
 ဘာဝါယ အဘိနိဟာရံ ကတွာ နိပဇ္ဇိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ပထဝီယံ နိပန္ဓဿ၊ ဧဝံ မေ အာသိ စေတသော။
 ‘ဣစ္ဆမာနော အဟံ အဇ္ဇ၊ ကိလေသေ ဈာပယေ မမ။
 ကိ’ မေ အညာတဝေသေန၊ ဓမ္မံ သစ္စိကတေနိဓ။
 သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဟေဿံ သဒေဝကေ။
 ကိ’ မေ ဧကေန တိဏ္ဍေန၊ ပုရိသေန ထာမဒဿိနာ။
 သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ၊ သန္တာရေဿံ သဒေဝကေ။
 ဣမိနာ မေ အဓိကာရေန၊ ကတေန ပုရိသုတ္တမေ။
 သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ၊ တာရေမိ ဇနတံ ဗဟုံ။
 သံသာရသောတံ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဝိဒ္ဓိသေတွာ တယော ဘဝေ။
 ဓမ္မနာဝံ သမာရယ၊ သန္တာရေဿံ သဒေဝကေ’တိ”။

ယသ္မာ ပန ဗုဒ္ဓတ္ထံ ပတ္ထေန္တဿ—

မနုဿတ္ထံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဟေတု သတ္တာရဒဿနံ။
 ပဗ္ဗဇော ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊ အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ။
 အဋ္ဌဓမ္မသမောဓာနာ၊ အဘိနိဟာရော သမိဇ္ဈတိတိ”။

မနုဿတ္တဘာဝသ္မိယေဝ^၁ဟိ ဌတော ဗုဒ္ဓတ္ထံ ပတ္ထေန္တဿ ပတ္တနာ သမိဇ္ဈတိ၊
 န နာဂဿ ဝါ သုပဏ္ဏဿ ဝါ ဒေဝတာယ ဝါ ပတ္တနာ သမိဇ္ဈတိ။
 မနုဿတ္တဘာဝေပိ ပုရိသလိင်္ဂေ ဌိတဿေဝ ပတ္တနာ သမိဇ္ဈတိ၊ န ဣတ္ထိယာ
 ဝါ ပဏ္ဏကနပုံသကဉာတောဗျဉ္ဇနကာနံ ဝါ ပတ္တနာ သမိဇ္ဈတိ။ ပုရိသဿာပိ
 တသ္မိ အတ္တဘာဝေ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ ဟေတုသမ္ပန္နဿေဝ ပတ္တနာ သမိဇ္ဈတိ၊
 နော ဣတရဿ။ ဟေတုသမ္ပန္နဿာပိ^၂ ဇီဝမာနကဗုဒ္ဓဿေဝ သန္တိကေ
 ပတ္ထေန္တဿ ပတ္တနာ သမိဇ္ဈတိ၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဗုဒ္ဓေ စေတိယသန္တိကေ ဝါ
 ဗောဓိမူလေ ဝါ ပတ္ထေန္တဿ န သမိဇ္ဈတိ။ ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ ပတ္ထေန္တဿာပိ
 ပဗ္ဗဇ္ဇာလိင်္ဂေ ဌိတဿေဝ သမိဇ္ဈတိ၊ နော ဂိဟိလိင်္ဂေ ဌိတဿ။ ပဗ္ဗဇိတဿာပိ
 ပဉ္စာဘိညဿ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနောယေဝ သမိဇ္ဈတိ၊ န ဣမာယ ဂုဏ-
 သမ္ပတ္တိယာ ဝိရဟိတဿ။ ဂုဏသမ္ပန္နေနာပိ ယေန အတ္တနော ဇီဝိတံ ဗုဒ္ဓါနံ
 ပရိစ္စတ္ထံ ဟောတိ၊ တဿ ဣမိနာ အဓိကာရေန အဓိကာရသမ္ပန္နဿေဝ
 သမိဇ္ဈတိ၊ န ဣတရဿ။ အဓိကာရသမ္ပန္နဿာပိ ယဿ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မာနံ
 အတ္တာယ မဟန္တော ဆန္တော စ ဥဿာဟော စ ဝါယာမော စ ပရိယေဌိ
 စ၊ တဿေဝ သမိဇ္ဈတိ၊ န ဣတရဿ။

တတြိဒံ ဆန္ဒမဟန္တတာယ ဩပမ္ပံ—သစေ ဟိ ဧဝမဿ “ယော သကလ-
 စက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ ဧကောဒကီဘူတံ အတ္တနော ဗာဟုဗလေန ဥတ္တရိတွာ^၁ ပါရံ
 ဂန္တံ သမတ္ထော၊ သော ဗုဒ္ဓတ္ထံ ပါပုဏာတိ။ ယော ဝါ ပန သကလ-
 စက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ ဝေဠုဂုဗ္ဗသန္ဓေံ ဗျူဟိတွာ မဒ္ဒိတွာ ပဒဿာ ဂစ္ဆန္တော ပါရံ
 ဂန္တံ သမတ္ထော၊ သော ဗုဒ္ဓတ္ထံ ပါပုဏာတိ။ ယော ဝါ ပန သကလ-
 စက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ သတ္တိယော အာကောဋေတွာ နိရန္တရံ သတ္တိဖလသမာကိဏ္ဍံ
 ပဒဿာ အက္ကမမာနော ပါရံ ဂန္တံ သမတ္ထော၊ သော ဗုဒ္ဓတ္ထံ ပါပုဏာတိ။
 ယော ဝါ ပန သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ ဝိတစ္ဆိတင်္ဂါရဘရိတံ ပါဒေဟိ မဒ္ဒမာနော
 ပါရံ ဂန္တံ သမတ္ထော၊ သော ဗုဒ္ဓတ္ထံ ပါပုဏာတိ”တိ။ ယော ဧတေသု
 ကေမ္ပိ အတ္တနော ဒုက္ကရံ န မညတိ၊ “အဟံ ဧတမ္ပိ တရိတွာ ဝါ ဂန္တော
 ဝါ ပါရံ ဂဟေဿာမိ”တိ ဧဝံ မဟန္တေန ဆန္တေန စ ဥဿာဟေန စ ဝါယာမေန
 စ ပရိယေဌိယာ စ သမန္တာဂတော ဟောတိ၊ တဿ ပတ္တနာ သမိဇ္ဈတိ၊
 န ဣတရဿ။ သုမေဓတာပသော ပန ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မေ သမောဓာနေတွာ
 ဗုဒ္ဓဘာဝါယ အဘိနိဟာရံ ကတွာ နိပဇ္ဇိ။

၁-ဟေတုသမ္ပန္နေပိ (သိ)၊ ဟေတုသမ္ပန္နေပိ (ဣ) ၂-ပတရိတွာ (သိ၊ ဣ)

ဒီပင်္ကရောပိ ဘဂဝါ အာဂန္တာ သုမေဓတာပဿ သီသဘာဂေ
ဌတွာ မဏိသီဟပဇ္ဇရံ ဥဠါဋ္ဌေန္တော ဝိယ ပဉ္စဝဏ္ဏပ္ပဿဒဿမ္ပန္တာနိ အင်္ဂီနိ
ဥဗ္ဗိလေတွာ ကလလပိဋ္ဌေ နိပန္နံ သုမေဓတာပဿံ ဒိသ္မာ “အယံ တာပသော
ဗုဒ္ဓတ္တာယ အဘိနိဟာရံ ကတွာ နိပန္နော၊ ဣဇ္ဈိဿတိ န ခေါ ဣမဿ ပတ္ထနာ၊
ဥဒါဟု နော”တိ အနာဂတံသဉ္ဌဏံ ပေသေတွာ ဥပဓာရေန္တော “ဣတော
ကပ္ပသတသဟဿာမိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ အတိက္ကမိတွာ ဂေါတမော
နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ ဌိတကောဝ ပရိသမဇ္ဈေ ဗျာကာသိ
“ပဿထ နော တုမှေ ဣမံ ဥဂ္ဂတပံ တာပသံ ကလလပိဋ္ဌေ နိပန္နံ”န္တိ။ ဧဝံ
ဘန္တေတိ။ “အယံ ဗုဒ္ဓတ္တာယ အဘိနိဟာရံ ကတွာ နိပန္နော၊ သမိဇ္ဈိဿတိ
ဣမဿ ပတ္ထနာ၊ ဣတော ကပ္ပသတသဟဿာမိကာနံ စတုန္တံ အသင်္ချေယျာနံ
မတ္ထကေ ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ။ တသ္မိံ ပနဿ အတ္တဘာဝေ
ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ နိဝါသော ဘဝိဿတိ၊ မာယာ နာမ ဒေဝီ မာတာ၊
သုဒ္ဓေါဒနော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ အဂ္ဂသာဝကော ဥပတိဿော နာမ
ထေရော၊ ဒုတိယသာဝကော ကောလိတော နာမ၊ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကော အာနန္ဒော
နာမ၊ အဂ္ဂသာဝိကာ ခေမာ နာမထေရီ၊ ဒုတိယသာဝိကာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ နာမ
ထေရီ ဘဝိဿတိ၊ ပရိပက္ကဉ္ဌဏော မဟာဘိနိက္ခမနံ ကတွာ မဟာပဓာနံ
ပဒဟိတွာ နိဂြောဓမူလေ ပါယာသံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ
ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဗောဓိမဏ္ဍံ အာရယံ အဿတ္ထရုက္ခမူလေ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿတိ”တိ။
တေန ဝုတ္တံ—

“ဒီပင်္ကရော လောကဝိဒူ၊ အာဟုတီနံ ပဋိဂ္ဂဟော။
ဥဿီသကေ မံ ဌတွာန၊ ဣဒံ ဝစနမဗြဟ္မိ။

‘ပဿထ ဣမံ တာပသံ၊ ဇဋ္ဌိလံ ဥဂ္ဂတာပနံ။
အပရိမေယျေ ဣတော ကပ္ပေ၊ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဘဝိဿတိ။

အဟု ကပိလဝယာ ရမ္မာ၊ နိက္ခမိတွာ တထာဂတော။
ပဓာနံ ပဒဟိတွာန၊ ကတွာ ဒုက္ကရကာရိကံ။

အဇပါလရုက္ခမူလေ၊ နိသီဒိတွာ တထာဂတော။
တတ္ထ ပါယာသံ ပဂ္ဂယ၊ နေရဉ္ဇရမုပေဟိတိ။

နေရဉ္ဇရာယ တီရမှိ၊ ပါယာသံ အဒ သော ဇိနော။
ပဋိယတ္တဝရမဂ္ဂေန၊ ဗောဓိမူလမုပေဟိတိ။

တတော ပဒက္ခိဏံ ကတွာ၊ ဗောဓိမဏ္ဍံ အနုတ္တရေ။
အဿတ္ထရုက္ခမူလမိ၊ ဗုဒ္ဓိဿတိ မဟာယသော^၁။

ဣမဿ ဇနိကာ မာတာ၊ မာယာ နာမ ဘဝိဿတိ။
ဝိတာ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ၊ အယံ ဟေဿတိ ဂေါတမော။

အနာသဝါ ဝိတရာဂါ၊ သန္တစိတ္တာ သမာဟိတာ။
ကောလိတော ဥပတိဿော စ၊ အဂ္ဂါ ဟေဿန္တိ သာဝကာ။
အာနန္ဒော နာမုပဋ္ဌာကော၊ ဥပဋ္ဌိဿတိ တံ ဇိနံ။

ခေမာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ၊ အဂ္ဂါ ဟေဿန္တိ သာဝိကာ။
အနာသဝါ ဝိတရာဂါ၊ သန္တစိတ္တာ သမာဟိတာ။
ဗောဓိ တဿ ဘဂဝတော၊ အဿတ္ထောတိ ပဝုစ္စတိ^၂တိ”။

သုမေဓတာပသော “မယံ ကိရ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈိဿတိ”တိ သောမ-
နဿပုတ္တော အဟောသိ။ မဟာဇနော ဒီပင်္ဂရဒသဗလဿ ဝစနံ သုတွာ
“သုမေဓတာပသော ကိရ ဗုဒ္ဓဗိဇ္ဇံ ဗုဒ္ဓင်္ဂရော”တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော အဟောသိ။
ဧဝဉ္ဇဿ အဟောသိ “ယထာ နာမ ပုရိသော နဒိံ တရန္တော ဥဇုကေန တိတ္ထေန
ဥတ္တရိတံ အသက္ကောန္တော ဟေဋ္ဌာတိတ္ထေန ဥတ္တရတိ၊ ဧဝမေဝ ယေမိ ဒီပင်္ဂရ-
ဒသဗလဿ သာသနေ မဂ္ဂဖလံ အလဘမာနာ အနာဂတေ ယဒါတွံ ဗုဒ္ဓေါ
ဘဝိဿသိ၊ တဒါ တဝ သမ္မုခါ မဂ္ဂဖလံ သန္တိကာတံ သမတ္တာ ဘဝေယျာ-
မာ”တိ ပတ္ထနံ ဌပယိံသု။ ဒီပင်္ဂရဒသဗလောပိ ဗောဓိသတ္တံ ပသံသိတွာ
အဋ္ဌဟိ ပုပ္ဖမုဋ္ဌိဟိ ပူဇေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမိ၊ တေပိ စတုသတ-
သဟဿသင်္ခါ ဒီဏာသဝါ ဗောဓိသတ္တံ ဂန္ဓေဟိ စ မာလေဟိ စ ပူဇေတွာ
ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမိံသု။ ဒေဝမနုဿာ ပန တထေဝ ပူဇေတွာ ဝဋ္ဋိတွာ
ပက္ကန္တာ။

ဗောဓိသတ္တော သဗ္ဗေသံ ပဋိက္ကန္တကာလေ သယနာ ဝုဋ္ဌာယ “ပါရ-
မိယော ဝိစိနိဿာမီ”တိ ပုပ္ဖရာသိမတ္ထကေ ပလ္လင်္ဂံ အာဘုဇိတွာ နိဿိဒိ။ ဧဝံ
နိဿိန္န ဗောဓိသတ္တေ သကလဒသသဟဿစက္ကဝါဋ္ဌဒေဝတာ သန္တိပတိတွာ
သာဓုကာရံ ဒတွာ “အယျ သုမေဓတာပသ ပေါရာဏကဗောဓိသတ္တာနံ
ပလ္လင်္ဂံ အာဘုဇိတွာ ‘ပါရမိယော ဝိစိနိဿာမာ’တိ နိဿိန္နကာလေ ယာနိ
ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ နာမ ပညာယန္တိ၊ တာနိ သဗ္ဗာနိပိ အဇ္ဇ ပါတုဘူတာနိ၊

နိဿံသယေန တံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ မယဓ္မေတံ ဇာနာမ'ယဿေတာနိ
 နိမိတ္တာနိ ပညာယန္တိ၊ ဧကန္တေန သော ဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ'၊ တံ အတ္တနော ဝီရိယံ
 ဒဠိ ကတွာ ပဂ္ဂဏှာ"တိ ဗောဓိသတ္တံ နာနပ္ပကာရာဟိ ထုတိဟိ အဘိတ္ထုနိ"သု။
 တေန ဝုတ္တံ—

“ဣဒံ သုတွာန ဝစနံ၊ အသမဿ မဟေသိနော။
 အာမောဒိတာ နရမရူ၊ ဗုဒ္ဓဗိဇိ ကိရိ' အယံ။
 ဥက္ကဋ္ဌိသဒ္ဓါ ဝတ္တန္တိ၊ အပ္ပေါဋ္ဌေန္တိ ၂ ဟသန္တိ စ။
 ကတဇ္ဇလီ နမဿန္တိ၊ ဒသသဟဿီ သဒေဝကာ။
 ယဒိမဿ လောကနာထဿ၊ ဝိရစ္ဆိဿာမ သာသနံ။
 အနာဂတမှိ အဒ္ဓါနေ၊ ဟေဿာမ သမ္မုခါ ဣမံ။
 ယထာ မနုဿာ နဒိ' တရန္တာ၊ ပဋိဘိတ္တံ ဝိရစ္ဆိယ။
 ဟေဋ္ဌာတိတ္ထေ ဂဟေတွာန၊ ဥတ္တရန္တိ မဟာနဒိ'။
 ဧဝမေဝ မယံ သဗ္ဗေ၊ ယဒိ မုဉ္ဇာမိမံ ဇိနံ။
 အနာဂတမှိ အဒ္ဓါနေ၊ ဟေဿာမ သမ္မုခါ ဣမံ။
 ဒီပင်္ကရော လောကဝိဇ္ဇာ၊ အာဟုတိနံ ပဋိဂ္ဂဟော။
 မမ ကမ္ပံ ပကိတ္တေတွာ၊ ဒက္ခိဏံ ပါဒမုဒ္ဓရိ။
 ယေ တတ္ထာသုံ ဇိနပုတ္တာ၊ သဗ္ဗေ ပဒက္ခိဏမကံသု မံ။
 နရာ နာဂါ စ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ အဘိဝါဒေတွာန ပက္ကမံ။
 ဒဿနံ မေ အတိက္ကန္တေ၊ သသံဃေ လောကနာယကေ။
 ဟဋ္ဌတုဋ္ဌေန' စိတ္တေန၊ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟိ' တဒါ။
 သုခေန သုခိတော ဟောမိ၊ ပါမောဇ္ဇေန ပမောဒိတော။
 ဝီတိယာ စ အဘိဿန္နော၊ ပလ္လင်္က' အာဘုဇိ' တဒါ။
 ပလ္လင်္ကေန နိဿိဒိတွာ၊ ဧဝံ စိန္တေသဟံ တဒါ။
 'ဝသီဘူတော အဟံ ဈာနေ၊ အဘိညာသု ပါရမိ' ဂတော'။
 သဟဿိယမှိ လောကမှိ'၊ ဣသယော နတ္ထိ မေ သမာ။
 အသမော ဣဒ္ဓိဓမ္မေသု၊ အလဘိ' ဤဒိသံ သုခံ'။

၁-ဗုဒ္ဓဗိဇိကံရော (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

၂-အပ္ပေါဋ္ဌေန္တိ (သိ၊ ဣ)၊ အပ္ပေါဋ္ဌေန္တိ (သျာ)

၃-ဟဋ္ဌာ ဟဋ္ဌေန (သိ)

၄-အဘိညာပါရမိ' ဂတော (က)

၅-ဒဿသဟဿိလောကမှိ (က)

ပလ္လင်္ကာဘုဇနေ မယံ၊ ဒသသဟဿာမိဝါသိနော။
မဟာနာဒံ ပဝတ္ထေသုံ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ယာ ပုဗ္ဗေ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ ပလ္လင်္ကဝရမာဘုဇေ။
နိမိတ္တာနိ ပဒိဿန္တိ၊ တာနိ အဇ္ဇေ ပဒိဿရေ။

သီတံ ဗျပဂတံ ဟောတိ၊ ဥဏှဉ္စ ဥပသမ္ပတိ။
တာနိ အဇ္ဇေ ပဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဒသသဟဿီ လောကဓာတု၊ နိဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ နိရာကုလ။
တာနိ အဇ္ဇေ ပဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

မဟာဝါတာ န ဝါယန္တိ၊ န သန္တန္တိ သဝန္တိယော။
တာနိ အဇ္ဇေ ပဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ထလဇာ ဒကဇာ ပုပ္ဖါ၊ သဗ္ဗေ ပုပ္ဖန္တိ တာဝဒေ။
တေပဇ္ဇေ ပုပ္ဖိတာ သဗ္ဗေ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

လတာ ဝါ ယဒိ ဝါ ရုက္ခာ၊ ဖလဘာရာ ဟောန္တိ တာဝဒေ။
တေပဇ္ဇေ ဖလိတာ သဗ္ဗေ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

အာကာသဋ္ဌာ စ ဘူမဋ္ဌာ၊ ရတနာ ဇောတန္တိ တာဝဒေ။
တေပဇ္ဇေ ရတနာ ဇောတန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

မာနုသကာ စ ဒိဗ္ဗာ စ၊ တုရိယာ ဝဇ္ဇန္တိ တာဝဒေ။
တေပဇ္ဇေဘော အဘိရဝန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဝိစိတ္တပုပ္ဖါ ဂဂနာ၊ အဘိဝဿန္တိ တာဝဒေ။
တေပိ အဇ္ဇေ ပဝဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

မဟာသမုဒ္ဓေါ အာဘုဇတိ၊ ဒသသဟဿီ ပကမ္ပတိ။
တေပဇ္ဇေဘော အဘိရဝန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

နိရယေဝိ ဒသသဟဿေ၊ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗန္တိ တာဝဒေ။
တေပဇ္ဇေ နိဗ္ဗုတာ အဂ္ဂိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဝိမလော ဟောတိ သူရိယော၊ သဗ္ဗာ ဒိဿန္တိ တာရကာ။
တေပိ အဇ္ဇေ ပဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

အနောဝဋ္ဋေန ဥဒကံ၊ မဟိယာ ဥပ္ပိဇ္ဇိတောဝေ။
တမ္ပဇ္ဇုပ္ပိဇ္ဇတေ မဟိယာ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

တာရာဂဏာ ဝိရောစန္တိ၊ နက္ခတ္တာ ဂဂနမဏ္ဍလေ။
ဝိသာခါ စန္ဒိမာယုတ္တာ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဗိလာသယာ ဒရိသယာ၊ နိက္ခမန္တိ သကာသယာ။
တေပဇ္ဇ အာသယာ ဆုဒ္ဓါ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

န ဟောတိ အရတိ သတ္တာနံ၊ သန္တုဋ္ဌာ ဟောန္တိ တာဝဒေ။
တေပဇ္ဇ သဗ္ဗေ သန္တုဋ္ဌာ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ရာဂေါ တဉ္စပသမ္ပန္တိ၊ ဇိဃန္တာ စ ဝိနဿတိ။
တာနိပဇ္ဇ ပဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ရာဂေါ တဒါ တန ဟောတိ၊ ဒေါသော မောဟော ဝိနဿတိ။
တေပဇ္ဇ ဝိဂတာ သဗ္ဗေ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဘယံ တဒါ န ဘဝတိ၊ အဇ္ဇပေတံ ပဒိဿတိ။
တေန လိင်္ဂေန ဇာနာမ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ရဇော နုဒ္ဓိသတိ ဥဒ္ဓံ၊ အဇ္ဇပေတံ ပဒိဿတိ။
တေန လိင်္ဂေန ဇာနာမ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

အနိဋ္ဌဂန္ဓော ပက္ကမတိ၊ ဒိဗ္ဗဂန္ဓော ပဝါယတိ။
သောပဇ္ဇ ဝါယတိ ဂန္ဓော၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

သဗ္ဗေ ဒေဝါ ပဒိဿန္တိ၊ ဌပယိတွာ အရူပိနော။
တေပဇ္ဇ သဗ္ဗေ ဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ယာဝတာ နိရယာ နာမ၊ သဗ္ဗေ ဒိဿန္တိ တာဝဒေ။
တေပဇ္ဇ သဗ္ဗေ ဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ကုဇ္ဇာ ကဝါဠာ သေလာ စ၊ န ဟောန္တာဝရဏာ တဒါ။
အာကာသဘူတာ တေပဇ္ဇ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

စုတိ စ ဥပပတ္တိ စ၊ ခဏေ တသ္မိံ န ဝိဇ္ဇတိ။
တာနိပဇ္ဇ ပဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဒဠိ ပဂ္ဂဏှ ဝီရိယံ၊ မာ နိဝတ္တ အဘိက္ကမ။
မယမ္ပေတံ ဝိဇာနာမ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသီ”တိ။

ဗောဓိသတ္တော ဒီပင်္ဂရဒသဗလဿ စ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာနဉ္စ
ဝစနံ သုတွာ ဘိယျောသော မတ္တာယ သဉ္ဇာတုဿာဟော ဟုတွာ စိန္တေသိ
“ဗုဒ္ဓါ နာမ အမောဃဝစနာ၊ နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနံ ကထာယ အညထတ္တံ။ ယထာ ဟိ
အာကာသေ ခိတ္တလေဉ္စုဿ ပတနံ ဓုဝံ၊ ဇာတဿ မရဏံ ဓုဝံ၊ အရဏေ
ဥဂ္ဂတေ သူရိယသုဋ္ဌာနံ၊ အာသယာ နိက္ခန္တသီဟဿ သီဟနာဒနဒနံ၊ ဂရု-
ဂဗ္ဘာယ ဣတ္ထိယာ ဘာရမောရောပနံ အဝဿံဘာဝီ၊ ဧဝမေဝ ဗုဒ္ဓါနံ ဝစနံ
နာမ ဓုဝံ အမောဃံ၊ အဗ္ဗါ အဟံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသီ”တိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ဗုဒ္ဓဿ ဝစနံ သုတွာ၊ ဒသသဟဿနိ စူဘယံ။
တုဋ္ဌဟဋ္ဌော ပမောဒိတော၊ ဧဝံ စိန္တေသဟံ တဒါ။

အဒ္ဓေဇ္ဈဝစနာ ဗုဒ္ဓါ၊ အမောဃဝစနာ ဇိနာ။
ဝိတထံ နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝါမဟံ။

ယထာ ခိတ္တံ နဘေ လေဉ္စု၊ ဓုဝံ ပတတိ ဘူမိယံ။
တထေဝ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ၊ ဝစနံ ဓုဝသဿတံ။

ယထာပိ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ မရဏံ ဓုဝသဿတံ။
တထေဝ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ၊ ဝစနံ ဓုဝသဿတံ။

ယထာ ရတ္တိက္ခယေ ပတ္တေ၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ ဓုဝံ။
တထေဝ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ၊ ဝစနံ ဓုဝသဿတံ။

ယထာ နိက္ခန္တသယနဿ၊ သီဟဿ နဒနံ ဓုဝံ။
တထေဝ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ၊ ဝစနံ ဓုဝသဿတံ။

ယထာ အာပန္နသတ္တာနံ၊ ဘာရမောရောပနံ ဓုဝံ။
တထေဝ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ၊ ဝစနံ ဓုဝသဿတံ”န္တိ။

သော “ဓုဝါဟံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသီ”တိ ဧဝံ ကတသန္နိဋ္ဌာနော ဗုဒ္ဓကာရကေ
ဓမ္မေ ဥပဓာရေတုံ “ကဟံ န ခေါ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မာ၊ ကိံ ဥဒ္ဓိံ၊ ဥဒါဟု အဓော၊
ဒိသာသု၊ ဝိဒိသာသု”တိ အနုက္ကမေန သကလံ ဓမ္မဓာတုံ ဝိစိနန္တော ပေါရာ-
ဏကဗောဓိသတ္တေဟိ အာသေဝိတနိသေဝိတံ ပဌမံ ဒါနပါရမီ” ဒိသ္မာ ဧဝံ
အတ္တာနံ ဩဝဒိ “သုမေပေဏှိတ တံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပဌမံ ဒါနပါရမီ”
ပူရေယျာသိ။ ယထာ ဟိ နိက္ကုဇ္ဇိတော ဥဒကကုန္တော နိဿေသံ ကတွာ

ဥဒကံ ဝမတိယေဝ၊ န ပစ္စာဟရတိ၊ ဧဝမေဝ နေံ ဝါ ယသံ ဝါ ပုတ္တံ ဝါ ဒါရံ
 ဝါ အင်္ဂပစ္စင်္ဂံ ဝါ အနောလောကေတွာ သမ္ပတ္တယာစကာနံ သဗ္ဗံ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတံ
 နိဿေသံ ကတွာ ဒဒမာနော ဗောဓိရုက္ခမူလေ နိဿိဒိတွာ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ
 ပဌမံ ဒါနပါရမိံ ဒဠိ ကတွာ အဓိဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ဟန္တ ဗုဒ္ဓကရေ ဓမ္မေ၊ ဝိစိနာမိ ဣတော စိတော။
 ဥဒ္ဓံ အဓော ဒသ ဒိဿ၊ ယာဝတာ ဓမ္မဓာတုယာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိံ၊ ပဌမံ ဒါနပါရမိံ။
 ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အနုစိတ္တံ မဟာပထံ။

ဣမံ တံ ပဌမံ တာဝ၊ ဒဠိ ကတွာ သမာဒိယ။
 ဒါနပါရမိတံ ဂစ္ဆ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။

ယထာပိ ကုမ္ဘော သမ္ပုဏ္ဏော၊ ယဿ ကဿစိ အဓောကတော။
 ဝမတေဝုဒကံ နိဿေသံ၊ န တတ္ထ ပရိရက္ခတိ။

တထေဝ ယာစကေ ဒိဿ၊ ဟိနမုက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမေ။
 ဒဒါဟိ ဒါနံ နိဿေသံ၊ ကုမ္ဘော ဝိယ အဓောကတော”တိ။

အထဿ “န ဧတ္ထကေဟေဝ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဥတ္တရိပိ
 ဥပဓာရယတော ဒုတိယံ သီလပါရမိံ ဒိဿ အတဒဟောသိ “သုမေဓပဏ္ဍိတ
 တံ ဣတော ပဋ္ဌာယ သီလပါရမိမ္ပိ ပူရေယျာသိ။ ယထာ ဟိ စမရိမိဂေါ နာမ
 ဇီဝိတမ္ပိ အနောလောကေတွာ အတ္တနော ဝါလမေဝ ရက္ခတိ၊ ဧဝံ တွမ္ပိ ဣတော
 ပဋ္ဌာယ ဇီဝိတမ္ပိ အနောလောကေတွာ သီလမေဝ ရက္ခန္တော ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿ-
 သိ”တိ ဒုတိယံ သီလပါရမိံ ဒဠိ ကတွာ အဓိဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“န ဟေတေ ဧတ္ထကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
 အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိံ၊ ဒုတိယံ သီလပါရမိံ။
 ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တံ ဒုတိယံ တာဝ၊ ဒဠိ ကတွာ သမာဒိယ။
 သီလပါရမိတံ ဂစ္ဆ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။

ယထာပိ စမရိ ဝါလံ၊ ကိသ္ဗိန္ဒူ ပဋိလဂ္ဂိတံ။
 ဥပေတိ မရဏံ တတ္ထ၊ န ဝိကောပေတိ ဝါလမိံ။

တထေဝ စတုသု ဘူမိသု၊ သီလနိ ပရိပူရယ။
ပရိရက္ခ သဗ္ဗဒါ သီလံ၊ စမရိ ဝိယ ဝါလမိ”န္တိ။

အထဿ “န ဧတ္တကေဟေဝ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဥတ္တရိပိ ဥပဓာရယတော တတိယံ နေက္ခမ္မပါရမိံ ဒိသ္မာ ဧတဒဟောသိ “သုမေဓပဏ္ဍိတ တံ ဣတော ပဋ္ဌာယ နေက္ခမ္မပါရမိမ္ပိ ပူရေယျာသိ။ ယထာ ဟိ စိရံ ဗန္ဓနာဂါရေ ဝသမာနော ပုရိသော န တတ္ထ သိနေဟံ ကရောတိ၊ အထ ခေါ ဥက္ကဏ္ဍိတောယေဝ အဝသိတုကာမော ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ တွမ္ပိ သဗ္ဗဘဝေ ဗန္ဓနာဂါရသဒိသေ ကတွာ သဗ္ဗဘဝေဟိ ဥက္ကဏ္ဍိတော မုတ္တိတုကာမော ဟုတွာ နေက္ခမ္မာဘိမုခေါဝ ဟောဟိ၊ ဧဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ တတိယံ နေက္ခမ္မပါရမိံ ဒဠိ ကတွာ အဓိဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“န ဟေတေ ဧတ္တကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိံ၊ တတိယံ နေက္ခမ္မပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တံ တတိယံ တာဝ၊ ဒဠိ ကတွာ သမာဒိယ။
နေက္ခမ္မပါရမိတံ ဂစ္ဆ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။

ယထာ အန္တုဃရေ ပုရိသော၊ စိရဝုတ္တော ဒုခဋ္ဌိတော။
န တတ္ထ ရာဂံ ဇနေတိ၊ မုတ္တိမေဝ ဂဝေသတိ။

တထေဝ တံ သဗ္ဗဘဝေ၊ ပဿ အန္တုဃရေ ဝိယ။
နေက္ခမ္မာဘိမုခေါ ဟောဟိ၊ ဘဝတော ပရိမုတ္တိယာ”တိ။

အထဿ “န ဧတ္တကေဟေဝ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဥတ္တရိပိ ဥပဓာရယတော စတုတ္ထံ ပညာပါရမိံ ဒိသ္မာ ဧတဒဟောသိ “သုမေဓပဏ္ဍိတ တံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပညာပါရမိမ္ပိ ပူရေယျာသိ၊ ဟိနမဇ္ဈိမုက္ကဋ္ဌေသု ကဉ္စိ အဝဇ္ဇေတွာ သဗ္ဗေပိ ပဏ္ဍိတေ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္စံ ပုစ္ဆေယျာသိ။ ယထာ ဟိ ပိဏ္ဍာစာရိကော ဘိက္ခု၊ ဟိနာဒိကေသု ကုလေသု ကိဉ္စိ အဝဇ္ဇေတွာ ပဋိပါဋိယာ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ခိပ္ပံ ယာပနံ လဘတိ၊ ဧဝံ တွမ္ပိ သဗ္ဗပဏ္ဍိတေ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္စံ ပုစ္ဆန္တော ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ စတုတ္ထံ ပညာပါရမိံ ဒဠိ ကတွာ အဓိဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“န ဟေတေ ဧတ္တကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
 အညေဝိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။
 ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိံ၊ စတုတ္ထံ ပညာပါရမိံ။
 ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။
 ဣမံ တံ စတုတ္ထံ တာဝ၊ ဒဠိ ကတွာ သမာဒိယ။
 ပညာပါရမိတံ ဂစ္ဆ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။
 ယထာပိ ဘိက္ခု ဘိက္ခန္တော၊ ဟိနမုက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမေ။
 ကုလာနိ န ဝိဝဇ္ဇေန္တော၊ ဧဝံ လဘတိ ယာပနံ။
 တထေဝ တံ သဗ္ဗကာလံ၊ ပရိပုစ္ဆန္တော ဗုဓံ ဇနံ။
 ပညာပါရမိတံ ဂန္တော၊ သမ္မောဓိံ ပါပုဏိဿသိ”တိ။

အထဿ “န ဧတ္တကေဟေဝ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဥတ္တရိပိ ဥပဓာရယတော ပဉ္စမံ ဝိရိယပါရမိံ ဒိသ္မာ ဧတဒဟောသိ “သုမေဓပဏ္ဍိတ တံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဝိရိယပါရမိမ္ပိ ပူရေယျာသိ။ ယထာ ဟိ သီဟော မိဂရာဇာ သဗ္ဗဣရိယာပထေသု ဒဠိဝိရိယော ဟောတိ၊ ဧဝံ တွမ္ပိ သဗ္ဗဘဝေသု သဗ္ဗဣရိယာပထေသု ဒဠိဝိရိယော အနောလိနဝိရိယော သမာနော ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ပဉ္စမံ ဝိရိယပါရမိံ ဒဠိ ကတွာ အဓိဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“န ဟေတေ ဧတ္တကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
 အညေဝိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။
 ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိံ၊ ပဉ္စမံ ဝိရိယပါရမိံ။
 ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။
 ဣမံ တံ ပဉ္စမံ တာဝ၊ ဒဠိ ကတွာ သမာဒိယ။
 ဝိရိယပါရမိတံ ဂစ္ဆ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။
 ယထာပိ သီဟော မိဂရာဇာ၊ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနစက်မေ။
 အလိနဝိရိယော ဟောတိ၊ ပဂ္ဂဟိတမနော သဒါ။
 တထေဝ တံ သဗ္ဗဘဝေ၊ ပဂ္ဂဏှ ဝိရိယံ ဒဠိ။
 ဝိရိယပါရမိတံ ဂန္တော၊ သမ္မောဓိံ ပါပုဏိဿသိ”တိ။

အထဿ “န ဧတ္တကေဟေဝ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဥတ္တရိပိ ဥပဓာရယတော ဆဠိ ခန္တိပါရမိံ ဒိသ္မာ ဧတဒဟောသိ “သုမေဓပဏ္ဍိတ တံ

ဣတော ပဋ္ဌာယ ခန္တိပါရမိဗ္ဗိ ပူရေယျာသိ၊ သမ္မာနနေပိ အဝမာနနေပိ
ခမောဝ ဘဝေယျာသိ။ ယထာ ဟိ ပထဝီယံ နာမ သုစိဗ္ဗိ ပက္ခိပန္တိ အသုစိဗ္ဗိ၊
န တေန ပထဝီ သိနေဟံ၊ န ပဋိဃံ ကရောတိ၊ ခမတိ သဟတိ အဓိဝါ-
သေတိယေဝ၊ ဧဝံ တွဗ္ဗိ သမ္မာနနာဝမာနနက္ခမောဝ သမာနော ဗုဒ္ဓေါ
ဘဝိဿသိ”တိ ဆဋ္ဌံ ခန္တိပါရမိံ ဒဋ္ဌံ ကတွာ အဓိဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“န ဟေတေ ဧတ္တကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိံ၊ ဆဋ္ဌမံ ခန္တိပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တုံ ဆဋ္ဌမံ တာဝ၊ ဒဋ္ဌံ ကတွာ သမာဒိယ။
တတ္ထ အဒ္ဓေဇ္ဈမာနသော၊ သမ္မောဓိံ ပါပုဏိဿသိ။

ယထာပိ ပထဝီ နာမ၊ သုစိဗ္ဗိ အသုစိဗ္ဗိ စ။
သဗ္ဗံ သဟတိ နိက္ခေပံ၊ န ကရောတိ ပဋိဃံ တယာ။

တထေဝ တွဗ္ဗိ သဗ္ဗေသံ၊ သမ္မာနာဝမာနနက္ခမော။
ခန္တိပါရမိတံ ဂန္ဓာ၊ သမ္မောဓိံ ပါပုဏိဿသိ”တိ။

အထဿ “န ဧတ္တကေဟေဝ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဥတ္တရိပိ
ဥပဓာရယတော သတ္တမံ သစ္စပါရမိံ ဒိသ္မာ ဧတဒဟောသိ “သုမေဓပဏ္ဍိတ
တုံ ဣတော ပဋ္ဌာယ သစ္စပါရမိဗ္ဗိ ပူရေယျာသိ၊ အသနိယာ မတ္တကေ ပတ-
မာနာယပိ နောဒိနံ အတ္ထာယ ဆန္ဒာဒိဝသေန သမ္ပဇာနမုသာဝါဒံ နာမ
မာကာသိ”။ ယထာ ဟိ ဩသမိတာရကာ နာမ သဗ္ဗဥတူသု အတ္တနော
ဂမနဝိထိံ ဇဟိတွာ အညာယ ဝိထိယာ န ဂစ္ဆတိ၊ သကဝိထိယာဝ ဂစ္ဆတိ၊
ဝေမေဝ တွဗ္ဗိ သစ္စံ ဝဟာယ မုသာဝါဒံ နာမ အကရောန္တောယေဝ ဗုဒ္ဓေါ
ဘဝိဿသိ”တိ သတ္တမံ သစ္စပါရမိံ ဒဋ္ဌံ ကတွာ အဓိဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“န ဟေတေ ဧတ္တကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိံ၊ သတ္တမံ သစ္စပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တုံ သတ္တမံ တာဝ၊ ဒဠိ ကတွာ သမာဒိယ။
တတ္ထ အဒ္ဓေဇ္ဈဝစနော၊ သမ္မောဓိံ ပါပုဏိဿသိ။

ယထာပိ ဩသမိ နာမ၊ တုလာဘူတာ သဒေဝကေ။
သမယေ ဥတုဝဿေ ဝါ၊ န ဝေါက္ကမတိ ဝီထိတော။

တထေဝ တွမ္ပိ သစ္စေသု၊ မာ ဝေါက္ကမသိ ဝီထိတော။
သစ္စပါရမိတံ ဂန္နာ၊ သမ္မောဓိံ ပါပုဏိဿသိ”တိ။

အထဿ “န ဧတ္တကေဟေဝ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဥတ္တရိပိ ဥပဓာရယတော အဋ္ဌမံ အဓိဋ္ဌာနပါရမိံ ဒိသ္မာ ဧတဒဟောသိ “သုမေဓပဏ္ဍိတ တုံ ဣတော ပဋ္ဌာယ အဓိဋ္ဌာနပါရမိမ္ပိ ပူရေယျာသိ။ ယံ အဓိဋ္ဌာသိ၊ တသ္မိံ အဓိဋ္ဌာနေ နိစ္စလော ဘဝေယျာသိ။ ယထာ ဟိ ပဗ္ဗတော နာမ သဗ္ဗဒိသာသု ဝါတေဟိ ပဟဋ္ဌောပိ န ကမ္မတိ န စလတိ၊ အတ္တနော ဌာနေယေဝ တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝမေဝ တွမ္ပိ အတ္တနော အဓိဋ္ဌာနေ နိစ္စလော ဟောန္တောဝဗုဒ္ဓေါဘဝိဿသိ”တိ အဋ္ဌမံ အဓိဋ္ဌာနပါရမိံ ဒဠိ ကတွာ အဓိဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“န ဟေဟေ ဧတ္တကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိံ၊ အဋ္ဌမံ အဓိဋ္ဌာနပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တုံ အဋ္ဌမံ တာဝ၊ ဒဠိ ကတွာ သမာဒိယ။
တတ္ထ တုံ အစလော ဟုတွာ၊ သမ္မောဓိံ ပါပုဏိဿသိ။

ယထာပိ ပဗ္ဗတော သေလော၊ အစလော သုပ္ပတိဋ္ဌိတော။
န ကမ္မတိ ဘုသဝါတေဟိ၊ သကဋ္ဌာနေဝ တိဋ္ဌတိ။

တထေဝ တွမ္ပိ အဓိဋ္ဌာနေ၊ သဗ္ဗဒါ အစလော ဘဝ။
အဓိဋ္ဌာနပါရမိတံ ဂန္နာ၊ သမ္မောဓိံ ပါပုဏိဿသိ”တိ။

အထဿ “န ဧတ္တကေဟေဝ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဥတ္တရိပိ ဥပဓာရယတော နဝမံ မေတ္တာပါရမိံ ဒိသ္မာ ဧတဒဟောသိ “သုမေဓပဏ္ဍိတ တုံ ဣတော ပဋ္ဌာယ နဝမံ မေတ္တာပါရမိမ္ပိ ပူရေယျာသိ၊ အဟိတေသုပိ ဟိတေသုပိ ဧကစိတ္တော ဘဝေယျာသိ။ ယထာ ဟိ ဥဒကံ နာမ ပါပဇနဿာပိ ကလျာဏဇနဿာပိ သီတိဘာဝံ ဧကသဒိသံ ကတွာ ဖရတိ၊ ဧဝမေဝ တွမ္ပိ

သဗ္ဗသတ္တေသု မေတ္တစိတ္တေန' ဧကစိတ္တောဝ ဟောန္တော ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ"တိ
နဝမံ မေတ္တာပါရမိံ ဒဠိ ကတွာ အဓိဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“န ဟေတေ ဧတ္တကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိံ၊ နဝမံ မေတ္တာပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တံ နဝမံ တာဝ၊ ဒဠိ ကတွာ သမာဒိယ။
မေတ္တာယ အသမော ဟောဟိ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။

ယထာပိ ဥဒကံ နာမ၊ ကလျာဏေ ပါပကေ ဇနေ။
သမံ ဖရတိ သီတေန၊ ပဝါဟေတိ ရဇောမလံ။

တထေဝ တွမ္ပိ အဟိတဟိတေ၊ သမံ မေတ္တာယ ဘာဝယ။
မေတ္တာပါရမိတံ ဂန္တာ၊ သမ္မောဓိံ ပါပုဏိဿသိ"တိ။

အထဿ “န ဧတ္တကေဟေဝ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဥတ္တရိပိ
ဥပဓာရယတော ဒသမံ ဥပေက္ခာပါရမိံ ဒိဿှာ ဧတဒဟေသိ“သုမေပေဏှိတ
တံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဥပေက္ခာပါရမိမ္ပိ ပူရေယျာသိ၊ သုခေပိ ဒုက္ခေပိ မဇ္ဈတ္တောဝ
ဘဝေယျာသိ။ ယထာ ဟိ ပထဝီ နာမ သုစိမ္ပိ အသုစိမ္ပိ ပက္ခိပ္ပမာနာ
မဇ္ဈတ္တောဝ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ တွမ္ပိ သုခဒုက္ခေသု မဇ္ဈတ္တောဝ ဟောန္တော ဗုဒ္ဓေါ
ဘဝိဿသိ"တိ ဒသမံ ဥပေက္ခာပါရမိံ ဒဠိ ကတွာ အဓိဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“န ဟေတေ ဧတ္တကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိံ၊ ဒသမံ ဥပေက္ခာပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တံ ဒသမံ တာဝ၊ ဒဠိ ကတွာ သမာဒိယ။
တုလာဘူတော ဒဠော ဟုတွာ၊ သမ္မောဓိံ ပါပုဏိဿသိ။

ယထာပိ ပထဝီ နာမ၊ နိက္ခိတ္တံ အသုစိံ သုစိံ။
ဥပေက္ခတိ ဥဘောပေတေ၊ ကောပါနုနယဝဇ္ဇိတာ။

တထေဝ တွမ္ပိ သုခဒုက္ခေ၊ တုလာဘူတော သဒါ ဘဝ။
ဥပေက္ခာပါရမိတံ ဂန္တာ၊ သမ္မောဓိံ ပါပုဏိဿသိ"တိ။

တတော စိန္တေသိ “ဣမသ္မိံ လောကေ ဗောဓိသတ္တေဟိ ပူရေတဗ္ဗာ ဗောဓိ-
 ပရိပါစနာ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မာ ဧတ္တကာယေဝ၊ ဒသပါရမိယောဌပေတွာ အညေ^၁
 နတ္ထိ၊ ဣမာပိ ဒသ ပါရမိယော ဥဒ္ဓံ အာကာသေပိ နတ္ထိ၊ ဟေဋ္ဌာ ပထဝိယမ္ပိ၊
 ပုရတ္ထိမာဒိသု ဒိသာသုပိ နတ္ထိ၊ မယုမေဝ ပန ဟဒယမံသဗ္ဗန္တရေ ပတိဋ္ဌိတာ”တိ။
 ဧဝံ တာသံ ဟဒယေ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဒိသွာ သဗ္ဗာပိ တာ ဒဋ္ဌံ ကတွာ အဓိဋ္ဌာယ
 ပုနပ္ပုနံ သမ္မသန္တော အနုလောမပဋိလောမံ သမ္မသတိ၊ ပရိယန္တေ ဂဟေတွာ
 အာဒိ^၂ ပါပေတိ၊ အာဒိမ္ပိ ဂဟေတွာ ပရိယန္တေ ဌပေတိ၊ မဇ္ဈေ ဂဟေတွာ
 ဥဘတော ဩသာပေတိ၊ ဥဘတော ကောဋီသု ဂဟေတွာ မဇ္ဈေ ဩသာပေတိ။
 ဗာဟိရကဘဏ္ဍပရိစ္စာဂေါ ဒါနပါရမီ နာမ၊ အင်္ဂပရိစ္စာဂေါ ဒါနဥပပါရမီ
 နာမ၊ ဇီဝိတပရိစ္စာဂေါ ဒါနပရမတ္ထပါရမီ နာမာတိ၊^၂ ဒသ ပါရမိယော ဒသ
 ဥပပါရမိယော ဒသ ပရမတ္ထပါရမိယော ယန္တတေလံ^၃၊ ဝိနိဝဋ္ဌေန္တော ဝိယ
 မဟာမေရုံ မတ္ထံ ကတွာ စက္ကဝါဠမဟာသမုဒ္ဒံ အာလုဋ္ဌေန္တော ဝိယ စ သမ္မသိ။
 တဿေဝံ ဒသ ပါရမိယော သမ္မသန္တဿ ဓမ္မတေဇေန စတုနဟုတာမိက-
 ဒ္ဓိယောဇနသတသဟဿဗဟလာ အယံ မဟာပထဝီ ဟတ္ထိနာ အက္ကန္တ-
 နဋ္ဌကလာပေါ ဝိယ၊ ဝိဋ္ဌိယမာနံ ဥစ္ဆယန္တံ ဝိယ စ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝမာနာ
 သင်္ကမ္ပိ သမ္ပကမ္ပိ သမ္ပဝေမိ၊ ကုလလစက္ကံ ဝိယ တေလယန္တစက္ကံ ဝိယ စ
 ပရိတ္တမိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ဧတ္တကာယေဝ တေ လောကေ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

တတုဒ္ဓံ နတ္ထိ အညတြ၊ ဒဋ္ဌံ တတ္ထ ပတိဋ္ဌဟ။

ဣမေ ဓမ္မေ သမ္မသတော၊ သဘာဝသရသလက္ခဏေ။

ဓမ္မတေဇေန ဝသုဓာ၊ ဒသသဟဿီ ပကမ္ပထ။

စလတိ ရဝတိ ပထဝီ၊ ဥစ္ဆယန္တံ ဝိဋ္ဌိတံ။

တေလယန္တံ^၄ ယထာ စက္ကံ၊ ဧဝံ ကမ္ပတိ မေဒနီ”တိ။

မဟာပထဝိယာ ကမ္ပမာနာယ ရမ္ပနဂရဝါသိနော သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တာ
 ယုဂန္ဓဝါတပ္ပဟတော^၅ မဟာသာလာ ဝိယ မုစ္ဆိတမုစ္ဆိတာဝ ပပတိံသု။

၁-အညံ (က)

၂-အင်္ဂပရိစ္စာဂေါ ပါရမိယော နာမ၊ ဗာဟိရဘဏ္ဍပရိစ္စာဂေါ ဥပပါရမိယော နာမ၊

ဇီဝိတပရိစ္စာဂေါ ပရမတ္ထပါရမိယော နာမာတိ (သီ၊ ဣ) ဗုဒ္ဓဝံသဋ္ဌကထာပိ ပဿိတဗ္ဗာ။

၃-ပရမတ္ထပါရမိယောတိ ယမကတေလံ (သီ၊ ဣ)၊ ပရမတ္ထပါရမိယော မဇ္ဈေ ဂဟေတွာ

ယန္တတေလံ (သျှာ)

၄-တေလယန္တံ (သျှာ၊ က)

၅-ယုဂန္ဓဝါတပ္ပဟတော (သျှာ၊ က)

သဋ္ဌာဒီနိ ကုလလဘာဇနာနိ၊ ပဝဋ္ဌန္တာနိ အညမညံ ပဟရန္တာနိ စုဏ္ဍဝိစုဏ္ဍာနိ
 အဟေသုံ။ မဟာဇနော ဘိတတသိတော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကိန္နု ခေါ
 ဘဂဝါ နာဂါဝဇ္ဇော အယံ ဘူတယက္ခဒေဝတာသု အညတရာဝဇ္ဇောတိ န ဟိ
 မယံ ဧတံ ဇာနာမ၊ အဝိစ ခေါ သဗ္ဗောပိ အယံ မဟာဇနော ဥပဒ္ဓုတော၊
 ကိန္နု ခေါ ဣမဿ လောကဿ ပါပကံ ဘဝိဿတိ၊ ဥဒါဟု ကလျာဏံ၊
 ကထေထ နော ဧတံ ကာရဏ”န္တိ အာဟ။ အထ သတ္တာ တေသံ ကထံ သုတွာ
 “တုမေ မာ ဘာယထ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ နတ္ထိ ဝေါ ဣတောနိဒါနံ ဘယံ၊ ယော
 သော မယာ အဇ္ဇေ သုမေပေဏ္ဍိတော ‘အနာဂတေ ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ
 ဘဝိဿတိ’တိ ဗျာကတော၊ သော ဒသ ပါရမိယော သမ္ပဿတိ၊ တဿ
 ဒသ ပါရမိယော သမ္ပဿန္တဿ ဝိလောဠေန္တဿ ဓမ္မတေဇေန သကလဒသ-
 သဟဿိလောကဓာတု ဧကပ္ပဟာရေန ကမ္ပတိ စေဝ ရံတိ စာ”တိ အာဟ။
 တေန ဝုတ္တံ—

“ယာဝတာ ပရိသာ အာသိ၊ ဗုဒ္ဓဿ ပရိဝေသနေ။
 ပဝေဓမာနာ သာ တတ္ထ၊ မုစ္ဆိတာ သေသိ ဘူမိယံ။

သဋ္ဌာနေကသဟဿာနိ၊ ကုမ္ဘိနဉ္စ သတာ ဗဟူ။
 သဗ္ဗုဏ္ဏမထိတာ တတ္ထ၊ အညမညံ ပသန္နိတာ။

ဥဗ္ဗိဂ္ဂါ တသိတာ ဘိတာ၊ ဘန္တာ ဗျမိတမာနသာ။
 မဟာဇနာ သမာဂမ္မ၊ ဒီပင်္ဂရမုပါဂမုံ။

ကိံ ဘဝိဿတိ လောကဿ၊ ကလျာဏမထ ပါပကံ။
 သဗ္ဗော ဥပဒ္ဓုတော လောကော၊ တံ ဝိနောဒေဟိ စက္ခုမ။

တေသံ တဒါ သညာပေသိ၊ ဒီပင်္ဂရော မဟာမုနိ။
 ဝိဿတ္တာ ဟောထ မာ ဘာထ၊ ဣမသ္မိံ ပထဝိကမ္ပနေ။

ယမဟံ အဇ္ဇေ ဗျာကာသိံ၊ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဘဝိဿတိ။
 ဧသော သမ္ပဿတိ ဓမ္မံ၊ ပုဗ္ဗကံ ဇိနသေဝိတံ။

တဿ သမ္ပဿတော ဓမ္မံ၊ ဗုဒ္ဓဘူမိံ အသေသတော။
 တေနာယံ ကမ္ပိတာ ပထဝီ၊ ဒသသဟဿိ သဒေဝကေ”တိ။

မဟာဇနော တထာဂတဿ ဝစနံ သုတွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ
 အာဒါယ ရမ္မနဂရာ နိက္ခမိတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ မာလာဒီဟိ

ပူဇေတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ရမ္မနဂရမေဓ ပါဝိသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဒသ ပါရမိယော သမ္မသိတွာ ဝီရိယံ ဒဠိ ကတွာ အဓိဋ္ဌာယ နိသိန္နာသနာ ဝုဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ဗုဒ္ဓဿ ဝစနံ သုတွာ၊ မနော နိဗ္ဗာယိ တာဝဒေ။
သဗ္ဗေ မံ ဥပသင်္ကမ္မ၊ ပုနာပိ အဘိဝဋ္ဋိသုံ။

သမာဒိယိတွာ ဗုဒ္ဓဂုဏံ၊ ဒဠိ ကတွာန မာနသံ။
ဒီပင်္ကရံ နမသိတွာ၊ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟိံ တဒါ”တိ။

အထ ဗောဓိသတ္တံ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟန္တံ သကလဒသသဟဿစက္ကဝါဠ-
ဒေဝတာ သန္တိပတိတွာ ဒိဗ္ဗေဟိ မာလာဂန္ဓေဟိ ပူဇေတွာ ဝဋ္ဋိတွာ “အယျ
သုမေဓတာပသ တယာ အဇ္ဇ ဒီပင်္ကရဒသဗလဿ ပါဒမူလေ မဟတီ ပတ္တနာ
ပတ္တိတာ၊ သာ တေ အနန္တရာယေန သမိဇ္ဈတု၊ မာ တေ ဘယံ ဝါ ဆန္တိ-
တတ္ထံ ဝါ အဟောသိ၊ သရီရေ အပ္ပမတ္တကောပိ ရောဂေါ မာ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ခိပ္ပံ
ပါရမိယော ပူရေတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပဋိဝိဇ္ဈ။ ယထာ ပုပ္ဖုပဂဗလူပဂါ ရုက္ခာ
သမယေ ပုပ္ဖန္တိ စေဝ ဖလန္တိ စ၊ တထေဝ တွမ္ပိ သမယံ အနတိက္ကမိတွာ
ခိပ္ပံ သမ္ဗောဓိမုတ္တမံ ဖုသဿူ”တိအာဒိနိ ထုတိမင်္ဂလာနိ ပယိရဒါဟံသု၊ ဧဝံ
ပယိရဒါဟိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဒေဝဋ္ဌာနမေဝ အဂမံသု။ ဗောဓိ-
သတ္တောပိ ဒေဝတာဟိ အဘိတ္ထုတော “အဟံ ဒသ ပါရမိယော ပူရေတွာ
ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနံ စတုန္တံ အသင်္ချေယျာနံ မတ္တကေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာ-
ဓိ”တိ ဝီရိယံ ဒဠိ ကတွာ အဓိဋ္ဌာယ နာဘံ အတ္တဂန္တာ ဟိမဝန္တမေဝ
အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ဒိဗ္ဗံ မာနုသကံ ပုပ္ဖံ၊ ဒေဝါ မာနုသကာ ဥဘော။
သမောကိရန္တိ ပုပ္ဖေဟိ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ အာသနာ။

ဝေဒယန္တိ စ တေ သောတ္ထိံ၊ ဒေဝါ မာနုသကာ ဥဘော။
မဟန္တံ ပတ္တိတံ တုယံ၊ တံ လဘဿု ယထိစ္ဆိတံ။

သဗ္ဗိတိယော ဝိဝဇ္ဇန္တု၊ သောကော ရောဂေါ ဝိနဿံတု။
မာ တေ ဘဝန္တန္တရာယာ၊ ဖုသ ခိပ္ပံ ဗောဓိမုတ္တမံ။

ယထာပိ သမယေ ပတ္တေ၊ ပုပ္ဖန္တိ ပုပ္ဖိနော ဒုမာ။
တထေဝ တွံ မဟာဝီရ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏေန ပုပ္ဖဿု။

ယထာ ယေ ကေဓိ သမ္ပုဒ္ဓါ၊ ပူရယံ ဒသ ပါရမီ။
တထေဝ တံ မဟာဝီရ၊ ပူရယ ဒသ ပါရမီ။

ယထာ ယေ ကေဓိ သမ္ပုဒ္ဓါ၊ ဗောဓိမဏ္ဍမိ ပုဇ္ဈရေ။
တထေဝ တံ မဟာဝီရ၊ ပုဇ္ဈဿ ဇိနဗောဓိယံ။

ယထာ ယေ ကေဓိ သမ္ပုဒ္ဓါ၊ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တယံ။
တထေဝ တံ မဟာဝီရ၊ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တယ။

ပုဏ္ဏမာယေ ယထာ စန္ဒော၊ ပရိသုဒ္ဓေါ ဝိရောစတိ။
တထေဝ တံ ပုဏ္ဏမနော၊ ဝိရောစ ဒသသဟဿိယံ။

ရာဟုမုတ္တော ယထာ သူရိယော၊ တာပေန အတိရောစတိ။
တထေဝ လောကာ မုစ္ဆိတွာ၊ ဝိရောစ သိရိယာ တုဝံ။

ယထာ ယာ ကာဓိ နဒိယော၊ ဩသရန္တိ မဟောဒမိ။
ဧဝံ သဒေဝကာ လောကာ၊ ဩသရန္တ၊ တဝန္တိကေ။

တေဟိ ထုတပ္ပသတ္တော သော၊ ဒသ ဓမ္မေ သမာဒိယ။
တေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တော၊ ပဝနံ ပါဝိသိ တဒါ”တိ။

သုမေဓကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ရမ္မနဂရဝါသိနောပိ ခေါ နဂရံ ပဝိသိတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ
မဟာဒါနံ အဒိသု။ သတ္တာ တေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မဟာဇနံ သရဏာ-
ဒီသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ ရမ္မနဂရမှာ နိက္ခမိတွာ တတော ဥဒ္ဓမ္မိ ယာဝတာယုကံ
တိဋ္ဌန္တော သဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓကိစ္စံ ကတွာ အနုက္ကမေန အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာန-
ဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ တတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဝံသေ ဂုတ္တနယေနဝ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဂုတ္တံ ဟိ တတ္ထ—

“တဒါ တေ ဘောဇယိတွာန၊ သသံဃံ လောကနာယကံ။
ဥပဂစ္ဆုံ သရဏံ တဿ၊ ဒီပင်္ဂရဿ သတ္ထုနော။

သရဏာဂမနေ ကဋ္ဌိ၊ နိဝေသေတိ တထာဂတော။
ကဋ္ဌိ ပဉ္စသု သီလေသု၊ သီလေ ဒသဝိဓေ ပရံ။

ကဿပိ ဒေတိ သာမညံ၊ စတုရော ဖဇမုတ္တမေ။
 ကဿပိ အသမေ ဓမ္မေ၊ ဒေတိ သော ပဋိသန္တိဒါ။
 ကဿပိ ဝရသမာပတ္တိယော၊ အဋ္ဌ ဒေတိ နရာသဘော။
 တိဿော ကဿပိ ဝိဇ္ဇာယော၊ ဆဋ္ဌဘိညာ ပဝေစ္ဆတိ။
 တေန ယောဂေန ဇနကာယံ၊ ဩဝဒတိ မဟာမုနိ။
 တေန ဝိတ္တာရိကံ အာသိ၊ လောကနာထဿ သာသနံ။
 မဟာဟနုသဘက္ခန္ဓော၊ ဒီပင်္ဂရသနာမကော။
 ဗဟူ ဇနေ တာရယတိ၊ ပရိမောစေတိ ဒုဂ္ဂတိ။
 ဗောဓနေယျံ ဇနံ ဒိသ္မာ၊ သတသဟဿေပိ ယောဇနေ။
 ခဏေန ဥပဂန္ဓာန၊ ဗောဓေတိ တံ မဟာမုနိ။
 ပဌမာဘိသမယေ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကောဋိသတမဗောဓယိ။
 ဒုတိယာဘိသမယေ နာထော၊ နဂုတိကောဋိမဗောဓယိ။
 ယဒါ စ ဒေဝဘဝနမ္ပိ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မမဒေသယိ။
 နဂုတိကောဋိသဟဿာနံ၊ တတိယာဘိသမယော အဟု။
 သန္တိပါတာ တယော အာသုံ၊ ဒီပင်္ဂရဿ သတ္ထုနော။
 ကောဋိသတသဟဿာနံ၊ ပဌမော အာသိ သမာဂမော။
 ပုန နာရဒကူဠမ္ပိ၊ ပဝိဝေကဂတေ ဇိနေ။
 ဒိဏာသဝါ ဝိတမလာ၊ သမိသု သတကောဋိယော။
 ယမ္ပိ ကာလေ၊ မဟာဝိရော၊ သုဒဿနသိလုစ္စယေ။
 နဂုတိကောဋိသဟဿေဟိ၊ ပဝါရေသိ မဟာမုနိ။
 (အဟံ တေန သမယေန၊ ဇဋ္ဌိလော ဥဂ္ဂတာပနော။
 အန္တလိက္ခမ္ပိ စရဏော၊ ပဉ္စဘိညာသု ပါရဂူ)။
 ဒသဝိသသဟဿာနံ၊ ဓမ္မာဘိသမယော အဟု။
 ဧကဒ္ဓိန္နံ အဘိသမယာ၊ ဂဏနာတော အသဒ္ဓိယာ။
 ဝိတ္တာရိကံ ဗာဟုဇညံ၊ ဣဒ္ဓံ ဖိတံ အဟု တဒါ။
 ဒီပင်္ဂရဿ ဘဂဝတော၊ သာသနံ သုဝိသောမိတံ။

စက္ကာရိ သတသဟဿာနိ၊ ဆဋ္ဌဘိညာ မဟိဒ္ဓိကာ။
ဒီပင်္ကရံ လောကဝိဒုံ၊ ပရိဝါရေန္တိ သဗ္ဗဒါ။

ယေ ကေစိ တေန သမယေန၊ ဇဟန္တိ မာနသံ ဘဝံ။
အပတ္တမာနသာ သေက္ခာ၊ ဂရဟိတာ ဘဝန္တိ တေ။

သုပုပ္ဖိတံ ပါဝစနံ၊ အရဟန္တေဟိ တာဒိဟိ။
ဒီဏာသဝေဟိ ဝိမလေဟိ၊ ဥပသောဘတိ သဒေဝကေ။

နဂရံ ရမ္မဝတီ နာမ၊ သုဒေဝေါ နာမ ခတ္တိယော။
သုမေဓာ နာမ ဇနိကာ၊ ဒီပင်္ကရဿ သတ္ထုနော။

သုမင်္ဂလော စ တိဿော စ၊ အဟေသုံ အဂ္ဂသာဝကော။
သာဂတော^၁ နာမုပဋ္ဌာကော၊ ဒီပင်္ကရဿ သတ္ထုနော။

နန္ဒာ စေဝ သုနန္ဒာ စ၊ အဟေသုံ အဂ္ဂသာဝိကော။
ဗောဓိ တဿ ဘဂဝတော၊ ပိပ္ပလီတိ ပဝုစ္ဆတိ။

အသီတိဟတ္ထမုဗ္ဗေဓော၊ ဒီပင်္ကရော မဟာမုနိ။
သောဘတိ ဒီပရက္ခောဝ၊ သာလရာဇာဝ ဖုလ္လိတော။

သတသဟဿဝဿာနိ၊ အာယု တဿ မဟေသိနော။
တာဝတာ တိဋ္ဌမာနော သော၊ တာရေသိ ဇနတံ ဗဟုံ။

ဇောတယိတွာန သဒ္ဓမ္မံ၊ သန္တာရေတွာ မဟာဇနံ။
ဇလိတွာ အဂ္ဂိခန္ဓောဝ၊ နိဗ္ဗုတော သော သသာဝကော။

သာ စ ဣဒ္ဓိ သော စ ယသော၊ တာနိ စ ပါဒေသု စက္ကရတနာနိ။
သဗ္ဗံ တမန္တရဟိတံ^၂၊ နနု ရိတ္တာ သဗ္ဗသင်္ခါရာ^၃တိ။

ဒီပင်္ကရဿ ပန ဘဂဝတော အပရဘာဂေ ဧကံ အသင်္ချေယျံ အတိက္ကမိတွာ
ကောဏ္ဍညော နာမ သတ္တာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္တိပါတာ
အဟေသုံ။ ပဌမသန္တိပါတေ ကောဋိသတသဟဿံ၊ ဒုတိယေ ကောဋိသဟဿံ၊
တတိယေ နဝုတိကောဋိယော။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဝိဇိတာဝီ နာမ စက္ကဝတ္တိ
ဟုတွာ ကောဋိသတသဟဿသင်္ခဿ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ
အဒါသိ။ သတ္တာ ဗောဓိသတ္တံ^၃ “ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသီ”တိ ဗျာကရိတွာ ဓမ္မံ
ဒေသေသိ။ သော သတ္ထု ဓမ္မကထံ သုတွာ ရဇ္ဇံ နိယျာဒေတွာ ပဗ္ဗဇိ။ သော

တိဏိ ပိဋကနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ပဉ္စ အဘိညာယော စ ဥပ္ပါဒေတွာ အပရိဟိနဇ္ဈာနော မြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ကောဏ္ဍညဿ ဗုဒ္ဓဿ ပန ရမ္မဝတိ နာမ နဂရံ၊ သုနန္ဒော နာမ ခတ္တိယော ပိတာ၊ သုဇာတာ နာမ ဒေဝီ မာတာ၊ ဘဒ္ဒေါ စ သုဘဒ္ဒေါ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ အနုရုဒ္ဓေါ နာမု-
ပဋ္ဌာကော၊ တိဿာ စ ဥပတိဿာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ သာလကလျာဏိ ဗောဓိ၊ အဋ္ဌာသီတိဟတ္ထဗြေဓံ သရီရံ၊ ဝဿသတသဟဿံ အာယုပ္ပ-
မာဏံ အဟောသိ။

ဒီပင်္ကရဿ အပရေန၊ ကောဏ္ဍညော နာမ နာယကော။

အနန္တတေဇော အမိတယသော၊ အပ္ပမေယျော ဒုရာသဒေါတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဧကံ အသင်္ချေယျံ အတိက္ကမိတွာ ဧကသ္မိံ ယေဝ ကပ္ပေ စတုရော ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တိံသု မင်္ဂလော သုမနော ရေဝတော သောဘိတောတိ။
မင်္ဂလဿ ဘဂဝတော တယော သန္တိပါတာ အဟေသုံ။ တေသု ပဌမ-
သန္တိပါတေ ကောဋိသတသဟဿံ ဘိက္ခု။ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ ကောဋိသဟဿံ၊
တတိယေ နဂုတိကောဋိယော။ ဝေမာတိကဘာတာ ကိရဿ အာနန္ဒ-
ကုမာရော နာမ နဂုတိကောဋိသင်္ခါယ ပရိသာယ သဒ္ဓိံ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ
သတ္ထု သန္တိကံ အဂမာသိ။ သတ္တာ တဿ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ၊ သော
သဒ္ဓိံ ပရိသာယ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ သတ္တာ တေသံ
ကုလပုတ္တာနံ ပုဗ္ဗစရိတံ ဩလောကေန္တော ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝရဿ ဥပနိဿယံ
ဒိဿွာ ဒက္ခိဏဟတ္တံ ပသာရေတွာ “ထေ ဘိက္ခဝေါ”တိ အာဟ၊ သဗ္ဗေ
တင်္ဂဏညေဝ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝရရော သဋ္ဌိဝဿမဟာထေရာ ဝိယ အာကပ္ပ-
သမ္ပန္နာ ဟုတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ပရိဝါရယိံသု။ အယမဿ တတိယော
သာဝကသန္တိပါတော အဟောသိ။

ယထာ ပန အညေသံ ဗုဒ္ဓါနံ သမန္တာ အသီတိဟတ္ထပ္ပမာဏာယေဝ
သရီရပ္ပဘာ အဟောသိ၊ န ဧဝံ တဿ တဿ ပန ဘဂဝတော သရီရပ္ပဘာ
နိစ္စကာလံ ဒဿသဟဿိလောကဓာတုံ ဖရိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရုက္ခပထဝိပဗ္ဗတ-
သမုဒ္ဒါဒယော အန္တမသော ဥက္ခလိကာဒီနိ ဥပါဒါယ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌပရိယောနဒ္ဓါ
ဝိယ အဟေသုံ။ အာယုပ္ပမာဏံ ပနဿ နဂုတိဝဿသဟဿာနိ အဟောသိ။
ဧတ္တကံ ကာလံ စန္ဒိမသုရိယာဒယော အတ္တနောပဘာယ ဝိရောစိတုံ နာသက္ခိံသု၊
ရတ္တိန္ဒိဝပရိစ္ဆေဒေါ န ပညာယိတ္ထ။ ဒိဝါ သုရိယာလောကေန ဝိယ သတ္တာ

နိစ္စံ ဗုဒ္ဓါလောကေနေဝ ဂိစရိံသု၊ သာယံ ပုပ္ဖိတကုသုမာနံ^၁၊ ပါတော ရဝနကသကုဏာဒီနဉ္စ ဝသေန လောကော ရတ္တိန္ဒိဝပရိစ္ဆေဒံ သလ္လက္ခေသိ။

ကို ပန အညေသံ ဗုဒ္ဓါနံ အယမာနဘာဝေါ နတ္ထိတိ? နော နတ္ထိ။ တေပိ ဟိ အာကင်္ခမာနာ ဒသသဟဿိံ^၂ ဝါ လောကဓာတုံ တတော ဝါ ဘိယျော အာဘာယ ဖရေယျုံ။ မင်္ဂလဿ ပန ဘဂဝတော ပုဗ္ဗပတ္တနာဝသေန အညေသံ ဗျာမပ္ပဘာ ဝိယ သရီရပ္ပဘာ နိစ္စကာလမေဝ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ ဖရိတွာ အဋ္ဌာသိ။ သော ကိရ ဗောဓိသတ္တ- စရိယကာလေ ဝေဿန္တရသဒိသေ အတ္တဘာဝေ ဌိတော သပုတ္တဒါရော ဝက်ပဗ္ဗတသဒိသေ ပဗ္ဗတေ ဝသိ။ အထေကော ခရဒါဌိကော နာမ ယက္ခော မဟာပုရိသဿ ဒါနဇ္ဈာသယတံ သုတွာ မြာဟ္မဏဝဏ္ဏေန ဥပသင်္ကဓိတွာ မဟာသတ္တံ ဒွေ ဒါရကေ ယာစိ။ မဟာသတ္တော “ဒဒါမိ မြာဟ္မဏဿ ပုတ္တကေ”တိ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော ဥဒကပရိယန္တံ ပထဝီံ ကမ္မေန္တော ဒွေပိ ဒါရကေ အဒါသိ။ ယက္ခော စင်္ကမနကောဋီယံ အာလမ္ပနဖလကံ နိဿာယ ဌတွာ ပဿန္တဿေဝ မဟာသတ္တဿ မူလကလာပေ ဝိယ ဒွေ ဒါရကေ ခါဒိ။ မဟာပုရိသဿ ယက္ခံ ဩလောကေတွာ မုခေ ဝိဝဋ္ဌမတ္တေ အဂ္ဂိဇာလံ ဝိယ လောဟိတဓာရံ ဥဂ္ဂိရမာနံ တဿ မုခံ ဒိသ္မာပိ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဒေါမနဿံ န ဥပ္ပဇ္ဇိ။ “သုဒိန္နံ ဝတ မေ ဒါန”န္တိ စိန္တယတော ပနဿ သရီရေ မဟန္တံ ဝီတိသောမနဿံ ဥဒပါဒိ။ သော “ဣမဿ မေ နိဿန္တေန အနာဂတေ ဣမိနာဝ နိဟာရေန ရသ္မိယော နိက္ခမန္တူ”တိ ပတ္ထနံ အကာသိ။ တဿ တံ ပတ္ထနံ နိဿာယ ဗုဒ္ဓဘူတဿ သရီရတော ရသ္မိယော နိက္ခမိတွာ ဧတ္တကံ ဌာနံ ဖရိံသု။

အပရမိဿ ပုဗ္ဗစရိတံ အတ္ထိ။ သော ကိရ ဗောဓိသတ္တကာလေ ကေဿ ဗုဒ္ဓဿ စေတိယံ ဒိသ္မာ “ဣမဿ ဗုဒ္ဓဿ မယာ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဒဏ္ဍဒီပိကာဝေဌနနိယာမေန သကလသရီရံ ဝေဌာပေတွာ ရတနမတ္တမကုဉ် သတသဟဿဉ္စနိကံ သုဝဏ္ဏပါတိံ သပ္ပိဿ ပူရာပေတွာ တတ္ထ သဟဿ- ဝဇ္ဇိယော ဇာလာပေတွာ တံ သိသေနာဒါယ သကလသရီရံ ဇာလာပေတွာ စေတိယံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော သကလရတ္တိံ ဝီတိနာမေသိ။ ဧဝံ ယာဝ အရုက္ခဂ္ဂမနာ ဝါယမန္တဿာပိဿ လောမကူပမတ္တမ္ပိ ဥသုမံ န ဂဏိ။ ပဒုမဂဗ္ဘံ ပဝိဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ ဓမ္မော ဟိ နာမေသ အတ္တာနံ ရက္ခန္တံ ရက္ခတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ၊
ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခမာဝဟာတိ။
ဧသာနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဏ္ဏေ၊
န ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရိ”တိ။

ဣမဿာပိ ကမ္မဿ နိဿန္နေန တဿ ဘဂဝတော သရီရောဘာသော ဒဿသဟဿိလောကဓာတုံ ဖရိတွာ အဋ္ဌာသိ။

တဒါ အမှာကံ ဗောဓိသတ္တော သုရုစိ နာမ ပြာဟ္မဏော ဟုတွာ “သတ္ထာရံ နိမန္တေဿာမီ”တိ ဥပသင်္ကမိတွာ မရုဓမ္မကထံ သုတွာ “သွေ မယံ ဘိက္ခံ ဂဏှထ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ ပြာဟ္မဏ ကိတ္တကေဟိ တေ ဘိက္ခူဟိ အတ္ထောတိ။ “ကိတ္တကာ ပန ဝေါ ဘန္တေ ပရိဝါရဘိက္ခူ”တိ အာဟ။ တဒါ ပန သတ္ထု ပဌမသန္နိပါတောယေဝ ဟောတိ၊ တဿ “ကောဋိသတသဟဿ”န္တိ အာဟ။ ဘန္တေ သဗ္ဗေဟိပိ သဒ္ဓိံ မယံ ဂေဟေ ဘိက္ခံ ဂဏှထာတိ။ သတ္ထာ အဓိဝါသေသိ။ ပြာဟ္မဏော သွာတနာယ နိမန္တေတွာ ဂေဟံ ဂစ္ဆန္တော စိန္တေသိ “အဟံ ဧတ္တကာနံ ဘိက္ခူနံ ယာဂုဘတ္တဝတ္ထာဒီနိ ဒါတုံ သက္ကောမိ၊ နိသီဒနဋ္ဌာနံ ပန ကထံ ဘဝိဿတိ”တိ။

တဿ သာ စိန္တာ စတုရာသီတိယောဇနသဟဿမတ္ထကေ ဌိတဿ ဒေဝရညော ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာသနဿ ဥဏှဘာဝံ ဇနေသိ။ သက္ကော “ကော န ခေါ မံ ဣမမှာ ဌာနာ စာဝေတုကာမော”တိ ဒိဗ္ဗစက္ခနာ ဩလောကေန္တော မဟာပုရိသံ ဒိသွာ “သုရုစိ နာမ ပြာဟ္မဏော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံသံ နိမန္တေတွာ နိသီဒနဋ္ဌာနတ္ထာယ စိန္တေသိ၊ မယာပိ တတ္ထ ဂန္တော ပုညကောဋ္ဌာသံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဝဇုကိဝဏ္ဏံ နိဗ္ဗိနိဟွာ ဝါသီဖရသုဟတ္တော မဟာပုရိသဿ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ သော “အတ္ထိ န ခေါ ကဿစိ ဘတိယာ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ အာဟ။ မဟာပုရိသော တံ ဒိသွာ “ကိံ ကမ္မံ ကရိဿသိ”တိ အာဟ။ မမ အဇာနနသိပ္ပံ နာမ နတ္ထိ၊ ဂေဟံ ဝါ မဏ္ဍပံ ဝါ ယော ယံ ကာရေတိ၊ တဿ တံ ကာတုံ ဇာနာမိတိ။ တေန ဟိ မယံ ကမ္မံ အတ္ထိတိ။ ကိံ အယျာတိ။ သွာတနာယ မေ ကောဋိသတသဟဿဘိက္ခူ နိမန္တိတာ၊ တေသံ နိသီဒနမဏ္ဍပံ ကရိဿသိတိ။ အဟံ နာမ ကရေယံ၊ သစေ မမ ဘတိံ ဒါတုံ သက္ခိဿထာတိ။ သက္ခိဿာမိ တာတာတိ။ “သာရု ကရိဿာမီ”တိ ဂန္တော ဧကံ ပဒေသံ ဩလောကေသိ၊ ဒွါဒသတေရသယောဇနပ္ပမာဏော ပဒေသော

မဟာပုရိသော “သတ္တာဟံ မယာ ကောဋိသတသဟဿသင်္ခါနံ ဘိက္ခုနံ ဒါနံ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ တသ္မိံ မဏ္ဍပေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိဿိဒါပေတွာ သတ္တာဟံ ဂဝပါနံ နာမ ဒါနံ အဒါသိ။ ဂဝပါနန္တိ မဟန္တေ မဟန္တေ ကောလဓမ္မေ ဒီရဿ ပူရေတွာ ဥဒ္ဓနေသု အာရောပေတွာ ဃနပါက-
ပက္ကေ ဒီရေ ထောကေ တဏှာလေ ပက္ခိပိတွာ ပက္ကမဓုသက္ကရာဇုဏှသပ္ပိဟိ အဘိသင်္ခတံ ဘောဇနံ ဝုစ္စတိ။ မနုဿာယေဝ ပန ပရိဝိသိတုံ နာသက္ခိံသု၊ ဒေဝါပိ ဧကန္တရိကာ ဟုတွာ ပရိဝိသိံသု။ ဒွါဒသတေရသယောဇနပ္ပမာဏံ ဌာနဗ္ဗိ ဘိက္ခု။ ဂဏှိတုံ နပ္ပဟောသိယေဝ၊ တေ ပန ဘိက္ခု။ အတ္တနော အတ္တနော အာနုဘာဝေန နိဿိဒိံသု။ ပရိယောသာနဒိဝသေ သဗ္ဗဘိက္ခုနံ ပတ္တာနိ ဓောဝါပေတွာ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ သပ္ပိနဝနိတမဓုဖာဏိတာဒိနိ ပူရေတွာ တိစိဝရေဟိ သဒ္ဓိံ အဒါသိ၊ သံဃနဝကဘိက္ခုနာ လဒ္ဓစိဝရသာဠကာ သတသဟဿဂ္ဂနကာ အဟေသုံ။

သတ္တာ အနုမောဒနံ ကရောန္တော “အယံ ပုရိသော ဧဝရူပံ မဟာဒါနံ အဒါသိ၊ ကော န ခေါ ဘဝိဿတိ”တိ ဥပဓာရေန္တော “အနာဂတေ ကပ္ပသတသဟဿာမိကာနံ ဦန္တံ အသင်္ချေယျာနံ မတ္ထကေ ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ”တိ ဒိသ္မာ မဟာပုရိသံ အာမန္တေတွာ “တုံ ဧတ္တကံ နာမ ကာလံ အတိက္ကမိတွာ ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ဗျာကာသိ။ မဟာပုရိသော ဗျာကရဏံ သုတွာ “အဟံ ကိရ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ၊ ကော မေ ဃရာဝါသေန အတ္ထော၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ တထာရူပံ သမ္ပတ္တိံ ခေဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဝိယ ပဟာယ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဗြဟ္မ-
လောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

မင်္ဂလဿံ ပန ဘဂဝတော နဂရံ ဥတ္တရံ နာမ အဟောသိ၊ ပိတာပိ ဥတ္တရော နာမ ခတ္တိယော၊ မာတာပိ ဥတ္တရာ နာမ ဒေဝီ၊ သုဒေဝေါ စ ဓမ္မသေနော စ ခွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ ပါလိတော နာမုပဋ္ဌာကော၊ သီဝလိ စ အသောကာ စ ခွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ နာဂရက္ခော ဗောဓိ၊ အဋ္ဌာသီတိ-
ဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ သရီရံ အဟောသိ။ နဝုတိဝဿသဟဿာနိ ဌတွာ ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန တသ္မိံ ဘဂဝတိ ဧကပ္ပဟာရေနော ဒသ စက္ကဝါဠသဟဿာနိ ဧကန္တ-
ကာရာနိ အဟေသုံ၊ သဗ္ဗစက္ကဝါဠေသု မနုဿာနံ မဟန္တံ အာရောဒန-
ပရိဒေဝနံ အဟောသိ။

ကောဏ္ဍညဿ အပရေန၊ မင်္ဂလော နာမ နာယကော။
တမံ လောကေ နိဟန္တာန၊ ဓမ္မောက္ကမဘိဓာရယီတိ။

ဧဝံ ဒဿသဟဿိလောကဓာတုံ အန္ဓကာရံ ကတွာ ပရိနိဗ္ဗုတဿ
တဿ ဘဂဝတော အပရဘာဂေ သုမနော နာမ သတ္တာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ
တယော သာဝကသန္တိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမသန္တိပါတေ ကောဋိသတ-
သဟဿဘိက္ခု အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ ကဉ္စနပဗ္ဗတမိ နဂုတိကောဋိသဟဿာနိ၊
တတိယေ အသီတိကောဋိသဟဿာနိ။ တဒါ မဟာသတ္တော အတုလော
နာမ နာဂရာဇာ အဟောသိ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ။ သော “ဗုဒ္ဓေါ
ဥပ္ပန္နော”တိ သုတွာ ဉှုတိသံဃပရိဝုတော နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ ကောဋိ-
သတသဟဿဘိက္ခုပရိဝါရဿ တဿ ဘဂဝတော ဒိဗ္ဗတူရိယေဟိ ဥပဟာရံ
ကာရေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ ပစ္စေကံ ဒုဿယုဂါနိ ဒတွာ သရဏေသု
ပတိဋ္ဌာသိ။ သောပိ နံ သတ္တာ “အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ဗျာကာသိ။
တဿ ဘဂဝတော နဂရံ ခေမံ နာမ အဟောသိ၊ သုဒတ္တော နာမ
ရာဇာ ပိတာ၊ သိရိမာ နာမ မာတာ၊ သရဏော စ ဘာဝိတတ္တော စ ဒွေ
အဂ္ဂသာဝကော၊ ဥဒေနော နာမုပဋ္ဌာကော၊ သောဏာ စ ဥပသောဏာ စ
ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ နာဂရုက္ခော ဗောဓိ၊ နဂုတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ သရီရံ၊ နဂုတိယေဝ
ဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။

မင်္ဂလဿ အပရေန၊ သုမနော နာမ နာယကော။
သဗ္ဗဓမ္မေဟိ အသမော၊ သဗ္ဗသတ္တာနမုတ္တမောတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ရေဝတော နာမ သတ္တာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ
တယော သာဝကသန္တိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမသန္တိပါတေ ဂဏနာ နတ္ထိ၊
ဒုတိယေ ကောဋိသတသဟဿဘိက္ခု အဟေသုံ၊ တထာ တတိယေ။
တဒါ ဗောဓိသတ္တော အတိဒေဝေါ နာမ မြာဟ္မဏော ဟုတွာ သတ္ထု
ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ သိရသ္မိံ အဇ္ဈင်္ဂံ ဌပေတွာ
တဿ သတ္ထုနော ကိလေသပ္ပဟာနေ ဝဏ္ဏံ ဝတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂေန ပူဇံ
အကာသိ။ သောပိ နံ “ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ဗျာကာသိ။ တဿ ပန ဘဂ-
ဝတော နဂရံ ခညဝတီ နာမ အဟောသိ၊ ပိတာ ဝိပုလော နာမ ခတ္တိယော၊
မာတာပိ ဝိပုလာ နာမ ဒေဝီ၊ ဝရဏော စ မြဟ္မဒေဝေါ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊
သမ္ဘဝေါ နာမုပဋ္ဌာကော၊ ဘဒ္ဒါ စ သုဘဒ္ဒါ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ နာဂရုက္ခော
ဗောဓိ၊ သရီရံ အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ အာယု သဋ္ဌိ ဝဿသဟဿာ-
နီတိ။

သုံမနဿ အပရေန၊ ရေဝတော နာမ နာယကော။
အနူပမော အသဒိသော၊ အတုလော ဥတ္တမော ဇိနောတိ။

တဿ အပရဘာဂေ သောဘိတော နာမ သတ္တာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္တိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမသန္တိပါတေ ကောဋိသတဘိက္ခူ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ နဂုတိကောဋိယော၊ တတိယေ အသီတိကောဋိယော။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော အဇိတော နာမ ဗြာဟ္မဏော ဟုတွာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ အဒါသိ။ သောပိ နံ “ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသီ”တိ ဗျာကာသိ။ တဿ ပန ဘဂဝတော သုဓမ္မံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ပိတာပိ သုခဓမ္မော နာမ ရာဇာ၊ မာတာပိ သုဓမ္မော နာမ ဒေဝီ၊ အသမော စ သုနေတ္တော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ အနောမော နာမုပဋ္ဌာကော၊ နကုလာ စ သုဇာတာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကော၊ နာဂရုက္ခောဝ ဗောဓိ၊ အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္ထုဗြေဓံ သရီရံ အဟောသိ၊ နဂုတိ ဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏန္တိ။

ရေဝတဿ အပရေန၊ သောဘိတော နာမ နာယကော။
သမာဟိတော သန္တစိတ္တော၊ အသမော အပ္ပုပ္ပုဂ္ဂလောတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဧကံ အသင်္ချေယျံ အတိက္ကမိတွာ ဧကသ္မိယေဝ ကပ္ပေ တယော ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တိသု အနောမဒဿီ ပဉ္စမော နာရဒေါတိ။ အနောမဒဿိဿ ဘဂဝတော တယော သာဝကသန္တိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမသန္တိပါတေ ဘိက္ခု အဋ္ဌသတသဟဿာနိ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ သတ္ထု၊ တတိယေ ဆ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဧကော ယက္ခသေနာပတိ အဟောသိ မဟိဋ္ဌိကော မဟာနုဘာဝေါ အနေကကောဋိသတသဟဿာနံ ယက္ခာနံ အဓိပတိ။ သော “ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော”တိ သုတွာ အာဂန္တာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ အဒါသိ။ သတ္တာပိ နံ “အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသီ”တိ ဗျာကာသိ။ အနောမဒဿိဿ ပန ဘဂဝတော စန္ဒဝတီ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ယသဝါ နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ ယသောဓရာ နာမ မာတာ၊ နိသဘော စ အနောမော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ ဝရုဏော နာမုပဋ္ဌာကော၊ သုန္ဒရီ စ သုမနာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကော၊ အဇ္ဇနရုက္ခော ဗောဓိ၊ အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္ထုဗြေဓံ သရီရံ အဟောသိ၊ ဝဿသတသဟဿံ အာယုတိ။

သောဘိတဿ အပရေန၊ သမ္ပုဒ္ဓေါ ဒွိပဒုတ္တမော။
အနောမဒဿီ အဓိတယသော၊ တေဇသီ ဒုရတိက္ကမောတိ။

တဿ အပရဘာဂေ **ပဒုမော** နာမ သတ္တာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္တိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမသန္တိပါတေ ကောဋိသတသဟဿဘိက္ခု။ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ တိဏိ သတသဟဿာနိ၊ တတိယေ အဂါမကေ အရညေ မဟာဝနသဏ္ဍဝါသီနံ ဘိက္ခုနံ ဒွေ သတသဟဿာနိ။ တဒါ တထာဂတေ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ ဝသန္တေ ဗောဓိသတ္တော သိဟော ဟုတွာ သတ္တာရံ နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပန္တံ ဒိသ္မာ ပသန္တမိတ္တော ဝဋ္ဋိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပီတိသောမနဿဇာတော တိက္ခတ္တု သိဟနာဒံ နဒိတွာ သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏပီတိံ အဝိဇဟိတွာ ပီတိသုခေနော ဂေါစရာယ အပက္ကမိတွာ ဇီဝိတပရိစ္စာဂံ ကတွာ ပယိရူပါသမာနော အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ သတ္တာဟန္တယေန နိရောဓာ ဝုဋ္ဌိတော သိဟံ ဩလောကေတွာ “ဘိက္ခုသံဃေဝိ စိတ္တံ ပဿာဒေတွာ သံဃံ ဝဋ္ဋိဿတိတိ ဘိက္ခုသံဃော အာဂစ္ဆတူ”တိ စိန္တေသိ။ ဘိက္ခု တာဝဒေဝ အာဂေါသု။ သိဟော သံဃေ စိတ္တံ ပဿာဒေသိ။ သတ္တာ တဿ မနံ ဩလောကေတွာ “အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ဗျာကာသိ။ ပဒုမဿ ပန ဘဂဝတော စမ္ပကံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ အသမော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ အသမာ နာမ ဒေဝီ မာတာ၊ သာလော စ ဥပသာလော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ ဝရုဏော နာမုပဋ္ဌာကော၊ ရာမာ စ သုရာမာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ သောဏရက္ခော နာမ ဗောဓိ၊ အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္ထုဗြေဓံ သရီရံ အဟောသိ၊ အာယု ဝဿသတသဟဿန္တိ။

အနောမဒဿိဿ အပရေန၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ခွိပဒုတ္တမော။

ပဒုမော နာမ နာမေန၊ အသမော အပ္ပုပ္ပုပ္ပလောတိ။

တဿ အပရဘာဂေ **နာရဒေါ** နာမ သတ္တာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္တိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမသန္တိပါတေ ကောဋိသတသဟဿဘိက္ခု။ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ နုရုတိကောဋိသဟဿာနိ၊ တတိယေ အသီတိကောဋိသဟဿာနိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဉ္စသု အဘိညာသု အဋ္ဌသု စ သမာပတ္တိသု စိတ္တဝသိ ဟုတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ လောဟိတစန္ဒနေန ပူဇံ အကာသိ။ သောပိ နံ “အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ဗျာကာသိ။ တဿ ဘဂဝတော ခညဝတိ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ သုဒေဝေါ နာမ ခတ္တိယော ပိတာ၊ အနောမာ နာမ မာတာ၊ ဘဒ္ဒသာလော စ ဇိတမိတ္တော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ ဝါသေဋ္ဌော

နာမုပဋ္ဌာကော၊ ဥတ္တရာ စ ဖဂ္ဂနိ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ မဟာသောဏ-
ရက္ခော နာမ ဗောဓိ၊ သရီရံ အဋ္ဌာသီတိဟတ္ထဗြေဓံ အဟောသိ၊ နဂုတိဝဿ-
သဟဿာနိ အာယူတိ။

ပဒုမဿ အပရေန၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဦးပဒုတ္တမော။

နာရဒေါ နာမ နာမေန၊ အသမော အပ္ပဋိပုဂ္ဂလောတိ။

နာရဒဗုဒ္ဓဿ အပရဘာဂေ ဧကံ အသင်္ချေယျံ အတိက္ကမိတွာ ဣတော
သတသဟဿကပ္ပမတ္ထကေ ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ ဧကောဝ ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓေါ နာမ
ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမေ ကောဋိ-
သတသဟဿဘိက္ခု။ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ ဝေဘာရပဗ္ဗတေ နဂုတိကောဋိ-
သဟဿာနိ၊ တတိယေ အသီတိကောဋိသဟဿာနိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော
ဇဋ္ဌိလော နာမ မဟာရဋ္ဌိယော ဟုတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သဝီဝရံ ဒါနံ
အဒါသိ။ သောပိ နံ “အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ဗျာကာသိ။ ပဒုမုတ္တ-
ရဿ ပန ဘဂဝတော ကာလေ တိတ္ထိယာ နာမ နာဟေသုံ၊ သဗ္ဗေ ဒေဝမနုဿာ
ဗုဒ္ဓမေဝ သရဏံ အဂမံသု။ တဿ နဂရံ ဟံသဝတီ နာမ အဟောသိ၊ ပိတာ
အာနန္ဒော နာမ ခတ္တိယော၊ မာတာ သုဇာတာ နာမ ဒေဝီ၊ ဒေဝလော စ
သုဇာတော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ သုမနော နာမုပဋ္ဌာကော၊ အမိတာ စ
အသမာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ သလလရက္ခော^၁ ဗောဓိ၊ သရီရံ အဋ္ဌပဏ္ဏာသ-
ဟတ္ထဗြေဓံ အဟောသိ၊ သရီရပ္ပဘာ သမန္တတော ဒွါဒသ ယောဇနာနိ ဂဏှိ၊
ဝဿသတသဟဿံ အာယူတိ။

နာရဒဿ အပရေန၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဦးပဒုတ္တမော။

ပဒုမုတ္တရော နာမ ဇိနော၊ အက္ခောဘော သာဂရူပမောတိ။

တဿ အပရဘာဂေ သတ္တတိ ကပ္ပသဟဿာနိ^၂ အတိက္ကမိတွာ
သုမေဓော သုဇာတော စာတိ ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ ဒွေ ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ သုမေ-
ဓောပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ အဟေသုံ၊ ပဌမသန္နိပါတေ သုဒဿန-
နဂရေ ကောဋိသတဒီဏာသဝါ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ ပန နဂုတိကောဋိယော၊
တတိယေ အသီတိကောဋိယော။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဥတ္တရော နာမ
မာဏဝေါ ဟုတွာ နိဒဟိတွာ ဌပိတံယေဝ အသီတိကောဋိဓနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ
ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ ဓမ္မံ သုတွာ သရဏေသု

၁-သာလရက္ခော (သီ၊ သျာ)

၂-တိံသ ကပ္ပသတသဟဿာနိ (သီ)၊ တိံသ ကပ္ပသဟဿာနိ (ဣ၊ က) ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ ပဿိတဗျာ။

ပတိဋ္ဌာယ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိ။ သောပိ နံ “အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသီ”တိ ဗျာကာသိ။ သုမေဓဿ ဘဂဝတော သုဒဿနံ နာမ နဂရံ အဟောသိ။ သုဒတ္တော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ မာတာပိ သုဒတ္တာ နာမ၊ သရဏော စ သဗ္ဗ-
ကာမော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ သာဂရော နာမုပဋ္ဌာကော၊ ရာမာ စ သုရာမာ
စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကော၊ မဟာနိပရက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ အဋ္ဌာသီတိဟတ္ထုဗြေဓံ
အဟောသိ၊ အာယု နဂုတိ ဝဿသဟဿာနီတိ။

ပဒုမုတ္တရဿ အပရေန၊ သုမေဓော နာမ နာယကော။
ဒုရာသဒေါ ဥဂ္ဂတေဇော၊ သဗ္ဗလောကုတ္တမော မုနီတိ။

တဿ အပရဘာဂေ သုဇာတော နာမ သတ္တာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော
သာဝကသန္တိပါတာ အဟောသုံ။ ပဌမသန္တိပါတေ သဋ္ဌိ ဘိက္ခုသတသဟဿာနိ
အဟောသုံ၊ ဒုတိယေ ပညာသံ၊ တတိယေ စတ္တာလီသံ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော
စက္ကဝတ္တိရာဇာ ဟုတွာ “ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော”တိ သုတွာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မံ သုတွာ
ဗုဒ္ဓပ္ပမုဓဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သဋ္ဌိံ သတ္တဟိ ရတနေဟိ စတုမဟာဒီပရဇ္ဇံ ဒတွာ
သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ။ သကလရဋ္ဌဝါသိနော ရဋ္ဌုပ္ပါဒံ ဂဟေတွာ အာရာမိက-
ကိစ္စံ သာဓေန္တာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုဓဿ ဘိက္ခုသံဃဿ နိစ္စံ မဟာဒါနံ အဒံသု။ သောပိ
နံ သတ္တာ “အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသီ”တိ ဗျာကာသိ။ တဿ ဘဂဝတော
နဂရံ သုမင်္ဂလံ နာမ အဟောသိ၊ ဥဂ္ဂတော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ ပဘာဝတီ
နာမ မာတာ၊ သုဒဿနော စ သုဒေဝေါ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ နာရဒေါ
နာမုပဋ္ဌာကော၊ နာဂါ စ နာဂသမာလာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကော၊ မဟာဝေဠု-
ရက္ခော ဗောဓိ။ သော ကိရ မန္တုဋ္ဌိဒ္ဓေါ ဃနက္ခန္ဓော ဥပရိ နိဂ္ဂတာဟိ မဟာ-
သာခါဟိ မောရပိဉ္စကလာပေါ ဝိယ ဝိရောစိတ္တံ။ တဿ ဘဂဝတော သရီရံ
ပဏ္ဏာသဟတ္ထုဗြေဓံ အဟောသိ၊ အာယု နဂုတိ ဝဿသဟဿာနီတိ။

တတ္ထေဝ မဏ္ဍကပ္ပမိ၊ သုဇာတော နာမ နာယကော။
သီဟဟနုသဘက္ခန္ဓော၊ အပ္ပမေယျော ဒုရာသဒေါတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဣတော အဋ္ဌာရသကပ္ပသတမတ္ထကေ ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ
ဝိယဒဿီ အတ္တဒဿီ ဓမ္မဒဿီတိ တယော ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ ဝိယဒဿီဿာပိ
တယော သာဝကသန္တိပါတာ အဟောသုံ။ ပဌမေ ကောဋိသတသဟဿာ ဘိက္ခု
အဟောသုံ၊ ဒုတိယေ နဂုတိကောဋိယော၊ တတိယေ အသီတိကောဋိယော။
တဒါ ဗောဓိသတ္တော ကဿပေါ နာမ မာဏဝေါ တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ ပါရံ ဂတော

ဟုတွာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ကောဋိသတသမာဿဓနပရိစ္ဆာဂေန သံဃာ-
ရာမံ ကာရေတွာ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သတ္ထာ
“အဋ္ဌာရသကပ္ပသတစ္စယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ဗျာကာသိ။ တဿ
ဘဂဝတော အနောမံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ပိတာ သုဒိန္နော နာမ ရာဇာ၊
မာတာ စန္ဒာ နာမ ဒေဝီ၊ ပါလိတော စ သဗ္ဗဒဿီ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊
သောဘိတော နာမုပဋ္ဌာကော၊ သုဇာတာ စ ဓမ္မဒိန္နော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊
ကကုဓရက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ အသီတိဟတ္ထုဗြေဓံ အဟောသိ၊ နဂုတိ ဝဿ-
သဟဿာနိ အာယူတိ။

သုဇာတဿ အပရေန၊ သယန္တု လောကနာယကော။
ဒုရာသဒေါ အသမသမော၊ ပိယဒဿီ မဟာယသောတိ။

တဿ အပရဘာဂေ အတ္ထဒဿီ နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော
သာဝကသန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမေ အဋ္ဌနဂုတိ ဘိက္ခုသတသဟဿာနိ
အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ အဋ္ဌာသီတိသတသဟဿာနိ၊ တထာ တတိယေ။ တဒါ
ဗောဓိသက္ကော သုသီမော နာမ မဟိဒ္ဓိကော တာပသော ဟုတွာ ဒေဝ-
လောကတော မန္ဒာရဝပုပ္ဖစ္ဆတ္တံ အာဟရိတွာ သတ္တာရံ ပူဇေသိ၊ သောပိ နံ
“အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ဗျာကာသိ။ တဿ ဘဂဝတော သောဘိတံ
နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ သာဂရော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ သုဒဿနာ နာမ
မာတာ၊ သန္တော စ ဥပသန္တော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ အဘယော နာမု-
ပဋ္ဌာကော၊ ဓမ္မာ စ သုဓမ္မာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ စမ္ပကရက္ခော ဗောဓိ၊
သရီရံ အသီတိဟတ္ထုဗြေဓံ အဟောသိ၊ သရိရပ္ပဘာ သမန္တတော သဗ္ဗကာလံ
ယောဇနမတ္တံ ဖရိတွာ အဋ္ဌာသိ၊ အာယု ဝဿသတသဟဿန္တိ။

တတ္ထေဝ မဏ္ဍကပ္ပမိ၊ အတ္ထဒဿီ နရာသဘော။
မဟာတမံ နိဟန္တာန၊ ပတ္တော သမ္မောဓိမုတ္တမန္တိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဓမ္မဒဿီ နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော
သာဝကသန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမေ ကောဋိသတံ ဘိက္ခု အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ
သတ္တတိကောဋိယော၊ တတိယေ အသီတိကောဋိယော။ တဒါ ဗောဓိသက္ကော
သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဟုတွာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓပုပ္ဖေဟိ စ ဒိဗ္ဗတူရိယေဟိ စ ပူဇံ အကာသိ၊
သောပိ နံ “အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ဗျာကာသိ။ တဿ ဘဂဝတော
သရဏံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ပိတာ သရဏော နာမ ရာဇာ၊ မာတာ သုနန္ဒာ
နာမ၊ ပဒုမော စ ဖုဿဒေဝေါ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ သုနေက္ကော

နာမုပဋ္ဌာကော၊ ခေမာ စ သဗ္ဗနာမာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ ရတ္တကံရ-
ရက္ခော^၁ ဗောဓိ၊ “ဗိမ္ဗိဇာလော”တိပိ ဝုစ္စတိ၊ သရီရံ ပနဿ အသီတိဟတ္ထုဗြေဓံ
အဟောသိ၊ ဝဿသတသဟဿံ အာယူတိ။

တတ္ထေဝ မဏ္ဍကပ္ပမ္ပိ၊ ဓမ္မဒဿီ မဟာယသော။

တမန္ဓကာရံ ဝိဓေိတွာ၊ အတိရောစတိ သဒေဝကေတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဣတော စတုနဝုတိကပ္ပမတ္ထကေ ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ
ဧကောဝ သိဒ္ဓတ္ထော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္ဓိ-
ပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမသန္ဓိပါတေ ကောဋိသတသဟဿံ ဘိက္ခု။ အဟေသုံ၊
ဒုတိယေ နဝုတိကောဋိယော၊ တတိယေ အသီတိကောဋိယော။ တဒါ ဗောဓိ-
သတ္တော ဥဂ္ဂတေဇော အဘိညာဗလသမ္ပန္နော မင်္ဂလော နာမ တာပသော
ဟုတွာ မဟာဇမ္ဗူဖလံ အာဟရိတွာ တထာဂတဿ အဒါသိ။ သတ္တာ တံ ဖလံ
ပရိဘုဉ္ဇိတွာ “စတုနဝုတိကပ္ပမတ္ထကေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ဗောဓိသတ္တံ
ဗျာကာသိ။ တဿ ဘဂဝတော နဂရံ ပေဘာရံ နာမ အဟောသိ၊ ပိတာ
ဇယသေနော နာမ ရာဇာ၊ မာတာ သုဖဿာ နာမ၊ သမ္ပလော စ သုမိတ္တော
စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ ရေဝတော နာမုပဋ္ဌာကော၊ သီဝလီ စ သုရာမာ စ ဒွေ
အဂ္ဂသာဝိကာ၊ ကဏိကာရရက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ သဋ္ဌိဟတ္ထုဗြေဓံ အဟောသိ၊
ဝဿသတသဟဿံ အာယူတိ။

ဓမ္မဒဿိဿ အပရေန၊ သိဒ္ဓတ္ထော နာမ နာယကော^၂။

နိဟနိတွာ တမံ သဗ္ဗံ၊ သူရိယော အတ္တဂ္ဂတော ယထာတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဣတော ဒွါနဝုတိကပ္ပမတ္ထကေ တိဿော ဗုဿောတိ
ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ ဒွေ ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တိဿဿ ဘဂဝတော တယော သာဝက-
သန္ဓိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမသန္ဓိပါတေ ဘိက္ခုနံ ကောဋိသတံ အဟောသိ၊
ဒုတိယေ နဝုတိကောဋိယော၊ တတိယေ အသီတိကောဋိယော။ တဒါ ဗောဓိ-
သတ္တော မဟာဘောဂေါ မဟာယသော သုဇာတော နာမ ခတ္တိယော ဟုတွာ
ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ မဟိဒ္ဓိကဘာဝံ ပတွာ “ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော”တိ သုတွာ
ဒိဗ္ဗမန္တာရဝပဒုမပါရိစ္ဆတ္တကပ္ပုပ္ပိနိ အာဒါယ စတုပရိသမဇ္ဈေ ဂစ္ဆန္တံ တထာ-
ဂတံ ပူဇေသိ၊ အာကာသေ ပုပ္ဖဝိတာနံ အကာသိ။ သောပိ နံ သတ္တာ “ဣတော
ဒွါနဝုတိကပ္ပေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ဗျာကာသိ။ တဿ ဘဂဝတော ခေမံ
နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ပိတာ ဇနသန္ဓော နာမ ခတ္တိယော၊ မာတာ ပဒုမာ

နာမ၊ မြဟ္မဒေဝေါ စ ဥဒယော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ သမင်္ဂေါ^၁ နာမုပဋ္ဌာ-
ကော၊ ဖုဿာ စ သုဒတ္တာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကော၊ အသနရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ
သဋ္ဌိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ ဝဿသတသဟဿံ အာယူတိ။

သိဒ္ဓတ္ထဿ အပရေန၊ အသမော အပ္ပုပ္ပုဂ္ဂလော။
အနန္တသီလော အဓိတယသော၊ တိဿော လောကဂ္ဂနာယကောတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဖုဿော နာမ သတ္တာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော
သာဝကသန္တိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမသန္တိပါတေ သဋ္ဌိ ဘိက္ခုသတသဟဿာနိ
အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ ပဏ္ဏာသ၊ တတိယေ ဒုတ္တိံသ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော
ဝိဇိတာဝိ နာမ ခတ္တိယော ဟုတွာ မဟာရဇ္ဇံ ပဟာယ သတ္ထု သန္တိကေ
ပဗ္ဗဇိတွာ တိဏိ ပိဋကနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ မဟာဇနဿ ဓမ္မကထံ ကထေသိ၊
သီလပါရမိဉ္စ ပူရေသိ။ သောပိ နံ “ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသီ”တိ တထေဝ ဗျာကာသိ။
တဿ ဘဂဝတော ကာသိ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ဇယသေနော နာမ ရာဇာ
ပိတာ၊ သိရိမာ နာမ မာတာ၊ သုရက္ခိတော စ ဓမ္မသေနော စ ဒွေ အဂ္ဂ-
သာဝကော၊ သဘိယော နာမုပဋ္ဌာကော၊ စာလာ စ ဥပစာလာ စ ဒွေ
အဂ္ဂသာဝိကော၊ အာမလကရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ
အဟောသိ၊ နဂုတိ ဝဿသဟဿာနိ အာယူတိ။

တတ္ထေဝ မဏ္ဍကပ္ပမ္ပိ၊ အဟု သတ္တာ အနုတ္တရော။
အနူပမော အသမသမော၊ ဖုဿော လောကဂ္ဂနာယကောတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဣတော ဧကနဂုတိကပ္ပေ ဝိပဿီ နာမ ဘဂဝါ
ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္တိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမသန္တိပါတေ
အဋ္ဌသဋ္ဌိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ အဟောသိ၊ ဒုတိယေ ဧကသတသဟဿံ၊
တတိယေ အသီတိသဟဿာနိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော မဟိဒ္ဓိကော
မဟာနုဘာဝေါ အတုလော နာမ နာဂရာဇာ ဟုတွာ သတ္တရတနခစိတံ
သောဝဏ္ဏမယံ မဟာဝိဋ္ဌိံ ဘဂဝတော အဒါသိ။ သောပိ နံ “ဣတော ဧက-
နဂုတိကပ္ပေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသီ”တိ ဗျာကာသိ။ တဿ ဘဂဝတော ဗန္ဓုမတီ
နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ ဗန္ဓုမတီ နာမ မာတာ၊
ခဏ္ဍော စ တိဿော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ အသောကော နာမုပဋ္ဌာကော၊
စန္ဒာ စ စန္ဒမိတ္တာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကော၊ ပါဠိလိရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ

၁-သမ္ဘဝေါ (သီ၊ သျှာ)၊ သုမနော (က)

အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ သရီရပ္ပဘာ သဒါ သတ္တ ယောဇနာနိ ဖရိတွာ
အဋ္ဌာသိ၊ အသီတိ ဝဿသဟဿာနိ အာယူတိ။

ဗုဿဿ စ အပရေန၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဦးပဒုတ္တမော။
ဝိပဿီ နာမ နာမေန၊ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိ စက္ခုမာတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဣတော ဧကတိံသကပ္ပေ သိဒ္ဓိ စ ဝေဿဘူ စာတိ
ဒွေ ဗုဒ္ဓါ အဟေသုံ။ သိဒ္ဓိဿာပိ ဘဂဝတော တယော သာဝကသန္တိပါတာ
အဟေသုံ။ ပဌမသန္တိပါတေ ဘိက္ခုသတသဟဿံ အဟောသိ၊ ဒုတိယေ
အသီတိသဟဿာနိ၊ တတိယေ သတ္တတိသဟဿာနိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော
အရိန္ဒမော နာမ ရာဇာ ဟုတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သစီဝရံ မဟာဒါနံ
ပဝတ္တေတွာ သတ္တရတနပဋိမဏ္ဍိတံ ဟတ္ထိရတနံ ဒတွာ ဟတ္ထိပ္ပမာဏံ ကတွာ
ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ အဒါသိ။ သောပိ နံ “ဣတော ဧကတိံသကပ္ပေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿ-
သိ”တိ ဗျာကာသိ။ တဿ ဘဂဝတော အရုဏဝတီ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊
အရုဏော နာမ ခတ္တိယော ပိတာ၊ ပဘာဝတီ နာမ မာတာ၊ အဘိဘူ စ
သမ္ဘဝေါ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ ခေမင်္ဂရော နာမုပဋ္ဌာကော၊ သင်္ခလာ စ
ပဒုမာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ ပုဏ္ဏရိကရက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ သတ္တတိ-
ဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ သရီရပ္ပဘာ ယောဇနတ္ထယံ ဖရိတွာ အဋ္ဌာသိ၊
သတ္တတိ ဝဿသဟဿာနိ အာယူတိ။

ဝိပဿိဿ အပရေန၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဦးပဒုတ္တမော။
သိဒ္ဓိဝ္ပယော နာမ ဇိနော၊ အသမော အပ္ပဋိပုဂ္ဂလောတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဝေဿဘူ နာမ သတ္တာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော
သာဝကသန္တိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမသန္တိပါတေ အသီတိ ဘိက္ခုသဟဿာနိ
အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ သတ္တတိ၊ တတိယေ သဋ္ဌိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော သုဒဿ-
နော နာမ ရာဇာ ဟုတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သစီဝရံ မဟာဒါနံ
ဒတွာ တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ အာစာရဂုဏသမ္ပန္နော ဗုဒ္ဓရတနေ
စိတ္တိကာရပီတိဗဟုလော အဟောသိ။ သောပိ နံ ဘဂဝါ “ဣတော ဧကတိံသ-
ကပ္ပေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ”တိ ဗျာကာသိ။ တဿ ပန ဘဂဝတော အနောမံ
နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ သုပ္ပတိတော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ ယသဝတီ နာမ

မာတာ၊ သောဏော စ ဥတ္တရော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ ဥပသန္တော နာမု-
ပဋ္ဌာကော၊ ဒါမာ စ သမာလာ^၁ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကော၊ သာလရုက္ခော ဗောဓိ၊
သရီရံ သဗ္ဗိဟတ္ထုဗြေဓံ အဟောသိ၊ သဗ္ဗိ ဝဿသဟဿာနိ အာယူတိ။

တတ္ထေဝ မဏ္ဍကပ္ပမိ၊ အသမော အပ္ပင်္ဂုလော။

ဝေဿဘူ နာမ နာမေန၊ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိ သော ဇိနောတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ စတ္တာရော ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တာ ကကုသန္တော
ကောဏာဂမနော ကဿပေါ အမှာကံ ဘဂဝါတိ။ ကကုသန္ဓဿ ဘဂဝ-
တော ဧကော သာဝကသန္တိပါတော၊ တတ္ထ စတ္တာလီသ ဘိက္ခု-
သဟဿာနိ အဟေသုံ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ခေမော နာမ ရာဇာ ဟုတွာ
ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သပတ္တစိဝရံ မဟာဒါနဉ္စေဝ အဉ္ဇနာဒိဘေသဇ္ဇာနိ
စ ဒတွာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပဗ္ဗဇိ။ သောပိ နံ သတ္ထာ ဗျာကာသိ။
ကကုသန္ဓဿ ပန ဘဂဝတော ခေမံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ အဂ္ဂိဒတ္တော နာမ
ဗြာဟ္မဏော ပိတာ၊ ဝိသာခါ နာမ ဗြာဟ္မဏီ မာတာ၊ ဝိဓုရော စ သဇ္ဇိဝေါ
စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ ဗုဒ္ဓိဇော နာမုပဋ္ဌာကော၊ သာမာ စ စမ္ပကာ^၂ စ ဒွေ
အဂ္ဂသာဝိကော၊ မဟာသီရိသရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ စတ္တာလီသဟတ္ထုဗြေဓံ
အဟောသိ၊ စတ္တာလီသ ဝဿသဟဿာနိ အာယူတိ။

ဝေဿဘုဿ အပရေန၊ သမ္ပုဒ္ဓေါ ခွိပဒုတ္တမော။

ကကုသန္တော နာမ နာမေန၊ အပ္ပမေယျော ဒုရာသဒေါတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ကောဏာဂမနော နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ
ဧကော သာဝကသန္တိပါတော၊ တတ္ထ တိံသ ဘိက္ခုသဟဿာနိ အဟေသုံ။
တဒါ ဗောဓိသတ္တော ပဗ္ဗတော နာမ ရာဇာ ဟုတွာ အမစ္စဂဏ-
ပရိဝုတော သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ
နိမန္တေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ ပဋ္ဌုဏ္ဍိနပဋ္ဌကောသေယျကမ္မလဒုကူလာနိ
စေဝ သုဝဏ္ဏပါဒုကဉ္စိ ဒတွာ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ။ သောပိ နံ ဗျာကာသိ။
တဿ ဘဂဝတော သောဘဝတိ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ယညဒတ္တော နာမ
ဗြာဟ္မဏော ပိတာ၊ ဥတ္တရာ နာမ ဗြာဟ္မဏီ မာတာ၊ ဘိယုသော စ ဥတ္တရော
စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ သောတ္ထိဇော နာမုပဋ္ဌာကော၊ သမုဒ္ဓါ စ ဥတ္တရာ စ ဒွေ
အဂ္ဂသာဝိကော၊ ဥဒုမ္မရရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ တိံသဟတ္ထုဗြေဓံ အဟောသိ၊
တိံသ ဝဿသဟဿာနိ အာယူတိ။

ကကုသန္ဓဿ အာရေန၊ သမ္ပုဇ္ဈေ ခြိပဒုတ္တမော။

ကောဏာဂမနော နာမ ဇိနော၊ လောကဇေဋ္ဌော နရာသဘောတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ကဿပေါ နာမ သတ္တာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ ဧကော သာဝကသန္ဓိပါတော၊ တတ္ထ ဝိသတိ ဘိက္ခုသဟဿာနိ အဟေသုံ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဇောတိပါလော နာမ မာဏဝေါ ဟုတွာ တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ ဘူမိယဉ္စ အန္တလိက္ခေ စ ပါကဋ္ဌော သဒ္ဓိကာရဿ ကုမ္ဘကာရဿ မိတ္တော အဟောသိ။ သော တေန သဒ္ဓိံ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ အာရဒ္ဓဝီရိယော တိဏိ ပိဋကနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝတ္တာဝတ္တသမ္ပတ္တိယာ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ သောဘေသိ။ သောပိ နံ ဗျာကာသိ။ တဿ ဘဂဝတော ဇာတနဂရံ ဗာရာဏသီ နာမ အဟောသိ၊ မြဟ္မဒတ္တော နာမ မြာဟ္မဏော ပိတာ၊ ဓနဝတိ နာမ မြာဟ္မဏီ မာတာ၊ တိဿော စ ဘာရဒွါဇော စ ဒွေ အဂ္ဂ- သာဝကော၊ သဗ္ဗမိတ္တော နာမုပဋ္ဌာကော၊ အနဋ္ဌာ စ ဥရုဝေဋ္ဌာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိ- ကော၊ နိဂြောဓရက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ ဝိသတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ ဝိသတိ ဝဿသဟဿာနိ အာယူတိ။

ကောဏာဂမနဿ အပရေန၊ သမ္ပုဇ္ဈေ ခြိပဒုတ္တမော။

ကဿပေါ နာမ ဂေါတ္တေန^၁၊ ဓမ္မရာဇာ ပဘင်္ဂရေတိ။

ယသ္မိံ ပန ကပ္ပေ ဒီပင်္ဂရေ ဒသဗလော ဥဒပါဒိ၊ တသ္မိံ အညေပိ တယော ဗုဒ္ဓါ အဟေသုံ။ တေသံ သန္တိကာ ဗောဓိသတ္တဿ ဗျာကရဏံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တေ ဣမ န ဒဿိတာ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန တမ္ဘာ ကပ္ပါ ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗေပိ ဗုဒ္ဓေ ဒဿေတုံ ဣဒံ ဝုတ္တံ—

“တဏှင်္ဂရေ မေဓင်္ဂရေ၊ အထောပိ သရဏင်္ဂရေ။

ဒီပင်္ဂရေ စ သမ္ပုဇ္ဈေ၊ ကောဏုညော ခြိပဒုတ္တမော။

မင်္ဂလော စ သုမနော စ၊ ရေဝတော သောဘိတော မုနိ။

အနောမဒဿိ ပဒုမော၊ နာရဒေါ ပဒုမုတ္တရေ။

သုမေဓော စ သုဇောတော စ၊ ပိယဒဿိ မဟာယသော။

အတ္ထဒဿိ ဓမ္မဒဿိ၊ သိဒ္ဓတ္တော လောကနာယကော။

တိဿော ဗုဿော စ သမ္ပုဇ္ဈေ၊ ဝိပဿိ သိဒ္ဓိ ဝေဿဘူ။

ကကုသန္ဓော ကောဏာဂမနော၊ ကဿပေါ စာပိ နာယကော။

၁-သော ဇိနော (သီ၊ သျာ၊ ဣ)၊ နာမေန (က) ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ ပဿိတဗ္ဗာ။

ဧတေ အဟေသုံ သမ္ပုဒ္ဓါ၊ ဝိတရာဂါ သမ္ဘာဟိတာ။
သတရံသီဝ ဥပ္ပန္နာ၊ မဟာတမဝိနောဒနာ။
ဇလိတွာ အဂ္ဂိခန္ဓာဝ၊ နိဗ္ဗုတာ တေ သဿာဝကာ”တိ။

တတ္ထ အမှာကံ ဗောဓိသတ္တော ဒီပင်္ကရာဒိနံ စတုဝိသတိယာ ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ
အဓိကာရံ ကရောန္တော ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ
အာဂတော။ ကဿပဿ ပန ဘဂဝတော ဩရဘာဂေ^၁ ဌပေတွာ ဣမံ သမ္မာ-
သမ္ပုဒ္ဓိံ အညော ဗုဒ္ဓေါ နာမ နတ္ထိ။ ဣတိ ဒီပင်္ကရာဒိနံ စတုဝိသတိယာ ဗုဒ္ဓါနံ
သန္တိကေ လဒ္ဓဗျာကရဏော ပန ဗောဓိသတ္တော ယေနေန^၂—

“မနုဿတ္ထံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဟေတု သတ္တာရဒဿနံ။
ပဗ္ဗဇော ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊ အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ။
အဋ္ဌဓမ္မသမောဓာနာ၊ အဘိနိဟာရော သမိဇ္ဈတိ”တိ^၃—

ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မေ သမောဓာနေတွာ ဒီပင်္ကရပါဒမူလေ ကတာဘိနိဟာရေန
“ဟန္တ ဗုဒ္ဓကရေ ဓမ္မေ၊ ဝိစိနာမိ ဣတော စိတော”တိ ဥဿာဟံ ကတွာ
“ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိံ၊ ပဌမံ ဒါနပါရမိ”န္တိ ဒါနပါရမိတာဒယော ဗုဒ္ဓကာရက-
ဓမ္မာ ဒိဋ္ဌာ၊ တေ ပူရေန္တောယေဝ ယာဝ ဝေဿန္တရတ္တဘာဝါ အာဂမိ။
အာဂစ္ဆန္တော စ ယေ တေ ကတာဘိနိဟာရနံ ဗောဓိသတ္တာနံ အာနိသံသာ
သံဝဏ္ဏိတာ—

“ဧဝံ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နာ၊ ဗောဓိယာ နိယတာ နရာ။
သံသရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ၊ ကပ္ပကောဋိသတေဟိပိ။
အဝိစိမိ နုပ္ပဇန္တိ၊ တထာ လောကန္တရေသု စ။
နိဇ္ဈာမတဏှာ ခုပ္ပိပါသာ၊ န ဟောန္တိ ကာလကဉ္စကာ။
န ဟောန္တိ ခုဒ္ဒကာ ပါဏာ၊ ဥပ္ပဇန္တာပိ ဒုဂ္ဂတိံ။
ဇာယမာနာ မနုဿေသု၊ ဇစ္စန္ဓာ န ဘဝန္တိ တေ။
သောတဝေကလ္လတာ နတ္ထိ၊ န ဘဝန္တိ မူဂပက္ခိကာ။
ဣတ္ထိဘာဝံ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနပဏ္ဏကာ။
န ဘဝန္တိ ပရိယာပန္နာ၊ ဗောဓိယာ နိယတာ နရာ။
မုတ္တာ အာနန္တရိကေဟိ၊ သဗ္ဗတ္ထ သုဒ္ဓဂေါစရာ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ န သေဝန္တိ၊ ကမ္မကိရိယဒဿနာ။
ဝသမာနာပိ သဂ္ဂေသု၊ အသညံ နူပပဇ္ဇရေ။

သုဒ္ဓါဝါသေသု ဒေဝေသု၊ ဟေတု နာမ န ဝိဇ္ဇတိ။
နေက္ခမ္မနိန္ဒာ သပ္ပုရိသာ၊ ဝိသံယုတ္တာ ဘဝါဘဝေ။
စရန္တိ လောကတ္ထစရိယာယော၊ ပူရေန္တိ သဗ္ဗပါရမီ”တိ။

တေ အာနိသံသေ အဓိဂန္ဓာဝ အာဂတော။ ပါရမိယော ပူရေန္တဿ စဿ
အကိတ္တိဗြာဟ္မဏကာလေ သင်္ခါဗြာဟ္မဏကာလေ ဓနဉ္စယရာဇကာလေ မဟာ-
သုဒဿနကာလေ မဟာဂေါရိန္ဒကာလေ နိမိမဟာရာဇကာလေ စန္ဒကုမာရ-
ကာလေ ဝိသယုသေဋ္ဌိကာလေ သိဝိရာဇကာလေ ဝေဿန္တရကာလေတိ ဒါန-
ပါရမိတာယ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ဧကန္တေန ပနဿ
သသပဏ္ဍိတဇာတကေ—

“ဘိက္ခာယ ဥပဂတံ ဒိသွာ၊ သကတ္တာနံ ပရိစ္စဇိ”။
ဒါနေန မေ သမော နတ္ထိ၊ ဧသာ မေ ဒါနပါရမီ”တိ^၁—

ဧဝံ အတ္တပရိစ္စာဂံ ကရေန္တဿ **ဒါနပါရမိတာ** ပရမတ္ထပါရမီ^၂ နာမ ဇာတာ။
တထာ သီလဝရာဇကာလေ စမ္ပေယျနာဂရာဇကာလေ ဘူရိဒတ္တနာဂရာဇ-
ကာလေ ဆဒ္ဒန္တနာဂရာဇကာလေ ဇယဒ္ဓိသရာဇပုတ္တကာလေ အလီနသတ္တု-
ကုမာရကာလေတိ သီလပါရမိတာယ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။
ဧကန္တေန ပနဿ သင်္ခပါလဇာတကေ—

“သုလေဟိ ဝိဇ္ဈယန္တေပိ၊ ကောဋိယန္တေပိ သတ္တိဟိ”။
ဘောဇပုတ္တေ န ကုပ္ပါမိ၊ ဧသာ မေ သီလပါရမီ”တိ^၃—

ဧဝံ အတ္တပရိစ္စာဂံ ကရေန္တဿ **သီလပါရမိတာ** ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။
တထာ သောမနဿကုမာရကာလေ ဟတ္ထိပါလကုမာရကာလေ အယောဃရ-
ပဏ္ဍိတကာလေတိ မဟာရဇံ ပဟာယ နေက္ခမ္မပါရမိတာယ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ
ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ဧကန္တေန ပနဿ စူဠသုတသောမဇာတကေ—

“မဟာရဇံ ဟတ္ထဂတံ၊ ခေဋ္ဌပိဏ္ဍိဝ ဆဇ္ဇယိ”။
စဇတော န ဟောတိ လဂ္ဂံ၊ ဧသာ မေ နေက္ခမ္မပါရမီ”တိ—

၁-ခု ၄-၃၉ ဂ-ပိဋ္ဌေ။

၃-သုလေဟိ ဝိဇ္ဈယန္တေပိ၊ ကောဋိယန္တေပိ သတ္တိဟိ (သိ)

၂-ပရမတ္ထပါရမိတာ (သိ)

၄-ခု ၄-၄၀၇-ပိဋ္ဌေ။

ဧဝံ နိဿင်္ဂတာယ ရဇ္ဇံ ဆဋ္ဌေတွာ နိက္ခမန္တဿ နေက္ခမ္ပပါရမိတာ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။ တထာ ဝိရုပဏ္ဍိတကာလေ မဟာဂေါဝိန္ဒပဏ္ဍိတကာလေ ကုဒ္ဒါလပဏ္ဍိတကာလေ အရကပဏ္ဍိတကာလေ ဗောဓိပရိပ္ပာဇကကာလေ မဟောသမပဏ္ဍိတကာလေတိ ပညာပါရမိတာယ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ဧကန္တေန ပနဿ သတ္တုဘဿဇာတကေ သေနကပဏ္ဍိတကာလေ—

“ပညာယ ဝိစိနန္တောဟံ၊ ပြာဟ္မဏံ မောစယိ” ဒုခါ။

ပညာယ မေ သမော နတ္ထိ၊ သော မေ ပညာပါရမီ”တိ—

အန္တောဘဿဂတံ သပ္ပံ ဒဿေန္တဿ ပညာပါရမိတာ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။ တထာ ဝိရိယပါရမိတာဒိနမ္ပိ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ဧကန္တေန ပနဿ မဟာဇနကဇာတကေ—

“အတီရဒဿီ ဇလမဇ္ဈေ၊ ဟတာ သဗ္ဗေဝ မာနဿ။

စိတ္တဿ အညုထာ နတ္ထိ၊ သော မေ ဝိရိယပါရမီ”တိ—

ဧဝံ မဟာသမုဒ္ဒံ တရန္တဿ ပဝတ္တာ ဝိရိယပါရမိတာ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။ ခန္တိဝါဒိဇာတကေ—

“အစေတနံဝ ကောဇ္ဇေန္တေ၊ တိဏှေန ဖရသုနာ မမံ။

ကာသိရာဇေ န ကုပ္ပါမိ၊ သော မေ ခန္တိပါရမီ”တိ—

ဧဝံ အစေတနဘာဝေန ဝိယ မဟာဒုက္ခံ အဓိဝါသေန္တဿ ခန္တိပါရမိတာ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။ မဟာသုတသောမဇာတကေ—

“သစ္စဝါစံ အနုရက္ခန္တော၊ စဇိတွာ မမ ဇီဝိတံ။

မောစေယိ” ဧကသတံ ခတ္ထိယေ၊ သော မေ သစ္စပါရမီ”တိ ၂—

ဧဝံ ဇီဝိတံ စဇိတွာ သစ္စမနုရက္ခန္တဿ သစ္စပါရမိတာ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။ မူဂပက္ခဇာတကေ—

“မာတာ ပိတာ န မေ ဒေဿာ၊ နပိ မေ ဒေဿံ မဟာယသံ။

သဗ္ဗညုတံ ပိယံ မယံ၊ တဿှာ ဝတမဓိဋ္ဌဟိ”န္တိ ၃—

ဧဝံ ဇီဝိတမ္ပိ စဇိတွာ ဝတံ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ အဓိဋ္ဌာနပါရမိတာ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။ ဧကရာဇဇာတကေ ၄—

၁-မောစယိ (သီ၊ဣ) ၂-ပရမတ္ထသစ္စပါရမီတိ (သီ) ၃-ခု ၄-၄၀၀-ပိဋ္ဌေ ထောက် ဝိသဒိသံ။

၄-ဧဝမေဝ သဗ္ဗတ္ထ၊ သုဝဏ္ဏသာမစရိယာပိဋကေယေဝ ပန အယံ ဂါထာ ဒိဿတိ။

“န မံ ကောစိ ဥတ္တသတိ၊ နပိဟံ ဘာယာမိ ကဿစိ။
မေတ္တာဗလေနပတ္ထဒွေ၊ ရမာမိ ပဝနေ တဒါ”တိ။—

ဧဝံ ဇီဝိတမ္ပိ အနောလောကေတွာ မေတ္တာယန္တဿ **မေတ္တာပါရမိတာ** ပရမတ္ထ-
ပါရမီ နာမ ဇာတာ။ လောမဟံသဇာတကေ—

“သုသာနေ သေယျံ ကပ္ပေမိ၊ ဆဝဋ္ဌိကံ ဥပဓာယဟံ”။
ဂါမဏ္ဍလာ ဥပါဂန္ဓာ၊ ရူပံ ဒဿေန္တိနပ္ပက”န္တိ။—

ဧဝံ ဂါမဒါရကေသု နိဋ္ဌဘနာဒီဟိ စေဝ မာလာဂန္ဓုပဟာရာဒီဟိ စ သုခဒုက္ခံ
ဥပ္ပါဒေန္တေသုပိ ဥပေက္ခံ အနတိဝတ္တန္တဿ **ဥပေက္ခာပါရမိတာ** ပရမတ္ထပါရမီ
နာမ ဇာတာ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရတော ပနေသ အတ္ထော စရိယာ-
ပိဋကတော ဂဟေတဗ္ဗော။ ဧဝံ ပါရမိယော ပူရေတွာ ဝေဿန္တရတ္တဘာဝေ
ဋ္ဌိတော—

“အစေတနာယံ ပထဝီ၊ အဝိညာယ သုခံ ဒုခံ။
သာပိ ဒါနဗလာ မယျံ၊ သတ္တက္ခတ္တံ ပကမ္ပထာ”တိ။—

ဧဝံ မဟာပထဝိကမ္ပနာဒီနိ မဟာပုညာနိ ကတွာ အာယုပရိယောသာနေ
တတော စုတော တုသိတဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဣတိ ဒီပင်္ကရပါဒမူလတော ပဋ္ဌာယ
ယာဝ အယံတုသိတပုရေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဧတ္တကံ ဌာနံ **ဒူရေနိဒါနံ** နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
ဒူရေနိဒါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အဝိဒူရေနိဒါနကထာ

တုသိတပုရေ ဝသန္တေယေဝ ပန ဗောဓိသတ္တေ ဗုဒ္ဓကောလာဟလံ
နာမ ဥဒပါဒိ။ လောကသ္မိံ ဟိ **တိဏိ ကောလာဟလာနိ** ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ
ကပ္ပကောလာဟလံ ဗုဒ္ဓကောလာဟလံ စက္ကဝတ္တိကောလာဟလန္တိ။
တတ္ထ “ဝဿသတသဟဿဿ အစ္စယေန ကပ္ပုဋ္ဌာနံ ဘဝိဿတိ”တိ
လောကဗျူဟာ နာမ ကာမာဝစရဒေဝါ မုတ္တသိရာ ဝိကိဏ္ဏကေသာ
ရုဒမုခ၊ အဿူနိ ဟတ္ထေဟိ ပုဉ္ဇမာနာ ရတ္တဝတ္တနိဝတ္တာ အတိဝိယ
ဝိရူပဝေဿဓာရိနော ဟုတွာ မနုဿပထေ ဝိစရန္တာ ဧဝံ အာရောစေန္တိ

၁-ခု ၄-၄၁၈-ပိဋေ။
၄-ခု ၄-၄၁၉-ပိဋေ။

၂-ဥပနိဓာယ (က)

၃-ဂေါမဏ္ဍလာ ဥပါဂန္ဓာ (သီ၊ ဣ)
၅-ခု ၄-၃၉၆-ပိဋေ။

“မာရိသာ ဣတော ဝဿသတသဟဿဿ အစ္စယေန ကပ္ပုဋ္ဌာနံ ဘဝိဿတိ၊ အယံ လောကော ဝိနဿိဿတိ၊ မဟာသမုဒ္ဒေါပိ သုဿိဿတိ၊ အယဉ္ဇ မဟာ-
 ပထဝီ သိနေရ စ ပဗ္ဗတရာဇာ ဥဒ္ဓယိဿန္တိ ဝိနဿိဿန္တိ၊ ယာဝ မြဟ္မလောကာ
 လောကဝိနာသော ဘဝိဿတိ၊ မေတ္တံ မာရိသာ ဘာဝေထ၊ ကရုဏံ၊ မုဒိတံ၊
 ဥပေက္ခံ မာရိသာ ဘာဝေထ၊ မာတရံ ဥပဋ္ဌဟထ၊ ပိတရံ ဥပဋ္ဌဟထ၊ ကုလေ
 ဇေဋ္ဌာပစာယိနော ဟောထာ”တိ။ ဣဒံ **ကပ္ပကောလာဟလံ** နာမ။ ဝဿ-
 သဟဿဿ အစ္စယေန ပန သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ လောက-
 ပါလဒေဝတာ “ဣတော မာရိသာ ဝဿသဟဿဿ အစ္စယေန ဗုဒ္ဓေါ လောကေ
 ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ ဥဋ္ဌေါသေန္တာ အာဟိဏ္ဏန္တိ။ ဣဒံ **ဗုဒ္ဓကောလာဟလံ** နာမ။
 ဝဿသတဿ အစ္စယေန စက္ကဝတ္တိ ရာဇာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ ဒေဝတာ “ဣတော
 မာရိသာ ဝဿသတဿ အစ္စယေန စက္ကဝတ္တိ ရာဇာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ
 ဥဋ္ဌေါသေန္တိယော အာဟိဏ္ဏန္တိ။ ဣဒံ **စက္ကဝတ္တိကောလာဟလံ** နာမ။ ဣမာနိ
 တိဏိ ကောလာဟလာနိ မဟန္တာနိ ဟောန္တိ။

တေသု ဗုဒ္ဓကောလာဟလသဒ္ဓိံ သုတွာ သကလဒသသဟဿစက္ကဝါဠ-
 ဒေဝတာ ဧကေတော သန္နိပတိတွာ “အသုကော နာမ သတ္တော ဗုဒ္ဓေါ
 ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယာစန္တိ။ အာယာစမာနာ စ
 ပုဗ္ဗနိမိတ္တေသု ဥပ္ပန္နေသု အာယာစန္တိ။ တဒါ ပန သဗ္ဗာပိ ဒေဝတာ ဧကေက-
 စက္ကဝါဠေ စတုမဟာရာဇသက္ကသုယာမသန္တုသိတသုနိမ္မိတဝသဝတ္တိဟော-
 မြဟ္မေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကစက္ကဝါဠေ သန္နိပတိတွာ တုသိတဘဝနေ ဗောဓိသတ္တဿ
 သန္တိကံ ဂန္တာ “မာရိသာ တုမေဟိ ဒသ ပါရမိယော ပူရေန္တေဟိ န သက္က-
 သမ္ပတ္တိံ၊ န မာရသမ္ပတ္တိံ၊ န မြဟ္မသမ္ပတ္တိံ၊ န စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိံ ပတ္ထေန္တေဟိ
 ပူရိတာ၊ လောကနိတ္တရဏတ္တာယ ပန သဗ္ဗညုတံ ပတ္ထေန္တေဟိ ပူရိတာ၊ သော
 ဝေါ ဣဒါနိ ကာလော မာရိသာ ဗုဒ္ဓတ္တာယ သမယော၊ မာရိသာ ဗုဒ္ဓတ္တာယ
 သမယော”တိ ယာစိံသု။

အထ မဟာသတ္တော ဒေဝတာနံ ပဋိညံ အဒတွာဝ ကာလဒီပဒေသကုလ-
 ဇနေတ္တိအာယုပရိစ္ဆေဒဝသေန **ပဉ္စမဟာဝိလောကနံ** နာမ ဝိလောကေသိ။
 တတ္ထ “ကာလော န ခေါ၊ အကာလော န ခေါ”တိ ပဌမံ ကာလံ ဝိလော-
 ကေသိ။ တတ္ထ ဝဿသတသဟဿတော ဥဒ္ဓံ ဝဇိတအာယုကာလော ကာလော
 နာမ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? တဒါ ဟိ သတ္တာနံ ဇာတိဇရာမရဏာနိ န ပညာယန္တိ။
 ဗုဒ္ဓါနဉ္စ ဓမ္မဒေသနာ တိလက္ခဏမုတ္တာ နာမ နတ္ထိ။ တေသံ “အနိစ္စံ ဒုက္ခံ
 အနတ္တာ”တိ ကထေန္တာနံ “ကိ” နာမေတံ ကထေန္တိ”တိ နေဝ သောတဗ္ဗံ န

သဒ္ဓါတဗ္ဗံ မညန္တိ၊ တတော အဘိသမယော န ဟောတိ၊ တသ္မိံ အသတိ အနိယျာနိကံ သာသနံ ဟောတိ။ တသ္မာ သော အကာလော။ ဝဿသတတော ဦးအာယုကာလောပိ ကာလော န ဟောတိ။ ကသ္မာ? တဒါ သတ္တာ ဥဿန္တကိလေသာ ဟောန္တိ၊ ဥဿန္တကိလေသာနဉ္စ ဒိန္နော ဩဝါဒေါ ဩဝါဒဌာနေ န တိဋ္ဌတိ၊ ဥဒကေ ဒဏ္ဍရာဇိ ဝိယ ခိပ္ပံ ဝိဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ သောပိ အကာလော။ ဝဿသတသဟဿတော ပန ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ၊ ဝဿသတတော ပဋ္ဌာယ ဥဒ္ဓံ အာယုကာလော ကာလော နာမ။ တဒါ စ ဝဿသတကာလော၊ အယ မဟာသတ္တော “နိဗ္ဗတ္တိတဗ္ဗကာလော”တိ ကာလံ ပဿိ။

တတော ဒီပံ ဝိလောကေန္တော သပရိဝါရေ စတ္တာရော ဒီပေ ဩလောကေတွာ “တိသု ဒီပေသု ဗုဒ္ဓါ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဇမ္ဗုဒီပေယေဝ နိဗ္ဗတ္တန္တိ”တိ ဒီပံ ပဿိ။

တတော “ဇမ္ဗုဒီပေါ နာမ မဟာ ဒသယောဇနသဟဿပရိမာဏော၊ ကတရသ္မိံ န ခေါ ပဒေသေ ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ”တိ ဩကာသံ ဝိလောကေန္တော မဇ္ဈိမဒေသံ ပဿိ။ မဇ္ဈိမဒေသော နာမ—“ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဂဇင်္ဂလံ နာမ နိဂမော၊ တဿ အပရေန မဟာသာလော၊ တတော ပရံ ပစ္စန္နိမာ ဇနပဒါ၊ ဩရတော မဇ္ဈေ။ ပုဗ္ဗဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ သလ္လဝတိ နာမ” နဒိ၊ တတော ပရံ ပစ္စန္နိမာ ဇနပဒါ၊ ဩရတော မဇ္ဈေ။ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ သေတကဏ္ဍိကံ နာမ နိဂမော၊ တတော ပရံ ပစ္စန္နိမာ ဇနပဒါ၊ ဩရတော မဇ္ဈေ။ ပစ္စိမာယ ဒိသာယ ထူဏံ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော၊ တတော ပရံ ပစ္စန္နိမာ ဇနပဒါ၊ ဩရတော မဇ္ဈေ။ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥသီရဒ္ဓဇော နာမ ပဗ္ဗတော၊ တတော ပရံ ပစ္စန္နိမာ ဇနပဒါ၊ ဩရတော မဇ္ဈေ”တိ ဧဝံ ဝိနယေ ၂ ဝုတ္တော ပဒေသော။ သော အာယာမတော တိဏိ ယောဇနသတာနိ၊ ဝိတ္ထာရတော အမုတေယျာနိ၊ ပရိက္ခေပတော နဝ ယောဇနသတာနိတိ ဧတသ္မိံ ပဒေသေ ဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အဂ္ဂသာဝကာ အသီတိ မဟာသာဝကာ စက္ကဝတ္တိရာဇော အညေ စ မဟေသက္ခာ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏဂဟပတိမဟာသာလာ ဥပ္ပဇန္တိ။ ဣဒံ စေတ္ထ ကဝိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ၊ တတ္ထ မယာ နိဗ္ဗတ္တိတဗ္ဗန္တိ နိဋ္ဌံ အဂမာသိ။

တတော ကုလံ ဝိလောကေန္တော “ဗုဒ္ဓါ နာမ ဝေဿကုလေ ဝါ သုဒ္ဓကုလေ ဝါ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ လောကသမ္ပတေ ပန ခတ္တိယကုလေ ဝါ ဗြာဟ္မဏကုလေဝါတိ ဒွိသုယေဝ ကုလေသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဣဒါနိ စ ခတ္တိယကုလံ

လောကသမ္မတံ၊ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ။ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ ရာဇာ မေ
ပိတာ ဘဝိဿတိ”တိ ကုလံ ပဿိ။

တတော မာတရံ ဝိလောကေန္တော “ဗုဒ္ဓမာတာ နာမ လောလာ သုရာဓုတ္တာ
န ဟောတိ၊ ကပ္ပသတသဟဿံ ပန ပူရိတပါရမီ ဇာတိတော ပဋ္ဌာယ အဓဏ္ဏ-
ပဉ္စသီလာယေဝ ဟောတိ။ အယဉ္စ မဟာမာယာ နာမ ဒေဝီ ဒေဝီသီ၊ အယံ
မေ မာတာ ဘဝိဿတိ၊ ကိတ္တကံ ပနဿာ အာယူတိ ဒသန္တံ မာသာနံ
ဥပရိ သတ္တ ဒိဝသာနိ”တိ ပဿိ။

ဣတိ ဣမံ ပဉ္စမဟာဝိလောကနံ ဝိလောကေတွာ “ကာလော မေ မာရိသာ
ဗုဒ္ဓဘာဝါယာ”တိ ဒေဝတာနံ သင်္ဂဟံ ကရောန္တော ပဋိညံ ဒတွာ “ဂစ္ဆထ
တုမေ”တိ တာ ဒေဝတာ ဥယျောဇေတွာ တုသိတဒေဝတာဟိ ပရိဝုတော
တုသိတပုရေ နန္ဒနဝနံ ပါဝိသိ။ သဗ္ဗဒေဝလောကေသု ဟိ နန္ဒနဝနံ အတ္ထိယေဝ။
တတ္ထ နံ ဒေဝတာ “ဣတော စုတော သုဂတိံ ဂစ္ဆ၊ ဣတော စုတော သုဂတိံ
ဂစ္ဆာ”တိ ပုဗ္ဗေ ကတကုသလကမ္မောကာသံ သာရယမာနာ ဝိစရန္တိ။ သော
ဇေဝံဒေဝတာဟိ ကုသလံ သာရယမာနာဟိ ပရိဝုတော တတ္ထ ဝိစရန္တော စဝိတွာ
မဟာမာယာယ ဒေဝိယာ ကုစ္ဆိသ္မိ ပဋိသန္တိ ဂဏှိ။

တဿ အာဝိဘာဝတ္ထံ အယမနုပုဗ္ဗိကထာ—တဒါ ကိရ ကပိလဝတ္ထုနဂရေ
အာသာဠိနက္ခတ္တံ သင်္ဃိဉ္စ အဟောသိ၊ မဟာဇနော နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌတိ။ မဟာ-
မာယာပိ ဒေဝီ ပုရေ ပုဏ္ဏမာယ သတ္တမဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဝိဂတသုရာပါနံ
မာလာဂန္ဓဝိဘူတိသမ္ပန္နံ နက္ခတ္တကိဋ္ဌံ အနုဘဝမာနာ သတ္တမေ ဒိဝသေ
ပါတောဝ ပဋ္ဌာယ ဂန္ဓောဒကေန နှာယိတွာ စတ္တာရိ သတသဟဿာနိ
ဝိဿဇ္ဇေတွာ မဟာဒါနံ ဒတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရဝိဘူသိတာ ဝရဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ
ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာယ အလင်္ကာတပဋိယတ္တံ သိရိဂန္တံ ပဝိသိတွာ သိရိ-
သယနေ နိပန္နာ နိဒ္ဒိ ဩက္ကမမာနာ ဣမံ သုပိနံ အဒ္ဓသ—စတ္တာရော
ကိရ နံ မဟာရာဇာနော သယနေနေဝ သဒ္ဓိံ ဥက္ခိပိတွာ ဟိမဝန္တံ နေတွာ
သဋ္ဌိယောဇနိကေ မနောသီလာတလေ သတ္တယောဇနိကဿ မဟာသာလ-
ရုက္ခဿ ဟေဋ္ဌာ ဌပေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌသု။ အထ နေသံ ဒေဝိယော အာဂန္တော
ဒေဝီ အနောတတ္တဒဟံ နေတွာ မနုဿမလဟရဏတ္ထံ နှာပေတွာ ဒိဗ္ဗဝတ္ထံ
နိဝါသာပေတွာ ဂန္ဓေဟိ ဝိလိမ္မာပေတွာ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖါနိ ပိဋန္တာပေတွာ တတော
အဝိဒူရေ ဧကော ရဇတပဗ္ဗတော အတ္ထိ၊ တဿ အန္တော ကနကဝိမာနံ

အတ္ထိ၊ တတ္ထ ပါစိနသီသကံ၊ ဒိဗ္ဗသယနံ ပညာပေတွာ နိပဇ္ဇာပေသုံ။ အထ ဗောဓိသတ္တော သေတဝရဝါရဏော ဟုတွာ တတော အဝိဒူရေ ဧကော သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတော အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဝိစရိတွာ တတော ဩရယု ရဇတပဗ္ဗတံ အဘိရုဟိတွာ ဥတ္တရဒိသတော အာဂမ္မ ရဇတဒါမဝဏ္ဏာယ သောဏ္ဍာယ သေတပဒုမံ ဂဟေတွာ ကောဉ္ဇနာဒံ နဒိတွာ ကနကဝိမာနံ ပဝိသိတွာ မာတု- သယနံ တိက္ခတ္တု ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဒက္ခိဏပဿံ ဖာလေတွာ ကုန္တိ ပဝိဋ္ဌ- သဒိသော အဟောသီတိ။ ဧဝံ ဥတ္တရာသာဠနက္ခတ္တေန ပဋိသန္ဓိ ဂဏှိ။

ပုနဒိဝသေ ပဗုဒ္ဓါ ဒေဝိ တံ သုဝိနံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ စတု- သဋ္ဌိမတ္တေ ဗြာဟ္မဏပါမောက္ခေ ပက္ခောသာပေတွာ ဂေါမယဟရိတူပလိတ္တာယ လာဇာဒီဟိ ကတမင်္ဂလသက္ကာရာယ ဘူမိယာ မဟာရဟာနိ အာသနာနိ ပညာပေတွာ တတ္ထ နိသိန္ဓာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သပ္ပိမရသက္ခရာဘိသင်္ခတဿ ဝရပါယာသဿ သုဝဏ္ဏရဇတပါတိယော ပူရေတွာ သုဝဏ္ဏရဇတပါတိဟိ- ယေဝ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ အဒါသိ၊ အညေဟိ စ အဟတဝတ္ထကပိလဂါဝိဒါနာ- ဒီဟိ တေ သန္တပေသိ။ အထ နေသံ သဗ္ဗကာမေဟိ သန္တပ္ပိတာနံ သုဝိနံ အာရောစာပေတွာ “ကံ ဘဝိဿတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗြာဟ္မဏာ အာဟံသု “မာ စိန္တယိ မဟာရာဇ၊ ဒေဝိယာ တေ ကုန္တိမိ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌိတော၊ သော စ ခေါ ပုရိသဂဗ္ဘော၊ န ဣတ္ထိဂဗ္ဘော၊ ပုတ္တော တေ ဘဝိဿတိ၊ သော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိဿတိ၊ ရာဇာ ဘဝိဿတိ စက္ကဝတ္တိ။ သစေ အဂါရာ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗ- ဇိဿတိ၊ ပုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ လောကေ ဝိဝဇ္ဇန္တဒေါ”တိ။

ဗောဓိသတ္တဿ ပန မာတုကုန္တိမိ ပဋိသန္ဓိဂဟဏက္ခဏေ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ သကလဒသသဟဿိ လောကဓာတု သင်္ကမ္ပိ သမ္ပကမ္ပိ သမ္ပဝေမိ။ ဗာတ္ထိံသပုဗ္ဗ- နိမိတ္တာနိ ပါတုရဟေသုံ—ဒသသု စက္ကဝါဠသဟဿေသု အပ္ပမာဏော ဩဘာသော ဖရိ၊ တဿ တံ သိရိံ ဒဠ္ဍကာမာ ဝိယ အန္ဓာ စက္ခူနိ ပဋိလဘိံသု။ ဗမိရာ သဒ္ဓိ သုဏိံသု၊ မူဂါ သမာလပိံသု ၊ ခုဇ္ဇော ဥဇုဂတ္တာ အဟေသုံ၊ ပင်္ဂလာ ပဒသာ ဂမနံ ပဋိလဘိံသု၊ ဗန္ဓနဂတာ သဗ္ဗသတ္တာ အန္တုဗန္ဓနာဒီဟိ မုတ္တိံသု၊ သဗ္ဗနရကေသု အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ၊ ပေတ္တိဝိသယေ ခုပ္ပိပါသာ ဝူပသမိ၊ တိရစ္ဆာနာနံ ဘယံ နာဟောသိ၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ ရောဂေါ ဝူပသမိ၊ သဗ္ဗသတ္တာ ပိယံဝဒါ အဟေသုံ၊ မရုရေနာကာရေန အဿာ ဟသိံသု၊ ဝါရဏာ ဂဇ္ဇိံသု၊ သဗ္ဗတူရိယာနိ သကသကနိန္ဓာဒံ မုဉ္ဇိံသု၊ အသုဋ္ဌိတာနိယေဝ မနုဿာနံ ဟတ္ထုပဂါဒီနိ အာဘရဏာနိ ဝိရဝိံသု၊ သဗ္ဗဒိသာ ဝိပ္ပသန္ဓာ

အဟောသုံ၊ သတ္တာနံ သုခံ ဥပ္ပါဒယမာနော •မုဒုသီတလဝါတော ဝါယံ၊ အကာလမေဃော ဝဿိ၊ ပထဝီတောပိ ဥဒကံ ဥဒ္ဓိဇ္ဇိတွာ ဝိဿန္တိ၊ ပက္ခိနော အာကာသဂမနံ ဝိဇဟိံသု၊ နဒိယော အသန္တမာနာ အဋ္ဌံသု၊ မဟာသမုဒ္ဒေ မဓုရံ ဥဒကံ အဟောသိ၊ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ပဉ္စဝဏ္ဏေဟိ ပဒုမေဟိ သဉ္စန္ဒတလော အဟောသိ၊ ထလဇဇလဇာဒီနိ သဗ္ဗပုပ္ဖါနိ ပုပ္ဖိံသု၊ ရုက္ခာနံ ခန္ဓေသု ခန္ဓပဒုမာနိ၊ သာခါသု သာခါပဒုမာနိ၊ လတာသု လတာပဒုမာနိ ပုပ္ဖိံသု၊ ထလေ သိလာတလာနိ ဘိန္ဒိတွာ ဥပရူပရိ သတ္တ သတ္တံ ဟုတွာ ဒဏ္ဍပဒုမာနိ နာမ နိက္ခမိံသု၊ အာကာသေ ဩလမ္ဗကပဒုမာနိ နာမ နိဗ္ဗတ္တိံသု၊ သမန္တတော ပုပ္ဖဝဿာ ဝဿိံသု၊ အာကာသေ ဒိဗ္ဗတူရိယာနိ ဝဇ္ဇိံသု၊ သကလဒသသဟဿိလောကဓာတု ဝဇ္ဇေတွာ ဝိဿဋ္ဌမာလာဂုဠော^၂ ဝိယ၊ ဥပ္ပါဒေတွာ ဗဒ္ဒမာလာကလာပေါ ဝိယ၊ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ မာလာသနံ ဝိယ စ ဧကမာလာမာလိနိ ဝိပ္ပုရန္တဝါဠဗိဇနိ ပုပ္ဖရူမဂန္ဓပရိဝါသိတာ ပရမသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ အဟောသိ။

ဧဝံ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ ဗောဓိသတ္တဿ ပဋိသန္ဓိတော ပဋ္ဌာယ ဗောဓိသတ္တဿ စေဝ ဗောဓိသတ္တမာတုယာ စ ဥပဒ္ဒဝနိဝါရဏတ္ထံ ခဂ္ဂဟတ္ထာ စတ္တာရော ဒေဝပုတ္တာ အာရက္ခံ ဂဏီံသု။ ဗောဓိသတ္တမာတု ပန ပုရိသေသု ရာဂစိတ္တံ နုပ္ပဇ္ဇိ၊ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ အဟောသိ သုခိနိ အင်္ဂါလန္တကာယာ။ ဗောဓိသတ္တဉ္စ အန္တောကုစ္ဆိဂတံ ဝိပ္ပသန္ဓေ မဏိရတနေ အာဝုတပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝိယ ပဿတိ။ ယသ္မာ စ ဗောဓိသတ္တေန ဝသိတကုစ္ဆိ နာမ စေတိယဂဗ္ဘသဒိသာ ဟောတိ၊ န သက္ကာ အညေန သတ္တေန အာဝသိတုံ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝါ၊ တသ္မာ ဗောဓိသတ္တမာတာ သတ္တာဟဇာတေ ဗောဓိသတ္တေ ကာလံ ကတွာ တုသိတပုရေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ယထာ စ အညာ ဣတ္ထိယော ဒသ မာသေ အပတွာပိ အတိက္ကမိတွာပိ နိသိန္နာပိ နိပန္နာပိ ဝိဇာယန္တိ၊ န ဧဝံ ဗောဓိသတ္တမာတာ။ သာ ပန ဗောဓိသတ္တံ ဒသ မာသေ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရိတွာ ဌိတာဝ ဝိဇာယတိ။ အယံ ဗောဓိသတ္တမာတုဓမ္မတာ။

မဟာမာယာပိ ဒေဝီ ပတ္တေန တေလံ ဝိယ ဒသ မာသေ ကုစ္ဆိနာ ဗောဓိသတ္တံ ပရိဟရိတွာ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ ဉှတိဃရံ ဂန္တုကာမာ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ အာရောစေသိ “ဣစ္ဆာမဟံ ဒေဝ ကုလသန္တကံ ဒေဝဒဟနဂရံ ဂန္တု”န္တိ။ ရာဇာ “သာရု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ ကပိလဝတ္ထုတော ယာဝ ဒေဝဒဟနဂရာ မဂ္ဂံ သမံ ကာရေတွာ ကဒလိပုဏ္ဏသဋ္ဌဇေပဋ္ဌာကာဒီဟိ အလင်္ကာရာပေတွာ ဒေဝီ’ သုဝဏ္ဏသိဝိကာယ နိသီဒါပေတွာ အမစ္စသဟဿေန ဥက္ခိပါပေတွာ

ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇယမာနာ “မဟာပုရိသ ဣမ ဣမေဟိ သဒိဿော အညောနတ္ထိ၊ ကုတေတ္ထ ဥတ္တရိတရော”တိ အာဟံသု။ ဧဝံ စတဿော ဒိဿ၊ စတဿော အနုဒိဿ၊ ဟေဋ္ဌာ၊ ဥပရိတိ ဒဿ ဒိဿ၊ အနုဝိလောကေတွာ အတ္တနာ သဒိသံ ကဉ္စိ အဒိသ္မာ “အယံ ဥတ္တရာဒိဿာ”တိ သတ္တပဒဝိတိဟာရေန အဂမာသိ မဟာဗြဟ္မုနာ သေတစ္ဆတ္ထံ ဓာရိယမာနော၊ သုဿာမေန ဝါဠဗီဇနိ၊ အညာဟိ စ ဒေဝတာဟိ သေသရာဇကကုဓာဏ္ဍဟတ္တာဟိ အနုဂမ္မမာနော။ တတော သတ္တမပဒေ ဌိတော “အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿာ”တိအာဒိကံ အာသဟိ၊ ဝါစံ နိစ္ဆာရေန္တော သီဟနာဒံ နဒိ။

ဗောဓိသတ္တော ဟိ တီသု အတ္တဘာဝေသု မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္ဓမတ္တောဝ ဝါစံ နိစ္ဆာရေသိ မဟောသဓတ္တဘာဝေ၊ ဝေဿန္တရတ္တဘာဝေ၊ ဣမသ္မိ အတ္တဘာဝေတိ။ မဟောသဓတ္တဘာဝေ ကိရဿ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္ဓမတ္တဿေဝ သတ္တော ဒေဝရာဇာ အာဂန္တော စန္ဒနသာရံ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ ဂတော၊ သော တံ မုဋ္ဌိယံ ကတွာဝ နိက္ခန္တော။ အထ နံ မာတာ “တာတ ကိံ ဂဟေတွာ အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဩသဓံ အဗ္ဗာတိ။ ဣတိ ဩသဓံ ဂဟေတွာ အာဂတတ္တာ “ဩသဓဒါရကော”တွေဝဿ နာမံ အကံသု။ တံ ဩသဓံ ဂဟေတွာ စာဋိယံ ပက္ခိဝိသု၊ အာဂတာဂတာနံ အန္ဓဗဓိရာဒိနံ တဒေဝ သဗ္ဗရောဂဂူပသမာယ ဘေသဇ္ဇံ အဟောသိ။ တတော “မဟန္တံ ဣဒံ ဩသဓံ၊ မဟန္တံ ဣဒံ ဩသဓ”န္တိ ဥပ္ပန္နဝစနံ ဥပါဒါယ “မဟောသဓော”တွေဝဿ နာမံ ဇာတံ။ ဝေဿန္တရတ္တဘာဝေ ပန မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တော ဒက္ခိဏဟတ္ထံ ပဿာရေတွာ “အတ္ထိ န ခေါ အဗ္ဗ ကိဉ္စိ ဂေဟသ္မိ၊ ဒါနံ ဒဿာမိ”တိ ဝဒန္တော နိက္ခမိ။ အထဿ မာတာ “သဓနေ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တောသိ တာတာ”တိ ပုတ္တဿ ဟတ္ထံ အတ္တနော ဟတ္ထတလေ ကတွာ သဟဿတ္ထဝိကံ ဌပေသိ။ ဣမသ္မိ ပန အတ္တဘာဝေ ဣမံ သီဟနာဒံ နဒိတိ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော တီသု အတ္တဘာဝေသု မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္ဓမတ္တောဝ ဝါစံ နိစ္ဆာရေသိ။ ယထာ စ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏက္ခဏေ၊ ဇာတက္ခဏေပိဿ ဒုတ္တိံသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပါတုရဟေသုံ။ ယသ္မိ ပန သမယေ အမှာကံ ဗောဓိသတ္တော လုမ္ဗိနီဝနေ ဇာတော၊ တသ္မိ ယေဝ သမယေ ရာဟုလမာတာ ဒေဝီ၊ အာနန္ဒတ္ထေရော၊ ဆန္တော အမစ္စော၊ ကာဠုဒါယီ အမစ္စော၊ ကဏ္ဍကော အဿရာဇာ၊ မဟာဗောဓိရက္ခော၊ စတဿော

၁-ရာဟုလမာတာ ဒေဝီ၊ ဆန္တော အမစ္စော၊ ကာဠုဒါယီ အမစ္စော၊ အာဇာနိယော ဟတ္ထိရာဇာ၊ ကန္တကော (သီ)

နိမိကုမ္ဘိယော စ ဇာတာ။ တတ္ထ ဧကော ဂါဝုတပ္ပမာဏာ၊ ဧကော အမု-
ယောဇနပ္ပမာဏာ၊ ဧကော တိဂါဝုတပ္ပမာဏာ၊ ဧကော ယောဇနပ္ပမာဏာ
အဟောသီတိ။ ဣမေ သတ္တ သဟဇာတာ နာမ။

ဥဘယနဂရဝါသိနော ဗောဓိသတ္တံ ဂဟေတွာ ကပိလဝတ္ထုနဂရမေဝ
အဂမံသု။ တံ ဒိဝသံယေဝ စ “ကပိလဝတ္ထုနဂရေ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ
ပုတ္တော ဇာတော၊ အယံ ကုမာရော ဗောဓိတလေ နိသီဒိတွာ ဗုဒ္ဓေါ
ဘဝိဿတိ”တိ တာဝတိံသဘဝနေ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဒေဝသံဃာ စေလုက္ခေပါဒီနိ
ပဝတ္တေန္တာ ကီဋ္ဌိံသု။ တသ္မိံ သမယေ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ ကုလုပကော
အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိ ကာဠုဒေဝိလော^၁ နာမ တာပသော ဘတ္တကိစ္ဆံ ကတွာ
ဒိဝါဝိဟာရတ္ထာယ တာဝတိံသဘဝနံ ဂန္တာ တတ္ထ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိန္ဓော
တာ ဒေဝတာ ကီဠုမာနာ ဒိသ္မာ “ကိံကာရဏာ တုမှေ ဧဝံ တုဋ္ဌမာနဿ
ကီဠုထ၊ မယုဓမ္မတံ ကာရဏံ ကထေထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝတာ အာဟံသု
“မာရိယ သုဒ္ဓေါဒနရညော ပုတ္တော ဇာတော၊ သော ဗောဓိတလေ
နိသီဒိတွာ ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေဿတိ၊ တဿ အနန္တံ ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌိံ
ဒဠှံ ဓမ္မဉ္စ သောတုံ လစ္ဆာမာတိ ဣမိနာ ကာရဏေန တုဋ္ဌာမှာ”တိ။
တာပသော တာသံ ဝစနံ သုတွာ ခိပ္ပံ ဒေဝလောကတော ဩရုယ ရာဇနိဝေသနံ
ပဝိသိတွာ ပညတ္တာသနေ နိသိန္ဓော “ပုတ္တော ကိရ တေ မဟာရာဇ ဇာတော၊
ပဿိဿာမိ န”န္တိ အာဟ။ ရာဇော အလင်္ကတပဋိယတ္တံ ကုမာရံ အာဟရာ-
ပေတွာ တာပသံ ဝန္တာပေတုံ အဘိဟရိ၊ ဗောဓိသတ္တဿ ပါဒါ ပရိဝတ္တိတွာ
တာပသဿ ဇဋ္ဌာသု ပတိဋ္ဌဟိံသု။ ဗောဓိသတ္တဿ ဟိ တေနတ္တဘာဝေန
ဝန္တိတဗ္ဗယုတ္တကော နာမ အညော နတ္ထိ။ သစေ ဟိ အဇာနန္တာ ဗောဓိသတ္တဿ
သီသံ တာပသဿ ပါဒမူလေ ဌပေယျု၊ သတ္တဓာ တဿ မုဒ္ဒါ ဖလေယု။
တာပသော “န မေ အတ္တာနံ နာသေတုံ ယုတ္တ”န္တိ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဗောဓိ-
သတ္တဿ အဗ္ဗလိံ ပဂ္ဂဟေသိ။ ရာဇော တံ အစ္ဆရိယံ ဒိသ္မာ အတ္တနော ပုတ္တံ ဝန္တိ။

တာပသော အတိတေ စတ္တာလီသ ကပ္ပေ၊ အနာဂတေ စတ္တာလီသတိ
အသီတိ ကပ္ပေ အနုဿရတိ။ ဗောဓိသတ္တဿ လက္ခဏသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ
“ဘဝိဿတိ န ခေါ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဥဒါဟု နော”တိ အာဝဇ္ဇေတွာ ဥပဓာရေန္တော
“နိဿံသယံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ “အစ္ဆရိယပုရိသော အယ”န္တိ
သိတံ အကာသိ။ တတော “အဟံ ဣမံ ဗုဒ္ဓဘူတံ ဒဠှံ လဘိဿာမိ န ခေါ၊
နော”တိ ဥပဓာရေန္တော “န လဘိဿာမိ၊ အန္တရာယေဝ ကာလံ ကတွာ

ဗုဒ္ဓသတေနပိ ဗုဒ္ဓသဟဿေနပိ ဂန္ဓာ ဗောဓေတုံ အသက္ကုဏေယျေ အရူပဘဝေ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ”တိ ဒိဿှာ “ဝေရူပံ နာမ အတ္ထရိယပုရိသံ ဗုဒ္ဓဘူတံ ဒဠှံ န လဘိဿာမိ၊ မဟတိ ဝတ မေ ဇာနိ ဘဝိဿတိ”တိ ပရောဒိ။

မနုဿာ ဒိဿှာ “အမှာကံ အယျော ဣဒါနေဝ ဟသိတွာ ပုန ပရောဒိ”။ ကိံ န ခေါ ဘန္တေ အမှာကံ အယျပုတ္တဿ ကောစိ အန္တရာယော ဘဝိဿတိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ နတ္ထေတဿ အန္တရာယော၊ နိဿံသယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိတိ။ အထ ကဿှာ ပရောဒိတ္တာတိ။ “ဝေရူပံ ပုရိသံ ဗုဒ္ဓဘူတံ ဒဠှံ န လဘိဿာမိ၊ ‘မဟတိ ဝတ မေ ဇာနိ ဘဝိဿတိ’တိ အတ္တာနံ အနုသောစန္တော ရောဒါမိ”တိ အာဟ။ တတော သော “‘ကိံ န ခေါ မေ ဉ္ဗတကေသု ကောစိ ဧတံ ဗုဒ္ဓဘူတံ ဒဠှံ လဘိဿတိ၊ န လဘိဿတိ”တိ ဥပဓာရေန္တော အတ္တနော ဘာဂိနေယျံ နာဠကဒါရကံ အဒ္ဓဿ။ သော ဘဂိနိယာ ဂေဟံ ဂန္ဓာ “ကဟံ တေ ပုတ္တော နာဠကော”တိ။ အတ္ထိ ဂေဟေ အယျာတိ။ “ပက္ခောဿာဟိ န”န္တိ ပက္ခောဿာပေတွာ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတံ ကုမာရံ အာဟ “တာတ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ ကုလေ ပုတ္တော ဇာတော၊ ဗုဒ္ဓင်္ဂုရော ဧသ ပဉ္စတိံသ ဝဿာနိ အတိက္ကမိတွာ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ တံ ဧတံ ဒဠှံ လဘိဿသိ၊ အဇ္ဇေဝ ပဗ္ဗဇာဟိ”တိ။ သတ္တာသိတိကောဋိဓနေ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တဒါရကောပိ “န မံ မာဘုလော အနတ္ထေ နိယောဇေဿတိ”တိ စိန္တေတွာ တာဝဒေဝ အန္တရာ-ပဏတော ကာသာယာနိ စေဝ မတ္တိကာပတ္တု အာဟရာပေတွာ ကေသမသ္မံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္တာနိ အစ္ဆာဒေတွာ “ယော လောကေ ဥတ္တမပုဂ္ဂလော၊ တံ ဥဒ္ဓိဿ မယံ ပဗ္ဗဇော”တိ ဗောဓိသတ္တာဘိမုခံ အဉ္စလိံ ပဂ္ဂယ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္တိတွာ ပတ္တံ ထဝိကာယ ပက္ခိပိတွာ အံသကူဠေ လဂ္ဂေတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ သမဏဓမ္မံ အကာသိ။ သော ပရမာဘိသမ္ဗောဓိံ ပတ္တံ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ နာဠကပဋိပဒံ ကထာပေတွာ ပုန ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ အရဟတ္တံ ပတွာ ဥက္ကဋ္ဌပဋိပဒံ ပဋိပန္နော သတ္တေဝ မာသေ အာယံ ပါလေတွာ ဧကံ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတံ နိဿာယ ဌိတကောဝ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

ဗောဓိသတ္တမ္ပိ ခေါ ပဉ္စမေ ဒိဝသေ သီသံ နှာပေတွာ “နာမဂ္ဂဟဏံ ဂဏိဿာမာ”တိ ရာဇဘဝနံ စတုဇ္ဇာတိကဂန္ဓေဟိ ဝိလိမ္ပိတွာ လာဇာပဉ္စမ-ကာနိ ပုပ္ဖါနိ ဝိကိရိတွာ အသန္တိန္ဒုပါယာသံ ပစာပေတွာ တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ ပါရင်္ဂတေ အဋ္ဌသတဗြာဟ္မဏေ^၂ နိမန္တေတွာ ရာဇဘဝနေ နိသီဒါပေတွာ

သုဘောဇနံ ဘောဇေတွာ မဟာသက္ကာရံ ကတွာ “ကိ” န ခေါ ဘဝိဿတိ”တိ
လက္ခဏာနိ ပရိဂ္ဂဟာပေသုံ။ တေသု—

ရာမော ဓဇော လက္ခဏော စာပိ မန္တိ၊
ကောဏ္ဍညော စ ဘောဇော သုယာမော သုဒတ္တော၊
ဧတေ တဒါ အဋ္ဌ အဟေသုံ မြာဟူဏာ၊
ဆဋ္ဌင်္ဂဝါ မန္တိ ဝိယာကရိသုတိ—

ဣမေ အဋ္ဌေဝ မြာဟူဏာ **လက္ခဏပရိဂ္ဂါဟကာ** အဟေသုံ။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏ-
ဒိဝသေ သုပိနောပိ ဧတေဟေဝ ပရိဂ္ဂဟိတော။ တေသု သတ္တ ဇနာ ဒွေ
အင်္ဂုလိယော ဥက္ခိပိတွာ ဒွေဓာ ဗျာကရိသု “ဣမေဟိ လက္ခဏေဟိ
သမန္ဓာဂတော အဂါရံ အဇ္ဈာဝသမာနော ရဇော ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ၊
ပဗ္ဗဇမာနော ဗုဒ္ဓေါ”တိ။ သဗ္ဗံ စက္ကဝတ္တိရညော သိရိဝိဘဝံ အာစိက္ခိသု။
တေသံ ပန သဗ္ဗဒဟရော ဂေါတ္တတော ကောဏ္ဍညော နာမ မာဏဝေါ
ဗောဓိသတ္တဿ ဝရလက္ခဏနိပ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ “ဣမဿ အဂါရမဇ္ဈေ
ဌာနကာရဏံ နတ္ထိ၊ ဧကန္တေနသ ဝိဝဇ္ဇန္တဒေါ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ”တိ
ဧကမေဝ အင်္ဂုလိံ ဥက္ခိပိတွာ ဧကံသဗျာကရဏံ ဗျာကာသိ။ အယံ ဟိ
ကတာမိကာရော ပစ္ဆိမဘဝိကသတ္တော ပညာယ ဣတရေ သတ္တ ဇနာ
အဘိဘဝိတွာ “ဣမေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္ဓာဂတဿ အဂါရမဇ္ဈေ ဌာနံ နာမ
နတ္ထိ၊ အသံသယံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ”တိ ဧကမေဝ ဂတိံ အဒ္ဓဿ၊ တသ္မာ ဧကံ
အင်္ဂုလိံ ဥက္ခိပိတွာ ဧဝံ ဗျာကာသိ။ အထဿ နာမံ ဂဏှန္တာ သဗ္ဗလောကဿ
အတ္ထသိဒ္ဓိကရတ္တာ “သိဒ္ဓတ္တော”တိ နာမမကံသု။

အထ တေ မြာဟူဏာ အတ္တနော သရာနိ ဂန္ဓာ ပုတ္တေ အာမန္တယိံသု
“တာတာ အမှေ မဟလ္လကာ၊ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ ပုတ္တံ သဗ္ဗညုတံ ပုတ္တံ
မယံ သမ္ဘဝေယျာမ ဝါ နော ဝါ၊ တုမှေ တသ္မိံ ကုမာရေ သဗ္ဗညုတံ
ပုတ္တေ တဿ သာသနေ ပဗ္ဗဇေယျာထာ”တိ။ တေ သတ္တပိ ဇနာ
ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ယထာကမ္ပံ ဂဘာ၊ ကောဏ္ဍညမာဏဝေါဝ အရောဂေါ
အဟောသိ။ သော မဟာသတ္တေ ဝုရိမန္ဓာယ မဟာဘိနိက္ခမနံ အဘိနိက္ခမိတွာ
အနုက္ကမေန ဥရုဝေလံ ဂန္ဓာ “ရမဏီယော ဝတ အယံ ဘူမိဘာဂေါ၊ အလံ ဝတိဒံ

၁-ဇောတိမန္တိ (က)

၂-ဘောဇော သုယာမော ကောဏ္ဍညော သုဒတ္တော (သျှာ)၊ ယညော သုဘောဇော သုယာမော
သုဒတ္တော (က)

၃-ခု ၁၁-၂၂၉-ပိဋေ ဖိလိန္ဒပဋေ စက္ကိယဝသေန အာဂတ၊ မ-ဋ္ဌ ၂-၉၂-ပိဋေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ကုလပုတ္တဿ ပဓာနတ္ထိကဿ ပဓာနာယာ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ တတ္ထ ဝါသံ ဥပဂတေ “မဟာပုရိသော ပဗ္ဗဇိတော”တိ သုတွာ တေသံ မြာဟ္မဏာနံ ပုတ္တေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝေမာဟ “သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော ကိရ ပဗ္ဗဇိတော၊ သော နိဿံ-သယံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ။ သစေ တုမှာကံ ပိတရော အရောဂါ အဿု၊ အဇ္ဇ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇေယျံ။ သစေ တုမှေပိ ဣစ္ဆေယျာထ၊ ဧထ၊ အဟံ တံ ပုရိသံ အနုပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ။ တေ သဗ္ဗေ ဧကစ္ဆန္တာ ဘဝိတုံ နာသက္ခိံသု၊ တယော ဇနာ န ပဗ္ဗဇိံသု၊ ကောဏ္ဍညမြာဟ္မဏံ ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ ဣတရေ စတ္တာရော ပဗ္ဗဇိံသု။ တေ ပဉ္စပိ ဇနာ ပဉ္စဝဂ္ဂိယတ္တေရာ နာမ ဇာတာ။

တဒါ ပန ရာဇာ “ကိံ ဒိသ္မာ မယံ ပုတ္တော ပဗ္ဗဇိဿတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ စတ္တာရိ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနီတိ။ ကတရဉ္စ ကတရဉ္စာတိ။ ဇရာဇိဏ္ဏံ ဗျာဓိတံ ကာလကတံ ပဗ္ဗဇိတန္တိ။ ရာဇာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ ဝေရူပါနံ မမ ပုတ္တဿ သန္တိကံ ဥပသင်္ကမိတုံ မာ အဒတ္တ၊ မယံ ပုတ္တဿ ဗုဒ္ဓဘာဝေန ကမ္မံ နတ္ထိ၊ အဟံ မမ ပုတ္တံ ဒွိသဟဿဒီပပရိဝါရာနံ စတုန္တံ မဟာဒီပါနံ ဣဿရိယာ-မိပစ္စံ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တံ ဆတ္တိံသယောဇနပရိမဏ္ဍလာယ ပရိသာယ ပရိဝုတံ ဂဂနတလေ ဝိစရမာနံ ပဿိတုကာမော”တိ။ ဧဝေ ပန ဝတွာ ဣမေသံ စတုပ္ပကာရာနံ နိမိတ္တာနံ ကုမာရဿ စက္ခုပထေ အာဂမနနိဝါရဏတ္ထံ စတုသု ဒိသာသု ဂါဝုတေ ဂါဝုတေ အာရက္ခံ ဌပေသိ။ တံ ဒိဝသံ ပန မင်္ဂလဋ္ဌာနေ သန္တိပတိတေသု အသီတိယာ ဉှတိကုလသဟဿေသု ဧကေကော ဧကမေကံ ပုတ္တံ ပဋိဇာနိ “အယံ ဗုဒ္ဓေါ ဝါ ဟောတု ရာဇာ ဝါ၊ မယံ ဧကမေကံ ပုတ္တံ ဒဿာမ။ သစေပိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ ခတ္တိယသမဏေဟေဝ ပုရက္ခတပရိ-ဝါရိတော ဝိစရိဿတိ။ သစေပိ ရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ ခတ္တိယကုမာရေဟေဝ ပုရက္ခတပရိဝါရိတော ဝိစရိဿတိ”တိ။ ရာဇာပိ ဗောဓိသတ္တဿ ဥတ္တမ-ရူပသမ္ပန္နာ ဝိဂတသဗ္ဗဒေါသာ ဓာတိယော ပစ္စုပ္ပန်ပဋ္ဌာပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော အနန္တေန ပရိဝါရေန မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန ဝဗုတိ။

အထေကဒိဝသံ ရညော ဓပ္ပမင်္ဂလံ နာမ အဟောသိ။ တံ ဒိဝသံ သကလနဂရံ ဒေဝဝိမာနံ ဝိယ အလင်္ကရေန္တိ၊ သဗ္ဗေ ဒါသကမ္ပကရာဒယော အဟတဝတ္ထ-နိဝတ္ထာ ဂန္ဓမာလာဒီပဋိမဏ္ဍိတာ ရာဇကုလေ သန္တိပတန္တိ၊ ရညော ကမ္မန္တေန နင်္ဂလသဟဿံ ယောဇိယတိ။ တသ္မိံ ပန ဒိဝသေ ဧကေနူနအဋ္ဌသတ-နင်္ဂလာနိ၂ သဒ္ဓိံ ဗလိဗဒ္ဓရသ္မိယောတ္တေဟိ ရဇတပရိက္ခတာနိဟောန္တိ၊ ရညော

၁-ပုရိသာနံ (သီ)၊ ပရိသာနံ (သာ)

၂-ဧကေန ဦးနိ အဋ္ဌသတံ နင်္ဂလာနိ (သီ)၊ ဧကေနူနအဋ္ဌသတေန နင်္ဂလေန (က)

အာလမ္ပနနင်္ဂလံ ပန ရတ္တသုဝဏ္ဏပရိက္ခတံ ဟောတိ။ ဗလိဗဒ္ဓါနံ သိင်္ဂ-
ရသ္မိပတောဒါပိ သုဝဏ္ဏပရိက္ခတာဝံ ဟောန္တိ။ ရာဇာ မဟတာ ပရိဝါရေန
နိက္ခန္ဓော ပုတ္တံ ဂဟေတွာ အဂမာသိ။ ကမ္မန္တဌာနေ ဧကော ဇမ္ဗုရက္ခော
ဗဟလပလာသော သန္တန္တယော အဟောသိ။ တဿ ဟေဌာ ကုမာရဿ
သယနံ ပညပါပေတွာ ဥပရိ သုဝဏ္ဏတာရကခဏိတံ ဝိတာနံ ဗန္ဓာပေတွာ
သာဏိပါကာရေန ပရိက္ခိပါပေတွာ အာရက္ခံ ဌပါပေတွာ ရာဇာ သဗ္ဗာလင်္ကာရံ
အလင်္ကာရိတွာ အမစ္စဂဏပရိဝုတော နင်္ဂလကရဏဌာနံ အဂမာသိ။ တတ္ထ
ရာဇာ သုဝဏ္ဏနင်္ဂလံ ဂဏှာတိ၊ အမစ္စာ ဧကေနဌသတရဇတနင်္ဂလာနိ၊
ကဿကာ သေသနင်္ဂလာနိ။ တေ တာနိ ဂဟေတွာ ဣတော စိတော စ
ကသန္တိ။ ရာဇာ ပန ဩရတောဝါ ပါရံ ဂစ္ဆတိ၊ ပါရတော ဝါ ဩရံ အာဂစ္ဆတိ။
ဧတသ္မိံ ဌာနေ မဟာသမ္ပတ္တိံ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တံ ပရိဝါရေတွာ
နိသိန္ဓာ ဓာတိယော “ရညော သမ္ပတ္တိံ ပဿိဿာမာ”တိ အန္ဓောသာဏိတော
ဗဟိ နိက္ခန္ဓာ။ ဗောဓိသတ္တော ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္ဓော ကဉ္စိ
အဒိဿာ ဝေဂေန ဥဌာယ ပလ္လင်္ဂံ အာဘုဇိတွာ အာနာပါနေ ပရိဂ္ဂဟေတွာ
ပဌမဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ဓာတိယော ခဇ္ဇဘောဇန္တရေ ဝိစရမာနာ ထောကံ
စိရာယိံသု။ သေသရက္ခာနံ ဆာယာ နိဝတ္တာ၊ တဿ ပန ရုက္ခဿ
ပရိမဏ္ဍလာ ဟုတွာ အဌာသိ။ ဓာတိယော “အယျပုတ္တော ဧကကော”တိ
ဝေဂေန သာဏိံ ဥက္ခိပိတွာ အန္ဓော ပဝိသမာနာ ဗောဓိသတ္တံ သယနေ
ပလ္လင်္ဂေန နိသိန္ဓံ တဉ္စ ပါဠိဟာရိယံ ဒိဿာ ဂန္ဓာ ရညော အာရောစေသုံ
“ဒေဝ ကုမာရော ဧဝံ နိသိန္ဓော၊ အညေသံ ရက္ခာနံ ဆာယာ နိဝတ္တာ၊
ဇမ္ဗုရက္ခဿ ပန ပရိမဏ္ဍလာ ဌိတာ”တိ။ ရာဇာ ဝေဂေနာဂန္ဓာ ပါဠိဟာရိယံ
ဒိဿာ “ဣဒံ တေ တာတ ဒုတိယံ ဝန္ဓန”န္တိ ပုတ္တံ ဝန္ဓိ။

အထ အနုက္ကမေန ဗောဓိသတ္တော သောဌသဝဿုဒ္ဓေသိကော ဇာတော။
ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ တိဏ္ဍံ ဥတုနံ အနုစ္ဆရိကေ တယော ပါသာဒေ
ကာရေသိ ဧကံ နဝဘူမကံ၊ ဧကံ သတ္တဘူမကံ၊ ဧကံ ပဉ္စဘူမကံ၊ စတ္တာလီသ-
သဟဿာ စ နာဠကိတ္တိယော ဥပဌာပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဒေဝေါ ဝိယ
အစ္စရာသံဃပရိဝုတော အလင်္ကာတနာဠကပရိဝုတော နိပ္ပုရိသေဟိ တူရိယေဟိ
ပရိစာရိယမာနော မဟာသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္ဓော ဥတုဝါရေန တေသု ပါသာ-
ဒေသု ဝိဟရတိ။ ရာဟုလမာတာ ပနဿ ဒေဝီ အဂ္ဂမဟေသီ အဟောသိ။

တဿေဝံ မဟာသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တဿ ဇူကဒိဝသံ ဉှုတိသံဃဿ အပ္ပန္နရေ အယံ ကထာ ဥဒပါဒိ “သိဒ္ဓတ္ထော ကိဋ္ဌာပသုတောဝံ ဝိစရတိ၊ ဣဉ္စိ သိပ္ပံ န သိက္ခတိ၊ သင်္ဂါမေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ ကိံ ကရိဿတိ”တိ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ တဝ ဉှုတကာ ‘သိဒ္ဓတ္ထော ကိဉ္စိ သိပ္ပံ အသိက္ခိတွာ ကိဋ္ဌာပသုတောဝံ ဝိစရတိ’တိ ဝဒန္တိ၊ ဧတ္ထ ကိံ ပတ္တကာလေ မညသိ”တိ။ ဒေဝ မမ သိပ္ပံ သိက္ခနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ နဂရေ မမ သိပ္ပဒဿနတ္ထံ ဘေရိံ စရာပေထ “ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ဉှုတကာနံ သိပ္ပံ ဒဿေဿာမိ”တိ။ ရာဇာ တထာ အကာသိ။ ဗောဓိသတ္တော အက္ခဏဝေဇိဝါလဝေဇိနေဂ္ဂဟေ သန္တိပါတာပေတွာ မဟာဇနဿ မဇ္ဈေ အညေဟိ နေဂ္ဂဟေဟိ အသာဓာရဏံ ဉှုတကာနံ ဒွါဒသဝိဓံ သိပ္ပံ ဒဿေသိ။ တံ သရဘင်္ဂဇာတကေ အာဂတနယေ-
နေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တဒါဿ ဉှုတိသံဃော နိက္ကဓေါ အဟောသိ။

အထေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တော ဥယျာနဘူမိံ ဂန္တုကာမော သာရထိံ အာမန္နေတွာ “ရထံ ယောဇေဟိ”တိ အာဟ။ သော “သာရ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ မဟာရဟံ ဥတ္တမရထံ သဗ္ဗာလင်္ကာရေန အလင်္ကရိတွာ ကုမုဒပတ္တဝဇ္ဇေ စတ္တာရော မင်္ဂလသိန္ဓဝေ ယောဇေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ပဋိဝေဒေသိ။ ဗောဓိ-
သတ္တော ဒေဝဝိမာနသဒိသံ ရထံ အဘိရဟိတွာ ဥယျာနဘိမုခေါ အဂမာသိ။ ဒေဝတာ “သိဒ္ဓတ္တကုမာရဿ အဘိသမ္ပုဇ္ဈနကာလော အာသန္ဓော၊ ပုဗ္ဗနိဗိတ္တံ ဒဿေဿာမာ”တိ ဧကံ ဒေဝပုတ္တံ ဇရာဇဇ္ဇရံ ခဏ္ဍဒန္တံ ပလိတကေသံ ဝက်ံ ဩဘဂ္ဂသရီရံ ဒဏ္ဍဟတ္ထံ ပဝေဓမာနံ ကတွာ ဒဿေသုံ။ တံ ဗောဓိသတ္တော စေဝ သာရထိံ စ ပဿန္တိ။ တတော ဗောဓိသတ္တော သာရထိံ “သမ္ပ ကော နာမေသ ပုရိသော၊ ကေသာပိဿ န ယထာ အညေသ”န္တိ မဟာပဒါနေ အာဂတနယေန ပုစ္ဆိတွာ တဿ ဝစနံ သုတွာ “ဓိရတ္ထု ဝတ ဘော ဇာတိ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ”တိ သံဝိဂ္ဂဟဒယော တတောဝံ ပဋိနိဝတ္တိတွာ ပါသာဒမေဝ အဘိရဟိ။ ရာဇာ “ကိံ ကာရဏာ မမ ပုတ္တော ခိပ္ပံ ပဋိနိဝတ္တိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဇိဏ္ဏကံ ပုရိသံ ဒိသွာ ဒေဝါတိ။ “ဇိဏ္ဏကံ ဒိသွာ ပဗ္ဗဇိဿတိတိ အာဟံသု၊ ကသွာ မံ နာသေထ၊ သီဃံ ပုတ္တဿ နာဠကာနိ သဇ္ဇေထ၊ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တော ပဗ္ဗဇောယ သတိံ န ကရိဿတိ”တိ ဝတွာ အာရက္ခံ ဝဇေတွာ သဗ္ဗဒိသာသု အမုယောဇနေ အမုယောဇနေ ဌပေသိ။

ပုနေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တော တထေဝ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော ဒေဝတာဟိ နိဗ္ဗိတံ
 ဗျာဓိတံ ပုရိသံ ဒိသ္မာ ပုရိမနယေနော ပုစ္ဆိတွာ သံဝိဂ္ဂဟဒယော နိဝတ္တိတွာ
 ပါသာဒံ အဘိရုဟိ။ ရာဇာပိ ပုစ္ဆိတွာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနော သံဝိဒဟိတွာ ပုန
 ဝဓေတွာ သမန္တာ တိဂါဝုတပ္ပမာဏေ ပဒေသေ အာရက္ခံ ဌပေသိ။ အပရံ
 ဧကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တော တထေဝ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော ဒေဝတာဟိ နိဗ္ဗိတံ
 ကာလကတံ ဒိသ္မာ ပုရိမနယေနော ပုစ္ဆိတွာ သံဝိဂ္ဂဟဒယော ပုန နိဝတ္တိတွာ
 ပါသာဒံ အဘိရုဟိ။ ရာဇာပိ ပုစ္ဆိတွာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနော သံဝိဒဟိတွာ ပုန
 ဝဓေတွာ သမန္တာ ယောဇနပ္ပမာဏေ ပဒေသေ အာရက္ခံ ဌပေသိ။ အပရံ ပုန
 ဧကဒိဝသံ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော တထေဝ ဒေဝတာဟိ နိဗ္ဗိတံ သုနိဝတ္တံ သုပါရုတံ
 ပဗ္ဗဇိတံ ဒိသ္မာ “ကော နာမေသော သမ္မာ”တိ သာရထိံ ပုစ္ဆိ။ သာရထိ
 ကိဉ္ဇာပိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဿ အဘာဝါ ပဗ္ဗဇိတံ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဂုဏေ ဝါ န ဇာနာတိ။
 ဒေဝတာနုဘာဝေန ပုန “ပဗ္ဗဇိတော နာမာယံ ဒေဝါ”တိ ဝတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ
 ဂုဏေ ဝဏ္ဏေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ရုစိံ ဥပ္ပါဒေတွာ တံ ဒိဝသံ
 ဥယျာနံ အဂမာသိ။ ဒိဃဘာဏကာ ပနာဟု “စတ္တာရိ နိမိတ္တာနိ ဧက-
 ဒိဝသေနော ဒိသ္မာ အဂမာသိ”တိ။

သော တတ္ထ ဒိဝသဘာဝံ ကိဉ္ဇိတွာ မင်္ဂလပေါက္ခရဏိယံ နှာယိတွာ
 အတ္တင်္ဂတေ သူရိယေ မင်္ဂလသိလာပဇ္ဇေ နိသီဒိ အတ္တာနံ အလင်္ကာရာပေတု-
 ကာမော၊ အထဿ ပရိစာရကပုရိသာ နာနာဝဏ္ဏာနိ ဒုဿာနိ နာနပ္ပကာရာ
 အဘာရဏဝိကတိယော မာလာဂန္ဓဝိလေပနာနိ စ အာဒါယ သမန္တာ
 ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌံသု။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ နိသိန္နာသနံ ဥဏှံ အဟောသိ။
 သော “ကော န ခေါ မံ ဣမမှာ ဌာနာ စာဝေတုကာမော”တိ ဥပဓာရေန္တော
 ဗောဓိသတ္တဿ အလင်္ကာရေတုကာမတံ ဥတွာ ဝိဿကမ္ပံ အာမန္တေသိ
 “သမ္ပ ဝိဿကမ္ပ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော အဇ္ဇ အမုရတ္တသမယေ မဟာဘိနိက္ခမနံ
 နိက္ခမိဿတိ၊ အယမဿ ပစ္ဆိမော အလင်္ကာရော၊ ဥယျာနံ ဂန္တော မဟာပုရိသံ
 ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကာရေဟိ”တိ။ သော “သာရူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ
 ဒေဝတာနုဘာဝေန တင်္ခဏိယေဝ ဥပသင်္ကမိတွာ တဿေဝ ကပ္ပက-
 သဒိသော ဟုတွာ ကပ္ပကဿ ဟတ္ထတော ဝေဌနဒုဿံ ဂဟေတွာ ဗောဓိ-
 သတ္တဿ သီသံ ဝေဌေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဟတ္ထသမ္ပယေနေဝ “နာယံ
 မနုဿော၊ ဒေဝပုတ္တော ဧသော”တိ အညာသိ။ ဝေဌနေန ဝေဋ္ဌိတမတ္တေ
 သီသေ မောဋ္ဌိယံ မဏိရတနာကာရေန ဒုဿသဟဿံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တိ၊ ပုန
 ဝေဌေန္တဿ ဒုဿသဟဿန္တိ ဒသက္ခတ္တံ၊ ဝေဌေန္တဿ ဒသ ဒုဿသဟဿာနိ

အတ္တဂစ္ဆိံသု။ “သီသံ ခုဒ္ဒကံ၊ ဒုဿာနိ ဗဟူနိ၊ ကထံ အတ္တဂ္ဂတာနိ”တိ န စိန္တေတဗ္ဗံ။ တေသု ဟိ သဗ္ဗမဟန္တံ အာမလကပုပ္ဖပ္ပမာဏံ^၁၊ အဝသေသာနိ ကုသုမ္ပကပုပ္ဖပ္ပမာဏာနိ အဟေသံ။ ဗောဓိသတ္တဿ သီသံ ကိဉ္ဇက္ခဂဝစ္ဆိတံ ဝိယ ကုယျကပုပ္ဖံ အဟောသိ။

အထဿ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတဿ သဗ္ဗတာလာဝစရေသု သကာနိ သကာနိ ပဋိဘာနာနိ ဒဿယန္တေသု၊ ပြာဟ္မဏေသု “ဇယနန္ဒာ”တိ- အာဒိဝစနေဟိ၊ သူတမာဂဓာဒိသု^၂ နာနပ္ပကာရေဟိ မင်္ဂလဝစနတ္ထုတိ- သောသေဟိ သမ္ဘာဝေန္တေသု သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ ရထဝရံ အဘိရဟိ။ တသ္မိံ သမယေ “ရာဟုလမာတာ ပုတ္တံ ဝိဇာတာ”တိ သုတွာ သုဒ္ဓေါ- ဒနမဟာရာဇာ “ပုတ္တဿ မေ တုဋ္ဌိံ နိဝေဒေထာ”တိ သာသနံ ပဟိဏိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ သုတွာ “ရာဟု ဇာတော၊ ဗန္ဓနံ ဇာတ”န္တိ အာဟ။ ရာဇာ “ကိ” မေ ပုတ္တော အဝစာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တံ ဝစနံ သုတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ မေ နတ္တာ ရာဟုလကုမာရောယေဝ နာမ ဟောတူ”တိ အာဟ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ခေါ ရထဝရံ အာရုယ မဟန္တေန ယသေန အတိမနော- ရမေန သိရိသောဘဂ္ဂေန နဂရံ ပါဝိသိ။ တသ္မိံ သမယေ ကိသာဂေါတမီ နာမ ခတ္တိယကညာ ဥပရိပါသာဒဝရတလဂတာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကုရုမာနဿ ဗောဓိသတ္တဿ ရူပသိရိံ ဒိသ္မာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဣဒံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“နိဗ္ဗုတာ နူန သာ မာတာ၊ နိဗ္ဗုတော နူန သော ပိတာ။
နိဗ္ဗုတာ နူန သာ နာရိ၊ ယဿာယံ ဤဒိသော ပတိ”တိ။

ဗောဓိသတ္တော တံ သုတွာ စိန္တေသိ “အယံ ဝေမာဟ ‘ဝေရူပံ အတ္တဘာဝံ ပဿန္တိယာ မာတု ဟဒယံ နိဗ္ဗာယတိ၊ ပိတု ဟဒယံ နိဗ္ဗာယတိ၊ ပဇာပတိယာ ဟဒယံ နိဗ္ဗာယတိ’တိ။ ကိသ္မိံ န ခေါ နိဗ္ဗုတေ ဟဒယံ နိဗ္ဗုတံ နာမ ဟောတိ”တိ။ အထဿ ကိလေသေသု ဝိရတ္တမာနဿဿ တေဒဟောသိ “ရာဂဂ္ဂိမ္ပိ နိဗ္ဗုတေ နိဗ္ဗုတံ နာမ ဟောတိ၊ ဒေါသဂ္ဂိမ္ပိ နိဗ္ဗုတေ နိဗ္ဗုတံ နာမ ဟောတိ၊ မောဟဂ္ဂိမ္ပိ နိဗ္ဗုတေ နိဗ္ဗုတံ နာမ ဟောတိ၊ မာနဒိဋ္ဌိအာဒိသု သဗ္ဗကိလေသ- ဒရထေသု နိဗ္ဗုတေသု နိဗ္ဗုတံ နာမ ဟောတိ။ အယံ မေ သုဿဝနံ သာဝေသိ၊ အဟံ ဟိ နိဗ္ဗာနံ ဂဝေသန္တော စရာဒိ၊ အဇ္ဇေဝ မယာ ဃရာဝါသံ ဆဇ္ဇေတွာ နိက္ခမ္ပ

၁-သာမလတာပုပ္ဖပ္ပမာဏံ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

၂-သူတမာသတန္တကာဒိသု (သျာ၊ ဣ)၊ သုတမင်္ဂလိကာဒိသု(က)

ပဗ္ဗဇိတွာ နိဗ္ဗာနံ ဂဝေသိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အယံ ဣမိဿာ အာစရိယဘာဂေါ
ဟောတူ”တိ ကဏ္ဍတော ဩမုဉ္ဇိတွာ ကိသာဂေါတမိယာ သတသဟဿဋ္ဌနကံ
မုတ္တာဟာရံ ပေသေသိ။ သာ “သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော မယိ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ
ပဏ္ဏာကာရံ ပေသေသိ”တိ သောမနဿဇာတာ အဟောသိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန အတ္တနော ပါသဒံ အဘိ-
ရုဟိတွာ သိရိသယနေ နိပဇ္ဇိ။ တာဝဒေဝ စ နံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ
နစ္စဂီတာဒိသု သုသိက္ခိတာ ဒေဝကညာ ဝိယ ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ ဣတ္ထိယော
နာနာတူရိယာနိ ဂဟေတွာ သမ္ပရိဝါရယိတွာ အဘိရမာပေန္တိယော နစ္စဂီတ-
ဝါဒိတာနိ ပယောဇယိံသု။ ဗောဓိသတ္တော ကိလေသေသု ဝိရတ္တစိတ္တတာယ
နစ္စာဒိသု အနဘိရတော မဟုတ္တံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ တာပိ ဣတ္ထိယော “ယဿတ္တာယ
မယံ နစ္စာဒိနိ ပယောဇေမ၊ သော နိဒ္ဒံ ဥပဂတော၊ ဣဒါနိ ကိမတ္ထံ ကိလမာမာ”တိ
ဂဟိတဂ္ဂဟိတာနိ တူရိယာနိ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ နိပဇ္ဇိံသု၊ ဂန္ဓတေလပ္ပဒီပါ
ဈာယန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော ပဗုဇ္ဈိတွာ သယနပိဋ္ဌေ ပလ္လင်္ကေန နိသိန္ဓော
အဒ္ဓသ တာ ဣတ္ထိယော တူရိယဘဏ္ဍာနိ အဝတ္ထရိတွာ နိဒ္ဓါယန္တိယော—
ဧကစ္စာ ပဋ္ဌရိတခေဋ္ဌာ လာလာကိလိန္ဒဂတ္တာ၊ ဧကစ္စာ ဒန္တေ ခါဒန္တိယော၊
ဧကစ္စာ ကာကစ္ဆန္တိယော၊ ဧကစ္စာ ဝိပ္ပလပန္တိယော၊ ဧကစ္စာ ဝိဝဋ္ဌမုခါ၊ ဧကစ္စာ
အပဂတဝတ္ထာ ပါကဋ္ဌဗိဘစ္ဆသမ္ဗာဓဋ္ဌာနာ။ သော တာသံ တံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိသ္မာ
ဘိယျောသော မတ္တာယ ကာမေသု ဝိရတ္တစိတ္တော အဟောသိ။ တဿ အလင်္က-
တပဋိယတ္တံ သက္ကဘဝနသဒိသမ္ပိ တံ မဟာတလံ အပဝိဒ္ဓနာနာကုဏပဘရိတံ^၁
အာမကသုသာနံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ၊ တယော ဘဝါ အာဒိတ္တဂေဟသဒိသာ
ခါယိံသု၊ “ဥပဒ္ဓုတံ ဝတ ဘော၊ ဥပဿဋ္ဌံ ဝတ ဘော”တိ ဥဒါနံ ပဝတ္တေသိ၊
အတိဝိယ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စိတ္တံ နမိ။

သော “အဇ္ဇေဝ မယာ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ သယနာ
ဥဋ္ဌာယ ဒွါရသမိပံ ဂန္ဓာ “ကော ဧတ္တာ”တိ အာဟ။ ဥမ္မာရေ သီသံ ကတွာ
နိပန္ဓော ဆန္ဓော “အဟံ အယျုပ္ပတ္တ ဆန္ဓော”တိ အာဟ။ “အဟံ အဇ္ဇ မဟာ-
ဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိတုကာမော၊ ဧကံ မေ အဿံ ကပ္ပေဟိ”တိ အာဟ။ သော
“သာဓု ဒေဝါ”တိ အဿဘဏ္ဍိကံ ဂဟေတွာ အဿသာလံ ဂန္ဓာ ဂန္ဓတေလ-
ပဒီပေသု ဇလန္တေသု သုမနပဇ္ဇဝိတာနဿ ဟေဋ္ဌာ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ
ဌိတံ ကဏ္ဍကံ အဿရာဇာနံ ဒိသ္မာ “အဇ္ဇ မယာ ဣမမေဝ ကပ္ပေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ
ကဏ္ဍကံ ကပ္ပေသိ။ သော ကပ္ပိယမာနောဝ အညာသိ “အယံ ကပ္ပနာ

အတိဂါဠာ၊ အညေသု ဒိဝသေသု ဥယျာနကီဠာဒိဂမနေ ကပ္ပနာ ဝိယ န ဟောတိ၊ မယံ အယျပုတ္တော အဇ္ဇ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိတုကာမော ဘဝိဿတိ”တိ။ တတော တုဠမာနသော မဟာဟသိတံ ဟသိ၊ သော သဒ္ဓေါ သကလနဂရံ ပတ္တရိတွာ ဂစ္ဆေယျ၊ ဒေဝတာ ပန တံ သဒ္ဓံ နိရုတ္တိတွာ^၁ န ကဿမိ သောတုံ အဒံသု။

ဗောဓိသတ္တောပိ ခေါ ဆန္တံ ပေသေတွာဝ “ပုတ္တံ တာဝ ပဿိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ နိသိန္တပလ္လင်္ကတော ဥဠာယ ရာဟုလမာတာယ ဝသနဠာနံ ဂန္တော ဂစ္ဆဒ္ဓါရံ ဝိဝရိ။ တသ္မိံ ခဏေ အန္တောဂဗ္ဘေ ဂန္တတေလပဒီပေါ ဈာယတိ၊ ရာဟုလမာတာ သုမနမလ္လိကာဒီနံ ပုပ္ဖါနံ အဗ္ဗဏမတ္တေန အဘိပ္ပကိဏ္ဍသယနေ ပုတ္တဿ မတ္တကေ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ နိဒ္ဓါယတိ။ ဗောဓိသတ္တော ဥမ္မာရေ ပါဒံ ဌပေတွာ ဌိတကောဝ ဩလောကေတွာ “သစာဟံ ဒေဝိယာ ဟတ္ထံ အပနေတွာ မမ ပုတ္တံ ဂဏိဿာမိ၊ ဒေဝီ ပဗုဇ္ဈိဿတိ၊ ဧဝံ မေ ဂမနန္တရာယော ဘဝိဿတိ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာဝ အာဂန္တော ပုတ္တံ ပဿိဿာမိ”တိ ပါသာဒတလတော ဩတရိ။ ယံ ပန ဇာတကဋ္ဌကထာယံ “တဒါ သတ္တာဟဇာတော ရာဟုလကုမာရော ဟောတိ”တိ ပုတ္တံ၊ တံ သေသဋ္ဌကထာသု နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဣဒမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ပါသာဒတလာ ဩတရိတွာ အဿသမိပံ ဂန္တော ဧဝမာဟ“တာတ ကဏ္ဍက တံ အဇ္ဇ ဧကရတ္ထိံ မံ တာရယ၊ အဟံ တံ နိဿာယ ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ သဒေဝကံ လောကံ တာရေဿာမိ”တိ။ တတော ဥလ္လုပ္ပိတွာ ကဏ္ဍကဿ ပိဋ္ဌိံ အဘိရုဟိ။ ကဏ္ဍကော ဂီဝတော ပဠာယ အာယာမေန အဠာရသဟတ္တော ဟောတိ တဒနုစ္ဆရိကေန ဥဗ္ဗေဓေန သမန္တာဂတော ထာမဇဝသမ္ပန္နော သဗ္ဗသေတော ဓောတသင်္ခသဒိသော။ သော သစေ ဟသေယျ ဝါ ပဒသဒ္ဓံ ဝါ ကရေယျ၊ သဒ္ဓေါ သကလနဂရံ အဝတ္ထရေယျ။ တသ္မာ ဒေဝတာ အတ္တနော အာနဘာဝေန တဿ ယထာ န ကောစိ သုဏာတိ၊ ဧဝံ ဟသိတသဒ္ဓံ သန္တိရုတ္တိတွာ အက္ကမနအက္ကမနပဒဝါရေ ဟတ္ထ-တလာနိ ဥပနာမေသုံ။ ဗောဓိသတ္တော အဿဝရဿ ပိဋ္ဌိဝေမဇ္ဈဂတော ဆန္တံ အဿဿ ဝါလမိံ ဂါဟာပေတွာ အစုရတ္တသမယေ မဟာဒ္ဓါရသမိပံ ပတ္တော။ တဒါ ပန ရာဇာ “ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ယာယ ကာယမိ ဝေလာယ နဂရဒ္ဓါရံ ဝိဝရိတွာ နိက္ခမိတုံ န သက္ခိဿတိ”တိ ဒွီသု ဒ္ဓါရကဝါဠေသု ဧကေကံ ပုရိသ-သဟဿေန ဝိဝရိတဗ္ဗံ ကာရာပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ထာမဗလသမ္ပန္နော၊ ဟတ္ထိဂဏနာယ ကောဠိသဟဿဟတ္ထိနံ ဗလံ ဓာရေတိ၊ ပုရိသဂဏနာယ

ဒသကောဋိသဟဿပုရိသာနံ”။ သော စိန္တေသိ “သစေ ခွါရံ န ဝိဝရိယတိ၊ အဇ္ဇေ ကဏ္ဍကဿ ပိဋေ နိသိန္နောဝ ဝါလမိ” ဂဟေတွာ ဌိတေန ဆန္နေန သဒ္ဓိယေဝ ကဏ္ဍကံ ဌိရူဟိ နိပိဋေတွာ အဋ္ဌာရသဟတ္ထုဗ္ဗေမံ ပါကာရံ ဥပ္ပတိတွာ အတိက္ကမေဿာမိ”တိ။ ဆန္နောပိ စိန္တေသိ “သစေ ခွါရံ န ဝိဝရိယတိ၊ အဟံ အယျပုတ္တံ ခန္ဓေ နိသိဒါပေတွာ ကဏ္ဍကံ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန ကုစ္ဆိယံ ပရိက္ခိပန္နော ဥပကစ္ဆန္တရေ ကတွာ ပါကာရံ ဥပ္ပတိတွာ အတိက္ကမိဿာမိ”တိ။ ကဏ္ဍကောပိ စိန္တေသိ “သစေ ခွါရံ န ဝိဝရိယတိ၊ အဟံ အတ္တနော သာမိကံ ပိဋိယံ ယထာနိသိန္နမေဝ ဆန္နေန ဝါလမိ” ဂဟေတွာ ဌိတေန သဒ္ဓိယေဝ ဥက္ခိပိတွာ ပါကာရံ ဥပ္ပတိတွာ အတိက္ကမိဿာမိ”တိ။ သစေ ခွါရံ န အဝါပုရိယိတ္ထ၊ ယထာစိန္တိတမေဝ တေသု တီသု ဇနေသု အညတရော သမ္မာဒေယျ။ ခွါရေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ပန ခွါရံ ဝိဝရိ။

တသ္မိယေဝ ခဏေ မာရော “ဗောဓိသတ္တံ နိဝတ္တေဿာမိ”တိ အာဂန္တာ အာကာသေ ဌိတော အာဟ “မာရိသ မာ နိက္ခမ၊ ဣတော တေ သတ္တမေ ဒိဝသေ စက္ကရတနံ ပါတုဘဝိဿတိ၊ ဒွိသဟဿပရိတ္တဒီပပရိဝါရာနံ စတုန္တံ မဟာဒီပါနံ ရဇ္ဇံ ကာရေဿသိ၊ နိဝတ္တ မာရိသာ”တိ။ ကောသိ တွန္တိ။ အဟံ ဝသဝတ္တိတိ။ “မာရ ဇာနာမဟံ မယံ စက္ကရတနဿ ပါတုဘာဝံ၊ အနတ္ထိကောဟံ ရဇ္ဇေန၊ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ ဥန္နာဒေတွာ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ”တိ အာဟ။ မာရော “ဣတော ဒါနိ တေ ပဋ္ဌာယ ကာမဝိတက္ကံ ဝါ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ ဝါ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ဝါ စိန္တိတကာလေ ဇာနိဿာမိ”တိ ဩတရာပေက္ခော ဆာယာ ဝိယ အနပဂစ္ဆန္တော ၂ အနုဗန္ဓိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ဟတ္ထဂတံ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ ခေဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဝိယ အနပေက္ခော ဆဇ္ဇေတွာ မဟန္တေန သက္ကာရေန နဂရာ နိက္ခမိ အာသာဠိပုဏ္ဏမာယ ဥတ္တရာသာဠနက္ခတ္တေ ဝတ္တမာနေ။ နိက္ခမိတွာ စ ပုန နဂရံ ဩလောကေတုကာမော ဇာတော။ ဝေဇ္ဇ ပနဿ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နမတ္တေယေဝ “မဟာပုရိသ န တယာ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကနကမ္မံ ကတ”န္တိ ဝဒမာနာ ဝိယ မဟာပထဝီ ကုလလစက္ကံ ဝိယ ဘိဇ္ဇိတွာ ပရိဝတ္တိ။ ဗောဓိသတ္တော နဂရာဘိမုခေါ ဌတွာ နဂရံ ဩလောကေတွာ တသ္မိ ပထဝိပုဒေသေ ကဏ္ဍကနိဝတ္တနစေတိယဌာနံ ဒေသေတွာ ဂန္တဗ္ဗမဂ္ဂါဘိမုခံ ကဏ္ဍကံ ကတွာ ပါယာသိ မဟန္တေန သက္ကာရေန ဥဋ္ဌာရေန သိရိသောဘဂ္ဂေန။ တဒါ ကိရဿ ဒေဝတာ ပုရတော သဋ္ဌိ ဥက္ကာသဟဿာနိ ဓာရယိံသု၊ ပစ္ဆတော သဋ္ဌိ၊ ဒက္ခိဏပဿတော သဋ္ဌိ၊

ဝါမပဿတော သဠိ၊ အပရာ ဒေဝတာ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ အပရိမာဏာ ဥက္ကာ ဓာရယိံသု၊ အပရာ ဒေဝတာ စ နာဂသုပဏ္ဏာဒယော စ ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ မာလာဟိ စုဏ္ဏေဟိ ဓူမေဟိ^၁ ပူဇယမာနာ ဂစ္ဆန္တိ။ ပါရိစ္ဆတ္တကပုဗ္ဗေဟိ စေဝ မန္တာရဝပုဗ္ဗေဟိ စ ဃနမေဃဝုဠိကာလေ ဓာရာဟိ ဝိယ နဘံ နိရန္တရံ အဟောသိ၊ ဒိဗ္ဗာနိ သံဂီတာနိ ပဝတ္တိံသု၊ သမန္တတော^၂ အဋ္ဌသဠိ တူရိယ-သတသဟဿာနိ ပဝဇ္ဇိံသု၊ သမုဒ္ဒကုစ္ဆိယံ မေဃတ္တနိတကာလော ဝိယ ယုဂန္ဓရကုစ္ဆိယံ သာဂရနိဋ္ဌေါသကာလော ဝိယ ဝတ္တတိ။

ဣမိနာ သိရိသောဘဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တော ဗောဓိသတ္တော ဧကရတ္တေနေဝ တီဏိ ရဇ္ဇာနိ အတိက္ကမ္မ တိံသယောဇနမတ္တကေ အနောမာနဒီတိရံ ပါပုဏိ။ ကိံ ပန အဿော တတော ပရံ ဂန္တု န သက္ကောတိတိ? နော န သက္ကောတိ။ သော ဟိ ဧကံ စက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ နာဘိယာ ဌိတစက္ကဿ နေဝိဝဋ္ဋိံ မဒ္ဒန္တော ဝိယ အန္တန္တေန စရိတွာ ပုရေပါတရာသမေဝ အာဂန္တော အတ္တနော သမ္ပာဒိတံ ဘတ္တံ ဘုဠိတုံ သမတ္တော၊ တဒါ ပန ဒေဝနာဂသုပဏ္ဏာဒီဟိ အာကာသေ ဌတွာ ဩဿဋ္ဌေဟိ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ယာဝ ဥိရုပ္ပဒေသာ သဉ္စန္ဓံ သရိရံ အာကမ္ပိတွာ ဂန္ဓမာလာဇဉံ ဆိန္ဒန္တဿ အတိပ္ပပဉ္စော အဟောသိ၊ တသ္မာ တိံသယောဇနမတ္တမေဝ အဂမာသိ။ အထ ဗောဓိသတ္တော နဒီတိရေ ဌတွာ ဆန္တံ ပုစ္ဆိ “ကိန္တာမာ အယံ နဒီ”တိ။ အနောမာ နာမ ဒေဝါတိ။ “အမှာကမ္ပိ ပဗ္ဗဇ္ဇော အနောမာ ဘဝိဿတိ”တိ ပဏိယာ ဃန္ဓေန္တော အဿဿ သညံ အဒါသိ၊ အဿော ဥပ္ပတိတွာ အဋ္ဌသဘဝိတ္ထာရာယ နဒီယာ ပါရိမတိရေ အဋ္ဌာသိ။

ဗောဓိသတ္တော အဿပိဋ္ဌိတော ဩရုယ ရဇတပဋ္ဌသဒိသေ ဝါလုကာ-ပုလိနေ ဌတွာ ဆန္တံ အာမန္တေသိ “သမ္မ ဆန္တ တံ မယံ အာဘရဏာနိ စေဝ ကဏ္ဍကဉ္စ အာဒါယ ဂစ္ဆ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ။ အဟမ္ပိ ဒေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမီဟိ။ ဗောဓိသတ္တော “န လဟ္တာ တယာ ပဗ္ဗဇိတုံ၊ ဂစ္ဆ တွ”န္တိ တိက္ခတ္တု ပဋိဗာဟိတွာ အာဘရဏာနိ စေဝ ကဏ္ဍကဉ္စ ပဋိစ္ဆာပေတွာ စိန္တေသိ “ဣမေ မယံ ကေသာ သမဏသာရုပ္ပါ န ဟောန္တိ”တိ^၃။ အညော ဗောဓိသတ္တဿ ကေသေ ဆိန္ဒိတုံ ယုတ္တရူပေါ နတ္တိ၊ တတော “သယမေဝ ခဂ္ဂေန ဆိန္ဒိဿာမီ”တိ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန အသိံ ဂဏှိတွာ ဝါမဟတ္ထေန

၁-ဓူပေဟိ (သီ၊ သျာ)

၂-သမန္တတော အဋ္ဌ တူရိယာနိ သဠိ တူရိယာနိတိ (သီ၊ ဣ)၊ သမန္တတော အဋ္ဌ တူရိယာနိတိ (က)

၃-န ဟောန္တိ (သီ)

မောဠိယာ သဒ္ဓိံ စူဠံ ဂဟေတွာ ဆိန္ဒိ၊ ကေသာ ဒွဂ်လမတ္တာ ဟုတွာ ဒက္ခိဏတော အာဝတ္တမာနာ သိသံ အလ္လိယိံ သု။ တေသံ ယာဝဇိဝံ တဒေဝ ပမာဏံ အဟောသိ၊ မဿ စ တဒနုရူပံ၊ ပုန ကေသမဿုဩဟာရဏကိစ္ဆံ နာမ နာဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော သဟ မောဠိယာ စူဠံ ဂဟေတွာ “သစာဟံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ၊ အာကာသေ တိဋ္ဌတု၊ နော စေ၊ ဘူမိယံ ပတတူ”တိ အန္တလိက္ခေ ခိပိ။ တံ စူဠာမဏိဝေဌနံ ယောဇနပ္ပမာဏံ ဌာနံ ဂန္ဓာ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ သက္ကော ဒေဝရာဇော ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဩလောကေတွာ ယောဇနိယရတနစင်္ကောဋကေန^၁ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတွာ တာဝတိံသဘဝနေ စူဠာမဏိ- စေတိယံ နာမ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

ဆေတွာန မောဠိံ ဝရဂန္ဓဝါသိတံ၊
ဝေဟာယသံ ဥက္ခိပိ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော။
သဟဿနေတ္တော သိရဿာ ပဋိဂ္ဂဟိ၊
သုဝဏ္ဏစင်္ကောဋဝရေန ဝါသဝေတိ။

ပုန ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “ဣမာနိ ကာသိကဝတ္ထာနိ မယံ န သမဏ- သာရုပ္ပါနိ”တိ။ အထဿ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ပုရာဏသဟာယကော ဃဋ္ဌိ- ကာရမဟာဗြဟ္မာ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဇရံ၊^၂ အပတ္တေန မိတ္တဘာဝေန စိန္တေသိ “အဇ္ဇ မေ သဟာယကော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော၊ သမဏပရိက္ခာရမဿ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆိဿာမိ”တိ။

“တိစိဝရဉ္စ ပတ္တော စ၊ ဝါသိ သူစိ စ ဗန္ဓနံ။
ပရိဿာဝနေန အဋ္ဌေတေ၊ ယုတ္တယောဂဿ ဘိက္ခုနော”တိ—

ဣမေ အဋ္ဌ သမဏပရိက္ခာရေ အာဟရိတွာ အဒါသိ။ ဗောဓိသတ္တော အရ- ဟဒ္ဓဇံ နိဝါသေတွာ ဥတ္တမပဗ္ဗဇ္ဇာဝေသံ ဂဏှိတွာ “ဆန္ဓ မမ ဝစနေန မာတာပိတုနံ အာရောဂုံ ဝဒေဟိ”တိ ဝတွာ ဥယျောဇေသိ။ ဆန္ဓော ဗောဓိသတ္တံ ဝန္တိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ ကဏ္ဍကော ပန ဆန္ဓေန သဒ္ဓိံ မန္တယ- မာနဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုဏန္တော ဌတွာ “နတ္ထိ ဒါနိ မယံ ပုန သာမိနော ဒဿနံ”န္တိ စက္ခုပထံ ဝိဇဟန္တော သောကံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဟဒယေန ဖလိတေန ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ ကဏ္ဍကော နာမ ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဆန္ဓဿ ပဌမံ ဧကောဝ

သောကော အဟောသိ၊ ကဏ္ဍကဿ ပန က္ခာလကိရိယာယ ဒုတိယေန သောကေန ပိဋိတော ရောဒန္တော ပရိဒေဝန္တော နဂရံ အဂမာသိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ပဗ္ဗဇိတွာ တသ္မိယေဝ ပဒေသေ အနုပိယံ နာမ အဗ္ဗဝနံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ သတ္တာဟံ ပဗ္ဗဇာသုခေန ဝိတိနာမေတွာ ဧကဒိဝသေနေဝ တိသယောဇနမဂ္ဂံ ပဒသာ ဂန္တာ ရာဇဂဟံ ပါရိသိ။ ပရိသိတွာ သပဒါနံ ပိဏ္ဍာယ စရိ၊ သကလနဂရံ ဗောဓိသတ္တဿ ရူပဒဿနေန နေပါလကေန ပဝိဋ္ဌရာဇဂဟံ ဝိယ အသုရိန္ဒေန ပဝိဋ္ဌဒေဝနဂရံ ဝိယ စ သင်္ခေါဘံ အဂမာသိ။ ရာဇပုရိသာ ဂန္တာ “ဒေဝ ဧဝရူပေါ နာမ သတ္တော နဂရေ ပိဏ္ဍာယ စရတိ၊ ‘ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ နာဂေါ ဝါ သုပဏ္ဍော ဝါ ကော နာမေသော’တိ န ဇာနာမာ”တိ အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ပါသာဒတလေ ဌတွာ မဟာပုရိသံ ဒိသွာ အတ္ထရိယဗျူတဇာတော ပုရိသေ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆထ ဘဏေ၊ ဝိမံသထ၊ သစေ အမနုဿော ဘဝိဿတိ၊ နဂရာ နိက္ခမိတွာ အန္တရဇာယိဿတိ၊ သစေ ဒေဝတာ ဘဝိဿတိ၊ အာကာသေန ဂစ္ဆိဿတိ၊ သစေ နာဂေါ ဘဝိဿတိ၊ ပထဝိယံ နိမုဇ္ဇိတွာ ဂမိဿတိ၊ သစေ မနုဿော ဘဝိဿတိ၊ ယထာလဒ္ဓံ ဘိက္ခံ ပရိဘုဉ္ဇိဿတိ”တိ။

မဟာပုရိသောပိ ခေါ မိဿကဘတ္တံ သံဟရိတွာ “အလံ မေ ဧတ္တကံ ယာပနာယာ”တိ ဥတွာ ပဝိဋ္ဌဒွါရေနေဝ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ပဏ္ဍဝပဗ္ဗတစ္ဆာယာယ ပုရတ္တာဘိမုခေါ နိသီဒိတွာ အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အာရဒ္ဓေါ။ အထဿ အန္တာနိ ပရိဝတ္တိတွာ မုခေန နိက္ခမနာကာရပုတ္တာနိ ဝိယ အဟောသုံ။ တတော တေန အတ္တဘာဝေန ဧဝရူပဿ အာဟာရဿ စက္ခုနာပိ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗတာယ တေန ပဋိကူလာဟာရေန အဋ္ဌိယမာနော ဧဝံ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဩဝဒိ “သိဒ္ဓတ္ထ တံ သုလဘန္ဓပါနေ ကုလေ တိဝဿိကဂန္ဓသာလိဘောဇနံ နာနဂ္ဂရသေဟိ ဘုဉ္ဇနဌာနေ နိဗ္ဗတ္တိတွာပိ ဧကံ ပံသုကူလိကံ ဒိသွာ ‘ကဒါ န ခေါ အဟမ္မိ ဧဝရူပေါ ဟုတွာ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဘုဉ္ဇိဿာမိ၊ ဘဝိဿတိ န ခေါ မေ သော ကာလော’တိ စိန္တေတွာ နိက္ခန္တော၊ ဣဒါနိ ကိံ နာမေတံ ကရောသိ”တိ။ ဧဝံ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဩဝဒိတွာ နိဗ္ဗိကာရော ဟုတွာ အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇိ။

ရာဇပုရိသာ တံ ပဝတ္တိံ ဒိသွာ ဂန္တာ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ဒူတဝစနံ သုတွာ ဝေဂေန နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တာ ဣရိယာပထသ္မိယေဝ ပသီဒိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သဗ္ဗ ဣဿရိယံ

နိယျာဒေသိ။ ဗောဓိသတ္တော? “မယံ မဟာရာဇ ဝတ္ထုကာမေဟိ ဝါ ကိလေသ-
ကာမေဟိ ဝါ အတ္ထော နတ္ထိ၊ အဟံ ပရမာဘိသမ္ပောဓိံ ပတ္ထယန္တော
နိက္ခန္တော”တိ အာဟ။ ရာဇာ အနေကပ္ပကာရံ ယာစန္တောပိ တဿ စိတ္တံ
အလဘိတွာ “အဒ္ဓါ တံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဗုဒ္ဓဘူတေန ပန တေ ပဌမံ မမ
ဝိဇိတံ အာဂန္တဗ္ဗ”န္တိ ပဋိညံ ဂဏှိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရော ပန
“ပဗ္ဗဇ္ဇံ ကိတ္တယိဿာမိ၊ ယထာ ပဗ္ဗဇိ စက္ခုမာ”တိ ဣမံ ပဗ္ဗဇာသုတ္တံ^၁ သဒ္ဓိံ^၂
အဋ္ဌကထာယ ဩလောကေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဗောဓိသတ္တောပိ ရညော ပဋိညံ ဒတွာ အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော
အာဠာရဉ္စ ကာလာမံ ဥဒကဉ္စ ရာမပုတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ သမာပတ္တိယော
နိဗ္ဗတ္တေတွာ “နာယံ မဂ္ဂေါ ဗောဓာယာ”တိ တမ္ပိ သမာပတ္တိဘာဝနံ အန-
လင်္ကရိတွာ သဒေဝကဿ လောကဿ အတ္တနော ထာမဝီရိယသန္တဿနတ္ထံ
မဟာပဓာနံ ပဒဟိတုကာမော ဥရုဝေလံ ဂန္တော “ရမဏီယော ဝတာယံ ဘူမိ-
ဘာဂေါ”တိ တတ္ထေဝ ဝါသံ ဥပဂန္တော မဟာပဓာနံ ပဒဟိ။ တေပိ ခေါ
ကောဏ္ဍညပ္ပမုခါ ပဉ္စ ပဗ္ဗဇိတာ ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု ဘိက္ခာယ စရန္တော တတ္ထ
ဗောဓိသတ္တံ သမ္ဗာပုဏှိံသု။ အထ နံ ဆဗ္ဗဿာနိ မဟာပဓာနံ ပဒဟန္တိ “ဣဒါနိ
ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ ဣဒါနိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ”တိ ပရိဝေဏသမ္ပဇ္ဇနာဒိကာယ
ဝတ္ထပဋိပတ္တိယာ ဥပဋ္ဌဟမာနာ သန္တိကာဝစရာဝဿ အဟေသုံ။ ဗောဓိသတ္တောပိ
ခေါ “ကောဋိပ္ပတ္တံ ဒုက္ကရကာရိယံ ကရိဿာမီ”တိ ဧကတိလတဏှုလဘိဟိပိ
ဝိတိနာမေသိ၊ သဗ္ဗသောပိ အာဟာရူပစ္ဆေဒံ အကာသိ၊ ဒေဝတာပိ လောမ-
ကူပေဟိ ဩဇံ ဥပသံဟရမာနာ ပဋိက္ခိပိ^၂။

အထဿ တာယ နိရာဟာရတာယ ပရမကသိမာနပ္ပတ္တကာယဿ^၃ သုဝဏ္ဏ-
ဝဏ္ဏော ကာယော ကာဠဝဏ္ဏော အဟေသိ၊ ဗာတ္တိံသ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ
ပဋိစ္စန္ဓာနိ အဟေသုံ။ အပ္ပေကဒါ အပ္ပါဏကံ ဈာနံ ဈာယန္တော မဟာဝေဒနာဟိ
အဘိတုန္တော ဝိသညီဘူတော စင်္ကမနကောဋိယံ ပတတိ။ အထ နံ ဧကစ္စာ
ဒေဝတာ “ကာလကတော သမဏော ဂေါတမော”တိ ဝဒန္တိ၊ ဧကစ္စာ
“ဝိဟာရောဝေသော အရဟတ”န္တိ^၄ အာဟံသု။ တတ္ထ ယာသံ “ကာလ-
ကတော”တိ အဟေသိ၊ တာ ဂန္တော သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ အာရောစေသုံ
“တုမှာကံ ပုတ္တော ကာလကတော”တိ။ မမ ပုတ္တော ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ
ကာလကတော၊ အဟုတွာတိ။ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိတုံ နာသက္ခိ၊ ပဓာနဘူမိယံယေဝ

၁-ခု ၁-၁၄၀-ပိဋေ သုတ္တနိပါတေ။ ၂-ပက္ခိပိသု (က) ၃-ပရမကိသပ္ပတ္တကာယဿ (က)

၄-နိရာဟာရတာယ မုစ္ဆိတော ဧသောတိ (က) မ-ဋ္ဌ ၂-၁၉၀-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

ပတိတွာ ကာလကတောတိ။ ဣဒံ သုဘွာ ရာဇာ “နန္ဒဟံ သဒ္ဓဟာမိ၊ မမ ပုတ္တဿ ဗောဓိံ အပ္ပတွာ ကာလကိရိယာ နာမ နတ္ထိ”တိ ပဋိက္ခိပိ။ ကဿ ဝန ရာဇာ န သဒ္ဓဟတိတိ? ကာဠုဒေဝီလတာပသဿ ဝန္တာပနဒိဝသေ ဇမ္ဗုရက္ခမူလေ စ ပါဠိဟာရိယာနံ ဒိဋ္ဌတ္တာ။

ပုန ဗောဓိသတ္တေ သညံ ပဋိလဘိတွာ ဥဋ္ဌိတေ တာ ဒေဝတာ ဂန္တာ “အရောဂေါတေ မဟာရာဇ ပုတ္တော”တိ အာရောစေန္တိ။ ရာဇာ “ဇာနာမဟံ ပုတ္တဿ အမရဏဘာဝ”န္တိ ဝဒတိ။ မဟာသတ္တဿ ဆဗ္ဗဿာနိ ဒုက္ခရကာရိယံ ကရေန္တဿ အာကာသေ ဂဏ္ဍိကရဏကာလော ဝိယ အဟောသိ။ သော “အယံ ဒုက္ခရကာရိကာ နာမ ဗောဓာယ မဂ္ဂေါ န ဟောတိ”တိ ဩဠာရိကံ အာဟာရံ အာဟာရေတုံ ဂါမနိဂမေသု ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ အာဟာရံ အာဟာရိ၊ အထဿ ဗာတ္ထိံသ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပါကတိကာနိ အဟေသုံ၊ ကာယော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော အဟောသိ။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ “အယံ ဆဗ္ဗဿာနိ ဒုက္ခရကာရိကံ ကရေန္တောပိ သဗ္ဗညုတံ ပဋိဝိဇ္ဇိတုံ နာသက္ခိ၊ ဣဒါနိ ဂါမာဒိသု ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဩဠာရိကံ အာဟာရံ အာဟာရိယမာနော ကိံ သက္ခိဿတိ၊ ဗာဟုလိကော ဧသ ပဓာနဝိဗ္ဗန္တော၊ သီသံ နှာယိတုကာမဿ ဥဿာဝ-မိန္ဒုကက္ကနံ ဝိယ အမှာကံ တေဿ သန္တိကာ ဝိသေသတက္ကနံ၊ ကိံ နော ဣမိနာ”တိ မဟာပုရိသံ ပဟာယ အတ္တနော အတ္တနော ပတ္တဝီဝရံ ဂဟေတွာ အဋ္ဌာရသယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္တာ ဣသိပတနံ ပဝိသိံသု။

တေန ခေါ ပန သမယေန ဥရုဝေလာယံ သေနာနိဂမေ သေနာနိကုဋုမ္ဘိ-ကဿ^၁ ဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တာ သုဇာတာ နာမ ဒါရိကာ ဝယပ္ပတ္တာ ဧကသ္မိံ နိဂြောဓရက္ခေ ပတ္တနံ အကာသိ “သစေ သမဇာတိကံ ကုလသရံ ဂန္တာ ပဌမဂဗ္ဘေ ပုတ္တံ လဘိဿာမိ၊ အနုသံဝစ္ဆရံ တေ သတသဟဿပရိစ္စာဂေန ဗလိကမ္ဘံ ကရိဿာမိ”တိ။ တဿာ သာ ပတ္တနာ သမိဇ္ဈိ။ သာ မဟာသတ္တဿ ဒုက္ခရကာရိကံ ကရေန္တဿ ဆဋ္ဌေ ဝဿေ^၂ ပရိပုဏ္ဏေ ဝိသာခပုဏ္ဏမာယံ ဗလိကမ္ဘံ ကာတုကာမာ ဟုတွာ ပုရေတရံ ဓေနသဟဿံ လဋ္ဌိမဓကဝနေ စရာပေတွာ တာသံ ဒီရံ ပဉ္စ ဓေနသတနိ ပါယေတွာ တာသံ ဒီရံ အမု-တိယာနီတိ ဧဝံ ယာဝ သောဠသန္တံ ဓေနနံ ဒီရံ အဋ္ဌ ဓေနယော ပိဝန္တိ၊ တာဝ ဒီရဿ ဗဟလတဉ္စ မဓုရတဉ္စ ဩဇဝန္တတဉ္စ ပတ္တယမာနာ ဒီရပရိဝတ္တနံ နာမ အကာသိ။ သာ ဝိသာခပုဏ္ဏမဒိဝသေ “ပါတောဝ ဗလိကမ္ဘံ ကရိဿာမိ”တိ ရတ္တိယာ ပစ္စုသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ တာ အဋ္ဌ ဓေနယော ဒုဟာပေသိ။

၁-သေနာနိဂမေ သေနာနိကုဋုမ္ဘိကဿ (သီ၊ ဣ) မ-ဋ္ဌ ၂-၇၉-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတမ္ပံ။ ၂-ဆဗ္ဗဿ (က)

ဝစ္ဆကာ ခေနနံ ထနမူလံ နာဂမိ^၁သု၊ ထနမူလေ ပန နဝဘာဇနေ ဥပနိတမတ္ထေ^၂
အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဒီရဓာရာ ပဝတ္တိ^၃သု။ တံ အတ္ထရိယံ ဒိသ္မာ သုဇာတာ
သဟတ္ထေနဝ ဒီရံ ဂဟေတွာ နဝဘာဇနေ ပက္ခိပိတွာ သဟတ္ထေနဝ အဂ္ဂိ^၄
ကတွာ ပစိတုံ အာရဘိ။

တသ္မိ^၅ ပါယာသေ ပစ္စမာနေ မဟန္တမဟန္တာ ပုဗ္ဗုဒ္ဓာ^၆ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဒက္ခိဏာ-
ဝတ္တာ ဟုတွာ သဇ္ဇရန္တိ၊ ကေဗုဿိတမ္ပိ ဗဟိ န ပတတိ၊ ဥဒ္ဓနတော အပ္ပမတ္တကောပိ
ရူမော န ဥဋ္ဌဟတိ။ တသ္မိ^၇ သမယေ စတ္တာရော လောကပါလာ အာဂန္တာ
ဥဒ္ဓနေ အာရက္ခံ ဂဏှိ^၈သု၊ မဟာဗြဟ္မာ ဆတ္တံ ဓာရေသိ၊ သက္ကော အလာတာနိ
သမာနေန္တော အဂ္ဂိ^၉ ဇာလေသိ။ ဒေဝတာ ဒွိသဟဿဒီပပရိဝါရေသု စတုသု
မဟာဒီပေသု ဒေဝါနဉ္စ မနုဿာနဉ္စ ဥပကပ္ပနဩဇံ အတ္တနော ဒေဝါနဘာဝေန
ဒဏ္ဍကဗဒ္ဓိ မရပဋ္ဌလံ ပိဋေတွာ မရံ ဂဏှမာနာ ဝိယ သံဟရိတွာ
တတ္ထ ပက္ခိပိ^{၁၀}သု။ အညေသု ဟိ ကာလေသု ဒေဝတာ ကဗဒ္ဓေ ကဗဒ္ဓေ
ဩဇံ ပက္ခိပန္တိ၊ သမ္ဗောဓိဒီဝသေ စ ပန ပရိနိဗ္ဗာနဒီဝသေ စ ဥက္ခလိယံ-
ယေဝ ပက္ခိပန္တိ။ သုဇာတာ ကေဒီဝသေယေဝ^{၁၁} တတ္ထ အတ္တနော ပါကဋ္ဌာနိ
အနေကာနိ အတ္ထရိယာနိ ဒိသ္မာ ပုဏှံ ဒါသိ^{၁၂} အာမန္တေသိ “အဗ္ဗ ပုဏ္ဏေ
အဇ္ဇ အမှာကံ ဒေဝတာ အတိဝိယ ပသန္တာ၊ မယာ ဧတ္တကေ ကာလေ
ဝေရူပံ အတ္ထရိယံ နာမ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ ဝေဂေန ဂန္တာ ဒေဝဋ္ဌာနံ ပဋိဇဉ်ဂါဟိ”^{၁၃}တိ။
သာ “သာဓု အယျေ”^{၁၄}တိ တဿာ ဝစနံ သမ္ပုဋိစ္ဆိတွာ တုရိတတုရိတာ
ရုက္ခမူလံ အဂမာသိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ခေါ တသ္မိ^{၁၅} ရတ္တိဘာဂေ ပဉ္စ မဟာသုပိနေ ဒိသ္မာ
ပရိဂ္ဂဏှန္တော “နိဿံသယေနာဟံ အဇ္ဇ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ”^{၁၆}တိ ကတသန္ဓိ-
ဋ္ဌာနော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ကတသရီရပဋိဇဉ်နော ဘိက္ခာစာရ-
ကာလံ အာဂမယမာနော ပါတောဝ အာဂန္တာ တသ္မိ^{၁၇} ရုက္ခမူလေ နိဿိဒီ
အတ္တနော ပဘာယ သကလရုက္ခံ^{၁၈} ဩဘာသယမာနော။ အထ ခေါ သာ ပုဏ္ဏာ
အာဂန္တာ အဒ္ဓသ ဗောဓိသတ္တံ ရုက္ခမူလေ ပါစီနလောကဓာတုံ ဩလောကယ-
မာနံ နိဿိန္တံ၊ သရီရတော စဿ နိက္ခန္တာဟိ ပဘာဟိ သကလရုက္ခံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ။
ဒိသ္မာ တဿာ ဧတဒဟောသိ “အဇ္ဇ အမှာကံ ဒေဝတာ ရုက္ခတော ဩရုယု
သဟတ္ထေနဝ ဗလိကမ္ပံ သမ္ပုဋိစ္ဆိတုံ နိဿိန္တာ မညေ”^{၁၉}တိ ဥဗ္ဗေဂပ္ပတ္တာ ဟုတွာ
ဝေဂေနာဂန္တာ သုဇာတာယ ဧတမတ္တံ အာရောစေသိ။

၁-နဝဘာဇနေသု ဥပနိတမတ္ထေသု (သျှာ၊ က)

၂-ကေဒီဝသေနေဝ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၂-ဗုဗ္ဗုလာ (သီ၊ ဣ)

၄-သကလရုက္ခမူလံ (က)

သုဇာတာ တဿာ ဝစနံ သုတွာ တုဋ္ဌမာနဿ ဟုတွာ “အဇ္ဇ ဒါနိ ပဋ္ဌာယ မမ ဇေဋ္ဌမိတုဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌာဟိ”တိ မိတု အနုစ္ဆရိကံ သဗ္ဗာလင်္ကာရံ အဒါသိ။ ယသ္မာ ပန ဗုဒ္ဓဘာဝံ ပါပုဏနဒိဝသေ သတသဟဿဉ္စနိကံ သုဝဏ္ဏပါတိ^၁ လဒ္ဓံ ဝဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ သာ “သုဝဏ္ဏပါတိယံ ပါယာသံ ပက္ခိမိဿာမိ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ သတသဟဿဉ္စနိကံ သုဝဏ္ဏပါတိ^၁ နိဟရာပေတွာ တတ္ထ ပါယာသံ ပက္ခိမိတုကာမာ ပက္ကဘာဇနံ အာဝဇ္ဇေသိ၊ သဗ္ဗော ပါယာသော ပဒုမပတ္တာ ဥဒကံ ဝိယ ဝိနိဝတ္တိတွာ ပါတိယံ ပတိဋ္ဌာသိ၊ ဧကပါတိပူရမတ္တောဝ အဟောသိ။ သာ တံ ပါတိ^၁ အညာယ သုဝဏ္ဏပါတိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ ဩဒါတဝတ္ထေန^၂ ဝေဋ္ဌေတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အတ္တဘာဝံ အလင်္ကာရိတွာ တံ ပါတိ^၁ အတ္တနော သိသေ ဌပေတွာ မဟန္တေန အာနုဘာဝေန နိဂြောဓရက္ခမူလံ ဂန္ဓာ ဗောဓိသတ္တံ ဩလောကေတွာ ဗလဝသောမနဿဇာတာ “ရက္ခဒေဝတာ”တိ သညာယ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဩနတောနတာ ဂန္ဓာ သိသတော ပါတိ^၁ ဩတာရေတွာ ဝိဝရိတွာ သုဝဏ္ဏဘိင်္ကာရေန ဂန္ဓပုပ္ဖဝါသိတံ ဥဒကံ ဂဟေတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပဂန္ဓာ အဋ္ဌာသိ။ သဒ္ဓိကာရမဟာဗြဟ္မာနာ ဒိန္နော မတ္တိကာပတ္တော ဧတ္တကံ အဒ္ဓါနံ ဗောဓိသတ္တံ အဝိဇဟိတွာ တသ္မိ^၁ ခဏေ အဒဿနံ ဂတော၊ ဗောဓိသတ္တော ပတ္တံ အပဿန္တော ဒက္ခိဏဟတ္တံ ပသာရေတွာ ဥဒကံ သမ္ပုဋိန္တိ။ သုဇာတာ သဟေဝ ပါတိယာ ပါယာသံ မဟာပုရိသဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ၊ မဟာပုရိသော သုဇာတံ ဩလောကေသိ။ သာ အာကာရံ သလ္လက္ခေတွာ “အယျ မယာ တုမှာကံ ပရိစ္စတ္တံ၊ ဂဏှိတွာ ယထာရုစိ^၁ ဂစ္ဆထာ”တိ ဝဋ္ဋိတွာ “ယထာ မယံ မနောရထော နိပ္ပန္နော၊ ဧဝံ တုမှာကမ္ပိ နိပ္ပဇ္ဇတူ”တိ ဝတွာ သတသဟဿဉ္စနိကာယ သုဝဏ္ဏပါတိယာ ပုရာဏပဏ္ဍေ ဝိယ အနပေက္ခာ^၂ ဟုတွာ ပက္ကာမိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ခေါ နိသိန္နဋ္ဌာနာ ဥဋ္ဌာယ ရုက္ခံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပါတိ^၁ အာဒါယ နေရဉ္စရာယ တီရံ^၁ ဂန္ဓာ အနေကေသံ ဗောဓိသတ္တသဟဿာနံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈနဒိဝသေ ဩတရိတွာ နှာနဋ္ဌာနံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတတိတ္ထံ နာမ အတ္ထိ၊ တဿ တီရေ ပါတိ^၁ ဌပေတွာ ဩတရိတွာ နတွာ အနေကဗုဒ္ဓသတသဟဿာနံ နိဝါသနံ အရဟဒ္ဓဇံ နိဝါသေတွာ ပုရတ္တာဘိမုခေါ နိသိဒိတွာ ဧကဋ္ဌိတာလပက္ကပ္ပမာဏေ ဧကေနပညာသ ပိဏ္ဍေ ကတွာ သဗ္ဗံ အပ္ပေါဒကံ မရပါယာသံ ပရိဘုဉ္ဇိ။ သော ဧဝ ဟိဿ ဗုဒ္ဓဘူတဿ သတ္တသတ္တာဟံ ဗောဓိမဏ္ဍေ ဝသန္တဿ ဧကေနပညာသ ဒိဝသာနိ အာဟာရော အဟောသိ၊ ဧတ္တကံ

၁-ဝသနေန (သီ၊ ဣ) ၂-ပုရာဏပဏ္ဍံ ဝိယ ပရိစ္စဇိတွာ အနပေက္ခာ (က) ၃-နေရဉ္စရာဘိမုခံ (က)

ကာလံ နေဝ အညော အာဟာရော အတ္ထိ၊ န နှာနံ၊ န မုခဓောဝနံ၊ န သရီရ-
ဝဋ္ဌဇ္ဇော၊ ဈာနသုခေန မဂ္ဂသုခေန ဖလသုခေန စ ဝီတိနာမေသိ။ တံ ပန
ပါယာသံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ သုဝဏ္ဏပါတိံ ဂဟေတွာ “သစာဟံ အဇ္ဇ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိတုံ
သက္ခိဿာမိ၊ အယံ ပါတိ ပဋိသောတံ ဂစ္ဆတု၊ နော စေ သက္ခိဿာမိ၊ အနု-
သောတံ ဂစ္ဆတူ”တိ ဝတွာ နဒိသောတေ ပက္ခိပိ။ သာ သောတံ ဆိန္ဒမာနာ
နဒိမဇ္ဈံ ဂန္ဓာ မဇ္ဈမဇ္ဈဌာနေနေဝ ဇဝသမ္ပန္နော အဿော ဝိယ အသီတိဟတ္ထ-
မတ္တဌာနံ ပဋိသောတံ ဂန္ဓာ ဧကသ္မိံ အာဝဇ္ဇေ နိမုဇ္ဇိတွာ ကာဠုနာဂရာဇ-
ဘဝနံ ဂန္ဓာ တိဏ္ဍံ ဗုဒ္ဓါနံ ပရိဘောဂပါတိယော “ကိလိ ကိလိ”တိ ရဝံ
ကာရယမာနာ ပဟရိတွာဝ တာသံ သဗ္ဗဟေဋ္ဌိမာ ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ ကာဠော
နာဂရာဇာ တံ သဒ္ဓိံ သုတွာ “ဟိယျော ဧကော ဗုဒ္ဓေါ နိဗ္ဗတ္တော၊ ပုန အဇ္ဇ
ဧကော နိဗ္ဗတ္တော”တိ ဝတွာ အနေကေဟိ ပဒသတေဟိ ထုတိယော
ဝဒမာနော ဥဋ္ဌာသိ။ တဿ ကိရ မဟာပထဝိယာ ဧကယောဇနတိဂါဝု-
တပ္ပမာဏံ နဘံ ပူရေတွာ အာရောဟနကာလော “အဇ္ဇ ဝါ ဟိယျော ဝါ”တိ
သဒိသော အဟောသိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ နဒိတိရမ္ပိ သုပုပ္ဖိတသာလဝနေ ဒိဝါဝိဟာရံ ကတွာ
သာယနသမယေ ပုပ္ဖါနံ ဝဏ္ဏတော မုစ္ဆနကာလေ ဒေဝတာဟိ အလင်္ကတေန
အဋ္ဌုသဘဝိတ္တာရေန မဂ္ဂေန သီဟော ဝိယ ဝိဇ္ဇမ္ဘမာနော ဗောဓိရုက္ခာဘိမုခေါ
ပါယာသိ။ နာဂယက္ခသုပဏ္ဏာဒယော ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိဟိ ပူဇယိံသု၊
ဒိဗ္ဗသင်္ဂီတာဒိနိ ပဝတ္တယိံသု၊ ဒသသဟသိ လောကဓာတု ဧကဂန္ဓာ ဧကမာလာ
ဧကသာဓုကာရာ အဟောသိ။ တသ္မိံ သမယေ သောတ္ထိယော နာမံ
တိဏဟာရကော တိဏံ အာဒါယ ပဋိပထေ အာဂစ္ဆန္တော မဟာပုရိသဿ
အာကာရံ ဥတွာ အဋ္ဌ တိဏမုဋ္ဌိယော အဒါသိ။ ဗောဓိသတ္တော တိဏံ
ဂဟေတွာ ဗောဓိမဏ္ဍံ အာရုပ္ပ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေ ဥတ္တရာဘိမုခေါ အဋ္ဌာသိ၊
တသ္မိံ ခဏေ ဒက္ခိဏစက္ကဝါဠု ဩသီဒိတွာ ဟေဋ္ဌာ အဝိစိသမ္ပတ္တံ ဝိယ
အဟောသိ၊ ဥတ္တရစက္ကဝါဠု ဥလ္လဃိတွာ ဥပရိ ဘဝဂ္ဂပ္ပတ္တံ ဝိယ အဟောသိ။
ဗောဓိသတ္တော “ဣဒံ သမ္ဗောဓိံ ပါပုဏနဌာနံ န ဘဝိဿတိ မညေ”တိ
ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂံ ဂန္ဓာ ပုရတ္တာဘိမုခေါ အဋ္ဌာသိ၊
တတော ပစ္ဆိမစက္ကဝါဠု ဩသီဒိတွာ ဟေဋ္ဌာ အဝိစိသမ္ပတ္တံ ဝိယ အဟောသိ၊
ပုရတ္ထိမစက္ကဝါဠု ဥလ္လဃိတွာ ဥပရိ ဘဝဂ္ဂပ္ပတ္တံ ဝိယ အဟောသိ။ ဌိတဋ္ဌိတဌာနေ
ကိရဿ နေမိဝဋ္ဋိပရိယန္တေ အက္ကန္တေန နာဘိယာ ပတိဋ္ဌိတမဟာသကဋ္ဌစက္ကံ

ဝိယ မဟာပထဝီ ဩနတုန္နတာ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော “ဣဒမ္ပိ သမ္မောဓိ” ပါပုဏနဋ္ဌာနံ န ဘဝိဿတိ မညေ”တိ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော ဥတ္တရဒိသာဘာဂံ ဂန္ဓာ ဒက္ခိဏာဘိမုခေါ အဋ္ဌာသိ၊ တတော ဥတ္တရစက္ကဝါဠိ ဩသိဒိတွာ ဟေဋ္ဌာ အဝိစိသမ္ပတ္တံ ဝိယ အဟောသိ၊ ဒက္ခိဏစက္ကဝါဠိ ဥလ္လဃိတွာ ဥပရိ ဘဝဂ္ဂပ္ပတ္တံ ဝိယ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော “ဣဒမ္ပိ သမ္မောဓိ” ပါပုဏနဋ္ဌာနံ န ဘဝိဿတိ မညေ”တိ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော ပုရတ္ထိမဒိသာ-
ဘာဂံ ဂန္ဓာ ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ အဋ္ဌာသိ။ ပုရတ္ထိမဒိသာဘာဂေ ပန သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ပလ္လင်္ကဋ္ဌာနံ၊ တံ နေဝ ဆဟ္မတိ၊ န ကမ္ပတိ။ မဟာသတ္တော “ဣဒံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အဝိဇဟိတံ အစလဋ္ဌာနံ ကိလေသပဉ္စရိဒ္ဓိသနဋ္ဌာန”န္တိ ဥတွာ တာနိ တိဏာနိ အဂ္ဂေ ဂဟေတွာ စာလေသိ၊ တာဝဒေဝ စုဒ္ဓသဟတ္တော ပလ္လင်္ကော အဟောသိ။ တာနိပိ ခေါတိဏာနိ တထာရူပေန သဏ္ဌာနေန သဏ္ဌဟိံသု၊ ယထာရူပံ သုကုသလောပိ စိတ္တကာရော ဝါ ပေါတ္တကာရော ဝါ အာလိခိတုမ္ပိ သမတ္တော နတ္ထိ။ ဗောဓိသတ္တော ဗောဓိက္ခန္ဓံ ပိဋ္ဌိတော ကတွာ ပုရတ္ထာ-
ဘိမုခေါ ဒဠမာနသော ဟုတွာ—

“ကာမံ တစော စ နှာရ စ၊ အဋ္ဌိ စ အဝသိဿတု။
ဥပသုဿတု နိဿေသံ၊ သရီရေ မံသလောဟိတံ။

န တွေဝါဟံ သမ္မာသမ္မောဓိံ အပ္ပတွာ ဣမံ ပလ္လင်္ကံ ဘိဒ္ဓိဿာမိ”တိ အသနိသတသန္နိပါတေနပိ အဘေဇ္ဇရူပံ အပရာဇိတပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ နိသိဒိ။

တသ္မိံ သမယေ မာရော ဒေဝပုတ္တော “သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော မယံ ဝသံ အတိက္က-
မိတုကာမော၊ န ဒါနိဿ အတိက္ကမိတုံ ဒဿာမိ”တိ မာရဗလဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဧတမတ္ထံ အာရောစေတွာ မာရသောသနံ နာမ သောသာပေတွာ မာရဗလံ အာဒါယ နိက္ခမိ။ သာ မာရသေနာ မာရဿ ပုရတော ဒွါဒသ-
ယောဇနာ ဟောတိ၊ ဒက္ခိဏတော စ ဝါမတော စ ဒွါဒသယောဇနာ၊ ပစ္ဆတော ယာဝ စက္ကဝါဠပရိယန္တံ ကတွာ ဌိတာ၊ ဥဒ္ဓံ နဝယောဇနဗ္ဗေဓာ၊ ယဿာ ဥန္တဒန္တိယာ ဥန္တာဒသဒ္ဓေါ ယောဇနသဟဿတော ပဋ္ဌာယ ပထဝိ-
ဥဋ္ဌိယနသဒ္ဓေါ၊ ဝိယ သုယျတိ။ အထ မာရော ဒေဝပုတ္တော ဒိယဓုယောဇန-
သတိကံ ဂိရိမေခလံ နာမ ဟတ္ထိံ အဘိရုဟိတွာ ဗာဟုသဟဿံ မာပေတွာ နာနာဝုဓာနိ အဂ္ဂဟေသိ။ အဝသေသာယပိ မာရပရိသာယ ဒွေ ဇနာ ကေ-
သဒိသံ အာဝုဓံ န ဂဏှိံသု၊ နာနပ္ပကာရဝဏ္ဏာ နာနပ္ပကာရမုခေါ ဟုတွာ မဟာသတ္တံ အဇ္ဈောတ္တရမာနာ အာဂမိံသု။

ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာ ပန မဟာသတ္တဿ ထုတိယော ဝဒမာနာ အဋ္ဌံသု၊ သက္ကော ဒေဝရာဇော ဝိဇယုတ္တရသင်္ခံ မေမာနော အဋ္ဌာသိ။ သော ကိရ သင်္ခါ ဝိသဟတ္ထသတိကော ဟောတိ၊ သင်္ခံ ဝါတံ ဂါဟာပေတွာ မေန္တော^၁ စက္ကာရော မာသေ သဒ္ဓိံ ကရိတွာ နိဿဒ္ဓေါ ဟောတိ။ မဟာ- ကာဠနာဂရာဇော အတိရေကပဒသတေန ဝဏ္ဏံ ဝဒန္တော အဋ္ဌာသိ၊ မဟာဗြဟ္မာ သေတစ္ဆတ္တံ ဓာရယမာနော အဋ္ဌာသိ။ မာရဗလေ ပန ဗောဓိမဏ္ဍံ ဥပသင်္က- မန္တေ^၂ တေသံ ဧကောပိဌာတုံ နာသက္ခိ၊ သမ္မုခသမ္မုခဋ္ဌာနေနေဝ ပလာယိံသု။ ကာဠော နာဂရာဇော ပထဝီယံ နိမုဇ္ဈိတွာ ပဉ္စယောဇနသတိကံ မဉ္ဇေရိကနာဂ- ဘဝနံ ဂန္ဓာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ မုခံ ပိဒဟိတွာ နိပန္တော၊ သက္ကော ဝိဇယုတ္တရ- သင်္ခံ ပိဋ္ဌိယံ ကတွာ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ အဋ္ဌာသိ၊ မဟာဗြဟ္မာ သေတစ္ဆတ္တံ စက္ကဝါဠကောဋ္ဌိယံ ဌပေတွာ ဗြဟ္မလောကမေဝ အဂမာသိ။ ဧကော ဒေဝတာပိ ဌာတုံ သမတ္တာ နာဟောသိ၊ မဟာပုရိသော ဧကကောဝ နိသီဒိ။

မာရောပိ အတ္တနော ပရိသံ အာဟ“တတတ သုဒ္ဓေါဒနပုတ္တေန သိဒ္ဓတ္တေန သဒိသော အညော ပုရိသော နာမ နတ္ထိ၊ မယံ သမ္မုခါ ယုဒ္ဓံ ဒါတုံ န သက္ခိဿာမ၊ ပစ္ဆာဘာဂေန ဒဿာမာ”တိ။ မဟာပုရိသောပိ တိဏိ ပဿာနိ ဩလောကေတွာ သဗ္ဗဒေဝတာနံ ပလာတတ္တာ သုညာနိ အဒ္ဓသ။ ပုန ဥတ္တရပဿေန မာရဗလံ အဇ္ဈောတ္တရမာနံ ဒိသ္မာ“အယံ ဧတ္တကော ဇနော မံ ဧကကံ သန္ဓာယ မဟန္တံ ဝါယာမံ ပရက္ကမံ ကရေတိ၊ ဣမသ္မိ”ဌာနေ မယံ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ ဘာတာ ဝါ အညော ဝါ ကောစိ ဉ္ဈတကော နတ္ထိ၊ ဣမာ ပန ဒသ ပါရမိယောဝ မယံ ဒီဃရတ္တံ ပုဋ္ဌပရိဇနသဒိသာ၊ တသ္မာ ပါရမိယောဝ ဖလကံ ကတွာ ပါရမိသတ္တေနဝ ပဟရိတွာ အယံ ဗလ- ကာယော မယာ ဝိဒ္ဓိသေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဒသ ပါရမိယော အာဝဇ္ဇမာနော နိသီဒိ။

အထ ခေါ မာရော ဒေဝပုတ္တော “ဧတေနဝ သိဒ္ဓတ္တံ ပလာပေဿာမိ”တိ ဝါတမဏ္ဍလံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ တင်္ခဏံယေဝ ပုရတ္ထိမာဒိဘေဒါ ဝါတာ သမုဋ္ဌ- ဟိတွာ အမုယောဇနဧကယောဇနဒ္ဓိယောဇနတိယောဇနပုမာဏာနိ ပဗ္ဗတ- ကုဋ္ဌာနိ ပဒါလေတွာ ဝနဂစ္ဆရက္ခာဒီနိ ဥမ္မူလေတွာ သမန္တာ ဂါမနိဂမေ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ကာတုံ သမတ္တာပိ မဟာပုရိသဿ ပုညတေဇေန ဝိဟတာနဘာဝါ ဗောဓိသတ္တံ ပတွာ စီဝရကဏ္ဍမတ္တမ္ပိ စာလေတုံ နာသက္ခိသု။ တတော “ဥဒကေန နံ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ မာရေဿာမိ”တိ

မဟာဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ တဿာနုဘာဝေန ဥပရူပရိ သတပဋ္ဌလသဟဿ-
 ပဋ္ဌလာဒိဘေဒါ ဝလာဟကာ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဝဿိံသု။ ဝုဋ္ဌိဓာရာဝေဂေန
 ပထဝီ ဆိဒ္ဓါ အဟောသိ။ ဝနရုက္ခာဒိနံ ဥပရိဘာဝေန မဟာမေဃော
 အာဂန္တာ မဟာသတ္တဿ စိဝရေ ဥဿာဝဗိန္ဒုဋ္ဌာနမတ္တမ္ဘိ တေမေတုံ
 နာသက္ခိ။ တတော ပါသာဏဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ မဟန္တာနိ မဟန္တာနိ
 ပဗ္ဗတကုဋ္ဌာနိ ဓူမာယန္တာနိ ပဇ္ဇလန္တာနိ အာကာသေနာဂန္တာ ဗောဓိသတ္တံ
 ပတွာ ဒိဗ္ဗမာလာဂုဋ္ဌဘာဝံ အာပဇ္ဇိံသု။ တတော ပဟရဏဝဿံ သမု-
 ဋ္ဌာပေသိ၊ ဧကတောဓာရာဥဘတောဓာရာအသိသတ္တိခုရပ္ပါဒယော ဓူမာယန္တာ
 ပဇ္ဇလန္တာ အာကာသေနာဂန္တာ ဗောဓိသတ္တံ ပတွာ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖုနိ အဟေသုံ။
 တတော အင်္ဂါရဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ ကိံသုကဝဏ္ဏာ အင်္ဂါရာ အာကာ-
 သေနာဂန္တာ ဗောဓိသတ္တဿ ပါဒမူလေ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖုနိ ဟုတွာ ဝိကိရိံသု။
 တတော ကုက္ကုဋ္ဌဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ အစ္စုဏ္ဏော အဂ္ဂိဝဏ္ဏော ကုက္ကုဋ္ဌော
 အာကာသေနာဂန္တာ ဗောဓိသတ္တဿ ပါဒမူလေ ဒိဗ္ဗစန္ဒနုစုဏ္ဏံ ဟုတွာ
 နိပတိံ။ တတော ဝါလုကာဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ အတိသုခုမဝါလုကာ
 ဓူမာယန္တာ ပဇ္ဇလန္တာ အာကာသေနာဂန္တာ ဗောဓိသတ္တဿ ပါဒမူလေ
 ဒိဗ္ဗပုပ္ဖုနိ ဟုတွာ နိပတိံသု။ တတော ကလလဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ တံ
 ကလလံ ဓူမာယန္တံ ပဇ္ဇလန္တံ အာကာသေနာဂန္တာ ဗောဓိသတ္တဿ ပါဒ-
 မူလေ ဒိဗ္ဗဝိလေပနံ ဟုတွာ နိပတိံ။ တတော “ဣမိနာ ဘိံသေတွာ သိဒ္ဓတ္ထံ
 ပလာပေဿာမီ”တိ အန္ဓကာရံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ တံ စတုရင်္ဂသမန္ဓာဂတံ
 ဝိယ မဟာတမံ ဟုတွာ ဗောဓိသတ္တံ ပတွာ သူရိယပ္ပဘာဝိဟတံ ဝိယ
 အန္ဓကာရံ အန္တရဓာယိ။

ဧဝံ မာရော ဣမာဟိ နဝဟိ ဝါတဝဿပါသာဏပဟရဏအင်္ဂါရကုက္ကုဋ္ဌ-
 ဝါလုကာကလလအန္ဓကာရဝုဋ္ဌိဟိ ဗောဓိသတ္တံ ပလာပေတုံ အသက္ကောန္တော
 “ကိံ ဘဏေ တိဋ္ဌထ၊ ဣမံ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရံ ဂဏှထ ဟနထ ပလာပေထာ”တိ
 ပရိသံ အာဏာပေတွာ သယမ္ဘိ ဂိရိမေခလဿ ဟတ္ထိနော ခန္ဓေ နိသိန္ဓော
 စက္ကာဝုဓံ အာဒါယ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “သိဒ္ဓတ္ထ ဥဋ္ဌာဟိ ဧတသ္မာ
 ပလ္လင်္ကာ၊ နာယံ တုယံ ပါပုဏာတိ၊ မယံ ဧဝ ပါပုဏာတိ”တိ အာဟ။ မဟာ-
 သက္ကော တဿဝစနံ သုတွာ အဝေါစ “မာရ နေဝ တယာ ဒသ ပါရမိယော
 ပူရိတာ၊ န ဥပပါရမိယော၊ န ပရမတ္ထပါရမိယော၊ နာပိ ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂါ
 ပရိစ္စတ္တာ၊ န ဉ္စတတ္ထစရိယာ၊ န လောကတ္ထစရိယာ၊ န ဗုဒ္ဓိစရိယာ ပူရိတာ၊

သဗ္ဗာ တာ မယာယေဝ ပူရိတာ၊ တဿ နာယံ ပလ္လင်္ကော တုယံ ပါပုဏာတိ၊
မယေဝေသော ပါပုဏာတိ”တိ။

မာရော ကုဒ္ဒေါ ကောဓဝေဂံ အသဟန္တော မဟာပုရိသဿ စက္ကာဝုဓံ
ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ တံ တဿ ဒသ ပါရမိယော အာဝဇ္ဇန္တဿ ဥပရိဘာဂေ မာလာ-
ဝိတာနံ ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ တံ ကိရ ခုရဓာရစက္ကာဝုဓံ အညဒါ တေန ကုဒ္ဒေန
ဝိဿဋ္ဌိ ကေသနပါသာဏတ္ထန္တေ ဝံသကဠိရေ ဝိယ ဆိန္ဒန္တံ ဂစ္ဆတိ၊ ဣဒါနိ ပန
တသ္မိံ မာလာဝိတာနံ ဟုတွာ ဌိတေ အဝေသော မာရပရိသာ “ဣဒါနိ
ပလ္လင်္ကတော ဝုဋ္ဌာယ ပလာယိဿတိ”တိ မဟန္တမဟန္တာနိ သေလကုဋ္ဌာနိ
ဝိဿဇ္ဇေသုံ၊ တာနိပိ မဟာပုရိသဿ ဒသ ပါရမိယော အာဝဇ္ဇန္တဿ
မာလာဝုဋ္ဌဘာဝံ အာပဇ္ဇိတွာ ဘူမိယံ ပတိံ သူ။ ဒေဝတာ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ
ဌိတာ ဂီဝံ ပသာရေတွာ သီသံ ဥက္ခိပိတွာ “နဋ္ဌော ဝတ ဘော သိဒ္ဓတ္ထ-
ကုမာရဿ ရူပဂ္ဂပ္ပတ္တော အတ္တဘာဝေါ၊ ကိံ န ခေါ ကရိဿတိ”တိ
ဩလောကေန္တိ။

တတော မဟာပုရိသော “ပူရိတပါရမီနံ ဗောဓိသတ္တာနံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန-
ဒိဝေသေ ပတ္တပလ္လင်္ကော မယံဝ ပါပုဏာတိ”တိ ဝတွာ ဌိတံ မာရံ အာဟ “မာရ
တုယံ ဒါနဿ ဒိန္နဘာဝေ ကော သက္ခိ”တိ။ မာရော “ဣမေ ဧတ္တကာ ဇနာ
သက္ခိနော”တိ မာရဗလာဘိမုခံ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ မာရ-
ပရိသာယ “အဟံ သက္ခိ၊ အဟံ သက္ခိ”တိ ပဝတ္တသဒ္ဓေါ ပထဝိဥဇ္ဈိယနသဒ္ဓ-
သဒိသော အဟောသိ။ အထ မာရော မဟာပုရိသံ အာဟ “သိဒ္ဓတ္ထ
တုယံ ဒါနဿ ဒိန္နဘာဝေ ကော သက္ခိ”တိ။ မဟာပုရိသော “တုယံ တာဝ
ဒါနဿ ဒိန္နဘာဝေ သစေတနာ သက္ခိနော၊ မယံ ပန ဣမသ္မိံ ဌာနေ
သစေတနော ကောဓိ သက္ခိ နာမ နတ္ထိ၊ တိဋ္ဌတု တာဝ မေ အဝေသသတ္တ-
ဘာဝေသု ဒိန္နဒါနံ၊ ဝေဿန္တရတ္တဘာဝေ ပန ဌတွာ မယံ သတ္တသတက-
မဟာဒါနဿ ဒိန္နဘာဝေ အယံ အစေတနာပိ သနမဟာပထဝီ သက္ခိ”တိ
စိဝရဂဗ္ဘန္တရတော ဒက္ခိဏဟတ္ထံ အဘိနိဟရိတွာ “ဝေဿန္တရတ္တဘာဝေ ဌတွာ
မယံ သတ္တသတကမဟာဒါနဿ ဒိန္နဘာဝေ တံ သက္ခိ န သက္ခိ”တိ မဟာ-
ပထဝီအဘိမုခံ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ မဟာပထဝီ “အဟံ တေ တဒါ” သက္ခိ”တိ
ဝိရဝသတေန ဝိရဝသဟဿေန ဝိရဝသတသဟဿေန မာရဗလံ အဝတ္ထရ-
မာနာ ဝိယ ဥန္တဒိ။

တတော မဟာပုရိသေ “ဒိန္နံ တေ သိဒ္ဓတ္ထ မဟာဒါနံ ဥတ္တမဒါနံ”^၁ ဝေဿန္တရဒါနံ သမ္ဗုဒ္ဓန္တေ ဒိယဗုဒ္ဓယောဇနသတိကော ဂိရိမေခလဟတ္ထိ ဇေဏ္ဍကေဟိ ပထဝီယံ ပတိဋ္ဌာသိ၊ မာရပရိသာ ဒိသာဝိဒိသာ ပလာယိ၊ ခွေ ဧကမဂ္ဂေန ဂတာ နာမ နတ္ထိ၊ သိသာဘရဏာနိ စေဝ နိဝတ္ထဝတ္ထာနိ^၂ စ ပဟာယ သမ္ဗုဒ္ဓသမ္ဗုဒ္ဓဒိသာဟိယေဝ ပလာယိံသု။ တတော ဒေဝသံဃာ ပလာယမာနံ မာရဗလံ ဒိသ္မာ “မာရဿ ပရာဇယော ဇာတော၊ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရဿ ဇယော၊ ဇယပူဇံ ကရိဿာမာ”^၃ တိ နာဂါ နာဂါနံ သုပဏ္ဏာ သုပဏ္ဏာနံ ဒေဝတာ ဒေဝတာနံ ဗြဟ္မာနော ဗြဟ္မာနံ ဥဇ္ဈေသေတွာ^၄ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္တာ မဟာပုရိသဿ သန္တိကံ ဗောဓိပလ္လင်္ဂံ^၅ အဂမံသု။

ဧဝံ ဂတေသု စ ပန တေသု—

ဇယော ဟိ ဗုဒ္ဓဿ သိရိမတော အယံ၊
မာရဿ စ ပါပိမတော ပရာဇယော။
ဥဇ္ဈေသယံ^၆ ဗောဓိမဏ္ဍေ ပမောဒိတာ၊
ဇယံ တဒါ နာဂဂဏာ မဟေသိနော။

ဇယော ဟိ ဗုဒ္ဓဿ သိရိမတော အယံ၊
မာရဿ စ ပါပိမတော ပရာဇယော။
ဥဇ္ဈေသယံ ဗောဓိမဏ္ဍေ ပမောဒိတာ၊
သုပဏ္ဏသံဃာပိ ဇယံ^၇ မဟေသိနော။

ဇယော ဟိ ဗုဒ္ဓဿ သိရိမတော အယံ၊
မာရဿ စ ပါပိမတော ပရာဇယော။
ဥဇ္ဈေသယံ ဗောဓိမဏ္ဍေ ပမောဒိတာ၊
ဇယံ တဒါ ဒေဝဂဏာ မဟေသိနော။

ဇယော ဟိ ဗုဒ္ဓဿ သိရိမတော အယံ၊
မာရဿ စ ပါပိမတော ပရာဇယော။
ဥဇ္ဈေသယံ ဗောဓိမဏ္ဍေ ပမောဒိတာ၊
ဇယံ တဒါ ဗြဟ္မဂဏာပိ တာဒိနောတိ။

အဝေဿသာ ဒသသု စက္ကဝါဠသဟဿေသု ဒေဝတာ မာလာဂန္ဓဝိလေ-
ပနေဟိ စ ပူဇယမာနာ နာနပ္ပကာရာ ထုတိယော စ ဝဒမာနာ အဋ္ဌံသု။ ဧဝံ

၁-ဝတ္ထာဘရဏာနိ(က)
၂-ဥဇ္ဈေသိသုံ(က)

၂-ပေသေတွာ(သီ၊ဣ)
၄-ဇယံ တဒါ သုပဏ္ဏသံဃာပိ(က)

အနတ္တင်္ဂတေယေဝ^၁ သူရိယေ မဟာပုရိသော မာရဗလံ ဝိဓမေတွာ စိဝရူပရိ
 ပတမာနေဟိ ဗောဓိရက္ခက္ခိယေဟိ ရတ္တပဝါဠပလ္လဝေဟိ^၂ ဝိယ ပူဇိယမာနော
 ပဌမယာမေ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ အနုဿရိတွာ မဇ္ဈိမယာမေ ဒိဗ္ဗစက္ခံ ဝိသော-
 ဓေတွာ ပစ္ဆိမယာမေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ ဉာဏံ ဩတာရေသိ။ အထဿ ဒွါဒသ-
 ပဒိကံ ပစ္စယာကာရံ ဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇဝသေန အနုလောမပဋိလောမတော သမ္မ-
 သန္တဿ^၃ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဥဒကပရိယန္တံ ကတွာ ဒွါဒသက္ခတ္တံ
 သမ္ပကမ္ပိ။

မဟာပုရိသေ ပန ဒသသဟဿီလောကဓာတု ဥန္တာဒေတွာ အရဏုဂ္ဂမန-
 ဝေလာယ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တေ သကလဒသသဟဿီ လောကဓာတု
 အလင်္ကတပဋိယတ္တာ အဟောသိ။ ပါစိနစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ ဥဿာပိတာနံ
 ဇောနံ ပဋ္ဌာကာနံ ရံသိယော^၄ ပစ္ဆိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ ပဟရန္တိ၊ တထာ
 ပစ္ဆိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ ဥဿာပိတာနံ ပါစိနစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ၊ ဒက္ခိဏစက္က-
 ဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ ဥဿာပိတာနံ ဥတ္တရစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ၊ ဥတ္တရစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ
 ဥဿာပိတာနံ ဒက္ခိဏစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ ပဟရန္တိ၊ ပထဝိတလေ ဥဿာပိတာနံ
 ပန ဇောနံ ပဋ္ဌာကာနံ ဗြဟ္မလောကံ အာဟစ္စ အဋ္ဌံသု၊ ဗြဟ္မလောကေ ဗဒ္ဒါနံ
 ပထဝိတလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေသု ပုပ္ဖုပဂရက္ခာ ပုပ္ဖု
 ဂက္ခိံသု၊ ဖလူပဂရက္ခာ ဖလပိဏ္ဍိတာရတရိတာ အဟောသုံ။ ခန္ဓေသု ခန္ဓပဒုမာနိ
 ပုပ္ဖိံသု၊ သာခါသု သာခါပဒုမာနိ၊ လတာသု လတာပဒုမာနိ၊ အာကာသေ
 ဩလမ္ပကပဒုမာနိ၊ သိလာတလာနိ ဘိန္ဒိတွာ ဥပရူပရိ သတ္တ သတ္တ^၅ ဟုတွာ
 ဒဏ္ဍကပဒုမာနိ ဥဋ္ဌဟိံသု။ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဝဇ္ဇေတွာ ဝိဿဋ္ဌ-
 မာလာဂုဠာ ဝိယ သုသန္တတပုပ္ဖသန္တာရေ ဝိယ စ အဟောသိ။ စက္က-
 ဝါဠန္တရေသု အဋ္ဌယောဇနသဟဿလောကန္တရိကာ သတ္တသူရိယပ္ပဘာယပိ
 အနောဘာသိတပုဗ္ဗာ ဧကောဘာသာ အဟောသုံ၊ စတုရာသီတိယောဇန-
 သဟဿဂမ္ဘီရေ မဟာသမုဒ္ဒေါ မရုရောဒကော အဟောသိ၊ နဒိယော
 နပ္ပဝတ္တိံသု၊ ဇစ္စန္ဒာ ရူပါနိ ပဿိံသု၊ ဇာတိဗဓိရာ သဒ္ဓံ သုဏိံသု၊ ဇာတိ-
 ဝိဋ္ဌသပ္ပိနော ပဒသာ ဂစ္ဆိံသု၊ အန္တုဗန္ဓနာဒိနိ ဆိဇ္ဇိတွာ ပတိံသု။

ဧဝံ အပရိမာဏေန သိရိဝိဘဝေန ပူဇိယမာနော မဟာပုရိသော အနေ-
 ကပ္ပကာရေသု အတ္ထရိယဓမ္မေသု ပါတုဘူတေသု သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ
 သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အဝိဇဟိတံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

၁-ရေမာနေယေဝ (သီ၊ သျှာ) ၂-ရတ္တပဝါဠပလ္လဝေဟိ (သီ၊ သျှာ) ၃-သမ္မသန္တဿ သမ္မသန္တဿ (သီ)
 ၄-ဇောနံ ပဋ္ဌာကာ (က) ၅-သတပတ္တာနိ (က)

“အနေကဇာတိသံသာရံ၊ သန္တာဝိဿံ အနိဗ္ဗိသံ။
 ဂဟကာရံ ဂဝေသန္တော၊ ဒုက္ခာ ဇာတိ ပုနပ္ပုနံ။
 ဂဟကာရက ဒိဋ္ဌောသိ၊ ပုန ဂေဟံ န ကာဟသိ။
 သဗ္ဗာ တေ ဖာသုကာ ဘဂ္ဂါ၊ ဂဟကူဠံ ဝိသင်္ခတံ။
 ဝိသင်္ခါရဂတံ စိတ္တံ၊ တဏှာနံ ခယမဇ္ဈဂါ”တိ။

ဣတိ တုသိတပုရတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အယံ ဗောဓိမဏ္ဍေ သဗ္ဗညုတပုတ္တိ၊
 ဧတ္တကံ ဌာနံ အဝိဒူရေနိဒါနံ နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဝိဒူရေနိဒါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သန္တိကေနိဒါနကထာ

“သန္တိကေနိဒါနံ ပန ‘ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာ-
 ထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကုဋ္ဌာဂါရသာ-
 လာယ’န္တိ ဧဝံ တေသု တေသု ဌာနေသု ဝိဟရတော တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေယေဝ
 လဗ္ဘတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ကိဉ္ဇာပိ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ အထ ခေါ ပန တမ္ပိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ
 ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ ဇယပလ္လင်္ကေ နိသိန္ဓဿ ဟိ ဘဂဝတော
 တေဒဟောသိ “အဟံ ကပ္ပသတသဟဿာမိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ
 ဣမဿ ပလ္လင်္ကဿ ကာရဏာ သန္တာဝိ။ ဧတ္တကံ မေ ကာလံ ဣမဿေဝ
 ပလ္လင်္ကဿ ကာရဏာ အလင်္ကတသီသံ ဂိဝါယ ဆိန္ဒိတွာ ဒိန္နံ၊ သုအဉ္ဇိတာနိ
 အင်္ဂီနိ ဟဒယမံသဉ္စ ဥဗ္ဗဇ္ဇေတွာ ဒိန္နံ၊ ဇာလီကုမာရသဒိသာ ပုတ္တာ ကဏှာ-
 ဇိနကုမာရိသဒိသာ စိတရော မဒ္ဒိဒေဝိသဒိသာ ဘရိယာယော စ ပရေသံ
 ဒါသတ္တာယ ဒိန္နာ၊ အယံ မေ ပလ္လင်္ကော ဇယပလ္လင်္ကော ဝရပလ္လင်္ကော စ၊
 ဧတ္ထ မေ နိသိန္ဓဿ သင်္ကပ္ပါ ပရိပုဏ္ဏာ၊ န တာဝ ဣတော ဥဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ
 အနေကကောဋိသတသဟဿာ သမာပတ္တိယော သမာပဇ္ဇန္တော သတ္တာဟံ
 တတ္ထေဝ နိသိဒိ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “အထ ခေါ ဘဂဝါ သတ္တာဟံ ကေ-
 ပလ္လင်္ကေန နိသိဒိ ဝိမုတ္တိသုခပဋိသံဝေဒိ”တိ။

အထ ကေစ္စာနံ ဒေဝတာနံ “အဇ္ဇာပိ နူန သိဒ္ဓတ္ထဿ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ အတ္ထိ၊
 ပလ္လင်္ကသ္မိံ ဟိ အာလယံ န ဝိဇဟတိ”တိ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။ သတ္တာ

ဒေဝတာနံ ပရိဝိတက္ကံ ဥတုာ တာသံ ဝိတက္ကဝုပသမနတ္ထံ ဝေဟာသံ အပ္ပါဂ္ဂန္ဓာယမကပါဠိဟာရိယံ ဒဿေသိ။ မဟာဗောဓိမဏ္ဍသ္မိံ ဟိ ကတပါဠိဟာရိယဉ္စ ဉ္စာဘိသမာဂမေ ကတပါဠိဟာရိယဉ္စ ပါထိကပုတ္တသမာဂမေ ကတပါဠိဟာရိယဉ္စ သဗ္ဗံ ကဏ္ဍမ္မရုက္ခမူလေ ယမကပါဠိဟာရိယသဒိသံ အဟောသိ။

ဧဝံ သတ္တာ ဣမိနာ ပါဠိဟာရိယေန ဒေဝတာနံ ဝိတက္ကံ ဝုပသမေတွာ ပလ္လင်္ကတော ဤသကံ ပါစိနနိဿိတေ ဥတ္တရဒိသာဘာဂေ ဌတွာ “ဣမသ္မိံ ဝဟမေ ပလ္လင်္ကေ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဒ္ဓ”န္တိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ ပူရိတာနံ ပါရမီနံ ဗလာဓိဂမဋ္ဌာနံ ပလ္လင်္ကံ ဗောဓိရုက္ခဉ္စ အနိမိသေဟိ အက္ခိဟိ ဩလောကယမာနော သတ္တာဟံ ဝိတိနာမေသိ၊ တံ ဌာနံ အနိမိသစေတိယံ နာမ ဇာတံ။ အထ ပလ္လင်္ကဿ စ ဌိတဋ္ဌာနဿ စ အန္တရာ စက်မံ မာပေတွာ ပုရတ္ထိမပစ္စိမတော အာယတေ ရတနစက်မေ စက်မန္တော သတ္တာဟံ ဝိတိနာမေသိ၊ တံ ဌာနံ ရတနစက်မစေတိယံ နာမ ဇာတံ။

စတုတ္ထေ ပန သတ္တာဟေ ဗောဓိတော ပစ္စိမုတ္တရဒိသာဘာဂေ ဒေဝတာ ရတနဃရံ မာပယိံသု၊ တတ္ထ ပလ္လင်္ကေန နိဿိဒိတွာ အဘိဓမ္မပိဋကံ ဝိသေသတော စေတ္ထ အနန္တနယံ သမန္တပဋ္ဌာနံ ဝိစိနန္တော သတ္တာဟံ ဝိတိနာမေသိ။ အဘိဓမ္မိကာ ပနာဟု “ရတနဃရံ နာမ န သတ္တရတနမယံ ဂေဟံ၊ သတ္တန္တံ ပန ပကရဏာနံ သမ္မသိတဋ္ဌာနံ ‘ရတနဃရ’န္တိ ဝုစ္စတိ”တိ။ ယသ္မာ ပနေတ္ထ ဥဘောပေတေ ပရိယာယာ^၁ ယုဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မာ ဥဘယဓမ္မတံ ဂဟေတဗ္ဗမေဝ။ တတော ပဋ္ဌာယ ပန တံ ဌာနံ ရတနဃရစေတိယံ နာမ ဇာတံ။ ဧဝံ ဗောဓိသမိပေယေဝ စတ္တာရိ သတ္တာဟာနိ ဝိတိနာမေတွာ ပဉ္စမေ သတ္တာဟေ ဗောဓိရုက္ခမူလာယေန အဇပါလနိဂြောဓော တေနုပသင်္ကမိ၊ တတြာပိ ဓမ္မံ ဝိစိနန္တောယေဝ ဝိမုတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒေန္တော နိဿိဒိ။

တသ္မိံ သမယေ မာရော ဒေဝပုတ္တော “တ္ထေကံ ကာလံ အနုဗန္ဓန္တော ဩတာရာပေက္ခောပိ ဣမဿ န ကိဉ္စိ ခလိတံ အဒ္ဓသံ၊ အတိက္ကန္တောဒါနိ ဒေသ မမဝသ”န္တိ ဒေါမနဿပုတ္တော မဟာမဂ္ဂေ နိဿိဒိတွာ သောဠသ ကာရဏာနိ စိန္တန္တော ဘူမိယံ သောဠသ လေခါ ကမ္မိ—“အဟံ ဧသော ဝိယ ဒါနပါရမီ” န ပူရေသိ၊ တေနမ္ပိ ဣမိနာ သဒိသော န ဇာတော”တိ ဧကံ လေခံ ကမ္မိ။ တထာ “အဟံ ဧသော ဝိယ သီလပါရမီ” နေက္ခမ္ပပါရမီ” ပညာပါရမီ” ဝီရိယပါရမီ” ခန္တိပါရမီ” သစ္စပါရမီ” အဓိဋ္ဌာနပါရမီ” မေတ္တာပါရမီ” ဥပေက္ခာပါရမီ” န

ပူရေသိ၊ တေနမှိ ဣမိနာ သဒိသော န ဇာတော”တိ ဒသမံ လေခံ ကမ္မိ။
 တထာ “အဟံ ဧသော ဝိယ အသာဓာရဏဿ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏဿ
 ပဋိဝေဓာယ ဥပနိဿယဘူတာ ဒသ ပါရမိယော န ပူရေသိ၊ တေနမှိ ဣမိနာ
 သဒိသော န ဇာတော”တိ ကောဒသမံ လေခံ ကမ္မိ။ တထာ “အဟံ
 ဧသော ဝိယ အသာဓာရဏဿ အာသယာနုသယဉာဏဿ မဟာကရုဏာ-
 သမာပတ္တိဉာဏဿ ယမကပါဋိဟိရဉာဏဿ အနာဝရဏဉာဏဿ၊
 သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပဋိဝေဓာယ ဥပနိဿယဘူတာ ဒသ ပါရမိယော န
 ပူရေသိ၊ တေနမှိ ဣမိနာ သဒိသော န ဇာတော”တိ သောဠသမံ
 လေခံ ကမ္မိ။ ဧဝံ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ မဟာမဂ္ဂေ သောဠသ
 လေခါ ကမုမာနော နိဿိဒိ။

တသ္မိံ သမယေ တဏှာ အရတိ ရဂါတိ တိဿော မာရဓိတရော
 “ပိတာ နော န ပညာယတိ၊ ကဟံ န ခေါ ဧတရဟိ”တိ ဩလောကယမာနာ
 တံ ဒေါမနဿပုတ္တံ ဘူမိံ ဝိလေခမာနံ နိဿိန္တံ ဒိဿွာ ပိတု သန္တိကံ ဂန္တော
 “ကဿွာ တာတ ဒုက္ခိ ဒုဗ္ဗနော”တိ ပုစ္ဆိံသု။ အဗ္ဗာ အယံ မဟာသမဏော
 မယံ ဝသံ အတိက္ကန္တော၊ ဧတ္တကံ ကာလံ ဩလောကေန္တော ဩတာရမဿ
 ဒဠှံ နာသက္ခိ၊ တေနာဟံ ဒုက္ခိ ဒုဗ္ဗနောတိ။ ယဒိ ဧဝံ မာ စိန္တယိတ္ထ၊
 မယမေတံ အတ္တနော ဝသေ ကတွာ အာဒါယ အာဂမိဿာမာတိ။ န
 သက္ကာ အဗ္ဗာ ဧသော ကေနစိ ဝသေ ကာတုံ၊ အစလာယ သဒ္ဓါယ ပတိဋ္ဌိတော
 ဧသော ပုရိသောတိ။ “တာတ မယံ ဣတ္ထိယော နာမ ဣဒါနေဝ နံ ရာဂပါသာဒီဟိ
 ဗန္ဓိတွာ အာနေဿာမ၊ တုမေ မာ စိန္တယိတ္ထာ”တိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ
 “ပါဒေ တေ သမဏ ပရိစာရေမာ”တိ အာဟံသု။ ဘဂဝါ နေဝ တာသံ ဝစနံ
 မနသိ အကာသိ၊ န အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ ဩလောကေသိ၊ အနုတ္တရေ ဥပမိ-
 သင်္ခယေ ဝိမုတ္တမာနသော ဝိဝေကသုခဉာဏေ အနုဘဝန္တော နိဿိဒိ။

ပုန မာရဓိတရော “ဥစ္စာဝစာ ခေါ ပုရိသာနံ အဓိပ္ပါယာ၊ ကေသဉ္စိ ကုမာ-
 ရိကာသု ပေမံ ဟောတိ၊ ကေသဉ္စိ ပဌမဝယေ ဌိတာသု၊ ကေသဉ္စိ မဇ္ဈိမဝယေ
 ဌိတာသု၊ ယန္တုန မယံ နာနပ္ပကာရေဟိ ရူပေဟိ ပလောဘေယျာမာ”တိ
 ကေမေကာ ကုမာရိဝဏ္ဏာဒိဝသေန သတံ သတံ အတ္တဘာဝေ အဘိနိဗ္ဗိနိတွာ
 ကုမာရိယော၊ အဝိဇာတာ၊ သင်္ကိဝိဇာတာ၊ ဒုဝိဇာတာ၊ မဇ္ဈိမိတ္ထိယော၊
 မဟိတ္ထိယော စ ဟုတွာ ဆက္ခတ္တံ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ပါဒေ တေ
 သမဏ ပရိစာရေမာ”တိ အာဟံသု။ တမ္ပိ ဘဂဝါ န မနသာကာသိ၊ ယထာ
 တံ အနုတ္တရေ ဥပမိသင်္ခယေဝ ဝိမုတ္တော။ ကေစိ ပနာစရိယာ ဝဒန္တိ “တာ

မဟိတ္ထိဘာဝေန ဥပဂတာ ဒိဿာ ဘဂဝါ ‘ဝေမေဝံ ဧတာ ခဏ္ဍဒန္တာ ပလိတ-
 ကေသာ ဟောန္တု’တိ အဓိဋ္ဌာသိ”တိ၊ တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ န ဟိ သတ္တာ ဧဝရူပံ
 အဓိဋ္ဌာနံ ကရေတိ။ ဘဂဝါ ပန “အပေထ တုမှ၊ ကိံ ဒိဿာ ဧဝံ ဝါယမထ၊
 ဧဝရူပံ နာမ အဝိတရာဂါဒီနံ ပုရတော ကာတုံ ယုတ္တံ၊ တထာဂတဿ ပန
 ရာဂေါ ပဟီနော၊ ဒေါသော ပဟီနော၊ မောဟော ပဟီနော”တိ အတ္တနော
 ကိလေသပ္ပဟာနံ အာရဗ္ဗ —

“ယဿ ဇိတံ နာဝဇီယတိ၊
 ဇိတမဿ နော’ယာတိ ကောစိ လောကေ။
 တံ ဗုဒ္ဓမနန္တဂေါစရံ၊
 အပဒံ ကေန ပဒေန နေဿထ။
 ယဿ ဇာလိနိ ဝိသတ္တိကာ၊
 တဏှာ နတ္ထိ ကုဟိန္တိ နေတဝေ။
 တံ ဗုဒ္ဓမနန္တဂေါစရံ၊
 အပဒံ ကေန ပဒေန နေဿထာ”တိ ၁—

ဣမာ ဓမ္မပဒေ ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂေ ဒွေ ဂါထာ ဝဒန္တော ဓမ္မံ ကထေသိ။ တာ
 “သစ္စံ ကိရ နော ပိတာ အဝေါစ၊ အရဟံ သုဂတော လောကေ န ရာဂေန
 သုဝါနယော”တိအာဒိနိ ဝတွာ ပိတု သန္တိကံ အဂမံသု။

ဘဂဝါပိ တတ္ထ သတ္တာဟံ ဝိတိနာမေတွာ မုစလိန္ဒမူလံ အဂမာသိ။ တတ္ထ
 သတ္တာဟဝဒ္ဓလိကာယ ဥပ္ပန္နာယ သိတာဒိပဋိဗာဟနတ္ထံ မုစလိန္ဒေန နာဂ-
 ရာဇေန သတ္တက္ခတ္တံ၊ ဘောဂေဟိ ပရိက္ခိတ္တော အသမ္မာဓာယ ဂန္ဓကုဋိယံ
 ဝိဟရန္တော ဝိယ ဝိမုတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒိယမာနော သတ္တာဟံ ဝိတိနာမေတွာ
 ရာဇာယတနံ ဥပသင်္ကမိ၊ တတ္ထာပိ ဝိမုတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒိယမာနောယေဝ
 နိသိဒိ။ ဣတ္တာဝတာ သတ္တ သတ္တာဟာနိ ပရိပုဏ္ဏာနိ။ ဣန္ဒြေရေ နေဝ
 မုခဓောဝနံ၊ န သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ၊ န အာဟာရကိစ္စံ အဟောသိ၊ ဈာနသုခ-
 ဖလသုခေနော ၂ ဝိတိနာမေသိ။

အထဿ တသ္မိံ သတ္တသတ္တာဟမတ္ထကေ ဧကေနပညာသတိမေ ဒိဝသေ တတ္ထ
 နိသိန္ဓဿ “မုခံ ဓောဝိဿာမီ”တိ စိတ္တံ ဥဒပါဒိ။ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော
 အဂဒဟရီဋ္ဌကံ အာဟရိတွာ အဒါသိ၊ သတ္တာ တံ ပရိဘုဋ္ဌိ၊ တေနဿ
 သရီရဝဋ္ဋဉ္စံ အဟောသိ။ အထဿ သက္ကောယေဝ နာဂလတဝဒန္တကဋ္ဌဉ္စေဝ

၁-ခု ၁-၄၈-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ၊ ၂-ဈာနသုခေန မဂ္ဂသုခေန ဖလသုခေနော (သိ၊ သျာ)

မုခဓောဝနဥဒကန္တ အဒါသိ။ သတ္တာ တံ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတွာ အနောတတ္တဒဟော-
ဒကေန မုခံ ဓောဝိတွာ တတ္ထေဝ ရာဇာယတနမူလေ နိသီဒိ။

တသ္မိံ သမယေ တပုဿဘလ္လိကာ^၁ နာမ ဒွေ ဝါဏီဇာ ပဉ္စဟိ သကဋ-
သတေဟိ ဥက္ကလာဇနပဒါ မဇ္ဈိမဒေသံ ဂစ္ဆန္တာ အတ္တနော ဉှတိသာလော-
ဟိတာယ ဒေဝတာယ သကဋာနိ သန္တိရုတ္တိတွာ သတ္ထု အာဟာရသမ္ပာဒနေ
ဥဿာဟိတာ မန္တန္တ မရပိဏ္ဍိကန္တ အာဒါယ “ပဋိဂ္ဂဏှာတု နော ဘန္တေ
ဘဂဝါ ဣမံ အာဟာရံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ”တိ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကပိတွာ
အဋ္ဌိသု။ ဘဂဝါ ပါယာသပဋိဂ္ဂဟဏဒိဝသေယေဝ ပတ္တဿ အန္တရဟိတတ္တာ
“န ခေါ တထာဂတာ ဟတ္ထေသု ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ၊ ကိမိ န ခေါ အဟံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ”န္တိ
စိန္တေသိ။ အထဿ စိတ္တံ ဥတွာ စတုဟိ ဒိသာဟိ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော
ဣန္ဒနီလမဏိမယေ ပတ္တေ ဥပနာမေသုံ၊ ဘဂဝါ တေ ပဋိက္ခိပိ။ ပုန မုဂ္ဂဝဏ္ဏ-
သေလမယေ စတ္တာရော ပတ္တေ ဥပနာမေသုံ။ ဘဂဝါ စတုန္တမ္ပိ ဒေဝပုတ္တာနံ
အနုကမ္ပာယ စတ္တာရောပိ ပတ္တေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဥပရူပရိ ဌပေတွာ “ဧကော
ဟောတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ၊ စတ္တာရောပိ မုခဝဋ္ဋိယံ ပညာယမာနလေခါ ဟုတွာ
မဇ္ဈိမေန ပမာဏေန ကေတ္တံ ဥပဂမိ^၂သု။ ဘဂဝါ တသ္မိံ ပစ္စန္ဓေ သေလမယေ
ပတ္တေ အာဟာရံ ပဋိဂ္ဂဏှိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ အနုမောဒနံ အကာသိ။ ဒွေ
ဘာတရော ဝါဏီဇာ ဗုဒ္ဓန္တ ဓမ္မန္တ သရဏံ ဂန္တာ ဒွေဝါစိကာ ဥပါသကာ
အဟေသုံ။ အထ နေသံ “ဧကံ နော ဘန္တေ ပရိစရိတဗုဋ္ဌာနံ ဒေထာ”တိ
ဝဒန္တာနံ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန အတ္တနော သီသံ ပရာမသိတွာ ကေသဓာတုယော
အဒါသိ။ တေ အတ္တနော နဂရေ တာ ဓာတုယော သုဝဏ္ဏသမုဂ္ဂဿ အန္တော^၂
ပက္ခိပိတွာ စေတိယံ ပတိဋ္ဌာပေသုံ။

သမ္ပာသမ္ပုဒ္ဓေါပိ ခေါ တတော ဥဋ္ဌာယ ပုန အဇပါလနိဂြောဓမေဝ
ဂန္တာ နိဂြောဓမူလေ နိသီဒိ။ အထဿ တတ္ထ နိသိန္နမတ္တဿေဝ အတ္တနာ
အဓိဂတဿ ဓမ္မဿ ဂမ္ဘိရတံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အာစိဏ္ဏော
“အဓိဂတော ခေါ မျာယံ ဓမ္မော”တိ ပရေသံ ဓမ္မံ အဒေသေတုကမျတာကာရ-
ပဝတ္တော ဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။ အထ ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ “နဿတိ ဝတ ဘော
လောကော၊ ဝိနဿတိ ဝတ ဘော လောကော”တိ ဒသဟိ စက္ကဝါဠ-
သဟဿေဟိ သက္ကသုယာမသန္တုသိတသုနိမ္မိတဝသဝတ္တိ မဟာဗြဟ္မာနော
အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ “ဒေသေတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓမ္မ”န္တိ အာဒိနာ
နယေန ဓမ္မဒေသနံ အာယာစိ။

သတ္တာ တဿ ပဋိညံ ဒတွာ “ကဿ န ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ”န္တိ စိန္တေန္တော “အာဠာရော ပဏ္ဍိတော၊ သော ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပံ အာဇာနိဿတိ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ ပုန ဩလောကေန္တော တဿ သတ္တာဟ-
ကာလကတဘာဝံ ဥတွာ ဥဒကံ အာဝဇ္ဇေသိ။ တဿာပိ အဘိဒေါသ-
ကာလကတဘာဝံ ဥတွာ “ဗဟူပကာရာ ခေါ မေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု”တိ
ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ မနသိကာရံ ကတွာ “ကဟံ န ခေါ တေ ဇေတရဟိ
ဝိဟရန္တိ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော “ဗာရာဏသီယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ”တိ ဥတွာ
“တတ္ထ ဂန္တာ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေဿာမိ”တိ ကတိပါဟံ ဗောဓိမဏ္ဍသာမန္တာ-
ယေဝ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဝိဟရိတွာ အာသာဠိပုဏ္ဏမာသီယံ “ဗာရာဏသီ”
ဂမိဿာမိ”တိ စာတုဒ္ဒသီယံ ပစ္စုသသမယေ ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ
ကာလဿေဝ ပတ္တစိဝရမာဒါယ အဠာရသယောဇနမဂ္ဂံ ပဋိပန္နော အန္တရာ-
မဂ္ဂေ ဥပကံ နာမ အာဇီဝကံ ဒိသ္မာ တဿ အတ္တနေ ဗုဒ္ဓဘာဝံ အာစိက္ခိတွာ
တံ ဒိဝသံယေဝ သာယနသမယေ ဣသိပတနံ အဂမာသိ။

ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ထေရာ တထာဂတံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “အယံ
အာဝုသော သမဏော ဂေါတမော ပစ္စယဗာဟုလ္လာယ အာဝတ္တိတွာ ပရိပုဏ္ဏ-
ကာယော ပိဏိန္ဒြိယော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဟုတွာ အာဂစ္ဆတိ၊ ဣမဿ
အဘိဝါဒနာဒီနိ န ကရိဿာမ၊ မဟာကုလပသုတော ခေါ ပနေသ
အာသနာဘိဟာရံ အရဟတိ၊ တေနဿ အာသနမတ္တံ ပညာပေဿာမာ”တိ
ကတိကံ အကံသု။ ဘဂဝါ သဒေဝကဿ လောကဿ စိတ္တာစာရံ ဇာနန-
သမတ္တေန ဉာဏေန “ကိ” န ခေါ ဣမေ စိန္တယိံသု”တိ အာဝဇ္ဇေတွာ စိတ္တံ
အညာသိ။ အထ နေ သဗ္ဗဒေဝမနုဿေသု အနောဒိဿကဝသေန ဖရဏသမတ္တံ
မေတ္တစိတ္တံ သဒ္ဓိပိတွာ ဩဒိဿကဝသေန မေတ္တစိတ္တေန ဖရိ။ တေ ဘဂဝတာ
မေတ္တစိတ္တေန ဗုဒ္ဓာ တထာဂတေ ဥပသင်္ကမန္တေ သကာယ ကတိကာယ
သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တာ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနာဒီနိ သဗ္ဗကိစ္စာနိ အကံသု၊
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘာဝံ ပနဿ အဇာနမာနာ ကေဝလံ နာမေန စ အာဝုသော-
ဝါဒေန စ သမုဒါစရန္တိ။

အထ နေ ဘဂဝါ “မာ ဝေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတံ နာမေန စ အာဝုသော-
ဝါဒေန စ သမုဒါစရထ၊ အရဟံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ
အတ္တနေ ဗုဒ္ဓဘာဝံ သညာပေတွာ ပညတ္တေ ဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသိန္တော ဥတ္တရာ-
သာဠနက္ခတ္တယောဂေ ဝတ္တမာနေ အဠာရသဟိ မြဟ္မကောဋီဟိ ပရိဝုတော

ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ထေရေ အာမန္တေတွာ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ္တန္တံ^၁ ဒေသေသိ။
 တေသု အညာသိကောဏ္ဍညတ္ထေရော ဒေသနာနုသာရေန ဉာဏံ ပေသေန္တော
 သုတ္တပရိယောသာနေ အဋ္ဌာရသဟိ မြဟ္မကောဋီဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ
 ပတိဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ တတ္ထေဝ ဝဿံ ဥပဂန္တာ ပုနဒိဝသေ ဝပ္ပတ္တေရံ ဩဝ-
 ဒန္တော ဝိဟာရေယေဝ နိသီဒိ၊ သေသာ စတ္တာရော ဝိဏ္ဏာယ စရိံသု။
 ဝပ္ပတ္တေရော ပုဗ္ဗဏှေယေဝ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏိ။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန
 ပုနဒိဝသေ ဘဒ္ဒိယတ္တေရံ၊ ပုနဒိဝသေ မဟာနာမတ္တေရံ၊ ပုနဒိဝသေ အဿ-
 ဇိတ္တေရန္တိ သဗ္ဗေ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ပဉ္စမိယံ ပက္ခဿ ပဉ္စပိ
 ဇေန သန္တိပါတေတွာ အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန္တံ^၂ ဒေသေသိ၊ ဒေသနာပရိယော-
 သာနေ ပဉ္စပိ ထေရာ အရဟတ္တဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ အထ သတ္တာ ယသကုလ-
 ပုတ္တဿ ဥပနိဿယံ ဒိသ္မာ တံ ရတ္တိဘာဂေ နိဗ္ဗိဇ္ဇိတွာ ဂေဟံ ပဟာယ နိက္ခန္တံ
 “ဧဟိ ယသာ”တိ ပက္ခောသိတွာ တသ္မိံယေဝ ရတ္တိဘာဂေ သောတာပတ္တိ-
 ဖလေ၊ ပုနဒိဝသေ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ အပရေပိ တဿ သဟာ-
 ယကေ စတုပဏ္ဏာသ ဇေန ဧဟိဘိက္ခုပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပဗ္ဗာဇေတွာ အရဟတ္တံ
 ပါပေသိ။

ဧဝံ လောကေ ဧကသဋ္ဌိယာ အရဟန္တေသု ဇာတေသု သတ္တာ ဝုတ္တ-
 ဝဿော ပဝါရေတွာ “စရထ ဘိက္ခဝေ စာရိက”န္တိ သဋ္ဌိ ဘိက္ခု။ ဒိသာသု
 ပေသေတွာ သယံ ဥရုဝေလံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ကပ္ပါသိကဝနသဏ္ဍေ
 တိံသ ဇေန အဒ္ဓဝဂ္ဂိယကုမာရေ ဝိနေသိ။ တေသု သဗ္ဗပစ္စိမကော သောတာ-
 ပန္နော၊ သဗ္ဗုတ္တမော အနာဂါမိ အဟောသိ။ တေပိ သဗ္ဗေ ဧဟိဘိက္ခုဘာဝေ-
 နေဝ ပဗ္ဗာဇေတွာ ဒိသာသု ပေသေတွာ ဥရုဝေလံ ဂန္တာ အဗျုဒ္ဓါနိ
 ပါဂ္ဂိဟာရိယသဟဿာနိ ဒေသေတွာ ဥရုဝေလကဿပါဒယော သဟဿ-
 ဇဋ္ဌိလပရိဝါရေ တေဘာတိကဇဋ္ဌိလေ ဝိနေတွာ ဧဟိဘိက္ခုဘာဝေနေဝ ပဗ္ဗာ-
 ဇေတွာ ဂယာသိသေ နိသီဒါပေတွာ အာဒိတ္တပရိယာယဒေသနာယ^၃
 အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ တေန အရဟန္တသဟဿေန ပရိဝုတော “ဗိမ္ဗိသာရ-
 ရညော ဒိန္နံ ပဋိညံ မောစေဿာမိ”တိ ရာဇဂဟံ ဂန္တာ နဂရူပစာရေ လဋ္ဌိ-
 ဝနုယျာနံ အဂမာသိ။ ရာဇာ ဥယျာနပါလဿ သန္တိကာ “သတ္တာ အာဂတော”တိ
 သုတွာ ဒွါဒသနဟုတေဟိ မြာဟ္မဏဂဟပတိကေဟိ ပရိဝုတော သတ္တာရံ

၁-အာမန္တေတွာ ဒွါဒသာကာရံ တိပရိဝံသံ ဆဉာဏဝိဇ္ဇန္တံ အနတ္တရံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ္တန္တံ (က)
 သံ ၃-၃၆၈၊ ဝိ ၃-၁၄-ပိဋေသု။ ၂-သံ ၂-၅၅၊ ဝိ ၃-၁၈-ပိဋေသု။
 ၃-ဝိ ၃-၄၄-ပိဋေသု။

ဥပသင်္ကမိတွာ စက္ကဝိစိတ္တတလေသု သုဝဏ္ဏပဋ္ဌဝိတာနံ ဝိယ ပဘာသမုဒယံ
ဝိဿဇ္ဇန္တေသု တထာဂတဿ ပါဒေသု သိရဿာ နိပတိတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ
သဒ္ဓိံ ပရိသာယ။

အထ ခေါ် တေသံ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ ဧတဒဟောသိ “ကိ” န ခေါ်
မဟာသမဏော ဥရုဝေလကဿပေ မြဟ္မစရိယံ စရတိ၊ ဥဒါဟု ဥရုဝေလ-
ကဿပေါ မဟာသမဏေ”တိ။ ဘဂဝါ တေသံ စေတဿာ စေတော-
ပရိဝိတက္ကမညာယ ထေရံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

“ကိမေဝ ဒိသ္မာ ဥရုဝေလဝါသိ၊
ပဟာသိ အဂ္ဂိံ ကိသကောဝဒါနော။
ပုစ္ဆာမိ တံ ကဿပ ဧတမတ္ထံ၊
ကထံ ပဟိနံ တဝ အဂ္ဂိဟုတ္တ”န္တိ။

ထေရောပိ ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယ် ဝိဒိတွာ—

“ရူပေ စ သဒ္ဓေ စ အထော ရသေ စ၊
ကာမိတ္ထိယော စာဘိဝဒန္တိ ယညာ။
ဧတံ မလန္တိ ဥပဓိသု ဥတွာ၊
တဿာ န ယိဋ္ဌေ န ဟုတေ အရဉ္စိ”န္တိ—

ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ အတ္တနော သာဝကဘာဝပကာသနတ္ထံ တထာဂတဿ
ပါဒဝိဋ္ဌေ သိသံ ဌပေတွာ “သတ္တာ မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ သာဝကောဟမသ္မိ”တိ
ဝတွာ ဧကတာလံ ဒွိတာလံ တိတာလန္တိ ယာဝ သတ္တတာလပ္ပမာဏံ သတ္တက္ခတ္တံ၊
ဝေဟာသံ အပ္ပဂန္ဓာ ဩရုယ တထာဂတံ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ။ တံ
ပါဠိဟာရိယံ ဒိသ္မာ မဟာဇနော “အဟော မဟာနုဘာဝါ ဗုဒ္ဓါ၊ ဧဝံ ထာမ-
ဂတဒိဋ္ဌိကော နာမ ‘အရဟာ’တိ မညမာနော ဥရုဝေလကဿပေါပိ ဒိဋ္ဌိဇာလံ
ဘိန္တိတွာ တထာဂတေန ဒမိတော”တိ သတ္ထု ဂုဏကထံယေဝ ကထေသိ။
ဘဂဝါ “နာဟံ ဣဒါနိယေဝ ဥရုဝေလကဿပံ ဒမေမိ၊ အတိတေပိ ဒေသ မယာ
ဒမိတောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမိဿာ အဋ္ဌပ္ပတ္တိယာ မဟာနာရဒကဿပ-
ဇာတကံ၊ ကထေတွာ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပကာသေသိ။ မဂဓရာဇာ ဧကောဒသဟိ
နဟုတေဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ၊ ဧကံ နဟုတံ ဥပါသကတ္ထံ
ပဋိဝေဒေသိ။ ရာဇာ သတ္ထု သန္တိကေ နိဿိန္ဒောယေဝ ပဉ္စ အဿာသကေ

ပဝေဒေတွာ သရဏံ ဂန္ဓာ သွာတနာယ နိမန္နေတွာ အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ
ဘဂဝန္တံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

ပုနဒိဝသေ ယေဟိ စ ဘဂဝါ ဒိဋ္ဌော၊ ယေဟိ စ အဒိဋ္ဌော၊ သဗ္ဗေပိ
ရာဇဂဟဝါသိနော အဋ္ဌာရသကောဋိသင်္ခါ မနုဿာ တထာဂတံ ဒဠုကာမာ
ပါတောဝ ရာဇဂဟတော လဠိဝနုယျာနံ အဂမံသု။ တိဂါဝုတော မဂ္ဂေါ
နပ္ပဟောသိ၊ သကလလဠိဝနုယျာနံ နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌံ အဟောသိ။ မဟာဇနော
ဒသဗလဿ ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ အတ္တဘာဝံပဿန္တော တိတ္ထိံ ကာတုံ နာသက္ခိ။
ဝဏ္ဏဘူမိ နာမေသာ။ ဧဝရူပေသု ဟိ ဌာနေသု တထာဂတဿ လက္ခဏာ-
နုဗျဉ္ဇနာဒိပ္ပဘေဒါသဗ္ဗာပိ ရူပကာယသိရီ ဝဏ္ဏေတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ
ဒသဗလဿ သရီရံ ပဿမာနေန မဟာဇနေန နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌေ ဥယျာနေ စ
မဂ္ဂေ စ ကောဘိက္ခုဿပိ နိက္ခမနောကာသော နာဟောသိ။ တံ ဒိဝသံ ကိရ
ဘဂဝါ ဆိန္ဒဘက္ခော ဘဝေယျ၊ တံ မာ အဟောသီတိ သက္ကဿ
နိသိန္ဒာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ၊ သော အာဝဇ္ဇမာနော တံ ကာရဏံ
ဥတွာ မာဏဝကဝဏ္ဏံ အဘိနိဗ္ဗိနိတွာ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃပဋိသံယုတ္တာ ထုတိယော
ဝဒမာနော ဒသဗလဿ ပုရတော ဩတရိတွာ ဒေဝတာနုဘာဝေန ဩကာသံ
ကတွာ—

“ဒန္တော ဒန္တေဟိ သဟ ပုရာဏဇဋ္ဌိလေဟိ၊
ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိပ္ပမုတ္တေဟိ”။
သိက္ခိနိက္ခသဝဏ္ဏော၊
ရာဇဂဟံ ပါရိသိ ဘဂဝါ။

မုတ္တော မုတ္တေဟိ သဟ ပုရာဏဇဋ္ဌိလေဟိ၊
ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိပ္ပမုတ္တေဟိ။
သိက္ခိနိက္ခသဝဏ္ဏော၊
ရာဇဂဟံ ပါရိသိ ဘဂဝါ။

တိဏ္ဏော တိဏ္ဏေဟိ သဟ ပုရာဏဇဋ္ဌိလေဟိ၊
ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိပ္ပမုတ္တေဟိ။
သိက္ခိနိက္ခသဝဏ္ဏော၊
ရာဇဂဟံ ပါရိသိ ဘဂဝါ။

၁-ဒန္တော ဒန္တေဟိ သဟ ပုရာဏဇဋ္ဌိလေဟိ ဝိပ္ပမုတ္တေဟိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ) ဧဝံ အာရဂါထာပဒ္ဒယေပိ။

ဒသဝါသော ဒသဗလော၊
 ဒသဓမ္မဝိဒူ ဒသဘိ စုပေတော။
 သော ဒသသတပရိဝါရော။
 ရာဇဂဟံ ပါရိသိ ဘဂဝါ”တိ—

ဣမာဟိ ဂါထာဟိ သတ္ထု ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ပုရတော ပါယာသိ။ တဒါ မဟာဇနော မာဏဝကဿ ရူပသိရိံ ဒိသ္မာ “အတိဝိယ အဘိရူပေါ အယံ မာဏဝကော၊ န ခေါ ပန အမှေဟိ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော”တိ စိန္တေတွာ “ကုတော အယံ မာဏဝကော၊ ကဿ ဝါယ”န္တိ အာဟ။ တံ သုတွာ မာဏဝေါ—

“ယော စိရော သဗ္ဗမိ ဒန္တော၊ သုဒ္ဓေါ၊ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။
 အရဟံ သုဂတော လောကေ၊ တဿာဟံ ပရိစာရကော”တိ—

ဂါထမာဟ။

သတ္တာ သက္ကေန ကတောကာသံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ ဘိက္ခုသဟဿပရိဝုတော ရာဇဂဟံ ပါရိသိ။ ရာဇာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ “အဟံ ဘန္တေ တိဏိ ရတနာနိ ဝိနာ ဝတ္တိတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ ဝေလောယ ဝါ အဝေလောယ ဝါ ဘဂဝတော သန္တိကံ အာဂမိဿာမိ၊ လဠိဝနုယျာနံ နာမ အတိဒူရေ၊ ဣဒံ ပန အမှာကံ ဝေဠုဝနံ နာမ ဥယျာနံ နာတိဒူရေ နာစွာသန္တေ ဂမနာဂမနသမ္ပန္နံ ဗုဒ္ဓါရဟံ သေနာသနံ။ ဣဒံ မေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဟာတူ”တိ သုဝဏ္ဏဘိက္ခာရေန ပုပ္ဖဂန္ဓဝါသိတံ မဏိဝဏ္ဏံ ဥဒကံ အာဒါယ ဝေဠုဝနုယျာနံ ပရိစ္စဇန္တော ဒသဗလဿ ဟတ္ထေ ဥဒကံ ပါတေသိ။ တသ္မိံ အာရာမ-ပဋိဂ္ဂဟဏေ “ဗုဒ္ဓသာသနဿ မူလာနိ ဩတိဏ္ဏာနိ”တိ မဟာပထဝီ ကမ္ပိ။ ဇမ္ဗုဒီပသ္မိံ ဟိ ဌပေတွာ ဝေဠုဝနံ အညံ မဟာပထဝီ ကမ္ပေတွာ ဂဟိတ-သေနာသနံ နာမ နတ္ထိ။ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေဝိ ဌပေတွာ မဟာဝိဟာရံ အညံ ပထဝီ ကမ္ပေတွာ ဂဟိတသေနာသနံ နာမ နတ္ထိ။ သတ္တာ ဝေဠုဝနာရာမံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ရညော အနုမောဒနံ ကတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ဝေဠုဝနံ အဂမာသိ။

တသ္မိံ ခေါ ပန သမယေ သာရိပုတ္တော စ မောဂ္ဂလ္လာနော စာတိ ဒွေ ပရိဗ္ဗာဇကာ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ အမတံ ပရိယေသမာနာ။ တေသု သာရိပုတ္တော အဿဇိတ္ထေရံ ဝိဏ္ဏာယ ပဝိဋ္ဌံ ဒိသ္မာ ပသန္နစိတ္တော

ပယိရူပါသိတွာ “ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ”တိ ဂေါထံ သုတွာ သောတာ-
ပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ အတ္တနော သဟာယကဿ မောဂ္ဂလ္လာနပရိဗ္ဗာဇကဿပိ
တမေဝ ဂါထံ အဘာသိ။ သောပိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ တေ
ဥဘောပိ ဇနာ သဗ္ဗယံ ဩလောကေတွာ အတ္တနော ပရိသာယ သဒ္ဓိံ
ဘဂဝတော သန္တကေ ပဗ္ဗဇိံသု။ တေသု မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သတ္တာဟေန
အရဟတ္တံ ပါပုဏိ၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရော အမုမာသေန။ ဥဘောပိ စ နေ သတ္တာ
အဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရေန အရဟတ္တပ္ပတ္တဒိဝသေယေဝ
သာဝကသန္တိပါတံ အကာသိ။

တထာဂတေ ပန တသ္မိယေဝ ဝေဠုဝနယျာနေ ဝိဟရန္တေ သုဒ္ဓေါဒန-
မဟာရာဇာ “ပုတ္တော ကိရ မေ ဆဗ္ဗဿာနိ ဒုက္ကရကာရိကံ စရိတွာ
ပရမာဘိသမ္ဗောဓိံ ပတွာ ပဝတ္တဝရဓမ္မစက္ကော ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ
ဝေဠုဝနေ ဝိဟရတိ”တိ သုတွာ အညတရံ အမစ္စံ အာမန္တေသိ “ဧဟိ ဘဏေ၊
ပုရိသသဟဿပရိဝါရော ရာဇဂဟံ ဂန္ဓာ မမ ဝစနေန ‘ဝိတာ ဝေါ
သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ ဒဠုကာမော’တိ ဝတွာ ပုတ္တံ မေ ဂဏှိတွာ ဧဟိ”တိ
အာဟ။ သော “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ရညော ဝစနံ သိရသာ သမ္ပုဋိစ္ဆိတွာ
ပုရိသသဟဿပရိဝါရော ခိပ္ပမေဝ သဠိယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္ဓာ ဒသဗလဿ
စတုပရိသမဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မဒေသနာဝေလာယ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။ သော
“တိဋ္ဌတု တာဝ ရညော ပဟိတသာသန”န္တိ ပရိယန္တေ ဌိတော သတ္ထု၊
ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ယထာဌိတောဝ သဒ္ဓိံ ပုရိသသဟဿေန အရဟတ္တံ ပတွာ
ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။ ဘဂဝါ “ဧထ ဘိက္ခဝေါ”တိ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ၊ သဗ္ဗေ
တံခံဏံယေဝ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝရဓရာ သဠိဝဿတ္ထေရာ^၁ ဝိယ အဟေသံ။ အရဟတ္တံ
ပတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ပန အရိယာ နာမ မဇ္ဈတ္တာဝ ဟောန္တိတိ သော
ရညာ ပဟိတသာသနံ ဒသဗလဿ န ကထေသိ။ ရာဇာ “နေဝ ဂတော
အာဂစ္ဆတိ”၊ န သာသနံ သုယျတိ”တိ “ဧဟိ ဘဏေ၊ တံ ဂစ္ဆာဟိ”တိ တေနေဝ
နိယာမေန အညံ အမစ္စံ ပေသေသိ။ သောပိ ဂန္ဓာ ပုရိမနယေနေဝ သဒ္ဓိံ
ပရိသာယ အရဟတ္တံ ပတွာ တုဏှိ အဟောသိ။ ရာဇာ ဧတေနေဝ နိယာမေန
ပုရိသသဟဿပရိဝါရေ နဝ အမဇ္ဈေ ပေသေသိ၊ သဗ္ဗေ အတ္တနော ကိစ္စံ
နိဋ္ဌာပေတွာ တုဏှိဘူတာ တတ္ထေဝ ဝိဟရိံသု။

၁-ဝဿသတိကတ္ထေရာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

၂-နေဝ ဂတကော အာဂစ္ဆတိ (သီ)၊ နေဝ ဘဂဝါ၊ န ဂတော အာဂစ္ဆတိ (က)

ရာဇာ သာသနမတ္တဋ္ဌိ အာဟရိတွာ အာစိက္ခန္တံ အလဘိတွာ စိန္တေသိ
 “တ္ထေကာ ဇနာ မယိ သိနေဟာဘာဝေန သာသနမတ္တဋ္ဌိ န ပစ္စာဟရိံသု၊
 ကော န ခေါ မမ ဝစနံ ကရိဿတိ”တိ သဗ္ဗံ ရာဇဗလံ ဩလောကေန္တော
 ကာဠုဒါယိံ အဒ္ဓသ။ သော ကိရ ရညော သဗ္ဗတ္ထသာဓကော အမစ္စော
 အပ္ပန္နရိကော အတိဝိဿာသိကော ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံ ကေဒိဝသေ ဇာတော
 သဟပံသုကီဠကော သဟာယော။ အထ နံ ရာဇာ အာမန္တေသိ “တာတ
 ကာဠုဒါယိ အဟံ မမ ပုတ္တံ ပဿိတုကာမော နဝ ပုရိသသဟဿာနိ
 ပေသေသိ”၊ ကေပုရိသောပိ အာဂန္တော သာသနမတ္တံ အာရောစေန္တောပိ နတ္ထိ၊
 ဒုဇ္ဇာနော ခေါ ပန ဇီဝိတန္တရာယော၊ အဟံ ဇီဝမာနောဝ ပုတ္တံ ဒဠု ဣစ္ဆာမိ၊
 သက္ခိဿသိ န ခေါ မေ ပုတ္တံ ဒေသေတု”န္တိ။ သက္ခိဿာမိ ဒေဝ၊ သစေ
 ပဗ္ဗဇိတုံ လဘိဿာမိတိ။ တာတ တံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝါ အပဗ္ဗဇိတွာ ဝါ မယံ ပုတ္တံ
 ဒေသေဟိတိ။ သော “သာဓု ဒေဝါ”တိ ရညော သာသနံ အာဒါယ ရာဇဂဟံ
 ဂန္တော သတ္ထု ဓမ္မဒေသနာဝေလာယ ပရိသပရိယန္တေ ဌိတော မွေ သုတွာ
 သပရိဝါရော အရဟတ္တဖလံ ပတွာ ဧဟိဘိက္ခုဘာဝေ ပတိဋ္ဌာသိ။

သတ္တာ ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ပဌမံ အန္တောဝဿံ ဣသိပတနေ ဝသိတွာ ပုတ္တဝသော
 ပဝါရေတွာ ဥရုဝေလံ ဂန္တော တတ္ထ တယော မာသေ ဝသန္တော တေဘာတိက-
 ဇဋ္ဌိလေ ဝိနေတွာ ဘိက္ခုသဟဿပရိဝါရော ဖုဿမာသပုဏ္ဏမာယံ ရာဇဂဟံ
 ဂန္တော ဒွေ မာသေ ဝသိ။ ဧတ္တာဝတာ ဗာရာဏသိတော နိက္ခန္တဿ ပဉ္စမာသာ
 ဇာတာ၊ သကလော ဟေမန္တော အတိက္ကန္တော။ ကာဠုဒါယိတ္ထေရဿ
 အာဂတဒိဝသတော သတ္တဋ္ဌ ဒိဝသာ ဝိတိဝတ္တာ၊ သော ဖဂ္ဂဏီပုဏ္ဏမာသိယံ
 စိန္တေသိ “အတိက္ကန္တော ဟေမန္တော၊ ဝသန္တသမယော အနုပ္ပတ္တော၊
 မနုဿေဟိ သဿာဒီနိ ဥဒ္ဓရိတွာ သမ္ဗုဒ္ဓသမ္ဗုဒ္ဓာနေဟိ မဂ္ဂါ ဒိန္နာ၊
 ဟရိတတိဏသဉ္စန္ဒာ ပထဝီ၊ သုပုပ္ဖိတာ ဝနသဏ္ဍာ၊ ပဋိပဇ္ဇနက္ခမာ မဂ္ဂါ၊
 ကာလော ဒသဗလဿ ဉှတိသင်္ဂဟံ ကာတု”န္တိ။ အထ ဘဂဝန္တံ
 ဥပသင်္ကမိတွာ—

“အင်္ဂါရိနော ဒါနိ ဒုမာ ဘဒန္တ၊
 ဖလေသိနော ဆဒနံ ဝိပ္ပဟာယ။
 တေ အစွိမန္တောဝ ပဘာသယန္တိ၊
 သမယော မဘာဝီရ အင်္ဂီရသာနံ ၂။ ပ။

နာတိသီတံ နာတိဥဏှံ၊ နာတိဒုတ္တိက္ခဆာတကံ။

သဒ္ဓလာ ဟရိတာ ဘူမိ၊ ဧသ ကာလော မဟာမုနိ”တိ—

သဋ္ဌိမတ္တာဟိ ဂါထာဟိ ဒသဗလဿ ကုလနဂရံ ဂမနတ္ထာယ ဂမနဝဏ္ဏံ ဝဏ္ဏေသိ။ အထ နံ သတ္တာ “ကိ” န ခေါ ဥဒါယိ မရဿရေန ဂမနဝဏ္ဏံ ဝဏ္ဏေသိ”တိ အာဟ။ ဘန္တေ တုမှာကံ ပိတာ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ ပဿိတုကာမော၊ ကရောယ ဉ္ဗတကာနံ သင်္ဂဟန္တိ။ သာဓု ဥဒါယိ၊ ကရိဿာမိ ဉ္ဗတကာနံ သင်္ဂဟံ၊ ဘိက္ခုသံဃဿ အာရောစေဟိ၊ ဂမိကဝတ္ထံ ပူရေဿန္တိတိ။ “သာဓု ဘန္တေ”တိ ထေရော တေသံ အာရောစေသိ။

ဘဂဝါ အင်္ဂမဂဓေါသိနံ ကုလပုတ္တာနံ ဒသဟိ သဟဿေဟိ၊ ကပိလဝတ္ထု-
ဝါသိနံ ဒသဟိ သဟဿေဟိတိ သဗ္ဗေဟေဝ ဝိသတိသဟဿေဟိ ဒီဏာသဝ-
ဘိက္ခုဟိ ပရိဝုတော ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတွာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ယောဇနံ ဂစ္ဆတိ။
“ရာဇဂဟတော သဋ္ဌိယောဇနံ ကပိလဝတ္ထု ဦးဟိ မာသေဟိ ပါပုဏိဿာမိ”တိ
အတုရိတစာရိကံ ပက္ကာမိ။ ထေရောပိ “ဘဂဝတော နိက္ခန္တဘာဝံ ရညော
အာရောစေဿာမိ”တိ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂန္ဓာ ရညော နိဝေသနေ ပါတု-
ရဟောသိ။ ရာဇာ ထေရံ ဒိဿွာ တုဋ္ဌစိတ္တော မဟာရဟေ ပလ္လင်္ကေ
နိသီဒါပေတွာ အတ္တနော ပဋိယာဒိတဿ နာနဂ္ဂရသဘောဇနဿ ပတ္တံ
ပူရေတွာ အဒါသိ။ ထေရောဥဋ္ဌာယ ဂမနာကာရံ ဒဿေသိ။ နိသီဒိတွာ ဘုဉ္ဇထ
တာတာတိ။ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဘုဉ္ဇိဿာမိ မဟာရာဇာတိ။ ကဟံ ပန
တာတ သတ္တာတိ။ ဝိသတိသဟဿဘိက္ခုပရိဝါရော တုမှာကံ ဒဿနတ္ထာယ
စာရိကံ နိက္ခန္တော မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ တုဋ္ဌမာနသော အာဟ “တုမေ
ဣမံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ယာဝ မမ ပုတ္တော ဣမံ နဂရံ ပါပုဏာတိ၊ တာဝဿ
ဣတောဝ ပိဏ္ဍပိတံ ဟရထာ”တိ။ ထေရော အဓိဝါသေသိ။ ရာဇာ ထေရံ
ပရိဝိသိတွာ ပတ္တံ ဂန္ဓစုဏ္ဏေန ဥဗ္ဗဇေတွာ ဥတ္တမဘောဇနဿ ပူရေတွာ
“တထာဂတဿ ဒေထာ”တိထေရဿဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ထေရောသဗ္ဗေသံ
ပဿန္တာနံယေဝ ပတ္တံ အာကာသေ ဒိဝိတွာ သယမ္ပိ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂန္ဓာ
ပိဏ္ဍပိတံ အာဟရိတွာ သတ္ထု ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ သတ္တာ တံ ပရိဘုဉ္ဇိ။
ဧတေနုပါယေန ထေရော ဒိဝသေ ဒိဝသေ အာဟရိ၊ သတ္တာပိ အန္တရာမဂ္ဂေ
ရညောယေဝ ပိဏ္ဍပိတံ ပရိဘုဉ္ဇိ။ ထေရောပိ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ဒိဝသေ
ဒိဝသေ “အဇ္ဇေ ဧတ္တကံ ဘဂဝါ အာဂတော၊ အဇ္ဇေ ဧတ္တက”န္တိ ဗုဒ္ဓဂုဏပဋိ-
သံယုတ္တာယ ကထာယ သကလံ ရာဇကုလံ သတ္ထု ဒဿနံ ဝိနာယေဝ သတ္ထရိ
သဉ္ဇာတပ္ပဿာဒိ အကာသိ။ တေနေဝ နံ ဘဂဝါ “ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ

သာဝကာနံ ဘိက္ခုနံ ကုလပ္ပသာဒကာနံ ယဒိဒံ ကာဠုဒါယီ”တိ^၁ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ။

သာကိယာပိ ခေါ “အနုပ္ပတ္တေ ဘဂဝတိ အမှာကံ ဉှတိသေဋ္ဌံ ပဿိဿာမာ”တိ သန္နိပတိတွာ ဘဂဝတော ဝသနဌာနံ ဝိမံသမာနာ “နိဂြောဓေက္ကဿ အာရာမော ရမဏီယော”တိ သလ္လက္ခေတွာ တတ္ထ သဗ္ဗံ ပဋိဇဂ္ဂနဝိဓိ^၂ ကာရေတွာ ဂန္ဓပုပ္ဖဟတ္ထာ ပစ္စုပ္ပန် ကရောန္တာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိ- မဏ္ဍိတေ ဒဟရဒဟရေ နာဂရဒါရကေ စ နာဂရဒါရိကာယော စ ပဌမံ ပဟိဏီ^၃သု၊ တတော ရာဇကုမာရေ စ ရာဇကုမာရိကာယော စ၊ တေသံ အနန္တရံ သာမံ ဂန္ဓပုပ္ဖုဏ္ဏာဒီဟိ ပူဇယမာနာ ဘဂဝန္တံ ဂဟေတွာ နိဂြောဓာရာမမေဝ အဂမံသု။ တဩ ဘဂဝါ ဝိသတိသဟဿဒိဏာသဝ- ပရိဝုတော ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိဿိဒိ။ သာကိယာ နာမ မာနဇာတိကာ မာနတ္ထဒ္ဓါ၊ တေ “သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော အမွေဟိ ဒဟရတရော၊ အမှာကံ ကနိဋ္ဌော၊ ဘာဂိနေယျော၊ ပုတ္တော၊ နတ္တာ”တိ စိန္တေတွာ ဒဟရဒဟရေ ရာဇကုမာရေ အာဟံသု “တုမေ ဝန္တထ၊ မယံ တုမှာကံ ပိဋ္ဌိတော နိဿိဒိဿာမာ”တိ။

တေသု ဧဝံ အဝဋ္ဌိတွာ နိဿိန္တေသု ဘဂဝါ တေသံ အဇ္ဈာသယံဩလောကေ- တွာ “န မံ ဉှတယော ဝန္တန္တိ၊ ဟန္တဒါနိ နေ ဝန္တာပေဿံမီ”တိ အဘိညာပါဒကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ တတော ဝုဋ္ဌာယ အာကာသံ အပ္ပုဂ္ဂန္တာ တေသံ သီသေ ပါဒပံသု ဩကိရမာနော ဝိယ ကဏ္ဍမ္ပရုက္ခမူလေ ယမကပါဂ္ဂိဟာရိယ- သဒိသံ ပါဂ္ဂိဟာရိယံ အကာသိ။ ရာဇာ တံ အတ္ထရိယံ ဒိသ္မာ အာဟ “ဘဂဝါ တုမှာကံ ဇာတဒိဝသေ ကာဠုဒေဝီလဿ ဝန္တနတ္ထံ ဥပနိတာနံ ပါဒေ ဝေါ ပရိဝတ္တိတွာ မြာဟ္မဏဿ မတ္ထကေ ပတိဋ္ဌိတေ ဒိသ္မာပိ အဟံ တုမေ ဝန္တိ၊ အယံ မေ ပဌမဝန္တနာ။ ဝပ္ပမင်္ဂလဒိဝသေ ဇမ္ဗုန္တာယာယ သိရိသယနေ နိဿိန္တာနံ ဝေါ ဇမ္ဗုန္တာယာယ အပရိဝတ္တနံ ဒိသ္မာပိ ပါဒေ ဝန္တိ၊ အယံ မေ ဒုတိယဝန္တနာ။ ဣဒါနိ ဣမံ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ပါဂ္ဂိဟာရိယံ ဒိသ္မာပိ အဟံ တုမှာကံ ပါဒေ ဝန္တာမိ၊ အယံ မေ တတိယဝန္တနာ”တိ။ ရညာ ပန ဝဋ္ဌိတေ ဘဂဝန္တံ အဝဋ္ဌိတွာ ဌာတုံ သမတ္ထော နာမ ဧကသာကိယောပိ နာဟောသိ၊ သဗ္ဗေ ဝန္တိသုယေဝ။

ဣတိ ဘဂဝါ ဉှတယော ဝန္တာပေတွာ အာကာသတော ဩတရိတွာ ပညတ္တာသနေ နိဿိဒိ။ နိဿိန္တေ ဘဂဝတိ သီခါပတ္တော ဉှတိသမာဂမော

အဟောသိ၊ သဗ္ဗေ ကေဂ္ဂစိတ္တာ ဟုတွာ နိသီဒိံသု။ တတော မဟာမေဃော ပေါက္ခရဝဿံ ဝဿိ။ တဗ္ဗဝဏ္ဏံ ဥဒကံ ဟေဋ္ဌာ ဝိရဝန္တံ ဂစ္ဆတိ၊ တေမိ-
 တုကာမောဝ တေမေတိ^၁။ အတေမိတုကာမဿ သရီရေ ကေဗိန္ဒုမတ္တမိ
 န ပတတိ။ တံ ဒိသ္မာ သဗ္ဗေ အတ္ထရိယဗ္ဗုတစိတ္တဇာတာ “အဟော အတ္ထရိယံ၊
 အဟော အဗ္ဗုတ”န္တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ “န ဣဒါနေဝ မယံ
 ဉ္ဇတိသမာဂမေ ပေါက္ခရဝဿံ ဝဿတိ၊ အတိတေပိ ဝဿိ”တိ ဣမိဿာ
 အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဝေဿန္တရဇာတကံ ကထေသိ။ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သဗ္ဗေ
 ဥဋ္ဌာယ ဝန္တိတွာ ပက္ကမိံသု။ ဧကောပိ ရာဇာ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တော ဝါ “သွေ
 အမှာကံ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ ဝတွာ ဂတော နာမ နတ္ထိ။

သတ္တာ ပုနဒိဝသေ ဝိသတိသဟဿဘိက္ခုပရိဂုတော ကပိလဝတ္ထု ပိဏ္ဍာယ
 ပါဝိသိ။ တံ န ကောစိ ဂန္တာ နိမန္တေသိ၊ ပတ္တံ ဝါ အဂ္ဂဟေသိ။ ဘဂဝါ ဣန္ဒဒီလေ
 ဌိတောဝ အာဝဇ္ဇေသိ “ကထံ န ခေါ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါ ကုလနဂရေ ပိဏ္ဍာယ စရိံသု၊
 ကိံ ဥပ္ပုဋ္ဌိပါဋိယာ ဣဿရဇနာနံ ဃရာနိ အဂမံသု၊ ဥဒါဟု သပဒါနစာရိကံ
 စရိံသု”တိ။ တတော ကေဗုဒ္ဓဿပိ ဥပ္ပုဋ္ဌိပါဋိယာ ဂမနံ အဒိသ္မာ “မယာပိ ဣဒါနိ
 အယမေဝ ဝံသော၊ အယံ ပဝေဏီ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ အာယတိံ စ မေ
 သာဝကာပိ မမညေဝ အနုသိက္ခန္တာ ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္ထံ ပရိပူရေဿန္တိ”တိ
 ကောဋိယံ နိဝိဋ္ဌဂေဟတော ပဋ္ဌာယ သပဒါနံ ပိဏ္ဍာယ စရိ။ “အယျော ကိရ
 သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော ပိဏ္ဍာယ စရတိ”တိ ဒွိဘူမကတိဘူမကာဒိသု ပါသာဒေသု
 သီဟပဉ္စရေ ဝိဝရိတွာ မဟာဇနော ဒဿနဗျာဝဇ္ဇော အဟောသိ။

ရာဟုလမာတာပိ ဒေဝီ “အယျုပုတ္တော ကိရ ဣမသ္မိံယေဝ နဂရေ မဟန္တေန
 ရာဇာနုဘာဝေန သုဝဏ္ဏသိဝိကာဒိဟိ ဝိစရိတွာ ဣဒါနိ ကေသမသုံ ဩဟာ-
 ရေတွာ ကာသာယဝတ္ထဝသနော ကပါလဟတ္တော ပိဏ္ဍာယ စရတိ၊ သောဘတိ
 န ခေါ”တိ သီဟပဉ္စရံ ဝိဝရိတွာ ဩလောကယမာနာ ဘဂဝန္တံ နာနာဝိရာဂ-
 သမုဇ္ဇလာယ သရိရပ္ပဘာယ နဂရဝိထိယော ဩဘာသေတွာ ဗျာမပ္ပဘာပရိ-
 ကွေပသမင်္ဂီဘူဘာယ^၂ အသိတိအနုဗျဉ္ဇနာဝဘာသိတာယ ဒုတ္တိံ သမဟာပုရိသ-
 လက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတာယ အနောပမာယ ဗုဒ္ဓသိရိယာ ဝိရောစမာနံ ဒိသ္မာ ဥဏှိ-
 သတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပါဒတလံ—

၁-ယေ တေမိတုကာမာ၊ တေ တေမေတိ (က)

၂-ဗျာမပ္ပဘာပရိကွေပသမုပုဋ္ဌာယ (သိ၊ ဣ)

“သိနိဒ္ဓနီလမုဒုကုဋ္ဌိတကေသော၊
 သူရိယနိမ္မလတလာဘိနလာဇ္ဇော။
 ယုတ္တတုဂ်မုဒုကာယတနာသော၊
 ရံသိဇာလဝိတတော” နရသီဟော။ (၁)

စက္ကဝရင်္ဂိတရတ္တသုပါဒေါ၊
 လက္ခဏမဏ္ဍိတအာယတပဏှိ။
 စာမရိဟတ္ထဝိဘူသိတပဏှော၊
 ဧသ ဟိ တုယံ ပိတာ နရသီဟော။ (၂)

သကျကုမာရော ဝရဒေါ သုခုမာလော၊
 လက္ခဏဝိစိတ္တပသန္နသရီရော။
 လောကဟိတာယ အာဂတော နရဝီရော၊
 ဧသ ဟိ တုယံ ပိတာ နရသီဟော။ (၃)

အာယတယုတ္တသုသဏ္ဍိတသောတော၊
 ဂေါပခုမော အဘိနီလနေတ္တော။
 ဣန္ဒဓနုအဘိနီလဘမုကော၊
 ဧသ ဟိ တုယံ ပိတာ နရသီဟော။ (၄)

ပုဏ္ဏစန္ဒနိဘော မုခဝဏ္ဏော၊
 ဒေဝနရာနံ ပိယော နရနာဂေါ။
 မတ္တဂဇိန္ဒဝိလာသိတဂါမိ၊
 ဧသ ဟိ တုယံ ပိတာ နရသီဟော။ (၅)

သိနိဒ္ဓသုဂမ္ဘိရမဉ္ဇုသသောသော၊
 ဟိဂ်လဝဏ္ဏရတ္တသုဇိဌေါ။
 ဝိသတိဝိသတိသေတသုဒန္တော၊
 ဧသ ဟိ တုယံ ပိတာ နရသီဟော။ (၆)

ခတ္တိယသမ္ဘဝအဂ္ဂကုလိန္တော၊
 ဒေဝမနုဿနမသိတပါဒေါ။
 သီလသမာဓိပတိဋ္ဌိတစိတ္တော၊
 ဧသ ဟိ တုယံ ပိတာ နရသီဟော။ (၇)

ဝဋ္ဋသုဝဋ္ဋသုသဏ္ဌိတဂီဝေါ၊
 သီဟဟနုမိဂရာဇသရီရော။
 ကမ္ဘနသုစ္ဆဝိဥတ္တမဝဏ္ဏော၊
 ဧသ ဟိ တုယံ ပိတာ နရသီဟော။

(၈)

အဗ္ဗနသမဝဏ္ဏသုနီလကေသော၊
 ကမ္ဘနပဋ္ဌဝိသုဒ္ဓနလာဠော။
 ဩသမိပဏ္ဍရသုဒ္ဓသုဥဏ္ဏော၊
 ဧသ ဟိ တုယံ ပိတာ နရသီဟော။

(၉)

ဂစ္ဆန္တောနီလပထေ ပိယ စန္ဒော၊
 တာရာဂဏပရိဝေဓိတရူပေါ။
 သာဝကမဇ္ဈဂတော သမဏိန္ဒော၊
 ဧသ ဟိ တုယံ ပိတာ နရသီဟော”တိ—

(၁၀)

ဧဝမိမာဟိ ဒသဟိ နရသီဟဂါထာဟိ နာမ အဘိတ္ထဝိတွာ “တုမှာကံ ပုတ္တော ကိရ ဣဒါနိ ပိဏ္ဍာယ စရတိ”တိ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ သံဝိဂ္ဂဟဒယော ဟတ္ထေန သာဠကံ သဏ္ဌပေန္တော တုရိတတုရိတံ နိက္ခမိတွာ ဝေဂေန ဂန္တော ဘဂဝတော ပုရတော ဌတွာ အာဟ “ကိ” ဘန္တေ အမှေ လဇ္ဇာပေထ၊ ကိမတ္ထံ ပိဏ္ဍာယ စရထ၊ ကိ” ‘တ္ထေကာနံ ဘိက္ခုနံ န သက္ကာ ဘတ္တံ လဒ္ဓါ’န္တိ သညံ ကရိတ္တာ”တိ။ ဝံသစာရိတ္တမေတံ မဟာရာဇ အမှာကန္တိ။ နန ဘန္တေ အမှာကံ မဟာသမ္ပတခတ္တိယဝံသော နာမ ဝံသော၊ တတ္ထ စ ကေခတ္တိယောပိ ဘိက္ခာစရော နာမ နတ္ထိတိ။ “အယံ မဟာရာဇ ရာဇဝံသော နာမ တဝ ဝံသော၊ အမှာကံ ပန ဒီပင်္ကရော ကောဏ္ဍညော။ပ။ ကဿပေါတိ အယံ ဗုဒ္ဓဝံသော နာမ”။ ဧတေ စ အညေ စ အနေကသဟဿသင်္ခါ ဗုဒ္ဓါ ဘိက္ခာစရာ၊ ဘိက္ခာစာရေနေဝ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသု”န္တိ အန္တရိယိယံ ပြိတောဝ—

“ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ၊ ဓမ္မံ သုစရိတံ စရေ။
 ဓမ္မစာရီ သုခံ သေတိ၊ အသ္မိ” လောကေ ပရမိ စာ”တိ ၂—

ဣမံ ဂါထမာဟ၊ ဂါထာပရိယောသာနေ ရာဇာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။

“ဓမ္မံ စရေ သုစရိတံ၊ န နံ ဒုစ္စရိတံ စရေ။
 ဓမ္မစာရီ သုခံ သေတိ၊ အသ္မိ” လောကေ ပရမိ စာ”တိ ၂—

ဣမံ ပန ဂါထံ သုတွာ သကဒါဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ၊ **မဟာဓမ္မပါလဇာတကံ**^၁
 သုတွာ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ၊ မရဏသမယေ သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ
 သိရိသယနေ နိပဇ္ဇာယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏီ။ အရညဝါသေန ပန
 ပဓာနာနုယောဂကိစ္စံ ရညော နာဟောသိ။ သောတာပတ္တိဖလံ သစ္စိကတွာ-
 ယေဝ ပန ဘဂဝတော ပတ္တံ ဂဟေတွာ သပရိသံ ဘဂဝန္တံ မဟာပါသာဒံ
 အာရောပေတွာ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန ပရိဝိသိ။ ဘတ္တကိစ္စ-
 ပရိယောသာနေ သဗ္ဗံ ဣတ္တာဂါရံ အာဂန္တာ ဘဂဝန္တံ ဝဉ္စိ ဌပေတွာ ရာဟုလ-
 မာတရံ။ သာ ပန “ဂစ္ဆ၊ အယျပုတ္တံ ဝန္တာဟိ”တိ ပရိဇနေန ဝုစ္စမာနာပိ
 “သစေ မယံ ဂုဏော အတ္ထိ၊ သယမေဝ မမ သန္တိကံ အယျပုတ္တော အာဂ-
 မိဿတိ၊ အာဂတမေဝ နံ ဝဉ္စိဿာမိ”တိ ဝတွာ န အဂမာသိ။

ဘဂဝါ ရာဇာနံ ပတ္တံ ဂါဟာပေတွာ ဒွိဟိ အဂ္ဂသာဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ရာဇ-
 ဓိတာယ သိရိဂစ္ဆံ ဂန္တာ “ရာဇဓိတာ ယထာရုစိ ဝန္တမာနာ န ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗာ”တိ
 ဝတွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။ သာ ဝေဂေနာဂန္တာ ဂေါပ္ပကေသု ဂဟေတွာ
 ပါဒပိဋ္ဌိယံ သီသံ ပရိဝတ္တေတွာ ယထာအဇ္ဈာသယံ ဝဉ္စိ။ ရာဇာ ရာဇဓိတာယ
 ဘဂဝတိ သိနေဟဗဟုမာနာဒိဂုဏသမ္ပတ္တိယော ကထေသိ “ဘန္တေ မမ ဓိတာ
 ‘တုမေဟိ ကာသာယာနိ ဝတ္တာနိ နိဝါသိတာနိ’တိ သုတွာ တတော ပဋ္ဌာယ
 ကာသာယဝတ္ထနိဝတ္တာ ဇာတာ၊ တုမှာကံ ဧကဘတ္တိကဘာဝံ သုတွာ
 ဧကဘတ္တိကာဝ ဇာတာ၊ တုမေဟိ မဟာသယနဿ ဆဒ္ဓိတဘာဝံ သုတွာ
 ပဋိကာမဉ္စကေယေဝ^၂ နိပဇ္ဇာ၊ တုမှာကံ မာလာဂန္ဓာဒီဟိ ဝိရတဘာဝံ
 ဥတွာ ဝိရတမာလာဂန္ဓာဝ ဇာတာ၊ အတ္တနော ဉ္ဈတကေဟိ ‘မယံ ပဋိ-
 ဇဂ္ဂိဿာမာ’တိ သာသနေ ပေသိတေပိ ဧကဉ္ဈတကမ္ပိ န ဩလောကေသိ၊ ဧဝံ
 ဂုဏသမ္ပန္နာ မေ ဓိတာ ဘဂဝါ”တိ။ “အနစ္စရိယံ မဟာရာဇ ယံ ဣဒါနိ
 တယာ ရက္ခိယမာနာ ရာဇဓိတာ ပရိပက္ခေ ဉ္ဈဏေ^၃ အတ္တာနံ ရက္ခေယျ၊ သော
 ပုဗ္ဗေ အနာရက္ခာ ပဗ္ဗတပါဒေ ဝိစရမာနာ အပရိပက္ခေ ဉ္ဈဏေ အတ္တာနံ
 ရက္ခိ”တိ ဝတွာ **စန္ဒကိန္နရီဇာတကံ**^၄ ကထေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

ဒုတိယဒိဝသေ ပန နန္ဒဿ ရာဇကုမာရဿ အဘိသေကဂေဟပ္ပဝေသန-
 ဝိဝါဟမင်္ဂလေသု ဝတ္တမာနေသု တဿ ဂေဟံ ဂန္တာ ကုမာရံ ပတ္တံ ဂါဟာ-
 ပေတွာ ပဗ္ဗာဇေတုကာမော မင်္ဂလံ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ ဇနပဒ-
 ကလျာဏီ ကုမာရံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “တုဝဋံ ခေါ အယျပုတ္တ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ

၁-ခု ၅-၂၁၄-ပိဋ္ဌေ။	၂-မတ္တိကာမဉ္စကေယေဝ (က)
၃-ပရိပက္ခဉ္ဈဏေန (က)	၄-ခု ၅-၂၇၇-ပိဋ္ဌေ။

ဝတွာ ဂီဝံ ပဿာရေတွာ ဩလောကေသိ။ သောပိ ဘဂဝန္တံ “ပတ္တံ
ဂဏှထာ”တိ ဝတ္ထု အဝိသဟမာနော ဝိဟာရံယေဝံ အဂမာသိ၊ တံ အနိစ္ဆ-
မာနံယေဝ ဘဂဝါ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ဣတိ ဘဂဝါ ကပိလဝတ္ထု ဂန္တာ တတိယ-
ဒိဝသေ နန္တံ ပဗ္ဗာဇေသိ။

သတ္တမေ ဒိဝသေ ရာဟုလမာတာ ကုမာရံ အလင်္ကရိတွာ ဘဂဝတော
သန္တိကံ ပေသေသိ “ပဿ တာတ ဧတံ ဝိသတိသဟဿသမဏပရိဝုတံ
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ မြဟ္မရူပဝဏ္ဏံ” သမဏံ၊ အယံ တေ ပိတာ၊ ဧတဿ မဟန္တာ
နိဓယော အဟေသုံ၊ ဤဿ နိက္ခမနကာလတော ပဋ္ဌာယ န ပဿာမ၊
ဂစ္ဆ၊ နံ ဒါယဇ္ဇံ ယာစာဟိ ‘အဟံ တာတ ကုမာရော အဘိသေကံ ပတွာ
စက္ကဝတ္တိ ဘဝိဿာမိ၊ ဓနေန မေ အတ္ထော၊ ဓနံ မေ ဒေဟိ။ သာမိကော ဟိ
ပုတ္တော ပိတု သန္တကဿာ’တိ”။ ကုမာရော စ ဘဂဝတော သန္တိကံ ဂန္တာ
ပိတု သိနေဟံ ပဋိလဘိတွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော “သုခါ တေ သမဏ ဆာယာ”တိ
ဝတွာ အညဉ္စ ဗဟုံ အတ္တနော အနုရူပံ ဝဒန္တော အဋ္ဌာသိ။ ဘဂဝါ ကတ-
ဘတ္တကိစ္စော အနုမောဒနံ ကတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ ကုမာရောပိ
“ဒါယဇ္ဇံ မေ သမဏ ဒေဟိ၊ ဒါယဇ္ဇံ မေ သမဏ ဒေဟိ”တိ ဘဂဝန္တံ အနုဗန္ဓိ။
ဘဂဝါ ကုမာရံ န နိဝတ္တာပေသိ၊ ပရိဇနောပိ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တံ
နိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိ။ ဣတိ သော ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ အာရာမမေဝ အဂမာသိ။

တတော ဘဂဝါ စိန္တေသိ “ယံ အယံ ပိတု သန္တကံ ဓနံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ဝဇ္ဇာန-
ဂတံ သဝိဃာတံ၊ ဟန္တဿ ဗောဓိမဏ္ဍေ ပဋိလဒ္ဓိံ သတ္တဝိဓံ အရိယဓနံ ဒေမိ၊
လောကုတ္တရဒါယဇ္ဇဿ နံ သာမိကံ ကရောမီ”တိ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ
အာမန္တေသိ “တေန ဟိ တွံ သာရိပုတ္တ ရာဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေဟိ”တိ။
ထေရော တံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ပဗ္ဗဇိတေ ပန ကုမာရေ ရညော အဓိမတ္တံ ဒုက္ခံ
ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဘဂဝတော နိဝေဒေတွာ “သာဓု
ဘန္တေ အယျာ မာတာပိတူဟိ အနနညာတံ ပုတ္တံ န ပဗ္ဗာဇေယျ”န္တိ ဝရံ ယာစိ။
ဘဂဝါ တဿ တံ ဝရံ ဒတွာ ပုနဒိဝသေ ရာဇနိဝေသနေ ကတပါတ-
ရာသော၊ ကေမန္တံ နိသိန္ဓေန ရညော “ဘန္တေ တုမှာကံ ဒုက္ခရကာရိကကာလေ
ကော ဒေဝတာ မံ ဥပသင်္ကမိတွာ ‘ပုတ္တော တေ ကာလကတော’တိ အာဟ၊
တဿာ ဝစနံ အသဒ္ဓဟန္တော ‘န မယံ ပုတ္တော ဗောဓိ’ အပ္ပတွာ ကာလံ
ကရောတိ”တိ တံ ပဋိက္ခိပိ”န္တိ ပုတ္တေ “ဣဒါနိ ကိံ သဒ္ဓဟိဿထ၊ ယေ တုမှေ

ပုဗ္ဗေပိ အဋ္ဌိကာနိ ဒဿေတွာ ‘ပုတ္တော တေ မတော’တိ ပုတ္တေ န သဒ္ဓ-
ဟိတ္တာ”တိ ဣမိဿာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ မဟာဓမ္မပါလဇာတကံ^၁ ကထေသိ၊
ကထာပရိယောသာနေ ရာဇာ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။

ဣတိ ဘဂဝါ ပိတရံ တီသု ဖလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော
ပုနဒေဝ ရာဇဂဟံ ဂန္ဓာ ဝေဠုဝနေ^၂ ဝိဟာသိ။ တသ္မိံ သမယေ အနာထ-
ပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ဘဏ္ဍံ အာဒါယ ရာဇဂဟေ
အတ္တနော ပိယသဟာယကဿ သေဋ္ဌိနော ဂေဟံ ဂန္ဓာ တတ္ထ ဗုဒ္ဓဿ
ဘဂဝတော ဥပ္ပန္နဘာဝံ သုတွာ ဗလဝပစ္စုသသမယေ ဒေဝတာနုဘာဝေန
ဝိဝဋ္ဋေန ဒွါရေန သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မံ သုတွာ သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌာယ ဒုတိယဒိဝသေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ သာဝတ္ထိံ^၃
အာဂမနတ္ထာယ သတ္ထု ပဋိညံ ဂဟေတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ ပဉ္စစတ္တာလီသယောဇ-
နဋ္ဌာနေ သတသဟဿံ သတသဟဿံ ဒတွာ ယောဇနိကေ ယောဇနိကေ
ဝိဟာရေ ကာရေတွာ ဇေတဝနံ ကောဋိသန္ဓာရေန အဋ္ဌာရသဟိရည-
ကောဋိဟိ ကိဏိတွာ နဝကမ္မံ ပဋ္ဌပေသိ။ သော မဇ္ဈေ ဒသဗလဿ
ဂန္ဓကုဋ် ကာရေသိ၊ တံ ပရိဝါရေတွာ အသီတိမဟာထေရာနံ ပါဋိယေက္ကသန္ဓိ-
ဝေသနေ^၄ အာဝါသေ ဧကကုဋ္ဌာဂါရန္တိကုဋ္ဌာဂါရ^၅ဟံသဝဇ္ဇကဒိဃသဘာလာ-
မဏ္ဍပါဒိဝသေန သေသသေနာသနာနိ ပေါက္ခရဏီစင်္ကမနရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာ-
နာနိ စာတိ အဋ္ဌာရသကောဋိပရိစ္စာဂေန ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ မနောရမံ
ဝိဟာရံ ကာရာပေတွာ ဒသဗလဿ အာဂမနတ္ထာယ ဒူတံ ပေသေသိ။ သတ္တာ
ဒူတဿ ဝစနံ သုတွာ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတွာ
အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိနဂရံ ပါပုဏိ။

မဟာသေဋ္ဌိပိ ခေါ ဝိဟာရမဟံ သဇ္ဇေတွာ တထာဂတဿ ဇေတဝနပ္ပ-
ဝိသနဒိဝသေ ပုတ္တံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ ကတွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တေဟေဝ
ပဉ္စဟိ ကုမာရသတေဟိ သဒ္ဓိံ ပေသေသိ။ သော သပရိဝါရော ပဉ္စဝဏ္ဏ-
ဝတ္ထသမုဇ္ဇလာနိ ပဉ္စ ဇေသတာနိ ဂဟေတွာ ဒသဗလဿ ပုရတော အဟောသိ၊
တေသံ ပစ္ဆတော မဟာသုဘဒ္ဓါ စူဠသုဘဒ္ဓါတိ ဒွေ သေဋ္ဌိဓိတရော ပဉ္စဟိ
ကုမာရိကာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ပုဏ္ဏသဋ္ဌေ ဂဟေတွာ နိက္ခမိံသု၊ တာသံ ပစ္ဆတော
သေဋ္ဌိဘရိယာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ ပဉ္စဟိ မာတုဂါမသတေဟိ သဒ္ဓိံ
ပုဏ္ဏပါတိယော ဂဟေတွာ နိက္ခမိ၊ သဗ္ဗေသံ ပစ္ဆတော သယံ မဟာသေဋ္ဌိ

၁-ခု ၅- ၂၁၄-ပိဋ္ဌေ။
၂-သီတဝနေ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)
၃-ပဋိပါဋိယာ ဧကသန္ဓိဝေသေ (က)
၄-ဧကကုဋ္ဌကဒ္ဓိကုဋ္ဌက (သီ)၊ ဧကကုဋ္ဌကဒ္ဓိကုဋ္ဌက (သျာ)

အဟတဝတ္ထနိဝတ္ထော အဟတဝတ္ထနိဝတ္ထေဟေဝ ယှဟိ သေဋ္ဌိသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝန္တံ အတ္တဂဋ္ဌိ။ ဘဂဝါ ဣမံ ဥပါသကပရိသံ ပုရတော ကတွာ မဟာ-
ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော အတ္တနော သရိရပ္ပဘာယ သုဝဏ္ဏရသသေကပိဉ္ဇရာနိ ဝိယ
ဝနန္တရာနိ ကုရမာနော အနန္တာယ ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ အပဋိသမာယ ဗုဒ္ဓသိရိယာ
ဇေတဝနဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

အထ နံ အနာထပိဏ္ဍိကော ပုစ္ဆိ “ကထာဟံ ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ
ပဋိပဇ္ဇာမိ”တိ။ တေန ဟိ ဂဟပတိ ဣမံ ဝိဟာရံ အာဂတာနာဂတဿ
စာတုဒ္ဓိသဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒေဟီတိ။ “သာဓု ဘန္တေ” တိ မဟာသေဋ္ဌိ
သုဝဏ္ဏဘိက္ခာရံ အာဒါယ ဒသဗလဿ ဟတ္ထေ ဉဒကံ ပါတေတွာ “ဣမံ
ဇေတဝနဝိဟာရံ အာဂတာနာဂတဿ စာတုဒ္ဓိသဿ ဘိက္ခုသံဃဿ”
ဒဓ္မိ”တိ အဒါသိ။ သတ္တာ ဝိဟာရံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အနုမောဒနံ ကရောန္တော—

“သီတံ ဥဏှံ ပဋိဟန္တိ၊ တတော ဝါဠုမိဂါနိ စ။
သရိသပေ စ မကသေ၊ သိသိရေ စာပိ ဝုဋ္ဌိယော။

တတော ဝါတာတပေါ ဘောရော၊ သဉ္ဇာတော၂ ပဋိဟညတိ။
လေဏတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စ၊ ဈာယိတုံ စ ဝိပဿိတုံ။

ဝိဟာရဒါနံ သံဃဿ၊ အဂ္ဂံ ဗုဒ္ဓေန ဝဏ္ဏိတံ။
တဿ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊ သမ္ပဿံ အတ္တမတ္တနော။

ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ၊ ဝါသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေ။
တေသံ အန္တဉ္စ ပါနဉ္စ၊ ဝတ္ထသေနာသနာနိ စ။

ဒဒေယျ ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပ္ပသန္ဓေန စေတသာ။
တေ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာပနုဒနံ။
ယံ သော ဓမ္မံ ဣဓညာယ၊ ပရိနိဗ္ဗာတိ အနာသဝေါ”တိ?—

ဝိဟာရာနိသံသံ ကထေသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဒုတိယဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ
ဝိဟာရမဟံ အာရဘိ။ ဝိသာခါယ ပါသာဒမဟော၊^၁ စတူဟိ မာသေဟိ နိဋ္ဌိတော၊
အနာထပိဏ္ဍိကဿ ပန ဝိဟာရမဟော နဝဟိ မာသေဟိ နိဋ္ဌာသိ။ ဝိဟာရ-
မဟေပိ အဋ္ဌာရသေဝ ကောဋိယော ပရိစ္စာဂံ အဂမံသု။ ဣတိ ဧကသ္မိံ-
ယေဝ^၂ ဝိဟာရေ စတုပဏ္ဍိတသကောဋိသင်္ချံ ခနံ ပရိစ္စဇိ။

၁-ဗုဒ္ဓပမုဒဿ သံဃဿ (သီ)

၃-ဝိ ၄-၂၉၁-ဝိဇ္ဇေ၊

၂-ဝါတာတပေ ဘောရေ၊ သဉ္ဇာတေ (သီ၊ ဣ၊ က)

၄-ဝိဟာရမဟော (က) ၅-ဣမသ္မိံယေဝ (သီ၊ ဣ)

အတီတေ ပန ဝိပဿိသာ ဘဂဝတော ကာလေ ပုနဗ္ဗသုမိတ္တော နာမ သေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကာသန္တာရေန ကိဏိတွာ တသ္မိယေဝ ဌာနေ ယောဇနပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရေသိ။ သိဒ္ဓိဿ ဘဂဝတော ကာလေ သိရိဝဇော နာမ သေဋ္ဌိသုဝဏ္ဏဗာလသန္တာရေန ကိဏိတွာ တသ္မိယေဝ ဌာနေ တိဂါဝုတပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရေသိ။ ဝေဿဘုဿ ဘဂဝတော ကာလေ သောတ္ထိဇော^၁ နာမ သေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏဟတ္ထိပဒသန္တာရေန ကိဏိတွာ တသ္မိယေဝ ဌာနေ အမု-ယောဇနပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရေသိ။ ကကုသန္ဓဿ ဘဂဝတော ကာလေ အစ္စတော နာမ သေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကာသန္တာရေန ကိဏိတွာ တသ္မိယေဝ ဌာနေ ဂါဝုတပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရေသိ။ ကောဏာဂမနဿ ဘဂဝတော ကာလေ ဥဂ္ဂေါ နာမ သေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏကစ္ဆပသန္တာရေန ကိဏိတွာ တသ္မိယေဝ ဌာနေ အမုဂါဝုတပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရေသိ။ ကဿပဿ ဘဂဝတော ကာလေ သုမင်္ဂလော နာမ သေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏကဋိသန္တာရေန^၂ ကိဏိတွာ တသ္မိ-ယေဝ ဌာနေ သောဠသကရီသပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရေသိ။ အမှာကံ ပန ဘဂဝတော ကာလေ အနာထပိဏ္ဍိကော နာမ သေဋ္ဌိ ကဟာပဏကောဋိ-သန္တာရေန ကိဏိတွာ တသ္မိယေဝ ဌာနေ အဠကရီသပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရေသိ။ ဣဒံ ကိရ ဌာနံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အဝိဇဟိတဌာနမေဝ။

ဣတိ မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ သဗ္ဗညုတပ္ပတ္တိတော ယာဝ မဟာပရိနိဗ္ဗာနမဇ္ဇာ ယသ္မိယသ္မိယံ ဌာနေ ဘဂဝါ ဝိဟာသိ၊ ဣဒံ သန္တိကေနိဒါနံ နာမ၊ တဿ ဝသေန သဗ္ဗဇာတကာနိ ဝဏ္ဏယိဿာမ။

နိဒါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-သောတ္ထိယော (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကာသန္တာရေန (သီ၊ ဣ)၊ သုဝဏ္ဏကဋိသန္တာရေန (က) ဒီ-ဠ ၂-၁၇-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၁-ကေနိပါတ

၁-အပဏ္ဏကဝဂ္ဂ

၁-အပဏ္ဏကဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဣမံ တာဝ အပဏ္ဏကဓမ္မဒေသနံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိံ ဥပနိဿာယ ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ ဝိဟရန္တော ကထေသိ။ ကံ ပန အာရဗ္ဘ အယံ ကထာသမုဋ္ဌိတာတိ? သေဋ္ဌိဿ သဟာယကေ ပဉ္စသတေ တိတ္ထိယသာဝကေ။ ဧကသ္မိံ ဟိ ဒိဝသေ အနာထပိဏ္ဍိကော သေဋ္ဌိ အတ္တနော သဟာယကေ ပဉ္စသတေ အညတိတ္ထိယသာဝကေ အာဒါယ ဗဟုံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဉ္စေဝ သပ္ပိတေလမရဗာဏိတဝတ္ထန္တာဒနာနိ စ ဂါဟာပေတွာ ဇေတဝနံ ဂန္တော ဘဂဝန္တံ ဝဋ္ဋိတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ ဘေသဇ္ဇာနိ စေဝ ဝတ္ထာနိ စ ဘိက္ခုသံဃဿ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဆ နိသဇ္ဇာဒေါသေ ဝဇ္ဇေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ တေပိ အညတိတ္ထိယသာဝကာ တထာဂတံ ဝဋ္ဋိတွာ သတ္ထု ပုဏ္ဏစန္ဒသဿိရိကံ မုခံ၊ လက္ခဏာနုဗျဉ္စနပဋိမဏ္ဍိတံ ဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခိတ္တံ ဗြဟ္မကာယံ၊ အာဝေဠာဝေဠာ ယမကယမကာ ဟုတွာ နိစ္ဆရန္တိယော ဃနဗုဒ္ဓရသ္မိယော စ ဩလောကယမာနာ အနာထပိဏ္ဍိကဿ သမိပေယေဝ နိသီဒိံသု။

အထ နေသံ သတ္ထာ မနောသိလာတလေ သီဟနာဒံ နဒန္တော တရုဏသီဟော ဝိယ ဂဇ္ဇန္တော ပါဝုဿကမေသော ဝိယ စ အာကာသဂံ ဩတာရေန္တော ဝိယ စ ရတနဒါမံ ဂန္တေန္တော ဝိယ စ အဠာဂသမန္တာဂတေန သဝနီယေန ကမနီယေန ဗြဟ္မဿရေန နာနာနယဝိစိတ္တံ မရရဓမ္မကထံ ကထေသိ။ တေ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပသန္တစိတ္တာ ဥဠာယ ဒသဗလံ ဝဋ္ဋိတွာ အညတိတ္ထိယသရဏံ ဘိဋ္ဌိတွာ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ အဂမံသု။ တေ တတော ပဠာယ နိစ္စကာလံ အနာထပိဏ္ဍိကေန သဒ္ဓိံ ဂန္ဓမာလာဒီဟတ္ထာ ဝိဟာရံ ဂန္တော ဓမ္မံ သုဏန္တိ၊ ဒါနံ ဒေန္တိ၊ သီလံ ရက္ခန္တိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရေန္တိ။

အထ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိတောပုနဒေဝ ရာဇဂဟံ အဂမာသိ။ တေ တထာဂတဿ ဂတကာလေ တံ သရဏံ ဘိဋ္ဌိတွာ ပုန အညတိတ္ထိယသရဏံ ဂန္တော

အတ္တနော မူလဋ္ဌာနေယေဝ ပတိဋ္ဌိတာ။ ဘဂဝါပိ သတ္တဋ္ဌ မာသေ ဝီတိနာ-
 မေတွာ ပုန ဇေတဝနမေဝ အဂမာသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကော ပုနပိ တေ အာဒါယ
 သတ္တု သန္တိကံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ
 နိသီဒိ။ တေပိ ဘဂဝန္တံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အထ နေသံ တထာ-
 ဂတေ စာရိကံ ပက္ကန္တေ ဂဟိတသရဏံ ဘိန္ဒိတွာ ပုန အညတိတ္ထိယသရဏမေဝ
 ဂဟေတွာ မူလေ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။

ဘဂဝါ အပရိမိတကပ္ပကောဋ္ဌိယော နိရန္တရံ ပဝတ္တိတဝစီသုစရိတာနုဘာ-
 ဝေန ဒိဗ္ဗဂန္ဓဂန္ဓိတံ^၁ နာနာဂန္ဓပူရိတံ ရတနကရဏ္ဍကံ ဝိဝရန္တော ဝိယ မုခပဒုမံ
 ဝိဝရိတွာ မရုဿရံ နိစ္ဆာရေန္တော “သစ္စံ ကိရ တုမှေ ဥပါသကာ တိဏိ
 သရဏာနိ ဘိန္ဒိတွာ အညတိတ္ထိယသရဏံ ဂတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အထ တေဟိ
 ပဋိစ္ဆာဒေတုံ အသက္ကောန္တေဟိ “သစ္စံ ဘဂဝါ”တိ ဝုတ္တေ သတ္တာ “ဥပါသကာ
 ဟေဋ္ဌာ အဝီစိံ ဥပရိ ဘဝဂ္ဂံ ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ တိရိယံ အပရိမာဏာသု
 လောကဓာတုသု သီလာဒီဟိ ဂုဏေဟိ ဗုဒ္ဓေန သဒိသော နာမ နတ္ထိ၊ ကုတော
 အဓိကတရော”တိ။ “ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ အပဒါ ဝါ ဒွိပဒါ ဝါ စတုပ္ပဒါ
 ဝါ ဗဟုပ္ပဒါ ဝါ၊ တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ၊ ယံ ကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ဣဓ ဝါ
 ဟုရံ ဝါ။ ပ။^၂ အဂ္ဂတော ဝေ ပသန္ဓာန”န္တိ အာဒီဟိ^၃ သုတ္တေဟိ ပကာသိတေ
 ရတနတ္ထယဂုဏေ ပကာသေတွာ “ဧဝံ ဥတ္တမဂုဏေဟိ သမန္ဓာဂတံ ရတနတ္ထယံ
 သရဏံ ဂတာ ဥပါသကာ ဝါ ဥပါသိကာ ဝါ နိရယာဒီသု နိဗ္ဗတ္တကာ နာမ နတ္ထိ၊
 အပါယနိဗ္ဗတ္တိတော ပန မုစ္ဆိတွာ ဒေဝလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ မဟာသမ္ပတ္တိံ^၄ အနု-
 ဘောန္တိ၊ တသ္မာ တုမှေဟိ ဧဝရူပံ သရဏံ ဘိန္ဒိတွာ အညတိတ္ထိယသရဏံ
 ဂစ္ဆန္တေဟိ အယုတ္တံ ကတ”န္တိ အာဟ။

ဧတ္ထ စ တိဏိ ရတနာနိ မောက္ခဝသေန ဥတ္တမဝသေန သရဏဂတာနံ
 အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တိယာ အဘာဝဒီပနတ္ထံ ဣမာနိ သုတ္တာနိ ဒသေတဗ္ဗာနိ—

“ယေ ကေစိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာသေ၊
 န တေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိံ။
 ပဟာယ မာနသံ ဒေဟံ၊
 ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တိ။”

၁-ဒိဗ္ဗဂန္ဓာဒီနံ (က) ၂-သံ ၃-၃၈၊ အံ ၁-၃၄၃-ပိဋ္ဌေသု။
 ၃-ဒု ၁-၅-၃၁ ၂-ပိဋ္ဌေသု။ ၄-အံ ၁-၃၄၄၊ ဒု ၁-၂၅၅-ပိဋ္ဌေသု။
 ၅-ဒီ ၂-၂၀၄၊ သံ ၁-၂၅-ပိဋ္ဌေသု။

ယေ ကေစိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာသေ၊
 န တေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိံ။
 ပဟာယ မာနသံ ဒေဟံ၊
 ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တိ။

ယေ ကေစိ သံဃံ သရဏံ ဂတာသေ၊
 န တေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိံ။
 ပဟာယ မာနသံ ဒေဟံ၊
 ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တိ။

ဗဟုံ ဝေ သရဏံ ယန္တိ၊ ပဗ္ဗတာနိ ဝနာနိ စ။
 အာရာမရက္ခစေတျာနိ၊ မနုဿာ ဘယတဇ္ဇိတာ။

နေတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ၊ နေတံ သရဏမုတ္တမံ။
 နေတံ သရဏမာဂမ္မ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ။

ယော စ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ သံဃဉ္စ သရဏံ ဂတော။
 စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ၊ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။

ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ၊ ဒုက္ခဿ စ အတိက္ကမံ။
 အရိယံ စဋ္ဌဂီကံ မဂ္ဂံ၊ ဒုက္ခပသမဂါမိနံ။

ဧတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ၊ ဧတံ သရဏမုတ္တမံ။
 ဧတံ သရဏမာဂမ္မ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ”တိ”။

န ကေဝလဉ္စ နေသံ သတ္တာ ဧတ္တကံယေဝ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ အပိစ ခေါ
 “ဥပါသကာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ နာမ၊ ဓမ္မာနုဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ နာမ၊
 သံဃာနုဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ နာမ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဒေတိ၊ သောတာပတ္တိဖလံ
 ဒေတိ၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ ဒေတိ၊ သကဒါဂါမိဖလံ ဒေတိ၊ အနာဂါမိမဂ္ဂံ ဒေတိ၊
 အနာဂါမိဖလံ ဒေတိ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဒေတိ၊ အရဟတ္တဖလံ ဒေတိ”တိ-
 ဧဝမာဒိဟိဝိ နယေဟိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “ဧဝရူပံ နာမ သရဏံ ဘိန္ဒုန္တေဟိ
 အယုတ္တံ တုမှေဟိ ကတ”န္တိ အာဟ။ ဧတ္ထ စ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာနာဒိနံ
 သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒိပ္ပဒါနံ “ဧကဓမ္မော ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတော ဗဟုလိကတော
 ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ

နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္ထတိ။ ကတမော ဧကဓမ္မော။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ”တိဝေမာဒိဟိ”
သုတ္တေဟိ ဒီပေတဗ္ဗံ။

ဧဝံ ဘဂဝါ နာနပ္ပကာရေဟိ ဥပါသကေ ဩဝဒိတွာ “ဥပါသကာ ပုဗ္ဗေပိ
မနုဿာ အသရဏံ ‘သရဏ’န္တိ တက္ကဂ္ဂါဟေန ဝိရဒ္ဓဂ္ဂါဟေန၊^၂ ဂဟေတွာ
အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတေ ကန္တာရေ ယက္ခဘက္ခာ၊^၃ ဟုတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ၊
အပဏ္ဏကဂ္ဂါဟံ ပန ဧကံသိကဂ္ဂါဟံ အဝိရဒ္ဓဂ္ဂါဟံ ဂဟိတမနုဿာ တသ္မိံယေဝ
ကန္တာရေ သောတ္ထိဘာဝံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ တုဏှိ အဟောသိ။ အထ
ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ဥဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ ဝဋ္ဋိတွာ
အဘိတ္ထဝိတွာ သိရသ္မိံ အညလိံ ပတိဌာပေတွာ ဧဝမာဟ “ဘန္တေ ဣဒါနိ
တာဝ ဣမေသံ ဥပါသကာနံ ဥတ္တမသရဏံ ဘိဋ္ဌိတွာ တက္ကဂ္ဂဟဏံ အမှာကံ
ပါကဋ္ဌံ၊ ပုဗ္ဗေ ပန အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတေ ကန္တာရေ တက္ကိကာနံ ဝိနာသော၊
အပဏ္ဏကဂ္ဂါဟံ ဂဟိတမနုဿာနဉ္စ သောတ္ထိဘာဝေါ အမှာကံ ပဋိစ္ဆန္တော၊
တုမှာကမေဝ ပါကဋ္ဌော၊ သာဓု ဝတ နော ဘဂဝါ အာကာသေ ပုဏ္ဏစန္ဒံ
ဥဌာပေန္တော ဝိယ ဣမံ ကာရဏံ ပါကဋ္ဌံ ကရေတူ”တိ။ အထ ဘဂဝါ
“မယာ ခေါ ဂဟပတိ အပရိမိတကာလံ ဒသ ပါရမိယော ပူရေတွာ
လောကဿ ကင်္ခန္ဓေဒနတ္ထမေဝ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ သီဟဝသာယ
သုဝဏ္ဏနာဋိံ ပူရေန္တော ဝိယ သက္ကစ္စံ သောတံ ဩဒဟိတွာ သုဏောဟိ”တိ
သေဋ္ဌိနော သတုပ္ပါဒံ ဇနေတွာ ဟိမဂစ္ဆံ ပဒါလေတွာ ပုဏ္ဏစန္ဒံ နိဟရန္တော
ဝိယ ဘဝန္တရေန ပဋိစ္ဆန္တကာရဏံ ပါကဋ္ဌံ အကာသိ။

အတီတေ ကာသိရဋ္ဌေ ဗာရာဏသိနဂရေ ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ရာဇာ
အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော သတ္ထဝါဟကုလေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ
ဒသမာသစ္စယေန မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဝယပ္ပတ္တော ပဉ္စဟိ
သကဋ္ဌသတေဟိ ဝဏ္ဏိန္ဒံ ကရေန္တော ဝိစရတိ။ သော ကဒါစိ ပုဗ္ဗန္တတော
အပရန္တံ ဂစ္ဆတိ၊ ကဒါစိ အပရန္တတော ပုဗ္ဗန္တံ။ ဗာရာဏသိယံယေဝ အညောပိ
သတ္ထဝါဟပုတ္တော အတ္ထိ ဗာလော အဗျတ္တော အနုပါယကုသလော၊
တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသိတော မဟန္တံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ပဉ္စ သကဋ္ဌ-
သတာနိ ပူရေတွာ ဂမနသဇ္ဇာနိ ကတွာ ဌပေသိ၊ သောပိ ဗာလသတ္ထဝါဟ-
ပုတ္တော တထေဝ ပဉ္စ သကဋ္ဌသတာနိ ပူရေတွာ ဂမနသဇ္ဇာနိ ကတွာ ဌပေသိ။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “သစေ အယံ ဗာလသတ္ထဝါဟပုတ္တော
မယာ သဒ္ဓိံယေဝ ဂမိဿတိ၊ သကဋ္ဌသဟဿေ ဧကတော မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တေ

မဂ္ဂေါပိ နပ္ပဟောဿတိ၊ မနုဿာနံ ဒါရုဒကောဒီနိပိ၊ ဗလိဗဒ္ဓါနံ တိဏာနိပိ
 ဒုလ္လဘာနိ ဘဝိဿန္တိ၊ ဧတေန ဝါ မယာ ဝါ ပုရတော ဂန္တု ဝဋ္ဋတိ”တိ။
 သော တံ ပက္ခောဿာပေတွာ ဧတမတ္ထံ အာရောစေတွာ “ဒွိဟိပိ အမေဟိ
 ဧကတော ဂန္တု န သက္ကာ၊ ကိံ တံ ပုရတော ဂမိဿသိ၊ ဥဒါဟု ပစ္ဆတော”တိ
 အာဟ။ သော စိန္တေသိ “မယိ ပုရတော ဂစ္ဆန္တေ ဗဟူ အာနိသံသာ၊ မဂ္ဂေန
 အဘိန္တေနော ဂမိဿာမိ၊ ဂေါဏာ အနာမဋ္ဌတိဏံ ခါဒိဿန္တိ၊ မနုဿာနံ
 အနာမဋ္ဌံ သူပေယျပဏ္ဍိ ဘဝိဿတိ၊ ပသန္တံ ဥဒကံ ဘဝိဿတိ၊ ယထာရုစိံ
 အပ္ပံ ဌပေတွာ ဘဏ္ဍံ ဝိတ္တိဏိဿာမိ”တိ။ သော “အဟံ သမ္ပ ပုရတော
 ဂမိဿာမိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ပစ္ဆတော ဂမနေ ဗဟူ အာနိသံသေ
 အဒ္ဓသ။ ဧဝံ ဟိဿ အဟောသိ “ပုရတော ဂစ္ဆန္တာ မဂ္ဂေ ဝိသမဋ္ဌာနံ သမံ
 ကရိဿန္တိ၊ အဟံ တေဟိ ဂတမဂ္ဂေန ဂမိဿာမိ၊ ပုရတော ဂတေဟိ ဗလိ-
 ဗဒ္ဓေဟိ ပရိဏတထဒ္ဓတိဏေ” ခါဒိတေ မမ ဂေါဏာ ပုန ဥဋ္ဌိတာနိ မဓုရ-
 တိဏာနိ ခါဒိဿန္တိ၊ ဂဟိတပဏ္ဍဋ္ဌာနတော ဥဋ္ဌိတံ မနုဿာနံ သူပေယျပဏ္ဍိ
 မဓုရံ ဘဝိဿတိ၊ အနုဒကေ ဌာနေ အာဝါဋ္ဌံ ခနိတွာ ဧတေ ဥဒကံ ဥပ္ပါ-
 ဒေဿန္တိ၊ တေဟိ ကတေသု အာဝါဋ္ဌေသု မယံ ဥဒကံ ဝိဝိဿာမ၊ အဂ္ဂဋ္ဌပနံ
 နာမ မနုဿာနံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနသဒိသံ၊ အဟံ ပစ္ဆတော ဂန္တာ ဧတေဟိ
 ဌပိတဋ္ဌေန ဘဏ္ဍံ ဝိတ္တိဏိဿာမိ”တိ။ အထ သော ဧတ္တကေ အာနိသံသေ
 ဒိသ္မာ “သမ္ပ တံ ပုရတော ဂစ္ဆာဟိ”တိ အာဟ။ “သာဓု သမ္မာ”တိ ဗာလ-
 သတ္တဝါဟော သကဋ္ဌာနိ ယောဇေတွာ နိက္ခန္တော အနုပုဗ္ဗေန မနုဿာဝါသံ
 အတိက္ကမိတွာ ကန္တာရမုခံ ပါပုဏိ။

ကန္တာရံ နာမ စောရကန္တာရံ ဝါဠကန္တာရံ နိရုဒကကန္တာရံ အမနုဿ-
 ကန္တာရံ အပ္ပဘက္ခကန္တာရန္တိ ပဉ္စဝိဓံ။ တတ္ထ စောရေဟိ အဓိဋ္ဌိတမဂ္ဂေါ
 စောရကန္တာရံ နာမ။ သီဟာဒီဟိ အဓိဋ္ဌိတမဂ္ဂေါ ဝါဠကန္တာရံ နာမ။ ယတ္ထ
 နာယိတုံ ဝါ ပါတုံ ဝါ ဥဒကံ နတ္ထိ၊ ဣဒံ နိရုဒကကန္တာရံ နာမ။ အမနုဿာ-
 ဓိဋ္ဌိတံ အမနုဿကန္တာရံ နာမ။ မူလခါဒနိယာဒိဝိရဟိတံ အပ္ပဘက္ခကန္တာရံ
 နာမ။ ဣမသ္မိံ ပဉ္စဝိဓေ ကန္တာရေ တံ ကန္တာရံ နိရုဒကကန္တာရဉ္စေဝ အမနုဿ-
 ကန္တာရဉ္စ။ တသ္မာ သော ဗာလသတ္တဝါဟပုတ္တော သကဋ္ဌေသု မဟန္တမဟန္တာ
 စာဋိယော ဌပေတွာ ဥဒကဿ ပူရာပေတွာ သဋ္ဌိယောဇနိကံ ကန္တာရံ ပဋိပဇ္ဇိ။

အထဿ ကန္တာရမဇ္ဈံ ဂတကာလေ ကန္တာရေ အဓိဝတ္ထယက္ခော “ဣမေဟိ
 မနုဿေဟိ ဂဟိတံ ဥဒကံ ဆဉ္စာပေတွာ ဒုဗ္ဗလေ ကတွာ သဗ္ဗေဝ နေ

ခါဒိဿာမီ”တိ သဗ္ဗသေတတရုဏဗလိဗဒ္ဓယုတ္တံ မနောရမံ ယာနကံ မာပေတွာ ဓနကလာပဖလကာဝုဓေဟတ္ထေဟိ ဒသဟိ ဒွါဒသဟိ အမနုဿေဟိ ပရိဝုတော ဥပ္ပလကုမုဒါနိ ပိဋ္ဌန္တိတွာ အလ္လကေသော အလ္လဝတ္ထော ဣဿရပုရိသော ဝိယတသ္မိံ ယာနကေ နိဿိဒိတွာ ကဒ္ဒမမက္ခိတေဟိ စက္ကေဟိ ပဋိပထံ အဂမာသိ၊ ပရိဝါရအမနုဿာပိဿ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ဂစ္ဆန္တော အလ္လကေသော အလ္လဝတ္ထော ဥပ္ပလကုမုဒမာလာ ပိဋ္ဌန္တိတွာ ပဒုမပုဏ္ဏရိကကလာပေ ဂဟေတွာ ဘိသမုဋ္ဌာလာနိ ခါဒန္တာ ဥဒကဗိန္ဒုဟိ စေဝ ကလလေဟိ စ ပဋ္ဌရန္တေဟိ အဂမံသု။ သတ္ထဝါဟာ စ နာမ ယဒါ ဓုရဝါတော ဝါယတိ၊ တဒါ ယာနကေ နိဿိဒိတွာ ဥပဋ္ဌာကပရိဝုတာ ရဇံ ပရိဟရန္တာ ပုရတော ဂစ္ဆန္တိ။ ယဒါ ပစ္ဆတော ဝါတော ဝါယတိ၊ တဒါ တေဓနဝ နယေန ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တိ။ တဒါ ပန ဓုရဝါတော အဟောသိ၊ တသ္မာ သော သတ္ထဝါဟပုတ္တော ပုရတော အဂမာသိ။

ယက္ခော တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ အတ္တနော ယာနကံ မဂ္ဂါ ဩက္ကမာပေတွာ “ကဟံ ဂစ္ဆထာ”တိ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ အကာသိ။ သတ္ထဝါဟောပိ အတ္တနော ယာနကံ မဂ္ဂါ ဩက္ကမာပေတွာ သကဋ္ဌာနံ ဂမနောကာသံ ဒတွာ ကေမန္တေ ဌိတော တံ ယက္ခံ အဝေါစ “ဘော အမှေ တာဝ ဗာရာဏသိတော အာဂစ္ဆာမ၊ တုမှေ ပန ဥပ္ပလကုမုဒါနိ ပိဋ္ဌန္တိတွာ ပဒုမပုဏ္ဏရိကဟတ္ထာ ဘိသမုဋ္ဌာလာနိ ခါဒန္တာ ကဒ္ဒမမက္ခိတာ ဥဒကဗိန္ဒုဟိ ပဋ္ဌရန္တေဟိ အာဂစ္ဆထ၊ ကိံ န ခေါ တုမှေဟိ အာဂတမဂ္ဂေ ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ ဥပ္ပလာဒိသဉ္စန္ဓာနိ ဝါ သရာနိ အတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ယက္ခော တဿ ကထံ သုတွာ “သမ္ဗ ကိံ နာမေတံ ကထေသိ၊ သော နိလဝနရာဇိ ပညာယတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ သကလံ အရညံ ဧကောဒကံ၊ နိဗဒ္ဓံ ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ ကန္တရာ ပူရာ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ပဒုမာဒိသဉ္စန္ဓာနိ သရာနိ အတ္ထိ”တိ ဝတွာ ပဋိပါဋိယာ ဂစ္ဆန္တေသု သကဋ္ဌေသု “ဣမာနိ သကဋ္ဌာနိ အာဒါယ ကဟံ ဂစ္ဆထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အသုကဇနပဒံ နာမာတိ။ ဣမသ္မိံ စိမသ္မိဉ္စ သကဋ္ဌေကိံ နာမ ဘဏ္ဍန္တိ။ အသုကဉ္စ အသုကဉ္စာတိ။ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တံ သကဋ္ဌံ အတိဝိယ ဂရုကံ ဟုတွာ အာဂစ္ဆတိ၊ တေသ္မိံ ကိံ ဘဏ္ဍန္တိ။ ဥဒကံ ဧတ္ထာတိ။ ပုရတော တာဝ ဥဒကံ အာနေန္တေဟိ ဝေါ မနာပံ ကတံ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပန ဥဒကေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ပုရတော ဗဟု ဥဒကံ၊ စာဋိယော ဘိန္ဒိတွာ ဥဒကံ ဆဇ္ဇေတွာ သုခေန ဂစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ “တုမှေ ဂစ္ဆထ၊ အမှာကံ ပပဉ္စော ဟောတိ”တိ ထောကံ ဂန္တော တေသံ အဒဿနံ ပတွာ အတ္တနော ယက္ခနဂရမေဝ အဂမာသိ။

သောပိ ဗာလသတ္တဝါဟော အတ္တနော ဗာလဇာယ ယက္ခဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ စာဋိယော ဘိန္ဒာပေတွာ ပသတမတ္တမ္ပိ ဥဒကံ အနဝသေသေတွာ သဗ္ဗံ ဆဇ္ဇာပေတွာ သကဋ္ဌာနိ ပါဇာပေသိ၊ ပုရတော အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဥဒကံ နာဟောသိ၊ မနုဿာ ပါနီယံ အလဘန္တာ ကိလမိံသု။ တေ ယာဝ သူရိယတ္တင်္ဂမနာ ဂန္ဓာ သကဋ္ဌာနိ မောစေတွာ ပရိဝဋ္ဌကေန ဌပေတွာ ဂေါဏေ စက္ကေသု ဗန္ဓိံသု။ နေဝ ဂေါဏာနံ ဥဒကံ အဟောသိ၊ န မနုဿာနံ ယာဂုဘတ္တံ ဝါ။ ဒုဗ္ဗလမနုဿာ တတ္ထ တတ္ထ နိပဇ္ဇိတွာ သယိံသု။ ရတ္တိဘာဂသမနန္တရေ ယက္ခာ ယက္ခနဂရတော အာဂန္ဓာ သဗ္ဗေပိ ဂေါဏေ စ မနုဿေ စ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ မံသံ ခါဒိတွာ အဋ္ဌိနိ အဝသေသေတွာ အဂမံသု။ ဧဝမေကံ ဗာလသတ္တဝါဟပုတ္တံ နိဿာယံ သဗ္ဗေပိ တေ ဝိနာသံ ပါပုဏိံသု၊ ဟတ္ထဋ္ဌိကာဒိနိ ဒိသာဝိဒိသာသု ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနိ အဟေသု၊ ပဉ္စ သကဋ္ဌသတာနိ ယထာပူရိတာနေဝ အဋ္ဌိသု။

ဗောဓိသတ္တောပိ ခေါ ဗာလသတ္တဝါဟပုတ္တဿ နိက္ခန္တဒိဝသတော မာသဗု-
မာသံ ဝိတိနာမေတွာ ပဉ္စဟိ သကဋ္ဌသတေဟိ နဂရာ နိက္ခမ္ပ အနုပုဗ္ဗေန ကန္တာရ-
မုခံ ပါပုဏိံ။ သော တတ္ထ ဥဒကစာဋိယော ပူရေတွာ ဗဟံ ဥဒကံ အာဒါယ
ခန္ဓာဝါရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ မနုဿေ သန္ဓိပါတေတွာ ဧဝမာဟ “တုမေ မံ
အနာပုစ္ဆိတွာ ပသတမတ္တမ္ပိ ဥဒကံ မာ ဝဋ္ဌဇ္ဇယိတ္ထ၊ ကန္တာရေ ဝိသရုက္ခာ နာမ
ဟောန္တိ၊ ပတ္တံ ဝါ ပုပ္ဖံ ဝါ ဖလံ ဝါ တုမေဟိ ပူရေ အခါဒိတပုပ္ဖံ မံ အနာပုစ္ဆိတွာ
မာ ခါဒိတ္တာ”တိ။ ဧဝံ မနုဿာနံ ဩဝါဒံ ဒတွာ ပဉ္စဟိ သကဋ္ဌသတေဟိ
ကန္တာရံ ပဋိပဇ္ဇိ။ တသ္မိံ ကန္တာရမဇ္ဈံ သဗ္ဗတ္ထေ သော ယက္ခော ပုရိမနယေနေဝ
ဗောဓိသတ္တဿ ပဋိပထေ အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိသွာဝ
အညာသိ “ဣမသ္မိံ ကန္တာရေ ဥဒကံ နတ္ထိ၊ နိရုဒကကန္တာရော နာမေသ၊
အယဉ္စ နိဗ္ဗယော ရတ္တနေတ္တော၊ ဆာယာပိဿ န ပညာယတိ၊ နိဿံသယံ
ဣမိနာ ပုရတော ဂတော ဗာလသတ္တဝါဟပုတ္တော သဗ္ဗံ ဥဒကံ ဆဇ္ဇာပေတွာ
ကိလမေတွာ သပရိသော ခါဒိတော ဘဝိဿတိ၊ မယံ ပန ပဏ္ဍိတဘာဝံ ဥပါ-
ယကောသလ္လံ န ဇာနာတိ မညေ”တိ။ တတော နံ အာဟ “ဂစ္ဆထ တုမေ၊
မယံ ဝါဏီဇာ နာမ အညံ ဥဒကံ အဒိသွာ ဂဟိတဥဒကံ န ဆဇ္ဇေမ၊ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနေ
ပန ဆဇ္ဇေတွာ သကဋ္ဌာနိ သလ္လဟုကာနိ ကတွာ ဂမိဿာမာ”တိ။ ယက္ခော
ထောက် ဂန္ဓာ အဒဿနံ ဥပဂမ္မ အတ္တနော ယက္ခနဂရမေဝ ဂတော။

ယက္ခေ ပန ဂတေ မနုဿာ ဗောဓိသတ္တံ အာဟံသု “အယျ ဧတေ မနုဿာ
‘သော နိလဝနရာဇိ ပညာယတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ နိဗ္ဗန္တံ ဒေဝေါ ဝဿတိ’တိ

ဝတ္တာ ဥပ္ပလကုမုဒမာလာဓာရိနော^၁ ပဒုမပုဏ္ဏရိကကလာပေ အာဒါယ
ဘိသမုဋ္ဌာလာနိ ခါဒန္တာ အလ္လဝတ္တာ အလ္လကေသာ ဥဒကဗိန္ဒုဟိ ပဉ္စရန္တေဟိ
အာဂတာ၊ ဥဒကံ ဆဇ္ဇေတွာ သလ္လဟုကေဟိ သကဋ္ဌေဟိ ခိပ္ပံ ဂစ္ဆာမာ”တိ။
ဗောဓိသတ္တော တေသံ ကထံ သုတွာ သကဋ္ဌာနိ ဌပါပေတွာ သဗ္ဗေ မနုဿေ
သန္တိပါတာပေတွာ “တုမေဟိ ‘ဣမသ္မိ’ ကန္တာရေ သရော ဝါ ပေါက္ခရဏီ ဝါ
အတ္ထိ”တိ ကဿိ သုတပုဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ န အယျ သုတပုဗ္ဗန္တိ^၂။ နိရုဒကကန္တာရော
နာမ ဧသော^၃၊ ဣဒါနိ ဧကစ္စေ မနုဿာ “ဧတာယ နီလဝနရာဇိယာ ပုရတော^၄
ဒေဝေါ ဝဿတိ”တိ ဝဒန္တိ၊ ဝုဠိဝါတော နာမ ကိတ္တကံ ဌာနံ ဝါယတိတိ။
ယောဇနမတ္တံ အယျာတိ။ ကစ္စိ ပန ဝေါ ဧကဿာပိ သရီရံ ဝုဠိဝါတော
ပဟရတိတိ။ နတ္ထိ အယျာတိ။ မေဃသီသံ နာမ ကိတ္တကေ ဌာနေ ပညာယတိတိ။
တိယောဇနမတ္တေ အယျာတိ။ အတ္ထိ ပန ဝေါ ကေနစိ ကေမ္မိ မေဃသီသံ
ဒိဋ္ဌန္တိ။ နတ္ထိ အယျာတိ။ ဝိဇ္ဇုလတာ နာမ ကိတ္တကေ ဌာနေ ပညာယတိတိ။
စတုပ္ပဉ္စယောဇနမတ္တေ အယျာတိ။ အတ္ထိ ပန ဝေါ ကေနစိ ဝိဇ္ဇုလတော-
ဘာသော ဒိဋ္ဌောတိ။ နတ္ထိ အယျာတိ။ မေဃသဒ္ဓေါ နာမ ကိတ္တကေ ဌာနေ
သုယျတိတိ။ ဧကဒ္ဓိယောဇနမတ္တေ အယျာတိ။ အတ္ထိ ပန ဝေါ ကေနစိ မေဃ-
သဒ္ဓေါ သုတောတိ။ နတ္ထိ အယျာတိ။ “န ဧတေ မနုဿာ၊ ယက္ခာ ဧတေ၊
အမေ ‘ဥဒကံ ဆဇ္ဇာပေတွာ ဒုဗ္ဗလေ ကတွာ ခါဒိတုကာမာ အာဂတာ
ဘဝိဿန္တိ၊ ပုရတော ဂတော ဗာလသတ္တဝါဟပုတ္တော န ဥပါယကုသလော၊
အဒ္ဓါသော ဧတေဟိ ဥဒကံ ဆဇ္ဇာပေတွာ ကိလမေတွာ ခါဒိတော ဘဝိဿတိ၊
ပဉ္စ သကဋ္ဌသတာနိ ယထာပူရိတာနေဝ ဌိတာနိ ဘဝိဿန္တိ၊ အဇ္ဇေ မယံ တာနိ
ပဿိဿာမ၊ ပသတမတ္တမ္မိ ဥဒကံ အဆဇ္ဇေတွာ သီဃသီဃံ ပါဇေထာ”တိ
ပါဇာပေသိ။

သော ဂစ္ဆန္တော ယထာပူရိတာနေဝ ပဉ္စ သကဋ္ဌသတာနိ ဂေါဏမနုဿာ-
နဉ္စ ဟတ္ထဌိကာဒိနိ ဒိဿာဝိဒိဿာသု ဝိပ္ပကိဏ္ဍာနိ ဒိဿာ သကဋ္ဌာနိ မောစာ-
ပေတွာ သကဋ္ဌပရိဝဋ္ဌကေန ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓာပေတွာ ကာလဿေဝ မနုဿေ စ
ဂေါဏေ စ သာယမာသဘတ္တံ ဘောဇာပေတွာ မနုဿာနံ မဇ္ဈေ ဂေါဏေ
နိပဇ္ဇာပေတွာ သယံ ဗလနာယကော ဟုတွာ^၅ ခဂ္ဂဟတ္ထော တိယာမရတ္ထိ^၆
အာရက္ခံ ဂဟေတွာ ဌိတကောဝ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေသိ။ ပုနဒိဝသေ ပန

၁-ဥပ္ပလကုမုဒမာလာဓာရိနော (သီ၊ ဣ)

၂-သုတပုဗ္ဗံ (သီ)

၃-ဧသောတိ (သီ၊ ဣ၊ က)

၄-ပုရတော (သီ၊ ဣ)

၅-ဗလနာယကေ ဂဟေတွာ (သီ၊ သျှာ)

ပါတောဝ သဗ္ဗကိစ္စာနိ နိဋ္ဌာပေတွာ ဂေါဏေ ဘောဇေတွာ ဒုဗ္ဗလသကဋ္ဌာနိ ဆဋ္ဌာပေတွာ ထိရာနိ ဂါဟာပေတွာ အပ္ပဿိ ဘဏ္ဍိ ဆဋ္ဌာပေတွာ မဟဿိ ဘဏ္ဍိ အာရောပါပေတွာ ယထာဓိပ္ပေတံ ဌာနံ ဂန္ဓာ ဒိဂုဏတိဂုဏေန မူလေန ဘဏ္ဍိ ဝိတ္တိဏိတွာ သဗ္ဗံ ပရိသံ အာဒါယ ပုန အတ္တနော နဂရမေဝ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မကထံ ကထေတွာ “ဧဝံ ဂဟပတိ ပုဗ္ဗေ တက္ကဂ္ဂါဟဂါဟိနော မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ၊ အပဏ္ဏကဂ္ဂါဟဂါဟိနော ပန အမနုဿာနံ ဟတ္ထတော မုစ္ဆိတွာ သောတ္တိနာ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ပုန သကဋ္ဌာနမေဝ ပစ္စာဂမိဉ်”တိ ဝတွာ ဒွေပိ ဝတ္ထုနိ ဃဋေတွာ ဣမိဿာ အပဏ္ဏကဓမ္မဒေသနာယ အဘိ-သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ ဂါယမာဟ—

၁။ “အပဏ္ဏကံ ဌာနမေကေ၊ ဒုတိယံ အာဟု တက္ကိကာ။
တေဒညာယ မေဓာဝိ၊ တံ ဂဏှေ ယ’ဒပဏ္ဏက”န္တိ။

တတ္ထ အပဏ္ဏကန္တိ ဧကံသိကံ အဝိရဒ္ဓိ^၁ နိယျာနိကံ။ ဌာနန္တိ ကာရဏံ။ ကာရဏံ ဟိ ယသ္မာ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ ဖလံ တိဋ္ဌတိ နာမ၊ တသ္မာ “ဌာန”န္တိ ဝုစ္ဆတိ။ “ဌာနဉ္စ ဌာနတော အဋ္ဌာနဉ္စ အဋ္ဌာနတော”တိအာဒိသု၊ စဿ ပယောဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ “အပဏ္ဏကံ ဌာန”န္တိ ပဒဒ္ဒယေနာပိ “ယံ ဧကန္တဟိတသုခါဝဟတ္တာ ပဏ္ဍိတေဟိ ပဋိပန္နံ ဧကံသိကကာရဏံ အဝိရဒ္ဓိ-ကာရဏံ နိယျာနိကကာရဏံ၊ တံ ဣဒ”န္တိ ဒီပေတိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ပဘေဒတော ပန တိဏိ သရဏဂမနာနိ၊ ပဉ္စ သီလာနိ၊ ဒသ သီလာနိ ပါတိမောက္ခသံဝရော၊ ဣန္ဒြိယသံဝရော အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ၊ ပစ္စယပဋိသေဝနံ၊ သဗ္ဗမ္ပိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညတာ ဇာဂရိ-ယာနုယောဂေါ ဈာနံ၊ ဝိပဿနာ၊ အဘိညာ သမာပတ္တိ အရိယမဂ္ဂေါ အရိယဖလံ၊ သဗ္ဗမ္ပေတံ အပဏ္ဏကဋ္ဌာနံ အပဏ္ဏကပဋိပဒါ၊ နိယျာနိကပဋိပဒါတိ အတ္ထော။

ယသ္မာ စ ပန နိယျာနိကပဋိပဒါယ ဧတံ နာမံ၊ တသ္မာယေဝ ဘဂဝါ အပဏ္ဏကပဋိပဒံ ဒဿေန္တော ဣမံ သုတ္တမာဟ—

“တိဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အပဏ္ဏကပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ ယောနိ စဿ အာရဒ္ဓါ ဟောတိ အာသဝါနံ

ခယာယ။ ကတုမေဟိ တိဟိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယေသု
 ဂုတ္တဒ္ဓါရော ဟောတိ။ ဘောဇနေ မတ္တညူ ဟောတိ။ ဇာဂရိယံ
 အနုယုတ္တော ဟောတိ။ ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တ-
 ဒ္ဓါရော ဟောတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ န
 နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ ဟောတိ။ပ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယေသု
 ဂုတ္တဒ္ဓါရော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘောဇနေ မတ္တညူ ဟောတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ
 ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ နေဝ
 ဒဝါယ န မဒါယ။ပ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘောဇနေ
 မတ္တညူ ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော ဟောတိ။
 ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဒိဝသံ စက်မေန နိသဇ္ဇာယ။ပ။ ဧဝံ ခေါ
 ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော ဟောတိ”တိ”။

ဣမသ္မိဉ္စာပိ သုတ္တေ တယောဝ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ။ အယံ ပန အပဏ္ဏကပဋိပဒါ
 ယာဝ အရဟတ္တဖလံ လဗ္ဘတေဝ။ တတ္ထ အရဟတ္တဖလဗ္ဗိ ဖလသမာပတ္တိ-
 ဝိဟာရဿ စေဝ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနဿ စ ပဋိပဒါယေဝ နာမ ဟောတိ။

ဧကေတိ ကေစ္စေ ပဏ္ဍိတမနုဿာ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ “အသုကာ နာမာ”တိ
 နိယမော နတ္ထိ။ ဣဒံ ပန သပရိသံ ဗောဓိသတ္တံယေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
ဒုတိယံ အာဟု တက္ကိကာတိ ဒုတိယန္တိ ပဌမတော အပဏ္ဏကဋ္ဌာနတော
 နိယျာနိကကာရဏတော ဒုတိယံ တက္ကဂ္ဂါဟကာရဏံ အနိယျာနိကကာရဏံ။
အာဟု တက္ကိကာတိ ဧတ္ထ ပန သဒ္ဓိံ ပုရိမပဒေန အယံ ယောဇနာ—
အပဏ္ဏကဋ္ဌာနံ ကေသိကကာရဏံ အဝိရဒ္ဓကာရဏံ နိယျာနိကကာရဏံ **ဧကေ**
 ဗောဓိသတ္တပ္ပမုခံ ပဏ္ဍိတမနုဿာ ဂဏှိံသု။ ယေ ပန ဗာလသတ္တဝါဟ-
 ပုတ္တပ္ပမုခံ တက္ကိကာ အာဟု၊ တေ **ဒုတိယံ** သာပရာဓံ အနေကေသိကဋ္ဌာနံ
 ဝိရဒ္ဓကာရဏံ အနိယျာနိကကာရဏံ အဂ္ဂဟေသုံ။ တေသု ယေ အပဏ္ဏကဋ္ဌာနံ
 အဂ္ဂဟေသုံ၊ တေ သုက္ကပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ။ ယေ ဒုတိယံ “ပုရတော ဘဝိတဗ္ဗံ
 ဥဒကေနာ”တိ တက္ကဂ္ဂါဟသင်္ခါတံ အနိယျာနိကကာရဏံ အဂ္ဂဟေသုံ၊ တေ
 ကဏ္ဍပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ။

တတ္ထ သုက္ကပဋိပဒါ အပရိဟာနိပဋိပဒါ၊ ကဏ္ဍပဋိပဒါ ပရိဟာနိပဋိပဒါ။ တသ္မာ ယေ သုက္ကပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ၊ တေ အပရိဟိနာ သောတ္ထိဘာဝံ ပတ္တာ။ ယေ ပန ကဏ္ဍပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ၊ တေ ပရိဟိနာ အနယဗျသနံ အာပန္နာတိ ဣမမတ္ထံ ဘဂဝါ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိနော ဝတွာ ဥတ္တရိ ဣဒမာဟ “တေဒညာယ မေဓာဝီ၊ တံ ဂဏှေ ယ’ဒပဏ္ဏက”န္တိ။

တတ္ထ တေဒညာယ မေဓာဝီတိ “မေဓာ”တိ လဒ္ဓနာမာယ ဝိပုလာယ ဝိသုဒ္ဓါယ ဥတ္တမာယ ပညာယ သမန္တာဂတော ကုလပုတ္တော ဧတံ အပဏ္ဏကေ စေဝ သပဏ္ဏကေ စာတိ’ ဦးသု အတက္ကဂ္ဂါဟတက္ကဂ္ဂါဟသင်္ခါတေသု ဌာနေသု ဂုဏဒေါသံ ဝုဒ္ဓိဟာနိ’ အတ္တာနတ္ထံ ဥတွာတိ အတ္ထော။ တံ ဂဏှေ ယ’ဒပဏ္ဏကန္တိ ယံ အပဏ္ဏကံ ဧကံသိကံ သုက္ကပဋိပဒါအပရိဟာနိယပဋိပဒါသင်္ခါတံ နိယျာနိက-ကာရဏံ၊ တဒေဝ ဂဏှေယျ။ ကသ္မာ? ဧကံသိကာဒိဘာဝတောယေဝ။ ဣတရံ ပန န ဂဏှေယျ။ ကသ္မာ? အနေကံသိကာဒိဘာဝတောယေဝ။ အယံ ဟိ အပဏ္ဏကပဋိပဒါ နာမသဗ္ဗေသံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓပုတ္တာနံ ပဋိပဒါ။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါ ဟိ အပဏ္ဏကပဋိပဒါယမေဝ ဌတွာ ဒဠေန ဝီရိယေန ပါရမိယော ပူရေတွာ ဗောဓိမူလေ ဗုဒ္ဓါ နာမ ဟောန္တိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကဗောဓိ’ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဗုဒ္ဓပုတ္တာ သာဝကပါရမိဉာဏံ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ။

ဣတိ ဘဂဝါ တေသံ ဥပါသကာနံ တိဿော ကုလသမ္ပတ္တိယော စ ဆ ကာမသဂ္ဂေ ဗြဟ္မလောကသမ္ပတ္တိယော စ ဒတွာပိ ပရိယောသာနေ အရဟတ္တမဂ္ဂဖလဒါယိကာ အပဏ္ဏကပဋိပဒါ နာမ၊ စတုသု အပါယေသု ပဉ္စသု စ နိစကုလေသု နိဗ္ဗတ္တိဒါယိကာ သပဏ္ဏကပဋိပဒါ နာမာတိ ဣမံ အပဏ္ဏကဓမ္မ-ဒေသနံ ဒဿေတွာ ဥတ္တရိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ သောဠသဟိ အာကာရေဟိ ပကာသေသိ၊ စတုသစ္စပရိယောသာနေ သဗ္ဗေပိ တေ ပဉ္စသတာ ဥပါသကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ’သု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဒဿေတွာ ဒွေ ဝတ္ထု။ နိ ကထေတွာ အနုသန္တိ’ သဠေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေတွာ ဒဿေသိ “တသ္မိ’ သမယေ ဗာလသတ္တဝါဟပုတ္တော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ တဿ ပရိသာ ဒေဝဒတ္တ-ပရိသာဝ၊ ပဏ္ဍိတသတ္တဝါဟပုတ္တပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ပဏ္ဍိတသတ္တဝါဟပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

အပဏ္ဏကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-၀ ဣပ္ပဗေဒဓမ္မဇာတကဋ္ဌနာ

အင်္ဂါလသုနောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ပိဟရန္တော ကထေသိ။ ကံ ပန အာရဟန္တာတိ? ဧကံ ဩဿဠဝီရိယံ ဘိက္ခု။ တထာဂတေ ကိရ သာဝတ္ထိယံ ပိဟရန္တေ ဧကော သာဝတ္ထိဝါသီ ကုလပုတ္တော ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တု သန္တိကေ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပသန္နစိတ္တော ကာမေသု အာဒိနဝံ ဒိသွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပသမ္ပဒါယ ပဉ္စဝဿိကော ဟုတွာ ဒွေ မာတိကာ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပိပဿနာစာရံ သိက္ခိတွာ သတ္တု သန္တိကေ အတ္တနော စိတ္တရူပိယံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဧကံ အရညံ ပဝိသိတွာ ဝဿံ ဥပဂန္ဓာ တေမာသံ ဝါယမန္တောပိ ဩဘာသမတ္တံ ဝါ နိမိတ္တမတ္တံ ဝါ ဥပ္ပါဒေတုံ နာသက္ခိ။

အထဿ ဧတဒဟောသိ “သတ္တာရာ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ ကထိတာ၊ တေသု မယာ ပဒပရမေနဘဝိတဗ္ဗံ၊ နတ္ထိ မညေ မယံ ဣမသ္မိ” အတ္တဘာဝေ မဂ္ဂေါ ဝါ ဖလံ ဝါ၊ ကိ” ကရိဿာမိ အရညဝါသေန၊ သတ္တု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ရူပသော- ဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ ဗုဒ္ဓသရီရံ ဩလောကေန္တော မရရံ ဓမ္မဒေသနံ သုဏန္တော ပိဟရိဿာ- မိ”တိ ပုန ဇေတဝနမေဝ ပစ္စာဂမာသိ။ အထ နံ သန္တိဋ္ဌသမ္ပတ္တော အာဟံသု “အာဝုသော တံ သတ္တု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ‘သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမိ’တိ ဂတော၊ ဣဒါနိ ပန အာဂန္ဓာ သင်္ဂဏိကာယ အဘိရမမာနော စရသိ၊ ကိ” န ခေါ တေ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ မတ္ထကံ ပတ္တံ၊ အပ္ပဋိသန္တိကော ဇာတောသိ”တိ။ အာဝုသော အဟံ မဂ္ဂံ ဝါ ဖလံ ဝါ အလဘိတွာ “အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေန မယာ ဘဝိတဗ္ဗံ”န္တိ ဝီရိယံ ဩဿဇိတွာ အာဂတောမ္ပိတိ။ “အကာရဏံ တေ အာဝုသော ကတံ ဒဠဝီရိယဿ သတ္တု သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝီရိယံ ဩဿဇန္တေန၊ အယုတ္တံ တေ ကတံ၊ ဧဟိ တထာဂတဿ ဒဿေမာ”တိ တံ အာဒါယ သတ္တု သန္တိကံ အဂမံသု။

သတ္တာ တံ ဒိသွာ ဧဝမာဟ “ဘိက္ခဝေ တုဗ္ဗေ ဧတံ ဘိက္ခု အနိစ္စမာနံ အာဒါယ အာဂတာ၊ ကိ” ကတံ ဣမိနာ”တိ။ “ဘန္တေ အယံ ဘိက္ခု ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော ဝီရိယံ ဩဿဇိတွာ အာဂတော”တိ အာဟံသု။ အထ နံ သတ္တာ အာဟ “သစ္စံ ကိရ တယာ ဘိက္ခု ဝီရိယံ ဩဿဠ”န္တိ။ သစ္စံ ဘဂဝါတိ။ “ကိ” ပန တံ ဘိက္ခု ဧဝရူပေ မမ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ‘အပ္ပိန္နော’တိ ဝါ ‘သန္တုဠော’တိ ဝါ ‘ပဝိဝိတ္တော’တိ ဝါ ‘အာရဒ္ဓဝီရိယော’တိ ဝါ ဧဝံ အတ္တာနံ အဇာနာပေတွာ ‘ဩဿဠဝီရိယော ဘိက္ခု’တိ ဇာနာပေသိ၊ နန တံ ပုဗ္ဗေ ဝီရိယဝါ အဟောသိ၊ တယာ ဧကေန ကတံ ဝီရိယံ နိဿာယ မရုကန္တာရေ ပဉ္စသု သကဋ္ဌသတေသု မနုဿာ စ

ဂေါဏာ စ ပါနီယံ လဘိတွာ သုခိတာ ဇာတ၌၊ ဣဒါနိ ကသ္မာ ဝီရိယံ
 ဩဿဇေသီ”တိ။ သော ဘိက္ခု ဧတ္တကေန ဝစနေန ဥပတ္တမ္ဘိတော အဟောသိ။

တံ ပန ကထံ သုတွာ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ယာစိံသု “ဘန္တေ ဣဒါနိ ဣမိနာ
 ဘိက္ခုနာ ဝီရိယဿ ဩဿဉ္စဘာဝေါ အမှာကံ ပါကဋ္ဌော၊ ပုဗ္ဗေ ပနဿ ဧကဿ
 ဝီရိယံ နိဿာယ မရုကန္တာရေ ဂေါဏမနုဿာနံ ပါနီယံ လဘိတွာ သုခိတ-
 ဘာဝေါ ပဋိစ္စန္ဓော၊ တုမှာကံ သဗ္ဗညုတညာဏဿေဝ ပါကဋ္ဌော၊ အမှာ-
 ကဗ္ဗေတံ ကာရဏံ ကထေယာ”တိ။ “တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ သုဏာယာ”တိ
 ဘဂဝါ တေသံ ဘိက္ခုနံ သတုပ္ပါဒံ ဇနေတွာ ဘဂဝန္တရေန ပဋိစ္စန္ဓကာရဏံ
 ပါကဋ္ဌမကာသိ။

အတိတေ ကာသိရဋ္ဌေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိ-
 သတ္တော သတ္ထဝါဟကုလေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ ဝယပ္ပတ္တော ပဉ္စဟိ သကဋ္ဌ-
 သတေဟိ ဝဏ္ဏိန္ဒံ ကရောန္တော ဝိစရတိ။ သော ဧကဒါ သဋ္ဌိယောဇနိကံ
 မရုကန္တာရံ ပဋိပဇ္ဇိ။ တသ္မိံ ကန္တာရေ သုခုမဝါလုကာ မုဋ္ဌိနာ ဂဟိတာ ဟတ္ထေ
 န တိဋ္ဌတိ၊ သူရိယုဂ္ဂမနတော ပဋ္ဌာယ အင်္ဂါရရာသိ ဝိယ ဥဏှာ ဟောတိ၊ န
 သက္ကာ အက္ကမိတုံ။ တသ္မာ တံ ပဋိပဇ္ဇန္တာ ဒါရုဒကတိလတဏှာလဒါနိ
 သကဋ္ဌေဟိ အာဒါယ ရတ္တိမေဝ ဂန္တာ အရုဏုဂ္ဂမနေ သကဋ္ဌာနိ ပရိဝဇ္ဇံ ကတွာ
 မတ္တကေ မဏှပံ ကာရေတွာ ကာလဿေဝ အာဟာရကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေတွာ
 ဆာယာယ နိသိန္တာ ဒိဝသံ ခေပေတွာ အတ္တင်္ဂတေ သူရိယေ သာယမာသံ
 ဘုဉ္ဇိတွာ ဘူမိယာ သီတလာယ ဇာတာယ သကဋ္ဌာနိ ယောဇေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊
 သမုဒ္ဒဂမနသဒိသမေဝ ဂမနံ ဟောတိ။ ထလနိယာမကော နာမ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိ၊
 သော တာရကသညာယ သတ္ထံ တာရေတိ။

သေဝိ သတ္ထဝါဟော တသ္မိံ ကာလေ ဣမိနာဝ နိယာမေန တံ ကန္တာရံ
 ဂစ္ဆန္တော ဧကေနသဋ္ဌိ ယောဇနာနိ ဂန္တာ “ဣဒါနိ ကေရတ္တေနေဝ မရုကန္တာရာ
 နိက္ခမနံ ဘဝိဿတိ”တိ သာယမာသံ ဘုဉ္ဇိတွာ သဗ္ဗံ ဒါရုဒကံ ခေပေတွာ
 သကဋ္ဌာနိ ယောဇေတွာ ပါယာသိ။ နိယာမကော ပန ပုရိမသကဋ္ဌေ အာသနံ
 ပတ္တရာပေတွာ အာကာသေ တာရကံ ဩလောကေန္တော “ဣတော ပါဇေထ၊
 ဣတော ပါဇေထာ”တိ ဝဒမာနော နိပဇ္ဇိ။ သော ဒီသမဒ္ဓါနံ အနိဒ္ဓါယနဘာဝေန
 ကိလန္တော နိဒ္ဓံ ဩက္ကမိ၊ ဂေါဏေ နိဝတ္တိတွာ အာဂတမဂ္ဂမေဝ ဂဏှန္တေ

န အညာသိ။ ဂေါဏာ သဗ္ဗရတ္တိံ အဂမံသု။ နိယာမကော အရုဏုဂ္ဂမန-
 ဝေလာယ ပဗုဒ္ဓေါ နက္ခတ္တံ ဩလောကေတွာ “သကဋ္ဌာနိ နိဝတ္တေထ
 နိဝတ္တေထာ”တိ အာဟ။ သကဋ္ဌာနိ နိဝတ္တေတွာ ပဋိပါဋိံ ကရေန္တာ-
 နညေဝ အရုဏော ဥဂ္ဂတော။ မနုဿာ “ဟိယျော အမှာကံ နိဝိဋ္ဌခန္ဓာဝါရဋ္ဌာန-
 မေဝေတံ၊ ဒါရုဒကမ္ပိ နော ဒီဏံ၊ ဣဒါနိ နဋ္ဌမှာ”တိ သကဋ္ဌာနိ မောစေတွာ
 ပရိဝဋ္ဌကေန ဌပေဟွာ မတ္တကေ မဏ္ဍပံ ကတွာ အတ္တနော အတ္တနော
 သကဋ္ဌဿ ဟေဋ္ဌာ အနုသောစန္ဒာ နိပဇ္ဇိံသု။

ဗောဓိသတ္တော “မယိ ဝီရိယံ ဩဿဇန္တေ သဗ္ဗေ ဝိနဿိဿန္တိ”တိ ပါတော
 သီတလဝေလာယမေဝ အာဟိဏ္ဏန္တော ဧကံ ဒဗ္ဗတိဏဂစ္ဆံ ဒိဿွာ “ဣမာနိ
 တိဏာနိ ဟေဋ္ဌာ ဥဒကသိနေဟေန ဥဋ္ဌိတာနိ ဘဝိဿန္တိ”တိ စိန္တေတွာ
 ကုဒ္ဒါလံ ဂါဟာပေတွာ တံ ပဒေသံ ခဏာပေသိ၊ တေ သဋ္ဌိဟတ္ထဋ္ဌာနံ
 ခဏိံသု။ ဧတ္တကံ ဌာနံ ခဏိတွာ ပဟရန္တာနံ ကုဒ္ဒါလော ဟေဋ္ဌာပါသာဏေ
 ပဋိဟညိ၊ ပဟရမတ္တေ သဗ္ဗေ ဝီရိယံ ဩဿဇိံသု။ ဗောဓိသတ္တော ပန “ဣမဿ
 ပါသာဏဿ ဟေဋ္ဌာ ဥဒကေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဩတရိတွာ ပါသာဏေ ဌိတော
 ဩဏမိတွာ သောတံ ဩဒဟိတွာ သဒ္ဓိ အာဝဇ္ဇေန္တော ဟေဋ္ဌာ ဥဒကဿ
 ပဝတ္တနသဒ္ဓိ သုတွာ ဥတ္တရိတွာ စူဠပဋ္ဌာကံ အာဟ “တာတ တယာ ဝီရိယေ
 ဩဿဋ္ဌေ သဗ္ဗေ ဝိနဿိဿာမ၊ တံ ဝီရိယံ အနောဿဇန္တော ဣမံ အယကူဋ်
 ဂဟေတွာ အာဝါဋ် ဩတရိတွာ ဧတသ္မိံ ပါသာဏေ ပဟာရံ ဒေဟိ”တိ။
 သော တဿ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ သဗ္ဗေသု ဝီရိယံ ဩဿဇိံတွာ ဌိတေသုပိ
 ဝီရိယံ အနောဿဇန္တော ဩတရိတွာ ပါသာဏေ ပဟာရံ အဒါသိ၊ ပါသာ-
 ဏော မဇ္ဈေ ဘိဇ္ဇိတွာ ဟေဋ္ဌာ ပတိတွာ သောတံ သန္နိရုန္တိတွာ အဋ္ဌာသိ၊
 တာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏာ ဥဒကဝဋ် ဥဂ္ဂဋ္ဌိ။ သဗ္ဗေ ပါနိယံ ဝိဝိတွာ နှာယိံသု၊
 အတိရေကာနိ အက္ခယုဂါဒိနိ ဖာလေတွာ ယာဂုဘတ္တံ ပစိတွာ ဘုဋ္ဌိတွာ
 ဂေါဏေ စ ဘောဇေတွာ သူရိယေ အတ္တင်္ဂတေ ဥဒကာဝါဋ်သမိပေ ဇေ
 ဗန္တိတွာ ဣန္ဒြိယဋ္ဌာနံ အဂမံသု။ တေ တတ္ထ ဘဏ္ဍံ ဝိက္ခိဏိတွာ ဒီဂုဏံ တိဂုဏံ
 စတုဂ္ဂုဏံ လာဘံ လဘိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ အဂမံသု။ တေ တတ္ထ
 ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတာ၊ ဗောဓိသတ္တောပိ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ
 ကတွာ ယထာကမ္ပမေဝ ဂတော။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ကထေတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဣမံ ဂါထံ
 ကထေသိ—

၂။ “အင်္ဂါလာသုနော ဝဏ္ဏပထေ ခဏန္တာ၊
 ဥဒင်္ဂဏေ တတ္ထ ပပံ အဝိန္ဒု။
 ဧဝံ မုနီ ဝိရိယဗလူပပန္နော၊
 အင်္ဂါလာသု ဝိန္ဒေ ဟဒယဿ သန္တိ”န္တိ။

တတ္ထ အင်္ဂါလာသုနောတိ နိက္ခောသဇ္ဇော အာရဒ္ဓဝိရိယာ။ ဝဏ္ဏပထေတိ ဝဏ္ဏ၊ ဝုစ္စတိ ဝါလုကာ၊ ဝါလုကာမဂ္ဂတိ အတ္ထော။ ခဏန္တာတိ ဘူမိံ ခဏမာနာ။ ဥဒင်္ဂဏေတိ ဧတ္ထ ဥဒါတိ နိပါတော၊ အင်္ဂဏေတိ မနုဿာနံ သဇ္ဇရဏဌာနေ၊ အနာဝါဇ္ဇေ ဘူမိဘာဂေတိ အတ္ထော။ တတ္ထာတိ တသ္မိံ ဝဏ္ဏပထေ။ ပပံ အဝိန္ဒုန္တိ ဥဒကံ ပဋိလဘိံသု။ ဥဒကံ ဟိ ပဝိယနဘာဝေန “ပပါ”တိ ဝုစ္စတိ။ ပဝဒ္ဓံ ဝါ အာပံ ပပံ၊ မဟောဒကန္တိ အတ္ထော။

ဧဝန္တိ ဩပဗ္ဗပဋိပါဒနံ။ မုနီတိ မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ၊ ကာယမောနေယျာဒိသု ဝါ အညတရံ၊ တေန သမန္တာဂတတ္တာ ပုဂ္ဂလော “မုနီ”တိ ဝုစ္စတိ။ သော ပနေသ အဂါရိယမုနိ အနဂါရိယမုနိ သေက္ခမုနိ အသေက္ခမုနိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓမုနိ မုနိမုနီတိ အနေကဝိဓော။ တတ္ထ အဂါရိယမုနီတိ ဂိဟိ အာဂတဖလော ဝိညာတသာသနော။ အနဂါရိယမုနီတိ တထာရူပေါဝ ပဗ္ဗဇိတော။ သေက္ခမုနီတိ သတ္တသေက္ခာ။ အသေက္ခမုနီတိ ခိဏာသဝေါ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓမုနီတိ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ မုနိမုနီတိ သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝသေန မောနေယျသင်္ခါတာယ ပညာယ သမန္တာဂတော “မုနီ”တိ ဝေဒိတဗျော။ ဝိရိယဗလူပပန္နောတိ ဝိရိယေန စေဝ ကာယဗလဉာဏဗလေန စ သမန္တာဂတော။ အင်္ဂါလာသုတိ နိက္ခောသဇ္ဇော—

“ကာမံ တစော စ နှာရု စ၊ အဋ္ဌိ စ အဝသိဿတု။
 ဥပသုဿတု နိဿေသံ၊ သရီရေ မံသလောဟိတ”န္တိ—

ဧဝံ ဝုတ္တေန စတုရင်္ဂသမန္တာဂတေန ဝိရိယေန သမန္တာဂတတ္တာ အနလသော။ ဝိန္ဒေ ဟဒယဿ သန္တိန္တိ စိတ္တဿပိ ဟဒယရူပဿပိ သီတလဘာဝကရဏေန “သန္တိ”န္တိ သင်္ခံ ဂတံ ဈာနဝိပဿနာဘိညာအရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏသင်္ခါတံ အရိယဓမ္မဝိန္ဒတိ ပဋိလဘတိတိ အတ္ထော။ ဘဂဝတာ ဟိ—

“ဒုက္ခံ ဘိက္ခဝေ ကုသိတော ဝိဟရတိ ဝေါကိဏ္ဏော ပါပကေဟိ
 အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ မဟန္တဉ္စ သဒတ္ထံ ပရိဟာပေတိ။ အာရဒ္ဓ-
 ဝိရိယော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ သုခံ ဝိဟရတိ ပဝိဝိတ္တော ပါပကေဟိ

အကုသလေဟိ၊ ဓမ္မေဟိ၊ မဟန္တဉ္စ သဒတ္ထံ ပရိပူရေတိ၊ န ဘိက္ခဝေ
ဟိနေန အဂ္ဂဿ ပတ္တိ ဟောတိ”တိ—

ဧဝံ အနေကေဟိ သုတ္တေဟိ ကုသိတဿ ဒုက္ခဝိဟာရော၊ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ
စ သုခဝိဟာရော သံဝဏ္ဏိတော။ ဣဓာပိ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ အကတဘိ-
နိဝေသဿ ဝိပဿကဿ ဝီရိယဗလေန အဓိဂန္တဗ္ဗံ တမေဝ သုခဝိဟာရံ
ဒဿေန္တော “ဧဝံ မုနိ ဝီရိယဗလူပပန္နော၊ အင်္ဂါလာသု ဝိန္ဒေ ဟဒယဿ
သန္တိ”န္တိ အာဟ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ တေ ဝါဏိဇော အင်္ဂါလာသုနော
ဝဏ္ဏုပထေ ခဏန္တာ ဥဒကံ လဘိံသု၊ ဧဝံ ဣမသ္မိမ္ပိ သာသနေ အင်္ဂါလာသု
ဟုတွာ ဝါယမမာနော ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခု၊ ဣမံ ဈာနာဒိဘောဒံ ဟဒယဿ သန္တိ
လဘတိ။ သော တံ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ ဥဒကမတ္တဿ အတ္ထာယ ဝီရိယံ ကတွာ
ဣဒါနိ ဧဝရူပေ မဂ္ဂဖလဒါယကေ နိယျာနိကသာသနေ ကသ္မာ ဝီရိယံ
ဩဿဇသီတိ ဧဝံ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ဒဿေတွာ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊
သစ္စပရိယောသာနေ ဩဿဠဝီရိယော ဘိက္ခု၊ အဂ္ဂဖလေ အရဟတ္တေ
ပတိဋ္ဌာသိ။

သတ္တာပိ ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ အနုသန္တိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမော-
ဓာနေတွာ ဒဿေသိ “တသ္မိံ သမယေ ဝီရိယံ အနောဿဇိတွာ ပါသာဏံ
ဘိန္ဒိတွာ မဟာဇနဿ ဥဒကဒါယကော စူဠပဋ္ဌာကော အယံ ဩဿဠဝီရိယော
ဘိက္ခု၊ အဟောသိ၊ အဝသေသပရိသာ ဣဒါနိ ဗုဒ္ဓပရိသာ ဇာတာ၊ သတ္ထဝါဟ-
ဇေဋ္ဌကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

ဝဏ္ဏုပထဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-သေရိဝဝါဏိဇဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဣဒေ ဧ နံ ဝိရာဇေသီတိ ဣမဗ္ဗိ ဓမ္မဒေသနံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော
ဧကံ ဩဿဠဝီရိယမေဝ ဘိက္ခု၊ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဗြိ ပုရိမနယေနဝ
ဘိက္ခုဟိ အာနိတံ ဒိဿာ သတ္တာ အာဟ “တံ ဘိက္ခု၊ ဧဝရူပေ မဂ္ဂဖလဒါယကေ
သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝီရိယံ ဩဿဇန္တော သတသဟဿဋ္ဌနိကာယ ကဉ္စန-
ပါတိယာ ပရိဟိနော သေရိဝဝါဏိဇော ဝိယ စိရံ သောစိဿသိ”တိ။ ဘိက္ခု။

တဿတ္ထဿ အာဝိဘာဝတ္ထံ ဘဂဝန္တံ ယာစိံသုံ၊ ဘဂဝါ ဘဝန္တရေန ပဋိစ္ဆန္တကာရဏံ ပါကဋမကာသိ။

အတိတေ ဣတော ပဉ္စမေ ကပ္ပေ ဗောဓိသတ္တော သေရိဝရဋ္ဌေ ကစ္ဆပုဋ္ဌဝါဏိဇဇော အဟောသိ။ သော သေရိဝနာမကေန^၁ ဧကေန လောလ-
ကစ္ဆပုဋ္ဌဝါဏိဇဇေန သဒ္ဓိံ ဝေါဟာရတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တော နီလဝါဟံ^၂ နာမ နဒိံ^၃
ဥတ္တရိတွာ အရိဋ္ဌပုရံ^၃ နာမ နဂရံ ပဝိသန္တော နဂရဝီထိယော ဘာဇေတွာ
အတ္တနော ပတ္တဝီထိယာ ဘဏ္ဍံ ဝိက္ခိဏန္တော ဝိစရိ၊ ဣတရောပိ အတ္တနော
ပတ္တဝီထိံ ဂဏှိ။ တသ္မိံ စ နဂရေ ဧကံ သေဋ္ဌိကုလံ ပရိဇိဏ္ဍံ အဟောသိ၊ သဗ္ဗေ
ပုတ္တဘာတိကာ စ ဓနဉ္စ ပရိက္ခယံ အဂမံသုံ၊ ဧကာ ဒါရိကာ အယျိကာယ သဒ္ဓိံ
အဝသေသာ အဟောသိ၊ တာ ဒွေပိ ပရေသံ ဘတိံ ကတွာ ဇီဝန္တိ။ ဂေဟေ
ပန တာသံ မဟာသေဋ္ဌိနာ ပရိဘုတ္တပုဗ္ဗာ သုဝဏ္ဏပါတိ ဘာဇနန္တရေ နိက္ခိတ္တာ
ဒိဃရတ္တံ အဝလဉ္စိယမာနာ မလဂ္ဂဟိတာ အဟောသိ၊ တာ တဿာ သုဝဏ္ဏ-
ပါတိဘာဝမ္ပိ န ဇာနန္တိ။ သော လောလဝါဏိဇဇော တသ္မိံ သမယေ “မဏိကေ
ဂဏှထ၊ မဏိကေ ဂဏှထာ”တိ ဝိစရန္တော တံ သရဒ္ဓါရံ ပါပုဏှိ။ သာ
ကုမာရိကာ တံ ဒိသ္မာ အယျိကံ အာဟာ “အဗ္ဗ မယံ ဧကံ ပိဋ္ဌန္တံ ဂဏှာ”တိ။
အဗ္ဗ မယံ ဒုဂ္ဂတာ၊ ကိံ ဒတွာ ဂဏှိဿာမာတိ။ အယံ နော ပါတိ အတ္ထိ၊
နော စ အမှာကံ ဥပကာရာ၊ ဣမံ ဒတွာ ဂဏှာတိ။ သာ ဝါဏိဇံ ပက္ခော-
သာပေတွာ အာသနေ နိဿိဒါပေတွာ တံ ပါတိံ ဒတွာ “အယျ ဣမံ ဂဟေတွာ
တဝ ဘဂိနိယာ ကိဉ္စိဒေဝ ဒေဟိ”တိ အာဟာ။ ဝါဏိဇော ပါတိံ ဟတ္ထေန
ဂဟေတွာဝ “သုဝဏ္ဏပါတိ ဘဝိဿတိ”တိ ပရိဝတ္တေတွာ ပါတိပိဋ္ဌိယံ သူစိယာ
လေခံ ကမ္ပိတွာ သုဝဏ္ဏဘာဝံ ဥတွာ “ဣမာသံ ကိဉ္စိ အဒတွာဝ ဣမံ ပါတိံ
ဟရိဿာမိ”တိ “အယံ ကိံ အဂ္ဂတိ၊ အမုမာသကောပိဿာ မူလံ န ဟောတိ”တိ
ဘူမိယံ ဒိပိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ ဧကေန ပဝိသိတွာ နိက္ခန္တဝီထိံ
ဣတရော ပဝိသိတုံ လဘတိတိ ဗောဓိသတ္တော တံ ဝီထိံ ပဝိသိတွာ “မဏိကေ
ဂဏှထ၊ မဏိကေ ဂဏှထာ”တိ ဝိစရန္တော တမေဝ သရဒ္ဓါရံ ပါပုဏှိ။

ပုန သာ ကုမာရိကာ တထေဝ အယျိကံ အာဟာ။ အထ နံ အယျိကာ “အဗ္ဗ
ပဌမံ အာဂတဝါဏိဇဇော ပါတိံ ဘူမိယံ ဒိပိတွာ ဂတော၊ ဣဒါနိ ကိံ ဒတွာ
ဂဏှိဿာမာ”တိ အာဟာ။ အဗ္ဗ သော ဝါဏိဇော ဖရသဝါစော၊ အယံ ပန
ဝိယဒဿနော မုဒုသလ္လာပေါ၊ အပ္ပေဝ နာမ နံ ဂဏှေယျာတိ။ အဗ္ဗ တေန
ဟိ ပက္ခောသာဟိတိ။ သာ တံ ပက္ခောသိ။ အထဿ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ

၁-သေရိဝါ နာမ (သီ၊ ဣ) ၂-နီလဝါဟိနိ (သီ)၊ တေလဝါဟံ (ဣ) ၃-အန္ဓပုရံ (သီ၊ ဣ)

နိသိန္ဓသံ တံ ပါတိံ အဒံသု။ သော တဿာ သုဝဏ္ဏပါတိဘာဝံ ဥတွာ “အမ္မ အယံ ပါတိ သတသဟဿံ အဂ္ဂတိ၊ သတသဟဿဂ္ဂနကဘဏ္ဍံ မယံ ဟတ္ထေနတ္ထိ” ကိ အာဟ။ အယျ ပဌမံ အာဂတဝါဏီဇော “အယံ အဗုမာသကမ္ပိ န အဂ္ဂတိ” တိ ဝတွာ ဘူမိယံ ခိပိတွာ ဂတော၊ အယံ ပန တဝ ပုညေန သုဝဏ္ဏပါတိ ဇာတာ ဘဝိဿတိ၊ မယံ ဣမံ တုယံ ဒေမ၊ ကိဉ္စိဒေဝ နော ဒတွာ ဣမံ ဂဟေတွာ ယာဟိတိ။ ဗောဓိသတ္တော တသ္မိံ ခဏေ ဟတ္ထဂတာနိ ပဉ္စ ကဟာပဏသတာနိ ပဉ္စသတဂ္ဂနကဉ္စ ဘဏ္ဍံ သဗ္ဗံ ဒတွာ “မယံ ဣမံ တုလဉ္စ ပသိဗ္ဗကဉ္စ အဋ္ဌ စ ကဟာပဏေ ဒေထာ” တိ ဧတ္တကံ ယာစိတွာ အာဒါယ ပက္ကာမိ။ သော သီဃမေဝ နဒီတီရံ ဂန္ဓာ နာဝိကဿ အဋ္ဌ ကဟာပဏေ ဒတွာ နာဝံ အဘိရဟိ။

တတော လောလဝါဏီဇောပိ ပုန တံ ဂေဟံ ဂန္ဓာ “အာဟရထ တံ ပါတိံ၊ တုမှာကံ ကိဉ္စိဒေဝ ဒဿာမိ” တိ အာဟ။ သာ တံ ပရိဘာသိတွာ “တံ အမှာကံ သတသဟဿဂ္ဂနိကံ သုဝဏ္ဏပါတိံ အဗုမာသဂ္ဂနိကမ္ပိ န အကာသိ၊ တုယံ ပန သာမိကသဒိသော ဧကော ဓမ္မိကော ဝါဏီဇော အမှာကံ သဟဿံ ဒတွာ တံ အာဒါယ ဂတော” တိ အာဟ။ တံ သုတွာဝ “သတသဟဿဂ္ဂနိကာယ သုဝဏ္ဏပါတိယာ ပရိဟိနောမ္ပိ၊ မဟာဇာနိ- ကဓော ဝတ မေ အယ” န္တိ သဉ္ဇာတဗလဝသောကော သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာ- ပေတုံ အသက္ကောန္တော ဝိသညိ ဟုတွာ အတ္တနော ဟတ္ထဂတေ ကဟာပဏေ စေဝ ဘဏ္ဍိကဉ္စ ဃရဒ္ဒါရေယေဝ ဝိကိရိတွာ နိဝါသနပါရုပနံ ပဟာယ တုလာဒဏ္ဍံ မုဂ္ဂရံ ကတွာ အာဒါယ ဗောဓိသတ္တဿ အနုပဒံ ပက္ကန္တော နဒီတီရံ ဂန္ဓာ ဗောဓိသတ္တံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “အတ္တေ နာဝိက နာဝံ နိဝတ္တေဟိ” တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော ပန “တာတ မာ နိဝတ္တယိ” တိ ပဋိသေဓေသိ။ ဣတရဿပိ ဗောဓိသတ္တံ ဂစ္ဆန္တံ ပဿန္တဿေဝံ ဗလဝသောကော ဥဒပါဒိ၊ ဟဒယံ ဥဏှံ အဟောသိ၊ မုခဟော လောဟိတံ ဥဂ္ဂန္တိ၊ ဝါပိကဒ္ဓမော ဝိယ ဟဒယံ ဖလိ။ သော ဗောဓိသတ္တေ အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။ ဣဒံ ပဌမံ ဒေဝဒတ္တဿ ဗောဓိသတ္တေ အာဃာတဗန္ဓနံ။ ဗောဓိသတ္တော ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ကထေတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဣမံ ဂါထံ ကထေသိ—

၃။ “ဣဓ စေ နံ ဝိရာဇေသိ၊ သဒ္ဓမ္မဿ နိယာမတွံ။
စိရံ တွံ အနုတပ္ပေသိ၊ သေရိဝါ'ယံဝ ဝါဏိဇဇော”တိ။

တတ္ထ ဣဓ စေ နံ ဝိရာဇေသိ၊ သဒ္ဓမ္မဿ နိယာမတန္တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ
ဧတံ သဒ္ဓမ္မဿ နိယာမတာသင်္ခါတံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဝိရာဇေသိ၊ ယဒိ
ဝိရာဇေသိ၊ ဝိရိယံ ဩဿဇန္တော နာဓိဂစ္ဆသိ န ပဋိလဘသီတိ အတ္ထော။ စိရံ
တွံ အနုတပ္ပေသီတိ” ဧဝံ သန္တေ တွံ ဒီဃမဒ္ဒါနံ သောစန္တော ပရိဒေဝန္တော
အနုတပေဿသိ၊ အထ ဝါ ဩဿဠဝိရိယတာယ အရိယမဂ္ဂဿ ဝိရာဓိတတ္တာ
ဒီဃရတ္တံ နိရယာဒီသု ဥပ္ပန္တော နာနပ္ပကာရာနိ ဒုက္ခာနိ အနုဘဝန္တော
အနုတပ္ပိဿသိ ကိလမိဿသီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ ကထံ? သေရိဝါ'ယံဝ
ဝါဏိဇဇောတိ “သေရိဝါ”တိ ဧဝံနာမကော အယံ ဝါဏိဇဇော ယထာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ
ဟောတိ—ယထာ ပုဗ္ဗေ သေရိဝနာမကော ဝါဏိဇဇော သတသဟဿဉ္စနိကံ
သုဝဏ္ဏပါတိံ လဘိတွာ တဿာ ဂဟဏတ္တာယ ဝိရိယံ အကတွာ တတော
ပရိဟိနော အနုတပ္ပိ၊ ဧဝမေဝ တုမ္ပိ ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဋိယတ္တသုဝဏ္ဏပါတိ-
သဒိသံ အရိယမဂ္ဂံ ဩဿဠဝိရိယတာယ အနဓိဂစ္ဆန္တော တတော ပရိဟိနော
ဒီဃရတ္တံ အနုတပ္ပိဿသိ။ သစေ ပန ဝိရိယံ န ဩဿဇိဿသိ၊ ပဏ္ဍိတဝါဏိဇဇော
သုဝဏ္ဏပါတိံ ဝိယ မမ သာသနေ နဝရိဓမ္မိ လောကုတ္တရဓမ္မံ ပဋိလဘိဿသီတိ။

ဧဝမဿ သတ္တာ အရဟတ္တေန ကုဋံ ဂဏှန္တော ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ဒဿေတွာ
စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဩဿဠဝိရိယော ဘိက္ခု၊
အဂ္ဂဗလေ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာသိ။

သတ္တာပိ ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမော-
ဓာနေတွာ ဒဿေသိ “တဒါ ဗာလဝါဏိဇဇော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊
ပဏ္ဍိတဝါဏိဇဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

သေရိဝဂါဏိဇဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-စူဠသေဋ္ဌိဇာတကဝဏ္ဏနာ

အပ္ပကေနပိ မေဓာဝီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဇီဝကမ္ပဝနေ ဝိဟရန္တော စူဠပန္နကတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တတ္ထ စူဠပန္နကဿ တာဝ နိဗ္ဗတ္တိံ ကထေတဗ္ဗာ။ ရာဇဂဟေ ကိရ နေသေဋ္ဌိကုလဿ မိတာ အတ္တနော ဒါသေနော သဒ္ဓိံ သန္တံ ကတွာ “အညေပိ မေ ဣမံ ကမ္ပံ ဇာနေယျ”န္တိ ဘိတာ ဝေမာဟ “အမေဟိ ဣမသ္မိံ” ဌာနေ ဝသိတုံ န သက္ကာ၊ သစေ မေ မာတာပိတရော ဣမံ ဒေါသံ ဇာနိဿန္တိ၊ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ကရိဿန္တိ၊ ဝိဒေသံ ဂန္တာ ဝသိဿာမာ”တိ ဟတ္ထသာရံ ဂဟေတွာ အဂ္ဂဒ္ဓါရေန နိက္ခမိတွာ “ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ အညေဟိ အဇာန- နဌာနံ ဂန္တာ ဝသိဿာမာ”တိ ဥဘောပိ အဂမံသု။

တေသံ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဝသန္တာနံ သံဝါသမန္ဓာယ တဿာ ကုစ္ဆိယံ ဂဗ္ဘော ပတိဌာသိ။ သာ ဂဗ္ဘပရိပါကံ အာဂမ္မ သာမိကေန သဒ္ဓိံ မန္တေသိ “ဂဗ္ဘော မေ ပရိပါကံ ဂတော၊ ဩတိဗန္ဓုရိရဟိတေ ဌာနေ ဂဗ္ဘဂုဌာနံ နာမ ဥဘိန္တမ္ပိ အမှာကံ ဒုက္ခမေဝ၊ ကုလဂေဟမေဝ ဂစ္ဆာမာ”တိ။ သော “သစာဟံ ဂမိဿာမိ၊ ဇီဝိတံ မေ နတ္ထိ”တိ စိန္တေတွာ “အဇ္ဇ ဂစ္ဆာမ၊ သေ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဒိဝသေ အတိက္ကာ- မေသိ။ သာ စိန္တေသိ “အယံ ဗာလော အတ္တနော ဒေါသမဟန္တတာယ ဂန္တံ န ဥဿဟတိ၊ မာတာပိတရော နာမ ဧကန္တဟိတာ၊ အယံ ဂစ္ဆတု ဝါ မာ ဝါ၊ မယာ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သာ တသ္မိံ ဂေဟာ နိက္ခန္တေ ဂေဟပရိက္ခာရံ ပဋိသာ- မေတွာ အတ္တနော ကုလဃရံ ဂတဘာဝံ အနန္တရဂေဟဝါသိနံ အာရောစေတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။

အထ သော ပုရိသော ဃရံ အာဂတော တံ အဒိသ္မာ ပဋိဝိဿကေ ပုစ္ဆိတွာ “ကုလဃရံ ဂတာ”တိ သုတွာ ဝေဂေန အနုဗန္ဓိတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ သမ္မာပုဏိ။ တဿာပိ တတ္ထေဝ ဂဗ္ဘဂုဌာနံ အဟောသိ။ သော “ကိ” ဣဒံ ဘဒ္ဒေ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာမိ ဧကော ပုတ္တော ဇာတောတိ။ ဣဒါနိ ကိ” ကရိဿာမာတိ။ “ယဿ- ဣာယ မယံ ကုလဃရံ ဂစ္ဆေယျာမ၊ တံ ကမ္ပံ အန္တရာဝ နိပ္ပန္နံ၊ တတ္ထ ဂန္တာ ကိ” ကရိဿာမ၊ နိဝတ္တာမာ”တိ ဒွေပိ ဧကစိတ္တာ ဟုတွာ နိဝတ္တိံသု။ တဿ စ ဒါရကဿ ပန္နေ ဇာတတ္တာ “ပန္နကော”တိ နာမံ အကံသု။ တဿာ န စိရဿေဝ အပရောပိ ဂဗ္ဘော ပတိဌဟိ။ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနော ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ။ တဿာပိ ဒါရကဿ ပန္နေ ဇာတတ္တာ ပဌမဇာတဿ “မဟာပန္နကော”တိ

နာမံ ကတွာ ဣတရဿ “စူဠပန္နကော”တိ နာမံ အကံသု။ တေ ဒွေပိ ဒါရကေ ဂဟေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ အာဂတာ။

တေသံ တတ္ထ ဝသန္တာနံ အယံ မဟာပန္နကဒါရကော အညေ ဒါရကေ “စူဠပိတာ မဟာပိတာ”တိ, “အယုကော အယျိကာ”တိ စ ဝဒန္တေ သုတွာ မာတရံ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗ အညေ ဒါရကာ ‘စူဠပိတာ မဟာပိတာ’တိပိ ဝဒန္တိ၊ ‘အယုကော အယျိကာ’တိပိ ဝဒန္တိ၊ အမှာကံ ဉ္ဇတကာ နတ္ထိ”တိ။ အာမ တာတ တုမှာကံ ဧတ္ထ ဉ္ဇတကာ နတ္ထိ၊ ရာဇဂဟနဂရေ ပန ဝေါ ဓနသေဋ္ဌိ နာမ အယုကော၊ တတ္ထ တုမှာကံ ဗဟူ ဉ္ဇတကာတိ။ ကသ္မာ တတ္ထ န ဂစ္ဆထ အဗ္ဗာတိ။ သာ အတ္တနော အဂမနကာရဏံ ပုတ္တဿ အကထေတွာ ပုတ္တေသု ပုနပ္ပုနံ ကထေန္တေသု သာမိကံ အာဟ “ဣမေ ဒါရကာ မံ အတိဝိယ ကိလမေန္တိ၊ ကိံ နော မာတာပိတရော ဒိသ္မာ မံသံ ခါဒိဿန္တိ၊ ဧဟိ ဒါရကာနံ အယုကကုလံ ဒဿေဿာမာ”တိ။ အဟံ သမ္ဗုခါ ဘဝိတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ တံ ပန တတ္ထ နယိဿာမိတိ။ “သာဓု အယု ယေန ကေနစိ ဥပါယေန ဒါရကာနံ အယုကကုလမေဝ ဒဋ္ဌံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဒွေပိ ဇနာ ဒါရကေ အာဒါယ အနုပုဗ္ဗေန ရာဇဂဟံ ပတွာ နဂရဒ္ဓါရေ ဧကိဿာ သာလာယ နိဝါသံ ကတွာ ဒါရကမာတာ ဒွေ ဒါရကေ ဂဟေတွာ အာဂတဘာဝံ မာတာပိတုနံ အာရောစာပေသိ။

တေ တံ သာသနံ သုတွာ “သံသာရေ ဝိစရန္တာနံ န ပုတ္တော န ဓိတာ နာမ နတ္ထိ၊ တေ အမှာကံ မဟာပရာမိကာ၊ န သက္ကာ တေဟိ အမှာကံ စက္ခုပထေ ဌာတုံ၊ ဧတ္တကံ ပန ဓနံ ဂဟေတွာ ဒွေပိ ဇနာ ဗာသုကဋ္ဌာနံ ဂန္တာ ဇီဝန္တု၊ ဒါရကေ ပန ဣမ ပေသေန္တု”တိ။ သေဋ္ဌိမိတာ မာတာပိတုဟိ ပေသိတံ ဓနံ ဂဟေတွာ ဒါရကေ အာဂတဒူတာနံယေဝ ဟတ္ထေ ဒတွာ ပေသေသိ၊ ဒါရကာ အယုကကုလေ ဝဗုန္တိ။ တေသု စူဠပန္နကော အတိဒဟရော၊ မဟာပန္နကော ပန အယုကေန သဒ္ဓိံ ဒသဗလဿ ဓမ္မကထံ သောတုံ ဂစ္ဆတိ။ တဿ နိစ္စံ သတ္ထု သမ္ဗုခါ ဓမ္မံ သုဏန္တဿ ပဗ္ဗဇာယ စိတ္တံ နမိ၊ သော အယုကံ အာဟ “သစေ တုမေ သမ္ဗုဒ္ဓိစ္ဆထ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇေယျ”န္တိ။ “ကိံ ဝဒေသိ တာတ၊ မယံ သကလလောကဿပိ ပဗ္ဗဇာတော တဝေဝ ပဗ္ဗဇာ ဘဒ္ဒိကာ၊ သစေ သက္ခောသိ၊ ပဗ္ဗဇ တာတာ”တိ သမ္ဗုဒ္ဓိစ္ဆိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂတော။ သတ္တာ “ကိံ မဟာသေဋ္ဌိ ဒါရကော တေ လဒ္ဓေါ”တိ။ “အာမ ဘန္တေ အယံ ဒါရကော မယံ နတ္တာ၊ တုမှာကံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇာမိတိ ဝဒတိ”တိ အာဟ။ သတ္တာ

အညတရံ ပိဏ္ဏစာရိကံ ဘိက္ခုံ “ဣမံ ဒါရကံ ပဗ္ဗာဇေဟိ”တိ အာဏာပေသိ။
ထေရော တဿ တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ၊ သော ဗဟုံ
ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပရိပုဏ္ဏဝသော ဥပသမ္ပဒံ လဘိ။ ဥပသမ္ပန္နော ဟုတွာ
ယောနိသော မနသိကာရေ ကမ္ပံ ကရောန္တော အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

သော ဈာနသုခေန မဂ္ဂသုခေန ဖလသုခေန ဝီတိနာမေန္တော စိန္တေသိ
“သက္ကာ န ခေါ ဣမံ သုခံ စူဠပန္နကဿ ဒါတု”န္တိ။ တတော အယျကသေဋ္ဌိဿ
သန္တိကံ ဂန္တော “မဟာသေဋ္ဌိ သစေ တုမေ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆယ၊ အဟံ စူဠပန္နကံ
ပဗ္ဗာဇေယျ”န္တိ အာဟ။ ပဗ္ဗာဇေထ ဘန္တေတိ။ ထေရော စူဠပန္နကဒါရကံ
ပဗ္ဗာဇေတွာ ဒသသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ စူဠပန္နကသာမဏေရော
ပဗ္ဗဇိတွာဝ ဒန္တော အဟောသိ။

“ပဒုမံ ယထာ ကောကနဒံ သုဂန္ဓံ၊
ပါတော သိယာ ဖုလ္လမဝီတဂန္ဓံ။
အင်္ဂီရသံ ပဿ ဝိရောစမာနံ၊
တပန္နမာဒိစ္စမိဝန္တလိက္ခေ”တိ^၁—

ဣမံ ကေဂါထံ စတူဟိ မာသေဟိ ဂဏှိတုံ နာသက္ခိ။ သော ကိရ ကဿပ-
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ပဗ္ဗဇိတွာ ပညဝါ ဟုတွာ အညတရဿ ဒန္တဘိက္ခုနော
ဥဒ္ဓေသဂ္ဂဟဏကာလေ ပရိဟာသကေဋ္ဌိ^၂ အကာသိ။ သော ဘိက္ခု တေန
ပရိဟာသေန လဇ္ဇိတော နေဝ ဥဒ္ဓေသံ ဂဏှိ၊ န သဇ္ဈာယမကာသိ။ တေန
ကမ္မေန အယံ ပဗ္ဗဇိတွာဝ ဒန္တော ဇာတော၊ ဂဟိတဂဟိတံ ပဒံ ဥပရူပရိ ပဒံ
ဂဏှန္တဿ နဿတိ။ တဿ ဣမမေဝ ဂါထံ ဂဟေတုံ ဝါယမန္တဿ စတ္တာရော
မာသာ အတိက္ကန္တာ။

အထ နံ မဟာပန္နကော အာဟ “စူဠပန္နက တံ ဣမသ္မိံ သာသနေ
အဘဗ္ဗော၊ စတူဟိ မာသေဟိ ကေမ္ပိ ဂါထံ ဂဟေတုံ န သက္ခောသိ၊ ပဗ္ဗဇိတ-
ကိစ္စံ ပန တံ ကထံ မတ္ထကံ ပါပေဿသိ၊ နိက္ခမ ဣတော”တိ ဝိဟာရာ နိက္ခမိ။
စူဠပန္နကော ဗုဒ္ဓသာသနေ သိနေဟေန ဂိဟိဘာဝံ န ပတ္တေတိ။ တသ္မိံ စ
ကာလေ မဟာပန္နကော ဘတ္တုဒ္ဓေသကော ဟောတိ။ ဇီဝကော ကောမာရ-
ဘစ္စော ဗဟုံ ဂန္ဓမာလံ အာဒါယ အတ္တနော အဗ္ဗဝနံ ဂန္တော သတ္တာရံ ပူဇေတွာ
ဓမ္မံ သုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဒသဗလံ ဝဋ္ဋိတွာ မဟာပန္နကံ ဥပသင်္ကမိတွာ

“ကိတ္တကာ ဘန္တေ သတ္တု သန္တိကေ ဘိက္ခု”တိ ပုစ္ဆိ။ ပဉ္စမတ္တာနိ ဘိက္ခု-
သတာနီတိ။ သွေ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါနိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ အာဒါယ အမှာကံ
နိဝေသနေ ဘိက္ခံ ဂဏှထာတိ။ “ဥပါသက စူဠပန္နကော နာမ ဘိက္ခု ဒန္တော
အဝိရုဠိဓမ္မော၊ တံ ဌပေတွာ သေသာနံ နိမန္တနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္နာမီ”တိ ယေရော
အာဟ။ တံ သုတွာ စူဠပန္နကော စိန္တေသိ “ယေရော ဧတ္တကာနံ ဘိက္ခုနံ
နိမန္တနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္နန္တော မံ ဗာဟိရံ ကတွာ သမ္ပုဋ္ဌိန္နတိ၊ နိဿံသယံ မယံ ဘာတိ-
ကဿ မယိ စိတ္တံ ဘိန္တံ ဘဝိဿတိ၊ ကိံ ဣဒါနိ မယံ ဣမိနာ သာသနေန၊ ဂိဟိ
ဟုတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောန္တော ဇီဝိဿာမီ”တိ။

သော ပုနဒိဝေသေ ပါတောဝ “ဂိဟိ ဘဝိဿာမီ”တိ ပါယာသိ။ သတ္တာ
ပစ္စုသကာလေယေဝ လောကံ ဩလောကေန္တော ဣမံ ကာရဏံ ဒိသွာ ပဌမ-
တရံ ဂန္တော စူဠပန္နကဿ ဂမနမဂ္ဂေ ဒွါရကောဌကေ စက်မန္တော အဋ္ဌာသိ။
စူဠပန္နကော သရံ ဂစ္ဆန္တော သတ္တာရံ ဒိသွာ ဥပသက်မိတွာ ဝဋ္ဌိ။ အထ နံ
သတ္တာ “ကဟံ ပန တံ စူဠပန္နက ဣမာယ ဝေလာယ ဂစ္ဆသိ”တိ အာဟ။
ဘာတာ မံ ဘန္တေ နိက္ကမုတိ၊ တေနာဟံ ဝိဗ္ဗမိတုံ ဂစ္ဆာမီတိ။ စူဠပန္နက တဝ
ပဗ္ဗဇော နာမ မမ သန္တကာ၊ ဘာတရာ နိက္ကမိတော ကဿ မမ သန္တိကံ
နာဂဋ္ဌိ၊ ဧဟိ ကိံ တေ ဂိဟိဘာဝေန၊ မမ ‘သန္တိကေ ဘဝိဿသိ’တိ ဘဂဝါ
စူဠပန္နကံ အာဒါယ ဂန္တော ဂန္တကုဋ္ဌိပ္ပမုခေ နိသီဒါပေတွာ “စူဠပန္နက တံ
ပုရတ္တာဘိမုခေါ ဟုတွာ ဣမံ ပိလောတိကံ ‘ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏ’န္တိ
ပရိမဇ္ဇန္တော ဣဓေဝ ဟောဟိ”တိ ဣဒ္ဓိယာ အဘိသင်္ခတံ ပရိသုဒ္ဓံ ပိလောတိကာ-
ခဏှံ ဒဘွာ ကာလေ အာရောစိတေ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ဇီဝကဿ ဂေဟံ
ဂန္တော ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။

စူဠပန္နကောပိ သူရိယံ ဩလောကေန္တော တံ ပိလောတိကာခဏှံ “ရဇော-
ဟရဏံ ရဇောဟရဏ”န္တိ ပရိမဇ္ဇန္တော နိသီဒိ၊ တဿ တံ ပိလောတိကာခဏှံ
ပရိမဇ္ဇန္တဿ ပရိမဇ္ဇန္တဿ ကိလိဋ္ဌံ အဟောသိ။ တတော စိန္တေသိ “ဣဒံ
ပိလောတိကာခဏှံ အတိဝိယ ပရိသုဒ္ဓံ၊ ဣမံ ပန အတ္တဘာဝံ နိဿာယ
ပုရိမပကတိံ ဝိဇဟိတွာ ဧဝံ ကိလိဋ္ဌံ ဇာတံ၊ အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ”တိ ခယဝယံ
ပဌပေန္တော ဝိပဿနံ ဝဓေသိ။ သတ္တာ “စူဠပန္နကဿ စိတ္တံ ဝိပဿနံ အာရဋ္ဌ”န္တိ
ဥတွာ “စူဠပန္နက တံ ဧတံ ပိလောတိကာခဏှာမေဝ သံကိလိဋ္ဌံ ရဇောရဋ္ဌိတံ
ဇာတန္တိ မာ သညံ ကရိ၊ အပ္ပန္နရေ ပန တေ ရာဂရဇာဒယော အတ္ထိ၊ တေ
ဟရာဟိ”တိ ဝတွာ ဩဘာသံဝိဿဇ္ဇေတွာ ပုရတော နိသိန္တော ဝိယ ပညာယ-
မာနရူပေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

“ရာဂေါ ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ၊
ရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ ရဇောတိ။
ဧတံ ရဇံ ဝိပ္ပဇဟိတွ ဘိက္ခဝေါ၊
ဝိဟရန္တိ တေ ဝိဂတရဇဿ သာသနေ။

ဒေါသော ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ၊
ဒေါသဿေတံ အဓိဝစနံ ရဇောတိ။
ဧတံ ရဇံ ဝိပ္ပဇဟိတွ ဘိက္ခဝေါ၊
ဝိဟရန္တိ တေ ဝိဂတရဇဿ သာသနေ။

မောဟော ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ၊
မောဟဿေတံ အဓိဝစနံ ရဇောတိ။
ဧတံ ရဇံ ဝိပ္ပဇဟိတွ ဘိက္ခဝေါ၊
ဝိဟရန္တိ တေ ဝိဂတရဇဿ သာသနေ”တိ”။

ဂါထာပရိယောသာနေ စူဠပန္နကော သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိယေဝဿ တိဏိ ဝိဋ္ဌကာနိ အာဂမံသု။ သော ကိရ ပုဗ္ဗေ ရာဇော ဟုတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော နလာဋ္ဌတော သေဒေ မုစ္စန္တေ ပရိသုဒ္ဓေန သာဋ္ဌကေန နလာဋ္ဌန္တံ ပုဋ္ဌိ၊ သာဋ္ဌကော ကိလိဋ္ဌော အဟောသိ။ သော “ဗ္ဗမံ သရီရံ နိဿာယ ဧဝရူပေါ ပရိသုဒ္ဓေါ သာဋ္ဌကော ပကတိ” ဇဟိတွာ ကိလိဋ္ဌော ဇာတော၊ အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ”တိ အနိစ္စသညံ ပဋိလဘိ။ တေန ကာရဏေနဿ ရဇောဟရဏမေဝ ပစ္စယော ဇာတော။

ဇီဝကောပိ ခေါ ကောမာရဘစ္စော ဒသဗလဿ ဒက္ခိဏောဒကံ ဥပနာမေသိ။ သတ္တာ “နန ဇီဝက ဝိဟာရေ ဘိက္ခု။ အတ္ထိ”တိ ဟတ္ထေန ပတ္တံ ပိဒဟိ။ မဟာပန္နကော “ဘန္တေ ဝိဟာရေ နတ္ထိ ဘိက္ခု”တိ အာဟ။ သတ္တာ “အတ္ထိ ဇီဝက”တိ အာဟ။ ဇီဝကော “တေန ဟိ ဘဏေ ဂစ္ဆ၊ ဝိဟာရေ ဘိက္ခုနံ အတ္ထိဘာဝံ ဝါ နတ္ထိဘာဝံ ဝါ ဇာနာဟိ”တိ ပုရိသံ ပေသေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ စူဠပန္နကော “မယံ ဘာတိကော ‘ဝိဟာရေ ဘိက္ခု။ နတ္ထိ’တိ ဘဏတိ၊ ဝိဟာရေ ဘိက္ခုနံ အတ္ထိဘာဝမဿ ပကာသေဿာမိ”တိ သကလံ အဗ္ဗဝနံ ဘိက္ခုနံယေဝ ပူရေသိ။ ဧကစ္စေ ဘိက္ခု။ စိဝရကမ္ပံ ကရောန္တိ၊ ဧကစ္စေ ရဇနကမ္ပံ၊ ဧကစ္စေ သဇ္ဈာယံ ကရောန္တိတိ ဧဝံ အညမညံ အသဒိသံ ဘိက္ခုသဟဿံ မာပေသိ။ သော ပုရိသော ဝိဟာရေ ဗဟူ ဘိက္ခု၊ ဒိသ္မာ နိဝတ္တိတွာ

“အယျ သကလံ အဗ္ဗေဒနံ ဘိက္ခုဟိ ပရိပုဏ္ဏ” နှိ ဇီဝကဿ အာရောစေသိ။
ထေရောပိ ခေါ တတ္ထေဝ—

သဟဿက္ခတ္တမတ္တာနံ၊ နိမ္မိတိတွာန ပန္နကော။
နိသီဒဗ္ဗေဝနေ ရမ္မေ၊ ယာဝ ကာလပ္ပဝေဒနာတိ။

အထ သတ္တာ တံ ပုရိသံ အာဟ “ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ‘သတ္တာ စူဠပန္နကံ
နာမ ပက္ခောသတိ’တိ ဝဒေဟိ”တိ။ တေန ဂန္ဓာ တထာဝုတ္တေ “အဟံ
စူဠပန္နကော၊ အဟံ စူဠပန္နကော”တိ မုခသဟဿံ ဥဋ္ဌဟိ။ ပုရိသော ဂန္ဓာ
“သဗ္ဗေပိ ကိရ တေ ဘန္တေ စူဠပန္နကာယေဝ နာမာ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ
တွံ ဂန္ဓာ ယော ပဌမံ “အဟံ စူဠပန္နကော”တိ ဝဒတိ။ တံ ဟတ္ထေ ဂဏှ၊
အဝသေသာ အန္တရဓာယိဿန္တိတိ။ သော တထာ အကာသိ၊ တာဝဒေဝ
သဟဿမတ္တာ ဘိက္ခု၊ အန္တရဓာယိသု။ ထေရော တေန ပုရိသေန
သဒ္ဓိံ အဂမာသိ။ သတ္တာ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ ဇီဝကံ အာမန္တေသိ
“ဇီဝက စူဠပန္နကဿ ပတ္တံ ဂဏှ၊ အယံ တေ အနုမောဒနံ ကရိဿတိ”တိ။
ဇီဝကော တထာ အကာသိ။ ထေရော သိဟနာဒံ နဒန္တော တရုဏသီဟော
ဝိယ တိဏိ ပိဋကနိ သံခေါဘေတွာ အနုမောဒနံ အကာသိ။

သတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ဘိက္ခုဟိ
ဝတ္ထေ ဒဿိတေ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဂန္ဓကုဋိပ္ပမုခေ ဌတွာ ဘိက္ခုသံဃဿ
သုဂတောဝါဒံ ဒတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတွာ ဘိက္ခုသံဃံ ဥယျောဇေတွာ
သုရဘိဂန္ဓဝါသိတံ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသိတွာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သိဟသေယျံ
ဥပဂတော။ အထ သာယနသမယေ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု၊ ဣတော စိတော စ
သမောသရိတွာ ရတ္တကမ္မလသာဏိံ ပရိက္ခိပန္နာ ဝိယ နိသီဒိတွာ သတ္တု
ဂုဏကထံ အာရဘိံသု “အာဝုသော မဟာပန္နကော စူဠပန္နကဿ အဇ္ဈာ-
သယံ အဇာနန္တော ‘စတူဟိ မာသေဟိ ဧကဂါထံ ဂဏှိတုံ န သက္ခောတိ၊
ဒန္တော အယ’နှိ ဝိဟာရာ နိက္ကမ္ပိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပန အတ္တနော အနုတ္တရ-
ဓမ္မရာဇတာယ ဧကသ္မိံယေဝဿ အန္တရဘတ္တေ သဟ ပဋိသတ္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ
အဒါသိ၊ တိဏိ ပိဋကနိ ပဋိသတ္တိဒါဟိယေဝ အာဂတာနိ၊ အဟော ဗုဒ္ဓါနံ
ဗလံ နာမ မဟန္တ”နှိ။

အထ ဘဂဝါ ဓမ္မသဘာယံ ဣမံ ကထာပဝတ္တိံ ဥတွာ “အဇ္ဇ မယာ ဂန္တံ
ဝဋ္ဋတိ”တိ ဗုဒ္ဓသေယျာယ ဥဋ္ဌာယ သုရတ္တဒုပဋ္ဌံ နိဝါသေတွာ ဝိဇ္ဇုလတံ ဝိယ

ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ရတ္တကမ္မလသဒိသံ သုဂတမဟာစီဝရံ ပါရပိတွာ သုရဘိဂန္ဓ-
ကုဋိတော နိက္ခမ္မ မတ္တဝါရဏော ဝိယ သီဟဝိက္ကန္တဝိလာသေန ဝိဇ္ဇမ္မမာနော
သီဟော ဝိယ^၁ အနန္တာယ ဗုဒ္ဓလိလာယ ဓမ္မသဘံ ဂန္ဓာ အလင်္ကတမဏ္ဍပ-
မဇ္ဈေ သုပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနံ အဘိရုပ္ပ ဆဗ္ဗဏ္ဍုဗုဒ္ဓရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တော
အဏ္ဍဝကုစ္ဆိံ^၂ ဩဘာသယမာနော^၂ ယုဂန္ဓရမတ္ထကေ ဗာလသုရိယော ဝိယ
အာသနမဇ္ဈေ နိဿိဒိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ပန အာဂတမတ္ထေ ဘိက္ခုသံသော ကထံ
ပစ္ဆိန္နိတွာ တုဏှိ အဟောသိ။

သတ္တာ မုဒုကေန မေတ္တစိတ္တေန ပရိသံ ဩလောကေတွာ “အယံ ပရိသာ
အတိဝိယ သောဘတိ၊ ဧကဿပိ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စံ ဝါ ပါဒကုက္ကုစ္စံ ဝါ ဥက္ကာသိတ-
သဒ္ဓေါ ဝါ ဒိပိတသဒ္ဓေါ ဝါ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေပိမေ ဗုဒ္ဓဂါရဝေန သဂါရဝါ
ဗုဒ္ဓတေဇေန တဇ္ဇိတာ မယိ အာယုကပ္ပမ္ပိ အကထေတွာ နိဿိန္တေ ပဌမံ ကထံ
သမုဋ္ဌာပေတွာ န ကထေဿန္တိ၊ ကထာသမုဋ္ဌာပနဝတ္ထံ နာမ မယာဝ ဇာနိတဗ္ဗံ၊
အဟမေဝ ပဌမံ ကထေဿာမီ”တိ မရုရေန ဗြဟ္မဿရေန ဘိက္ခု။ အာမန္တေတွာ
“ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ၊ ကာ စ ပန ဝေါ
အန္တရာကထာ ဝိပွကတာ”တိ အာဟ။ ဘန္တေ န မယံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ နိသိန္ဓာ
အညံ တိရုစ္ဆာနကထံ ကထေမ၊ တုမှာကံယေဝ ပန ဂုဏေ ဝဏ္ဏယမာနာ
နိသိန္ဓာမှ “အာဝုသော မဟာပန္နကော စူဠပန္နကဿ အဇ္ဈာသယံ အဇာ-
နန္တော ‘စတူဟိ မာသေဟိ ဧကံ ဂါယံ ဂဏှိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဒန္တော အယ’န္တိ
ဝိဟာရာ နိက္ကမ္ပိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပန အနုတ္တရဓမ္မရာဇတာယ ဧကသ္မိံ ယေဝဿ
အန္တရဘတ္တေ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ အဒါသိ၊ အဟော ဗုဒ္ဓါနံ ဗလံ
နာမ မဟန္တ”န္တိ။ သတ္တာ ဘိက္ခုနံ ကထံ သုတွာ “ဘိက္ခဝေ စူဠပန္နကော မံ
နိဿာယ ဣဒါနိ တာဝ ဓမ္မေသု ဓမ္မမဟန္တတံ ပတ္တော၊ ပုဗ္ဗေ ပန မံ နိဿာယ
ဘောဂေသုပိ ဘောဂမဟန္တတံ ပါပုဏှိ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခု တဿတ္ထဿ
အာဝိဘာဝတ္ထံ ဘဂဝန္တံ ယာစိံသု။ ဘဂဝါ ဘဝန္တရေန ပဋိစ္ဆန္တံ ကာရဏံ
ပါကဋ္ဌံ အကာသိ။

အတိတေ ကာသိရဋ္ဌေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိ-
သတ္တော သေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သေဋ္ဌိဌာနံ လဘိတွာ စူဠသေဋ္ဌိ
နာမ အဟောသိ၊ သော ပဏှိတော ဗျတ္တော သဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဇာနာတိ။ သော
ဧကဒိဝသံ ရာဇုပဌာနံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရီယံ မတမူသိကံ ဒိသ္မာ တင်္ခဏညေဝ

၁-မတ္တဝါရဏသီဟဝိက္ကန္တဝိလာသေန (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)၊ မတ္တဝါရဏသီဟဝိက္ကန္တဝိလာသော ဝိယ (က)

၂-သင်္ခေါဘယမာနော (သျှာ)၊ ခေါဘယမာနော (က)

နက္ခတ္တံ သမာနေတွာ ဣဒမာဟ “သက္ကာ စက္ခုမတာ ကုလပုတ္တေန ဣမံ ဥန္တုရံ ဂဟေတွာ ပုတ္တဒါရဘရဏန္တ ကာတုံ ကမ္မန္တေ စ ပယောဇေတု”န္တိ။ အညတရော ဒုဂ္ဂတကုလပုတ္တော တံ သေဠိဿ ဝစနံ သုတွာ “နာယံ အဇာနိတွာ ကထေဿတိ”တိ တံ မူသိကံ ဂဟေတွာ ဧကသ္မိံ အာပဏေ ဗိဠာလဿတ္တာယ ဝိတ္တိဏိတွာ ကာကဏိကံ လဘိတွာ တာယ ကာကဏိကာယ ဖာဏိတံ ဂဟေတွာ ဧကေန သဋ္ဌေန ပါနီယံ ဂဏှိ။ သော အရညတော အာဂစ္ဆန္တေ မာလာကာရေ ဒိသ္မာ ထောကံ ထောကံ ဖာဏိတခဏှံ ဒတွာ ဥဠုဏေန ပါနီယံ အဒါသိ၊ တေ စဿ ဧကေကံ ပုပ္ဖမုဋ္ဌိံ အဒံသု။ သော တေန ပုပ္ဖမူလေန ပုနဒိဝသေပိ ဖာဏိတန္တ ပါနီယသဋ္ဌန္တ ဂဟေတွာ ပုပ္ဖါရာမမေဝ ဂတော။ တဿ တံ ဒိဝသံ မာလာကာရာ အဓောစိတကေ ပုပ္ဖဂစ္ဆေ ဒတွာ အဂမံသု။ သော န စိရဿေဝ ဣမိနာ ဥပါယေန အဋ္ဌ ကဟာပဏေ လဘိ။

ပုန ဧကသ္မိံ ဝါတဝုဋ္ဌိဒိဝသေ ရာဇယျာနေ ဗဟူ သုက္ခဒဏ္ဍကာ စ သာခါ စ ပလာသန္တ ဝါတေန ပါတိတံ ဟောတိ၊ ဥယျာနပါလော ဆဇ္ဇေတုံ ဥပါယံ န ပဿတိ။ သော တတ္ထ ဂန္တာ “သစေ ဣမာနိ ဒါရုပဏ္ဏာနိ မယံ ဒဿသိ၊ အဟံ တေ ဣမာနိ သဗ္ဗာနိ နိဟရိဿာမိ”တိ ဥယျာနပါလံ အာဟ၊ သော “ဂဏှ အယျာ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ စူဠန္တေဝါသိကော ဒါရကာနံ ကိဠနမဏ္ဍလံ ဂန္တာ ဖာဏိတံ ဒတွာ မုဟုတ္တေန သဗ္ဗာနိ ဒါရုပဏ္ဏာနိ နိဟရာပေတွာ ဥယျာနဒ္ဓါရေ ရာသိ ကာရေသိ။ တဒါ ရာဇကုမ္ဘကာရော ရာဇကုလေ ဘာဇနာနံ ပစနတ္တာယ ဒါရုနိ ပရိယေသမာနော ဥယျာနဒ္ဓါရေ တာနိ ဒိသ္မာ တဿ ဟတ္ထတော ကိဏိတွာ ဂဏှိ။ တံ ဒိဝသံ စူဠန္တေဝါသိကော ဒါရုဝိက္ကယေန သောဠသ ကဟာပဏေ စာဋိအာဒိနိ စ ပဉ္စ ဘာဇနာနိ လဘိ။

သော စတုရိသတိယာ ကဟာပဏေသု ဇာတေသု “အတ္ထိ အယံ ဥပါယော မယ”န္တိ နဂရဒ္ဓါရတော အဝိဒူရေ ဌာနေ ဧကံ ပါနီယစာဋိံ ဌပေတွာ ပဉ္စသတေ တိဏဟာရကေ ပါနီယေန ဥပဋ္ဌဟိ။ တေ အာဟံသု “သမ္မ တံ အမှာကံ ဗဟူပကာရော၊ ကိံ တေ ကရောမာ”တိ။ သော “မယံ ကိစ္စေ ဥပ္ပန္တေ ကရိဿထာ”တိ ဝတွာ ဣတော စိတော စ ဝိစရန္တော ထလပထ-ကမ္မိကေန စ ဇလပထကမ္မိကေန စ သဒ္ဓိံ မိတ္တသန္တဝံ အကာသိ။ တဿ ထလပထကမ္မိကော “သွေ ဣမံ နဂရံ အဿဝါဏိဇကော ပဉ္စ အဿသတာနိ ဂဟေတွာ အာဂမိဿတိ”တိ အာစိက္ခိ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ တိဏ-ဟာရကေ အာဟ “အဇ္ဇေ မယံ ဧကေကံ တိဏကလာပံ ဒေထ၊ မယာ စ တိဏေ အဝိတ္တိဏိတေ အတ္တနော တိဏံ မာ ဝိတ္တိဏထာ”တိ။ တေ “သာရူ”တိ

သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတွာ ပဉ္စ တိဏကလာပသတနိ အာဟရိတွာ တဿ သရေ ပါပယိံသု။
အဿဝါဏိဇော သကလနဂရေ အဿာနံ ဂေါစရံ အလဘိတွာ တဿ
သဟဿံ ဒတွာ တံ တိဏံ ဂဏှိ။

တတော ကတိပါဟစ္စယေနဿ ဇလပထကမ္ပိကော သဟာယကော
အာရောစေသိ “ပဉ္စနမ္ပိ မဟာနာဝါ အာဂတာ”တိ။ သော “အတ္ထိ အယံ
ဥပါယော”တိ အဋ္ဌဟိ ကဟာပဏေဟိ သဗ္ဗပရိဝါရသမ္ပန္နံ တာဝကာလိကံ ရထံ
ဂဟေတွာ မဟန္တေန ယသေန နာဝါပဉ္စနံ ဂန္တော ဧကံ အင်္ဂုလိမုဒ္ဓိကံ နာဝိကဿ
သစ္စကာရံ ဒတွာ အဝိဒူရေ ဌာနေ သာဏိယာ ပရိက္ခိပါပေတွာ နိသိန္ဓော
ပုရိသေ အာဏာပေသိ “ဗာဟိရတော ဝါဏိဇေသု အာဂတေသု တတိယေန
ပဋိဟာရေန မံ အာရောစေသော”တိ။ “နာဝါ အာဂတာ”တိ သုတွာ ဗာရာ-
ဏသိတော သတမတ္တာ ဝါဏိဇော “ဘဏှံ ဂဏှာမာ”တိ အာဂမိံသု။ ဘဏှံ
တုမှေ န လဘိဿထ။ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ မဟာဝါဏိဇေန သစ္စကာရော
ဒိန္ဓောတိ။ တေ တံ သုတွာ တဿ သန္တိကံ အာဂတာ။ ပါဒမူလိကပုရိသာ
ပုရိမသညာဝသေန တတိယေန ပဋိဟာရေန တေသံ အာဂတဘာဝံ အာရော-
စေသုံ။ တေ သတမတ္တာ ဝါဏိဇော ဧကေကံ သဟဿံ ဒတွာ တေန သဒ္ဓိံ
နာဝါယ ပတ္တိကာ ဟုတွာ ပုန ဧကေကံ သဟဿံ ဒတွာ ပတ္တိံ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ
ဘဏှံ အတ္တနော သန္တကမကံသု။

စူဠန္တေဝါသိကော ဒွေ သတသဟဿာနိ ဂဏှိတွာ ဗာရာဏသိံ အာဂန္တော
“ကတညုနာ မေ ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဧကံ သတသဟဿံ ဂါဟာပေတွာ စူဠ-
သေဋ္ဌိဿ သမိပံ ဂတော။ အထ နံ သေဋ္ဌိ “ကိ” တေ တာတ ကတွာ ဣဒံ ဓနံ
လဒ္ဓ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော “တုမှေဟိ ကထိတဥပါယေ ဌတွာ စတုမာသဗ္ဗန္တရေယေဝ
လဒ္ဓ”န္တိ မတမူသိကံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗံ ဝတ္ထု ကထေသိ။ စူဠသေဋ္ဌိ တဿ
ဝစနံ သုတွာ “ဣဒါနိ ဧဝရူပံ ဒါရကံ မမ သန္တကံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝယပ္ပတ္တံ
အတ္တနော ဓိတရံ ဒတွာ သကလကုဋုဗ္ဗဿ သာမိကံ အကာသိ။ သော
သေဋ္ဌိနော အစ္စယေန တသ္မိံ နဂရေ သေဋ္ဌိဌာနံ လဘိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ
ယဏာကမ္ပံ အဂမာသိ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ကထေတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဣမံ ဂါထံ
ကထေသိ—

၄။ “အပ္ပကေနပိ မေဓာဝိ၊ ပါဘတေန ဝိစက္ခဏော။
သမုဋ္ဌာပေတိ အတ္တာနံ၊ အဏုံ အဂ္ဂိံ သန္ဓမ”န္တိ။

တတ္ထ အပ္ပကေနပီတိ ထောကေနပိ ပရိတ္တကေနပိ။ မေဓာပီတိ ပညဝါ။ ပါဘတေနာတိ ဘဏ္ဍမူလေန။ ဝိစက္ခဏောတိ ဝေါဟာရကုသလော။ သမုဋ္ဌာပေတိ အတ္တာနန္တိ မဟန္တံ နေဉ္စ ယသဉ္စ ဥပ္ပါဒေတွာ တတ္ထ အတ္တာနံ သဏ္ဌာပေတိ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ ယထာ ကိံ? အဏုံ အဂ္ဂိံ သန္ဓမံ၊ ယထာ ပဏ္ဍိတပုရိသော ပရိတ္တံ အဂ္ဂိံ အနုက္ကမေန ဂေါမယစုဏ္ဏာဒီနိ ပက္ခိပိတွာ မုခဝါတေန မေန္တော သမုဋ္ဌာပေတိ ဝဓေတိ မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ ကရေတိ၊ ဧဝမေဝ ပဏ္ဍိတော ထောကမ္ပိ ပါဘတံ လဘိတွာ နာနာဥပါယေဟိ ပယောဇေတွာ နေဉ္စ ယသဉ္စ ဝဓေတိ၊ ဝဓေတွာ စ ပန တတ္ထ အတ္တာနံ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ တာယ ဧဝ ဝါ ပန နေယသမဟန္တတာယ အတ္တာနံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ အဘိညာတံ ပါကဋံ ကရေတိတိ အတ္ထော။

ဣတိ ဘဂဝါ “ဘိက္ခဝေ စူဠပန္နကော မံ နိဿာယ ဣဒါနိ ဓမ္မေသု ဓမ္မမဟန္တတံ ပတ္တော၊ ပုဗ္ဗေ ပန ဘောဂေသုပိ ဘောဂမဟန္တတံ ပါပုဏီ”တိ ဧဝံ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ဒဿေတွာ ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ အနုသန္တိံ ဃဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ စူဠန္တေဝါသိကော စူဠပန္နကော အဟောသိ၊ စူဠကသေဋ္ဌိ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

စူဠသေဋ္ဌိဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-တဏှုလနာဠိဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကိမဿိတိ တဏှုလနာဠိကာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လာလုဒါယိတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တသ္မိံ သမယေ အာယသ္မာ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော သံဃဿ ဘတ္တုဒ္ဓေသကော ဟောတိ။ တသ္မိံ ပါတောဝ သလကဘတ္တာနိ ဥဒ္ဓိသမာနေ လာလုဒါယိတ္ထေရဿ ကဒါမိ ဝရဘတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ ကဒါမိ လာမကဘတ္တံ။ သော လာမကဘတ္တဿ ပတ္တဒိဝသေ သလကကင်္ဂ အာကုလံ ကရေတိ၊ “ကိံ ဒဗ္ဗောဝ သလကံ ဒါတုံ ဇာနာတိ၊ အမှေ န ဇာနာမာ”တိ ဝဒတိ။ တသ္မိံ သလကကင်္ဂ အာကုလံ ကရေန္တေ “ဟန္တ ဒါနိ တွမေဝ သလကံ ဒေဟိ”တိ သလကပဏ္ဍိံ အဒံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ သော သံဃဿ သလကံ အဒါသိ။ ဒေန္တော စ ပန “ဣဒံ ဝရဘတ္တ”န္တိ ဝါ “လာမကဘတ္တ”န္တိ ဝါ “အသုကဝဿဂ္ဂေ ဝရဘတ္တ”န္တိ ဝါ “အသုကဝဿဂ္ဂေ လာမကဘတ္တ”န္တိ ဝါ န ဇာနာတိ၊ ဌိတိကံ ကရေန္တောပိ “အသုကဝဿဂ္ဂေ ဌိတိကာ”တိ

န သလ္လက္ခေတ္တံ။ ဘိက္ခုနံ ဌိတဝေလောယ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ အယံ ဌိတိကာ ဌိတာ၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ အယ”န္တိ ဘူမိယံ ဝါ ဘိတ္တိယံ ဝါ လေခံ ကမုတိ။ ပုနဒိဝသေ သလ္လာကဂ္ဂေ ဘိက္ခု မန္တတရာ ဝါ ဟောန္တိ ဗဟုတရာ ဝါ၊ တေသု မန္တတရေသု လေခါ ဟေဋ္ဌာ ဟောတိ၊ ဗဟုတရေသု ဥပရိ။ သော ဌိတိကံ အဇာနန္တော လေခါသညာယ သလ္လာကံ ဒေတိ။

အထ နံ ဘိက္ခု “အာဝုသော ဥဒါယိ လေခါ နာမ ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဟောတိ ဥပရိ ဝါ၊ ဝရဘတ္တံ ပန အသုကဝဿဂ္ဂေ ဌိတံ၊ လာမကဘတ္တံ အသုကဝဿဂ္ဂေ”တိ အာဟံသု။ သော ဘိက္ခု ပဋိပ္ပရန္တော “ယဒိ ဧဝံ အယံ လေခါကဿာ ဧဝံ ဌိတာ၊ ကိံ အဟံ တုမှာကံ သဒ္ဓဟာမိ၊ ဣမိဿာ လေခါယ သဒ္ဓဟာမိ”တိ ဝဒတိ။ အထ နံ ဒဟရာ စ သာမဏေရာ စ “အာဝုသော လာလုဒါယိ တယိ သလ္လာကံ ဒေန္တေ ဘိက္ခု လာဘေန ပရိဟာယန္တိ၊ န တံ ဒါတုံ အနုစ္ဆရိကော၊ ဂစ္ဆ ဣတော”တိ သလ္လာကဂ္ဂတော နိက္ကမိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ သလ္လာကဂ္ဂေ မဟန္တံ ကောလာ-ဟလံ အဟောသိ။ တံ သုတွာ သတ္တာ အာနန္ဒတ္ထေရံ ပုစ္ဆိ “အာနန္ဒ သလ္လာကဂ္ဂေ မဟန္တံ ကောလာဟလံ၊ ကိံ သဒ္ဓေါ နာမေသော”တိ။ ထေရော တထာဂတဿ တမတ္ထံ အာရောစေသိ၊ “အာနန္ဒ န ဣဒါနေဝ လာလုဒါယိ အတ္တနော ဗာလ-တာယ ပရေသံ လာဘဟာနိံ” ကရေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကာသိယေဝါ”တိ အာဟ။ ထေရော တဿတ္ထဿ အာဝိဘာဝတ္ထံ ဘဂဝန္တံ ယာစိ၊ ဘဂဝါ ဘဝန္တရေန ပဋိစ္ဆန္တံ ကာရဏံ ပါကဋံ အကာသိ။

အတိတေ ကာသိရဋ္ဌေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တော ရာဇာ အဟောသိ၊ တဒါ အမှာကံ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဋ္ဌါပနိကော” အဟောသိ၊ ဟတ္ထိ-အဿာဒီနိ စေဝ မဏိသုဝဏ္ဏာဒီနိ စ အဋ္ဌါပေသိ၊ အဋ္ဌါပေတွာ ဘဏ္ဍာသမိ-ကာနံ ဘဏ္ဍာနုရူပမေဝ မူလံ ဒါပေသိ။ ရာဇာ ပန လုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သော လောဘပကတိတာယ ဧဝံ စိန္တေသိ “အယံ အဋ္ဌါပနိကော ဧဝံ အဋ္ဌါပေန္တော န စိရဿေဝ မမ ဂေဟေ ခနံ ပရိက္ခယံ ဂမေဿတိ၊ အညံ အဋ္ဌါပနိကံ ကရိဿာမိ”တိ။ သော သီဟပဉ္စရံ ဥဋ္ဌါဋ္ဌေတွာ ရာဇင်္ဂဏံ ဩလောကေန္တော ဧကံ ဂါမိကမနုဿံ လောလဗာလံ ရာဇင်္ဂဏေန ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “ဧသ မယံ အဋ္ဌါပနိကကမ္မံ ကာတုံ သက္ခိဿတိ”တိ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သက္ခိဿသိ ဘဏေ အမှာကံ အဋ္ဌါပနိကကမ္မံ ကာတု”န္တိ အာဟ။ သက္ခိဿာမိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ အတ္တနော နေရက္ခဏတ္ထာယ တံ ဗာလံ အဋ္ဌါပနိကကမ္မေ ဌပေသိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ သော ဗာလော ဟတ္ထိအဿာဒီနိ အဋ္ဌါပေန္တော အဋ္ဌိ

ဟာပေတွာ ယထာရုစိယာ ကထေတိ။ တဿ ဌာနုန္တရေ ဌိတတ္တာ ယံ သော ကထေတိ၊ တမေဝ မူလံ ဟောတိ။

တသ္မိံ ကာလေ ဥတ္တရာပထတော ဧကော အဿဝါဏီဇော ပဉ္စ အဿသတာနိ အာနေသိ။ ရာဇာ တံ ပုရိသံ ပက္ခောသာပေတွာ အဿေ အဋ္ဌိပေသိ၊ သော ပဉ္စန္ဒံ အဿသတာနံ ဧကံ တဏှာလနာဠိကံ အဋ္ဌမကာသိ။ ကတွာ စ ပန “အဿဝါဏီဇေယ ဧကံ တဏှာလနာဠိကံ ဒေသာ”တိ ဝတွာ အဿေ အဿသာလာယံ သဏ္ဌာပေသိ။ အဿဝါဏီဇော ပေါရာဏအဋ္ဌိပနိကဿ သန္တိကံ ဂန္တာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတွာ “ဣဒါနိ ကိံ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော အာဟ “တဿ ပုရိသဿ လဉ္စံ ဒတွာ ဧဝံ ပုစ္ဆထ ‘အမှာကံ တာဝ အဿာ ဧကံ တဏှာလနာဠိကံ အဋ္ဌန္တိတိ ဉ္ဈတမေတံ၊ တုမှေ ပန နိဿာယ တဏှာလနာဠိယာ အဋ္ဌံ ဇာနိတုကာမမှာ၊ သက္ခိဿထ နော ရညော သန္တိကေ ဌတွာ သာ တဏှာလနာဠိကာ ဣဒံ နာမ အဋ္ဌတိတိ ဝတ္ထုန္တိ၊ သစေ သက္ခောမိတိ ဝဒတိ၊ တံ ဂဟေတွာ ရညော သန္တိကံ ဂစ္ဆထ၊ အဟမ္မိ တတ္ထ အာဂမိဿာမိ”တိ။

အဿဝါဏီဇော “သာရူ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတွာ အဋ္ဌိပနိကဿ လဉ္စံ ဒတွာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သော လဉ္စံ လဘိတွာဝ “သက္ခိဿာမိ တဏှာလနာဠိ အဋ္ဌိပေတု”န္တိ။ “တေန ဟိ ဂစ္ဆာမ ရာဇကုလ”န္တိ တံ အာဒါယ ရညော သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဗောဓိသက္ခောပိ အညေပိ ဗဟူ အမစ္စာ အဂမိံသု။ အဿဝါဏီဇော ရာဇာနံ ဝဉ္စိတွာ အာဟ “ဒေဝ ပဉ္စန္ဒံ အဿသတာနံ ဧကံ တဏှာလနာဠိ အဋ္ဌနကဘာဝံ ဇာနာမ၊ သာ ပန တဏှာလနာဠိ ကိံ အဋ္ဌတိတိ အဋ္ဌိပနိကံ ပုစ္ဆထ ဒေဝါ”တိ။ ရာဇာ တံ ပဝတ္တိံ အဇာနန္တော “အတ္တေ အဋ္ဌိပနိက ပဉ္စ အဿသတာနိ ကိံ အဋ္ဌန္တိ”တိ ပုစ္ဆိ။ တဏှာလနာဠိ ဒေဝါတိ။ “ဟောတု ဘဏေ အဿာ တာဝ တဏှာလနာဠိ အဋ္ဌန္တိ၊ သာ ပန ကိံ အဋ္ဌတိ တဏှာလနာဠိကာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော ဗာလပုရိသော “ဗာရာဏသိံ သန္တရဗာဟိရံ အဋ္ဌတိ တဏှာလနာဠိကာ”တိ အာဟ။ သော ကိရ ပုဗ္ဗေ ရာဇာနံ အနုဝတ္တန္တော ဧကံ တဏှာလနာဠိ အဿာနံ အဋ္ဌမကာသိ၊ ပုန ဝါဏီဇေယ ဟတ္ထတော လဉ္စံ လဘိတွာ တဿာ တဏှာလနာဠိကာယ ဗာရာဏသိံ သန္တရဗာဟိရံ အဋ္ဌမကာသိ။ တဒါ ပန ဗာရာဏသိယာ ပါကာရပရိက္ခေပေါ ဒွါဒသယောဇနိကော ဟောတိ။ ဣဒမဿ အန္တရံ၊ ဗာဟိရံ ပန တိယောဇနသတိကံ ရဋ္ဌံ။ ဣတိ သော

ဗာလော ဧဝံ မဟန္တံ ဗျာရာဏသိံ သန္တရဗာဟိရံ တဏှာလနာဠိကာယ အဋ္ဌမကာသိ။

တံ သုတွာ အမစ္စာ ပါဏိံ ပဟရိတွာ ဟသမာနာ “မယံ ပုဗ္ဗေ ပထဝိဉ္စ ရဇ္ဇေ အနုဋ္ဌန္တိ သညိနော အဟုမှ၊ ဧဝံ မဟန္တံ ကိရ သရာဇကံ ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ တဏှာလနာဠိမတ္တံ အဋ္ဌတိ၊ အဟော အဋ္ဌါပနိကဿ ဉာဏသမ္ပဒါ၊ ကဟံ ဧတ္တကံ ကာလံ အယံ အဋ္ဌါပနိကော ဝိဟာသိ၊ အမှာကံ ရညော ဧဝ အနုစ္ဆရိကော”တိ ပရိဟာသံ အကံသု—

၅။ “ကိမဋ္ဌတိ တဏှာလနာဠိကာ’ယံ၊
အဿာန မူလာယ ဝဒေဟိ ရာဇ။
ဗာရာဏသိံ သန္တရဗာဟိရံ၊
အယမဋ္ဌတိ တဏှာလနာဠိကာ”တိ။

တသ္မိံ ကာလေ ရာဇာ လဇ္ဇိတော တံ ဗာလံ နိက္ကဗျာပေတွာ ဗောဓိသတ္တ-
ဿေဝ အဋ္ဌါပနိကဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ အနုသန္တိံ
သဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဂါမိကဗာလအဋ္ဌါပနိကော
လာလုဒါယီ အဟောသိ၊ ပဏှိတအဋ္ဌါပနိကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ
ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

တဏှာလနာဠိဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ဒေဝဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္ပန္နာတိ ဣဒံ ဘဂဝါ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ
ဗဟုဘဏှိကံ ဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိဝါသိ ကိရေကော ကုဋုမ္ဗိ-
ကော ဘရိယာယ ကာလကတာယ ပဗ္ဗဇိ။ သော ပဗ္ဗဇန္တော အတ္တနော
ပရိဝေဏဉ္စ အဂ္ဂိသာလဉ္စ ဘဏှဂပ္ပဉ္စ ကာရေတွာ ဘဏှဂပ္ပံ သပ္ပိတဏှာလာ-
ဒီဟိ ပူရေတွာ ပဗ္ဗဇိ။ ပဗ္ဗဇိတွာ စ ပန အတ္တနော ဒါသေ ပက္ခောသာပေတွာ
ယထာရူပိတံ အာဟာရံ ပစာပေတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဗဟုပရိက္ခာရော စ

အဟောသိ၊ ရတ္တိံ အညံ နိဝါသနပါရူပနံ ဟောတိ၊ ဒိဝါ အညံ။ ဝိဟာရ-
ပစ္စန္ဓေ ဝသတိ။ တဿေကဒိဝသံ စိဝရပစ္စတ္တရဏာဒိနိ နိဟရိတွာ ပရိဝေဏေ
ပတ္တရိတွာ သုက္ခာပေန္တဿ သမ္ပဟုလာ ဇာနပဒါ ဘိက္ခု။ သေနာသနစာရိကံ
အာဟိဏ္ဏန္တာ ပရိဝေဏံ ဂန္တာ စိဝရာဒိနိ ဒိသ္မာ “ကဿိမာနိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။
သော “မယံ အာဝုသော”တိ အာဟ။ အာဝုသော ဣဒမ္ပိ စိဝရံ ဣဒမ္ပိ နိဝါသနံ
ဣဒမ္ပိ ပစ္စတ္တရဏံ သဗ္ဗံ တုယုမေဝါတိ။ အာမ မယုမေဝါတိ။ “အာဝုသော
ဘဂဝတာ တိဏိ စိဝရာနိ အနညာတာနိ၊ တံ ဧဝံ အပ္ပိစ္ဆဿ ဗုဒ္ဓဿ
သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဧဝံ ဗဟုပရိက္ခာရော ဇာတော၊ ဧဟိ တံ ဒသဗလဿ
သန္တိကံ နေဿာမာ”တိ တံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ အဂမံသု။

သတ္ထာ ဒိသ္မာဝ “ကိ” န ခေါ ဘိက္ခုဝေ အနိစ္စမာနကံယေဝ ဘိက္ခု၊
ဂဏှိတွာ အာဂတတ္ထာ”တိ အာဟ။ ဘန္တေ အယံ ဘိက္ခု ဗဟုဘဏ္ဍော ဗဟု-
ပရိက္ခာရောတိ။ သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဗဟုဘဏ္ဍောတိ။ သစ္စံ ဘဂဝါတိ။ ကသ္မာ
ပန တံ ဘိက္ခု ဗဟုဘဏ္ဍော ဇာတော၊ နန အဟံ အပ္ပိစ္ဆတာယ သန္တုဠိ-
တာယ ပဝိဝေကဿ ဝိရိယာရမ္ဘဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒါမီတိ။ သော သတ္ထု ဝစနံ
သုတွာ ကုပိတော “ဣမိနာ ဒါနိ နိဟာရေန စရိဿာမီ”တိ ပါရူပနံ ဆဇ္ဇေတွာ
ပရိသမဇ္ဈေ ဧကစိဝရော အဋ္ဌာသိ။

အထ နံ သတ္ထာ ဥပတ္တမ္ဘယမာနော “နန တံ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ ဟိရောတ္တပု-
ဂဝေသကော ဒကရက္ခသကာလေပိ ဟိရောတ္တပုံ ဂဝေသမာနော ဒွါဒသ
သံဝစ္ဆရာနိ ဝိဟာသိ၊ အထ ကသ္မာ ဣဒါနိ ဧဝံ ဂရုကေ ဗုဒ္ဓသာသနေ
ပဗ္ဗဇိတွာ စတုပရိသမဇ္ဈေ ပါရူပနံ ဆဇ္ဇေတွာ ဟိရောတ္တပုံ ပဟာယ
ဌိတောသိ”တိ။ သော သတ္ထု ဝစနံ သုတွာ ဟိရောတ္တပုံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ တံ
စိဝရံ ပါရူပိတွာ သတ္ထာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။ ဘိက္ခု၊ တဿတ္ထဿ
အာဝိဘာဝတ္ထံ ဘဂဝန္တံ ယာစိံသု၊ ဘဂဝါ ဘဂန္တရေန ပဋိစ္ဆန္တံ ကာရဏံ
ပါကဋ္ဌံ အကာသိ။

အတိတေ ကာသိရဋ္ဌေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။
တဒါ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္တိံ ဂဏှိ။
တဿ နာမဂ္ဂဟဏာဒိဝေသေ “မဟိသာသကုမာရော”တိ နာမံ အကံသု။ တဿ
အာဓာဝိတွာ ပရိဓာဝိတွာ ဝိစရဏကာလေ ရညော အညောပိ ပုတ္တော
ဇာတော၊ တဿ “စန္ဒကုမာရော”တိ နာမံ အကံသု။ တဿ ပန အာဓာဝိတွာ
ပရိဓာဝိတွာ ဝိစရဏကာလေ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာ ကာလမကာသိ၊ ရာဇာ

အညံ့ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ သာ ရညော ပိယာ အဟောသိ မနာပါ။ သာပိ သံဝါသမန္တာယ ဧကံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ “သူရိယကုမာရော”တိဿ နာမံ အကံသု။ ရာဇာ ပုတ္တံ ဒိသွာ တုဋ္ဌစိတ္တော “ဘဒ္ဒေ ပုတ္တဿ တေ ဝရံ ဒမ္မိ”တိ အာဟ၊ ဒေဝီ ဝရံ ဣတ္ထိတကာလေ ဂဟေတဗ္ဗံ ကတွာ ဌပေသိ။ သာ ပုတ္တေ ဝယပ္ပတ္တေ ရာဇာနံ အာဟ “ဒေဝေန မယံ ပုတ္တဿ ဇာတကာလေ ဝရော ဒိန္နော၊ ပုတ္တဿ မေ ရဇ္ဇံ ဒေဟီ”တိ။ ရာဇာ “မယံ ဒွေ ပုတ္တာ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာ ပိယ ဇလမာနာ ဝိစရန္တိ၊ န သက္ကာ တဝ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ဒါတု”န္တိ ပဋိက္ခိပိတွာပိ တံ ပုနပ္ပုနံ ယာစမာနမေဝ ဒိသွာ “အယံ မယံ ပုတ္တာနံ ပါပကမ္မိ စိန္နေယျာ”တိ ပုတ္တေ ပက္ခောသာပေတွာ အာဟ “တာတာ အဟံ သူရိယကုမာရဿ ဇာတကာလေ ဝရံ အဒါသိ”။ ဣဒါနိဿ မာတာ ရဇ္ဇံ ယာစတိ၊ အဟံ တဿ န ဒါတုကာမော၊ မာတုဂါမော နာမ ပါပေါ၊ တုမှာကံ ပါပကမ္မိ စိန္နေယျ၊ တုမှေ အရညံ ပဝိသိတွာ မမ အစ္စယေန ကုလသန္တကေ နဂရေ ရဇ္ဇံ ကရေယျာထာ”တိ ရောဒိတွာ ကန္တိတွာ သိသေ စုမ္ဘိတွာ ဥယျောဇေသိ။ တေ ပိတရံ ဝန္တိတွာ ပါသာဒါ ဩတရန္တေ ရာဇင်္ဂဏေ ကိဋ္ဌမာနော သူရိယကုမာရော ဒိသွာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ “အဟမ္မိ ဘာတိကေဟိ သဒ္ဓိံ ဂမိဿာမီ”တိ တေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ နိက္ခမိ။ တေ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိသု။

ဗောဓိသတ္တော မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိတွာ သူရိယကုမာရံ အာမန္တေသိ “တာတ သူရိယကုမာရ ဧတံ သရံ ဂန္တာ နတွာ စ ပိဝိတွာ စ ပဒုမိနိပဏ္ဏေဟိ အမှာကမ္မိ ပါနီယံ အာနေဟီ”တိ။ တံ ပန သရံ ဝေဿဝဏဿ သန္တိကာ ဧကေန ဒကရက္ခသေန လဒ္ဓံ ဟောတိ၊ ဝေဿဝဏော စ တံ အာဟ “ဌပေတွာ ဒေဝဓမ္မဇာနနကေ ယေ အညေ ဣမံ သရံ ဩတရန္တိ၊ တေ ခါဒိတုံ လဘသိ။ အနောတိဏ္ဏေ န လဘသိ”တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သော ရက္ခသော ယေ တံ သရံ ဩတရန္တိ၊ တေ ဒေဝဓမ္မေ ပုစ္ဆိတွာ ယေ န ဇာနန္တိ၊ တေ ခါဒတိ။ အထ ခေါ သူရိယကုမာရော တံ သရံ ဂန္တာ အဝိမံသိတွာဝ ဩတရိ။ အထ နံ သော ရက္ခသော ဂဟေတွာ “ဒေဝဓမ္မေ ဇာနာသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော “ဒေဝဓမ္မာ နာမ စန္ဒိမသူရိယာ”တိ အာဟ။ အထ နံ “တုံ ဒေဝဓမ္မေ န ဇာနာသိ”တိ ဝတွာ ဥဒကံ ပဝေသေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ တံ အတိစိရာယန္တံ ဒိသွာ စန္ဒကုမာရံ ပေသေသိ။ ရက္ခသော တမ္ပိ ဂဟေတွာ “ဒေဝဓမ္မေ ဇာနာသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဇာနာမိ၊ ဒေဝဓမ္မာ နာမ စတသော ဒိသာတိ။ ရက္ခသော “န တုံ ဒေဝဓမ္မေ ဇာနာသိ”တိ တမ္ပိ ဂဟေတွာ တတ္ထေဝ ဌပေသိ။

ဗောဓိသတ္တော တသို့မ္ပိ စိရာယန္တေ “ဧကေန အန္တရာယေန ဘဝိတဗ္ဗ” န္တိ သယံ တတ္ထ ဂန္တာ ခုန္တမ္ပိ ဩတရဏပဒဝဋ္ဌဉ္စံ ဒိသ္မာ “ရက္ခသပရိဂ္ဂဟိတေန ဣမိနာ သရေန ဘဝိတဗ္ဗ” န္တိ ခဂ္ဂံ သန္တယိတွာ ခနံ ဂဟေတွာ အဋ္ဌာသိ။ ဒကရက္ခသော ဗောဓိသတ္တံ ဥဒကံ အနောတရန္တံ ဒိသ္မာ ဝနကမ္ပိကပုရိသော ဝိယ ဟုတွာ ဗောဓိသတ္တံ အာဟ “ဘော ပုရိသ တံ မဂ္ဂကိလန္တော ကသ္မာ ဣမံ သရံ ဩတရိတွာ နတွာ ပိဝိတွာ ဘိသမုဋ္ဌာလံ ခါဒိတွာ ပုပ္ဖါနိ ပိဋန္တိတွာ ယထာသုခံ န ဂစ္ဆသီ” တိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိသ္မာ “ဧသော ယက္ခော ဘဝိဿတိ” တိ ဥတွာ “တယာ မေ ဘာတိကာ ဂဟိတာ” တိ အာဟ။ အာမ ဂဟိတာတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ အဟံ ဣမံ သရံ ဩတိဏ္ဏကေ လဘာမီတိ။ ကိံ ပန သဗ္ဗေဝ လဘသီတိ။ ယေ ဒေဝဓမ္မေ ဇာနန္တိ၊ တေ ဌပေဟွာ အဝသေသေ လဘာမီတိ။ အတ္ထိ ပန တေ ဒေဝဓမ္မေဟိ အတ္ထောတိ။ အာမ အတ္ထိတိ။ ယဒိ ဧဝံ အဟံ တေ ဒေဝဓမ္မေ ကထေဿာမီတိ။ တေန ဟိ ကထေဟိ၊ အဟံ ဒေဝဓမ္မေ သုဏ္ဏိဿာမီတိ။ ဗောဓိသတ္တော အာဟ “အဟံ ဒေဝဓမ္မေ ကထေယျံ၊ ကိလိဋ္ဌဂတ္တော ပနမိ” တိ။ ယက္ခော ဗောဓိသတ္တံ နှာပေတွာ ဘောဇနံ ဘောဇေတွာ ပါနိယံ ပါယေတွာ ပုပ္ဖါနိ ပိဋန္တာပေတွာ ဂန္တေဟိ ဝိလိမ္မာပေတွာ အလင်္ကတမဏ္ဍပမဇ္ဈေ ပလ္လင်္ကံ အတ္ထရိတွာ အဒါသိ။

ဗောဓိသတ္တော အာသနေ နိသီဒိတွာ ယက္ခံ ပါဒမူလေ နိသီဒါပေတွာ “တေန ဟိ ဩဟိတသောတော သက္ကစ္စံ ဒေဝဓမ္မေ သုဏ္ဏာဟိ” တိ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆။ “ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္ပန္နာ၊ သုက္ကဓမ္မသမာဟိတာ။
သန္တော သပ္ပုရိသာ လောကေ၊ ဒေဝဓမ္မာတိ ဝုစ္စရေ” တိ။

တတ္ထ ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္ပန္နာတိ ဟိရိယာ စ ဩတ္တပ္ပေန စ သမန္နာဂတာ။ တေသု ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိ ဟိရိယတီတိ ဟိရိ၊ လဇ္ဇာယေတံ အဓိဝစနံ။ တေဟိယေဝ ဩတ္တပ္ပတီတိ ဩတ္တပ္ပံ၊ ပါပတော ဥဗ္ဗေဂဿေတံ အဓိဝစနံ။ တတ္ထ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဟိရိ၊ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ ဩတ္တပ္ပံ။ အတ္တာဓိပတေယျာ ဟိရိ၊ လောကာဓိပတေယျံ ဩတ္တပ္ပံ။ လဇ္ဇာသဘာဝသဏ္ဌိတာ ဟိရိ၊ ဘယသဘာဝသဏ္ဌိတံ ဩတ္တပ္ပံ။ သပ္ပတိဿဝလက္ခဏာ ဟိရိ၊ ဝဇ္ဇဘိရုကဘယဒဿာဝိလက္ခဏံ ဩတ္တပ္ပံ။

တတ္ထ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနံ ဟိရိံ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေတိ—ဇာတိံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဝယံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ သူရဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဗာဟုသစ္စံ

ပစ္စဝေက္ခိဘွာ။ ကထံ? “ပါပကရဏံ နာမေတံ န ဇာတိသမ္ပန္နာနံ ကမ္မံ၊ ဟိန-
ဇစ္စာနံ ကေဝဇ္ဇာဒိနံ ကမ္မံ၊ မာဒိသဿ ဇာတိသမ္ပန္နဿ ဣဒံ ကမ္မံ ကာတုံ
န ယုတ္တ”န္တိ ဧဝံ တာဝ ဇာတိံ ပစ္စဝေက္ခိဘွာ ပါဏာတိပါတာဒိပါပံ
အကရောန္တော ဟိရိံ သမုဋ္ဌာပေတိ။ တထာ “ပါပကရဏံ နာမေတံ ဒဟရေဟိ
ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ၊ မာဒိသဿ ဝယေ ဌိတဿ ဣဒံ ကမ္မံ ကာတုံ န ယုတ္တ”န္တိ ဧဝံ ဝယံ
ပစ္စဝေက္ခိဘွာ ပါဏာတိပါတာဒိပါပံ အကရောန္တော ဟိရိံ သမုဋ္ဌာပေတိ။
တထာ “ပါပကမ္မံ နာမေတံ ဒုဗ္ဗလဇာတိကာနံ ကမ္မံ၊ မာဒိသဿ သူရဘာဝ-
သမ္ပန္နဿ ဣဒံ ကမ္မံ ကာတုံ န ယုတ္တ”န္တိ ဧဝံ သူရဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခိဘွာ ပါဏာတိ-
ပါတာဒိပါပံ အကရောန္တော ဟိရိံ သမုဋ္ဌာပေတိ။ တထာ “ပါပကမ္မံ နာမေတံ
အန္တဗာလာနံ ကမ္မံ၊ န ပဏ္ဍိတာနံ၊ မာဒိသဿ ပဏ္ဍိတဿ ဗဟုဿုတဿ ဣဒံ
ကမ္မံ ကာတုံ န ယုတ္တ”န္တိ ဧဝံ ဗဟုသစ္စံ ပစ္စဝေက္ခိဘွာ ပါဏာတိပါတာဒိ-
ပါပံ အကရောန္တော ဟိရိံ သမုဋ္ဌာပေတိ။ ဧဝံ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနံ ဟိရိံ စတူဟိ
ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေတိ။ သမုဋ္ဌာပေတွာ စ ပန အတ္တနော စိတ္တေ ဟိရိံ
ပဝေသေတွာ ပါပကမ္မံ န ကရေတိ။ ဧဝံ ဟိရိ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာ နာမ ဟောတိ။

ကထံ ဩတ္တပ္ပံ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ နာမ? “သစေ တံ ပါပကမ္မံ ကရိဿသိ၊
စတူသု ပရိသာသု ဂရဟပ္ပတ္တော ဘဝိဿသိ။

ဂရဟိဿန္တိ တံ ဝိညူ၊ အသုစိံ နာဂရိကော ယထာ။

ဝဇ္ဇိတော သီလဝန္တေဟိ၊ ကထံ ဘိက္ခု ကရိဿသိ”တိ—

ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခန္တော ဟိ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌိတေန ဩတ္တပ္ပေန ပါပကမ္မံ န ကရေတိ။
ဧဝံ ဩတ္တပ္ပံ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ နာမ ဟောတိ။

ကထံ ဟိရိ အတ္တာဓိပတေယျာ နာမ? ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော အတ္တာနံ
အဓိပတိံ ဇေဋ္ဌကံ ကဘွာ “မာဒိသဿ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဿ ဗဟုဿုတဿ ဓုတင်္ဂ-
ရေဿ” န ယုတ္တံ ပါပကမ္မံ ကာတု”န္တိ ပါပံ န ကရေတိ။ ဧဝံ ဟိရိ အတ္တာဓိ-
ပတေယျာ နာမ ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“သော အတ္တာနံယေဝ အဓိပတိံ ကတွာ အကုသလံ ပဇဟတိ၊
ကုသလံ ဘာဝေတိ။ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ၊ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ။ သုဒ္ဓ-
မတ္တာနံ ပရိဟရတိ”တိ?။

ကထံ ဩတ္တပ္ပံ လောကာဓိပတေယျံ နာမ? ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော
လောကံ အဓိပတိံ ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ ပါပကမ္မံ န ကရေတိ။ ယထာဟ—

“မဟာ ခေါ ပနာယံ လောကသန္ဓိဝါသော။ မဟန္တသ္မိံ ခေါ ပန လောကသန္ဓိဝါသေ သန္တိ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဣဒ္ဓိမန္တော ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ ပရစိတ္တဝိဒုနော၊ တေ ဒူရတောဝိ ပဿန္တိ၊ အာသန္တာဝိ န ဒိဿန္တိ၊ စေတသာဝိ စိတ္တံ ဇာနန္တိ၊ တေဝိ မံ ဧဝံ ဇာနိဿန္တိ ‘ပဿထ ဘော ဣမံ ကုလပုတ္တံ၊ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဝေါကိဏ္ဏော ဝိဟရတိ ပါပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ’တိ။

သန္တိ ဒေဝတာ ဣဒ္ဓိမန္တိယော ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ ပရစိတ္တဝိဒုနိယော၊ တာ ဒူရတောဝိ ပဿန္တိ၊ အာသန္တာဝိ န ဒိဿန္တိ၊ စေတသာဝိ စိတ္တံ ဇာနန္တိ၊ တာဝိ မံ ဧဝံ ဇာနိဿန္တိ ‘ပဿထ ဘော ဣမံ ကုလပုတ္တံ၊ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဝေါကိဏ္ဏော ဝိဟရတိ ပါပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ’တိ။ သော လောကံယေဝ အဓိပတိံ ဇေဋ္ဌကံ ကရိတွာ အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ။ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ၊ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ။ သုဒ္ဓမတ္တာနံ ပရိဟရတိ”တိ။

ဧဝံ ဩတ္တပ္ပံ လောကာဓိပတေယျံ နာမ ဟောတိ။

“လဇ္ဇာသဘာဝသဏ္ဌိတာ ဟိရိ၊ ဘယသဘာဝသဏ္ဌိတံ ဩတ္တပ္ပ”န္တိ ဧတ္ထ ပန လဇ္ဇာတိ လဇ္ဇနာကာရော၊ တေန သဘာဝေန သဏ္ဌိတာ ဟိရိ။ ဘယန္တိ အပါယဘယံ၊ တေန သဘာဝေန သဏ္ဌိတံ ဩတ္တပ္ပံ။ တဒုဘယမ္ပိ ပါပပရိဝဇ္ဇနေ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ။ ဧကစ္စော ဟိ ယထာ နာမေကော ကုလပုတ္တော ဥစ္စာရပဿာဝါဒီနိ ကရောန္တော လဇ္ဇိတဗ္ဗယုတ္တကံ ဧကံ ဒိသ္မာ လဇ္ဇနာကာရပုတ္တော ဘဝေယျ ဟိဋ္ဌိတော၊ ဧဝမေဝံ အဇ္ဈတ္တံ လဇ္ဇိဓမ္မံ ဩက္ကမိတွာ ပါပကမ္မံ န ကရေတိ။ ဧကစ္စော အပါယဘယဘိတော ဟုတွာ ပါပကမ္မံ န ကရေတိ။ တတြိဒံ ဩပမ္ပံ—ယထာ ဟိ ဒွိသု အယောဂဋ္ဌေသု ဧကော သီတလောဘဝေယျ ဂူထမက္ခိတော၊ ဧကော ဥဏှော အာဒိတ္တော။ တတ္ထ ပဏ္ဍိတော သီတလံ ဂူထမက္ခိတတ္တာ ဇိဂုစ္ဆန္တော န ဂဏှာတိ၊ ဣတရံ ခုာဟဘယေန။ တတ္ထ သီတလဿ ဂူထမက္ခိတဿ ဇိဂုစ္ဆာယ အဂဏှနံ ဝိယ အဇ္ဈတ္တံ လဇ္ဇိဓမ္မံ ဩက္ကမိတွာ ပါပဿ အကရဏံ၊ ဥဏှဿ ခုာဟဘယေန အဂဏှနံ ဝိယ အပါယဘယေန ပါပဿ အကရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

“သပ္ပတိဿဝလက္ခဏာ ဟိရိ၊ ဝဇ္ဇဘီရုကဘယဒဿာဝိလက္ခဏံ ဩတ္တပ္ပ” နိ
 ဣဒမ္ပိ ဒွယံ ပါပပရိဝဇ္ဇနေယေဝ ပါကဋံ ဟောတိ။ ဧကစ္စော ဟိ ဇာတိမဟတ္တ-
 ပစ္စဝေက္ခဏာ သတ္တုမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ သဗြဟ္မ-
 စာရိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာတိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သပ္ပတိဿဝလက္ခဏံ ဟိရိ^၁
 သမုဋ္ဌာပေတွာ ပါပံ န ကရေတိ၊ ဧကစ္စော အတ္တာနုဝါဒဘယံ ပရာနုဝါဒဘယံ
 ဒဏှာဘယံ ဒုဂ္ဂတိဘယန္တိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဝဇ္ဇဘီရုကဘယဒဿာဝိလက္ခဏံ
 ဩတ္တပ္ပံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ပါပံ န ကရေတိ။ တတ္ထ ဇာတိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာဒီနိ
 စေဝ အတ္တာနုဝါဒဘယာဒီနိ စ ဝိတ္ထာရေတွာ ကထေတဗ္ဗာနိ။ တေသံ ဝိတ္ထာရေ
 အင်္ဂုတ္တရနိကာယဋ္ဌကထာယံ^၂ ဝုတ္တော။

သုက္ကဓမ္မသမာဟိတာတိ ဣဒမေဝ ဟိရေတ္တပ္ပံ အာဒိ^၃ ကတွာ ကတ္တဗ္ဗာ
 ကုသလာ ဓမ္မာ သုက္ကဓမ္မာ နာမ၊ ဟေ သဗ္ဗသင်္ခါဟကနယေန စတုဘူမက-
 လောကိယလောကုတ္တရဓမ္မာ။ တေဟိ သမာဟိတာ သမန္တာဂတာတိ အတ္တော။
သန္တော သပ္ပုရိသာ လောကေတိ ကာယကမ္မာဒီနံ သန္တတာယ သန္တော၊
 ကတညကတဝေဒိတာယ သောဘနာ ပုရိသာတိ သပ္ပုရိသာ။ **လောကော** ပန
 သင်္ခါရလောကော သတ္တလောကော ဩကာသလောကော ခန္ဓလောကော
 အာယတနလောကော ဓာတုလောကောတိ အနေကဝိဓော။ တတ္ထ “ဧကော
 လောကော သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ။ပ။ အဋ္ဌာရသ လောကာ
 အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော”တိ^၄ ဧတ္ထ သင်္ခါရလောကော ဝုတ္တော။ ခန္ဓလောက-
 ဒယော တဒန္တောဂဓာယေဝ။ “အယံ လောကော ပရလောကော၊ ဒေဝ-
 လောကော မနုဿလောကော”တိအာဒိသု^၅ ပန သတ္တလောကော ဝုတ္တော။

“ယာဝတာ စန္ဒိမသုရိယာ၊
 ပရိဟရန္တိ ဒိသာ ဘန္တိ ဝိရောစမာနာ။
 တာဝ သဟဿဓာ လောကော၊
 ဧတ္ထ တေ ဝတ္တတေ ဝသော”တိ^၆—

ဧတ္ထ ဩကာသလောကော ဝုတ္တော။ တေသု ဣဓ သတ္တလောကော
 အဓိပ္ပေတော။ သတ္တလောကသ္မိပ္ပိ ယေ ဧဝရူပါ သပ္ပုရိသာ၊ တေ ဒေဝဓမ္မာတိ
 ဝုစ္စန္တိ။

၁-အံ-ဋ ၂-၁၃၀-ပိဋ္ဌေ။

၃-ဒု ၇-၇၊ ဒု ၈-၂၅-ပိဋ္ဌာဒိသု။

၂-ဒု ၉-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂေ။

၄-မ ၁-၄၀၄-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ ဒေဝါတိ သမ္ဗုတိဒေဝါ ဥပပတ္တိဒေဝါ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါတိ တိရိဓာ။
 တေသု မဟာသမ္ဗုတကာလတော ပဋ္ဌာယ လောကေန “ဒေဝါ”တိ သမ္ဗုတတ္တာ
 ရာဇရာဇကုမာရာဒယော သမ္ဗုတိဒေဝါ နာမ။ ဒေဝလောကေ ဥပ္ပန္နာ
 ဥပပတ္တိဒေဝါ နာမ။ ခိဏာသဝါ ပန ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါ နာမ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“သမ္ဗုတိဒေဝါ နာမ ရာဇာနော ဒေဝိယော ရာဇကုမာရာ။
 ဥပပတ္တိဒေဝါ နာမ ဘုမ္မဒေဝေ ဥပါဒါယ တဒုတ္တရိဒေဝါ။ ဝိသုဒ္ဓိ-
 ဒေဝါ နာမ ဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ခိဏာသဝါ”တိ။

ဣမေသံ ဒေဝါနံ ဓမ္မာတိ ဒေဝဓမ္မာ။ ဝုစ္စရေတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဟိရေတ္တပ္ပ-
 မူလကာ ဟိ ကုသလာ ဓမ္မာ ကုလသမ္ပဒါယ^၂ စေဝ ဒေဝလောကေန နိဗ္ဗုတ္တိယာ စ
 ဝိသုဒ္ဓိဘာဝဿ စ ကာရဏတ္တာ ကာရဏဋ္ဌေန တိရိဓာနမ္ပိ တေသံ ဒေဝါနံ
 ဓမ္မာတိ ဒေဝဓမ္မာ၊ တေဟိ ဒေဝဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ပုဂ္ဂလာပိ ဒေဝဓမ္မာ။
 တသ္မာ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနဒေသနာယ တေ ဓမ္မေ ဒဿေန္တော “သန္တော သပ္ပုရိသာ
 လောကေ၊ ဒေဝဓမ္မာတိ ဝုစ္စရေ”တိ အာဟ။

ယက္ခော ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပသန္နစိတ္တော ဗောဓိသတ္တံ အာဟ “ပဏ္ဍိတ
 အဟံ တုမှာကံ ပသန္နော၊ ဧကံ ဘာတရံ ဒေမိ၊ ကတရံ အာနေမီ”တိ။ ကနိဋ္ဌံ
 အာနေဟီတိ။ ပဏ္ဍိတ တုံ ကေဝလံ ဒေဝဓမ္မေ ဇာနာသိယေဝ၊ န ပန တေသု
 ဝတ္တသီတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ? ယံ ကာရဏာ ဇေဋ္ဌကံ ဌပေတွာ ကနိဋ္ဌံ
 အာဏာပေန္တော ဇေဋ္ဌာပစာယိကကမ္မံ န ကရေသီတိ။ ဒေဝဓမ္မေ စာဟံ
 ယက္ခ ဇာနာမိ၊ တေသု စ ဝတ္တာမိ။ မယဉ္ဇိ ဣမံ အရညံ ဧတံ နိဿာယ ပဝိဋ္ဌာ။
 ဧတဿ ဟိ အတ္ထာယ အမှာကံ ပိတရံ ဧတဿ မာတာ ရဇ္ဇံ ယာစိ၊ အမှာကံ
 ပန ပိတာ တံ ဝရံ အဒတွာ အမှာကံ အနုရက္ခဏတ္ထာယ အရညဝါသံ အနုဇာနိ။
 သော ကုမာရော အနုဝတ္တိတွာ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ အာဂတော။ “တံ အရညေ
 ဧကော ယက္ခော ခါဒီ”တိ ဝုတ္တေပိ န ကောစိ သဒ္ဓဟိဿတိ၊ တေနာဟံ
 ဂရဟဘယဘိတော တမေဝ အာဏာပေမီတိ။ “သာဓု သာဓု ပဏ္ဍိတ တုံ
 ဒေဝဓမ္မေ စ ဇာနာသိ၊ တေသု စ ဝတ္တသီ”တိ ပသန္နော ယက္ခော ဗောဓိ-
 သတ္တဿ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဒွေပိ ဘာတရော အာနေတွာ အဒါသိ။

အထ နံ ဗောဓိသတ္တော အာဟ “သမ္ဗ တုံ ပုဗ္ဗေ အတ္တနာ ကတေန ပါပကမ္မေန
 ပရေသံ မံသလောဟိတခါဒကော ယက္ခော ဟုတွာ နိဗ္ဗုတ္တော၊ ဣဒါနိပိ
 ပါပမေဝ ကရေသိ၊ ဣဒံ တေ ပါပကမ္မံ နိရယာဒီဟိ မုစ္စိတုံ ဩကာသံ န

၁-ခု ၈-၉ ၂-၂၂၅-ပိဋကေ။ ၂-ကုသလသမ္ပဒါယ (က)

ဒဿတိ၊ တသ္မာ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပါပံ ပဟာယ ကုသလံ ကရေဟိ”တိ။ အသက္ခိ စ ပန တံ ဒမေတုံ။ သော တံ ယက္ခံ ဒမေတွာ တေန သံဝိဟိတာရက္ခော တတ္ထေဝ ဝသန္တော ကေဒိဝသံ နက္ခတ္တံ ဩလောကေတွာ ပိတု ကာလကတ-
ဘာဝံ ဥတွာ ယက္ခံ အာဒါယ ဗာရာဏသီ ဂန္ဓာ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ စန္ဒကုမာရဿ ဩပရဇ္ဇံ သူရိယကုမာရဿ သေနာပတိဌာနံ ဒတွာ ယက္ခဿ ရမဏီယေဌာနေ အာယတနံ ကာရေတွာ ယထာ သော အဂ္ဂမာလံ အဂ္ဂပုပ္ဖံ အဂ္ဂဘတ္တုလဘတိ၊ တထာ အကာသိ။ သော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဒဿေတွာ သန္ဓာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓေါပိ ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ အနုသန္တိ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမော-
ဓာနေသိ “တဒါ ဒကရက္ခသော ဗဟုဘဏ္ဍိကဘိက္ခု အဟောသိ၊ သူရိယ-
ကုမာရော အာနန္ဒော၊ စန္ဒကုမာရော သာရိပုတ္တော၊ ဇေဋ္ဌကဘာတာ မဟိသာသကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒေဝဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ကဋ္ဌဝါဟနဇာတကဝဏ္ဏနာ

ပုတ္တော ဘျာဟံ မဟာရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဝါသဘခတ္တိယံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝါသဘခတ္တိယာယ ဝတ္ထု ဒွါဒသကနိပါတေ ဘဒ္ဒသာလဇာတကေ အာဝိဘဝိဿတိ။ သာ ကိရ မဟာနာမဿ သက္ကဿ ဓိတာ နာဂမုဏ္ဍာယ နာမ ဒါသိယာ ကုန္တိသ္မိ ဇာတာ ကောသလရာဇဿ အဂ္ဂမဟေသိ အဟောသိ။ သာ ရညော ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ ရာဇာ ပနဿာ ပစ္ဆာ ဒါသိဘာဝံ ဥတွာ ဌာနံ ပရိဟာပေသိ၊ ပုတ္တဿ ဝိဋ္ဌဇ္ဈာဿာပိ ဌာနံ ပရိဟာပေသိယေဝ။ တေ ဥဘောပိ အန္တောနိဝေသနေယေဝ ဝသန္တိ။ သတ္တာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ ပုဗ္ဗဏှသမယေ ပဉ္စသတဘိက္ခု ပရိဝုတော ရညော နိဝေသနံ ဂန္ဓာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိတွာ “မဟာရာဇ ကဟံ ဝါသဘခတ္တိယာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တံ ကာရဏံ အာရောစေသိ။ မဟာရာဇ ဝါသဘခတ္တိယာ ကဿ ဓိတာတိ။ မဟာနာမဿ ဘန္တေတိ။ အာဂစ္ဆမာနာ ကဿ အာဂတာတိ။ မယံ ဘန္တေတိ။ မဟာရာဇ သာ ရညော ဓိတာ၊ ရညောဝ အာဂတာ၊ ရာဇာနံယေဝ ပဋိစ္စ

ပုတ္တံ လဘိ၊ သော ပုတ္တော ကိံကာရဏာ ပိတု သန္တကဿ ရဇဿ သာမိကော န ဟောတိ၊ ပုဗ္ဗေ ရာဇာနော မဟုတ္တိကာယ ကဋ္ဌဟာရိကာယ ကုစ္ဆိသ္မိမိ ပုတ္တံ လဘိတွာ ပုတ္တဿ ရဇံ အဒံသုတိ။ ရာဇာ တဿတ္ထဿာဝိဘာဝတ္ထာယ ဘဂဝန္တံ ယာစိ၊ ဘဂဝါ ဘဝန္တရေန ပဋိစ္ဆန္တံ ကာရဏံ ပါကဋံ အကာသိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တော ရာဇာ မဟန္တေန ယသေန ဥယျာနံ ဂန္တာ တတ္ထ ပုပ္ဖလလောဘေန ဝိစရန္တော ဥယျာနဝနသဏ္ဍေ ဂါယိတွာ ဒါရူနိ ဥဒ္ဓရမာနံ ဧကံ ဣတ္ထိံ ဒိသ္မာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော သံဝါသံ ကပ္ပေသိ၊ တဒ်ဏညေဝ ဗောဓိသတ္တော တဿာ ကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ၊ တာဝဒေဝ တဿာ ဝဇီရပူရိတာ ဝိယ ဂရုကာ ကုစ္ဆိ အဟောသိ။ သာ ဂဗ္ဘဿ ပတိဋ္ဌိတ-ဘာဝံ ဥတွာ “ဂဗ္ဘော မေ ဒေဝ ပတိဋ္ဌိတော”တိ အာဟ။ ရာဇာ အင်္ဂုလိမုဒ္ဓိကံ ဒတွာ “သစေ ဓိတာ ဟောတိ၊ ဣမံ ဝိဿဇေတွာ ပေါသေယျာသိ၊ သစေ ပုတ္တော ဟောတိ၊ အင်္ဂုလိမုဒ္ဓိကာယ သဒ္ဓိံ မမ သန္တိကံ အာနေယျာသိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။

သာပိ ပရိပက္ကဂဗ္ဘာ ဗောဓိသတ္တံ ဝိဇာယိ။ တဿ အာဓာဝိတွာ ပရိဓာဝိတွာ ဝိစရဏကာလေ ကိဋ္ဌာမဏ္ဍလေ ကိဋ္ဌန္တဿ ဧဝံ ဝတ္တာရော ဟောန္တိ “နိပ္ပတိ-ကေနမှာ ပဟဋ္ဌာ”တိ။ တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော မာတု သန္တိကံ ဂန္တာ “အဗ္ဗ ကော မယံ ပိတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ တာတ တံ ဗာရာဏသီရညော ပုတ္တောတိ။ အဗ္ဗ အတ္ထိ ပန ကောစိ သက္ခိတိ။ တာတ ရာဇာ ဣမံ မုဒ္ဓိကံ ဒတွာ “သစေ ဓိတာ ဟောတိ၊ ဣမံ ဝိဿဇေတွာ ပေါသေယျာသိ၊ သစေ ပုတ္တော ဟောတိ၊ ဣမံ ယ အင်္ဂုလိမုဒ္ဓိကာယ သဒ္ဓိံ အာနေယျာသိ”တိ ဝတွာ ဂတောတိ။ အဗ္ဗ ဧဝံ သန္တေ ကဿာ မံ ပိတု သန္တိကံ န နေသိတိ။ သာ ပုတ္တဿ အဇ္ဈာသယံ ဥတွာ ရာဇဒွါရံ ဂန္တာ ရညော အာရောစာပေသိ။ ရညာ စ ပက္ခောသာပိတာ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဝဋ္ဋိတွာ “အယံ တေ ဒေဝ ပုတ္တော”တိ အာဟ။ ရာဇာ ဇာနန္တောပိ ပရိသမဇ္ဈေ လဇ္ဇာယ “န မယံ ပုတ္တော”တိ အာဟ။ အယံ တေ ဒေဝ မုဒ္ဓိကာ၊ ဣမံ သဉ္ဇာနာသိတိ။ အယမ္ပိ မယံ မုဒ္ဓိကာ န ဟောတိတိ။ “ဒေဝ ဣဒါနိ ဌပေတွာ သစ္စကိရိယံ အညော မမ သက္ခိ နတ္ထိ၊ သစာယံ ဒါရကော တုမေ ပဋိစ္စ ဇာတော၊ အာကာသေ တိဋ္ဌတု၊ နော စေ၊ ဘူမိယံ ပတိတွာ မရတူ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ ပါဒေ ဂဟေတွာ အာကာသေ ခိပိ။ ဗောဓိသတ္တော အာကာသေ ပလ္လင်္ကမာဘုဇိတွာ နိသိန္ဓော မဓုရဿရေန ပိတု ဓမ္မံ ကထေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၇။ “ပုတ္တော ဘျာဟံ မဟာရာဇ၊ တံ မံ ပေါသ ဇနာဓိပ။
အညေပိ ဒေဝေါ ပေါသေတိ၊ ကိဉ္စ ဒေဝေါ သကံ ပဇ”န္တိ။

တတ္ထ ပုတ္တော ဘျာဟန္တိ ပုတ္တော တေ အဟံ။ ပုတ္တော စ နာမေသ အတြဇော ခေတ္တဇော အန္တေဝါသိကော ဒိန္နကောတိ စတုဗ္ဗိဇော။ တတ္ထ အတ္တာနံ ပဋိစ္စ ဇာတော အတြဇော နာမ။ သယနပိဋ္ဌေ ပလ္လင်္ကေ ဥရေတိ-
ဝေမာဒီသု နိဗ္ဗတ္တော ခေတ္တဇော နာမ။ သန္တိကေ သိပ္ပုဂ္ဂဏှနကော အန္တေ-
ဝါသိကော နာမ။ ပေါသာဝနတ္ထာယ ဒိန္နော ဒိန္နကော နာမ။ ဣဓ ပန အတြဇံ သန္တာယ “ပုတ္တော”တိ ပုတ္တံ။ စတုဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ ဇနံ ရဉ္စေတိတိ ရာဇာ၊ မဟန္တော ရာဇာ မဟာရာဇာ။ တမာလပန္တော အာဟ “မဟာရာဇာ”တိ။ တံ မံ ပေါသ ဇနာဓိပတိ ဇနာဓိပ မဟာဇနဇေဋ္ဌက တံ မံ ပေါသ ဘရဿု ဝဇေဟိ။ အညေပိ ဒေဝေါ ပေါသေတိတိ အညေပိ ဟတ္ထိဗန္ဓာဒယော မနုဿေ၊ ဟတ္ထိအဿာဒယော တိရစ္ဆာနဂတေ စ ဗဟုဇနေ ဒေဝေါ ပေါသေတိ။ ကိဉ္စ ဒေဝေါ သကံ ပဇန္တိ ဧတ္ထ ပန ကိဉ္ဇာတိ ဂရဟတ္ထေ စ အနုဂ္ဂဟဏတ္ထေ စ နိပါတော။ “သကံ ပဇံ အတ္တနော ပုတ္တံ မံ ဒေဝေါ န ပေါသေတိ”တိ ဝဒန္တော ဂရဟတိ နာမ။ “အညေ ဗဟုဇနေ ပေါသေတိ”တိ ဝဒန္တော အနုဂ္ဂဏှတိ နာမ။ ဣတိ ဗောဓိသတ္တော ဂရဟန္တာပိ အနုဂ္ဂဏှန္တာပိ “ကိဉ္စ ဒေဝေါ သကံ ပဇ”န္တိ အာဟ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ အာကာသေ နိသီဒိတွာ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ သုတွာ “ဧဟိ တာတာ”တိ ဟတ္ထံ ပဿာရေသိ၊ “အဟမေဝ ပေါသေဿာမိ၊ အဟမေဝ ပေါသေဿာမိ”တိ ဟတ္ထသဟဿံ ပဿာရိယိတ္ထံ။ ဗောဓိသတ္တော အညဿ ဟတ္ထေ အနောတရိတွာ ရညောဝ ဟတ္ထေ ဩတရိတွာ အင်္ဂေ နိသီဒိ။ ရာဇာ တဿ ဩပရဇ္ဇံ ဒတွာ မာတရံ အဂ္ဂမဟေသိ အကာသိ။ သော ပိတု အစ္စယေန ကဋ္ဌဝါဟနရာဇာ နာမ ဟုတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ကောသလရညော ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဒွေ ဝတ္ထုနိ ဒေသေတွာ အနုသန္တိ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မာတာ မဟာမာယာ အဟောသိ၊ ပိတာ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ၊ ကဋ္ဌဝါဟနရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကဋ္ဌဟာရိဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ဂါမဏိဇာတကဝဏ္ဏနာ

အပိ အတရမာနာနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဩဿဠဝီရိယံ
ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဣမသ္မိံ ပန ဇာတကေ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု စ အတိတဝတ္ထု
စ ကောဒသကနိပါတေ သံဝရဇာတကေ အာဝိဘဝိဿတိ။ ဝတ္ထု ဟိ တသ္မိဉ္စ
ဣမသ္မိဉ္စ ဧကသဒိသမေဝ၊ ဂါထာ ပန နာနာ။ ဂါမဏိကုမာရော ဗောဓိသတ္တဿ
ဩဝါဒေ ဌတွာ ဘာတိကသတဿ ကနိဋ္ဌောပိ ဟုတွာ ဘာတိကသတပရိဝါရိ-
တော သေဟန္တတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ ဝရပလ္လင်္ဂေ နိဿိန္တော အတ္တနော ယသသမ္ပတ္တိံ
ဩလောကေတွာ “အယံ မယံ ယသသမ္ပတ္တိ အမှာကံ အာစရိယဿ သန္တကာ”တိ
တုဋ္ဌော ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

ဂ။ “အပိ အတရမာနာနံ၊ ဖလာသာဝ သမိဇ္ဈတိ။
ဝိပက္ကဗြဟ္မစရိယောသ္မိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ဂါမဏိ”တိ။

တတ္ထ အပီတိ နိပါတမတ္တံ။ အတရမာနာနန္တိ ပဏ္ဍိတာနံ ဩဝါဒေ ဌတွာ
အတရိတွာ အဝေဂါယိတွာ ဥပါယေန ကမ္မံ ကရေန္တာနံ။ ဖလာသာဝ
သမိဇ္ဈတိတိ ယထာပတ္တိတေ ဖလေ အာသာ တဿ ဖလဿ နိပ္ပတ္တိယာ
သမိဇ္ဈတိယေဝ။ အထ ဝါ ဖလာသတိ အာသာဖလံ၊ ယထာပတ္တိတံ ဖလံ
သမိဇ္ဈတိယေဝါတိ အတ္ထော။ ဝိပက္ကဗြဟ္မစရိယောသ္မိတိ ဧတ္ထ စတ္တာရိ သင်္ဂဟ-
ဝတ္ထုနိ သေဠစရိယတ္တာ ဗြဟ္မစရိယံ နာမ၊ တဉ္စ တဗ္ဗုလိကာယ ယသ-
သမ္ပတ္တိယာ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ ဝိပက္ကံ နာမ။ ယော ဝါဿ ယသော နိပ္ပန္တော၊
သောပိ သေဠဋ္ဌေန ဗြဟ္မစရိယံ နာမ။ တေနာဟ “ဝိပက္ကဗြဟ္မစရိယောသ္မိ”တိ။
ဧဝံ ဇာနာဟိ ဂါမဏိတိ ကတ္ထမိ ဂါမိကပုရိသောပိ ဂါမဇေဠကောပိ
ဂါမဏိ၊ ဣဓ ပန သဗ္ဗဇနဇေဠကံ အတ္တာနံ သန္တာယာဟ။ အတ္တေ ဂါမဏိ
တွံ ဧတံ ကာရဏံ ဧဝံ ဇာနာဟိ၊ အာစရိယံ နိဿာယ ဘာတိကသတံ
အတိက္ကမိတွာ ဣဒံ မဟာရဇံ ပတ္တောသ္မိတိ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။

တသ္မိံ ပန ရဇံ ပတ္တေ သတ္တဠဒိဝသစ္စယေန သဗ္ဗေပိ ဘာတရော အတ္တနော
အတ္တနော ဝသနဠာနံ ဂတာ။ ဂါမဏိရာဇာ ဓမ္မေန ရဇံ ကာရေတွာ ယထာ-
ကမ္မံ ဂတော၊ ဗောဓိသတ္တောပိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္မံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဒဿေတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊
သစ္စပရိယောသာနေ ဩဿဠဝီရိယော ဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော။ သတ္တာ

ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ . အနုသန္တိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ
“တဒါ ဂါမဏိကုမာရော ဩဿဠဝီရိယော ဘိက္ခု အဟောသိ၊ အာစရိယော
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဂါမဏိဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-မဃဒေဝဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဥတ္တမင်္ဂရဟာ မယုန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာဘိနိက္ခမနံ
အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တံ ဟေဋ္ဌာ နိဒါနကထာယံ ကထိတမေဝ။ တသ္မိံ ပန
ကာလေ ဘိက္ခု။ ဒသဗလဿ နေက္ခမ္ပံ ဝဏ္ဏယန္တာ နိသီဒိံသု။ အထ သတ္တာ
ဓမ္မသဘံ အာဂန္တာ ဗုဒ္ဓါသနေ နိသိန္တော ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “ကာယ
နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ။ “ဘန္တေ န အညာယ
ကထာယ၊ တုမှာကံယေဝ ပန နေက္ခမ္ပံ ဝဏ္ဏယမာနာ နိသိန္တာမှာ”တိ ဝုတ္တေ
“န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဧတရဟိယေဝ နေက္ခမ္ပံ နိက္ခန္တော၊ ပုဗ္ဗေပိ
နိက္ခန္တောယေဝါ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခု။ တဿတ္ထဿာဝိဘာဝတ္ထံ ဘဂဝန္တံ
ယာစိံသု၊ ဘဂဝါ ဘဂန္တရေန ပဋိစ္ဆန္တံ ကာရဏံ ပါကဋံ အကာသိ။

အတီတေ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလာယံ မဃဒေဝေါ နာမ ရာဇာ အဟောသိ
ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ။ သော စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ကုမာရကီဠံ ကီဠိ၊
တထာ ဩပရဇ္ဇံ၊ တထာ မဟာရဇ္ဇံ ကတွာ ဒီဃမဒ္ဒါနံ ခေပေတွာ ဧက-
ဒိဝသံ ကပ္ပကံ အာမန္တေသိ “ယဒါ မေ သမ္မ ကပ္ပက သိရသ္မိံ ပလိတာနိ
ပဿေယျာသိ၊ အထ မေ အာရောစေယျာသိ”တိ။ ကပ္ပကောပိ ဒီဃမဒ္ဒါနံ
ခေပေတွာ ဧကဒိဝသံ ရညော အဉ္စနဝဏ္ဏာနံ ကေသာနံ အန္တရေ ဧကမေဝ
ပလိတံ ဒိသ္မာ “ဒေဝ ဧကံ တေ ပလိတံ ဒိဿတိ”တိ အာရောစေသိ။ “တေန
ဟိ မေ သမ္မ တံ ပလိတံ ဥဒ္ဓရိတွာ ပါဏိမှိ ဌပေဟိ”တိ စ ဝုတ္တေ သုဝဏ္ဏ-
သဏ္ဌာသေန ဥဒ္ဓရိတွာ ရညော ပါဏိမှိ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တဒါ ရညော
စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ အာယု အဝသိဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ
ပလိတံ ဒိသ္မာဝ မစ္စုရာဇာနံ အာဂန္တာ သမိပေ ဌိတံ ဝိယ အတ္တာနံ အာဒိတ္တ-
ပဏ္ဏသာလံ ပရိဋ္ဌံ ဝိယ စ မညမာနော သံဝေဂံ အာပဇ္ဇိတွာ “ဗာလ မဃဒေဝ
ယာဝ ပလိတသုပ္ပါဒါဝ ဣမေ ကိလေသေ ဇဟိတုံ နာသက္ခိ”တိ စိန္တေသိ။

တဿေဝံ ပလိတပါတုဘာဝံ အာဝဇ္ဇန္တဿ အန္တောဉာဟောဝံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သရီရာ သေဒေါ မုစ္ဆိံသု၊ သာဠကာ ပိဋေတွာ အပနတဗ္ဗာကာရပ္ပတ္တာ အဟေသုံ။ သော “အဇ္ဇေဝ မယာ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ကပ္ပကဿ သတသဟဿုဋ္ဌာနကံ ဂါမဝရံ ဒတွာ ဇေဋ္ဌပုတ္တံ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ မမ သိသေ ပလိတံ ပါတုဘူတံ၊ မဟလ္လကောမိ ဇာတော၊ ဘုတ္တာ ခေါ ပန မေ မာနသကာ ကာမာ၊ ဣဒါနိ ဒိဗ္ဗေ ကာမေ ပရိယေသိဿာမိ၊ နေက္ခမ္မ-ကာလော မယုံ၊ တံ ဣမံ ရဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇ၊ အဟံ ပန ပဗ္ဗဇိတွာ မဃဒေဝ-အဗ္ဗုဒ္ဓဿာနော ဝသန္တော သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမိ”တိ အာဟ။ တံ ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတု-ကာမံ အမစ္စာ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ ကိံ တုမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇာကာရဏ”န္တိ ပုစ္ဆိံသု။ ရာဇာ ပလိတံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ အမစ္စာနံ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉။ “ဥတ္တမင်္ဂရဟာ မယုံ၊ ဣမေ ဇာတာ ဝယောဟရာ။
ပါတုဘူတာ ဒေဝဒူတာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာသမယော မမာ”တိ။

တတ္ထ ဥတ္တမင်္ဂရဟာမိ ကေသာ။ ကေသာ ဟိ သဗ္ဗေသံ ဟတ္ထပါဒါဒိနံ အင်္ဂါနံ ဥတ္တမေ သိရသ္မိံ ရဟတ္တာ “ဥတ္တမင်္ဂရဟာ”တိ ဝုစ္ဆန္တိ။ ဣမေ ဇာတာ ဝယောဟရာတိ ပဿထ တာတာ၊ ပလိတပါတုဘာဝေန တိဏ္ဍံ ဝယာနံ ဟရဏတော ဣမေ ဇာတာ ဝယောဟရာ။ ပါတုဘူတာတိ နိဗ္ဗတ္တာ။ ဒေဝ-ဒူတာတိ ဒေဝေါ ဝုစ္ဆတိ မစ္စ၊ တဿ ဒူတာတိ ဒေဝဒူတာ။ သိရသ္မိံ ဟိ ပလိတေသု ပါတုဘူတေသု မစ္စရာဇဿ သန္တိကေ ဌိတော ဝိယ ဟောတိ၊ တဿာ ပလိတာနိ “မစ္စဒေဝဿ ဒူတာ”တိ ဝုစ္ဆန္တိ။ ဒေဝါ ဝိယ ဒူတာတိပိ ဒေဝဒူတာ။ ယထာ ဟိ အလင်္ကတပဋိယတ္တာယ ဒေဝတာယ အာကာသေ ဌတွာ “အသုကဒိဝသေ တံ မရိဿသိ”တိ ဝုတ္တေ တံ တထေဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ သိရသ္မိံ ပလိတေသု ပါတုဘူတေသု ဒေဝတာယ ဗျာကရဏသဒိသမေဝ ဟောတိ၊ တဿာ ပလိတာနိ “ဒေဝသဒိသာ ဒူတာ”တိ ဝုစ္ဆန္တိ။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါနံ ဒူတာတိပိ ဒေဝဒူတာ။ သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာ ဟိ ဇိဏ္ဏဗျာဓိမတပဗ္ဗဇိတေ ဒိဿာဝ သံဝေဂမာပဇ္ဇိတွာ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇန္တိ။ ယထာဟ—

“ဇိဏ္ဏဉ္စ ဒိဿာ ဒုဒိတဉ္စ ဗျာဓိတံ၊
မတဉ္စ ဒိဿာ ဂတမာယုသင်္ခယံ။
ကာသာယဝတ္ထံ ပဗ္ဗဇိတဉ္စ ဒိဿာ၊
တဿာ အဟံ ပဗ္ဗဇိတောမိ ရာဇာ”တိ၂။

ဣမိနာ ပရိယာယေန ပလိတာနိ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါနံ ဒူတတ္တာ “ဒေဝဒူတာ”တိ ဝုစ္ဆန္တိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာသမယော မမာတိ ဂိဟိဘာဝတော နိက္ခန္တဋ္ဌေန “ပဗ္ဗဇ္ဇာ”တိ လဒ္ဓနာမဿ သမဏလိင်္ဂဂဟဏဿ ကာလော မယုန္တိ ဒေသေတိ။

သော ဧဝံ ဝတွာ တံ ဒိဝသမေဝ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ တသ္မိံ-
ယေဝ မသဒေဝအဗ္ဗဝနေ ဝိဟရန္တော စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ စတ္တာရော
ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ အပရိဟိနဇ္ဈာနေ ဌိတော ကာလံ ကတွာ ဗြဟ္မ-
လောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပုန တတော စုတော မိထိလာယံယေဝ နိမိ နာမ ရာဇာ
ဟုတွာ ဩသက္ကမာနံ အတ္တနော ဝံသံ ဃဋေတွာ တတ္ထေဝ အဗ္ဗဝနေ ပဗ္ဗဇိတွာ
ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ပုန ဗြဟ္မလောကူပဂေါဝ အဟောသိ။

သတ္တာပိ “န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဣဒါနေဝ မဟာဘိနိက္ခမနံ
နိက္ခန္တော၊ ပုဗ္ဗေပိ နိက္ခန္တောယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ
ဒေသေတွာ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကေစိ
သောတာပန္နာ အဟေသုံ၊ ကေစိ သကဒါဂါမိနော၊ ကေစိ အနာဂါမိနော။
ဣတိ ဘဂဝါ ဣမာနိ ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါကပ္ပကော အာနန္တော အဟောသိ၊ ပုတ္တော ရာဟုလော၊
မသဒေဝရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မသဒေဝဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-သုခဝိဟာရိဇာတကဝဏ္ဏနာ

ယဉ္ဇ အညေ န ရက္ခန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ အနုပိယနဂရံ နိဿာယ အနုပိယ-
အဗ္ဗဝနေ ဝိဟရန္တော သုခဝိဟာရိံ ဘဒ္ဒိယတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သုခ-
ဝိဟာရိ ဘဒ္ဒိယတ္ထေရော ဆခတ္တိယသမာဂမေ ဥပါလိသတ္တမော ပဗ္ဗဇိတော။
တေသု ဘဒ္ဒိယတ္ထေရော စ ကိမိလတ္ထေရော စ ဘဂုတ္ထေရော စ ဥပါလိတ္ထေရော
စ အရဟတ္တံ ပတ္တာ၊ အာနန္ဒတ္ထေရော သောတာပန္နော ဇာတော၊ အနု-
ရုဒ္ဓတ္ထေရော ဒိဗ္ဗစက္ခုကော၊ ဒေဝဒတ္တော ဈာနလာဘိ ဇာတော။ ဆန္တံ ပန
ခတ္တိယာနံ ဝတ္ထု ယာဝ အနုပိယနဂရော ခဏ္ဍဟာလဇာတကေ အာဝိဘဝိဿတိ။
အာယသ္မာ ပန ဘဒ္ဒိယော ရာဇကာလေ အတ္တနော ရက္ခသံဝိဓာနဉ္စေဝ တာဝံ

၁-အတ္တာနံ ရက္ခန္တော ရက္ခသံဝိဓာနဉ္စေဝ တာဝ (သိ)၊ အတ္တာနံ ရက္ခန္တော ရက္ခသံဝိဓာန-
ဒေဝတာဝ (သျှ၊ ဣ)

ဗဟူဟိ ရက္ခာဟိ ရက္ခိယမာနဿ ဥပရိပါသာဒဝရတလေ မဟာသယနေ သမ္ပရိဝတ္တမာနဿာပိ အတ္တနော ဘယုပ္ပတ္တိဉ္စ ဣဒါနိ အရဟတ္တံ ပတွာ အရညာ-
ဒီသု ယတ္ထ ကတ္ထမိ ဝိဟရန္တောပိ အတ္တနော ဝိဂတဘယတဉ္စ သမနဿရန္တော
“အဟော သုခံ, အဟော သုခ”န္တ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခု။
“အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိယော အညံ ဗျာကရောတိ”တိ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။
ဘဂဝါ “န ဘိက္ခုဝေ ဘဒ္ဒိယော ဣဒါနေဝ သုခဝိဟာရိ၊ ပုဗ္ဗေပိ သုခဝိဟာရိ-
ယေဝါ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခု။ တဿတ္ထဿာဝိဘာဝတ္ထာယ ဘဂဝန္တံ ယာစိံသု၊
ဘဂဝါ ဘဝန္တရေန ပဋိစ္ဆန္တံ ကာရဏံ ပါကဋ္ဌံ အကာသိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရယမာနေ ဗောဓိသတ္တော
ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏမဟာသာလော ဟုတွာ ကာမေသု အာဒိနဝံ, နေက္ခမ္မေ စာနိသံသံ
ဒိဿာ ကာမေ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဋ္ဌ သမာ-
ပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေသိ၊ ပရိဝါရောဝိဿ မဟာ အဟောသိ ပဉ္စ တာပသသတာနိ။
သော ဝဿကာလေ ဟိမဝန္တတော နိက္ခမိတွာ တာပသဂဏပရိဝုတော
ဂါမနိဂမာဒီသု စာရိကံ စရန္တော ဗာရာဏသီံ ပတွာ ရာဇာနံ နိဿာယ
ရာဇုယျာနေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တတ္ထ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ဝသိတွာ
ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိ။ အထ နံ ရာဇာ “တုမေ ဘန္တေ မဟလ္လကာ၊ ကိံ ဝေါ
ဟိမဝန္တေန၊ အန္တေဝါသိကေ ဟိမဝန္တံ ပေသေတွာ ဣဓေဝ ဝသထာ”တိ
ယာစိ။ ဗောဓိသတ္တော ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကံ ပဉ္စ တာပသသတာနိ ပဋိစ္ဆာပေတွာ
“ဂစ္ဆ တုံ ဣမေဟိ သဒ္ဓိံ ဟိမဝန္တေ ဝဿ၊ အဟံ ပန ဣဓေဝ ဝသိဿာမီ”တိ
တေ ဥယျောဇေတွာ သယံ တတ္ထေဝ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

သော ပနဿ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော ရာဇပဗ္ဗဇိတော မဟန္တံ ရဇ္ဇံ ပဟာယ
ပဗ္ဗဇိတွာ ကသိဏပရိကမ္ပံ ကတွာ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိ အဟောသိ။ သော
တာပသေဟိ သဒ္ဓိံ ဟိမဝန္တေ ဝသမာနော ဧကဒိဝသံ အာစရိယံ ဒဠ္ဋကာမော
ဟုတွာ တေ တာပသေ အာမန္တေတွာ “တုမေ အနုက္ကဏ္ဍမာနာ ဣဓေဝ
ဝသထ၊ အဟံ အာစရိယံ ဝဋ္ဋိတွာ အာဂမိဿာမီ”တိ အာစရိယဿ သန္တိကံ
ဂန္တာ ဝဋ္ဋိတွာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ ဧကံ ကဋ္ဌတ္ထရိကံ အတ္ထရိတွာ အာစရိ-
ယဿ သန္တိကေယေဝ နိပဇ္ဇိ။ တသ္မိံ စ သမယေ ရာဇာ “တာပသံ ပဿိဿာ-
မီ”တိ ဥယျာနံ ဂန္တာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ အန္တေဝါသိကတာပသော
ရာဇာနံ ဒိဿာ နေဝ ဝုဋ္ဌာသိ၊ နိပဇ္ဇောယေဝ ပန “အဟော သုခံ, အဟော
သုခ”န္တ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ ရာဇာ “အယံ တာပသော မံ ဒိဿာပိ န

ဥဋ္ဌိတော”တိ အနတ္တမနော ဗောဓိသတ္တံ အာဟ “ဘန္တေ အယံ တာပသော ယဒိစ္ဆကံ ဘုတ္တော ဘဝိဿတိ၊ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တော သုခသေယျမေဝ ကပ္ပေတိ”တိ။ မဟာရာဇ အယံ တာပသော ပုဗ္ဗေ တုမှာဒိသော ဧကော ရာဇာ အဟောသိ၊ သွာယံ “အဟံ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိကာလေ ရဇ္ဇေသိရိံ အနုဘဝန္တော အာဝုဓဟတ္ထေဟိ ဗဟူဟိ ရက္ခိယမာနောပိ ဧဝရူပံ သုခံ နာမ နာလတ္ထ”န္တိ အတ္တနော ပဗ္ဗဇ္ဇာသုခံ ဈာနသုခဉ္စ အာရဗ္ဗ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေတိတိ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ဗောဓိသတ္တော ရညော ဓမ္မကထံ ကထေတုံ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀။ “ယဉ္စ အညေ န ရက္ခန္တိ၊ ယော စ အညေ န ရက္ခတိ။
သ ဝေ ရာဇ သုခံ သေတိ၊ ကာမေသု အနပေက္ခဝါ”တိ။

တတ္ထ ယဉ္စ အညေ န ရက္ခန္တိတိ ယံ ပုဂ္ဂလံ အညေ ဗဟူ ပုဂ္ဂလော န ရက္ခန္တိ။ ယော စ အညေ န ရက္ခတိတိ ယော စ “ဧကကော အဟံ ရဇ္ဇံ ကာရေမိ”တိ အညေ ဗဟူ ဇနေ န ရက္ခတိ။ သ ဝေ ရာဇ သုခံ သေတိတိ မဟာရာဇ သော ပုဂ္ဂလော ဧကော အဒုတိယော ပဝိဝိတ္တော ကာယိက-
စေတသိကသုခသမင်္ဂီ ဟုတွာ သုခံ သေတိ။ ဣဒဉ္စ ဒေသနာသီသမေဝ။ န ကေဝလံ ပန သေတိယေဝ၊ ဧဝရူပေါ ပန ပုဂ္ဂလော သုခံ ဂစ္ဆတိ တိဋ္ဌတိ နိသီဒတိ သယတိတိ သဗ္ဗိရိယာပထေသု သုခပ္ပတ္တောဝ ဟောတိ။ ကာမေသု အနပေက္ခဝါတိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေသု အပေက္ခာရဟိတောဝိဂတစ္ဆန္တရာဂေါ နိတ္တဏှော ဧဝရူပေါ ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗိရိယာပထေသု သုခံ ဝိဟရတိ မဟာရာဇာတိ။

ရာဇာ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ တုဋ္ဌမာနသော ဝဋ္ဌိတွာ နိဝေသနမေဝ ဂတော၊ အန္တေဝါသိကောပိ အာစရိယံ ဝဋ္ဌိတွာ ဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။ ဗောဓိ-
သတ္တော ပန တတ္ထေဝ ဝိဟရန္တော အပရိဟိနဇ္ဈာနော ကာလံ ကတွာ မြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဒသေတွာ ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ အနုသန္တိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အန္တေဝါသိကော ဘဒ္ဒိယတ္ထေရော အဟောသိ၊ ဂဏသတ္တာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သုခဝိဟာရိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

အပဏ္ဏကဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တသုဒ္ဓါနံ

အပဏ္ဏကံ ဝဏ္ဏပထံ၊ သေရိဝံ စူဠသေဋ္ဌိ စ။
 တဏှုလံ ဒေဝဓဋ္ဌိ၊ ကဋ္ဌဝါဟနဂါမဏိ။
 မဃဒေဝံ ဝိဟာရိတိ၊ ပိဏ္ဍိတာ ဒဿ ဇာတကတိ။

၂-သီလဝဂ္ဂ

၁-လက္ခဏမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁)

ဟောတိ သီလဝတံ အတ္ထောတိ ဣဒံ သတ္တာ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ
 ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တဿ ဝတ္ထု
 ယာဝ အဘိမာရပ္ပယောဇနာ ခဏ္ဍဟာလဇာတကေ အာဝိဘဝိဿတိ၊ ယာဝ
 နေပါလကဝိဿန္တေနာ ပန စူဠဟံသဇာတကေ အာဝိဘဝိဿတိ၊ ယာဝ
 ပထဝိပ္ပဝေသနာ ဒွါဒသနိပါတေ^၁ သမုဒ္ဒဝါဏိဇဇာတကေ အာဝိဘဝိဿတိ။

ကေသိ^၂ ဟိ သမယေ ဒေဝဒတ္တော ပဉ္စ ဝတ္ထု^၃နိ ယာစိတွာ အလဘန္တော
 သံဃံ ဘိဒ္ဓိတွာ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ အာဒါယ ဂယာသီသေ ဝိဟရတိ။ အထ
 တေသံ ဘိက္ခုနံ ဉာဏံ ပရိပါကံ အဂမာသိ။ တံ ဥတွာ သတ္တာ ဒွေ အဂ္ဂ-
 သာဝကေ အာမန္တေသိ “သာရိပုတ္တာ တုမှာကံ နိဿိတကာ ပဉ္စသတာ
 ဘိက္ခု ဝေဝဒတ္တဿ လဒ္ဓိ^၄ ရောစေတွာ တေန သဒ္ဓိ^၅ ဂတာ၊ ဣဒါနိ ပန
 တေသံ ဉာဏံ ပရိပါကံ ဂတံ၊ တုမှေ ဗဟူဟိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိ^၆ တတ္ထ ဂန္တော
 တေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တေ ဘိက္ခု မဂ္ဂဖလေဟိ ပဗောဓေတွာ^၇ ဂဟေတွာ
 အာဂစ္ဆထာ”တိ။ တေ တထေဝ ဂန္တော တေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မဂ္ဂ-
 ဖလေဟိ ပဗောဓေတွာ ပုနဒိဝေသေ အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယ တေ ဘိက္ခု
 အာဒါယ ဝေဠုဝနမေဝ အာဂမံသု။ အာဂန္တော စ ပန သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ
 ဘဂဝန္တံ ဝဋ်တွာ ဌိတကာလေ ဘိက္ခု ထေရံ ပသံသိတွာ ဘဂဝန္တံ အာဟံသု
 “ဘန္တေ အမှာကံ ဇေဋ္ဌဘာတိကော ဓမ္မသေနာပတိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ
 ပရိဝုတော အာဂစ္ဆန္တော အတိဝိယ သောဘတိ၊ ဒေဝဒတ္တော ပန ပရိဟိန-
 ပရိဝါရော ဇာတော”တိ။ န ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော ဣဒါနေဝ ဉာတိ-
 သံဃပရိဝုတော အာဂစ္ဆန္တော သောဘတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ သောဘိယေဝ။

ဒေဝဒတ္တောပိ န ဣဒါနေဝ ဂဏတော ပရိဟိနော^၁၊ ပုဗ္ဗေပိ ပရိဟိနောယေ-
ဝါတိ။ ဘိက္ခု။ တဿတ္ထဿာဝိဘာဝတ္ထာယ ဘဂဝန္တံ ယာစိံသု၊ ဘဂဝါ
ဘဝန္တရေန ပဋိစ္ဆန္တံ ကာရဏံ ပါကဋ္ဌံ အကာသိ။

အတိတေ မဂဓရဋ္ဌေ ရာဇဂဟနဂရေ ဧကော မဂဓရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။
တဒါ ဗောဓိသတ္တော မိဂယောနိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ ပုဗ္ဗိပ္ပတ္တော
မိဂသဟဿပရိဝါရာ အရညေ ဝသတိ။ တဿ လက္ခဏော စ ကာဋ္ဌော
စာတိ ဒွေ ပုတ္တာ အဟေသုံ။ သော အတ္တနော မဟလ္လကကာလေ “တတာ
အဟံ ဣဒါနိ မဟလ္လကော၊ တုမေ ဣမံ ဂဏံ ပရိဟရဏာ”တိ ပဉ္စ ပဉ္စ မိဂ-
သတာနိ ဧကေကံ ပုတ္တံ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တေ ဒွေ ဇနာ
မိဂဂဏံ ပရိဟရန္တိ။ မဂဓရဋ္ဌသို့ဉ္စ သဿပါကသမယေ^၂ ကိဋ္ဌသမ္မာဓေ
အရညေ မိဂါနံ ပရိပန္နော ဟောတိ။ မနုဿာ သဿခါဒကာနံ မိဂါနံ
မာရဏတ္ထာယ တတ္ထ တတ္ထ ဩပါတံ ခဏန္တိ၊ သူလာနိ ရောပေန္တိ၊ ပါသာ-
ဏယန္တာနိ သဇ္ဇေန္တိ၊ ကုဋ္ဌပါသာဒယော ပါသေ ဩဇ္ဈေန္တိ၊ ဗဟူ မိဂါ
ဝိနာသံ အာပဇ္ဇန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော ကိဋ္ဌသမ္မာဓသမယံ ဥတွာ ဒွေ ပုတ္တေ
ပက္ခောသာပေတွာ အာဟ “တတာ အဟံ ကိဋ္ဌသမ္မာဓသမယော၊ ဗဟူ
မိဂါ ဝိနာသံ ပါပုဏန္တိ၊ မယံ မဟလ္လကာ ယေန ကေနစိ ဥပါယေန
ဧကသို့ ဌာနေ ဝိတိနာမေဿာမ၊ တုမေ တုမှာကံ မိဂဂဏေ ဂဟေတွာ
အရညေ ပဗ္ဗတပါဒံ ပဝိသိတွာ သဿာနံ ဥဒ္ဓဋ္ဌကာလေ အာဂစ္ဆေယျာဏာ”တိ။
တေ “သာရူ”တိ ဝိတု ဝစနံ သုတွာ သပရိဝါရာ နိက္ခမိံသု။ တေသံ ပန
ဂမနမဂ္ဂံ မနုဿာ ဇာနန္တိ “ဣမသို့ ကာလေ မိဂါ ပဗ္ဗတမာရောဟန္တိ၊
ဣမသို့ ကာလေ ဩရောဟန္တိ”တိ။ တေ ကတ္ထ တတ္ထ ပဋိစ္ဆန္တဌာနေ နိလိနာ
ဗဟူ မိဂေ ဝိဇ္ဈိတွာ မာရေန္တိ။

ကာဋ္ဌမိဂေါ အတ္တနော ဒန္ဓတာယ “ဣမာယ နာမ ဝေလာယ ဂန္တဗ္ဗံ၊
ဣမာယ ဝေလာယ န ဂန္တဗ္ဗံ”န္တိ အဇာနန္တော မိဂဂဏံ အာဒါယ ပုဗ္ဗဏှေပိ
သာယနေပိ ပဒေါသေပိ ပစ္စုသေပိ ဂါမဒ္ဓါရေန ဂစ္ဆတိ။ မနုဿာ တတ္ထ တတ္ထ
ပကတိယာ ဌိတာ စ နိလိနာ စ ဗဟူ မိဂေ ဝိနာသံ ပါပေန္တိ။ ဧဝံ သော
အတ္တနော ဒန္ဓတာယ ဗဟူ မိဂေ ဝိနာသံ ပါပေတွာ အပ္ပကေဟေဝ မိဂေဟိ
အရညံ ပါဝိသိ။ လက္ခဏမိဂေါ ပန ပဏှိတော ဗျတ္တော ဥပါယကုသလော
“ဣမာယ ဝေလာယ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဣမာယ ဝေလာယ န ဂန္တဗ္ဗံ”န္တိ ဇာနာတိ။ သော
ဂါမဒ္ဓါရေနပိ န ဂစ္ဆတိ၊ ဒိဝါပိ န ဂစ္ဆတိ၊ ပဒေါသေပိ န ဂစ္ဆတိ၊ ပစ္စုသေပိ န

ဂစ္ဆတိ၊ မိဂဂဏံ အာဒါယ အစုရတ္တသမယေယေဝ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ ဧကမ္ပိ မိဂံ အဝိနာသေတွာ အရညံ ပါရိသိ။ တေ တတ္ထ စတ္တာရော မာသေ ဝသိတွာ သဿေသု ဥဒ္ဓဋေသု ပဗ္ဗတာ ဩတရိံသု။

ကာဠော ပစ္စာဂစ္ဆန္တောပိ ပုရိမနယေနော အဝသေသမိဂေ ဝိနာသံ ပါပေန္တော ဧကကောဝ အာဂမိ။ လက္ခဏော ပန ဧကမိဂမ္ပိ အဝိနာသေတွာ ပဉ္စဟိ မိဂသတေဟိ ပရိဝုတော မာတာပိတူနံ သန္တိကံ အာဂမိ။ ဗောဓိသတ္တော ဒွေပိ ပုတ္တေ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသ္မာ မိဂဂဏေန သဒ္ဓိံ မန္တေန္တော ဣမံ ဂါထံ သမုဋ္ဌာပေသိ—

၁၁။ “ဟောတိ သီလဝတံ အတ္ထော၊ ပဋိသန္တာရဝုတ္တိနံ။
လက္ခဏံ ပဿ အာယန္တံ၊ ဉှတိသံဃပုရက္ခတံ။
အထ ပဿသိမံ ကာဠံ၊ သုဝိဟိနံ ဉှတိဘိ”တိ။

တတ္ထ သီလဝတန္တိ သုခသီလတာယ သီလဝန္တာနံ အာစာရသမ္ပန္နာနံ။ အတ္ထောတိ ဝုရိ။ ပဋိသန္တာရဝုတ္တိနန္တိ ဓမ္မပဋိသန္တာရော စ အာမိသပဋိသန္တာရော စ ဧတေသံ ဝုတ္တိတိ ပဋိသန္တာရဝုတ္တိနော၊ တေသံ ပဋိသန္တာရဝုတ္တိနံ။ ဧတ္ထ စ ပါပနိဝါရဏဩဝါဒါနုသာသနိဝသေန ဓမ္မပဋိသန္တာရော စ၊ ဂေါစရလာဘာပနိဝိလာနုပဋ္ဌာနဓမ္မိကရက္ခာဝသေန အာမိသပဋိသန္တာရော စ ဝေဒိတဗျော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဣမေသု ဒွိသု ပဋိသန္တာရေသု ဌိတာနံ အာစာရသမ္ပန္နာနံ ပဏ္ဍိတာနံ ဝုရိ နာမ ဟောတိတိ။ ဣဒါနိ တံ ဝုရိံ ဒဿေတုံ ပုတ္တမာတရံ အာလပန္တော ဝိယ “လက္ခဏံ ပဿာ”တိအာဒိမာဟ။ တတြာယံ သင်္ခေပတ္ထော—အာစာရပဋိသန္တာရသမ္ပန္နံ အတ္တနော ပုတ္တံ ဧကမိဂမ္ပိ အဝိနာသေတွာ ဉှတိသံဃေန ပုရက္ခတံ ပရိဝါရိတံ အာဂစ္ဆန္တံ ပဿ။ တာယ ပန အာစာရပဋိသန္တာရသမ္ပဒါယ ဝိဟိနံ ဒန္ဓပညံ အထ ပဿသိမံ ကာဠံ ဧကမ္ပိ ဉှတိံ အနဝသေသေတွာ သုဝိဟိနမေဝ ဉှတိဟိ ဧကကံ အာဂစ္ဆန္တန္တိ။ ဧဝံ ပုတ္တံ အဘိနန္တိတွာ ပန ဗောဓိသတ္တော ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္ထာပိ “န ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော ဣဒါနေဝ ဉှတိသံဃပရိဝါရိတော သောဘတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ သောဘတိယေဝ။ န စ ဒေဝဒတ္တော ဧတရဟိယေဝ ဂဏမှာ ပရိဟိနော၊ ပုဗ္ဗေပိ ပရိဟိနောယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ဒဿေတွာ ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ အနုသန္တိံ ဃဒေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ

“တဒါ ကာဠော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ပရိသာဝိဿ ဒေဝဒတ္တပရိသာဝ၊
လက္ခဏော သာရိပုတ္တော၊ ပရိသာ ပနဿ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ မာတာ ရာဟုလ-
မာတာ၊ ပိတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

လက္ခဏမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-နိဂြောဓမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂)

နိဂြောဓမေဝ သေဝေယျာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ကုမာရကဿပတ္ထေရဿ မာတရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာ ကိရ ရာဇဂဟ-
နဂရေ မဟာဝိဘဝဿ သေဌိနော မိတာ အဟောသိ ဥဿန္တကုသလမူလာ
ပရိမဒ္ဓိတသင်္ခါရာ ပစ္စိမဘဝိကာ၊ အန္တောဃဇ္ဇေ^၁ ပဒီပေါ ဝိယ တဿာ
ဟဒယေ အရဟတ္တုပနိဿယော ဇလတိ။ သာ အတ္တာနံ ဇာနနကာလတော
ပဋ္ဌာယ ဂေဟေ အနဘိရတာ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ ဟုတွာ မာတာပိတရော အာဟ
“အဗ္ဗတာတာ မယံ ဃရာဝါသေ စိတ္တံ နာဘိရမတိ၊ အဟံ နိယျာနိကေ
ဗုဒ္ဓဿသနေ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ၊ ပဗ္ဗာဇေထ မ”န္တိ။ အဗ္ဗ ကိံ ဝဒေသိ၊
ဣဒံ ကုလံ ဗဟုဝိဘဝံ၊ တွဉ္စ အမှာကံ ဧကမိတာ၊ န လဗ္ဘာ တယာ
ပဗ္ဗဇိတုန္တိ။ သာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိတွာပိ မာတာပိတူနံ သန္တိကာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလဘ-
မာနာ စိန္တေသိ “ဟောတု၊ ပတိကုလံ ဂတာ သာမိကံ အာရာဓေတွာ
ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။ သာ ဝယပ္ပတ္တာ ပတိကုလံ ဂန္တော ပတိဒေဝတာ ဟုတွာ
သီလဝတိ ကလျာဏဓမ္မာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိ။

အထဿာ သံဝါသမန္ဓာယ ကုစ္ဆိယံ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌဟိ၊ သာ ဂဗ္ဘဿ
ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ န အညာသိ။ အထ တသ္မိံ နဂရေ နက္ခတ္တံ ဃောသယိံသု၊
သကလနဂရဝါသိနော နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌိံသု၊ နဂရံ ဒေဝနဂရံ ဝိယ အလင်္ကတ-
ပဋိယတ္တံ အဟောသိ။ သာ ပန တာဝ ဥဋ္ဌာရာယပိ နက္ခတ္တကိဋ္ဌာယ ဝတ္တမာနာယ
အတ္တနော သရီရံ န ဝိလိမ္ပတိ နာလင်္ကရေတိ၊ ပကတိဝေသေနဝ ဝိစရတိ။

အယ နံ သာမိကော အာဟ “ဘဒ္ဒေ သကလနဂရံ နက္ခတ္တနိဿိတံ၊ တံ
ပန သရီရံ နပ္ပဋိဇဂ္ဂသိ”တိ။ အယျပုတ္တ ဒွတ္တိံသာယ မေ ကုဏပေဟိ ပူရိတံ
သရီရံ၊ ကိံ ဣမိနာ အလင်္ကတေန၊ အယံ ဟိ ကာယော နေဝ ဒေဝနိဗ္ဗိတော၊
န ဗြဟ္မနိဗ္ဗိတော၊ န သုဝဏ္ဏမယော၊ န မဏိမယော၊ န ဟရိစန္ဒနမယော၊ န

ပုဏ္ဏရီကကုမုဒုပ္ပလဂဗ္ဘသမ္ဘူတော၊ န အမတောသပေရိတော၊ အထ ခေါ
ကုဏပေ ဇာတော၊ မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ၊ အနိစ္စုန္တာဒနပရိမဒ္ဒနဘေဒန-
ဝိဒ္ဓိသနဓမ္မော၊ ကဋ္ဌသိဝဓုနော၊ တဏှပုပ္ပါဒိန္ဒော၊ သောကာနံ နိဒါနံ၊ ပရိဒေဝါနံ
ဝတ္ထု၊ သဗ္ဗရောဂါနံ အာလယော၊ ကမ္မကရဏာနံ ပဋိဂ္ဂဟော၊ အန္တောပူတိ၊
ဗဟိ နိစ္စပဋ္ဌရဏော၊ ကိမိကုလာနံ အာဝါသော၊ သိဝထိကပယာတော^၁၊
မရဏပရိယောသာနော၊ သဗ္ဗလောကဿ စက္ခုပထေ ဝတ္တမာနောပိ—

အဋ္ဌိနဟာရသံယုတ္တော၊ တစမံသံဝလေပနော။
ဆဝိယာ ကာယော ပဋိစ္စန္ဒော၊ ယထာဘူတံ န ဒိဿတိ။

အန္တပူရော ဥဒရပူရော၊ ယကနပေဋ္ဌဿ ဝတ္ထိနော။
ဟဒယဿ ပပ္ဖါသဿ၊ ဝက္ကဿ ပိဟကဿ စ။

သိဃံဏိကာယ ခေဋ္ဌဿ၊ သေဒဿ စ မေဒဿ စ။
လောဟိတဿ လသိကာယ၊ ပိတ္တဿ စ ဝသာယ စ။

အထဿ နဝဟိ သောတေဟိ၊ အသုစိ သဝတိ သဗ္ဗဒါ။
အက္ခိမ္မာ အက္ခိဂူထကော၊ ကဏ္ဏမ္မာ ကဏ္ဏဂူထကော။

သိဃံဏိကာ စ နာသတော၊ မုခေန ဝမတေကဒါ။
ပိတ္တံ သေမှဉ္စ ဝမတိ၊ ကာယမ္မာ သေဒဇဇ္ဈိကာ။

အထဿ သုသိရံ သိသံ၊ မတ္တလုဂံဿ ပူရိတံ။
သုဘတော နံ မညတိ ဗာလော၊ အဝိဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော ၂။

အနန္တာဒိနဝေါ ကာယော၊ ဝိသရက္ခသမူပမော။
အာဝါသော သဗ္ဗရောဂါနံ၊ ပုဗ္ဗော ဒုက္ခဿ ကေဝလော ၃။

သစေ ဣမဿ ကာယဿ၊ အန္တော ဗာဟိရကော သိယာ။
ဒဏ္ဍံ နူန ဂဟေတွာန၊ ကာကေ သောဏေ စ ဝါရယေ။

ဒုဂ္ဂန္ဒော အသုစိ ကာယော၊ ကုဏပေါ ဥက္ကရူပမော။
နိဋ္ဌိတော စက္ခုဘူတေဟိ၊ ကာယော ဗာလာဘိနန္ဒိတော။

အလ္လစမ္ပပဋိစ္စန္ဒော၊ နဝဒ္ဓါရော မဟာဝဏော။
သမန္တတော ပဋ္ဌရတိ၊ အသုစိ ပူတိဂန္ဓိယောတိ ၄။

၁-သိဝထိကပရာယဏော (သီ၊ ဣ)
၃-ဒု ၄-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ ထေရာပဒါနော။

၂-ဒု ၁-၃၀၇-ပိဋ္ဌေ သုတ္တနိပါတေ။
၄-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၁၉၀-ပိဋ္ဌေ။

အယျပုတ္တ ဣမံ ကာယံ အလင်္ကရိတွာ ကိံ ကရိဿာမိ၊ နနု ဣမဿ အလင်္ကတကရဏံ ဂူထပုဏ္ဏသဋ္ဌဿ ဗဟိ စိတ္တကမ္မကရဏံ ဝိယ ဟောတီတိ။ သေဠိပုတ္တော တဿာ ဝစနံ သုတွာ အာဟ “ဘဒ္ဒေ တံ ဣမဿ သရီရဿ ဣမေ ဒေါသေ ပဿမာနာ ကသ္မာ န ပဗ္ဗဇေသီ”တိ။ အယျပုတ္တ အဟံ ပဗ္ဗဇံ လဘမာနာ အဇ္ဈေဝ ပဗ္ဗဇေယျန္တိ။ သေဠိပုတ္တော “သာဓု၊ အဟံ တံ ပဗ္ဗာဇေဿာမီ”တိ ဝတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ မဟာသက္ကာရံ ကတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဘိက္ခုနုပဿယံ နေတွာ တံ ပဗ္ဗာဇေန္တော ဒေဝဒတ္တပက္ခိယာနံ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ပဗ္ဗာဇေသီ။ သာ ပဗ္ဗဇံ လဘိတွာ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပါ အတ္တမနာ အဟောသိ။

အထဿာ ဂဗ္ဘေ ပရိပါကံ ဂစ္ဆန္တေ ဣန္ဒြိယာနံ အညထတ္တံ ဟတ္ထပါဒပိဋိနံ ဗဟလတ္တံ ဥဒရပဋ္ဌလဿ စ မဟန္တတံ ဒိသ္မာ ဘိက္ခုနိယော တံ ပုစ္ဆိံသု “အယျေ တံ ဂတ္တိနီ ဝိယ ပညာယသိ၊ ကိံ ဧတ”န္တိ။ အယျေ “ဣဒံ နာမ ကာရဏ”န္တိ န ဇာနာမိ၊ သီလံ ပန မေ ပရိပုဏ္ဏန္တိ။ အထ နံ တာ ဘိက္ခုနိယော ဒေဝဒတ္တဿ သန္တိကံ နေတွာ ဒေဝဒတ္တံ ပုစ္ဆိံသု “အယျ အယံ ကုလဓိတာ ကိစ္ဆေန သာမိကံ အာရာဓေတွာ ပဗ္ဗဇံ လဘိ၊ ဣဒါနိ ပနဿာ ဂဗ္ဘော ပညာယတိ၊ မယံ ဣမဿ ဂဗ္ဘဿ ဂိဟိကာလေ ဝါ ပဗ္ဗဇိတကာလေ ဝါ လဒ္ဓဘာဝံ န ဇာနာမ၊ ကိံဒါနိ ကရောမာ”တိ။ ဒေဝဒတ္တော အတ္တနော အဗုဒ္ဓဘာဝေန စ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဓယာနဉ္စ နတ္ထိတာယ ဧဝံ စိန္တေသိ “ဒေဝဒတ္တပက္ခိကာ ဘိက္ခုနီ ကုစ္ဆိနာ ဂတ္တိ ပရိဟရတိ၊ ဒေဝဒတ္တော စ တံ အဇ္ဈုပေက္ခတိယေဝါတိ မယံ ဂရဟာ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ မယာ ဣမံ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေတံ ဝဇ္ဇတီ”တိ။ သော အဝီမံသိတွာဝ သေလဂုဠံ ပဝဇ္ဇယမာနော ဝိယ ပက္ခန္တိတွာ “ဂစ္ဆထ၊ ဣမံ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေထာ”တိ အာဟ။ တာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဥဋ္ဌာယ ဝဋ္ဌိတွာ ဥပဿယံ ဂတာ။

အထ သာ ဒဟရာ တာ ဘိက္ခုနိယော အာဟ “အယျေ န ဒေဝဒတ္တတ္ထေရော ဗုဒ္ဓေါ၊ နာပိ မယံ တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇော၊ လောကေ ပန အဂ္ဂပုဂ္ဂလဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ မယံ ပဗ္ဗဇော၊ သာ စ ပန မေ ဒုက္ခေန လဒ္ဓါ၊ မာ နံ အန္တရဓာပေထ၊ ဧထ မံ ဂဟေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဇေတဝနံ ဂစ္ဆထာ”တိ။ တာ တံ အာဒါယ ရာဇဂဟာ ပဉ္စစတ္တာလီသယောဇနိကံ မဂ္ဂံ အတိက္ကမ္မ အနုပုဗ္ဗေန ဇေတဝနံ ပတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ စိန္တေသိ “ကိဉ္စာပိ ဂိဟိကာလေ ဧတိဿာ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌိတော၊ ဧဝံ သန္တေပိ ‘သမဏော ဂေါတမော ဒေဝဒတ္တေန ဇဟိတံ အာဒါယ စရတီ’တိ တိတ္ထိယာနံ ဩကာသော ဘဝိဿတိ။ တသ္မာ ဣမံ ကထံ ပုစ္ဆိန္တိတုံ သရာဇိကာယ

ပရိသာယ မဇ္ဈေ ဣမံ အဓိကရဏံ ဝိနိစ္ဆိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ ပုနဒိဝသေ ရာဇာနံ ပသေနဒိကောသလံ မဟာအနာထပိဏ္ဍိကံ စူဠအနာထပိဏ္ဍိကံ ဝိသာခံ မဟာ-
ဥပါသိကံ အညာနိ စ အဘိညာတာနိ မဟာကုလာနိ ပက္ခောသာပေတွာ သာယန္တသမယေ စတုသု ပရိသာသု သန္တိပတိတာသု ဥပါလိတ္ထေရံ အာမန္တေသိ
“ဂစ္ဆ၊ တံ စတုပရိသမဇ္ဈေ ဣမိဿာ ဒဟရဘိက္ခုနိယာ ကမ္ပံ သောဓေ-
ဟိ”တိ။ “သာဓု ဘန္တေ”တိ ထေရော ပရိသမဇ္ဈံ ဂန္တော အတ္တနော ပညတ္တာ-
သနေ နိသိဒ္ဓိတွာ ရညော ပုရတော ဝိသာခံ ဥပါသိကံ ပက္ခောသာပေတွာ ဣမံ အဓိကရဏံ ပဋိစ္စာပေသိ “ဂစ္ဆ ဝိသာခေ၊ ‘အယံ ဒဟရာ အသုကမာသေ
အသုကဒိဝသေ ပဗ္ဗဇိတာ’တိ တထတော ဥတွာ ဣမဿ ဂဗ္ဘဿ ပုရေ ဝါ ပစ္စာ ဝါ လဒ္ဓဘာဝံ ဇာနာဟိ”တိ။ ဥပါသိကာ “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိတွာ
သာဏိံ ပရိက္ခိပါပေတွာ အန္တောသာဏိယံ ဒဟရဘိက္ခုနိယာ ဟတ္ထပါဒနာဘိ-
ဥဒရပရိယောသာနာဒီနိ ဩလောကေတွာ မာသဒိဝသေ သမာနေတွာ ဂိဟိ-
ဘာဝေ ဂဗ္ဘဿ လဒ္ဓဘာဝံ တထတော ဥတွာ ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ထေရော စတုပရိသမဇ္ဈေ တံ ဘိက္ခုနိံ သုဒ္ဓံ
အကာသိ။ သာ သုဒ္ဓါ ဟုတွာ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ သတ္တာရဉ္စ ဝဋ္ဌိတွာ ဘိက္ခုနိဟိ သဒ္ဓိံ ဥပဿယမေဝ ဂတာ။ သာ ဂဗ္ဘပရိပါကမန္တာယ ပဒုမုတ္တရပါဒမူလေ
ပတ္တိတပတ္ထနံ မဟာနုဘာဝံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ဘိက္ခုနုပဿယသမိပေန ဂစ္ဆန္တော ဒါရကသဒ္ဓံ သုတွာ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ။ အမစ္စာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ “ဒေဝ ဒဟရဘိက္ခုနိ ပုတ္တံ ဝိဇာတာ၊ တဿေသော သဒ္ဓေါ”တိ အာဟံသု။ “ဘိက္ခုနိနံ ဘဏေ ဒါရက-
ပဋိဇဂ္ဂနံ နာမ ပလိဗောဓော၊ မယံ နံ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမာ”တိ ရာဇာ တံ ဒါရကံ နာဠကိတ္တိနံ ဒါပေတွာ ကုမာရပရိဟာရေန ဝစာပေသိ။ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ စဿ “ကဿပေါ”တိ နာမံ အကံသု။ အထ နံ ကုမာရပရိဟာရေန ဝစိတတ္တာ “ကုမာရကဿပေါ”တိ သဉ္ဇာနိံသု။ သော သတ္တဝသိကကာလေ သတ္တု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ ပရိပုဏ္ဏဝသော ဥပသမ္ပဒံ လဘိတွာ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဓမ္မကထိကေသု စိတြကထိ အဟောသိ။ အထ နံ သတ္တာ “ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခုနံ စိတ္တကထိကာနံ ယဒိဒံ ကုမာရကဿပေါ”တိ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ။ သော ပစ္စာ ဝဋ္ဌိကသုတ္တေ^၁ အရဟတ္တံ ပါပုဏ္ဏိ။ မာတာပိဿ ဘိက္ခုနိ ဝိပဿနံ ဝစေတွာ အဂ္ဂဗလံ ပတ္တာ။ ကုမာရကဿပတ္ထေရော ဗုဒ္ဓ-
သာသနေ ဂဂနမဇ္ဈေ^၂ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ ပါကဠော ဇာတော။

၁-အံ ၁-၂၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၁၉၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဂဂနတလေ(က)

အထေကဒိဝသံ တထာဂတော ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဘိက္ခုနံ
 ဩဝါဒံ ဒေတွာ ဂန္ဓကုဋ် ပါရိသိ။ ဘိက္ခု ဩဝါဒံ ဂဟေတွာ အတ္တနော
 အတ္တနော ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေသု ဒိဝသဘာဝံ ခေပေတွာ သာယနသမယေ
 ဓမ္မသဘာယံ သန္တိပတိတွာ “အာရုဿော ဒေဝဒတ္တေန အတ္တနော အဗုဒ္ဓဘာဝေန
 စေဝ ခန္တိမေတ္တာဒီနန္တ အဘာဝေန ကုမာရကဿပတ္ထေရော စ ထေရီ စ ဥဘော”
 နာသိတာ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပန အတ္တနော ဓမ္မရာဇတာယ စေဝ ခန္တိမေတ္တာ-
 နုဒ္ဒယသမ္ပတ္တိယာ စ ဥဘိန္တမ္ပိ တေသံ ပစ္စယော ဇာတော”တိ ဗုဒ္ဓဂုဏေ
 ဝဏ္ဏယမာနာ နိသီဒိံသု။ သတ္တာ ဗုဒ္ဓလီလာယ ဓမ္မသဘံ အာဂန္တော ပညတ္တာ-
 သနေ နိသီဒိတွာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ
 ပုစ္ဆိ။ “ဘန္တေ တုမ္မာကမေဝ ဂုဏကထာယာ”တိ သဗ္ဗံ အာရောစယိံသု။ န
 ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဣဒါနေဝ ဣမေသံ ဥဘိန္တံ ပစ္စယော စ ပတိဋ္ဌာ စ
 ဇာတော၊ ပုဗ္ဗေပိ အဟောသိယေဝါတိ။ ဘိက္ခု တဿတ္ထဿာဝိဘာဝတ္ထာယ
 ဘဂဝန္တံ ယာစိံသု၊ ဘဂဝါ ဘဂန္တရေန ပဋိစ္ဆန္တံ ကာရဏံ ပါကဋိ
 အကာသိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရယမာနေ ဗောဓိသတ္တော
 မိဂယောနိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ သော မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော
 အဟောသိ၊ အက္ခိနိ ပနဿ မဏိဂုဋ္ဌသဒိသာနိ အဟောသုံ၊ သိင်္ဂါနိ ရဇတ-
 ဝဏ္ဏာနိ၊ မုခံ ရတ္တကမ္မလပုဉ္ဇဝဏ္ဏံ၊ ဟတ္ထပါဒပရိယန္တာ လာခါရသပရိကမ္မ-
 ကတာ ဝိယ၊ ဝါလမိ စမရဿ ဝိယ အဟောသိ၊ သရီရံ ပနဿ မဟန္တံ
 အဿပေါတကပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ သော ပဉ္စသတမိဂပရိဝါရော အရညေ
 ဝါသံ ကပ္ပေသိ နာမေန နိဂြောဓမိဂရာဇာ နာမ။ အဝိဒ္ဓုရေ ပနဿ အညောပိ
 ပဉ္စသတမိဂပရိဝါရော သာခမိဂေါ နာမ ဝသတိ၊ သောပိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောဝ
 အဟောသိ။

တေန သမယေန ဗာရာဏသီရာဇာ မိဂဝပေသုတော ဟောတိ၊ ဝိနာ
 မံသေန န ဘုဉ္ဇတိ၊ မနုဿာနံ ကမ္မစ္ဆေဒံ ကတွာ သဗ္ဗေ နေဂမဇာနပဒေ
 သန္တိပါတေတွာ ဒေဝသိကံ မိဂဝံ ဂစ္ဆတိ။ မနုဿာ စိန္တေသုံ “အယံ ရာဇာ
 အမှာကံ ကမ္မစ္ဆေဒံ ကရေတိ၊ ယန္တုန မယံ ဥယျာနေ မိဂါနံ နိဝါပံ ဝပိတွာ၊
 ပါနိယံ သမ္မာဒေတွာ ဗဟူ မိဂေ ဥယျာနံ ပဝေသေတွာ ဒွါရံ ဗန္ဓိတွာ ရညော
 နိယျာဒေယျာမာ”တိ ၇။ တေ သဗ္ဗေ ဥယျာနေ မိဂါနံ နိဝါပတိဏာနိ
 ရောပေတွာ ဥဒကံ သမ္မာဒေတွာ ဒွါရံ ယောဇေတွာ ဝါဂုရာနိ အာဒါယ

မုဂ္ဂရာဒိနာနာဝုဓဟေတ္တာ^၁ အရညံ ပဝိသိတွာ မိဂေ ပရိယေသမာနာ “မဇ္ဈေ ဌိတေ မိဂေ ဂဏှိဿာမာ”တိ ယောဇနမတ္တံ ဌာနံ ပရိက္ခိပိတွာ သဒ္ဓိပမာနာ နိဂြောဓမ္မဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ဝသနဌာနံ မဇ္ဈေ ကတွာ ပရိက္ခိပိ^၂သု။ အထ နံ မိဂဂဏံ ဒိသွာ ရုက္ခဂုမ္ဘာဒယော စ ဘူမိဉ္စ မုဂ္ဂရေဟိ ပဟရန္တာ မိဂဂဏံ ဂဟနဌာနတော နိဟရိတွာ အသိသတ္တိဓနုအာဒိနိ အာဝုဓာနိ ဥဂ္ဂိရိတွာ မဟာနာဒံ နဒန္တာ တံ မိဂဂဏံ ဥယျာနံ ပဝေသေတွာ ဒွါရံ ပိဓာယ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ နိဗ္ဗံ မိဂဝံ ဂစ္ဆန္တာ အမှာကံ ကမ္ပံ နာသေထ၊ အမှေဟိ အရညတော မိဂေ အာနေတွာ တုမှာကံ ဥယျာနံ ပူရိတံ၊ ဣတော ပဌာယ တေသံ မံသာနိ ခါဒထာ”တိ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကမိ^၃သု။

ရာဇာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ ဥယျာနံ ဂန္တာ မိဂေ ဩလောကေန္တာ ဒွေ သုဝဏ္ဏမိဂေ ဒိသွာ တေသံ အဘယံ အဒါသိ။ တတော ပဌာယ ပန ကဒါမိ သယံ ဂန္တာ ဧကံ မိဂံ ဝိဇ္ဈိတွာ အာနေတိ၊ ကဒါမိဿ ဘတ္တကာရကော ဂန္တာ ဝိဇ္ဈိတွာ အာဟရတိ။ မိဂါ နေံ ဒိသွာဝ မရဏဘယေန တဇ္ဇိတာ ပလာယန္တိ၊ ဒွေ တယော ပဟာရေ လဘိတွာ ကိလမန္တိပိ၊ ဂိလာနာပိ ဟောန္တိ၊ မရဏဗ္ဗိ ပါပုဏန္တိ။ မိဂဂဏော တံ ပဝတ္တိ^၄ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသိ။ သော သာခံ ပက္ခောသာပေတွာ အာဟ “သဗ္ဗ ဗဟူ မိဂါ နဿန္တိ၊ ဧကံသေန မရိတဗ္ဗေ သတိ ဣတော ပဌာယ မာ ကဏ္ဍေန မိဂေ ဝိဇ္ဈန္တု၊ ဓမ္မဂဏှိကဌာနေ^၂ မိဂါနံ ဝါရော ဟောတု၊ ဧကဒိဝသံ မမ ပရိသာယ ဝါရော ပါပုဏာတု၊ ဧကဒိဝသံ တဝ ပရိသာယ၊ ဝါရပ္ပတ္တော မိဂေါ ဂန္တာ ဓမ္မဂဏှိကာယ ဂိဝံ ဌပေတွာ နိပဇ္ဇတု၊ ဧဝံသန္တေ မိဂါ ကိလန္တာန ဘဝိဿန္တိ”တိ။ သော “သာဓု”တိ သမ္ပုဋိန္တိ။ တတော ပဌာယ ဝါရပ္ပတ္တောဝ မိဂေါ ဂန္တာ ဓမ္မဂဏှိကာယ ဂိဝံ ဌပေတွာ နိပဇ္ဇတိ၊ ဘတ္တကာရကော အာဂန္တာ တတ္ထ နိပန္နကမေဝ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ။

အထေကဒိဝသံ သာခမိဂဿ ပရိသာယ ဧကိဿာ ဂတ္တိနိမိဂိယာ ဝါရော ပါပုဏိ။ သာ သာခံ ဥပသင်္ကမိတွာ “သာမိ အဟံ ဂတ္တိနိ၊ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ ဒွေ ဇနာ ဝါရံ ဂမိဿာမ၊ မယံ ဝါရံ အတိက္ကာမေဟိ”တိ အာဟ။ သော “န သက္ကာ တဝ ဝါရံ အညေသံ ပါပေတုံ၊ တွမေဝ တုယံ ဝါရံ ဇာနိဿသိ၊ ဂစ္ဆာဟိ”တိ အာဟ။ သာ တဿ သန္တိကာ အနုဂ္ဂဟံ အလဘ-မာနာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ တမတ္တံ အာရောစေသိ။ သော တဿာ ဝစနံ သုတွာ “ဟောတု ဂစ္ဆ တုံ၊ အဟံ တေ ဝါရံ အတိက္ကာမေဿာမိ”တိ

၁-နာဂရေ အာဒါယ မုဂ္ဂရာဒိနာနာဝုဓဟေတ္တာ (သီ၊ ဣ)၊ ဝါကုရမုဂ္ဂရာဒိနိ အာဒါယ အာဝုဓဟေတ္တာ (က)

၂-ဓမ္မဂဏှိကဌာနေ (က)

သယံ ဂန္ဓာ ဓမ္မဂဏ္ဍိကာယ သီသံ ကတွာ နိပဇ္ဇိ။ ဘတ္တကာရကော တံ ဒိသ္မာ “လဒ္ဓါဘယော မိဂရာဇာ ဓမ္မဂဏ္ဍိကာယ နိပဇ္ဇော၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ ဝေဂေန ဂန္ဓာ ရညော အာရောစေသိ။

ရာဇာ တာဝဒေဝ ရထံ အာရယျ မဟန္တေန ပရိဝါရေန အာဂန္ဓာ ဗောဓိ-
သတ္တံ ဒိသ္မာ အာဟ “သမ္မ မိဂရာဇ နန မယာ တုယံ အဘယံ ဒိန္နံ၊ ကသ္မာ
တွံ ဣဓ နိပဇ္ဇော”တိ။ မဟာရာဇ ဂတ္တိနိ မိဂိ အာဂန္ဓာ “မမ ဝါရံ အညဿ
ပါပေဟိ”တိ အာဟ၊ န သက္ကာ ခေါ ပန မယာ ဧကဿ မရဏဒုက္ခံ အညဿ
ဥပရိ နိက္ခိပိတုံ၊ သွာဟံ အတ္တနော ဇီဝိတံ တဿာ ဒတွာ တဿာ သန္တကံ
မရဏံ ဂဟေတွာ ဣဓ နိပဇ္ဇော၊ မာ အညံ ကိဉ္စိ အာသင်္ကိတ္တ မဟာရာဇာတိ။
ရာဇာ အာဟ “သမိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏ မိဂရာဇ မယာ န တာဒိသော ခန္တိမေတ္တာ-
နုဒ္ဒယသမ္ပန္နော မနုဿေသုပိ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ တေန တေ ပသန္ဓောသ္မိ၊ ဥဋ္ဌေဟိ၊
တုယုဉ္စ တဿာ စ အဘယံ ဒမ္မိ”တိ။ ဒွိဟိ အဘယေ လဒ္ဓေ အဝသေသာ ကိံ
ကရိဿန္တိ နရိန္ဒာတိ။ အဝသေသာနမ္ပိ အဘယံ ဒမ္မိ သာမိတိ။ မဟာရာဇ ဧဝမ္ပိ
ဥယျာနေယေဝ မိဂါ အဘယံ လဘိဿန္တိ၊ သေသာ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။
ဧတေသမ္ပိ အဘယံ ဒမ္မိ သာမိတိ။ မဟာရာဇ မိဂါ တာဝ အဘယံ လဘန္တု၊
သေသာ စတုပ္ပဒါ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ ဧတေသမ္ပိ အဘယံ ဒမ္မိ သာမိတိ။ မဟာ-
ရာဇ စတုပ္ပဒါ တာဝ အဘယံ လဘန္တု၊ ဒီဇဂဏာ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။
ဧတေသမ္ပိ အဘယံ ဒမ္မိ သာမိတိ။ မဟာရာဇ ဒီဇဂဏာ တာဝ အဘယံ
လဘန္တု၊ ဥဒကေ ဝသန္တာ မစ္ဆာ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ ဧတေသမ္ပိ အဘယံ
ဒမ္မိ သာမိတိ။ ဧဝံ မဟာသတ္တော ရာဇာနံ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဘယံ ယာစိတွာ
ဥဋ္ဌာယ ရာဇာနံ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ “ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊
မာတာပိတုသု ပုတ္တဓိတာသု မြာဟ္မဏဂဟပတိကေသု နေဂမဇာနပဒေသု ဓမ္မံ
စရန္တော သမံ စရန္တော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ
လောကံ ဂမိဿသိ”တိ ရညော ဗုဒ္ဓလိလာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ကတိပါဟံ
ဥယျာနေ ဝသိတွာ ရညော ဩဝါဒံ ဒတွာ မိဂဂဏပရိဝုတော အရညံ ပါဝိသိ။
သာပိ ခေါ မိဂဓေန ပုပ္ဖကဏ္ဍိကသဒိသံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သော ကိဋ္ဌမာနော
သာခမိဂဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ။ အထ နံ မာတာ တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ
“ပုတ္တ ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ ဧကဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆ၊ နိဂြောဓဿေဝ သန္တိကံ
ဂစ္ဆေယျာသိ”တိ ဩဝဒန္တိ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂။ “နိဂြောဓမ္မေဝ သေဝေယျ၊ န သာခမုပသံဝသေ။
 နိဂြောဓသ္မိံ မတံ သေယျော၊ ယဉ္ဇေ သာခသ္မိံ ဇီဝိတ”န္တိ။

တတ္ထ နိဂြောဓမ္မေဝ သေဝေယျာတိ တာတ တံ ဝါ အညော ဝါ
 အတ္တနော ဟိတကာမော နိဂြောဓမ္မေဝ သေဝေယျ ဘဇေယျ ဥပသင်္ကမေယျ၊ န
 သာခမုပသံဝသေတိ သာခမိဂံ ပန န ဥပသံဝသေ ဥပဂမ္မ န သံဝသေယျ၊ ဧတံ
 နိဿာယ ဇီဝိကံ န ကပ္ပေယျ။ နိဂြောဓသ္မိံ မတံ သေယျောတိ နိဂြောဓရညော
 ပါဒမူလေ မရဏမ္ပိ သေယျော ဝရံ ဥတ္တမံ။ ယဉ္ဇေ သာခသ္မိံ ဇီဝိတန္တိ ယံ ပန
 သာခဿ သန္တိကေ ဇီဝိတံ၊ တံ နေဝ သေယျော န ဝရံ န ဥတ္တမန္တိ အတ္ထော။

တတော ပဋ္ဌာယ စ ပန အဘယလဒ္ဓကာ မိဂါ မနုဿာနံ သဿာနိ
 ခါဒန္တိ၊ မနုဿာ “လဒ္ဓါဘယာ ဣမေ မိဂါ”တိ မိဂေ ပဟရိတုံ ဝါ ပလာပေတုံ
 ဝါ န ဝိသဟန္တိ၊ တေ ရာဇင်္ဂဏေ သန္တိပတိတွာ ရညော တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။
 ရာဇာ “မယာ ပသန္နေန နိဂြောဓမ္မိဂရာဇဿ ဝရော ဒိန္နော၊ အဟံ ရဇ္ဇံ ဇဟေယျံ၊
 န စ တံ ပဋိညံ ဘိန္ဒာမိ၊ ဂစ္ဆထ န ကောစိ မမ ဝိဇိတေ မိဂေ ပဟရိတုံ လဘတိ”တိ
 အာဟ။ နိဂြောဓမ္မိဂေါ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ မိဂဂဏံ သန္တိပါတာပေတွာ
 “ဣတော ပဋ္ဌာယ ပရေသံ သဿံ ခါဒိတုံ န လဘိဿထာ”တိ မိဂေ ဩဝဒိတွာ
 မနုဿာနံ အာရောစာပေသိ “ဣတော ပဋ္ဌာယ သဿကာရကာ မနုဿာ
 သဿရက္ခဏတ္ထံ ဝတိံ မာ ကရောန္တု၊ ခေတ္တံ ပန အာဝိဇ္ဈိတွာ ပဏ္ဏသညံ
 ဗန္ဓန္တု”တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ကိရ ခေတ္တေသု ပဏ္ဏဗန္ဓနသညာ ဥဒပါဒိ။
 တတော ပဋ္ဌာယ ပဏ္ဏသညံ အတိက္ကမနမိဂေါ နာမ နတ္ထိ။ အယံ ကိရ နေသံ
 ဗောဓိသတ္တတော လဒ္ဓဩဝါဒေါ။ ဧဝံ မိဂဂဏံ ဩဝဒိတွာ ဗောဓိသတ္တော
 ယာဝတာယုကံ ဌတွာ သဒ္ဓိံ မိဂေဟိ ယထာကမ္ပံ ဂတော၊ ရာဇာပိ ဗောဓိ-
 သတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝါဟံ ထေရိယာ စ ကုမာရကဿပဿ စ
 အဝဿယော၊ ပုဗ္ဗေပိ အဝဿယော ဧဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ
 စတုသစ္စဓမ္မဒေသနံ ဝိနိဝဋ္ဋေတွာ ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ
 ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သာခမိဂေါ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊
 ပရိသာပိဿ ဒေဝဒတ္တပရိသာဝ၊ မိဂဓေန ထေရိ အဟောသိ၊ ပုတ္တော ကုမာရ-
 ကဿပေါ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ နိဂြောဓမ္မိဂရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

နိဂြောဓမ္မိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ကဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃)

မိရတ္တ၊ ကဏ္ဍိနံ သန္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏ-
 ဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တံ အဋ္ဌကနိပါတေ ဣန္ဒြိယဇာတ-
 ကေ အာဝိဘဝိဿတိ။ ဘဂဝါ ပန တံ ဘိက္ခုံ တေဒဝေါစ “ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေပိ တံ
 ဧတံ မာတုဂါမံ နိဿာယ ဇိဝိတက္ခယံ ပတွာ ဝိတစ္ဆိတေသု အင်္ဂါရေသု
 ပက္ခော”တိ။ ဘိက္ခု တဿတ္ထဿာဝိဘာဝတ္ထာယ ဘဂဝန္တံ ယာစိံသု၊
 ဘဂဝါ ဘဝန္တရေန ပဋိစ္ဆန္ဓကာရဏံ ပါကဋံ အကာသိ။ ဣတော ပရံ ပန
 ဘိက္ခုနံ ယာစနံ ဘဝန္တရပဋိစ္ဆန္ဓတဉ္စ အဝတွာ “အတိတံ အာဟရီ”တိ
 ဧတ္တကမေဝ ဝက္ခာမ၊ ဧတ္တကေ ပုတ္တေပိ ယာစနဉ္စ ဝလာဟကဂပ္ပတော
 စန္ဒနိဟရဏူပမာယံ ဘဝန္တရပဋိစ္ဆန္ဓကာရဏဘာဝေါစာတိ သဗ္ဗမေတံ ဟေဋ္ဌာ
 ပုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အတိတေ မဂဓရဋ္ဌေ ရာဇဂဟေ မဂဓရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ မဂဓ-
 ဝါသိကာနံ သဿသမယေ မိဂါနံ မဟာပရိပန္နော ဟောတိ။ တေ အရညေ
 ပဗ္ဗတပါဒံ ပဝိသန္တိ။ တတ္ထ ဧကော အရညဝါသိ ပဗ္ဗတေယျမိဂေါ ကောယ
 ဂါမန္တဝါသိနိယာ မိဂပေါတိကာယ သဒ္ဓိံ သန္တဝံ ကတွာ တေသံ မိဂါနံ
 ပဗ္ဗတပါဒတော ဩရုယ ပုန ဂါမန္တံ ဩတရဏကာလေ မိဂပေါတိကာယ
 ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တတ္တာ တေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ဩတရိ။ အထ နံ သာ အာဟ
 “တံ ခေါသိ အယျ ပဗ္ဗတေယျော ဗာလမိဂေါ၊ ဂါမန္တော စ နာမ သာသကော
 သပ္ပုဋ္ဌိဘယော၊ မာ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ ဩတရီ”တိ။ သော တဿာ ပဋိဗဒ္ဓ-
 စိတ္တတ္တာ အနိဝတ္တိတွာ သဒ္ဓိံယေဝ အဂမာသိ။ မဂဓဝါသိနော “ဣဒါနိ မိဂါနံ
 ပဗ္ဗတပါဒါ ဩတရဏကာလော”တိ ဥတွာ မဂ္ဂေ ပဋိစ္ဆန္ဓကောဋ္ဌကေသု
 တိဋ္ဌန္တိ။ တေသမ္ပိ ဦန္တံ အာဂမနမဂ္ဂေ ဧကော လုဒ္ဓကော ပဋိစ္ဆန္ဓကောဋ္ဌကေ
 ဌိတော ဟောတိ။ မိဂပေါတိကာ မနုဿဂန္တံ ဃာယိတွာ “ဧကော လုဒ္ဓကော
 ဌိတော ဘဝိဿတိ”တိ တံ ဗာလမိဂံ ပုရတော ကတွာ သယံ ပစ္စတော
 အဟောသိ။ လုဒ္ဓကော ဧကေနေဝ သရပ္ပဟာရေန မိဂံ တတ္ထေဝ ပါတေတိ။
 မိဂပေါတိကာ တဿ ဝိဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ ဥပ္ပတိတွာ ဝါတဂတိယာဝ ပလာယိ။
 လုဒ္ဓကော ကောဋ္ဌကတော နိက္ခမိတွာ မိဂံ ဩက္ကန္တိတွာ အဂ္ဂိံ ကတွာ ဝိတစ္ဆိ-
 တေသု အင်္ဂါရေသု မဓုရမံသံ ပစိတွာ ခါဒိတွာ ပါနိယံ ပိဝိတွာ အဝသေသံ
 လောဟိတဗိန္ဒူဟိ ပဋ္ဌရန္တေဟိ ကာဇေနာဒါယ ဒါရကေ တောသေန္တော၊
 သရံ အဂမာသိ။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော ဟောတိ။ သော တံ ကာရဏံ ဒိသ္မာ “ဣမဿ ဗာလမိဂဿ မရဏံ နေဝ မာတရံ နိဿာယ၊ န ပိတရံ နိဿာယ၊ အထ ခေါ ကာမံ နိဿာယ။ ကာမ- နိမိတ္တံ ဟိ သတ္တာ သုဂတိယံ ဟတ္ထစ္ဆေဒါဒိကံ၊ ဒုဂ္ဂတိယဉ္စ ပဉ္စဝိဓဗန္ဓနာဒိ- နာနပ္ပကာရကံ ဒုက္ခံ ပါပုဏန္တိ၊ ပရေသံ မရဏဒုက္ခုပ္ပါဒနမ္ပိ နာမ ဣမသ္မိံ လောကေ ဂရဟိတမေဝ။ ယံ ဇနပဒံ မာတုဂါမော ဝိစာရေတိ အနုသာသတိ၊ သော ဣတ္ထိပရိဏာယကော ဇနပဒေါပိ ဂရဟိတောယေဝ။ ယေ သတ္တာ မာတုဂါမဿ ဝသံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေပိ ဂရဟိတောယေဝ”တိ ကောယ ဂါထာယ တီဏိ ဂရဟဝတ္ထုနိ ဒဿေတွာ ဝနဒေဝတာသု သာဓုကာရံ ဒတွာ ဂန္ဓပုပ္ဖါ- ဒီဟိ ပူဇယမာနာသု မရရေန သရေန တံ ဝနသဏ္ဍိံ ဥန္တာဒေန္တော ဣမာယ ဂါထာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ—

၁၃။ “မိရတ္ထ၊ ကဏ္ဍိနံ သလ္လံ၊ ပုရိသံ ဂါဠဝေမိနံ။
မိရတ္ထ၊ တံ ဇနပဒံ၊ ယံတ္ထိတ္ထိ ပရိဏာယိကာ။
တေ စာပိ မိတ္တိတာ သတ္တာ၊ ယေ ဣတ္ထိနံ ဝသံ ဂတာ”တိ။

တတ္ထ မိရတ္ထတိ ဂရဟဏတ္ထေ နိပါတော၊ သွာယမိဓ ဥတ္တာသုဗ္ဗေဂဝသေန ဂရဟဏေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဥတ္တသိတုဗ္ဗိဂ္ဂေါ ဟိ ဟောန္တော ဗောဓိသတ္တော ဝေမာဟ။ ကဏ္ဍမဿ အတ္ထိတိ ကဏ္ဍိ၊ တံ ကဏ္ဍိနံ။ တံ ပန ကဏ္ဍံ အနုပဝိ- သနဋ္ဌေန “သလ္လ”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ ကဏ္ဍိနံ သလ္လန္တိ ဧတ္ထ သလ္လကဏ္ဍိနန္တိ အတ္ထော။ သလ္လံ ဝါ အဿတ္ထိတိပိ သလ္လော၊ တံ သလ္လံ။ မဟန္တံ ဝဏမုခံ ကတွာ ဗလဝပ္ပဟာရံ ဒေန္တော ဂါဠံ ဝိဇ္ဈတိတိ ဂါဠဝေမိ၊ တံ ဂါဠဝေမိနံ။ နာနပ္ပကာရေန ကဏ္ဍေန၊ ကုမုဒပတ္တသဏ္ဌာနထလေန၊ ဥဇုကဂမနေနေဝ သလ္လေန စ သမန္တာဂတံ ဂါဠဝေမိနံ ပုရိသံ မိရတ္ထတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ ပရိဏာယိကာတိ ဣဿရာသံဝိဓာယိကာ။ မိတ္တိတာတိ ဂရဟိတာ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတော ပရံ ပန ဧတ္တကမ္ပိ အဝတွာ ယံ ယံ အနုတ္တာနံ၊ တံ တဒေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ဧဝံ ကောယ ဂါထာယ တီဏိ ဂရဟဝတ္ထုနိ ဒဿေတွာ ဗောဓိသတ္တော ဝနံ ဥန္တာဒေတွာ ပုဒ္ဂလီလာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယော- သာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သတ္တာ ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ အနုသန္တိံ သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။ ဣတော ပရံ ပန

“ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ”တိ ဣဒံ အဝတွာ “အနုသန္ဓိံ သဋ္ဌေတွာ”တိ
 ဧတ္တကမေဝ ဝက္ခာမ၊ အဝုတ္တမ္ပိ ပန ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတွာ
 ဂဟေတဗ္ဗံ။ တဒါ ပဗ္ဗတေယျမိဂေါဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အဟောသိ၊ မိဂပေါတိကာ
 ပုရာဏဒုတိယိကာ၊ ကာမေသု ဒေါသံ ဒဿေတွာ ဓမ္မဒေသကဒေဝတာ
 ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဝါတမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄)

န ကိရတ္ထိ ရသေဟိ ပါပိယောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
 စူဠပိဏ္ဍပါတိကတိဿတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သတ္တရိ ကိရ ရာဇဂဟံ
 ဥပနိဿာယ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တေ တိဿကုမာရော နာမ မဟာဝိဘဝဿ
 သေဋ္ဌိကုလဿ ပုတ္တော ဧကဒိဝသံ ဝေဠုဝနံ ဂန္ဓာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ
 ပဗ္ဗဇိတုကာမော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ မာတာပိတူဟိ အနုညာတတ္တာ ပဋိက္ခိတ္တော
 သတ္တာဟံ ဘတ္တစ္ဆေဒံ ကတွာ ရဋ္ဌပါလတ္ထေရော ဝိယ မာတာပိတရော
 အနုဇာနာပေတွာ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ။ သတ္တာ တံ ပဗ္ဗာဇေတွာ အမုမာ-
 သမတ္တံ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရိတွာ ဇေတဝနံ အဂမာသိ။ တတြာယံ ကုလပုတ္တော
 တေရသ ဓုတင်္ဂါနိ သမာဒါယ သာဝတ္ထိယံ သပဒါနံ ပိဏ္ဍာယ စရမာနော
 ကာလံ ဝိတိနာမေတိ၊ “စူဠပိဏ္ဍပါတိကတိဿတ္ထေရော နာမာ”တိ ဝုတ္တေ
 ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပါကဋ္ဌော ပညာတော အဟောသိ။

တသ္မိံ ကာလေ ရာဇဂဟေ နက္ခတ္တကီဋ္ဌာယ ဝတ္တမာနာယ ထေရဿ
 မာတာပိတရော ယံ တဿ ဂိဟိကာလေ အဟောသိ အဘာရဏဘဏ္ဍကံ၊
 တံ ရတနစင်္ကောဋကေ နိက္ခိပိတွာ ဥရေ ဌပေတွာ “အညာသု နက္ခတ္တကီဋ္ဌာသု
 အမှာကံ ပုတ္တော ဣမိနာ အလင်္ကာရေန အလင်္ကတော နက္ခတ္တံ ကီဋ္ဌတိ၊ တံ
 နော ဧကပုတ္တံ ဂဟေတွာ သမဏော ဂေါတမော သာဝတ္ထိနဂရံ ဂတော၊
 ကဟံ န ခေါ သော တေရဟိ နိသိန္ဒော၊ ကဟံ ပြိတော”တိ ဝတွာ ရောဒန္တိ။

အထေကာ ဝဏ္ဏဒါသိ တံ ကုလံ ဂန္ဓာ သေဋ္ဌိဘရိယံ ရောဒန္တိံ ဒိသ္မာ
 ပုစ္ဆိ “ကိံ ပန အယျေ ရောဒသိ”တိ။ သာ တမတ္တံ အာရောစေသိ။ ကိံ ပန
 အယျေ အယျပုတ္တော ဝိယာယတိတိ။ အသုကဉ္စ အသုကဉ္စာတိ။ သစေ

တုမှေ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ သဗ္ဗံ ဣဿရိယံ မယံ ဒေထ၊ အဟံ ဝေါ ပုတ္တံ အာနေဿာမီတိ။ သေဠိဘရိယာ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိက္ခိတွာ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန တံ ဥယျောဇေသိ “ဂစ္ဆ၊ အတ္တနော ဗလေန မမ ပုတ္တံ အာနေဟီ”တိ။ သာ ပဋိစ္ဆန္ဓယာနေ နိဿိန္ဓာ သာဝတ္ထိံ ဂန္ဓာ ထေရဿ ဘိက္ခာစာရဝိထိယံ နိဝါသံ ဂဟေတွာ သေဠိကုလာ အာဂတေ မနုဿေ ထေရဿ အဒဿေတွာ အတ္တနော ပရိဝါရေနော ပရိဝုတာ ထေရဿ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌဿ အာဒိတောဝ ဥဠုက်ယာဂုဉ္ဇ ရသကဘိက္ခန္ဓံ ဒတွာ ရသတဏှာယ ဗန္ဓိတွာ အနုက္ကမေန ဂေဟေ နိဿိဒါပေတွာ ဘိက္ခံ ဒဒမာနာ စ အတ္တနော ဝသံ ဥပဂတဘာဝံ ဥတွာ ဂိလာနာလယံ ဒဿေတွာ အန္တောဂဗ္ဗေ နိပဋ္ဌိ။ ထေရောပိ ဘိက္ခာစာရဝေလာယ သပဒါနံ စရန္တော ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ ပရိဇနော ထေရဿ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ ထေရံ ဃရေ နိဿိဒါပေသိ၊ ထေရော နိဿိဒိတွာ “ကဟံ ဥပါသိကာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဂိလာနာ ဘန္တေ တုမှာကံ ဒဿနံ ဣစ္ဆတီတိ။ သော ရသတဏှာယ ဗန္ဓေါ အတ္တနော ဝတသမာဒါနံ ဘိန္နိတွာ တဿာ နိပန္နဋ္ဌာနံ ပါဝိသိ။ သာ အတ္တနော အာဂတကာရဏံ ကထေတွာ တံ ပလောဘေတွာ ရသတဏှာယ ဗန္ဓိတွာ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေတွာ အတ္တနော ဝသေ ဌပေတွာ ယာနေ နိဿိဒါပေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ရာဇဂဟမေဝ အဂမာသိ။ သာ ပဝတ္ထိံ ပါကဋ္ဌာ ဇာတာ။

ဘိက္ခု၊ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိသိန္ဓာ “စူဠပိဏ္ဍပါတိကတိဿတ္ထေရံ ကိရ ဧကာ ဝဏ္ဏဒါသိ ရသတဏှာယ ဗန္ဓိတွာ အာဒါယ ဂတာ”တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ ဓမ္မသဘံ ဥပဂန္ဓာ အလင်္ကတဓမ္မာသနေ နိဿိဒိတွာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္ဓာ”တိ အာဟ၊ တေ တံ ပဝတ္ထိံ ကထယိံသု။ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဧသော ဘိက္ခု ရသတဏှာယ ဗန္ဓိတွာ တဿာ ဝသံ ဂတော၊ ပုဗ္ဗေပိ တဿာ ဝသံ ဂတောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ရညော ဗြဟ္မဒတ္တဿ သဉ္ဇယော နာမ ဥယျာန-ပါလော အဟောသိ။ အထေကော ဝါတမိဂေါ တံ ဥယျာနံ အာဂန္ဓာ သဉ္ဇယံ ဒိသ္မာ ပလာယတိ၊ သဉ္ဇယောပိ န တံ တဇ္ဇေတွာ နိဟရတိ။ သော ပုနပ္ပုနံ အာဂန္ဓာ ဥယျာနေယေဝ စရတိ။ ဥယျာနပါလော ဥယျာနေ နာနပ္ပ-ကာရာနိ ပုပ္ဖလောနိ ဂဟေတွာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ရညော အဘိဟရတိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ ရာဇာ ပုစ္ဆိ “သမ္ပ ဥယျာနပါလ ဥယျာနေ ကိဉ္စိ

အတ္တရိယံ ပဿသီ”တိ။ ဒေဝ အညံ န ပဿာမိ၊ ဧကော ပန ဝါတမိဂေါ အာဂန္တာ ဥယျာနေ စရတိ၊ ဧတံ ပဿာမိတိ။ သက္ခိဿတိ ပန တံ ဂဟေတုန္တိ။ ထောက် မရံ လဘန္တော အန္တော ရာဇနိဝေသနမ္ပိ နံ အာနေတုံ သက္ခိဿာမိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ တဿ မရံ ဒါပေသိ။ သော တံ ဂဟေတွာ ဥယျာနံ ဂန္တာ ဝါတမိဂဿ စရဏဌာနေ တိဏာနိ မရနာ မက္ခေတွာ နိလိယိ၊ မိဂေါ အာဂန္တာ မရမက္ခိတာနိ တိဏာနိ ခါဒိတွာ ရသတဏှာယ ဗဒ္ဓေါ အညတြ အဂန္တာ ဥယျာနမေဝ အာဂစ္ဆတိ။ ဥယျာနပါလော တဿ မရမက္ခိတတိဏေသုပလုဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ အနုက္ကမေန အတ္တာနံ ဒေသေသိ၊ သော တံ ဒိသွာ ကတိပါဟံ ပလာယိတွာ ပုနပ္ပုနံ ပဿန္တော ဝိဿာသံ အာပဇ္ဇိတွာ အနုက္ကမေန ဥယျာနပါလဿ ဟတ္ထေ ဌိတတိဏာနိ ခါဒိတုံ အာရတိ။

သော တဿ ဝိဿာသံ အာပန္နဘာဝံ ဥတွာ ယာဝ ရာဇနိဝေသနာ ဝီထိံ ကိလဉ္ဇေဟိ ပရိက္ခိပိတွာ တဟိံ တဟိံ သာခါဘင်္ဂံ ပါတေတွာ မရလာဗုကံ အံသေ လဂ္ဂေတွာ တိဏကလာပံ ဥပကစ္ဆကေ ဌပေတွာ မရမက္ခိတာနိ တိဏာနိ မိဂဿ ပုရတော ပုရတော ဝိကိရန္တော အန္တော ရာဇနိဝေသနံယေဝ အဂမာသိ။ မိဂေ အန္တော ပဝိဋ္ဌေ ခွါရံ ပိဒဟိံသု၊ မိဂေါ မနုဿေ ဒိသွာ ကမ္မမာနော မရဏဘယတဇ္ဇိတော အန္တောနိဝေသနင်္ဂဏေ အာဓာဝတိ ပရိဓာဝတိ။ ရာဇာ ပါသာဒါ ဩရုယ တံ ကမ္မမာနံ ဒိသွာ “ဝါတမိဂေါ နာမ မနုဿာနံ ဒိဋ္ဌဌာနံ သတ္တာဟံ န ဂစ္ဆတိ၊ တဇ္ဇိတဌာနံ ယာဝဇိဝံ န ဂစ္ဆတိ၊ သော ဧဝရူပေါ ဂဟနနိဿိတော ဝါတမိဂေါ ရသတဏှာယ ဗဒ္ဓေါ ဣဒါနိ ဧဝရူပံ ဌာနံ အာဂတော၊ နတ္ထိ ဝတ ဘော လောကေ ရသတဏှာယ ပါပတရံ နာမာ”တိ ဣမာယ ဂါထာယ ဓမ္မဒေသနံ ပဌပေသိ—

၁၄။ “န ကိရတ္ထိ ရသေဟိ ပါပိယော၊
အာဝါသေဟိ ဝ သန္တဝေဟိ ဝါ။
ဝါတမိဂံ ဂဟနနိဿိတံ ၊
ဝသမာနေသိ ရသေဟိ သဉ္ဇယော”တိ။

တတ္ထ ကိရုတိ အနုဿဝနတ္ထေ နိပါတော။ ရသေဟိတိ ဇိဝှါဝိညေယျေဟိ မရရမ္ပိလာဒိဟိ။ ပါပိယောတိ ပါပတရော။ အာဝါသေဟိ ဝ သန္တဝေဟိ ဝါတိ နိဗဒ္ဓဝသနဌာနသင်္ခါတေသု ဟိ အာဝါသေသုပိ မိတ္တသန္တဝေသုပိ ဆန္ဒရာဂေါ ပါပကောဝ၊ တေဟိ ပန သစ္ဆန္တရာဂပရိဘောဂေဟိ အာဝါသေဟိ ဝါ

မိတ္တသန္တဝေဟိ ဝါ သတဂုဏေန စ သဟဿဂုဏေန စ သတသဟဿဂုဏေန စ ဓုဝပဋိသေဝနဌေန အာဟာရံ ဝိနာ ဇီဝိတိန္ဒြိယပါလနာယ အဘာဝေန စ သစ္ဆန္တရာဂပရိဘောဂရသာဝ ပါပတရတိ။ ဗောဓိသတ္တော ပန အနုဿဝါဂတံ ဝိယ ဣမမတ္ထံ ကတွာ “န ကိရတ္ထိ ရသေဟိ ပါဝိယော၊ အာဝါသေဟိ ဝ သန္တဝေဟိ ဝါ”တိ အာဟ။ ဣဒါနိ တေသံ ပါဝိယဘာဝံ ဒဿေန္တော “ဝါတမိဂ”န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဂဟနနိဿိတန္တိ ဂဟနဌာနနိဿိတံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ပဿထ ရသာနံ ပါဝိယဘာဝံ//ဣဒံ နာမ အရညာယတနေ ဂဟနနိဿိတံ ဝါတမိဂံ သဉ္ဇယော ဥယျာနပါလော မဓုရသေဟိ အတ္တနော ဝသံ အာနေသိ၊ သဗ္ဗထာပိ သစ္ဆန္တရာဂပရိဘောဂေဟိ ရသေဟိ နာမ အညံ ပါပတရံ လာမကတရံ နတ္ထိတိ ရသတဏှာယ အာဒိနဝံ ကထေသိ။ ||ကထေတွာ စ ပန တံ မိဂံ အရညမေဝ ပေသေသိ။

သတ္ထာပိ “န ဘိက္ခဝေ သာ ဝဏ္ဏဒါသိ ဣဒါနေဝ ဧတံ ရသတဏှာယ ဗန္ဓိတွာ အတ္တနော ဝသေ ကရေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကာသိယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သဉ္ဇယော အယံ ဝဏ္ဏဒါသိ အဟောသိ၊ ဝါတမိဂေါ စူဠပိဏ္ဍ-ပါတိကော၊ ဗာရာဏသိရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝါတမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ခရာဒိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅)

အဋ္ဌကုဉ္ဇရံ ခရာဒိယေတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ကိရ ဘိက္ခု ဒုဗ္ဗစော ဩဝါဒံ န ဂဏှာတိ။ အထ နံ သတ္ထာ ပုစ္ဆိ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဒုဗ္ဗစော ဩဝါဒံ န ဂဏှာသိ”တိ။ သစ္စံ ဘဂဝါတိ။ သတ္ထာ “ပုဗ္ဗေပိ တံ ဒုဗ္ဗစတာယ ပဏ္ဍိတာနံ ဩဝါဒံ အဂ္ဂဟေတွာ ပါသေန ဗဒ္ဒေါဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော မိဂေါ ဟုတွာ မိဂဂဏပရိပူတော အရညေ ဝသတိ။ အထဿ ဘဂိနိမိဂိ ပုတ္တကံ ဒဿေတွာ “ဘာတိက အယံ တေ ဘာဂိနေယျော၊ ဧတံ မိဂမာယံ ဥဂ္ဂဏှာပေဟိ”တိ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ သော တံ ဘာဂိနေယျံ “အသုကဝေလာယ နာမ အာဂန္တော ဥဂ္ဂဏှာဟိ”တိ အာဟ။ သော ဝုတ္တဝေလာယ နာဂစ္ဆတိ။

ယထာ စ ဧကဒိဝသံ၊ ဧဝံ သတ္တ ဒိဝသေ သတ္တောဝါဒေ အတိက္ကန္တော^၁ သော
 မိဂမာယံ အနုဂ္ဂဏှိတွာဝ ဝိစရန္တော ပါသေ ဗဇ္ဈိ။ မာတာပိဿ ဘာတရံ
 ဥပသင်္ကမိတွာ “ကိ” တေ ဘာတိက ဘာဂိနေယျော မိဂမာယံ ဥဂ္ဂဏှာပိ-
 တော”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော စ “တဿ အနောဝါဒကဿ မာ စိန္တယိ၊ န
 တေ ပုတ္တေန မိဂမာယာ ဥဂ္ဂဟိတာ”တိ^၂ ဝတွာ ဣဒါနိပိ တံ အနောဝဒိတု-
 ကာမောဝ ဟုတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၅။ “အဋ္ဌက္ခုရံ ခရာဒိယေ၊ မိဂံ ဝင်္ကတိဝင်္ကိနံ။
 သတ္တဟိ ကာလာတိက္ကန္တံ^၃၊ န နံ သြဝဒိတု’ဿဟေ”တိ။

တတ္ထ အဋ္ဌက္ခုရန္တိ ဧကေကသ္မိံ ပါဒေ ဦန္တံ ဦန္တံ ဝသေန အဋ္ဌက္ခုရံ။
 ခရာဒိယေတိ တံ နာမေန အာလပတိ။ မိဂန္တိ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝစနံ။
 ဝင်္ကတိဝင်္ကိနန္တိ မူလေ ဝင်္ကနိ၊ အဂ္ဂေ အတိဝင်္ကနိတိ ဝင်္ကတိဝင်္ကနိ၊
 တာဒိသာနိ သင်္ဂါနိ အဿ အတ္ထိတိ ဝင်္ကတိဝင်္ကိ၊ တံ ဝင်္ကတိဝင်္ကိနံ။ သတ္တဟိ
 ကာလာတိက္ကန္တန္တိ သတ္တဟိ သြဝါဒကာလေဟိ သြဝါဒံ အတိက္ကန္တံ။ န နံ
 သြဝဒိတု’ဿဟေတိ ဧတံ ဒုဗ္ဗစမိဂံ အဟံ သြဝဒိတုံ န ဥဿဟာမိ၊ ဧတဿ မေ
 သြဝါဒတ္ထာယ စိတ္တမ္ပိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဒဿေတိ။/အထ နံ ဒုဗ္ဗစမိဂံ ပါသေ ဗဒ္ဓိ
 လုဒ္ဒေါ မာရေတွာ မံသံ အာဒါယ ပက္ကာမိ။

သတ္တာပိ “န တွံ ဘိက္ခု၊ ဣဒါနေဝ ဒုဗ္ဗစော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒုဗ္ဗစောယေဝါ”တိ
 ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ သဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမာဓာနေသိ
 “တဒါ ဘာဂိနေယျော မိဂေါ ဒုဗ္ဗစကိက္ခု အဟောသိ၊ ဘဂိနိ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊
 သြဝါဒကမိဂေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ခရာဒိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၁-သတ္တ ဒိဝသေ သတ္တ ဝါရေ အတိက္ကန္တော (က)၊ သတ္တ ဒိဝသေ အတိက္ကန္တေ (သျှာ)

၂-န တေ ပုတ္တော မိဂမာယံ ဥဂ္ဂဏှိတိ (က)

၃-သတ္တဟိ ကာလာဟတိက္ကန္တံ (သီ၊ ဣ)၊ သတ္တကာလေဟတိက္ကန္တံ (သျှာ)

၆-တိပလ္လတ္တမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆)

မိဂံ တိပလ္လတ္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ကောသမ္ဘိယံ ဗဒရိကာရာမေ ဝိဟရန္တော သိက္ခာကာမံ ရာဟုလတ္ထေရံ အာရန္တ ကထေသိ။ ဧကသ္မိံ ဟိ ကာလေ သတ္တရိ အာဠာဘိနဂရံ ဥပနိဿာယ အဂ္ဂါဠာဘေ စေတိယေ ဝိဟရန္တေ ဗဟူ ဥပါသကာ ဥပါသိကာ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခုနိယော စ ဝိဟာရံ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဒိဝါ ဓမ္မဿဝနံ ဟောတိ။ ဂစ္ဆန္တေ ပန ကာလေ ဥပါသိကာယော ဘိက္ခုနိယော စ န ဂစ္ဆိံသု၊ ဘိက္ခု။ စေဝ ဥပါသကာ စ အဟေသုံ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ရတ္တိံ ဓမ္မဿဝနံ ဇာတံ။ ဓမ္မဿဝနပရိယောသာနေ ထေရာ ဘိက္ခု။ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနာနိ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဒဟရာ သာမဏေရာ စ ဥပါသကေဟိ သဒ္ဓိံ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သယန္တိ။ တေသု နိဒ္ဒံ ဥပဂတေသု ဧကစ္စေ ယုရုယုရုပဿာသာ^၁ ကာကစ္ဆမာနာ ဒန္တေ ခါဒန္တာ နိပဇ္ဇိံသု၊ ဧကစ္စေ မုဟုတ္တံ နိဒ္ဒါယိတွာ ဥဋ္ဌဟိံသု။ တေ တံ ဝိပုကာရံ ဒိသ္မာ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ ဘဂဝါ “ယော ပန ဘိက္ခု၊ အနုပသမ္ပန္နေန သဟသေယျံ ကပ္ပေယျ ပါစိတ္တိယ”န္တိ^၂ သိက္ခာပဒံ ပညပေတွာ ကောသမ္ဘိံ အဂမာသိ။

တတ္ထ ဘိက္ခု။ အာယသ္မန္တံ ရာဟုလံ အာဟံသု “အာဝုသော ရာဟုလ ဘဂဝတာ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ၊ ဣဒါနိ တွံ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဇာနာဟိ”တိ။ ပုဗ္ဗေ ပန တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတိ စ ဂါရဝံ တဿ စာယသ္မတော သိက္ခာ- ကာမတံ ပဋိစ္စ တံ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ အာဂတံ အတိဝိယ သင်္ဂဏန္တိ၊ ခုဒ္ဒကမဉ္ဇကံ ပညပေတွာ ဥဿိသကကရဏတ္ထာယ စီဝရံ ဒေန္တိ။ တံ ဒိဝသံ ပန သိက္ခာပဒဘယေန ဝသနဋ္ဌာနမ္ပိန အဒံသု။ ရာဟုလဘဒ္ဒေါပိ “ဝိတာ မေ”တိ ဒသဗလဿ ဝါ၊ “ဥပဇ္ဈာယော မေ”တိ ဓမ္မသေနာပတိနော ဝါ၊ “အာစရိယော မေ”တိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ဝါ၊ “စူဠဝိတာ မေ”တိ အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဝါ သန္တိကံ အဂန္တာ ဒသဗလဿ ဝဠုနဝစ္စကုဋိံ မြဟ္မဝိမာနံ ပဝိသန္တော ဝိယ ပဝိသိတွာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ဗုဒ္ဓါနိ ဟိ ဝဠုနကုဋိယံ ဒွါရံ သုပိဟိတံ ဟောတိ၊ ဂန္ဓပရိဘဏ္ဍကတာ ဘူမိ၊ ဂန္ဓဒါမမာလာဒါမာနိ ဩသာရိတာနေဝ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗရတ္တိံ ဒီပေါ ဈာယတိ။ ရာဟုလဘဒ္ဒေါပန န တဿာ ကုဋိယာ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ ပဋိစ္စ တတ္ထ ဝါသံ ဥပဂတော၊ ဘိက္ခုဟိ ပန “ဝသနဋ္ဌာနံ ဇာနာဟိ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ဩဝါဒဂါရဝေန သိက္ခာကာမတာယ တတ္ထ ဝါသံ ဥပဂတော။ အန္တ- ရန္တရာ ဟိ ဘိက္ခု။ တံ အာယသ္မန္တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ တဿ ဝိမံသနတ္ထာယ မုဋ္ဌိသမ္ပဇ္ဇနိံ^၃ ဝါ ကစဝရဆူနကံ ဝါ ဗဟိ ဒိပိတွာ .တသ္မိံ

၁-သရုသရုအဿာသပဿာသာ (က) ၂-ဝိ ၂-၂၇-ပိဋ္ဌေ။
ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၁၂

အာဂတေ “အာရုဿော ဣမံ ကေန ဆဋ္ဌိတ”န္တိ ဝဒန္တိ။ တတ္ထ ကေဟိဝိ
“ရာဟုလော ဣမိနာ မဂ္ဂေန ဂတော”တိ ဝုတ္တေ သော အာယသ္မာ “နာဟံ ဘန္တေ
ဧတံ ဇာနာမိ”တိ အဝတွာဝ တံ ပဋိသာမေတွာ “ခမထ မေ ဘန္တေ”တိ
ခမာပေတွာ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေသ သိက္ခာကာမော။

သော တံ သိက္ခာကာမတံယေဝ ပဋိစ္စ တတ္ထ ဝါသံ ဥပဂတော။ အထ
သတ္တာ ပုရေအရုဏံယေဝ ဝစ္စကုဋ်ဒါရေ ဌတွာ ဥက္ကာသိ၊ သောပါယသ္မာ
ဥက္ကာသိ။ ကောဇေသောတိ။ “အဟံ ရာဟုလော”တိ နိက္ခမိတွာ ဝန္တိ။ ကသ္မာ တံ
ရာဟုလ ဣမ နိပန္နောသိတိ။ ဝသနဋ္ဌာနဿ အဘာဝတော။ ပုဗ္ဗေ ဟိ ဘန္တေ
ဘိက္ခူ မမ သင်္ဂဟံ ကရေန္တိ၊ ဣဒါနိ အတ္တနော အာပတ္တိဘယေန ဝသနဋ္ဌာနံ န
ဒေန္တိ၊ သ္မာဟံ “ဣဒံ အညေသံ အသံဃဋ္ဌနဋ္ဌာန”န္တိ ဣမိနာ ကာရဏေန ဣမ
နိပန္နောသိတိ။ အထ ဘဂဝတော “ရာဟုလံ တာဝ ဘိက္ခူ ဧဝံ ပရိစ္စဇန္တိ”၊
အညေ ကုလဒါရကေ ပဗ္ဗာဇေတွာ ကိံ ကရိဿန္တိ”တိ ဓမ္မသံဝေဂေါ ဥဒပါဒိ။

အထ ဘဂဝါ ပါတောဝ ဘိက္ခူ သန္တိပါတာပေတွာ ဓမ္မသေနာပတိံ^၁
ပုစ္ဆိ “ဇာနာသိ ပန တံ သာရိပုတ္တ အဇ္ဇ ကတ္တဝိ ရာဟုလဿ ဝုတ္တဘာဝ”န္တိ။
န ဇာနာမိ ဘန္တေတိ။ သာရိပုတ္တ အဇ္ဇ ရာဟုလော ဝစ္စကုဋ်ယံ ဝသိ၊ သာရိပုတ္တ
တုမှေ ရာဟုလံ ဧဝံ ပရိစ္စဇန္တော အညေ ကုလဒါရကေ ပဗ္ဗာဇေတွာ ကိံ ကရိ-
ဿထ။ ဧဝံ ဟိ သန္တေ ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတာ န ပတိဋ္ဌာ ဘဝိဿန္တိ၊
ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ အနုပသမ္ပန္နေန ဧကံ ဒွေ ဒိဝသေ အတ္တနော သန္တိကေ
ဝသာပေတွာ တတိယဒိဝသေ တေသံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဥတွာ ဗဟိ ဝါသေထာတိ
ဣမံ အနုပညတ္တိံ ကတွာ ပုန သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ။

တသ္မိံ သမယေ ဓမ္မသဘာယံ သန္တိသိန္နာ ဘိက္ခူ ရာဟုလဿ ဂုဏကထံ
ကထေန္တိ “ပဿထာရုဿော ယာဝ သိက္ခာကာမော ဝတာယံ ရာဟုလော၊
‘တဝ ဝသနဋ္ဌာနံ ဇာနာဟိ’တိ ဝုတ္တော နာမ ‘အဟံ ဒသဗလဿ ပုတ္တော၊
တုမှာကံ သေနာသနသ္မာ’တုမှေယေဝ နိက္ခမထာ’တိ ဧကံ ဘိက္ခုမ္ပိ အပ္ပဋိပ္ပရိတွာ
ဝစ္စကုဋ်ယံ ဝါသံ ကပ္ပေသိ”တိ။ ဧဝံ တေသု ကထယမာနေသု သတ္တာ ဓမ္မသဘံ
ဂန္တော အလင်္ကတာသနေ နိသိဒိတွာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ
သန္တိသိန္နာ”တိ အာဟ။ ဘန္တေ ရာဟုလဿ သိက္ခာကာမကထာယ၊ န
အညာယ ကထာယာတိ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ရာဟုလော ဣဒါနေဝ သိက္ခာ-
ကာမော၊ ပုဗ္ဗေ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တောပိ သိက္ခာကာမောယေဝါ”တိ
ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ရာဇဂဟေ ဧကော မဂဓရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗောဓိ-
သတ္တော မိဂယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ မိဂဂဏပရိဝုတော အရညေ ဝသတိ။
အထဿ ဘဂိနိ အတ္တနော ပုတ္တကံ ဥပနေတွာ “ဘာတိက ဣမံ တေ ဘာဂိနေယျံ
မိဂမာယံ သိက္ခာပေဟီ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “သာရူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ
“ဂစ္ဆ တာတ, အသုကဝေလာယ နာမ အာဂန္တာ သိက္ခေယျာသိ”တိ အာဟ။
သော မာတုလေန ဝုတ္တဝေလံ အနတိက္ကမိတွာ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ မိဂမာယံ သိက္ခိ။
သော ဧကဒိဝသံ ဝနေ ဝိစရန္တော ပါသေန ဗဒ္ဓေါ ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိ၊ မိဂဂဏော ပလာ-
ယိတွာ “ပုတ္တော တေ ပါသေန ဗဒ္ဓေါ”တိ တဿ မာတုယာ အာရောစေသိ။ သာ
ဘာတု သန္တိကံ ဂန္တာ “ဘာတိက ဘာဂိနေယျော တေ မိဂမာယံ သိက္ခာ-
ပိတော”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော “မာ တံ ပုတ္တဿ ကိဉ္စိ ပါပကံ အာသင်္ဂိ၊
သုဂ္ဂဟိတာ တေန မိဂမာယာ၊ ဣဒါနိ တံ ဟာသယမာနော အာဂစ္ဆိဿတိ”တိ
ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၆။ “မိဂံ တိပလ္လတ္ထမနေကမာယံ၊
အဋ္ဌက္ခုရံ အစုရတ္တာပပါယိ”။
ဧကေန သောတေန ဆမာ’ဿသန္တော၊
ဆဟိ ကလာဟိတိဘောတိ^၁ ဘာဂိနေယျော”တိ။

တတ္ထ မိဂန္တိ ဘာဂိနေယျမိဂံ။ တိပလ္လတ္ထန္တိ ပလ္လတ္ထံ ဝုစ္ဆတိ သယနံ၊ ဥဘောဟိ
ပဿေဟိ ဥဇုကမေဝ စ နိပန္နကဝသေနာတိ^၂ တိဟာကာရေဟိ ပလ္လတ္ထံ
အဿံ၊ တိဏိ ဝါ ပလ္လတ္တာနိ အဿာတိ တိပလ္လတ္ထော၊ တံ တိပလ္လတ္ထံ။
အနေကမာယန္တိ ဗဟုမာယံ ဗဟုဝဉ္ဇနံ။ အဋ္ဌက္ခုရန္တိ ဧကေနသ္မိံ ပါဒေ ဒွိန္ဒံ ဒွိန္ဒံ
ဝသေန အဋ္ဌဟိ ခုရေဟိ သမန္တာဂတံ။ အစုရတ္တာပပါယိန္တိ ပုရိမယာမံ အတိက္က-
မိတွာ မဇ္ဈိမယာမေ အရညတော အာဂမ္မ ပါနိယဿ ပိဝနတော အစုရတ္တေ
အာပံ ပိဝတိတိ အစုရတ္တာပပါယိ^၃။ တံ အစုရတ္တေ အပါယိန္တိ^၄ အတ္တော။
မမ ဘာဂိနေယျံ မိဂံ အဟံ သာဓုကံ မိဂမာယံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ”။ ကထံ? ယထာ
ဧကေန သောတေန ဆမာ’ဿသန္တော၊ ဆဟိ ကလာဟိတိဘောတိ ဘာဂိနေ-
ယျောတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အဟံ ဟိ တဝ ပုတ္တံ တထာ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ”။
ယထာ ဧကသ္မိံ ဥပရိမနာသိကာသောတေ ဝါတံ သန္တိရုတ္တိတွာ ပထဝိယာ
အလ္လိနေန ဧကေန ဟေဋ္ဌိမသောတေန တတ္ထေဝ ဆမာယံ အဿသန္တော ဆဟိ

၁-ကလာဟတိဘောတိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

၂-ဂေါနိသိန္နကဝသေနာတိ (သိ)၊ ဂေါနိပန္နကာရေနာတိ (သျာ)

၃-အစုရတ္တေ အဝိဝတိတိ အစုရတ္တာပပါယိ (သိ၊ ဣ) ၄-အစုရတ္တေဝ အာပံ အပါယိန္တိပိ (က)

ကလာဟိ လုဒ္ဒကံ အတိဘောတိ၊ ဆဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ အဇ္ဈောတ္ထရတိ ဝဇ္ဇေတိတိ အတ္ထော။ ကတမာဟိ ဆဟိ? စတ္တာရော ပါဒေ ပဿာရေတွာ ဧကေန ပဿေန သေယျာယ၊ ခုရေဟိ တိဏပံသုခဏနေန၊ ဇိဝှါနိန္ဒာမနေန ဥဒရဿ ဥဒ္ဓုမာတဘာဝကရဏေန၊ ဥစ္စာရပဿာဝဝိဿဇ္ဇနေန၊ ဝါတသန္ဓိ- ရုပ္ပနေနာတိ။

အပရော နယော—ပါဒေန ပံသုံ ဂဟေတွာ^၁ အဘိမုခါကမုနေန၊ ပဋိ- ပဏာမနေန၊ ဥဘောသု ပဿေသု သဗ္ဗရဏေန၊ ဥဒရံ ဥဒ္ဓံ ပက္ခိပနေန၊ အဓော အဝက္ခိပနေနာတိ ဣမာဟိ ဆဟိ ကလာဟိ ယထာ အတိဘောတိ၊ “မတော အယ”န္တိ သညံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဝဇ္ဇေတိ၊ ဧဝံ တံ မိဂမာယံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိန္တိ ဒီပေတိ။

အပရော နယော—တထာ နံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ၊ ယထာ ဧကေန သောတေန ဆမာဿသန္တော ဆဟိ ကလာဟိတိ ဦးသုပိ နယေသု ဒဿိတေဟိ ဆဟိ ကာရဏေဟိ ကလာဟိတိ ကလာယိဿတိ၊ လုဒ္ဓံ ဝဇ္ဇေဿတိတိ အတ္ထော။ **ဘောတိ**တိ ဘဂိနိံ အာလပတိ။ **ဘဂိနေယျော**တိ ဧဝံ ဆဟိ ကာရဏေဟိ ဝဉ္ဇနကံ ဘဂိနေယျံ နိဒ္ဓိသတိ။ ‘ဧဝံ ဗောဓိသတ္ထော ဘဂိနေယျဿ မိဂမာ- ယာယ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟိတဘာဝံ ဒဿေန္တော ဘဂိနိံ သမဿာသေတိ။

သောပိ မိဂပေါတကော ပါသေ ဗဒ္ဓေါ အဝိပ္ပန္နိတွာယေဝ ဘူမိယံ မဟာ- ဗာသုကပဿေန ပါဒေ ပဿာရေတွာ နိပန္နော ပါဒါနံ အာသန္နဋ္ဌာနေ ခုရေ- ဟေဝ ပဟရိတွာ ပံသုံ စ တိဏာနိ စ ဥပ္ပါဋေတွာ ဥစ္စာရပဿာဝံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ သီသံ ပါတေတွာ ဇိဝှံ နိန္ဒာမေတွာ သရီရံ ခေဋ္ဌကိလိန္တံ ကတွာ ဝါတဂ္ဂဟဏေန ဥဒရံ ဥဒ္ဓုမာတကံ ကတွာ အက္ခိနိ ပရိဝတ္ထေတွာ ဟေဋ္ဌာ နာသိကာသောတေန ဝါတံ သဗ္ဗရာပေန္တော ဥပရိမနာသိကာသောတေန ဝါတံ သန္ဓိရုပ္ပိတွာ သကလ- သရီရံ ထဒ္ဓဘာဝံ ဂါဟာပေတွာ မတာကာရံ ဒဿေသိ။ နိလမက္ခိကာပိ နံ သမ္ပရိဝါရေသုံ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ကာကာ နိလီယိံသု။ လုဒ္ဓေါ အာဂန္တော ဥဒရံ ဟတ္ထေန ပဟရိတွာ “အတိပါတောဝ ဗဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ ပူတိကော ဇာတော”တိ တဿ ဗန္ဓနရဇ္ဇုကံ မောစေတွာ “ဧတ္ထေဝဒါနိ နံ ဥက္ကန္တိတွာ မံသံ အာဒါယ ဂမိဿာမီ”တိ နိရာသင်္ကော ဟုတွာ သာခါပလာသံ ဂဟေတုံ အာရဒ္ဓေါ။ မိဂပေါတကောပိ ဥဋ္ဌာယ စတူဟိ ပါဒေဟိ ဌတွာ ကာယံ ဝိမုနိတွာ ဂီဝံ ပဿာရေတွာ မဟာဝါတေန ဆိန္ဒဝလာဟကော ဝိယ ဝေဂေန မာတု သန္တိကံ အဂမာသိ။

သတ္တာပိ “န ဘိက္ခဝေ ရာဟုလော ဣဒါနေဝ သိက္ခာကာမော၊ ပုဗ္ဗေပိ သိက္ခာကာမောယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္နိံ ဃဒ္ဓေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဘာဂိနေယျမိဂပေါတကော ရာဟုလော အဟောသိ၊ မာတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ မာတုလမိဂေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တိပလ္လတ္ထမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-မာလုတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇)

ကာဠေ ဝါ ယဒိ ဝါ ဇုဏှေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒွေ ဂုဗုပ္ပဇိတေ အာရတ္တ ကထေသိ။ တေ ကိရ ကောသလဇနပဒေ ဧကသ္မိံ အရညာဝါသေ ဝသန္တိ။ ဧကော ကာဠတ္ထေရော နာမ၊ ဧကော ဇုဏှတ္ထေရော နာမ။ အထေကဒိဝသံ ဇုဏှော ကာဠံ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ ကာဠ သီတံ နာမ ကသ္မိံ ကာလေ ဟောတိ”တိ။ သော “ကာဠေ ဟောတိ”တိ အာဟ။ အထေကဒိဝသံ ကာဠော ဇုဏှံ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ ဇုဏှ သီတံ နာမ ကသ္မိံ ကာလေ ဟောတိ”တိ။ သော “ဇုဏှေ ဟောတိ”တိ အာဟ။ တေ ဥဘောပိ အတ္တနော ကံ ခိန္နိတုံ အသက္ကောန္တာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ သီတံ နာမ ကသ္မိံ ကာလေ ဟောတိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သတ္တာ တေသံ ကံထံ သုတွာ “ပုဗ္ဗေပိ အဟံ ဘိက္ခဝေ တုမှာကံ ဣမံ ပဉ္စ ကထေသိ၊ ဘဝသင်္ခေပဂတတ္တာ ပန န သလ္လက္ခယိတ္တာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဧကသ္မိံ ပဗ္ဗတပါဒေ သီဟော စ ဗျုပ္ပေါ စ ဒွေ သဟာယာ ဧကိဿာယေဝ ဂုဟာယ ဝသန္တိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တောပိ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ တသ္မိံယေဝ ပဗ္ဗတပါဒေ ဝသတိ။ အထေကဒိဝသံ တေသံ သဟာယကာနံ သီတံ နိဿာယ ဝိဝါဒေါ ဥဒပါဒိ။ ဗျုပ္ပေါ “ကာဠေယေဝ သီတံ ဟောတိ”တိ အာဟ။ သီဟော “ဇုဏှေယေဝ သီတံ ဟောတိ”တိ အာဟ။ တေ ဥဘောပိ အတ္တနော ကံ ခိန္နိတုံ အသက္ကောန္တာ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိံသု။ ဗောဓိသတ္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၇။ “ကာဠေ ဝါ ယဒိ ဝါ ဇုဏှေ၊ ယဒါ ဝါယတိ မာလုတော။
ဝါတဇာနိ ဟိ သီတာနိ၊ ဥဘော’တ္ထမပရာဇိတာ”တိ။

တတ္ထ ကာဠေ ဝါ ယဒိ ဝါ ဇုဏှေတိ ကာဠပက္ခေ ဝါ ဇုဏှပက္ခေ ဝါ။
ယဒါ ဝါယတိ မာလုတောတိ ယသ္မိံ သမယေ ပုရတ္ထိမာဒိဘေဒေါ ဝါတော
ဝါယတိ၊ တသ္မိံ သမယေ သိတံ ဟောတိ။ ကိံကာရဏာ? ဝါတဇာနိ ဟိ
သီတာနိ၊ ယသ္မာ ဝါတေ ဝိဇ္ဇန္တေယေဝ သီတာနိ ဟောန္တိ၊ ကာဠပက္ခေ ဝါ
ဇုဏှပက္ခေ ဝါ ဧတ္ထ အပမာဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥဘော'တ္ထမပရာဇိတာတိ
ဥဘောပိ တုမှေ ဣမသ္မိံ ပဉ္စေ အပရာဇိတာတိ။ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော တေ
သဟာယကေ သညာပေသိ။

သတ္တာပိ “ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပိ မယာ တုမှာကံ အယံ ပဉ္စော ကထိတော”တိ
ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဒွေပိ
ထေရာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ သတ္တာ အနုသန္တိံ ဃလေတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဗျဠေါ ကာဠော အဟောသိ၊ သီဟော
ဇုဏှော၊ ပဉ္စဝိသာဇ္ဇနကတာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မာလုတဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

၈-မတကဘတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈)

ဧဝံ စေ သတ္တာ ဇာနေယျန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မတက-
ဘတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တသ္မိံ ဟိ ကာလေ မနုဿာ ဗဟူ အဇေဋ္ဌကာ-
ဒယော မာရေတွာ ကာလကတေ ဉ္ဈတကေ ဥဒ္ဓိဿ မတကဘတ္တံ နာမ ဒေန္တိ။
ဘိက္ခု တေ မနုဿေ တထာ ကရောန္တေ ဒိဿာ သတ္တာရံ ပုစ္ဆိံသု “တေရဟိ
ဘန္တေ မနုဿာ ဗဟူ ပါဏေ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ မတကဘတ္တံ နာမ
ဒေန္တိ၊ အတ္ထိ န ခေါ ဘန္တေ ဧတ္ထ ဝုဇ္ဈိ”တိ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ‘မတကဘတ္တံ
ဒဿာမာ’တိ ကတေပိ ပါဏာတိပါတေ ကာစိ ဝုဇ္ဈိ နာမ အတ္ထိ၊ ပုဗ္ဗေ
ပဏ္ဍိတာ အာကာသေ နိသဇ္ဇ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဧတ္ထ အာဒိနဝံ ကထေတွာ
သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပဝါသိကေ ဧတံ ကမ္မံ ဇဟာပေသုံ၊ ဣဒါနိ ပန ဘဝသင်္ခေပ-
ဂတတ္တာ ပန ပါတုဘူတ”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကော တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ
ပါရဂူ ဒိဿာပါမောက္ခော အာစရိယဗြာဟ္မဏော “မတကဘတ္တံ ဒဿာမိ”တိ
ဧကံ ဧဋ္ဌကံ ဂါဟာပေတွာ အန္တေဝါသိကေ အာဟ “တာတာ ဣမံ ဧဋ္ဌကံ

နဒိ° နေတွာ နှာပေတွာ ကဏ္ဏေ မာလံ ပရိက္ခိပိတွာ ပဉ္စဂုံလိကံ ဒတွာ မဏ္ဍေတွာ အာနေထာ”တိ။ တေ “သာရူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ တံ အာဒါယ နဒိ° ဂန္ဓာ နှာပေတွာ မဏ္ဍေတွာ နဒိတီရေ ဌပေသုံ။ သော ဇဠကော အတ္တနော ပုဗ္ဗကမ္မံ ဒိသ္မာ “ဝေရူပါ နာမ ဒုက္ခာ အဇ္ဇ မုစ္ဆိဿာမီ”တိ သောမနဿဇာတော မတ္တိကာသဋ္ဌံ ဘိန္ဒန္တော ဝိယ မဟာဟသိတံ ဟသိတွာ ပုန “အယံ မြာဟ္မဏော မံ ဃာတေတွာ မယာ လဒ္ဓဒုက္ခံ လဘိဿတိ”တိ မြာဟ္မဏေ ကာရညံ ဥပ္ပါဒေတွာ မဟန္တေန သဒ္ဓေန ပရောဒိ။

အထ နံ တေ မာဏဝါ ပုစ္ဆိ°သု “သမ္ပ ဇဠက တုံ မဟာသဒ္ဓေန ဟသိ စေဝ ရောဒိ စ၊ ကေန န ခေါ ကာရဏေန ဟသိ၊ ကေန ကာရဏေန ပရောဒိ”တိ။ တုမှေ မံ ဣမံ ကာရဏံ အတ္တနော အာစရိယဿ သန္တိကေ ပုစ္ဆေယျာထာတိ။ တေ တံ အာဒါယ ဂန္ဓာ ဣဒံ ကာရဏံ အာစရိယဿ အာရောစေသုံ။ အာစရိယော တေသံ ဝစနံ သုတွာ ဇဠကံ ပုစ္ဆိ “ကဿွာ တုံ ဇဠက ဟသိ၊ ကဿွာ ရောဒိ”တိ။ ဇဠကော အတ္တနာ ကတကမ္မံ ဇာတိဿရဉာဏေန အနုဿရိတွာ မြာဟ္မဏဿ ကထေသိ “အဟံ မြာဟ္မဏ ပုဗ္ဗေ တာဒိသောဝ မန္တဇ္ဈာယကမြာဟ္မဏော ဟုတွာ ‘မတကဘတ္တံ ဒဿာမီ’တိ ဧကံ ဇဠကံ မာရေတွာ မတကဘတ္တံ အဒါသိ°၊ သွာဟံ ဧကဿ ဇဠကဿ ဃာတိတတ္တာ ဧကေနူနေသု ပဉ္စသု အတ္တဘာဝသတေသု သီသန္တေဒံ ပါပုဏိ°၊ အယံ မေ ကောဋိယံ ဌိတော ပဉ္စသတိမော အတ္တဘာဝေါ၊ သွာဟံ ‘အဇ္ဇ ဝေရူပါ ဒုက္ခာ မုစ္ဆိဿာမီ’တိ သောမနဿဇာတော ဣမိနာ ကာရဏေန ဟသိ°။ ရောဒန္တော ပန ‘အဟံ တာဝ ဧကံ ဇဠကံ မာရေတွာ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ သီသန္တေဒဒုက္ခံ ပတွာ အဇ္ဇ တမှာ ဒုက္ခာ မုစ္ဆိဿာမိ၊ အယံ ပန မြာဟ္မဏော မံ မာရေတွာ အဟံ ဝိယ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ သီသန္တေဒဒုက္ခံ လဘိဿတိ’တိ တယိ ကာရုညေန ရောဒိ”န္တိ။ ဇဠက မာ ဘာယိ၊ နာဟံ တံ မာရေဿာမီတိ။ မြာဟ္မဏ ကိ° ဝဒေသိ၊ တယိ မာရေန္တေပိ အမာရေန္တေပိ န သက္ကာ အဇ္ဇ မယာ မရဏာ မုစ္ဆိတုန္တိ။ ဇဠက မာ ဘာယိ၊ အဟံ တေ အာရက္ခံ ဂဟေတွာ တယာ သဒ္ဓိ°ယေဝ ဝိစရိဿာမီတိ။ မြာဟ္မဏ အပ္ပမတ္တကော တဝ အာရက္ခော၊ မယာ ကတပါပံ ပန မဟန္တံ ဗလဝန္တိ။

မြာဟ္မဏော ဇဠကံ မုဉ္ဇိတွာ “ဣမံ ဇဠကံ ကဿစိပိ မာရေတုံ န ဒဿာမီ”တိ အန္တေဝါသိကေ အာဒါယ ဇဠကေနေဝ သဒ္ဓိ° ဝိစရိ။ ဇဠကော ဝိဿဌ-မက္ခောဝ ဧကံ ပါသာဏပိဋ္ဌိ° နိဿာယ ဇာတဂုဗ္ဗေ ဂီဝံ ဥက္ခိပိတွာ ပဏ္ဏာနိ ခါဒိတုံ အာရဒ္ဓေါ။ တင်္ဂဏညေဝ တသ္မိ° ပါသာဏပိဋ္ဌေ အသနိ ပတိ။

တတော ဧကော ပါသာဏသကလိကာ^၁ ဆိဇ္ဇိတွာ ဇဠကဿ ပသာရိတဂီဝါယ ပတိတွာ သီသံ ဆိန္ဒိ၊ မဟာဇနော သန္နိပတိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တသ္မိံ ဌာနေ ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော၊ သော ပဿန္တဿေဝ တဿ မဟာဇနဿ ဒေဝတာနုဘာဝေန အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ “ဣမေ သတ္တာ ဧဝံ ပါပဿ ဖလံ ဇာနမာနာ အပ္ပေဝနာမ ပါဏာတိပါတံ န ကရေယျ”န္တိ မရုဿရေန ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၈။ “ဧဝံ စေ သတ္တာ ဇာနေယျ၊ ဒုက္ခာ’ယံ ဇာတိသမ္ဘဝေါ။
န ပါဏော ပါဏိနံ ဟညေ၊ ပါဏဃာတိ ဟိ သောစတိ”တိ။

တတ္ထ ဧဝံ စေ သတ္တာ ဇာနေယျန္တိ ဣမေ သတ္တာ ဧဝံ စေ ဇာနေယျ။ ကထံ? ဒုက္ခာ’ယံ ဇာတိသမ္ဘဝေါတိ အယံ တတ္ထ တတ္ထ ဇာတိ စ ဇာတဿ အနုက္ကမေန ဝဗ္ဗိသင်္ခါတော သမ္ဘဝေါ စ ဇရာဗျာဓိမရဏအပ္ပိယသမ္ပယောဂဝိယ-ဝိပ္ပယောဂဟတ္ထပါဒစ္ဆေဒါဒိနံ ဒုက္ခာနံ ဝတ္ထုဘူတတ္တာ “ဒုက္ခော”တိ ယဒိ ဇာနေယျ။ န ပါဏော ပါဏိနံ ဟညေတိ “ပရံ ဝဇေန္တော ဇာတိသမ္ဘဝေ ဝဓံ လဘတိ၊ ပိဋေန္တော ပိဋံ လဘတိ”တိ ဇာတိသမ္ဘဝဿ ဒုက္ခဝတ္ထုတာယ ဒုက္ခဘာဝံ ဇာနန္တော ကောစိ ပါဏော အညံ ပါဏိနံ န ဟညေ၊ သတ္တော သတ္တံ န ဟနေယျာတိ အတ္တော။ ကိံကာရဏာ? ပါဏဃာတိ ဟိ သောစတိတိ၊ ယသ္မာ သာဟတ္ထိကာဒိသု ဆသု ပယောဂေသု ယေန ကေနစိ ပယောဂေန ပရဿ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒနေန ပါဏဃာတိ ပုဂ္ဂလော အဋ္ဌသု မဟာနိရယေသု သောဠသသု ဥဿဒနိရယေသု နာနပ္ပကာရာယ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပေတ္တိ-ဝိသယေ အသုရကာယေတိ ဣမေသု စတုသု အပါယေသု မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝမာနော ဒီဃရတ္တံ အန္တောနိဇ္ဈာယနလက္ခဏေန သောကေန သောစတိ။ ယထာ ဝါယံ ဇဠကော မရဏဘယေန သောစတိ၊ ဧဝံ ဒီဃရတ္တံ သောစတိတိပိ ဥတွာ န ပါဏော ပါဏိနံ ဟညေ၊ ကောစိ ပါဏာတိပါတကမ္ပံ နာမ န ကရေယျ။ မောဟေန ပန မူဠာ အဝိဇ္ဇာယ အန္တိကတာ ဣမံ အာဒိနဝံ အပဿန္တာ ပါဏာတိပါတံ ကရေန္တိတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော နိရယဘယေန တဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ မနုဿာ တံ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ နိရယဘယဘိတာ ပါဏာတိပါတာ ဝိရမိံသု။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မဟာဇနံ သီလေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော၊ မဟာဇနောပိ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ

ကတွာ ဒေဝနဂရံ ပူရေသိ။ သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္ဓိ^၁
သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “အဟံ တေန သမယေန ရုက္ခဒေဝတာ
အဟောသိ”န္တိ။

မတကဘတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-အာယာစိတဘတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၉)

သစေ မုစ္ဆေ ပေစ္စ မုစ္ဆေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝတာနံ
အာယာစနဗလိကမ္ပံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တဒါ ကိရ မနုဿာ ဝဏိဇ္ဇာယ
ဂစ္ဆန္တာ ပါဏေ ဝဓိတွာ ဒေဝတာနံ ဗလိကမ္ပံ ကတွာ “မယံ အနန္တရာယေန
အတ္ထသိဒ္ဓိ^၂ ပတွာ အာဂန္တာ ပုန တုမှာကံ ဗလိကမ္ပံ ကရိဿာမာ”တိ
အာယာစိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ တတ္ထာနန္တရာယေန အတ္ထသိဒ္ဓိ^၂ ပတွာ အာဂတာ
“ဒေဝတာနုဘာဝေန ဣဒံ ဇာတ”န္တိ မညမာနာ ဗဟူ ပါဏေ ဝဓိတွာ
အာယာစနတော မုစ္စိတုံ ဗလိကမ္ပံ ကရေန္တိ၊ တံ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ “အတ္ထိ န ခေါ
ဘန္တေ ဧတ္ထ အတ္ထော”တိ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိ^၃သု။ ဘဂဝါ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကာသိရဋ္ဌေ ကေသ္မိ^၄ ဂါမကေ ကုဋုမ္ပိကော ဂါမဒ္ဒါရေ ဌိတ-
နိဂြောဓရက္ခေ ဒေဝတာယ ဗလိကမ္ပံ ပဋိဇာနိတွာ အနန္တရာယေန အာဂန္တာ
ဗဟူ ပါဏေ ဝဓိတွာ “အာယာစနတော မုစ္စိဿာမီ”တိ ရုက္ခမူလံ ဂတော။
ရုက္ခဒေဝတာ ခန္ဓဝိဋ္ဌပေ ဌတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၉။ “သစေ မုစ္ဆေ ပေစ္စ မုစ္ဆေ၊ မုစ္စမာနော ဟိ ဗဇ္ဈတိ။
န ဟေဝံ ဝီရာ မုစ္ဆန္တိ၊ မုတ္တိ ဗာလဿ ဗန္ဓန”န္တိ။

တတ္ထ သစေ မုစ္ဆေ ပေစ္စ မုစ္ဆေတိ ဘော ပုရိသ တံ သစေ မုစ္ဆေ ယဒိ
မုစ္စိတုကာမောသိ။ ပေစ္စ မုစ္ဆေတိ ယထာ ပရလောကေ န ဗဇ္ဈသိ၊ ဧဝံ
မုစ္စာဟိ။ မုစ္စမာနော ဟိ ဗဇ္ဈတိတိ ယထာ ပန တံ ပါဏံ ဝဓိတွာ မုစ္စိတုံ
ဣစ္ဆသိ၊ ဧဝံ မုစ္စမာနော ဟိ ပါပကမ္မေန ဗဇ္ဈတိ။ တသ္မာ န ဟေဝံ ဝီရာ
မုစ္ဆန္တိတိ ယေ ပဏ္ဍိတပုရိသ၊ တေ ဧဝံ ပဋိဿဝတော န မုစ္ဆန္တိ။ ကိ-
ကာရဏာ? ဝေရူပါ ဟိ မုတ္တိ ဗာလဿ ဗန္ဓနံ၊ သော ပါဏာတိပါတံ
ကတွာ မုတ္တိ နာမ ဗာလဿ ဗန္ဓနမေဝ ဟောတိတိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

တတော ပဋ္ဌာယ မနုဿာ ဧဝရူပါ ပါဏာတိပါတကမ္မာ ဝိရတာ ဓမ္မံ စရိတွာ ဒေဝနဂရံ ပူရယိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္ဓိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “အဟံ တေန သမယေန ရုက္ခဒေဝတာ အဟောသိ” န္တိ။

အာယာစိတဘတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-နဠပါနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀)

ဒိသ္မာ ပဒမနုတ္တိန္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော နဠကပါနဂါမံ ပတွာ နဠကပါနပေါက္ခရဏိယံ ကေတကဝနေ ဝိဟရန္တော နဠဒဏ္ဍကေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ကိရ ဘိက္ခု။ နဠကပါနပေါက္ခရဏိယံ နှတွာ သူစိသရတ္တာယ သာမဏေရေဟိ နဠဒဏ္ဍကေ ဂါဟာပေတွာ တေ သဗ္ဗတ္တကမေဝ ဆိဒ္ဓေ ဒိသ္မာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ မယံ သူစိ-သရတ္တာယ နဠဒဏ္ဍကေ ဂဏှာပေမ၊ တေ မူလတော ယာဝ အဂ္ဂါ သဗ္ဗတ္တကမေဝ ဆိဒ္ဓါ၊ ကိံ န ခေါ တေ” န္တိ ပုစ္ဆိံသု။ သတ္တာ “ဣဒံ ဘိက္ခဝေ မယံ ပေါရာဏကအဓိဋ္ဌာန” န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

ပုဗ္ဗေ ကိရ သော ဝနသဏှော အရညော အဟောသိ၊ တဿာပိ ပေါက္ခရဏိယာ ဧကော ဒကရက္ခသော ဩတိဏှောတိဏှော ခါဒတိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ရောဟိတမိဂပေါတကပ္ပမာဏော ကပိရာဇာ ဟုတွာ အသီတိ-သဟဿမတ္တဝါနရပရိပုတော ယူထံ ပရိဟရန္တော တသ္မိံ အရညေ ဝသတိ။ သော ဝါနရဂဏဿ ဩဝါဒံ အဒါသိ “တာတာ ဣမသ္မိံ အရညေ ဝိသရက္ခာပိ အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတပေါက္ခရဏိယောပိ ဟောန္တိ၊ တုမှေ အခါဒိတပုဗ္ဗံ ဖလာဖလံ ခါဒန္တော ဝါ အပီတပုဗ္ဗံ ပါနီယံ ဝိဝန္တော ဝါ မံ ပဋိပုစ္ဆေယျာထာ” တိ။ တေ “သာရူ” တိ ပဋိသုဏိတွာ ဧကဒိဝသံ အဂတပုဗ္ဗဋ္ဌာနံ ဂတာ တတ္ထ ဗဟုဒေဝ ဒိဝသံ စရိတွာ ပါနီယံ ဂဝေသမာနာ ဧကံ ပေါက္ခရဏိံ ဒိသ္မာ ပါနီယံ အပိဝိတွာဝ ဗောဓိသတ္တဿာဂမနံ ဩလောကယမာနာ နိသီဒိံသု။ ဗောဓိသတ္တော အာဂန္တော “ကိံ တာတာ ပါနီယံ န ဝိဝထာ” တိ အာဟ။ တုမှာကံ အာဂမနံ ဩလောကေမာတိ။ “သုဠ တာတာ” တိ ဗောဓိသတ္တော ပေါက္ခရဏိံ အာဝိဇ္ဈိတွာ ပဒံ ပရိစ္ဆိန္ဒန္တော ဩတိဏှမေဝ ပဿိ၊ န ဥတ္တိဏှံ။ သော “နိဿံသယံ သော အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတာ” တိ ဥတွာ “သုဠ ဝေါ ကတံ တာတာ ပါနီယံ အပိဝန္တေဟိ၊ အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတာ အယ” န္တိ အာဟ။

ဒကရက္ခသောပိတေသံ အနောတရဏဘာဝံ ဥတွာ နီလောဒရော ပဏ္ဍရ-
မုခေါ သုရတ္တဟတ္ထပါဒေါ ဗိဘန္တဒဿနော ဟုတွာ ဥဒကံ ဒွိဓာ ကတွာ နိက္ခ-
မိတွာ “ကဿွာ နိသိန္နာတ္ထ၊ ဩတရိတွာ ပါနီယံ ပိဝိဿာ”တိ အာဟ။ အထ နံ
ဗောဓိသတ္တော ပုစ္ဆိ “တံ ဣမ နိဗ္ဗတ္တဒကရက္ခသောသီ”တိ။ အာမ အဟန္တိ။
တံ ပေါက္ခရဏိံ ဩတိဏ္ဏကေ လဘသီတိ။ အာမ လဘာမိ၊ အဟံဇ္ဇဓောတိဏ္ဏံ
အန္တမသော သကုဏိကံ ဥပါဒါယ န ကိဉ္စိ မုဉ္ဇာမိ၊ တုဗ္ဗေပိ သဗ္ဗေ
ခါဒိဿာမီတိ။ န မယံ အတ္တာနံ တုယံ ခါဒိတုံ ဒဿာမာတိ။ ပါနီယံ ပန
ပိဝိဿထာတိ။ အာမ ပါနီယံ ပိဝိဿာမ၊ န စ တေ ဝသံ ဂမိဿာမာတိ။ အထ
ကထံ ပါနီယံ ပိဝိဿထာတိ။ ကိံ ပန တံ မညသိ “ဩတရိတွာ ပိဝိဿန္တိ”တိ။
မယံ ဟိ အနောတရိတွာ အသီတိသဟဿာနိပိ ဧကမေကံ နဠပဏ္ဍကံ
ဂဟေတွာ ဥပ္ပလနာဠေနေ ဥဒကံ ပိဝိန္နာ ဝိယ တဝ ပေါက္ခရဏိယာ ပါနီယံ
ပိဝိဿာမ၊ ဧဝံ နော တံ ခါဒိတုံ န သက္ခိဿသီတိ။ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာ သတ္တာ
အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမိဿာ ဂါထာယ ပုရိမပဒဒ္ဓယံ အဘာသိ—

၂၀။ “ဒိသွာ ပဒမနုတ္တိဏ္ဏံ၊ ဒိသွာနော’တရိတံ ပဒ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ဘိက္ခဝေ သော ကပိရာဇာ တဿာ ပေါက္ခရဏိယာ ဧကမိ
ဥတ္တိဏ္ဏပဒံ နာဒ္ဒဿ၊ ဩတရိတံ ပန ဩတိဏ္ဏပဒမေဝ အဒ္ဓဿ။ ဧဝံ ဒိသွာ ပဒံ
အနုတ္တိဏ္ဏံ ဒိသွာန ဩတရိတံ ပဒံ “အဒ္ဓါယံ ပေါက္ခရဏိ အမနုဿပရိဂ္ဂဟိ-
တာ”တိ ဥတွာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော သပရိသော အာဟ—

“နဠေန ဝါရိံ ဝိဿာမာ”တိ။

တဿတ္ထော—မယံ တဝ ပေါက္ခရဏိယံ နဠေန ပါနီယံ ပိဝိဿာမာတိ။
ပုန မဟာသတ္တော အာဟ—

“နေဝ မံ တံ ဝိဿသီ”တိ။

ဧဝံ နဠေန ပါနီယံ ပိဝိန္နံ သပရိသမ္ပိ မံ တံ နေဝ ဝိဿသီတိ အတ္ထော။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ဗောဓိသတ္တော ဧကံ နဠပဏ္ဍကံ အာဟရာပေတွာ
ပါရမိယော အာဝဇ္ဇေတွာ သစ္စကိရိယံ ကတွာ မုခေန ဓမ္မိ၊ နဠော အန္တော
ကိဉ္စိ ဂဏ္ဏိံ အသေသေတွာ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ သုသိရော အဟောသိ။ ဣမိနာ
နိယာမေန အပရမ္ပိ အပရမ္ပိ အာဟရာပေတွာ မုခေန ဓမ္မိတွာ အဒါသိ။ ဧဝံ
သန္တေပိ န သက္ကာ နိဋ္ဌာပေတုံ၊ တသ္မာ ဧဝံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဗောဓိသတ္တော ပန
“ဣမံ ပေါက္ခရဏိံ ပရိဝါရေတွာ ဇာတာ သဗ္ဗေပိ နဠာ ဧကန္တိဒ္ဓါ ဟောန္တိ။”တိ

အဓိဋ္ဌာသိ။ ဗောဓိသတ္တာနုဉ္စိ ဟိတူပစာရဿ^၁ မဟန္တတာယ အဓိဋ္ဌာနံ သမိဇ္ဈတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗေပိ တံ ပေါက္ခရဏိံ ပရိဝါရေတွာ ဥဋ္ဌိတနဋ္ဌာ ဧကန္တိဒ္ဓါ ဇာတာ။ ဣမသ္မိံ ဟိ ကပ္ပေ စတ္တာရိ ကပ္ပဋ္ဌိယပါဠိ-
ဟာရိယာနိ နာမ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? စန္ဒေ သသလက္ခဏံ သကလမ္ပိ ဣမံ ကပ္ပံ ဌဿတိ၊ ဝဇ္ဇကဇာတကေ အဂ္ဂိနော နိဗ္ဗုတဋ္ဌာနံ သကလမ္ပိ ဣမံ ကပ္ပံ အဂ္ဂိ န ဈာယိဿတိ၊ ဃဋ္ဌိကာရနိဝေသနဋ္ဌာနံ သကလမ္ပိ ဣမံ ကပ္ပံ အနောဝဿကံ ဌဿတိ၊ ဣမံ ပေါက္ခရဏိံ ပရိဝါရေတွာ ဥဋ္ဌိတနဋ္ဌာ သကလမ္ပိ ဣမံ ကပ္ပံ ဧကန္တိဒ္ဓါ ဘဝိဿန္တိတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ ကပ္ပဋ္ဌိယပါဠိဟာရိယာနိ နာမ။

ဗောဓိသတ္တာ ဧဝံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဧကံ နဉ္စိ အာဒါယ နိဿိဒိ၊ တေပိ အသီတိသဟဿဝါနရာ ဧကေကံ အာဒါယ ပေါက္ခရဏိံ ပရိဝါရေတွာ နိဿိဒိံသု။ တေပိ ဗောဓိသတ္တဿ နဋ္ဌေန အာကမ္ဘိတွာ ပါနီယံ ပိဝနကာလေ သဗ္ဗေ တိရေ နိဿိန္ဒာဝ ပိဝိံသု။ ဧဝံ တေဟိ ပါနီယေ ပိဝိတေ ဒကရက္ခသော ကိဉ္စိ အလဘိတွာ အနတ္တမနော သကနိဝေသနမေဝ ဂတော။ ဗောဓိသတ္တာပိ သပရိဝါရေ အရညမေဝ ပါဝိသိ။

သတ္တာ ပန “ဣမေသံ ဘိက္ခဝေ နဋ္ဌာနံ ဧကန္တိဒ္ဓဘာဝေါ နာမ မယုမေဝေတံ ပေါရာဏကအဓိဋ္ဌာန”န္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ ဃဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဒကရက္ခသော ဒေဝဒတ္တာ အဟောသိ၊ အသီတိသဟဿဝါနရာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ဥပါယကုသလော ပန ကပိရာဇာ အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

နဋ္ဌပါနဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

သီလဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဓါနံ

နိဂြောဓံ လက္ခဏံ ကဏ္ဍိ၊ ဝါတမိဂံ ခရာဒိယံ။
 တိပလ္လတ္ထံ မာလုတဉ္စ၊ မတဘတ္တ အယာစိတံ။
 နဋ္ဌပါနန္တိ တေ ဒသာတိ။

၃-ကုရုင်္ဂဝဂ္ဂ

၁-ကုရုင်္ဂမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁)

ဉာတမေတံ ကုရုင်္ဂဿာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိပတိတာ ဘိက္ခု။ “အာဂုသော ဒေဝဒတ္တော တထာဂတဿ ဃာတနတ္ထာယ ဓနုဂဟေ ပယောဇေသိ၊ သိလံ ပရိစ္ဆိ၊ ဓနပါလံ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ သဗ္ဗထာပိ ဒသဗလဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကတိ”တိ ဒေဝဒတ္တဿ အဝဏ္ဏံ ကထေန္တာ နိဿိဒိံသု။ သတ္တာ အာဂန္တာ ပညတ္တာသနေ နိသိန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တော တုမှာကံ ဝဓာယ ပရိသက္ကတိတိ တဿ အဂုဏကထာယ သန္နိသိန္တာမှာတိ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ မမ ဝဓာယ ပရိသက္ကတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ မမ ဝဓာယ ပရိသက္ကိယေဝ၊ န စ ပန မံ ဝမိတုံ အသက္ခိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကုရုင်္ဂမိဂေါ ဟုတွာ ဧကသ္မိံ အရညာယတနေ ဖလာနိ ခါဒန္တော ဝသတိ။ သော ဧကသ္မိံ ကာလေ ဖလသမ္ပန္နေ သေပဏ္ဍိရက္ခေ သေပဏ္ဍိဖလာနိ ခါဒတိ။ အထေကော ဂါမဝါသီ အဇ္ဇကလုဒ္ဒကော ဖလရက္ခမူလေသု မိဂါနံ ပဒါနိ ဥပဓာရေတွာ ဥပရိရက္ခေ အဇ္ဇကံ ဗန္ဓိတွာ တတ္ထ နိဿိဒိတွာ ဖလာနိ ခါဒိတုံ အာဂတာဂတေ မိဂေ သတ္တိယာ ဝိဇ္ဈိတွာ တေသံ မံသံ ဝိက္ခိဏန္တော ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ။ သော ဧကဒိဝသံ တသ္မိံ ရက္ခမူလေ ဗောဓိသတ္တဿ ပဒဝဠုဒ္ဓံ ဒိသ္မာ တသ္မိံ သေပဏ္ဍိရက္ခေ အဇ္ဇကံ ဗန္ဓိတွာ ပါတောဝ ဘုဒ္ဓိတွာ သတ္တိံ အာဒါယ ဝနံ ပရိသိတွာ တံ ရက္ခံ အာရဟိတွာ အဇ္ဇကေ နိဿိဒိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ပါတောဝ ဝသနဋ္ဌာနာ နိက္ခမိတွာ “သေပဏ္ဍိဖလာနိ ခါဒိဿာမီ”တိ အာဂမ္မ တံ ရက္ခမူလံ သဟဿာဝ အပရိသိတွာ “ကဒါစိ အဇ္ဇကလုဒ္ဒကာ ရက္ခေသု အဇ္ဇကံ ဗန္ဓန္တိ၊ အတ္ထိ န ခေါ ဧဝရူပေါ ဥပဒ္ဒဝေါ”တိ ပရိဂ္ဂဏန္တော ဗာဟိရတောဝ အဋ္ဌာသိ။

လုဒ္ဒကောပိ ဗောဓိသတ္တဿ အနာဂမနဘာဝံ ဥတွာ အဇ္ဇကေ နိသိန္တောဝ သေပဏ္ဍိဖလာနိ ခိပိတွာ ခိပိတွာ တဿ ပုရတော ပါတေသိ။ ဗောဓိသတ္တော “ဣမာနိ ဖလာနိ အာဂန္တာ မယံ ပုရတော ပတန္တိ၊ အတ္ထိ န ခေါ ဥပရိ လုဒ္ဒကော”တိ ပုနပ္ပုနံ ဥလ္လောကေန္တော လုဒ္ဒကံ ဒိသ္မာ အပဿန္တော ဝိယ ဟုတွာ “အတ္တေ ရက္ခ ပုဗ္ဗေ တံ ဩလမ္ဗကံ

စာရေနှော^၁ ဝိယ ဥဇုကမေဝ ဖလာနိ ပါတေသိ၊ အဇ္ဇ ပန တေ ရုက္ခဓမ္မော ပရိစ္စတ္တော၊ ဧဝံ တယာ ရုက္ခဓမ္မေ ပရိစ္စတ္တေ အဟမ္ပိ အညံ ရုက္ခမူလံ ဥပသင်္က-
မိတွာ မယှံ အာဟာရံ ပရိယေသိဿာမိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၁။ “ဉ္ဇတမေတံ ကုရုဏံ၊ ယံ တံ သေပဏ္ဍိ သေယျသိ။
အညံ သေပဏ္ဍိ^၂ ဂစ္ဆာမိ၊ န မေ တေ ရုစ္စတေ ဖလ”န္တိ။

တတ္ထ ဉ္ဇတန္တိ ပါကဋံ ဇာတံ။ ဧတန္တိ ဣဒံ။ ကုရုဏံသတိ ကုရုဏံမိဂဿ။
ယံ တံ သေပဏ္ဍိ သေယျသိတိ ယံ တံ အတ္တေ သေပဏ္ဍိရုက္ခ ပုရတော ဖလာနိ
ပါတယမာနော သေယျသိ ဝိသေယျသိ ဝိသိဏ္ဏဖလော ဟောသိ၊ တံ သဗ္ဗံ ကုရုဏံ-
မိဂဿ ပါကဋံ ဇာတံ။ န မေ တေ ရုစ္စတေ ဖလန္တိ ဧဝံ ဖလံ ဒေမာနာယ န
မေ တဝ ဖလံ ရုစ္စတိ၊ တိဋ္ဌ တံ၊ အဟံ အညတ္ထ ဂစ္ဆိဿာမိတိ အဂမာသိ။

အထဿ လုဒ္ဒကော အဇ္ဇကေ နိသိန္နောဝ သတ္တိံ ခိပိတွာ “ဂစ္ဆ၊ ဝိရဒ္ဓေါ
ဒါနိမ္ပိ တ”န္တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော နိဝတ္တိတွာ ပြိတော အာဟ “အတ္တေ
ပုရိသ ဣဒါနိသိ ကိဉ္ဇာပိ မံ ဝိရဒ္ဓေါ၊ အဋ္ဌ ပန မဟာနိရယေ သောဠသ-
ဥဿဒနိရယေ ပဉ္စဝိဗေဒနာဒိနိ စ ကမ္မကာရဏာနိ အဝိရဒ္ဓေါယေဝါသိ”တိ။
ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ပလာယိတွာ ယထာရုစိံ ဂတော၊ လုဒ္ဓေါပိ ဩတရိတွာ
ယထာရုစိံ ဂတော။

သတ္တာပိ “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ မမ ဝဓာယ ပရိ-
သက္ကတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပရိသက္ကိယေဝ၊ န စ ပန မံ ဝဓိတုံ အသက္ခိ”တိ ဣမံ ဓမ္မ-
ဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
အဇ္ဇကလုဒ္ဒကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ကုရုဏံဂေါ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

ကုရုဏံဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ကုက္ကုရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂)

ယေ ကုက္ကုရတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဉ္ဇတတ္ထစရိယံ
အာရဟန္တ ကထေသိ။ သာ ဒွါဒသကနိပါတေ ဘဒ္ဒသလဇာတကေ အာဝိ-
ဘဝိဿတိ။ ဣဒံ ပန ဝတ္ထု ပတိဋ္ဌပေတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တထာရူပံ ကမ္မံ ပဋိစ္စ ကုက္ကုရယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အနေကသတကုက္ကုရ- ပရိဝုတော မဟာသုသာနေ ဝသတိ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ သေတသိန္ဓဝ- ယုတ္တံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ ရထံ အာရယု ဥယျာနံ ဂန္ဓာ တတ္ထ ဒိဝသ- ဘာဂံ ကိဋ္ဌိတွာ အတ္တင်္ဂတေ သူရိယေ နဂရံ ပါရိသိ။ တဿ တံ ရထဝရတ္ထံ ယထာနဒ္ဓမေဝ ရာဇင်္ဂဏေ ဌပယိံသု၊ သော ရတ္တိဘာဂေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ တိန္တော။ ဥပရိပါသာဒတော ကောလေယျကသုနခါ ဩတရိတွာ တဿ စမ္မဇ္ဇ နဒ္ဓိဇ္ဇ ခါဒိံသု။ ပုနဒိဝသေ ရညော အာရောစေသုံ “ဒေဝ နိဒ္ဓမနမုခေန သုနခါ ပရိသိတွာ ရထဿ စမ္မဇ္ဇ နဒ္ဓိဇ္ဇ ခါဒိံသု”တိ။ ရာဇာ သုနခါနံ ကုဇ္ဈိတွာ “ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌဌာနေ သုနခေ ဃာတေထာ”တိ အာဟ။ တတော ပဌာယ သုနခါနံ မဟာဗျသနံ ဥဒပါဒိ။ တေ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌဌာနေ ဃာတိယမာနာ ပလာယိတွာ သုသာနံ ဂန္ဓာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ အဂမံသု။

ဗောဓိသတ္တော “တုမှေ ဗဟူ သန္တိပတိတာ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ တေ “အန္တေပုရေ ကိရ ရထဿ စမ္မဇ္ဇ နဒ္ဓိ စ သုနခေဟိ ခါဒိတာ”တိ ကုဒ္ဓေါ ရာဇာ သုနခဝဓံ အာဏာပေသိ၊ ဗဟူ သုနခါ ဝိနဿန္တိ၊ မဟာဘယံ ဥပ္ပန္န”န္တိ အာဟံသု။ ဗောဓိသတ္တောစိန္တေသိ “အာရက္ခဌာနေ ဗဟိ သုနခါနံ ဩကာသော နတ္ထိ၊ အန္တောရာဇနိဝေသနေ ကောလေယျကသုနခါနမေဝ တံ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ။ ဣဒါနိ ပန စောရာနံ ကိဋ္ဌိ ဘယံ နတ္ထိ၊ အစောရာ မရဏံ လဘန္တိ၊ ယန္တုနာဟံ စောရေ ရညော ဒဿေတွာ ဉှတိသံဃဿ ဇီဝိတဒါနံ ဒဒေယျ”န္တိ။ သော ဉှတကေ သမဿာသေတွာ “တုမှေ မာ ဘာယိတ္ထ၊ အဟံ ဝေါ အဘယံ အာဟရိဿာမိ၊ ယာဝ ရာဇာနံ ပဿာမိ၊ တာဝ ဣဓေဝ ဟောထာ”တိ ပါရမိယော အာဝဇ္ဇေတွာ မေတ္တာဘာဝနံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ “မယုံ ဥပရိ လေဇှုံ ဝါ မုဂ္ဂရုံ ဝါ မာ ကောစိ ဒိဝိတုံ ဥဿဟိ”တိ အဓိဌာယ ဧကကောဝ အန္တောနဂရံ ပါရိသိ။ အထ နံ ဒိသွာ ဧကသတ္တောပိ ကုဇ္ဈိတွာ ဩလော- ကေန္တော နာမ နာဟောသိ။ ရာဇာပိ သုနခဝဓံ အာဏာပေတွာ သယံ ဝိနိစ္ဆယေ နိသိန္တော ဟောတိ။ ဗောဓိသတ္တော တတ္ထေဝ ဂန္ဓာ ပက္ခန္တိတွာ ရညော အာသနဿ ဟေဌာ ပါရိသိ။ အထ နံ ရာဇပုရိသာ နိဟရိတုံ အာရဒ္ဓါ၊ ရာဇာ ပန ဝါရေသိ။

သော ထောကံ ဝိဿမိတွာ ဘ ဟေဌာသနာ နိက္ခမိတွာ ရာဇာနံ ဝဋ္ဌိတွာ “ဒေဝ တုမှေ ကုက္ကုရေ မာရာပေထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ

မာရာပေမဟန္တိ။ ကော နေသံ အပရာဓော နရိန္ဒာတိ။ ရထဿ မေ ပရိဝါရ-
စမ္ပန္န နဒ္ဓိန္န ခါဒိံသုတိ။ ယေ ခါဒိံသု၊ တေ ဇာနာထာတိ။ န ဇာနာမာတိ။
“ဣမေ နာမ စမ္ပခါဒကစောရာ”တိ တထတော အဇာနိတွာ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌဌာနေ-
ယေဝ မာရာပနံ န ယုတ္တံ ဒေဝါတိ။ ရထစမ္ပဿ ကုက္ကုရေဟိ ခါဒိတတ္တာ
“ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေ သဗ္ဗေဝ မာရေထာ”တိ သုနခဝဓံ အာဏာပေသိန္တိ။ ကိံ ပန
ဝေါ မနဿာ သဗ္ဗေဝ ကုက္ကုရေ မာရေန္တိ၊ ဥဒါဟု မရဏံ အလဘန္တံ
အတ္တိတိ။ အတ္ထိ၊ အမှာကံ ဃရေ ကောလေယျကာ မရဏံ န လဘန္တိတိ။
မဟာရာဇ ဣဒါနေဝ တုမှေ “ရထစမ္ပဿ ကုက္ကုရေဟိ ခါဒိတတ္တာ ‘ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေ
သဗ္ဗေဝ မာရေထာ’တိ သုနခဝဓံ အာဏာပေသိ”န္တိ အဝေါစုတ္ထ၊ ဣဒါနိ ပန
“အမှာကံ ဃရေ ကောလေယျကာ မရဏံ န လဘန္တိ”တိ ဝဒေထ။ နန ဧဝံ
သန္တေ တုမှေ ဆန္ဒာဒိဝသေန အဂတိဂမနံ ဂစ္ဆထ၊ အဂတိဂမနဉ္စ နာမ န
ယုတ္တံ၊ န စ ရာဇဓမ္မော၊ ရညာ နာမ ကာရဏဂဝေသကေန^၁ တုလာသဒိသေန
ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣဒါနိ စ ကောလေယျကာ မရဏံ န လဘန္တိ၊ ဒုဗ္ဗလသုနခါဝ
လဘန္တိ၊ ဧဝံ သန္တေ နာယံ သဗ္ဗသုနခဃစ္စာ၊ ဒုဗ္ဗလဃာတိကာ နာမေသာတိ။
ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ မဟာသတ္တော မရုဿရံ နိစ္ဆာရေတွာ “မဟာရာဇ ယံ
တုမှေ ကရေထ၊ နာယံ ဓမ္မော”တိ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၂။ “ယေ ကုက္ကုရာ ရာဇကုလမ္ပိ ဝဒ္ဓါ၊
ကောလေယျကာ ဝဏ္ဏဗလူပပန္နာ။
တေ’မေ န ဝဇ္ဇာ မယ’မသ္မ ဝဇ္ဇာ၊
နာယံ သဃစ္စာ ဒုဗ္ဗလဃာတိကာ’ယ”န္တိ။

တတ္ထ ယေ ကုက္ကုရာတိ ယေ သုနခါ။ ယထာ ဟိ ဓာရဏောပိ^၂ ပဿာဝေါ
“ပူတိမုတ္တ”န္တိ၊ တဒဟုဇာတောပိ သိင်္ဂါလော “ဇရသိင်္ဂါလော”တိ၊ ကောမ-
လာပိ ဂလောစိလတာ “ပူတိလတာ”တိ၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောပိ ကာယော “ပူတိ-
ကာယော”တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝမေဝံ ဝဿသတိကောပိ သုနခေါ “ကုက္ကုရေ”တိ
ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ မဟလ္လကာ ကာယဗလူပပန္နာပိ^၃ တေ “ကုက္ကုရာ”တွေဝ
ဝုတ္တာ။ ဝဒ္ဓါတိ ဝဗိုတာ။ ကောလေယျကာတိ ရာဇကုလေ ဇာတာ သမ္ဘူတာ
သံဝဇာ။ ဝဏ္ဏဗလူပပန္နာတိ သရီရဝဏ္ဏေန စေဝ ကာယဗလေန စ သမ္ပန္နာ။
တေ’မေ န ဝဇ္ဇာတိ တေ ဣမေ သဿာမိကာ သာရက္ခာ န ဝဇ္ဇာ။ မယ’မသ္မ
ဝဇ္ဇာတိ အဿာမိကာ အနာရက္ခာ မယံ ဝဇ္ဇာ နာမ ဇာတာ။ နာယံ
သဃစ္စာတိ ဧဝံ သန္တေ အယံ အဝိသေသေန သဃစ္စာ နာမ န ဟောတိ။

၁-ကာရဏာကာရဏဂဝေသကေန (သျှာ) ၂-တရုဏောပိ (က) ၃-ကာယူပပန္နာပိ (သိ၊ ဣ၊ က)

ဒုဗ္ဗလဃာတိကာ'ယန္တိ အယံ ပန ဒုဗ္ဗလာနံယေဝ ဃာတနတော ဒုဗ္ဗလ-
ဃာတိကာ နာမ ဟောတိ။ ။ ရာဇူဟိ နာမ စောရာ နိဂ္ဂဟိတဗ္ဗာ၊ နော
အစောရာ။ ဣမ ပန စောရာနံ ကိဉ္စိ ဘယံ နတ္ထိ၊ အစောရာ မရဏံ လဘန္တိ။
အဟော ဣမသ္မိံ လောကေ အယုတ္တံ ဝတ္တတိ၊ အဟော အဓမ္မော ဝတ္တတိတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ အာဟ “ဇာနာသိ တံ ပဏ္ဍိတ အသု-
ကေဟိ နာမ ရထစမ္ပံ ခါဒိတ”န္တိ။ အာမ ဇာနာမီတိ။ ကေဟိ ခါဒိတန္တိ။
တုမှာကံ ဂေဟေ ဝသနကေဟိ ကောလေယျကသုနခေဟီတိ။ ကထံ တေဟိ
ခါဒိတဘာဝေါ ဇာနိတဗ္ဗောတိ။ အဟံ တေဟိ ခါဒိတဘာဝံ ဒဿေဿာမီတိ။
ဒဿေဟိ ပဏ္ဍိတတိ။ တုမှာကံ ဃရေ ကောလေယျကသုနခေ အာဟရာ-
ပေတွာ ထောကံ တက္ကဉ္စ ဒဗ္ဗတိဏာနိ စ အာဟရာပေထာတိ။ ရာဇာ တထာ
အကာသိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော “ဣမာနိ တိဏာနိ တက္ကေန မဒ္ဒါပေတွာ
ဧတေ သုနခေ ပါယေထာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တထာ ကတွာ ပါယာပေသိ၊
ဝီတာ ဝီတာ သုနခါ သဋ္ဌိံ စမ္ပေဟိ ဝမိံသု။ ရာဇာ “သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဿ ဗျာကရဏံ
ဝိယာ”တိ တုဉ္ဇော ဗောဓိသတ္တဿ သေတစ္ဆတ္တေန ပူဇံ အကာသိ။ ဗောဓိ-
သတ္တော “ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ မာတာပိတူသု ခတ္တိယာ”တိ အာဒိဟိ^၁ တေ-
သကုဏဇာတကေ အာဂတာဟိ ဒသဟိ ဓမ္မစရိယဂါထာဟိ ရညော ဓမ္မံ
ဒေသေတွာ “မဟာရာဇ ဣတော ပဋ္ဌာယ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ”တိ ရာဇာနံ
ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ သေတစ္ဆတ္တံ ရညောဝ ပဋိအဒါသိ။

ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဘယံ ဒတွာ
ဗောဓိသတ္တံ အာဒိ^၂ ကတွာ သဗ္ဗသုနခါနံ အတ္တနော ဘောဇနသဒိသမေဝ
နိစ္စဘတ္တံ ပဋ္ဌပေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌိတော ယာဝတာယုကံ
ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ကာလံ ကတွာ ဒေဝလောကေ ဥပ္ပဇိ။ ကုက္ကုရေ-
ဝါဒေါ ဒသ ဝဿသဟဿာနိ^၂ ပဝတ္တိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ယာဝတာယုကံ
ဌတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဣဒါနေဝ ဉ္ဈတကာနံ အတ္တံ စရတိ၊
ပုဗ္ဗေပိ စရိယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိ^၃ ဃဋ္ဌေတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ အဝဿေသာ
ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ကုက္ကုရပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုက္ကုရဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဘောဇာဇာနီယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃)

အပိ ပဿေန သေမာနောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
 ဩဿဠဝီရိယံ ဘိက္ခု အာရုဗ္ဗ ကထေသိ။ တသ္မိံ ဟိ သမယေ သတ္တာ
 တံ ဘိက္ခု အာမန္တေတွာ “ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတာ အနာယတနေပိ ဝီရိယံ
 အကံသု၊ ပဟာရံ လဒ္ဓါပိ နေဝ ဩဿဇိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 ဘောဇာဇာနီယသိန္ဓဝကုလေ နိဗ္ဗတ္တော သဗ္ဗာလင်္ကာရသမ္ပန္နော ဗာရာဏသီ-
 ရညော မင်္ဂလဿော အဟောသိ။ သော သတသဟဿဂ္ဂနိကာယ သုဝဏ္ဏ-
 ပါတိယံယေဝ နာနဂ္ဂရသသမ္ပန္နံ တိဝဿိကဂန္ဓသာလိဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ။
 စာတုဇ္ဇာတိကဂန္ဓပလိတ္တာယမေဝ ဘူမိယံ တိဋ္ဌတိ။ တံ ဌာနံ ရတ္တကမ္မလ-
 သာဏိပရိက္ခိတ္တံ ဥပရိ သုဝဏ္ဏတာရကခဏိတစေလဝိတာနံ^၁ သမောသရိတ-
 ဂန္ဓဒါမမာလာဒါမံ အဝိဇဟိတဂန္ဓတေလပဒီပံ ဟောတိ။ ဗာရာဏသီရဇ္ဇံ ပန
 အပတ္တေန္တာ ရာဇာနော နာမ နတ္ထိ။ ဧကံ သမယံ သတ္တ ရာဇာနော ဗာရာဏသီ
 ပရိက္ခိပိတွာ “အမှာကံ ရဇ္ဇံ ဝါ ဒေတု၊ ယုဒ္ဓံ ဝါ”တိ ဗာရာဏသီရညော ပဏ္ဍိ
 ပေသေသုံ။ ရာဇာ အမစ္စေ သန္ဓိပါတေတွာ တံ ပဝတ္ထိံ အာစိက္ခိတွာ “ဣဒါနိ
 ကိံ ကရောမ တာတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ တုမေဟိ တာဝ အာဒိတောဝ ယုဒ္ဓါယ
 န ဂန္ဓဗ္ဗံ၊ အသုကံ နာမ အဿာရောဟံ ပေသေတွာ ယုဒ္ဓံ ကာရေထ၊ တသ္မိံ
 အသက္ကောန္တေ ပစ္ဆာ ဇာနိဿာမာတိ။ ရာဇာ တံ ပက္ကောသာပေတွာ
 “သက္ခိဿသိ တာတ သတ္တဟိ ရာဇုဟိ သဒ္ဓိံ ယုဒ္ဓံ ကာတု”န္တိ အာဟ။ ဒေဝ
 သစေ ဘောဇာဇာနီယသိန္ဓဝံ လဘာမိ၊ တိဋ္ဌန္တု သတ္တ ရာဇာနော၊ သကလ-
 ဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇုဟိပိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈိတုံ သက္ခိဿာမိတိ။ တာတ ဘောဇာဇာနီယ-
 သိန္ဓဝေါ ဝါ ဟောတု အညော ဝါ၊ ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဂဟေတွာ ယုဒ္ဓံ ကရော-
 ဟိတိ။

သော “သာရ ဒေဝါ”တိ ရာဇာနံ ဝန္တိတွာ ပါသာဒါ ဩရုယ ဘောဇာဇာ-
 နီယသိန္ဓဝံ အာဟရာပေတွာ သုဝဓိတံ ကတွာ အတ္တနာပိ သဗ္ဗသန္ဓာဟသန္ဓဗ္ဗေါ
 ခဂ္ဂံ ဗန္တိတွာ သိန္ဓဝပိဋ္ဌိဝရဂတော နဂရာ နိက္ခမ္မ ဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ စရမာနော
 ပဌမံ ဗလကောဌကံ ဘိန္တိတွာ ဧကံ ရာဇာနံ ဇီဝဂ္ဂါဟမေဝ ဂဟေတွာ
 အာဂန္တာ နဂရေ ဗလဿ နိယျာဒေတွာ ပုန ဂန္ဓာ ဒုတိယံ ဗလကောဌကံ
 ဘိန္တိတွာ တထာ တတိယန္တိ ဧဝံ ပဉ္စ ရာဇာနော ဇီဝဂ္ဂါဟံ ဂဟေတွာ ဆဋ္ဌံ

ဗလကောဠကံ ဘိန္နိတွာ ဆဋ္ဌဿ ရညော ဂဟိတကာလေ ဘောဇာဇာနိယော ပဟာရံ လဘတိ။ လောဟိတံ ပဉ္စရတိ။ ဝေဒနာ ဗလဝတိယော ဝတ္တန္တိ။ အဿာရောဟော တဿ ပဟဋ္ဌဘာဝံ ဥတွာ ဘောဇာဇာနိယသိန္နဝံ ရာဇဒွါရေ နိပဇ္ဇာပေတွာ သန္တာဟံ သိထိလံ ကတွာ အညံ အဿံ သန္ဓယှိတုံ အာရဒ္ဓေါ။ ဗောဓိသတ္တော မဟာဇာသုကပဿေန နိပဇ္ဇောဝ အင်္ဂါနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ အဿာရောဟံ ဒိသွာ “အယံ အညံ အဿံ သန္ဓယှိတိ။ အယဉ္စ အဿော သတ္တမံ ဗလကောဠကံ ဘိန္နိတွာ သတ္တမံ ရာဇာနံ ဂဟိတုံ န သင်္ဂြိဿတိ။ မယာ ကတကဗ္ဗဉ္စ နဿိဿတိ။ အပ္ပဋ္ဌိသမော အဿာရောဟောပိ နဿိဿတိ။ ရာဇာပိ ပရဟတ္ထံ ဂမိဿတိ။ ဌပေတွာ မံ အညော အဿော သတ္တမံ ဗလကောဠကံ ဘိန္နိတွာ သတ္တမံ ရာဇာနံ ဂဟေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ”တိ နိပဇ္ဇကောဝ အဿာရောဟံ ပက္ခောသာပေတွာ “သမ္ပ အဿာရောဟ သတ္တမံ ဗလကောဠကံ ဘိန္နိတွာ သတ္တမံ ရာဇာနံ ဂဟေတုံ သမတ္ထော ဌပေတွာ မံ အညော အဿော နာမ နတ္ထိ။ နာဟံ မယာ ကတကမ္ပံ နာသေဿာမိ။ မမညေဝ ဥဋ္ဌာပေတွာ သန္ဓယှာဟိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၃။ “အပိ ပဿေန သေမာနော၊ သလ္လေဘိ သလ္လလိကတော။
သေယျောဝ ဝဠဝါ ဘောဇ္ဈော၊ ယုဉ္စ မညေဝ သာရထိ”တိ။

တတ္ထ အပိ ပဿေန သေမာနောတိ ဧကေန ပဿေန သယမာနကောပိ။ သလ္လေဘိ သလ္လလိကတောတိ သလ္လေဟိ ဝိဒ္ဓေါပိ သမာနော။ သေယျောဝ ဝဠဝါ ဘောဇ္ဈောတိ ဝဠဝါတိ သိန္နဝကုလေသု အဇာတော ခလုက်ဿော။ ဘောဇ္ဈောတိ ဘောဇာဇာနိယသိန္နဝေါ။ ဣတိ ဧတသ္မာ ဝဠဝါ သလ္လေဟိ ဝိဒ္ဓေါပိ ဘောဇာဇာနိယသိန္နဝေါဝ သေယျော ဝရော ဥတ္တမော။ ယုဉ္စ မညေဝ သာရထိတိ ယသ္မာ ဧဝံ ဂတောပိ အဟမေဝ သေယျော၊ တသ္မာ မမညေဝ ယောဇေဟိ၊ မံ ဝဓ္မေဟိတိ ဝဒတိ။

အဿာရောဟော ဗောဓိသတ္တံ ဥဋ္ဌာပေတွာ ဝဏံ ဗန္ဓိတွာ သုသန္ဓုဉ္စ သန္ဓ-
ယှိတွာ တဿ ဝိဋ္ဌိယံ နိသီဒိတွာ သတ္တမံ ဗလကောဠကံ ဘိန္နိတွာ သတ္တမံ
ရာဇာနံ ဇီဝဂ္ဂါဟံ ဂဟေတွာ ရာဇဗလဿ နိယျာဒေသိ။ ဗောဓိသတ္တမ္ပိ ရာဇ-
ဒွါရံ အာနယိံသု။ ရာဇာ တဿ ဒဿနတ္ထာယ နိက္ခမိ။ မဟာသတ္တော ရာဇာနံ
အာဟ “မဟာရာဇ သတ္တ ရာဇာနော မာ သာတယိတ္ထ၊ သပထံ ကာရေတွာ
ဝိဿဇ္ဇေထ၊ မယုဉ္စ အဿာရောဟဿ စ ဒါတဗ္ဗံ ယသံ အဿာရောဟဿဝ

ဒေထ၊ သတ္တ ရာဇာနော ဂဟေတွာ ဒိန္နယောဓံ နာမ နာသေတုံ န ဝဇ္ဇတိ။
တုမှေပိ ဒါနံ ဒေထ၊ သီလံ ရက္ခထ၊ ဓမ္မေန သမေန ရဇ္ဇံ ကာရေထာ”တိ။ ဧဝံ
ဗောဓိသတ္တေန ရညော ဩဝါဒေ ဒိန္န ဗောဓိသတ္တဿ သန္တာဟံ မောစယိ”သု၊
သော သန္တာဟေ မုတ္တမတ္တေယေဝ^၁ နိရုဇ္ဈိ။ ရာဇာ တဿ သရီရကိစ္စံ ကာရေတွာ
အဿာရောဟဿ မဟန္တံ ယသံ ဒတွာ သတ္တ ရာဇာနော ပုန အတ္တနော
အဒုဗ္ဘာယ သပထံ ကာရေတွာ သကသကဋ္ဌာနာနိ ပေသေတွာ ဓမ္မေန သမေန
ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ “ဧဝံ ဘိက္ခု၊ ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတာ အနာယတနေပိ ဝီရိယံ အကံသု၊
ဧဝရူပံ ပဟာရံ လဒ္ဓါပိ န ဩဿဇိ”သု၊ တံ ပန ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ
ပဗ္ဗဇိတွာ ကသ္မာ ဝီရိယံ ဩဿဇသိ”တိ ဝတွာ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊
သစ္စပရိယောသာနေ ဩဿဋ္ဌဝီရိယော ဘိက္ခု၊ အရဟတ္တဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိ^၂ ဃဋေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ အဿာရောဟော
သာရိပုတ္တော၊ ဘောဇာဇာနိယသိန္နဝေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဘောဇာဇာနိယဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-အာဇဉာဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄)

ယဒါ ယဒါတိ ဣဒဗ္ဗိ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဩဿဋ္ဌဝီရိယမေဝ
ဘိက္ခု၊ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တံ ပန ဘိက္ခု၊ သတ္တာ အာမန္တေတွာ “ဘိက္ခု၊ ပုဗ္ဗေ
ပဏ္ဍိတာ အနာယတနေပိ လဒ္ဓပ္ပဟာရာပိ ဟုတွာ ဝီရိယံ အကံသု”တိ ဝတွာ
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ပုရိမနယေနဝ
သတ္တ ရာဇာနော နဂရံ ပရိဝါရယိ”သု။ အထေကော ရထိကယောဓော ဒွေ
ဘာတိကသိန္နဝေ ရထေ ယောဇေတွာ နဂရာ နိက္ခမ္မံ ဆ ဗလကောဋ္ဌကေ
ဘိဋ္ဌိတွာ ဆ ရာဇာနော အဂ္ဂဟေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဇေဋ္ဌကအဿော
ပဟာရံ လဘိ။ ရထိကော ရထံ ပေသေန္တော^၁ ရာဇဒွါရံ အာဂန္တော ဇေဋ္ဌ-
ဘာတိကံ ရထာ မောစေတွာ သန္တာဟံ သီထိလံ ကတွာ ဧကေနဝ ပဿေန

၁-မုဇ္ဈန္တေ မုဇ္ဈန္တေယေဝ (သိ)၊ မုဇ္ဈန္တေယေဝ (က)

၂-ရထံ ယောဇေတွာ ပါဇေန္တော (သိ)

နိပဇ္ဇာပေတွာ အညံ အဿံ သန္ဓယိတုံ အာရဒ္ဒေါ၊ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိသ္မာ ပုရိမနယေနော စိန္တေတွာ ရထိကံ ပက္ခောသာပေတွာ နိပန္နကောဝ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၄။ “ယဒါ ယဒါ ယတ္ထ ယဒါ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ယဒါ ယဒါ။
အာဇညော ကုရုတေ ဝေဂံ၊ ဟာယန္တိ တတ္ထ ဝါဠဝါ”တိ။

တတ္ထ ယဒါ ယဒါတိ ပုဗ္ဗဏှာဒီသု ယသ္မိံ ယသ္မိံ ကာလေ။ ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ ဌာနေ မဂ္ဂေ ဝါ သင်္ဂါမသီသေ ဝါ။ ယဒါတိ ယသ္မိံ ခဏေ။ ယတ္ထ ယတ္ထာတိ သတ္တန္တံ ဗလကောဌကာနံ ဝသေန ဗဟူသု ယုဒ္ဓမဏ္ဍလေသု။ ယဒါ ယဒါတိ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ကာလေ ပဟာရံ လဒ္ဓကာလေ ဝါ အလဒ္ဓကာလေ ဝါ။ အာဇညော ကုရုတေ ဝေဂန္တိ သာရထိဿ စိတ္တရုစိတံ ကာရဏံ အာဇာနည်သဘာဝေါ အာဇညော ဝရသိန္ဓဝေါ ဝေဂံ ကရေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဟာယန္တိ တတ္ထ ဝါဠဝါတိ တသ္မိံ ဝေဂေ ကရိယမာနေ ဣတရေ ဝဠဝသင်္ခါတာ ခဠုက်ဿာ ဟာယန္တိ ပရိဟာယန္တိ၊ တသ္မာ ဣမသ္မိံ ရထေ မံယေဝ ယောဇေဟိတိ အာဟ။

သာရထိ ဗောဓိသတ္တံ ဥဋ္ဌာပေတွာ ရထေ ယောဇေတွာ သတ္တမံ ဗလ-
ကောဌကံ ဘိန္ဒိတွာ သတ္တမံ ရာဇာနံ အာဒါယ ရထံ ပေသေန္တော ရာဇဒ္ဓါရံ
အာဂန္တာ သိန္ဓဝံ မောစေသိ၊ ဗောဓိသတ္တော ဧကေန ပဿေန နိပန္နော
ပုရိမနယေနော ရညော ဩဝါဒံ ဒတွာ နိရုဇ္ဈိ။ ရာဇာ တဿ သရီရကိစ္စံ
ကာရေတွာ သာရထိဿ သမ္ဗာနံ ကတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ယထာ-
ကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယော-
သာနေ သော ဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ
“တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒတ္ထေရော အဟောသိ၊ အဿော သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ။

အာဇညတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-တိတ္ထဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅)

အညမညေဟိ တိတ္ထေဟိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဓမ္မသေနာ-
ပတိဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ ဧကံ သုဝဏ္ဏကာရပုဗ္ဗကံ^၁ ဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။
အာသယာနုသယဉာဏံ ဟိ ဗုဒ္ဓါနိယေဝ ဟောတိ၊ န အညေသံ။ တသ္မာ ဓမ္မ-
သေနာပတိ အတ္တနော အာသယာနုသယဉာဏဿ နတ္ထိတာယ သဒ္ဓိဝိဟာရိ-
ကဿ အာသယာနုသယံ အဇာနန္တော အသုဘကမ္မဋ္ဌာနမေဝ ကထေသိ၊
တဿ တံ န သပ္ပါယမဟောသိ။ ကသ္မာ? သော ကိရ ပဋိပါဋိယာ ပဉ္စ ဇာတိ-
သတာနိ သုဝဏ္ဏကာရဂေဟေယေဝ ပဋိသန္ဓိ^၂ ဂဏှိ၊ အထဿ ဒီဃရတ္တံ
ပရိသုဒ္ဓသုဝဏ္ဏဒဿနဝသေန ပရိစိတတ္တာ အသုဘံ န သပ္ပါယမဟောသိ။ သော
တုတ္ထ နိမိတ္တမတ္တမိ ဥပ္ပါဒေတုံ အသက္ကောန္တော စတ္တာရော မာသေ ခေပေသိ။

ဓမ္မသေနာပတိ အတ္တနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ အရဟတ္တံ ဒါတုံ
အသက္ကောန္တော “အဒ္ဓါ အယံ ဗုဒ္ဓဝေနေယျော ဘဝိဿတိ၊ တထာဂတဿ
သန္တိကံ နေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ပါတောဝ တံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ အဂ-
မာသိ။ သတ္တာ “ကိ” န ခေါ်သာရိပုတ္တ ဧကံ ဘိက္ခု အာဒါယ အာဂတောသိ”တိ
ပုစ္ဆိ။ အဟံ ဘန္တေ ဣမဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ အဒါသိ^၃၊ အယံ ပန စတူဟိ မာသေဟိ
နိမိတ္တမတ္တမိ န ဥပ္ပါဒေသိ၊ သွာဟံ “ဗုဒ္ဓဝေနေယျော ဧသော ဘဝိဿတိ”တိ
စိန္တေတွာ တုမှာကံ သန္တိကံ အာဒါယ အာဂတောတိ။ သာရိပုတ္တ ကတရံ ပန
တေ ကမ္မဋ္ဌာနံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ ဒိန္နန္တိ။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ ဘဂဝါတိ။
သာရိပုတ္တ နတ္ထိ တဝ သန္တာနေ အာသယာနုသယဉာဏံ၊ ဂစ္ဆ တံ၊ သာယန္တ-
သမယေ အာဂန္တော တဝ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ အာဒါယ ဂစ္ဆေယျာသိတိ။ ဧဝံ
သတ္တာ ထေရံ ဥယျောဇေတွာ တဿ ဘိက္ခုဿ မနာပံ စိဝရဉ္စ နိဝါသနဉ္စ
ဒါပေတွာ တံ အာဒါယ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ ပဏီတံ ခါဒနိယဘော-
ဇနိယံ ဒါပေတွာ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော ပုန ဝိဟာရံ အာဂန္တော ဂန္ဓကုဋ်-
ယံ ဒိဝသဘာဂံ ခေပေတွာ သာယန္တသမယေ တံ ဘိက္ခု ဂဟေတွာ ဝိဟာရ-
စာရိကံ စရမာနော အဗ္ဗဝနေ ဧကံ ပေါက္ခရဏိ^၄ မာပေတွာ တတ္ထ မဟန္တံ
ပဒုမိနိဂစ္ဆံ၊ တတြာပိ စ မဟန္တံ ဧကံ ပဒုမပုပ္ဖံ မာပေတွာ “ဘိက္ခု ဣမံ ပုပ္ဖံ
ဩလောကေန္တော နိသီဒါ”တိ နိသီဒါပေတွာ ဂန္ဓကုဋ်^၅ ပါဝိသိ။

သော ဘိက္ခု တံ ပုပ္ဖံ ပုနပျုနံ ဩလောကေတိ။ ဘဂဝါတံ ပုပ္ဖံ ဇရံ ပါပေသိ၊
တံ တဿ ပဿန္တဿေဝ ဇရံ ပတွာ ဝိဝဏ္ဏံ အဟောသိ။ အထဿ ပရိယန္တတော

ပဋ္ဌာယ ပတ္တာနိ ပတန္တာနိ မုဟုတ္တေန သဗ္ဗာနိ ပတိံသု။ တတော ကိဉ္ဇကံ ပတိ၊
ကဏ္ဍိကာဝ အဝသိဿိ။ သော ဘိက္ခု တံ ပဿန္တော စိန္တေသိ “ဣဒံ ပဒုမပုပ္ဖံ
ဣဒါနေဝ အဘိရူပံ အဟောသိ ဒဿနိယံ၊ အထဿ ဝဏ္ဏော ပရိဏတော၊
ပတ္တာနိ စ ကိဉ္ဇက္ခဉ္စ ပတိတံ၊ ကဏ္ဍိကာမတ္တမေဝ အဝသိဋ္ဌံ၊ ဧဝရူပဿ နာမ
ပဒုမဿ ဇရာ ပတ္တာ၊ မယံ သရီရဿ ကိံ န ပါပုဏိဿတိ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ
အနိစ္စာ”တိ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေသိ။ သတ္တာ “တဿ စိတ္တံ ဝိပဿနံ အာရဋ္ဌ”န္တိ
ဥတွာ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္တောဝ ဩဘာသံ ဖရီတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဥစ္စန္တိ သိနေဟမတ္တနေ၊ ကုမုဒံ သာရဒိကံဝ ပါဏိနာ။
သန္တိမဂ္ဂမေဝ ဗြူဟယ၊ နိဗ္ဗာနံ သုဂတေန ဒေသိတ”န္တိ။

သော ဘိက္ခု ဂါထာပရိယောသာနေ အရဟတ္တံ ပတွာ “မုတ္တော ဝတမှိ
သဗ္ဗဘဝေဟိ”တိ စိန္တေတွာ—

“သော ဝုတ္တဝါသော ပရိပုဏ္ဏမာနသော၊
ဒိဏာသဝေါ အန္တိမဒေဟဓာရီ။
ဝိသုဒ္ဓသီလော သုသမာဟိတိန္ဒြိယော၊
စန္ဒော ယထာ ရာဟုမုခါ ပမုတ္တော။
သမောတတံ၂ မောဟမဟန္တကာရံ၊
ဝိနောဒယိံ သဗ္ဗမလံ အသေသံ။
အာလောကပဇ္ဇောတကရော^၃ ပဘင်္ဂရော၊
သဟဿရံသီ ဝိယ ဘာဏုမာ နဘေ”တိ—

အာဒိဟိ ဂါထာဟိ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ ဥဒါနေတွာ စ ပန ဂန္ဓာ
ဘဂဝန္တံ ဝန္တိ၊ ထေရောပိ အာဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ အတ္တနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ
ဂဟေတွာ အဂမာသိ။ အယံ ပဝတ္တိ ဘိက္ခုနံ အန္တရေ ပါကဋ္ဌာ ဇာတာ။ ဘိက္ခု
ဓမ္မသဘာယံ ဒသဗလဿ ဂုဏေ ဝဏ္ဏယမာနာ နိသိဒိံသု “အာဝုသော
သာရိပုတ္တတ္ထေရော အာသယာနသယဉာဏဿ အဘာဝေန အတ္တနော
သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ အာသယံ န ဇာနာတိ၊ သတ္တာ ပန ဥတွာ ဧကဒိဝသေနေဝ
တဿ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ အဒါသိ၊ အဟော ဗုဒ္ဓါ နာမ
မဟာနုဘာဝံဝါ”တိ။

၁-ခု ၁-၅၄-ပိဋေ-ဓမ္မပဒေ။

၂-သမောကတံ (သျှာ)၊ သမ္မာဟတံ (က)

၃-အာလောကမုဇ္ဇောတကရော (သိ၊ သျှာ)

သတ္တာ အာဂန္တာ ပညတ္တာသနေ နိဿိဒိတွာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ န ဘဂဝါ အညာယ ကထာယ၊ တုမှာကညေဝ ပန ဓမ္မသေနာပတိနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ အာသယာ-
နသယဉာဏကထာယာတိ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဧတံ အစ္ဆရိယံ၊ သွာဟံ တေရဟိ ပုဗ္ဗေ၊ ဟုတွာ တဿ အာသယံ ဇာနာမိ၊ ပုဗ္ဗေပါဟံ တဿ အာသယံ ဇာနာမိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တော ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တံ ရာဇာနံ အတ္ထေ စ ဓမ္မေ စ အနုသာသတိ၊ တဒါ ရညော မင်္ဂလအဿ-
နာနတိတ္ထေ အညတရံ ဝဠုဝံ ခဠုက်ဿံ နှာပေသုံ။ မင်္ဂလဿော ဝဠုဝေန နှာနတိတ္ထံ ဩတာရိယမာနော ဇိဂုစ္ဆိတွာ ဩတရိတုံ န ဣစ္ဆိ။ အဿဂေါပကော ဂန္တာ ရညော အာရောစေသိ “ဒေဝ မင်္ဂလဿော တိတ္ထံ ဩတရိတုံ န ဣစ္ဆ-
တိ”တိ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ပေသေသိ “ဂစ္ဆ ပဏ္ဍိတ၊ ဇာနာဟိ ကေန ကာရဏေန အဿော တိတ္ထံ ဩတာရိယမာနော န ဩတရတိ”တိ။ ဗောဓိ-
သတ္တော “သာဓု ဒေဝါ”တိ နဒိတိရံ ဂန္တာ အဿံ ဩလောကေတွာ နိရောဂ-
ဘာဝဿ ပတွာ “ကေန န ခေါ ကာရဏေန အယံ ဣမံ တိတ္ထံ န ဩတရတိ”တိ ဥပဓာရေန္တော “ပဌမတရံ ဧတ္ထ အညော နှာပိတော ဘဝိဿတိ၊
တေနော ဇိဂုစ္ဆမာနော တိတ္ထံ န ဩတရတိ မညေ”တိ စိန္တေတွာ အဿဂေါပကေ ပုစ္ဆိ “အန္တော ဣမသ္မိံ တိတ္ထေ ကံ ပဌမံ နှာပယိတ္တာ”တိ။
အညတရံ ဝဠုဝဿံ သာဓိတိ။

ဗောဓိသတ္တော “ဧသ အတ္တနော သိန္နဝတာယ” ဇိဂုစ္ဆန္တော ဧတ္ထ နှာယိတုံ န ဣစ္ဆတိ၊ ဣမံ အညတိတ္ထေ နှာပေတုံ ဝဠုတိ”တိ တဿ အာသယံ ပတွာ “ဘော အဿဂေါပက သပ္ပိမရဗာဏိတာဒိဘိသင်္ခတပါယာသမ္ပိ တာဝ ပုနပ္ပုနံ ဘုဉ္ဇန္တဿ တိတ္ထိ ဟောတိ၊ အယံ အဿော ဗဟူဝါရေ ဣဓ တိတ္ထေ နှာတော၊
အညမ္ပိ တာဝ နံ တိတ္ထံ ဩတာရေတွာ နှာပေထ စ ပါယေထ စာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၅။ “အညမညေဟိ တိတ္ထေဟိ၊ အဿံ ပါယေဟိ သာရထိ။
အစ္စာသနဿ ပုရိသော၊ ပါယာသဿပိ တပ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ အညမညေဟိတိ အညေဟိ အညေဟိ။ ပါယေဟိတိ ဒေသနာသိသ-
မေတံ၊ နှာပေဟိ စ ပါယေဟိ စာတိ အတ္တော။ အစ္စာသနဿာတိ ကရဏတ္ထေ

သာမိဝစနံ၊ အတိအသနေန အတိဘုတ္တေနာတိ အတ္ထော။ ပါယာသဿပိ တပ္ပတိတိ သပ္ပိအာဒိဟိ အဘိသင်္ခတေန မရုပပါယာသေန တပ္ပတိ တိတ္ထော ဟောတိ၊ ဓာတော သုဟိတော န ပုန ဘုဉ္ဇိတုကာမတံ အာပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ အယမ္ပိ အဿော ဣမသ္မိံ တိတ္ထေ နိဗ္ဗံ နှာနေန ပရိယတ္တိံ အာပန္နော ဘဝိဿတိ၊ အညတ္ထ နံ နှာပေထာတိ။

တေ တဿ ဝစနံ သုတွာ အဿံ အညတိတ္ထံ ဩတာရေတွာ ပါယံသု စေဝ နှာပယိံသု စ။ ဗောဓိသတ္တော အဿဿ ပါနီယံ ပိဝိတွာ နှာနကာလေ ရညော သန္တိကံ အဂမာသိ။ ရာဇာ “ကိ” တာတ အဿော နှာတော စ ပိတော စာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ ပဌမံ ကိကာရဏာ န ဣစ္ဆတိတိ။ “ဣမိနာ နာမ ကာရဏေနာ”တိ သပ္ပံ အာစိက္ခိ။ ရာဇာ “ဝေရူပဿ တိရစ္ဆာ- နဿာပိ နာမ အာသယံ ဇာနာတိ၊ အဟော ပဏ္ဍိတော”တိ ဗောဓိသတ္တဿ မဟန္တံ ယသံ ဒတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ ယထာကမ္ပံ ဂတော။ ဗောဓိ- သတ္တောပိ ယထာကမ္ပမေဝ ဂတော။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ အဟံ ဧတဿ ဣဒါနေဝ အာသယံ ဇာနာမိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဇာနာမိယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မင်္ဂလအဿော အယံ ဘိက္ခု အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တိတ္ထဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-မဟိဋ္ဌာပုခဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆)

ပုရာဏစောရာန ဝစော နိသမ္ဗာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တော အဇာတသတ္တုကုမာရံ ပဿာဒေတွာ လာဘသက္ကာရံ နိပ္ပေါဒေသိ။ အဇာတသတ္တုကုမာရော ဒေဝဒတ္တဿ ဂယာ- သီသေ ဝိဟာရံ ကာရေတွာ နာနဂ္ဂရသေဟိ တိဝဿိကဂန္ဓသာလိဘော- ဇနဿ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပဉ္စ ထာလိပါကသတာနိ အဘိဟရိ။ လာဘသက္ကာရံ နိဿာယ ဒေဝဒတ္တဿ ပရိဝါရော မဟန္တော ဇာတော၊ ဒေဝဒတ္တော ပရိဝါရေန သဒ္ဓိံ ဝိဟာရေယေဝ ဟောတိ။ တေန သမယေန ရာဇဂဟဝါသိကာ ဒွေ သဟာယာ။ တေသု ဧကော သတ္တုသန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတော၊ ဧကော ဒေဝဒတ္တဿ။ တေ အညမညံ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေပိ ပဿန္တိ၊ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာပိ ပဿန္တိယေဝ။

အထေကဒိဝသံ ဒေဝဒတ္တဿ နိဿိတကော ဗုဒ္ဓဓမ္မံ အာဟ “အာရုဿော ကိံ တံ ဒေဝသိကံ သေဒေဟိ မုစ္စမာနေဟိ ပိဏ္ဍာယ စရသိ၊ ဒေဝဒတ္တော ဂယာသီသဝိဟာဗေ၊ နိဿိဒိတွာဝ နာနဂ္ဂရသေဟိ သုဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဧဝရူပေါဥပါယောနတ္ထိ၊ ကိံ တံ ဒုက္ခံ အနုဘောသိ၊ ကိံ တေပါတောဝ ဂယာသီသံ အာဂန္တာ သဉ္ဇတ္တရိဘင်္ဂံ ယာဂံ ပိဝိတွာ အဋ္ဌာရသဝိဓံ ခဇ္ဇကံ ခါဒိတွာ နာနဂ္ဂရသေဟိ သုဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ န ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော ပုနပ္ပုနံ ပုစ္စမာနော ဂန္တုကာမော ဟုတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဂယာသီသံ ဂန္တာ ဘုဉ္ဇိတွာ ကာလဿေဝ ဝေဠုဝနံ အာဂစ္ဆတိ။ သော သဗ္ဗကာလံ ပဋိစ္ဆာဒေတုံ နာသက္ခိ၊ “ဂယာသီသံ ဂန္တာ ဒေဝဒတ္တဿ ပဋ္ဌပိတံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ”တိ န စိရဿေဝ ပါကဋ္ဌော ဇာတော။ အထ နံ သဟာယာ ပုစ္ဆိသု “သစ္စံ ကိရ တံ အာရုဿော ဒေဝဒတ္တဿ ပဋ္ဌပိတံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇသိ”တိ။ ကော ဧဝမာဟာတိ။ အသုကော စ အသုကော စာတိ။ သစ္စံ အဟံ အာရုဿော ဂယာသီသံ ဂန္တာ ဘုဉ္ဇာမိ၊ န ပန မေ ဒေဝဒတ္တော ဘတ္တံ ဒေတိ၊ အညေ မနုဿာ ဒေန္တိတိ။ “အာရုဿော ဒေဝဒတ္တော ဗုဒ္ဓါနံ ပဋိကဏ္ဍကော ဒုဿီလော အဇာတသတ္တံ ပဿာဒေတွာ အဓမ္မေန အတ္တနော လာဘသက္ကာရံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ တံ ဧဝရူပေ နိယျာနိကေ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဒေဝဒတ္တဿ အဓမ္မေန ဥပ္ပန္နံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇသိ၊ ဧဟိ ကံ သတ္တု သန္တိကံ နေဿာမာ”တိ တံ ဘိက္ခု အာဒါယ ဓမ္မသဘံ အာဂမိံသု။

သတ္တာ ဒိဿာဝ “ကိံ ဘိက္ခဝေ ဧတံ ဘိက္ခု အနိစ္စန္တညေဝ အာဒါယ အာဂတတ္တာ”တိ။ အာမ ဘန္တေ၊ အယံ ဘိက္ခု တုမှာကံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဒေဝဒတ္တဿ အဓမ္မေန ဥပ္ပန္နံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိတိ။ သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဒေဝဒတ္တဿ အဓမ္မေန ဥပ္ပန္နံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇသိတိ။ န ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တော မယံ ဒေတိ၊ အညေ မနုဿာ ဒေန္တိ၊ တမဟံ ဘုဉ္ဇာမိတိ။ သတ္တာ “မာ ဘိက္ခု ဧတ္ထ ပရိဟာရံ ကရိ၊ ဒေဝဒတ္တော အနာစာရော ဒုဿီလော၊ ကထံ ဟိ နာမ တံ ဣဓ ပဗ္ဗဇိတွာ မမ သာသနံ ဘဇန္တောယေဝ ဒေဝဒတ္တဿ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇသိ၊ နိစ္စကာလမ္ပိ ဘဇနသီလကောဝ တံ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေယေဝ ဘဇသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အမစ္စော အဟောသိ။ တဒါ ရညော မဟိဋ္ဌာမုခေါ နာမ မင်္ဂလဟတ္ထိ အဟောသိ သီလဝါ အာစာရသမ္ပန္နော၊ န ကဉ္စိ ဝိဟေဋ္ဌတိ။ အထေကဒိဝသံ တဿ သာလာယ သမိပေ ရတ္တိဘာဂသမနန္တရေ စောရာ အာဂန္တာ တဿ

အဝိဒူရေ နိသိန္ဓာ စောရမန္တံ မန္တယိံသု “ဧဝံ ဥဗ္ဗင်္ဂါ” ဘိန္ဒိတဗ္ဗော၊ ဧဝံ သန္နိစ္ဆေဒကမ္ပံ ကတ္တမ္ပံ၊ ဥဗ္ဗင်္ဂံ သန္နိစ္ဆေဒဉ္စ မဂ္ဂသဒိသံ တိတ္ထသဒိသံ နိဇ္ဇင်္ဂံ နိဂုဗ္ဗံ ကတွာ ဘဏ္ဍံ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟရန္တေန မာရေတွာဝ ဟရိတမ္ပံ၊ ဧဝံ ဥဋ္ဌာတုံ သမတ္ထော နာမ န ဘဝိဿတိ၊ စောရေန စ နာမ သီလာစာရယုတ္တေန န ဘဝိတမ္ပံ၊ ကက္ခဋ္ဌေန ဖရသေန သာဟသိကေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ။ ဧဝံ မန္တောဘူ အညမညံ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ အဂမံသု။ ဧတေနော ဥပါယေန ပုနဒိဝသေပံ ပုနဒိဝသေဝီတိ ဗဟူ ဒိဝသေ တတ္ထ အာဂန္တော မန္တယိံသု။ သောတေသံ ဝစနံ သုတွာ “တေ မံ သိက္ခာပေန္တိ”တိ သညာယ “ဣဒါနိ မယာ ကက္ခဋ္ဌေန ဖရသေန သာဟသိကေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ တဏှာရူပေါဝ အဟောသိ။ ပါတောဝ အာဂတံ ဟတ္ထိဂေါပကံ သောဏှာယ ဂဟေတွာ ဘူမိယံ ပေါထေတွာ မာရေသိ။ အပရမ္ပိ တဏှာ အပရမ္ပိ တဏှာတိ အာဂတာဂတံ မာရေတိယေဝ။

“မဟိဋ္ဌာမုခေါ ဥဗ္ဗတ္တကော ဇာတော ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေ မာရေတိ”တိ ရညော အာရောစယိံသု။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ပဟိဏိ “ဂစ္ဆ ပဏ္ဍိတ၊ ဇာနာဟိ ကေန ကာရဏေန သော ဒုဋ္ဌော ဇာတော”တိ။ ဗောဓိသတ္တော ဂန္တော တဿ သရီရေ အရောဂဘာဝံ ဥတွာ “ကေန န ခေါ ကာရဏေန သေ ဒုဋ္ဌော ဇာတော”တိ ဥပဓာရေန္တော “အဒ္ဓါ အဝိဒူရေ ကေသန္တိ ဝစနံ သုတွာ ‘မံ ဧတေ သိက္ခာပေန္တိ’တိ သညာယ ဒုဋ္ဌော ဇာတော”တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ ဟတ္ထိဂေါပကေ ပုစ္ဆိ “အတ္ထိ န ခေါ ဟတ္ထိသာလာယ သမိပေ ရတ္ထိဘာဂေ ကေဟိမိ ကိဉ္စိ ကထိတပုဗ္ဗ”န္တိ။ အာမ သာမိ၊ စောရာ အာဂန္တော ကထယိံသုတိ။ ဗောဓိသတ္တော ဂန္တော ရညော အာရောစေသိ “ဒေဝ အညော ဟတ္ထိဿ သရီရေ ဝိကာရေ နတ္ထိ၊ စောရာနံ ကထံ သုတွာ ဒုဋ္ဌော ဇာတော”တိ။ ဣဒါနိ ကိံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိတိ။ သီလဝန္တေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဟတ္ထိသာလာယံ နိသီဒါပေတွာ သီလာစာရကထံ ကထာပေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ။ ဧဝံ ကာရေဟိ တာတာတိ။

ဗောဓိသတ္တော ဂန္တော သီလဝန္တေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဟတ္ထိသာလာယံ နိသီဒါပေတွာ “သီလကထံ ကထေထ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ တေ ဟတ္ထိဿ အဝိဒူရေ နိသိန္ဓာ “န ကောစိ ပရာမသိတဗ္ဗော န မာရေတဗ္ဗော၊ သီလာစာရသမ္ပန္နေန ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယယုတ္တေန ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ သီလကထံ ကထယိံသု။ သောတံ သုတွာ “မံ ဣမေ သိက္ခာပေန္တိ၊ ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ သီလဝန္တေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ သီလဝါ အဟောသိ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ “ကိံ တာတ သီလဝါ

ဇာတော”တိ။ ဗောဓိသတ္တော “အာမ ဒေဝါ”တိ “ဝေရူပေါ ဒုဋ္ဌဟတ္ထိ ပဏ္ဍိတေ နိဿာယ ပေါရာဏကဓမ္မေယေဝ ပတိဋ္ဌိတော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၆။ “ပုရာဏစောရာန ဝစော နိသမ္မ၊
မဟိဋ္ဌာမုခေါ^၁ ပေါထယမန္တစာရီ^၂။
သုသညတာနံ ဟိ ဝစော နိသမ္မ၊
ဂဇုတ္တမော သဗ္ဗဂုဏေသု အဋ္ဌာ”တိ။

တတ္ထ ပုရာဏစောရာနန္တိ ပေါရာဏစောရာနံ။ နိသမ္မာတိ သုတွာ၊ ပဌမံ စောရာနံ ဝစနံ သုတွာတိ အတ္တော။ မဟိဋ္ဌာမုခေါ^၁တိ ဟတ္ထိနိမုခေန သဒိသ-
မုခေါ။ ယထာ^၃ မဟိဋ္ဌာ ပုရတော ဩလောကိယမာနာ သောဘတိ၊ န
ပစ္ဆတော၊ တထာ သောပိ ပုရတော ဩလောကိယမာနော သောဘတိ။
တသ္မာ “မဟိဋ္ဌာမုခေါ”တိဿ နာမံ အကံသု။ ပေါထယမန္တစာရီ^၂တိ ပေါထ-
ယန္တော မာရေန္တော အနုစာရီ^၄။ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ သုသညတာနန္တိ
သုဋ္ဌ၊ သညတာနံ သီလဝန္တာနံ။ ဂဇုတ္တမော^၄တိ ဥတ္တမဂဇော မင်္ဂလဟတ္ထိ။
သဗ္ဗဂုဏေသု အဋ္ဌာ^၄တိ သဗ္ဗေသု ပေါရာဏဂုဏေသု ပတိဋ္ဌိတော။ ။ ရာဇာ
“တိရစ္ဆာနဂတဿာပိ အာသယံ ဇာနာတိ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ မဟန္တံ ယသံ
အဒါသိ။ သော ယာဝတာယုကံ ဌတွာ သဒ္ဓိံ ဗောဓိသတ္တေန ယထာကမ္ပံ
ဂတော။

သတ္တာ “ပုဗ္ဗေပိ တံ ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေယေဝ ဘဇိ၊ စောရာနံ ဝစနံ သုတွာ
စောရေ ဘဇိ၊ ဓမ္မိကာနံ ဝစနံ သုတွာ ဓမ္မိကေ ဘဇိ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ
အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ ဃဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မဟိဋ္ဌာ-
မုခေါ ဝိပက္ခသေဝကဘိက္ခု အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ အမဇ္ဈော
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”^၅န္တိ။

မဟိဋ္ဌာမုခဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၁-မဟိလ-မုခေါ (သီ၊ ဣ)

၃-ယထာ ဝါ (သီ)၊ အထဝါ ယထာ (သျှာ)

၂-ပေါထယမာနစာရီ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၄-အန္တစာရီ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၇-အဘိဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇)

နာလံ ကဗဠံ ပဒါတဝေဘိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥပါသကဉ္စ မဟလ္လကတ္ထေရဉ္စ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရ ဒွေ သဟာယကာ။ တေသု ဧကော ပဗ္ဗဇိတွာ ဒေဝသိကံ ဣတရဿ သရံ ဂစ္ဆတိ။ သော တဿ ဘိက္ခံ ဒတွာ သယမ္ပိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေနော သဒ္ဓိံ ဝိဟာရံ ဂန္တော ယာဝ သူရိယတ္ထင်္ဂမနာ အာလာပသလ္လာပေန နိသီဒိတွာ နဂရံ ပဝိသတိ။ ဣတရောပိ နံ ယာဝ နဂရဒ္ဓါရာအနုဂန္တော နိဝတ္တတိ။ သော တေသံ ဝိဿာသော ဘိက္ခုနံ အန္တရေ ပါကဠော ဇာတော။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု တေသံ ဝိဿာသကထံ ကထေန္တော ဓမ္မသဘာယံ နိသီဒိံသု။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ တေ “ဣမာယ နာမ ဘန္တေ”တိ ကထယိံသု။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဣမေ ဝိဿာ- သိကာ၊ ပုဗ္ဗေဝိ ဝိဿာသိကာယေဝ အဟေသု”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အမစ္စော အဟောသိ။ တဒါ ဧကော ကုက္ကုရော မင်္ဂလဟတ္ထိသာလံ ဂန္တော မင်္ဂလဟတ္ထိဿ ဘုဉ္ဇနဋ္ဌာနေ ပတိတာနိ ဘတ္တသိတ္တာနိ ခါဒတိ။ သော တေနော ဘောဇနေန သံဝဒ္ဓမာနော မင်္ဂလဟတ္ထိဿ ဝိဿာသိကော ဇာတော ဟတ္ထိဿေဝ သန္တိကေ ဘုဉ္ဇတိ။ ဥဘောပိ ဝိနာ ဝတ္တိတုံ န သက္ကောန္တိ။ သော ဟတ္ထိ နံ သောဏှာယ ဂဟေတွာ အပရာပရံ ကရေန္တော ကိဋ္ဌတိ။ ဥက္ခိပိတွာ ကုမ္ဘေ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ အထေကဒိဝသံ ဧကော ဂါမိကမနုဿော ဟတ္ထိဂေါပကဿ မူလံ ဒတွာ တံ ကုက္ကုရံ အာဒါယ အတ္တနော ဂါမံ အဂမာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သော ဟတ္ထိ ကုက္ကုရံ အပဿန္တော နေဝ ခါဒတိ န ပိဝတိ န နာယတိ။ တမတ္ထံ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ပဟိဏိ “ဂစ္ဆ ပဏ္ဍိတ၊ ဇာနာဟိ ကိံ ကာရဏာ ဟတ္ထိ ဧဝံ ကရေတိ”တိ။

ဗောဓိသတ္တော ဟတ္ထိသာလံ ဂန္တော ဟတ္ထိဿ ဒုမ္မနဘာဝံ ဥတွာ “ဣမဿ သရိရေရောဂေါန ပညာယတိ၊ ကေနစိ ပနဿ သဒ္ဓိံ မိတ္တသန္တဝေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တံ အပဿန္တော ဒေသ မညေ သောကာဘိဘူတော”တိ ဟတ္ထိဂေါပကေ ပုစ္ဆိ “အတ္ထိ န ခေါ ဣမဿ ကေနစိ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော”တိ။ အာမ အတ္ထိ သာမိ ဧကေန သုနခေန သဒ္ဓိံ ဗလဝါ မေတ္တိတိ။ ကံဟံ သော ဧတရဟိတိ။ ဧကေန မနုဿေန နိတောတိ။ ဇာနာထ ပနဿ နိဝါသနဋ္ဌာနန္တိ။ န ဇာနာမ သာမိတိ။ ဗောဓိသတ္တော ရညော သန္တိကံ ဂန္တော “နတ္ထိ ဒေဝ ဟတ္ထိဿ ကောဝိ

အာဗာဓော၊ ဧကေန ပနဿ သုနခေန သဒ္ဓိံ ဗလဝိဿာသော၊ တံ အပဿန္တော န ဘုဇ္ဇတိ မညေ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၇။ “နာလံ ကဗဠံ ပဒါတဝေ၊
န စ ပိဏ္ဍံ န ကုသေ န ဃံသိတုံ။
မညာမိ အဘိဏ္ဍဒဿနာ၊
နာဂေါ သွေဟမကာသိ ကုတ္တုရေ”တိ။

တတ္ထ နာလန္တိ န သမတ္ထော။ ကဗဠန္တိ ဘောဇနကာလေ ပဌမမေဝ ဒိန္တံ ကဋ္ဌကကဗဠံ။ ပဒါတဝေတိ ပအာဒါတဝေ^၁၊ သန္ဓိဝသေန အာကာရ-
လောပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဂဟေတုန္တိ အတ္ထော။ န စ ပိဏ္ဍန္တိ ဝဇေတွာ ဒီယမာနံ ဘတ္တပိဏ္ဍမိ နာလံ ဂဟေတုံ။ န ကုသေတိ ခါဒနတ္ထာယ ဒိန္တာနိ တိဏာနိပိ နာလံ ဂဟေတုံ။ န ဃံသိတုန္တိ နာပိယမာနော သရိရမ္ပိ ဃံသိတုံ နာလံ။ ဧဝံ ယံ ယံ သော ဟတ္ထိ ကာတုံ န သမတ္ထော၊ တံ တံ သဗ္ဗံ ရညော အာရောစေတွာ တဿ အသမတ္တဘာဝေ အတ္တနာ သလ္လက္ခိတကာရဏံ အာရောစေန္တော “မညာမိ”တိအာဒိမာဟ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုဘွာ “ဣဒါနိ ကိံ ကာတဗ္ဗံ ပဏ္ဍိတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အမှာကံ ကိရ မင်္ဂလဟတ္ထိဿ သဟာယံ သုနခံ ဧကော မနုဿော ဂဟေတွာ ဂတော၊ ယဿ ဃရေ တံ သုနခံ ပဿန္တိ၊ တဿ အယံ နာမ ဒဏ္ဍော”တိ ဘေရိံ စရာပေထ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။ တံ ပဝတ္ထိံ သုဘွာ သော ပုရိသော သုနခံ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ သုနခေါ ဝေဂေနာဂန္တာ ဟတ္ထိဿ သန္တိကမေဝ အဂမာသိ။ ဟတ္ထိ တံ သောဏ္ဍာယ ဂဟေတွာ ကုမ္ဘေ ဌပေတွာ ရောဒိတွာ ပရိဒေဝိတွာ ကုမ္ဘာ ဩတာရေတွာ တေန ဘုတ္တေ ပစ္ဆာ အတ္တနာပိ ဘုဉ္ဇိ။ “တိရစ္ဆာနဂတဿ အာသယံ ဇာနာတိ”တိ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ မဟန္တံ ယသံ အဒါသိ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣမေ ဣဒါနေဝ ဝိဿာသိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝိဿာသိကာ-
ယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ စတုသစ္စကထာယ ဝိနိဝဇ္ဇေတွာ အနုသန္တိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။ ဣဒံ စတုသစ္စကထာယ ဝိနိဝဇ္ဇနံ နာမ သဗ္ဗဇာတကေသုပိ အတ္ထိယေဝ။ မယံ ပန ယတ္ထဿ အာနိသံသော

ပညာယတိ၊ တတ္ထေဝ ဒဿယိဿာမ။ တဒါ သုနခေါ ဥပါသကော
အဟောသိ၊ ဟတ္ထိ မဟလ္လကတ္ထေရော၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ အမစ္စပဏ္ဍိတော
ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

အဘိဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

၈-နန္ဒိဝိသလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈)

မနုဉ္ဇမေဝ ဘာသေယျာတိ ဣဒံ သတ္တာဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ
ဘိက္ခုနံ ဩမသဝါဒံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ တသ္မိံ ဟိ သမယေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ကလဟံ
ကရေန္တော ပေသလေ ဘိက္ခု။ ခုံသေန္တိ ဝမ္ဘေန္တိ ဩဝိဇ္ဈန္တိ၊ ဒသဟိ အက္ခောသ-
ဝတ္ထုဟိ အက္ခောသန္တိ။ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ ဘဂဝါ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ
ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေါ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ”န္တိ ဝုတ္တေ
ဝိဂရဟိတွာ “ဘိက္ခဝေ ဖရသဝါစာ နာမ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ အမနာပါ၊
ပုဗ္ဗေပိ ဧကော တိရစ္ဆာနဂတော အတ္တာနံ ဖရသေန သမုဒါစရန္တံ သဟဿံ
ပရာဇေသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဂန္ဓာရရဋ္ဌေ တက္ကသိလာယံ ဂန္ဓာရရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ
ဗောဓိသက္ခော ဂေါယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထ နံ တရုဏဝစ္ဆကကာလေယေဝ
ဧကော ပြာဟ္မဏော ဂေါဒက္ခိဏာဒါယကာနံ သန္တိကာ လဘိတွာ “နန္ဒိ-
ဝိသလော”တိ နာမံ ကတွာ ပုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ သမ္ပိယာယမာနော
ယာဂုဘတ္တာဒိနိ ဒတွာ ပေါသေသိ။ ဗောဓိသက္ခော ဝယပ္ပက္ခော စိန္တေသိ
“အဟံ ဣမိနာ ပြာဟ္မဏေန ကိစ္ဆေန ပဋိဇဉ်တော၊ မယာ စ သဒ္ဓိံ သကလ-
ဇမ္ဗုဒီပေ အညော သမရုရော ဂေါဏော နာမ နတ္ထိ၊ ယန္တုနာဟံ အတ္တနော
ဗလံ ဒဿေတွာ ပြာဟ္မဏဿ ပေါသာဝနိယံ ဒဒေယျ”န္တိ၊ သော ဧကဒိဝသံ
ပြာဟ္မဏံ အာဟ “ဂစ္ဆ ပြာဟ္မဏ၊ ဧကံ ဂေါဝိတ္တကသေဋ္ဌိံ ဥပသင်္ကဋိတွာ
‘မယံ ဗလိဗဒ္ဓေါ အတိဗဒ္ဓံ သကဋသတံ ပဝနေတိ’တိ ဝတွာ သဟဿေန
အတ္တုတံ ကရေဟိ”တိ။ သော ပြာဟ္မဏော သေဋ္ဌိဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ကထံ
သမုဋ္ဌာပေသိ “ဣမသ္မိံ နဂရေ ကဿ ဂေါဏော ထာမသမ္ပန္နော”တိ။ အထ နံ
သေဋ္ဌိ “အသုကဿ စ ဒ သုကဿ စာ”တိ ဝတွာ “သကလနဂရေ ပန
အမှာကံ ဂေါဏေဟိ သဒိသော နာမ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ ပြာဟ္မဏော “မယံ

ကော ဂေါဏော အတိဗဒ္ဓံ သကဋ္ဌသတံ ပဝဋ္ဌေတုံ သမတ္ထော အတ္ထိ”တိ အာဟ။ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ “ကုတော ဧဝရူပေါ ဂေါဏော”တိ အာဟ။ မြာဟ္မဏော “မယံ ဂေဟေ အတ္ထိ”တိ။ တေန ဟိ အပ္ပုတံ ကရောဟီတိ။ “သာဓု ကရောမီ”တိ သဟဿေန အပ္ပုတံ အကာသိ။

သော သကဋ္ဌသတံ ဝါလုကာသက္ခရပါသာဏာနံယေဝ ပူရေတွာ ပဋိ-
ပါဋိယာ ဌပေတွာ သဗ္ဗာနိ အက္ခဗန္ဓနယောတ္တေန ကေတော ဗန္ဓိတွာ
နန္ဒိဝိသာလံ နှာပေတွာ ဂန္ဓပဉ္စဂုံလိကံ ကတွာ^၁ ကဏ္ဍေ မာလံ ပိဋ္ဌန္တိတွာ
ပုရိမသကဋ္ဌဓုရေ ကေကမေဝ ယောဇေတွာ သယံ ဓုရေ နိဿိဒိတွာ ပတောဒံ
ဥက္ခိပိတွာ “ဂစ္ဆ ၂ ကုဋ၊ ဝဟဿု ကုဋာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္ထော “အယံ မံ
အကုဋံ ကုဋဝါဒေန သမုဒါစရတိ”တိ စတ္တာရော ပါဒေ ထမ္ပေ ဝိယ နိစ္စလေ
ကတွာ အဋ္ဌာသိ။ သေဋ္ဌိ တံဇဏညေဝ မြာဟ္မဏံ သဟဿံ အာဟရာပေသိ။
မြာဟ္မဏော သဟဿပရာဇိတော ဂေါဏံ မုဉ္ဇိတွာ သရံ ဂန္ဓာ သောကာဘိ-
ဘူတော နိပဇ္ဇိ။ နန္ဒိဝိသာလော စရိတွာ အာဂတော မြာဟ္မဏံ သောကာဘိ-
ဘူတံ ဒိဿာ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကိံ မြာဟ္မဏ နိဒ္ဒါယသိ”တိ အာဟ။ ကုတော
မေ နိဒ္ဒါ သဟဿပရာဇိတဿာတိ၊ မြာဟ္မဏ မယာ ဧတ္တကံ ကာလံ တဝ
ဂေဟေ ဝသန္တေန အတ္ထိ ကိဉ္စိ ဘာဇနံ ဝါ ဘိန္ဒိတပုဗ္ဗံ၊ ကောစိ ဝါ မဒ္ဓိတပုဗ္ဗော၊
အဋ္ဌာနေ ဝါ ပန ဥစ္စာရပဿာဝေါ ကတပုဗ္ဗောတိ။ နတ္ထိ တာတာတိ။ အထ
တွံ မံ ကဿာ ကုဋဝါဒေန သမုဒါစရသိ၊ တဝေဝေသော ဒေါသော၊ မယံ
ဒေါသော နတ္ထိ၊ ဂစ္ဆ၊ တေန သဒ္ဓိံ ဒွိဟိ သဟဿဟိ အပ္ပုတံ ကရောဟိ၊
ကေဝလံ မံ အကုဋံ ကုဋဝါဒေန မာ သမုဒါစရသိတိ။

မြာဟ္မဏော တဿ ဝစနံ သုတွာ ဂန္ဓာ ဒွိဟိ သဟဿဟိ အပ္ပုတံ ကတွာ
ပုရိမနယေနဝ သကဋ္ဌသတံ အတိဗန္ဓိတွာ နန္ဒိဝိသာလံ မဏ္ဍေတွာ ပုရိမသကဋ္ဌ-
ဓုရေ ယောဇေသိ။ ကထံ ယောဇေသိတိ? ယုဂံ ဓုရေ နိစ္စလံ ဗန္ဓိတွာ ကောယ
ကောဋိယာ နန္ဒိဝိသာလံ ယောဇေတွာ ဧကံ ကောဋိံ ဓုရယောတ္တေန ပလိဝေ-
ဌေတွာ ယုဂကောဋိဉ္စ အက္ခပါဒဉ္စ နိဿာယ မုဏ္ဍရက္ခဒဏ္ဍကံ ဒတွာ တေန
ယောတ္တေန နိစ္စလံ ဗန္ဓိတွာ ဌပေသိ။ ဧဝံ ကတေ ယုဂံ ဧတ္ထော ဝါ ဣတော ဝါ
န ဂစ္ဆတိ၊ သက္ကာ ဟောတိ ကေကနေဝ ဂေါဏေန အာကမ္မိတုံ။ အထဿ
မြာဟ္မဏော ဓုရေ နိဿိဒိတွာ နန္ဒိဝိသာလဿ ပိဋ္ဌိံ ပုရိမဇ္ဇိတွာ “ဂစ္ဆ ဘဒြ၊
ဝဟဿု ဘဒြာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္ထော အတိဗဒ္ဓံ သကဋ္ဌသတံ ကေဝေဂေ-
နေဝ အာကမ္မိတွာ ပစ္ဆာ ဌိတံ သကဋ္ဌံ ပုရတော ဌိတဿ သကဋ္ဌဿ ဌာနေ

ဌပေသိ။ ဂေါရိတ္တကသေဋ္ဌိ ပရာဇိတော မြာဟ္မဏဿ ဒွေ သဟဿာနိ အဒါသိ။ အညေပိ မနဿာ ဗောဓိသတ္တဿ ဗဟုံ ခနံ အဒံသု၊ သဗ္ဗံ မြာဟ္မဏဿေဝ အဟောသိ။ ဧဝံ သော ဗောဓိသတ္တံ နိဿာယ ဗဟုံ ခနံ လဘိ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဖရသဝစနံ နာမ ကဿစိ မနာပ”န္တိ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု။ ဂရဟိတွာ သိက္ခာပဒံ ပညပေတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၀။ “မနုညမေဝ ဘာသေယျ၊ နာမနုညံ ကုဒါစနံ။
မနုညံ ဘာသမာနဿ၊ ဂရုံ ဘာရံ ဥဒ္ဓရိ။
ဓနဉ္စ နံ အလာဘေသိ^၁၊ တေန စ’တ္ထမနော အဟူ”တိ။

တတ္ထ မနုညမေဝ ဘာသေယျာတိ ပရေန သဒ္ဓိ^၂ ဘာသမာနော စတုဒေါသ-
ဝိရဟိတံ မဓုရံ မနာပံ သဏှံ မုဒုကံ ပိယဝစနမေဝ ဘာသေယျ။ ဂရုံ ဘာရံ
ဥဒ္ဓရိတိ နန္ဒိဝိသာလော ဗလိဗဒ္ဓေါ အမနာပံ ဘာသမာနဿ ဘာရံ
အနုဒ္ဓရိတွာ ပစ္ဆာ မနာပံ ပိယဝစနံ ဘာသမာနဿ မြာဟ္မဏဿ ဂရုံ ဘာရံ
ဥဒ္ဓရိ၊ ဥဒ္ဓရိတွာ ကမ္ပိတွာ ပဝဇ္ဇေသီတိ အတ္ထော၊ ဒ-ကာရော ပနေတ္ထ ဗျဉ္ဇန-
သန္တိဝသေန ပဒသန္တိကရော။

ဣတိ သတ္တာ “မနုညမေဝ ဘာသေယျာ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မြာဟ္မဏော အာနန္တော အဟောသိ၊
နန္ဒိဝိသာလော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

နန္ဒိဝိသာလဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ကဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉)

ယတော ယတော ဂရု ဓုရန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ယမက-
ပါဂ္ဂိဟာရိယံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ တံ သဒ္ဓိ^၃ ဒေဝေါရောဟဏေန တေရသက-
နိပါတေ သရဘဓိဂဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ပန ယမက-
ပါဂ္ဂိဟာရိယံ ကတွာ ဒေဝလောကေ တေမာသံ ဝသိတွာ မဟာပဝါရဏာယ
သင်္ကဿနဂရဒ္ဓါရေ ဩရုပ္ပ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဇေတဝနံ ပဝိဋ္ဌေ ဘိက္ခု။
ဓမ္မသဘာယံ သန္တိပတိတွာ “အာဂုသော တထာဂတော နာမ အသမဓုရော၊
တထာဂတေန ဝုဠဓုရံ အညော ဝဟိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ၊ ဆ သတ္တာရော

‘မယမေဝ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿာမ၊ မယမေဝ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿာမာ’တိ ဝတ္တာ ဧကမ္ပိ ပါဠိဟာရိယံ န အကံသု၊ အဟော သတ္တာ အသမဓုရော”တိ သတ္ထု၊ ဂုဏကထံ ကထေန္တာ နိဿိဒိ”သု။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိ။ မယံ ဘန္တေ န အညာယ ကထာယ၊ ဧဝရူပါယ နာမ တုမှာကမေဝ ဂုဏကထာယာတိ။ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ ဣဒါနိ မယာ ဂုဠဓုရံ ကော ဝဟိဿတိ၊ ပုဗ္ဗေ တိရုစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တောပိ အဟံ အတ္တနာ သမဓုရံ ကဉ္စိ နာလတ္ထ”န္တိ ဝတ္တာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဂေါယောနိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ အထ နံ သာမိကာ တရုဏဝစ္ဆကကာလေယေဝ ဧကိဿာ မဟလ္လိကာယ သရေ ဝသိတွာ တဿာ နိဝါသဝေတနတော ပရိစ္ဆိန္နိတွာ အဒံသု။ သာ တံ ယာဂဘတ္တာဒိဟိ ပဋိဇဂ္ဂမာနာ ပုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဝဓေသိ။ သော “အယျိကာကာဋကော”တွေဝ နာမံ ပညာယိတ္ထ။ ဝယပ္ပတ္တော စ အဉ္စနဝဏ္ဏော ဟုတွာ ဂါမဂေါဏေဟိ သန္ဓိံ စရတိ၊ သီလာ-စာရသမ္ပန္နော အဟောသိ။ ဂါမဒါရကာ သိင်္ဂေသုပိ ကဏ္ဏေသုပိ ဂလေပိ ဂဟေတွာ ဩလမ္ပန္တိ၊ နဂံဋ္ဌေပိ ဂဟေတွာ ကိဋ္ဌန္တိ၊ ပိဋ္ဌိယမ္ပိ နိဿိဒန္တိ။ သော ဧကဒိဝသံ စိန္တေသိ “မယံ မာတာ ဒုဂ္ဂတာ၊ မံ ပုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဒုက္ခေန ပေါသေသိ၊ ယန္တုနာဟံ ဘတိံ ကတွာ ဣမံ ဒုဂ္ဂတဘာဝတော မောစေယျ”န္တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဘတိံ ဥပဓာရေန္တော စရတိ။

အထေကဒိဝသံ ဧကော သတ္ထဝါဟပုတ္တော ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ဝိသမ-တိတ္ထံ သမ္ပတ္တော၊ တဿ ဂေါဏာ သကဋာနိ ဥတ္တာရေတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ပဉ္စသု သကဋသတေသု ဂေါဏာ ယုဂပရမ္ပရာယ ယောဇိတာ ဧကမ္ပိ သကဋံ ဥတ္တာရေတုံ နာသက္ခိ”သု။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဂါမဂေါဏေဟိ သန္ဓိံ တတ္ထ သမိပေ စရတိ။ သတ္ထဝါဟပုတ္တောပိ ဂေါသုတ္တဝိတ္တကော၊ သော “အတ္ထိ န ခေါ ဧတေသံ ဂုန္တံ အန္တရေ ဣမာနိ သကဋာနိ ဥတ္တာရေတုံ သမတ္တော ဥသဘာဇာနိယော”တိ ဥပဓာရယမာနော ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ “အယံ အာဇာနိယော သက္ခိဿတိ မယံ သကဋာနိ ဥတ္တာရေတုံ၊ ကော န ခေါ အဿ သာမိကော”တိ ဂေါပါလကေ ပုစ္ဆိ “ကော န ခေါ ဘော ဣမဿ သာမိကော၊ အဟံ ဣမံ သကဋေ ယောဇေတွာ သကဋေသု ဥတ္တာရိတေသု ဝေတနံ ဒဿာမိ”တိ။ တေ အာဟံသု “ဂဟေတွာ နံ ယောဇေထ၊ နတ္ထိ ဣမဿ ဣမသ္မိံ ဌာနေ သာမိကော”တိ။ သော နံ နာသာယ ရဇ္ဇုကေန ဗန္ဓိတွာ အာကဓေန္တော စာလေတုမ္ပိ နာသက္ခိ။ ဗောဓိသတ္တော ကိရ “ဘတိယာ

ကထိတာသ ဂမိဿာမီ”တိ န အဂမာသိ။ သတ္ထဝါဟပုတ္တော တဿာမိပ္ပယံ ဥတွာ “သံမိ တယာ ပဉ္စသု သကဋ္ဌသတေသု ဥတ္တာရိတေသု ဧကေကဿ သကဋ္ဌဿ ဒွေ ဒွေ ကဟာပဏေ ဘတိ” ကတွာ သဟဿံ ဒဿာမီ”တိ အာဟ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော သယမေဝ အဂမာသိ။ အထ နံ ပုရိသာ ပုရိမသကဋ္ဌေသု ယောဇေသုံ။ အထ နံ ဧကဝေဂေနေဝ ဥက္ခိပ္ပိတွာ ယလေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ဧတေနုပါယေန သဗ္ဗသကဋ္ဌာနိ ဥတ္တာရေသိ။

သတ္ထဝါဟပုတ္တော ဧကေကဿ သကဋ္ဌဿ ဧကေကံ ကတွာ ပဉ္စသတနိ ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ တဿ ဂလေ ဗန္ဓိ။ သော “အယံ မယံ ယထာပရိစ္ဆိန္တံ ဘတိ” န ဒေတိ၊ န ဒါနိဿ ဂန္တု ဒဿာမီ”တိ ဂန္တော သဗ္ဗပုရိမသကဋ္ဌဿ ပုရတော မဂ္ဂ နိဝါရေတွာ အဋ္ဌာသိ။ အပနေတုံ ဝါယမန္တာပိ နံ အပနေတုံ နာသက္ခိံသု။ သတ္ထဝါဟပုတ္တော “ဇာနာတိ မညေ သေ အတ္တနော ဘတိယာ ဥိနဘာဝ”န္တိ ဧကေကသ္မိံ သကဋ္ဌေ ဒွေ ဒွေ ကတွာ သဟဿဘဏ္ဍိကံ ဗန္ဓိတွာ “အယံ တေ သကဋ္ဌတ္တရဏဘတိ”တိ ဂိဝါယံ လဂ္ဂေသိ။ သော သဟဿဘဏ္ဍိကံ အာဒါယ မာတု သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဂါမဒါရကာ “ကိ” နာမေတံ အယျိကာကာဠကဿ ဂလေ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တိ။ သော တေ အနုဗန္ဓိတွာ ဗုရတောဝ ပလာပေန္တော မာတု သန္တိကံ ဂတော။ ပဉ္စန္ဓိ ပန သကဋ္ဌသတနံ ဥတ္တာရိတတ္တာ ရတ္တေဟိ အက္ခိဟိ ကိလန္တရူပေါ ပညာယိတ္ထ။ အယျိကာ တဿ ဂိဝါယ သဟဿတ္ထဝိကံ ဒိသ္မာ “တာတ အယံ တေ ကဟံ လဒ္ဓါ”တိ ဂေါပါလ- ကဒါရကေ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ “တာတ ကိ” အဟံ တယာ လဒ္ဓဘတိယာ ဇိဝိတုကာမာ၊ ကိ”ကာရဏာ ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ အနဘောသိ”တိ ဝတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥဏှောဒကေန နှာပေတွာ သကလသရီရံ တေလေန မက္ခေတွာ ပါနိယံ ပါသေတွာ သပ္ပယံ ဘောဇနံ ဘောဇေတွာ ဇိဝိတပရိယောသာနေ သဒ္ဓိံ ဗောဓိသတ္တေန ယထာကမ္ပံ ဂတာ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဣဒါနေဝ အသမရရော၊ ပုဗ္ဗေပိ အသမရရောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ ဃဋ္ဌေတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၉။ “ယတော ယတော ဂရု ဓရံ၊ ယတော ဂမ္ဘီရဝတ္တနိ။
တဒါဿု ကဏ္ဍံ ယုဉ္ဇန္တိ၊ သွာဿု တံ ဝဟတေ ဓရ”န္တိ။

တတ္ထ ယတော ယတော ဂရု ဓရန္တိ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဌာနေ ဓရံ ဂရု ဘာရိယံ ဟောတိ၊ အညေ ဗလိဗဒ္ဓါ ဥက္ခိပ္ပိတုံ န သက္ကောန္တိ။ ယတော

ဂန္တိရဝတ္တနီတိ ဝတ္တန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝတ္တနီ၊ မဂ္ဂဿေတံ နာမံ၊ ယသ္မိံ ဌာနေ ဥဒကစိက္ခလ္လမဟန္တတာယ ဝါ ဝိသမတ္တိန္ဒတဋ္ဌဘာဝေန ဝါ မဂ္ဂေါ ဂန္တိရော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **တဒါဿု ကဏှံ ယုဇ္ဇန္တိ**တိ ဧတ္ထ **အဿူ**တိ နိပါတမတ္တံ၊ တဒါ ကဏှံ ယုဇ္ဇန္တိတိ အတ္ထော။ ယဒါ ဓရဉ္စ ဂရု ဟောတိ မဂ္ဂေါ စ ဂန္တိရော၊ တဒါ အညေ ဗလိဗဒ္ဓေ အပနေတွာ ကဏှမေဝ ယောဇေန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သွာဿု တံ ဝဟတေ ဓရန္တိ** ဧတ္ထာပိ **အဿူ**တိ နိပါတမတ္တမေဝ၊ သော တံ ဓရံ ဝဟတီတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဘဂဝါ “တဒါ ဘိက္ခဝေ ကဏှောဝ တံ ဓရံ ဝဟတီ”တိ ဒဿေတွာ အနုသန္တိံ ဃဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မဟလ္လိကာ ဥပ္ပလ-ဝဏ္ဏာ အဟောသိ၊ အယျိကာကာဋ္ဌကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကဏှဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-မုနိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀)

မာ မုနိကဿ ဝိဟယီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ထုလ္လ-ကုမာရိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တံ တေရသကနိပါတေ **စူဠနာရဒ-ကဿပဇာတကေ**^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ ပန တံ ဘိက္ခုံ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု၊ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ကိံ နိဿာယာတိ။ ထုလ္လကုမာရိကာပလောဘနံ ဘန္တေတိ။ သတ္တာ “ဘိက္ခု၊ သော တဝ အနတ္ထကာရိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ ဣဓိဿာ ဝိဝါဟဒိဝသေ ဇီဝိတက္ခယံ ပတွာ မဟာဇနဿ ဥတ္တရိဘင်္ဂဘာဝံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကေသ္မိံ ဂါမကေ ကေဿ ကုဋုမ္ဘိကဿ ဂေဟေ ဂေါယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ “မဟာလောဟိတော”တိ နာမေန၊ ကနိဋ္ဌဘာတာပိဿ စူဠလောဟိတော နာမ အဟောသိ။ တေယေဝ ဒွေ ဘာတိကေ နိဿာယ တသ္မိံ ကုလေ ကမ္မဓရံ ဝတ္တတိ ၂။ တသ္မိံ ပန ကုလေ ကော ကုမာရိကာ အတ္တိ၊ တံ ဧကော နဂရဝါသီ ကုလပုတ္တော အတ္တနော ပုတ္တဿ ဝါရေသိ။ တဿာ မာတာပိတရော “ကုမာရိကာယ ဝိဝါဟကာလေ အာဂတာနံ ပါဟုနကာနံ၊ ဥတ္တရိဘင်္ဂါ ဘဝိဿတိ”တိ ယာဂုဘတ္တံ ဒတွာ မုနိကံ နာမ သူကရံ ပေါသေသုံ။ တံ ဒိသွာ

စူဠလောဟိတော ဘာတရံ ပုစ္ဆိ “ဣမသ္မိံ” ကုလေ ကမ္မဓရံ ဝတ္တမာနံ အမှေ
 ဒွေ ဘာတိကေ နိဿာယ ဝတ္တတိ၊ ဣမေ ပန အမှာကံ တိဏပလာလာဒီနေဝံ^၁
 ဒေန္တိ၊ သူကရံ ယာဂုဘတ္တေန ပေါသေန္တိ၊ ကေန န ခေါ ကာရဏေန သေ
 ဧတံ လဘတိ”တိ။ အထဿ ဘာတာ “တာတ စူဠလောဟိတ မာ တံ
 ဧတဿ ဘောဇနံ ပိဟယိ၊ အယံ သူကရော မရဏဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ။ ဧတိဿာ
 ဟိ ကုမာရိကာယ ဝိဝါဟကာလေ အာဂတာနံ ပါဟုနကာနံ ဥတ္တရိဘင်္ဂေါ
 ဘဝိဿတိတိ ဣမေ ဧတံ သူကရံ ပေါသေန္တိ၊ ဣတော ကတိပါဟစွယေန
 တေ မနုဿာ အာဂမိဿန္တိ၊ အထ နံ သူကရံ ပါဒေသု ဂဟေတွာ ကဗျေန္တာ
 ဟေဋ္ဌာမဉ္စတော နိဟရိတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ပါဟုနကာနံ သူပဗျဉ္ဇနံ
 ကရိယမာနံ ပဿိဿသိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၀။ “မာ မုနိကဿ ပိဟယိ၊ အာတုရန္တာနိ ဘုဉ္ဇတိ။
 အပ္ပေါဿုက္ကော ဘုသံ ခါဒ၊ ဧတံ ဒိဃာယုလက္ခဏ”န္တိ။

တတ္ထ မာ မုနိကဿ ပိဟယိတိ မုနိကဿ ဘောဇနေ ပိဟံ မာ ဥပ္ပါဒယိ၊
 “ဧသ မုနိကော သုဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ”တိ မာ မုနိကဿ ပိဟယိ၊ “ကဒါ န ခေါ
 အဟမ္မိ ဧဝံ သုခိတော ဘဝေယျ”န္တိ မာ မုနိကဘာဝံ ပတ္တယိ။ အယဉ္စိ
 အာတုရန္တာနိ ဘုဉ္ဇတိ။ အာတုရန္တာနိတိ မရဏဘောဇနာနိ။ အပ္ပေါဿုက္ကော
 ဘုသံ ခါဒါတိ တဿ ဘောဇနေ နိရုဿုက္ကော ဟုတွာ အတ္တနာ လဒ္ဓိံ ဘုသံ
 ခါဒ။ ဧတံ ဒိဃာယုလက္ခဏန္တိ ဧတံ ဒိဃာယုဘာဝဿ ကာရဏံ။//တတော
 န စိရဿေဝ တေ မနုဿာ အာဂမိ’သု၊ မုနိကံ ဃာတေတွာ နာနပ္ပကာရေဟိ
 ပစိ’သု။ ဗောဓိသက္ကော စူဠလောဟိတံ အာဟ “ဒိဋ္ဌော တေ တာတ
 မုနိကော”တိ။ ဒိဋ္ဌံ မေ ဘာတိက မုနိကဿ ဘောဇနဖလံ၊ ဧတဿ
 ဘောဇနတော သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန အမှာကံ တိဏပလာလဘုသ-
 မတ္တမေဝ ဥတ္တမဉ္စ အနဝဇ္ဇဉ္စ ဒိဃာယုလက္ခဏဉ္စာတိ။

သတ္တာ “ဧဝံ ခေါ တံ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေပိ ဣမံ ကုမာရိကံ နိဿာယ ဇိဝိ-
 တက္ခယံ ပတွာ မဟာဇနဿ ဥတ္တရိဘင်္ဂဘာဝံ ဂတော”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ
 အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတော ဘိက္ခု
 သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ

သမောဓာနေသိ “တဒါ မုနိကသူကရော ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အဟောသိ၊ ထုလ္လ-
ကုမာရိကာ သော ဧဝ၊ စူဠလောဟိတော အာနန္ဒော၊ မဟာလောဟိတော
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မုနိကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ကုရုင်္ဂဂေါ တတိယော။

တသုဒ္ဓါနံ

ကုရုင်္ဂ ကုက္ကုရဉ္စေဝ၊ ဘောဇာဇာနိယဉ္စ အာဇဉ္စ။
တိတ္ထံ မဟိဋ္ဌာမုခါဘိက္ခု၊ နန္ဒိကဏ္ဍဉ္စ မုနိကန္တိ။

၄-ကုလာဝကဝဂ္ဂ

၁-ကုလာဝကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁)

ကုလာဝကောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အပရိဿာဝေတွာ
ပါနီယံ ပီတံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိတော ကိရ ဒွေ သဟာယကာ
ဒဟရဘိက္ခု။ ဇနပဒံ ဂန္တော ဧကသ္မိံ ဖာသုကဋ္ဌာနေ ယထာဇ္ဈာသယံ ဝသိတွာ
“သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပဿိဿာမာ”တိ ပုန တတော နိက္ခမိတွာ ဇေတဝနာဘိမုခါ
ပါယိံသု။ ဧကဿ ဟတ္ထေ ပရိဿာဝနံ အတ္ထိ၊ ဧကဿ နတ္ထိ။ ဒွေပိ
ဧကတော ပါနီယံ ပရိဿာဝေတွာ ပိဝန္တိ။ တေ ဧကဒိဝသံ ဝိဝါဒံ အကံသု။
ပရိဿာဝနသမိကော ဣတရဿ ပရိဿာဝနံ အဒတွာ သယမေဝ ပါနီယံ
ပရိဿာဝေတွာ ပိဝိ၊ ဣတရော ပန ပရိဿာဝနံ အလဘိတွာ ပိပါသံ
သန္တာရေတုံ အသက္ခောန္တော အပရိဿာဝေတွာ ပါနီယံ ပိဝိ။ တေ ဥဘောပိ
အနုပုဗ္ဗေန ဇေတဝနံ ပတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ နိသိဒိံသု။ သတ္တာ သမ္မော-
ဒနီယံ ကထံ ကထေတွာ “ကုတော အာဂတတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ မယံ
ကောသလဇနပဒေ ဧကသ္မိံ ဂါမကေ ဝသိတွာ တတော နိက္ခမိတွာ တုမှာကံ
ဒဿနတ္ထာယ အာဂတာတိ။ ကစ္စိ ပန ဝေါ သမဂ္ဂါ အာဂတတ္တာတိ။
အပရိဿာဝနကော အာဟ “အယံ ဘန္တေ အန္တရာမဂ္ဂေ မယာ သဒ္ဓိံ ဝိဝါဒံ
ကတွာ ပရိဿာဝနံ နာဒါသိ”တိ။ ဣတရောပိ အာဟ “အယံ ဘန္တေ
အပရိဿာဝေတွာဝ ဇာနံ သပါဏကံ ဥဒကံ ပိဝိ”တိ။ သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု
ဇာနံ သပါဏကံ ဥဒကံ ပိဝိတိ။ အာမ ဘန္တေ အပရိဿာဝိတံ ဥဒကံ

ပိဝိန္တိ။ သတ္တာ “ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတာ ဒေဝနဂရေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တာ ယုဒ-
ပရာဇိတာ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေန ပလာယန္တာ ‘ဣဿရိယံ နိဿာယ ပါဏဝဓံ န
ကရိဿာမာ’တိ တာဝ မဟန္တံ ယသံ ပရိစ္စဇိတွာ သုပဏ္ဏပေါတကာနံ ဇီဝိတံ
ဒတွာ ရထံ နိဝတ္တယိံသူ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ မဂဓရဋ္ဌေ ရာဇဂဟေ ဧကော မာဂဓရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။
တဒါ ဗောဓိသတ္တော ယထာ ဧတရဟိ သက္ကော ပုရိမတ္တဘာဝေ မဂဓရဋ္ဌေ
မစလဂါမကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဧဝံ တသ္မိံယေဝ မစလဂါမကေ မဟာကုလဿ ပုတ္တော
ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ စဿ “မဃကုမာရေ”တွေဝ နာမံ
အကံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော “မဃမာဏဝေါ”တိ ပညာယိတ္ထ။ အထဿ
မာတာပိတရော သမာနဇာတိကကုလတော ဒါရိကံ အာနယိံသု။ သော
ပုတ္တဓိတာဟိ ဝဗုမာနော ဒါနပတိ အဟောသိ။ ပဉ္စသီလာနိ ရက္ခတိ။ တသ္မိဉ္စ
ဂါမေ တေတ္ထိံသေဝံ ကုလာနိ ဟောန္တိ။ တေပိ တေတ္ထိံသ ကုလာ မနဿာ
ဧကဒိဝသံ ဂါမမဇ္ဈေ ဌတွာ ဂါမကမ္ပံ ကရေန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော ဌိတ-
ဌာနေ ပါဒေဟိ ပံသုံ ဝိယူဟိတွာ တံ ပဒေသံ ရမဏီယံ ကတွာ အဋ္ဌာသိ။
အထညော ဧကော အာဂန္တာ တသ္မိံ ဌာနေ ဌိတော။ ဗောဓိသတ္တော အပရံ
ဌာနံ ရမဏီယံ ကတွာ အဋ္ဌာသိ။ တတြာပိ အညော ဌိတော။ ဗောဓိသတ္တော
အပရမ္ပိ အပရမ္ပိတိ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဌိတဌာနံ ရမဏီယံ ကတွာ အပရေန သမယေန
တသ္မိံ ဌာနေ မဏ္ဍပံ ကာရေသိ။ မဏ္ဍပမ္ပိ အပနေတွာ သာလံ ကာရေသိ။
တတ္ထ ဖလကာသနာနိ သန္တရိတွာ ပါနိယစာဋိံ ဌပေသိ။

အပရေန သမယေန တေပိ တေတ္ထိံသဇနာ ဗောဓိသတ္တေန သမာနစ္ဆန္တာ
အဟေသုံ။ တေ ဗောဓိသတ္တော ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဌာပေတွာ တတော
ပဌာယ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပုညာနိ ကရေန္တော ဝိစရတိ။ တေပိ တေနေဝ သဒ္ဓိံ
ပုညာနိ ကရေန္တာ ကာလဿေဝ ဝုဌာယ ဝါသိဓရသုမုသလဟတ္တာ စတု-
မဟာပထာဒီသု မုသလေန ပါသာဏေ ဥဗ္ဗတ္တေတွာ ပဝဇ္ဇေန္တိ။ ယာနာနံ
အက္ခပဋိဃာတရက္ခေ ဟရန္တိ။ ဝိသမံ သမံ ကရေန္တိ။ သေတုံ အတ္တရန္တိ။
ပေါက္ခရဏီယော ခဏန္တိ။ သာလံ ကရေန္တိ။ ဒါနာနိ ဒေန္တိ။ သီလာနိ ရက္ခန္တိ။
ဧဝံ ယေဘုယျေန သကလဂါမဝါသိနော ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ
သီလာနိ ရက္ခိံသု။

အထ နေသံ ဂါမဘောဇကော စိန္တေသိ “အဟံ ပုဗ္ဗေ ဧတေသု သုရံ ပိဝန္တေသု ပါဏာတိပါတာဒီနိ ကရောန္တေသု စာဋိကဟာပဏာဒိဝသေန^၁ စေဝ ဒဏ္ဍဗလိဝသေန စ နေံ လဘာမိ၊ ဣဒါနိ ပန မသော မာဏဝေါ သီလံ ရက္ခာပေတိ^၂၊ တေသံ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ကာတုံ န ဒေတိ၊ ဣဒါနိ ပန တေ ပဉ္စ သီလာနိ န ရက္ခာပေဿာမိ”တိ^၃ ကုဒ္ဓေါ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ ဗဟူ စောရာ ဂါမသုတာဒီနိ ကရောန္တာ ပိဝရန္တိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ “ဂစ္ဆ တေ အာနေဟိ”တိ အာဟ။ သော ဂန္တာ သဗ္ဗေပိ တေ ဗန္ဓိတွာ အာနေတွာ “အာနိတာ ဒေဝ စောရာ”တိ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ တေသံ ကမ္ပံ အသောဓေတွာဝ “ဟတ္ထိနာ နေ မဒ္ဒါ-ပေထာ”တိ အာဟ။ တတော သဗ္ဗေပိ တေ ရာဇင်္ဂဏေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဟတ္ထိ^၄ အာနယိ^၅သု။ ဗောဓိသတ္တော တေသံ ဩဝါဒံ အဒါသိ “တုမေ သီလာနိ အာ-ဝဇ္ဇေထ၊ ပေသုညကာရကေ စ ရညေ စ ဟတ္ထိမိ စ အတ္တနောသရီရေ စ ဧကသဒိသ-မေဝ မေတ္တံ ဘာဝေထာ”တိ။ တေ တထာ အကံသု။ အထ နေသံ မဒ္ဒနက္ခာယ ဟတ္ထိ^၆ ဥပနေသုံ။ သော ဥပနိယမာနောပိ န ဥပဂစ္ဆတိ၊ မဟာဝိရဝံ ငိရဝိတွာ ပလာယတိ။ အညံ အညံ ဟတ္ထိ^၇ အာနယိ^၈သု၊ တေပိ တထေဝ ပလာယိ^၉သု။

ရာဇာ “ဧတေသံ ဟတ္ထေ ကိဉ္စ ဩသမံ ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ “ဝိစိနထာ”တိ အာဟ။ ဝိစိနန္တာ အဒိသွာ “နတ္ထိ ဒေဝါ”တိ အာဟံသု။ တေန ဟိ ကိဉ္စ မန္တံ ပရိဝတ္တေဿန္တိ၊ ပုစ္ဆထ နေ “အတ္ထိ ဝေါ ပရိဝတ္တနမန္တော”တိ။ ရာဇပုရိသာ ပုစ္ဆိ^{၁၀}သု၊ ဗောဓိသတ္တော “အတ္ထိ”တိ အာဟ။ ရာဇပုရိသာ “အတ္ထိ ကိရ ဒေဝါ”တိ အာရောစေသိ^{၁၁}သု၊ ရာဇာ သဗ္ဗေပိ တေ ပက္ခောသာပေတွာ “တုမှာကံ ဇာနနမန္တံ ကထေထာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော အဝေါစ “ဒေဝ အညော အမှာကံ မန္တော နာမ နတ္ထိ၊ အမေ ပန တေတ္ထိ^{၁၂}သမတ္တာ ဇနာ ပါဏံ န ဟနာမ၊ အဒိန္နံ နာဒိယာမ၊ မိစ္ဆာစာရံ န စရာမ၊ မုသာဝါဒံ န ဘဏာမ၊ မဇ္ဇံ န ပိဝါမ၊ မေတ္တံ ဘာဝေမ၊ ဒါနံ ဒေမ၊ မဂ္ဂံ သမံ ကရောမ၊ ပေါက္ခရဏိယော ခဏာမ၊ သာလံ ကရောမ၊ အယံ အမှာကံ မန္တော စ ပရိတ္တဉ္စ ဝုဓိ စာ”တိ။ ရာဇာ တေသံ ပသန္တာ ပေသုညကာရကဿ သဗ္ဗံ ဂေဟဝိဘဝံ တဉ္စ တေသံယေဝ ဒါသံ ကတွာ အဒါသိ၊ တံ ဟတ္ထိဉ္စ ဂါမဉ္စ တေသံယေဝ အဒါသိ။

တေ တတော ပဌာယ ယထာရုစိယာ ပုညာနိ ကရောန္တာ “စတုမဟာ-ပထေ မဟန္တံ သာလံ ကာရေဿာမာ”တိ ဝနုကိ^{၁၃} ပက္ခောသာပေတွာ

၁-မာသကကဟာပဏာဒိဝသေန (က)

၂-ရက္ခာပေတိ (သီ၊ ဣ)

၃-....သီလာနိ ရက္ခာပေဿာမိတိ (သီ၊ ဣ)၊ ဣဒါနိ ပန နော ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခာပေဿတိတိ (သျှာ)

သာလံ ပဌပေသုံ။ မာတုဂါမေသု ပန ဝိဂတစ္ဆန္ဒတာယ တဿာ သာလာ-
ယ မာတုဂါမာနံ ပတ္တိံ နာဒံသု။ တေန စ သမယေန ဗောဓိသတ္တဿ
ဂေဟေ သုဓမ္မာ စိတ္တာ နန္ဒာ သုဇာတိံ စတဿော ဣတ္ထိယော
ဟောန္တိ။ တာသု သုဓမ္မာ ဝေုကိနာ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ “ဘာတိက
ဣမိဿာ သာလာယ မံ ဇေဋ္ဌိကံ ကရောဟိ”တိ ဝတွာ လဉ္စ အဒါသိ။ သော
“သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတွာ ပဌမမေဝ ကဏ္ဍိကာရုက္ခံ သုက္ခာပေတွာ တစ္ဆေ-
တွာ ဝိဇ္ဈိတွာ ကဏ္ဍိကံ နိဋ္ဌာပေတွာ ဝတ္ထေန ပလိဝေဌေတွာ ဌပေသိ။
အထ သာလံ နိဋ္ဌာပေတွာ ကဏ္ဍိကာရောပနကာလေ “အဟော အယျာ
ဧကံ န သရိမှာ”တိ အာဟ။ ကိံ နာမ ဘောတိ။ ကဏ္ဍိကာ လဉ္စု ဝဇ္ဇတိတိ။
ဟောတု အာဟရိဿာမာတိ။ ဣဒါနိ ဆိန္ဒရုက္ခေန ကာတုံ န သက္ကာ၊ ပုဗ္ဗေယေဝ
ဆိန္ဒိတွာ တစ္ဆေတွာ ဝိဇ္ဈိတွာ ဌပိတကဏ္ဍိကာ လဉ္စု ဝဇ္ဇတိတိ။ ဣဒါနိ ကိံ
ကာတဗ္ဗန္တိ။ သစေ ကဿစိ ဂေဟေ နိဋ္ဌာပေတွာ ဌပိတာ ဝိက္ကာယိကကဏ္ဍိကာ
အတ္ထိ၊ သာ ပရိယေသိတဗ္ဗာတိ။ တေ ပရိယေသန္တာ သုဓမ္မာယ ဂေဟေ ဒိသ္မာ
မူလေန န လဘိံသု။ “သစေ မံ သာလာယ ပတ္တိကံ ကရောထ၊ ဒဿာမိ”တိ
ဝုတ္တေ “န မယံ မာတုဂါမာနံ ပတ္တိံ ဒမှာ”တိ အာဟံသု။

အထ နေဝေုကိ အာဟ “အယျာတုမှေ ကိံ ကထေထ၊ ဌပေတွာ ဗြဟ္မလောကံ
အညံ မာတုဂါမရဟိတဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ၊ ဂဏှယ ကဏ္ဍိကံ၊ ဧဝံ သန္တေ အမှာကံ
ကမ္မံ နိဋ္ဌံ ဂမိဿတိ”တိ။ တေ “သာရူ”တိ ကဏ္ဍိကံ ဂဟေတွာ သာလံ
နိဋ္ဌာပေတွာ အာသနဖလကာနိ သန္တရိတွာ ပါနီယစာဠိယော ဌပေတွာ
ယာဂုဘတ္တံ နိဗန္ဓိံသု။ သာလံ ပါကာရေန ပရိက္ခိပိတွာ ခွါရံ ယောဇေတွာ
အန္တောပါကာရေ ဝါလုကံ အာကိရိတွာ ဗဟိပါကာရေ တာလပန္နိယော
ရေပေသုံ။ စိတ္တာပိ တသ္မိံ ဌာနေ ဥယျာနံ ကာရေသိ၊ “ပုပ္ဖုပဂဗလူ-
ပဂရုက္ခော အသုကော နာမ တသ္မိံ နတ္ထိ”တိ နာဟောသိ။ နန္ဒာပိ တသ္မိံ-
ယေဝ ဌာနေ ပေါက္ခရဏိံ ကာရေသိ ပဉ္စဝဏ္ဏေဟိ ပဒုမေဟိ သဉ္စန္ဓံ ရမဏီယံ။
သုဇာ န ကိဉ္စိ အကာသိ။

ဗောဓိသတ္တော မာတု ဥပဋ္ဌာနံ ဝိတု ဥပဋ္ဌာနံ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိကကမ္မံ
သစ္စဝါစံ အဖရသဝါစံ အပိသုဏဝါစံ မစ္ဆေရဝိနယန္တိ ဣမာနိ သတ္တ ဝတပဒါနိ
ပူရေတွာ—

“မာတာပေတ္တိဘရံ ဇန္တု၊ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနံ။
သဏှံ သဒိလသမ္ဘာသံ၊ ပေသုဏေယျပ္ပဟာယိနံ။

မစ္ဆေရဝိနယေ ယုတ္တံ၊ သစ္စံ ကောဓာဘိဘုံ နရံ။

တံ ဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ အာဟု သပ္ပုရိသော ဣတိ”တိ—

ဧဝံ ပသံသိယဘာဝံ အာပဇ္ဇိတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ တာဝတိံသဘဝနေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တေပိဿ သဟာယာ တတ္ထေဝ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တသ္မိံ ကာလေ တာဝတိံသဘဝနေ အသုရာ ပဋိဝသန္တိ။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ “ကိ” နော သာဓာရဏေန ရဇ္ဇေနာ”တိ အသုရေ ဒိဗ္ဗပါနံ ပါယေတွာ မတ္တေ သမာနေ ပါဒေသု ဂါဟာပေတွာ သိနေရုပဗ္ဗတပါဒေါ ခိပါပေသိ။ တေ အသုရဘဝနမေဝ သမ္ပာပုဏိံသု။

အသုရဘဝနံ နာမ သိနေရုဿ ဟေဋ္ဌိမတလေ တာဝတိံသဒေဝလောကပ္ပမာဏမေဝ၊ တတ္ထ ဒေဝါနံ ပါရိစ္ဆတ္တကော ဝိယ စိတ္တပါဠလိ နာမ ကပ္ပဋ္ဌိယရက္ခော ဟောတိ။ တေ စိတ္တပါဠလိယာ ပုပ္ဖိတာယ ဇာနန္တိ “နာယံ အမှာကံ ဒေဝလောကော၊ ဒေဝလောကသ္မိံ ဟိ ပါရိစ္ဆတ္တကော ပုပ္ဖတိ”တိ။ အထ တေ “ဇရသက္ကော အမှေ မတ္တေ ကတွာ မဟာသမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ ခိပိတွာ အမှာကံ ဒေဝနဂရံ ဂဏှိ၊ တေ မယံ တေန သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈိတွာ အမှာကံ ဒေဝနဂရမေဝ ဂဏှိဿာမာ”တိ ကိပိလ္လိကာ ဝိယ ထမ္ဘံ သိနေရုံ အနုသဉ္ဇရမာနာ ဥဋ္ဌဟိံသု။ သက္ကော “အသုရာ ကိရ ဥဋ္ဌိတာ”တိ သုတွာ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေယေဝ အဗ္ဘုဂန္တော ယုဇ္ဈမာနော တေဟိ ပရာဇိတော ဒိယဗုဒ္ဓောဇနသတိကေန ဝေဇယန္တရထေန ဒက္ခိဏသမုဒ္ဒဿ မတ္တကေန၊ ပလာယိတုံ အာရဒ္ဓေါ။ အထဿ ရထော သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေန ဝေဂေန ဂစ္ဆန္တော သိဗ္ဗလိဝနံ ပက္ခန္တော၊ တဿ ဂမနမဂ္ဂေ သိဗ္ဗလိဝနံ နဋ္ဌဝနံ၊ ဝိယ ဆိဇ္ဇိတွာ ဆိဇ္ဇိတွာ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ ပတတိ။ သုပဏ္ဏပေါတကာ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ ပရိပတန္တာ မဟာဝိရဝံ ရဝိံသု။ သက္ကော မာတလိံ ပုစ္ဆိ “သမ္ပ မာတလိ ကိ” သဒ္ဓေါ နာမေသ၊ အတိကာရုညရဝေါ ဝတ္တတိ”တိ။ ဒေဝ တုမှာကံ ရထဝေဂေန ဝိစုဏှိတေ သိဗ္ဗလိဝနေ ပတန္တေ သုပဏ္ဏပေါတကာ မရံဏဘယတဇ္ဇိတာ ဧကဝိရဝံ ဝိရဝန္တိတိ။

မဟာသက္ကော “သမ္ပ မာတလိ မာ အမှေ နိဿာယ ဧတေ ကိလမန္တ၊ န မယံ ဣဿရိယံ နိဿာယ ပါဏဝကေမ္ပံ ကရောမ၊ ဧတေသံ ပန အတ္ထာယ မယံ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ အသုရာနံ ဒဿာမ၊ နိဝတ္တယေတံ ရထ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-သံ ၁-၂၃၀-ပိဋ္ဌေ။

၄-တာလဝနံ (သီ၊ ဣ)

၂-သိနေရုပပါတေ (သီ၊ ဣ)

၃-မတ္တကမတ္တကေန (သီ၊ ဣ)

၅-အတိကာရုဏော ရဝေါ (သီ၊ ဣ)

၃၁။ “ကုလာဝကာ မာတလိ သိဗ္ဗလိသ္မိံ၊
ဤသာမုခေန ပရိဝဇ္ဇယဿ။
ကာမံ စဇာမ အသုရေသု ပါဏံ၊
မာမေ ဝိဇာ ဝိကုလာဝါ အဟေသု”န္တိ။

တတ္ထ ကုလာဝကာတိ သုပဏ္ဏပေါတကာ။ မာတလိတိ သာရထိံ အာမန္တေသိ။ သိဗ္ဗလိသ္မိန္တိ ပဿ ဧတေ သိဗ္ဗလိရက္ခေ ဩလမ္ပန္တာ ပိတုတိ ဒဿေတိ။ ဤသာမုခေန ပရိဝဇ္ဇယဿတိ ဧတေ ဧတဿ ရထဿ ဤသာမုခေန ယထာ န ဟညန္တိ၊ ဧဝံ တေ ပရိဝဇ္ဇယဿ။ ကာမံ စဇာမ အသုရေသု ပါဏန္တိ ယဒိ အမှေသု အသုရာနံ ပါဏံ စဇန္တေသု ဧတေသံ သောတ္ထိ ဟောတိ၊ ကာမံ စဇာမ ဧကံသေနဝ မယံ အသုရေသု အမှာကံ ပါဏံ စဇာမ။ မာမေ ဝိဇာ ဝိကုလာဝါ အဟေသုန္တိ ဣမေ ပန ဝိဇာ ဣမေ ဂရုဠပေါတကာ ဝိဒ္ဓတ္ထဝိစုဏ္ဏိတကုလာဝကတာယ ဝိကုလာဝါမာ အဟေသု၊ မာ အမှာကံ ဒုက္ခံ ဧတေသံ ဥပရိဒိပ၊ နိဝတ္တယ နိဝတ္တယ ရထန္တိ။ မာတလိသင်္ဂါဟကော တဿ ဝစနံ သုတွာ ရထံ နိဝတ္တေတွာ အညေန မဂ္ဂေန ဒေဝလောကာဘိမုခံ အကာသိ။ အသုရာ ပန တံ နိဝတ္တယမာနမေဝ ဒိသွာ “အဒ္ဓါ အညေဟိပိ စက္ကဝါဠေဟိ သက္ကာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဗလံ လဘိတွာ ရထော နိဝတ္တော ဘဝိဿတိ”တိ မရဏဘယဘိတာ ပလာယိတွာ အသုရဘဝနမေဝ ပဝိသိံသု။

သက္ကောပိ ဒေဝနဂရံ ပဝိသိတွာ ဒွိသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝဂဏေန ပရိဝုတော နဂရမဇ္ဈေ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ပထဝီံ ဘိဒ္ဓိတွာ ယောဇနသဟဿုဗ္ဗေခော ဝေဇယန္တပိသာဒေါ ဥဋ္ဌဟိ။ ဝိဇယန္တေ ဥဋ္ဌိတတ္တာ “ဝေဇယန္တော”တွေဝ နာမံ အကံသု။ အထ သက္ကော ပုန အသုရာနံ အနာဂမနတ္ထာယ ပဉ္စသု ဌာနေသု အာရက္ခံ ဌပေသိ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

“အန္တရာ ဒွိန္တံ အယုဇ္ဈပုရာနံ၊
ပဉ္စဝိဓော ဌပိတာ အဘိရက္ခာ။
ဥရဂကရောဋ္ဌိပယဿ စ ဟာရိ၊
မဒနယုတာ စတုရော စ မဟန္တာ”တိ?။

ဒွေ နဂရာနိပိ ယုဒ္ဓေန ဂဟေတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ အယုဇ္ဈပုရာနိ နာမဇာတာနိ ဒေဝနဂရဉ္စ အသုရနဂရဉ္စ။ ယဒါ ဟိ အသုရာ ဗလဝန္တာ ဟောန္တိ၊ အထ ဒေဝေဟိ ပလာယိတွာ ဒေဝနဂရံ ပဝိသိတွာ ဒွါရေ ပိဟိတေ အသုရာနံ

သတသဟဿမ္ပိ ကိဉ္စိ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ ယဒါ ဒေဝါ ဗလဝန္တာ ဟောန္တိ၊
 အထ အသုရေဟိ ပလာယိတွာ အသုရနဂရံ ပဝိသိတွာ ခွါရေ ပိဟိတေ
 သက္ကာနံ သတသဟဿမ္ပိ ကိဉ္စိ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ ဣတိ ဣမာနိ ဒွေ နဂရာနိ
 အယုဇ္ဈပုရာနိ နာမ။ တေသံ အန္တရာ ဧတေသု ဥရဂါဒိသု ပဉ္စသု ဌာနေသု
 သက္ကေန အာရက္ခာ ဌပိတာ။ တတ္ထ ဥရဂ-သဒ္ဓေန နာဂါ ဂဟိတာ။ တေ
 ဥဒကေ ဗလဝန္တာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ သိနေရဿ ပဌမာလိန္ဒေ တေသံ
 အာရက္ခာ။ ကရောဋ္ဌိ-သဒ္ဓေန သုပဏ္ဏာ ဂဟိတာ။ တေသံ ကိရ ကရောဋ္ဌိ နာမ
 ပါနဘောဇနံ၊ တေန တံ နာမံ လဘိံသု၊ ဒုတိယာလိန္ဒေ တေသံ အာရက္ခာ။
 ပယဿဟာရိ-သဒ္ဓေန ကုမ္ဘဏ္ဍာ ဂဟိတာ။ ဒါနဝရက္ခဿာ ကိရေတေ၊
 တတိယာလိန္ဒေ တေသံ အာရက္ခာ။ မဒနယုတ-သဒ္ဓေန ယက္ခာ ဂဟိတာ။
 ဝိသမစာရိနော ကိရ တေ ယုဒ္ဓသောဏ္ဍာ၊ စတုတ္ထာလိန္ဒေ တေသံ အာရက္ခာ။
 စတုရော စ မဟန္တာတိ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ဝုတ္တာ၊ ပဉ္စမာလိန္ဒေ
 တေသံ အာရက္ခာ။ တသ္မာ ယဒိ အသုရာ ကုပိတာ အာဝိလစိတ္တာ ဒေဝပုရံ
 ဥပယန္တိ၊ ပဉ္စဝိဓေသု ယံ ဂိရိနော ပဌမံ ပရိဘဏ္ဍံ၊ တံ ဥရဂါ ပရိဗာဟိယ
 တိဌန္တိ။ ဧဝံ သေသေသု သေသာ။

ဣမေသု ပန ပဉ္စသု ဌာနေသု အာရက္ခံ ဌပေတွာ သက္ကေ ဒေဝါနမိန္ဒေ
 ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနဘဝမာနေ သုဓမ္မာ စဝိတွာ တဿေဝ ပါဒပရိစာရိကာ ဟုတွာ
 နိဗ္ဗတ္တိ၊ ကဏ္ဍိကာယ ဒိန္နနိဿန္ဓေန စဿာ ပဉ္စယောဇနသတိကာ သုဓမ္မာ နာမ
 ဒေဝသဘာ ဥဒပါဒိ၊ ယတ္ထ ဒိဗ္ဗသေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဌာ ယောဇနပ္ပမာဏေ
 ကဉ္စနပလ္လင်္ကေ နိသိန္ဒော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝမနုဿာနံ ကတ္တဗျက်စွာနိ
 ကရောတိ။ စိတ္တာပိ စဝိတွာ တဿေဝ ပါဒပရိစာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဥယျာနဿ
 ကရဏနိဿန္ဓေန စဿာ စိတ္တလတာဝနံ နာမ ဥယျာနံ ဥဒပါဒိ။ နန္ဒာပိ
 စဝိတွာ တဿေဝ ပါဒပရိစာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပေါက္ခရဏိယာ နိဿန္ဓေန
 စဿာ နန္ဒာ နာမ ပေါက္ခရဏိ ဥဒပါဒိ။

သုဇာ ပန ကုသလကမ္မဿ အကတတ္တာ ဧကသ္မိံ အရညေ ကန္တရာယ
 မကသကုဏိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တာ။ သက္ကော “သုဇာ န ပညာယတိ၊ ကတ္ထ
 န ခေါ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ဒိသွာ တတ္ထ ဂန္တာ တံ အာဒါယ ဒေဝ-
 လောကံ အာဂန္တာ တဿာ ရမဏိယံ ဒေဝနဂရံ သုဓမ္မံ ဒေဝသဘံ စိတ္တ-
 လတာဝနံ နန္ဒာပေါက္ခရဏိဉ္စ ဒေသေတွာ “တော ကုသလံ ကတွာ မယံ ပါဒ-
 ပရိစာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တာ၊ တံ ပန ကုသလံ အကတွာ တိရစ္ဆာနယောနိယံ

နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ သီလံ ရက္ခာဟိ”တိ တံ ဩဝဒိတွာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ တတ္ထေဝ နေတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သာပိ တတော ပဋ္ဌာယ သီလံ ရက္ခာဟိ။ သက္ကော ကတိပါဟစ္စယေန “သက္ကာ န ခေါ သီလံ ရက္ခိတု”န္တိ ဂန္တာ မစ္ဆရူပေန ဥတ္တာနော ဟုတွာ ပုရတော နိပဇ္ဇိ။ သာ “မတမစ္ဆကော”တိ သညာယ သီသေ အဂ္ဂဟေသိ။ မစ္ဆော နဂုံဋ္ဌံ စာလေသိ။ အယ နံ “ဇိဝတိ မညေ”တိ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သက္ကော “သာဓု သာဓု၊ သက္ခိဿသိ သီလံ ရက္ခိတု”န္တိ အဂမာသိ။ သာ တတော စုတာ ဗာရာဏသီယံ ကုမ္ဘကာရဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သက္ကော “ကဟံ န ခေါ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တဘာဝံ ဥတွာ သုဝဏ္ဏဇဋ္ဌာလုကာနံ ယာနကံ ပူရေတွာ မဇ္ဈေ ဂါမဿ မဟလ္လကဝေသေန နိသီဒိတွာ “ဇဋ္ဌာလုကာနိ ဂဏှဏ၊ ဇဋ္ဌာလုကာနိ ဂဏှဏာ”တိ ဥဇ္ဈေါသေသိ။ မနုဿာ အာဂန္တာ “ဒေဟိ တာတာ”တိ အာဟံသု။ အဟံ သီလရက္ခကာနံ ဒမ္မိ၊ တုမေ သီလံ ရက္ခာဟိ။ မယံ သီလံ နာမ န ဇာနာမ၊ မူလေန ဒေဟိတိ။ န မယံ မူလေန အတ္ထော၊ သီလရက္ခကာနုညေဝါဟံ ဒမ္မိတိ။ မနုဿာ “ကော စာယံ ဇဋ္ဌာလုကော”တိ ပက္ကမိသု။ သုဇာ တံ ပဝတ္တိ သုတွာ “မယံ အာနိတံ ဘဝိဿတိ”တိ စိန္နေတွာ ဂန္တာ ဟံ “ဒေဟိ တာတာ”တိ အာဟာ။ သီလံ ရက္ခာသိ အဗ္ဗာတိ။ အာမ ရက္ခာမိတိ။ “ဣဒံ မယာ တုယုမေဝ အတ္တာယ အာဘတ”န္တိ သဗ္ဗိ ယာနကေန ဂေဟဒ္ဓါရေ ဌပေတွာ ပက္ကာမိ။

သာပိ ယာဝဇိဝံ သီလံ ရက္ခိတွာ တတော စုတာ ဝေပစိတ္တိဿ အသုရိန္ဒဿ ဓိတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သီလာနိသံသေန အဘိရူပါ အဟောသိ။ သော တဿာ ဝယပ္ပတ္တကာလေ “မယံ ဓိတာ အတ္တနော စိတ္တရုစိတံ သာမိကံ ဂဏှတု”တိ အသုရေ သန္နိပါတေသိ။ သက္ကော “ကဟံ န ခေါ သာ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ ဩလောကေန္တော တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တဘာဝံ ဥတွာ “သုဇာ စိတ္တရုစိတံ သာမိကံ ဂဏှန္တိ မံ ဂဏှိဿတိ”တိ အသုရဝဏ္ဏံ မာပေတွာ တတ္ထ အဂမာသိ။ သုဇံ အလင်္ကရိတွာ သန္နိပါတဋ္ဌာနံ အာနေတွာ “စိတ္တရုစိတံ သာမိကံ ဂဏှာ”တိ အာဟံသု။ သာ ဩလောကေန္တိ သက္ကံ ဒိသ္မာ ပုဗ္ဗေဝိ သိနေဟဝေသေန ဥပ္ပန္နပေမေန မဟောသေန ဝိယ အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌဟဒယာ ဟုတွာ “အယံ မေ သာမိကော”တိ ဝတွာ တဿ ဥပရိ ပုပ္ဖဒါမံ ဒိပိတွာ အဂ္ဂဟေသိ။ အသုရာ “အမှာကံ ရာဇာ ဧတ္တကံ ကာလံ ဓိတု အနုစ္ဆရိကံ အလဘိတွာ ဣဒါနိ

လဘတိ၊ အယမေဝဿာ ဓိတု ပိတာမဟတော မဟလ္လကော အနုစ္ဆ-
ရိကော’’တိ လစ္ဆမာနာ ပက္ခမိ’သု။ သော တံ ဒေဝနဂရံ အာနေတွာ အဗု-
တေယျာနံ နာဠိကာကောဠိနံ ဇေဠိကံ ကတွာ ယာဝတယုကံ ဌတွာ ယထာ-
ကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ ပဏှိတာ ဒေဝ-
နဂရေ ရဇ္ဇံ ကာရယမာနာ အတ္တနော ဇီဝိတံ ပရိစ္စန္ဒောပိ ပါဏာတိပါတံ
န ကရိ’သု၊ တံ နာမ ဧဝရူပေ နိယျာနိကေ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ
အပရိဿာဝိတံ သပါဏကံ ဥဒကံ ပိဝိဿသိ’’တိ တံ ဘိက္ခု ဂရဟိတွာ အနု-
သန္ဓိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “ဟဒါ မာတလိသင်္ဂါဟကော
အာနန္ဒော အဟောသိ၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ’”န္တိ။

ကုလာဝကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-နစ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂)

ဣဒံ မနုညန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဗဟုဘဏှိကံ ဘိက္ခု
အာရတ္တ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဒေဝဓမ္မဇာတကေ’ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။
သတ္တာ တံ ဘိက္ခု “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဗဟုဘဏှော”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဘန္တေတိ။
ကိ’ကာရဏာ တံ ဘိက္ခု ဗဟုဘဏှော ဇာတောသိတိ။ သော ဧတ္တကံ
သုတွာဝ ကုဒ္ဒေါ နိဝါသနပါရူပနံ ဆဇ္ဇေတွာ “ဣမိနာ ဒါနိ နိဟာရေန
ဝိစရာမိ”တိ သတ္ထု ပုရတော နဂ္ဂေါ အဋ္ဌာသိ။ မနုဿာ “ဝိ ဝိ”တိ အာဟံသု။
သော တတော ပလာယိတွာ ဟိနာယာဝတ္တော။ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ
သန္ဓိသိန္ဓာ “သတ္ထု နာမ ပုရတော ဧဝရူပံ ကရိဿတိ”တိ တဿ အဂုဏကထံ
ကထေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ
သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ဘိက္ခု ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ “သော ဟိ နာမ ဘိက္ခု တုမှာကံ ပုရတော
စတုပရိသမဇ္ဈေ ဟိရောတ္တပုံ ပဟာယ ဂါမဒါရကော ဝိယ နဂ္ဂေါ ဌတွာ
မနုဿေဟိ ဇိဂုစ္ဆိယမာနော ဟိနာယာဝတ္တိတွာ သာသနာ ပရိဟိနော”တိ
တဿ အဂုဏကထာယ နိသိန္ဓာမှာတိ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ သော
ဘိက္ခု ဟိရောတ္တပ္ပါဘာဝေန ရတနသာသနာ ပရိဟိနော၊ ပုဗ္ဗေ ဣတ္ထိရတန-
ပဋိလာဘတောပိ ပရိဟိနောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ပဌမကပ္ပေ စတုပ္ပဒါ သီဟံ ရာဇာနံ အကံသု၊ မစ္ဆာ အာနန္ဒ-
မစ္ဆံ၊ သကုဏာ သုဝဏ္ဏဟံသံ။ တဿ ပန သုဝဏ္ဏဟံသရာဇဿ ဓိတာ ဟံသ-
ပေါတိကာအဘိရူပါ အဟောသိ။ သော တဿာ ဝရံ အဒါသိ၊ သာ အတ္တနော
စိတ္တရုစိတံ သာမိကံ ဝါရေသိ။ ဟံသရာဇာ တဿာ ဝရံ ဒတွာ ဟိမဝန္တေ
သဗ္ဗေ သကုဏေ သန္ဓိပါတာပေသိ၊ နာနပ္ပကာရာ ဟံသမောရာဒယော
သကုဏဂဏာ သမာဂန္ဓာ ဧကသ္မိံ မဟန္တေ ပါသာဏတလေ သန္ဓိပတ်သု။
ဟံသရာဇာ “အတ္တနော စိတ္တရုစိတံ သာမိကံ အာဂန္ဓာ ဂဏှာတူ”တိ ဓိတရံ
ပက္ခောသာပေသိ။ သာ သကုဏသဃံ ဩလောကေန္တိ မဏိဝဏ္ဏဂိဝံ စိတြ-
ပေခုဏံ^၁ မောရံ ဒိသ္မာ “အယံ မေ သာမိကော ဟောတူ”တိ အာရောစေသိ။
သကုဏသဃံ မောရံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟံသု “သဗ္ဗ မောရ အယံ ရာဇဓိတာ
တ္ထကာနံ သကုဏာနံ မဇ္ဈေ သာမိကံ ရောစေန္တိ တယိ ရုစိံ ဥပ္ပါဒေသိ”တိ။
မောရော “အဇ္ဇာပိ တာဝ မေ ဗလံ န ပဿတိ”တိ အတိတုဋ္ဌိယာ ဟိရောတ္တပုံ
ဘိဒ္ဓိတွာ တာဝ မဟတော သကုဏသဃံသု မဇ္ဈေ ပက္ခေ ပသာရေတွာ နစ္စိတုံ
အာရဘိ၊ နစ္စန္တော အပ္ပဋိစ္ဆန္တော အဟောသိ။

သုဝဏ္ဏဟံသရာဇာ လဇ္ဇိတော “ဣမဿ နေဝ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဟိရိ အတ္ထိ၊
န ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ ဩတ္တပုံ၊ နာဿ ဘိဒ္ဓဟိရောတ္တပုဿ မမ ဓိတရံ
ဒဿာမိ”တိ သကုဏသဃံမဇ္ဈေ ဣမံ ဂါထမာဟ--

၃၂။ “ရုဒံ မနုညံ ရုစိရာ စ ပိဋ္ဌိ၊ ဝေဠုရိယဝဏ္ဏပနိဘာ စ ဂိဝါ။
ဗျာမမတ္တာနိ စ ပေခုဏာနိ၊ နစ္စေန တေ ဓိတရံ နော ဒဒါမိ”တိ။

တတ္ထ ရုဒံ မနုညန္တိ တ-ကာရဿ ဒ-ကာရော ကတော၊ ရုတံ မနာပံ၊
ဝဿိတသဒ္ဓေါ မရရောတိ အတ္ထော။ ရုစိရာ စ ပိဋ္ဌိတိ ပိဋ္ဌိပိ တေ စိတြာ စေဝ
သောဘနာ စ။ ဝေဠုရိယဝဏ္ဏပနိဘာတိ ဝေဠုရိယမဏိဝဏ္ဏသဒိသာ။ ဗျာမ-
မတ္တာနိတိ ဧကဗျာမပ္ပမာဏာနိ။ ပေခုဏာနိတိ ပိဋ္ဌာနိ။ နစ္စေန တေ ဓိတရံ
နော ဒဒါမိတိ။ ဟိရောတ္တပုံ ဘိဒ္ဓိတွာ နစ္စိတဘာဝေနေဝ တေ ဧဝရူပဿ
နိလ္လဇ္ဇဿ ဓိတရံ နော ဒဒါမိတိ ဝတွာ ဟံသရာဇာ တသ္မိံယေဝ ပရိသမဇ္ဈေ
အတ္တနော ဘာဂိနေယျဿ ဟံသပေါတကဿ ဓိတရံ အဒါသိ။ မောရော
ဟံသပေါတိကံ အလဘိတွာ လဇ္ဇိတွာ တတောဝ ဥပ္ပတိတွာ ပလာယိ။
ဟံသရာဇာပိ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဒေ ဟိရောတ္တပုံ ဘိဒ္ဓိတွာ ရတန-
သာသနာ ပရိဟိနော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဣတ္ထိရတနပဋိလာဘတော ပရိဟိနော-
ယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္ဓိံ ဃဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ မောရော ဗဟုဘဏ္ဍိကော အဟောသိ၊ ဟံသရာဇာ
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

နစ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-သမ္မောဒမာနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃)

သမ္မောဒမာနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ကပိလဝတ္ထု ဥပနိဿာယ နိဂြောဓာရာမေ
ဝိဟရန္တော စုဗ္ဗဋ္ဌကကလဟံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ကုဏာလ-
ဇာတကေ၂ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန သတ္တာ ဉ္ဇတကေ အာမန္တေတွာ
“မဟာရာဇာ ဉ္ဇတကာနံ အညမညံ ဝိဂ္ဂဟော နာမ န ယုတ္တော၊ တိရစ္ဆာန-
ဂတာဝိ ဟိ ပုဗ္ဗေ သမဂ္ဂကာလေ ပစ္စာမိတ္တေ အဘိဘဝိတွာ သောတ္ထိံ ပတ္တာ
ယဒါ ဝိဝါဒမာပန္နာ၊ တဒါ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ ဉ္ဇတိရာဇကုလေဟိ
အာယာဝိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဝဇ္ဇက-
ယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အနေကဝဇ္ဇကသဟဿပရိဝါရော အရညေ ပဋိဝဿတိ။
တဒါ ဧကော ဝဇ္ဇကလုဒ္ဒကော တေသံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တော ဝဇ္ဇကဝဿိတံ ကတွာ
တေသံ သန္ဓိပတိတဘာဝံ ဥတွာ တေသံ ဥပရိ ဇာလံ ခိပိတွာ ပရိယန္တေသု
မဒ္ဒန္တော သဗ္ဗေ ဧကတော ကတွာ ပစ္ဆိံ ပူရေတွာ ဃရံ ဂန္တော တေ ဝိက္ခိဏိတွာ
တေန မူလေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ။ အထေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တော တေ ဝဇ္ဇကေ
အာဟ “အယံ သာကုဏိကော အမှာကံ ဉ္ဇတကေ ဝိနာသံ ပါပေတိ၊ အဟံ
ဧကံ ဥပါယံ ဇာနာမိ၊ ယေနသ အမှေ ဂဏှိတုံ န သက္ခိဿတိ၊ ဣတော ဒါနိ
ပဋ္ဌာယ ဧတေန တုမှာကံ ၃ ဥပရိ ဇာလေ ခိတ္တမတ္တေ ဧကေကော ဧကေကသ္မိံ
ဇာလက္ခိကေ သီသံ ဌပေတွာ ဇာလံ ဥက္ခိပိတွာ ဣတ္ထိတဋ္ဌာနံ ဟရိတွာ
ဧကသ္မိံ ကဏ္ဍကဂုဗ္ဗေ ပက္ခိပထ၊ ဧဝံ သန္တေ ဟေဋ္ဌာ တေန တေန ဌာနေန
ပလာယိဿာမာ”တိ။ တေ သဗ္ဗေ “သာရူ”တိ ပဋိသုဏှိံသု။ ဒုတိယဒိဝသေ
ဥပရိ ဇာလေ ခိတ္တေ တေ ဗောဓိသတ္တေန ဂုတ္တနယေနဝ ဇာလံ ဥက္ခိပိတွာ

ကေသို့ ကဏ္ဍကရုဗ္ဗေ ခိပိတွာ သယံ ဟေဋ္ဌာဘာဂေန တတော တတော ပလာယိံသု။ သာကုဏိကဿ ဂုဗ္ဗတော ဇာလံ မောစေန္ဓဿေဝ ဝိကာလော ဇာတော၊ သော တုစ္ဆဟတ္ထောဝ အဂမာသိ။

ပုနဒိဝသတော ပဋ္ဌာယပိ ဝဇ္ဇကာ တထေဝ ကရေန္တိ။ သောပိ ယာဝ သူရိယတ္တင်္ဂမနာ ဇာလမေဝ မောစေန္ဓော ကိဉ္စိ အလဘိတွာ တုစ္ဆဟတ္ထောဝ ဂေဟံ ဂစ္ဆတိ။ အထဿ ဘရိယာ ကုဇ္ဈိတွာ “တုံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ တုစ္ဆ-ဟတ္ထော အာဂစ္ဆသိ၊ အညဗ္ဗိ တေ ဗဟိ ပေါသိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ အတ္ထိ မညေ”တိ အာဟ။ သာကုဏိကော “ဘဒ္ဒေ မမ အညံ ပေါသိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ နတ္ထိ၊ အပိစ ခေါ ပန တေ ဝဇ္ဇကာ သမဂ္ဂါ ဟုတွာ စရန္တိ၊ မယာ ခိတ္တမတ္တေ ဇာလံ အာဒါယ ကဏ္ဍကရုဗ္ဗေ ခိပိတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ န ခေါ ပနေတေ သဗ္ဗကာလမေဝ သမ္မောဒမာနာ ဝိဟရိဿန္တိ၊ တုံ မာ စိန္တယိ၊ ယဒါ တေ ဝိဝါဒမာ-ပဋိဿန္တိ၊ တဒါ တေ သဗ္ဗေဝ အာဒါယ တဝ မုခံ ဟာသယမာနော အာဂစ္ဆိဿာမိ”တိ ဝတွာ ဘရိယာယ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၃။ “သမ္မောဒမာနာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဇာလမာဒါယ ပက္ခိနော။
ယဒါ တေ ဝိဝိဿန္တိ၊ တဒါ ဟေိန္တိ မေ ဝသ”န္တိ။

တတ္ထ ယဒါ တေ ဝိဝိဿန္တိတိ ယသို့ ကာလေ တေ ဝဇ္ဇကာ နာနာ-လဒ္ဓိကာ နာနာဂါဟာ ဟုတွာ ဝိဝိဿန္တိ၊ ကလဟံ ကရိဿန္တိတိ အတ္ထော။ တဒါ ဟေိန္တိ မေ ဝသန္တိ တသို့ ကာလေ သဗ္ဗေပိ တေ မမ ဝသံ အာဂစ္ဆိ-ဿန္တိ၊ အထာဟံ တေ ဂဟေတွာ တဝ မုခံ ဟာသေန္တော အာဂစ္ဆိဿာမိတိ ဘရိယံ သမဿာသေသိ။

ကဘိပါဟဿေဝ ပန အစ္စယေန ဧကော ဝဇ္ဇကော ဂေါစရဘူမိံ ဩတ-ရန္တော အသလ္လက္ခေတွာ အညဿ သီသံ အက္ကမိ၊ ဣတရော “ကော မံ သီသေ အက္ကမိ”တိ ကုဇ္ဈိ။ “အဟံ အသလ္လက္ခေတွာ အက္ကမိ၊ မာ ကုဇ္ဈိ”တိ ဝုတ္တေပိ ကုဇ္ဈိယေဝ။ တေ ပုနပ္ပုနံ ကထေန္တော “တွမေဝ မညေ ဇာလံ ဥက္ခိပသိ”တိ အညမညံ ဝိဝါဒံ ကရိံသု။ တေသု ဝိဝဒန္တေသု ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “ဝိဝါဒကေ သောတ္ထိဘာဝေါ နာမ နတ္ထိ၊ ဣဒါနေဝ တေ ဇာလံ န ဥက္ခိ-ပိဿန္တိ၊ တတော မဟန္တံ ဝိနာသံ ပါပုဏိဿန္တိ၊ သာကုဏိကော ဩကာသံ ‘လဘိဿတိ၊ မယာ ဣမသို့ ဌာနေ န သက္ကာ ဝသိတု’န္တိ။ သော အတ္တနော ပရိသံ အာဒါယ အညတ္ထ ဂတော။ သာကုဏိကောပိ ခေါ ကဘိပါဟစ္စ-ယေန အာဂန္တော ဝဇ္ဇကဝသိတံ ဝသိတွာ တေသံ သန္နိပတိတာနံ ဥပရိ

ဇာလံ ခိပိ။ အထေကော ဝဇ္ဇကော “တုယံ ကိရ ဇာလံ ဥက္ခိပန္တဿေဝ မတ္တကေ လောမာနိ ပတိတာနိ၊ ဣဒါနိ ဥက္ခိပါ”တိ အာဟ။ အပရော “တုယံ ကိရ ဇာလံ ဥက္ခိပန္တဿေဝ ဒွိသု ပက္ခေသု ပတ္တာနိ ပတိတာနိ၊ ဣဒါနိ ဥက္ခိပါ”တိ အာဟ။ ဣတိ တေသံ “တွံ ဥက္ခိပါ၊ တွံ ဥက္ခိပါ”တိ ဝဒန္တာနညေဝ သာကုဏိကော ဇာလံ ဥက္ခိပိတွာ သဗ္ဗေဝ တေ ဧကတော ကတွာ ပစ္ဆိံ ပူရေတွာ ဘရိယံ ဟာသယမာနော ဂေဟံ အဂမာသိ။

သတ္တာ “ဧဝံ မဟာရာဇာ ဉ္ဇတကာနံ ကလဟော နာမ န ယုတ္တော၊ ကလဟော ဝိနာသမူလမေဝ ဟောတိ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရံတွာ အနုသန္ဓိံ သဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အပဏ္ဍိတဝဇ္ဇကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတဝဇ္ဇကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သဗ္ဗောဒမာနဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-မစ္ဆဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄)

န မံ သီတံ န မံ ဥဗ္ဗန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ တံ ဘိက္ခုံ “သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု၊ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သစ္စံ ဘဂဝါတိ။ ကေနာသိ ဥက္ကဏ္ဍာပိတောတိ။ ပုရာဏဒုတိယိကာ မေ ဘန္တေ မရဟတ္ထရသာ၊ တံ ဇဟိတုံ န သက္ကောမိတိ။ အထ နံ သတ္တာ “ဘိက္ခု၊ ဧသော ဣတ္ထိ တဝ အနတ္ထကာရိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ တွံ ဧတံ နိဿာယ မရဏံ ပါပုဏန္တော မံ အာဂမ္မ မရဏာ မုတ္တော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုရောဟိတော အဟောသိ။ တဒါ ကေဝဇ္ဇာ နဒိယံ ဇာလံ ခိပိံသု။ အထေကော မဟာမစ္ဆော ရတိဝသေန အတ္တနော မစ္ဆိယာ သဒ္ဓိံ ကိဠမာနော အာဂစ္ဆတိ။ တဿ သာ မစ္ဆိ ပုရတော ဂစ္ဆမာနာ ဇာလဂန္ဓံ သာယိတွာ ဇာလံ ပရိဟရမာနာ ဂတာ၊ သော ပန ကာမဂိဇ္ဈေ လောလမစ္ဆော ဇာလကုစ္ဆိမေဝ ပဝိဋ္ဌော။ ကေဝဇ္ဇာ တဿ ဇာလံ ပဝိဋ္ဌဘာဝံ ဥတွာ ဇာလံ ဥက္ခိပိတွာ မစ္ဆံ ဂဟေတွာ အမာရေတွာဝ ဝါလိကာပိဋ္ဌေ ခိပိတွာ “ဣမံ အင်္ဂါရေသု ပစိတွာ ခါဒိဿာမာ”တိ အင်္ဂါရေ ကရေန္တိ၊ သူလံ တစ္ဆေန္တိ။ မစ္ဆော “ဧတံ အင်္ဂါရတာပနံ ဝါ သူလဝိဇ္ဈနံ ဝါ အညံ ဝါ ပန ဒုက္ခံ န မံ ကိလမေတိ၊

ယံ ပနေသာ မစ္ဆိ ‘အညံ သော နှန ရတိယာ ဂတော’တိ မယိ ဒေါမနဿံ အာပဇ္ဇတိ၊ တမေဝ မံ ဗာဓတိ”တိ ပရိဒေဝမာနော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၄။ “န မံ သီတံ န မံ ဥဏှံ၊ န မံ ဇာလသ္မိ ဗာဓနံ။
ယဉ္ဇ မံ မညတေ မစ္ဆိ၊ အညံ သော ရတိယာ ဂတော”တိ။

တတ္ထ န မံ သီတံ န မံ ဥဏှန္တိ မစ္ဆာနံ ဥဒကာ နိဟဋ္ဌကာလေ သီတံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဝိဂတေ ဥဏှံ ဟောတိ၊ တဒုဘယမ္ပိ သန္ဓာယ “န မံ သီတံ န မံ ဥဏှံ ဗာဓတိ”တိ ပရိဒေဝတိ။ ယမ္ပိ အင်္ဂါရေသု ပစ္စနမူလကံ ဒုက္ခံ ဘဝိဿတိ၊ တမ္ပိ သန္ဓာယ “န မံ ဥဏှ”န္တိ ပရိဒေဝတေဝ။ န မံ ဇာလသ္မိ ဗာဓနန္တိ ယမ္ပိ မေ ဇာလသ္မိံ ဗာဓနံ အဟောသိ၊ တမ္ပိ မံ န ဗာဓတိတိ ပရိဒေဝတိ။ “ယဉ္ဇ မ”န္တိအာဒိသု အယံ ဝိဏှာတ္ထော—။ သာ မစ္ဆိ မမ ဇာလေ ပတိတဿ ဣမေဟိ ကေဝဇ္ဇေဟိ ဂဟိတဘာဝံ အဇာနန္တိ မံ အပဿမာနာ “သော မစ္ဆော ဣဒါနိ အညံ မစ္ဆိ ကာမရတိယာ ဂတော ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေတိ၊ တံ တဿာ ဒေါမနဿပုတ္တာယ စိန္တနံ မံ ဗာဓတိတိ ဝါလိကာပိဋ္ဌေ နိပဇ္ဇော ပရိဒေဝတိ။

တသ္မိံ သမယေ ပုရောဟိတော ဒါသပရိဝုတော နှာနတ္ထာယ နဒီတီရံ အာဂတော။ သော ပန သဗ္ဗရုတညူ ဟောတိ။ တေနဿ မစ္ဆပရိဒေဝနံ သုတွာ ဧတဒဟောသိ “အယံ မစ္ဆော ကိလေသဝသေန” ပရိဒေဝတိ၊ ဧဝံ အာတုရ-စိတ္တော ခေါ ပနေသ မီယမာနော နိရယေယေဝ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ အဟမဿ အဝဿယော ဘဝိဿာမိ”တိ ကေဝဇ္ဇာနံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “အစ္ဆော တုမေ အမှာကံ ဧကဒိဝသမ္ပိ ဗျဉ္ဇနတ္ထာယ မစ္ဆိ န ဒေထာ”တိ အာဟ။ ကေဝဇ္ဇာ “ကိ” ဝဒေထ သာမိ၊ တုမှာကံ ရုစ္စနကမစ္ဆိ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆထာ”တိ အာဟံသု။ အမှာကံ အညေန ကမ္မံ နတ္ထိ၊ ဣမညေဝ ဒေထာတိ။ ဂဏှထ သာမိတိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတွာ နဒီတီရေ နိသီဒိတွာ “အစ္ဆော မစ္ဆ သစေ တာဟံ အဇ္ဇ န ပဿေယျံ၊ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏေယျာသိ၊ ဣဒါနိ ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ ကိလေသဝသိကော အဟောသိ”တိ ဩဝဒိတွာ ဥဒကေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ နှတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယော-သာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ သတ္တာပိ အနုသန္တိ

၁-ကိလေသပရိဒေဝနံ (သိ)၊ ကိလေသပရိဒေဝိတံ (သျှာ၊ ဣ)

သဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မန္တိ ပုရာဏဒုတိယိကာ အဟောသိ၊ မန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု၊ ပုရောဟိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ဝဇ္ဇကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅)

သန္တိ ပက္ခာ အပတနာတိ ဣဒံ သတ္တာ မဂဓေသု စာရိကံ စရမာနော ဒါဝဂ္ဂိနိဗ္ဗာနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ သတ္တာ မဂဓေသု စာရိကံ စရမာနော အညတရသ္မိံ မဂဂေါမကေ ပိဏ္ဏာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဏပါတပဋိက္ကန္တော ဘိက္ခုဂဏပရိဝုတော မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ တသ္မိံ သမယေ မဟာဉာဟော ဥဠဟိ၊ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ဗဟူ ဘိက္ခု၊ ဒိဿန္တိ၊ သောပိ ခေါ အဂ္ဂိ ဧကရူမော ဧကဇာလော ဟုတွာ အဝတ္ထရမာနော အာဂစ္ဆတေဝ။ တတ္ထေကေ ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခု၊ မရဏဘယဘိတာ “ပဋ္ဌဂ္ဂိံ ဒဿာမ၊ တေန ဒမုဋ္ဌာနံ ဣတရော အဂ္ဂိ န ဩတ္ထရိဿတိ”တိ အရဏိသဟိတံ နိဟရိတွာ အဂ္ဂိံ ကရောန္တိ။ အပရေ အာဟံသု “အာဝုသော တုမေ ကိံ နာမ ကရေထ၊ ဂဂနမဇ္ဈေ ဌိတံ စန္ဒမဏ္ဍလံ၊ ပါစိနလောကဓာတုတော ဥဂစ္ဆန္တံ သဟဿရံသိပဋိမဏ္ဍိတံ သူရိယမဏ္ဍလံ၊ ဝေလာယ တီရေ ဌိတာ သမုဒ္ဒံ၊ သိနေရုံ နိဿာယ ဌိတာ သိနေရုံ အပဿန္တာ ဝိယ သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလံ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တမေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အနောလောကေတွာ ‘ပဋ္ဌဂ္ဂိံ’ ဒေမာ’တိ ဝဒထ၊ ဗုဒ္ဓဗလံ နာမ န ဇာနာထ၊ ဧထ သတ္ထု သန္တိကံ ဂမိဿာမာ”တိ။ တေ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ဂစ္ဆန္တာ သဗ္ဗေပိ ဧကတော ဟုတွာ ဒသဗလဿ သန္တိကံ အဂမံသု၊ သတ္တာ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော အညတရသ္မိံ ပဒေသေ အဋ္ဌာသိ။ ဒါဝဂ္ဂိ အဘိဘဝန္တော ဝိယ ဝိရဝန္တော အာဂစ္ဆတိ။ အာဂန္တာ တထာဂတဿ ဌိတဋ္ဌာနံ ပတွာ တဿ ပဒေသဿ သမန္တာ သောဠသကရိ- သမတ္တဋ္ဌာနံ ပတ္တော ဥဒကေ ဩပိလာပိတတိဏုက္ကာ ဝိယ နိဗ္ဗာယိ၊ ဝိနိဗ္ဗေတော ဒုတ္တိံသကရိသမတ္တဋ္ဌာနံ အဝတ္ထရိတုံ နာသက္ခိ။

ဘိက္ခု၊ သတ္ထု ဂုဏကထံ အာရဘိံသု “အဟော ဗုဒ္ဓါနံ ဂုဏာ နာမ၊ အယံ ဟိ နာမ အစေတနော အဂ္ဂိ ဗုဒ္ဓါနံ ဌိတဋ္ဌာနံ အဝတ္ထရိတုံ န သက္ကောတိ၊

ဥဒကေ တိဏုက္ကာ ဝိယ နိဗ္ဗာယတိ၊ အဟော ဗုဒ္ဓါနံ အာနုဘာဝေါ နာမာ”တိ။ သတ္တာ တေသံ ကထံ သုတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဧတံ ဧတရဟိ မယံ ဗလံ၊ ယံ ဣမံ ဘူမိပ္ပဒေသံ ပတွာ ဒေသ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယတိ။ ဣဒံ ပန မယံ ပေါရာဏကသစ္စဗလံ။ ဣမသ္မိံ ဟိ ပဒေသေ သကလမ္ပိ ဣမံ ကပ္ပံ အဂ္ဂိ န ဇလိဿတိ၊ ကပ္ပဋ္ဌိယပါဠိ-ဟာရိယံ နာမေတ”န္တိ အာဟ။ အထာယသ္မာ အာနန္ဒော သတ္ထု နိဿိဒနတ္ထာယ စတုဂ္ဂုဏံ သံဃာဋီ ပညပေသိ၊ နိဿိဒိ သတ္တာ ပလ္လင်္ဂံ အာဘုဇိတွာ။ ဘိက္ခု-သံဃောပိ တထာဂတံ ဝဋ္ဋိတွာ ပရိဝါရေတွာ နိဿိဒိ။ အထ သတ္တာ “ဣဒံ တာဝ ဘန္တေ အမှာကံ ပါကဋံ၊ အတိတံ ပဋိစ္ဆန္တံ၊ တံ နော ပါကဋံ ကရေထာ”တိ ဘိက္ခုဟိ အာယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ မဂခရဋ္ဌေ တသ္မိံ ယေဝ ပဒေသေ ဗောဓိသတ္တော ဝဋ္ဋကယောနိယံ ပဋိသန္တိ ဂဟေတွာ မာတုကုစ္ဆိတော ဇာတော အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ နိက္ခန္တကာလေ မဟာဂေဏ္ဍကပ္ပမာဏော^၁ ဝဋ္ဋကပေါတကော အဟောသိ။ အသ နံ မာတာပိတရော ကုလာဝကေ နိပဇ္ဇာပေတွာ မုခတုဏ္ဍကေန ဂေါစရံ အာဟရိတွာ ပေါသေန္တိ။ တဿ ပက္ခေ ပဿာရေတွာ အာကာသေ ဂမနဗလံ ဝါ ပါဒေ ဥက္ခိပိတွာ ထလေ ဂမနဗလံ ဝါ နတ္ထိ။ တဉ္စ ပဒေသံ သံဝစ္ဆရေ သံဝစ္ဆရေ ဒါဝဂ္ဂိ ဂဏှာတိ၊ သော တသ္မိမ္ပိ သမယေ မဟာရဝံ ရဝန္တော တံ ပဒေသံ ဂဏှိ၊ သကုဏသံဃာ အတ္တနော အတ္တနော ကုလာဝကေဟိ နိက္ခမိတွာ မရဏဘယဘိတာ ဝိရဝန္တော ပလာယန္တိ၊ ဗောဓိသတ္တဿပိ မာတာပိတရော မရဏဘယဘိတာ ဗောဓိသတ္တံ ဆဋ္ဌေတွာ ပလာယိံသု။ ဗောဓိသတ္တော ကုလာဝကေ နိပဇ္ဇကောဝ ဂီဝံ ဥက္ခိပိတွာ အဝတ္ထရိတွာ အာဂစ္ဆန္တံ အဂ္ဂိ ဝိသ္ဿာ စိန္တေသိ “သစေ မယံ ပက္ခေ ပဿာရေတွာ အာကာသေန ဂမနဗလံ ဘဝေယျ၊ ဥပ္ပတိတွာ အညတ္ထ ဂစ္ဆေယျ။ သစေ ပါဒေ ဥက္ခိပိတွာ ဂမနဗလံ ဘဝေယျ၊ ပဒဝါရေန အညတ္ထ ဂစ္ဆေယျ။ မာတာပိတရောပိ ခေါ မေ မရဏဘယဘိတာ မံ ဧကကံ ပဟာယ အတ္တာနံ ပရိတ္တာယန္တော ပလာတာ။ ဣဒါနိ မေ အညံ ပဋိသရဏံ နတ္ထိ၊ အတာဏောမိ အသရဏော၊ ကိံ န ခေါ အဇ္ဇေ မယာ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ။

အထဿ တေဒဟောသိ “ဣမသ္မိံ လောကေ သီလဂုဏော နာမ အတ္ထိ၊ သစ္စဂုဏော နာမ အတ္ထိ၊ အတိတေ ပါရမိယော ပူရေတွာ ဗောဓိမူလေ နိဿိဒိတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ သီလသမာဓိပညာပိမုတ္တိပိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နာ သစ္စာနုဒ္ဒယကာရုညခန္တိသမန္နာဂတာ သဗ္ဗသတ္တေသု သမပ္ပဝတ္တမေတ္တာဘာဝနာ

သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါ နာမ အတ္ထိ၊ တေဟိ စ ပဋိဝိဒ္ဓါ ဓမ္မဂုဏာ နာမ အတ္ထိ၊ မယိ စာပိ
ဧကံ သစ္စံ အတ္ထိ၊ သံဝိဇ္ဇမာနော ဧကော သဘာဝဓမ္မော ပညာယတိ၊ တသ္မာ
အတီတေ ဗုဒ္ဓေ စေဝ တေဟိ ပဋိဝိဒ္ဓဂုဏေ စ အာဝဇ္ဇေတွာ မယိ ဝိဇ္ဇမာနံ
သစ္စသဘာဝဓမ္မံ ဂဟေတွာ သစ္စကိရိယံ ကတွာ အဂ္ဂိံ ပဋိက္ခမာပေတွာ အဇ္ဇ
မယာ အတ္တနော စေဝ သေသသကုဏာနဉ္စ သောတ္ထိဘာဝံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ။
တေန ဝုတ္တံ—

“အတ္ထိ လောကေ သီလဂုဏော၊ သစ္စံ သောစေယုနုဒ္ဓယာ။
တေန သစ္စေန ကာဟာမိ၊ သစ္စကိရိယမနုတ္တရံ”။

အာဝဇ္ဇေတွာ ဓမ္မဗလံ၊ သရိတွာ ပုဗ္ဗကေ ဇိနေ။
သစ္စဗလမဝဿာယ၊ သစ္စကိရိယမကာသဟ”န္တိ ၂။

အထ ဗောဓိသတ္တော အတီတေ ပရိနိဗ္ဗုတာနံ ဗုဒ္ဓါနံ ဂုဏေ အာဝဇ္ဇေတွာ
အတ္တနိ ဝိဇ္ဇမာနံ သစ္စသဘာဝံ အာရဗ္ဘ သစ္စကိရိယံ ကရောန္တော ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၃၅။ “သန္တိ ပက္ခာ အပတနာ၊ သန္တိ ပါဒါ အဝဉ္စနာ။
မာတာပိတာ စ နိက္ခန္တာ၊ ဇာတဝေဒ ပဋိက္ခမာ”တိ။

တတ္ထ သန္တိ ပက္ခာ အပတနာတိ မယံ ပက္ခာ နာမ အတ္ထိ ဥပလဗ္ဘန္တိ၊ နော
စ ခေါ သက္ကာဧတေဟိ ဥပ္ပတိတုံ အာကာသေန ဂန္တန္တိ အပတနာ။ သန္တိ ပါဒါ
အဝဉ္စနာတိ ပါဒါပိ မေ အတ္ထိ၊ တေဟိ ပန ဝဉ္စိတုံ ပဒဝါရဂမနေန ဂန္တိ
န သက္ကာတိ အဝဉ္စနာ။ မာတာပိတာ စ နိက္ခန္တာတိ ယေ စ မံ အညတ္ထ
နေယျံ၊ တေပိ မရဏဘယေန မာတာပိတရော နိက္ခန္တာ။ ဇာတဝေဒါတိ
အဂ္ဂိံ အာလပတိ။ သော ဟိ ဇာတောဝ ဝေဒယတိ ပညာယတိ၊ တသ္မာ
“ဇာတဝေဒါ”တိ ဝုစ္စတိ။ ပဋိက္ခမာတိ ပဋိဂစ္ဆ နိဝတ္တာတိ ဇာတဝေဒံ
အာဏာပေတိ။

ဣတိ မဟာသတ္တော “သစေ မယံ ပက္ခာနံ အတ္ထိဘာဝေါ၊ တေ စ
ပဿာရေတွာ အာကာသေ အပတနဘာဝေါ၊ ပါဒါနံ အတ္ထိဘာဝေါ၊
တေ စ ဥက္ခိပိတွာ အဝဉ္စနဘာဝေါ၊ မာတာပိတုနံ မံ ကုလာဝကေယေဝ
ဆဉ္ဇေတွာ ပလာတဘာဝေါ စ သစ္စောပိ သဘာဝဘူတောယေဝ၊ ဇာတဝေဒ

တောန သစ္စေန တံ ဣတော ပရိက္ခမာ”တိ ကုလာဝကေ နိပန္နကောဝ သစ္စ-
ကိရိယံ အကာသိ။ တဿ သဟ သစ္စကိရိယာယ သောဠသကရိသမတ္တေ ဌာနေ
ဇာတဝေဒေါ ပဋိက္ခမိ။ ပဋိက္ခမန္တော စ န ဈာယမာနောဝ အညံ ဂတော၊
ဥဒကေ ပန ဩပိလာပိတာ ဥက္ကာ ဝိယ တတ္ထေဝ နိဗ္ဗာယိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“သဟ သစ္စေ ကတေ မယံ၊ မဟာပဇ္ဇလိတော သိဒ္ဓိ။
ဝဇ္ဇေသိ သောဠသ ကရိသာနိ၊ ဥဒကံ ပတွာ ယထာ သိဒ္ဓိ”တိ။

တံ ပန ဌာနံ သကလေပိ ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ အဂ္ဂိနာ အနဘိဘဝနီယတ္တာ
ကပ္ပဋိယပါဠိဟာရိယံ နာမ ဇာတံ။ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော သစ္စကိရိယံ ကတွာ
ဇီဝိတပရိယောသာနေ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣမဿ ဝနဿ အဂ္ဂိနာ အနဇ္ဈောတ္တရဏံ ဧတရဟိ
မယံ ဗလံ၊ ပေါရာဏံ ပနေတံ ဝဋ္ဋပေါတကကာလေ မယုမေဝ သစ္စဗလ”န္တိ
ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ
ကေဓိ သောတာပန္နာ အဟေသုံ၊ ကေဓိ သကဒါဂါမိနော၊ ကေဓိ အနာ-
ဂါမိနော၊ ကေဓိ အရဟတ္တံ ပတ္တာတိ။ သတ္တာပိ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ မာတာပိတရော ဧတရဟိ မာတာပိတရောဝ အဟေသုံ၊
ဝဋ္ဋကရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝဋ္ဋကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-သကုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆)

ယံ နိဿိတာဘိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒဗုပဏ္ဏသာလံ ဘိက္ခု၊
အာရဟ္တ ကထေသိ။ ဧကော ကိရ ဘိက္ခု သတ္တု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ
ဇေတဝနတော နိက္ခမ္မ ကောသလေသု ဧကံ ပစ္စန္နဂါမံ နိဿာယ ဧကသ္မိံ
အရညသေနာသနေ ဝသတိ။ အထဿ ပဌမမာသေယေဝ ပဏ္ဏသာလာ
ဥယျိတ္ထ။ သော “ပဏ္ဏသာလာ မေ ဒဗု၊ ဒုက္ခံ ဝသာမီ”တိ မနုဿာနံ အာစိက္ခိ။
မနုဿာ “ဣဒါနိ နော ခေတ္တံ ပရိသုက္ခံ၊ ကေဒါရေ ပါယေတွာ ကရိဿာမ”၊
တသ္မိံ ပါယိတေ “ဗိဇီ ဝပိတွာ”၊ ဗိဇေ ဝုတ္တေ “ဝတိံ ကတွာ”၊ ဝတိယာ
ကတာယ “နိဒ္ဒါယိတွာ၊ လာယိတွာ၊ မဒ္ဒိတွာ”တိ ဧဝံ တံ တံ ကမ္ပံ အပဒိသန္တာ-
ယေဝ တေမာသံ ဝိတိနာမေသုံ။ သော ဘိက္ခု တေမာသံ အဇ္ဈောကာသေ ဒုက္ခံ

ဝသန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝဇေတွာ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိ။ ပဝါရေတွာ ပန သတ္တု သန္တိကံ ဂန္တော ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတ္တာ “ကိ” ဘိက္ခု သုခေန ဝသံဝုတ္တောသိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ တေ မတ္ထကံ ပတ္တ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိတွာ “သေနာသနသပ္ပါယဿ မေ အဘာ-
ဝေန ကမ္မဋ္ဌာနံ မတ္ထကံ န ပတ္တ”န္တိ အာဟ။ သတ္တာ “ပုဗ္ဗေ ဘိက္ခု တိရစ္ဆာန-
ဂတာပိ အတ္တနော သပ္ပါယာသပ္ပါယံ ဇာနိံသု၊ တံ ကသ္မာ န အညာသိ”တိ
ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သကုဏယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သကုဏသံဃပရိဝုတော အရညာယတနေ သာခါဝိဋ္ဌပသမ္ပန္တံ မဟာရက္ခံ နိဿာယ ဝသတိ။ အထေကဒိဝသံ တဿ ရုက္ခဿ သာခါသု အညမညံ ခံသန္တိသု စုဏ္ဏံ ပတတိ၊ ရူမော ဥဋ္ဌာတိ။ တံ ဒိသ္မာ ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “ဣမာ ဒွေ သာခါ ဧဝံ ခံသမာနာ အဂ္ဂိံ ဝိဿဇ္ဇေသန္တိ၊ သော ပတိတွာ ပုရာဏပဏ္ဏာနိ ဂဏှိဿတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဣမဗ္ဗိ ရက္ခံ ဈာပေဿတိ၊ န သက္ကာ ဣဓ အမှေဟိ ပသိတုံ၊ ဣတော ပလာယိတွာ အညတ္ထ ဂန္တု ဝဋ္ဋတိ”တိ။ သော သကုဏသံဃဿ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၆။ “ယံ နိဿိတာ ဇဂတိရူဟံ ဝိဟင်္ဂမာ၊ သွာယံ အဂ္ဂိံ ပမုဉ္ဇတိ။
ဒိသာ ဘဇေထ ဝက္ကင်္ဂါ၊ ဇာတံ သရဏတော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ ဇဂတိရူဟန္တိ ဇဂတိ ဝုစ္စတိ ပထဝီ၊ တတ္ထ ဇာတတ္တာ ရုက္ခော “ဇဂတိရူဟော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဝိဟင်္ဂမာတိ ဝိဟံ ဝုစ္စတိ အာကာသံ၊ တတ္ထ ဂမနတော ပက္ခိ “ဝိဟင်္ဂမာ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဒိသာ ဘဇေထာတိ ဣမံ ရက္ခံ မုဉ္ဇိတွာ ဣတော ပလာယန္တာ စတဿော ဒိသာ ဘဇေထ။ ဝက္ကင်္ဂါတိ သကုဏေ အာလပတိ။ တေ ဟိ ဥတ္တမင်္ဂံ ဂလံ ကဒါစိ ကဒါစိ ဝက်ံ ကရေန္တိ၊ တသ္မာ “ဝက္ကင်္ဂါ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဝက်ံ ဝါ တေသံ ဥဘောသု ပဿေသု ပက္ခာ ဇာတာတိ ဝက္ကင်္ဂါ။ ဇာတံ သရဏတော ဘယန္တိ အမှာကံ အဝဿယရုက္ခတောယေဝ ဘယံ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဧထ အညတ္ထ ဂန္တမာတိ။

ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနကရာ ပဏ္ဍိတသကုဏာ တေန သဒ္ဓိံ ဧကပ္ပဟာရေ-
နေဝ ဥပ္ပတိတွာ အညတ္ထ ဂတာ။ ယေ ပန အပဏ္ဍိတာ၊ တေ “ဧဝမေဝ
ဧသ မိန္ဒုမတ္တေ ဥဒကေ ကုမ္ဘိလေ ပဿတိ”တိ တဿ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ
တတ္ထေဝ ဝသိံသု။ တတော န စိရဿေဝ ဗောဓိသတ္တေန စိန္တိတာကာရေနေဝ
အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တံ ရက္ခံ အဂ္ဂဟေသိ။ ရူမေသု စ ဇာလာသု စ ဥဋ္ဌိတာသု

ရူမန္တာ သကုဏာ အညတ္တ ဂန္တံ နာသက္ခိံသု၊ အဂ္ဂိမိ ပတိတွာ ပတိတွာ
ဝိနာသံ ပါပုဏ်ံသု။

သတ္တာ “ဧဝံ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ တိရစ္ဆာနဂတာပိ ရုက္ခဂ္ဂေ ဝသန္တာ အတ္တနော
သပ္ပါယာသပ္ပါယံ ဇာနန္တိ၊ တံ ကဿ န အညာသိ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ
အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု
သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတော။ သတ္တာပိ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနကရာ သကုဏာ ဗုဒ္ဓပရိသာ
အဟေသုံ၊ ပဏ္ဍိတသကုဏော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သကုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-တိတ္ထိရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇)

ယေ ဝုဗ္ဗမပစာယန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ သာဝတ္ထိံ ဂစ္ဆန္တော သာရိပုတ္တတ္ထေ-
ရဿ သေနာသနပဋိဗာဟနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကေန ဟိ
ဝိဟာရံ ကာရေတွာ ဒူတေ ပေသိတေ သတ္တာ ရာဇဂဟာ နိက္ခမ္မ ဝေသာလိံ
ပတွာ တတ္ထ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ “သာဝတ္ထိံ ဂမိဿာမိ”တိ မဂ္ဂံ ပဋိပဋိ။
တေန စ သမယေန ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ အန္တေဝါသိကာ ပုရတော ပုရတော ဂန္တာ
ထေရာနံ သေနာသနေသု အဂ္ဂဟိတေသွေဝ “ဣဒံ သေနာသနံ အမှာကံ ဥပဇ္ဈာ-
ယဿ၊ ဣဒံ အာစရိယဿ၊ ဣဒံ အမှာကမေဝ ဘဝိဿတိ”တိ သေနာသနာနိ
ပလိဗုန္ဓေန္တိ။ ပစ္ဆာ အာဂတာ ထေရာ သေနာသနာနိ န လဘန္တိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေ-
ရဿာပိ အန္တေဝါသိကာ ထေရဿ သေနာသနံ ပရိယေသန္တာ န လဘိံသု။
ထေရော သေနာသနံ အလဘန္တော သတ္ထု သေနာသနဿ အဝိဒူရေ ဧကသ္မိံ
ရုက္ခမူလေ နိသဇ္ဇာယ စ စက်မေန စ ရတ္ထိံ ဝိတိနာမေသိ။ သတ္တာ ပစ္စုသ-
သမယေ နိက္ခမိတွာ ဥက္ကာသိ၊ ထေရောပိ ဥက္ကာသိ။ ကော ဧသောတိ။
အဟံ ဘန္တေ သာရိပုတ္တောတိ။ သာရိပုတ္တ ဣမာယ ဝေလာယ ဣဓ ကိံ
ကရောသီတိ။ သော တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ ထေရဿ ဝစနံ
သုတွာ “ဣဒါနိ တာဝ မယိ ဇီဝန္တေယေဝ ဘိက္ခု၊ အညမညံ အဂါရဝါ
အပတိဿံ ဝိဟရန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ ကိံ န ခေါ ကရိဿန္တိ”တိ အာဝဇ္ဇန္တဿ
ဓမ္မသံဝေဂေါ ဥဒပါဒိ။

သော ပဘာတာယ ရတ္ထိယာ ဘိက္ခုသံဃံ ဓန္ဒိပါတာပေတွာ ဘိက္ခု၊ ပုစ္ဆိ
“သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခဝေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု၊ ပုရတော ပုရတော ဂန္တာ ထေရာနံ

ဘိက္ခုနံ သေနာသနံ ပဋိဗာဟန္တိ”တိ။ သစ္စံ ဘဂဝါတိ။ တတော ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဂရဟိတော ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ကော န ခေါ ဘိက္ခဝေ အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂေါဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ အရဟတိ”တိ။ ဧကစ္စေ “ခတ္ထိယကုလာ ပဗ္ဗဇိတော”တိ အာဟံသု။ ဧကစ္စေ “ဗြာဟ္မဏကုလာ၊ ဂဟပတိကုလာ ပဗ္ဗဇိတော”တိ။ အပရေ “ဝိနယဓရော၊ ဓမ္မကထိကော၊ ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘိ၊ ဒုတိယဿ၊ တတိယဿ၊ စတုတ္ထဿ ဈာနဿ လာဘိ”တိ။ အပရေ “သောတာပန္နော၊ သကဒါဂါမီ၊ အနာဂါမီ၊ အရဟတ၊ တေဝိဇ္ဇော၊ ဆဋ္ဌဘိညော”တိ အာဟံသု။ ဧဝံ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ အတ္တနော အတ္တနော ရုစိဝသေန အဂ္ဂါသနာဒိရဟာနံ ကထိတကာလေ သတ္တာ အာဟ “န ဘိက္ခဝေ မယံ သာသနေ အဂ္ဂါသနာဒိနိ ပတွာ ခတ္ထိယကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ပမာဏံ၊ န ဗြာဟ္မဏကုလာ ပဗ္ဗဇိတော၊ န ဂဟပတိကုလာ ပဗ္ဗဇိတော၊ န ဝိနယဓရော၊ န သုတ္တန္တိကော၊ န အာဘိဓမ္မိကော၊ န ပဌမဇ္ဈာနာဒိလာဘိနော၊ န သောတာပန္နာဒယော ပမာဏံ၊ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ သာသနေ ယထာဝရံ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဗ္ဗလိကမ္ပံ သာမိစိကမ္ပံ ကာတမ္ပံ၊ အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂေါဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍော လဒ္ဓဗ္ဗော။ ဣဒမေတ္ထ ပမာဏံ။ တသ္မာ ဝုဗ္ဗတရော ဘိက္ခု ဧတေသံ အနုစ္စဝိကော။ ဣဒါနိ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော မယံ အဂ္ဂသာဝကော အနုဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တကော မမာနန္တရံ သေနာသနံ လဒ္ဓု၊ အရဟတိ၊ သော ဣမံ ရတ္ထိံ သေနာသနံ အလဘန္တော ရုက္ခမူလေ ဝိတိနာမေသိ၊ တုမေ ဣဒါနေဝ ဧဝံ အဂါရဝါ အပတိဿာ၊ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ကိန္တိ ကတွာ ဝိဟရိဿထာ”တိ။ အထ နေသံ ဩဝါဒဒါနတ္ထာယ “ပုဗ္ဗေ ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတာပိ ‘န ခေါ ပနေတံ အမှာကံ ပတိရူပံ၊ ယံ မယံ အညမညံ အဂါရဝါ အပတိဿာ အသဘာဂဝုတ္တိနော ဝိဟရေယျာမ၊ အမှေသု မဟလ္လကတရံ ဇာနိတွာ တဿ အဘိဝါဒနာဒိနိ ကရိဿာမာ’တိ သာရကံ ဝိမံသိတွာ ‘အယံ နော မဟလ္လကော’တိ ဥတွာ တဿ အဘိဝါဒနာဒိနိ ကတွာ ဒေဝပထံ ပူရယမာနာ ဂတာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဟိမဝန္တပဒေသေ^၁ ဧကံ မဟာနိဂြောဓံ ဥပနိဿာယ တယော သဟာယာ ဝိဟရိံသု တိတ္ထိရော မက္ကဋ္ဌော ဟတ္ထိတိ။ တေ အညမညံ အဂါရဝါ အပတိဿာ အသဘာဂဝုတ္တိနော အဟေသုံ။ အထ နေသံ ဧတဒဟောသိ “န ယုတ္တံ အမှာကံ ဧဝံ ဝိဟရိတုံ၊ ယန္တုန မယံ ယော နော မဟလ္လကတရော၊

တဿ အဘိဝါဒနာဒီနိ ကရောန္တာ ဝိဟရေယျာမာ”တိ။ “ကော ပန နော မဟလ္လကတရော”တိ စိန္တေန္တာ ဧကဒိဝသံ “အတ္ထေသော ဥပါယော”တိ တယောပိ ဇနာ နိဂြောဓမူလေ နိသီဒိတွာ တိတ္ထိရော စ မက္ကဋ္ဌော စ ဟတ္ထိ° ပုစ္ဆိ°သု “သမ္မ ဟတ္ထိ တံ ဣမံ နိဂြောဓရက္ခံ ကိဝပ္ပမာဏကာလတော ပဋ္ဌာယ ဇာနာသီ”တိ။ သော အာဟ “သမ္မာ အဟံ တရုဏပေါတကကာလေ ဣမံ နိဂြောဓဂစ္ဆံ အန္တရသတ္ထိသု ကတွာ ဂစ္ဆာမိ၊ အဝတ္ထရိတွာ° ဌိတကာလေ စ ပန မေ ဧတဿ အဂ္ဂသာခါ နာဘိ° သန္ဓေတိ၊ ဧဝါဟံ ဣမံ ဂစ္ဆကာလတော ပဋ္ဌာယ ဇာနာမီ”တိ။ ပုန ဥဘောပိ ဇနာ ပုရိမနယေနော မက္ကဋ္ဌံ ပုစ္ဆိ°သု။ သော အာဟ “အဟံ သမ္မာ မက္ကဋ္ဌန္တာပကော သမာနော ဘူမိယံ နိသီဒိတွာ ဂီဝံ အနုက္ခိပိတွာဝ ဣမဿ နိဂြောဓပေါတကဿ အဂ္ဂင်္ကရေ ခါဒါမိ၊ ဧဝါဟံ ဣမံ ခုဒ္ဒကကာလတော ပဋ္ဌာယ ဇာနာမီ”တိ။ အထ ဣတရေ ဥဘောပိ ပုရိမ-နယေနော တိတ္ထိရံ ပုစ္ဆိ°သု။ သော အာဟ “သမ္မာ ပုဗ္ဗေ အသုကသ္မိ° နာမ ဌာနေ မဟာနိဂြောဓရက္ခော အဟောသိ၊ အဟံ တဿ ဖလာနိ ခါဒိတွာ ဣမသ္မိ° ဌာနေ ဝစ္စံ ပါတေသိ°၊ တတော ဧသ ရုက္ခော ဇာတော၊ ဧဝါဟံ ဣမံ အဇာတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဇာနာမိ၊ တသ္မာ အဟံ တုမှေဟိ ဇာတိယာ မဟလ္လကတရော”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ မက္ကဋ္ဌော စ ဟတ္ထိ စ တိတ္ထိရပဏ္ဍိတံ အာဟံသု “သမ္မ တံ အမှေဟိ မဟလ္လကတရော၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ မယံ တဝ သက္ကာရဂရုကာရ-မာနနဝန္တနပူဇနာနိ စေဝ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနအဇ္ဈလိကမ္မသာမီစိကမ္မာနိ စ ကရိဿာမ၊ ဩဝါဒေ စ တေ ဌဿာမ၊ တံ ပန ဣတော ပဋ္ဌာယ အမှာကံ ဩဝါဒါနုသာသနိ° ဒဒေယျာသီ”တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တိတ္ထိရော တေသံ ဩဝါဒံ အဒါသိ၊ သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ သယမ္ဗိ သီလာနိ သမာဒိယိ။ တေ တယောပိ ဇနာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာယ အညမညံ သဂါရဝါ သပ္ပတိဿာ သဘာဂဝုတ္တိနော ဟုတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ ဒေဝလောကပရာယဏာ အဟောသုံ။ တေသံ တိဏ္ဍံ သမာဒါနံ တိတ္ထိရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ နာမ အဟောသိ။

တေ ဟိ နာမ ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတာ အညမညံ သဂါရဝါ သပ္ပတိဿာ ဝိဟရိ°သု၊ တုမှေ ဧဝံ သွာခါတေ ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကသ္မာ အညမညံ အဂါရဝါ အပတိဿာ ဝိဟရထ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣတော ပဋ္ဌာယ တုမှာကံ ယထာဝရံ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဇ္ဈလိကမ္မံ သာမီစိကမ္မံ၊ ယထာဝရံ အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂေါဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍိ၊ န ဣတော ပဋ္ဌာယ စ နဝကတရေန

၁-အန္တရိတွာ (သီ၊ဣ)၊ ဥတ္တရိတွာ (သျှာ)

ရုမုတရော သေနာသနေန ပဋိဗာဟိတဗ္ဗော၊ ယော ပဋိဗာဟေယျ၊ အာပတ္တိ-
ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ ဧဝံ သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ
ဟုတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၇။ “ယေ ရုမုပစာယန္တိ၊ နရာ ဓမ္မဿ ကောဝိဒါ။
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပါသံသာ၊ သမ္ပရာယေ စ သုဂ္ဂတိ”တိ။

တတ္ထ ယေ ရုမုပစာယန္တိတိ ဇာတိရုမု ဝယောရုမု ရုဏရုမုတိ
တယော ရုမု။ တေသု ဇာတိသမ္ပန္နော ဇာတိရုမု နာမ၊ ဝယေ ဌိတော
ဝယောရုမု နာမ၊ ရုဏသမ္ပန္နော ရုဏရုမု နာမ။ တေသု ရုဏသမ္ပန္နော
ဝယောရုမု ဣမသ္မိံ ဌာနေ “ရုမု”တိ အဓိပ္ပေတော။ အပစာယန္တိတိ
ဇေဋ္ဌာပစာယိကကမ္မေန ပူဇေန္တိ။ ဓမ္မဿ ကောဝိဒါတိ ဇေဋ္ဌာပစာယနဓမ္မဿ
ကောဝိဒါ ကုသလာ။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ။ ပါသံ-
သာတိ ပသံသာရဟာ။ သမ္ပရာယေ စ သုဂ္ဂတိတိ သမ္ပရေတဗ္ဗေ ဣမံ လောကံ
ဟိတွာ ဂန္တဗ္ဗေ ပရလောကေပိ တေသံ သုဂတိယေဝ ဟောတိတိ။ အယံ
ပနေတ္ထ ပိဏ္ဏတ္ထော—ဘိက္ခဝေ ခတ္တိယာ ဝါဟောန္တ၊ ပြာဟူဏာ ဝါ ဝေဿာ
ဝါ သုဒ္ဓါ ဝါ ဂဟဋ္ဌာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ တိရစ္ဆာနဂတာ ဝါ၊ ယေ ကေဝိ
သတ္တာ ဇေဋ္ဌာပစိတိကမ္မေ ဆေကာ ကုသလာ ရုဏသမ္ပန္နာနံ ဝယော-
ရုမုနံ အပစိတိံ ကရေန္တိ၊ တေ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဇေဋ္ဌာပစိတိ-
ကာရကာတိ ပသံသံ ဝဏ္ဏနံ ထောမနံ လဘန္တိ၊ ကာယဿ စ ဘေဒါ သဂ္ဂေ
နိဗ္ဗတ္တန္တိတိ။

ဧဝံ သတ္တာ ဇေဋ္ဌာပစိတိကမ္မဿ ဂုဏံ ကထေတွာ အနုသန္တိံ သဇ္ဇေတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဟတ္ထိနာဂေါ မောဂ္ဂလ္လာနော အဟောသိ၊
မက္ကဇ္ဇော သာရိပုတ္တော၊ တိတ္ထိရပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တိတ္ထိရဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ဗကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၈)

နာစွန္တံ နိကတိပ္ပညောတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော စိဝရဝဗုဒ္ဓံ ဘိက္ခု အာရတ္တ ကထေသိ။ ဧကော ကိရ ဇေတဝနဝါသိကော ဘိက္ခု ယံကိဉ္စိ စိဝရေ ကတ္တဗ္ဗံ ဆေဒနသန္ဓနဝိစာရဏသိဗ္ဗနာဒိကံ ကမ္ပံ၊ တတ္ထ သုကုသလော။ သော တာယ ကုသလတာယ စိဝရံ ဝဓေတိ၊ တသ္မာ “စိဝရဝဗုဒ္ဓော”တွေဝ ပညာယိတ္ထ။ ကိံ ပနေသ ကရောတိတိ? ဇိဏ္ဏပိလောတိကာသု ဟတ္ထကမ္ပံ ဒဿေတွာ သုဗဿိကံ မနာပံ စိဝရံ ကတွာ ရဇနပရိယောသာနေ ပိဋ္ဌောဒကေန ရဇိတွာ သင်္ခေန ဃံသိတွာ ဥဇ္ဇလံ မနညံ ကတွာ နိက္ခိပတိ။ စိဝရကမ္ပံ ကာတုံ အဇာနန္တာ ဘိက္ခု။ အဟတေ သာဠကေ ဂဟေတွာ တဿ သန္တိကံ အာဂန္တာ “မယံ စိဝရံ ကာတုံ န ဇာနာမ၊ စိဝရံ နော ကတွာ ဒေထာ”တိ ဝဒန္တိ။ သော “စိဝရံ အာဂုသော ကရိယမာနံ စိရေန နိဋ္ဌာတိ၊ မယာ ကတစိဝရမေဝ အတ္ထိ၊ ဣမေ သာဠကေ ဌပေတွာ တံ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆထာ”တိ နိဟရိတွာ ဒဿေတိ။ တေ တဿ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိမေဝ ဒိသ္မာ အန္တရံ အဇာနန္တာ “ထိရ”န္တိ သညာယ အဟတသာဠကေ စိဝရဝဗုဒ္ဓကဿ ဒတွာ တံ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ တံ တေဟိ ထောက် ကိလိဋ္ဌကာလေ ဥဏှောဒကေန ဓောဝိယမာနံ အတ္တနော ပကတိံ ဒဿေတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဇိဏ္ဏဌာနံ ပညာယတိ၊ တေ ဝိပ္ပုဋိသာရိနော ဟောန္တိ။ ဧဝံ အာဂတာဂတေ ပိလောတိကာဟိ ဝဇ္ဇေန္တော သော ဘိက္ခု သဗ္ဗတ္ထ ပါကဠော ဇာတော။

ယထာ စေသ ဇေတဝနေ၊ တထာ အညတရသ္မိံ ဂါမကေပိ ဧကော စိဝရဝဗုဒ္ဓော လောကံ ဝဇ္ဇေတိ။ တဿ သမ္ဘတ္တာ ဘိက္ခု။ “ဘန္တေ ဇေတဝနေ ကိရ ဧကော စိဝရဝဗုဒ္ဓော ဧဝံ လောကံ ဝဇ္ဇေတိ”တိ အာရောစေသုံ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “ဟန္တာဟံ တံ နဂရဝါသိကံ ဝဇ္ဇေမိ”တိ ပိလောတိကစိဝရံ အတိမနာပံ ကတွာ သုရတ္တံ ရဇိတွာ တံ ပါရုပိတွာ ဇေတဝနံ အဂမာသိ။ ဣတရော တံ ဒိသ္မာဝ လောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ “ဘန္တေ ဣမံ စိဝရံ တုမေဟိ ကတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အာမာဂုသောတိ။ ဘန္တေ ဣမံ စိဝရံ မယံ ဒေထ၊ တုမေ အညံ လဘိဿထာတိ။ အာဂုသော မယံ ဂါမဝါသိကာ ဒုလ္လဘပစ္စယာ၊ ဣမာဟံ တုယံ ဒတွာ အတ္တနာ ကိံ ပါရုပိဿာမိတိ။ ဘန္တေ မမ သန္တိကေ အဟတသာဠကာ အတ္ထိ၊ တေ ဂဟေတွာ တုမှာကံ စိဝရံ ကရောထာတိ။ “အာဂုသော မယာ ဧတ္ထ ဟတ္ထကမ္ပံ ဒဿိတံ၊ တယိ ပန ဧဝံ ဝဒန္တေ ကိံ သက္ကာ ကာတုံ၊ ဂဏှာဟိ န”န္တိ တဿ ပိလောတိကစိဝရံ ဒတွာ အဟတသာဠကေ အာဒါယ တံ ဝဇ္ဇေတွာ ပက္ကာမိ။

ဇေတဝနဝါသိကောပိ တံ စီဝရံ ပါရုပိတွာ ကတိပါဟစ္စယေန ဥဏှောဒကေန ဓောဝန္တော ဇိဏ္ဏပိလောတိကဘာဝံ ဒိသ္မာ လဇ္ဇိတော “ဂါမဝါသိစီဝရ-
ဝစုကေန ကိရ ဇေတဝနဝါသိကော ဝဠိတော”တိ တဿ ဝဠိတဘာဝေါ
သံဃမဇ္ဈေ ပါကဋ္ဌော ဇာတော။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု မဗ္ဗသဘာယံ တံ ကထံ ကထေန္တာ နိသီဒိံ သူ။ သတ္ထာ
အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။
တေ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ “န ဘိက္ခဝေ ဇေတဝနဝါသိ စီဝရဝစုကော
ဣဒါနေဝ အညေ ဝဇ္ဇေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝဇ္ဇေသိယေဝ။ န ဂါမဝါသိကေနာပိ
ဣဒါနေဝ ဒေ ဇေတဝနဝါသိ စီဝရဝစုကော ဝဠိတော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝဠိတော-
ယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဧကသ္မိံ အရညာယတနေ ဗောဓိသတ္တော အညတရံ ပဒုမသရံ
နိဿာယ ဌိတေ ဝရဏရုက္ခေ ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဒါ အညတရသ္မိံ
နာတိမဟန္တေ သရေ နိဒါဃသမယေ ဥဒကံ မန္တံ အဟောသိ၊ ဗဟူ စေတ္ထ
မစ္ဆာ ဟောန္တိ။ အထေကော ဗကော တေ မစ္ဆေ ဒိသ္မာ “ဧကေန ဥပါယေန
ဣမေ မစ္ဆေ ဝဇ္ဇေတွာ ခါဒိဿာမိ”တိ ဂန္တာ ဥဒကပရိယန္တေ စိန္တေန္တော
နိသီဒိ။ အထ နံ မစ္ဆာ ဒိသ္မာ “ကိံ အယျ စိန္တေန္တော နိသိန္နောသိ”တိ ပုစ္ဆိံ သူ။
တုမှာကံ စိန္တေန္တော နိသိန္နောမ္ပိတိ။ ကိံ အမှာကံ စိန္တေသိ အယျာတိ။ “ဣမသ္မိံ
သရေ ဥဒကံ ပရိတ္တံ၊ ဂေါစရော မန္တော၊ နိဒါဃော စ မဟန္တော၊ ဣဒါနိမေ
မစ္ဆာ ကိံ နာမ ကရိဿန္တိ”တိ တုမှာကံ စိန္တေန္တော နိသိန္နောမ္ပိတိ။ အထ
ကိံ ကရောမ အယျာတိ။ တုမှေ သစေ မယံ ဝစနံ ကရေယျာထ၊ အဟံ ဝေါ
ဧကေကံ မုခတုဏှကေန ဂဟေတွာ ဧကံ ပဉ္စဝဏှပဒုမသဉ္စန္တံ မဟာသရံ
နေတွာ ဝိဿဇ္ဇေယျန္တိ။ အယျ ပဌမကပ္ပိကတော ပဌာယ မစ္ဆာနံ စိန္တနက-
ဗကော နာမ နတ္ထိ၊ တံ အမှေသု ဧကေကံ ခါဒိတုကာမောသိတိ။ နာဟံ
တုမှေ မယံ သဒ္ဓဟန္တေ ခါဒိဿာမိ။ သစေ ပန သရဿ အတ္ထိဘာဝံ မယံ
န သဒ္ဓဟထ၊ ဧကံ မစ္ဆံ မယာ သဒ္ဓိံ သရံ ပဿိတုံ ပေသေထာတိ။ မစ္ဆာ
တဿ သဒ္ဓဟိတွာ “အယံ ဇလေပိ ထလေပိ သမတ္တော”တိ ဧကံ ကာဠမဟာ-
မစ္ဆံ အဒိသု “ဣမံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆထာ”တိ။ သော တံ ဂဟေတွာ နေတွာ
သရေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ သဗ္ဗံ သရံ ဒေသေတွာ ပုန အာနေတွာ တေသံ မစ္ဆာနံ
သန္တိကေ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော တေသံ မစ္ဆာနံ သရဿ သမ္ပတ္တိံ ဝဏှေသိ။

တေ တဿ ကထံ သုတွာ ဂန္တကာမာ ဟုတွာ “သာဓု အယျ၊ အမေ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆာဟိ”တိ။ အာဟံသု။

ဗကော ပဌမံ တံ ကာဠမဟာမစ္ဆမေဝ ဂဟေတွာ သရတီရံ နေတွာ သရံ ဒဿေတွာ သရတီရေ ဇာတေ ဝရဏရက္ခေ နိလိယိတွာ တံ ဝိဇ္ဇပန္နရေ ပက္ခိပိတွာ တုဏ္ဏေန ဝိဇ္ဇန္တော ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ မံသံ ခါဒိတွာ ကဏ္ဍကေ ရုက္ခမူလေ ပါတေတွာ ပုန ဂန္တော “ဝိဿဋ္ဌော မေ သော မစ္ဆော၊ အညော အာဂစ္ဆတူ”တိ ဧတေနပါယေန ဧကေကံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗေ မစ္ဆေ ခါဒိတွာ ပုန အာဂတော ဧကံ မစ္ဆမ္ပိ နာဒ္ဒဿ။ ဧကော ပနေတ္ထ ကက္ကဋ္ဌကော အဝ-
သိဋ္ဌော။ ဗကော တမ္ပိ ခါဒိတုကာမော ဟုတွာ “ဘော ကက္ကဋ္ဌက မယာ သဗ္ဗေတေ မစ္ဆော နေတွာ ပဒုမသဉ္စန္တေ မဟာသရေ ဝိဿဇ္ဇိတာ၊ ဧဟိ တမ္ပိ နေဿာမီ”တိ။ မံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တော ကထံ ဂဏှိဿသီတိ။ ခုံသိတွာ ဂဏှိဿာမီတိ။ တံ ဧဝံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တော မံ ပါတေဿသိ၊ နာဟံ တယာ သဒ္ဓိံ ဂမိဿာမီတိ။ မာ ဘာယိ၊ အဟံ တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဂဟေတွာ ဂမိဿာမီတိ။ ကက္ကဋ္ဌကော စိန္တေသိ “ဣမဿ မစ္ဆေ နေတွာ သရေ ဝိဿဇ္ဇနံ နာမ နတ္ထိ။ သစေ ပန မံ သရေ ဝိဿဇ္ဇေဿတိ၊ ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ။ နော စေ ဝိဿဇ္ဇေဿတိ၊ ဂိဝမဿ ဆိန္ဒိတွာ ဇီဝိတံ ဟရိဿာမီ”တိ။

အထ နံ ဝေမာဟ “သမ္ပ ဗက န ခေါ တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဂဟေတုံ သက္ခိဿသိ၊ အမှာကံ ပုန ဂဟဏံ သုဂ္ဂဟဏံ၊ သစာဟံ အဋ္ဌေဟိ တဝ ဂိဝံ ဂဟေတုံ လဘိဿာမိ၊ တဝ ဂိဝံ သုဂ္ဂဟိတံ ကတွာ တယာ သဒ္ဓိံ ဂမိဿာမီ”တိ။ သော တံ “ဝဇ္ဇေတုကာမော သေ မ”န္တိ အဇာနန္တော “သာဓု”တိ သမ္ပဋိန္တိ။ ကက္ကဋ္ဌကော အတ္တနော အဋ္ဌေဟိ ကမ္မာရသဏ္ဍာသေန ဝိယ တဿ ဂိဝံ သုဂ္ဂဟိတံ ကတွာ “ဣဒါနိ ဂစ္ဆာ”တိ အာဟ။ သော တံ နေတွာ သရံ ဒဿေတွာ ဝရဏရက္ခာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ ကက္ကဋ္ဌကော အာဟ “မာတုလ အယံ သရော ဧတ္တော၊ တံ ပန ဣတော ကိံ နေသီ”တိ။ ဗကော “န တေ မာတုလော အဟံ၊ န ဘဂိနိပုတ္တောသိ ဝတ မေ တွ”န္တိ ဝတွာ “တံ ‘သေ မံ ဥက္ခိပိတွာ ဝိစရန္တော မယံ ဒါသော’တိ သညံ ကရေသိ မညေ၊ ပဿေတံ ဝရဏရက္ခဿ မူလေ ကဏ္ဍ-
ကရာသိ၊ ယထာ မေ တေ သဗ္ဗေ မစ္ဆော ခါဒိတာ၊ တမ္ပိ တထေဝ ခါဒိဿာမီ”တိ အာဟ။ ကက္ကဋ္ဌကော “ဧတေ မစ္ဆော အတ္တနော ဗာလတာယ တယာ ခါဒိတာ၊ အဟံ ပန တေ မံ ခါဒိတုံ န ဒဿာမိ၊ တညေဝ ပန ဝိနာသံ ပါပေဿာမိ။

တို့ ဟိ ဗာလတာယ မယာ ဝဠိတဘာဝံ န ဇာနာသိ၊ မရန္တာ ဥဘောပိ မရိဿာမ၊ အဟံ^၁ တေ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ ဘူမိယံ ခိပိဿာမိ”တိ ဝတွာ ကမ္မာရ-
သဏ္ဌာသေန ဝိယ အဠေဟိ တဿ ဂိဝံ နိပ္ပိဋ္ဌေသိ။ သော ဝိဝဋ္ဌေန^၂ မုခေန
အက္ခိဟိ အဿုနာ ပဿရန္တေန မရဏဘယတဠိတော “သာမိ အဟံ တံ န
ခါဒိဿာမိ၊ ဇိဝိတံ မေ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ ယဒိ ဧဝံ ဩဘရိတွာ မံ သရသ္မိ^၃
ဝိဿဇ္ဇေဟိတိ။ သော နိဝတ္တိတွာ သရမေဝ ဩဘရိတွာ ကက္ကဋ္ဌကံ သရပရိယန္တေ
ပက်ပိဋ္ဌေ ဌပေသိ၊ ကက္ကဋ္ဌကော ကတ္တရိကာယ ကုမုဒနာဉံ ကပ္ပေန္တော ဝိယ
တဿ ဂိဝံ ကပ္ပေတွာ ဥဒကံ ပါဝိသိ။

တံ အတ္ထရိယံ ဒိသ္မာ ဝရဏရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ သာဓုကာရံ
ဒဒမာနာ ဝနံ ဥန္ဒာဒယမာနာ မရုဿရေန ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၈။ “နာစန္ဒန္တံ နိကတိပ္ပညော၊ နိကတျာ သုခမေဓေတိ။

အာရာဓေတိ နိကတိပ္ပညော၊ ဗကော ကက္ကဋ္ဌကာမိဝါ”တိ။

တတ္ထ နာစန္ဒန္တံ နိကတိပ္ပညော၊ နိကတျာ သုခမေဓေတိတိ နိကတိ ဝုစ္စတိ
ဝဉ္ဇနာ၊ နိကတိပ္ပညော ဝဉ္ဇနပညော ပုဂ္ဂလော တာယ နိကတျာ နိကတိယာ
ဝဉ္ဇနာယ န အစန္ဒန္တံ သုခမေဓေတိ၊ နိစ္စကာလေ သုခသ္မိ^၄ယေဝ ပတိဋ္ဌာတုံ န
သက္ကောတိ၊ ဧကံသေန ပန ဝိနာသံ ပါပုဏာတိယေဝါတိ အတ္ထော။ အာရာဓေ-
တိတိ ပဋိလဘတိ။ နိကတိပ္ပညောတိ ကေရာဋ္ဌိကဘာဝံ သိက္ခိတပညော ပါပ-
ပုဂ္ဂလော အတ္တနာ ကတဿ ပါပဿ ဖလံ အာရာဓေတိ ပဋိလဘတိ ဝိန္ဒတိတိ
အတ္ထော။ ကထံ? ဗကော ကက္ကဋ္ဌကာမိဝ၊ ယထာ ဗကော ကက္ကဋ္ဌကာ ဂိဝဇ္ဇေဒံ
ပါပုဏာတိ၊ ဧဝံ ပါပပုဂ္ဂလော အတ္တနာ ကတပါပတော ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဝါ
သမ္ပရာယေ ဝါ ဘယံ အာရာဓေတိ ပဋိလဘတိတိ၊ ဣမမတ္ထံ ပကာသေန္တော
မဟာသတ္ထော ဝနံ ဥန္ဒာဒေန္တော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

သတ္ထာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဂါမဝါသီစီဝရဝုဓုကေနော ဝဠိတော၊
အဘိတေပိ ဝဠိတောယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိ^၅
သဋ္ဌောဘူ ဇာဘကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သော ဗကော ဇေတဝနဝါသီ
စီဝရဝုဓုကော အဟောသိ၊ ကက္ကဋ္ဌကော ဂါမဝါသီ စီဝရဝုဓုကော၊ ရုက္ခ-
ဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗကဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

ဇ-နန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉)

မညေ သောဝဏ္ဏယော ရာသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရံ အာရတ္တ ကဇေသိ။ သော ကိရ ဘိက္ခု သုဒ္ဓစော အဟောသိ ဝစနက္ခမော၊ ထေရဿ မဟန္တေနဿာဟေန ဥပကာရံ ကရောတိ။ အထေကံ သမယံ ထေရော သတ္တာရံ အာပုစ္ဆိတွာ စာရိကံ စရန္တော ဒက္ခိဏာဂိရိဇနပဒံ အဂမာသိ။ သော ဘိက္ခု တတ္ထ ဂတကာလေ မာနတ္ထဒ္ဓေါ ဟုတွာ ထေရဿ ဝစနံ န ကရောတိ။ “အာရုဿော ဣဒံ နာမ ကရောဟိ”တိ ဝုတ္တေ ပန ထေရဿ ပဋိပက္ခော ဟောတိ။ ထေရော တဿ အာသယံ န ဇာနာတိ။ သော တတ္ထ စာရိကံ စရိတွာ ပုန ဇေတဝနံ အာဂတော။ သော ဘိက္ခု ထေရဿ ဇေတဝနဝိဟာရံ အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ပုန တာဒိသောဝ ဇာတော။ ထေရော တထာဂတဿ အာရောစေသိ “ဘန္တေ မယံ ဧကော သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဧကသ္မိ” ဌာနေ သတေန ကိဘဒါသော ဝိယ ဟောတိ။ ဧကသ္မိ” ဌာနေ မာနတ္ထဒ္ဓေါ ဟုတွာ ‘ဣဒံ နာမ ကရောဟိ’တိ ဝုတ္တေ ပဋိပက္ခော ဟောတိ”တိ။ သတ္တာ “နဿံ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ ဧဝံသီလော၊ ပုဗ္ဗေပေသ ဧကံ ဌာနံ ဂတော သတေန ကိဘဒါသော ဝိယ ဟောတိ။ ဧကံ ဌာနံ ဂတော ပဋိပက္ခော ပဋိသတ္တု ဟောတိ”တိ ဝတွာ ထေရေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ မာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဧကသ္မိ” ကုဋုမ္ဘိယကုလေ ပဋိသန္ဓိ” ဂဏှိ။ တဿေကော သဟာယကော ကုဋုမ္ဘိကော သယံ မဟလ္လကော၊ ဘရိယာ ပနဿ တရုဏှိ။ သာ တံ နိဿာယ ပုတ္တံ ပဋိလဘိ။ သော စိန္တေသိ “အယံ ဣတ္ထိ တရုဏတ္တာ မမဇ္ဈယေန ကဋ္ဌိဒေဝ ပုရိသံ ဂဟေတွာ ဣမံ ဓနံ ဝိနာသေယျ၊ ပုတ္တဿ မေ န ဒဒေယျ၊ ယန္တုနာဟံ ဣမံ ဓနံ ပထဝိဂတံ ကရေယျ”န္တိ သရေ နန္ဒ နာမ ဒါသံ ဂဟေတွာ အရညံ ဂန္တော ဧကသ္မိ” ဌာနေ တံ ဓနံ နိဒဟိတွာ တဿ အာစိက္ခိတွာ “တာတ နန္ဒ ဣမံ ဓနံ မမဇ္ဈယေန မယံ ပုတ္တဿ အာစိက္ခေယျာသိ၊ မာ စ နံ ပရိစ္စဇေသိ”တိ ဩဝဒိတွာ ကာလမကာသိ။

ပုတ္တောပိဿ အနုက္ကမေန ဝယပ္ပတ္တော ဇာတော။ အထ နံ မာတာ အာဟ “တာတ တဝ ပိတာ နန္ဒ ဒါသံ ဂဟေတွာ ဓနံ နိဓေသိ၊ တံ အာဟရာပေတွာ ကုဋုမ္ဘိ သဏ္ဌပေဟိ”တိ။ သော ဧကဒိဝသံ နန္ဒ အာဟ “မာတုလ အတ္ထိ ကိဋ္ဌိ မယံ ပိတရာ ဓနံ နိဒဟိတ”န္တိ။ အာမ သာမီတိ။

ကုဟိံ တံ နိဒဟိတန္တိ။ အရညေ သာမီတိ။ “တေန ဟိ ဂစ္ဆာမာ”တိ ကုဒ္ဒါလ-
 ပိဋကံ အာဒါယ နိဗ္ဗိဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ “ကဟံ မာတုလ ဓန”န္တိ အာဟ။ နန္ဒော
 အာရယ ဓနမတ္ထကေ ဌတွာ ဓနံ နိဿာယ မာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ “အရေ
 ဒါသိပုတ္တ စေဋ္ဌက ကုတော တေ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဓန”န္တိ ကုမာရံ အက္ခော-
 သတိ။ ကုမာရော တဿ ဖရသဝစနံ သုတွာ အသုဏန္တော ဝိယ “တေန
 ဟိ ဂစ္ဆာမာ”တိ တံ ဂဟေတွာ ပဋိနိဝတ္တိတွာ ပုန ဒွေ တယော ဒိဝသေ
 အတိက္ကမိတွာ အဂမာသိ။ နန္ဒော တထေဝ အက္ခောသတိ။ ကုမာရော တေန
 သဒ္ဓိံ ဖရသဝစနံ အဝတွာဝ နိဝတ္တိတွာ “အယံ ဒါသော ဣတော ပဋ္ဌာယ
 ‘ဓနံ အာစိက္ခိယာမီ’တိ ဂစ္ဆတိ။ ဂန္ဓာ ပန မံ အက္ခောသတိ။ တတ္ထ ကာရဏံ
 န ဇာနာမိ။ အတ္ထိ ခေါ ပန မေ ပိတု သဟာယော ကုဋုမ္ပိကော၊ တံ
 ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဇာနိယာမီ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ
 အာရောစေတွာ “ကိံ န ခေါ တာတ ကာရဏ”န္တိ ပုစ္ဆိ။

ဗောဓိသတ္တော “ယသ္မိံ တေ တာတ ဌာနေ ဌိတော နန္ဒော အက္ခောသတိ။
 တတ္ထေဝ တေ ပိတု သန္တကံ ဓနံ၊ တသ္မာ ယဒါ တေ နန္ဒော အက္ခောသတိ။
 တဒါ နံ ‘ဧဟိ ရေ ဒါသ ကိံ အက္ခောသသီ’တိ အာကမ္မိတွာ တံ ဌာနံ
 ဘိန္နိတွာ ကုလသန္တကံ ဓနံ နိဟရိတွာ ဒါသံ ဥက္ခိပါပေတွာ ဓနံ အာဟရာ”တိ
 ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၉။ “မညေ သောဝဏ္ဏယော ရာသိ၊ သောဝဏ္ဏမာလာ စ နန္ဒကော။
 ယတ္ထ ဒါသော အာမဇာတော၊ ဌိတော ထုလ္လာနိ ဂဇ္ဇတိ”တိ။

တတ္ထ မညေတိ ဧဝံ အဟံ ဇာနာမိ။ သောဝဏ္ဏယောတိ သုန္ဒရော ဝဏ္ဏော
 ဧတေသန္တိ သောဝဏ္ဏာနိ။ ကာနိ တာနိ? ရဇတမဏိကဉ္စနပဝါဠာဒီနိ
 ရတနာနိ။ ဣမသ္မိံ ဟိ ဌာနေ သဗ္ဗာနေတာနိ “သုဝဏ္ဏာနိ”တိ အဓိပ္ပေတာနိ။
 တေသံ ရာသိ သောဝဏ္ဏယော ရာသိ။ သောဝဏ္ဏမာလာ စာတိ တုယံ ပိတု-
 သန္တကာ သုဝဏ္ဏမာလာ စ ဧတ္ထေဝါတိ မညာမိ။ နန္ဒကော ယတ္ထ ဒါသောတိ
 ယသ္မိံ ဌာနေ ဌိတော နန္ဒကော ဒါသော။ အာမဇာတောတိ “အာမ အဟံ
 ဝေါ ဒါသီ”တိ ဧဝံ ဒါသဗျံ ဥပဂတာယ အာမဒါသိသင်္ခါတာယ ဒါသိယာ
 ပုတ္တော။ ဌိတော ထုလ္လာနိ ဂဇ္ဇတိတိ “သော ယသ္မိံ ဌာနေ ဌိတော ထုလ္လာနိ
 ဖရသဝစနာနိ ဝဒတိ။ တတ္ထေဝ တေ ကုလသန္တကံ ဓနံ၊ ဧဝံ အဟံ တံ
 မညာမီ”တိ ဗောဓိသတ္တော ကုမာရဿ ဓနဂ္ဂဟဏူပါယံ အာစိက္ခိ။

ကုမာရော ဗောဓိသတ္တံ ဝဋ်တွာ ဃရံ ဂန္ဓာ နန္ဒံ အာဒါယ နိဗ္ဗိဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ တံ ဓနံ အာဟရေတွာ ကုဋုမ္ပံ သဏ္ဌာပေတွာ ဗောဓိ- သတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌိတော ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကဘွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ “ပုဗ္ဗေ ပဿ ဧဝံသီလောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟ- ရိတွာ အနုသန္ဓိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ နန္ဒော သာရိပုတ္တဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတကုဋုမ္ပိကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

နန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ခဒိရင်္ဂါရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀)

ကာမံ ပတာမိ နိရယန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနာထ- ပိဏ္ဍိကံ^၁ အာရဟ္တ ကသေသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဟိ ဝိဟာရမေဝ အာရဟ္တ စတုပညာသကောဋိဓနံ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပရိစ္စဇိတွာ ဝိကိရိတွာ ဌပေတွာ တိဏိ ရတနာနိ အညတ္ထ ရတနသညမေဝ အနုပ္ပါဒေတွာ သတ္တရိ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တေ ဒေဝသိကံ တိဏိ မဟာဥပဋ္ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။ ပါတောဝ ကေဝါရံ ဂစ္ဆတိ၊ ကဘပါတရာသော ကေဝါရံ၊ သာယနေ ကေဝါရံ။ အညာနိဝိ အန္တရန္တရုပဋ္ဌာနာနိ^၂ ဟောန္တိယေဝ။ ဂစ္ဆန္တော စ “ကိ” န ခေါ အာဒါယ အာဂတောတိ သာမဏေရာ ဝါ ဒဟရာ ဝါ ဟတ္ထမ္ပိ မေ ဩလောကေ- ယျ”န္တိ တုစ္ဆဟတ္ထော နာမ န ဂဘပုဗ္ဗော။ ပါတောဝ ဂစ္ဆန္တော ယာဂုံ ဂါဟာပေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ကဘပါတရာသော သပ္ပိနဝနိတမရဇာဏိတာဒိနိဝိ၊ သာသန္တသမယေ ဂန္ဓမာလာဝတ္ထာဒိဟတ္ထောတိ။ ဧဝံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပရိစ္စဇန္တဿ ပနဿ ပရိစ္စာဂေ ပမာဏံ နတ္ထိ။

ဗဟူ ဝေါဟာရူပဇီဝိနောပိဿ ဟတ္ထတော ပဏ္ဏေ အာရေ ပေတွာ အဋ္ဌာရသကောဋိသင်္ချံ^၃ ဓနံ ဣဏံ ဂဏှိံသု၊ တေ မဟာသေဋ္ဌိ န အာဟရ ပေတိ။ အညာ ပနဿ ကုလသန္တကာ အဋ္ဌာရသ ကောဋိယော နဒီတီရေ နိဒဟိတွာ ဌပိတာ အစိရဝတောဒကေန^၃ နဒီကူလေ ဘိန္တေ မဟာသေဋ္ဌံ ပဋိဋ္ဌာ၊ တာ ယထာပိဟိတလဋ္ဌိတာဝ လောဟစာဋိယော အဏ္ဍဝကုစ္ဆိယံ ပဝဋန္တာ ဝိရေန္တိ။

၁-အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဒါနံ (သျှ၊က) ၂-အန္တရန္တရုပဋ္ဌာနာနိ (သီ၊သျှ၊ဣ) ၃-ဝါတောဒကေန (သီ၊ဣ)

ဂေဟေ ပနဿ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ နိစ္စဘတ္တံ နိဗ္ဗမေဝ ဟောတိ။ သေဠိနော
 ဟိ ဂေဟံ ဘိက္ခုသံဃဿ စတုမဟာပထေ ခတပေါက္ခရဏိသဒိသံ၊ သဗ္ဗ-
 ဘိက္ခုနံ မာတာပိတုဋ္ဌာနေ ဌိတံ။ တေနဿ ဃရံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ ဂစ္ဆတိ၊
 အသီဘိမဟာထေရာပိ ဂစ္ဆန္တိယေဝ။ သေသဘိက္ခုနံ ပန ဂစ္ဆန္တာနဉ္စ
 အာဂစ္ဆန္တာနဉ္စ ပမာဏံ နတ္ထိ။ တံ ပန ဃရံ သတ္တဘူမကံ သတ္တဒွါရကောဋ္ဌက-
 ပဋိမဏ္ဍိတံ၊ တဿ စတုတ္ထေ ဒွါရကောဋ္ဌကေ ကော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ဒေဝတာ
 ဝသတိ၊ သာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ဂေဟံ ပဝိသန္တေ အတ္တနော ဝိမာနေ ဌာတုံ န
 သက္ကောတိ၊ ဒါရကေ ဂဟေတွာ ဩတရိတွာ ဘူမိယံ တိဋ္ဌတိ။ အသီတိ-
 မဟာထေရေသုပိ အဝသေသတ္ထေရေသုပိ ပဝိသန္တေသု စ နိက္ခမန္တေသု စ
 တထေဝ ကရေတိ။ သာ စိန္တေသိ “သမဏေ ဂေါတမေ စ သာဝကေသု
 စဿ ဣမံ ဂေဟံ ပဝိသန္တေသု မယံ သုခံ နာမ နတ္ထိ၊ နိစ္စကာလံ ဩတရိတွာ
 ဩတရိတွာ ဘူမိယံ ဌာတုံ န သက္ခိဿာမိ။ ယထာ ဣမေ ဧတံ ဃရံ န ပဝိသန္တိ၊
 တထာ မယာ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ အထေကဒိဝသံ သယနူပဂတဿေဝ
 မဟာကမ္မန္တိကဿ သန္တိကံ ဂန္တာ ဩဘာသံ ဖရိတွာ အဋ္ဌာသိ။ “ကော
 ဧတ္တာ”တိ စ ဝုတ္တေ “အဟံ စတုတ္ထဒွါရကောဋ္ဌကေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ”တိ
 အာဟ။ ကဿ အာဂတာသီတိ။ ကိံ တုမှေ သေဠိဿ ကိရိယံ န ပဿထ၊
 အတ္တနော ပစ္ဆိမကာလံ အနောလောကေတွာ ဓနံ နိဟရိတွာ သမဏံ
 ဂေါတမံယေဝ ပူဇေတိ၊ နေဝ ဝဏီဇံ ပယောဇေတိ၊ န ကမ္မန္တေ ပဋ္ဌပေတိ၊
 တုမှေ သေဠိံ တထာ ဩဝဒထ၊ ယထာ အတ္တနော ကမ္မန္တံ ကရေတိ။ ယထာ
 စ သမဏော ဂေါတမော သသာဝကော ဣမံ ဃရံ န ပဝိသတိ၊ တထာ
 ကရေထာတိ။ အထ နံ သော အာဟ “ဗာလဒေဝတေ သေဠိ ဓနံ
 ဝိဿဇ္ဇေန္တော နိယျာနိကေ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ သော သစေ မံ
 စူဠာယံ ဂဟေတွာ ဝိက္ခိဏိဿတိ၊ နေဝါဟံ ကိဉ္စိ ကထေဿာမိ၊ ဂစ္ဆ တွ”န္တိ။
 သာ ပုနေကဒိဝသံ သေဠိနော ဇေဋ္ဌပုတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ တထေဝ ဩဝဒိ၊
 သောပိ တံ ပုရိမနယေနေဝ တဇ္ဇေသိ။ သေဠိနာ ပန သဒ္ဓိံ ကထေတုံယေဝ န
 သက္ကောတိ။

သေဠိနောပိ နိရန္တရံ ဒါနံ ဒေန္တဿ ဝေါဟာရေ အကရေန္တဿ အာယေ
 မန္တိဘူဘေ ဓနံ ပရိက္ခယံ အဂမာသိ။ အထဿ အနုတ္တမေန ဒါလိဒ္ဓိယပ္ပတ္တဿ
 ပရိဘောဂသာဠကသယနဘောဇနာနိပိ ပုရာဏသဒိသာနိ န ဘဝိံသု။
 ဧဝံဘူတောပိ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါနံ ဒေတိ၊ ပဏီတံ ပန ကတွာ ဒါတုံ န

သက္ကောတိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ ဝဋ္ဋိတွာ နိသိန္တံ သတ္တာ “ဒီယတိ ပန တေ ဂဟပတိ ကုလေ ဒါန”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော “ဒီယတိ ဘန္တေ၊ တဉ္စ ခေါ ကဏာဇကံ မိလင်္ဂဒုတိယ”န္တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “ဂဟပတိ ‘လူခံ ဒါနံ ဒေမီ’တိ မာ စိတ္တံ သင်္ကောစယိတ္ထ။ စိတ္တသ္မိံ ဟိ ပဏီတေ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝ- ကာနံ ဒိန္တဒါနံ လူခံ နာမ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? ဝိပါကမဟန္တတ္တာ”တိ အာဟ။ စိတ္တံ ဟိ ပဏီတံ ကာတုံ သက္ကောန္တဿ ဒါနံ လူခံ နာမ နတ္ထိတိ စေတံ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—

နတ္ထိ စိတ္တေ ပသန္တမ္ပိ၊ အပ္ပကာ နာမ ဒက္ခိဏာ။
တထာဂတေ ဝါ သမ္ပုဒ္ဓေ၊ အထ ဝါ တဿ သာဝကော။

န ကိရတ္ထိ အနောမဒဿိသု၊
ပါရိစရိယာ ဗုဒ္ဓေသု အပ္ပကာ။
သုက္ခာယ အလောဏိကာယ စ၊
ပဿ ဖလံ ကုမ္မာသပိဏ္ဍိယာတိ။

အပရမ္ပိ နံ အာဟ “ဂဟပတိ တုံ တာဝ လူခံ ဒါနံ ဒေမာနော အဋ္ဌန္တံ အရိယပုဂ္ဂလာနံ ဒေသိ၊ အဟံ ဝေလာမကာလေ သကလဇမ္ပုဒိပံ ဥန္တင်္ဂလံ ကတွာ သတ္တ ရတနာနိ ဒေမာနော ပဉ္စ မဟာနဒိယော ဧကောဃပုဏ္ဏံ ကတွာ ဝိယ စ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယမာနော တိသရဏဂတံ ဝါ ပဉ္စသီလရက္ခနကံ ဝါ ကဉ္စ နာလတ္ထံ၊ ဒက္ခိဏေယျပုဂ္ဂလာ နာမ ဧဝံ ဒုလ္လဘာ။ တသ္မာ ‘လူခံ မေ ဒါန’န္တိ မာ စိတ္တံ သင်္ကောစယိတ္တာ”တိ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ဝေလာမသုတ္တံ၊ ကထေသိ။

အထ ခေါ သာ ဒေဝတာ ဣဿရကာလေ သေဋ္ဌိနာ သဋ္ဌိံ ကထေတုမ္ပိ အသက္ကောန္တိ “ဣဒါနာယံ ဒုဂ္ဂတတ္တာ မမ ဝစနံ ဂဏ္ဍိယတိ”တိ မညမာနာ အခုရတ္တသမယေ သိရိဂန္တံ ပဝိသိတွာ ဩဘာသံ ဖရိတွာ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ၊ သေဋ္ဌိ တံ ဒိသ္မာ “ကော ဧသော”တိ အာဟ။ အဟံ မဟာသေဋ္ဌိ စတုတ္ထဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ အဓိဝတ္တာ ဒေဝတာတိ။ ကိမတ္ထမာဂတာသီတိ။ တုယံ ဩဝါဒံ ကထေတုကာမာ ဟုတွာ အာဂစ္ဆာမီတိ။ တေန ဟိ ကထေဟီတိ။ မဟာသေဋ္ဌိ တုံ ပစ္စိမကာလံ န စိန္တေသိ၊ ပုတ္တဓိတရော န ဩလောကေသိ၊ သမဏဿ တေ ဂေါတမဿ သာသနေ ဗဟုံ ခနံ ဝိပ္ပကိဏ္ဏံ၊ သော တုံ အတိဝေလံ ခနဝိဿဇ္ဇနေန ဝါ ဝဏိဇ္ဇာဒိကမ္မာနံ အကရဏေန

ဝါ သမဏံ ဂေါတမံ နိဿာယ ဒုဂ္ဂတော ဇာတော၊ ဧဝံဘူတောပိ သမဏံ ဂေါတမံ န မုဉ္ဇသိ၊ အဇ္ဈပိ တေ သမဏာ ဃရံ ပဝိသန္တိယေဝ။ ယံ တာဝ တေဟိ နိတံ၊ တံ န သက္ကာ ပဇ္ဇာဟရာပေတုံ၊ ဂဟိတံ ဂဟိတမေဝ ဟောတု၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပန သယဉ္ဇ သမဏဿ ဂေါတမဿ သန္တိကံ မာ ဂမိတ္ထ၊ သာဝကာနဉ္ဇဿ ဣမံ ဃရံ ပဝိသိတုံ မာ အဒါသိ၊ သမဏံ ဂေါတမံ နိဝတ္တိဘူပိ အနောလောကေန္တော အတ္တနော ဝေါဟာရေ စ ဝဏ်ဇ္ဇန္တ ကဘွာ ကုဋ္ဌုမ္ပံ သဏ္ဌပေဟိ”တိ။ အထ နံ သော ဧဝမာဟ “အယံ တယာ မယံ ဒါတဗ္ဗဩဝါဒေါ”တိ။ အာမ အယျာတိ။ တာဒိသာနံ ဒေဝတာနံ သတေနပိ သဟဿေနပိ သတသဟဿေနပိ အကမ္ပနီယော အဟံ ဒသဗလေန ကတော။ မမ ဟိ သဒ္ဓါ သိနေရ ဝိယ အစလာ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ မယာ နိယျာနိကေ ရတနသာသနေ ဓနံ ဝိဿဇ္ဇိတံ၊ အယုတ္တံ တေ ကထိတံ၊ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဟာရော ဒိန္နော၊ ဧဝူပါယ အနာစာရာယ ဒုဿီလာယ ကာဠကဏ္ဍိယာ သဒ္ဓိံ တယာ မမ ဧကဂေဟေ ဝသနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ သီဃံ မမ ဂေဟာ နိက္ခမိဘွာ အညတ္ထ ဂစ္ဆာတိ။

သာ သောတာပန္နဿ အရိယသာဝကဿ ဝစနံ သုတွာ ဌာတုံ အသက္ခောန္တိ အတ္တနော ဝသနဌာနံ ဂန္တော ဒါရကေ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ နိက္ခမိ။ နိက္ခမိတွာ စ ပန အညတ္ထ ဝသနဌာနံ အလဘမာနာ “သေဋ္ဌိံ ခမာပေတွာ တတ္ထေဝ ဝသိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ နဂရပရိဂ္ဂါဟကဒေဝပုတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တော တံ ဝဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌာသိ။ “ကေနဌေန အာဂတာသိ”တိ စ ဝုတ္တေ အဟံ သာမိ အတ္တနော ဗာလတာယ အနုပဓာရေတွာ အနာထပိဏ္ဍိကေန သေဋ္ဌိနာ သဒ္ဓိံ ကထေသိ၊ သော မံ ကုဇ္ဈိတွာ ဝသနဌာနာ နိက္ခမိ၊ မံ သေဋ္ဌိဿ သန္တိကံ နေတွာ ခမာပေတွာ ဝသနဌာနံ မေ ဒေထာတိ။ ကိံ ပန တယာ သေဋ္ဌိ ဝုတ္တောတိ။ “ဣတော ပဋ္ဌာယ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ သံဃုပဋ္ဌာနံ မာ ကရိ၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဃရပ္ပဝေသနံ မာ အဒါသိ”တိ ဧဝံ မေ ဝုတ္တော သာမိတိ။ အယုတ္တံ တယာ ဝုတ္တံ၊ သာသနေ ပဟာရော ဒိန္နော၊ အဟံ တံ အာဒါယ သေဋ္ဌိနော သန္တိကံ ဂန္တုံ န ဥဿဟာမိတိ။ သာ တဿ သန္တိကာ သင်္ဂဟံ အလဘိတွာ စတုန္တံ မဟာရာဇာနံ သန္တိကံ အဂမာသိ။

ဘေဂိပိ တထေဝ ပဋိက္ခိတ္တာ သက္ကံ ဒေဝရာဇံ ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ပဝတ္ထိံ အာစိက္ခိဘွာ “အဟံ ဒေဝ ဝသနဌာနံ အလဘမာနာ ဒါရကေ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ အနာထာ ဝိစရာမိ၊ တုမှာကံ သိရိယာ မယံ ဝသနဌာနံ ဒါပေထာ”တိ

သုဠုတရံ ယာစိ။ သောဝိ နံ အာဟ “တယာ အယုတ္တံ ကတံ၊ ဇိနသာသနော ပဟာရော ဒိန္နော၊ အဟမ္ပိ တံ နိဿာယ သေဠိနာ သဒ္ဓိံ ကထေတုံ န သက္ကောမိ၊ ဧကံ ပန တေ သေဠိဿ ခမနူပါယံ ကထေဿာမိ”တိ။ သာရ ဒေဝ ကထေဟိတိ။ မဟာသေဠိဿ ဟတ္ထတော မနုဿေဟိ ပဏ္ဏေ အာရောပေတွာ အဋ္ဌာရသကောဋိသင်္ချံ ဓနံ ဂဟိတံ အတ္ထိ၊ တံ တဿ အာယုတ္တကဝေသံ ဂဟေတွာ ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာ တာနိ ပဏ္ဏာနိ အာဒါယ ကတိပဿေဟိ ယက္ခတရုဏေဟိ ပရိဝါရိတာ ဧကေန ဟတ္ထေန ပဏ္ဏံ၊ ဧကေန လေခနိံ ဂဟေတွာ တေသံ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဂေဟမဇ္ဈေ ဌိတာ အတ္တနော ယက္ခာနုဘာဝေန တေ ဥတ္တာသေတွာ “ဣဒံ တုမှာကံ ဣဏပဏ္ဏံ၊ အမှာကံ သေဠိ အတ္တနော ဣဿရကာလေ တုမှေ န ကိဉ္စိ အာဟ၊ ဣဒါနိ ဒုဂ္ဂတော ဇာတော၊ တုမှေဟိ ဂဟိတကဟာပဏာနိ ဒေထာ”တိ အတ္တနော ယက္ခာနုဘာဝံ ဒဿေတွာ သဗ္ဗာပိ တာ အဋ္ဌာရသ ဟိရညကောဋိယော သာသေတွာ သေဠိဿ တုစ္ဆကောဋ္ဌကေ ပူရေတွာ အညံ အစိရဝတိနဒီတိရေ နိဒဟိတံ ဓနံ နဒီကူလေ ဘိန္နေ သမုဒ္ဒံ ပဝိဋ္ဌံ အတ္ထိ၊ တမ္ပိ အတ္တနော အာနုဘာဝေန အာဟရိတွာ တုစ္ဆကောဋ္ဌကေ ပူရေတွာ၊ အညမ္ပိ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ အဿာမိကံ အဋ္ဌာရသကောဋိမတ္တမေဝ ဓနံ အတ္ထိ၊ တမ္ပိ အာဟရိတွာ တုစ္ဆကောဋ္ဌကေ ပူရေဟိ၊ ဣမာဟိ စတုပညာသကောဋိဟိ ဣမံ တုစ္ဆကောဋ္ဌကပူရကံ၊ ဒဏ္ဍကမ္ပံ ကတွာ မဟာသေဠိံ ခမာပေဟိတိ။

သာ “သာရ ဒေဝါ”တို့ တဿ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယော ဝုတ္တနယေနော သဗ္ဗံ နနံ အာဟရိတွာ ကောဠကေ ပူရေတွာ အနုရတ္တသမယေ သေဠိဿ သိရိဂန္တံ ပဝိသိတွာ ဩဘာသံ ဖရိတွာ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ “ကော ဧသော”တို့ ဝုတ္တေ “အဟံ တေ မဟာသေဠိ စတုတ္ထဒွါရကောဠကေ အဓိဝတ္ထာ အန္ဓ-မာလဒေဝတာ၊ မယာ မဟာမောဟမူဠာယ ဗုဒ္ဓဂုဏေ အဇာနိတွာ ပုရိမေသု ဒိဝသေသု တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ကိန္တိ ကထိတံ အတ္ထိ၊ တံ မေ ဒေါသံ ခမထ။ သက္ကဿ ဟိ မေ ဒေဝရာဇဿ ဝစနေန တုမှာကံ ဣဏံ သောဓေတွာ၊ အဋ္ဌာရသ ကောဠိယော၊ သမုဒ္ဓိံ ဂတာ အဋ္ဌာရသ ကောဠိယော၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ အဿာမိကနေဿ အဋ္ဌာရသ ကောဠိယောတိ စတုပဏ္ဏာသ ကောဠိယော အာဟရိတွာ တုစ္ဆကောဠကပူရဏေန ဒဏ္ဍကမ္ပံ ကတံ၊ ဇေတဝနဝိဟာရံ အာရဗ္ဘ ပရိက္ခယံ ဂတနေံ သဗ္ဗံ သမ္ပိဏ္ဍိတံ၊ ဝသနဋ္ဌာနံ အလဘမာနာ ကိလမာမိ။

၁-သောဇေတွာ (သျှာ)၊ နေတွာ (က)

၂-တုစ္ဆိကောဠကေ ပူရဏေန (သိ)

၃-သာဓက (သိ)

မယာ အညာဏတာယ ကထိတံ မနသိ အကတွာ ခမထ မဟာသေဋ္ဌိ”တိ အာဟ။

အနာထပိဏ္ဍိကော တဿ ၀စနံ သုတွာ စိန္တေသိ “အယံ ဒေဝတာ ‘ဒဏ္ဍကမ္မဉ္စ မေ ကတ’န္တိ ဝဒတိ၊ အတ္တနော စ ဒေါသံ ပဋိဇာနာတိ၊ သတ္တာ ဣမံ ဝိနေတွာ” အတ္တနော ဂုဏေ ဇာနာပေသတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ နံ ဒဿေဿာမီ”တိ။ အထ နံ အာဟ “အဗ္ဗ ဒေဝတေ သစေသိ မံ ခမာ-ပေတုကာမာ၊ သတ္ထု သန္တိကေ မံ ခမာပေဟံ”တိ။ သာဓု ဧဝံ ကရိဿာမိ၊ သတ္ထု ပန မံ သန္တိကံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာဟိတိ။ သော “သာဓု”တိ ဝတွာ ဝိဘာဘာယ ရတ္တိသာ ပါတောဝ တံ ဂဟေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ တာယ ကဘကမ္ပံ သမ္ပံ တထာဂတဿ အာရောစေသိ။ သတ္တာ တဿ ၀စနံ သုတွာ “ဣဓ ဂဟပတိ ပါပပုဂ္ဂလောပိ ယာဝ ပါပံ န ပစ္စတိ၊ တာဝ ဘဒြာနိ ပဿတိ။ ယဒါ ပနဿ ပါပံ ပစ္စတိ၊ တဒါ ပါပမေဝ ပဿတိ။ ဘဒြပုဂ္ဂလောပိ ယာဝ ဘဒြိ န ပစ္စတိ၊ တာဝ ပါပါနိ ပဿတိ။ ယဒါ ပနဿ ဘဒြိ ပစ္စတိ၊ တဒါ ဘဒြမေဝ ပဿတိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဓမ္မပဒေ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

“ပါပေါပိ ပဿတိ ဘဒြိ၊ ယာဝ ပါပံ န ပစ္စတိ။

ယဒါ စ ပစ္စတိ ပါပံ၊ အထ ပါပေါ ပါပါနိ ပဿတိ။

ဘဒြောပိ ပဿတိ ပါပံ၊ ယာဝ ဘဒြိ န ပစ္စတိ။

ယဒါ စ ပစ္စတိ ဘဒြိ၊ အထ ဘဒြော ဘဒြာနိ ပဿတိ”တိ၂။

ဣမာသဉ္စ ပန ဂါထာနံ ပရိယောသာနေ သာ ဒေဝတာ သောတာပတ္တိ-ဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ သာ စက္ကင်္ဂိတေသု သတ္ထု ပါဒေသု နိပတိတွာ “မယာ ဘန္တေ ရာဂရတ္တာယ ဒေါသပဒုဋ္ဌာယ မောဟမူဋ္ဌာယ အဝိဇ္ဇန္ဓာယ တုမှာကံ ဂုဏေ အဇာနန္တိယာ ပါပကံ ၀စနံ ဝုတ္တံ၊ တံ မေ ခမထာ”တိ သတ္တာရံ ခမာပေတွာ မဟာသေဋ္ဌိမ္ပိ ခမာပေသိ။

တသ္မိံ သမယေ အနာထပိဏ္ဍိကော သတ္ထု ပုရတော အတ္တနော ဂုဏံ ကဏေသိ “ဘန္တေ အယံ ဒေဝတာ ‘ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနာဒီနိ မာ ကရေဟံ’တိ ဝါရယ-မာနာပိ မံ ဝါရေတုံ နာသက္ခိ၊ ‘ဒါနံ န ဒါတဗ္ဗ’န္တိ ဣမာယ ဝါရိယမာနောပဟံ ဒါနံ အဒါသိမေဝ၊ နှန ဒေဝ ဘန္တေ မယံ ဂုဏော”တိ။ သတ္တာ “တုံ ခေါသိ ဂဟပတိ သောတာပန္နော အရိယသာဝကော အာလသဒ္ဓေါ ဝိသုဒ္ဓဒဿနေ၊ တု မံ ဣမာယ အပ္ပေသက္ခဒေဝတာယ ဝါရေန္တိယာ အဝါရိတဘာဝေါ န

အတ္တရိယော။ ယံ ပန ပုဗ္ဗေ ပဏှိတာ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ အပရိပက္ခဉာဏေ ဌိတာ ကာမာဝစရိယာရေန မာရေန အာကာသေ ဌတွာ ‘သစေ ဒါနံ ဒဿသိ၊ ဣမသ္မိ’ နိရယေ ပစ္စိဿသိ’တိ အသီတိဟတ္ထဂမ္ဘီရံ အင်္ဂါရကာသုံ ဒဿေတွာ ‘မာ ဒါနံ အဒါသိ’တိ ဝါရိတာပိ ပဒုမကဏ္ဍိကာမဇ္ဈေ ဌတွာ ဒါနံ အဒံသု၊ ဣဒံ အတ္တရိယ”န္တိ ဝတွာ အနာထပိဏှိကေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသီသေဌိဿ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ နာနပ္ပကာရေဟိ သုခပကရဏေဟိ ဒေဝကုမာရော ဝိယ သံဝနိယမာနော အနုက္ကမေန ဝိညတံ ဟတွာ သောဠသဝဿကာလေယေဝ သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ပတ္တိံ ပတ္တော။ သော ပိတု အစ္စယေန သေဌိဋ္ဌာနေ ဌတွာ စတုသု နဂရဒွါရေသု စတဿော ဒါနသာလာယော၊ မဇ္ဈေ နဂရဿ ဧကံ၊ အတ္တနော နိဝေသနဒွါရေ ဧကန္တိ ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ မဟာဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံ ရက္ခတိ၊ ဥပေါသထကမ္ပံ ကရေတိ။

အထေကဒိဝသံ ပါတရာသဝေလာယ ဗောဓိသတ္တဿ နာနဂ္ဂရသေ မနညဘောဇနေ ဥပနိယမာနေ ဧကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ သတ္တာဟဇ္ဇယေန နိရောဓာ ဝုဋ္ဌာယ ဘိက္ခာစာရဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ “အဇ္ဇေ မယာ ဗာရာဏသီသေဌိဿ ဂေဟဒွါရံ ဂန္တု ဝဋ္ဋတိ”တိ နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတွာ အနောတတ္တဒဟေ မုခခောဝနံ ကတွာ မနောသိလာတလေ ဌိတော နိဝါသေတွာ ဝိဇ္ဇုလတာသဒိသံ ကာယဗန္ဓနံ ဗဒ္ဓိတွာ စိဝရံပါရုပိတွာ ဣဒ္ဓိမယမတ္တိကာပတ္တံ အာဒါယ အာကာသေနာဂန္ဓာ ဗောဓိသတ္တဿ ဘတ္တေ ဥပနိတမတ္တေ ဂေဟဒွါရေ အဋ္ဌာသိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိသ္မာဝ အာသနာဝုဋ္ဌာယ နိပစ္စကာရံ ဒဿေတွာ ပရိကမ္မကာရကံ ဩလောကေသိ။ “ကိ” ကရောမိ သာမီ”တိ စ ဝုတ္တေ “အယုဿ ပတ္တံ အာဟရထာ”တိ အာဟ။ တင်္ခဏညေဝ မာရော ပါပိမာ ဝိဂမ္မမာနော ဥဋ္ဌာယ “အယံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ အာဟာရံ လဘိ၊ အဇ္ဇေ အလဘမာနော ဝိနသိဿတိ၊ ဣမဉ္စ ဝိနာသေဿာမိ၊ သေဌိနော စ ဒါနန္တရာယံ ကရိဿာမီ”တိ တင်္ခဏညေဝ အာဂန္ဓာ အန္တရဝတ္ထုမ္ပိ အင်္ဂါရဟတ္ထမတ္တံ အင်္ဂါရကာသုံ နိဗ္ဗိနိ။ သာ ခဒိရင်္ဂါရပုဏ္ဏာ သမ္ပဇ္ဇလိတာ သဇောတိဘူတာ အဝိစိမဟာနိရယော ဝိယ ခါယိတ္ထ။ တံ ပန မာပေတွာ သယံ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ ပတ္တာဟရဏတ္တာယ ဂစ္ဆမာနော ပုရိသော တံ ဒိသ္မာ မဟာဘယပ္ပတ္တော နိဝတ္တိ။ ဗောဓိသတ္တော “ကိ” တာတ နိဝတ္တောသိ”တိ ပုတ္တိ။ အယံ သာမီ အန္တရဝတ္ထုမ္ပိ မဟတိ အင်္ဂါရကာသု သမ္ပဇ္ဇလိတာ

သဇောတိဘူတာတိ။ အထညော အထညောတိ ဧဝံ အာဂတာဂတာ သဗ္ဗေပိ ဘယပ္ပတ္တာ ဝေဂေန ပလာယံ^၁သု။

ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “အဇ္ဇ မယံ ဒါနန္တရာယံ ကာတုကာမော ဝသဝတ္တိ မာရော ဥယျုတ္တော ဘဝိဿတိ၊ န ခေါ ပန ဇာနာတိ မာရသတေန မာရသဟဿေနပိ မယံ အကမ္ဘိယဘာဝံ၊ အဇ္ဇ ဒါနိ မယံ ဝါ မာရဿ ဝါ ဗလမဟန္တတံ အာနုဘာဝမဟန္တတံ ဇာနိဿာမိ”^၂တိ တံ ယထာသဇ္ဇိတမေဝ ဘတ္တပါတိ^၃ သယံ အာဒါယ ဂေဟာ နိက္ခမ္မ အင်္ဂါရကာသုတဋ္ဌေ^၄ ဌတော အာကာသံ ဥလ္လောကေတွာ မာရံ ဒိသော “ကောသိ တွ”^၅န္တိ အာဟ။ အဟံ မာရောတိ။ အယံ အင်္ဂါရကာသု တယာ နိဗ္ဗိတာတိ။ အာမ မယာတိ။ ကိမတ္ထာယာတိ။ တဝ ဒါနဿ အန္တရာယကရဏတ္ထာယ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ စ ဇီဝိတနာသနတ္ထာယာတိ။ ဗောဓိသတ္တော “နေဝ တေ အဟံ အတ္တနော ဒါနဿ အန္တရာယံ၊ န ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဇီဝိတန္တရာယံ ကာတုံ ဒဿာမိ၊ အဇ္ဇ ဒါနိ မယံ ဝါ တုယံ ဝါ ဗလမဟန္တတံ အာနုဘာဝမဟန္တတံ ဇာနိဿာမိ”^၆တိ အင်္ဂါရကာသုတဋ္ဌေ^၇ ဌတော “ဘန္တေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ အဟံ ဣမိဿာ အင်္ဂါရကာသုယာ အစောသီသော ပတမာနောပိ န နိဝတ္တိဿာမိ၊ ကေဝလံ တုမှေ မယာ ဒိန္နံ ဘောဇနံ ပဋိဂ္ဂဏှထာ”^၈တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၀။ “ကာမံ ပဘာမိ နိရယံ၊ ဥဒ္ဓံပါဒေါ အဝံသိရော။
နာနရိယံ ကရိဿာမိ၊ ဟန္တ ပိဏ္ဍံ ပဋိဂ္ဂဟာ”^၉တိ။

တတ္ထာယံ ပိဏ္ဍတ္တော—ဘန္တေ ပစ္စေကဝရဗုဒ္ဓ သစေပဟံ တုမှာကံ ပိဏ္ဍပါတံ ဒေန္တော ဧကံသေနေဝ ဣမံ နိရယံ ဥဒ္ဓံပါဒေါ အဝံသိရော ဟုတွာ ပတာမိ၊ တထာပိ ယဒိဒံ အဒါနဉ္စ အသီလဉ္စ^၁ အရိယေဟိ အကတ္တဗုတ္တာ အနရိယေဟိ စ ကတ္တဗုတ္တာ “အနရိယ”^၂န္တိ ဝုစ္စတိ၊ န တံ အနရိယံ ကရိဿာမိ၊ ဟန္တ ဣမံ မယာ ဒိယမာနံ ပိဏ္ဍံ ပဋိဂ္ဂဟ ပဋိဂ္ဂဏှာဟိတိ။ ဧတ္ထ စ ဟန္တာတိ ဝေါဿဂ္ဂတ္ထေ^၃ နိပါတော။

ဧဝံ ဝတွာ ဗောဓိသတ္တော ဒဠသမာဒါနေန ဘတ္တပါတိ^၄ ဂဟေတွာ အင်္ဂါရကာသုမတ္ထကေန ပက္ခန္တော၊ တာဝဒေဝ အသီတိဟတ္ထဂမ္ဘိရယ အင်္ဂါရကာသုယာ တလတော ဥပရူပရိဇာတံ သတပတ္တပုပ္ဖိတံ ဧကံ မဟာပဒုမံ ဥဂ္ဂန္တာ ဗောဓိသတ္တဿ ပါဒေ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ တတော မဟာတုမ္မမတ္တာ ရေဏု

၁-အင်္ဂါရကာသုယာ တဋ္ဌေ (သျှာ)၊ အင်္ဂါရကာသုယာ အဝါဠတီရေ (က)

၂-အသီလိယဉ္စ (သီ၊ ဣ)

၃-ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ (သီ၊ ဣ)

ဥဂန္ဓာ မဟာသတ္တဿ မုဒ္ဒနိ ဌတွာ သကလသရီရံ သုဝဏ္ဏဓုဏ္ဏသမောကိဏ္ဏမိဝ
အကာသိ။ သောပဒုမကဏ္ဍိကာယ ဌတွာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ
ပတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သော တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အနုမောဒနံ ကတွာ ပတ္တံ
အာကာသေ ခိပိတွာ ပဿန္တဿေဝ မဟာဇနဿ သယမ္ပိ ဝေဟာသံ
အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဓာ နာနပ္ပကာရံ ဝလာဟကပန္နိ^၁ မဒ္ဒမာနော ဝိယ ဟိမဝန္တမေဝ
ဂတော၊ မာရောပိ ပရာဇိတော ဒေါမနဿံ ပတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ
ဂတော။ ဗောဓိသတ္တော ပန ပဒုမကဏ္ဍိကာယ ဌိတကောဝ မဟာဇနဿ
ဒါနသီလသံဝဏ္ဏနေန ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မဟာဇနေန ပရိဝုတော အတ္တနော
နိဝေသနမေဝ ပဝိသိတွာ ယာဝဇိဝံ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္မံ
ဂတော။

သတ္တာ “နယိဒံ ဂဟပတိ အစ္ဆရိယံ၊ ယံ တံ ဧဝံ ဒဿနသမ္ပန္နော ဧတရဟိ
ဒေဝတာယ န ကမ္ပိတော၊ ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတေဟိ ကတမေဝ အစ္ဆရိယ”န္တိ
ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိ^၂ သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ
“တဒါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ မာရံ ပရာဇေတွာ ပဒုမကဏ္ဍိ-
ကာယ ဌတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပိဏ္ဏပါတဒါယကော ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ခဒိရင်္ဂါရဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။
ကုလာဝကဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဓါနံ

ကုလာဝကဉ္စ နစ္စဉ္စ၊ သမ္မောဒမန္တဝနကံ။
သကုဏံ တိတ္ထိရံ ဗကံ၊ နန္ဒဉ္စ ခဒိရင်္ဂါရန္တိ။

၅-အတ္ထကာမဝဂ္ဂ

၁-လောသကဇာတကဝဏ္ဏနာ(၄၁)

ယော အတ္ထကာမဿာဘိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လောသက-
တိဿတ္ထေရံ နာမ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ကော ပနေသ လောသက-
တိဿတ္ထေရော နာမာတိ? ကောသလရဋ္ဌေ ဧကော အတ္တနော ကုလနာသကော

၁-ဝလာဟကပဋုလန္တိ (က)

ကောဝုပ္ပုတ္တကော အလာဘီ^၁ ဘိက္ခု။ သော ကိရ နိဗ္ဗတ္တဌာနံ^၂တာ စဝိတွာ ကောသလရဋ္ဌေ ဧကသ္မိံ ကုလသဟဿဝါသေ ကောဝုပ္ပဂါမေ ဧကိဿာ ကောဝုပ္ပိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ တဿ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဒိဝသေ တံ ကုလသဟဿံ ဇာလဟတ္ထံ နဒိယဉ္စ တဌာကာဒီသု စ မစ္ဆေ ပရိယေသန္တံ ဧကံ ခုဒ္ဒကမစ္ဆမ္ပိ နာလတ္ထ။ တတော ပဌာယ စ တေ ကောဝုပ္ပာ ပရိဟာယန္တိ-ယေဝ။ တသ္မိံ ဟိ ကုစ္ဆိဂတေယေဝ နေသံ ဂါမော သတ္တ ဝါရေ အဂ္ဂိနာ ဒဗျော၊ သတ္တ ဝါရေ ရညာ ဒဏှိတော။ ဧဝံ အနုက္ကမေန ဒုဂ္ဂတာ ဇာတာ။ တေ စိန္တယိံသု “ပုဗ္ဗေ အမှာကံ ဧဝရူပံ နတ္ထိ၊ ဣဒါနိ ပန ပရိဟာယာမ၊ အမှာကံ အန္တရေ ကောယ ကာဠကဏှိယာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဒွေ ဘာဂါ^၂ဟောမာ”တိ ပဉ္စ ပဉ္စ ကုလသတာနိ ဧကတော အဟေသုံ။ တတော ယတ္ထ တဿ မာတာ-ပိတရော၊ သောဝ ကောဌာသော ပရိဟာယတိ၊ ဣတရော ဝဗုတိ။ တေ တမ္ပိ ကောဌာသံ ဒွိဓာ၊ တမ္ပိ ဒွိဓာတိ ဧဝံ ယာဝ တမေဝ ကုလံ ဧကံ အဟောသိ၊ တာဝ ဝိဘဇိတွာ တေသံ ကာဠကဏှိဘာဝံ ဥတွာ ပေါထေတွာ နိက္ကမိံသု။

အထဿ မာတာ ကိစ္ဆေန ဇီဝမာနာ ပရိပက္ကေ ဂဗ္ဘေ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဝိဇာယိ။ ပစ္ဆိမဘဝိကသတ္တံ န သက္ကာ နာသေတုံ၊ အန္တောဃဋ္ဌေ ပဒီပေါ ဝိယ တဿ ဟဒယေ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယော ဇလတိ။ သာ တံ ဒါရကံ ပဋိဇဉ်တွာ အာဓာဝိတွာ ပရိဓာဝိတွာ ဝိစရဏကာလေ ဧကမဿ ကပါလကံ ဟတ္ထေ ဒတွာ “ပုတ္တ ဧတံ ဃရံ ပဝိသာ”တိ ပေသေတွာ ပလာတာ။ သော တတော ပဌာယ ဧကကောဝ ဟုတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဘိက္ခံ ပရိယေသိတွာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ သယတိ၊ န နာယတိ၊ န သရိရံ ပဋိဇဉ်တိ၊ ပံသုပိသာဓကော ဝိယ ကိစ္ဆေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ။ သော အနုက္ကမေန သတ္တဝသိကော ဟုတွာ ဧကသ္မိံ ဂေဟဒ္ဓါရေ ဥက္ခလိဓောဝနဿ ဆဋ္ဌိတဌာနေ ကာကော ဝိယ ဧကေကံ ဘတ္တသိတ္ထံ ဥစ္စိနိတွာ ခါဒတိ။

အထ နံ ဓမ္မသေနာပတိ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဏာယ စရမာနော ဒိဿှာ “အယံ သတ္တော အတိကာရုညပ္ပတ္တော၊ ကတရဂါမဝါသိကော န ခေါ”တိ တသ္မိံ မေတ္တစိတ္တံ ဝဗျေတွာ “ဧဟိ ရေ”တိ အာဟ။ သော အာဂန္တော ထေရံ ဝဋ္ဌိတွာ အဌာသိ။ အထ နံ ထေရော “ကတရဂါမဝါသိကောသိ၊ ကဟံ ဝါတေ မာတာပိတရော”တိ ပုစ္ဆိ။ အဟံ ဘန္တေ နိပ္ပစ္စယော၊ မယံ မာတာပိတရော မံ နိဿာယ “ကိလန္တမှာ”တိ မံ ဆဇ္ဇေတွာ ပလာတာတိ။ အပိ ပန ပဗ္ဗဇိဿသိတိ။ ဘန္တေ အဟံ တာဝ ပဗ္ဗဇေယျံ၊ မာဒိသံ ပန ကပဏံ ကော ပဗ္ဗာဇေဿသိတိ။

အဟံ ပဗ္ဗာဇေဿာမီတိ။ သာဓု ဘန္တေ ပဗ္ဗာဇေထာတိ။ ထေရော တဿ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ဒတွာ တံ ဝိဟာရံ နေတွာ သဟတ္ထေနဝ နှာပေတွာ ပဗ္ဗာဇေတွာ ပရိပုဏ္ဏဝဿံ ဥပသမ္မာဒေသိ။ သော မဟလ္လကကာလေ “လောသကတိဿတ္ထေရော”တိ ပညာယိတ္ထ အပ္ပပုညော အပ္ပလာဘော။ တေန ကိရ အသဒိသဒါနေပိ ကုစ္ဆိပူရော န လဒ္ဓပုဗ္ဗော၊ ဇီဝိတဃဋ္ဌနမတ္တမေဝ လဘတိ။ တဿ ဟိ ပတ္တေ ဧကသ္မိယေဝ ယာဂုဥဋ္ဌုဏ် ခိန္တေ ပတ္တော သမတိတ္ထိကော ဝိယ ဟုတွာ ပညာယတိ။ အထ မနုဿာ “ဣမဿ ပတ္တော ပူရော”တိ ဟေဋ္ဌာ ယာဂုံ ဒေန္တိ။ တဿ ပတ္တေ ယာဂုံ ဒါနကာလေ မနုဿာနံ ဘာဇနေ ယာဂု အန္တရဓာယတိတိပိ ဝဒန္တိ။ ခဇ္ဇကာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။

သော အပရေန သမယေန ဝိပဿနံ ဝဍေတွာ အဂ္ဂဗလေ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတောပိ အပ္ပလာဘောဝ အဟောသိ။ အထဿ အနုပုဗ္ဗေန အာယုသင်္ခါရေသု ပရိဟိနေသု ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသော သမ္မာပုဏ္ဏိ။ ဓမ္မသေနာပတိ အာဝဇ္ဇန္တော တဿ ပရိနိဗ္ဗာနဘာဝံ ဥတွာ “အယံ လောသကတိဿတ္ထေရော အဇ္ဇ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အဇ္ဇ မယာ ဧတဿ ယာဝဒတ္ထံ အာဟာရံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ တံ အာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပါရိသိ။ ထေရော တံ နိဿာယ တာဝ ဗဟုမနုဿာယ သာဝတ္ထိယာ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ဝန္တနမတ္တမ္ပိ နာလတ္ထ။ အထ နံ ထေရော “ဂစ္ဆာဝုသော အာသနသာလာယ နိသီဒါ”တိ ဥယျောဇေတွာ ဂတော။ တံ အာဂတမေဝ မနုဿာ “အယျော အာဂတော”တိ အာသနေ နိသီဒါပေတွာ ဘောဇေသိ။ ထေရောပိ “ဣမံ လောသကဿ ဒေထာ”တိ လဒ္ဓါဟာရံ ပေသေသိ။ တံ ဂဟေတွာ ဂတာ လောသကတိဿတ္ထေရံ အသရိတွာ သယမေဝ ဘုဉ္ဇိသု။ အထ ထေရဿ ဥဋ္ဌာယ ဝိဟာရံ ဂမနကာလေ လောသကတိဿတ္ထေရော အာဂန္တာ ထေရံ ဝဉ္ဓိ၊ ထေရော နိဝတ္တိတွာ ဌိတကောဝ “လဒ္ဓိတေ အာဝုသော ဘတ္တ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ လဘိဿာမ နော ဘန္တေတိ။ ထေရော သံဝေဂပတ္တော ကာလံ ဩလောကေသိ၊ ကာလော အတိက္ကန္တော။ ထေရော “ဟောတာဝုသော၊ ဣဓေဝ နိသီဒါ”တိ လောသကတ္ထေရံ အာသနသာလာယံ နိသီဒါပေတွာ ကောသလရညော နိဝေသနံ အဂမာသိ။ ရာဇာ ထေရဿ ပတ္တံ ဂါဟာပေတွာ “ဘတ္တဿ အကာလော”တိ ပတ္တပူရံ စတုမဓုရံ ဒါပေသိ။ ထေရော တံ အာဒါယ ဂန္တာ “ဟောဝုသော တိဿ ဣမံ စတုမဓုရံ ဘုဉ္ဇာ”တိ ဝတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ အဋ္ဌာသိ။ သော ထေရေ ဂါရဝေန လဇ္ဇန္တော န ပရိဘုဉ္ဇတိ။ အထ နံ ထေရော “ဟောဝုသော တိဿ အဟံ ဣမံ ပတ္တံ ဂဟေတွာဝ ဌဿာမိ၊ တံ နိသီဒိတွာ ပရိဘုဉ္ဇ။ သစေ အဟံ ပတ္တံ

ဟတ္ထတော မုဇ္ဈေယျံ၊ ကိဉ္စိ န ဘဝေယျာ”တိ အာဟ။ အထာယသ္မာ လောသက-
တိဿတ္ထေရော အဂ္ဂသာဝကော^၁ ဓမ္မသေနာဇတိမှိ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဌိတေ
စတုမဓုရံ ပရိဘုဉ္စိ။ တံ ထေရဿ အရိယိဒ္ဓိဗလေန ပရိက္ခယံ န အဂမာသိ။
တဒါ လောသကတိဿတ္ထေရော ယာဝဒတ္တံ ဥဒရပူရံ ကတွာ ပရိဘုဉ္စိ၊ တံ
ဒိဝသံယေဝ စ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓေါ သန္တိကေ ဌတွာ သရီရနိက္ခေပံ ကာရေသိ၊ ဓာတုယော ဂဟေတွာ
စေတိယံ ကရိံသု။

တဒါ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မသဘာယံ သန္တိပတိတွာ “အာရုသော အဟော လောသက-
တိဿတ္ထေရော အပ္ပပုညော အပ္ပလာဘီ၊ ဧဝရူပေန နာမ အပ္ပပုညေန
အပ္ပလာဘိနာ ကထံ အရိယဓမ္မော လဒ္ဓေါ”တိ ကထေန္တာ နိသီဒိံသု။
သတ္တာ ဓမ္မသဘံ ဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိ-
သိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ တေ “ဣမာယ နာမ ဘန္တေ”တိ အာရောစယိံသု။ သတ္တာ
“ဘိက္ခဝေ ဧသော ဘိက္ခု အတ္တနော အလာဘိဘာဝဉ္စ အရိယဓမ္မလာဘိဘာဝဉ္စ
အတ္တနာဝ အကာသိ။ အယံ ဟိ ပုဗ္ဗေ ပရေသံ လာဘန္တရာယံ ကတွာ အပ္ပ-
လာဘီ ဇာတော၊ “အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ”တိ ဝိပဿနာယ ယုတ္တဘာဝဿ
ဗလေန^၂ အရိယဓမ္မလာဘီ ဇာတော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကိရ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ အညတရော ဘိက္ခု ဧကံ
ကုဋုမ္ဘိကံ နိဿာယ ဂါမကာဝါသေ ဝသတိ ပကတတ္တော သီလဝါ ဝိပဿ-
နာယ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော။ အထေကော ဒီဏာသဝတ္ထေရော သမဝတ္တဝါသံ ဝသ-
မာနော အနုပုဗ္ဗေန တဿ ဘိက္ခုနော ဥပဋ္ဌာကကုဋုမ္ဘိကဿ ဝသနဂါမံ
သမ္ပတ္တော။ ကုဋုမ္ဘိကော ထေရဿ ဣရိယာပထေယေဝ ပသီဒိတွာ ပတ္တံ
အာဒါယ ဃရံ ပဝေသေတွာ သက္ကန္တံ ဘောဇေတွာ ထောက် ဓမ္မကထံ သုတွာ
ထေရံ ဝဉ္စိတွာ “ဘန္တေ အမှာကံ ဓုရဝိဟာရမေဝ ဂစ္ဆထ၊ မယံ သာယနသမယေ
အာဂန္တာ ပဿိဿာမာ”တိ အာဟ။ ထေရော ဝိဟာရံ ဂန္တာ နေဝါသိကတ္ထေရံ
ဝဉ္စိတွာ အာပုစ္ဆိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သောဝိ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ
“လဒ္ဓေါ တေ အာရုသော ဘိက္ခဟာရော”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ လဒ္ဓေါတိ။
ကဟံ လဒ္ဓေါတိ။ တုမှာကံ ဓုရဂါမေ ကုဋုမ္ဘိကဿရေတိ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ
အတ္တနော သေနာသနံ ပုစ္ဆိတွာ ပဋိဇဉ်တွာ ပတ္တစိဝရံ ပဋိသာမေတွာ ဈာန-
သုခေန ဖလသုခေန စ ဝိတိနာမေန္တော နိသီဒိ။

သောပိ ကုဋုမ္ဗိကော သာယနေ ဂန္ဓမာလဉ္စေ ပဒီပေယျဉ္စ ဂါဟာပေတွာ
ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ နေဝါသိကတ္ထေရံ ဝဋ်တွာ “ဘန္တေ ဧကော အာဂန္တုကတ္ထေရော
အတ္ထိ၊ အာဂတော န ခေါ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ အာဂတောတိ။ ဣဒါနိ ကဟန္တိ။
အသုကသေနာသနေ နာမာတိ။ သော တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝဋ်တွာ ဧကမန္တံ
နိသိန္ဓော ဓမ္မကထံ သုဘွာ သီတလဝေလာယ စေတိယဉ္စ ဗောဓိဉ္စ ပူဇေတွာ
ဒီပေ ဇာလေတွာ ဥဘောပိ ဇနေ နိမန္တေတွာ ဂဘော။ နေဝါသိကတ္ထေရောပိ
ခေါ “အယံ ကုဋုမ္ဗိကော ပရိဘိန္ဓော၊ သစာယံ ဘိက္ခု ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ
ဝသိဿတိ၊ န မံ သေ ကိသ္မိဉ္စ ဂဏယိဿတိ”တိ ထေရေ အနတ္တမနတံ
အာပဇ္ဇိတွာ “ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဧတဿ အဝသနာကာရော မယာ ကာတုံ
ဝနုတိ”တိ တေန ဥပဋ္ဌာနဝေလာယ အာဂတေန သဋ္ဌိံ ကိဉ္စ န ကထေသိ။
ဒီဏာသဝတ္ထေရော တဿ အဇ္ဈာသယံ ဇာနိတွာ “အယံ ထေရော မမ ကုလေ
ဝါ ဂဏေ ဝါ အပလိဗုဒ္ဓဘာဝံ န ဇာနာတိ”တိ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ
ဈာနသုခေန ဖလသုခေန ဝီတိနာမေသိ။

နေဝါသိကောပိ ပုနဒိဝသေ နခပိဋ္ဌေန ဂဏ္ဍိံ^၂ ပဟရိတွာ နခေန ဒွါရံ
အာကောဋေတွာ ကုဋုမ္ဗိကဿ ဂေဟံ အဂမာသိ။ သော တဿ ပတ္တံ
ဂဟေဘူာ ပညတ္တာသနေ နိသိဒါပေတွာ “အာဂန္တုကတ္ထေရော ကဟံ
ဘန္တေ”တိ ပုစ္ဆိ။ “နာဟံ တဝ ကုလူပကဿ ပဝတ္တိံ ဇာနာမိ၊ ဂဏ္ဍိံ^၃
ပဟရန္တောပိ ဒွါရံ အာကောဋေန္တောပိ ပဗောဓေတုံ နာသက္ခိံ၊ ဟိယျော
တဝ ဂေဟေ ပဏီတဘောဇနံ ဘုဉ္စိတွာ ဇီရာပေတုံ အသက္ကောန္တော ဣဒါနိ
နိဒ္ဒံ ဩဘုန္တောယေဝ ဘဝိဿတိ၊ တံ ပသိဒမာနော ဝေရူပေသုယေဝ ဌာနေသု
ပသိဒသိ”တိ အာဟ။ ဒီဏာသဝတ္ထေရောပိ အတ္တနော ဘိက္ခာစာရဝေလံ
သလ္လက္ခေတွာ သရီရံ ပဋိဇဉ်တွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ
အညတ္ထ အဂမာသိ။ သော ကုဋုမ္ဗိကော နေဝါသိကတ္ထေရံ သပ္ပိမရသက္ခရာဘိ-
သင်္ခတံ ပါယာသံ ပါယေတွာ ပတ္တံ ဂန္ဓစုဏ္ဏေဟိ ဥဗ္ဗနေတွာ ပုန ပူဇေတွာ
“ဘန္တေ သော ထေရော မဂ္ဂကိလန္တော ဘဝိဿတိ၊ ဣဒမဿ ဟရုဏာ”တိ
အဒါသိ။ ဣတရော အပဋိက္ခိပိတွာဝ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တော “သစေ သော
ဘိက္ခု ဣမံ ပါယာသံ ပိဝိဿတိ၊ ဂိဝါယံ ဂဟေတွာ နိက္ကမိယမာနောပိ န
ဂမိဿတိ။ သစေ ပနာဟံ ဣမံ ပါယာသံ မနုဿာနံ^၄ ဒဿာမိ၊ ပါကဋံ မေ
ကမ္ပံ ဘဝိဿတိ။ သစေ ဥဒကေ ဩပိလာပေဿာမိ၊ ဥဒကပိဋ္ဌေ သပ္ပိ

ပညာယိဿတိ။ သစေ ဘူမိယံ ဆဇ္ဇေဿာမိ^၁၊ ကာကသန္ဓိပါတေန ပညာ-
ယိဿတိ။ ကတ္ထ န ခေါ ဣမံ ဆဇ္ဇေယျ”န္တိ ဥပဓာရေန္တော ဧကံ ဈာမက္ခေတ္တံ
ဒိသ္မာ အင်္ဂါရေ ဝိယူဟိတွာ တတ္ထ ပက္ခိပိတွာ ဥပရိ အင်္ဂါရေဟိ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ
ဝိဟာရံ ဂတော တံ ဘိက္ခု အဒိသ္မာ စိန္တေသိ “အဒ္ဓါ သော ဘိက္ခု ဒီဏာ-
သဝေါ မမ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ အညတ္ထ ဂတော ဘဝိဿတိ၊ အဟော မယာ
ဥဒရဟေတု အယုတ္တံ ကတ”န္တိ တာဝဒေဝဿ မဟန္တံ ဒေါမနဿံ ဥဒပါဒိ။
တတော ပဋ္ဌာယေဝ စ မနုဿပေတော ဟုတွာ န စိရဿေဝ ကာလံ ဣတွာ
နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သော ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ နိရယေ ပဋိတွာ ပက္ကာဝသေသေန
ပဋိပါဋိယာ ပဉ္စဇာတိသတေသု ယက္ခော ဟုတွာ ဧကဒိဝသမ္ပိ ဥဒရပူရံ
အာဟာရံ န လဘိ။ ဧကဒိဝသံ ပန ဂဗ္ဘမလံ ဥဒရပူရံ လဘိ။ ပုန ပဉ္စ-
ဇာတိသတေသု သုနခေါ အဟောသိ။ တဒါပိ ဧကဒိဝသံ ဘတ္တဝမနံ
ဥဒရပူရံ လဘိ၊ သေသကာလေ ပန တေန ဥဒရပူရော အာဟာရော နာမ န
လဒ္ဓုပဗ္ဗော။ သုနခယောနိတော ပန စဝိတွာ ကာသိရဋ္ဌေ ဧကသ္မိံ ဂါမေ
ဒုဂ္ဂတကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ နိဗ္ဗတ္တိတော ပဋ္ဌာယ တံ ကုလံ ပရမဒုဂ္ဂတမေဝ
ဇာတံ၊ ဇာတိတော^၂ ဥဒ္ဓံ ဥဒကကဋ္ဌိကာမတ္တမ္ပိ န လဘိ။ တဿ ပန “မိတ္တဝိန္ဒ-
ကော”တိ နာမံ အဟောသိ။ မာတာပိတရော ဆာတကဒုက္ခံ အဓိဝါသေတုံ
အသက္ကောန္တာ “ဂစ္ဆ ကာဋ္ဌကဏ္ဍိ”တိ တံ ပေါထေတွာ နိဟရိံသု။ သော
အပဋိသရဏော ဝိစရန္တော ဗာရာဏသိံ အဂမာသိ။ တဒါ ဗောဓိသက္ကော
ဗာရာဏသိယံ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော ဟုတွာ ပဉ္စ မာဏဝကသတာနိ
သိပ္ပံ ဝါစေတိ။ တဒါ ဗာရာဏသိဝါသိနော ဒုဂ္ဂတာနံ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ သိပ္ပံ
သိက္ခာပေန္တိ။ အယဒ္ဓိ မိတ္တဝိန္ဒကော ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ^၃ သိက္ခတိ။
သော ဖရသော အနောဝါဒက္ခမော တံ တံ ပဟရန္တော ဝိစရတိ၊ ဗောဓိသက္ကေန
ဩဝဒိယမာနောပိ ဩဝါဒံ န ဂဏှာတိ။ တံ နိဿာယ အာယောပိဿ မန္တော
ဇာတော။/

အထ သော မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ဘဏ္ဍိတွာ ဩဝါဒံ အဂ္ဂဏန္တော တတော
ပလာယိတွာ အာဟိဏ္ဏန္တော ဧကံ ပစ္စန္နဂါမံ ပတွာ ဘတိံ ကတွာ ဇီဝတိ။
သော တတ္ထ ကောယ ဒုဂ္ဂတိတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သာ တံ
နိဿာယ ဒွေ ဒါရကေ ဝိဇာယိ။ ဂါမဝါသိနော “အမှာကံ သုသာသနံ
ဒုဿာသနံ အာရောစေယျာသိ”တိ မိတ္တဝိန္ဒကဿ ဘတိံ ဒတွာ တံ ဂါမဒ္ဓါရေ

ကုဋိကာယ ဝဿာပေသုံ။ တံ ပန မိတ္တဝိန္ဒကံ နိဿာယ တေ ပစ္စန္ဒဂါမ-
ဝါသိနော သတ္တက္ခတ္တံ ရာဇဒဏ္ဍံ အဂမံသု^၁။ သတ္တက္ခတ္တံ နေသံ ဂေဟာနိ
ဈာယိံသု။ သတ္တက္ခတ္တံ တဋ္ဌာကံ ဘိဇ္ဇိ။ တေ စိန္တယိံသု “အမှာကံ ပုဗ္ဗေ ဣမဿ
မိတ္တဝိန္ဒကဿ အနာဂမနကာလေ ဝေရူပံ နတ္ထိ။ ဣဒါနိ ပနဿ အာဂတ-
ကာလတော ပဋ္ဌာယ ပရိဟာယာမာ”တိ တံ ပေါထေတွာ နိဟရိံသု။

သော အတ္တနော ဒါရကေ ဂဟေတွာ အညတ္တ ဂစ္ဆန္တော ဧကံ အမနဿ-
ပရိဂ္ဂဟံ အဋ္ဌဝိ^၂ ပါဝိသိ။ တတ္ထဿ အမနဿာ ဒါရကေ စ ဘရိယဉ္စ မာရေတွာ
မံသံ ခါဒိံသု။ သော တတော ပလာယိတွာ တတော တတော အာဟိဏ္ဏန္တော
ဧကံ ဂမ္ဘီရံ နာမ ပဋ္ဌနဂါမံ နာဝါဝိဿန္တနဒိဝသေယေဝ ပတွာ ကမ္မကာရကော
ဟုတွာ နာဝံ အဘိရုဟိ။ နာဝါ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ သတ္တာဟံ ဂန္တာ သတ္တမေ ဒိဝသေ
သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ အာကောဋေတွာ ဌပိတာ ဝိယ အဋ္ဌာသိ။ တေ ကာဠကဏ္ဍိ-
သလာကံ စာရေသုံ။ သတ္တက္ခတ္တံ မိတ္တဝိန္ဒကဿေဝ ပါပုဏိ။ မနဿာ
တဿေကံ ဝေဠုကလာပံ ဒတွာ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ^၂ ဒိဝိံသု။
တသ္မိံ ဒိတ္တမတ္ထေ နာဝါ အဂမာသိ။ မိတ္တဝိန္ဒကော ဝေဠုကလာပေ နိပဇ္ဇိတွာ
သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ ဂစ္ဆန္တော ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ရက္ခိတသီလဿ ဖလေန
သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ ဧကသ္မိံ ဖလိကဝိမာနေ စတဿော ဒေဝဓိတရော ပဋိလဘိတွာ
တာသံ သန္တိကေ သုခံ အနဘဝမာနော သတ္တာဟံ ဝသိ။ တာ ပန
ဝိမာနပေတိယော သတ္တာဟံ သုခံ အနဘဝန္တိ။ သတ္တာဟံ ဒုက္ခံ။ သတ္တာဟံ
ဒုက္ခံ အနဘဝိတုံ ဂစ္ဆမာနာ “ယာဝ မယံ အာဂစ္ဆာမ၊ တာဝ ဣဓေဝ
ဟောဟိ”တိ ဝတွာ အဂမံသု။

မိတ္တဝိန္ဒကော တာသံ ဂတကာလေ ဝေဠုကလာပေ နိပဇ္ဇိတွာ ပုရတော
ဂစ္ဆန္တော ရဇတဝိမာနေ အဋ္ဌ ဒေဝဓိတရော လဘိ။ တတောပိ ပရံ ဂစ္ဆန္တော
မဏိဝိမာနေ သောဠသ၊ ကနကဝိမာနေ ဒုတ္တိံသ ဒေဝဓိတရော လဘိ။
တာသမ္ပိ ဝစနံ အကတွာ ပရတော^၃ ဂစ္ဆန္တော အန္တရဒီပကေ ဧကံ ယက္ခနဂရံ
အဋ္ဌသ။ တတ္ထေကာ ယက္ခိနိ အဇရူပေန ဝိစရတိ။ မိတ္တဝိန္ဒကော တဿာ
ယက္ခိနိဘာဝံ အဇာနန္တော “အဇမံသံ ခါဒိဿာမိ”တိ တံ ပါဒေ အဂ္ဂဟေသိ။
သာ ယက္ခာနုဘာဝေန တံ ဥက္ခိပိတွာ ဒိဝိ။ သော တာယ ဒိတ္ထော
သမုဒ္ဒမတ္ထကေန ဂန္တာ ဗာရာဏသီယံ ပရိခါပိဋ္ဌေ ဧကသ္မိံ ကဏ္ဍကဂုဗ္ဗမတ္ထကေ
ပတိတွာ ပဝဋ္ဌမာနော ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာသိ။ တသ္မိဉ္စ သမယေ တသ္မိံ ပရိခါပိဋ္ဌေ
ရညော အဇိကာ စရမာနာ စောရာ ဟရန္တိ။ အဇိကဂေါပကာ “စောရေ

၁-အဒံသု (သိ၊ ဣ၊ က)၊ အကံသု (ဇိ)

၂-သမုဒ္ဒေ (သိ၊ သျှာ)

၃-ပုရတော (သျှာ၊ က)

ဂဏှိဿာမာ”တိ ဧကမန္တံ နိလီနာ အဋ္ဌံသု။ မိတ္တဝိန္ဒကော ပဝဋ္ဋိတွာ ဘူမိယံ ဌိတော တာ အဇိကာ ဒိဿာ စိန္တေသိ “အဟံ သမုဒ္ဒေ ဧကသ္မိံ ဒီပကေ အဇိကံ ပါဒေ ဂဟေတွာ တာယ ခိတ္တော ဣဓ ပတိတော။ သစေ ဣဒါနိ ဧကံ အဇိကံ ပါဒေ ဂဟေဿာမိ၊ သာ မံ ပရတော သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ ဝိမာနဒေဝတာနံ သန္တိကေ ခိပိဿတိ”တိ။ သော ဧဝံ အယောနိသော မနသိကရိတွာ အဇိကံ ပါဒေ ဂဏှိ၊ သာ ဂဟိတမတ္တာ ဝိရဝိ။ အဇိကဂေါပကာ ဣတော စိတော စ အာဂန္တာ တံ ဂဟေတွာ “ဧတ္တကံ ကာလံ ရာဇကုလေ အဇိကခါဒကော ဒေသ စောရော”တိ တံ ကောဇ္ဇေတွာ ဗန္ဓိတွာ ရညော သန္တိကံ နေန္တိ။

တသ္မိံ ခဏေ ဗောဓိသတ္တော ပဉ္စသတမာဏဝကပရိဝုတော နဂရာ နိက္ခမ္မ နှာယိတုံ ဂစ္ဆန္တော မိတ္တဝိန္ဒကံ ဒိဿာ သဉ္ဇာနိတွာ တေ မနုဿေ အာဟ “တာတာ အယံ အမှာကံ အန္တေဝါသိကော၊ ကဿာ နံ ဂဏှထာ”တိ။ အဇိက-
စောရကော အယျ ဧကံ အဇိကံ ပါဒေ ဂဏှိ၊ တဿာ ဂဟိတောတိ။ တေန ဟေတံ အမှာကံ ဒါသံ ကတွာ ဒေထ၊ အမေ နိဿာယ ဇိပိဿတိတိ။ တေ “သာဓု အယျာ”တိ တံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အဂမံသု။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “မိတ္တဝိန္ဒက တွံ ဧတ္တကံ ကာလံ ကဟံ ဝသိ”တိ ပုစ္ဆိ၊ သော သဗ္ဗံ အတ္တနာ ကတကမ္ပံ အာရောစေသိ။ ဗောဓိသတ္တော “အတ္တကာမာနံ ဝစနံ အကရေန္တော ဧဝံ ဒုက္ခံ ပါပုဏာတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၁။ “ယော အတ္တကာမဿ ဟိတာနုကမ္ပိနော၊
ဩဝဇ္ဇမာနော န ကရေတိ သာသနံ။
အဇိယာ ပါဒမောလဗ္ဗံ၊
မိတ္တကော ဝိယ သောစတိ”တိ။

တတ္ထ အတ္တကာမဿာတိ ဝုဗ္ဗိ ဣန္ဒြိယံ။ ဟိတာနုကမ္ပိနောတိ ဟိတေန အနုကမ္ပမာနဿ။ ဩဝဇ္ဇမာနောတိ မုဒုကေန ဟိတစိတ္တေန ဩဝဒိယမာနော။ န ကရေတိ သာသနန္တိ အနုသိဋ္ဌံ န ကရေတိ၊ ဒုဗ္ဗစော အနောဝါဒကော ဟောတိ။ မိတ္တကော ဝိယ သောစတိတိ ယထာယံ မိတ္တဝိန္ဒကော အဇိကာယ ပါဒံ ဂဟေတွာ သောစတိ ကိလမတိ၊ ဧဝံ နိစ္စကာလံ သောစတိတိ ဣမာယ ဂါထာယ ဗောဓိသတ္တော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

ဧဝံ တေန ထေရေန ဧတ္တကေ အဒ္ဓါနေ တီသုယေဝ အတ္တဘာဝေသု ကုစ္ဆိ-
ပူရော လဒ္ဓပုဗ္ဗော။ ယက္ခေန ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ ဂမ္ဘမလံ လဒ္ဓံ၊ သုနခေန ဟုတွာ

ဧကဒိဝသံ ဘတ္တဝမနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသေ ဓမ္မသေနာပတိဿာနုဘာဝေန စတု-
မဓရံ လဉ္စံ။ ဧဝံ ပရဿ လာဘန္တရာယကရဏံ နာမ မဟာဒေါသန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
တသ္မိံ ပန ကာလေ သောပိ အာစရိယော မိတ္တဝိန္ဒကောပိ ယထာကမ္ပ
ဂတော။

သတ္တာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ အတ္တနော အပ္ပလာဘိဘာဝဉ္စ အရိယဓမ္မလာဘိ-
ဘာဝဉ္စ သယမေဝ ဒေသ အကာသီ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိ
ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မိတ္တဝိန္ဒကော လောသက-
တိဿတ္ထေရော အဟောသိ၊ ဒိသာပါမောက္ခာစရိယော ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

လောသကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ကပေါတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂)

ယော အတ္ထကာမဿာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ
လောလဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ တဿ လောလဘာဝေါ နဝကနိပါတေ
ကာကဇာတကော အာပိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန တံ ဘိက္ခု။ “အယံ ဘန္တေ
ဘိက္ခု လောလော”တိ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ အထ နံ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ
တွံ ဘိက္ခု လောလောသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ သတ္တာ “ပုဗ္ဗေပိ တွံ
ဘိက္ခု လောလော လောလကာရဏာ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော၊ ပဏှိတာပိ တံ
နိဿာယ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနာ ပရိဟိနာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ပါရာဝတယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဒါ ဗာရာဏသီဝါသိနော ပုညကာမတာယ
တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ သကုဏာနံ သုခဝသနတ္ထာယ ထုသပစ္စိယော ဩလမ္ပေန္တိ။
ဗာရာဏသီသေဌိနောပိ ဘတ္တကာရကော အတ္တနော မဟာနသေ ဧကံ
ထုသပစ္စိံ ဩလမ္ပေတွာ ဌပေသိ၊ ဗောဓိသတ္တော တတ္ထ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။
လော ပါတောဝ နိက္ခမိတွာ ဂေါစရေ စရိတွာ သာယံ အာဂန္တာ တတ္ထ
ဝသန္တော ကာလံ ခေပေသိ။ အထေကဒိဝသံ ဧကော ကာကော မဟာနသ-
မတ္ထကေန ဂစ္ဆန္တော အဓိလာနဓိလမစ္ဆမံသာနံ ဓူပနဝါသံ ဃာယိတွာ
လောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ “ကံ န ခေါ နိဿာယ ဣမံ မစ္ဆမံသံ လဘိဿာမီ”တိ

အဝိဒူရေ နိဿိဒိတွာ ပရိဂ္ဂဏန္တော သာယံ ဗောဓိသတ္တံ အာဂန္တော မဟာနသံ ပဝိသန္တိ ဒိသ္မာ “ဣမံ ပါရာဝတံ နိဿာယ မစ္ဆမံသံ လဘိဿာမီ”တိ ပုန- ဒိဝသေ ပါတောဝ အာဂန္တော ဗောဓိသတ္တဿ နိက္ခမိတွာ ဂေါစရတ္ထာယ ဂမနကာလေ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အဂမာသိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “ကသ္မာ တံ သမ္ပ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ စရသီ”တိ အာဟ။ သာမိ တုမှာဟံ ကိရိယာ မယံ ရုစ္စတိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ တုမှေ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီတိ။ သမ္ပ တုမှေ အညဂေါစရာ၊ မယံ အညဂေါစရာ၊ တုမှေဟိ အမှာကံ ဥပဋ္ဌာနံ ဒုက္ကရန္တိ။ သာမိ တုမှာကံ ဂေါစရဂ္ဂဟဏကာလေ အဟမ္ပိ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ဂမိဿာမီတိ။ “သာဓု၊ ကေဝလံ တေ အပ္ပမတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ကာကံ ဩဝဒိတွာ ဂေါစရံ စရန္တော တိဏဗီဇာဒီနိ ခါဒတိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ပန ဂေါစရဂ္ဂဟဏကာလေ ကာကော ဂန္တော ဂေါမယပိဏ္ဍိ အပနေတွာ ပါဏကေ ခါဒိတွာ ဥဒရံ ပူရေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ အာဂန္တော “သာမိ တုမှေ အတိဝေလံ စရထ၊ အတိဗဟုဘက္ခေန နာမ ဘဝိတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဗောဓိသတ္တေန ဂေါစရံ ဂဟေတွာ သာယံ အာဂစ္ဆန္တေန သဒ္ဓိံယေဝ မဟာနသံ ပါဝိသိ။ ဘတ္တကာရကော “အမှာကံ ကပေါတော အညမ္ပိ ဂဟေတွာ အာဂတော”တိ ကာကဿပိ ပစ္ဆိံ ဌပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဒွေ ဇနာ ဝသန္တိ။

အထေကဒိဝသံ သေဋ္ဌိဿ ဗဟုံ မစ္ဆမံသံ အာဟရိံသု၊ တံ အာဒါယ ဘတ္တ- ကာရကော မဟာနသေ တတ္ထ တတ္ထ ဩလဗ္ဗေသိ။ ကာကော တံ ဒိသ္မာ လောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ “သွေ ဂေါစရဘူမိ” အာဂန္တော မယာ ဣဒမေဝ ခါဒိ- တဗ္ဗ”န္တိ ရတ္တိံ နိတ္ထုနန္တော နိပဇ္ဇိ။ ပုနဒိဝသေ ဗောဓိသတ္တော ဂေါစရာယ ဂစ္ဆန္တော “ဧဟိ သမ္ပ ကာကာ”တိ အာဟ။ သာမိ တုမှေ ဂစ္ဆထ၊ မယံ ကုစ္ဆိရောဂေါ အတ္တိတိ။ သမ္ပ ကာကာနံ ကုစ္ဆိရောဂေါ နာမ န ကဒါစိ ဘူတ- ပုဗ္ဗော၊ ရတ္တိံ တီသု ယာမေသု ဧကေကသ္မိံ ယာမေ မုစ္ဆိတာ ဟောန္တိ၊ ဒီပဝဋ္ဋိံ ဂိလိတကာလေ^၂ ပန နေသံ မုဟုတ္တံ တိတ္ထိ ဟောတိ၊ တံ ဣမံ မစ္ဆမံသံ ခါဒိတုကာမော ဘဝိဿသိ၊ ဧဟိ မနုဿပရိဘောဂေါ နာမ တုမှာကံ ဒုပ္ပရိဘုဉ္ဇိယော၊ မာ ဧဝရူပံ အကာသိ၊ မယာ သဒ္ဓိံယေဝ ဂေါစရာယ ဂစ္ဆာ- ဟိတိ။ န သက္ကောမိ သာမီတိ။ “တေန ဟိ ပညာယိဿာသိ သကေန ကမ္မေန၊ လောဘဝသံ အာဂန္တော အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ”တိ တံ ဩဝဒိတွာ ဗောဓိသတ္တော ဂေါစရာယ ဂတော။

ဘတ္တကာရကော နာနပ္ပကာရံ မစ္ဆမံသဝိကတိံ သမ္ပာဒေတွာ ဥသုမနိက္ခမ-
နတ္ထံ ဘာဇနာနိ ထောက် ဝိဝရိတွာ ရသပရိဿာဝနကရောဋိံ ဘာဇန-
မတ္ထကေ ဌပေတွာ ဗဟိ နိက္ခမိတွာ သေဒံ ပုညမာနော အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ
ခဏေ ကာကော ပစ္စိတော သီသံ ဥက္ခိပိတွာ ဘတ္တဂေဟံ ဩလောကေန္တော
တဿ နိက္ခန္တဘာဝံ ဥတွာ “အယံဒါနိ မယံ မနောရထံ ပူရေတွာ မံသံ
ခါဒိတုံ ကာလော၊ ကိံ န ခေါ မဟာမံသံ ခါဒါမိ၊ ဥဒါဟု စုဏ္ဏိကမံသ”န္တိ
စိန္တေတွာ “စုဏ္ဏိကမံသေန နာမ ခိပ္ပံ ကုန္တိံ ပူရေတုံ န သက္ကာ၊ မဟန္တံ
မံသခဏံ အာဟရိတွာ ပစ္စိယံ နိက္ခိပိတွာ ခါဒမာနော နိပဇ္ဇိဿာမိ”တိ
ပစ္စိတော ဥပ္ပတိတွာ ရသကရောဋိယံ နိလီယိ။ သာ “ကိရိ”တိ သဒ္ဓမကာသိ။
ဘတ္တကာရကော တံ သဒ္ဓံ သုတွာ “ကိံ န ခေါ တေ”န္တိ ပဝိဋ္ဌော ကာကံ
ဒိသ္မာ “အယံ ဒုဋ္ဌကာသကော မဟာသေဋ္ဌိနော ပက္ကမံသံ ခါဒိတုကာမော၊
အဟံ ခေါ ပန သေဋ္ဌိံ နိဿာယ ဇီဝါမိ၊ န ဣမံ ဗာလံ၊ ကိံ မေ ဣမိနာ”တိ
ဒွါရံ ပိဓာယ ကာကံ ဂဟေတွာ သကလသရီရေ ပတ္တာနိ လုဋ္ဌိတွာ အလ္လသိဂီ-
ဝေရလောဏဇီရကာဒယော၊ ကောဇ္ဇေတွာ အဓ္မိလတက္ကေန အာလောဋေတွာ
တေနဿ သကလသရီရံ မက္ခေတွာ တံ ကာကံ ပစ္စိယံ ဒိပိ၊ သော အဓိမတ္တ-
ဝေဒနာဘိဘူတော နိတ္ထုနန္တော နိပဇ္ဇိ။

ဗောဓိသတ္တောသမာဓိအာဂန္ဓာတံ ဗျဿနပ္ပတ္တံ ဒိသ္မာ“လောလကာက မမ
ဝစနံ အကတွာ တဝ လောဘံ နိဿာယ မဟာဒုက္ခံ ပတ္တောသိ”တိ ဝတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၄၂။ “ယော အတ္တကာမဿ ဟိတာနုကမ္ပိနော၊
 ဩဝဇ္ဇမာနော န ကရောတိ သာသနံ။
 ကပေါတကဿ ဝစနံ အကတွာ၊
 အဓိတ္တဟတ္ထတ္ထဂတောဝ သေတိ”တိ။

တတ္ထ ကပေါတကဿ ဝဝနံ အကတွာတိ ပါရာဝတဿ၊ ဟိတာနုဿသန-
ဝဝနံ အကတွာ။ အဓိတ္တဟတ္ထတ္ထ ဂတောဝ သေတီတိ အဓိတ္တာနံ အနတ္ထ-
ကာရကာနံ ဒုက္ခုပ္ပါဒကပုဂ္ဂလာနံ ဟတ္ထတ္ထံ ဟတ္ထပထံ ဂတော အယံ ကာကော
ဝိယ သော ပုဂ္ဂလော မဟန္တံ ဗျဿနံ ပတွာ အနုသောစမာနော သေတီတိ။

၁-ဥသုမနိဗ္ဗာပနတ္ထံ (သျှာ၊ က)

၂-အဋ္ဌသိင်္ဂီဝေရံ လောကဇီရကာယ (သီ၊ ဣ)

၃-ပါရာပတဿ (သီ၊ဣ)

ဗောဓိသတ္တော ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ “ဣဒါနိ မယာ စ ဣမသ္မိံ ဌာနေ န သက္ကာဝသိတု”န္တိ အညတ္ထ ဂတော။ ကာကောပိ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော။ အထ နံ ဘတ္တကာရကော သဒ္ဓိံ ပစ္ဆိယာ ဂဟေတွာ သင်္ကာရဌာနေ ဆဇ္ဇေသိ။

သတ္တာပိ “န တုံ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ လောလော၊ ပုဗ္ဗေပိ လောလောယေဝ၊ တဉ္စ ပန တေ လောလုံ နိဿာယ ပဏ္ဍိတာပိ သကာဝါသာ ပရိဟိနာ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု အနာဂါမိဖလံ ပတ္တော။ သတ္တာ အနုသန္တိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကာကော လောလဘိက္ခု အဟောသိ၊ ပါရာဝတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကပေါတဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဝေဠုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃)

ယော အတ္တကာမဿာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု အာရဟ္တ ကထေသိ။ တဉ္စ ဘဂဝါ “သစ္စံကိရ တုံ ဘိက္ခု ဒုဗ္ဗစောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “န တုံ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ ဒုဗ္ဗစော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒုဗ္ဗစောယေဝ၊ ဒုဗ္ဗစတ္တာယေဝ စ ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ အကတွာ သပ္ပမုခေ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ မဟာဘောဂကုလေ နိဗ္ဗတ္တော ဝိညတံ ပတွာ ကာမေသု အာဒိနဝံ နေက္ခမ္မေ စာနိသံသံ ဒိသ္မာ ကာမေ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ကသိဏပရိကမ္ဘံ ကတွာ ပဉ္စဘိညာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စ ဥပ္ပါဒေတွာ ဈာနသုခေန ဝီတိနာမေန္တော အပရဘာဂေ မဟာပရိဝါရော ပဉ္စဟိ တာပသသတေဟိ ပရိဝုတော ဂဏဿ သတ္တာ ဟုတွာ ဝိဟာသိ။ အထေကော အာသိဝိသပေါတကော အတ္တနော ဓမ္မတာယ စရန္တော အညတရဿ တာပသဿ အဿမပဒံ ပတ္တော။ တာပသော တသ္မိံ ပုတ္တသိနေဟံ ဥပ္ပါဒေတွာ တံ ဧကသ္မိံ ဝေဠုပဗ္ဗေ သယာပေတွာ ပဋိဇဂ္ဂတိ။ တဿ ဝေဠုပဗ္ဗေ သယနတော “ဝေဠုကော”တွေဝ နာမံ အကံသု။ တံ ပုတ္တသိနေဟေန ပဋိဇဂ္ဂနတော တာပသဿ “ဝေဠုကပိတာ”တွေဝ နာမံ အကံသု။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော “ဧကော ကိရ တာပသော အာသိဝိသံ ပဋိဇ္ဇေတိ”တိ သုတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ အာသိဝိသံ ပဋိဇ္ဇေတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ”န္တိ ပုတ္တေ “အာသိဝိသေန သဒ္ဓိ” ဝိဿာသော နာမ နတ္ထိ၊ မာ ဧဝံ ဇဂ္ဂါဟိ”တိ အာဟ။ သော မေ အာစရိယ ပုတ္တော၊ နာဟံ တေန ဝိနာ ဝတ္ထိတုံ သက္ခိဿာမိတိ။ တေန ဟိ ဧတဿေဝ သန္တိကာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိဿသိတိ။ တာပသော ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ န ဂဏှိ၊ အာသိဝိသမ္ပိ ဇဟိတုံ နာသက္ခိ။ တတော ကတိပါဟစ္စယေနေဝ သဗ္ဗေ တာပသာ ဖလာ-
ဖလတ္ထာယ ဂန္တာ ဂတဋ္ဌာနေ ဖလာဖလဿ သုလဘဘာဝံ ဒိသ္မာ ဒွေ တယော ဒိဝသေ တတ္ထေဝ ဝသိံသု၊ ဝေဠုကပိတာပိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တော အာသိ-
ဝိသံ ဝေဠုပဗ္ဗေယေဝ သယာပေတွာ ပိဒဟိတွာ ဂတော။ သော ပုန တာပ-
သေဟိ သဒ္ဓိံ ဒွိဟတိဟစ္စယေန အာဂန္တာ “ဝေဠုကဿ ဂေါစရံ ဒဿာမိ”တိ ဝေဠုပဗ္ဗံ ဥဋ္ဌါဋေတွာ “ဧဟိ ပုတ္တက ဆာတကောသိ”တိ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။
အာသိဝိသော ဒွိဟတိဟံ နိရာဟာရတာယ ကုဇ္ဈိတွာ ပသာရိတဟတ္ထံ ခုံသိတွာ တာပသံ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ အရညံ ပါဝိသိ။
တာပသာ တံ ဒိသ္မာ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသုံ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ သရီရကိစ္စံ ကာရေတွာ ဣသိဂဏဿ မဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ ဣသိနံ ဩဝါဒဝသေန ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၃။ “ယော အတ္ထကာမဿ ဟိတာနုကမ္ပိနော၊
ဩဝဇ္ဇမာနော န ကရေတိ သာသနံ။
ဧဝံ သော နိဟတော သေတိ၊
ဝေဠုကဿ ယထာ ပိတာ”တိ။

တတ္ထ ဧဝံ သော နိဟတော သေတိတိ ယောဟိ ဣသိနံ ဩဝါဒံ န ဂဏှာတိ၊
သော ယထာ ဧသ တာပသော အာသိဝိသမုခေ ပူတိဘာဝံ ပတွာ နိဟတော
သေတိ၊ ဧဝံ မဟာဝိနာသံ ပတွာ နိဟတော သေတိတိ အတ္တော။ ဧဝံ ဗောဓိ-
သတ္တော ဣသိဂဏံ ဩဝါဒိတွာ စတ္တာရော မြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ အာယု-
ပရိယောသာနေ မြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

သတ္တာ “န တံ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ ဒုဗ္ဗစော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒုဗ္ဗစောယေဝ၊ ဒုဗ္ဗစ-
ဘာဝေနေဝ စ အာသိဝိသမုခေ ပူတိဘာဝံ ပက္ခော”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ

အာဟရိတွာ အနုသန္ဓိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဝေဠုကပိတာ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု အဟောသိ၊ သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ဂဏသတ္တာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝေဠုကဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-မကသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၄)

သေယျော အဓိက္ခောတိ ဣဒံ သတ္တာ မဂဓေသု စာရိကံ စရမာနော အည-
တရသ္မိံ ဂါမကေ ဗာလဂါမိကမနုဿေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တထာဂတော
ကိရ ဧကသ္မိံ သမယေ သာဝတ္ထိတော မဂဓရဋ္ဌံ ဂန္ဓာ တတ္ထ စာရိကံ
စရမာနော အညတရံ ဂါမကံ သမ္ပာပုဏိ။ သော စ ဂါမကော ယေဘုယျေန
အန္ဓဗာလမနုဿေဟိယေဝ ဥဿန္ဓော။ တတ္ထေကဒိဝသံ တေ အန္ဓဗာလ-
မနုဿာ သန္ဓိပတိတွာ “ဘော အမှေ အရညံ ပဝိသိတွာ ကမ္ပံ ကရောန္တေ
မကသာ ခါဒန္တိ၊ တပ္ပစ္စယာ အမှာကံ ကမ္မစ္ဆေဒေါ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေဝ ဓနုနိ
စေဝ အာဂုဓာနိ စ အာဒါယ ဂန္ဓာ မကသေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈိတွာ သဗ္ဗမကသေ
ဝိဇ္ဈိတွာ ဆိန္ဒိတွာ စ မာရေဿာမာ”တိ မန္တယိတွာ အရညံ ဂန္ဓာ “မကသေ
ဝိဇ္ဈိဿာမာ”တိ အညမညံ ဝိဇ္ဈိတွာ စ ပဟရိတွာ စ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ အာဂန္ဓာ
အန္တောဂါမေ စ ဂါမမဇ္ဈေ စ ဂါမဒ္ဓါရေ စ နိပဇ္ဇိံ သု။

သတ္တာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော တံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အဝသေသာ
ပဏ္ဍိတမနုဿာ ဘဂဝန္တံ ဒိသွာ ဂါမဒ္ဓါရေ မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ
ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ သတ္တာရံ ဝဋ်တွာ နိသီဒိံ သု။ သတ္တာ တသ္မိံ
တသ္မိံ ဌာနေ ပတိတမနုဿေ ဒိသွာ တေ ဥပါသကေ ပုစ္ဆိ “ဗဟူ ဣမေ
ဂိလာနာ မနုဿာ၊ ကိံ ဧတေဟိ ကတ”န္တိ။ ဘန္တေ ဧတေ မနုဿာ
“မကသယုဋ္ဌံ ကရိဿာမာ”တိ ဂန္ဓာ အညမညံ ဝိဇ္ဈိတွာ သယံ ဂိလာနာ
ဇာတာတိ။ သတ္တာ “န ဣဒါနေဝ အန္ဓဗာလမနုဿာ ‘မကသေ ပဟရိဿာ-
မာ’တိ အတ္တာနံ ပဟရန္တိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ‘မကသံ ပဟရိဿာမာ’တိ ပရံ ပဟရဏက-
မနုဿာ အဟေသုယေဝါ”တိ ဝတွာ တေဟိ မနုဿေဟိ ယာစိတော အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဝဏ္ဏိဇ္ဇာယ ဇိဝိကံ ကပ္ပေတိ။ တဒါ ကာသိရဋ္ဌေ ဧကသ္မိံ ပစ္စန္နဂါမေ

ဗဟူ ဝဇုကီ ဝသန္တိ။ တတ္ထေကော ခလိတဝဇုကီ^၁ ရုက္ခံ တစ္ဆတိ၊ အထဿ
ဧကော မကသော တဗ္ဗလောဟထာလကပိဋ္ဌသဒိသေ သိသေ နိသီဒိတွာ
သတ္တိယာ ပဟရန္တော ဝိယ သီသံ မုခတုဏ္ဏဇောန ဝိဇ္ဈိ။ သော အတ္တနော
သန္တိကေ နိသိန္တံ ပုတ္တံ အာဟ “တာတ မယံ သီသံ မကသော သတ္တိယာ
ပဟရန္တော ဝိယ ဝိဇ္ဈတိ၊ ဝါရေဟိ န”န္တိ။ တာတ အဓိဝါသေဟိ၊ ကေပု-
ဟာရေနော တံ မာရေဿာမီတိ။ တသ္မိ^၂ သမယေ ဗောဓိသတ္တောပိ အတ္တနော
ဘဏ္ဍံ ပရိယေသမာနော တံ ဂါမံ ပတွာ တဿာ ဝဇုကီသာလာယ နိသိန္တော
ဟောတိ။ အထ သော ဝဇုကီ ပုတ္တံ အာဟ “တာတ ဣမံ မကသံ ဝါရေဟိ”တိ။
သော “ဝါရေဿာမိ တာတာ”တိ တိဒိဏံ မဟာဖရသုံ ဥက္ခိပိတွာ ပိတု
ပိဋ္ဌပဿေ ဌတွာ “မကသံ ပဟရိဿာမီ”တိ ပိတု မတ္ထကံ ဒွိဓာ ဘိန္နိ၊ ဝဇုကီ
တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော။

ဗောဓိသတ္တော တဿ တံ ကမ္မံ ဒိသ္မာ “ပစ္စာမိတ္တောပိ ပဏ္ဍိတောဝ
သေယျော။ သော ဟိ ဒဏ္ဍာဘယေနပိ မနုဿေ န မာရေဿတိ”တိ စိန္တေတွာ
ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၄။ “သေယျော အမိတ္တော မတိယာ ဥပေတော၊
န တွေဝ မိတ္တော မတိဝိပ္ပဟိနော။
‘မကသံ ဝဓိဿ’န္တိ ဟိ ဇဠမူဂေါ၊
ပုတ္တော ပိတု အန္တိဒါ ဥတ္တမင်္ဂ”န္တိ။

တတ္ထ သေယျောတိ ပဝရော ဥတ္တမော။ မတိယာ ဥပေတောတိ ပညာယ
သမန္နာဂတော။ ဇဠမူဂေါတိ လာလာမုခေါ ဗာလော။ ပုတ္တောပိတု အန္တိဒါ
ဥတ္တမင်္ဂန္တိ အတ္တနော ဗာလတာယ ပုတ္တောပိ ဟုတွာ ပိတု ဥတ္တမင်္ဂ^၃ မတ္ထကံ
“မကသံ ပဟရိဿာမီ”တိ ဒွိဓာဘိန္နိ။ တသ္မာ ဗာလမိတ္တတော ပဏ္ဍိတအမိတ္တောဝ
သေယျောတိ ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ ဗောဓိသတ္တော ဥဋ္ဌာယ ယထာကမ္မံ ဂတော။
ဝဇုကီဿပိ ဉာတကာ သရိရကိစ္စံ အကံသု။

သတ္တာ “ဧဝံ ဥပါသကာ ပုဗ္ဗေပိ ‘မကသံ ပဟရိဿာမာ’တိ ပရံ ပဟရဏက-
မနုဿာ အဟေသုံယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိ^၄ ဃဠေတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဂါထံ ဝတွာ ပက္ကန္တော ပဏ္ဍိတဝါဏိဇော
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မကသဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၁-ပလိတဝဇုကီ (သီ)၊ ဖလိတဝဇုကီ (ဇု)

၅-ရောဟိဏီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅)

သေယျော အမိတ္တောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိနော ဒါသိ အာရဟန္တ ကထေသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ကိရ ဧကော ရောဟိဏီ နာမ ဒါသိ အဟောသိ။ တဿာ ဝိဟိပဟရဏဋ္ဌာနေ အာဂန္တော မဟလ္လိကာ မာတာ နိပဇ္ဇိ၊ တံ မက္ခိကာ ပရိဝါရေတွာ သူစိယာ ဝိဇ္ဈမာနာ ဝိယ ခါဒန္တိ။ သာ စိတရံ အာဟ “အဗ္ဗ မက္ခိကာ မံ ခါဒန္တိ၊ တော ဝါရေဟိ”တိ။ သာ “ဝါရေဿာမိ အဗ္ဗာ”တိ မုသလံ ဥက္ခိပိတွာ “မာတု သရီရေ မက္ခိကာ မာရေတွာ ဝိနာသံ ပါပေဿာမိ”တိ မာတရံ မုသလေန ပဟရိတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေသိ။ တံ ဒိသ္မာ “မာတာ မေ မတာ”တိ ရောဒိတုံ အာရဘိ။ တံ ပဝတ္တိံ သေဠိဿ အာရောစေသုံ။ သေဠိ တဿာ သရီရကိစ္ဆံ ကာရေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တော သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ သတ္ထု အာရောစေသိ။ သတ္တာ “န ခေါ ဂဟပတိ ဧသော ‘မာတု သရီရေ မက္ခိကာ မာရေဿာမိ’တိ ဣဒါနေဝ မုသလေန ပဟရိတွာ မာတရံ မာရေသိ၊ ပုဗ္ဗေပိ မာရေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သေဠိ- ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပိတုအစ္စယေန သေဠိဋ္ဌာနံ ပါပုဏိ။ တဿာပိ ရောဟိဏီ- ယေဝ နာမ ဒါသိ အဟောသိ။ သာပိ အတ္တနော ဝိဟိပဟရဏဋ္ဌာနံ အာဂန္တော နိပဇ္ဇံ မာတရံ “မက္ခိကာ မေ အဗ္ဗ ဝါရေဟိ”တိ ဂုတ္တာ ဧဝမေဝ မုသလေန ပဟရိတွာ မာတရံ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ရောဒိတုံ အာရဘိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ “အမိတ္တောပိဟိ ဣမသ္မိံ လောကေ ပဏ္ဍိတောဝ သေယျော”တိ စိန္တေတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၅။ “သေယျော အမိတ္တော မေဓာဝီ၊ ယဉ္ဇေ ဗာလာ’နုကမ္ပကော။
ပဿ ရောဟိဏိကံ ဇမ္ဗိံ၊ မာတရံ ဟန္တာန သောစတိ”တိ။

တတ္ထ မေဓာဝီတိ ပဏ္ဍိတော ဉာဏီ ဝိဘာဝီ။ ယဉ္ဇေ ဗာလာ’နုကမ္ပကောတိ ဧတ္ထ ယန္တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ကတော၊ စေတိ နာမတ္ထေ နိပါတော။ ယော နာမ ဗာလော အနုကမ္ပကော၊ တတော သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန ပဏ္ဍိတော အမိတ္တော ဟောန္တောပိ သေယျောယေဝါတိ အတ္တော။ အထ ဝါ ယန္တိ ပဋိသေဓနတ္ထေ နိပါတော၊ နော စေ ဗာလာနုကမ္ပကောတိ အတ္တော။ ဇမ္ဗိန္တိ လာမိကံ ဒန္တံ။ မာတရံ ဟန္တာန သောစတိတိ “မက္ခိကာ မာရေဿာမိ”တိ မာတရံ ဟန္တာ ဣဒါနိ အယံ ဗာလာ သယမေဝ ရောဒတိ ပရိဒေဝတိ။ ဣမိနာ

ကာရဏေန ဣမသ္မိံ လောကေ အဓိတ္တောပိ ပဏှိတော သေယျောတိ
ဗောဓိသတ္တော ပဏှိတံ ပသံသန္တော ဣမာယ ဂါထာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

သတ္တာ “န ခေါ ဂဟပတိ သော ဣဒါနေဝ ‘မက္ခိကာ မာရေဿာမီ’တိ
မာတရံ ဃာတေသိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဃာတေသိယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ
အနုသန္တိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မာတာယေဝ မာတာ
အဟောသိ၊ ဓိတာယေဝ ဓိတာ၊ မဟာသေဋ္ဌိ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ရောဟိဏိဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-အာရာမဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆)

န ဝေ အနတ္တကုသလေနာတိ ဣဒံ သတ္တာ အညတရသ္မိံ ကောသလဂါမကေ
ဝိဟရန္တော ဥယျာနဉ္စသကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သတ္တာ ကိရ ကောသလေသု
စာရိကံ စရမာနော အညတရံ ဂါမကံ သမ္မာပုဏိ။ တတ္ထေကော ကုဋုမ္ပိကော
တထာဂတံ နိမန္တေတွာ အတ္တနော ဥယျာနေ နိသီဒါပေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ
သံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ “ဘန္တေ ယထာရုစိယာ ဣမသ္မိံ ဥယျာနေ
ဝိစရထာ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခု ပဋ္ဌာယ ဥယျာနပါလံ ဂဟေတွာ ဥယျာနေ
ဝိစရန္တော ဧကံ အင်္ဂဏဋ္ဌာနံ ဒိသွာ ဥယျာနပါလံ ပုစ္ဆိံသု “ဥပါသက ဣမံ
ဥယျာနံ အညတ္ထ သန္တုစ္ဆာယံ၊ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ န ကောစိ ရက္ခော ဝါ
ဂစ္ဆော ဝါ အတ္ထိ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ။ ဘန္တေ ဣမဿ ဥယျာနဿ
ရောပနကာလေ ဧကော ဂါမဒါရကော ဥဒကံ သိဉ္စန္တော ဣမသ္မိံ ဌာနေ
ရုက္ခပေါတကေ ဥမ္မူလံ ကတွာ မူလပ္ပမာဏေန ဥဒကံ သိဉ္စိ၊ တေ ရုက္ခပေါ-
တကာ ဖိလာယိတွာ မတာ၊ ဣမိနာ ကာရဏေန ဣဒံ ဌာနံ အင်္ဂဏံ
ဇာတ”န္တိ။ ဘိက္ခု သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ တေမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ
“န ဘိက္ခဝေ သော ဂါမဒါရကော ဣဒါနေဝ အာရာမဒူသကော၊ ပုဗ္ဗေပိ
အာရာမဒူသကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသီယံ နက္ခတ္တံ
ဃောသယိံသု။ နက္ခတ္တဘေရိသဒ္ဓသဝနကာလတော ပဋ္ဌာယ သကလနဂရ-
ဝါသိနော နက္ခတ္တနိသီတကာ ဟုတွာ ဝိစရန္တိ။ တဒါ ရညော ဥယျာနေ ဗဟူ
မက္ကဋ္ဌာ ဝသန္တိ။ ဥယျာနပါလော စိန္တေသိ “နဂရေ နက္ခတ္တံ ဃုဉ္ဇံ၊ ဣမေ
ဝါနရေ ‘ဥဒကံ သိဉ္စထာ’တိ ဝတွာ အဟံ နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌိဿာမီ”တိ ဇေဋ္ဌကဝါနရံ

ဥပသင်္ကမိတွာ “သမ္မ ဝါနရဇေဋ္ဌက ဣမံ ဥယျာနံ တုမှာကမ္ပိ ဗဟူပကာရံ၊ တုမှေ ဧတ္ထ ပုပ္ဖဖလပလ္လဝါနိ ခါဒထ၊ နဂရေ နက္ခတ္တံ ယုဋ္ဌံ၊ အဟံ နက္ခတ္တံ ကီဋ္ဌိဿာမိ။ ယာဝါဟံ အာဂစ္ဆာမိ၊ တာဝ ဣမသ္မိံ ဥယျာနေ ရုက္ခပေါတကေသု ဥဒကံ သိဋ္ဌိတုံ သက္ခိဿထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာဓု သိဋ္ဌိဿာမိတိ။ “တေန ဟိ အပ္ပမတ္တာဟောထာ”တိ ဥဒကသိဋ္ဌနတ္ထာယ တေသံ စမ္မကုဋ္ဌေ^၁ စ ဒါရုကုဋ္ဌေ စ ဒတွာ ဂတော။ ဝါနရာ စမ္မကုဋ္ဌေ စေဝ ဒါရုကုဋ္ဌေ စ ဂဟေတွာ ရုက္ခပေါတကေသု ဥဒကံ သိဋ္ဌန္တိ။ အထ နေ ဝါနရဇေဋ္ဌကော ဧဝမာဟ “ဘောန္တော ဝါနရာ ဥဒကံ နာမ ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ တုမှေ ရုက္ခပေါတကေသု ဥဒကံ သိဋ္ဌန္တော ဥပ္ပါဋ္ဌေတွာ ဥပ္ပါဋ္ဌေတွာ မူလံ ဩလောကေတွာ ဂမ္ဘီရဂတေသု မူလေသု ဗဟုံ ဥဒကံ သိဋ္ဌထ၊ အဂမ္ဘီရဂတေသု အပ္ပံ၊ ပစ္ဆာ အမှာကံ ဥဒကံ ဒုလ္လဘံ ဘဝိဿတိ”တိ။ တေ “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္နိတွာ တထာ အကံသု။

တသ္မိံ သမယေ ဧကော ပဏ္ဍိတပုရိသော ရာဇုယျာနေ တေ ဝါနရေ တထာ ကရောန္တေ ဒိသ္မာ ဧဝမာဟ “ဘောန္တော ဝါနရာ ကသ္မာ တုမှေ ရုက္ခပေါတကေ ဥပ္ပါဋ္ဌေတွာ ဥပ္ပါဋ္ဌေတွာ မူလပ္ပမာဏေန ဥဒကံ သိဋ္ဌထာ”တိ၊ တေ “ဧဝံ နော ဝါနရဇေဋ္ဌကော ဩဝဒတိ”တိ အာဟံသု။ သော တံ ဝစနံ သုတွာ “အဟော ဝတ ဘော ဗာလာ အပဏ္ဍိတာ ‘အတ္ထံ ကရိဿာမာ’တိ အနတ္ထမေဝ ကရောန္တိ”တိ စိန္တေတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၆။ “န ဝေ အနတ္ထကုသလေန၊ အတ္ထစရိယာ သုခါဝဟာ။

ဟာပေတိ အတ္ထံ ဒုဗ္ဗေဓော၊ ကပိ အာရာမိကော ယထာ”တိ။

တတ္ထ ဝေတိ နိပါတမတ္တံ။ အနတ္ထကုသလေနာတိ အနတ္ထေ အနာယတနေ ကုသလေန၊ အတ္ထေ အာယတနေ ကာရဏေ အကုသလေန ဝါတိ အတ္ထော။ အတ္ထစရိယာတိ ဝုဇ္ဈိကိရိယာ။ သုခါဝဟာတိ ဧဝရူပေန အနတ္ထကုသလေန ကာယိကစေတသိကသုခသင်္ခါတဿ အတ္ထဿ စရိယာ န သုခါဝဟာ၊ န သက္ကာ အာဝဟိတုန္တိ အတ္ထော။ ကိံကာရဏာ? ဧကန္တေနေဝ ဟိ ဟာပေတိ အတ္ထံ ဒုဗ္ဗေဓောတိ၊ ဗာလပုဂ္ဂလော “အတ္ထံ ကရိဿာမိ”တိ အတ္ထံ ဟာပေတွာ အနတ္ထမေဝ ကရောတိ။ ကပိ အာရာမိကော ယထာတိ ယထာ အာရာမေ နိယုတ္တော အာရာမရက္ခနကော မက္ကဋ္ဌော “အတ္ထံ ကရိဿာမိ”တိ အနတ္ထမေဝ ကရောတိ၊ ဧဝံ ယော ကောစိ အနတ္ထကုသလော၊ တေန န သက္ကာ အတ္ထစရိယံ အာဝဟိတုံ၊ သော ဧကံသေန အတ္ထံ ဟာပေတိယေဝါတိ။ ဧဝံ သော ပဏ္ဍိတော ပုရိသော

ဣမာယ ဂါထာယ ဝါနရဇေဋ္ဌကံ ဂရဟိတွာ အတ္တနော ပရိသံ အာဒါယ ဥယျာနာ နိက္ခမိ။

သတ္တာပိ “န ဘိက္ခဝေ ဧသ ဂါမဒါရကော ဣဒါနေဝ အာရာမဒူသကော၊ ပုဗ္ဗေပိ အာရာမဒူသကောယေဝါ”တိ ဣမံ မေဗဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္ဓိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဝါနရဇေဋ္ဌကော အာရာမဒူသကဂါမဒါရကော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတပုရိသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အာရာမဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ဝါရုဏိဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇)

န ဝေ အနတ္ထကုသလေနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဝါရုဏိဒူသကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ကိရ သဟာယော ဧကော ဝါရုဏိဝါဏိဇော တိဒိဏံ ဝါရုဏိံ ယောဇေတွာ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိနိ ဂဟေတွာ ဝိက္ခိဏန္တော မဟာဇနေ သန္ဓိပတိတေ “တာတ တံ မူလံ ဂဟေတွာ ဝါရုဏိံ ဒေဟိ”တိ အန္တေဝါသိကံ အာဏာပေတွာ သယံ နှာယိတုံ အဂမာသိ။ အန္တေဝါသိကော မဟာဇနဿ ဝါရုဏိံ ဒေန္တော မနုဿေ အန္တရန္တရာ လောဏသက္ခရာ အာဟရာပေတွာ ခါဒန္တေ ဒိသ္မာ “အယံ သုရာ အလောဏိကာ ဘဝိဿတိ၊ လောဏမေတ္ထ ပက္ခိပိဿာမီ”တိ သုရာစာဋိယံ နာဠိမတ္တံ လောဏံ ပက္ခိပိတွာ တေသံ သုရံ အဒါသိ။ တေ မုခံ ပူရေတွာ ပူရေတွာ ဆဋ္ဌေတွာ “ကိံ တေ ကတ”န္တိ ပုစ္ဆိံသု။ တုမေ သုရံ ပိဝိတွာ လောဏံ အာဟရာပေန္တေ ဒိသ္မာ လောဏေန ယောဇေသိန္တိ။ “ဧဝရူပံ နာမ မနာပံ ဝါရုဏိံ နာသေသိ ဗာလာ”တိ တံ ဂရဟိတွာ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ ပက္ကန္တာ။ ဝါရုဏိဝါဏိဇော အာဂန္တော ကေမ္ပိ အဒိသ္မာ “ဝါရုဏိပါယကာ ကဟံ ဂတာ”တိ ပုစ္ဆိ၊ သော တမတ္တံ အာရောစေသိ။ အထ နံ အာစရိယော “ဗာလ ဧဝရူပါ နာမ တေ သုရာ နာသိတာ”တိ ဂရဟိတွာ ဣမံ ကာရဏံ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရောစေသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကော “အတ္ထိဒါနိ မေ ဣဒံ ကထာပါဘတ”န္တိ ဇေတဝနံ ဂန္တော သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ တေမတ္တံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “န ဧသ ဂဟပတိ ဣဒါနေဝ ဝါရုဏိဒူသကော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝါရုဏိဒူသကောယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသီယံ သေဋ္ဌိ အဟောသိ။ တံ ဥပနိဿာယ ဧကော ဝါရုဏိဝါဏိဇော ဇီဝတိ။ သော တိဒိဏံ သုရံ ယောဇေတွာ “ဣမံ ဝိတ္တိဏာဟီ”တိ အန္တေဝါသိကံ ဝတွာ နှာယိတုံ ဂတော။ အန္တေဝါသိကော တသ္မိံ ဂတမတ္တေယေဝ သုရာယ လောဏံ ပက္ခိပိတွာ ဣမိနာဝ နယေန သုရံ ဝိနာသေသိ။ အထဿ အာစရိယော အာဂန္တာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ သေဋ္ဌိဿ အာရောစေသိ။ သေဋ္ဌိ “အနတ္ထကုသလာ နာမ ဗာလာ ‘အတ္တံ ကရိဿာမာ’တိ အနတ္ထမေဝ ကရေန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၇။ “န ဝေ အနတ္ထကုသလေန၊ အတ္တစရိယာ သုခါဝဟာ။
ဟာပေတိ အတ္တံ ဒုဗ္ဗေဓော၊ ကောဏ္ဍညော ဝါရုဏိံ ယထာ”တိ။

တတ္ထ ကောဏ္ဍညော ဝါရုဏိံ ယထာတိ ယထာ အယံ ကောဏ္ဍညနာမကော အန္တေဝါသိကော “အတ္တံ ကရိဿာမီ”တိ လောဏံ ပက္ခိပိတွာ ဝါရုဏိံ ဟာပေသိ ပရိဟာပေသိ ဝိနာသေသိ။ ဧဝံ သဗ္ဗေပိ အနတ္ထကုသလော အတ္တံ ဟာပေတိတိ ဗောဓိသတ္တော ဣမာယ ဂါထာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

သတ္တာပိ “န ဧသ ဂဟပတိ ဣဒါနေဝ ဝါရုဏိဉ္ဇသကော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝါရုဏိဉ္ဇသကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဝါရုဏိဉ္ဇသကော ဣဒါနိပိ ဝါရုဏိဉ္ဇသကောဝ အဟောသိ၊ ဗာရာဏသီသေဋ္ဌိ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝါရုဏိဉ္ဇသကဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ဝေဒဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈)

အနုပါယေန ယော အတ္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒုဗ္ဗစတိက္ခု အာရဟ္တ ကထေသိ။ တဗ္ဗိ ဘိက္ခု သတ္တာ “န တံ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ ဒုဗ္ဗစော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒုဗ္ဗစောယေဝ၊ တေနေဝ စ ကာရဏေန ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ အကတွာ တိဏှေန အသိနာ ခွိဓာ ကတွာ ဆိန္တော ဟုတွာ မဂ္ဂေ နိပတိတ္ထ၊ တဉ္စ ကေကံ နိဿာယ ပုရိသသဟဿံ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တ”န္တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ကေသ္မိံ ဂါမကေ အညတရော ပြာဟ္မဏော ဝေဒဗ္ဗံ နာမ မန္တိ ဇာနာတိ။ သော ကိရ မန္တော

အနုဋ္ဌေါ မဟာရဟော၊ နက္ခတ္တယောဂေ လဒ္ဓေ တံ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ အာကာသေ ဥလ္လောကီတေ အာကာသတော သတ္တရတနဝဿံ ဝဿတိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တဿ ဗြာဟ္မဏဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာတိ။ အထေက-
ဒိဝသံ ဗြာဟ္မဏော ဗောဓိသတ္တံ အာဒါယ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန အတ္တနော ဂါမာ နိက္ခမိတွာ စေတရဋ္ဌံ^၁ အဂမာသိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ စ ကေသ္မိံ^၂ အရညဋ္ဌာနေ ပဉ္စသတာ ပေသနကစောရာ နာမ ပန္နဃာတံ ကရေန္တိ။ တေ ဗောဓိသတ္တန္တ ဝေဒဗ္ဗဗြာဟ္မဏန္တ ဂဏှိံ^၃သု။ ကဿာ ပနေတေ “ပေသနက-
စောရာ”တိ ဝုစ္စန္တိ^၄၊ တေ ကိရ ဒွေ ဇနေ ဂဟေတွာ ဧကံ နောဟရဏဏ္ဍာယ ပေသေန္တိ၊ တဿာ “ပေသနကစောရာ”တွေဝ ဝုစ္စန္တိ။ တေပိ စ ပိတာပုတ္တေ ဂဟေတွာ ပိတရံ “တံ အမှာကံ ခနံ အာဟရိတွာ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ ယာဟိ”တိ ဝဒန္တိ။ ဧတေနုပါယေန မာတုမိတရော ဂဟေတွာ မာတရံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ၊ ဇေဋ္ဌ-
ကနိဋ္ဌေ ဂဟေတွာ ဇေဋ္ဌဘာတိကံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ၊ အာစရိယန္တေဝါသိကေ ဂဟေတွာ အန္တေဝါသိကံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ တေ တသ္မိံ ကာလေ ဝေဒဗ္ဗဗြာဟ္မဏံ ဂဟေတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။

ဗောဓိသတ္တော အာစရိယံ ဝန္တိတွာ “အဟံ ကောဟဒ္ဓိဟစ္စယေန အာဂ-
မိဿံ၊ တုမေ မာ ဘာယိတ္ထ၊ အပိစ ခေါ ပန မမ ဝစနံ ကရေယ၊ အဇ္ဇ-
နေဝဿာပနကနက္ခတ္တယောဂေါ ဘဝိဿတိ၊ မာ ခေါ တုမေ ဒုက္ခံ အသ-
ဟန္တာ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ ခနံ ဝဿာပယိတ္ထ။ သစေ ဝဿာပေဿထ၊
တုမေ စ ဝိနာသံ ပါပုဏိဿထ၊ ဣမေ စ ပဉ္စသတာ စောရာ”တိ ဧဝံ အာစရိယံ
ဩဝဒိတွာ နေတ္ထာယ အဂမာသိ။ စောရာပိ သူရိယေ အတ္တင်္ဂတေ ဗြာဟ္မဏံ
ဗန္တိတွာ နိပဇ္ဇာပေသုံ။ တင်္ဂဏညေဝ ပါစိနလောကဓာတုတော ပရိပုဏ္ဏစန္ဒ-
မဏ္ဍလံ ဥဋ္ဌဟိ။ ဗြာဟ္မဏော နက္ခတ္တံ ဩလောကေန္တော “နေဝဿာပနက-
နက္ခတ္တယောဂေါ လဒ္ဓေါ၊ ကိံ မေ ဒုက္ခေန အနုဘူတေန၊ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ
ရတနဝဿံ ဝဿာပေတွာ စောရာနံ ခနံ ဒတွာ ယထာသုခံ ဂမိဿံ၊ မိ”တိ
စိန္တေတွာ စောရေ အာမန္တေသိ “ဘောန္တော စောရာ တုမေ မံ ကိမတ္ထာယ
ဂဏှထာ”တိ။ နေတ္ထာယ အယျာတိ။ သစေ ဝေါ ခနေန အတ္ထော၊ ဒိပ္ပံ
မံ ဗန္ဓနာ မောစေတွာ သီသံ နှာပေတွာ အဟတဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ
ဂန္ဓေဟိ ဝိလိမ္မာပေတွာ ပုပ္ဖါနိ ဝိလန္ဓာပေတွာ ဌပေထာတိ။ စောရာ တဿ
ကထံ သုတွာ တထာ အကံသု။

ဗြာဟ္မဏော နက္ခတ္တယောဂံ ဥတွာ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ အာကာသံ ဥလ္လောကေသိ၊ တာဝဒေဝ အာကာသတော ရတနာနိ ပတိံသု။ စောရာ တံ ခနံ သင်္ကနိတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂေသု ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ ပါယိံသု။ ဗြာဟ္မဏောပိ တေသံ ပစ္ဆိမောဝေ အဂမာသိ။ အထ တေ စောရေ အညေ ပဉ္စသတာ စောရာ ဂဏ္ဍိံသု။ “ကိမတ္ထံ အမေ ဂဏ္ဍိယာ”တိ စ ဝုတ္တာ “ဓနတ္ထာယာ”တိ အာဟံသု။ “ယဒိ ဝေါ ဓနေန အတ္ထော၊ ဧတံ ဗြာဟ္မဏံ ဂဏ္ဍိယ၊ ဧသော အာကာသံ ဥလ္လောကေတွာ ခနံ ဝဿာပေသိ၊ အမှာကမ္ပေတံ ဧတေနော ဝိန္န”န္တိ။ စောရာ စောရေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ “အမှာကမ္ပိ ခနံ ဒေဟိ”တိ ဗြာဟ္မဏံ ဂဏ္ဍိံသု။ ဗြာဟ္မဏော “အဟံ တုမှာကံ ခနံ ဒေယျံ၊ ဓနဝဿာပနကနက္ခတ္တယောဂေါ ပန ဣတော သံဝစ္ဆရမတ္ထကေ ဘဝိဿတိ။ ယဒိ ဝေါ ဓနေနတ္ထော၊ အဓိဝါသေထ၊ တဒါ ဓနဝဿံ ဝဿာပေဿာမီ”တိ အာဟ။ စောရာ ကုဇ္ဈိတွာ “အဟော ခုဒ္ဒဗြာဟ္မဏ အညေသံ ဣဒါနေဝ ခနံ ဝဿာပေတွာ အမေ အညံ သံဝစ္ဆရံ အဓိဝါသာပေသိ”တိ တိဏှေန အသိနာ ဗြာဟ္မဏံ ဒွိဓာ ဆိန္နိတွာ မဂ္ဂေ ဆဇ္ဇေတွာ ဝေဂေန အနုဗန္ဓိတွာ တေဟိ စောရေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈိတွာ တေ သဗ္ဗေပိ မာရေတွာ ခနံ အာဒါယ ပန ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ဟုတွာ အညမညံ ယုဇ္ဈိတွာ အခုတေယျာနိ ပုရိသသတာနိ ဃာတေတွာ ဧတေန ဥပါယေန ယာဝ ဒွေ ဇနာ အဝသိဋ္ဌာ အဟေသု၊ တာဝ အညမညံ ဃာတယိံသု။ ဧဝံ တံ ပုရိသသဟဿံ ဝိနာသံ ပတ္တံ။

တေ ပန ဒွေ ဇနာ ဥပါယေန တံ ခနံ အာဟရိတွာ ဧကသ္မိံ ဂါမသမီပေ ဂဟနဋ္ဌာနေ ခနံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဧကော ခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ရက္ခန္တော နိသိဒိ၊ ဧကော တဏှုလေ ဂဟေတွာ ဘတ္တံ ပစာပေတုံ ဂါမံ ပါဝိသိ။ လောဘော စ နာမေသ ဝိနာသမူလမေဝါတိ ဓနသန္တကေ နိသိန္တော စိန္တေသိ “တသ္မိံ” အာဂ-
တေ ဣဒံ ခနံ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ဘဝိဿန္တိ၊ ယန္တုနာဟံ တံ အာဂတမတ္ထမေဝ ခဂ္ဂေန ပဟရိတွာ ဃာတေယျ”န္တိ။ သော ခဂ္ဂံ သန္တယိတွာ တဿ အာဂမနံ ဩလောကေန္တော နိသိဒိ။ ဣတရောပိ စိန္တေသိ “တံ ခနံ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ဘဝိဿန္တိ၊ ယန္တုနာဟံ ဘတ္ထေ ဝိသံ ပက္ခိပိတွာ တံ ပုရိသံ ဘောဇေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ဧကကောဝ ခနံ ဂဏ္ဍိယ”န္တိ။ သော နိဋ္ဌိတေ ဘတ္ထေ သယံ ဘုဉ္ဇိတွာ သေသကေ ဝိသံ ပက္ခိပိတွာ တံ အာဒါယ တတ္ထ အဂမာသိ။ တံ ဘတ္တံ ဩတာရေတွာ ဌိတမတ္ထမေဝ ဣတရော ခဂ္ဂေန ဒွိဓာ ဆိန္နိတွာ တံ ပဋိစ္ဆန္ဋဋ္ဌာနေ ဆဇ္ဇေတွာ တဉ္စ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ သယမ္ပိ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။ ဧဝေ တံ ခနံ နိဿာယ သဗ္ဗေဝ ဝိနာသံ ပါပုဏိံသု။

ဗောဓိသတ္တောပိ ခေါ် ကောဟဒ္ဓိဟစ္စယေန ခနံ အာဒါယ အာဂတော တသ္မိံ ဌာနေ အာစရိယံ အဒိသ္မာ ဝိပုကိဏ္ဍံ ပန ခနံ ဒိသ္မာ “အာစရိယေန မမ ဝစနံ အကတွာ ခနံ ဝဿာပိတံ ဘဝိဿတိ၊ သဗ္ဗေဟိ ဝိနာသံ ပတ္တေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ မဟာမဂ္ဂေန ပါယာသိ။ ဂစ္ဆန္တော အာစရိယံ မဟာမဂ္ဂေ ဒွိဓာ ဆိန္တံ ဒိသ္မာ “မမ ဝစနံ အကတွာ မတော”တိ ဒါရူနိ ဥဒ္ဓရိတွာ စိတကံ ကတွာ အာစရိယံ ဈာပေတွာ ဝနပုပ္ဖေဟိ ပူဇေတွာ ပုရတော ဂစ္ဆန္တော ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တေ ပဉ္စသတေ၊ ပုရတော အဗုတေယျသတေတိ အနုက္ကမေန အဝဿာနေ ဒွေ ဇနေ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တေ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “ဣမံ ဒွိဟိ ဦနံ ပုရိသသဟဿံ ဝိနာသံ ပတ္တံ၊ အညေဟိ ဒွိဟိ စောရေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ၊ တေပိ သန္တုတ္တိတုံ န သက္ခိဿန္တိ၊ ကဟံ န ခေါ တေ ဂတာ”တိ ဂစ္ဆန္တော တေသံ ခနံ အာဒါယ ဂဟနဌာနံ ပဝိဋ္ဌမဂ္ဂံ ဒိသ္မာ ဂစ္ဆန္တော ဘဏ္ဍိကဗဒ္ဓဿ နေဿ ရာသိံ ဒိသ္မာ ဧကံ ဘတ္တပါတိံ အဝတ္ထရိတွာ မတံ အဒ္ဓဿ။ တတော “ဣဒံ နာမ တေဟိ ကတံ ဘဝိဿတိ”တိ သဗ္ဗံ ဥတွာ “ကဟံ န ခေါ သော ပုရိသော”တိ ဝိစိနန္တော တမ္ပိ ပဋိစ္ဆန္နဌာနေ အပဝိဒ္ဓံ ဒိသ္မာ “အမှာကံ အာစရိယော မမ ဝစနံ အကတွာ အတ္တနော ဒုဗ္ဗစဘာဝေန အတ္တနာပိ ဝိနာသံ ပတ္တော၊ အပရမ္ပိ တေန ပုရိသသဟဿံ ဝိနာသိတံ၊ အနုပါယေန ဝတ အကာရဏေန အတ္တနော ဝုဗ္ဗိံ ပတ္တယမာနာ အမှာကံ အာစရိယော ဝိယ မဟာဝိနာသမေဝ ပါပုဏိဿန္တိ”တိ စိန္တေတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၈။ “အနုပါယေန ယော အတ္တံ၊ ဣစ္ဆတိ သော ဝိဟညတိ။
စေတာ ဟနိံသု ဝေဒဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗေ တေ ဗျသနမဇ္ဈဂူ”တိ။

တတ္ထ သော ဝိဟညတိတိ သော အနုပါယေန “အတ္တနော အတ္တံ ဝုဗ္ဗိံ သုခံ ဣစ္ဆာမိ”တိ အကာလေ ဝါယာမံ ကရောန္တော ပုဂ္ဂလော ဝိဟညတိ ကိလမတိ မဟာဝိနာသံ ပါပုဏာတိ။ စေတာတိ စေတရဋ္ဌဝါသိနော စောရာ။ ဟနိံသု ဝေဒဗ္ဗန္တိ ဝေဒဗ္ဗမန္တဝဿေန “ဝေဒဗ္ဗော”တိ လဒ္ဓနာမံ မြာဟ္မဏံ ဟနိံသု။ သဗ္ဗေ တေ ဗျသနမဇ္ဈဂူတိ တေပိ စ အနဝသေသာ အညမညံ ဃာတယမာနာ ဗျသနံ အဓိဂစ္ဆိံသု ပဋိလဘိံသုတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော “ယထာ အမှာကံ အာစရိယော အနုပါယေန အဌာနေ ပရက္ကမံ ကရောန္တော ခနံ ဝဿာပေတွာ အတ္တနာပိ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော၊

၁-ပရတော (သီ၊ ဣ)

အညေသဉ္စ ဝိနာသပစ္စယော ဇာတော၊ ဧဝမေဝ ယော အညောပိ အနုပါ-
ယေန အတ္တနော အတ္တံ ဣစ္ဆန္တော ဝါယာမံ ကရိဿတိ၊ သဗ္ဗော သော
အတ္တနာ စ ဝိနသိဿတိ၊ ပရေသဉ္စ ဝိနာသပစ္စယော ဘဝိဿတိ”တိ
ဝနံ ဥန္တာဒေန္တော ဒေဝတာသု သာဓုကာရံ ဒေမာနာသု ဣမာယ ဂါထာယ
ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တံ ဓနံ ဥပါယေန အတ္တနော ဂေဟံ အာဟရိတွာ ဒါနာဒိနိ
ပုညာနိ ကရောန္တော ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ သဂ္ဂပထံ
ပူရယမာနော အဂမာသိ။

သတ္တာပိ “န တုံ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ ဒုဗ္ဗစော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒုဗ္ဗစောဝ၊ ဒုဗ္ဗစတ္တာ
ပန မဟာဝိနာသံ ပတ္တော”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္ဓိ
သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဝေဒဗျဗြာဟ္မဏော ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု
အဟောသိ၊ အန္တေဝါသိကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝေဒဗျဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-နက္ခတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉)

နက္ခတ္တံ ပတိမာနေန္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ
အာဇီဝကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရေကံ ကုလဓိတရံ ဇနပဒေ
ဧကော ကုလပုတ္တော အတ္တနော ပုတ္တဿ ဝါရေတွာ “အသုကဒိဝသေ နာမ
ဂဏှိဿာမိ”တိ ဒိဝသံ ဌပေတွာ တသ္မိံ ဒိဝသေ သမ္ပတ္တေ အတ္တနော ကုလုပကံ
အာဇီဝကံ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ အဇ္ဇေ မယံ ဧကံ မင်္ဂလံ ကရိဿာမ၊ သောဘနံ န
ခေါ နက္ခတ္တ”န္တိ။ သော “အယံ မံ ပဌမံ အပုစ္ဆိတွာဝ ဒိဝသံ ဌပေတွာ ဣဒါနိ
ပဋိပုစ္ဆတိ၊ ဟောတု၊ သိက္ခာပေဿာမိ န”န္တိ ကုဇ္ဈိတွာ “အဇ္ဇေ အသောဘနံ
နက္ခတ္တံ၊ မာ အဇ္ဇေ မင်္ဂလံ ကရိတ္တု၊ သစေ ကရိဿထ၊ မဟာဝိနာသော
ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ တသ္မိံ ကုလေ မနုဿာ တဿ သဒ္ဓဟိတွာ တံ ဒိဝသံ
န ဂစ္ဆိံသု။ နဂရဝါသိနော သဗ္ဗံ မင်္ဂလကိရိယံ ကတွာ တေသံ အနာဂမနံ
ဒိသ္ဗာ “တေဟိ အဇ္ဇေ ဒိဝသော ဌပိတော၊ နော စ ခေါ အာဂတာ၊ အမှာကမ္ပိ
ဗဟု ဝယကမ္ပံ ကတံ၊ ကိံ နော တေဟိ၊ အမှာကံ ဓိတရံ အညဿ ဒဿာမာ”တိ
ယထာကတေနေဝ မင်္ဂလေန ဓိတရံ အညဿ ကုလဿ အဒံသု။

ဣတရေ ပုနဒိဝသေ အာဂန္တော “ဒေထ နော ဒါရိက”န္တိ အာဟံသု။ အထ
နေ သာဝတ္ထိဝါသိနော “ဇနပဒဝါသိနော နာမ တုမေ ဂဟပတိကာ ပါပ-
မနုဿာ ဒိဝသံ ဌပေတွာ အဝညာယ န အာဂတာ၊ အာဂတမဂ္ဂေနေဝ

ပဋိဂစ္ဆထ၊ အမှေဟိ အညေသံ ဒါရိကာ ဒိန္နာ”တိ ပရိဘာသိ”သု။ တေ တေဟိ သဒ္ဓိံ ကလဟံ ကတွာ ဒါရိကံ အလဘိတွာ ယထာဂတမဂ္ဂေနဝ ဂတာ။ တေနပိ အာဇီဝကေန တေသံ မနုဿာနံ မင်္ဂလန္တရာယဿ ကတဘာဝေါ ဘိက္ခုနံ အန္တရေ ပါကဋ္ဌော ဇာတော။ တေ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ သဒ္ဓိ- ပတိတာ “အာဝုဿော အာဇီဝကေန ကုလဿ မင်္ဂလန္တရာယော ကတော”တိ ကထယမာနာ နိသိဒိ”သု။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သဒ္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိ။ တေ “ဣမာယ နာမာ”တိ ကထယိ”သု။ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ အာဇီဝကော တဿ ကုလဿ မင်္ဂလန္တရာယံ ကရေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေ တေသံ ကုဋ္ဌိတွာ မင်္ဂလန္တရာယံ အကာသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေန နဂရဝါသိနော ဇနပဒဝါသိနံ ဓိတရံ ဝါရေတွာ ဒိဝသံ ဌပေတွာ အတ္တနော ကုလူပကံ အာဇီဝကံ ပုစ္ဆိ”သု “ဘန္တေ အဇ္ဇ အမှာကံ ကော မင်္ဂလကိရိယာ၊ သောဘနံ န ခေါ နက္ခတ္တ”န္တိ။ သော “ဣမေ အတ္တနော ရုစိယာ ဒိဝသံ ဌပေတွာ ဣဒါနိ မံ ပုစ္ဆန္တိ”တိ ကုဋ္ဌိတွာ “အဇ္ဇ နေသံ မင်္ဂလန္တရာယံ ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “အဇ္ဇ အသောဘနံ နက္ခတ္တံ၊ သစေ ကရေထ၊ မဟာဝိနာသံ ပါပုဏိ- သထာ”တိ အာဟ။ တေ တဿ သဒ္ဓဟိတွာ န ဂမိ”သု။ ဇနပဒဝါသိနော တေသံ အနာဂမနံ ဥတွာ “တေ အဇ္ဇ ဒိဝသံ ဌပေတွာပိ န အာဂတာ၊ ကိံ နော တေဟိ၊ အညေသံ ဓိတရံ ဒဿာမာ”တိ အညေသံ ဓိတရံ အဒိ”သု။ နဂရ- ဝါသိနော ပုနဒိဝသေ အာဂန္တာ ဒါရိကံ ယာစိ”သု။ ဇနပဒဝါသိနော “တုမှေ နဂရဝါသိနော နာမ ဆိန္တဟိရိကာ ဂဟပတိကာ၊ ဒိဝသံ ဌပေတွာ ဒါရိကံ န ဂဏိတ္ထ၊ မယံ တုမှာကံ အနာဂမနဘာဝေန အညေသံ အဒမှာ”တိ။ မယံ အာဇီ- ဝကံ ပဋိပုစ္ဆိတွာ “နက္ခတ္တံ န သောဘနံ”န္တိ နာဂတာ၊ ဒေထ နော ဒါရိကန္တိ။ အမှေဟိ တုမှာကံ အနာဂမနဘာဝေန အညေသံ ဒိန္နာ၊ ဣဒါနိ ဒိန္နဒါရိကံ ကထံ ပုန အာနေဿာမာတိ။

ဧဝံ တေသု အညမညံ ကလဟံ ကရေန္တေသု ဧကော နဂရဝါသိ ပဏ္ဍိတ- ပုရိသော ဧကေန ကမ္မေန ဇနပဒံ ဂတော တေသံ နဂရဝါသိနံ “မယံ အာဇီဝကံ ပုစ္ဆိတွာ နက္ခတ္တဿ အသောဘနဘာဝေန နာဂတာ”တိ ကထေန္တာနံ သုတွာ “နက္ခတ္တေန ကော အတ္ထော၊ နန ဒါရိကာယ လဒ္ဓ- ဘာဝေါ နက္ခတ္တ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၉။ “နက္ခတ္တံ ပတိမာနေန္တိ၊ အတ္ထော ဗာလံ ဥပစ္စဂါ။
အတ္ထော အတ္ထဿ နက္ခတ္တံ၊ ကိံ ကရိဿန္တိ တာရကာ”တိ။

တတ္ထ ပတိမာနေန္တိန္တိ ဩလောကေန္တိ။ “ဣဒါနိ နက္ခတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ ဣဒါနိ နက္ခတ္တံ ဘဝိဿတိ”တိ အာဂမယမာနံ။ အတ္ထော ဗာလံ ဥပစ္စဂါတိ ဧတံ နဂရဝါသိကံ ဗာလံ ဒါရိကာပဋိလာဘသင်္ခါတော အတ္ထော အတိက္ကန္တော။ အတ္ထော အတ္ထဿ နက္ခတ္တန္တိ ယံ အတ္ထံ ပရိယေသန္တော စရတိ၊ သော ပဋိ-
လဒ္ဓေါ အတ္ထောဝံ အတ္ထဿ နက္ခတ္တံ နာမ။ ကိံ ကရိဿန္တိ တာရကာတိ ဣတရေ ပန အာကာသေ တာရကာ ကိံ ကရိဿန္တိ၊ ကတရံ အတ္ထံ သာဓေဿန္တိတိ အတ္ထော။ နဂရဝါသိနော ကလဟံ ကတွာ ဒါရိကံ အလဘိ-
တွာဝံ အဂမံသု။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဧသ အာဇီဝကော ဣဒါနေဝ ကုလဿ မင်္ဂလန္တရာယံ ကရေတိ၊ ပုဗ္ဗေဝိ အကာသိယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အာဇီဝကော ဧတရဟိ အာဇီဝ-
ကောဝံ အဟောသိ၊ တာနိဝိ ကုလာနိ ဧတရဟိ ကုလာနိယေဝ၊ ဂါထံ ဝတွာ ပြိတော ပဏ္ဍိတပုရိသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

နက္ခတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ဗုဓ္မဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀)

ဗုဓ္မဓာနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လောကတ္ထစရိယံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သာ ဒွါဒသကနိပါတေ မဟာကဏ္ဍဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္တိံ ဂဏှိ။ တဿ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ “မြဟ္မဒတ္တကုမာရေ”တိ နာမံ အကံသု။ သော သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကော ဟုတွာ တက္ကသိလာယံ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တိဏှံ

ဝေဒါနံ ပါရံ ဂန္ဓာ အဋ္ဌာရသန္တံ ဝိဇ္ဇဋ္ဌာနာနံ နိပ္ပတ္တိံ ပါပုဏိ၊ အထဿ ပိတာ
ဩပရဇ္ဇံ အဒါယိ။ တသ္မိံ သမယေ ဗာရာဏသိဝါသိနော ဒေဝတာမင်္ဂလိကာ
ဟောန္တိ၊ ဒေဝတာ နမဿန္တိ၊ ဗဟူ အဇေဋ္ဌကကုက္ကုဋ္ဌသူကရာဒယော ဝဓိတွာ
နာနပ္ပကာရေဟိ ပုပ္ဖဂန္ဓေဟိ စေဝ မံသလောဟိတေဟိ စ ဗလိကမ္ပံ ကရောန္တိ။
ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “ဣဒါနိ သတ္တာ ဒေဝတာမင်္ဂလိကာ၊ ဗဟုံ ပါဏဝဓံ
ကရောန္တိ၊ မဟာဇနော ယေဘုယျေန အဓမ္မသ္မိံယေဝ နိဝိဋ္ဌော၊ အဟံ ပိတု
အစ္စယေန ရဇ္ဇံ လဘိတွာ ဧကမ္ပိ အင်္ဂါလမေတွာ ဥပါယေနေဝ ပါဏဝဓံ
ကာတုံ န ဒဿာမိ”တိ။ သော ဧကဒိဝသံ ရထံ အဘိရုယ နဂရာ နိက္ခန္ဓော
အဒ္ဓသ ဧကသ္မိံ မဟန္တေ ဝဋ္ဋရက္ခေ မဟာဇနံ သန္ဓိပတိတံ၊ တသ္မိံ ရက္ခေ
နိပ္ပတ္တဒေဝတာယ သန္တိကေ ပုတ္တဓိတုယသနောဒိသု ယံ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ တံ
ပတ္တေန္တိ။ သော တံ ဒိသ္မာ ရထာ ဩရုယ တံ ရုက္ခံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဂန္ဓပုပ္ဖေဟိ
ပူဇေတွာ ဥဒကေန အဘိသေကံ ကတွာ ရုက္ခံ ပဒက္ခိဏံ ကဟွာ ဒေဝတာ-
မင်္ဂလိကော ဝိယ ဟုတွာ ဒေဝတံ နမဿိတွာ ရထံ အဘိရုယ နဂရံ ပါဝိသိ။
တတော ပဋ္ဌာယ ဣမိနာဝ နိယာမေန အန္တရန္တရေ တတ္ထ ဂန္ဓာ ဒေဝတာ-
မင်္ဂလိကော ဝိယ ပူဇံ ကရောတိ။

သော အပရေန သမယေန ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ စတဿော
အဂတိယော ဝဇ္ဇေတွာ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေန္တော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော
စိန္တေသိ “မယံ မနောရထော မတ္ထကံ ပတ္တော၊ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတောမိ။ ယံ ပနာဟံ
ပုဗ္ဗေ ဧကံ အတ္ထံ စိန္တယိ၊ ဣဒါနိ တံ မတ္ထကံ ပါပေဿာမိ”တိ အမစ္စေ စ
ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာဒယော စ သန္ဓိပါတာပေတွာ အာမန္တေသိ “ဇာနာထ
ဘော မယာ ကေန ကာရဏေန ရဇ္ဇံ ပတ္တ”န္တိ။ န ဇာနာမ ဒေဝါတိ။
အပိ ဝေါဟံ အသုကံ နာမ ဝဋ္ဋရုက္ခံ ဂန္ဓာဒိဟိ ပူဇေတွာ အဇ္ဈလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ
နမဿမာနော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗောတိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ တဒါဟံ ပတ္တနံ အကာသိ
“သစေ ရဇ္ဇံ ပါပုဏိဿာမိ၊ ဗလိကမ္ပံ တေ ကရိဿာမိ”တိ။ တဿာ မေ
ဒေဝဘာယ အာနုဘာဝေန ဣဒံ ရဇ္ဇံ လဒ္ဓိ၊ ဣဒါနိဿာ ဗလိကမ္ပံ ကရိဿာမိ၊
တုမှေ ပပဉ္စံ အကတွာ ဒိပ္ပံ ဒေဝတာယ ဗလိကမ္ပံ သဇ္ဇေထာတိ။ ကိံ ကိံ ဂဏှာမ
ဒေဝါတိ။ ဘော အဟံ ဒေဝတာယ အာယာစမာနော “ယေ မယံ ရဇ္ဇေ
ပါဏာတိပါတာဒိနိ ပဉ္စ ဒုဿီလကမ္မာနိ ဒသ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ
ဝတ္တိဿန္တိ၊ တေ ဃာတေတွာ အန္တဝဋ္ဋိမံသလောဟိတာဒိဟိ ဗလိကမ္ပံ
ကရိဿာမိ”တိ အာယာစိ၊ တသ္မာ တုမှေ ဧဝံ ဘေရိံ စရာပေထ “အမှာကံ
ရာဇာ ဥပရာဇကောလေယေဝ ဧဝံ အာယာစိ ‘သစာဟံ ရဇ္ဇံ ပါပုဏိဿာမိ၊

ယေ မေ ရဇ္ဇေ ဒုဿီလာ ဘဝိဿန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဃာတေတွာ ဗလိကမ္ပံ ကရိဿာမီ'တိ၊ သော ဣဒါနိ ပဉ္စဝိဓံ ဒုဿီလကမ္ပံ ဒသဝိဓံ အကုသလကမ္မပထံ သမာဒါယ ဝတ္တမာနာနံ ဒုဿီလာနံ သဟဿံ ဃာတေတွာ တေသံ ဟဒယ-မံသာဒီနိ ဂါဟာပေတွာ ဒေဝတာယ ဗလိကမ္ပံ ကာတုကာမော၊ ဧဝံ နဂရ-ဝါသိနော ဇာနန္တု"တိ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ “ယေဒါနိ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဒုဿီလကမ္မေ ဝတ္တိဿန္တိ၊ တေသံ သဟဿံ ဃာတေတွာ ယညံ ယဇိတွာ အာယာစနတော မုစ္ဆိဿာမီ"တိ ဧတမတ္ထံ ပကာသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၅၀။ “ဒုဗ္ဗေဓာနံ သဟဿေန၊ ယညော မေ ဥပယာစိတော။
ဣဒါနိ ခေါဟံ ယဇိဿာမိ၊ ဗဟု အဓမ္မိကော ဇနော”တိ။

တတ္ထ ဒုဗ္ဗေဓာနံ သဟဿေနာတိ “ဣဒံ ကမ္ပံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣဒံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ အဇာနနဘာဝေန၊ ဒေသသု ဝါ ပန အကုသလကမ္မပထေသု သမာဒါယ ဝတ္တနဘာဝေန ဒုဋ္ဌာ မေဓာ ဧတေသန္တိ ဒုဗ္ဗေဓာ၊ တေသံ ဒုဗ္ဗေဓာနံ နိပ္ပညာနံ ဗာလပုဂ္ဂလာနံ ဂဏိတွာ ဂဟိတေန သဟဿေန။ ယညော မေ ဥပယာစိတောတိ မယာ ဒေဝတံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဧဝံ ယဇိဿာမီ"တိ ယညော ယာစိတော။ ဣဒါနိ ခေါဟံ ယဇိဿာမီတိ သော အဟံ ဣမိနာ အာယာစနေန ရဇ္ဇဿ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ ဣဒါနိ ယဇိဿာမိ။ ကိံကာရဏာ? ဣဒါနိ ဟိ ဗဟု အဓမ္မိကော ဇနော၊ တသ္မာ ဣဒါနေဝ နံ ဂဟေတွာ ဗလိကမ္ပံ ကရိဿာမီတိ။

အမစ္စာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ “သာရ ဒေဝါ"တိ ဒွါဒသယောဇနိကေ ဗာရာဏသိနဂရေ ဘေရိံ စရာပေသုံ။ ဘေရိယာ အာဏံ သုတွာ ဧကမ္ပိ ဒုဿီလကမ္ပံ သမာဒါယ ဌိတော ဧကပုရိသောပိ နာဟောသိ။ ဣတိ ယာဝ ဗောဓိသတ္တော ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ တာဝ ဧကပုဂ္ဂလောပိ ပဉ္စသု ဒေသသု ဝါ ဒုဿီလကမ္မေသု ဧကမ္ပိ ကမ္ပံ ကရောန္တော န ပညာယိတ္ထ၊ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဧကပုဂ္ဂလမ္ပိ အင်္ဂါလမေန္တော သကလရဋ္ဌဝါသိနော သီလံ ရက္ခာပေတွာ သယမ္ပိ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ အတ္တနော ပရိသံ အာဒါယ ဒေဝနဂရံ ပူရေန္တော အဂမာသိ။

သတ္တာပိ “န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဣဒါနေဝ လောကဿ အတ္ထံ စရတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ စရိယေဝါ"တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ သဋ္ဌေတွာ

ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟေသုံ၊ ဗာရာဏသိ-
ရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒုဗ္ဗေဓဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

အတ္တကာမဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဓါနံ

လောသကတိဿကပေါတ၊ ဝေဠုကံ မကသမ္ပိ စ။

ရောဟိဏီ အာရာမဒူသံ၊ ဝါရုဏီဒူသဝေဒဗ္ဗံ။

နက္ခတ္တံ ဒုဗ္ဗေဓံ ဒသာတိ။

ပဌမော ပဏ္ဍာသကော။

၆-အာသီသဝဂ္ဂ

၁-မဟာသီလဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၁)

အာသီသေထေဝ ပုရိသောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ဩဿဠဝိရိယံ ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ တံ ဟိ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု၊
ဩဿဠဝိရိယောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အာမ ဘန္တေ”တိ စ ဝုတ္တေ “ကဿာ တံ
ဘိက္ခု ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိရိယံ ဩဿဇိ၊ ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတာ
ရဇ္ဇော ပရိဟာယိတွာပိ အတ္တနော ဝိရိယေ ဌတွာဝ နဋ္ဌမ္ပိ ယသံ ပုန ဥပ္ပါ-
ဒယိံသူ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တော။ တဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ
“သီလဝကုမာရေ”တိ နာမံ အကံသူ။ သော သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကောဝ
သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ပတ္တိံ ပတွာ အပရဘာဂေ ပိတု အစွယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတော
မဟာသီလဝရာဇာ နာမ အဟောသိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ။ သော နဂရဿ
စတူသု ဒွါရေသု စတဿော၊ မဇ္ဈေ ဧကံ၊ နိဝေသနဒွါရေ ဧကန္တိ နိစ္စံ ဆ
ဒါနသာလာယော ကာရာပေတွာ ကပဏဒ္ဓိကာနံ ဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံ ရက္ခတိ၊
ဥပေါသထကမ္ပံ ကရေတိ၊ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဓယသမ္ပန္နော အဏေံ နိသိန္တံ ပုတ္တံ

ပရိတောသယမာနော ဝိယ သဗ္ဗသတ္တေ ပရိတောသယမာနော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ
ကာရေတိ။ တဿေကော အမစ္စော အန္တေပုရေ ပဒုပ္ပိတွာ အပရဘာဂေ
ပါကဋ္ဌော ဇာတော။ အမစ္စာ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ပရိဂ္ဂဏန္တော
အတ္တနာ ပစ္စက္ခတော ဥတွာ တံ အမစ္စံ ပက္ခောသာပေတွာ “အန္တဗာလ
အယုတ္တံ တေ ကတံ၊ န တံ မမ ဝိဇိတေ ဝသိတုံ အရဟသိ၊ အတ္တနော ဓနဉ္စ
ပုတ္တဒါရေ စ ဂဟေတွာ အညတ္တ ယာဟိ”တိ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သောနိက္ခမိတွာ
ကာသိရဋ္ဌံ အတိက္ကမ္မ ကောသလဇနပဒံ ဂန္တော ကောသလရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟန္တော
အနုက္ကမေန ရညော အပ္ပန္နရိကော ဝိဿာသိကော ဇာတော။

သော ဧကဒိဝသံ ကောသလရာဇာနံ အာဟ “ဒေဝ ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ နာမ
နိမ္မက္ခိကမဓုပဋ္ဌလသဒိသံ၊ ရာဇာ အတိမုဒုကော၊ အပ္ပေနေဝ ဗလဝါဟ-
နေန သက္ကာ ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ ဂဏိတု”န္တိ။ ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ
“ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ နာမ မဟာ၊ အယဉ္စ ‘အပ္ပေနေဝ ဗလဝါဟနေန သက္ကာ
ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ ဂဏိတု’န္တိ အာဟ၊ ကိံ န ခေါ ပန ပယုတ္တကစောရော
သိယာ”တိ စိန္တေတွာ “ပယုတ္တကောသိ မညေ”တိ အာဟ။ နာဟံ ဒေဝ
ပယုတ္တကော၊ သစ္စမေဝ ဝဒါမိ။ သစေ မေန သဒ္ဓဟထ၊ မနုဿေ ပေသေတွာ
ပစ္စန္နဂါမံ ဟနာပေထ၊ တေ မနုဿေ ဂဟေတွာ အတ္တနော သန္တိကံ နိတေ
ဓနံ ဒတွာ ဝိဿဇ္ဇေသတိတိ။ ရာဇာ “အယံ အတိဝိယ သူရော ဟုတွာ
ဝဒတိ၊ ဝိမံသိဿာမိ တာဝါ”တိ အတ္တနော ပုရိသေ ပေသေတွာ
ပစ္စန္နဂါမံ ဟနာပေသိ။ မနုဿာ တေ စောရေ ဂဟေတွာ ဗာရာဏသိရညော
ဒဿေသုံ။ ရာဇာ တေ ဒိဿာ “တာတာ ကဿာ ဂါမံ ဟနထာ”တိ ပုစ္ဆိ။
“ဇိဝိတုံ အသက္ခောန္တာ ဒေဝါ”တိ ပုတ္တေ ရာဇာ “အထ ကဿာ မမ သန္တိကံ
နာဂမိတ္တ၊ ဣတောဒါနိ ပဋ္ဌာယ ဧဝရူပံ ကမ္ပံ မာ ကရိတ္တာ”တိ တေသံ ဓနံ
ဒတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တေ ဂန္တော ကောသလရညော တံ ပဝတ္တိ အာရောစေသုံ။
သော ဧတ္တကေနာပိ ဂန္တံ အဝိသဟန္တော ပုန မဇ္ဈေဇနပဒံ ဟနာပေသိ။
တေပိ စောရေ ရာဇာ တထေဝ ဓနံ ဒတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော
ဧတ္တကေနာပိ အဂန္တော ပုန ပေသေတွာ အန္တရဝိထိယံ ဝိလုမ္ပာပေသိ၊
ရာဇာ တေသမ္ပိ စောရာနံ ဓနံ ဒတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိယေဝ။ တဒါ ကောသလရာဇာ
“အတိဝိယ ဓမ္မိကော ရာဇာ”တိ ဥတွာ “ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ ဂဟေဿာမိ”တိ
ဗလဝါဟနံ အာဒါယ နိယျာသိ။

တဒါ ပန ဗာရာဏသိရညော မတ္တဝါရဏေပိ အဘိမုခံ အာဂစ္ဆန္တေ
အနိဝတ္တနဓမ္မာ အသနိယာပိ သီသေ ပတန္တိယာ အသန္တသနသဘာဝါ

သီလဝမဟာရာဇဿ ရုစိယာ သတိ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ရဇ္ဇံ ဂဟေတုံ သမတ္တာ သဟဿမတ္တာ အဘေဇ္ဇဝရသူရာ မဟာယောဓာ ဟောန္တိ။ တေ “ကောသလ- ရာဇာ အာဂစ္ဆတိ”တိ သုတွာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ ကောသလရာဇာ ကိရ ‘ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ ဂဏှိဿာမီ’တိ အာဂစ္ဆတိ၊ ဂစ္ဆာမ၊ နံ အမှာကံ ရဇ္ဇသီမံ အနောက္ကန္တမေဝ ပေါထေတွာ ဂဏှာမာ”တိ ဝဒိံသု။ ရာဇာ “တာတာမံ နိဿာယ အညေသံ ကိလမနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ရဇ္ဇတ္ထိကောရဇ္ဇံ ဂဏှာတု၊ မာဂမိတ္တာ”တိ နိဝါရေသိ။ ကောသလရာဇာ ရဇ္ဇသီမံ အတိက္ကမိတွာ ဇနပဒ- မဇ္ဈံ ပါရိသိ။ အမစ္စာ ပုနပိ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ တထေဝ ဝဒိံသု၊ ရာဇာ ပုရိမနယေနေဝ နိဝါရေသိ။ ကောသလရာဇာ ဗဟိနဂရေ ဌတွာ “ရဇ္ဇံ ဝါ ဒေတု ယုဒ္ဓံ ဝါ”တိ သီလဝမဟာရာဇဿ သာသနံ ပေသေသိ။ ရာဇာ တံ သုတွာ “နတ္ထိ မယာ သဒ္ဓိံ ယုဒ္ဓံ၊ ရဇ္ဇံ ဂဏှာတု”တိ ပဋိသာသနံ ပေသေသိ။ ပုနပိ အမစ္စာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ န မယံ ကောသလရညော နဂရံ ပရိသိတုံ ဒေမ၊ ဗဟိနဂရေယေဝ နံ ပေါထေတွာ ဂဏှာမာ”တိ အာဟံသု၊ ရာဇာ ပုရိမနယေနေဝ နိဝါရေတွာ နဂရဒ္ဓါရာနိ ဝိဝရာပေတွာ သဒ္ဓိံ အမစ္စသဟဿေန မဟာတလေ ပလ္လင်္ကမဇ္ဈေ နိသီဒိ။

ကောသလရာဇာ မဟန္တေန ဗလဝါဟနေန ဗာရာဏသိံ ပါရိသိ။ သော ဧကမ္ပိ ပဋိသတ္တု၊ အပဿန္တော ရညော နိဝေသနဒ္ဓါရံ ဂန္တော အမစ္စဂဏပရိပုတော အပါရုတဒ္ဓါရေ နိဝေသနေ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ မဟာတလံ အာရုယ နိသိန္တံ နိရာပရာမံ သီလဝမဟာရာဇာနံ သဒ္ဓိံ အမစ္စသဟဿေန ဂဏှာပေတွာ “ဂစ္ဆထ၊ ဣမံ ရာဇာနံ သဒ္ဓိံ အမစ္စေဟိ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဠုဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ အာမကသုသာနံ နေတွာ ဂလပ္ပ- မာဏေ အာဝါဠေ ခနိတွာ ယထာ ဧကောပိ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဧဝံ ပံသုံ ပက္ခိပိတွာ နိခနထ၊ ရတ္ထိံ သိင်္ဂါလာ အာဂန္တော ဧတေသံ ကာတဗ္ဗယုတ္တကံ ကရိဿန္တိ”တိ အာဟ။ မနုဿာ စောရရညော အာဏံ သုတွာ ရာဇာနံ သဒ္ဓိံ အမစ္စေဟိ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဠုဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ နိက္ခမိံသု။ တသ္မိမ္ပိ ကာလေ သီလဝမဟာရာဇာ စောရရညော အာဃာတ- မတ္တမ္ပိ နာကာသိ။ တေသုပိ အမစ္စေသု ဧဝံ ဗန္ဓိတွာ နိယမာနေသု ဧကောပိ ရညော ဝစနံ ဘိဒ္ဓိတုံ သမတ္ထော နာမ နာဟောသိ။ ဧဝံ သုဝိနိတာ ကိရဿ ပရိသာ။ အထ တေ ရာဇပုရိသာ သာမဏံ သီလဝမဟာရာဇာနံ အာမက- သုသာနံ နေတွာ ဂလပ္ပမာဏေ အာဝါဠေ ခနိတွာ သီလဝမဟာရာဇာနံ

မဇ္ဈေ၊ ဥဘောသု ပဿေသု သေသအမစ္စေတိ ဧဝံ သဗ္ဗေပိ အာဝါဠေသု
 ဩတာရေတွာ ပံသုံ အာကိရိတွာ ဃနံ အာကောဠေတွာ အဂမံသု။ တဒါ
 သီလဝမဟာရာဇာ အမစ္စေ အာမန္တေတွာ “စောရရညော ဥပရိ ကောပံ
 အကတွာ မေတ္တံ ဧဝ ဘာဝေထ တာတာ”တိ ဩဝဒိ။

အထ အစုရတ္တသမယေ “မနုဿမံသံ ခါဒိဿာမာ”တိ သိင်္ဂါလာ
 အာဂမိံသု။ တေ ဒိသွာ ရာဇာ စ အမစ္စာ စ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ သဒ္ဓမကံသု၊
 သိင်္ဂါလာ ဘိတာ ပလာယိံသု။ တေ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တာ ပစ္ဆတော
 ကဿပိ အနာဂမနဘာဝံ ဥတွာ ပုန ပစ္စာဂမိံသု။ ဣတရေပိ တထေဝ
 သဒ္ဓမကံသု။ ဧဝံ ယာဝတတိယံ ပလာယိတွာ ပုန ဩလောကေန္တာ တေသု
 ဧကဿပိ အနာဂမနဘာဝံ ဥတွာ “ဝဇ္ဈပ္ပတ္တာ ဧတေ ဘဝိဿန္တိ”တိ သူရာ
 ဟုတွာ နိဝတ္တိတွာ ပုန တေသု သဒ္ဓိံ ကရောန္တေသုပိ န ပလာယိံသု။ ဇေဋ္ဌက-
 သိင်္ဂါလော ရာဇာနံ ဥပဂဋ္ဌိ၊ သေဿာ သိင်္ဂါလာ သေဿာနံ အမစ္စာနံ သန္တိကံ
 အဂမံသု။ ဥပါယကုသလော ရာဇာ တဿ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတဘာဝံ
 ဥတွာ ခုံသိတုံ ဩကာသံ ဒေန္တော ဝိယ ဂီဝံ ဥက္ခိပိတွာ တံ ဂီဝါယ ခုံသမာနံ
 ဟနုကဋ္ဌိကေန အာကမ္မိတွာ ယန္တေ ပက္ခိပိတွာ ဝိယ ဂါဠိ ဂဏှိ၊ နာဂဗလေန
 ရညာ ဟနုကဋ္ဌိကေန အာကမ္မိတွာ ဂီဝါယ ဂါဠိ ဂဟိတသိင်္ဂါလော အတ္တာနံ
 မောစေတုံ အသက္ကောန္တော မရဏဘယတဇ္ဇိတော မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိ။
 အဝသေဿာ သိင်္ဂါလာ တဿ တံ အဋ္ဌဿရံ သုတွာ “ဧကေန ပုရိသေန
 သုဂ္ဂဟိတော ဘဝိဿတိ”တိ အမစ္စေ ဥပသင်္ကမိတုံ အသက္ကောန္တာ မရဏဘယ-
 တဇ္ဇိတာသဗ္ဗေ ပလာယိံသု။ ရညော ဟနုကဋ္ဌိကေန ဒဋ္ဌိကတွာ ဂဟိတသိင်္ဂါလေ
 အပရာပရံ သဗ္ဗရန္တေ ပံသု သိထိလာ အဟောသိ။ သောပိ သိင်္ဂါလော မရဏ-
 ဘယဘိတော စတူဟိ ပါဒေဟိ ရညော ဥပရိဘာဂေ ပံသုံ အပဗျူဟိ၊ ရာဇာ
 ပံသုနော သိထိလဘာဝံ ဥတွာ သိင်္ဂါလံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ နာဂဗလော ထာမ-
 သဗ္ဗန္တော အပရာပရံ သဗ္ဗရန္တော ဥဘော ဟတ္ထေ ဥက္ခိပိတွာ အာဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ
 ဩလုပ္ပ ဝါတန္တိန္ဒဝလာဟကော ဝိယ နိက္ခမိတွာ ဌိတော အမစ္စေ အဿာ-
 သေတွာ ပံသုံ ဝိယူဟိတွာ သဗ္ဗေ ဥဒ္ဓရိတွာ အမစ္စပရိဂုတော အာမကသုဿာနေ
 အဋ္ဌာသိ။

တသ္မိံ သမယေ မနုဿာ ဧကံ မတမနုဿံ အာမကသုဿာနေ ဆဇ္ဇေန္တာ
 ဒွိန္ဒ ယက္ခာနံ သိမန္တရိကာယ ဆဇ္ဇေသုံ။ တေ ယက္ခာ တံ မတမနုဿံ
 ဘာဇေတုံ အသက္ကောန္တာ “န မယံ ဣမံ ဘာဇေတုံ သက္ကောမ၊ အယံ သီလဝ-
 ရာဇာ ဓမ္မိကော၊ ဧသ နော ဘာဇေတွာ ဒဿတိ၊ ဧတဿ သန္တိကံ

ဂစ္ဆာမာ”တိ တံ မတမနဿံ ပါဒေ ဂဟေတွာ အာကမုန္တာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တာ “ဒေဝ အမှာကံ ဣမံ မတကံ ဘာဇေတွာ ဒေဟီ”တိ အာဟံသု။ ဘော ယက္ခာ အဟံ ဣမံ တုမှာကံ ဘာဇေတွာ ဒဒေယံ။ အပရိသုဒ္ဓေါ ပနမှိ၊ နာယိဿာမိ တာဝါတိ။ ယက္ခာ စောရရညော ဌပိတံ ဝါသိတဉဒကံ အတ္တနော အာနဘာဝေန အာဟရိတွာ ရညော နာနတ္ထာယ အဒံသု။ နတွာ ဌိတဿ သံဟရိတွာ ဌပိတေ စောရရညော သာဠကေ အာဟရိတွာ အဒံသု၊ တေ နိဝါသေတွာ ဌိတဿ စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓသမုဂ္ဂံ အာဟရိတွာ အဒံသု၊ ဂန္ဓေ ဝိလိမ္ပိတွာ ဌိတဿ သုဝဏ္ဏသမုဂ္ဂေ မဏိတာလဝဏ္ဏေသု ဌပိတာနိ နာနာပုပ္ဖါနိ အာဟရိတွာ အဒံသု။ ပုပ္ဖါနိ ပိဋန္တိတွာ ဌိတကာလေ “အညံ ကိ” ကရောမာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ ရာဇာ အတ္တနော ဆာတကာကာရံ ဒဿေသိ၊ တေ ဂန္တာ စောရ- ရညော သမ္ပာဒိတံ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ အာဟရိတွာ အဒံသု၊ ရာဇာ နာတာန- လိတ္တော သုမဏ္ဍိတပ္ပသာမိတော နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိ။ ယက္ခာ စောရ- ရညော ဌပိတံ ဝါသိတပါနီယံ သုဝဏ္ဏဘိကာရေနေဝ သုဝဏ္ဏသရဏေနပိ သဗ္ဗိံ အာဟရိံသု။ အထဿ ပါနီယံ ပိဝိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ဟတ္ထေ ဓောဝိတွာ ဌိတကာလေ စောရရညော သမ္ပာဒိတံ ပဉ္စသုဂန္ဓိကသုပရိဘာဝိတံ” တဗ္ဗူလံ အာဟရိတွာ အဒံသု။ တံ ခါဒိတွာ ဌိတကာလေ “အညံ ကိ” ကရောမာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ ဂန္တာ စောရရညော ဥဿိသကေ နိက္ခိတ္တံ မင်္ဂလခဂ္ဂံ အာဟရယာတိ။ တမ္ပိ ဂန္တာ အာဟရိံသု။ ရာဇာ တံ ခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ တံ မတမနဿံ ဥဇုကံ ဌပါပေတွာ မတ္တကမဇ္ဈေ အသိနာ ပဟရိတွာ ဒွေ ကောဠာသေ ကတွာ ဒွိန္ဒ ယက္ခာနံ သမဝိဘတ္တမေဝ ဝိဘဇိတွာ အဒါသိ၊ ဒတွာ စ ပန ခဂ္ဂံ ဓောဝိတွာ သန္ဓယိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ တေ ယက္ခာ မနဿမံသံ ခါဒိတွာ သုဟိတာ ဟုတွာ တုဋ္ဌစိတ္တာ “အညံ တေ မဟာရာဇေ ကိ” ကရောမာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ တေန ဟိ တုမေ အတ္တနော အာနဘာဝေန မံ စောရရညော သိရိဂဗ္ဘေ ဩတာရေထ၊ ဣမေ စ အမဇ္ဈေ အတ္တနော အတ္တနော ဂေဟေသု ပတိဋ္ဌာပေထာတိ။ တေ “သာဓု ဒေဝါ”တိ သမ္ပုဋိန္တိတွာ တထာ အကံသု။

တသ္မိံ သမယေ စောရရာဇာ အလင်္ကတသိရိဂဗ္ဘေ သိရိသယနပိဋ္ဌေ နိပန္နော နိဒ္ဒါယတိ။ ရာဇာ တဿ ပမတ္တဿ နိဒ္ဒါယန္တဿ ခဂ္ဂတလေန ဥဒရံ ပဟရိ။ သော ဘိတော ပဗုဇ္ဈိတွာ ဒီပါလောကေန သီလဝမဟာရာဇာနံ သဉ္ဇာနိတွာ သယနာ ဥဋ္ဌာယ သတိံ^၂ ဥပဋ္ဌပေတွာ ဌိတော ရာဇာနံ အာဟ“မဟာရာဇ

၁-ပဉ္စသုဂန္ဓိကပရိဝါသံ (သီ)၊ ပဉ္စသုဂန္ဓိကပရိဝါရံ (သျှာ၊ ဣ) ၂-မိတိံ (သီ)

ဧဝရူပါယ ရတ္တိယာ ဂဟိတာရက္ခေ ပိဟိတဒ္ဓါရေ ဘဝနေ အာရက္ခ-
မနုဿေဟိ နိရောကာသေ ဌာနေ ခဂ္ဂံ သန္ဓယိတွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တော
ကထံ နာမ တံ ဣမံ သယနပိဋ္ဌံ အာဂတောသိ”တိ။ ရာဇာ အတ္တနော
အာဂမနာကာရံ သဗ္ဗံ ဝိတ္တာရတော ကထေသိ။ တံ သုတွာ စောရရာဇာ
သံဝိဂ္ဂမာနသော “မဟာရာဇ အဟံ မနုဿဘူတောပိ သမာနော တုမှာကံ
ဂုဏေ န ဇာနာမိ၊ ပရေသံ လောဟိတမံသခါဒကေဟိ ပန ကက္ခဋ္ဌေဟိ ဖရု-
သေဟိ ယက္ခေဟိ တဝ ဂုဏာ ဉာတာ၊ န ဒါနာဟံ နရိန္ဒ ဧဝရူပေ သီလ-
သမ္ပန္နေ တယိ ဒုပ္ပိဿာမီ”တိ ခဂ္ဂံ အာဒါယ သပထံ ကတွာ ရာဇာနံ ခမာ-
ပေတွာ မဟာသယနေ နိပဇ္ဇာပေတွာ အတ္တနာ ခုဒ္ဒကမဉ္ဇကေ နိပဇ္ဇိတွာ ပဘာ-
တာယ ရတ္တိယာ ဥဋ္ဌိတေ သူရိယေ ဘေရိံ စရာပေတွာ သဗ္ဗသေနိယော စ
အမစ္စဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ စ သန္နိပါတာပေတွာ တေသံ ပုရတော အာ-
ကာသေ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ဥက္ကိပန္နော ဝိယ သီလဝရညော ဂုဏေ ကထေတွာ ပရိသ-
မဇ္ဈေယေဝ ပုန ရာဇာနံ ခမာပေတွာ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ “မဟာရာဇ ဣတော
ပဌာယ တုမှာကံ ဥပ္ပန္နော စောရူပဒ္ဓဝေါ မယံ ဘာရော၊ မယာ ဂဟိတာ-
ရက္ခာ တုမှေ ရဇ္ဇံ ကရောထာ”တိ ဝတွာ ပေသုညကာရကဿ အာဏံ
ကာရေတွာ အတ္တနော ဗလဝါဟနံ အာဒါယ သကရဋ္ဌမေဝ ဂတော။

သီလဝရာဇာပိ ခေါ အလင်္ကတပဋိယတ္တော သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဌာ
သရဘပါဒကေ ကဉ္စနပလ္လင်္ဂေ နိသိန္နော အတ္တနော သမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ
“အယဉ္စ ဧဝရူပါ သမ္ပတ္တိံ အမစ္စသဟဿဿ စ ဇီဝိတပဋိလာဘော မယိ ဝီရိယံ
အကရောန္တေ န ကိဉ္စိ အဘဝိဿ၊ ဝီရိယဗလေန ပနာဟံ နဋ္ဌဉ္စ ဣမံ ယသံ
ပဋိလဘိံ၊ အမစ္စသဟဿဿ စ ဇီဝိတဒါနံ အဒါသိံ၊ အာသန္တေဒံ ဝတ
အကတွာ ဝီရိယမေဝ ကတ္တဗ္ဗံ။ ကတဝီရိယဿ ဟိ ဖလံ နာမ ဧဝံ သမိဇ္ဈတိ”တိ
စိန္တေတွာ ဥဒါနဝသေန ဣမံ ဂါထမာဟ—

၅၁။ “အာသိသေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟံ အတ္တာနံ၊ ယထာ ဣတ္ထိံ တထာ အဟူ”တိ။

တတ္ထ အာသိသေထေဝါတိ “ဝေါဟံ ဝီရိယံ အာရဘန္တော ဣမမှာ ဒုက္ခာ
မုစ္စိဿာမီ”တိ အတ္တနော ဝီရိယဗလေန အာသံ ကရောထေဝ။ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ
ပဏ္ဍိတောတိ ပဏ္ဍိတော ဥပါယကုသလော ယုတ္တဌာနေဝီရိယံ ကရောန္တော
“အဟံ ဣမဿ ဝီရိယဿ ဖလံ န လဘိဿာမီ”တိ န ဥက္ကဏ္ဍေယျ၊ အာသ-
န္တေဒံ န ကရေယျာတိ အတ္တော။ ပဿာမိ ဝေါဟံ အတ္တာနန္တိ ဧတ္ထ ဝေါတိ

နိပါတ်မတ္တံ၊ အဟံ အဇ္ဇ အတ္တာနံ ပဿာမိ။ ယထာ ဣန္ဒြိယံ တထာ အဟူတိ အဟံ
ဟိ အာဝါဠေ နိခါတော တမှာ ဒုက္ခာ မုစ္ဆိတွာ ပုန အတ္တနော ရဇ္ဇသမ္ပတ္တိ
ဣန္ဒြိယံ၊ သော အဟံ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ ပတ္တံ အတ္တာနံ ပဿာမိ။ ယထေဝါဟံ ပုဗ္ဗေ
ဣန္ဒြိယံ၊ တထေဝ မေ အတ္တာ ဇာတောတိ။ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော “အဟော
ဝတ ဘော သီလသမ္ပန္နာနံ ဝိရိယဖလံ နာမ သမိဇ္ဈတိ”တိ ဣမာယ ဂါထာယ
ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ ယာဝဇီဝံ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာပိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိ-
ယောသာနေ ဩဿဠဝိရိယော ဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ အနု-
သန္ဓိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပဒုဠာမစ္စော ဒေဝဒတ္တော
အဟောသိ၊ အမစ္စသဟဿံ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ သီလဝမဟာရာဇာ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

မဟာသီလဝဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-စူဠဇနကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၂)

ဝါယမေထေဝ ပုရိသောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဩဿဠ-
ဝိရိယမေဝါရဟ္တာ ကထေသိ။ တတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗံ မဟာဇနကဇာတကေ ၂
အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဇနကရာဇာ ပန သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဠာ နိဿိန္တော ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၅၂။ “ဝါယမေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္တေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟံ အတ္တာနံ၊ ဥဒကာ ထလမုပ္ပတ”န္တိ။

တတ္ထ ဝါယမေထေဝါတိ ဝါယာမံ ကရေထေဝ။ ဥဒကာ ထလမုပ္ပတန္တိ
ဥဒကတော ထလမုပ္ပတ္တိန္တံ ထလေ ပတိဋ္ဌိတံ အတ္တာနံ ပဿာမိတိ။ ဣဓာပိ
ဩဿဠဝိရိယော ဘိက္ခု အရဟတ္တံ ပတ္တော၊ ဇနကရာဇာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
အဟောသိတိ။

စူဠဇနကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ပုဏ္ဏပါတိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၃)

တထေဝ ပုဏ္ဏာ ပါတိယောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဝိသ-
ဝါရုဏိံ အာရတ္တ ကထေသိ။ ဧကံ သမယံ သာဝတ္ထိယံ သုရာဓုတ္တာ သန္တိပတိတွာ
မန္တယိံသု “သုရာမူလံ နောဒိဏံ၊ ကဟံ န ခေါလဘိဿာမာ”တိ။ အထေကော
ကက္ခဋ္ဌဓုတ္တော အာဟ “မာ စိန္တယိတ္ထ၊ အတ္ထေကော ဥပါယော”တိ။
ကတရော ဥပါယော နာမာတိ။ အနာထပိဏ္ဍိကော အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကာ ပိဋ္ဌန္တိတွာ
မဋ္ဌသာဋကနိဝတ္တော ရာဇုပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ၊ မယံ သုရာပါတိယံ ဝိသညိကရဏံ
ဘေသဇ္ဇံ ပက္ခိပိတွာ အာပါနံ သဇ္ဇေတွာ နိသိဒိတွာ အနာထပိဏ္ဍိကဿ
အာဂမနကာလေ “ဣတော ဧဟိ မဟာသေဋ္ဌိ”တိ ပက္ခောသိတွာ တံ သုရံ
ပါယေတွာ ဝိသညိဘူတဿ အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကာ စ သာဋကေ စ ဂဟေတွာ သုရာ-
မူလံ ကရိဿာမာတိ။ တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ တယာ ကတွာ သေဋ္ဌိဿ
အာဂမနကာလေ ပဋိမဂ္ဂံ ဂန္တော “သာမိ ဣတော တာဝ အာဂစ္ဆထ၊
အယံ အမှာကံ သန္တိကေ အတိမနာပါ သုရာ၊ ထောကံ ပိဝိတွာ ဂစ္ဆ-
ထာ”တိ ဝဒိံသု။ သောတာပန္နော အရိယသာဝကော ကိံ သုရံ ပိဝိဿတိ၊
အနတ္ထိကော သမာနောပိ ပန “ဣမေ ဓုတ္တေ ပရိဂ္ဂဏိဿာမိ”တိ တေသံ
အာပါနဘူမိံ ဂန္တော တေသံ ကိရိယံ ဩလောကေတွာ “အယံ သုရာ ဣမေဟိ
ဣမိနာ နာမ ကာရဏေန ယောဇိတာ”တိ ဥတွာ “ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ
ဣမေ ဣတော ပလာပေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ အာဟ “ဟရေ ဒုဋ္ဌဓုတ္တာ
တုမေ ‘သုရာပါတိယံ ဘေသဇ္ဇံ ပက္ခိပိတွာ အာဂတာဂတေ ပါယေတွာ
ဝိသညိ ကတွာ ဝိလုမ္ဗိဿာမာ’တိ အာပါနမဏ္ဍလံ သဇ္ဇေတွာ နိသိန္တာ
ကေဝလံ ဣမံ သုရံ ဝဏ္ဏေထ၊ ဧကောပိ တံ ဥက္ခိပိတွာ ပိဝိတုံ န ဥဿ-
ဟတိ။ သစေ အယံ အယောဇိတာ အဿ၊ ဣမံ တုမေဝ ပိဝေယျာထာ”တိ
တေ ဓုတ္တေ တဇ္ဇေတွာ တတော ပလာပေတွာ အတ္တနော ဂေဟံ ဂန္တော
“ဓုတ္တေဟိ ကတကာရဏံ တထာဂတဿ အာရောစေဿာမိ”တိ စိန္တေန္တော
ဇေတဝနံ ဂန္တော အာရောစေသိ။ သတ္တာ “ဣဒါနိ တာဝ ဂဟပတိ တေ
ဓုတ္တာ တံ ဝဇ္ဇေတုကာမာ ဇာတာ၊ ပုဗ္ဗေ ပန ပဏ္ဍိတေပိ ဝဇ္ဇေတုကာမာ
အဟေသု”န္တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာ-
ဏသိသေဋ္ဌိ အဟောသိ။ တဒါပေတေ ဓုတ္တာ ဧဝမေဝ သမ္ပန္တေတွာ သုရံ
ယောဇေတွာ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိဿ အာဂမနကာလေ ပဋိမဂ္ဂံ ဂန္တော ဧဝမေဝ
ကထယိံသု။ သေဋ္ဌိ အနတ္ထိကောပိ ဟုတွာ တေ ပရိဂ္ဂဏိတုကာမော ဂန္တော

တေသံ ကိရိယံ ဩလောကေတွာ “ဣဒံ နာမေတေ ကာတုကာမာ၊ ပလာ-
ပေဿာမိ နေ ဣတော”တိ စိန္တေတွာ ဧဝမာဟ “ဘောန္တော ဓုတ္တာ သုရံ ပိဝိတွာ
ရာဇကုလံ ဂန္တု နာမ အယုတ္တံ၊ ရာဇာနံ ဒိသွာ ပုန အာဂစ္ဆန္တော ဇာနိဿာမိ၊
တုမေ ဣဓေ နိဿိဒထာ”တိ ရာဇပဋ္ဌာနံ ဂန္တော ပစ္စာဂဉ္စိ။ ဓုတ္တာ “ဣတော ဧသ
သာမိ”တိ။ သောပိ တတ္ထ ဂန္တော ဘေသဇ္ဇေန သံယောဇိတာ သုရာပါတိယော
ဩလောကေတွာ ဧဝမာဟ “ဘောန္တော ဓုတ္တာ တုမှာကံ ကိရိယာ မယံ န
ရုစ္စတိ၊ တုမှာကံ သုရာပါတိယော ယထာပူရိတာဝ ဌိတာ၊ တုမေ ကေဝလံ သုရံ
ဝဏ္ဏေထ၊ န ပန ပိဝထ။ သစာယံ မနာပါ အဿ၊ တုမေပိ ပိဝေယျာထ၊
ဣမာယ ပန ဝိသသံယုတ္တာယ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ တေသံ မနောရထံ ဘိန္ဒန္တော ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၅၃။ “တထေဝ ပုဏ္ဏာ ပါတိယော၊ အညာ’ယံ ဝတ္တတေ ကထာ။
အာကာရဏေန” ဇာနာမိ၊ န စာယံ ဘဒ္ဒိကာ သုရာ”တိ။

တတ္ထ တထေဝါတိ ယထာ မယာ ဂမနကာလေ ဒိဋ္ဌာ၊ ဣဒါနိပိ ဣမာ
သုရာပါတိယော တထေဝ ပုဏ္ဏာ။ အညာ’ယံ ဝတ္တတေ ကထာတိ ယာ အယံ
တုမှာကံ သုရာဝဏ္ဏနကထာ ဝတ္တတိ၊ သာ အညာဝ အဘူတာ အတစ္ဆာ။
ယဒိ ဟိ ဧသော သုရာ မနာပါ အဿ၊ တုမေပိ ပိဝေယျာထ၊ ဥပခုပါတိယော
အဝသိဿေယျု။ တုမှာကံ ပန ဧကေနာပိ သုရာ န ပီတာ။ အာကာရဏေန
ဇာနာမိတိ တသ္မာ ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာမိ။ န စာယံ ဘဒ္ဒိကာ သုရာတိ
“နေဝါယံ ဘဒ္ဒိကာ သုရာ၊ ဝိသသံယောဇိတာယ ဧတာယ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဓုတ္တေ
နိဂ္ဂဟိတွာ^၂ ယထာ န ပုန ဧဝရူပံ ကရေန္တိ၊ တထာ တေ တဇ္ဇေတွာ
ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော ယာဝဇီဝံ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္မံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဓုတ္တာ ဧတရဟိ ဓုတ္တာ၊ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ပုဏ္ဏပါတိဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ကိ°ဖလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၄)

နာယံ ရူက္ခော ဒုရာရဟောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
 ဖလကုသလံ ဥပါသကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဧကော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ
 ကုဋုမ္ပိကော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ အတ္တနော အာရာမေ နိသီဒါ-
 ပေတွာ ယာဂုခဇ္ဇကံ ဒေတွာ ဥယျာနပါလံ အာဏာပေသိ “ဘိက္ခုဟိ သဗ္ဗိ°
 ဥယျာနေ ဝိစရိတွာ အယျာနံ အဗ္ဗာဒီနိ နာနာဖလာနိ ဒေဟိ”တိ။ သော
 “သာရူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ ဘိက္ခုသံဃမာဒါယ ဥယျာနေ ဝိစရန္တော ရုက္ခံ
 ဥလ္လောကေတွာ “ဧတံ ဖလံ အာမံ၊ ဧတံ န သုပက္ကံ၊ ဧတံ သုပက္ကံ”န္တိ
 ဇာနာတိ။ ယံ သော ဝဒတိ၊ တံ တထေဝ ဟောတိ။ ဘိက္ခု ဂန္တော တထာ-
 ဂတဿ အာရောစေသုံ “ဘန္တေ အယံ ဥယျာနပါလော ဖလကုသလော ဘူမိယံ
 ဌိတောဝ ရုက္ခံ ဥလ္လောကေတွာ ‘ဧတံ ဖလံ အာမံ၊ ဧတံ န သုပက္ကံ၊ ဧတံ
 သုပက္ကံ’န္တိ ဇာနာတိ။ ယံ သော ဝဒတိ၊ တံ တထေဝ ဟောတိ”တိ။ သတ္တာ
 “န ဘိက္ခဝေ အယမေဝ ဥယျာနပါလော ဖလကုသလော၊ ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတာပိ
 ဖလကုသလာယေဝ အဟေသု”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 သတ္တဝါဟကုလေ° နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ဝဏ္ဏိဇ္ဇံ
 ကရေန္တော ဧကသ္မိ° ကာလေ မဟာဝတ္ထုနိအဋ္ဌဝိ° ပတွာ အဋ္ဌဝိမုခေ ဌတွာ
 သဗ္ဗေ မနုဿေ သန္နိပါတာပေတွာ “ဣမိဿာ အဋ္ဌဝိယာ ဝိသရက္ခာ နာမ
 ဟောန္တိ၊ (ဝိသပတ္တာနိ ဝိသပုပ္ဖုနိ ဝိသဖလာနိ ဝိသမရူနိ ဟောန္တိယေဝ)၊
 ပုဗ္ဗေ တုမှေဟိ အပရိဘုတ္တံ ယံ ကိဉ္စိ ပတ္တံ ဝါ ပုပ္ဖံ ဝါ ဖလံ ဝါ ပလ္လဝံ ဝါ မံ
 အပရိပုတ္တိတွာ မာ ခါဒဿာ”တိ အာဟ။ တေ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌဝိ°
 ဩတရိ°သု။ အဋ္ဌဝိမုခေ စ ဧကသ္မိ° ဂါမဒ္ဒါရေ ကိ°ဖလရူက္ခော နာမ
 အတ္ထိ၊ တဿ ခန္ဓသာခါပလာသပုပ္ဖဖလာနိ သဗ္ဗာနိ အဗ္ဗသဒိသာနေဝ
 ဟောန္တိ။ န ကေဝလံ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနတောဝ၊ ဂန္ဓရသေဟိပိဿ အာမပက္ကာနိ
 ဖလာနိ အဗ္ဗဖလသဒိသာနေဝ၊ ခါဒိတာနိ ပန ဟလာဟလဝိသံ ဝိယ
 တံဇ်ဏညေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေန္တိ။ ပုရတော ဂစ္ဆန္တော ဧကစ္စေ လောလပုရိသာ
 “အဗ္ဗရူက္ခော အယ”န္တိ သညာယ ဖလာနိ ခါဒိ°သု၊ ဧကစ္စေ “သတ္တဝါဟံ
 ပုတ္တိတွာဝ ခါဒိဿာမာ”တိ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ အဋ္ဌံသု။ တေ သတ္တဝါဟေ
 အာဂတေ “အယျ ဣမာနိ အဗ္ဗဖလာနိ ခါဒါမာ”တိ ပုတ္တိ°သု။ ဗောဓိသတ္တော

“နာယံ အဗ္ဗရက္ခော”တိ ဥတွာ “ကိဝလရက္ခော နာမေသ၊ နာယံ အဗ္ဗရက္ခော၊ မာ ခါဒိတ္တာ”တိ ဝါရေတွာ ယေ ခါဒိံသု၊ တေပိ ဝမာပေတွာ စတုမရရံ ပါယေတွာ နိရောဂေ အကာသိ။

ပုဗ္ဗေ ပန ဣမသ္မိံ ရုက္ခမူလေ မနုဿာ နိဝါသံ ကပ္ပေတွာ “အဗ္ဗလောနီ”တိ သညာယ ဣမာနိ ဝိသလောနီ ခါဒိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏန္တိ။ ပုနဒိဝသေ ဂါမဝါသိနော နိက္ခမိတွာ မတမနုဿေ ဒိသွာ ပါဒေ ဂဏှိတွာ ပဋိစ္ဆန္နဌာနေ ဆဇ္ဇေတွာ သကဋေဟိ သဒ္ဓိယေဝ သဗ္ဗံ တေသံ သန္တကံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ တေ တံ ဒိဝသမ္ပိ အရုဏ္ဏဂ္ဂမနကာလေယေဝ “မယံ ဗလိဗဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ မယံ သကဋံ၊ မယံ ဘဏ္ဍ”န္တိ ဝေဂေန တံ ရုက္ခမူလံ ဂန္တော မနုဿေ နိရောဂေ ဒိသွာ “ကထံ တုမေ ဣမံ ရုက္ခံ ‘နာယံ အဗ္ဗရက္ခော’တိ ဇာနိတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ တေ “မယံ န ဇာနာမ၊ သတ္ထဝါဟဇေဋ္ဌကော နော ဇာနာတိ”တိ အာဟံသု။ မနုဿာ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိံသု “ပဏှိတ ကိန္တိ ကတွာ တံ ဣမဿ ရုက္ခဿ အနဗ္ဗရက္ခဘာဝံ အညာသိ”တိ။ သော “ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ အညာသိ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၅၄။ “နာယံ ရက္ခော ဒုရာရဟော၊ နပိ ဂါမတော အာရကာ။
အာကာရဏေန ဇာနာမိ၊ နာယံ သာဒုဖလော ဒုမော”တိ။

တတ္ထ နာယံ ရက္ခော ဒုရာရဟောတိ အယံ ဝိသရက္ခော န ဒုက္ခာရဟော၊ ဥက္ခိပိတွာ ဌပိတနိဿေဏိ ဝိယ သုခေနာရေဟိတုံ သက္ကာတိ ဝဒတိ။ နပိ ဂါမတော အာရကာတိ ဂါမတော ဒူရေ ဌိတောပိ န ဟောတိ၊ ဂါမဒွါရေ ဌိတောယေဝါတိ ဒီပေတိ။ အာကာရဏေန ဇာနာမီတိ ဣမိနာ ဒုဝိခေန ကာရဏေနာဟံ ဣမံ ရုက္ခံ ဇာနာမိ။ ကိန္တိ? နာယံ သာဒုဖလော ဒုမောတိ။ သစေ ဟိ အယံ မဓုရဖလော အဗ္ဗရက္ခော အဘဝိဿ၊ ဧဝံ သုခါရဋ္ဌေ အဝိဒူရေ ဌိတေ ဧတသ္မိံ ဧကမ္ပိ ဖလံ န တိဋ္ဌေယျ၊ ဖလခါဒကမနုဿေဟိ နိစ္စံ ပရိဝုတောဝ အဿ။ ဧဝံ အဟံ အတ္တနော ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဣမဿ ဝိသရက္ခဘာဝံ အညာသိန္တိ မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သောတ္ထိဂမနံ ဂတော။

သတ္တာပိ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ ပဏှိတာပိ ဖလကုသလာ အဟေသု”န္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ‘အနုသန္တိ’ သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပရိသာ ပုဒ္ဓပရိသာ အဟေသုံ၊ သတ္ထဝါဟော ပန အဟမေဝ အဟေသိ”န္တိ။

ကိဝလဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ပဉ္စာဝုဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၅)

ယော အလီနေန စိတ္တနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
ဩဿဠဝီရိယံ ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ တံ ဟိ ဘိက္ခု သတ္တာ အာမန္တေတွာ
“သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဩဿဠဝီရိယောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘဂဝါ”တိ
ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ ပဏှိတာ ဝီရိယံ ကာတုံ ယုတ္တဋ္ဌာနေ ဝီရိယံ ကတွာ
ရဇ္ဇသမ္ပတ္တိံ ပါပုဏိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ
ရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ
အဋ္ဌသတေ^၁ မြာဟ္မဏေ သဗ္ဗကာမေဟိ သန္တပေတွာ လက္ခဏာနိ ပုစ္ဆိံသု။
လက္ခဏကုသလာ မြာဟ္မဏာ လက္ခဏသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ “ပုညသမ္ပန္နော မဟာရာဇ
ကုမာရော၊ တုမ္မာကံ အစ္စယေန ရဇ္ဇံ ပါပုဏိံသတိ၊ ပဉ္စာဝုဓကဓမ္မ^၂ ပညာတော
ပါကဋ္ဌော ဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂပုရိသော ဘဝိဿတိ”တိ ဗျာကရိံသု။ ရာဇာ
မြာဟ္မဏာနံ ဝစနံ သုတွာ ကုမာရဿ နာမံ ဂဏှန္တော “ပဉ္စာဝုဓကုမာရော”တိ
နာမံ အကာသိ။ အထ နံ ဝိညုတံ ပတွာ သောဠသဝဿုဒ္ဓေသေ ဌိတံ ရာဇာ
အာမန္တေတွာ “တာတ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာဟိ”တိ အာဟ။ ကဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှာမိ
ဒေဝါတိ။ “ဂစ္ဆ တာတ ဂန္ဓာရရဋ္ဌေ တက္ကသိလနဂရေ ဒိသာပါမောက္ခဿ
အာစရိယဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှ၊ ဣဒဉ္ဇဿ အာစရိယဘာဂံ ဒဇ္ဇေယျာသိ”တိ
သဟဿံ ဒတွာ ဥယျောဇေသိ။ သော တတ္ထ ဂန္ဓာ သိပ္ပံ သိက္ခိတွာ အာစရိယေန
ဒိန္နံ ပဉ္စာဝုဓံ ဂဟေတွာ အာစရိယံ ဝဋ်တွာ တက္ကသိလနဂရတော နိက္ခမိတွာ
သန္တုပဉ္စာဝုဓော ဗာရာဏသိမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။

သော အန္တရာမဂ္ဂေ သိလေသလောမယက္ခေန နာမ အဓိဋ္ဌိတံ ဧကံ အဋ္ဌဝိ
ပါပုဏိ။ အထ နံ အဋ္ဌဝိမုခေ မနဿာ ဒိသ္မာ “ဘော မာဏဝ မာ ဣမံ အဋ္ဌဝိ
ပဝိသ၊ သိလေသလောမယက္ခော နာမေတ္ထ အတ္ထိ၊ သော ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေ မနဿေ
ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေတိ”တိ ဝါရယိံသု။ ဗောဓိသတ္တော အတ္တာနံ တက္ကေန္တော
အသမ္ဘိတကေသရသီဟော ဝိယ အဋ္ဌဝိ ပါဝိသိယေဝ။ တသ္မိံ အဋ္ဌဝိမဇ္ဈိ
သမ္ပတ္တေ သော ယက္ခော တာလမတ္တော ဟုတွာ ကုဋ္ဌာဂါရမတ္တံ သိသံ
ပတ္တပ္ပမာဏာနိ အက္ခိနိ၊ ဒကလိမကုဋ္ဌမတ္တာ^၃ ဒွေ ဒါဌာ စ မာပေတွာ
သေတမုခေါ ကဗရကုစ္ဆိ နီလဟတ္ထပါဒေါ ဟုတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အတ္တာနံ
ဒဿေတွာ “ကဟံ ယာသိ၊ တိဋ္ဌ ဘက္ခောသိ မေ”တိ အာဟ။ အထ နံ

၁-အဋ္ဌသတံ (သိ) ၂-ပဉ္စာဝုဓကဓမ္မန (က) ၃-ကန္တမကုလမတ္တာ (သိ)၊ ကန္တမကုဋ္ဌမတ္တာ (ဇု)

ဗောဓိသတ္တော “ယက္ခ အဟံ အတ္တာနံ တက္ကေတွာ ဣဓ ပဝိဋ္ဌော၊ တံ အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ မံ ဥပဂစ္ဆေယျာသိ။ ဝိသင်္ဃိတေန ဟိ သရေန တံ ဝိဇ္ဈိတွာ ဧတ္ထေဝ ပါတေဿာမီ”တိ သန္တဇ္ဇေတွာ ဟလာဟလဝိသင်္ဃိတံ သရံ သန္တယိတွာ မုဉ္ဇိ၊ သော ယက္ခဿ လောမေသုယေဝ အလ္လီယိ။ တတော အညံ၊ တတော အညန္တိ ဧဝံ ပညာသ သရေ မုဉ္ဇိ၊ သဗ္ဗေ တဿ လောမေသုယေဝ အလ္လီယိ သု။ ယက္ခော သဗ္ဗေဝိ တေ သရေ ဖောဋ္ဌေတွာ အတ္တနော ပါဒမူလေယေဝ ပါတေတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိ။

ဗောဓိသတ္တော ပုနပိ တံ တဇ္ဇေတွာ ခဂ္ဂံ ကနိတွာ ပဟရိ၊ တေတ္ထိံသင်္ဂလာယတော ခဂ္ဂေါ လောမေသုယေဝ အလ္လီယိ။ အထ နံ ကဏယေန ပဟရိ၊ သောပိ လောမေသုယေဝ အလ္လီယိ။ တဿ အလ္လိနဘာဝံ ဥတွာ မုဂ္ဂရေန ပဟရိ၊ သောပိ လောမေသုယေဝ အလ္လီယိ။ တဿ အလ္လိနဘာဝံ ဥတွာ ကုန္တေန ပဟရိ၊ သောပိ လောမေသုယေဝ အလ္လီယိ။ တဿ အလ္လိနဘာဝံ ဥတွာ “ဘော ယက္ခန တေအဟံ ‘ပဉ္စာဝုဇကုမာရော နာမာ’တိ သုတပုဗ္ဗော၊ အဟံ တယာ အဓိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌဝိံ ပဝိသန္တော န ခနုအာဒိနိ တက္ကေတွာ ပဝိဋ္ဌော၊ အတ္တာနံယေဝ ပန တက္ကေတွာ ပဝိဋ္ဌော၊ အဇ္ဇ တံ ပေါထေတွာ စုဏ္ဍဝိစုဏ္ဍံ ကရိဿာမီ”တိ ဥန္နာဒေန္တော အတ္တာနံ တက္ကေတွာ^၁ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန ယက္ခံ ပဟရိ၊ ဟတ္ထော လောမေသုယေဝ အလ္လီယိ။ ဝါမဟတ္ထေန ပဟရိ၊ သောပိ အလ္လီယိ။ ဒက္ခိဏပါဒေန ပဟရိ၊ သောပိ အလ္လီယိ။ ဝါမပါဒေန ပဟရိ၊ သောပိ အလ္လီယိ။ “သီသေန တံ ပေါထေတွာ စုဏ္ဍဝိစုဏ္ဍံ ကရိဿာမီ”တိ သီသေန ပဟရိ၊ တမ္ပိ လောမေသုယေဝ အလ္လီယိ။ သော ပဉ္စောဒ္ဓိတော ပဉ္စသု ဌာနေသု ဗဒ္ဓေါ ဩလမ္ပန္တောပိ နိဗ္ဗယော နိဿာရဇ္ဇောဝ အဟောသိ။

ယက္ခော စိန္တေသိ “အယံ ဧကော ပုရိသသီဟော ပုရိသာဇာနီယော၊ န ပုရိသမတ္တောဝ၊ မာဒိသေန နာမဿ ယက္ခေန ဂဟိတဿ သန္တာသမတ္တမ္ပိ န ဘဝိဿတိ၊ မယာ ဣမံ မဂ္ဂံ ဟနန္တေန^၂ ဧကောပိ ဧဝရူပေါ ပုရိသော န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ကဿ န ခေါ သေ န ဘာယတိ”တိ။ သော တံ ခါဒိတုံ အဝိသဟန္တော “ကဿ န ခေါ တံ မာဏဝ မရဏဘယံ န ဘာယသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ကိံကာရဏာ ယက္ခ ဘာယိဿာမိ။ ဧကသ္မိံ ဟိ အတ္တဘာဝေ ဧကံ မရဏံ နိယတမေဝ၊ အပိစ မယံ ကုစ္ဆိမ္ပိ ဝဇီရာဝုဓံ အတ္ထိ။ သစေ မံ ခါဒိဿသိ၊ တံ အာဝုဓံ ဇီရာပေတုံ န သက္ခိဿသိ၊ တံ တေ အန္တာနိ ခဏှာခဏှိကံ ဆိန္ဒိတွာ

၁-အဓိဋ္ဌိတံ နာမ ဒဿေတွာ ဥန္နဒိတွာ (သီ၊ဇု)၊ အဘိတသီဟနာဒံ နာမ ဒဿေန္တော ဥန္နဒိတွာ(သျှာ)

၂-ဣမသ္မိံ မဂ္ဂေ ဝသန္တေန (က)

ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဿတိ။ ဣတိ ဥဘောပိ နဿိဿာမ၊ ဣမိနာ ကာရဏေနာဟံ
န ဘာယာမိတိ။ ဣဒံ ကိရ ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော အပ္ပန္နရေ ဉာဏာဝုဓံ
သန္ဓာယ ကထေသိ။ တံ သုတွာ ယက္ခော စိန္တေသိ “အယံ မာဏဝေါ
သစ္စမေဝဘဏတိ၊ ဣမဿ ပုရိသသီဟဿ သရီရတော မုဂ္ဂဗိဇမတ္တမ္ပိ မံသခဏံ
မယံ ကုန္တိ ဇီရေတုံ န သက္ခိဿတိ၊ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ န”န္တိ မရဏဘယ-
တဇ္ဇိတော ဗောဓိသတ္တံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ “မာဏဝ ပုရိသသီဟော တုံ၊ န တေ
အဟံ မံသံ ခါဒိဿာမိ၊ တုံ အဇ္ဇ ရာဟုမုခါ မုတ္တစန္ဒော ဝိယ မမ ဟတ္ထတော
မုစ္ဆိတွာ ဉာဘိသုဟဇ္ဇမဏ္ဍလံ တောသေန္တော ယာဟိ”တိ အာဟ။

အထ နံ ဗောဓိသတ္တော အာဟ “ယက္ခ အဟံ တာဝ ဂစ္ဆိဿာမိ၊ တုံ ပန
ပုဗ္ဗေပိ အကုသလံ ကတွာ လုဒ္ဒေါ လောဟိတပါဏိ ပရရဟိရမံသဘက္ခော
ယက္ခော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော။ သစေ ဣဓာပိ ဌတွာ အကုသလမေဝ ကရိဿသိ၊
အန္ဓကာရာ အန္ဓကာရမေဝ ဂမိဿသိ၊ မံ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ ပန န
သက္ကာ တယာ အကုသလံ ကာတုံ၊ ပါဏာတိပါတကမ္မံ နာမ နိရယေ
တိရစ္ဆာနယောနိယံ ပေတ္တိဝိသယေ အသုရကာယေ စ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ မနုဿေသု
နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဌာနေ အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကံ ဟောတိ”တိ ဧဝမာဒိနာ နယေန
ပဉ္စန္ဒံ ဒုဿိလျကမ္မာနံ အာဒိနဝံ၊ ပဉ္စန္ဒံ သီလာနံ အာနိသံသဉ္စ ကထေတွာ
နာနာကာရဏေဟိ ယက္ခံ တဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ
ကတွာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ တဿာယေဝ နံ အဋ္ဌဝိယာ
ဗလိပဋိဂ္ဂါဟကံ ဒေဝတံ ကတွာ အပ္ပမာဒေန ဩဝဒိတွာ အဋ္ဌဝိတော နိက္ခမိတွာ
အဋ္ဌဝိမုခေ မနုဿာနံ အာစိက္ခိတွာ သန္ဓုပဉ္စာဝုဓော ဗာရာဏသိံ ဂန္တော
မာဘာပိဘရော ဒိဿာ အပရဘာဂေ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော
ဒါနာဒိနံ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္မံ ဂတော။

သတ္တာပိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၅၅။ “ယော အလီနေန စိတ္တေန၊ အလီနမနသော နရော။
ဘာဝေတိ ကုသလံ ဓမ္မံ၊ ယောဂက္ခေမဿ ပတ္တိယာ။
ပါပုဏေ အနုပုဗ္ဗေန၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယ”န္တိ။

တတြာယံ ပိဏ္ဏတ္တော—ယော ပုရိသော အလီနေန အသံကုဋိတေန စိတ္တေန
ပကတိယာပိ အလီနမနော အလီနဇ္ဈာသယောဝ ဟုတွာ အနဝဇ္ဇဌေန ကုသလံ
သတ္တဘိသဗောဓိပက္ခိယဘေဒံ ဓမ္မံ ဘာဝေတိ ဝဇေတိ၊ ဝိသာလေန စိတ္တေန

ဝိပဿနံ အနုယုညတိ စတူဟိ ယောဂေဟိ ခေမဿ နိဗ္ဗာနဿ ပတ္တိယာ၊
သော ဧဝံ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု “အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ”တိ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ
တရုဏဝိပဿနတော ပဋ္ဌာယ ဥပ္ပန္န ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ ဘာဝေန္တော အနု-
ပုဗ္ဗေန ဧကသံယောဇနမ္ပိ အနဝသေသေတွာ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယကရဿ
စတုတ္ထမဂ္ဂဿ ပရိယောသာနေ ဥပ္ပန္နတ္တာ “သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယော”တိ သင်္ချံ
ဂတံ အရဟတ္တံ ပါပုဏေယျာတိ။

ဧဝံ သတ္တာ အရဟတ္တေန ဓမ္မဒေသနာယ ကူဠံ ဂဟေတွာ မတ္ထကေစတ္တာရိ
သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။
သတ္တာ အနုသန္ဓိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ယက္ခော
အင်္ဂုလိမာလော အဟောသိ၊ ပဉ္စာဝုဓကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ပဉ္စာဝုဓဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ကဉ္စနက္ခန္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၆)

ယော ပဟဋ္ဌေန စိတ္တေနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အည-
တရံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ ကုလပုတ္တော
သတ္တု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ရတနသာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိ။ အထဿ
အာစရိယုပဇ္ဈာယာ “အာဝုသော ဧကဝိဓေန သီလံ နာမ၊ ဒုဝိဓေန၊ တိဝိဓေန၊
စတုဗ္ဗိဓေန၊ ပဉ္စဝိဓေန၊ ဆဗ္ဗိဓေန၊ သတ္တဝိဓေန၊ အဋ္ဌဝိဓေန၊ နဝဝိဓေန၊ ဒသဝိဓေန၊
ဗဟုဝိဓေန သီလံ နာမ။ ဣဒံ စူဠသီလံ^၁ နာမ၊ ဣဒံ မဇ္ဈိမသီလံ နာမ၊ ဣဒံ
မဟာသီလံ နာမ။ ဣဒံ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ နာမ၊ ဣဒံ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ
နာမ၊ ဣဒံ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ နာမ၊ ဣဒံ ပစ္စယပဋိသေဝနသီလံ နာမာ”တိ
သီလံ အာစိက္ခန္တိ။ သော စိန္တေသိ “ဣဒံ သီလံ နာမ အတိဗဟု၊ အဟံ ဧတ္တကံ
သမာဒါယ ဝတ္တိတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ သီလံ ပူရေတုံ အသက္ခောန္တဿ စ နာမ
ပဗ္ဗဇာယ ကော အတ္တော၊ အဟံ ဂိဟီ ဟုတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ စ ကရိဿာမိ၊
ပုတ္တဒါရဉ္စ ပေါသေဿာမိ”တိ။ ဧဝံ ပန စိန္တေတွာ “ဘန္တေ အဟံ သီလံ ရက္ခိတုံ
န သက္ခိဿာမိ၊ အသက္ခောန္တဿ စ နာမ ပဗ္ဗဇာယ ကော အတ္တော၊ အဟံ
ဟိနာယာဝတ္တိဿာမိ၊ တုမှာကံ ပတ္တစိဝရံ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။

၁-စူဠသီလံ (သီ)

အထ နံ အာဟံသု “အာရုသော ဧဝံ သန္တေ ဒသဗလံ ဝဋ္ဋိတွာဝ ယာဟိ”တိ တေ တံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ ဓမ္မသဘံ အဂမံသု။ သတ္တာ ဒိသ္မာဝ “ကိ” ဘိက္ခဝေ အနတ္ထိကံ ဘိက္ခု အာဒါယ အာဂတတ္တာ”တိ အာဟ။ ဘန္တေ အယံ ဘိက္ခု “အဟံ သီလံ ရက္ခိတုံ န သက္ခိဿာမိ”တိ ပတ္တစိဝရံ နိယျာဒေတိ။ အထ နံ မယံ ဂဟေတွာ အာဂတမှာတိ။ ကသ္မာ ပန တုမှေ ဘိက္ခဝေ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဗဟုံ သီလံ အာစိက္ခယ။ ယတ္ထကံ ဒေ ရက္ခိတုံ သက္ခောတိ။ တတ္ထကမေဝ ရက္ခိဿတိ။ ဣတော ပဋ္ဌာယ တုမှေ ဧတံ မာ ကိဉ္စိ အဝစုတ္ထ။ အဟမေတ္ထ ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနိဿာမိ။ ဧဟိ တံ ဘိက္ခု၊ ကိ” တေ ဗဟုနာ သီလေန၊ တိဏိယေဝ သီလာနိ ရက္ခိတုံ သက္ခိဿသိတိ။ ရက္ခိဿာမိ ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ တံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ကာယဒ္ဓါရံ ဝစီဒ္ဓါရံ မနောဒ္ဓါရန္တိ တိဏိ ဒ္ဓါရာနိ ရက္ခ၊ မာ ကာယေန ပါပကမ္မံ ကရိ၊ မာ ဝါစာယ၊ မာ မနသာ။ ဂစ္ဆ မာ ဟိနာယာဝတ္ထိ၊ ဣမာနိ တိဏိယေဝ သီလာနိ ရက္ခာတိ။ ဧတ္တာဝတာ သော ဘိက္ခု တုဋ္ဌမာနသော “သာရ ဘန္တေ ရက္ခိဿာမိ ဣမာနိ တိဏိ သီလာနိ”တိ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ သဒ္ဓိယေဝ အဂမာသိ။ သော တာနိ တိဏိ သီလာနိ ပူရေန္တောဝ အညာသိ “အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ မယံ အာစိက္ခိတံ သီလမ္ပိ ဧတ္တကမေဝ၊ တေ ပန အတ္တနော အဗုဒ္ဓဘာဝေန မံ ဗုဇ္ဈာပေတုံ နာသက္ခိ”သု။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အတ္တနော ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတာယ အနတ္တရဓမ္မရာဇတာယ ဧတ္တကံ သီလံ တိသုယေဝ ဒ္ဓါရေသု ပက္ခိပိတွာ မံ ဂဏှာပေသိ၊ အဝဿယော ဝတ မေ သတ္တာ ဇာတော”တိ ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ ကတိပါဟေနေဝ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာသိ။

တံ ပဝတ္ထိံ ဥတွာ ဓမ္မသဘာယံ သန္တိပတိတာ ဘိက္ခု “အာရုသော တံ ကိရ ဘိက္ခု ‘ဗဟုသီလာနိ ရက္ခိတုံ န သက္ခောမိ’တိ ဟိနာယာဝတ္တန္တံ သဗ္ဗာနိ သီလာနိ တိဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ သဒ္ဓိပိတွာ” ဂါဟာပေတွာ သတ္တာ အရဟတ္တံ ပါပေသိ။ အဟော ဗုဒ္ဓါနံ ဗလံ နာမ အစ္ဆရိယ”န္တိ^၂ ဗုဒ္ဓဂုဏေ ကထေန္တာ နိသိဒ္ဓိ”သု။ အထ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ အတိဂရုကောပိ ဘာရော ကောဋ္ဌာသဝသေန ဘာဇေတွာ ဒိန္နော လဟုကော ဝိယ ဟောတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပဏှိတာ မဟန္တံ ကဉ္စနက္ခန္တံ လဘိတွာ ဥက္ခိပိတုံ အသက္ခောန္တာ ဝိဘာဂံ ကတွာ ဥက္ခိပိတွာ အဂမံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကေသိံ ဂါမကေ ကဿကော အဟောသိ။ သော ကေဒိဝသံ အညတရသိံ
ဆဒ္ဓိတဂါမကေ ခေတ္တေ ကသိံ ကသတိ။ ပုဗ္ဗေ စ တသိံ ဂါမေ ကော
ဝိဘဝသမ္ပန္နောသေဋ္ဌိဉ္စရမတ္တပရိဏာဟံ စတုဟတ္ထာယာမံ ကဉ္စနက္ခန္ဓံ နိဒဟိတွာ
ကာလမကာသိ။ တသိံ ဗောဓိသတ္တဿ နင်္ဂလံ လဂိတွာ အဋ္ဌာသိ။ သော
“မူလသန္တာနကံ ဘဝိဿတိ”တိ ပံသုံ ဝိယူဟန္တော တံ ဒိဿှာ ပံသုနာ ပဋိစ္ဆာ-
ဒေတွာ ဒိဝသံ ကသိတွာ အတ္တင်္ဂတေ သူရိယေ ယုဂနင်္ဂလာဒိနိ ကေမန္တေ နိက္ခိ-
ပိတွာ “ကဉ္စနက္ခန္ဓံ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆိဿာမိ”တိ တံ ဥက္ခိပိတုံ နာသက္ခိ။
အသက္ခောန္တော နိသိဒိတွာ “တ္ထေကံ ကုစ္ဆိဘရဏာယ ဘဝိဿတိ၊ တ္ထေကံ
နိဒဟိတွာ ဌပေဿာမိ၊ တ္ထေကေန ကမ္မန္တေ ပယောဇေဿာမိ၊ တ္ထေကံ
ဒါနာဒိပုညကိရိယာယ ဘဝိဿတိ”တိ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ အကာသိ။
တဿေဝံ ဝိဘတ္တကာလေ သော ကဉ္စနက္ခန္ဓော သလ္လဟုကော ဝိယအဟောသိ။
သော တံ ဥက္ခိပိတွာ သရံ နေတွာ စတုဓာ ဝိဘဇိတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ
ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

ဣတိ ဘဂဝါ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၅၆။ “ယော ပဟဋ္ဌေန စိတ္တေန၊ ပဟဋ္ဌမနသော နရော။
ဘာဝေတိ ကုသလံ ဓမ္မံ၊ ယောဂက္ခေမဿ ပတ္တိယာ။
ပါပုဏေ အနုပုဗ္ဗေန၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယ”န္တိ။

တတ္ထ ပဟဋ္ဌေနာတိ ဝိနိဝရဏေန။ ပဟဋ္ဌမနသောတိ တာယ ဧဝံ ဝိနိဝရဏ-
တာယ ပဟဋ္ဌမာနသော၊ သုဝဏ္ဏံ ဝိယ ပဟံသိတွာ သမုဇ္ဇောတိတသပ္ပ-
ဘာသစိတ္တော^၁ ဟုတွာတိ အတ္ထော။

ဧဝံ သတ္တာ အရဟတ္တကုဋေနေ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေတွာ အနုသန္တိံ သဋ္ဌေတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကဉ္စနက္ခန္ဓလဒ္ဓပုရိသော အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

ကဉ္စနက္ခန္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၁-သမုဇ္ဇောတိတသပ္ပဘာသကတစိတ္တော (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၇-ဝါနရိန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၇)

ယသေတေ စတုရော ဓမ္မာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ပိဟရန္တော
ဒေဝဒတ္တဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တသ္မိံ ဟိ သမယေ
သတ္တာ “ဒေဝဒတ္တော ဝဓာယ ပရိသက္ကတိ”တိ သုတွာ “န ဘိက္ခဝေ
ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တော မယံ ဝဓာယ ပရိသက္ကတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပရိသက္ကိယေဝ၊
တာသမတ္တမ္ပိ ပန ကာတုံ နာသက္ခိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကပိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝုဗ္ဗိမန္ဓာယ အဿပေါတကပ္ပမာဏော ထာမ-
သမ္ပန္နော ဧကစရော ဟုတွာ နဒီတိရေ ပိဟရတိ။ တဿာ ပန နဒီယာ
ဝေမဇ္ဈေ ဧကော ဒီပကော နာနပ္ပကာရေဟိ အဗ္ဗပနသာဒီဟိ ဖလရက္ခေဟိ
သမ္ပန္နော။ ဗောဓိသတ္တော နာဂဗလော ထာမသမ္ပန္နော နဒီယာ ဩရိမ-
တိရတော ဥပ္ပတိတွာ ဒီပကဿ ဩရတော နဒီမဇ္ဈေ ဧကော ပိဋ္ဌိပါသာဏော
အတ္ထိ၊ ဝသ္မိံ နိပတတိ၊ တတော ဥပ္ပတိတွာ တသ္မိံ ဒီပကေ ပတတိ။
တတ္ထ နာနပ္ပကာရာနိ ဖလာနိ ခါဒိတွာ သာယံ တေနေဝ ဥပါယေန
ပစ္စာဂန္ဓာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေပိ တထေဝ
ကရေတိ။ ဣမိနာ နိယာမေန တတ္ထ ဝါသံ ကပ္ပေတိ။

တသ္မိံ ပန ကာလေ ဧကော ကုမ္ဘိလော သပဇာပတိကော တဿာ
နဒီယာ ဝသတိ၊ တဿ ဘရိယာ ဗောဓိသတ္တံ အပရာပရံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိဿာ
ဗောဓိသတ္တဿ ဟဒယမံသေ ဒေါဟဉံ ဥပ္ပါဒေတွာ ကုမ္ဘိလံ အာဟ “မယံ
ခေါ အယျ ဣမဿ ဝါနရိန္ဒဿ ဟဒယမံသေ ဒေါဟဋ္ဌော ဥပ္ပန္နော”တိ။
ကုမ္ဘိလော “သာဓု ဘဒ္ဒေ၊ လစ္ဆသိ”တိ ဝတွာ “အဇ္ဇ တံ သာယံ ဒီပ-
ကတော အာဂစ္ဆန္တမေဝ ဂဏှိဿာမိ”တိ ဂန္ဓာ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ နိပဇ္ဇိ။

ဗောဓိသတ္တော ဒီဝသံ စရိတွာ သာယနသမယေ ဒီပကေ ပြိတောဝ
ပါသာဏံ ဩလောကေတွာ “အယံ ပါသာဏော ဣဒါနိ ဥစ္စတရော
ခါယတိ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ စိန္တေသိ။ တဿ ကိရ ဥဒကပ္ပမာဏဉ္စ
ပါသာဏပ္ပမာဏဉ္စ သုဝေတ္တာပိတမေဝ ဟောတိ။ တေနဿ ဧတဒဟောသိ
“အဇ္ဇ ဣမိဿာ နဒီယာ ဥဒကံ နေဝ ဟာယတိ၊ န စ ဝဗုတိ၊ အထ စ
ပနာယံ ပါသာဏော မဟာ ဟုတွာ ပညာယတိ၊ ကစ္စိ န ခေါ ဧတ္ထ မယံ
ဂဟဏတ္ထာယ ကုမ္ဘိလော နိပန္နော”တိ။ သော “ဝိမံသာမိ တာဝ န”န္တိ

တတ္ထေဝ ဌတွာ ပါသာဏေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တော ဝိယ “ဘော ပါသာ-
ဏာ”တိ ဝတွာ ပဋိဝစနံ အလဘန္တော ယာဝတတိယံ “ဘော ပါသာ-
ဏာ”တိ အာဟ။ ပါသာဏော ကိံ ပဋိဝစနံ ဒဿတိ။ ပုနပိ ဝါနရော
“ကိံ ဘော ပါသာဏ အဇ္ဇ မယံ ပဋိဝစနံ န ဒေသီ”တိ အာဟ။
ကုမ္ဘိလော “အဒ္ဓါ အညေသု ဒိဝသေသု အယံ ပါသာဏော
ဝါနရိန္ဒဿ ပဋိဝစနံ အဒါသိ၊ ဒဿာမိ ဒါနိဿ ပဋိဝစန”န္တိ စိန္တေတွာ
“ကိံ ဘော ဝါနရိန္ဒာ”တိ အာဟ။ ကောသိ တွန္တိ။ အဟံ ကုမ္ဘိလောတိ။
ကိမတ္ထံ ဧတ္ထ နိပန္နောသီတိ။ တဝ ဟဒယမံသံ ပတ္တယမာနောတိ။
ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “အညော မေ ဂမနမဂ္ဂေါ နတ္ထိ၊ အဇ္ဇ မယာ သေ
ကုမ္ဘိလော ဝဉ္စေတဗ္ဗော”တိ။ အထ နံ ဧဝမာဟ “သမ္မ ကုမ္ဘိလ အဟံ
အတ္တာနံ တုယံ ပရိစ္စဇိဿာမိ၊ တံ မုခံ ဝိဝရိတွာ မံ တဝ သန္တိကံ အာဂတ-
ကာလေ ဂဏှာဟိ”တိ။ ကုမ္ဘိလာနံ ဟိ မုခေ ဝိဝဇ္ဇေ အက္ခိနိ နိဗ္ဗိသန္တိ။
သော တံ ကာရဏံ အသလ္လက္ခေတွာ မုခံ ဝိဝရိ၊ အထဿ အက္ခိနိ ပိတိယိံသု။
သော မုခံ ဝိဝရိတွာ အက္ခိနိ နိဗ္ဗိလေတွာ နိပဇ္ဇိ။ ဗောဓိသတ္တောတထာဘာဝံ
ဥတွာ ဒီပကာ ဥပ္ပတိတော ဂန္တော ကုမ္ဘိလဿ မတ္ထကေ အက္ခမိတွာ တတော
ဥပ္ပတိတော ဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ ဝိဇ္ဇောတမာနော ပရတိရေ အဋ္ဌာသိ။

ကုမ္ဘိလော တံ အတ္တရိယံ ဒိသ္မာ “ဣမိနာ ဝါနရိန္ဒေန အတိအစ္ဆေရကံ”
ကတ”န္တိ စိန္တေတွာ “ဘော ဝါနရိန္ဒ ဣမသ္မိံ လောကေ စတုဟိ ဓမ္မေဟိ
သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော ပစ္စာမိတ္ထေ အဓိဘဝတိ၊ တေ သဗ္ဗေပိ တုယံ
အပ္ပန္နရေ အတ္ထိ မညေ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၅၇။ “ယဿေတေ စတုရော ဓမ္မာ၊ ဝါနရိန္ဒ ယထာ တဝ။
သစ္စံ ဓမ္မော မိတိ စာဂေါ၊ ဒိဋ္ဌံ သော အတိဝတ္တတိ”တိ။

တတ္ထ ယဿာတိ ယဿ ကဿမိ ပုဂ္ဂလဿ။ ဧတေတိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗေ
ပစ္စက္ခတော နိဋ္ဌိသတိ။ စတုရော ဓမ္မာတိ စတ္တာရော ဂုဏာ။ သစ္စန္တိ ဝစီသစ္စံ။
“မမ သန္တိကံ အာဂမိဿာမိ”တိ ဝတွာ မုသာဝါဒံ အကတွာ အာဂတော-
ယေဝါတိ ဧတံ တေ ဝစီသစ္စံ။ ဓမ္မောတိ ဝိစာရဏပညာ၊ “ဧဝံ ကတေ ဣဒံ
နာမ ဘဝိဿတိ”တိ သော တေ ဝိစာရဏပညာ အတ္ထိ။ မိတိတိ အဗ္ဗောဓိန္တံ
ဝိရိယံ ဝုစ္စတိ၊ ဧတမ္ပိ တေ အတ္ထိ။ စာဂေါတိ အတ္တပရိစ္စာဂေါ၊ တံ အတ္တာနံ

ပရိစ္စဇိတွာ မမ သန္တိကံ အာဂတော။ ယံ ပနာဟံ ဂဏှိတုံ နာသက္ခိံ၊ မယု-
မေဝေသံ^၁ ဒေါသော။ ဒိဋ္ဌန္တိ ပစ္စာမိတ္တံ။ သော အတိဝတ္တတိတိ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ
ယထာ တဝ, ဧဝံ ဧတေ စတ္တာရော ဓမ္မာ အတ္ထိ၊ သော ယထာ မံ အဇ္ဇေ တံ
အတိက္ကန္တော၊ တထေဝ အတ္တနော ပစ္စာမိတ္တံ အတိက္ကမတိ အဘိဘဝတိတိ။
ဧဝံ ကုမ္ဘီလော ဗောဓိသတ္တံ ပသံသိတွာ အတ္တနော ဝသဋ္ဌာနံ ဂတော။

သတ္ထာပိ “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ မယံ ဝဓာယ ပရိသက္ကတိ၊
ပုဗ္ဗေပိ ပရိသက္ကိယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိ^၂ ဃဋေတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကုမ္ဘီလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊
ဘရိယာဿ စိဉ္စမာဏဝိကာ၊ ဝါနရိန္ဒော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝါနရိန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-တယောဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၈)

ယဿ ဧတေ တယော ဓမ္မာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော
ဒေဝဒတ္တဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကနမေဝါရဗ္ဗ ကထေသိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဒေဝဒတ္တော ဝါနရ-
ယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဟိမဝန္တပုဒေသော ယူထံ ပရိဟရန္တော အတ္တာနံ ပဋိစ္စ
ဇာတာနံ ဝါနရပေါတကာနံ “ဝုဗ္ဗိပ္ပတ္တာ ဣမေ ယူထံ ပရိဟရေယျ”န္တိ
ဘယေန ဒန္တေဟိ ခုံသိတွာ တေသံ ဗီဇာနိ ဥပ္ပါဋေတိ။ တဒါ ဗောဓိ-
သတ္တောပိ တညေဝ ပဋိစ္စ ဧကိဿာ ဝါနရိယာ ကုမ္ဘိသ္မံ^၃ ပဋိသန္တိ^၄ ဂဏှိ။ အထ
သာဝါနရိ ဂဗ္ဘဿ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဥတွာ အတ္တနော ဂဗ္ဘံ အနုရက္ခမာနာ အညံ
ပဗ္ဗတပါဒံ အဂမာသိ။ သာ ပရိပက္ကဂဗ္ဘာ ဗောဓိသတ္တံ ဝိဇာယိ။ သော ဝုဗ္ဗိ-
မန္ဓာယ ဝိညုတံ ပတ္တော ထာမသမ္ပန္တော အဟောသိ။ သော ဧကဒိဝသံ မာတရံ
ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗ မယံ ဝိတာ ကဟ”န္တိ။ တာတ အသုကသ္မိံ^၅ နာမ ပဗ္ဗတပါဒေ ယူထံ
ပရိဟရန္တော ဝသတိတိ။ အဗ္ဗ တဿ မံ သန္တိကံ နေဟိတိ။ တာတ န သက္ကာ
တယာ ဝိတု သန္တိကံ ဂန္တု။ ဝိတာ ဟိ တေ အတ္တာနံ ပဋိစ္စ ဇာတာနံ ဝါနရ-
ပေါတကာနံ ယူထပရိဟရဏဘယေန ဒန္တေဟိ ခုံသိတွာ ဗီဇာနိ ဥပ္ပါဋေတိတိ။
အဗ္ဗ နေဟိ မံ တတ္ထ, အဟံ ဇာနိဿာမိတိ။ သာ ပုတ္တံ အာဒါယ တဿ
သန္တိကံ အဂမာသိ။

သော ဝါနရော အတ္တနော ပုတ္တံ ဒိသ္မာဝံ“အယံ ဝဗ္ဗန္တော မယံ ယူထံ ပရိ-
ဟရိတုံ န ဒဿတိ၊ ဣဒါနေဝ မာရေတဗ္ဗော”တိ “ဧတံ အာလိင်္ဂန္တော ဝိယ
ဂါဠိ ဝိဇ္ဇေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “ဧဟိ တာတ ဧတ္တကံ
ကာလံ ကဟံ ဂတောသီ”တိ ဗောဓိသတ္တံ အာလိင်္ဂန္တော ဝိယ နိပ္ပိဋ္ဌေသိ။
ဗောဓိသတ္တော ပန နာဂဗလော ထာမသမ္ပန္နော၊ သောပိ နံ နိပ္ပိဋ္ဌေသိ၊
အထဿ အဋ္ဌိနိ ဘိဇ္ဇနာကာရပ္ပတ္တာနိ အဟေသုံ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ
“အယံ ဝဗ္ဗန္တော မံ မာရေဿတိ၊ ကေန န ခေါ ဥပါယေန ပုရေတရညေဝ
မာရေယျ”န္တံ။ တတော စိန္တေသိ “အယံ အဝိဒ္ဓရေ ရက္ခသပရိဂ္ဂဟိတော
သရော အတ္ထိ၊ တတ္ထ နံ ရက္ခသေန ခါဒါပေဿာမီ”တိ။ အထ နံ ဧဝမာဟ
“တာတ အဟံ မဟလ္လကော၊ ဣမံ ယူထံ တုယံ နိယျာဒေမိ၊ အဇ္ဇေဝ တံ
ရာဇာနံ ကရောမိ၊ အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ သရော အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဒွေ ကုမုဒိ-
နိယော၊ တိဿော ဥပ္ပလိနိယော၊ ပဉ္စ ပဒုမိနိယော စ ပုပ္ဖန္တိ၊ ဂစ္ဆ၊ တတော
ပုပ္ဖါနိ အာဟရ”တိ။ သော “သာဓု တာတ အာဟရိဿာမီ”တိ ဂန္တော
သဟဿာ အနောတရိတွာ သမန္တာ ပဒံ ပရိစ္ဆိန္တန္တော ဩတိဏ္ဏပဒညေဝ
အဒ္ဓဿ၊ န ဥတ္တိဏ္ဏပဒံ။ သော “ဣမိနာ သရေန ရက္ခသပရိဂ္ဂဟိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊
မယံ ပိတာ အတ္တနာ မာရေတုံ အသက္ကောန္တော ရက္ခသေန မံ ခါဒါပေတုကာ-
မော ဘဝိဿတိ၊ အဟံ ဣမဉ္စ သရံ န ဩတရိဿာမိ၊ ပုပ္ဖါနိ စ ဂဟေဿာ-
မီ”တိ နိရုဒကဌာနံ ဂန္တော ဝေဂံ ဂဟေတွာ ဥပ္ပတိတွာ ပရတော ဂစ္ဆန္တော
နိရုဒကေ ဩကာသေ^၁ ဌိတာနေဝ ဒွေ ပုပ္ဖါနိ ဂဟေတွာ ပရတီရေ ပတိ။
ပရတီရတောပိ ဩရိမတီရံ အာဂစ္ဆန္တော တေနေဝုပါယေန ဒွေ ဂဏှိ။ ဧဝံ
ဥဘောသု ပဿေသု ရာသိံ ကရောန္တော ပုပ္ဖါနိ စ ဂဏှိ၊ ရက္ခသဿ စ
အာဏဌာနံ န ဩတရိ။

အထဿ “ဣတော ဥတ္တရိ ဥက္ခိပိတုံ န သက္ခိဿာမီ”တိ တာနိ ပုပ္ဖါနိ
ဂဟေတွာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ရာသိံ ကရောန္တဿ သော ရက္ခသော “မယာ
ဧတ္တကံ ကာလံ ဧဝရူပေါ ပညဝါ အတ္ထရိယပုရိသော န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ပုပ္ဖါနိ စ
နာမ ယာဝဒိစ္ဆကံ ဂဟိတာနိ၊ မယုဉ္စ အာဏဌာနံ န ဩတရိ”တိ ၂ ဥဒကံ ဒွိဓာ
ဘိန္တန္တော ဥဒကတော ဥဌာယ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဝါနရိန္တ ဣမသ္မိံ
လောကေ ယဿ တယော ဓမ္မာ အတ္ထိ၊ သော ပစ္စာမိတ္တံ အဘိဘဝတိ၊ တေ
သဗ္ဗေပိ တဝ အပ္ပန္နရေ အတ္ထိ မညေ”တိ ဝတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ထုတိံ
ကရောန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-အာကာသေ (သီ၊ဇု၊က) ၂-န ဩတိဏ္ဏောတိ(သျှ၊က)

၅၈။ “ယဿ ဧတေ^၁ တယော ဓမ္မာ၊ ဝါနရိန္ဒ ယထာ တဝ။
ဒက္ခိယံ သူရိယံ ပညာ၊ ဒိဋ္ဌိ သော အတိဝတ္တတိ”တိ။

တတ္ထ ဒက္ခိယန္တိ ဒက္ခဘာဝေါ၊ သမ္ပတ္တဘယံ ဝိခမိတုံ ဇာနနပညာယ
သမ္ပယုတ္တဥတ္တမေရိယသေတံ နာမံ။ သူရိယန္တိ သူရဘာဝေါ၊ နိဗ္ဗယဘာ-
ဝသေတံ နာမံ။ ပညာတိ ပညာပဒဋ္ဌာနာယ^၂ ဥပါယပညာယေတံ နာမံ။

ဧဝံ သော ဒကရက္ခသော ဣမာယ ဂါထာယ ဗောဓိသတ္တဿ ထုတိ^၃ ကတွာ
“ဣမာနိ ပုပ္ဖါနိ ကိမတ္ထံ ဟရသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ပိတာ မံ ရာဇာနံ ကာတုကာမော၊
တေန ကာရဏေန ဟရာမိတိ။ “န သက္ကာ တာဒိသေန ဥတ္တမပုရိသေန
ပုပ္ဖါနိ ဝဟိတုံ၊ အဟံ ဝဟိဿာမိ”တိ ဥက္ခိပိတွာ တဿ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော
အဂမာသိ။ အထဿ ပိတာ ဒူရတောဝ တံ ဒိသွာ “အဟံ ဣမံ ‘ရက္ခသဘတ္တံ
ဘဝိဿတိ’တိ ပဟိဏိံ၊ သော ဒါနေသ ရက္ခသံ ပုပ္ဖါနိ ဂါဟာပေန္တော
အာဂစ္ဆတိ၊ ဣဒါနိမ္မိ နဋ္ဌော”တိ စိန္တေန္တော သတ္တဓာ ဟဒယဖာလနံ ပတွာ
တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော။ သေသဝါနရာ သန္နိပတိတွာ ဗောဓိသတ္တံ
ရာဇာနံ အကံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိ^၄ သဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ယူထပတိ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ယူထပတိပုတ္တော
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တယောဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ဘေရိဝါဒကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၉)

ဓမ္မေ ဓမ္မေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု၊
အာရဟန္တ ကထေသိ။ တဉ္စိ ဘိက္ခု သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု ဒုဗ္ဗစောသိ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘဂဝါ”တိ ဝုတ္တေ “န တွံ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ ဒုဗ္ဗစော၊ ပုဗ္ဗေပိ
ဒုဗ္ဗစောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဘေရိဝါဒကကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဂါမကေ ဝသတိ။ သော “ဗာရာဏသိယံ

နက္ခတ္တံ ယုဋ္ဌ”န္တိ သုတွာ “သမဇ္ဇမဏ္ဍလေ ဘေရိ” ဝါဒေတွာ ဓနံ အာ-
ဟရိဿာမီ”တိ ပုတ္တံ အာဒါယ တတ္ထ ဂန္ဓာ ဘေရိ” ဝါဒေတွာ ဗဟုဓနံ
လဘိ။ သော တံ အာဒါယ အတ္ထနော ဂါမံ ဂစ္ဆန္တော စောရာဋ္ဌဝိ”
ပတွာ ပုတ္တံ နိရန္တရံ ဘေရိ” ဝါဒေန္တံ ဝါရေသိ “တာတ နိရန္တရံ အဝါဒေတွာ
မဂ္ဂပဋိပန္နဿ ဣဿရဿ ဘေရိ” ဝိယ အန္တရန္တရာ ဝါဒေဟိ”တိ။ သော ပိတရာ
ဝါရိယမာနောပိ “ဘေရိသဗ္ဗေနေဝ စောရေ ပလာပေဿာမီ”တိ ဝတွာ
နိရန္တရမေဝ ဝါဒေသိ။ စောရာ ပဌမညေဝ ဘေရိသဒ္ဓိ သုတွာ “ဣဿရဘေရိ
ဘဝိဿတိ”တိ ပလာယိတွာ အတိ ဝိယ ကောဗဒ္ဓိ သဒ္ဓိ သုတွာ “နာယံ ဣဿရ-
ဘေရိ ဘဝိဿတိ”တိ အာဂန္ဓာ ဥပဓာရေန္တာ ဓွေယေဝ ဇနေ ဒိဿာ
ပေါဏေတွာ ဝိလုပ္ပိ”သု။ ဗောဓိသတ္တော “ကိစ္ဆေန ဝတ နော လဒ္ဓိ ဓနံ ကော-
ဗဒ္ဓိ ကတွာ ဝါဒေန္တော နာသေသိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၅၉။ “ဓမေ ဓမေ နာတိဓမေ၊ အတိဓန္တံ ဟိ ပါပကံ။
ဓန္တေန ဟိ သတံ လဒ္ဓိ၊ အတိဓန္တေန နာသိတ”န္တိ။

တတ္ထ ဓမေ ဓမေတိ ဓမေယျ နော န ဓမေယျ၊ ဘေရိ” ဝါဒေယျ နော
န ဝါဒေယျာတိ အတ္တော။ နာတိဓမေတိ အတိက္ကမိတွာ ပန နိရန္တရမေဝ
ကတွာ န ဝါဒေယျ။ ကိ”ကာရဏာ? အတိဓန္တံ ဟိ ပါပကံ၊ နိရန္တရံ ဘေရိဝါဒနံ
ဣဒါနိ အမှာကံ ပါပကံ လာမကံ ဇာတံ။ ဓန္တေန ဟိ သတံ လဒ္ဓိန္တံ နဂရေ
ဓမန္တေန ဘေရိဝါဒနေန ကဟာပဏသတံ လဒ္ဓိ။ အတိဓန္တေန နာသိတန္တိ
ဣဒါနိ ပန မေ ပုတ္တေန ဝစနံ အကတွာ ယဒိဒံ အဋ္ဌဝိယံ အတိဓန္တံ၊ တေန
အတိဓန္တေန သဗ္ဗံ နာသိတန္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိ” ဃဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ပုတ္တော ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု၊ အဟောသိ၊ ပိတာ ပန
အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဘေရိဝါဒကဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-သင်္ခမေဇာတကဝဏ္ဏနာ (၆၀)

မေမေ မေမေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒုဗ္ဗစမေဝါရဗ္ဗ
ကထေသိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
သင်္ခမေကကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဗာရာဏသီယံ နက္ခတ္တေ ယုဋ္ဌေ ပိတရံ အာဒါယ
သင်္ခမေနကမ္ပေန ဓနံ လဘိတွာ အာဂမနကာလေ စောရာဠဝိယံ ပိတရံ
နိရန္တရံ သင်္ခံ မေန္တံ ဝါရေသိ။ သော “သင်္ခသဒ္ဓေန စောရေ ပလာပေဿာမိ”တိ
နိရန္တရမေဝ ဓမ္မိ၊ စောရာ ပုရိမနယေနော အာဂန္တာ ဝိလုမ္ပိံသု။ ဗောဓိသတ္တော
ပုရိမနယေနော ဂါထံ အဘာသိ—

၆၀။ “မေမေ မေမေ နာတိမေမ၊ အတိဓန္တံ ဟိ ပါပကံ။
ဓန္တေနာဓိဂတာ ဘောဂါ၊ တေ တာတော ဝိဓမ္မိ မေ”န္တိ။

တတ္ထ တေ တာတော ဝိဓမ္မိ မေန္တံ တေ သင်္ခံ ဓမ္မိတွာ လဒ္ဓဘောဂေ မမ
ပိတာ ပုနပ္ပုနံ မေန္တော ဝိဓမ္မိ ဝိဒ္ဓိသေသိ ဝိနာသေသိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ပိတာ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု အဟောသိ၊ ပုတ္တော ပနဿ
အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သင်္ခမေဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

အာသီသဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဓါနံ

မဟာသီလဝဇနကံ၊ ပုဏ္ဏပါတိ စ ကိဗလံ။
ပဉ္စာဝုဓကဉ္စနက္ခန္တံ၊ ဝါနရိန္တံ တယောဓမ္မံ။
ဘေရိဝါဒသင်္ခမေန္တိ။

၇-ဇုတ္တိဝဂ္ဂ

၁-အသာတမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၆၁)

အသာ လောကီ'တ္ထိယော နာမာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဿ ဝတ္ထု ဥမ္မာဒန္တိဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တံ ပန ဘိက္ခုံ သတ္တာ “ဘိက္ခု ဣတ္ထိယော နာမ အသာတာ” အသတိယော လာမိကာ ပစ္ဆိမိကာ၊ တံ ဝေရူပံ လာမိကံ ဣတ္ထိ နိဿာယ ကဿ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဂန္ဓာရ- ရဋ္ဌေ တက္ကသိလာယံ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗုတ္တိတွာ ဝိညတံ ပတ္တော တီသု ဝေဒေသု သဗ္ဗသိပ္ပေသု စ နိဗ္ဗုတ္တိ ပတ္တော ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော အဟောသိ။ တဒါ ဗာရာဏသိယံ ကေသျံ ဗြာဟ္မဏကုလေ ပုတ္တဿ ဇာတ- ဒိဝသေ အဂ္ဂိ ဂဟေတွာ အနိဗ္ဗာယန္တံ ဌပယိံသု။ အထ နံ ဗြာဟ္မဏကုမာရံ သောဠသဝဿကာလေ မာတာပိတရော အာဟံသု “ပုတ္တ မယံ တဝ ဇာတ- ဒိဝသေ အဂ္ဂိ ဂဟေတွာ ဌပယိမှ။ သစေ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော ဘဝိတု- ကာမော၊ တံ အဂ္ဂိ အာဒါယ အရညံ ပဝိသိတွာ အဂ္ဂိ ဘဂဝန္တံ နမဿမာနော ဗြဟ္မလောကပရာယဏော ဟောဟိ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိတုကာမော၊ တက္ကသိလံ ဂန္ဓာ ဒိသာပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ကုဋုမ္ဘံ သဏ္ဌပေဟိ”တိ။ မာဏဝေါ “နာဟံ သက္ခိဿာမိ အရညေ အဂ္ဂိ ပရိစရိတုံ၊ ကုဋုမ္ဘမေဝ သဏ္ဌပေဿာမိ”တိ မာတာပိတရော ဝဋ္ဋိတွာ အာစရိယဘာဂံ သဟဿံ ဂဟေတွာ တက္ကသိလံ ဂန္ဓာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ပစ္စာဂမာသိ။

မာတာပိတရော ပနဿ အနတ္ထိကာ သရာဝါသေန၊ အရညေ အဂ္ဂိ ပရိစရာပေတုကာမာ ဟောန္တိ။ အထ နံ မာတာ ဣတ္ထိနံ ဒေါသံ ဒဿေတွာ အရညံ ပေသေတုကာမာ “သော အာစရိယော ပဏှိတော ဗျတ္တော သက္ခိဿတိ မေ ပုတ္တဿ ဣတ္ထိနံ ဒေါသံ ကထေတု”န္တိ စိန္တေတွာ အာဟ “ဥဂ္ဂဟိတံ တေ တာတ သိပ္ပ”န္တိ။ အာမ အမ္မာတိ။ အသာတမန္တောပိ တေ ဥဂ္ဂဟိတောတိ။ န ဥဂ္ဂဟိတော အမ္မာတိ။ တာတ ယဒိ တေ အသာတမန္တော န ဥဂ္ဂဟိတော၊ ကိ နာမ တေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဟိတံ၊ ဂစ္ဆ၊ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ဧဟိတိ။ သော “သာဓု”တိ ပုန တက္ကသိလာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ တဿပိ အာစရိယဿ မာတာ မဟလ္လိကာ

ဝိသတိဝဿသတိကာ။ သော တံ သဟတ္တာ နှာပေန္တော ဘောဇေန္တော ပါယေန္တော ပဋိဇဂ္ဂတိ။ အညေ မနဿာ နံ တထာ ကရောန္တံ ဇိဂ္ဂန္တိ။ သော စိန္တေသိ “ယန္ဓုနာဟံ အရညံ ပဝိသိတွာ တတ္ထ မာတရံ ပဋိဇဂ္ဂန္တော ဝိဟရေယျ”န္တိ။ အထေကသ္မိံ ဝိဝိတ္တေ အရညေ ဥဒကဗာသုကဋ္ဌာနေ ပဏ္ဏ-
သာလံ ကာရေတွာ သပ္ပိတဏှုလ္လာဒီနိ အာဟရာပေတွာ မာတရံ ဥက္ခိပိတွာ တတ္ထ ဂန္တော မာတရံ ပဋိဇဂ္ဂန္တော ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

သောပိ ခေါ မာဏဝေါ တက္ကသိလံ ဂန္တော အာစရိယံ အပဿန္တော “ကဟံ အာစရိယော”တိ ပုစ္ဆိတွာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ တတ္ထ ဂန္တော ဝဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ အာစရိယော “ကိံ န ခေါ တာတ အတိသိသံ အာဂတောသိ”တိ။ နန အဟံ တုမ္ပေဟိ အသာတမန္တော နာမ န ဥဂ္ဂဏှာပိတောတိ။ ကော ပန တေ အသာတမန္တေ ဥဂ္ဂဏှိတဗ္ဗေ ကတွာ ကထေသိတိ။ မယံ မာတာ အာစရိ-
ယာတိ။ ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “အသာတမန္တော နာမ ကောစိ နတ္ထိ၊ ဣမဿ ပန မာတာ ဣမံ ဣတ္ထိဒေါသေ ဇာနာပေတုကာမာ ဘဝိဿတိ”တိ။ အထ နံ “သာဓု တာတ ဒဿာမိ တေ အသာတမန္တေ၊ တံ အဇ္ဇေ အာဒိံ ကတွာ မမ ဌာနေ ဌတွာ မမ မာတရံ သဟတ္တာ နှာပေန္တော ဘောဇေန္တော ပါယေန္တော ပဋိဇဂ္ဂါဟိ၊ ဟတ္ထပါဒသိသပိဋ္ဌိသမ္မာဟနာဒီနိ စဿာ ကရောန္တော ‘အယျေ ဇရံ ပတ္တကာလေပိ တာဝ တေ ဧဝရူပံ သရီရံ၊ ဒဟရကာလေ ကိဒိသံ အဟောသိ’တိ ဟတ္ထပါဒပရိကမ္မာဒိကရဏကာလေ ဟတ္ထပါဒါဒီနံ ဝဏ္ဏံ ကထေယျာသိ။ ယဉ္စ တေ မမ မာတာ ကထေတိ၊ တံ အလဇ္ဇန္တော အနိဂ္ဂ-
ဟန္တော မယံ အာရောစေယျာသိ၊ ဧဝံ ကရောန္တော အသာတမန္တေ လစ္ဆသိ၊ အကရောန္တော န လစ္ဆသိ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု အာစရိယာ”တိ တဿ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ ယထာဝုတ္တဝိဓာနံ အကာသိ။

အထဿာ တသ္မိံ မာဏဝေ ပုနပ္ပုနံ ဝဏ္ဏယမာနေ “အယံ မယာ သဒ္ဓိံ အဘိရမိတုကာမော ဘဝိဿတိ”တိ အန္ဓာယ ဇရာဇိဏ္ဏာယ အပ္ပန္နရေ ကိလေသော ဥပ္ပုဇ္ဇိ။ သာ ဧကဒိဝသံ အတ္တနော သရီရဝဏ္ဏံ ကထယမာနံ မာဏဝံ အာဟ “မယာ သဒ္ဓိံ အဘိရမိတုံ ဣစ္ဆသိ”တိ။ အယျေ အဟံ တာဝ ဣစ္ဆေယျံ၊ အာစရိယော ပန ဂရုကောတိ။ သစေ မံ ဣစ္ဆသိ၊ ပုတ္တံ မေ မာရေဟိတိ။ အဟံ အာစရိယဿ သန္တိကေ ဧတ္တကံ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ကိလေ-
သမတ္တံ နိဿာယ ကိန္တိ ကတွာ အာစရိယံ မာရေဿာမိတိ။ တေန ဟိ သစေ တံ မံ န ပရိစ္စဇေသိ၊ အဟမေဝ နံ မာရေဿာမိတိ။ ဧဝံ ဣတ္ထိယော နာမ

အသာတာ^၁ လာမိကာ ပစ္စိမိကာ၊ တထာရူပေ နာမ ဝယေ ဌိတာ ရာဂစိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ ကိလေသံ အနုဝတ္တမာနာ ဧဝံ ဥပကာရကံ ပုတ္တံ မာရေတုကာမာ ဇာတာ။ မာဏဝေါ သဗ္ဗံ တံ ကထံ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသိ။

ဗောဓိသတ္တော “သုဠ၊ တေ မာဏဝ ကတံ မယံ အာရောစေန္တေနာ”တိ ဝတွာ မာတု အာယုသင်္ခါရံ ဩလောကေန္တော “အဇ္ဇေဝ မရိဿတိ”တိ ဥတွာ “ဧဟိ မာဏဝ၊ ဝိမံသိဿာမ န”န္တိ ဧကံ ဥဒုဗ္ဗရရက္ခံ ဆိန္ဒိတွာ အတ္တနော ပမာဏေန ကဋ္ဌရူပကံ ကတွာ သသိသံ ပါရုပိတွာ အတ္တနော သယနဋ္ဌာနေ ဥတ္တာနံ နိပဇ္ဇာပေတွာ ရဇ္ဇုကံ ဗန္ဓိတွာ အန္တေဝါသိကံ အာဟ “တာတ ဖရသုံ အာဒါယ ဂန္ဓာ မမ မာတု သညံ ဒေဟိ”တိ။ မာဏဝေါ ဂန္ဓာ “အယျေ အာစရိယော ပဏ္ဏသာလာယံ အတ္တနော သယနဋ္ဌာနေ နိပဇ္ဇော၊ ရဇ္ဇုသညာ မေ ဗဒ္ဓါ၊ ဣမံ ဖရသုံ အာဒါယ ဂန္ဓာ သစေ သက္ကောသိ၊ မာရေဟိ န”န္တိ အာဟ။ တံ ပန မံ န ပရိစ္စဇိဿသိတိ။ ကိံကာရဏာ ပရိစ္စဇိဿာမိတိ။ သာ ဖရသုံ အာဒါယ ပဝေဓမာနာ ဥဋ္ဌာယ ရဇ္ဇုသညာယ ဂန္ဓာ ဟတ္ထေန ပရာမသိတွာ “အယံ မေ ပုတ္တော”တိ သညာယ ကဋ္ဌရူပကဿ မုခတော သာဠကံ အပနေတွာ ဖရသုံ အာဒါယ “ဧကပ္ပဟာရေနေဝ မာရေဿာမိ”တိ ဂိဝါယမေဝ ပဟရိတွာ “ဓ”န္တိ သဒ္ဓေ၂ ဥပ္ပန္နေ ရုက္ခဘာဝံ အညာသိ။ အထ ဗောဓိသတ္တေန “ကိံ ကရောသိ အမ္မာ”တိ ပုတ္တေ သာ “ဝဋ္ဋိတာမိ”တိ တတ္ထေဝ မရိတွာ ပတိတာ။ အတ္တနော ကိရ ပဏ္ဏသာလာယ နိပဇ္ဇာယပိ တင်္ဂဏညေဝ တာယ မရိတဗ္ဗမေဝ။

သော တဿာ မတဘာဝံ ဥတွာ သရီရကိစ္စံ ကတွာ အာဠာဟနံ နိဗ္ဗာပေတွာ ဝနပုပ္ဖေဟိ ပူဇေတွာ မာဏဝံ အာဒါယ ပဏ္ဏသာလဒ္ဓါရေ နိသိဒ္ဓိတွာ “တာတ ပါဠိယေက္ကော အသာတမန္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဣတ္ထိယော အသာတာ နာမ၊ တဝ မာတာ ‘အသာတမန္တံ ဥဂ္ဂဏှာ’တိ မမ သန္တိကံ ပေသယမာနာ ဣတ္ထိနံ ဒေါသံ ဇာနနတ္ထံ ပေသေသိ၊ ဣဒါနိ ပန တေ ပစ္စက္ခမေဝ မမ မာတု ဒေါသော ဒိဋ္ဌော၊ ဣမိနာ ကာရဏေန ‘ဣတ္ထိယော နာမ အသာတာ လာမိကာ ပစ္စိမိကာ’တိ ဇာနေယျာသိ”တိ တံ ဩဝဒိတွာ ဥယျောဇေသိ။ သောပိ အာစရိယံ ဝဋ္ဋိတွာ မာတာပိတူနံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ အထ နံ မာတာ ပုစ္ဆိ “တာတ ဥဂ္ဂဟိတော တေ အသာတမန္တော”တိ။ အာမ အမ္မာတိ။ ဣဒါနိ ကိံ ကရိဿသိ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ အဂ္ဂိံ ဝါ ပရိစရိဿသိ၊ အဂါရမဇ္ဈေ ဝါ ဝသိဿသိတိ။ မာဏဝေါ “မယာ အမ္မ ပစ္စက္ခတော ဣတ္ထိနံ ဒေါသာ

၁-အသာ (သိ)၊ အသာ (ဣ)

၂-“ဋ”န္တိ သဒ္ဓေ (သိ၊ ဣ)၊ ထဒ္ဓသဒ္ဓေ (သျာ)

ဒိဋ္ဌာ၊ အဂါရေန မေ ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟ”န္တိ အတ္တနော အဓိပ္ပါယ် ပကာသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၁။ “အသာ လောကိ’တ္ထိယော နာမ၊ ဝေလာ တာသံ န ဝိဇ္ဇတိ။
သာရတ္တာ စ ပဂဟ္တာ စ၊ သိဒ္ဓိ သဗ္ဗဃသော ယထာ။
တာ ဟိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ဝိဝေကမနုဗြူဟယ”န္တိ။

တတ္ထ အသာတိ အသတိယော လာမိကာ။ အထ ဝါ သာတံ ဝုစ္စတိ သုခံ၊ တံ တာသု နတ္ထိ။ အတ္တနိ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာနံ အသာတမေဝ ဒေန္တိတိပိ အသာ၊ ဒုက္ခာ ဒုက္ခဝတ္ထုဘူတာတိ အတ္ထော။ ဣမဿ ပနတ္ထဿ သာဓနတ္ထာယ ဣဒံ သုတ္တံ အာဟရိတဗ္ဗံ—

“မာယာ စေတာ မရိစိ စ၊ သောကော ရောဂေါ စုပဒ္ဒဝေါ။
ခရာ စ ဗန္ဓနာ စေတာ၊ မစ္စုပါသာ ဂဟာသယာ။
တာသု ယော ဝိဿသေ ပေါသော၊ သော နရေသု နရာမော”တိ၂။

လောကိ’တ္ထိယောတိ လောကေ ဣတ္ထိယော။ ဝေလာ တာသံ န ဝိဇ္ဇတိတိ အဗ္ဗ တာသံ ဣတ္ထိနံ ကိလေသုပ္ပတ္တိံ ပတွာ ဝေလာ သံဝရော မရိယာဒါပမာဏံ နာမ၊ နတ္ထိ။ သာရတ္တာ စ ပဂဟ္တာ စာတိ ဝေလာ စ တောသံ နတ္ထိ၊ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု သာရတ္တာ အလ္လီနာ၊ တထာ ကာယပါဂပ္ပိယေန ဝါစာပါဂပ္ပိယေန မနောပါဂပ္ပိယေနာတိ တိဝိဓေန ပါဂပ္ပိယေန သမန္တာဂတတ္တာ ပဂဟ္တာ စေတာ။ တောသဉ္စိ အပ္ပန္နရေ ကာယဒွါရာဒီနိ ပတွာ သံဝရော နာမ နတ္ထိ၊ လောလာ ကာကပဋိဘာဂါတိ ဒသေတိ။ သိဒ္ဓိ သဗ္ဗဃသော ယထာတိ အဗ္ဗ ယထာ ဇာလသိခါယ “သိဒ္ဓိ”တိ သင်္ခံ ဂတော အဂ္ဂိ နာမ ဂူထဂတာဒိဘေဒံ အသုစိမ္မိ၊ သပ္ပိမရုဇာဏိတာဒိဘေဒံ သုစိမ္မိ၊ ဣဋ္ဌမ္မိ အနိဋ္ဌမ္မိ ယံ ယဒေဝ လဘတိ၊ သဗ္ဗံ ဃသတိ ခါဒတိ၊ တသ္မာ “သဗ္ဗဃသော”တိ ဝုစ္စတိ၊ တထေဝ တာ ဣတ္ထိယောပိ ဟတ္ထိမေဏ္ဍဂေါမေဏ္ဍာဒယော ဝါ ဟောန္တု၊ ဟိနဇစ္စာ ဟိနကမ္မန္တာ၊ ခတ္ထိယာဒယော ဝါ ဟောန္တု၊ ဥတ္တမကမ္မန္တာ၊ ဟိနက္ကဋ္ဌဘာဝံ အစိန္တေတွာ လောကဿာဒဝသေန ကိလေသသန္တဝေ ဥပ္ပန္နေ ယံ ယံ လဘန္တိ၊ သဗ္ဗမေဝ သေဝန္တိတိ သဗ္ဗဃသသိဒ္ဓိသဒိသာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ သိဒ္ဓိ သဗ္ဗဃသော ယထာ၊ တထေဝေတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တာ ဟိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာဒီတိ အဟံ တာ လာမိကာ ဒုက္ခဝတ္ထုဘူတာ ဣတ္ထိယော ဟိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။ ဝိဝေကမနု-
ဗြူဟယန္တိ ကာယဝိဝေကော စိတ္တဝိဝေကော ဥပဓိဝိဝေကောတိ တယော
ဝိဝေကာ၊ တေသု ဣမ ကာယဝိဝေကောပိ ဝဇ္ဇတိ စိတ္တဝိဝေကောပိ။ ဣဒံ
ဝုတ္တံ ဟောတိ—အဟံ အဗ္ဗ ပဗ္ဗဇိတွာ ကသိဏပရိကမ္ပံ ကတွာ အဋ္ဌ သမာ-
ပတ္တိယော စ ပဉ္စာဘိညာ စ ဥပ္ပါဒေတွာ ဂဏတော ကာယံ၊ ကိလေသေဟိ စ
စိတ္တံ ဝိဝေစေတွာ ဣမံ ဝိဝေကံ ဗြူဟေန္တော ဝဇ္ဇေန္တော ဗြဟ္မလောကပရာ-
ယဏော ဘဝိဿာမိ၊ အလံ မေ အဂါရေနာတိ။ ဧဝံ ဣတ္ထိယော ဂရဟိတွာ
မာတာပိတရော ဝဋ္ဋိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဝိဝေကံ
ဗြူဟေန္တော ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာပိ “ဧဝံ ဘိက္ခု ဣတ္ထိယော နာမ အသာတာ လာမိကာ ပစ္စိမိကာ
ဒုက္ခဒါယိကာ”တိ ဣတ္ထိနံ အဂုဏံ ကထေတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိ-
ယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ အနုသန္တိ
သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မာတာ ဘဒ္ဒကာပိလာနိ၊
ပိတာ မဟာကံဿပေါ အဟောသိ၊ အန္တေဝါသိကော အာနန္ဒော၊ အာစရိ-
ယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အသာတမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-အဏှဘူတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၆၂)

ယံ ဗြာဟ္မဏော အဝါဒေသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ဥက္ကဏ္ဍိတမေဝါရမ္ဘ ကထေသိ။ တဦ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိ-
တောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု ဣတ္ထိယော နာမ အရက္ခိယာ၊
ပုဗ္ဗေ ပဏှိတာ ဣတ္ထိံ ဂမ္ဘတော ပဋ္ဌာယ ရက္ခန္တာပိ ရက္ခိတုံ နာသက္ခိံသု”တိ
ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ
အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ပတ္တိံ ပဟာ
ပိတု အစ္စယေန ရဇေ ပတိဋ္ဌာယ ဓမ္မေန ရဇံ ကာရေသိ။ သော ပုရောဟိတေန
သဒ္ဓိံ ဇူတံ ကိဋ္ဌတိ။ ကိဋ္ဌန္တော ပန—

“သဗ္ဗာ နဒီ ဝက်ဂတီ^၁၊ သဗ္ဗေ ကဋ္ဌမယာ ဝနာ။
သဗ္ဗိတ္ထိယော ကရေ ပါပံ၊ လဘမာနေ^၂ နိဝါတကေ”တိ^၃—

ဣမံ ဇူတဂီတံ ဂါယန္တော ရဇတဖလကေ သုဝဏ္ဏပါသကေ ဒိပတိ။ ဧဝံ
ကိဋ္ဌန္တော ပန ရာဇာ နိစ္စံ ဇိနာတိ၊ ပုရောဟိတော ပရာဇိယတိ။

သော အနုက္ကမေန ဃရေ ဝိဘဝေ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တေ စိန္တေသိ “ဧဝံ သန္တေ
သဗ္ဗံ ဣမသ္မိံ ဃရေ ဓနံ ဒိယိဿတိ၊ ပရိယေသိတွာ ပုရိသန္တရံ အဂတံ^၄
ဧကံ မာတုဂါမံ ဃရေ ကရိဿာမိ”တိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “အညံ
ပုရိသံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ဣတ္ထိံ ရက္ခိတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ ဂဗ္ဘတော ပဋ္ဌာယေကံ မာတုဂါမံ
ရက္ခိတွာ တံ ဝယပ္ပတ္တံ ဝသေ ဌပေတွာ ဧကပုရိသိကံ ကတွာ ဂါဠိ အာရက္ခံ
သံဝိဒဟိတွာ ရာဇကုလတော ဓနံ အာဟရိဿာမိ”တိ။ သော စ အင်္ဂဝိဇ္ဇာယ
ဆေကော ဟောတိ၊ အထေကံ ဒုဂ္ဂတိတ္ထိံ ဂဗ္ဘိနိံ ဒိသ္မာ “ဧတရံ ဝိဇာယိဿ-
တိ”တိ ဥတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ ဃရေယေဝ ဝသာပေတွာ
ဝိဇာတကာလေ ဓနံ ဒတွာ ဥယျောဇေတွာ တံ ကုမာရိကံ အညေသံ ပုရိသာနံ
ဒဋ္ဌု အဒတွာ ဣတ္ထိနံယေဝ ဟတ္ထေ ဒတွာ ပေါသာပေတွာ ဝယပ္ပတ္တကာလေ
တံ အတ္တနော ဝသေ ဌပေသိ။ ယာဝ စေသာ ဝနတိ၊ တာဝ ရညာ သဒ္ဓိံ ဇူတံ
န ကိဋ္ဌိ။ တံ ပန ဝသေ ဌပေတွာ မြာဟ္မဏော “မဟာရာဇ ဇူတံ ကိဋ္ဌာမာ”တိ
အာဟ၊ ရာဇာ “သာဓူ”တိ ပုရိမနိယာမေနေဝ ကိဋ္ဌိ။ ပုရောဟိတော ရညော
ဂါယိတွာ ပါသကံ ဒိပနကာလေ “ဌပေတွာ မမ မာဏဝိက”န္တိ အာဟ။
တတော ပဋ္ဌာယ ပုရောဟိတော ဇိနာတိ၊ ရာဇာ ပရာဇိယတိ။

ဗောဓိသတ္တော “ဣမဿ ဃရေ ဧကပုရိသိကာယ ကောယ ဣတ္ထိယာ
ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ပရိဂ္ဂဏှာပေန္တော အတ္ထိဘာဝံ ဥတွာ “သီလမဿာ ဘိန္ဒာ-
ပေဿာမိ”တိ ဧကံ ဓုတ္တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သက္ခိဿသိ ပုရောဟိတဿ
ဣတ္ထိယာ သီလံ ဘိန္ဒိတု”န္တိ အာဟ။ သက္ခောမိ ဒေဝါတိ။ အထဿ ရာဇာ ဓနံ
ဒတွာ “တေန ဟိ ခိပ္ပံ နိဋ္ဌာပေဟိ”တိ တံ ပဟိဏိ။ သော ရညော သန္တိကာ
ဓနံ အာဒါယ ဂန္ဓရူမစုဏ္ဏကပ္ပူရာဒီနိ ဂဟေတွာ တဿ ဃရတော အဝိဒူရေ
သဗ္ဗဂန္ဓာပဏံ ပသာရေသိ။ ပုရောဟိတဿပိ ဂေဟံ သတ္တဘူမကံ သတ္တဒ္ဓါရ-
ကောဋ္ဌကံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသု ဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေသု ဣတ္ထိနံယေဝ အာရက္ခာ။
ဌပေတွာ ပန မြာဟ္မဏံ အညော ပုရိသော ဂေဟံ ပဝိသိတုံ လဘန္တော

၁-ဝက်ဂတာ (သီ၊ သျာ)၊ ဝက်နဒီ (က)

၂-လဘမာနာ (သီ)၊ လဗ္ဘမာနေ (သျာ) အသိတိနိပါတေ ကုဏာလဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဿိတဗ္ဗာ။

၃-ခု ၆-၁၂၃-ဝိဇ္ဇေ ကုဏာလဇာတကေ။

၄-ပုရိသန္တရအနာဂတံ (က)

နာမ နတ္ထိ၊ ကစဝရဆန္ဒနပစ္စိမိ သောဓေတွာယေဝ ပဝေသေန္တိ။ တံ
 မာဏဝိကံ ပုရောဟိတောယေဝ ဒဋ္ဌံ လဘတိ။ တဿာ စ ဧကော ပရိ-
 စာရိကာ ဣတ္ထိ အတ္ထိ။ အထဿာ သာ ပရိစာရိကာ ဂန္ဓပုပ္ဖမူလံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ
 တဿ ဓုတ္တဿ အာပဏသမိပေန ဂစ္ဆတိ။ သော “အယံ တဿာ ပရိစာရိ-
 ကာ”တိ သုဋ္ဌ၊ ဥတွာ ဧကဒိဝသံ တံ အာဂစ္ဆန္တိ^၁ ဒိသ္မာ အာပဏာ ဥဋ္ဌာယ
 ဂန္ဓာ တဿာ ပါဒမူလေ ပတိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပါဒေ ဂါဠိ ဂဟေတွာ
 “အဗ္ဗ ဧတ္တကံ ကာလံ ကဟံ ဂတာသိ”တိ ပရိဒေဝိ၊ အဝေသေသာပိ ပယုတ္တက-
 ဓုတ္တာ ဧကမန္တံ ဌတွာ “ဟတ္ထပါဒမုခသဏ္ဌာနေဟိ စ အာကပ္ပေန စ မာတာ-
 ပုတ္တာ ဧကသဒိသာယေဝါ”တိ အာဟံသု။ သာ ဣတ္ထိ တေသု တေသု
 ကထေန္တေသု အတ္တနော အသဒ္ဓဟိတွာ^၂ “အယံ မေ ပုတ္တော ဘဝိဿတိ”တိ
 သယမ္ပိ ရောဒိတုံ အာရတိ။ တေ ဥဘောပိ ကန္တိတွာ ရောဒိတွာ အညမညံ
 အာလိင်္ဂေတွာ အဋ္ဌံသု။

အထ သော ဓုတ္တော အာဟ “အဗ္ဗ ကဟံ ဝေသသိ”တိ။ ကိန္နရိလီလာယ^၃
 ဝသမာနာယ ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာယ ပုရောဟိတဿ ဒဟရိတ္ထိယာ^၄ ဥပဋ္ဌာနံ
 ကုရုမာနာ ဝသာမိ တာတာတိ။ ဣဒါနိ ကဟံ ယာသိ အဗ္ဗာတိ။
 တဿာ ဂန္ဓမာလာဒီနံ အတ္တာယာတိ။ “အဗ္ဗ ကိ” တေ အညတ္ထံ ဂတာယ^၅၊
 ဣတော ပဋ္ဌာယ မမေဝ သန္တိကာ ဟရာ”တိ မူလံ အဂ္ဂဟေတွာဝ ဗဟူနိ
 တဗ္ဗုလတက္ကောလကာဒီနိ စေဝ နာနာပုပ္ဖါနိ စ အဒါသိ။ မာဏဝိကာ ဗဟူနိ
 ဂန္ဓပုပ္ဖါဒီနိ ဒိသ္မာ “ကိ” အဗ္ဗ အဇ္ဇ အမှာကံ ပြာဟ္မဏော ပသန္ဓော”တိ အာဟ။
 ကဿာ ဧဝံ ဝဒသိတိ။ ဣမေသံ ဗဟုဘာဝံ ဒိသ္မာတိ။ န ပြာဟ္မဏော ဗဟုမူလံ
 အဒါသိ၊ မယာ ပနေတံ မယံ ပုတ္တဿ သန္တိကာ အာဘတန္တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ
 သာ ပြာဟ္မဏေန ဒိန္နမူလံ အတ္တနာ ဂဟေတွာ တဿေဝ သန္တိကာ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒီနိ
 အာဟရတိ။ ဓုတ္တော ကတိပါဟစ္စယေန ဂိလာနာလယံ ကတွာ နိပဇ္ဇိ။ သာ
 တဿ အာပဏဒ္ဓါရံ ဂန္ဓာ တံ အဒိသ္မာ “ကဟံ မေ ပုတ္တော”တိ ပုစ္ဆိ။ ပုတ္တဿ
 တေ အဖာသုကံ ဇာတန္တိ။ သာ တဿ နိပဇ္ဇဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ နိသိဒိတွာ ပိဋ္ဌံ^၆
 ပရိမဇ္ဇန္တိ “ကိ” တေ တာတ အဖာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော တုဏှိ အဟောသိ။
 ကိ” န ကထေသိ ပုတ္တာတိ။ အဗ္ဗ မရန္တေနာပိ တုယံ ကထေတုံ န သက္ကာတိ။
 တာတ မယံ အကထေတွာ ကဿ ကထေယျာသိ၊ ကထေဟိ တာတာတိ။
 အဗ္ဗ မယံ အညံ အဖာသုကံ နတ္ထိ၊ တဿာ ပန မာဏဝိကာယ ဝဏ္ဏံ သုတွာ

၁-သဒ္ဓဟိတွာ (သျှာ၊က) ၂-ကိန္နရလီလာယ (သီ၊ဣ) ၃-ဘရိယာယ (က)
 ၄-ဂတေန (သီ၊ဣ) ၅-ကဿ ကထေသိ တာတာတိ (သီ၊ဣ)

ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တောသ္မိ၊ တံ လဘန္တော ဇီဝိဿာမိ၊ အလဘန္တော ဣဓေဝ မရိဿာမိတိ။ “တတ မယံ ဧသ ဘာရော၊ မာ တံ ဧတံ နိဿာယ စိန္တယိ”တိ တံ အဿာသေတွာ ဗဟူနိ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိနိ အာဒါယ မာဏဝိကာယ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ပုတ္တော မေ အဗ္ဗ မေ သန္တိကာ တဝ ဝဏ္ဏံ သုတွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဇာတော၊ ကိံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ။ သစေ အာနေတုံ သက္ကောထ၊ မယာ ကတော- ကာသောယေဝါတိ။

သာ တဿာ ဝစနံ သုတွာ တတော ပဋ္ဌာယ တဿ ဂေဟဿ ကဏ္ဏ- ကဏ္ဏဟိ ဗဟုံ ကစဝရံ သင်္ကမိတွာ^၁ အာရက္ခိတ္တိယာ ဥပရိ ဆဇ္ဇေသိ၊ သာ တေန အဋ္ဌိယမာနာ အပေတိ။ ဣတရာ တေနော နိယာမေန ယာ ယာ ကံဉ္စိ ကထေတိ၊ တဿာ တဿာ ဥပရိ ကစဝရံ ဆဇ္ဇေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ပန သာ ယံ ယံ အာဟရတိ ဝါ ဟရတိ ဝါ၊ တံ ဘံ န ကာစိ သောဓေတုံ ဥဿဟတိ။ တသ္မိံ ကာလေ သာ တံ ဓုတ္တံ ပုပ္ဖပစ္စိယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ မာဏဝိကာယ သန္တိကံ အဘိဟရိ။ ဓုတ္တော မာဏဝိကာယ သီလံ ဘိန္ဒိတွာ ဧကာဟဒ္ဒိဟံ ပါသာဒေ- ယေဝ အဟောသိ။ ပုရောဟိတေ ဗဟိ နိက္ခန္ဓေ ဥဘော အဘိရမန္တိ၊ တသ္မိံ အာဂတေ ဓုတ္တော နိလိယတိ။

အထ နံ သာ ဧကာဟဒ္ဒိဟစ္စယေန “သမိ ဣဒါနိ တယာ ဂန္တု ဝဇ္ဇတိ”တိ အာဟ။ အဟံ ပြာဟ္မဏံ ပဟရိတွာ ဂန္တုကာမေတိ။ သာ “ဧဝံ ဟောတူ”တိ ဓုတ္တံ နိလိယာပေတွာ ပြာဟ္မဏေ အာဂတေ ဧဝမာဟ “အဟံ အယျ တုမှေသု ဝိဏံ ဝါဒေန္တေသု နစ္စိတုံ ဣစ္ဆာမိ”တိ။ “သာဓု ဘဒ္ဒေ၊ နစ္စသု”တိ ဝိဏံ ဝါဒေသိ။ တုမှေသု ဩလောကေန္တေသု လဇ္ဇာမိ၊ မုခံ ပန ဝေါ သာဠကေန ဗန္ဓိတွာ နစ္စိဿာမိတိ။ သစေ လဇ္ဇေသိ၊ ဧဝံ ကရောဟိတိ။ မာဏဝိကာ သနသာဠကံ ဂဟေတွာ တဿ အင်္ကျီနိ ပိဒဟမာနာ မုခံ ဗန္ဓိ။ ပြာဟ္မဏော မုခံ ဗန္ဓာပေတွာ ဝိဏံ ဝါဒေသိ။ သာ မဟုတ္တံ နစ္စိတွာ “အယျ အဟံ တေ ဧကဝါရံ သီသေ ပဟရိတုကာမာ”တိ အာဟ။ ဣတ္ထိလောလော ပြာဟ္မဏော ကိဉ္စိ ကာရဏံ အဇာနန္တော “ပဟရာဟိ”တိ အာဟ၊ မာဏ- ဝိကာ ဓုတ္တဿ သညံ အဒါသိ။ သော သဏိကံ အာဂန္ဓာ ပြာဟ္မဏဿ ပိဋ္ဌပဿေ ဌတွာ သီသေ ကပ္ပရေန ပဟရိ၊ အင်္ကျီနိ ပတနာကာရပ္ပတ္တာနိ အဟေသုံ၊ သီသေ ဂဏ္ဍော ဥဋ္ဌဟိ။ သော ဝေဒနာဇ္ဇော ဟုတွာ “အာဟရ တေ ဟတ္ထ”န္တိ အာဟ။ မာဏဝိကာ အတ္တနော ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတွာ တဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ ပြာဟ္မဏော “ဟတ္ထော မုဒုကော၊ ပဟာရော ပန ထဋ္ဌေါ”တိ

အာဟ။ ခုတ္တော မြာဟ္မဏံ ပဟရိတွာ နိလိယိ။ မာဏဝိကာ တသ္မိံ နိလိနေ မြာဟ္မဏဿ မုခတော သာဠကံ မောစေတွာ တေလံ အာဒါယ သီသံ ပရိသမ္ဘာဟိ။ မြာဟ္မဏေ ဗဟိ နိက္ခန္ဓေ ပုန သာ ဣတ္ထိ ခုတ္တံ ပစ္ဆိယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ နိဟရိ။

သော ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတံ မြာဟ္မဏံ အာဟ “ဇူတံ ကိဋ္ဌာမ မြာဟ္မဏာ”တိ။ သာဓု မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ ဇူတမဏ္ဍလံ သဇ္ဇာပေတွာ ပုရိမနယေနော ဇူတဂီတံ ဂါယိတွာ ပါသကေ ဒိပတိ။ မြာဟ္မဏော မာဏဝိကာယ တပဿ ဘိန္ဒဘာဝံ အဇာနန္တော “ဌပေတွာ မမ မာဏဝိက”န္တိ အာဟ။ ဧဝံ ဝဒန္တောပိ ပရာဇိတောယေဝ။ ရာဇာ ဇိနိတွာ ၂ “မြာဟ္မဏ ကိ” ဝဒေသိ၊ မာဏဝိကာယ တေ တပေါ ဘိန္ဒော၊ တံ ‘မာတုဂါမံ ဂဟ္မတော ပဋ္ဌာယ ရက္ခန္တော သတ္တသု ဌာနေသု အာရက္ခံ ကရောန္တော ရက္ခိတုံ သက္ခိဿာမိ’တိ မညသိ၊ မာတုဂါမော နာမ ကုစ္ဆိယံ ပက္ခိပိတွာ စရန္တေနာပိ ရက္ခိတုံ န သက္ကာ၊ ဧကပုရိသိကာ ဣတ္ထိ နာမ နတ္ထိ၊ တဝ မာဏဝိကာ ‘နစ္စိတုကာမာမိ’တိ ဝတွာ ဝိဏံ ဝါဒေန္တဿ တဝ သာဠကေန မုခံ ဗန္ဓိတွာ အတ္တနော ဇာရံ တဝ သီသေ ကပ္ပရေန ပဟရာပေတွာ ဥယျောဇေသိ၊ ဣဒါနိ ကိ” ကထေသိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၂။ “ယံ မြာဟ္မဏော အဝါဒေသိ၊ ဝိဏံ သမုခဝေဌိတော။
အဏ္ဏဘူတာဘတာ ဘရိယာ၊ တာသု ကော ဇာတု ဝိဿသေ”တိ။

တတ္ထ ယံ မြာဟ္မဏော အဝါဒေသိ၊ ဝိဏံ သမုခဝေဌိတောတိ ယေန ကာရဏေန မြာဟ္မဏော သနသာဠကေန သဟ မုခေန ဝေဌိတော ဟုတွာ ဝိဏံ ဝါဒေသိ၊ တံ ကာရဏံ န ဇာနာတိတိ အတ္တော။ တဉ္စိ သာ ဝဉ္စေတုကာမာ ဝေမကာသိ။ မြာဟ္မဏော ပုန တံ ဣတ္ထိံ ဗဟုမာယာဘာဝံ အဇာနန္တော မာတုဂါမဿ သဒ္ဓဟိတွာ “မံ သော လဇ္ဇတိ”တိ ဧဝံသညိ အဟောသိ၊ တေနဿ အညာဏဘာဝံ ပကာသေန္တော ရာဇာ ဝေမာဟ၊ အယမေတ္တာပိပ္ပါယော။ အဏ္ဏဘူတာဘတာ ဘရိယာတိ အဏ္ဏံ ဝုစ္စတိ ဗီဇံ၊ ဗီဇဘူတာ မာတုကုစ္ဆိတော အနိက္ခန္တကာလေယေဝ အာဘတာ အာနိတာ၊ ဘတာတိ ဝါ ပုဋ္ဌာတိ အတ္တော။ ကာ သာ? ဘရိယာ ပဇာပတိ ပါဒပရိစာရိကာ။ သာ ဟိ

၁-သီသေ ပဟာရံ သမ္ဘာဟိ (သီ၊ ဣ)၊ ပဟရိတသီသေ ပရိသမ္ဘာဟိ (က) ၂-ဇာနိတွာ (သိ)

ဘတ္တဝတ္ထာဒီဟိ ဘရိတဗ္ဗတာယ၊ ဘိန္နသံဝရတာယ၊ လောကဓမ္မေဟိ ဘရိတ-
တာယ ဝါ “ဘရိယာ”တိ ဝုစ္စတိ။ **တာသု ကော ဇာတု ဝိဿသေတိ ဇာတူတိ**
ဧကံသာမိဝစနံ၊ တာသု မာတုကုစ္ဆိတော ပဋ္ဌာယ ရက္ခိယမာနာသုပိ ဧဝံဝိပ္ပကာရံ
အာပဇ္ဇန္တိသု ဘရိယာသု ကော နာမ ပဏှိတော ပုရိသော ဧကံသေန ဝိဿသေ၊
“နိဗ္ဗိကာရာ သော မယိ”တိ ကော သဒ္ဓဟေယျာတိ အတ္ထော။ အသဒ္ဓမ္မဝသေန
ဟိ အာမန္တကေသု နိမန္တကေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု မာတုဂါမော နာမ န သက္ကာ
ရက္ခိတုန္တိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ပြာဟ္မဏဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ပြာဟ္မဏော ဗောဓိ-
သတ္တဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ နိဝေသနံ ဂန္တာ တံ မာဏဝိကံ အာဟ “တယာ
ကိရဇေရူပံ ပါပကမ္မံ ကတ”န္တိ။ အယျ ကော ဧဝမာဟ၊ န ကရောမိ၊ အဟမေဝ
ပဟရိံ၊ န အညော ကောစိ။ သစေ န သဒ္ဓဟထ၊ အဟံ “တုမှေ ဌပေတွာ
အညဿ ပုရိသဿ ဟတ္ထသမ္ဗဿံ န ဇာနာမိ”တိ သစ္စကိရိယံ ကတွာ အဂ္ဂိံ
ပဝိသိတွာ တုမှေ သဒ္ဓဟာပေဿာမီတိ။ ပြာဟ္မဏော “ဧဝံ ဟောတူ”တိ
မဟန္တံ ဒါရုရာသိံ ကာရေတွာ အဂ္ဂိံ ကတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစေ
အတ္တနော သဒ္ဓဟသိ၊ အဂ္ဂိံ ပဝိသာဟိ”တိ အာဟ။

မာဏဝိကာ အတ္တနော ပရိစာရိကံ ပဌမမေဝ သိက္ခာပေသိ “အဗ္ဗ တဝ
ပုတ္တံ တတ္ထ ဂန္တာ မမ အဂ္ဂိံ ပဝိသနကာလေ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ ကာတုံ ဝဒေဟိ”တိ။
သာ ဂန္တာ တထာ အဝစ။ ဓုတ္တော အာဂန္တာ ပရိသမဇ္ဈေ အဋ္ဌာသိ။ သာ
မာဏဝိကာ ပြာဟ္မဏံ ဝဇ္ဇေတုကာမာ မဟာဇနမဇ္ဈေ ဌတွာ “ပြာဟ္မဏ တံ
ဌပေတွာ အညဿ ပုရိသဿ ဟတ္ထသမ္ဗဿံ နာမ န ဇာနာမိ၊ ဣမိနာ သစ္စေန
အယံ အဂ္ဂိံ မာ မံ ဈာပေသိ”တိ အဂ္ဂိံ ပဝိသိတုံ အာရဒ္ဓါ။ တသ္မိံ ခဏေ ဓုတ္တော
“ပဿထ ဘော ပုရောဟိတပြာဟ္မဏဿ ကမ္မံ၊ ဧဝရူပံ မာတုဂါမံ အဂ္ဂိံ
ပဝေသာပေတိ”တိ ဂန္တာ တံ မာဏဝိကံ ဟတ္ထေ ဂဏှိ။ သာ ဟတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇာ-
ပေတွာ ပုရောဟိတံ အာဟ “အယျ မမ သစ္စကိရိယာ ဘိန္နာ၊ န သက္ကာ အဂ္ဂိံ
ပဝိသိတု”န္တိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ အဇ္ဇ မယာ ဧဝရူပါ သစ္စကိရိယာ ကတာ
“ဌပေတွာ မမ သာမိကံ အညဿ ပုရိသဿ ဟတ္ထသမ္ဗဿံ န ဇာနာမိ”တိ၊
ဣဒါနိ စမ္ပိ ဣမိနာ ပုရိသေန ဟတ္ထေ ဂဟိတာတိ။ ပြာဟ္မဏော “ဝဉ္ဇိတော အဟံ
ဣမာယာ”တိ ဥတွာ တံ ပေါထေတွာ နိဟရာပေသိ။ ဧဝံ အသဒ္ဓမ္မသမန္နာဂတာ
ကိရေတာ ဣတ္ထိယော တာဝ မဟန္တမ္ပိ ပါပကမ္မံ ကတွာ အတ္တနော သာမိကံ
ဝဇ္ဇေတုံ “နာဟံ ဧဝရူပံ ကမ္မံ ကရောမိ”တိ ဒိဝသမ္ပိ သပထံ ကုရမာနာ
နာနာစိတ္တာဝ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“စောရိနံ ဗဟုဗုဒ္ဓိနံ၊ ယာသု သစ္စံ သုဒုလ္လဘံ။
ထိနံ ဘာဝေါ ဒုရာဇာနော၊ မစ္ဆယေဝေါဒကေ ဂတံ”။

မုဿ တာသံ ယထာ သစ္စံ၊ သစ္စံ တာသံ ယထာ မုဿ။
ဂါဝေါ ဗဟိ တိဏဿေဝ၊ ဩမသန္တိ ဝရံ ဝရံ။

စောရိယော ကထိနာ ဟေတာ၊ ဝါဠာ စ ယပသက္ခရာ၊
န တာ ကိဉ္စိ န ဇာနန္တိ၊ ယံ မနုဿေသု ဝဉ္စန”န္တိ။

သတ္တာ “ဧဝံ အရက္ခိယော မာတုဂါမော”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိ-
ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သတ္တာပိ အနုသန္တိံ သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ
“တဒါ ဗာရာဏသိရာဇော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အဏ္ဍဘူတဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-တက္ကပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၆၃)

ကောဓနာ အကတညူ စာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတ-
ဘိက္ခုညေဝါရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဉ္စိ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိ-
တောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဣတ္ထိယော နာမ ဘိက္ခု အကတညူ
မိတ္တဒုပ္ပတာ၊ ကသ္မာ တာ နိဿာယ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဂင်္ဂါတီရေ အဿမံ မာပေတွာ သမာပတ္တိယော စေဝ
အဘိညာယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနသုခေန ဝိဟရတိ။ တသ္မိံ သမယေ
ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိနော ဓိတာ ဒုဋ္ဌကုမာရီ နာမ စဏ္ဍာ အဟောသိ ဖရဿ၊
ဒါသကမ္မကရေ အက္ခောသတိ ပရိဘာသတိ ပဟရတိ။ အထ နံ ကေဒိဝသံ
ပရိဝါရမနုဿာ ဂဟေတွာ “ဂင်္ဂါယ ကိဋ္ဌိဿာမာ”တိ အဂမံသု။ တေသံ
ကိဋ္ဌန္တာနညေဝ သူရိယတ္တင်္ဂမနဝေလာ ဇာတာ၊ မေသော ဥဋ္ဌဟိ၊ မနုဿာ မေဃံ

၁-ခု ၆-၁၂၈-ပိဋ္ဌေ ကုဏာလဇာတကေ။

၂-ဗဟုတိဏဿေဝ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ၊ က)

၃-ဝါဠာ စ ယပသက္ခရာ(သီ၊ သျှာ၊ ဣ)၊ ဝါဠာ စ ယပသက္ခရာ(က) ၄-ခု ၆-၁၂၆-ပိဋ္ဌေ ကုဏာလဇာတကေ။

ဒိသ္ဗာ ဣတော စိတော စ ဝေဂေန ပလာယိံ သူ။ သေဠိမိတာယပိ ဒါသကမ္မ-
ကရာ “အဇ္ဇ အမှေဟိ ဧတိဿာ ပိဠိံ ပဿိတုံ ဝဋ္ဋတိ” တိ တံ အန္တောဥဒကသ္မိံ-
ယော ဆဇ္ဇေတွာ ဥတ္တရိံ သူ။ ဒေဝေါ ပါဝဿိ၊ သူရိယောပိ အတ္တင်္ဂတော၊
အန္တကာရာ ဇာတော။ တေ တာယ ဝိနာဝ ဂေဟံ ဂန္တာ “ကဟံ သာ” တိ
ဝုတ္တေ “ဂင်္ဂါတော တာဝ ဥတ္တိဏ္ဏာ၊ အထ နံ န ဇာနာမ ကဟံ ဂတာ” တိ။
ဉာတကာ ဝိစိနိတွာပိ န ပဿိံ သူ။

သာ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝန္တိ ဥဒကေန ဝုယုမာနာ အစုရတ္တသမယေ ဗောဓိ-
သတ္တဿ ပဏ္ဏသာလာသမိပံ ပါပုဏိ။ သောတဿာ သဒ္ဓိသုတွာ “မာတုဂါမဿ
သဒ္ဓေါ ဧသော၊ ပရိတ္တာဏမဿာ ကရိဿာမိ” တိ တိဏုက္ကံ အာဒါယ နဒီတိရံ
ဂန္တာ တံ ဒိသ္ဗာ “မာ ဘာယိ မာ ဘာယိ” တိ အဿာသေတွာ နာဂဗလော
ထာမသမ္ပန္နောဗောဓိသတ္တော နဒီံ တရမာနော ဂန္တာ တံ ဥက္ခိပိတွာ အဿမပဒံ
အာနေတွာ အဂ္ဂိံ ကတွာ အဒါယိ။ သီတေ ဝိဂတေ မရုရာနိ ဖလာဖလာနိ
ဥပနာမေသိ။ တာနိ ခါဒိတွာ ဌိတံ “ကတ္ထ ဝါသိကာသိ၊ ကထဉ္စ ဂင်္ဂါယ
ပတိတာသိ” တိ ပုစ္ဆိ။ သာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ အထ နံ “တံ ဣဓေဝ
ဝဿာ” တိ ပဏ္ဏသာလာယ ဝဿာပေန္တော ဦဟတိဟံ သယံ အဗ္ဗောကာသေ
ဝသိတွာ “ဣဒါနိ ဂစ္ဆာ” တိ အာဟ။ သာ “ဣမံ တာပသံ သီလဘေဒံ ပါပေတွာ
ဂဟေတွာ ဂမိဿာမိ” တိ န ဂစ္ဆတိ။ အထ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဣတ္ထိကုတ္တံ
ဣတ္ထိလီလံ ဒဿေတွာ တဿ သီလဘေဒံ ကတွာ ဈာနံ အန္တရဓာပေသိ။ သော
တံ ဂဟေတွာ အရညေယေဝ ဝသတိ။ အထ နံ သာ အာဟ “အယျ ကိံ
နော အရညဝါသေန၊ မနုဿပထံ ဂမိဿာမာ” တိ။ သော တံ အာဒါယ ဧကံ
ပစ္စန္နဂါမကံ ဂန္တာ တက္ကဘတိယာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတွာ တံ ပေါသေတိ။ တဿ
တက္ကံ ဝိက္ခိဏိတွာ ဇီဝတိတိ “တက္ကပဏ္ဍိတော” တိ နာမံ အကံ သူ။ အထဿ
ဂါမဝါသိနော ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ “အမှာကံ သုယုတ္တဒုယုတ္တကံ အာစိက္ခန္တော
တ္ထေ ဝဿာ” တိ ဂါမဒ္ဓါရေ ကုဋိယံ ဝါသေသုံ။

တေန စ သမယေန စောရာ ပဗ္ဗတာ ဩရုယ ပစ္စန္တံ ပဟရန္တိ။ တေ
ဧကဒိဝသံ တံ ဂါမံ ပဟရိတွာ ဂါမဝါသိကေဟိယေဝ ဘဏ္ဍိကာ ဥက္ခိပါ-
ပေတွာ ဂစ္ဆန္တာ တမ္ပိ သေဠိမိတရံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ဝသနဌာနံ ဂန္တာ
သေသဇနေ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ စောရဇေဋ္ဌကော ပန တဿာ ရူပေ ဗဠိတွာ တံ
အတ္တနော ဘရိယံ အကာသိ။ ဗောဓိသတ္တော “ဣတ္ထန္တာမာ ကဟ” န္တိ ပုစ္ဆိ။
“စောရဇေဋ္ဌကေန ဂဟေတွာ အတ္တနော ဘရိယာ ကတာ” တိ စ သုတွာပိ “န

သာ တတ္ထ မယာ ဝိနာ ဝသိဿတိ၊ ပလာယိတွာ အာဂစ္ဆိဿတိ”တိ တဿာ အာဂမနံ ဩလောကေန္တော တတ္ထေဝ ဝသိ။

သေဠိမိတာပိ စိန္တေသိ “အဟံ ဣဓ သုခံ ဝသာမိ၊ ကဒါစိ မံ တက္ကပဏ္ဍိတော ကိဉ္စိဒေဝ နိဿာယ အာဂန္တာ ဣတော အာဒါယ ဂစ္ဆေယျ၊ အထ တေသ္မာ သုခါ ပရိဟာယိဿာမိ၊ ယန္တုနာဟံ သမ္ပိယာယမာနာ ဝိယ တံ ပက္ခောသ-
ပေတွာ ဃာတာပေယျ”န္တိ။ သာ ဧကံ မနုဿံ ပက္ခောသိတွာ “အဟံ ဣဓ ဒုက္ခံ ဇီဝါမိ၊ တက္ကပဏ္ဍိတော အာဂန္တာ မံ အာဒါယ ဂစ္ဆတူ”တိ သာသနံ ပေသေသိ။
သော တံ သာသနံ သုတွာ သဒ္ဓဟိတွာ တတ္ထ ဂန္တာ ဂါမဒ္ဓါရေ ဌတွာ သာသနံ ပေသေသိ။ သာ နိက္ခမိတွာ တံ ဒိသ္မာ “အယျ သစေ မယံ ဣဒါနိ ဂစ္ဆိဿာမ၊ စောရဇေဋ္ဌကော အနုဗန္ဓိတွာ ဥဘောပိ အမေ ဃာတေဿတိ၊ ရတ္တိဘာဂေ ဂစ္ဆိဿာမာ”တိ တံ အာနေတွာ ဘောဇေတွာ ကောဋ္ဌကေ နိသီဒါပေတွာ သာယံ စောရဇေဋ္ဌကဿ အာဂန္တာ သုရံ ပိဝိတွာ မတ္တကာလေ “သာမိ သစေ ဣမာယ ဝေလာယ တဝ သတ္တံ” ပသေယျာသိ၊ ကိန္တိ နံ ကရေယျာသိ”တိ အာဟ။ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကရိဿာမိတိ။ ကိံ ပန သော ဒူရေ၊ နန ကောဋ္ဌကေ နိသိန္ဓောတိ။ စောရဇေဋ္ဌကော ဥက္ကံ အာဒါယ တတ္ထ ဂန္တာ တံ ဒိသ္မာ ဂဟေတွာ ဂေဟမဇ္ဈေ ပါတေတွာ ကပ္ပရာဒိဟိ ယထာရူစိံ ပေါထေသိ။ သော ပေါထိယမာနောပိ အညံ ကိဉ္စိ အဝတွာ “ကောဓနာ အကတညူ စ၊ ပိသုဏာ မိတ္တဘေဒိကာ”တိ ဧတ္တကမေဝ ဝဒတိ။ စောရော တံ ပေါထေတွာ ဗန္ဓိတွာ နိပဇ္ဇာပေတွာ သာယမာသံ ဘုဉ္စိတွာ သယိ။ ပဗုဒ္ဓေါ ဇိဏ္ဏာယ ၂ သုရာယ ပုန တံ ပေါထေတုံ အာရတိ၊ သောပိ တာနေဝ စတ္တာရိ ပဒါနိ ဝဒတိ။

စောရော စိန္တေသိ “အယံ ဧဝံ ပေါထိယမာနောပိ အညံ ကိဉ္စိ အဝတွာ ဣမာနေဝ စတ္တာရိ ပဒါနိ ဝဒတိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ န”န္တိ တဿာ သုတ္တဘာဝံ ဥတွာ တံ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဘေတံ ဧဝံ ပေါထိယမာနောပိ ကသ္မာ ဧတာနေဝ ပဒါနိ ဝဒသိ”တိ။ တက္ကပဏ္ဍိတော “တေန ဟိ သုဏာဟိ”တိ တံ ကာရဏံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ကထေသိ “အဟံ ပုဗ္ဗေ အရညဝါသိကော ဧကော တာပသော ဈာနလာဘိ၊ သွာဟံ ဧတံ ဂင်္ဂါယ ဝုယျမာနံ ဥတ္တာရေတွာ ပဋိဇဉ်၊ အထ မံ သော ပလောဘေတွာ ဈာနာ ပရိဟာပေသိ၊ သွာဟံ အရညံ ပဟာယ ဧတံ ပေါသေန္တော ပစ္စန္နဂါမကေ ဝသာမိ၊ အထေသာ စောရေဟိ ဣဓာနိတာ ‘အဟံ ဒုက္ခံ ဝသာမိ၊ အာဂန္တာ မံ နေတူ’တိ မယံ သာသနံ ပေသေတွာ

ဣဒါနိ တဝ ဟတ္ထေ ပါတေသိ၊ ဣမိနာ ကာရဏေနာဟံ ဧဝံ ကထေမိ”တိ။
 စောရော စိန္တေသိ “ယာ ဒေသာ ဧဝရူပေ ဂုဏသမ္ပန္နံ ဥပကာရကေ ဧဝံ
 ဝိပ္ပုဋ္ဌိပဋ္ဌိ၊ သာ မယံ ကတရံ နာမ ဥပဒ္ဒဝံ န ကရေယျ၊ မာရေတဗ္ဗာ
 ဒေသာ”တိ။ သော တက္ကပဏ္ဍိတံ အဿာသေတွာ တံ ပဗောဓေတွာ ခဂ္ဂံ အာဒါယ
 နိက္ခမ္မ “ဧတံ ပုရိသံ ဂါမဒ္ဓါရေ သာတေဿာမီ”တိ ဝတွာ တာယ သဒ္ဓိံ
 ဗဟိဂါမံ ဂန္တော “ဧတံ ဟတ္ထေ ဂဏှာ”တိ တံ တာယ ဟတ္ထေ ဂါဟာပေတွာ
 ခဂ္ဂံ အာဒါယ တက္ကပဏ္ဍိတံ ပဟရန္တော ဝိယ တံ ဒွိဓာ ဆိန္ဒိတွာ သသိသံ
 နာပေတွာ တက္ကပဏ္ဍိတံ ကတိပါဟံ ပဏီတေန ဘောဇနေန သန္တပေတွာ
 ဣဒါနိ ကဟံ ဂမိဿသိ”တိ အာဟ။ တက္ကပဏ္ဍိတော “သရာဝါသေန မေ ကိစ္စံ
 နတ္ထိ၊ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ တတ္ထေဝ အရညေ ဝသိဿာမီ”တိ အာဟ။
 “တေန ဟိ အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ ဥဘောပိ ပဗ္ဗဇိတွာ တံ အရညာယတနံ
 ဂန္တော ပဉ္စ အဘိညာ အဋ္ဌ စ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ
 မြဟ္မလောကူပဂါ” အဟေသုံ။

သတ္တာ ဣမာနိ ဒွေ ဝတ္ထုနိ ကထေတွာ အနုသန္တိ° ဃဇေတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ
ဟုတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၃။ “ကောဓနာ အကတညူ စ၊ ပိသုဏာ မိတ္တဘေဒိကာ။
ဗြဟ္မစရိယံ စရ ဘိက္ခု၊ သော သုခံ န ဝိဟာဟိသီ”တိ။

တကြာယံ ပိဏ္ဍတ္တော—**ဘိက္ခု**၊ ဣတ္ထိယော နာမေတာ **ကောဓနာ**၊ ဥပ္ပန္နံ
 ကောဓံ နိဝါရေတုံ န သက္ကောန္တိ။ **အကတညူ** စ၊ အတိမဟန္တမ္ပိ ဥပကာရံ န
 ဇာနန္တိ။ **ပိသုဏာ** စ၊ ပိယသုညဘာဝကရဏမေဝ ကထံ ကထေန္တိ။ **မိတ္တ-**
ဘေဒိကာ ၊ မိတ္တေ ဘိန္ဒန္တိ၊ မိတ္တဘေဒနကထံ ကထနသီလာယေဝ၊ ဧဝရူပေဟိ
 ပါပဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဧတာ။ ကိံ တေ ဧတာဟိ၊ **ဗြဟ္မစရိယံ စရ ဘိက္ခု**၊
 အယဉ္ဇိ မေထုနပိရတိ ပရိသုဒ္ဓဋ္ဌေန ဗြဟ္မစရိယံ နာမ၊ တံ စရ။ **သော သုခံ န**
ပိဟာဟိသီတိ သော တံ ဧတံ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသန္တော ဈာနသုခံ မဂ္ဂသုခံ
 ဖလသုခဉ္စ န ပိဟာဟိသိ၊ ဧတံ သုခံ န ပိဇဟိဿသိ၊ ဧတသ္မာ သုခါ န
 ပရိဟာယိဿသီတိ အတ္တော။ “န ပရိဟာဟိသိ”တိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္တော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိ-
ယောသာနေ ဥက္ကဋ္ဌိတဘိက္ခု၊ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သတ္တာ

၁-ဗြဟ္မလောကပရာယဏာ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-မိသုဏ္ဍာ စ မိဘောဒိကာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၃-ဝိဘောဒိကာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ စောရဇေဋ္ဌကော အာနန္ဒော အဟောသိ၊
တက္ကပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တက္ကပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဒုရာဇာနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၆၄)

မာ သု နန္ဒိ ဣတ္ထိတိ မန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥပါသကံ
အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသိ ဥပါသကော တိသု
သရဏေသု ပဉ္စသု စ သီလေသု ပတိဋ္ဌိတော ဗုဒ္ဓမာမကော ဓမ္မမာမကော
သံဃမာမကော၊ ဘရိယာ ပနဿ ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ။ ယံ ဒိဝသံ မိစ္ဆာစာရံ
စရတိ၊ တံ ဒိဝသံ သတကိတဒါသိ ဝိယ ဟောတိ၊ မိစ္ဆာစာရဿ ပန အက-
တဒိဝသေ သာမိနိ ဝိယ ဟောတိ စဏှာ ဖရဿ။ သော တဿာ ဘာဝံ
ဇာနိတုံ န သက္ကောတိ၊ အထ တာယ ဥဗ္ဗာဠော ဗုဒ္ဓပဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆတိ။ အထ
နံ ဧကဒိဝသံ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိနိ အာဒါယ အာဂန္တော ဝဋ္ဌိတွာ နိသိန္တံ သတ္တာ အာဟ
“ကိန္တု ခေါ တုံ ဥပါသက သတ္တဋ္ဌ ဒိဝသေ ဗုဒ္ဓပဋ္ဌာနံ နာဂစ္ဆသိ”တိ။ ဃရဏီ
မေ ဘန္တေ ဧကသ္မိံ ဒိဝသေ သတကိတဒါသိ ဝိယ ဟောတိ၊ ဧကသ္မိံ ဒိဝသေ
သာမိနိ ဝိယ စဏှာ ဖရဿ။ အဟံ တဿာ ဘာဝံ ဇာနိတုံ န သက္ကောမိ၊
သွာဟံ တာယ ဥဗ္ဗာဠော ဗုဒ္ဓပဋ္ဌာနံ နာဂစ္ဆာမိတိ။ အထဿ ဝစနံ သုတွာ
သတ္တာ “ဥပါသက ‘မာတုဂါမဿ ဘာဝေါ နာမ ဒုဇ္ဇာနော’တိ ပုဗ္ဗေပိ တေ
ပဏ္ဍိတာ ကထယိံသု၊ တုံ ပန တံ ဘဝသင်္ခေပဂတတ္တာ သလ္လက္ခေတုံ န
သက္ကောသိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော ဟုတွာ ပဉ္စ မာဏဝကသတာနိ သိပ္ပံ သိက္ခာ-
ပေတိ။ အထေကော တိရောရဋ္ဌဝါသိကော မြာဟ္မဏမာဏဝကော အာဂန္တော
တဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏန္တော ဧကောယ ဣတ္ထိယာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ
တံ ဘရိယံ ကတွာ တသ္မိံယေဝ ဗာရာဏသိနဂရေ ဝသန္တော ဒွေ တိဿော
ဝေလာယော အာစရိယဿ ဥပဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆတိ။ သာ ပနဿ ဘရိယာ
ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ။ မိစ္ဆာစာရံ စိဏ္ဏဒိဝသေ ဒါသိ ဝိယ ဟောတိ၊
အစိဏ္ဏဒိဝသေ သာမိနိ ဝိယ ဟောတိ စဏှာ ဖရဿ။ သော တဿာ ဘာဝံ
ဇာနိတုံ အသက္ကောန္တော တာယ ဥဗ္ဗာဠော အာကုလစိတ္တော အာစရိယဿ
ဥပဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆတိ။ အထ နံ သတ္တဋ္ဌ ဒိဝသေ အတိက္ကမိတွာ အာဂတံ “ကိ”

မာဏဝ န ပညာယသိ”တိ အာစရိယော ပုစ္ဆိ။ သော “ဘရိယာ မံ အာစရိယ
ဧကဒိဝသံ ဣစ္ဆတိ ပတ္တေတိ၊ ဒါသိ ဝိယ နိဟတမာနာ ဟောတိ။ ဧကဒိဝသံ
သာမိနိ ဝိယ ထဒ္ဓါ စဏှာ ဖရဿ၊ အဟံ တဿာ ဘာဝံ ဇာနိတုံ န သက္ကောမိ၊
တာယ ဥဗ္ဗာဠော အာကုလစိတ္တော တုမှာကံ ဥပဋ္ဌာနံ နာဂတောမ္ပိ”တိ။
အာစရိယော “ဧဝမေတံ မာဏဝ၊ ဣတ္ထိယော နာမ အနာစာရံ စိဏှဒိဝသေ
သာမိကံ အနုဝတ္တန္တိ၊ ဒါသိ ဝိယ နိဟတမာနာ ဟောန္တိ။ အနာစိဏှဒိဝသေ ပန
မာနတ္ထဒ္ဓါ ဟုတွာ သာမိကံ န ဂဏေန္တိ။ ဧဝံ ဣတ္ထိယော နာမေတာ အနာစာရာ
ဒုဿီလာ၊ တာသံ ဘာဝေါ နာမ ဒုဇ္ဇာနော၊ တာသု ဣစ္ဆန္တိသုပိ အနိစ္ဆန္တိသုပိ
မဇ္ဈတ္တေနဝ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ တဿောဝါဒဝသေန ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၄။ “မာ သု နန္တိ ဣစ္ဆတိ မံ၊ မာ သု သောစိ န မိ’စ္ဆတိ။
ထိနံ ဘာဝေါ ဒုရာဇာနော၊ မစ္ဆသေဝေါ’ဒကေ ဂတ”န္တိ။

တတ္ထ မာ သု နန္တိ ဣစ္ဆတိ မန္တိ သု-ကာရော နိပါတမတ္တံ၊ “အယံ ဣတ္ထိ မံ
ဣစ္ဆတိ ပတ္တေတိ၊ မယိ သိနေဟံ ကရောတိ”တိ မာ တုဿံ။ မာ သု သောစိ န
မိ’စ္ဆတိတိ “အယံ မံ န ဣစ္ဆတိ”တိပိ မာ သောစိ၊ တဿာ ဣစ္ဆမာနာယ နန္တိ၊ န
ဣစ္ဆမာနာယ စ သောကံ အကတွာ မဇ္ဈတ္တောဝ ဟောဟိတိ ဒိပေတိ။ ထိနံ
ဘာဝေါ ဒုရာဇာနောတိ ဣတ္ထိနံ ဘာဝေါ နာမ ဣတ္ထိမာယာယ ပဋိစ္ဆန္တော
ဒုရာဇာနော။ ယထာ ကိံ? မစ္ဆသေဝေါ’ဒကေ ဂတန္တိ ယထာ မစ္ဆသေ ဂမနံ
ဥဒကေန ပဋိစ္ဆန္တော ဒုဇ္ဇာနံ၊ တေနဝ သော ကေဝဇ္ဇေ အာဂတေ ဥဒကေန
ဂမနံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပလာယတိ၊ အတ္တာနံ ဂဏှိတုံ န ဒေတိ၊ ဧဝမေဝ
ဣတ္ထိယော မဟန္တမ္ပိ ဒုဿီလကမ္ပံ ကတွာ “မယံ ဧဝရူပံ န ကရောမာ”တိ
အတ္တနာ ကတကမ္ပံ ဣတ္ထိမာယာယ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ သာမိကေ ဝဉ္ဇေန္တိ။ ဧဝံ
ဣတ္ထိယော နာမေတာ ပါပဓမ္မာ ဒုရာဇာနော၊ တာသု မဇ္ဈတ္တောယေဝ သုဒိ-
တော ဟောတိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသက္ကော အန္တေဝါသိကဿ ဩဝါဒံ အဒါသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ
သော တဿာ ဥပရိ မဇ္ဈတ္တောဝ အဟောသိ။ သာပိဿ ဘရိယာ “အာစရိယေန
ကိရ မေ ဒုဿီလဘာဝေါ ဉာတော”တိ တတော ပဋ္ဌာယ န အနာစာရံ စရိ။
သာပိ တဿ ဥပါသကဿ ဣတ္ထိ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ကိရ မယံ ဒုရာစာရဘာဝေါ
ဉာတော”တိ တတော ပဋ္ဌာယ ပါပကမ္ပံ နာမ န အကာသိ။

သတ္တာပိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယော-
သာနေ သော ဥပါသကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သတ္တာ အနုသန္တိ

သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဇယမ္ပတိကာယေဝ ဣဒါနိ ဇယမ္ပတိကာ၊ အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒုရာဇာနဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-အနဘိရတိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၆၅)

ယထာ နဒီ စ ပန္နော စာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော တထာ-
ရူပံယေဝ ဥပါသကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ပန ပရိဂ္ဂဏှန္တော တဿာ
ဒုဿီလဘာဝံ ဥတွာ ဘဏ္ဍိတော^၁ စိတ္တဗျာကုလတာယ သတ္တဋ္ဌ ဒိဝသေ
ဥပဋ္ဌာနံ နာဂမာသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဝိဟာရံ ဂန္တော တထာဂတံ ဝဋ္ဌိတွာ
နိဿိန္တော “ကဿော သတ္တဋ္ဌ ဒိဝသာနိ နာဂတောသိ”တိ ဝုတ္တေ “ဘရိယာ မေ
ဘန္တေ ဒုဿီလာ၊ တဿာ ဥပရိ ဗျာကုလစိတ္တတာယ နာဂတောမိ”တိ အာဟ။
သတ္တာ “ဥပါသက ဣတ္ထိသု ‘အနာစာရာ ဧတာ’တိ ကောပံ အကတွာ
မဇ္ဈတ္တေနဝ ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိတိ ပုဗ္ဗေပိ တေ ပဏ္ဍိတာ ကထယိံသု၊ တံ ပန
ဘဝန္တရေန ပဋိစ္ဆန္တတ္တာ တံ ကာရဏံ န သလ္လက္ခေသိ”တိ ဝတွာ တေန
ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပုရိမ-
နယေနဝ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော အဟောသိ။ အထဿ အန္တေဝါ-
သိကော ဘရိယာယ ဒေါသံ ဒိဿော ဗျာကုလစိတ္တတာယ ကတိပါဟံ အနာ-
ဂန္တော ဧကဒိဝသံ အာစရိယေန ပုစ္ဆိတော တံ ကာရဏံ နိဝေဒေသိ။ အထဿ
အာစရိယော “တာတ ဣတ္ထိယော နာမ သဗ္ဗသာဓာရဏာ၊ တာသု ‘ဒုဿီလာ
ဧတာ’တိ ပဏ္ဍိတာ ကောပံ န ကရေန္တိ”တိ ဝတွာ ဩဝါဒဝသေန ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၆၅။ “ယထာ နဒီ စ ပန္နော စ၊ ပါနာဂါရံ သဘာ ပပါ။
ဧဝံ လောကီ’တ္ထိယော နာမ၊ နာ’သံ ကုဇ္ဈန္တိ ပဏ္ဍိတာ”တိ။

တတ္ထ ယထာ နဒီတိ ယထာ အနေကတိတ္တာ နဒီ နာနတ္ထာယ သမ္ပတ္တ-
သမ္ပတ္တာနံ စဏ္ဍာလာဒိနမ္ပိ ခတ္ထိယာဒိနမ္ပိ သာဓာရဏာ၊ န တတ္ထ ကောစိ
နာယိတုံ န လဘတိ နာမ။ “ပန္နော”တိအာဒိသုပိ ယထာ မဟာမဂ္ဂေါပိ သဗ္ဗေသံ

သာဓာရဏော၊ န ကောစိ တေန ဂန္တံ န လဘတိ။ ပါနာဂါရမ္ပိ သုရာဂေဟံ သဗ္ဗေသံ သာဓာရဏံ၊ ယော ယော ပါတုကာမော၊ သဗ္ဗော တတ္ထ ပဝိသတေဝ။ ပုညတ္ထိကေဟိ တတ္ထ တတ္ထ မနုဿာနံ နိဝါသတ္ထာယ ကတာ သဘာပိ သာဓာရဏာ၊ န တတ္ထ ကောစိ ပဝိသိတုံ န လဘတိ။ မဟာမဂ္ဂေ ပါနိယစာဠိယော ဌပေတွာ ကတာ ပပါပိ သဗ္ဗေသံ သာဓာရဏာ၊ န တတ္ထ ကောစိ ပါနိယံ ပိဝိတုံ န လဘတိ။ ဧဝံ လောကီ'တ္ထိယော နာမာတိ ဧဝမေဝ တာတ မာဏဝ ဣမသ္မိံ လောကေ ဣတ္ထိယောပိ သဗ္ဗသာဓာရဏာဝ၊ တေနေဝ စ သာဓာရဏဌေန နဒီပန္တုပါနာဂါရသဘာပပါသဒိသာ။ တသ္မာ နာ'သံ ကုဇ္ဈန္တိ ပဏ္ဍိတာ၊ ဧတာသံ ဣတ္ထိနံ “လာမိကာ ဧတာ အနာစာရာ ဒုဿိလာ သဗ္ဗသာဓာရဏာ”တိ စိန္တေတွာ ပဏ္ဍိတာ ဆေကာ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာ န ကုဇ္ဈန္တိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော အန္တေဝါသိကဿ ဩဝါဒံ အဒါသိ၊ သော တံ ဩဝါဒံ သုတွာ မဇ္ဈတ္တော အဟောသိ။ ဘရိယာပိဿ “အာစရိယေန ကိရမိဉ္ဇတာ”တိ တတော ပဋ္ဌာယ ပါပကမ္မံ န အကာသိ။ တဿပိ ဥပါသကဿ ဘရိယာ “သတ္တာရာ ကိရမိ ဉ္ဇတာ”တိ တတော ပဋ္ဌာယ ပါပကမ္မံ န အကာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိဟ္တာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥပါသကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သတ္တာပိ အနုသန္ဓိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဇယမ္ပတိကာဝ ဧတရဟိ ဇယမ္ပတိကာ၊ အာစရိယဗြာဟ္မဏော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အနဘိရတိဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-မုဒုလက္ခဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၆၆)

ဧကော ဣစ္ဆိာ ပုရေ အာသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော သံကိလေသံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဧကော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသိ ကုလပုတ္တော သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ရတနသာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဋိပန္နကော ယောဂါဝစရော အဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနော ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဏာယ စရန္တော ဧကံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ ဣတ္ထိံ ဒိသ္မာ သုဘဝသေန ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္ဒိတွာ ဩလောကေသိ။ တဿ အပ္ပန္နရေ ကိလေသော စလိ၊ ဝါသိယာ အာကောဋိတဒီရရက္ခော ပိယ အဟောသိ။ သော တတော

ပဋ္ဌာယ ကိလေသဝသိကော ဟုတွာ နေဝ ကာယဿာဒံ န စိတ္တဿာဒံ လဘတိ။ ဘန္တမိဂသပ္ပုဋ်ဘာဂေါ သာသနေ အနဘိရတော ပရုဠကေသ-
လောမနခေါ ကိလိဋ္ဌစိဝရော အဟောသိ။ အထဿ ဣန္ဒြိယဝိကာရံ ဒိသွာ
သဟာယကာ ဘိက္ခု။ “ကိ” န ခေါ တေ အာဝုသော န ယထာ ပေါရာဏာနိ
ဣန္ဒြိယာနိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ အနဘိရတောသ္မိ အာဝုသောတိ။

အထ နံ တေ သတ္ထု သန္တိကံ နယိံသု။ သတ္တာ “ကိ” ဘိက္ခုဝေ
အနိစ္စမာနံ ဘိက္ခု အာဒါယ အာဂတတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အယံ ဘန္တေ ဘိက္ခု
အနဘိရတောတိ။ သစ္စံ ဘိက္ခုတိ။ သစ္စံ ဘဂဝါတိ။ ကော တံ ဥက္ကဏ္ဍာပေ-
သိတိ။ အဟံ ဘန္တေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဧကံ ဣတ္ထိံ ဒိသွာ ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္ဒိတွာ
ဩလောကေသိ။ အထ မေ ကိလေသော စလိ။ တေနမိ ဥက္ကဏ္ဍိတောတိ။
အထ နံ သတ္တာ “အနစ္စရိယမေတံ ဘိက္ခု၊ ယံ တံ ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္ဒိတွာ
ဝိသဘာဂါရမ္မဏံ သုဘဝသေန ဩလောကေန္တော ကိလေသေဟိ ကမ္မိတော၊
ပုဗ္ဗေ ပဉ္စဘိညာအဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော ဈာနဗလေန ကိလေသေ
ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ဝိသုဒ္ဓစိတ္တာ ဂဂနတလစရာ ဗောဓိသတ္တာပိ ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္ဒိတွာ
ဝိသဘာဂါရမ္မဏံ ဩလောကယမာနာ ဈာနာ ပရိဟာယိတွာ ကိလေသေဟိ
ကမ္မိတာ မဟာဒုက္ခံ အနဘဝိံသု။ န ဟိ သိနေရဥပ္ပါဋနကဝါတော ဟတ္ထိမတ္တံ
မုဏ္ဍပဗ္ဗတံ၊ မဟာဇမ္ဗုဥဗ္ဗလကဝါတော ဆိန္ဒတဋ္ဌေ ဝိရုဠဂစ္ဆကံ၊ မဟာသမုဒ္ဒိ
ဝါပန သောသနကဝါတော ခုဒ္ဒကတဋ္ဌာကံ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ဂဏေတိ။ ဧဝံ ဥက္ကမ-
ပုဒ္ဓိနံ နာမ ဝိသုဒ္ဓစိတ္တာနံ ဗောဓိသတ္တာနံ အညာဏဘာဝကရာ ကိလေသာ
တယိ ကိ” လဇ္ဇိဿန္တိ၊ ဝိသုဒ္ဓါပိ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ၊ ဥက္ကမယသသမင်္ဂီနောပိ
အာယသကျံ ပါပုဏန္တိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကာသိရဋ္ဌေ ဧကဿ မဟာဝိဘဝဿ ဗြာဟ္မဏဿ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ
ဝိညှတံ ပတ္တော သဗ္ဗသိပ္ပါနံ ပါရံ ဂန္ဓာ ကာမေ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ
ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ ပဉ္စ အဘိညာ စ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စ ဥပ္ပါဒေတွာ
ဈာနသုခေန ဝိတိနာမေန္တော ဟိမဝန္တပုဒ္ဓေသေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော ဧကသ္မိံ
ကာလေ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဟိမဝန္တာ ဩတရိတွာ ဗာရာဏသိံ
ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ကတသရီရပဋိဇဂ္ဂနော ရတ္တဝါက-
မယံ နိဝါသနပါရပနံ သဏ္ဌာပေတွာ အဇိနစမ္ပံ ဧကသ္မိံ အံသေ ကတွာ
ဇဋ္ဌာမဏ္ဍလံ ဗန္ဓိတွာ ဘိက္ခာဘာဇနမာဒါယ ဗာရာဏသိယံ ဘိက္ခာယ
စရမာနော ရညော ဃရဒ္ဓါရံ သမ္ဗာပုဏိ။ ရာဇော တဿ ဣရိယာပထေယေဝ

ပသီဒိတွာ ပက္ခောသာပေတွာ မဟာရဟေ အာသနေ နိသီဒါပေတွာ ပဏီ-
တေန ခါဒနိယဘောဇနိယေန သန္တပေတွာ ကတာနုမောဒနံ ဥယျာနေ
ဝသနတ္ထာယ ယာစိ။ သော သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယတွာ ရာဇဂေဟေ ဘုဉ္ဇိတွာ ရာဇကုလံ
ဩဝဒမာနော တသ္မိံ ဥယျာနေ သောဠသ ဝဿာနိ ဝသိ။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ကုပိတံ ပစ္စန္တံ ဂူပသမေတုံ ဂစ္ဆန္တော မုဒုလက္ခဏံ
နာမ အဂ္ဂမဟေသိ။ “အပ္ပမတ္တာ အယျဿ ဥပဋ္ဌာနံ ကရေဟိ”တိ ဝတွာ
အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တော ရညော ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ အတ္တနော
ရုစ္စနဝေလာယ ရာဇဂေဟံ ဂစ္ဆတိ။ အထေကဒိဝသံ မုဒုလက္ခဏာ ဗောဓိ-
သတ္တဿ အာဟာရံ သမ္ပာဒေတွာ “အဇ္ဇ အယျော စိရာယတိ”တိ ဂန္ဓော-
ဒကေန နှာယိတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ မဟာတလေ စူဠသယနံ
ပညာပေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အာဂမနံ ဩလောကယမာနာ နိပဇ္ဇိ။ ဗောဓိ-
သတ္တောပိ အတ္တနော ဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ အာကာသေနေဝ
ရာဇနိဝေသနံ အဂမာသိ။ မုဒုလက္ခဏာ ဝါကစီရသဒ္ဓံ သုတွာဝ “အယျော
အာဂတော”တိ ဝေဂေန ဥဋ္ဌဟိ၊ တဿာ ဝေဂေန ဥဋ္ဌဟန္တိယာ မဋ္ဌသာဠ-
ကော ဘသိ။ တာပသောပိ သီဟပဉ္ဇရေန ပဝိသန္တော ဒေဝိယာ ဝိသဘာဂ-
ရူပါရမ္မဏံ ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္ဒိတွာ သုဘဝသေန ဩလောကေသိ။ အထဿ
အတ္တန္တရေ ကိလေသော စလိ၊ ဝါသိယာ ပဟဋ္ဌဒီရရက္ခော ဝိယ အဟောသိ။
တာဝဒေဝဿ ဈာနံ အန္တရဓာယိ၊ ဆိန္နပက္ခော ကာကော ဝိယ အဟောသိ။
သော ဌိတကောဝ အာဟာရံ ဂဟေတွာ အဘုဉ္ဇိတွာဝ ကိလေသ-
ကမ္ပိတော ပါသာဒါ ဩရုယ ဥယျာနံ ဂန္ဓော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ဖလ-
ကတ္ထရဏသယနဿ ဟေဋ္ဌာ အာဟာရံ ဌပေတွာ ဝိသဘာဂါရမ္မဏေန ဗဒ္ဓေါ
ကိလေသဂ္ဂိနာ ဥယျမာနော နိရာဟာရတာယ သုဿမာနော သတ္တ ဒိဝသာနိ
ဖလကတ္ထရဏေ နိပဇ္ဇိ။

သတ္တမေ ဒိဝသေ ရာဇာ ပစ္စန္တံ ဂူပသမေတွာ အာဂတော နဂရံ
ပဒက္ခိဏံ ကတွာ နိဝေသနံ အဂန္တာဝ “အယုံ ပဿိဿာမီ”တိ ဥယျာနံ
ဂန္ဓော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ တံ နိပန္နကံ ဒိသ္မာ “ဧကံ အဖာသုကံ ဇာတံ
မညေ”တိ ပဏ္ဏသာလံ သောဓာပေတွာ ပါဒေ ပရိဇ္ဇေန္တော “ကိံ အယျ
အဖာသုက”န္တံ ပုစ္ဆိ။ မဟာရာဇေ အညံ မေ အဖာသုကံ နတ္ထိ၊ ကိလေသဝသေန
ပနမိ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဇာတောတိ။ ကဟံ ပဋိဗဒ္ဓံ တေ အယျ စိတ္တန္တိ။ မုဒု-
လက္ခဏာယ မဟာရာဇာတိ။ “သာဓု အယျ၊ အဟံ မုဒုလက္ခဏံ တုမှာကံ

ဒဗ္ဗိ”တိ တာပသံ အာဒါယ နိဝေသနံ ပဝိသိတွာ ဒေဝိံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိ-
မဏ္ဍိတံ ကတွာ တာပသဿ အဒါသိ။ ဒေမာနောယေဝ စ မုဒုလက္ခဏာယ
သညမဒါသိ “တယာ အတ္တနော ဗလေန အယျံ ရက္ခိတုံ ဝါယမိတဗ္ဗ”န္တိ။ သာဓု
ဒေဝ, ရက္ခိဿာမီတိ။ တာပသော ဒေဝိံ ဂဟေတွာ ရာဇနိဝေသနာ ဩတရိ။

အထ နံ မဟာဒွါရတော နိက္ခန္ဓကာလေ “အယျ အမှာကံ ဧကံ ဂေဟံ
လဒ္ဓု၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဂစ္ဆ, ရာဇာနံ ဂေဟံ ယာစာဟိ”တိ အာဟ။ တာပသော ဂန္ဓာ
ဂေဟံ ယာစိ၊ ရာဇာ မနုဿာနံ ဝစ္စကုဋ်ကိစ္စံ သာယေမာနံ ဧကံ ဆဒ္ဓိတဂေဟံ
ဒါပေသိ။ သော ဒေဝိံ ဂဟေတွာ တတ္ထ အဂမာသိ၊ သာ ပဝိသိတုံ န ဣစ္ဆတိ။
ကိံကာရဏာ န ပဝိသသီတိ။ အသုစိဘာဝေနာတိ။ ဣဒါနိ ကိံ ကရောမီတိ။
“ပဋိဇဉ္ဇါဟိ န”န္တိ ဝတွာ ရညော သန္တိကံ ပေသေတွာ “ဂစ္ဆ, ကုဒ္ဓါလံ
အာဟရ၊ ပစ္ဆိံ အာဟရာ”တိ အာဟရာပေတွာ အသုစိဉ္စ သင်္ကာရဉ္စ ဆဉ္စာ-
ပေတွာ ဂေါမယံ အာဟရာပေတွာ လိမ္မာပေတွာ ပုနပိ “ဂစ္ဆ, မဉ္စိ အာဟရ၊
ပိဋ္ဌိ အာဟရ၊ အတ္ထရဏံ အာဟရ၊ စာဋိံ အာဟရ၊ ဃဋိံ အာဟရာ”တိ
ဧကမေကံ အာဟရာပေတွာ ပုန ဥဒကာဟရဏာဒီနံ အတ္ထာယ အာဏာပေသိ။
သော ဃဋိံ အာဒါယ ဥဒကံ အာဟရိတွာ စာဋိံ ပူရေတွာ နှာနောဒကံ
သဇ္ဇေတွာ သယနံ အတ္ထရိ။ အထ နံ သယနေ ဧကတော နိသိန္ဓံ
ဒါဋ္ဌိကာသု ဂဟေတွာ “တဝ သမဏဘာဝံ ဝါ မြာဟ္မဏဘာဝံ ဝါ န
ဇာနာသီ”တိ ဩဏမေတွာ အတ္တနော အဘိမုခံ အာကမိ။ သော တသ္မိံ
ကာလေ သတိံ ပဋိလဘိ၊ ဧတ္တကံ ပန ကာလံ အညာဏီ အဟောသိ။ ဧဝံ
အညာဏကရဏာ ကိလေသာ နာမ။ “ကာမစ္ဆန္တနီဝရဏံ ဘိက္ခဝေ အန္တကရဏံ
အညာဏကရဏ”န္တိ အာဒိံ စေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ။

သော သတိံ ပဋိလဘိတွာ စိန္တေသိ “အယံ တဏှာ ဝမုမာနာ မမ စတူဟိ
အပါယေဟိ သီသံ ဥက္ခိပိတုံ န ဒဿတိ၊ အဇ္ဇေဝ မယာ ဣမံ ရညော
နိယျာဒေတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော တံ အာဒါယ ရာဇာနံ
ဥပသင်္ကမိတွာ “မဟာရာဇ တဝ ဒေဝိယာ မယံ အတ္ထော နတ္ထိ၊ ဧကဝလံ
မေ ဣမံ နိဿာယ တဏှာ ဝမိတာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၆။ “ဧကော ဣစ္ဆာ ပုရေ အာသိ၊ အလဒ္ဓါ မုဒုလက္ခဏံ။
ယတော လဒ္ဓါ အဋ္ဌာရက္ခိ၊ ဣစ္ဆာ ဣစ္ဆံ ဝိဇာယထာ”တိ။

တကြာယံ ပိဏ္ဏတ္ထော—မဟာရာဇ မယံ ဣမံ တဝ ဒေဝိ မုဒုလက္ခဏံ အလင်္ကာရံ ပုရေ “အဟော ဝတာဟံ ဧတံ လဘေယျ”န္တိ **ကော ဣစ္ဆာ အာသိ**။ ကောဝ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ယတော ပန မေ အယံ အဋ္ဌာရက္ခိ ဝိသာလ-
နေတ္တာ သောဘနလောစနာ လဒ္ဓါ။ အထ မေ သာ ပုရိမိကာ **ဣစ္ဆာ**
ဂေဟတဏှံ ဥပကရဏတဏှံ ဥပဘောဂတဏှန္တိ ဥပရူပရိ အညံ နာနပ္ပကာရံ
ဣစ္ဆိ ဝိဇာယထ ဇနေသိ ဥပ္ပါဒေသိ။ သာ ခေါ ပန မေ ဧဝံ ဝခုမာနာ ဣစ္ဆာ
အပယတော သီသံ ဥက္ခိပိတုံ န ဒဿတိ။ အလံ မေ ဣမာယ၊ တုညေဝ တဝ
ဘရိယံ ဂဏှ၊ အဟံ ပန ဟိမဝန္တံ ဂမိဿာမီတိ တာဝဒေဝ နဋ္ဌံ ဈာနံ
ဥပ္ပါဒေတွာ အာကာသေ နိသိန္ဓော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ရညော ဩဝါဒံ ဒတွာ
အာကာသေနဝ ဟိမဝန္တံ ဂန္ဓာ ပုန မနုဿပထံ နာမ နာဂမာသိ။
ဗြဟ္မဝိဟာရေ ပန ဘာဝေတွာ အပရိဟိနဇ္ဈာနော ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ။ သစ္စပရိယော-
သာနေ သော ဘိက္ခု အရဟတ္တဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သတ္တာပိ အနုသန္တိ ဃဋေတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ။ မုဒုလက္ခဏာ
ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ ဣသိ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မုဒုလက္ခဏဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ဥစ္ဆင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၆၇)

ဥစ္ဆင်္ဂေ ဒေဝ မေ ပုတ္တောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ
ဇာနပဒိတ္ထိ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ကေသ္မိ ဟိ သမယေ ကောသလရဋ္ဌေ
တယော ဇနာ အညတရသ္မိ အဋ္ဌဝိမုခေ ကသန္တိ။ တသ္မိ သမယေ အန္တော-
အဋ္ဌဝိယံ စောရာ မနုဿေ ဝိလုမ္ပိတွာ ပလာယိသု။ မနုဿာ တေ စောရေ
ပရိယေသိတွာ အပဿန္တာ တံ ဌာနံ အာဂမ္မ “တုမေ အဋ္ဌဝိယံ ဝိလုမ္ပိတွာ ဣဒါနိ
ကဿကာ ဝိယ ဟောထာ”တိ “တေ စောရာ ဣမေ”တိ ဗဒ္ဓိတွာ အာနေတွာ
ကောသလရညော အဒံသု။ အထေကာ ဣတ္ထိ အာဂန္တော “အစ္ဆာဒနံ မေ ဒေထ၊
အစ္ဆာဒနံ မေ ဒေထာ”တိ ပရိဒေဝန္တိ ပုနပ္ပုနံ ရာဇနိဝေသနံ ပရိယာတိ။
ရာဇာ တဿာ သဒ္ဓိ သုတွာ “ဂစ္ဆထ၊ ဒေထ ဣမိဿာ အစ္ဆာဒန”န္တိ အာဟ။
မနုဿာ သာဠကံ ဂဟေတွာ အဒံသု။ သာ တံ ဒိသ္မာ “နာဟံ ဧတံ အစ္ဆာဒနံ

ယာစာမိ၊ သာမိကစ္ဆာဒနံ ယာစာမိ”တိ အာဟ။ မနုဿာ ဂန္ဓာ ရညော အာရောစယိံသု “န ကိရေသာ ဣဒံ အစ္ဆာဒနံ ကထေတိ၊ သာမိကစ္ဆာဒနံ ကထေတိ”တိ။ အထ နံ ရာဇာ ပက္ခောသာပေတွာ “တံ ကိရ သာမိကစ္ဆာဒနံ ယာစသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဒေဝ၊ ဣတ္ထိယာ ဟိ သာမိကော အစ္ဆာဒနံ နာမ၊ သာမိကေ ဟိ အသတိ သဟဿမူလမ္ပိ သာဠကံ နိဝတ္ထာ ဣတ္ထိ နဂ္ဂါယေဝ နာမ။ ဣမဿ ပနတ္ထဿ သာဓနတ္ထံ—

“နဂ္ဂါ နဒီ အနုဒကာ၊ နဂ္ဂံ ရဋ္ဌံ အရာဇကံ။

ဣတ္ထိပိ ဝိဝေဝါ နဂ္ဂါ၊ ယဿာပိ ဒသ ဘာတရေ”တိ။—

ဣဒံ သုတ္တံ အာဟရိတဗ္ဗံ။

ရာဇာ တဿာ ပသန္ဓော “ဣမေ တေ တယော ဇနာ ကေ ဟောန္တိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဧကော မေ ဒေဝ သာမိကော၊ ဧကော ဘာတာ၊ ဧကော ပုတ္တောတိ။ ရာဇာ “အဟံ တေ တုဋ္ဌော၊ ဣမေသု တီသု ဧကံ ဒေမိ၊ ကတရံ ဣစ္ဆသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာ အာဟ “အဟံ ဒေဝ ဇီဝမာနာ ဧကံ သာမိကံ လဘိဿာမိ၊ ပုတ္တမ္ပိ လဘိဿာမိယေဝ၊ မာတာပိတုနံ ပန မေ မတက္ကာ ဘာတာဝ ဒုလ္လဘော၊ ဘာတရံ မေ ဒေဟိ ဒေဝါ”တိ။ ရာဇာ တုဿိတွာ တယောပိ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဧဝံ တံ ဧကိကံ နိဿာယ တေ တယော ဇနာ ဒုက္ခတော မုတ္တာ။ တံ ကာရဏံ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋ္ဌံ ဇာတံ။ အထေက-ဒိဝသံ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိပတိတာ၊ “အာဝုဿော ဧကံ ဣတ္ထိံ နိဿာယ တယော ဇနာ ဒုက္ခတော မုတ္တာ”တိ တဿာ ဂုဏကထာယ နိဿိဒိံသု။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဧသော ဣတ္ထိ ဣဒါနေဝ တေ တယော ဇနေ ဒုက္ခာ မောစေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ မောစေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ တယော ဇနာ အဋ္ဌပိမုခေ ကသန္တိတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ တဒါ ပန ရညော “တီသု ဇနေသု ကံ ဣစ္ဆသိ”တိ ပုတ္တေ သာ အာဟ “တယောပိ ဒါတုံ န သက္ခောထ ဒေဝါ”တိ။ အာမ န သက္ခောမီတိ။ သစေ တယော ဒါတုံ န သက္ခောထ၊ ဘာတရံ မေ ဒေထာတိ။ “ပုတ္တံ ဝါ သာမိကံ ဝါ ဂဏှ၊ ကိံ တေ ဘာတ-ရေ”တိ စ ပုတ္တော “ဧတေ နာမ ဒေဝ သုလဘာ၊ ဘာတာ ပန ဒုလ္လဘော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၇။ “ဥစ္ဆင်္ဂေံ ဒေဝ မေ ပုတ္တော၊ ပထေ ဓာဝန္တိယာ ပတိ။
တဉ္စ ဒေသံ န ပဿာမိ၊ ယတော သောဒရိယ’မာနယေ”တိ။

တတ္ထ ဥစ္ဆင်္ဂေံ ဒေဝ မေ ပုတ္တောတိ ဒေဝ မယံ ပုတ္တော ဥစ္ဆင်္ဂေယေဝ။
ယထာ ဟိ အရညံ ပရိသိတွာ ဥစ္ဆင်္ဂေံ ကတွာ ညာကံ ဥစ္စိနိတွာ တတ္ထ ပက္ခိ-
ပန္တိယာ ဥစ္ဆင်္ဂေံ ညာကံ နာမ သုလဘံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဣတ္ထိယာ ပုတ္တောပိ
သုလဘော ဥစ္ဆင်္ဂေံ ညာကသဒိသောဝ။ တေန ဝုတ္တံ “ဥစ္ဆင်္ဂေံ ဒေဝ မေ
ပုတ္တော”တိ။ ပထေ ဓာဝန္တိယာ ပတိတိ မဂ္ဂံ အာရယု ဧကိကာယ ဂစ္ဆ-
မာနာယပိ ဟိ ဣတ္ထိယာ ပတိ နာမ သုလဘော၊ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေယေဝံ^၁ ဟောတိ။
တေန ဝုတ္တံ “ပထေ ဓာဝန္တိယာ ပတိ”တိ။ တဉ္စ ဒေသံ န ပဿာမိ၊ ယတော
သောဒရိယ’မာနယေတိ ယသ္မာ ပန မေ မာတာပိတရော နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဣဒါနိ
တံ မာတုကုစ္ဆိသင်္ခါတံ အညံ ဒေသံ န ပဿာမိ၊ ယတော အဟံ သမာနေ
ဥဒရေ ဇာတတ္တာ သဥဒရိယသင်္ခါတံ ဘာတရံ အာနေယျံ၊ တသ္မာ ဘာတရံ-
ယေဝ မေ ဒေထာတိ။

ရာဇာ “သစ္စံ ဒေသာ ဝဒတိ”တိ တုဋ္ဌစိတ္တော တယောပိ ဇနေ ဗန္ဓနာ-
ဂါရတော အာနေတွာ အဒါသိ၊ သာ တယောပိ တေ ဂဟေတွာ ဂတာ။

သတ္ထာပိ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသာ ဣမေ တယော ဇနေ
ဒုက္ခတော မောစေသိယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိ^၂
သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “အတိတေ စတ္တာရောဝ ဧတရဟိ
စတ္တာရော၊ ရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဥစ္ဆင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-သာကေတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၆၈)

ယသ္မိံ^၃ မနော နိဝိသတိတိ ဣဒံ သတ္တာ သာကေတံ နိဿာယ အဉ္ဇနဝနေ^၂
ဝိဟရန္တော ဧကံ ပြာဟ္မဏံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဘဂဝတော ကိရ ဘိက္ခုသံဃ-
ပရိဝုတဿ သာကေတံ ပိဏ္ဍာယ ပရိသနကာလေ ဧကော သာကေတ-
နဂရဝါသီ မဟလ္လကပြာဟ္မဏော နဂရတော ဗဟိ ဂစ္ဆန္တော အန္တရဒ္ဓါရေ
ဒသဗလံ ဒိသ္မာ ပါဒေသု ပတိတွာ ဂေါပ္ပကေသု ဂါဠိ ဂဟေတွာ “တာတ
နန နာမ ပုတ္တေဟိ ဇိဏ္ဏကာလေ မာတာပိတရော ပဋိဇဉ်တဗ္ဗာ၊ ကသ္မာ

၁-ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေယေဝ (သျှာ၊က)

၂-အဇ္ဇနဝနေ (က) ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၂-၂၀၄-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ဧတ္တကံ ကာလံ အမှာကံ အတ္တာနံ န ဒဿေသိ။ မယာ တာဝ ဒိဋ္ဌောသိ။ မာတရံ ပန ပဿိတုံ ဧဟိ”တိ သတ္တာရံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ဂေဟံ အဂမာသိ။ သတ္တာ တတ္ထ ဂန္ဓာ နိသီဒိ ပညတ္တေ အာသနေ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန။ မြာဟ္မဏိပိ^၁ အာဂန္ဓာ သတ္ထု ပါဒေသု ပတိတွာ “တာတ ဧတ္တကံ ကာလံ ကဟံ ဂတောသိ။ နန နာမ မာတာပိတရော မဟလ္လကကာလေ^၂ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗာ”တိ ပရိဒေဝိ။ ပုတ္တဓိတရောပိ “ဧထ၊ ဘာတရံ ဝန္တထာ”တိ ဝန္တာပေသိ။ ဥဘော တုဋ္ဌမာနသာ မဟာဒါနံ အဒံသု။ သတ္တာ ဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေတွာ တေသံ ဒွိန္ဒမ္ပိ ဇနာနံ ဇရာသုတ္တံ^၃ ကထေသိ။ သုတ္တပရိယောသာနေ ဥဘောပိ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ^၄သု။ သတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ အဗ္ဗနဝနမေဝ အဂမာသိ။

ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ သန္ဓိသိန္ဓာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော မြာဟ္မဏော ‘တထာဂတဿ ပိတာ သုဒ္ဓေါဒနေ၊ မာတာ မဟာမာယာ’တိ ဇာနာတိ။ ဇာနန္တောဝ သဒ္ဓိံ မြာဟ္မဏိယာ တထာဂတံ ‘အမှာကံ ပုတ္တော’တိ ဝဒတိ။ သတ္တာပိ အဓိဝါသေတိ။ ကိံ န ခေါကာရဏ”န္တိ။ သတ္တာ တေသံ ကထံ သုတွာ “ဘိက္ခဝေ ဥဘောပိ တေ အတ္တနော ပုတ္တမေဝ ‘ပုတ္တော’တိ ဝဒန္တိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

ဘိက္ခဝေ အယံ မြာဟ္မဏော အတိတေ နိရန္တရံ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ မယံ ပိတာ အဟောသိ။ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ စူဠပိတာ၊ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ မဟာ-
ပိတာ။ သောပိ မြာဟ္မဏိ နိရန္တရမေဝ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ မာတာ အဟောသိ။ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ စူဠမာတာ၊ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ မဟာမာတာ။ ဧဝါဟံ ဒိယမုဇာတိသဟဿံ မြာဟ္မဏဿ ဟတ္ထေ သံဝဇော၊ ဒိယမုဇာတိသဟဿံ မြာဟ္မဏိယာ ဟတ္ထေ သံဝဇောတိ တိဏိ ဇာတိသဟဿာနိ ကထေတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၈။ “ယသ္မိံ မနော နိဝိသတိ၊ စိတ္တဉ္ဇာပိ ပသီဒတိ။
အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗကေ ပေါသေ၊ ကာမံ တသ္မိမ္ပိ ဝိဿသေ”တိ။

တတ္ထ ယသ္မိံ မနော နိဝိသတိတိ ယသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ဒိဋ္ဌမတ္တေယေဝ စိတ္တံ ပတိဋ္ဌာတိ။ စိတ္တဉ္ဇာပိ ပသီဒတိတိ ယသ္မိံ ဒိဋ္ဌမတ္တေ စိတ္တံ ပသီဒတိ။ မုဒုကံ ဟောတိ။ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗကေ ပေါသေတိ ပကတိယာ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ

၁-မြာဟ္မဏိပိ ဣဒါနေဝ မေ ပုတ္တော အာဂတောတိ (သု၊ က)

၂-မဟလ္လကာ (သိ၊ ဣ)

၃-၃၁-၄၀၅-ပိဋေ သုတ္တနိပါတေ။

အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗေပိ ပုဂ္ဂလေ။ ကာမံ တသ္မိမ္ဗိ ဝိဿသေတိ အနုဘူတပုဗ္ဗသိနေဟေ-
နေဝ တသ္မိမ္ဗိ ပုဂ္ဂလေ ဧကံသေန ဝိဿသေ၊ ဝိဿာသံ အာပဇ္ဇတိယေ-
ဝါတိ အတ္ထော။

ဧဝံ သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္ဓိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ပြာဟ္မဏော စ ပြာဟ္မဏီ စ ဧတေ ဧဝ အဟေသုံ၊
ပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သာကေတဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ဝိသဝန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၆၉)

ဓီရတ္ထ၊ တံ ဝိသံ ဝန္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဓမ္မ-
သေနာပတိံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ ထေရဿ ကိရ ပိဋ္ဌခဇ္ဇကခါဒနကာလေ
မနုဿာ သံဃဿ ဗဟုံ ပိဋ္ဌခါဒနီယံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ အဂမံသု၊ ဘိက္ခု-
သံဃဿ ဂဟိတာဝသေသံ ဗဟု အတိရိတ္တံ အဟောသိ။ မနုဿာ “ဘန္တေ
အန္တောဂါမဂတာနမ္ပိ ဂဏှထာ”တိ အာဟံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ထေရဿ
သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဒဟရော အန္တောဂါမေ ဟောတိ၊ တဿ ကောဋ္ဌာသံ
ဂဟေတွာ တသ္မိံ အနာဂစ္ဆန္တေ “အတိဒိဝါ ဟောတိ”တိ ထေရဿ အဒံသု။
ထေရေန တသ္မိံ ပရိဘုတ္တေ ဒဟရော အဂမာသိ။ အထ နံ ထေရော “မယံ
အာဝုသော တုယံ ဌပိတခါဒနီယံ ပရိဘုဉ္ဇိမှာ”တိ အာဟ။ သော “မရရံ
နာမ ဘန္တေ ကဿ အပ္ပိယ”န္တိ အာဟ။ မဟာထေရဿ သံဝေဂေါ
ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ဣတော ပဋ္ဌာယ “ပိဋ္ဌခါဒနီယံ န ခါဒိဿာမီ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ။
တတော ပဋ္ဌာယ ကိရ သာရိပုတ္တတ္ထေရေန ပိဋ္ဌခါဒနီယံ နာမ န ခါဒိတ-
ပုဗ္ဗံ။ တဿ ပိဋ္ဌခါဒနီယံ အခါဒနဘာဝေါ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋ္ဌော ဇာတော။
ဘိက္ခု တံ ကထံ ကထေန္တာ ဓမ္မသဘာယံ နိသီဒိံသု။ အထ သတ္တာ အာဂန္တာ
“ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ
နာမာ”တိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော ဧကဝါရံ ဇဟိတကံ ဇီဝိတံ
ပရိစ္စုဇန္တောပိ ပုန န ဂဏှာတိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဝိသဝေဇ္ဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝေဇ္ဇကမ္ပေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ အထေကံ ဇနပဒ-
မနုဿံ သပ္ပေါ ခုံသိ၊ တဿ ဉာတကာ ပမာဒံ အကတွာ ဒိပ္ပံ ဝေဇ္ဇံ

အာနယိံသု။ ဝေဇ္ဇော အာဟ “ကိံ တာဝ ဩသနေ၊ ပရိဘာဝေတွာ ဝိသံ ဟရာမိ၊ ဒဋ္ဌသပ္ပံ အာဝါဟေတွာ ဒဋ္ဌဋ္ဌာနတော တေနော ဝိသံ အာကမ္မာပေမိ”တိ။ သပ္ပံ အာဝါဟေတွာ ဝိသံ အာကမ္မာပေဟိတိ။ သော သပ္ပံ အာဝါဟေတွာ “တယာ အယံ ဒဋ္ဌော”တိ အာဟ။ အာမ မယာတိ။ တယာ ဒဋ္ဌဋ္ဌာနတော တုညေဝ မုခေန ဝိသံ အာကမ္မာဟိတိ။ မယာ ကေဝါရံ ဇဟိတကံ ပုန န ဂဟိတပုဗ္ဗံ၊ နာဟံ မယာ ဇဟိတဝိသံ အာကမ္မိဿာမိတိ။ သော ဒါရူနိ အာဟရာပေတွာ အဂ္ဂိံ ကတွာ အာဟ “သစေ အတ္တနော ဝိသံ နာကမ္မသိ၊ ဣမံ အဂ္ဂိံ ပဝိသာ”တိ။ သပ္ပေါ “အပိ အဂ္ဂိံ ပဝိသိဿာမိ၊ နေဝတ္တနာ ကေဝါရံ ဇဟိတဝိသံ ပစ္စာဟရိဿာမိ”တိ၊ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၉။ “မိရတ္ထ၊ တံ ဝိသံ ဝန္တံ၊ ယမဟံ ဇိဝိတကာရဏာ။
ဝန္တံ ပစ္စာဟရိဿာမိ၊ မတံ မေ ဇိဝိတာ ဝရ”န္တိ။

တတ္ထ မိရတ္ထ။တိ ဂရဟတ္ထေ နိပါတော။ တံ ဝိသန္တိ ယမဟံ ဇိဝိတကာရဏာ ဝန္တံ ဝိသံ ပစ္စာဟရိဿာမိ၊ တံ ဝန္တံ ဝိသံ မိရတ္ထ။ မတံ မေ ဇိဝိတာ ဝရန္တိ တဿ ဝိသဿ အပစ္စာဟရဏကာရဏာ ယံ အဂ္ဂိံ ပဝိသိတွာ မရဏံ၊ တံ မေ ဇိဝိတတော ဝရန္တိ အတ္ထော။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ အဂ္ဂိံ ပဝိသိတုံ ပါယာသိ။ အထ နံ ဝေဇ္ဇော နိဝါရေတွာ တံ ပုရိသံ ဩသဓေဟိ စ မန္တေဟိ စ နိဗ္ဗိသံ အရောဂံ ကတွာ သပ္ပဿ သီလာနိ ဒတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ ကဉ္စိ ဝိဟေဌေသိ”တိ ဝတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

သတ္တာပိ “န ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော ကေဝါရံ ဇဟိတကံ ဇိဝိတမ္ပိ ပရိစ္စ-ဇန္တော ပုန ဂဏှာတိ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ ဃဇေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သပ္ပေါ သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ ဝေဇ္ဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝိသဝန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ကုဒ္ဒါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၇၀)

န တံ ဇိတံ သာဓု ဇိတန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော စိတ္တဟတ္ထ-
သာရိပုတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရသ္မာဝတ္ထိယံ ဧကော ကုလဒါရကော။
အထေကဒိဝသံ ကသိတွာ အာဂစ္ဆန္တော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ဧကဿ ထေရဿ
ပတ္တတော သိနိဒ္ဓိ မဓုရံ ပဏိတဘောဇနံ လဘိတွာ စိန္တေသိ “မယံ ရတ္တိန္ဒြိယံ
သဟတ္ထေန နာနာကမ္မာနိ ကုရုမာနာပိ ဧဝရူပံ မဓုရာဟာရံ န လဘာမ၊
မယာပိ သမဏေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ။ သော ပဗ္ဗဇိတွာ မာသဗုမာသစ္စယေန
အယောနိသော မနသိကရောန္တော ကိလေသဝသိကော ဟုတွာ ဝိဗ္ဗမိတွာ
ပုန ဘတ္တေန ကိလမန္တော အာဂန္တော ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိဓမ္မံ ဥဂ္ဂဏိ။
ဣဒိနာဝ ဥပါယေန ဆ ဝါရေ ဝိဗ္ဗမိတွာ ပဗ္ဗဇိတော။ တတော သတ္တမေ
ဘိက္ခုဘာဝေ သတ္တပ္ပကရဏိကော ဟုတွာ ဗဟူ ဘိက္ခု။ ဓမ္မံ ဝါစေန္တော
ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ အထဿ သဟာယကာ ဘိက္ခု။ “ကိ”
န ခေါ အာဝုသော စိတ္တဟတ္ထ ပုဗ္ဗေ ဝိယ တေ ဧတရဟိ ကိလေသာ န
ဝဗုန္တိ”တိ ပရိဟာသံ ကရိံသု။ အာဝုသော အဘဗ္ဗော ဒါနိ အဟံ ဣတော
ပဋ္ဌာယ ဂိဟိဘာဝါယာတိ။

ဧဝံ တသ္မိံ အရဟတ္တံ ပတ္တေ ဓမ္မသဘာယံ ကထာ ဥဒပါဒိ “အာဝုသော
ဧဝရူပဿ နာမ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယေ သတိ အာယသ္မာ စိတ္တဟတ္ထသာရိ-
ပုတ္တော ဆက္ခတ္တံ ဥပုဗ္ဗဇိတော၊ အဟော မဟာဒေါသော ပုထုဇ္ဇနဘာဝေါ”တိ။
သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခုဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခုဝေ ပုထုဇ္ဇနစိတ္တံ နာမ လဟုကံ
ဒုန္နိဂ္ဂဟံ၊ အာရမ္မဏဝသေန ဂန္တော အလ္လိယတိ၊ ဧကဝါရံ အလ္လိနံ န သက္ကာ
ဟောတိ ခိပ္ပံ မောစေတုံ၊ ဧဝရူပဿ စိတ္တဿ ဒမထော သာဓု။ ဒန္တမေဝ ဟိ
တံ သုခံ အာဝဟတိ။

ဒုန္နိဂ္ဂဟဿ လဟုနော၊ ယတ္ထကာမနိပါတိနော။

စိတ္တဿ ဒမထော သာဓု၊ စိတ္တံ ဒန္တံ သုခါဝဟံ”။

တဿ ပန ဒုန္နိဂ္ဂဟတာယ ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတာ ဧကံ ကုဒ္ဒါလကံ နိဿာယ တံ
ဇဟိတုံ အသက္ကောန္တော လောဘဝသေန ဆက္ခတ္တံ ဥပုဗ္ဗဇိတွာ သတ္တမေ
ပဗ္ဗဇိတဘာဝေ ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ တံ လောဘံ နိဂ္ဂဏိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပဏ္ဍိ-
ကကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝိညုတံ ပါပုဏိ။ “ကုဒ္ဒါလပဏ္ဍိတော”တိဿ နာမံ
အဟောသိ။ သော ကုဒ္ဒါလကေန ဘူမိပရိကမ္ဘံ ကတွာ ဉာကဗ္ဗေဝ အလာဗု-
ကုမ္မဏ္ဍဋ္ဌာလုကာဒိနိ စ ဝပိတွာ တာနိ ဝိတ္တိဏန္တော ကပဏဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။
တဦဿ ဧကံ ကုဒ္ဒါလကံ ဌပေတွာ အညံ ဓနံ နာမ နတ္ထိ။ သော ဧကဒိဝသံ
စိန္တေသိ “ကိ” မေ ဗာရာဏသီယေန၊ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။ အထေကဒိဝသံ
ကုဒ္ဒါလကံ ပဋိစ္ဆန္ဓဌာနေ ဌပေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ တံ ကုဒ္ဒါလကံ အနု-
ဿရိတွာ လောဘံ ဆိန္ဒိတုံ အသက္ကောန္တော ကုဏ္ဍကုဒ္ဒါလကံ နိဿာယ ဥပ္ပဗ္ဗဇိ။
ဧဝံ ဒုတိယမ္ပိ၊ တတိယမ္ပိတိ ဆ ဝါရေ တံ ကုဒ္ဒါလကံ ပဋိစ္ဆန္ဓဌာနေ နိက္ခိပိတွာ
ပဗ္ဗဇိတော စေဝ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတော စ။

သတ္တမေ ပန ဝါရေ စိန္တေသိ “အဟံ ဣမံ ကုဏ္ဍကုဒ္ဒါလကံ နိဿာယ ပုနပ္ပုနံ
ဥပ္ပဗ္ဗဇိတော၊ ဣဒါနိ နံ မဟာနဒိယံ ပက္ခိပိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ နဒိတိရံ ဂန္တော
“သစဿ ပတိတဌာနံ ပဿိဿာမိ၊ ပုနာဂန္တော ဥဒ္ဓရိတုကာမတာ ဘဝေ-
ယျာ”တိ တံ ကုဒ္ဒါလကံ ဒဏ္ဍေ ဂဟေတွာ နာဂဗလော ထာမသမ္ပန္တော သီသဿ
ဥပရိဘာဂေ တိက္ခတ္ထု အာဝိဇ္ဈိတွာ အက္ခိနိ နိဗ္ဗိလေတွာ နဒိမဇ္ဈေ ခိပိတွာ
“ဇိတံ မေ ဇိတံ မေ”တိ တိက္ခတ္ထု သီဟနာဒံ နဒိ။ တသ္မိ ခဏေ ဗာရာဏသီရာဇာ
ပစ္စန္တံ ဝုပသမေတွာ အာဂတော နဒိယာ သီသံ နှာယိတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိ-
မဏ္ဍိတော ဟတ္ထိက္ခန္တေန ဂစ္ဆမာနော တံ ဗောဓိသတ္တဿ သဒ္ဓိ သုတွာ “အယံ
ပုရိသော ‘ဇိတံ မေ ဇိတံ မေ’တိ ဝဒတိ၊ ကော န ခေါ ဧတေန ဇိတော၊
ပက္ကောသထ န”န္တိ ပက္ကောသာပေတွာ “ဘော ပုရိသ အဟံ တာဝ ဝိဇိတ-
သင်္ဂါမော ဣဒါနိ ဇယံ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆာမိ၊ တယာ ပန ကော ဇိတော”တိ
ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော “မဟာရာဇ တယာ သင်္ဂါမသတမ္ပိ သင်္ဂါမသဟဿမ္ပိ
သင်္ဂါမသတသဟဿမ္ပိ ဇိနန္တေန ဒုဇ္ဇိတမေဝ ကိလေသာနံ အဇိတတ္တာ၊ အဟံ
ပန မမ အပ္ပန္တရေ လောဘံ နိဂ္ဂဏန္တော ကိလေသေ ဇိနိ”န္တိ ကထေန္တော-
ယေဝ မဟာနဒိ ဩလောကေတွာ အာပေါကသိဏာရမ္မဏံ ဖျာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ
သမ္ပတ္တာနုဘာဝေါ အာကာသေ နိသီဒိတွာ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၇၀။ “န တံ ဇိတံ သာဓု ဇိတံ၊ ယံ ဇိတံ အဝဇီယတိ။
တံ ခေါ ဇိတံ သာဓု ဇိတံ၊ ယံ ဇိတံ နာဝဇီယတိ”တိ။

တတ္ထ န တံ ဇိတံ သာဓု ဇိတံ၊ ယံ ဇိတံ အဝဇီယတိတိ ယံ ပစ္စာမိတ္ထေ ပရာဇိနိတွာ ရဋ္ဌံ ဇိတံ ပဋိလဒ္ဓံ ပုနပိတေဟိ^၁ ပစ္စာမိတ္ထေဟိ အဝဇီယတိ၊ တံ ဇိတံ သာဓုဇိတံ နာမ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? ပုန အဝဇီယနတော။ အပရော နယော—ဇိတံ ဝုစ္စတိ ဇယော။ ယော ပစ္စာမိတ္ထေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈိတွာ အဓိ-
ဂတော ဇယော ပုန တေသု ဇိနန္တေသု ပရာဇယော ဟောတိ၊ သော န သာဓု န သောဘနော။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ပုန ပရာဇယောဝ ဟောတိ။ တံ ခေါ ဇိတံ သာဓု ဇိတံ၊ ယံ ဇိတံ နာဝဇီယတိတိ ယံ ခေါ ပန ပစ္စာမိတ္ထေ နိဗ္ဗထေတွာ ဇိတံ ပုန တေဟိ နာဝဇီယတိ၊ ယော ဝါ ဧကဝါရံ လဒ္ဓေါ ဇယော န ပုန ပရာဇယော ဟောတိ၊ တံ ဇိတံ သာဓု ဇိတံ သောဘနံ၊ သော ဇယော သာဓု သောဘနော နာမ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ပုန နာဝဇီယနတော။ တသ္မာ တံ မဟာရာဇ သတက္ခတ္တုမ္ပိ သဟဿက္ခတ္တုမ္ပိ သတသဟဿက္ခတ္တုမ္ပိ သင်္ဂါမ-
သီသံ ဇိနိတွာပိ သင်္ဂါမယောဓော နာမ န ဟောသိ။ ကိံကာရဏာ? အတ္တနော ကိလေသာနံ အဇိတတ္တာ။ ယော ပန ဧကဝါရမ္ပိ အတ္တနော အပ္ပန္နရေ ကိလေသေ ဇိနာတိ၊ အယံ ဥတ္တမော သင်္ဂါမသိသယောဓောတိ အာကာသေ နိသိန္နကောဝ ဗုဒ္ဓလီလာယ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဥတ္တမသင်္ဂါမ-
ယောဓောဝေါ ပနေတ္ထ—

“ယော သဟဿံ သဟဿေန၊ သင်္ဂါမေ မာနုသေ ဇိနေ။
ဧကဉ္စ ဇေယျမတ္တာနံ၊ သ ဝေ သင်္ဂါမဇုတ္တမော”တိ ၂—

ဣဒံ သုတ္တံ သာဓကံ။

ရညော ပန ဓမ္မံ သုဏန္တဿေဝ တဒင်္ဂပ္ပဟာနဝသေန ကိလေသာ ပဟိနာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စိတ္တံ နမိ။ ရာဇဗလဿပိ တထေဝ ကိလေသာ ပဟိယိံသု။ ရာဇာ “ဣဒါနိ တုမေ ကဟံ ဂမိဿထာ”တိ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ။ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ မဟာရာဇာတိ။ “တေန ဟိ အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ ဗောဓိသတ္တေနေဝ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိ၊ ဗလကာယော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ သဗ္ဗာ သေနိယောတိ သဗ္ဗောပိ တသ္မိံ ဌာနေ သန္နိပတိတော မဟာဇနကာယော ရညာ သဒ္ဓိံယေဝ နိက္ခမိ။ ဗာရာဏသိဝါသိနောပိ “အမှာကံ ကိရ ရာဇာ ကုဒ္ဒါလပဏ္ဍိတဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာဘိမုခေါ ဟုတွာ သဒ္ဓိံ ဗလကာ-
ယေန နိက္ခန္တော၊ မယံ ဣဓ ကိံ ကရိဿာမာ”တိ ဒွါဒသယောဇနိကာယ ဗာရာဏသိယာ သကလနဂရဝါသိနော နိက္ခမိံသု။ ဒွါဒသယောဇနိကာ ပရိသာ အဟောသိ၊ တံ အာဒါယ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တံ ပါဝိသိ။

တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ ဒေဝရညော နိသိန္နာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။
 သော အာဝဇ္ဇမာနော “ကုဒ္ဒါလပဏ္ဍိတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော”တိ
 ဒိသ္မာ “မဟာသမာဂမော ဘဝိဿတိ၊ ဝသနဌာနံ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝိဿကမ္ပ
 အာမန္တေတွာ “တာတ ကုဒ္ဒါလပဏ္ဍိတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော၊ ဝသန-
 ဌာနံ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိ၊ တံ ဟိမဝန္တပဒေသံ ဂန္ဓာ သမေ ဘူမိဘာဂေ ဒိသတော
 တိံသယောဇနံ ဝိတ္ထာရတော ပန္နရသယောဇနံ အဿမပဒံ မာပေဟိ”တိ
 အာဟ။ သော “သာဓု ဒေဝါ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ ဂန္ဓာ တထာ အကာသိ။
 အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ဟတ္ထိပါလဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။
 ဣဒဉ္စ ဟိ တဉ္စ ဧကပရိစ္ဆေဒမေဝ။ ဝိဿကမ္ပောပိ အဿမပဒေ ပဏ္ဏသလံ
 မာပေတွာ ဒုဿဒ္ဓေ မိဂေ စ သကုဏေ စ အမနုဿေ စ ပဋိက္ခမာပေတွာ
 တေန တေန ဒိသာဘာဂေန ဧကပဒိကမဂ္ဂံ မာပေတွာ အတ္တနော ဝသနဌာန-
 မေဝ အဂမာသိ။ ကုဒ္ဒါလပဏ္ဍိတောပိ တံ ပရိသံ အာဒါယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသံတွာ
 သက္ကဒတ္ထိယံ အဿမပဒံ ဂန္ဓာ ဝိဿကမ္ပေန မာပိတံ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရံ
 ဂဟေတွာ ပဌမံ အတ္တနာ ပဗ္ဗဇိတွာ ပစ္ဆာ ပရိသံ ပဗ္ဗာဇေတွာ အဿမပဒံ
 ဘာဇေတွာ အဒါသိ။ သတ္တ ရာဇာနော သတ္တ ရဇ္ဇာနိံ ဆဉ္စယိံသု။
 တိံသယောဇနံ အဿမပဒံ ပူရိ။ ကုဒ္ဒါလပဏ္ဍိတော သေသကသိဏေသုပိ
 ပရိကမ္ပံ ကတွာ မြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ပရိသာယ ကမ္မဌာနံ အာစိက္ခိ၊
 သဗ္ဗေ သမာပတ္တိလာဘိနော ဟုတွာ မြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ မြဟ္မ-
 လောကပရာယဏာ အဟေသုံ။ ယေ ပန တေသံ ပါရိစရိယံ အကံသု၊ တေ
 ဒေဝလောကပရာယဏာ အဟေသုံ။

သတ္တာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ နာမေတံ ကိလေသဝသေန အလ္လိနံ ဒုမ္မောစယံ
 ဟောဘိ၊ ဥပ္ပန္နာ လောဘဓမ္မာ ဒုပ္ပဇဟာ၊ ဧဝရူပေပိ ပဏ္ဍိတေ အညာဏေ
 ကရောန္တိ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သဇ္ဇပရိ-
 ယောသာနေ ကေစိ သောတာပန္နာ အဟေသုံ၊ ကေစိ သကဒါဂါမိနော၊ ကေစိ
 အနာဂါမိနော၊ ကေစိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ သတ္တာပိ အနုသန္တိံ သဇ္ဇေတွာ
 ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ပရိသာ
 ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ကုဒ္ဒါလပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုဒ္ဒါလဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဣတ္ထိဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

၁-အဒါသိ။ သတ္တ ရဇ္ဇာနိ (သိ)၊ အဒါသိ။ သက္ကတ္တရဇ္ဇာနိ (ဣ)

တသုဒ္ဓါနံ

အသာတမန္တဏှဘူတံ၊ တက္ကပဏ္ဍိ ဒုရာဇာနံ။
အနဘိရတိ မုဒုလက္ခဏံ၊ ဥစ္ဆရ်မိ စ သာကေတံ။
ဝိသဝန္တံ ကုဒ္ဓါလကန္တိ။

ဂ-ဝရုဏဝဂ္ဂ

၁-ဝရုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၇၁)

ယောပုဗ္ဗေ ကရဏီယာနီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကုဋုမ္ဘိက-
ပုတ္တတိဿတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကသ္မိံ ကိရ ဒိဝသေ သာဝတ္ထိဝါသိနော
အညမညသဟာယကာ တိံသမတ္တာ ကုလပုတ္တာ ဂန္ဓပုပ္ဖဝတ္တာဒိနိ ဂဟေတွာ
“သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုဏိဿာမာ”တိ မဟာဇနပရိဝုတာ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ
နာဂမာဠကသာလမာဠကာဒိသု ထောကံ နိသီဒိတွာ သာယန္တသမယေ သတ္ထရိ
သုရဘိဂန္ဓဝါသိတာယ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခဗိတွာ ဓမ္မသဘံ ဂန္ဓာ အလင်္ကတ-
ဗုဒ္ဓါသနေ နိသိန္ဓေ သပရိဝါရာ ဓမ္မသဘံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဂန္ဓပုပ္ဖေဟိ ပူဇေတွာ
စက္ကကိတတလေသု ဗုလ္လပဒုမသဿိရိကေသု ပါဒေသု ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓာ
ဓမ္မံ သုဏိံသု။

အထ နေသံ ဧတဒဟောသိ “ယထာ ယထာ ခေါ မယံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ
ဒေသိဘံ အာဇာနာမ၊ ပဗ္ဗဇေယျာမာ”တိ။ တေ တထာဂတဿ ဓမ္မသဘာ-
တော နိက္ခန္တကာလေ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိံသု၊
သတ္တာ တေသံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အဒါသိ။ တေ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ အာရာဓေတွာ
ဥပသမ္ပဒံ လဘိတွာ ပဉ္စ ဝဿာနိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ သန္တိကေ ဝသိတွာ ဒွေ
မာတိကာ ပဂုဏံ ကတွာ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ ဥတွာ တိဿော အနုမောဒနာ
ဥဂ္ဂဏှိတွာ စိဝရာနိ သိဗ္ဗေတွာ ရဇိတွာ “သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမာ”တိ အာစရိ-
ယုပဇ္ဈာယေ အာပုစ္ဆိတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ
“မယံ ဘန္တေ ဘဝေသု ဥက္ကဏ္ဍိတာ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏဘယဘိတာ၊ တေသံ
နော သံသာရပရိမောစနတ္ထာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေထာ”တိ ယာစိံသု။ သတ္တာ
တေသံ အဋ္ဌတိံသာယ ကမ္မဋ္ဌာနေသု သပ္ပါယံ ဝိစိနိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေသိ။
တေ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ

ပရိဝေဏံ ဂန္ဓာ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ ဩလောကေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ
“သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမာ”တိ နိက္ခမိံသု။

အထ နေသံ အပ္ပန္နရေ ဧကော ဘိက္ခု နာမေန ကုဋုမ္ဘိကပုတ္တတိဿတ္ထေရော
နာမ ကုသိတော ဟိနဝီရိယော ရသဂိဒ္ဓေါ၊ သော ဧဝံ စိန္တေသိ “အဟံ နေဝ
အရညေ ဝသိတုံ၊ န ပဓာနံ ပဒဟိတုံ၊ န ဘိက္ခာစရိယာယ ယာပေတုံ
သက္ခိဿာမိ၊ ကော မေ ဂမနေန အတ္ထော၊ နိဝတ္တိဿာမီ”တိ သော ဝီရိယံ
ဩဿဇိတွာ တေ ဘိက္ခု၊ အနုဂန္ဓာ နိဝတ္တိ။ တေပိ ခေါ ဘိက္ခု၊ ကောသလေသု
စာရိကံ စရမာနာ အညတရံ ပစ္စန္နဂါမံ ဂန္ဓာ တံ ဥပနိဿာယ ဧကသ္မိံ
အရညာယတနေ ဝဿံ ဥပဂန္ဓာ အန္တောတေမာသံ အပ္ပမတ္တာ ဃဋေန္တာ
ဝါယမန္တာ ဝိပဿနာဂစ္ဆံ ဂါဟာပေတွာ ပထဝီ ဥန္တာဒယမာနာ အရဟတ္တံ
ပတွာ ဝုတ္တဝဿာ ပဝါရေတွာ “ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ သတ္ထု အာရောစေဿာမာ”တိ
တတော နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဇေတဝနံ ပတွာ ပတ္တစိဝရံ ပဋိသမေတွာ
အာစရိယုပဇ္ဈာယေ ဒိသ္မာ^၁ တထာဂတံ ဒဋ္ဌကမာ သတ္ထု သန္တံ ဂန္ဓာ
ဝဋ္ဋိတွာ နိသိဒိံသု။ သတ္တာ တေဟိ သဒ္ဓိံ မဓုရပဋိသန္တာရံ အကာသိ။ တေ
ကတပဋိသန္တာရာ အတ္တနာ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ တထာဂတဿ အာရောစေသုံ၊ သတ္တာ
တေ ဘိက္ခု၊ ပသံသိ။ ကုဋုမ္ဘိကပုတ္တတိဿတ္ထေရော သတ္တာရံ တေသံ ဂုဏကထံ
ကထေန္တံ ဒိသ္မာ သယမ္ပိ သမဏဓမ္မံ ကာတုကာမော ဇာတော။ တေပိ ခေါ
ဘိက္ခု၊ “မယံ ဘန္တေ တမေဝ အရညဝါသံ ဂန္ဓာ ဝသိဿာမာ”တိ သတ္တာရံ
အာပုစ္ဆိံသု၊ သတ္တာ “သာဓူ”တိ အနုဇာနိ။ တေ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ပရိဝေဏံ
အဂမံသု။

အထ သော ကုဋုမ္ဘိကပုတ္တတိဿတ္ထေရော ရတ္တိဘာဂသမနန္တရေ အစွာ-
ရဒ္ဓဝီရိယော ဟုတွာ အတိဝေဂေန သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော မဇ္ဈိမယာမ-
သမနန္တရေ အာလမ္ပနဖလကံ နိဿာယ ဌိတကောဝ နိဒ္ဒါယန္တော ပရိဝတ္တိတွာ
ပတိ၊ ဦရုဋ္ဌိကံ ဘိဇ္ဇိ၊ ဝေဒနာ မဟန္တာ ဇာတော။ တေသံ ဘိက္ခုနံ တံ ပဋိ-
ဇဂ္ဂန္တာနံ ဂမနံ န သမ္ပဇိ။ အထ နေ ဥပဋ္ဌာနဝေလာယံ အာဂတေ သတ္တာ ပုစ္ဆိ
“နန တုမေ ဘိက္ခဝေ ‘သွေ ဂမိဿာမာ’တိ ဟိယျော အာပုစ္ဆိတ္တာ”တိ။ အာမ
ဘန္တေ၊ အပိစ ခေါ ပန အမှာကံ သဟာယကော ကုဋုမ္ဘိကပုတ္တတိဿတ္ထေရော
အကာလေ အတိဝေဂေန သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော နိဒ္ဒါဘိဘူတော ပရိ-
ဝတ္တိဘူ ပတိတော၊ ဦရုဋ္ဌိဿ ဘိန္နံ၊ တံ နိဿာယ အမှာကံ ဂမနံ န
သမ္ပဇိတိ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေသ အတ္တနော ဟိနဝီရိယဘာဝေန

အကာလေ အတိဝေဂေန ဝီရိယံ ကရောန္တော တုမှာကံ ဂမနန္တရာယံ ကရေတိ၊ ပုဗ္ဗေပေသ တုမှာကံ ဂမနန္တရာယံ အကာသိယေဝါ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဂန္ဓာရရဋ္ဌေ တက္ကသိလာယံ ဗောဓိသတ္တော ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော ဟုတွာ ပဉ္စ မာဏဝကသတာနိ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ။ အထဿ တေ မာဏဝါ ဧကဒိဝသံ ဒါရုံ အာဟရဏတ္ထာယ အရညံ ဂန္ဓာ ဒါရုနိ ဥဒ္ဓရိံသု။ တေသံ အန္တရေ ဧကော ကုသိတမာဏဝေါ မဟန္တံ ဝရဏရုက္ခံ^၁ ဒိသွာ “သုက္ခ- ရက္ခော ဧသော”တိ သညာယ “မုဟုတ္တံ တာဝ နိပဇ္ဇိတွာ ပစ္ဆာ ရုက္ခံ အဘိရုဟိတွာ ဒါရုနိ ပါတေတွာ အာဒါယ ဂမိဿာမီ”တိ ဥတ္တရိသာဋကံ ပတ္တရိတွာ နိပဇ္ဇိတွာ ကာကစ္ဆမာနော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ ဣတရေ မာဏဝကာ ဒါရုကလာပေ ဗန္ဓိတွာ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော တံ ပါဒေန ပိဋိယံ ပဟရိတွာ ပဗောဓေတွာ အဂမံသု။ ကုသိတမာဏဝေါ ဥဋ္ဌာယ အင်္ဂီနိ ပုဋ္ဌိတွာ ပုဋ္ဌိတွာ အဝိဂတနိဒ္ဒေါဝ ဝရဏရုက္ခံ အဘိရုဟိတွာ သာခံ ဂဟေတွာ အတ္တနော အဘိမုခံ အာကမ္မိတွာ ဘဉ္ဇန္တော ဘိဇ္ဇိတွာ ဥဋ္ဌိတကောဋိယာ အတ္တနော အင်္ဂီ ဘိန္နာပေတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန တံ ဝိဓာယ ဧကေန ဟတ္ထေန အလ္လဒါရုနိ ဘဉ္ဇိတွာ ရုက္ခတော ဩရုယ ဒါရုကလာပံ ဗန္ဓိတွာ ဥက္ခိပိတွာ ဝေဂေန ဂန္ဓာ တေဟိ ပါတိတာနံ ဒါရုနံ ဥပရိ ပါတေသိ။

တံ ဒိဝသဉ္စ ဇနပဒဂါမကေ ဧကံ ကုလံ “သွေ ဗြာဟ္မဏဝါစနကံ ကရိဿာ- မာ”တိ အာစရိယံ နိမန္တေသိ။ အာစရိယော မာဏဝကေ အာဟ “တာတာ သွေ ဧကံ ဂါမကံ ဂန္တဗ္ဗံ၊ တုမေ ပန နိရာဟာရာ န သက္ခိဿထ ဂန္တု၊ ပါတောဝ ယာဂုံ ပစာပေတွာ တတ္ထ ဂန္ဓာ အတ္တနာ လဒ္ဓကောဋ္ဌာသဉ္စ အမှာကံ ပတ္တကောဋ္ဌာသဉ္စ သဗ္ဗမာဒါယ အာဂစ္ဆထာ”တိ။ တေ ပါတောဝ ယာဂုပစနတ္ထာယ ဒါသိံ ဥဋ္ဌာပေတွာ “ဒိပ္ပံ နော ယာဂုံ ပစာဟိ”တိ အာဟံသု။ သာ ဒါရုနိ ဂဏှန္တိ ဥပရိ ဌိတာနိ အလ္လဝရဏဒါရုနိ ဂဟေတွာ ပုနပ္ပုနံ မုခဝါတံ ဒေမာနာပိ အင်္ဂီ ဥဇ္ဇာလေတုံ အသက္ကောန္တိ သူရိယံ ဥဋ္ဌာပေသိ။ မာဏဝကာ “အတိဒိဝါ ဇာတော၊ ဣဒါနိ န သက္ကာ ဂန္တု”န္တိ အာစရိယဿ သန္တိကံ အဂမိံသု။ အာစရိယော “ကိံ တာတာ န ဂတတ္ထာ”တိ။ အာမ အာစရိယ န ဂတမှာတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ အသုကော နာမ ကုသိတမာဏဝေါ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ ဒါရုနမတ္ထာယ အရညံ^၂ ဂန္ဓာ ဝရဏရုက္ခမူလေ နိဒ္ဒါယိတွာ

ပစ္ဆာ ဝေဂေန ရုက္ခံ အာရယျ အက္ခိံ ဘိန္ဒာပေတွာ အလ္လဝရုဏဒါရူနိ အာဟရိတွာ အမှေဟိ အာနိတဒါရူနံ ဥပရိ ပက္ခိပိ၊ ယာဂုပါစိကာ တာနိ သုက္ခဒါရုသညာယ ဂဟေတွာ ယာဝ သူရိယုဂ္ဂမနာ ဥဇ္ဇာလေတုံ နာသက္ခိ၊ ဣမိနာ နော ကာရဏေန ဂမနန္တရာယော ဇာတောတိ။ အာစရိယော မာဏဝေန ကတကမ္ပံ သုတွာ “အန္ဓဗာလာနံ ကမ္ပံ နိဿာယ ဝေရူပါ ပရိဟာနိ ဟောတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထံ သမုဋ္ဌာပေသိ—

၇၁။ “ယော ပုဗ္ဗေ ကရဏီယာနိ၊ ပစ္ဆာ သော ကာတုမိစ္ဆတိ။
ဝရုဏကဋ္ဌဘဉ္ဇောဝိ၊ သ ပစ္ဆာ မနုတပ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ သ ပစ္ဆာ မနုတပ္ပတိတိ ယော ကောစိ ပုဂ္ဂလော “ဣဒံ ပုဗ္ဗေ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ပစ္ဆာ”တိ အဝိမံသိတွာ ပုဗ္ဗေ ကရဏီယာနိ ပဌမမေဝ ကတ္တဗ္ဗကမ္မာနိ ပစ္ဆာ ကရောတိ၊ အယံ ဝရုဏကဋ္ဌဘဉ္ဇော အမှာကံ မာဏဝကော ဝိယသော ဗာလပုဂ္ဂလော ပစ္ဆာ အနုတပ္ပတိ သောစတိ ပရိဒေဝတိတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္ထော အန္တေဝါသိကာနံ ဣမံ ကာရဏံ ကထေတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကရိတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္ထာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေသတုမှာကံ အန္တရာယံ ကရောတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကာသိယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္ဓိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အက္ခိဘေဒံ ပတ္တော မာဏဝေါ ဦရုဘေဒံ ပတ္တဘိက္ခု အဟောသိ၊ သေသမာဏဝါ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ အာစရိယဗြာဟ္မဏော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝရုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-သီလဝနာဂရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၇၂)

အကတညူသ ပေါသဿာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဓမ္မသဘာယံ ဟိ ဘိက္ခု။ “အာရုသော ဒေဝဒတ္တော အကတညူ တထာဂတဿ ဂုဏေ န ဇာနာတိ”တိ ကထေန္တာ နိသီဒိံသု။ သတ္ထာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ

၁-ဝရုဏကဋ္ဌဘဉ္ဇောဝ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

ဒေဝဒတ္တော အကတညူ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကတညူယေဝ၊ န ကဒါဓိ မယံ ဂုဏံ
ဇာနာတိ”တိ ဝတ္တာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဟိမဝန္တပုဒေသေ ဟတ္ထိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တော
သဗ္ဗသေတော အဟောသိ ရဇတပုဉ္ဇသန္တိဘော၊ အက္ခိနိ ပနဿ မဏိဂုဠသဒိ-
သာနိ၊ ပညာယမာနာနိ ပဉ္စပသာဒါနိ^၁ အဟေသုံ၊ မုခံ ရတ္တကမ္မလသဒိသံ၊
သောဏ္ဍာ ရတ္တသုဝဏ္ဏဗိန္ဒုပဋိမဏ္ဍိတံ ရဇတဒါမံ ဝိယ၊ စတ္တာရော ပါဒါ
ကတလာခါရသပရိကမ္မာ ဝိယ။ ဧဝမဿ ဒသဟိ ပါရမီဟိ အလင်္ကတော
ရူပသောဘဂ္ဂပုတ္တော^၂ အတ္တဘာဝေါ အဟောသိ။ အထ နံ ဝိညုတံ ပတ္တံ
သကလဟိမဝန္တေ ဝါရဏာ သန္တိပတိတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ဝိစရိံသု။ ဧဝံ သော
အသီတိသဟဿဝါရဏပရိဝါရော ဟိမဝန္တပုဒေသေ ဝသမာနော အပရဘာဂေ
ဂဏေ ဒေါသံ ဒိသွာ ဂဏမှာ ကာယဝိဝေကာယ^၃ ဧကကောဝ အရညေ
ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သီလဝန္တတာယ စ ပနဿ “သီလဝနာဂရာဇာ”တွေဝ နာမံ
အဟောသိ။

အထေကော ဗာရာဏသီဝါသိကော ဝနစရကော ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ အတ္တ-
နော အာဇီဝဘဏ္ဍကံ ဂဝေသမာနော ဒိသာ ဝဝတ္တာပေတုံ အသက္ကောန္တော
မဂ္ဂမူဠော ဟုတွာ မရဏဘယဘိတော ဗာဟာ ပဂ္ဂယ ပရိဒေဝမာနော ဝိစရတိ။
ဗောဓိသတ္တော တဿ တံ ဗလဝပရိဒေဝိတံ သုတွာ “ဣမံ ပုရိသံ ဒုက္ခာ
မောစေဿာမီ”တိ ကာရညေန စောဒိတော တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ၊
သော တံ ဒိသွာဝ ဘိတော ပလာယိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ပလာယန္တံ ဒိသွာ
တက္ကေဝ အဋ္ဌာသိ၊ သော ပုရိသော ဗောဓိသတ္တံ ဌိတံ ဒိသွာ အဋ္ဌာသိ။
ဗောဓိသတ္တော ပုန အဂမာသိ၊ သော ပုန ပလာယိတွာ တဿ ဌိတကာလေ
ဌတွာ စိန္တေသိ “အယံ ဝါရဏော မမ ပလာယနကာလေ တိဋ္ဌတိ၊ ဌိတ-
ကာလေ အာဂစ္ဆတိ၊ နာယံ မယံ အနတ္တကာမော၊ ဣမမှာ ပန မံ ဒုက္ခာ
မောစေတုကာမော ဘဝိဿတိ”တိ သူရော ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ ဗောဓိသတ္တော
တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကသွာ ဘော တံ ပုရိသ ပရိဒေဝမာနော ဝိစရသီ”တိ
ပုစ္ဆိ။ သာမိ ဒိသာ ဝဝတ္တာပေတုံ အသက္ကောန္တော မဂ္ဂမူဠော ဟုတွာ
မရဏဘယေနာတိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ နေတွာ
ကတိပါဟံ ဖလာဖလေဟိ သန္တပေတွာ “ဘော ပုရိသ မာ ဘာယိ၊ အဟံ တံ

၁-ပညာယမာနပဉ္စပသာဒါနိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-ရူပဂ္ဂပုတ္တော (သီ)

၃-ကာယဝိဝေကာယ စ အာနိသံသံ (သီ)၊ ကာယဝိဝေကံ ဂန္တာ (သျှ)

မနုဿပထံ နေဿာမီ”တိ အတ္တနော ပိဋ္ဌေ နိသီဒါပေတွာ မနုဿပထံ ပါယာသိ။

အထ ခေါ သော မိတ္တဒုဒ္ဓိ ပုရိသော “သစေ ကောစိ ပုစ္ဆိဿတိ၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ ပိဋ္ဌေ နိသိန္ဒောယေဝ ရုက္ခနိမိတ္တံ ပဗ္ဗတနိမိတ္တံ ဥပဓာရေန္တောဝ ဂစ္ဆတိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော အရညာ နိဟရိတွာ ဗာရာဏသိဂါမိမဟာမဂ္ဂေ ဌပေတွာ “ဘော ပုရိသ ဣမိနာ မဂ္ဂေန ဂစ္ဆ၊ မယံ ပန ဝသနဌာနံ ပုစ္ဆိတောပိ အပုစ္ဆိတောပိ မာ ကဿစိ အာစိက္ခိ”တိ တံ ဥပျောဇေတွာ အတ္တနော ဝသနဌာနံယေဝ အဂမာသိ။ အထ သော ပုရိသော ဗာရာဏသိံ ဂန္တော အနုဝိစရန္တော ဒန္တကာရဝိထိံ ပတွာ ဒန္တကာရေ ဒန္တဝိကတိယော ကုရုမာနေ ဒိဿော “ကိံ ပန ဘော ဇီဝဒန္တမ္ပိ လဘိတွာ ဂဏှေယျာထာ”တိ။ ဘော ကိံ ဝဒေသိ၊ ဇီဝဒန္တော နာမ မတဟတ္ထိဒန္တတော မဟလ္လတရေတိ။ “တေန ဟိ အဟံ ဝေါ ဇီဝဒန္တံ အာဟရိဿာမီ”တိ ပါဏေယျံ ဂဟေတွာ ခရကကဗ္ဗံ အာဒါယ ဗောဓိသတ္တဿ ဝသနဌာနံ အဂမာသိ။

ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိဿော “ကိမတ္ထံ အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အဟံ သာမိ ဒုဂ္ဂတော ကပဏော ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တော တုမှေ ဒန္တခဏ္ဍံ ယာစိတွာ သစေ ဒဿထ၊ တံ အာဒါယ ဂန္တော ဝိက္ခိဏိတွာ တေန မူလေန ဇီဝိဿာမီ”တိ အာဂတောတိ။ ဟောတု ဘော၊ ဒန္တံ တေ ဒဿာမိ၊ သစေ ဒန္တကပ္ပနတ္တာယ ကကဗ္ဗံ အတ္ထိတိ။ ကကဗ္ဗံ ဂဟေတွာ အာဂတောမိ သာမိတိ။ “တေန ဟိ ဒန္တော ကကစေန ကန္တိတွာ အာဒါယ ဂစ္ဆော”တိ ဗောဓိသတ္တော ပါဒေ သမိဉ္စိတွာ ဂေါနိသိန္နကံ နိသီဒိ။ သော ဒွေဝိ အဂ္ဂဒန္တေ ဆိန္ဒိ။ ဗောဓိသတ္တော တေ ဒန္တေ သောဏ္ဍာယ ဂဟေတွာ “ဘော ပုရိသ နာဟံ ‘ဧတေ ဒန္တာ မယံ အပ္ပိယာ အမနာပါ’တိ ဒမ္ပိ၊ ဣမေဟိ ပန မေ ဒန္တေဟိ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန သဗ္ဗဓမ္မပဋိဝေနေသမတ္တာ သဗ္ဗညုတညာဏဒန္တာဝ ပိယတရာ၊ တဿ မေ ဣဒံ ဒန္တဒါနံ သဗ္ဗညုတညာဏပဋိဝိဇ္ဈနတ္တာယ ဟောတူ”တိ သဗ္ဗညုတညာဏဿ အာရာဓနံ^၂ ကတွာ ဒန္တယုဂလံ အဒါသိ။

သော တံ အာဒါယ ဂန္တော ဝိက္ခိဏိတွာ တသ္မိံ မူလေ ဝိဏော ပန ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တော “သာမိ တုမှာကံ ဒန္တေ ဝိက္ခိဏိတွာ လဒ္ဓမူလံ

၁-သမ္ပိဇ္ဇေတွာ (သီ)၊ သမ္ပိဉ္စိတွာ (သျှာ) ၂-အာဝဇ္ဇနံ (သီ)၊ ပဏိဓာနံ (သျှာ)၊ အာဇာနံ (ဣ)

မယ့် ဣဏသောနေမတ္တမေဝ ဇာတံ၊ အဝသေသဒန္တေ ဒေသာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “သာရ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ ပုရိမနယေနေဝ ကပ္ပိ-
ပေတွာ အဝသေသဒန္တေ အဒါသိ။ သော တေပိ ဝိတ္တိဏိတွာ ပုန အာဂန္တော
“သာမိ ဇီဝိတုံ န သက္ကောမိ၊ မူလဒါဌာ မေ ဒေသာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော
“သာရ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ ပုရိမနယေနေဝ နိသီဒိ။ သော ပါပပုရိသော
မဟာသတ္တဿ ရဇတဒါမသဒိသံ သောဏှံ မဒ္ဒမာနော ကေလာသကူဠ-
သဒိသံ ကုမ္ဘံ အဘိရုဟိတွာ ဥဘော ဒန္တကောဋိယော ပဏိယာ ပဟရန္တော
မံသံ ဝိယုဟိတွာ ကုမ္ဘံ အာရုယ ခရကကစေန မူလဒါဌာ ကပ္ပေတွာ ပက္ကာမိ။
ဗောဓိသတ္တဿ ဒဿနူပစာရံ ဝိဇဟန္တေယေဝ^၁ ပန တသ္မိံ^၂ ပါပပုရိသေ
စတုနဟုတာမိကဒ္ဓိယောဇနသတသဟဿဗဟလာ ဃနပထဝီ သိနေရုယုဂန္ဓ-
ရာဒယော မဟာဘာရေ ဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂစ္ဆာနိ ဂူထမုတ္တာဒိနိ စ ဓာရေတုံ
သမတ္တာပိ တဿ အဂုဏရာသိံ ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တိ ဝိယ ဘိဇ္ဇိတွာ ဝိဝရံ
အဒါသိ။ တာဝဒေဝ အဝိစိမဟာနိရယတော အဂ္ဂိဇာလာ နိက္ခမိတွာ တံ
မိတ္တဒုမ္ဘိပုရိသံ ကုလသန္တကေန ကမ္မလေန ပါရုပန္တိ ဝိယ ပရိက္ခိပိတွာ ဂဏှိ။

ဧဝံ တဿ ပါပပုဂ္ဂလဿပထဝီ^၁ ပဝိဋ္ဌကာလေ တသ္မိံ^၂ ဝနသဏှေ အဓိဝတ္ထာ
ရုက္ခဒေဝတာ “အကတညူ မိတ္တဒုမ္ဘိ ပုဂ္ဂလော^၂ စက္ကဝတ္ထိရဇံ ဒတွာပိ တောသေတုံ
န သက္ကာ”တိ ဝနံ ဥန္တာဒေတွာ ဓမ္မံ ဒေသယမာနာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၇၂။ “အကတညူဿ ပေါသဿ၊ နိစ္စံ ဝိဝရဒဿိနော။
သဗ္ဗံ စေ ပထဝီ^၁ ဒဇ္ဇော၊ နေဝ နံ အဘိရာဓယေ”တိ။

တတ္ထ အကတညူဿာတိ အတ္တနော ကတဂုဏံ အဇာနန္တဿ။
ပေါသဿာတိ ပုရိသဿ။ ဝိဝရဒဿိနောတိ ဆိဒ္ဓမေဝ ဩကာသမေဝ
ဩလောကေန္တဿ။ သဗ္ဗံ စေ ပထဝီ^၁ ဒဇ္ဇောတိ သစေပိ တာဒိသဿ ပုဂ္ဂလဿ
သကလံ စက္ကဝတ္ထိရဇံ၊ ဣမံ ဝါ ပန မဟာပထဝီ^၁ ပရိဝတ္တေတွာ ပထဝေါဇံ
ဒဒေယူ။ နေဝ နံ အဘိရာဓယေတိ ဧဝံ ကရောန္တောပိ ဧဝရူပံ ကတဂုဏဝိဒ္ဓိ-
သကံ ကောစိ ပရိတောသေတုံ ဝါ ပဿာဒေတုံ ဝါ န သက္ကုဏေယျာတိ
အတ္တော။

ဧဝံ သာ ဒေဝတာ ဝနံ ဥန္တာဒေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဗောဓိသတ္တော
ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ယထာကမ္မံ အဂမာသိ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ အကတညူ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကတညူယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္ဓိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မိတ္တဒုဒ္ဓိ ပုဂ္ဂလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ရုက္ခဒေဝတာ သာရိပုတ္တော၊ သီလဝနာဂရာဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သီလဝနာဂရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-သစ္စံကိရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၇၃)

သစ္စံ ကိရေဝမာဟံသူတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဘိက္ခုသံဃသ္မိံ ဟိ ဓမ္မသဘာယံ နိဿိဒိတွာ “အာပုသော ဒေဝဒတ္တော သတ္ထု ဂုဏံ န ဇာနာတိ၊ ဝဓာယယေဝ ပရိသက္ကတိ”တိ ဒေဝဒတ္တဿ အဂုဏံ ကထေန္တေ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တော မယံ ဝဓာယ ပရိသက္ကတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပရိသက္ကိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ တဿ ဒုဋ္ဌကုမာရော နာမ ပုတ္တော အဟောသိ ကက္ခဋော ဖရသော ပဟဋ္ဌာသီဝိသူပမော၊ အနုက္ခောသိတွာ ဝါ အပဟရိတွာ ဝါ ကေနစိ သန္ဓိံ န ကထေတိ။ သော အန္တောဇနဿ စ ဗဟိဇနဿ စ အက္ခိမိ ပတိတရဇံ ဝိယ၊ ခါဒိတုံ အာဂတ-
ဝိသာစော ဝိယ စ အမနာပေါ အဟောသိ ဥဗ္ဗေဇနိယော။ သော ဧကဒိဝသံ နဒိကီဠံ ကီဠိတုကာမော မဟန္တေန ပရိဝါရေန နဒိတိရံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ မဟာမေသော ဥဋ္ဌဟိ၊ ဒိသာ အန္ဓကာရာ ဇာတာ။ သော ဒါသပေဿဇနံ အာဟ “ဧထ ဘဏေ၊ မံ ဂဟေတွာ နဒိမဇ္ဈံ နေတွာ နှာပေတွာ အာနေထာ”တိ။ တေ တံ တတ္ထ နေတွာ “ကိံ နော ရာဇာ ကရိဿတိ၊ ဣမံ ပါပပုရိသံ ဧတ္ထေဝ မာရေမာ”တိ မန္တယိတွာ “တ္ထေ ဂစ္ဆ ကာဠကဏ္ဍိ”တိ ဥဒကေ နံ ဩဝိလာ-
ပေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ တိရေ အဋ္ဌံသု။ “ကဟံ ကုမာရော”တိ စ ပုတ္တေ “န မယံ ကုမာရံ ပဿာမ၊ မေဃံ ဥဋ္ဌိတံ ဒိသော ဥဒကေ နိမုဇ္ဈိတွာ ပုရတော အာဂတော ဘဝိဿတိ”တိ။ အမစ္စာ ရညော သန္တိကံ အဂမံသု။ ရာဇော “ကဟံ မေ ပုတ္တော”တိ ပုစ္ဆိ။ န ဇာနာမ ဒေဝ၊ မေဃေ ဥဋ္ဌိတေ “ပုရတော

အာဂတော ဘဝိဿတိ”တိ သညာယ အာဂတမှာတိ။ ရာဇာ ဌါရံ ဝိဝရာပေတွာ “နဒီတိရံ ဂန္တာ ဝိစိနထာ”တိ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစိနာပေသိ၊ ကောစိ ကုမာရံ နာဒ္ဒသ။

သောပိ ခေါ မေဃန္ဓကာရေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ နဒီယာ ဝုယျမာနော ဧကံ ဒါရုက္ခန္တံ ဒိသ္မာ တတ္ထ နိဿိဒိတွာ မရဏဘယတဠိတော ပရိဒေဝမာနော ဂစ္ဆတိ။ တသ္မိံ ပန ကာလေ ဗာရာဏသိဝါသီ ဧကော သေဋ္ဌိ နဒီတိရေ စတ္တာလီသကောဋိဓနံ နိဒဟိတွာဝ မရန္တော နေတဏှာယ နေပိဋ္ဌေ သပ္ပေါ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အပရော တသ္မိံယေဝ ပဒေသေ တိံသ ကောဋိယော နိဒဟိတွာ နေတဏှာယ တတ္ထေဝ ဥန္တုရော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တေသံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဥဒကံ ပါဝိသိ။ တေ ဥဒကဿ ပဝိဋ္ဌမဂ္ဂေန နိက္ခမိတွာ သောတံ ဆိန္ဒန္တော ဂန္တာ တံ ရာဇကုမာရေန အဘိနိသိန္တံ ဒါရုက္ခန္တံ ပတွာ ဧကော ဧကံ ကောဋိံ၊ ဣတရော ဣတရံ အာရုယ ခန္ဓပိဋ္ဌေယေဝ နိပဇ္ဇိံသု။ တဿာယေဝ ခေါ ပန နဒီယာ တိရေ ဧကော သိမ္ဗလီရုက္ခော အတ္တိ၊ တတ္ထေကော သုဝပေါတကော ဝသတိ။ သောပိ ရုက္ခော ဥဒကေန ဓောတမူလော နဒီပိဋ္ဌေ ပတိ၊ သုဝပေါတကော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဥပ္ပတိတွာ ဂန္တံ အသက္ခောန္တော ဂန္တာ တဿေဝ ခန္ဓဿ ဧကပဿေ နိလိယိ။ ဧဝံ တေ စတ္တာရော ဇနာ ဧကတော ဝုယျမာနာ ဂစ္ဆန္တိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ခေါ တသ္မိံ ကာလေ ကာသိရဋ္ဌေ ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပုရိပ္ပတ္တော ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဧကသ္မိံ နဒီနိဝတ္တနေ ပဏ္ဏသာလံ မာပေတွာ ဝသတိ။ သော အစုရတ္တသမယေ စက်မမာနော တဿ ရာဇကုမာရဿ ဗလဝပရိဒေဝနသဒ္ဓိံ သုတွာ စိန္တေသိ “မာဒိသေ နာမ မေတ္တာနုဒ္ဒယသမ္ပန္တေ တာပသေ ပဿန္တေ ဧတဿ ပုရိသဿ မရဏံ အယုတ္တံ၊ ဥဒကတော ဥဒ္ဓရိတွာ တဿ ဇီဝိတဒါနံ ဒဿာမိ”တိ။ သော တံ “မာ ဘာယိ မာ ဘာယိ”တိ အဿာသေတွာ ဥဒကသောတံ ဆိန္ဒန္တော ဂန္တာ တံ ဒါရုက္ခန္တံ ဧကာယ ကောဋိယာ ဂဟေတွာ အာကမုန္တော နာဂဗလော ထာမသမ္ပန္တော ဧကဝေဂေန တိရံ ပတွာ ကုမာရံ ဥက္ခိပိတွာ တိရေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တေပိ သပ္ပါဒယော ဒိသ္မာ ဥက္ခိပိတွာ အဿမပဒံ နေတွာ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ “ဣမေ ဒုဗ္ဗလတရာ”တိ ပဌမံ သပ္ပါဒီနံ သရီရံ သေဒေတွာ ပစ္ဆာ ရာဇကုမာရဿ သရီရံ သေဒေတွာ တမ္ပိ အရောဂံ ကတွာ အာဟာရံ ဒေန္တောပိ ပဌမံ သပ္ပါဒီနံယေဝ ဒတွာ ပစ္ဆာ တဿ ဖလာဖလာနိ ဥပနာမေသိ။ ရာဇကုမာရော “အယံ ကုဋတာပသော မံ ရာဇကုမာရံ အဂဏေတွာ တိရစ္ဆာနဂတာနံ သမ္မာနံ ကရေတိ”တိ ဗောဓိသတ္တေ အာသာတံ ဗန္ဓိ။

တတော ကတိပါဟစ္စယေန သဗ္ဗေသုပိ တေသု ထာမဗလပ္ပတ္တေသု နဒိယာ
ဩဇေ ပစ္စိန္နေ သပ္ပေါ တာပသံ ဝဋ်တွာ အာဟ “ဘန္တေ တုမေဟိ မယံ
မဟာဥပကာရော ကတော၊ န ခေါ ပနာဟံ ဒလိဒ္ဓေါ၊ အသုကဋ္ဌာနေ မေ
စက္ကာလီသ ဟိရညကောဋိယော နိဒဟိတွာ ဌပိတာ၊ တုမှာကံ ဓနေန ကိစ္စေ
သတိ သဗ္ဗမေတံ ဓနံ တုမှာကံ ဒါတုံ သက္ကောမိ၊ တံ ဌာနံ အာဂန္တာ
‘ဒိဿာ’တိ ပက္ခောသေယျာထာ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ ဥန္တုရောပိ တထေဝ
တာပသံ နိမန္တေတွာ “အသုကဋ္ဌာနေ ဌတွာ ‘ဥန္တုရ’တိ ပက္ခောသေယျာထာ”တိ
ဝတွာ ပက္ကာမိ။ သုဝပေါတကော ပန တာပသံ ဝဋ်တွာ “ဘန္တေ မယံ ဓနံ နတ္ထိ၊
ရတ္တသာလီဟိ ပန ဝေါ အတ္ထေ သတိ အသုကံ နာမ မယံ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ တတ္ထ
ဂန္တာ ‘သုဝါ’တိ ပက္ခောသေယျာထာ၊ အဟံ ဉ္ဈတကာနံ အာရောစေတွာ
အနေကသကဋ္ဌပူရမတ္တာ ရတ္တသာလီယော” အာဟရာပေတွာ ဒါတုံ သက္ကော-
မိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ ဣတရော ပန မိတ္တဒုဒ္ဓိ “ဓမ္မသုဓမ္မတာယ” ကိဉ္စိ အဝတွာ
ဂန္တု အယုတ္တံ၊ ဧဝံ? တံ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတံ မာရေဿာမိ”တိ
စိန္တေတွာ “ဘန္တေ မယံ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတေ အာဂစ္ဆေယျာထာ၊ အဟံ ဝေါ
စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ သော ဂန္တာ န စိရဿေဝ
ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာသိ။

ဗောဓိသတ္တော “ဝိမံသိဿာမိ တာဝ နေ”တိ ပဌမံ သပ္ပဿ သန္တိကံ ဂန္တာ
အဝိဒူရေ ဌတွာ “ဒိဿာ”တိ ပက္ခောသိ၊ သော ဧကဝစနေနေဝ နိက္ခမိတွာ
ဗောဓိသတ္တံ ဝဋ်တွာ “ဘန္တေ ဣမသ္မိ” ဌာနေ စက္ကာလီသ ဟိရညကောဋိယော၊
တာ သဗ္ဗာပိ နိဟရိတွာ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “ဧဝမတ္ထ၊
ဥပ္ပန္နေ ကိစ္စေ ဇာနိဿာမိ”တိ တံ နိဝတ္တေတွာ ဥန္တုရဿ သန္တိကံ ဂန္တာ
သဒ္ဓမကာသိ၊ သောပိ တထေဝ ပဋိပဇ္ဇိ။ ဗောဓိသတ္တော တမ္ပိ နိဝတ္တေတွာ
သုဝဿ သန္တိကံ ဂန္တာ “သုဝါ”တိ ပက္ခောသိ။ သောပိ ဧကဝစနေနေဝ
ရက္ခဂ္ဂတော ဩတရိတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဝဋ်တွာ “ကိ” ဘန္တေ မယံ ဉ္ဈတကာနံ
သန္တိကံ ဂန္တာ ဟိမဝန္တပုဒေသတော တုမှာကံ သယံဇာတသာလီ အာဟရာ-
ပေမိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော “အတ္ထေ သတိ ဇာနိဿာမိ”တိ တမ္ပိ
နိဝတ္တေတွာ “ဣဒါနိ ရာဇာနံ ပရိဂ္ဂဏိဿာမိ”တိ ဂန္တာ ရာဇယျာနေ ဝသိတွာ
ပုနဒိဝသေ အာကပ္ပသမ္ပတ္တိံ ကတွာ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန နဂရံ ပါဝိသိ။ တသ္မိံ
ခဏေ သော မိတ္တဒုဒ္ဓိ ရာဇာ အလင်္ကတဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော မဟန္တေန

၁-အနေကသကဋ္ဌပူရမတ္တေ ရတ္တသာလီယော (သိ)၊ အနေကသတဝါဟပူရဏမတ္တံ ရတ္တသာလီ (က)
၂-ဓမ္မေ သုဓမ္မတာယ (က) ၃-ကိဉ္စိ အဝတွာ ဧဝ (သိ၊ ဣ)

ပရိဝါရေန နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရေတိ။ သော ဗောဓိသတ္တံ ဒူရတောဝ ဒိသ္မာ “အယံ သော ကုဋ္ဌတာပသော မမ သန္တိကေ ဘုဒ္ဓိတွာ ဝသိတုကာမော အာဂတော၊ ယာဝ ပရိသမဇ္ဈေ အတ္တနော မယံ ကတဂုဏံ နပ္ပကာသေတိ၊ တာဝဒေဝဿ သီသံ ဆိန္ဒာပေဿာမီ”တိ ပုရိသေ ဩလောကေသိ။ “ကိ” ကရေမ ဒေဝါ”တိ စ ဝုတ္တေ “သေ ကုဋ္ဌတာပသော မံ ကိဉ္စိ ယာစိတုကာမော အာဂစ္ဆတိ မညေ၊ ဧတဿ ကာဋ္ဌကဏ္ဍိတာပသဿ မံ ပဿိတုံ အဒတွာဝ ဧတံ ဂဟေတွာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဗန္ဓိတွာ စတုက္ကေ စတုက္ကေ ပဟရန္တာ နဂရာ နိက္ခာမေ-တွာ အာဃာတနေ သီသမဿ ဆိန္ဒိတွာ သရီရံ သူလေ ဥတ္တာသေထာ”တိ အာဟ။ တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတွာ ဂန္တာ နိရပရာမံ မဟာသတ္တံ ဗန္ဓိတွာ စတုက္ကေ စတုက္ကေ ပဟရန္တာ အာဃာတနံ နေတုံ အာရဘိံသု။ ဗောဓိ-သတ္တော ပဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာနေ “အဗ္ဗ တာတာ”တိ အကန္တိတွာ နိဗ္ဗိကာရေ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၇၃။ “သစ္စံ ကိရေဝမာဟံသု၊ နရာ ဧကန္တိယာ ဣဓ။

ကဋ္ဌံ နိဗ္ဗဝိတံ^၁ သေယျော၊ န တွေဝေ'ကန္တိယော နရော”တိ။

တတ္ထ သစ္စံ ကိရေဝမာဟံသုတိ အဝိတထမေဝ ကိရ ဧဝံ ဝဒန္တိ။ နရာ ဧကန္တိယာ ဣဓတိ ဣဓေကစ္စေ ပဏ္ဍိတပုရိသာ။ ကဋ္ဌံ နိဗ္ဗဝိတံ သေယျောတိ နဒိယာ ဝုယုမာနံ သုက္ခဒါရုံ နိဗ္ဗဝိတံ ဥတ္တာရေတွာ ထလေ ဌဝိတံ သေယျော သုန္ဓရတရော။ ဧဝံ ဟိ ဝဒမာနာ^၂ တေ ပုရိသာ သစ္စံ ကိရ ဝဒန္တိ။ ကိ"ကာရဏာ? တဉ္စိ ယာဂုဘတ္တာဒိနံ ပစနတ္တာယ၊ သီတာတုရာနံ ဝိသိဗ္ဗနတ္တာယ၊ အညေ-သမ္ပိ စ ပရိဿယာနံ ဟရဏတ္တာယ ဥပကာရံ ဟေတိ။ န တွေဝေ'ကန္တိယော နရောတိ ဧကစ္စော ပန မိတ္တဒုဋ္ဌိ အကတညူ ပါပပုရိသော ဩဃေန ဝုယုမာနော ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဥတ္တာရိတော န တွေဝ သေယျော။ တထာ ဟိ အဟံ ဣမံ ပါပပုရိသံ ဥတ္တာရေတွာ ဣမံ အတ္တနော ဒုက္ခံ အာဟရိန္တိ။ ဧဝံ ပဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာနေ ဣမံ ဂါထမာဟ။

တံ သုတွာ ယေ တတ္ထ ပဏ္ဍိတပုရိသာ၊ တေ အာဟံသု “ကိ” ပန ဘော ပဗ္ဗဇိတ တယာ အမှာကံ ရညော အတ္ထိ ကောစိ ဂုဏော ကတော”တိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ပဝတ္ထိ" အာရောစေတွာ “ဧဝမိမံ မဟောဃတော ဥတ္တာရေန္တော အဟမေဝ အတ္တနော ဒုက္ခံ အကာသိ"၊ ‘န ဝတ မေ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ ကတ'န္တိ အနုဿရိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ”တိ အာဟ။

တံ သုတွာ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏာဒယော နဂရဝါသိနော “သွာယံ ဓိတ္တဒုန္တိ ရာဇာ ဧဝံ ဂုဏသမ္ပန္နဿ အတ္တနော ဇီဝိတဒါယကဿ ဂုဏမတ္တမ္ပိ န ဇာနာတိ၊ တံ နိဿာယ ကုတော အမှာကံ ဝုဓိ၊ ဂဏှထ န”န္တိ ကုပိတာ သမန္တတော ဥဋ္ဌဟိတွာ ဥသုသတ္တိပါသာဏမုဂ္ဂရာဒိပ္ပဟာရေဟိ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဂတမေဝ နံ ဃာတေတွာ ပါဒေ ဂဟေတွာ ကမ္ပိတွာ ပရိခါပိဋ္ဌေ ဆဋ္ဌေတွာ ဗောဓိသတ္တံ အဘိသိဋ္ဌိတွာ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေသုံ။

သော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ပုန ဧကဒိဝသံ သပ္ပါဒယော ပရိဂ္ဂဏိ-
တုကာမော မဟန္တေန ပရိဝါရေန သပ္ပဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တာ “ဒိဃာ”တိ
ပက္ခောသိ၊ သပ္ပေါ အာဂန္တာ ဝဋ္ဌိတွာ “ဣဒံ တေ သာမိ ဓနံ ဂဏှာ”တိ
အာဟ။ ရာဇာ စတ္တာလီသဟိရညကောဋိဓနံ အမစ္စေ ပဋိစ္ဆာပေတွာ ဥန္တုရဿ
သန္တိကံ ဂန္တာ “ဥန္တုရ”တိ ပက္ခောသိ၊ သောပိ အာဂန္တာ ဝဋ္ဌိတွာ
တိသကောဋိဓနံ နိယျာဒေသိ။ ရာဇာ တမ္ပိ အမစ္စေ ပဋိစ္ဆာပေတွာ သုဝဿ
ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တာ “သုဝါ”တိ ပက္ခောသိ။ သောပိ အာဂန္တာ ပါဒေ ဝဋ္ဌိတွာ
“ကိံ သာမိ သာလိံ အာဟရာမီ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “သာလိဟိ အတ္ထေ
သတိ အာဟရိဿသိ၊ ဧဟိ ဂစ္ဆာမာ”တိ သတ္တတိယာ ဟိရညကောဋိဟိ သဋ္ဌိံ
တေ တယောပိ ဇေန ဂါဟာပေတွာ နဂရံ ဂန္တာ ပါသာဒဝရေ မဟာတလံ
အာရုယ ဓနံ သင်္ဂေါပေတွာ သပ္ပဿ ဝသနတ္ထာယ သုဝဏ္ဏနာဋိံ၊ ဥန္တုရဿ
ဖလိကဂုဟံ၊ သုဝဿ သုဝဏ္ဏပဉ္စရံ ကာရာပေတွာ သပ္ပဿ စ သုဝဿ စ
ဘောဇနတ္ထာယ ဒေဝသိကံ ကဉ္စနတနုကေ မဓုလာဇေ၊ ဥန္တုရဿ ဂန္ဓသာလိ-
တဏှုလေ ဒါပေသိ၊ ဒါနာဒိနိ စ ပုညာနိ ကရေတိ။ ဧဝံ တေ စတ္တာရေပိ
ဇနာ ယာဝဇီဝံ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ဝိဟရိတွာ ဇီဝိတက္ခယေ ယထာကမ္မံ
အဂမံသု။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ မယံ ဝဇာယ ပရိသက္ကတိ၊
ပုဗ္ဗေပိ ပရိသက္ကိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ
သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါဒုဋ္ဌရာဇာ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊
သပ္ပေါ သာရိပုတ္တော၊ ဥန္တုရေ မောဂ္ဂလ္လာနော၊ သုဝေါ အာနန္ဒော၊ ပစ္ဆာ
ရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဓမ္မရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သစ္စင်္ကရဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ရုက္ခဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၇၄)

သာရု သမ္ပဟုလာ ဉာတိတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥဒက-
 ကလဟေ အတ္တနော ဉာတကာနံ မဟာဝိနာသံ ပစ္စုပ္ပိတံ ဥတု အာကာသေန
 ဂန္တော ရောဟိဏီနဒိယာ ဥပရိ ပလ္လင်္ကေန နိသိဒိတု နိလရံသိံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ
 ဉာတကေ သံဝေဇေတွာ အာကာသာ ဩရုယ နဒီတိရေ နိသိန္တော တံ
 ကလဟံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရော ပန ဣဏာ-
 လဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန သတ္ထာ ဉာတကေ အာမန္တေတွာ
 “မဟာရာဇာ တုမေ ဉာတကာ၊ ဉာတကေဟိ နာမ သမဂ္ဂေဟိ သမ္မောဒမာနေဟိ
 ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ဉာတကာနဉ္စိ သာမဂ္ဂိယာ သတိ ပစ္စာမိတ္တာ ဩကာသံ န
 လဘန္တိ၊ တိဋ္ဌန္တ၊ တာဝ မနုဿဘူတာ၊ အစေတနာနံ ရုက္ခာနဉ္စိ သာမဂ္ဂိံ လဒ္ဓိံ
 ဝဇ္ဇတိ။ အတိတသ္မိဉ္စိ ဟိမဝန္တပုဒေသေ မဟာဝါတော သာလဝနံ ပဟရိ၊ တဿ
 ပန သာလဝနဿ အညမညံ ရုက္ခဂစ္ဆရမ္ပလတာဟိ သမ္ပန္နတ္တာ၊^၂ ကေရုက္ခမ္ပိ
 ပါတေတုံ အသက္ကောန္တော မတ္တကမတ္တကေနေဝ အဂမာသိ။ ဧကံ ပန အင်္ဂဏေ
 ဌိတံ သာခါဝိဋ္ဌပသမ္ပန္နမ္ပိ မဟာရုက္ခံ အညေဟိ ရုက္ခေဟိ အသမ္ပန္နတ္တာ ဥမ္မူ-
 လေတွာ ဘူမိယံ ပါတေသိ၊ ဣမိနာ ကာရဏေန တုမေဟိပံ သမဂ္ဂေဟိ
 သမ္မောဒမာနေဟိ ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ
 အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ပဌမံ ဥပ္ပန္နော
 ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ စဝိ၊ သက္ကော အညံ ဝေဿဝဏံ ဌပေသိ။ ဧတသ္မိံ
 ဝေဿဝဏေ ပရိဝတ္တေ ပစ္ဆာ နိဗ္ဗတ္တဝေဿဝဏော “ရုက္ခဂစ္ဆရမ္ပလတာနံ
 အတ္တနော အတ္တနော ရုက္ခနဌာနေ ဝိမာနံ ဂဏှန္တူ”တိ သာသနံ ပေသေသိ။
 တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပုဒေသေ ဧကသ္မိံ သာလဝနေ ရုက္ခဒေဝတာ
 ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော ဉာတကေ အာဟ “တုမေ ဝိမာနာနိ ဂဏှန္တော အင်္ဂဏေ
 ဌိတရုက္ခေသု မာ ဂဏှထ၊ ဣမသ္မိံ ပန သာလဝနေ မယာ ဂဟိတဝိမာနံ ပရိဝါ-
 ရေတွာ ဌိတဝိမာနာနိ ဂဏှထာ”တိ။ တတ္ထ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနကရာ
 ပဏ္ဍိတဒေဝတာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝိမာနံ ပရိဝါရေတွာ ဌိတဝိမာနာနိ ဂဏှိံသု။
 အပဏ္ဍိတာ ပန ဒေဝတာ “ကိံ အမှာကံ အတ္တော အရညဝိမာနေဟိ၊ မယံ
 မနုဿပထေ ဂါမနိဂမရာဇောနိဒ္ဒါရေသု ဝိမာနာနိ ဂဏှိံသာမ။ ဂါမာဒယော
 ဟိ ဥပနိဿာယ ဝသမာနာ ဒေဝတာ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ”တိ
 မနုဿပထေ အင်္ဂဏဌာနေ နိဗ္ဗတ္တမဟာရုက္ခေသု ဝိမာနာနိ ဂဏှိံသု။

အထေကသ္မိံ ဒိဝသေ မဟတိ ဝါတဝုဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဈိ၊ ဝါတဿ အတိဗလဝတာယံ^၁
ဒဠ္ဋမူလာ ဝနဇေဠကရုက္ခာပိ သံဘဂ္ဂသာခါဝိဋ္ဌပါ သမူလာ နိပတိံ^၂သု။ တံ ပန
အညမညံ သမ္ပန္နနေန ဌိတံ သာလဝနံ ပတွာ ဣတော စိတော စ ပဟရန္တော
ဧကရုက္ခမ္ပိ ပါတေတုံ နာသက္ခိ။ ဘဂ္ဂဝိမာနာ ဒေဝတာ နိပ္ပဋိသရဏာ ဒါရဏေ
ဟတ္ထေသု ဂဟေတွာ ဟိမဝန္တံ ဂန္တော အတ္တနော ပဝတ္တိံ^၃ သာလဝနဒေဝတာနံ
ကထယိံသု၊ တာ တာသံ ဧဝံ အာဂတဘာဝံ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသုံ။
ဗောဓိသတ္တော “ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ နိပ္ပစ္စယဌာနံ ဂတာ နာမ
ဧဝရူပါဝ ဟောန္တိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၇၄။ “သာဓု သမ္ပဟုလာ ဉှတိ၊ အပိ ရုက္ခာ အရညဇာ။
ဝါတော ဝဟတိ ဧကဋ္ဌံ၊ မြဟန္တမ္ပိ ဝနပ္ပတိ”န္တိ။

တတ္ထ သမ္ပဟုလာ ဉှတိတိ စတ္တာရော ဥပါဒါယ တတုတ္တရိ သတသဟဿမ္ပိ
သမ္ပဟုလာ နာမ၊ ဧဝံ သမ္ပဟုလာ အညမညံ နိဿာယ ဝသန္တော ဉှတကာ။
သာဓုတိ သောဘနာ ပသတ္တာ၊ ပရေဟိ အပ္ပဓိသိယာတိ အတ္တော။ အပိ ရုက္ခာ
အရညဇာတိ တိဋ္ဌန္တ၊ မနဿဘူတာ၊ အရညေ ဇာတရုက္ခာပိ သမ္ပဟုလာ
အညမညပတ္ထန္တေန ဌိတာ သာဓုယေဝ။ ရုက္ခာနမ္ပိ ဟိ သပစ္စယဘာဝေါ
လဒ္ဓါ ဝနုတိ။ ဝါတော ဝဟတိ ဧကဋ္ဌန္တိ ပုရတ္ထိမာဒိဘေဒေါ ဝါတော
ဝါယန္တော အင်္ဂဏဌာနေ ဌိတံ ဧကဋ္ဌံ ဧကကမေဝ ဌိတံ မြဟန္တမ္ပိ ဝနပ္ပတိ^၂
သာခါဝိဋ္ဌပသမ္ပန္နံ မဟာရုက္ခမ္ပိ ဝဟတိ၊ ဥဗ္ဗုလေတွာ ပါတေတိတိ အတ္တော။
ဗောဓိသတ္တော ဣမံ ကာရဏံ ကထေတွာ အာယုက္ခယေ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာပိ “ဧဝံ မဟာရာဇာ ဉှတကာနံ တာဝ သာမဂ္ဂိယေဝ လဒ္ဓါ ဝနုတိ၊
သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ပိယသံဝါသမေဝ ဝသထာ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ
အာဟရိတွာ အနုသန္တိ^၃ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဒေဝတာ
ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟေသုံ၊ ပဏ္ဍိတဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ရုက္ခဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-မစ္ဆဇာတကဝဏ္ဏနာ (၇၅)

အဘိတ္တနယ ပဇ္ဇန္တာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အတ္တနာ ဝဿာပိတဝဿံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ကေသိံ ကိရ သမယေ ကောသလရဋ္ဌေ ဒေဝေါ န ဝဿိ၊ သဿာနိ မိလာယန္တိ၊ တေသု တေသု ဌာနေသု တဋ္ဌာက- ပေါက္ခရဏိသရာနိ သုဿန္တိ။ ဇေတဝနဒွါရကောဋ္ဌကသမိပေ ဇေတဝနပေါက္ခရ- ဏိယာပိ ဥဒကံ ဆိဇ္ဇိ။ ကလလဂဟနံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇေ မစ္ဆကစ္ဆပေ ကာက- ကုလလာဒယော ကဏယဂ္ဂသဒိသေဟိ တုဏ္ဏေဟိ ကောဋေတွာ နိဟရိတွာ နိဟရိတွာ ဝိပ္ပန္နမာနေ ခါဒန္တိ။

သတ္တာ မစ္ဆကစ္ဆပါနံ တံ ဗျသနံ ဒိသွာ မဟာကရုဏာယ ဥဿာဟိတ- ဟဒယော “အဇ္ဇေ မယာ ဒေဝံ ဝဿာပေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ပဘာတာယ ရတ္တိယာ သရီရပဋိဇ္ဇဂ္ဂနံ ကတွာ ဘိက္ခာစာရဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိ- ရတော ဗုဒ္ဓလိလာယ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတ- ပဋိက္ကန္တော သာဝတ္ထိတော ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တော ဇေတဝနပေါက္ခရဏိယာ သော- ပါနေ ဌတွာ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာမန္တေသိ “အာနန္ဒ ဥဒကသာဋ္ဌိကံ အာဟရ၊ ဇေတဝနပေါက္ခရဏိယံ နှာယိဿာမိ”တိ။ နန ဘန္တေ ဇေတဝနပေါက္ခရဏိယံ ဥဒကံ ဆိန္တိ၊ ကလလမတ္တမေဝ အဝသိဋ္ဌန္တိ။ အာနန္ဒ ဗုဒ္ဓဗလံ နာမ မဟန္တိ၊ အာဟရ တံ ဥဒကသာဋ္ဌိကန္တိ။ ထေရော အာဟရိတွာ အဒါသိ။ သတ္တာ ဧကေနန္တေန ဥဒကသာဋ္ဌိကံ နိဝါသေတွာ ဧကေနန္တေန သရီရံ ပါရုပိတွာ “ဇေတဝနပေါက္ခရဏိယံ နှာယိဿာမိ”တိ သောပါနေ အဋ္ဌာသိ။ တဒ်ဏ- ညေဝ သက္ကဿ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒသေသိ။ သော “ကိံ န ခေါ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဥတွာ ဝဿဝလာဟက- ဒေဝရာဇာနံ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ သတ္တာ ‘ဇေတဝနပေါက္ခရဏိယံ နှာယိဿာမိ’တိ ဓုရသောပါနေ ဌိတော၊ ခိပ္ပံ သကလကောသလရဋ္ဌံ ကေမေဃံ ကတွာ ဝဿာပေဟိ”တိ။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋိစ္ဆိတွာ ဧကံ ဝလာဟကံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ မေဃဂိတံ ဂါယန္တော ပါစိနလောကဓာတု- အဘိမုခေါ ပက္ခန္တိ။ ပါစိနဒိသာဘာဂေ ခလမဏ္ဍလမတ္တံ ဧကံ မေဃပဋုလံ ဥဋ္ဌာယ သတပဋုလံ သဟဿပဋုလံ ဟုတွာ အဘိတ္တနန္တံ ဝိဇ္ဇုလတာ နိစ္ဆာရေန္တံ အဓောမုခံ ဌပိတဥဒကကုမ္ဘာကာရေန ဝဿမာနံ သကလ- ကောသလရဋ္ဌံ မဟောသေန ဝိယ အဇ္ဈောတ္တရိ။ ဒေဝေါ အတ္ထိန္ဒဓာရံ ဝဿန္တော

မုဟုတ္တေနော ဇေတဝနပေါက္ခရဏိံ ပူရေသိ၊ ဓုရသောပါနံ အာဟစ္စ ဥဒကံ အဋ္ဌာသိ။

သတ္တာ ပေါက္ခရဏိယံ နှာယိတွာ သုရတ္တဒုပဉ္စံ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ သုဂတမဟာစီဝရံ ဧကံသံ ကတွာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ဂန္ဓာ ဂန္ဓကုဋ်-
ပရိဝေဏေ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိတွာ ဘိက္ခုသံဃေန ဝတ္တေ ဒဿိတေ
ဥဋ္ဌာယ မဏိသောပါနဖလကေ ဌတွာ ဘိက္ခုသံဃဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ ဥယျော-
ဇေတွာ သုရဘိဂန္ဓကုဋ် ပဝိသိတွာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေတွာ
သာယနသမယေ ဓမ္မသဘာယံ သန္ဓိပတိတာနံ ဘိက္ခုနံ “ပဿထာဝုသော
ဒသဗလဿ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယသမ္ပတ္တိံ၊ ဝိဝိသေသေသု မိလာယန္တေသု
နာနာဇလာသယေသု သုဿန္တေသု မစ္ဆကစ္ဆပေသု မဟာဒုက္ခံ ပါပုဏန္တေသု
ကာရညံ ပဋိစ္စ ‘မဟာဇနံ ဒုက္ခာ မောစေဿာမီ’တိ ဥဒကသာဋ်ကံ နိဝါ-
သေတွာ ဇေတဝနပေါက္ခရဏိယာ ဓုရသောပါနေ ဌတွာ မုဟုတ္တေန သကလ-
ကောသလရဋ္ဌံ မဟောဃေန ဩဝိလာပေန္တော ဝိယ ဒေဝံ ဝဿာပေတွာ
မဟာဇနံ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခတော မောစေတွာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌော”တိ
ကထာယ ဝတ္တမာနာယ ဂန္ဓကုဋ်တော နိက္ခမိတွာ ဓမ္မသဘံ အာဂန္ဓာ
“ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ
နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဣဒါနေဝ မဟာဇနေ
ကိလမန္တေ ဒေဝံ ဝဿာပေတိ၊ ပုဗ္ဗေ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ
မစ္ဆရာဇကာလေဝိ ဝဿာပေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဣမသ္မိံယေဝ ကောသလရဋ္ဌေ ဣမိဿာ သာဝတ္ထိယာ ဣမသ္မိံ-
ယေဝ ဇေတဝနပေါက္ခရဏိဋ္ဌာနေ ကော ဝလ္လိဂဟနပရိက္ခိတ္တာ ကန္တရာ
အဟောသိ။ တဒါဗောဓိသတ္တော မစ္ဆယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ မစ္ဆဂဏပရိဝုတော
တတ္ထ ပဋိဝသတိ။ ယထာ ပန ဣဒါနိ၊ ဧဝမေဝ တဒါပိ တသ္မိံ ရဋ္ဌေ ဒေဝေါ
န ဝဿိ၊ မနုဿာနံ သဿာနိ မိလာယိံသု၊ ဝါပိတဋ္ဌာကကန္တရာဒီသု ဥဒကံ
ဆိဋ္ဌိ၊ မစ္ဆကစ္ဆပါ ကလလဂဟနံ ပဝိသိံသု။ ဣမိဿာပိ ကန္တရာယ မစ္ဆကစ္ဆပါ
ကလလဂဟနံ ပဝိသိတွာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ နိလိယိံသု။ ကာကာဒယော
တုဏ္ဏေန ကောဇေတွာ နိဟရိတွာ ခါဒိံသု။

ဗောဓိသတ္တော ဉာတိသံဃဿ တံ ဗျသနံ ဒိသ္မာ “ဣမံ တေသံ ဒုက္ခံ
ဌပေတွာ မံ အညော မောစေတုံ သမတ္တော နာမ နတ္ထိ၊ သစ္စကိရိယံ ကတွာ

ဒေဝံ ဝဿာပေတွာ ဉ္ဇတကေ မရဏဒုက္ခာ မောစေဿာမီ”တိ ကာဠဝဏ္ဏံ ကဒ္ဒမံ ဒွိဓာ ဝိယူဟိတွာ နိက္ခမိတွာ အဉ္စနရက္ခဿာရသဋ္ဌိကဝဏ္ဏော မဟာမဇ္ဈော သုခောတလောဟိတင်္ဂမဏိဂုဠသဒိဿာနိ အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ အာကာသံ ဥလ္လောကေတွာ ပဇ္ဇန္တဒေဝရာဇဿ သဒ္ဓိံ ဒတွာ “ဘော ပဇ္ဇန္တ အဟံ ဉ္ဇတကေ နိဿာယ ဒုက္ခိတော၊ တံ မယိ သီလဝန္တေ ကိလမန္တေ ကဿာ ဒေဝံ န ဝဿာပေသိ၊ မယာ သမာနဇာတိကာနံ ခါဒနဌာနေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တဏှုလပ္ပမာဏမ္ပိ မစ္ဆံ အာဒိံ ကတွာ ခါဒိတပုဗ္ဗော နာမ နတ္ထိ၊ အညောပိ မေ ပါဏော ဇီဝိတာ န ဝေါရောပိတပုဗ္ဗော၊ ဣမိနာ သဇ္ဇေန ဒေဝံ ဝဿာပေတွာ ဉ္ဇတိသံဃံ မေ ဒုက္ခာ မောစေဟိ”တိ ဝတွာ ပရိစာရကစေဋ္ဌကံ အာဏာပေန္တော ဝိယ ပဇ္ဇန္တဒေဝရာဇာနံ အာလပန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၇၅။ “အဘိတ္ထနယ ပဇ္ဇန္တ၊ နိဓိံ ကာကဿ နာသယ။

ကာကံ သောကာယ ရန္တေဟိ၊ မဉ္ဇ သောကာ ပမောစယာ”တိ။

တတ္ထ အဘိတ္ထနယ ပဇ္ဇန္တာတိ ပဇ္ဇန္တော ဂုစ္စတိ မေဃော၊ အယံ ပန မေဃဝသေန လဗ္ဗနာမံ ဝဿဝလာဟကဒေဝရာဇာနံ အာလပတိ။ အယံ ကိရဿ အဓိပ္ပါယော—ဒေဝေါ နာမ အနဘိတ္ထနန္တော ဝိဇ္ဇုလတာ အနိစ္ဆာရေန္တော ဝဿန္တောပိ န သောဘတိ၊ တဿာ တံ အဘိတ္ထနန္တော ဝိဇ္ဇုလတာ နိစ္ဆာရေန္တော ဝဿာပေဟိတိ။ နိဓိံ ကာကဿ နာသယာတိ ကာကာ ကလလံ ပဝိသိတွာ ဌိတေ မဇ္ဈေ တုဏှေန ကောဠေတွာ နိဟရိတွာ ခါဒန္တိ၊ တဿာ တေသံ အန္တောကလလေ မဇ္ဈာ “နိဓိံ”တိ ဂုစ္စန္တိ၊ တံ ကာကသံဃဿ နိဓိံ ဒေဝံ ဝဿာပေန္တော ဥဒကေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ နာသေဟိတိ။ ကာကံ သောကာယ ရန္တေဟိတိ ကာကသံဃော ဣမိဿာ ကန္တရာယ ဥဒကေန ပုဏ္ဏာယ မဇ္ဈေ အလဘမာနော သောစိဿတိ၊ တံ ကာကဂဏံ တံ ဣမံ ကန္တရံ ပူရေန္တော သောကာယ ရန္တေဟိ၊ သောကဿတ္တာယ မဇ္ဈဿ အဿာသတ္တာယ ဒေဝံ ဝဿာပေဟိ။ ယထာ အန္တောနိဇ္ဈာနလက္ခဏံ သောကံ ပါပုဏာတိ၊ ဧဝံ ကရေဟိတိ အတ္ထော၊ မဉ္ဇ သောကာ ပမောစယာတိ ဧတ္ထ စ-ကာရော သမ္ပိဏှနတ္ထော၊ မဉ္ဇ မမ ဉ္ဇတကေ စ သဗ္ဗေဝ ဣမမှာ မရဏသောကာ မောစေဟိတိ။

၁-သောကဿတ္တာယ ပါပယ (သီ)၊ သောကဿတ္တာယ မဇ္ဈဿ အဿာသတ္တာယ (သျှာ)

ခု ၄-၄၁၅-စရိယာပိဋကေ မဇ္ဈရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာယပိ သဒ္ဓိံ သံသန္တေတဗ္ဗံ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ပရိစာရကစေဋ္ဌကံ အာဏာပေန္တော ဝိယ ပဇ္ဇန္တံ အာလပိတွာ သကလကောသလရဋ္ဌေ မဟာဝဿံ ဝဿာပေတွာ မဟာဇနံ မရဏဒုက္ခာ မောစေတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဣဒါနေဝ ဒေဝံ ဝဿာပေတိ၊ ပုဗ္ဗေ မစ္ဆယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တောပိ ဝဿာပေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မစ္ဆ-ဂဏာ ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟေသုံ၊ ပဇ္ဇန္တဒေဝရာဇာ အာနန္ဒော၊ မစ္ဆရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မစ္ဆဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-အသင်္ကိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၇၆)

အသင်္ကိယောဒိ ဂါမဒ္ဒိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ သာဝတ္ထိဝါသီ ဥပါသကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ကိရ သောတာပန္တော အရိယသာဝကော ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဧကေန သကဋသတ္တဝါဟေန သဒ္ဓိံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ ဧကသ္မိံ အရညဋ္ဌာနေ သကဋာနိ မောစေတွာ ခန္ဓာဝါရ-ဗန္ဓေ ကတေ သတ္တဝါဟဿ အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ စက်မတိ။ အထတ္တနော ကာလံ သလ္လက္ခေတွာ ပဉ္စသတာ စောရာ “ခန္ဓာဝါရံ ဝိလုမ္ဗိဿာ-မာ”တိ ဓနုမုဂ္ဂရာဒိဟတ္တာ တံ ဌာနံ ပရိဝါရယိံသု။ ဥပါသကောပိ စက်မတိ-ယေဝ။ စောရာ နံ ဒိသ္မာ “အဒ္ဓါ ဧသ ခန္ဓာဝါရရက္ခကော ဘဝိဿတိ၊ ဣမဿ နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တကာလေ ဝိလုမ္ဗိဿာမာ”တိ အဇ္ဈောတ္တရိတုံ အသက္ကောန္တာ တတ္ထ တတ္ထေဝ အဋ္ဌံသု။ သောပိ ဥပါသကော ပဌမယာမေပိ မဇ္ဈိမယာမေပိ ပစ္ဆိမ-ယာမေပိ စက်မန္တောယေဝ အဋ္ဌာသိ။ ပစ္စုသကာလေ ဇာတေ စောရာ ဩကာသံ အလဘန္တာ ဂဟိတေ ပါသာဏမုဂ္ဂရာဒယော ဆဋေတွာ ပလာယိံသု။

ဥပါသကောပိ အတ္တနော ကမ္ပံ နိဋ္ဌာပေတွာ ပုန သာဝတ္ထိံ အာဂန္တာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ အတ္တာနံ ရက္ခမာနာ ပရရက္ခကာ၂ ဟောန္တိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဥပါသက အတ္တာနံ ရက္ခန္တော ပရမ္ပိ ရက္ခတိ၊ ပရံ ရက္ခန္တော အတ္တာနမ္ပိ ရက္ခတိတိ။ သော “ယာဝ သုဘာသိတဉ္စိဒံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ၊ အဟံ

ဧကေန သတ္တဝါဟေန သဒ္ဓိံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နော ရုက္ခမူလေ စက်မန္တော ‘မံ ရက္ခိဿာမီ’တိ သကလသတ္တံ ရက္ခိ”န္တိ အာဟ။ သတ္တာ “ဥပါသက ပုဗ္ဗေပိ ပဏ္ဍိတာ အတ္တာနံ ရက္ခန္တံ ပရံ ရက္ခိ”သု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကာမေသု အာဒိနဝံ ဒိသ္မာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တေ ဝသန္တော လောဏမ္ဘိလသေဝနတ္ထာယ ဇနပဒံ အာဂန္တော ဇနပဒစာရိကံ စရန္တော ဧကေန သတ္တဝါဟေန သဒ္ဓိံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ ဧကသ္မိံ အရညဋ္ဌာနေ သတ္တေ နိဝိဋ္ဌေ သတ္တတော အဝိဒ္ဓုရေ ဈာနသုခေန ဝီတိနာ-မေန္တော အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ စက်မန္တော အဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ ပဉ္စသတာ စောရာ “သာယမာသဘတ္တဿ ဘုတ္တကာလေ တံ သကဋ္ဌသတ္တံ ဝိလုမ္ဗိဿာ-မာ”တိ အာဂန္တော ပရိဝါရယိ”သု။ တေ တံ တာပသံ ဒိသ္မာ “သစေ အယံ အမှေ ပဿိဿတိ၊ သတ္တဝါသိကာနံ အာရောစေဿတိ၊ ဧတဿ နိဒ္ဒုပဂတဝေလဿ ဝိလုမ္ဗိဿာမာ”တိ တတ္ထေဝ အဋ္ဌသု။ တာပသော သကလမ္ဘိ ရတ္ထိံ စက်မိ-ယေဝ။ စောရာ ဩကာသံ အလဘိတွာ ဂဟိတဂဟိတေ မုဂ္ဂရပါသာဏေ ဆဋ္ဌေတွာ သကဋ္ဌသတ္တဝါသိနံ သဒ္ဓိံ ဒတွာ “ဘောန္တော သတ္တဝါသိနော သစေ ဒေ ရုက္ခမူလေ စက်မနကတာပသော အဇ္ဇ နာဘဝိဿ၊ သဗ္ဗေ မဟာဝိလောပံ” ပတ္တာ အဘဝိဿထ၊ သွေ တာပသဿ မဟာသက္ကာရံ ကရေယျာထာ”တိ ဝတွာ ပက္ကမိ”သု။

တေ ပဘာတာယ ရတ္ထိယာ စောရေဟိ ဆဒ္ဓိတေ မုဂ္ဂရပါသာဏာ-ဒယော ဒိသ္မာ ဘိတာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တော ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ ဒိဋ္ဌာ ဝေါ စောရာ”တိ ပုစ္ဆိ”သု။ အာမာဝုသော ဒိဋ္ဌာတိ။ ဘန္တေ ဧတ္တကေဝေါ စောရေဒိသ္မာ ဘယံ ဝါ သာရဇ္ဇံ ဝါ န ဥပ္ပဇ္ဇိတိ။ ဗောဓိသတ္တော “အာဝုသော စောရေ ဒိသ္မာ ဘယံ နာမ သဓနဿ ဟောတိ၊ အဟံ ပန နိဒ္ဓနော၊ သွာဟံ ကိံ ဘာယိဿာမိ။ မယံ ဟိ ဂါမေပိ အရညေပိ ဝသန္တဿ ဘယံ ဝါ သာရဇ္ဇံ ဝါ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ တေသံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထ-မာဟ—

၇၆။ “အသင်္ကိယောမိ ဂါမမိ၊ အရညေ နတ္ထိ မေ ဘယံ။
ဥဇုမဂ္ဂံ သမာရဋ္ဌော၊ မေတ္တာယ ကရုဏာယ စာ”တိ။

တတ္ထ အသင်္ကိယောဒိ ဂါမဒ္ဒိတိ သင်္ကာယ နိယုတ္တော ပတိဋ္ဌိတောတိ သင်္ကိယော၊ န သင်္ကိယော အသင်္ကိယော။ အဟံ ဂါမေ ဝသန္တောပိ သင်္ကာယ အပ္ပတိဋ္ဌိတတ္တာ အသင်္ကိယော နိဗ္ဗယော နိရာသင်္ကောတိ ဒီပေတိ။ အရဉ္စေတိ ဂါမဂါမုပစာရဝိနိမုတ္တေ ဌာနေ။ ဥဇုမဂ္ဂံ သမာရုဋ္ဌော၊ မေတ္တာယ ကရုဏာယ စာတိ အဟံ တိကစတုက္ကဇ္ဈာနိကာဟိ မေတ္တာကရုဏာဟိ ကာယဝင်္ကာဒိဝိရဟိတံ ဥဇုံ မြဟ္မလောကဂါမိမဂ္ဂံ အာရုဋ္ဌောတိ ဝဒေတိ။ အထ ဝါ ပရိသုဒ္ဓသီလတာယ ကာယဝစီမနောဝင်္ကာဒိရဟိတံ ဥဇုံ ဒေဝလောကမဂ္ဂံ အာရုဋ္ဌောဒ္ဓိတိ ဒေသေတွာ တတော ဥတ္တရိ မေတ္တာယ ကရုဏာယ စ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ ဥဇုံ မြဟ္မလောကမဂ္ဂမ္ပိ အာရုဋ္ဌောဒ္ဓိတိပိ ဒေသေတိ။ အပရိဟိနဇ္ဈာနဿ ဟိ ဧကန္တေန မြဟ္မလောကပရာယဏတ္တာ မေတ္တာကရုဏာဒယော ဥဇုမဂ္ဂါ နာမ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣမာယ ဂါထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တုဋ္ဌစိတ္တေဟိ တေဟိ မနုဿေဟိ သက္ကတော ပူဇိတော ယာဝဇိဝံ စတ္တာရော မြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ မြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္ဓိံ သဋ္ဌေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သတ္ထဝါသိနော ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟေသုံ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အသင်္ကိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-မဟာသုပိနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၇၇)

လာဗူနိ သီဒန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သောဠသ မဟာသုပိနေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသံ ကိရ ကောသလမဟာရာဇာ ရတ္ထိံ နိဒ္ဒူပဂတော ပစ္ဆိမယာမေ သောဠသ မဟာသုပိနေ ဒိသ္မာ ဘိတတသိတော ပဗုဇ္ဈိတွာ “ဣမေသံ သုပိနာနံ ဒိဋ္ဌတ္တာ ကိံ န ခေါ မေ ဘဝိဿတိ”တိ မရုဏဘယတဇ္ဇိတော သယနပိဋ္ဌေ နိသိန္နကောဝ ရတ္ထိံ ဝိတိနာမေသိ။

အထ နံ ပဘာတာယ ရတ္ထိယာ မြာဟ္မဏပုရောဟိတာ ဥပသင်္ကမိတွာ “သုခံ သယိတ္ထ မဟာရာဇာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ ကုတော မေ အာစရိယာ သုခံ၊ အဇ္ဇာဟံ ပစ္စုသသမယေ သောဠသ မဟာသုပိနေ ပဿိံ၊ သောမ္ပိ တေသံ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ ဘယပ္ပတ္တောတိ။ “ဝဒေထ မဟာရာဇ၊ သုတွာ ဇာနိဿံမာ”တိ

ဝုတ္တေ ဗြာဟ္မဏာနံ ဒိဋ္ဌသုပ္ပိနေ ကထေတွာ “ကိံ န ခေါ မေ ဣမေသံ ဒိဋ္ဌ-
ကာရဏာ ဘဝိဿတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗြာဟ္မဏာ ဟတ္ထေ ဝိရနိံသု။ “ကသ္မာ ဟတ္ထေ
ဝိရနထာ”တိ စ ဝုတ္တေ “ကက္ခဋ္ဌာ မဟာရာဇေ သုပ္ပိနာ”တိ။ ကာ တေသံ နိပ္ပတ္တိ
ဘဝိဿတိတိ။ ရဇ္ဇန္တရာယော ဇီဝိတန္တရာယော ဘောဂန္တရာယောတိ ဣမေသံ
တိဏ္ဍိ အန္တရာယာနံ အညတရေတိ။ သပ္ပုဋ္ဌိကမ္မာ၊ အပ္ပုဋ္ဌိကမ္မာတိ။ ကာမံဇေတေ
သုပ္ပိနာ အတိဖရသတ္တာ အပ္ပုဋ္ဌိကမ္မာ၊ မယံ ပန တေ သပ္ပုဋ္ဌိကမ္မေ ကရိဿာမ၊
ဇေတေ ပဋိက္ခမာပေတုံ အသက္ကောန္တာနံ အမှာကံ လိက္ခိတဘာဝေါ နာမ ကိံ
ကရိဿတိတိ။ ကိံ ပန ကတွာ ပဋိက္ခမာပေဿထာတိ။ သဗ္ဗစတုက္ကေန ယညံ
ယဇိဿာမ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ ဘိတတသိတော “တေန ဟိ အာစရိယာ
မမ ဇီဝိတံ တုမှာကံ ဟတ္ထေ ဟောတု၊ ခိပ္ပံ မေ သောတ္ထိံ ကရေထာ”တိ အာဟ။
ဗြာဟ္မဏာ “ဗဟုံ ဓနံ လဘိဿာမ၊ ဗဟုံ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇံ အာဟရာပေဿာမာ”တိ
ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ “မာ စိန္တယိတ္ထံ” မဟာရာဇာ”တိ ရာဇာနံ သမဿာသေတွာ
ရာဇနိဝေသနာ နိက္ခမိတွာ ဗဟိနဂရေ ယညာဝါဋ္ဌံ ကတွာ ဗဟူ စတုပ္ပဒဂဏေ
ထူဏူပနိတေ ကတွာ ပက္ခိဂဏေ သမာဟရိတွာ “ဣဒဗ္ဗိဒဗ္ဗ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိ”တိ
ပုနပ္ပုဋ္ဌံ သဗ္ဗရန္တိ။

အထ ခေါ မလ္လိကာ ဒေဝီ တံ ကာရဏံ ဥတွာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ
ပုစ္ဆိ “ကိံ န ခေါ မဟာရာဇေ ဗြာဟ္မဏာ ပုနပ္ပုဋ္ဌံ သဗ္ဗရန္တိ”တိ။ သုခိတာ တံ
ဘဒ္ဒေ၊ အမှာကံ ကဏ္ဍမူလေ အာသိဝိသံ စရန္တံ န ဇာနာသိတိ။ ကိံ ဇေတံ
မဟာရာဇာတိ။ မယာ ဧဝရူပါဒုသုပ္ပိနာ ဒိဋ္ဌာ၊ ဗြာဟ္မဏာ “တိဏ္ဍိ အန္တရာယာနံ
အညတရေ ပညာယတိ”တိ ဝတွာ “တေသံ ပဋိဃာတာယ ယညံ ယဇိဿာ-
မာ”တိ၊ ဝတွာ ပုနပ္ပုဋ္ဌံ သဗ္ဗရန္တိတိ။ ကိံ ပန တေ မဟာရာဇေ သဒေဝကေ
လောကေ အဂ္ဂဗြာဟ္မဏော သုပ္ပိနပဋိကမ္မံ ပုစ္ဆိတောတိ။ ကတရေ ပနေသ
ဘဒ္ဒေ သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂဗြာဟ္မဏောတိ။ သဒေဝကေ လောကေ
အဂ္ဂပုဂ္ဂလံ သဗ္ဗညံ ဝိသုဒ္ဓိံ နိက္ခိလေသံ မဟာဗြာဟ္မဏံ န ဇာနာသိ။ သော
ဟိ ဘဂဝါ သုပ္ပိနန္တရံ ဇာနေယျ၊ ဂစ္ဆ တံ ပုစ္ဆ တံ မဟာရာဇာတိ။ “သာဓု
ဒေဝီ”တိ ရာဇာ ဝိဟာရံ ဂန္တော သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ နိသိဒိ။

သတ္တာ မဓုရဿရံ နိစ္ဆာရေတွာ “ကိံ န ခေါ မဟာရာဇေ အတိပ္ပဂေါဝ
အာဂတောသိ”တိ အာဟ။ အဟံ ဘန္တေ ပစ္စုသသမယေ သောဋ္ဌသ မဟာ-
သုပ္ပိနေ ဒိသ္မာ ဘိတော ဗြာဟ္မဏာနံ အာရေစေသိ၊ ဗြာဟ္မဏာ “ကက္ခဋ္ဌာ

မဟာရာဇ သုပိနာ၊ ဧတေသံ ပဋိသာတတ္ထာယ သဗ္ဗစတုက္ကေန ယညံ ယဇိ-
ဿာမာ”တိ ယညံ သဇ္ဇန္တိ၊ ဗဟူ ပါဏာ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ၊ တုမေ စ
သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလာ၊ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် ဥပါဒါယ နတ္ထိ
သော ဥေယျဓမ္မော၊ ယော ဝေါ ဉာဏမုခေ အာပါယံ နာဂစ္ဆတိ။ ဧတေသံ
မေ သုပိနာနံ နိပ္ပတ္တိံ ကထေထ ဘဂဝါတိ။ ဧဝမေတံ မဟာရာဇ၊ သဒေဝကေ
လောကေ မံ ဌပေတွာ အညော ဧတေသံ သုပိနာနံ အန္တရံ ဝါ နိပ္ပတ္တိံ ဝါ
ဇာနိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ၊ အဟံ တေ ကထေဿာမိ၊ အပိစ ခေါ တံ
ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌနိယာမေနေဝ သုပိနေ ကထေဟိတိ။ “သာဓု ဘန္တေ”တိ ရာဇာ ဒိဋ္ဌ-
နိယာမေနေဝ ကထေန္တော” —

“ဥသဘာ ရုက္ခာ ဂါရိယော ဂဝါ စ၊
အဿော ကံသော သိင်္ဂါလီ စ ကုမ္ဘော။
ပေါက္ခရဏီ စ အပါကစန္ဒနံ။
လာမူနိ သီဒန္တိ သိလာ ပ္ပဝန္တိ၊
မဏ္ဍုကိယော ကဏ္ဍသပ္ပေ ဂိလန္တိ။
ကာကံ သုဝဏ္ဏာ ပရိဝါရယန္တိ၊
တဿ ဝကာ ဇဠကာနံ ဘယာ ဟိ”တိ—

ဣမံ မာတိကံ နိက္ခိပိတွာ ကထေသိ။

(၁) အဟံ ဘန္တေ ဧကံ တာဝ သုပိနံ ဧဝံ အဒ္ဓသံ—စတ္တာရော အဉ္စနံဝဏ္ဏာ
ကာဠဥသဘာ “ယုဇ္ဈိဿာမာ”တိ စတူဟိ ဒိသာဟိ ရာဇင်္ဂဏံ အာဂန္တော
“ဥသဘယုဒ္ဓံ ပဿိဿာမာ”တိ မဟာဇနေ သန္တိပတိတေ ယုဇ္ဈနာကာရံ
ဒဿေတွာ နဒိတွာ ဂဇ္ဇိတွာ အယုဇ္ဈိတွာဝ ပဋိက္ကန္တာ။ ဣမံ ပဌမံ သုပိနံ
အဒ္ဓသံ၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။ “မဟာရာဇ ဣမဿ ဝိပါကော နေဝ
တဝှ န မမ ကာလေ ဘဝိဿတိ၊ အနာဂတေ ပန အဓမ္မိကာနံ ကပဏရာဇူနံ
အဓမ္မိကာနဉ္စ မနုဿာနံ ကာလေ လောကေ ဝိပရိဝတ္တမာနေ ကုသလေ
ဩဿန္တေ အကုသလေ ဥဿန္တေ လောကဿ ပရိဟာယနကာလေ ဒေဝေါ န
သမ္မာ ဝဿိဿတိ၊ မေဃပါဒါ ပစ္စိဇ္ဇိဿန္တိ၊ သဿာနိ မိလာယိဿန္တိ၊
ဒုတ္တိက္ခံ ဘဝိဿတိ၊ ဝဿိတုကာမာ ဝိယ စတူဟိ ဒိသာဟိ မေဃာ ဥဠဟိတွာ
ဣတ္ထိကာဟိ အာတပေ ပတ္တဋ္ဌာနံ ဝိဟိအာဒိနံ တေမနဘယေန အန္တောပဝေသိ-
တကာလေ ပုရိသေသု ကုဒ္ဒါလပိဋကဟတ္ထေသု အာဠိဗန္ဓနတ္ထာယ နိက္ခန္တေသု

ဝဿနာကာရံ ဒဿေတွာ ဂဇ္ဇိတွာ ဝိဇ္ဇုလတာ နိစ္ဆာရေတွာ တေ ဥသဘာ
ဝိယ အယုဇ္ဈိတွာ အဝဿိတွာဝ ပလာယိဿန္တိ။ အယမေတဿ ဝိပါကော။
တုယံ ပန တပ္ပစ္စယာ ကောစိ အန္တရာယော နတ္ထိ၊ အနာဂတံ အာရမ္ဘ ဒိဋ္ဌော
သုပ္ပိနော ဧသ၊ ပြာဟ္မဏာ ပန အတ္တနော ဇီဝိတဝုတ္တိံ နိဿာယ ကထယိ-
သု”တိ ဧဝံ သတ္တာ သုပ္ပိနဿ နိပ္ပတ္တိံ ကထေတွာ အာဟ “ဒုတိယံ ကထေဟိ
မဟာရာဇာ”တိ။

(၂) ဒုတိယာဟံ ဘန္တေ ဧဝံ အဒ္ဓသံ—ခုဒ္ဒကာ ရုက္ခာ စေဝ ဂစ္ဆာ စ
ပထဝီံ ဘိန္ဒိတွာ ဝိဒတ္ထိမတ္တမ္ပိ ရတနမတ္တမ္ပိ အနုဂန္ဓာဝံ ပုပ္ဖန္တိ စေဝ ဖလန္တိ
စ။ ဣမံ ဒုတိယံ အဒ္ဓသံ၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။ မဟာရာဇ ဣမဿာပိ
ဝိပါကော လောကဿ ပရိဟာယနကာလေ မနုဿာနံ ပရိတ္တာယုကကာလေ
ဘဝိဿတိ။ အနာဂတသ္မိပ္ပိ သတ္တာ တိဗ္ဗရာဂါ ဘဝိဿန္တိ၊ အသမ္ပတ္တ-
ဝယာဝ ကုမာရိယော ပုရိသန္တရံ ဂန္ဓာ ဥတုနိယော စေဝ ဂပ္ပိနိယော စ
ဟုတွာ ပုတ္တဓိတာဟိ ဝဓိဿန္တိ။ ခုဒ္ဒကရုက္ခာနံ ပုပ္ဖံ ဝိယ ဟိ တာသံ
ဥတုနိဘာဝေါ၊ ဖလံ ဝိယ စ ပုတ္တဓိတရော ဘဝိဿန္တိ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ
တေ ဘယံ နတ္ထိ၊ တတိယံ ကထေဟိ မဟာရာဇာတိ။

(၃) ဂါဝိယော ဘန္တေ တဒဟုဇာတာနံ ဝစ္ဆကာနံ ဒီရံ ပိဝန္တိယော
အဒ္ဓသံ။ အယံ မေ တတိယော သုပ္ပိနော၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။
ဣမဿာပိ ဝိပါကော အနာဂတေ ဧဝ မနုဿာနံ ဇေဋ္ဌာပစာယိကကမ္မဿ
နဋ္ဌကာလေ ဘဝိဿတိ။ အနာဂတသ္မိပ္ပိ သတ္တာ မာတာပိတူသု ဝါ သဿု-
သသုရေသု ဝါ လဇ္ဇိ အနုပဋ္ဌာပေတွာ သယမေဝ ကုဋုမ္ပံ သံဝိဒဟန္တာဝ
ဃာသစ္ဆာဒနမတ္တမ္ပိ မဟလ္လကာနံ ဒါတုကာမာ ဒဿန္တိ၊ အဒါတုကာမာ
န ဒဿန္တိ။ မဟလ္လကာ အနာထာ အသယံဝသီ ဒါရကေ အာရာဓေတွာ
ဇီဝိဿန္တိ တဒဟုဇာတာနံ ဝစ္ဆကာနံ ဒီရံ ပိဝန္တိယော၊ မဟာဂါဝိယော
ဝိယ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊ စတုတ္ထံ ကထေဟိ မဟာရာဇာတိ။

(၄) ဓုရဝါဟေ ဘန္တေ အာရောဟပရိဏာဟသမ္ပန္နေ မဟာဂေါဏေ ယုဂ-
ပရမ္ပရာယ အယောဇေတွာ တရုဏေ ဂေါဒမ္ပေ ဓုရေ ယောဇေန္တေ အဒ္ဓသံ၊
တေ ဓုရံ ဝဟိတုံ အသက္ခောန္တာ ခန္ဓေတွာ အဋ္ဌံသု၊ သကဋ္ဌာနိ နပ္ပဝဋ္ဋိံသု။
အယံ မေ စတုတ္ထော သုပ္ပိနော၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။ ဣမဿာပိ

ဝိပါကော အနာဂတေ ဧဝံ အဓမ္မိကရာဇေနံ ကာလေ ဘဝိဿတိ။ အနာ-
ဂတသ္မိဉ္စိ အဓမ္မိကကပဏရာဇာနော ပဏ္ဍိတာနံ ပဝေဏိကုသလာနံ ကမ္မံ
နိတ္ထရဏသမတ္တာနံ မဟာမတ္တာနံ ယသံ န ဒဿန္တိ၊ ဓမ္မသဘာယံ ဝိနိစ္ဆယ-
ဌာနေဝိ ပဏ္ဍိတေ ဝေါဟာရကုသလေ မဟလ္လကေ အမစ္စေ န ဌပေဿန္တိ၊
တဗ္ဗိပရိတာနံ ပန တရုဏတရုဏာနံ ယသံ ဒဿန္တိ၊ တထာရူပေ ဧဝံ
ဝိနိစ္ဆယဌာနေ ဌပေဿန္တိ၊ တေ ရာဇကမ္ဗာနိ ဧဝံ ယုတ္တာယုတ္တဉ္စ
အဇာနန္တာ နေဝ တံ ယသံ ဥက္ခိပိတုံ သက္ခိဿန္တိ၊ န ရာဇကမ္ဗာနိ နိတ္ထ-
ရိတုံ။ တေ အသက္ကောန္တာ ကမ္မရရံ ဆဋ္ဌေဿန္တိ၊ မဟလ္လကာပိ ပဏ္ဍိတာ-
မစ္စာ ယသံ အလဘန္တာ ကိစ္စာနိ နိတ္ထရိတုံ သမတ္တာပိ “ကိ” အမှာကံ
ဧတေဟိ၊ မယံ ဗာဟိရကာ ဇာတာ၊ အပ္ပန္တရိကာ တရုဏဒါရကာ
ဇာနိဿန္တိ”တိ ဥပ္ပန္နာနိ ကမ္ဗာနိ န ကရိဿန္တိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ တေသံ
ရာဇေနံ ဟာနိယေဝ ဘဝိဿတိ၊ ဓုရံ ဝဟိတုံ အသမတ္တာနံ ဝစ္ဆဒမ္ဗာနံ ဓုရေ
ယောဇိတကာလော ဝိယ၊ ဓုရဝါဟာနဉ္စ မဟာဂေါဏာနံ ယုဂပရမ္ပရာယ
အယောဇိတကာလော ဝိယ ဘဝိဿတိ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊
ပဉ္စမံ ကထေဟိ မဟာရာဇာတိ။

(၅) ဘန္တေ ဧကံ ဥဘတောမုခံ အဿံ အဒ္ဓသံ၊ တဿ ဒွီသု ပဿေသု
ယဝသံ၊ ဒေန္တိ၊ သော ဒွိဟိ မုခေဟိ ခါဒတိ။ အယံ မေ ပဉ္စမော
သုပိနော၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။ ဣမဿာပိ အနာဂတေ အဓမ္မိက-
ရာဇကာလေယေဝ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ။ အနာဂတသ္မိဉ္စိ အဓမ္မိကာ
ဗာလရာဇာနော အဓမ္မိကေ လောလမနုဿေ ဝိနိစ္ဆယေ ဌပေဿန္တိ၊ တေ
ပါပပုညေသု အနာဒရာ ဗာလာ သဘာယံ နိဿိဒိတွာ ဝိနိစ္ဆယံ ဒေန္တာ
ဥဘိန္နမ္ပိ အတ္ထပစ္စတ္ထိကာနံ၊ ဟတ္ထတော လဉ္စ ဂဟေတွာ ခါဒိဿန္တိ အဿော
ဝိယ ဒွိဟိ မုခေဟိ ယဝသံ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊ ဆဋ္ဌံ ကထေဟိ
မဟာရာဇာတိ။

(၆) ဘန္တေ မဟာဇနော သတသဟဿဉ္စနိကံ သုဝဏ္ဏပါတိ၊ သမ္ပဇ္ဇိတွာ၊
“ဣဓ ပဿာဝံ ကရောဟိ”တိ ဧကဿ ဇေသိင်္ဂါလဿ ဥပနာမေသိ၊ တံ တတ္ထ
ပဿာဝံ ကရောန္တံ အဒ္ဓသံ။ အယံ မေ ဆဋ္ဌော သုပိနော၊ ဣမဿ ကော
ဝိပါကောတိ။ ဣမဿာပိ ဝိပါကော အနာဂတေယေဝ ဘဝိဿတိ။

၁-န ရက္ခိဿန္တိ (သျှာ)	၂-ယဝသံ (က)
၃-အနုပစ္စတ္ထိကာနံ (သျှာ)	၄-ပဇ္ဇိတွာ (က)

အနာဂတသ္မိ၌ အဓမ္မိကာ ဝိဇာတိရာဇာနော^၁ ဇာတိသမ္ပန္နာနံ ကုလပုတ္တာနံ အာသင်္ကာယ ယသံ န ဒဿန္တိ၊ အကုလိနာနံယေဝ ဒဿန္တိ^၂။ ဧဝံ မဟာ- ကုလာနိ ဒုဂ္ဂတာနိ ဘဝိဿန္တိ၊ လာမကကုလာနိ ဣဿရာနိ။ တေ စ ကုလိန- ပုရိသာ ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တာ “ဣမေ နိဿာယ ဇီဝိဿာမာ”တိ အကုလိနာနံ ဝိတရော ဒဿန္တိ၊ ဣတိ တာသံ ကုလဓိတာနံ အကုလိနေဟိ သဒ္ဓိံ^၃ သံဝါသော ဇရသိင်္ဂါလဿ သုဝဏ္ဏုပါတိယံ ပဿာဝကရဏသဒိသော ဘဝိဿတိ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊ သတ္တမံ ကထေဟိတိ။

(၇) ဘန္တေ ဧကော ပုရိသော ရဇ္ဇံဝဇ္ဇေတွာဝဇ္ဇေတွာပါဒမူလေနိက္ခိပတိ၊ တေန နိဿိန္ဒပိဌဿ ဟေဋ္ဌာ သယိတာ ဧကော ဆာတသိင်္ဂါလီ တဿ အဇာ- နန္တဿေဝ တံ ခါဒတိ၊ ဧဝါဟံ အဒ္ဓသံ။ အယံ မေ သတ္တမော သုပိနော၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။ ဣမဿာပိ အနာဂတေယေဝ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ။ အနာဂတသ္မိ၌ ဣတ္ထိယော ပုရိသလောလာ သုရာလောလာ အလင်္ကာရလောလာ ဝိသိခါလောလာ အာမိသလောလာ ဘဝိဿန္တိ ဒုဿိ- လာ ဒုရာစာရာ၊ တာ သာမိကေဟိ ကသိဂေါရက္ခာဒီနိ ကမ္မာနိ ကတွာ ကိစ္ဆေန ကသိရေန သမ္ဘတံ ဓနံ ဇာရေဟိ သဒ္ဓိံ^၄ သုရံ ပိဝန္တိယော မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ ဓာရယမာနာ အန္တောဂေဟေ အစ္စာယိကမ္ပိ ကိစ္စံ အနောလောကေတွာ ဂေဟေ ပရိက္ခေပဿ ဥပရိဘာဂေနပိ ဆိဒ္ဓဋ္ဌာနေဟိပိ ဇာရေ ဥပဓာရယ- မာနာ သွေ ဝပိတဗ္ဗယုတ္တကံ ဗီဇမ္ပိ ကောဇ္ဇေတွာ ယာဂုဘတ္တခဇ္ဇကာဒီနိ သမ္မာဒေတွာ ခါဒမာနာ ဝိလုမ္ပိဿန္တိ ဟေဋ္ဌာပိဌကေ နိပန္နဆာတသိင်္ဂါလီ ဝိယ ဝဇ္ဇေတွာ ဝဇ္ဇေတွာ ပါဒမူလေနိက္ခိတ္တရဇ္ဇံ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊ အဋ္ဌမံ ကထေဟိတိ။

(၈) ဘန္တေ ရာဇဒွါရေ ဗဟူဟိ တုစ္ဆကုမ္ဘေဟိ ပရိဝါရေတွာ ဌပိတံ ဧကံ မဟန္တံ ပူရိတကုမ္ဘံ အဒ္ဓသံ။ စတ္တာရောပိ ပန ဝဏ္ဏာ စတူဟိ ဒိသာဟိ စတူဟိ အနုဒိသာဟိ စ ဃဋ္ဌေဟိ ဥဒကံ အာဟရိတွာ အာဟရိတွာ ပူရိတကုမ္ဘမေဝ ပူရေန္တိ၊ ပူရိတပူရိတံ ဥဒကံ ဥတ္တရိတွာ ပလာယတိ၊ တေပိ ပုနပ္ပုနံ တတ္ထေဝ ဥဒကံ အာသိဉ္စန္တိ၊ တုစ္ဆကုမ္ဘေ ပန ဩလောကေန္တာပိ နတ္ထိ။ အယံ မေ အဋ္ဌမော သုပိနော၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။ ဣမဿာပိ အနာဂတေ- ယေဝ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ။ အနာဂတသ္မိ၌ လောကော ပရိဟာယိဿတိ။

၁-အဓမ္မိကရာဇာနော (သျှာ၊က)

၂-အကုလိနေဝ ဝဇ္ဇေဿန္တိ (သိ)၊ ကုလိနေ ဆဇ္ဇေဿန္တိ၊ အကုလိနာနံယေဝ ဒဿန္တိ (က)

ရဋ္ဌံ နိရောဓံ ဘဝိဿတိ၊ ရာဇာနော ဒုဂ္ဂတာ ကပဏာ ဘဝိဿန္တိ။ ယော
ဣဿရော ဘဝိဿတိ၊ တဿ ဘဏ္ဍာဂါရေ သတသဟဿမတ္တာ ကဟာပဏာ
ဘဝိဿန္တိ၊ တေ ဧဝံ ဒုဂ္ဂတာ သဗ္ဗေ ဇာနပဒေ အတ္တနောဝ ကမ္မေ^၁ ကာရေ-
ဿန္တိ၊ ဥပဒ္ဓါတာ မနဿာ သကေ ကမ္မန္တေ ဆဇ္ဇေတွာ ရာဇုနညေဝ အတ္တာယ
ပုဗ္ဗဏ္ဍာပရဏ္ဍာနိ ဝပန္တာ ရက္ခန္တာ လာယန္တာ မဒ္ဒန္တာ ပဝေသေန္တာ
ဥစ္ဆာဓေတ္တာနိ ကရောန္တာယန္တာနိ ကရောန္တာ ယန္တာနိ ဝါဟေန္တာ ဖာဏိတာ-
ဒီနိ ပစန္တာ ပုပ္ဖါရာမေ စ ဖလာရာမေ စ ကရောန္တာ တတ္ထ တတ္ထ နိပ္ပန္နာနိ
ပုဗ္ဗဏ္ဍာဒီနိ အာဟရိတွာ ရညော ကောဋ္ဌာဂါရမေဝ ပူရေဿန္တိ၊ အတ္တနော
ဂေဟေသု တုစ္ဆကောဋ္ဌေ ဩလောကေန္တာပိ န ဘဝိဿန္တိ၊ တုစ္ဆကုမ္ဘေ
အနောလောကေတွာ ပူရိတကုမ္ဘေ ပူရဏသဒိသမေဝ ဘဝိဿတိ။ ဣတော-
နိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊ နဝမံ ကထေဟိတိ။

(၉) ဘန္တေ ဧကံ ပဉ္စဝဏ္ဏပဒုမသဉ္စန္ဒံ ဂမ္ဘီရံ သဗ္ဗတော တိတ္ထံ ပေါက္ခရဏိ^၂
အဒ္ဓသံ။ သမန္တတော ဒွိပဒစတုပ္ပဒါ ဩတရိတွာ တတ္ထ ပါနီယံ ပိဝန္တိ၊ တဿာ
မဇ္ဈေ ဂမ္ဘီရဋ္ဌာနေ ဥဒကံ အာဝိလံ၊ တီရပ္ပဒေသေသု ဒွိပဒစတုပ္ပဒါနံ အက္က-
မဋ္ဌာနေ အစ္စံ ဝိပ္ပသန္တံ အနာဝိလံ။ ဧဝါဟံ အဒ္ဓသံ။ အယံ မေ နဝမော
သုပိနော၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။ ဣမဿာပိ အနာဂတေယေဝ ဝိပါ-
ကော ဘဝိဿတိ။ အနာဂတသ္မိပ္ပိ ရာဇာနော အဓမ္မိကာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဆန္ဒာ-
ဒိဝသေန အဂတိ^၃ ဂစ္ဆန္တာ ရဋ္ဌံ ကာရေဿန္တိ၊ ဓမ္မေန ဝိနိစ္ဆယံ နာမ န
ဒဿန္တိ၊ လဉ္စရိတ္တကာ ဘဝိဿန္တိ ဓနလောလာ၊ ရဋ္ဌဝါသိကေသု နေသံ ခန္တိ-
မေတ္တာနုဒ္ဓယာ နာမ န ဘဝိဿန္တိ၊ ကက္ခဋ္ဌာ ဖရဿာ ဥစ္ဆာယန္တေ ဥစ္ဆာဂဏ္ဍိ-
ကာ^၂ ဝိယ မနဿေ ဝိဇ္ဇေန္တာ နာနပ္ပကာရေန^၄ ဗလိ^၅ ဥပ္ပါဒေန္တာ ဓနံ
ဂဏှိဿန္တိ။ မနဿာ ဗလိဝိဋ္ဌိတာ ကိဉ္စိ ဒါတုံ အသက္ကောန္တာ ဂါမနိဂမာ-
ဒယော ဆဇ္ဇေတွာ ပစ္စန္တံ ဂန္တာ ဝါသံ ကပ္ပေဿန္တိ၊ မဇ္ဈိမဇနပဒေါ သုညော
ဘဝိဿတိ၊ ပစ္စန္တော သနဝါသော သေယျထာပိ ပေါက္ခရဏိယာ မဇ္ဈေ
ဥဒကံ အာဝိလံ ပရိယန္တေ ဝိပ္ပသန္တံ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊
ဒသမံ ကထေဟိတိ။

(၁၀) ဘန္တေ ဧကိဿာယော ကုမ္ဘိယာ ပစ္စမာနံ ဩဒနံ အပါကံ အဒ္ဓသံ
“အပါက”န္တိ ဝိစာရေတွာ^၆ ဝိဘဇိတွာ ဌာပိတံ ဝိယ တိဟာကာရေဟိ ပစ္စမာနံ၊

၁-အတ္တနော ဗလိကမ္ပံ (က)၊ အတ္တနော ဝပကမ္ပံ (သျှာ)

၂-နာနပ္ပကာရေဟိ (သီ)၊ နာနပ္ပကာရံ (သျှာ)

၂-ဥစ္ဆာဓေတ္တာ (က)

၄-ဝိစာရေတွာ (သီ၊ ဣ)

ဧကသ္မိံ ပဿေ^၁ အတိကိလိန္တော ဟောတိ။ ဧကသ္မိံ ဥတ္တဏ္ဏုလော။ ဧကသ္မိံ သုပက္ခောတိ။ အယံ မေ ဒသမော သုပိနော၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။ ဣမဿာပိ အနာဂတေယေဝ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ။ အနာဂတသ္မိံ၌ ရာဇာနော အဓမ္မိကာ ဘဝိဿန္တိ။ တေသု အဓမ္မိကေသု ရာဇယုတ္တာပိ^၂ မြာဟ္မဏဂဟပတိ- ကာပိ နေဂမဇာနပဒါပီတိ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဥပါဒါယ သဗ္ဗေ မနဿာ အဓမ္မိ- ကာ ဘဝိဿန္တိ။ တတော တေသံ အာရက္ခဒေဝတာ၊ ဗလိပဋိဂ္ဂါဟိကာ ဒေဝတာ၊ ရုက္ခဒေဝတာ၊ အာကာသဋ္ဌဒေဝတာတိ ဧဝံ ဒေဝတာပိ အဓမ္မိကာ ဘဝိဿန္တိ။ အဓမ္မိကရာဇေနဉ္စ ရဇ္ဇေ ဝါတာဝိသမာ ခရာ ဝါယိဿန္တိ။ တေ အာကာသဋ္ဌဝိမာ- နာနိ ကမ္ပေဿန္တိ။ တေသု ကမ္ပိတေသု ဒေဝတာ ကုပိတာ ဒေဝံ ဝဿိတုံ န ဒဿန္တိ။ ဝဿမာနောပိ သကလရဋ္ဌေ ဧကပ္ပဟာရေန န ဝဿိဿတိ။ ဝဿမာနောပိ သဗ္ဗတ္ထ ကသိကမ္ပဿ ဝါ ဝပ္ပကမ္ပဿ ဝါ ဥပကာရကော ဟုတ္တာ န ဝဿိဿတိ။ ယထာ စ ရဋ္ဌေ၊ ဧဝံ ဇနပဒေပိ ဂါမေပိ ဧကတဋ္ဌာကေပိ ဧကသရေပိ^၃ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ န ဝဿိဿတိ။ တဋ္ဌာကဿ ဥပရိဘာဂေ ဝဿန္တော ဟေဋ္ဌာဘာဂေ န ဝဿိဿတိ။ ဟေဋ္ဌာ ဝဿန္တော ဥပရိ န ဝဿိဿတိ။ ဧကသ္မိံ ဘာဂေ သဿံ အတိဝဿေန နဿိဿတိ။ ဧကသ္မိံ အဝဿနေန မိလာယိဿတိ။ ဧကသ္မိံ သမ္မာ ဝဿမာနော သမ္မာဒေဿတိ။ ဧဝံ ဧကဿ ရညော ရဇ္ဇေ ပုတ္တသဿာ တိပ္ပကာရာ ဘဝိဿန္တိ ဧကကုမ္ဘိယာ ဩဒနော ဝိယ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ။ ဧကောဒသမံ ကထေဟိတိ။

(၁၁) ဘန္တေ သတသဟဿသ္မိနိကံ စန္ဒနသာရံ ပူတိတက္ကေန ဝိက္ခိဏန္တေ^၄ အဒ္ဓသံ။ အယံ မေ ဧကောဒသမော သုပိနော၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။ ဣမဿာပိ အနာဂတေယေဝ မယံ သာသနေ ပရိဟာယန္တေ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ။ အနာဂတသ္မိံ၌ ပစ္စယလောလံ အလဇ္ဇိ ဘိက္ခု။ ဗဟူ ဘဝိဿန္တိ။ တေ မယာ ပစ္စယလောလုပ္ပံ နိဗ္ဗုထေတွာ ကထိတဓမ္မဒေသနံ စိဝရာဒိစတုပစ္စယ- ဟေတု ပရေသံ ဒေသေဿန္တိ။ ပစ္စယေဟိ မုစ္ဆိတာ နိဿရဏပက္ခေ ဌိတာ နိဗ္ဗာနဘိမုခံ ကတွာ ဒေသေတုံ န သက္ခိဿန္တိ။ ဧကဝလံ “ပဒဗျဉ္ဇနသမ္ပတ္တိဉ္စေဝ မရုသဒ္ဓန္တ သုတွာ မဟဿိနိ စိဝရာဒိနိ ဒဿန္တိ” ဣစ္ဆေဝံ ဒေသေဿန္တိ^၅။

၁-ဧကသ္မိံ ပဒေသေ (က)	၂-ရာဇာမစ္ဆာပိ (က)
၃-ဧကတဋ္ဌာကသရေပိ (သီ၊ ဣ)	၄-ဝိက္ခိဏန္တံ (က)
၅-ဒဿန္တိ စေဝ ဒါဟကာမာ စ ဟောန္တိတိ ဒေသေဿန္တိ (သီ၊ ဣ၊ က)၊ ဒဿန္တိ စေဝ ဒါပေဿန္တိ စ (သျှာ)	

အပရေ အန္တရိထိစတုက္ကရာဇွါရာဒိသု နိသီဒိတွာ ကဟာပဏအမုကဟာ-
ပဏပါဒမာသကရူပါဒိနိပိ နိဿာယ ဒေသေဿန္တိ။ ဣတိ မယာ နိဗ္ဗာနဋ္ဌနကံ
ကတွာ ဒေသိတံ ဓမ္မံ စတုပစ္စယတ္ထာယ စေဝ ကဟာပဏမုကဟာပဏာဒိနံ
အတ္ထာယ စ ဝိက္ခိဏိတွာ ဒေသေန္တာ သတသဟဿဋ္ဌနကံ စန္ဒနသာရံ ပူတိ-
တက္ကေန ဝိက္ခိဏန္တာ ဝိယ ဘဝိဿန္တိ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊
ဒွါဒသမံ ကထေဟိတိ။

(၁၂) ဘန္တေ တုစ္ဆလာဗူနိ ဥဒကေ သီဒန္တာနိ အဒ္ဓသံ၊ ဣမဿ ကော
ဝိပါကောတိ။ ဣမဿပိ အနာဂတေ အဓမ္မိကရာဇကောလေ လောကေ
ဝိပရိဝတ္တန္တေယေဝ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ။ တဒါ ဟိ ရာဇာနော ဇာတိ-
သမ္ပန္နာနံ ကုလပုတ္တာနံ ယသံ န ဒဿန္တိ၊ အကုလီနာနံယေဝ ဒဿန္တိ၊
တေ ဣဿရာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဣတရေ ဒလိဒ္ဓါ။ ရာဇသမ္ဗုဒ္ဓေပိ ရာဇဒွါရေပိ
အမစ္စသမ္ဗုဒ္ဓေပိ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေပိ တုစ္ဆလာဗုသဒိသာနံ အကုလီနာနံယေဝ
ကဿာ ဩသီဒိတွာ ဌိတာ ဝိယ နိစ္စလာ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ ဘဝိဿတိ။ သံဃသန္ဓိ-
ပါတေသုပိ သံဃကမ္မဂဏကမ္မဋ္ဌာနေသု စေဝ ပတ္တစီဝရပရိဝေဏာဒိဝိနိစ္ဆယ-
ဋ္ဌာနေသု စ ဒုဿီလာနံ ပါပပုဂ္ဂလာနံယေဝ ကဿာ နိယျာနိကာ ဘဝိဿတိ၊
န လဇ္ဇိဘိက္ခုနန္တိ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ တုစ္ဆလာဗုသီဒနကာလော ဝိယ ဘဝိဿတိ။
ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊ တေရသမံ ကထေဟိတိ။

(၁၃) ဘန္တေ မဟန္တမဟန္တာ ကုဋ္ဌာဂါရပ္ပမာဏာ သနသိလာ နာဝါ ဝိယ
ဥဒကေ ပ္ဍဝမာနာ အဒ္ဓသံ၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။ ဣမဿပိ တာဒိသေ-
ယေဝ ကာလေ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ။ တဒါ ဟိ အဓမ္မိကရာဇာနော
အကုလီနာနံ ယသံ ဒဿန္တိ၊ တေ ဣဿရာ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုလီနာ ဒုဂ္ဂတာ။
တေသု န ကေစိ ဂါရဝံ ကရိဿန္တိ၊ ဣတရေသုယေဝ ကရိဿန္တိ။ ရာဇသမ္ဗုဒ္ဓေ
ဝါ အမစ္စသမ္ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ ဝါ ဝိနိစ္ဆယကုသလာနံ သနသိလာ-
သဒိသာနံ ကုလပုတ္တာနံ ကဿာ န ဩဂါဟိတွာ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ။ တေသု
ကထေန္တေသု “ကိ” ဣမေ ကထေန္တိ”တိ ဣတရေ ပရိဟာသမေဝ ကရိဿန္တိ။
ဘိက္ခုသန္ဓိပါတေသုပိ ဝုတ္တပ္ပကာရေသု ဌာနေသု နေဝ ပေသလေ ဘိက္ခု ဂရု-
ကာတဗ္ဗေ မညိဿန္တိ၊ နာပိ တေသံ ကဿာ ပရိယောဂါဟိတွာ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ၊
သိလာနံ ပ္ဍဝနကာလော ဝိယ ဘဝိဿတိ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊
စုဒ္ဓသမံ ကထေဟိတိ။

(၁၄) ဘန္တေ ခုဒ္ဒကမရုကပုပ္ဖပ္ပမာဏာ မဏ္ဍုကိယော မဟန္တမဟန္တေ ကဏ္ဍသပ္ပေ ဝေဂေန အနုဗန္ဓိတွာ ဥပ္ပလနာဋ္ဌေ ဝိယ ဆိန္ဒိတွာ ဆိန္ဒိတွာ မံသံ ခါဒိတွာ ဂိလန္တိယော အဒ္ဓသံ၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။ ဣမဿာပိ လောကေ ပရိဟာယန္တေ အနာဂတေ ဧဝံ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ။ တဒါ ဟိ မနုဿာ တိဗ္ဗရာဂဇာတိကာ^၁ ကိလေသာနုဝတ္တကာ ဟုတွာ တရုဏတရုဏာနံ အတ္တနော ဘရိယာနံ ဝသေ ဝတ္တိဿန္တိ၊ ဂေဟေ ဒါသကမ္မကရာဒယောပိ ဂေါမဟိံသာဒယောပိ ဟိရညသုဝဏ္ဏမ္ပိ သဗ္ဗံ ကာသညေဝ အာယတ္တံ ဘဝိဿတိ။ “အသုကံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဝါ ပရိစ္ဆဒါဒိဇာတံ ဝါ ကဟ”န္တိ ဝုတ္တေ “ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ ဟောတု၊ ကိံ တုယိမိနာ ဗျာပါရေန၊ တံ မယံ သရေ သန္တိ ဝါ အသန္တိ ဝါ ဇာနိတုကာမော ဇာတော”တိ ဝတွာ နာနပ္ပကာရေဟိ အက္ခောသိတွာ မုခသတ္တိဟိ ကောဇ္ဇေတွာ ဒါသစေဋ္ဌကေ ဝိယ အတ္တနော ဝသေ ကတွာ အတ္တနော ဣဿရိယံ ပဝတ္တေဿန္တိ။ ဧဝံ မရုကပုပ္ဖပ္ပမာဏာနံ မဏ္ဍုက-ပေါတိကာနံ အာသိဝိသေ ကဏ္ဍသပ္ပေ ဂိလနကာလော ဝိယ ဘဝိဿတိ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊ ပန္နရသမံ ကထေဟိတိ။

(၁၅) ဘန္တေ ဒသဟိ အသဒ္ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ဂါမဂေါစရံ ကာကံ ကဉ္စနဝဏ္ဏတာယ “သုဝဏ္ဏာ”တိ လဒ္ဓနာမေ သုဝဏ္ဏရာဇဟံသေ ပရိဝါရေန္တေ အဒ္ဓသံ၊ ဣမဿ ကော ဝိပါကောတိ။ ဣမဿာပိ အနာဂတေ ဒုပ္ပလရာဇ-ကာလေယေဝ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ။ အနာဂတသ္မိပ္ပိ ရာဇာနော ဟတ္ထိသိပ္ပါ-ဒီသု အကုသလာ ယုဒ္ဓေသု အဝိသာရဒါ ဘဝိဿန္တိ၊ တေ အတ္တနော ရဇ္ဇဝိပတ္တိံ အာသင်္ကမာနာ သမာနဇာတိကာနံ ကုလပုတ္တာနံ ဣဿရိယံ အဒတွာ အတ္တနော ပါဒမူလိကနာပကကပ္ပကာဒိနံ ဒဿန္တိ၊ ဇာတိဂေါတ္တသမ္ပန္နာ ကုလပုတ္တာ ရာဇကုလေ ပတိဋ္ဌံ အလဘမာနာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတုံ အသမတ္တာ ဟုတွာ ဣဿရိယေ ဌိတေ ဇာတိဂေါတ္တဟိနေ အကုလီနေ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ဝိစရိဿန္တိ၊ သုဝဏ္ဏရာဇဟံသေဟိ ကာကဿ ပရိဝါရိတကာလော ဝိယ ဘဝိဿတိ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊ သောဠသမံ ကထေဟိတိ။

(၁၆) ဘန္တေ ပုဗ္ဗေ ဒီပိနော ဇဠကေ ခါဒန္တိ၊ အဟံ ပန ဇဠကေ ဒီပိနော အနုဗန္ဓိတွာ မုရုမုရုတိ ခါဒန္တေ အဒ္ဓသံ။ အထညေ တဿ ဝကာ ဇဠကေ ဒူရတောဝဒိသွာ တသိတာ တာသပ္ပတ္တာ^၂ ဟုတွာ ဇဠကာနံ ဘယာပလာယိတွာ

၁-တိဗ္ဗရာဂါ ဒုဇ္ဇာတိကာ (သျှာ၊က) ၂-ဘိတတသိတာ ဥတြာသပ္ပတ္တာ (သျှာ)၊ ဘိတာ ဘယပ္ပတ္တာ (က)

ဂုဗ္ဗဂဟနာဒိနိ ပဝိသိက္ခာ နိလိယိံသု၊ ဧဝါဟံ အဒ္ဓသံ၊ ဣမဿ ကော ဝိပါ-
ကောတိ။ ဣမဿပိ အနာဂတေ အဓမ္မိကရာဇကောလေယေဝ ဝိပါကော
ဘဝိဿတိ။ တဒါ ဟိ အကုလီနာ ရာဇဝလ္လဘာ ဣဿရာ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုလီနာ
အပညာတာ ဒုဂ္ဂတာ။ တေ ရာဇဝလ္လဘာ ရာဇာနံ အတ္တနော ကထံ
ဂါဟာပေတွာ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနာဒိသု ဗလဝန္တော ဟုတွာ ကုလီနာနံ ပဝေဏိ-
အာဂတာနိ ခေတ္တဝတ္ထာဒိနိ “အမှာကံ သန္တကာနိ တောနိ” တိ အဘိယုဉ္ဇိတွာ
တေသု “န တုမှာကံ၊ အမှာက” န္တိ အာဂန္တော ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနာဒိသု ဝိဝဒန္တေသု
ဝေတ္တလတာဒိဟိ ပဟရာပေတွာ ဂိဝါယံ ဂဟေတွာ အပကမုာပေတွာ
“အတ္တနော ပမာဏံ န ဇာနာထ၊ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဝဒထ၊ ဣဒါနိ ဝေါ ရညော
ကထေတွာ ဟတ္ထပါဒစ္ဆေဒနာဒိနိ ကာရေဿာမာ” တိ သန္တဇ္ဇေဿန္တိ၊ တေ
တေသံ ဘယေန အတ္တနော သန္တကာနိ ဝတ္ထုနိ “တုမှာကံယေဝေတာနိ
ဂဏှထာ” တိ နိယျာဒေတွာ အတ္တနော ဂေဟာနိ ပဝိသိက္ခာ ဘိတာ
နိပဇ္ဇိဿန္တိ။ ပါပဘိက္ခူပိ ပေသလေ ဘိက္ခု ယထာရုစိ ဝိဟေဋ္ဌေဿန္တိ၊ တေ
ပေသလာ ဘိက္ခု ပဋိသရဏံ အလဘမာနာ အရညံ ပဝိသိက္ခာ ဂဟနဋ္ဌာနေသု
နိလိယိဿန္တိ။ ဧဝံ ဟိနဇစ္စေဟိ စေဝ ပါပဘိက္ခုဟိ ၈ ဥပဒ္ဓါတာနံ ဇာတိမန္တ-
ကုလပုတ္တာနဇ္ဇေဝ ပေသလဘိက္ခုနဇ္ဇ ဇဋ္ဌကာနံ ဘယေန တသဝကာနံ ပလာ-
ယနကာလော ဝိယ ဘဝိဿတိ။ ဣတောနိဒါနမ္ပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ။ အယမ္ပိ
ဟိ သုပိနော အနာဂတံယေဝ အာရဗ္ဘ ဒိဋ္ဌော။ ဗြာဟ္မဏာ ပန န ဓမ္မသုဓမ္မ-
တာယ တယိ သိနေဟေန ကထယိံသု၊ “ဗဟုဓနံ လဘိဿာမာ” တိ အာမိသာ-
ပေက္ခတာယ ဇီဝိတဝုတ္တိံ နိဿာယ ကထယိံသုတိ။

ဧဝံ သတ္တာ သောဋ္ဌသန္တံ မဟာသုပိနာနံ နိပ္ပတ္တိံ ကထေတွာ “န ခေါ
မဟာရာဇေ တေရုဟိ တွညေဝ ဣမေ သုပိနေ အဒ္ဓသ၊ ပေါရာဏကရာဇာနောပိ
အဒ္ဓသံသု။ ဗြာဟ္မဏာပိ နေသံ ဝေမေဝ ဣမေ သုပိနေ ဂဟေတွာ ယညမတ္ထကေ
ဒိဝိံသု၊ တတော ပဏှိဟေဟိ ဒိန္နနယေန ဂန္တော ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိံသု။
ပေါရာဏကာ ပဏှိတာပိ နေသံ ဣမေ သုပိနေ ကထေန္တာ ဣမိနာဝ နိယာမေန
ကထေသု” န္တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ

စေဝ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဟိမဝန္တပုဒေသေ ဈာနကီဠံ ကိဋ္ဌန္တော
ဝိဟရတိ။ တဒါ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တော ဣမိနာဝ နိယာမေန ဣမေ သုပိနေ
ဒိသွာ ဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိ၊ ဗြာဟ္မဏာ ဝေမေဝ ယညံ ယဇိတုံ အာရတိံ သု။ တေသု
ပုရောဟိတဿ အန္တေဝါသိကမာဏဏေါ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော အာစရိယံ
အာဟ “အာစရိယ တုမှေဟိ မယံ တယော ဝေဒေ ဥဂ္ဂဏှာပိတာ၊ နနု
တေသု ဧကံ မာရေတွာ ဧကဿ သောတ္တိကမ္မဿ ကာရဏံ နာမ နတ္ထိ”တိ။
တာတ ဣမိနာ ဥပါယေန အမှာကံ ဗဟုဓနံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ ပန ရညော ဓနံ
ရက္ခိတုကာမော မညေတိ။ မာဏဏေါ “တေန ဟိ အာစရိယ တုမှေ တုမှာကံ
ကမ္မံ ကရေထ၊ အဟံ တုမှာကံ သန္တိကေ ကိံ ကရိဿာမီ”တိ ဝိစရန္တော
ရညော ဥယျာနံ အဂမာသိ။

တံ ဒိဝသမေဝ ဗောဓိသတ္တောပိ တံ ကာရဏံ ဥတွာ “အဇ္ဇေ မယိ မနုဿပထံ
ဂတေ မဟာဇနဿ ဗန္ဓနာ မောက္ခော ဘဝိဿတိ”တိ အာကာသေန ဂန္ဓာ
ဥယျာနေ ဩတရိတွာ သုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ မင်္ဂလသိလာတလေ နိသီဒိ။
မာဏဏေါ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ ပဋိသန္တာရ-
မကာသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ တေန သဒ္ဓိံ မရုပဋိသန္တာရံ ကတွာ “ကိံ န ခေါ
မာဏဝ ရာဇာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ ရာဇာ နာမ ဓမ္မိကော၊
အဝိစ ခေါ တံ ဗြာဟ္မဏာ အတိတ္ထေ ပက္ခန္ဓာပေန္တိ။ ရာဇာ သောဠသ သုပိနေ
ဒိသွာ ဗြာဟ္မဏာနံ အာရောစေသိ၊ ဗြာဟ္မဏာ “ယညံ ယဇိဿာမာ”တိ
အာရဒ္ဓါ၊ ကိံ န ခေါ ဘန္တေ “အယံ နာမ ဣမေသံ သုပိနာနံ နိပ္ပတ္တိ”တိ
ရာဇာနံ သညာပေတွာ တုမှာကံ မဟာဇနံ ဘယာ မောစေတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ။
မယံ ခေါ မာဏဝ ရာဇာနံ န ဇာနာမ၊ ရာဇာပိ အမှေ န ဇာနာတိ။ သစေ
ပန ဣဓာဂန္ဓာ ပုစ္ဆေယျ၊ ကထေယျာမဿ မယန္တိ။ မာဏဏေါ “အဟံ ဘန္တေ
တံ အာနေဿာမိ၊ တုမှေ မမာဂမနံ ဥဒိက္ခန္ဓာ မုဟုတ္တံ နိသီဒေထာ”တိ ဗောဓိ-
သတ္တံ ပဋိဇာနာပေတွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ “မဟာရာဇ ဧကော အာကာ-
သစာရိကော တာပသော တုမှာကံ ဥယျာနေ ဩတရိတွာ ‘တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌသုပိ-
နာနံ နိပ္ပတ္တိ’ ကထေဿာမီ”တိ တုမှေ ပက္ခောသတိ”တိ အာဟ။

ရာဇာ တဿ ကထံ သုတွာ တာဝဒေဝ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥယျာနံ
ဂန္ဓာ တာပသံ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော ပုစ္ဆိ “တုမှေ ကိရ ဘန္တေ မယာ
ဒိဋ္ဌသုပိနာနံ နိပ္ပတ္တိံ ဇာနာထာ”တိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ တေန ဟိ
ကထေထာတိ။ ကထေမိ မဟာရာဇ၊ ယထာဒိဋ္ဌေ တာဝ သုပိနေ မံ သာဝေ-
ဟိတိ။ “သာရ ဘန္တေ”တိ ရာဇာ—

၇၇။ “ဥသဘာ ရုက္ခာ ဂါဝိယော ဂဝါ စ၊
အသော ကံသော သိင်္ဂါလီ စ ကုဗ္ဘေ။
ပေါက္ခရဏီ စ အပါကစန္ဒနံ။
လာဗူနိ သီဒန္တိ သိလာ ပ္ပဝန္တိ၊
မဏ္ဍုကိယော ကဏ္ဍသပ္ပေ ဂိလန္တိ။
ကာကံ သုဝဏ္ဏာ ပရိဝါရယန္တိ၊
တဿ ဝကာ ဇေကာနံ ဘယာ ဟိ”တိ—

ဝတွာ ပသေနဒိရညာ ကထိတနိယာမေနော သုပိနေ ကထေသိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ တေသံ ဣဒါနိ သတ္တာရာ ကထိတနိယာမေနော ဝိတ္တာရ-
တော နိပ္ပတ္တိံ ကထေတွာ ပရိယောသာနေ သယံ ဣဒံ ကထေသိ—

“ဝိပရိယာသော ဝတ္တတိ နယိမ မတ္တိ”တိ။

တတြာယမတ္တော—အယံ မဟာရာဇ ဣမေသံ သုပိနာနံ နိပ္ပတ္တိံ။ ယံ ပနေတံ
တေသံ ပဋိသာတတ္တာယ ယညကမ္ပံ ဝတ္တတိ၊ တံ ဝိပရိယာသော ဝတ္တတိ
ဝိပရိတတော ဝတ္တတိ၊ ဝိပလ္လာသေန ဝတ္တတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကိံကာရဏာ?
ဣမေသဉ္စိ နိပ္ပတ္တိ နာမ လောကဿ ဝိပရိဝတ္တနကာလေ၊ အကာရဏဿ
ကာရဏန္တိ ဂဟဏကာလေ၊ ကာရဏဿ အကာရဏန္တိ ဆဉ္စနကာလေ^၁၊
အဘူတဿ ဘူတန္တိ ဂဟဏကာလေ၊ ဘူတဿ အဘူတန္တိ ဇဟနကာလေ၊
အလဇ္ဇိနံ ဥဿန္တကာလေ၊ လဇ္ဇိနဉ္စ ပရိဟိနကာလေ ဘဝိဿတိ။ နယိမ မတ္တိတိ
ဣဒါနိ ပန တဝ ဝါ မမ ဝါ ကာလေ ဣဓ ဣမသ္မိံ ပုရိသယုဂေ ဝတ္တမာနေ
ဧတေသံ နိပ္ပတ္တိ နတ္ထိ။ တသ္မာ ဧတေသံ ပဋိသာတာယ ဝတ္တမာနံ ယညကမ္ပံ
ဝိပလ္လာသေန ဝတ္တတိ၊ အလံ တေန။ နတ္ထိ တေ ဣတောနိဒါနံ ဘယံ ဝါ
ဆန္တိတတ္ထံ ဝါတိ မဟာပုရိသော ရာဇာနံ သမဿာသေတွာ မဟာဇနံ ဗန္ဓနာ
မောစေတွာ ပုန အာကာသေ ဌတွာ ရညော ဩဝါဒံ ဒတွာ ပဉ္စသု သီလေသု
ပတိဋ္ဌာပေတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ မဟာရာဇ မြာဟ္မဏေဟိ သဒ္ဓိံ” ဧတော
ဟုတွာ ပသုဃာတယညံ မာ ယဇီ”တိ^၂ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အာကာသေ-
နေဝ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ ရာဇာပိ တဿ ဩဝါဒေ ဌိတော
ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “သုပိနပစ္စယာ တေ ဘယံ နတ္ထိ၊
ဟရေတံ ယည”န္တိ ယညံ ဟာရေတွာ မဟာဇနဿ ဇိဝိတဒါနံ— ဒတွာ

၁-ဆန္ဒာဒိဝသေန ဂဟဏကာလေ (က)

၂-မာ ယဇာတိ (သီ၊ ဣ)၊ နာမ ဧဟာတိ (က)

အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ မာဏဝေါ သာရိပုတ္တော၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ” န္တိ။

ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန ဘဂဝတိ သင်္ဂီတိကာရကာ “ဥသဘာ”တိအာဒိနိ တိဏိာ ပဒါနိ အဋ္ဌကထံ အာရောပေတွာ “လာဗူနိ”တိအာဒိနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ ဧကံ ဂါထံ ကတွာ ဧကကနိပါတပါဠိ အာရောပေသုန္တိ။

မဟာသုပိနဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ဣန္ဒိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၇၈)

ဥဘော ခဉ္စာဘိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မစ္ဆရိယကောသိယသေဋ္ဌိ အာရတ္တ ကထေသိ။ ရာဇဂဟနဂရဿ ကိရ အဝိဒ္ဓုရေ သက္ကာရံ နာမ နိဂမော အဟောသိ၊ တတ္ထေကော မစ္ဆရိယကောသိယော နာမ သေဋ္ဌိ အသီတိကောဋ္ဌိဝိဘဝေါ ပဋိဝသတိ။ သော တိဏဂ္ဂေန တေလဗိန္ဒုမတ္တမ္ပိ နေဝ ပရေသံ ဒေတိ၊ န အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ ဣတိ တဿ တံ ဝိဘဝဇာတံ နေဝ ပုတ္တဒါရာဒိနံ၊ န သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အတ္ထံ အနုဘောတိ၊ ရက္ခသပရိဂ္ဂဟိတပေါက္ခရဏီ ဝိယ အပရိဘောဂံ တိဋ္ဌတိ။

သတ္တာ ဧကဒိဝသံ ပစ္စုသသမယေ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိတော ဝုဠာယ သကလလောကဓာတုယံ ဗောဓနေယျဗန္ဓဝေ ဩလောကေန္တော ပဉ္စစတ္တာလိသယောဇနမတ္တကေ ဝသန္တဿ တဿ သေဋ္ဌိနော သပဇာပတိကဿ သောတာပတ္တိဖလဿ ဥပနိဿယံ အဒ္ဓဿ။ တတော ပုရိမဒိဝသေ၊ ပန ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌာတုံ ရာဇဂေဟံ ဂန္တော ရာဇူပဋ္ဌာနံ ကတွာ အာဂစ္ဆန္တော ဧကံ ဆာတဇ္ဈတ္တံ ဇနပဒမနုဿံ ကုမ္ဘာသပူရံ ကပလ္လပူဝံ ခါဒန္တံ ဒိဿာ တတ္ထ ပိပါသံ ဥပ္ပါဒေတွာ အတ္တနော ဃရံ ဂန္တော စိန္တေသိ “သစာဟံ ကပလ္လပူဝံ ခါဒိတုကာမောမ္ပိ”တိ ဝက္ခာမိ၊ ဗဟူ မယာ သဒ္ဓိံ ခါဒိတုကာမာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဧဝံ မေ ဗဟူနိ တဏှုလသပ္ပိမရုဇာဏိတာဒိနိ ပရိက္ခယံ ဂမိဿန္တိ၊ န ကဿစိ ကထေဿာမိ”တိ တဏှံ အဓိဝါသေန္တော ဝိစရတိ။ သော ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဥပ္ပဏှုပဏှုကဇာတော မေနိသန္တတဂတ္ထော

၁-ဥသဘာ ရုက္ခာဒိနိ ဧကောဒသ (သီ၊ ဣ)

၃-သက္ခရံ (သီ)၊ သက္ကရံ (သျှာ၊ ဣ)

၂-ပဉ္စ (သီ၊ ဣ)

၄-ပုရိမတရဒိဝသေ (သီ၊ ဣ)

ဇာတော။ တတော တဏှံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဂစ္ဆံ ပဝိသိတွာ မဇ္ဈကံ ဥပဂူဟိတွာ နိပဇ္ဇိ၊ ဧဝံဂတောပိ နေဟာနိဘယေန ကဿမိ ကိဉ္စိ န ကထေသိ။

အထ နံ ဘရိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ ပိဋ္ဌံ ပရိမဇ္ဇိတွာ “ကိံ တေ သာမိ အဖာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ န မေ ကိဉ္စိ အဖာသုကံ အတ္ထိတိ။ ကိန္နု ခေါ တေ ရာဇာ ကုပိတောတိ။ ရာဇာပိ မေ န ကုပ္ပတိတိ။ အထ ကိံ တေ ပုတ္တမိတာဟိ ဝါ ဒါသကမ္မကရာဒိဟိ ဝါ ကိဉ္စိ အမနာပံ ကတံ အတ္ထိတိ။ ဧဝရူပမ္ပိ နတ္ထိတိ။ ကိသ္ဋိပဉ္စ ပန တေ တဏှာ အတ္ထိတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ နေဟာနိဘယေန ကိဉ္စိ အဝတွာ နိဿဒ္ဓေါ နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ ဘရိယာ “ကထေဟိ သာမိ ကိသ္ဋိံ တေ တဏှာ”တိ အာဟ။ သော ဝစနံ ပရိဂိလန္တော ဝိယ “အတ္ထိ မေ ဧကာ တဏှာ”တိ အာဟ။ ကိံ တဏှာ သာမိတိ။ ကပလ္လပူဝံ ခါဒိတုကာမောမှိတိ။ အထ ကိမတ္ထံ န ကထေသိ၊ ကိံ တံ ဒလိဒ္ဓေါ၊ ဣဒါနိ သကလသက္ကာရနိဂမဝါသိနံ ပဟောနကေ ကပလ္လပူဝေ ပစိဿာမိတိ။ ကိံ တေ ဧတေဟိ၊ တေ အတ္တနော ကမ္မံ ကတွာ ခါဒိဿန္တိတိ။ တေန ဟိ ဧကရစ္ဆဝါသိနံ ပဟောနကေ ပစာမိတိ။ ဇာနာမဟံ တဝ မဟဉ္ဇနဘာဝန္တိ။ တေန ဟိ ဣမသ္မိံ ဂေဟမတ္တေ သဗ္ဗေသံ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမိတိ။ ဇာနာမဟံ တဝ မဟဉ္ဇာသယဘာဝန္တိ။ တေန ဟိ တေ ပုတ္တဒါရမတ္တဿေဝ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမိတိ။ ကိံ ပန တေ ဧတေဟိတိ။ တေန ဟိ တုယုဉ္စ မယုဉ္စ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမိတိ။ တံ ကိံ ကရိဿသိတိ။ တေန ဟိ ဧကဿေဝ တေ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမိတိ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပစ္စမာနံ ဗဟူ ပစ္စာသိသန္တိ၊ သကလတဏှာလေ ဌပေတွာ ဘိန္နတဏှာလေ စ ဥဒ္ဓနကပလ္လာဒိနိ စ အာဒါယ ထောက် ဒီရသပ္ပိမရဖာဏိတဉ္စ ဂဟေတွာ သတ္တဘူမိကဿ ပါသာဒဿ ဥပရိမတလံ အာရုယ ပစ၊ တတ္တာဟံ ဧကကောဝ နိသီဒိတွာ ခါဒိဿာမိတိ။ သာ “သာရူ”တိ ပဋိသုဏိတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ ဂါဟာပေတွာ ပါသာဒံ အာရုယ ဒါသိယော ဝိဿဇ္ဇေတွာ သေဋ္ဌိံ ပက္ခောသာပေသိ။ သော အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဒွါရာနိ ဝိဒဟန္တော သဗ္ဗဒွါရေသု သုစိဃဋိကာနိ၊ ဒတွာ သတ္တမတလံ အဘိရုဟိတွာ တတ္ထပိ ဒွါရံ ဝိဒဟိတွာ နိသီဒိ။ ဘရိယာပိဿ ဥဒ္ဓနေ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ ကပလ္လကံ အာရောပေတွာ ပူဝေ ပစိတုံ အာရဘိ။

အထ သတ္တာ ပါတောဝ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ အာမန္တေသိ “ဧသော မောဂ္ဂလ္လာန ရာဇဂဟနဂရဿ အဝိဒူရေ သက္ကာရနိဂမေ မစ္ဆရိယကောသိယ-သေဋ္ဌိ ‘ကပလ္လပူဝေ ခါဒိဿာမီ’တိ အညေသံ ဒဿနဘယေန သတ္တဘူမိကေ ပါသာဒေ ကပလ္လပူဝေ ပစာပေတိ၊ တံ တတ္ထ ဂန္တာ တံ သေဋ္ဌိံ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ ဥဘောပိ ဇယမ္ပတိကေ ပူဝေ စ ခီရသပ္ပိမရဗာဏိတာဒိနိ စ ဂါဟာပေတွာ အတ္တနော ဗလေန ဇေတဝနံ အာနေဟိ၊ အဇ္ဇောဟံ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဋ္ဌိံ ဝိဟာရေယေဝ နိသီဒိဿာမိ၊ ပူဝေဟေဝ ဘတ္တကိစ္စံ ကရိဿာမီ”တိ။ ထေရော “သာဓု ဘန္တေ”တိ သတ္ထု၊ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိတွာ တာဝဒေဝ ဣဒ္ဓိဗလေန တံ နိဂမံ ဂန္တာ တဿ ပါသာဒဿ သိဟပဉ္စရဒ္ဓါရေ သုနိဝတ္ထော သုပါရတော အာကာသေယေဝ မဏိရူပကံ ဝိယ အဋ္ဌာသိ။

မဟာသေဋ္ဌိနော ထေရံ ဒိသ္မာဝ ဟဒယမံသံ ကမ္ပိ။ သော “အဟံ ဧဝရူပါ-နညေဝ ဘယေန ဣမံ ဌာနံ အာဂတော၊ အယဉ္စ အာဂန္တာ ဝါတပါနဒ္ဓါရေ ဌိတော”တိ ဂဟေတဗ္ဗဂဟဏံ အပဿန္တော အဂ္ဂိမ္ပိ ပက္ခိတ္တလောဏသက္ခရာ ဝိယ ဒေါသေန တဋ္ဌတဋ္ဌာယန္တော ဧဝမာဟ “သမဏ အာကာသေ ဌတွာ တံ ကိံ လဘိဿသိ၊ အာကာသေ အပဒေ ပဒံ ဒဿေတွာ စက်မန္တောပိ နေဝ လဘိဿသိ”တိ။ ထေရော တသ္မိံယေဝ ဌာနေ အပရာပရံ စက်မိ။ သေဋ္ဌိ “စက်မန္တော ကိံ လဘိဿသိ၊ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒမာနောပိ န လဘိဿသိယေဝါ”တိ အာဟ။ ထေရော ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ နိသီဒိ။ အထ နံ “နိသိန္တော ကိံ လဘိဿသိ၊ အာဂန္တာ ဝါတပါနဥမ္မာရေ ဌိတောပိ န လဘိဿသိ”တိ အာဟ။ အထ ထေရော ဥမ္မာရေ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ “ဥမ္မာရေ ဌိတော ကိံ လဘိဿသိ၊ ဓူမာယန္တောပိ န လဘိဿသိယေဝါ”တိ အာဟ။ ထေရော ဓူမာယိ၊ သကလပါသာဒေါ ဧကဓူမော အဟောသိ၊ သေဋ္ဌိနော အက္ခိနံ သူစိယာ ဝိဇ္ဈနကာလော ဝိယ ဇာတော။ ဂေဟဇ္ဈာယနဘယေန ပန နံ “ပဇ္ဇလန္တောပိ န လဘိဿသိ”တိ အဝတွာ စိန္တေသိ “အယံ သမဏော သုဋ္ဌု လဂ္ဂေါ၊ အလဒ္ဓါ န ဂမိဿတိ၊ ဧကမဿ ပူဝံ ဒါပေဿာမီ”တိ ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ ဧကံ ခုဒ္ဒကပူဝံ ပစိတွာ သမဏဿ ဒတွာ ဥယျောဇေဟိ န”န္တိ။ သာ ထောကညေဝ ပိဋ္ဌံ ကပလ္လပါတိယံ ပက္ခိပိ၊ မဟာပူဝေါ ဟုတွာ သကလ-ပါတိံ ပူရေတွာ ဥဒ္ဓုမာတော အဋ္ဌာသိ။

သေဋ္ဌိ တံ ဒိသ္မာ “ဗဟု တယာ ပိဋ္ဌံ ဂဟိတံ ဘဝိဿတိ”တိ သယမေဝ ဒဗ္ဗိကဏ္ဍေန ထောကတရံ ပိဋ္ဌံ ဂဟေတွာ ပက္ခိပိ၊ ပူဝေါ ပုရိမပူဝတော

မဟန္တတရော ဇာတော။ ဧဝံ ယံ ယံ ပစတိ၊ သော သော မဟန္တ-
မဟန္တာဝ ဟောတိ။ သော နိဗ္ဗိန္ဒော ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ ဣမဿ ဧကံ
ပူဝံ ဒေဟိ”တိ။ တဿာ ပစ္စိတော ဧကံ ပူဝံ ဂဏှန္တိယာ သဗ္ဗေ ကောဗဒ္ဓါ
အလ္လိယိံသု။ သာ သေဋ္ဌိံ အာဟ “သာမိ သဗ္ဗေ ပူဝါ ဧကတော လဂ္ဂါ၊
ဝိသုံ ကာတုံ န သက္ကောမိ”တိ။ “အဟံ ကရိဿာမိ”တိ သောပိ ကာတုံ
နာသက္ခိ။ ဥဘော ဇနာ ကောဋိယံ ဂဟေတွာ ကမုန္တာပိ ဝိယောဇေတုံ
နာသက္ခိံသုယေဝ။ အထဿ ပူဝေဟိ သဒ္ဓိံ ဝါယမန္တဿေဝ သရိရတော
သေဒါ မုစ္ဆိံသု၊ ပိပါသာ စ ပစ္စိဇ္ဇိ။ တတော ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ န မေ
ပူဝေဟိ အတ္ထော၊ ပစ္စိယာ သဒ္ဓိံယေဝ ဣမဿ ဘိက္ခုဿ ဒေဟိ”တိ။
သာ ပစ္စိံ အာဒါယ ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ သဗ္ဗေ ပူဝေ ထေရဿ အဒါသိ။
ထေရော ဥဘိန္ဒမ္ပိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ တိဏ္ဍံ ရတနာနံ ဂုဏေ ကထေသိ၊ “အတ္ထိ
ဒိန္နံ၊ အတ္ထိ ယိဋ္ဌ”န္တိ ဒါနာဒိနံ ဖလံ ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ဝိယ ဒေသေသိ။

တံ သုတွာ ပသန္တစိတ္တော သေဋ္ဌိ “ဘန္တေ အာဂန္တာ ဣမသ္မိံ ပလ္လင်္ကေ
နိသီဒိတွာ ပူဝေ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ အာဟ။ ထေရော “မဟာသေဋ္ဌိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
‘ပူဝေ ခါဒိဿာမိ’တိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟာရေ နိသီန္ဒော၊
တုမှာကံ ရုစိယာ သတိ သေဋ္ဌိဘရိယံ ပူဝေ စ ဒီရာဒိနိ စ ဂဏှာပေထ၊ သတ္ထု
သန္တိကံ ဂမိဿာမာ”တိ အာဟ။ ကဟံ ပန ဘန္တေ ဧတရဟိ သတ္ထာတိ။
ဣတော ပဉ္စစတ္တာလီသယောဇနမတ္ထကေ ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေတိ။ ဘန္တေ
ကာလံ အနတိက္ကမိတွာ ဧတ္တကံ အဒ္ဓါနံ ကထံ ဂမိဿာမာတိ။ မဟာသေဋ္ဌိ
တုမှာကံ ရုစိယာ သတိ အဟံ ဝေါ အတ္တနော ဣဒ္ဓိဗလေန နေဿာမိ၊ တုမှာကံ
ပါသာဒေ သောပါနသီသံ အတ္တနော ဌာနေယေဝ ဘဝိဿတိ၊ သောပါန-
ပရိယောသာနံ ပန ဇေတဝနဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဘဝိဿတိ၊ ဥပရိပါသာဒါ
ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ ဩတရဏကာလမတ္ထေန ဝေါဇေတဝနံ နေဿာမိတိ။ သော
“သာဓု ဘန္တေ”တိ သမ္ပုဋိန္တိ။ ထေရော သောပါနသီသံ တတ္ထေဝ ကတွာ
“သောပါနပါဒမူလံ ဇေတဝနဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဟောတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ၊
တထေဝါဟောသိ။

ဣတိ ထေရော သေဋ္ဌိဉ္စ သေဋ္ဌိဘရိယဉ္စ ဥပရိပါသာဒါ ဟေဋ္ဌာဩတရဏ-
ကာလတော ခိပ္ပတရံ ဇေတဝနံ သမ္မာပေသိ။ တေ ဥဘောပိ သတ္တာရံ
ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ ကာလံ အာရောစေသုံ၊ သတ္တာ ဘတ္တဂုံ ပဝိသိတွာ
ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန။ မဟာသေဋ္ဌိ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ

ဘိက္ခုသံဃဿ ဒက္ခိဏောဒကံ အဒါယိ၊ သေဠိဘရိယာ တထာဂတဿ ပတ္တေ ပူဝေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သတ္တာ အတ္တနော ယာပနမတ္တံ ဂဏှိ၊ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခုပိ တထေဝ ဂဏှိံသု။ သေဠိ ခီရသပ္ပိမရဇာဏိတသက္ခရာဒီနိ ဒဒမာနော အဂမာသိ။ သတ္တာ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေသိ။ မဟာသေဠိပိ သဒ္ဓိံ ဘရိယာယ ယာဝဒတ္တံ ခါဒိ၊ ပူဝါနံ ပရိယောသာနမေဝ န ပညာယတိ၊ သကလဝိဟာရေ ဘိက္ခုနဉ္စ ဝိဿာသာဒါနဉ္စ ဒိန္နေပိ န ပရိယန္တော ပညာယတိ။ “ဘန္တေ ပူဝါ ပရိက္ခယံ န ဂစ္ဆန္တိ”တိ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ တေန ဟိဇေတဝနဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဆဉ္စေထာတိ။ အထ နေ ဒ္ဓါရကောဋ္ဌကဿ အဝိဒူရေ ပဗ္ဗာရဋ္ဌာနေ ဆဉ္စယိံသု။ အဇ္ဇတနာပိ တံ ဌာနံ “ကပလ္လပူဝပဗ္ဗာရော”တွေဝ ပညာယတိ။ မဟာသေဠိ သဒ္ဓိံ ဘရိယာယ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဘဂဝါ အနုမောဒနံ အကာသိ၊ အနုမောဒနာပရိယောသာနေ ဥဘောပိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ သောပါနံ အာရုယ အတ္တနော ပါသာဒေယေဝ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ မဟာသေဠိ အသီတိကောဠိ-ဓနံ ဗုဒ္ဓသာသနေယေဝ ဝိကိရိ။

ပုနဒိဝသေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဇေတဝနံ အာဂမ္မ ဘိက္ခုနံ သုဂတောဝါဒံ ဒတွာ ဂန္ဓကုဋ် ပဝိသိတွာ ပဋိသလ္လိနေ သာယန္တသမယေ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိပတိတာ ဘိက္ခု။ “ပဿထာဝုသော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေ-ရဿာနဘာဝံ၊ အနုပဟစ္စ သဒ္ဓိံ အနုပဟစ္စ ဘောဂေ မစ္ဆရိယသေဠိံ မုဟုတ္ထေ-နေဝ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ ပူဝေ ဂါဟာပေတွာ ဇေတဝနံ အာနေတွာ သတ္တု သမ္ဗုခံ ကတွာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ အဟော မဟာ-နဘာဝေါ ထေရော”တိ ထေရဿ ဂုဏကထံ ကထေန္တာ နိသီဒိံသု။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ ကုလဒမကေန နာမ ဘိက္ခုနာ ကုလေ အဝိဟေဋ္ဌေတွာ အကိလမေတွာ ပုပ္ဖတော ရေဏုံ ဂဏှန္တေန ဘမရေန ဝိယ ဥပသင်္ကမိတွာ ဗုဒ္ဓဂုဏေ ဇာနာပေတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ထေရံ ပသံသန္တော—

“ယထာပိ ဘမရော ပုပ္ဖံ၊ ဝဏ္ဏဂန္ဓမဟေဋ္ဌယံ။

ပလေတိ ရသမာဒါယ၊ ဧဝံ ဂါမေ မုနိ စရေ”တိ ၂—

ဣမံ ဓမ္မပဒေ ဂါထံ ဝတွာ ဥတ္တရိပိ^၁ ထေရဿ ဂုဏံ ပကာသေတုံ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ မောဂ္ဂလ္လာနေန မစ္ဆရိယသေဋ္ဌိ ဒမိတော၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ ဒမေတွာ ကမ္မ-
ဖလသမ္ပန္နံ ဇာနာပေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသိယံ
ဣလိသော^၂ နာမ သေဋ္ဌိ အဟောသိ အသီတိကောဋိဝိဘဝေါ ပုရိသဒေါသ-
သမန္တာဂတော ခဉ္စော ကုဏီ ဝိသမက္ခိမဏ္ဍလော အဿဇ္ဈေါ အပ္ပသန္ဓော
မစ္ဆရိ၊ နေဝ အညေသံ ဒေတိ၊ န သယံ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ ရက္ခသပရိဂ္ဂဟိတပေါက္ခရဏီ
ဝိယဿ ဂေဟံ အဟောသိ။ မာတာပိတရော ပနဿ ယာဝ သတ္တမာ ကုလ-
ပရိဝနော ဒါယကာ ဒါနပတိနော။ သော သေဋ္ဌိဌာနံ လဘိတွာယေဝ ကုလဝံသံ
နာသေတွာ ဒါနသာလံ ဈာပေတွာ ယာစကေ ပေါထေတွာ နိက္ကမိတွာ ဓန-
မေဝ သဏ္ဌာပေသိ။

သော ဧကဒိဝသံ ရာဇူပဌာနံ ဂန္တာ အတ္တနော သရံ အာဂစ္ဆန္တော
ဧကံ မဂ္ဂကိလန္တံ ဇာနပဒမနဿံ ဧကံ သုရာဝါရကံ အာဒါယ ပိဌကေ
နိသီဒိတွာ အဗ္ဗိလသုရာယ ကောသကံ ပူရေတွာ ပူရေတွာ ပူတိမစ္ဆကေန
ဥတ္တရိဘဇော်န ပိဝန္တံ ဒိသ္မာ သုရံ ပါတုကာမော ဟုတွာ စိန္တေသိ “သစာဟံ
သုရံ ပိဝိဿာမိ၊ မယိ ပိဝန္တေ ဗဟူ ပိဝိတုကာမာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဧဝံ မေ
ဓနပရိက္ခယော ဘဝိဿတိ”တိ။ သော တဏှံ အဓိဝါသေန္တော ဝိစရိတွာ
ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဝိဟတကပ္ပါသော
ဝိယပဏ္ဍုသရီရော အဟောသိ ဓမ္မနိသန္တတဂတ္တော ဇာတော။ အထေကဒိဝသံ
ဂပ္ပံ ပဝိသိတွာ မဇ္ဇကံ ဥပဂူဟိတွာ နိပဇ္ဇိ။ တမေနံ ဘရိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ
ပိဌံ^၃ ပရိမဇ္ဇိတွာ “ကိ” တေ သာမိ အဗာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သဗ္ဗံ ဟေဌာ
ကထိတနိယာမေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ “တေန ဟိ ဧကဿေဝ တေ ပဟောနကံ
သုရံ ကရောမိ”တိ ပန ဝုတ္တေ “ဂေဟေ သုရာယ ကာရိယမာနာယ ဗဟူ
ပစ္စာသီသန္တိ၊ အန္တရာပဏတော အာဟရာပေတွာပိ န သက္ကာ ဣဓ နိသီန္တေန
ပိဝိတု”န္တိ မာသကမတ္တံ ဒတွာ အန္တရာပဏတော သုရာဝါရကံ အာဟရာပေတွာ
စေဋ္ဌကေန ဂါဟာပေတွာ နဂရာ နိက္ခမ္မ နဒီတီရံ ဂန္တာ မဟာမဂ္ဂသမိပေ
ဧကံ ဂုဗ္ဗံ ပဝိသိတွာ သုရာဝါရကံ ဌပါပေတွာ “ဂစ္ဆ တွ”န္တိ စေဋ္ဌကံ ဒူရေ
နိသီဒါပေတွာ ကောသကံ ပူရေတွာ သုရံ ပါတုံ အာရဘိ။

ပိတာ ပနဿ ဒါနာဒိနံ ပုညာနံ ကတတ္တာ ဒေဝလောကေ သက္ကော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော တသ္မိံ ခဏေ “ပဝတ္တတိ န ခေါ မေ ဒါနဂ္ဂံ၊ ဥဒါဟု နော”တိ အာဝဇ္ဇန္တော တဿ အပ္ပဝတ္တိံ ဥတွာ၊ ပုတ္တဿ ကုလဝံသံ နာသေတွာ ဒါန-
သာလံ ဈာပေတွာ ယာစကေ နိက္ကမိတွာ မစ္ဆရိယဘာဝေ ပတိဋ္ဌာယ “အညေသံ
ဒါတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ”တိ ဘယေန ဂုမ္ဘံ ပဝိသိတွာ ဧကကဿေဝ သုရံ ပိဝန-
ဘာဝဉ္စ ဒိသ္မာ “ဂစ္ဆာမိ၊ နံ သင်္ခေါဘေတွာ ဒမေတွာ ကမ္မဖလသမ္ပန္နံ ဇာနာ-
ပေတွာ ဒါနံ ဒါပေတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တနာရဟံ ကရောမိ”တိ မနုဿ-
ပထံ ဩတရိတွာ ဣလ္လိသသေဋ္ဌိနာ သဒိသံ ခဉ္စ ကုဏိံ ဝိသမစက္ခုမဏ္ဍလံ
အတ္တဘာဝံ နိဗ္ဗိနိတွာ ဗာရာဏသိနဂရံ ပဝိသိတွာ ရညော နိဝေသနဒွါရေ
ဌတွာ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ အာရောစာပေတွာ “ပဝိသတူ”တိ ဝုတ္တေ
ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဝဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ “ကိံ မဟာသေဋ္ဌိ အဝေလာယ
အာဂတောသိ”တိ အာဟ။ အာမ အာဂတောမ္ပိ၊ ဒေဝ ဃရေ မေ အသီတိ-
ကောဋ္ဌိမတ္တံ ခနံ အတ္တိ၊ တံ ဒေဝေါ အာဟရာပေတွာ အတ္တနော ဘဏ္ဍာဂါရံ
ပူရာပေတူတိ။ အလံ မဟာသေဋ္ဌိ တဝ ခနတော အမှာကံ ဂေဟေ
ဗဟုတရံ ခနန္တိ။ သစေ ဒေဝ တုမှာကံ ကမ္မံ နတ္တိ၊ ယထာရူစိယာ ခနံ ဂဟေတွာ
ဒါနံ ဒဓ္မိတိ။ ဒေဟိ မဟာသေဋ္ဌိတိ။ သော “သာရံ ဒေဝါ”တိ ရာဇာနံ ဝဋ္ဌိတွာ
နိက္ခမိတွာ ဣလ္လိသသေဋ္ဌိနော ဂေဟံ အဂမာသိ၊ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာကမနုဿာ
ပရိဝါရေသုံ၊ ဧကောပိ “နာယံ ဣလ္လိသော”တိ ဇာနိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္တိ။

သော ဂေဟံ ပဝိသိတွာ အန္တောဥမ္မာရေ ဌတွာ ဒေါဝါရိကံ ပက္ခော-
သာပေတွာ “ယော အညော မယာ သမာနရူပေါ အာဂန္တော ‘မမေတံ
ဂေဟ’န္တိ ပဝိသိတုံ အာဂစ္ဆတိ၊ တံ ပိဋ္ဌိယံ ပဟရိတွာ နိဟရေယျာထာ”တိ
ဝတွာ ပါသာဒံ အာရုယ မဟာရဟေ အာသနေ နိသီဒိတွာ သေဋ္ဌိဘရိယံ
ပက္ခောသာပေတွာ သိတာကာရံ ဒဿေတွာ “ဘဒ္ဒေ ဒါနံ ဒေမာ”တိ အာဟ။
တဿ တံ ဝဇ္ဇနံ သုတွာဝ သေဋ္ဌိဘရိယာ စ ပုတ္တဗီတရော စ ဒါသကမ္မကရာ စ၊
“ဧတ္တကံ ကာလံ ဒါနံ ဒါတုံ စိတ္တမေဝ” နတ္တိ၊ အဇ္ဇေ ပန သုရံ ပိဝိတွာ မုဒုစိတ္တော
ဟုတွာ ဒါတုကာမောဇာတော ဘဝိဿတိ”တိ ဝဒိံ သု။ အထ နံ သေဋ္ဌိဘရိယာ
“ယထာရူစိယာ ဒေထ သာမီ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ ဘေရိဝါဒကံ ပက္ခော-
သာပေတွာ “သုဝဏ္ဏရဇတမဏိမုတ္တာဒိဟိ အတ္တိကာ ဣလ္လိသသေဋ္ဌိဿ ဃရံ
ဂစ္ဆန္တိ”တိ သကလနဂရေ ဘေရိံ စရာပေဟိတိ။ သာ စ တထာ ကာရေသိ။
မဟာဇနော ပစ္ဆိပသိဗ္ဗကာဒိနိ ဂဟေတွာ ဂေဟဒွါရေ သန္တိပတိ။ သက္ကော

သတ္တရတနပူရေ ဂဗ္ဘေ ဝိဝရာပေတွာ “တုမှာကံ ဒမ္မိ၊ ယာဝဒိစ္ဆကံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ မဟာဇနော ဓနံ နိဟရိတွာ မဟာတလေ ရာသိံ ကတွာ အာဘတဘာဇနာနိ ပူရေတွာ ဂစ္ဆတိ။

အညတရော ဇနပဒမနုဿော ဣလိသသေဋ္ဌိနော ဂေါဏေ တဿေဝ ရထေ ယောဇေတွာ သတ္တဟိ ရတနေဟိ ပူရေတွာ နဂရာ နိက္ခမ္ပ မဟာမဂ္ဂံ ပဋိပဋိတွာ တဿ ဂုဗ္ဗဿ အဝိဒူရေန ရထံ ပေသေန္တော “ဝဿသတံ ဇီဝ သာမိ ဣလိသသေဋ္ဌိ၊ တံ နိဿာယ ဣဒါနိ မေ ယာဝဇီဝံ ကမ္ပံ အကတွာ ဇီဝိတဗ္ဗံ ဇာတံ၊ တဝေဝ ရထော၊ တဝေဝ ဂေါဏာ၊ တဝေဝ ဂေဟေ သတ္တ ရတနာနိ၊ နေဝ မာတရာ ဒိန္နာနိ၊ န ပိတရာ၊ တံ နိဿာယ လဒ္ဓါနိ သာမီ”တိ သေဋ္ဌိနော ဂုဏကထံ ကထေန္တော ဂစ္ဆတိ။ သော တံ သဒ္ဓိ သုတွာ ဘိတတသိတော စိန္တေသိ “အယံ မမ နာမံ ဂဟေတွာ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဝဒတိ၊ ကစ္စိ န ခေါ မမ ဓနံ ရညာ လောကဿ ဒိန္န”န္တိ ဂုဗ္ဗာ နိက္ခမိတွာ ဂေါဏေ စ ရထဉ္စ သဉ္စာနိတွာ “အရေ စေဋ္ဌက မယံ ဂေါဏာ၊ မယံ ရထော”တိ ဝတွာ ဂန္တာ ဂေါဏေ နာသာရဇ္ဇယံ ဂဏှိ၊ ဂဟပတိကော ရထာ ဩရုယ “အရေ ဒုဋ္ဌစေဋ္ဌက ဣလိသ-မဟာသေဋ္ဌိ သကလနဂရဿ ဒါနံ ဒေတိ၊ တံ ကိံ အဟောသီ”တိ ပက္ခန္တိတွာ အသနိံ ပါတေန္တော ဝိယ ခန္တေ ပဟရိတွာ ရထံ အာဒါယ အဂမာသိ။ သော ပုန ကမ္မမာနော ဥဋ္ဌာယပံသု ပုဋ္ဌိတွာ ပုဋ္ဌိတွာ ဝေဂေန ဂန္တာ ရထံ ဂဏှိ၊ ဂဟ-ပတိကော ရထာ ဩတရိတွာ ကေသေသု ဂဟေတွာ ဩဏာမေတွာ ကပ္ပရ-ပဟာရေဟိကောနေတွာ ဂလေ ဂဟေတွာ အာဂတမဂ္ဂါဘိမုခံ ခိပိတွာ ပက္ကာမိ။ တောဝတာဿ သုရာမဒေါ ဆိဇ္ဇိ။ သော ကမ္မမာနော ဝေဂေန နိဝေသန-ဒ္ဓါရံ ဂန္တာ ဓနံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တေ မဟာဇနော ဒိသ္မာ “အဗ္ဘေ ကိံ နာမေတံ၊ ကိံ ရာဇာ မမ ဓနံ ဝိလုမ္မာပေတိ”တိ တံ တံ ဂန္တာ၊ ဂဏှာတိ၊ ဂဟိတ-ဂဟိတာ ပဟရိတွာ ပါဒမူလေယေဝ ပါတေန္တိ။ သော ဝေဒနာပ္ပတ္တော ဂေဟံ ပဝိသိတုံ အာရဘိ။ ဒ္ဓါရပါလာ “အရေ ဒုဋ္ဌဂဟပတိ ကဟံ ပဝိသသီ”တိ ဝံသ-ပေသိကာဟိ ပေါထေတွာ ဂိဝါယံ ဂဟေတွာ နိဟရိံသု။

သော “ဌပေတွာ ဣဒါနိ ရာဇာနံ နတ္ထိ မေ အညော ကောစိ ပဋိသရဏော”တိ? ရညော သန္တိကံ ဂန္တာ “ဒေဝ မမ ဂေဟံ တုမေ ဝိလုမ္မာပေထာ”တိ အာဟ။ နာဟံ သေဋ္ဌိ ဝိလုမ္မာပေမိ၊ နန တွမေဝ အာဂန္တာ “သစေ တုမေ န ဂဏှထ၊ အဟံ မမ ဓနံ ဒါနံ ဒဿာမီ”တိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ ဒါနံ အဒါသိတိ။

နာဟံ ဒေဝ တုမှာကံ သန္တိကံ အာဂစ္ဆာမိ၊ ကိံ တုမှေ မယံ မစ္ဆရိယဘာဝံ
 န ဇာနာထ၊ အဟံ တိဏဂ္ဂေန တေလဗိန္ဒုမ္ပိ န ကဿပိ ဒေမိ။ ယော
 ဒါနံ ဒေတိ၊ တံ ပက္ခောသာပေတွာ ဝိမံသထ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ သက္ကံ
 ပက္ခောသာပေသိ၊ ခွိန္တံ ဇနာနံ ဝိသေသံ နေဝ ရာဇာ ဇာနာတိ၊ န အမစ္စာ။
 မစ္ဆရိယသေဋ္ဌိ “ကိံ ဒေဝ အယံ သေဋ္ဌိ၊ အဟံ သေဋ္ဌိ”တိ အာဟ။ မယံ န သဉ္ဇာ-
 နာမ၊ အတ္ထိ တေ ကောစိ သဉ္ဇာနနကောတိ။ ဘရိယာ မေ ဒေဝါတိ။ ဘရိယံ
 ပက္ခောသာပေတွာ “ကတရော တေ သာမိကော”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သာ “အယ”န္တိ
 သက္ကဿေဝ သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။ ပုတ္တဗိတရော ဒါသကမ္ပကရေ စ ပက္ခောသာ-
 ပေတွာ ပုစ္ဆိံသု၊ သဗ္ဗေဝိ သက္ကဿေဝ သန္တိကေ တိဋ္ဌန္တိ။

ပုန သေဋ္ဌိ စိန္တေသိ “မယံ သိသေ ပိဋကာ အတ္ထိ ကေသေဟိ ပဋိစ္ဆန္တာ၊
 တံ ခေါ ပန ကပ္ပကော ဧဝ ဇာနာတိ၊ တံ ပက္ခောသာပေဿာမိ”တိ။
 သော “ကပ္ပကော မံ ဒေဝ သဉ္ဇာနာတိ၊ တံ ပက္ခောသာပေထာ”တိ အာဟ။
 တသ္မိံ ပန ကာလေ ဗောဓိသက္ခော တဿ ကပ္ပကော အဟောသိ။ ရာဇာ
 တံ ပက္ခောသာပေတွာ “ဣလ္လိသသေဋ္ဌိံ ဇာနာသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သိသံ ဩလော-
 ကေတွာ ဇာနိဿာမိ ဒေဝါတိ။ တေန ဟိ ခွိန္တမ္ပိ သိသံ ဩလောကေဟိတိ။
 တသ္မိံ ခဏေ သက္ခော သိသေ ပိဋကံ မာပေသိ။ ဗောဓိသက္ခော ခွိန္တမ္ပိ သိသံ
 ဩလောကေန္တော ပိဋကာ ဒိသ္မာ “မဟာရာဇ ခွိန္တမ္ပိ သိသေ ပိဋကာ အတ္ထေဝ၊
 နာဟံ ဧတေသု ကေဿာပိ ဣလ္လိသဘာဝံ သဉ္ဇာနိတုံ သက္ခောမိ”တိ ဝတွာ
 ဣမံ ဂါထမာဟ—

၇၀။ “ဥဘော ခဉ္စာ ဥဘော ကုဏီ၊ ဥဘော ဝိသမစက္ခုကာ”။
 ဥဘိန္တံ ပိဋကာ ဇာတာ၊ နာဟံ ပဿာမိ ဣလ္လိသ”န္တိ။

တတ္ထ ဥဘောတိ ဒွေပိ ဇနာ။ ခဉ္စာတိ ကုဏ္ဍပါဒါ။ ကုဏီတိ ကုဏ္ဍဟတ္ထာ။
 ဝိသမစက္ခုကာတိ ဝိသမက္ခိမဏ္ဍလာ ကေကရာ။ ပိဋကတိ ခွိန္တမ္ပိ ကေသ္မိံ ယေဝ
 သိသပဒေသေ ကေသဏ္ဍာနာဝ ပိဋကာ ဇာတာ။ နာဟံ ပဿာမိတိ
 အဟံ “ဣမေသု အယံ နာမ ဣလ္လိသော”တိ န ပဿာမိ၊ ကေဿာပိ ဣလ္လိသ-
 ဘာဝံ န ဇာနာမိတိ အဝေါစ။

ဗောဓိသတ္တဿ ဝစံနံ သုတွာ သေဋ္ဌိ ကမ္မမာနော ဓနသောကေန သတိံ
 ပစ္စုပ္ပာပေတုံ အသက္ခောန္တော တတ္ထေဝ ပတိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ခော “နာဟံ

မဟာရာဇဣလ္လိသော၊ သက္ကောဟမသ္မိ”တိ မဟတိယာ သက္ကလီလာယ အာကာ-
သေ အဋ္ဌာသိ။ ဣလ္လိသဿ မုခံ ပုဋ္ဌိတွာ ဥဒကေန သိဋ္ဌိံသု၊ သော ဥဋ္ဌာယ
သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဝဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သက္ကော အာဟ “ဣလ္လိသ ဣဒံ
ဓနံ မမ သန္တကံ၊ န တဝ။ အဟဉ္စိ တေ ပိတာ၊ တံ မမ ပုတ္တော။ အဟံ ဒါနာ-
ဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ သက္ကတ္တံ ပတ္တော၊ တံ ပန မေ ဝံသံ ဥပစ္ဆိန္နိတွာ
အဒါနသီလော ဟုတွာ မစ္ဆရိယေ ပတိဋ္ဌာယ ဒါနသာလာယော ဈာပေတွာ
ယာစကေ နိက္ကမိတွာ ဓနမေဝ သဏ္ဌာပေသိ။ တံ နေဝ တံ ပရိဘုဉ္ဇသိ၊
န အညေသံ ဒေသိ၊ ရက္ခသပရိဂ္ဂဟိတံ ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ သစေ မေ ဒါနသာလာ
ပါကတိကာ ကတွာ ဒါနံ ဒဿသိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ဒဿသိ၊
သဗ္ဗံ တေ ဓနံ အန္တရဓာပေတွာ ဣမိနာ ဣန္ဒဝဇိရေန တေ သံသံ ဆိန္နိတွာ ဇိဝိ-
တက္ခယံ ပါပေဿာမီ”တိ။ ဣလ္လိသသေဉ္စိ မရဏဘယေန သန္တဇ္ဇိတော
“ဣတော ပဋ္ဌာယ ဒါနံ ဒဿာမီ”တိ ပဋိညံ အဒါသိ။ သက္ကော တဿ ပဋိညံ
ဂဟေတွာ အာကာသေ နိသိန္နောဝ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တံ သီလေသု
ပတိဋ္ဌာပေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။ ဣလ္လိသောပိ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ
ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ မောဂ္ဂလ္လာနော မစ္ဆရိယသေဉ္စိ ဒမေတိ၊
ပုဗ္ဗေပေသ ဣမိနာ ဒမိတောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ
အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဣလ္လိသော မစ္ဆရိယ-
သေဉ္စိ အဟောသိ၊ သက္ကော ဒေဝရာဇော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ ရာဇော
အာနန္ဒော၊ ကပ္ပကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဣလ္လိသဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ခရဿရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၇၉)

ယတော ဝိလုတ္တာ ဝ ဟတာ ဝ ဂါဝေါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ
ဝိဟရန္တော အညတရံ အမစ္စံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ကောသလရညော ကိရ
ဧကော အမစ္စော ရာဇာနံ အာရာဓေတွာ ပစ္စန္နဂါမေ ရာဇဗလိံ လဘိတွာ
စောရေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကေတော ဟုတွာ “အဟံ မနုဿေ အာဒါယ အရညံ
ပဝိသိဿာမိ၊ တုမေ ဂါမံ ဝိလုမ္ပိတွာ ဥပမံ မယံ ဒဒေယျာထာ”တိ ဝတွာ
ပဂေဝ မနုဿေ သန္တိပါတေတွာ အရညံ ဂန္တော စောရေသု အာဂန္တော ဂါဝိယော

သာတေတွာ မံသံ ခါဒိတွာ ဂါမံ ဝိလုမ္ဗိတွာ ဂတေသု သာယန္တသမယေ မဟာ-
ဇနပရိပုတော အာဂစ္ဆတိ။ တဿ န စိရဿေဝ တံ ကမ္ပံ ပါကဋံ ဇာတံ။
မနုဿာ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ ဒေါသံ
ပတိဋ္ဌာပေတွာ သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ အညံ ဂါမဘောဇကံ ပေသေတွာ
ဇေတဝနံ ဂန္တော ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ဘဂဝါ “န မဟာရာဇ
ဣဒါနေဝ ဧသ ဧဝံသီလော၊ ပုဗ္ဗေဝိ ဧဝံသီလောယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန
ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကဿ အမစ္စဿ
ပစ္စန္တဂါမံ အဒါသိ။ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ တဒါ ပန ဗောဓိသတ္တော
ဝဏိဇ္ဇာယ ပစ္စန္တေ ဝိစရန္တော တသ္မိံ ဂါမကေ နိဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သောတသ္မိံ
ဂါမဘောဇကေ သာယန္တသမယေ မဟာဇနပရိဝါရေန ဘေရိယာ ဝဇ္ဇမာနာယ
အာဂစ္ဆန္တေ “အသံ ဒုဋ္ဌဂါမဘောဇကော စောရေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ
ဂါမံ ဝိလုမ္ဗာပေတွာ စောရေသု ပလာယိတွာ အဋ္ဌဝိံ ပဝိဋ္ဌေသု ဣဒါနိ
ဥပသန္တပသန္တော ဝိယ ဘေရိယာ ဝဇ္ဇမာနာယ အာဂစ္ဆတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၇၉။ “ယတော ဝိလုတ္တာ စ ဟတာ စ ဂါဝေါ၊
ဒဗ္ဗာနိ ဂေဟာနိ ဇနော စ နိတော။
အထာဂမာ ပုတ္တဟတာယ ပုတ္တော၊
ခရဿရံ ဒိုဏ္ဍိမံ^၁ ဝါဒယန္တော”တိ။

တတ္ထ ယတောတိ ယဒါ။ ဝိလုတ္တာ စ ဟတာ စာတိ ဝိလုမ္ဗိတွာ ဗန္ဓိတွာ^၂ စ
နိတာ၊ မံသံ ခါဒနတ္ထာယ စ ဟတာ။ ဂါဝေါတိ ဂေါရူပါနိ။ ဒဗ္ဗာနိတိ အဂ္ဂိံ
ဒတွာ ဈာဝိတာနိ။ ဇနော စ နိတောတိ ကရမရဂ္ဂါဟံ ဂဟေတွာ နိတော။
ပုတ္တဟတာယ ပုတ္တောတိ ဟတပုတ္တာယ ပုတ္တော၊ နိလ္လဇ္ဇောတိ အတ္တော။
ဆိန္တဟိရောတ္တပ္ပဿ ဟိ မာတာ နာမ နတ္ထိ၊ ဣတိ သော တဿာ ဇီဝန္တောပိ
ဟတပုတ္တဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိတိ^၃ ဟတပုတ္တာယ ပုတ္တော နာမ ဟောတိ။
ခရဿရန္တိ ထဒ္ဓသဒ္ဓံ။ ဒိုဏ္ဍိမန္တိ ပဋ္ဌဟဘေရိ^၄။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣမာယ ဂါထာယ တံ ပရိဘာသိ။ န စိရေနေဝ စ တဿ
တံ ကမ္ပံ ပါကဋံ ဇာတံ၊ အထဿ ရာဇာ ဒေါသာနုရူပံ နိဂ္ဂဟံ အကာသိ။

၁-ဒေဏ္ဍိမံ (သိ၊ သျာ)

၂-ပုတ္တဋ္ဌာနေ န တိဋ္ဌတိတိ (သျာ၊ က)

၂-ဝိလုမ္ဗိတွာ ဝဓိတွာ (သျာ)၊ ဝိလုမ္ဗိတွာ (သိ၊ ဣ)

၄-ပဟဋ္ဌဘေရိ (သျာ၊ က)

သတ္တာ “န မဟာရာဇ ဣဒါနေဝေသ ဧဝံသီလော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဧဝံသီလော-
ယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ အမစ္စော ဣဒါနိ အမစ္စောယေဝ၊ ဂါထာယ
ဥဒါဟာရကပဏ္ဍိတမနုဿော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ခရဿရဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ဘိမသေနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၈၀)

ယံ တေ ပဝိကတ္ထိတံ ပုရေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ
ဝိကတ္ထိတံ^၁ ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဧကော ကိရ ဘိက္ခု “အာရုဿော
အမှာကံ ဇာတိသမာ ဇာတိ၊ ဂေါတ္တသမံ ဂေါတ္တံ နာမ နတ္ထိ၊ မယံ ဧဝရူပေ
နာမ မဟာခတ္တိယကုလေ ဇာတာ၊ ဂေါတ္တေန ဝါ နေန ဝါ ကုလပ္ပဒေသေန
ဝါ အမှေဟိ သဒိဿော နာမ နတ္ထိ၊ အမှာကံ သုဝဏ္ဏရဇေတာဒိနံ အန္တော
နတ္ထိ၊ ဒါသကမ္မကရာပိ နော သာလိမံသောဒနံ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ကာသိကဝတ္ထံ နိဝါ-
သေန္တိ၊ ကာသိကဝိလေပနံ ဝိလိမ္ပန္တိ။ မယံ ပဗ္ဗဇိတဘာဝေန ဧတရဟိ ဧဝရူပါနိ
လူခါနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇာမ၊ လူခါနိ စိဝရာနိ ဓာရေမာ”တိ ထေရနဝမဇ္ဈိမာနံ
ဘိက္ခုနံ အန္တရေ ဝိကတ္တေန္တော ဇာတိအာဒိဝသေန ဝမ္ဘေန္တော ခုံသေန္တော^၂
ဝိစရတိ။ အထဿ ဧကော ဘိက္ခု ကုလပ္ပဒေသံ ပရိဂ္ဂဏိတွာ တံ ဝိကတ္တန-
ဘာဝံ ဘိက္ခုနံ အာရောစေသိ။ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ သန္တိပတိတာ “အာရုဿော
အသုကော နာမ ဘိက္ခု ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိကတ္တေန္တော
ဝမ္ဘေန္တော ခုံသေန္တော^၂ ဝိစရတိ”တိ ဧတဿ အဂုဏံ ကထယိံသု။ သတ္တာ
အာဂန္တော “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
“ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ သော ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ
ဝိကတ္တေန္တော ဝမ္ဘေန္တော ခုံသေန္တော^၂ ဝိစရတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝိကတ္တေန္တော
ဝမ္ဘေန္တော ခုံသေန္တော ဝိစရိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဧကသ္မိံ
နိဂမဂါမေ ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ
ဒိသာပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ တယော ဝေဒေ အဋ္ဌာရသ
ဝိဇ္ဇဋ္ဌာနာနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိဗ္ဗတ္တိံ ပတွာ စူဠဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတော

နာမ အဟောသိ။ သော တက္ကသိလာတော နိက္ခမိတွာ သဗ္ဗသမယသိပ္ပါနိ ပရိယေသမာနော မဟိံသကရဋ္ဌံ အဂမာသိ။ ဣမသ္မိံ ပန ဇာတကေ ဗောဓိသက္ကော ထောက် ရသော ဩဏတာကာရော အဟောသိ။ သော စိန္တေသိ “သစာဟံ ကဋ္ဌိ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိဿာမိ၊ သော ‘ဧဝံ ရဿသရီရော တံ ကိံ အမှာကံ ကမ္မံ ကရိဿသိ’တိ ဝက္ခတိ၊ ယန္တုနာဟံ အာရောဟပရိဏာဟသမ္ပန္နံ အဘိရူပံ ဧကံ ပုရိသံ ဖလကံ ကတွာ တဿ ပိဋိစ္ဆာယာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေယျ”န္တိ။ သော တထာရူပံ ပုရိသံ ပရိယေသမာနော ဘိမသေနဿ နာမေကဿ တန္တဝါယဿ တန္တဝိတဋ္ဌာနံ^၁ ဂန္တော တေန သဗ္ဗိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “သမ္ပ တံ ကိန္ဒာမောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အဟံ ဘိမသေနော နာမာတိ။ ကိံ ပန တံ ဧဝံ အဘိရူပေါ ဥပမိသမ္ပန္နော ဟုတွာ ဣမံ လာမကကမ္မံ ကရောသိတိ။ ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တောတိ။ “သမ္ပ မာ ဧတံ ကမ္မံ ကရိ၊ သကလဇမ္ပုဒီပေ မယာ သဒိသော ဓနုဂ္ဂဟော နာမ နတ္ထိ။ သစေ ပနာဟံ ကဋ္ဌိ ရာဇာနံ ပဿေယျ၊ သော မံ ‘ဧဝံရသော အယံ ကိံ အမှာကံ ကမ္မံ ကရိဿသိ’တိ ကောပေယျ၊ တံ ရာဇာနံ ဒိသော ‘အဟံ ဓနုဂ္ဂဟော’တိ ဝက္ခသိ။ ရာဇာ တေ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ ဝုတ္တိံ နိဗ္ဗန္တိ ဒဿတိ။ အဟံ တေ ဥပ္ပန္နကမ္မံ ကရောန္တော တဝ ပိဋိစ္ဆာယာယ ဇီဝိဿာမိ။ ဧဝံ ဥဘောပိ သုခိတာ ဘဝိဿာမ။ ကရောဟိ မမ ဝစန”န္တိ အာဟ။ သော “သာရ”တိ သမ္ပုဋိစ္ဆိ။

အထ နံ အာဒါယ ဗာရာဏသိံ ဂန္တော သယံ စူဠပဋ္ဌာကော ဟုတွာ တံ ပုရတော ကတွာ ရာဇဒွါရေ ဌတွာ ရညော အာရောစာပေသိ။ “အာဂစ္ဆန္တူ”တိ ဝုတ္တေ ဥဘောပိ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဝဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌံသု။ “ကိံကာရဏာ အာဂတတ္ထာ”တိ စ ဝုတ္တေ ဘိမသေနော အာဟ “အဟံ ဓနုဂ္ဂဟော၊ မယာ သဒိသော သကလဇမ္ပုဒီပေ ဓနုဂ္ဂဟော နတ္ထိ”တိ။ ကိံ ပန လဘန္တော မံ ဥပဋ္ဌဟိဿသိတိ။ အမုမာသေ သဟဿံ လဘန္တော ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ ဒေဝါတိ။ အယံ တေ ပုရိသော ကိံ ဟောတိတိ။ စူဠပဋ္ဌာကော ဒေဝါတိ။ သာရ ဥပဋ္ဌဟာတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဘိမသေနော ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟတိ။ ဥပ္ပန္နကိစ္စံ ပနဿ ဗောဓိသက္ကောဝ နိတ္ထရတိ^၂။

တေန ခေါ ပန သမယေန ကာသိရဋ္ဌေ ဧကသ္မိံ အရညေ ဗဟူနံ မနုဿာနံ သဇ္ဇရဏမဂ္ဂံ ဗျုပ္ပေါ ဆန္ဒာပေတိ^၃၊ ဗဟူ မနုဿေ ဂဟေတွာ ဂဟေတွာ ခါဒတိ။ တံပဝတ္တိံ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ဘိမသေနံ ပက္ခောသာပေတွာ “သက္ခိဿသိ တာတ နံ ဗျုပ္ပံ ဂဏှိတု”န္တိ အာဟ။ ဒေဝ ကိံ ဓနုဂ္ဂဟော

၁-တန္တဝိနနဋ္ဌာနံ(သိ)၊ တန္တဝိတဋ္ဌာနံ(သျှာ) ၂-နိဋ္ဌာပေတိ(က) ၃-ဆိန္ဒာပေတိ(က)

နာမာဟံ၊ ယဒိ ဗျုပ္ပံ ဂဟေတုံ န သက္ကောမီတိ။ ရာဇာ တဿ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ ဥယျောဇေသိ။ သော သရံ ဂန္ဓာ ဗောဓိသတ္တဿ ကထေသိ။ ဗောဓိသတ္တော “သာဓု သမ္မ ဂစ္ဆာ”တိ အာဟ။ တံ ပန န ဂမိဿသီတိ။ အာမ န ဂမိဿာမိ၊ ဥပါယံ ပန တေ အာစိက္ခိဿာမီတိ။ အာစိက္ခ သမ္မာတိ။ တံ ဗျုပ္ပဿ ဝသနဋ္ဌာနံ သဟဿာ ဧကကောဝ မာ အဂမာသိ၊ ဇနပဒမနုဿေ ပန သန္တုပါတေတွာ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ ဓနုသဟဿာနိ ဂါဟာပေတွာ တတ္ထ ဂန္ဓာ ဗျုပ္ပဿ ဥဋ္ဌိတဘာဝံ ဥတွာ ပလာယိတွာ ဧကံ ဂုမ္ဘံ ပဝိသိတွာ ဥရေန နိပဇ္ဇေယျာသိ၊ ဇာနပဒါဝ ဗျုပ္ပံ ပေါထေတွာ ဂဏှိဿန္တိ၊ တေဟိ ဗျုပ္ပေ ဂဟိတေ တံ ဒန္တေဟိ ဧကံ ဝလ္လိံ ဆိန္ဒိတွာ ကောဋိယံ ဂဟေတွာ မတဗျုပ္ပဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဘော ကေနေသ ဗျုပ္ပေါ မာရိတော၊ အဟံ ဣမံ ဗျုပ္ပံ ဂေါဏံ ဝိယ ဝလ္လိယာ ဗန္ဓိတွာ ရညော သန္တိကံ နေဿာမီ”တိ ဝလ္လိအတ္ထာယ ဂုမ္ဘံ ပဝိဋ္ဌော၊ မယာ ဝလ္လိယာ အနာ-ဘတာယ ဧဝ ကေနေသ မာရိတော”တိ ကထေယျာသိ။ အထ တေ ဇာနပဒါ ဘိတတသိတာ “သာမိ မာ ရညော အာစိက္ခိ”တိ ဗဟုံ ဓနံ ဒဿန္တိ၊ ဗျုပ္ပေါ တယာ ဂဟိတော ဘဝိဿတိ၊ ရညောပိ သန္တိကာ ဗဟုံ ဓနံ လဘိဿသီတိ။ သော “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတွာ ဗောဓိသတ္တေန ကထိတနိယာမေနေဝ ဗျုပ္ပံ ဂဟေတွာ အရညံ ခေမံ ကတွာ မဟာဇနပရိဝုတော ဗာရာဏသိံ အာဂန္ဓာ ရာဇာနံ ဒိဿာ “ဂဟိတော မေ ဒေဝ ဗျုပ္ပေါ၊ အရညံ ခေမံ ကတ”န္တိ အာဟ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော ဗဟုံ ဓနံ အဒါသိ။ ပုနေကဒိဝသံ “ဧကမဂ္ဂံ မဟိံသော ဆဉ္စာပေတိ”တိ အာရောစေသုံ၊ ရာဇာ တထေဝ ဘိမသေနံ ပေသေသိ။ သောပိ ဗောဓိသတ္တေန ဒိန္နနယေန ဗျုပ္ပံ ဝိယ တမ္ပိ ဂဟေတွာ အာဂန္တိ၊ ရာဇာ ပုန ဗဟုံ ဓနံ အဒါသိ၊ မဟန္တ ဣဿရိယံ ဇာတံ။ သော ဣဿရိယမဒမတ္တော ဗောဓိသတ္တံ အဝမညံ ကတွာ တဿ ဝစနံ န ဂဏှာတိ၊ “နာဟံ တံ နိဿာယ ဇီဝါမိ၊ ကံ တွညေဝ ပုရိသော”တိအာဒိနိ ဖရုသဝစနာနိ ဝဒတိ။

အထ ကထိပါဟစ္စယေန ဧကော သာမန္တရာဇာ အာဂန္ဓာ ဗာရာဏသိံ ဥပရုန္တိတွာ “ရဇ္ဇံ ဝါ ဒေတု၊ ယုဒ္ဓံ ဝါ”တိ ရညော သာသနံ ပေသေသိ။ ရာဇာ “ယုဇ္ဈာဟိ”တိ ဘိမသေနံ ပေသေသိ။ သော သဗ္ဗသန္ဓာဟသန္ဓဋ္ဌေါ ရာဇဝေသံ ဂဟေတွာ သုသန္ဓဋ္ဌဿ ဝါရဏဿ ပိဋ္ဌေ နိသီဒိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ တဿ မရဏဘယေန သဗ္ဗသန္ဓာဟသန္ဓဋ္ဌေါ ဘိမသေနဿေဝ ပစ္စိမာသနေ နိသီဒိ။ ဝါရဏော မဟာဇနပရိဝုတော နဂရဒ္ဓါရေန နိက္ခမိတွာ သင်္ဂါမသီသံ ပါပုဏိ။ ဘိမသေနော ယုဒ္ဓဘေရိသဒ္ဓံ သုတွာဝ ကမ္ပိတုံ အာရဒ္ဓေါ။ ဗောဓိသတ္တော

“ဣဒါနေသ ဟတ္ထိပိဋ္ဌိတော ပတိတွာ မရိဿတိ”တိ ဟတ္ထိက္ခန္ဓတော အပတနတ္ထံ ဘိမသေနံ ယောက္ခေန ပရိက္ခိပိတွာ ဂဏှိ၊ ဘိမသေနော သမ္ပဟာရဋ္ဌာနံ ဒိသ္မာ မရဏဘယတဇ္ဇိတော သရီရဝဋ္ဌဇ္ဇေန ဟတ္ထိပိဋ္ဌိ ခူသေသိ။ ဗောဓိသက္ခော “န ခေါ တေ ဘိမသေန ပရိမေန ပစ္ဆိမံ သမေတိ၊ တံ ပုဗ္ဗေ သင်္ဂါမယောဓော ဝိယ အဟောသိ၊ ဣဒါနိ ဟတ္ထိပိဋ္ဌိ ခူသေသိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၈၀။ “ယံ တေ ပဝိကတ္ထိတံ ပုရေ၊
အထ တေ ပူတိသရာ သဇန္တိ ပစ္ဆိာ။
ဥဘယံ န သမေတိ ဘိမသေန၊
ယုဒ္ဓကထာ စ ဣဒဉ္စ တေ ဝိဟည”န္တိ။

တတ္ထ ယံ တေ ပဝိကတ္ထိတံ ပုရေတိ ယံ တယာ ပုဗ္ဗေ “ကိ” တံယေဝ ပုရိသော၊ နာဟံ ပုရိသော၊ အဟမ္ဘိ သင်္ဂါမယောဓော”တိ ဝိကတ္ထိတံ ဝမ္ပနဝစနံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒံ တာဝ ဧကံ။ အထ တေ ပူတိသရာ သဇန္တိ ပစ္ဆိာတိ အထ တေ ဣမေ ပူတိဘာဝေန သရဏဘာဝေန စ “ပူတိသရာ”တိ လဒ္ဓနာမာ သရီရဝဋ္ဌဇ္ဇဓာရာ သဇန္တိ ဝဋ္ဌဉ္စန္တိ ပဿရန္တိ။ ပစ္ဆိာတိ တတော ပုရေ ဝိကတ္ထိတတော အပရဘာဝေ၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ သင်္ဂါမသိသေတိ အက္ခော။ ဥဘယံ န သမေတိ ဘိမသေနာတိ ဣဒံ ဘိမသေန ဥဘယံ န သမေတိ။ ကတရံ? ယုဒ္ဓကထာ စ ဣဒဉ္စ တေ ဝိဟညန္တိ၊ ယာ စ ပုရေ ကထိတာ ယုဒ္ဓကထာ၊ ယဉ္စ တေ ဣဒါနိ ဝိဟညံ ကိလမထော ဟတ္ထိပိဋ္ဌိဒူသနာကာရပုက္ခော ဝိဿာတောတိ အက္ခော။

ဧဝံ ဗောဓိသက္ခော တံ ဂရဟိတွာ “မာ ဘာယိ သမ္ပ၊ ကသ္မာ မယိ ပြိတေ ဝိဟညသိ”တိ ဘိမသေနံ ဟတ္ထိပိဋ္ဌိတော ဩတာရေတွာ “နာယိတွာ ဂေဟမေဝ ဂစ္ဆာ”တိ ဥယျောဇေတွာ “အဇ္ဇေ မယာ ပါကဋ္ဌေန ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ သင်္ဂါမံ ပဝိသိတွာ ဥန္တဒိတွာ ဗလကောဋ္ဌကံ ဘိန္ဒိတွာ သပတ္တရာဇာနံ ဇီဝဂ္ဂါဟံ ဂါဟာပေတွာ ဗာရာဏသီရညော သန္တိကံ အဂမာသိ။ ရာဇာတုဋ္ဌော ဗောဓိသက္ခဿ မဟန္တံ ယသံ အဒါသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ “စူဠဓနုဂ္ဂဟ-ပဏ္ဍိတော”တိ သကလဇမ္ပဒီပေ ပါကဋ္ဌော အဟောသိ။ သော ဘိမသေနဿ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ပေသေတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေသ ဘိက္ခု၊ ဝိကတ္ထေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝိကတ္ထိ-
ယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ဘိမသေနော ဝိကတ္ထိတဘိက္ခု၊ အဟောသိ၊ စူဠ-
ဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဘိမသေနဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဝရုဏဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

တသုဒ္ဓါနံ

ဝရုဏံ သီလဝနာဂံ၊ သစ္စံကိရ ရုက္ခဓမ္မံ။
မစ္ဆရာဇာ အသင်္ကိယံ၊ မဟာသုပိနဣလိယံ။
ခရဿရံ ဘိမသေနန္တိ။

၉-အပါယ်မှဝဂ္ဂ

၁-သုရာပါနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၈၁)

အပါယ်မှ အနန္တိမှာတိ ဣဒံ သတ္တာ ကောသန္တိံ ဥပနိဿာယ ဃောသိတာ-
ရာမေ ဝိဟရန္တော သာဂတတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဘဂဝတိ ဟိ သာဝတ္ထိယံ
ဝဿံ ဝသိတွာ စာရိကာဂမနေန ဘဒ္ဒဝတိကံ နာမ နိဂမံ သမ္ပတ္တေ ဂေါပါလကာ
ပသုပါလကာ ကဿကာ ပထာဝိနော စ သတ္တာရံ ဒိသွာ ဝဋ္ဌိတွာ “မာ ဘန္တေ
ဘဂဝါ အဗ္ဗတိတ္ထံ အဂမာသိ၊ အဗ္ဗဘိတ္ထေ ဇဋိလဿ အဿမေ အဗ္ဗတိတ္ထကော
နာမ နာဂေါ အာသီဝိသော ဃောရဝိသော၊ သော ဘဂဝန္တံ ဝိဟေဋ္ဌေယျာ”တိ
ဝါရယိံသု။ ဘဂဝါပိ တေသံ ကထံ အသုဏန္တော ဝိယ တေသု ယာဝတတိယံ
ဝါရယမာနေသုပိ အဂမာသိယေဝ။

တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဘဒ္ဒဝတိကာယ အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ
ဝိဟရတိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကော သာဂတော နာမ ထေရော
ပေါထုဇ္ဇနိကာယ ဣဒ္ဓိယာ သမန္တာဂတော တံ အဿမံ ဥပသင်္ကမိတွာ တဿ
နာဂရာဇဿ ဝသနဋ္ဌာနေ တိဏသန္တာရကံ ပညာပေတွာ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။
နာဂေါ မက္ခံ အသဟမာနော ဓူမာယိ၊ ထေရောပိ ဓူမာယိ။ နာဂေါ ပဇ္ဇလိ၊
ထေရောပိ ပဇ္ဇလိ။ နာဂဿ တေဇော ထေရံ န ဗာဓတိ၊ ထေရဿ တေဇော

နာဂံ ဗာဓတိ။ ဧဝံ သော ခဏေန တံ နာဂရာဇာနံ ဒမေတွာ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာပေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ အဂမာသိ။

သတ္ထာ ဘဒ္ဒဝတိကာယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ ကောသမ္ဘိ^၁ အဂမာသိ။ သာဂတတ္ထေရေန နာဂဿ ဒမိတဘာဝေါ သကလဇနပဒံ ပတ္ထရိ။ ကောသမ္ဘိ-နဂရဝါသိနော သတ္ထု ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ သတ္ထာရံ ဝဋ္ဋိတွာ သာဂတတ္ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာ ဝေမာဟံသု “ဘန္တေ ယံ တုမှာကံ ဒုလ္လဘံ၊ တံ ဝဒေယျာထ၊ တဒေဝ မယံ ပဋိယာဒေဿာမာ”တိ။ ထေရော တုဏှိ အဟောသိ။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ပနာဟံသု “အာဂုသော ပဗ္ဗဇိတာနံ နာမ ကာပေါတိကာ သုရာ ဒုလ္လဘာ စေဝ မနာပါ စ။ သစေ တုမေ ထေရဿ ပသန္ဓာ၊ ကာပေါတိကံ သုရံ ပဋိယာဒေထာ”တိ။ တေ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတွာ သတ္ထာရံ သွာတနာယ နိမန္တေတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဂေဟေ “ထေရဿ ဒဿာမာ”တိ ကာပေါတိကံ သုရံ ပသန္ဓံ ပဋိယာဒေတွာ ထေရံ နိမန္တေတွာ ဃရေ ဃရေ ပသန္ဓံ သုရံ အဒံသု။ ထေရော ပိဝိတွာ သုရာမဒမဗ္ဘော နဂရတော နိက္ခမန္တော ဒွါရန္တရေ ပတိတွာ ဝိလပ-မာနော^၂ နိပဇ္ဇိ။

သတ္ထာ ကတဘတ္တကိစ္စော နဂရာ နိက္ခမန္တော ထေရံ တေနာကာရေန နိပန္ဓံ ဒိသ္မာ “ဂဏှထ ဘိက္ခဝေ သာဂတ”န္တံ ဂါဟာပေတွာ အာရာမံ အဂမာသိ။ ဘိက္ခု။ ထေရဿ သီသံ တထာဂတဿ ပါဒမူလေ ကတွာ တံ နိပဇ္ဇာပေသုံ၊ သော ပရိဝတ္တိတွာ ပါဒေ တထာဂတာဘိမုခေ ကတွာ နိပဇ္ဇိ။ သတ္ထာ ဘိက္ခု။ ပဋိပုစ္ဆိ “ကိန္တု ခေါ ဘိက္ခဝေ ယံ ပုဗ္ဗေ သာဂတဿ မယိ ဂါရဝံ၊ တံ ဣဒါနိ အတ္တိ”တိ။ နတ္ထိ ဘန္တေတိ။ ဘိက္ခဝေ အဗ္ဗုတိက္ကံ နာဂရာဇာနံ ကော ဒမေသိတိ။ သာဂတော ဘန္တေတိ။ ကိ^၁ ပနေတရဟိ ဘိက္ခဝေ သာဂတော ဥဒကဒေဉ္စ။ ဘ-ကမ္ဘိ ဒမေတုံ သက္ကုဏေယျာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ အပိ န ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝေရူပံ ပါတုံ ယုတ္တံ၊ ယံ ပိဝိတွာ ဧဝံသညိ ဟောတိတိ။ အယုတ္တံ ဘန္တေတိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ထေရံ ဂရဟိတွာ ဘိက္ခု။ အာမန္တေတွာ “သုရာမေရယ-ပါနေပါစိတ္တိယ”န္တံ^၂ သိက္ခာပဒံ ပညာပေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဂန္ဓကုဋ်^၃ ပါဝိသိ။

ဓမ္မသဘာယံ သန္တိပတိတာ ဘိက္ခု။ သုရာပါနဿ အဝဏှံ ကထယိ^၄ သု “ယာဝ မဟာဒေါသဓ္ဓေတံ အာဂုသော သုရာပါနံ နာမ၊ တာဝ ပညာသမ္ပန္နံ

နာမ ဣဒ္ဓိမန္တံ သာဂတံ ယထာ သတ္ထု ဂုဏမတ္တမ္ပိ န ဇာနာတိ၊ တထာ အကာ-
သီ”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိ-
သိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ သုရံ
ပိဝိတွာ ပဗ္ဗဇိတာ ဝိသညိနော ဟောန္တိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အဟေသုယေဝါ”တိ ဝတွာ
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကာသိရဋ္ဌေ ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ
အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ ဥပ္ပါဒေတွာ ဈာနကီဠံ ကိဋ္ဌန္တော ဟိမဝန္တပု-
ဒေသေ ဝသတိ ပဉ္စဟိ အန္တေဝါသိကသတေဟိ ပရိဝုတော။ အထ နံ ဝဿာန-
သမယေ သမ္ပတ္တေ အန္တေဝါသိကာ အာဟံသု “အာစရိယ မနုဿပထံ ဂန္တာ
လောဏမ္ဘိလံ သေဝိတွာ အာဂစ္ဆာမာ”တိ။ အာဝုသော အဟံ ဣဓေဝ
ဝသိဿာမိ၊ တုမှေ ပန ဂန္တာ သရီရံ သန္တပ္ပေတွာ ဝဿံ ဝိတိနာမေတွာ
အာဂစ္ဆထာတိ။ တေ “သာဓု”တိ အာစရိယံ ဝဋ္ဋိတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္တာ
ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ဗဟိဒ္ဓါရဂါမေယေဝ ဘိက္ခာယ စရိတွာ
သုဟိတာ ဟုတွာ ပုနဒိဝသေ နဂရံ ပဝိသိံသု။ မနုဿာ သမ္ဘိယာယမာနာ
ဘိက္ခံ အဒံသု။ ကဘိပါဟစ္စယေန စ ရညောပိ အာရောစေသုံ “ဒေဝ ဟိမဝန္တ-
တော ပဉ္စသတာ ဣသယော အာဂန္တာ ဥယျာနေ ဝသန္တိ သောရတပါ
ပရမမိတိန္ဒြိယာ” သီလဝန္တော”တိ။ ရာဇာ တေသံ ဂုဏေ သုတွာ ဥယျာနံ
ဂန္တာ ဝဋ္ဋိတွာ ကတပဋိသန္တာရော ဝဿာနံ စတုမာသံ တတ္ထေဝ ဝသနတ္ထာယ
ပဋိညံ ဂဟေဘွာ နိမန္တေသိ၊ တေ တတော ပဋ္ဌာယ ရာဇဂေဟေယေဝ
ဘုဋ္ဌိတွာ ဥယျာနေ ဝသန္တိ။

အထေကဒိဝသံ နဂရေ သုရာနက္ခတ္တံ နာမ အဟောသိ။ ရာဇာ “ပဗ္ဗဇိတာနံ
သုရာ ဒုလ္လဘာ”တိ ဗဟံ ဥတ္တမသုရံ ဒါပေသိ။ တာပသာ သုရံ ပိဝိတွာ ဥယျာနံ
ဂန္တာ သုရာမဒမတ္တာ ဟုတွာ ဧကစ္စေ ဥဋ္ဌာယ နစ္စိံသု၊ ဧကစ္စေ ဂါယိံသု၊
နစ္စိတွာ ဂါယိတွာ ခါရိကာဒိနိ အဝတ္ထရိတွာ နိဒ္ဓါယိတွာ သုရာမဒေ
ဆိန္တေ ပဗုဇ္ဈိတွာ တံ အတ္တနော ဝိပ္ပကာရံ ဒိသွာ “န အမှေဟိ ပဗ္ဗဇိတသာရပုံ
ကတ”န္တိ ရောဒိတွာ ပရိဒေဝိတွာ “မယံ အာစရိယေန ဝိနာဘူတတ္တာ ဧဝရူပံ
ပါပကမ္ဘံ ကရိမှာ”တိ တင်္ခဏညေဝ ဥယျာနံ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ဂန္တာ ပဋိ-
သာမိတပရိက္ခာရာ အာစရိယံ ဝဋ္ဋိတွာ နိသီဒိတွာ ၂ “ကိ” န ခေါ တာတာ
မနုဿပထေ ဘိက္ခာယ အကိလမမာနာ သုခံ ဝသိတ္ထ၊ သမဂ္ဂဝါသဉ္စ ပန

ဝသိတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိတာ “အာစရိယ သုခံ ဝသိမှ၊ အပိစ ခေါ ပန မယံ အပါတဗ္ဗယုတ္တကံ ပိဝိတွာ ဝိသညီဘူတာ သတိံ ပစ္စုပ္ပန္တပေတုံ အသက္ကောန္တာ နစ္စိမှ စေဝ ဂါယိမှ စာ”တိ တေမတ္ထံ အာရောစေန္တာ ဣမံ ဂါထံ သမုဋ္ဌာပေတွာ အာဟံသု—

၈၁။ “အပါယိမှ အနစ္စိမှ၊ အဂါယိမှ ရုဒိမှ စ။
ဝိသညီကရဏိံ ပိတွာ၊ ဒိဋ္ဌာ နာဟုမှ ဝါနရာ”တိ။

တတ္ထ အပါယိမှတိ သုရံ ပိဝိမှ။ အနစ္စိမှတိ တံ ပိဝိတွာ ဟတ္ထပါဒေ လာဠေန္တာ နစ္စိမှ။ အဂါယိမှတိ မုခံ ဝိဝရိတွာ အာယတကေန သရေန ဂါယိမှ။ ရုဒိမှ စာတိ ပုန ဝိပ္ပဋိသာရိနော “ဧဝရူပံ နာမ အမှေဟိ ကတ”န္တိ ရောဒိမှ စ။ ဝိသညီကရဏိံ ပိတွာ၊ ဒိဋ္ဌာ နာဟုမှ ဝါနရာတိ ဧဝရူပံ သညာ-ဝိနာသနတော ဝိသညီကရဏိံ သုရံ ပိဝိတွာ “ဧတဒေဝ သာဓု၊ ယံ ဝါနရာ နာဟုမှာ”တိ။ ဧဝံ တေ အတ္တနော အဂုဏံ ကထေသုံ။

ဗောဓိသတ္တော “ဂရသံဝါသရဟိတာနံ နာမ ဧဝရူပံ ဟောတိယေဝါ”တိ တေ တာပသေ ဂရဟိတွာ “ပုန ဧဝရူပံ မာကရိတ္တာ”တိ တေသံ ဩဝါဒံ ဒတွာ အပရိဟိနဇ္ဈာနော မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဟိ “အနုသန္ဓိံ သဋ္ဌေတွာ”တိ ဣဒမ္ပိ န ဝက္ခာမ။ တဒါ ဣသိဂဏော ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟောသိ၊ ဂဏသတ္တာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သုရာပါနဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-မိတ္တဝိန္ဒကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၈၂)

အတိတ္တဗ္ဗ ရမဏကန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဣမဿ ပန ဇာတကဿ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလိကံ ဝတ္ထု၊ တံ ဒသကနိပါတေ မဟာမိတ္တဝိန္ဒကဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန ဗောဓိသတ္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၈၂။ “အတိက္ကမ္မ ရမဏကံ၊ သဒါမတ္တဉ္စ ဒူဘကံ။
သွာသိ ပါသာဏမာသီနော၊ ယသ္မာ ဇီဝံ န မောက္ခသီ”တိ။

တတ္ထ ရမဏကန္တိ တသ္မိံ ကာလေ ဖလိကဿ နာမံ၊ ဖလိကပါသာဒဉ္စ အတိက္ကန္တောသီတိ ဒီပေတိ။ သဒါမတ္တဉ္စာဘိ ရဇတဿ နာမံ၊ ရဇတပါသာဒဉ္စ အတိက္ကန္တောသီတိ ဒီပေတိ။ ဒူဘကန္တိ မဏိနော နာမံ၊ မဏိပါသာဒဉ္စ အတိက္ကန္တောသီတိ ဒီပေတိ။ သွာသီတိ သော အသိ တုံ။ ပါသာဏမာသီနောတိ ခုရစက္ကံ နာမ ပါသာဏမယံ ဝါ ဟောတိ ရဇတမယံ ဝါ မဏိမယံ ဝါ၊ တံ ပန ပါသာဏမယမေဝ။ သော စ တေန အာသီနော အဘိနိဝိဋ္ဌော အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌော။ တသ္မာ ပါသာဏေန အာသိနတ္တာ “ပါသာဏာသီနော”တိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဗျဉ္ဇနသန္ဓိဝသေန မကာရံ အာဒါယ “ပါသာဏမာသီနော”တိ ဝုတ္တံ။ ပါသာဏံ ဝါ အာသီနော၊ တံ ခုရစက္ကံ အာသဇ္ဇ ပါပုဏိဘွာ ဌိတောတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ဇီဝံ န မောက္ခသီတိ ယသ္မာ ခုရစက္ကာ ယာဝ တေ ပါပံ န ခိယတိ၊ တာဝ ဇီဝန္တောယေဝ န မုစ္စိဿသိ၊ တံ အာသီနောသီတိ။

ဣမံ ဂါထံ ဝဘွာ ဗောဓိသတ္ထော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံယေဝ^၁ ဂတော။ မိတ္တဝိနွကောပိ ခုရစက္ကံ ဥက္ခိပိတွာ မဟာဒုက္ခံ အနဘဝမာနော ပါပကဗ္ဗေ ပရိက္ခိဏေ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မိတ္တဝိနွကော ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု အဟောသိ၊ ဒေဝရာဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မိတ္တဝိနွကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ကာဠကဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၈၃)

မိတ္တော ဟဝေ သတ္တပဒေန ဟောတီဘိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ အနာထပိဏ္ဍိကဿ မိတ္တံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ကိရ အနာထပိဏ္ဍိကေန သဒ္ဓိံ သဟပံသုကီဋ္ဌိကော^၂ ကောစရိယဿေဝ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ နာမေန ကာဠကဏ္ဍိ နာမ။ သော ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဒုဂ္ဂတော

၁-ဒေဝဋ္ဌာနမေဝ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ) ၂-သဟပံသုကီဋ္ဌိကော (သျှာ)၊ သဟပံသုကီဋ္ဌိ-တာ (သီ ဣ)
ဇာတက-၆ ၁-၂၅

ဟုတွာ ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တော သေဋ္ဌိဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ သော တံ သမဿာသေတွာ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ အတ္တနော ကုဋုမ္ပံ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ သော သေဋ္ဌိနော ဥပကာရကော ဟုတွာ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရေတံ။ တံ သေဋ္ဌိဿ သန္တိကံ အာဂတကာလေ “တိဋ္ဌ ကာဠကဏ္ဍိ၊ နိဿိဒ ကာဠကဏ္ဍိ၊ ဘုဉ္ဇ ကာဠကဏ္ဍိ”တိ ဝဒန္တိ။ အထေကဒိဝသံ သေဋ္ဌိနော မိတ္တာမစွာ သေဋ္ဌိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု “မဟာသေဋ္ဌိ မာ ဧတံ တဝ သန္တိကေ ကရိ၊ ‘တိဋ္ဌ ကာဠကဏ္ဍိ၊ နိဿိဒ ကာဠကဏ္ဍိ၊ ဘုဉ္ဇ ကာဠကဏ္ဍိ’တိ ဟိ ဣမိနာ သဒ္ဓေန ယက္ခောပိ ပလာယေယျ၊ န စေသ တယာ သမာနော၊ ဒုဂ္ဂတော ဒုရူပေတော၊ ကိံ တေ ဣမိနာ”တိ။ အနာထပိဏ္ဍိကော “နာမံ နာမ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ န တံ ပဏ္ဍိတာ ပမာဏံ ကရေန္တိ၊ သုတမင်္ဂလိကေန နာမ ဘဝိတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ န သက္ကာ မယာ နာမမတ္ထံ နိဿာယ သဟပံသုကီဠိကံ သဟာယံ ပရိဇ္ဇတိ”န္တိ တေသံ ဝစနံ အနာဒါယ ဧကဒိဝသံ အတ္တနော ဘောဂဂါမံ ဂစ္ဆန္တော တံ ဂေဟရက္ခကံ ကတွာ အဂမာသိ။

စောရာ “သေဋ္ဌိ ကိရ ဘောဂဂါမံ” ဂတော၊ ဂေဟမဿ ဝိလုမ္ဗိဿာ-မာ”တိ နာနာဝုဓဟတ္တာ ရတ္တိဘာဂေ အာဂန္တော ဂေဟံ ပရိဝါရေသုံ။ ဣဘရောပိစောရာနညေဝ အာဂမနံ အာသင်္ကမာနော အနိဒ္ဒါယန္တောဝ နိဿိဒိ။ သော စောရာနံ အာဂတဘာဝံ ဥတွာ မနုဿေ ပဗောဓေတုံ၊ “တွံ သင်္ခံ ဓမ၊ တွံ မုဒိင်္ဂံ ဝါဒေဟိ”တိ မဟာသမဇ္ဇံ ကရေန္တော၊ ဝိယ သကလနိဝေသနံ ဧကသဒ္ဓိ ကာရေသိ။ စောရာ “သုညံ ဂေဟန္တိ ဒုဿုတံ အမှေဟိ၊ အတ္ထေဝ ဣဓ မဟာသေဋ္ဌိ”တိ ပါသာဏမုဂ္ဂရာဒိနိ တတ္ထေဝ ဆဇ္ဇေတွာ ပလာယိံသု။

ပုနဒိဝသေ မနုဿာ တတ္ထ တတ္ထ ဆဒ္ဓိတေ ပါသာဏမုဂ္ဂရာဒယော ဒိဿာ သံဝေဂပ္ပတ္တာ ဟုတွာ “သစေ အဇ္ဇ ဧဝရူပေါ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော သရဝိစာရကော နာဘဝိဿ၊ စောရေဟိ ယထာရုဗိယာ ပဝိသိတွာ သဗ္ဗံ ဂေဟံ ဝိလုတ္တံ အဿ၊ ဣမံ ဒဠမိတ္တံ နိဿာယ သေဋ္ဌိနော ဝုမ္ပိ ဇာတာ”တိ တံ ပသံသိတွာ သေဋ္ဌိဿ ဘောဂဂါမတော အာဂတကာလေ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစယိံသု။ အထ နေ သေဋ္ဌိ အဝေါစ “တုမှေ ဧဝရူပံ မမ ဂေဟရက္ခကံ မိတ္တံ နိက္ကမာပေထ၊ သစာယံ တုမှာကံ ဝစနေန မယာ နိက္ကမိတော အဿ၊ အဇ္ဇ မေ ကုဋုမ္ပံ ကိဉ္ဇိ နာဘဝိဿ၊ နာမံ နာမ အပ္ပမာဏံ၊ ဟိတဝိတ္တမေဝ ပမာဏ”န္တိ တဿ ဥတ္တရိတရံ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ “အတ္ထိ ဒါနိ မေ ဣဒံ ကထာပါဘတ”န္တိ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တော

အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ ဘံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “န ခေါ ဂဟပတိ
ဣဒါနေဝ ကာဠကဏ္ဍိမိတ္တော အတ္တနော မိတ္တဿ သရေ ကုဋုမ္ပံ ရက္ခတိ၊
ပုဗ္ဗေပိ ရက္ခိယေဝါ”တိ ဝတ္တာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
မဟာယသော သေဌိ အဟောသိ။ တဿ ကာဠကဏ္ဍိ နာမ မိတ္တောတိ သဗ္ဗံ
ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထုသဒိသမေဝ။ ဗောဓိသတ္တော ဘောဂဂါမတော အာဂတော တံ
ပဝတ္တိံ သုတ္တာ “သစေ မယာ တုမှာကံ ဝစနေန ဧဝရူပေါ မိတ္တော နိက္ကမ္ပိတော
အဿ၊ အဇ္ဇေ မေ ကုဋုမ္ပံ ကိဉ္စိ နာဘဝိဿာ”တိ ဝတ္တာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၈၃။ “မိတ္တော ဟဝေ သတ္တပဒေန ဟောတိ၊
သဟာယော ပန ဒွါဒသကေန ဟောတိ။
မာသခုမာသေန စ ဉှတိ ဟောတိ၊
တတုတ္တရိံ အတ္တသမောပိ ဟောတိ။
သောဟံ ကထံ အတ္တသုခဿ ဟေတု၊
စိရသန္တုတံ^၁ ကာဠကဏ္ဍိံ ဇဟေယျ”န္တိ။

တတ္ထ ဟဝေတိ နိပါတမတ္တံ။ မေတ္တာယတိတိ မိတ္တော၊ မေတ္တံ ပစ္စုပ္ပန္နာပေတိ၊
သိနေဟံ ကရောတိတိ အတ္တော။ သော ပနေသ သတ္တပဒေန ဟောတိ၊
ဧကတော သတ္တပဒဝိတိဟာရဂမနမတ္တေန ဟောတိတိ အတ္တော။ သဟာယော
ပန ဒွါဒသကေန ဟောတိတိ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ဧကတော ကရဏဝသေန
သဗ္ဗိရိယာပထေသု သဟ ဂစ္ဆတိတိ သဟာယော၊ သော ပနေသ ဒွါဒသကေန
ဟောတိ၊ ဒွါဒသဟံ ဧကတော နိဝါသေန ဟောတိတိ အတ္တော။
မာသခုမာသေန စာဘိ မာသေန ဝါ အခုမာသေန ဝါ။ ဉှတိ ဟောတိတိ
ဉှတိသမော ဟောတိ။ တတုတ္တရိန္တိ တတော ဥတ္တရိံ ဧကတော ဝါသေန
အတ္တသမောပိ ဟောတိယေဝ။ ဇဟေယျန္တိ “ဧဝရူပံ သဟာယံ ကထံ ဇဟေယျ”န္တိ
မိတ္တဿ၊ ဂုဏံ ကထေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ပုန ကောစိ တဿ အန္တရေ
ဝတ္တာ နာမ နာဟောသိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ကာဠကဏ္ဍိ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိသေဌိ ပန အဟဝေ
အဟောသိ”န္တိ။

ကာဠကဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-အတ္တဿဒွါရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၈၄)

အာရောဂျမိစ္ဆေ ပရမဉ္စ လာဘန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော
 ဧကံ အတ္တကုသလံ ကုလပုတ္တံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယဉ္စိ ဧကဿ
 မဟာဝိဘဝဿ သေဠိန္နော ပုတ္တော ဇာတိယာ သတ္တဝသော ပညဝါ အတ္တ-
 ကုသလော။ သော ဧကဒိဝသံ ပိတရံ ဥပသင်္ကမိတွာ အတ္တဿ ဒွါရပဉ္စ နာမ
 ပုတ္တိ။ သော တံ န ဇာနာတိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “အယံ ပဉ္စော
 အတိသုခုမော၊ ဌပေတွာ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓံ အညော ဥပရိ ဘဝဂ္ဂေန၊ ဟေဋ္ဌာ စ
 အဝိစိနာ ပရိစ္ဆိန္နေ လောကသန္ဓိဝါသေ ဧတံ ပဉ္စံ ကထေတုံ သမတ္ထော နာမ
 နတ္ထိ”တိ။ သော ပုတ္တမာဒါယ ဗဟုံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ ဂါဟာပေတွာ
 ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ပူဇေတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ဘဂဝန္တံ
 ဧတဒဝေါစ “အယံ ဘန္တေ ဒါရကော ပညဝါ အတ္တကုသလော မံ အတ္တဿ
 ဒွါရပဉ္စ နာမ ပုတ္တိ။ အဟံ တံ ပဉ္စံ အဇာနန္တော တုမှာကံ သန္တိကံ အာဂတော၊
 သာဓု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ တံ ပဉ္စံ ကထေတူ”တိ။ သတ္တာ “ပုဗ္ဗေပါဟံ
 ဥပါသက ဣမိနာ ကုမာရကေနေတံ ပဉ္စံ ပုဋ္ဌော၊ မယာ စဿ ကထိတော၊
 တဒါ နံ ဧသ ဇာနာတိ၊ ဣဒါနိ ပန ဘဝသင်္ခေပဂတတ္တာ န သလ္လက္ခေတိ”တိ
 ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 မဟာဝိဘဝေါ သေဠိ အဟောသိ။ အထဿ ပုတ္တော သတ္တဝသိကော ဇာတိယာ
 ပညဝါ အတ္တကုသလော။ သော ဧကဒိဝသံ ပိတရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “တာတ
 အတ္တဿ ဒွါရံ နာမ ကိ”န္တိ အတ္တဿ ဒွါရပဉ္စံ ပုတ္တိ။ အထဿ ပိတာ တံ ပဉ္စံ
 ကထေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၈၄။ “အာရောဂျမိစ္ဆေ ပရမဉ္စ လာဘံ၊ သီလဉ္စ ဝုဒ္ဓါနုမတံ သုတဉ္စ။

ဓမ္မာနုဝတ္တိ စ အလိနတာ စ၊ အတ္တဿ ဒွါရာ ပမုခါ ဆဋ္ဌေတေ”တိ။

တတ္ထ အာရောဂျမိစ္ဆေ ပရမဉ္စ လာဘန္တိ စ-ကာရော နိပါတမတ္တံ။ တာတ
 ပဌမမေဝ အာရောဂျသင်္ခါတံ ပရမံ လာဘံ ဣစ္ဆေယျာတိ ဣမမတ္တံ ဒီပေန္တော
 ဧဝမာဟ။ တတ္ထ အာရောဂျံ နာမ သရီရဿ စေဝ စိတ္တဿ စ အရောဂ-
 ဘာဝေါ အနာတုရတာ။ သရီရေ ဟိ ရောဂါတုရေ နေဝ အလဒ္ဓိံ ဘောဂလာဘံ
 ဥပ္ပါဒေတုံ သက္ကောတိ၊ န လဒ္ဓိံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ အနာတုရေ ပန ဥဘယဓမ္မေတံ
 သက္ကောတိ။ စိတ္တေ စ ကိလေသာတုရေ နေဝ အလဒ္ဓိံ ဈာနာဒိဘေဒံ လာဘံ

ဥပ္ပါဒေတုံ သက္ကောတိ၊ န လဒ္ဓိ ပုန သမာပတ္တိဝသေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ ဧတသ္မိံ
အနာရောဓေ သတိ အလဒ္ဓေါပိ လာဘော န လဟ္တတိ၊ လဒ္ဓေါပိ နိရတ္တကော
ဟောတိ၊ အသတိ ပနေတသ္မိံ အလဒ္ဓေါပိ လာဘော လဟ္တတိ၊ လဒ္ဓေါပိ
သာတ္တကော ဟောတိတိ အာရောဂုံ ပရမော လာဘော နာမ။ တံ သဗ္ဗပဌမံ
ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ဣဒမေကံ အတ္တဿ ခွါရန္တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ သီလဉ္ဇာတိ
အာစာရသီလံ။ ဣမိနာ လောကစာရိတ္တံ ဒဿေတိ။ ဝုဒ္ဓါနုမတန္တိ ဂုဏဝုဒ္ဓါနံ
ပဏ္ဍိတာနံ အနုမတံ။ ဣမိနာ ဉာဏသမ္ပန္နာနံ ဂရုနံ ဩဝါဒံ ဒဿေတိ။
သုတဉ္ဇာတိ ကာရဏနိဿိတံ သုတံ။ ဣမိနာ ဣမသ္မိံ လောကေ အတ္တနိဿိတံ
ဗာဟုသစ္စံ ဒဿေတိ။ ဓမ္မာနုဝတ္တိ ဇာတိ တိရိဿေ သုစရိတဓမ္မဿ အနုဝတ္တနံ။
ဣမိနာ ဒုစရိတဓမ္မံ ဝဇ္ဇေတွာ သုစရိတဓမ္မဿ အနုဝတ္တနဘာဝံ ဒဿေတိ။
အလိနတာ ဇာတိ စိတ္တဿ အလိနတာ အနိစတာ။ ဣမိနာ စိတ္တဿ
အသင်္ကေတံ ပဏီတဘာဝံ ဥတ္တမဘာဝံ ဒဿေတိ။ အတ္တဿ ခွါရာ ပမုခါ
ဆဋ္ဌေတေတိ အတ္ထော နာမ ဝုဓိ၊ တဿ ဝုဓိသင်္ခါတဿ လောကီယ-
လောကုတ္တရဿ အတ္တဿ ဧတေ ပမုခါ ဥတ္တမာ ဆ ခွါရာ ဥပါယာ
အဓိဂမမုခါနီတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသက္ကော ပုတ္တဿ အတ္တဿ ခွါရပဉ္စ ကထေသိ၊ သော တတော
ပဋ္ဌာယ တေသု ဆသု ဓမ္မေသု ဝတ္တိ။ ဗောဓိသက္ကောပိ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ
ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ပုဗ္ဗာဝ ပစ္စုပ္ပန်ပုတ္တော၊ မဟာသေဋ္ဌိ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အတ္တဿခွါရဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ကိပ်က္ခဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၈၅)

အာယတိံ ဒေါသံ နာညာယာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ အညတရော ကိရ ကုလပုတ္တော ဗုဒ္ဓ-
သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတော ဧကဒိဝသံ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော
ဧကံ အလင်္ကတဣတ္ထိံ ဒိဿာ ဥက္ကဏ္ဍိ။ အထ နံ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ သတ္တု
သန္တိကံ အာနယိံသု။ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ

ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ” နှိ ပုတ္တေ “ပဉ္စ ကာမဂုဏာ နာမေတေ ဘိက္ခု ပရိဘောဂကာလေ ရမဏီယာ၊ သော ပန တေသံ ပရိဘောဂေါ နိရယာဒီသု ပဋိသန္ဓိဒါယကတ္တာ ကိပ္ပက္ကဖလပရိဘောဂသဒိသော ဟောတိ။ ကိပ္ပက္ကဖလံ နာမ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသ-
သမ္ပန္နံ၊ ခါဒိတံ ပန အန္တာနိ ခဏှိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတိ။ ပုဗ္ဗေ ဗဟူ ဗာလဇနာ တဿ ဒေါသံ အဒိသ္မာ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသေသု ဗဇ္ဇိတွာ တံ ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိသု” တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သတ္တဝါဟော ဟုတွာ ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တံ ဂစ္ဆန္တော အဋ္ဌဝိမုခံ ပတွာ မနုဿေ သန္ဓိပါတေတွာ “ဣမိဿာ အဋ္ဌဝိယာ ဝိသရက္ခာ နာမ အတ္ထိ၊ မာ ခေါ မံ အနာပုစ္ဆာ ပုဗ္ဗေ အခါဒိတပုဗ္ဗာနိ ဖလာဖလာနိ ခါဒိတ္တာ” တိ ဩဝဒိ။ မနုဿာ အဋ္ဌဝိ အတိက္ကမိတွာ အဋ္ဌဝိမုခေ ဧကံ ကိပ္ပက္ကရက္ခံ ဖလဘာရ-
ဩဏမိတသာခံ အဒ္ဓသံသု။ တဿ ခန္ဓသာခါပတ္တဖလာနိ သဏ္ဌာနဝဏ္ဏရသ-
ဂန္ဓေဟိ အဗ္ဗသဒိသာနေဝ။ တေသု ဧကစ္စေ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသေသု ဗဇ္ဇိတွာ အဗ္ဗဖလ-
သညာယ ဖလာနိ ခါဒိသု၊ ဧကစ္စေ “သတ္တဝါဟံ ပုစ္ဆိတွာ ခါဒိဿာမာ” တိ ဂဟေတွာ အဋ္ဌသု။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဌာနံ ပတွာ ယေ ဂဟေတွာ ဌိတာ၊
တေ ဖလာနိ ဆဉ္စာပေတွာ၊ ယေ ခါဒမာနာ အဋ္ဌသု၊ တေ ဝမနံ ကာရေတွာ တေသံ ဘေသဇ္ဇံ အဒါယိ။ တေသု ဧကစ္စေ အရောဂါ ဇာတာ၊ ပဌမမေဝ ခါဒိတွာ ဌိတာ ပန ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တာ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဣစ္ဆိတဌာနံ သောတ္ထိနာ ဂန္ဓာ လာဘံ လဘိတွာ ပုန သကဋာနမေဝ အာဂန္ဓာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ တံ ဝတ္ထု ကထေတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၈၅။ “အာယတိံ ဒေါသံ နာညာယ၊ ယော ကာမေ ပဋိသေဝတိ။
ဝိပါကန္တေ ဟနန္တိ နံ၊ ကိပ္ပက္ကမိဝ ဘက္ခိတ” နှိ။

တတ္ထ အာယတိံ ဒေါသံ နာညာယာဘိ အနာဂတေ ဒေါသံ န အညာယ၊
အဇာနိတွာတိ အတ္တော။ ယော ကာမေ ပဋိသေဝတိတိ ယော ဝတ္ထုကာမေ စ
ကိလေသကာမေ စ ပဋိသေဝတိ။ ဝိပါကန္တေ ဟနန္တိ နန္တိ တေ ကာမာ တံ
ပုရိသံ အတ္တနော ဝိပါကသင်္ခါတေ အန္တေ နိရယာဒီသု ဥပ္ပန္နံ နာနပ္ပကာရေန
ဒုက္ခေန သံယောဇယမာနာ ဟနန္တိ။ ကထံ? ကိပ္ပက္ကမိဝ ဘက္ခိတန္တိ၊ ယထာ

နိပါတ်]'. ၉-အပါယ်မှဝဂ္ဂ ၆-သီလဝိမံသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၈၆) ၃၉၁

ပရိဘောဂကာလေ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသသမ္ပတ္တိယာ မနာပံ ကိပ္ပက္ကဇလံ အနာဂတ-
ဒေါသံ အဒိဿာ ဘက္ခိတံ အန္တေ ဟနတိ၊ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတိ၊ ဧဝံ ပရိ-
ဘောဂကာလေ မနာပါဝိ ကာမာ ဝိပါကကာလေ ဟနန္တိတိ ဒေသနံ ယထာ-
နသန္တိ ပါပေတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု-
သောတာပတ္တိဇလံ ပါပုဏိ။ သေသပရိသာယဝိ ကေစိ သောတာပန္နာ၊ ကေစိ
သကဒါဂါမိနော၊ ကေစိ အနာဂါမိနော၊ ကေစိ အရဟန္တာ အဟေသုံ။

သတ္တာပိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟောသိ၊ သတ္ထဝါဟော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကိပ္ပက္ကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-သီလဝိမံသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၈၆)

သီလံ ကိရေဝ ကလျာဏန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
သီလဝိမံသကံ မြာဟ္မဏံ အာရတ္တ ကထေသိ။ သော ကိရ ကောသလရာဇာနံ
နိဿာယ ဇီဝတိ တိသရဏံ ဂတော အခဏ္ဍပဉ္စသီလော တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ
ပါရဂူ။ ရာဇာ “အယံ သီလဝါ”တိ တဿ အတိရေကသမ္မာနံ ကရေတိ။
သော စိန္တေသိ “အယံ ရာဇာ မယံ အညေဟိ မြာဟ္မဏေဟိ အတိရေက-
သမ္မာနံ ကရေတိ၊ အတိဝိယ မံ ဂရံ ကတွာ ပဿတိ၊ ကိ န ခေါ သေ
မမ ဇာတိဂေါတ္တကုလပ္ပဒေသသိပ္ပသမ္ပတ္တိ နိဿာယ ဣမံ သမ္မာနံ ကရေတိ၊
ဥဒါဟု သီလသမ္ပတ္တိ၊ ဝိမံသိဿာမိ တာဝါ”တိ။ သော ဧကဒိဝသံ ရုဇု-
ပဋ္ဌာနံ ဂန္တာ ဃရံ အာဂစ္ဆန္တော ဧကဿ ဟေရညိကဿ ဖလကတော
အနာပုစ္ဆိတွာ ဧကံ ကဟာပဏံ ဂဟေတွာ အဂမာသိ၊ ဟေရညိကော
မြာဟ္မဏေ ဂရုဘာဝေန ကိဉ္စိ အဝတွာ နိသီဒိ။ ပုနဒိဝသေ ဒွေ ကဟာ-
ပဏေ ဂဏှိ၊ ဟေရညိကော တထေဝ အဓိဝါသေသိ။ တတိယဒိဝသေ
ကဟာပဏမုဋ္ဌိ အဂ္ဂဟေသိ၊ အထ နံ ဟေရညိကော “အဇ္ဇ တေ တတိယော
ဒိဝသော ရာဇကုဠုမ္ပံ ဝိလုပ္ပန္တဿာ”တိ “ရာဇကုဠုမ္ပံဝိလုပ္ပကစောရေ မေ
ဂဟိတော”တိ တိက္ခတ္တု ဝိရဝိ။ အထ နံ မနုဿာ ဣတော စိတော စ အာဂန္တာ
“စိရံဒါနိ တံ သီလဝါ ဝိယ ဝိစရိ”တိ ဒွေ တယော ပဟာရေ ဒတွာ ဗဒ္ဓိတွာ
ရညော ဒသေသုံ။

ရာဇာ ဝိပုဋ္ဌိသာရီ ဟုတွာ “ကသ္မာ မြာဟ္မဏ ဧဝရူပံ ဒုဿီ-
လကမ္ဘံ ကရောသီ”တိ ဝတွာ “ဂစ္ဆထ တဿ ရာဇာဏံ ကရောထာ”တိ
အာဟ။ မြာဟ္မဏော “နာဟံ မဟာရာဇ ဝောရော”တိ အာဟ။ အထ
ကသ္မာ ရာဇကုဋုမ္ပိကဿ ဖလကတော ကဟာပဏေ ဂဏှိတိ။ “ဧတံ
မယာ တယိ မမ အတိသမ္မာနံ ကရောန္တေ ‘ကိ’ န ခေါ ရာဇာ မမ
ဇာတိအာဒိနိ နိဿာယ အတိသမ္မာနံ ကရေတိ၊ ဥဒါဟု သီလံ နိဿာ-
ယာ’တိ ဝိမံသနတ္ထာယ ကတံ၊ ဣဒါနိ ပန မယာ ဧကံသေန ဉှတံ။ ယထာ
သီလမေဝ နိဿာယ တယာ မမ သမ္မာနော ကတော၊ န ဇာတိအာဒိနိ။
တထာ ဟိ မေ ဣဒါနိ ရာဇာဏံ ကာရေသိ၊ သွာဟံ ဣမိနာ ကာရ-
ဏေန ‘ဣမသ္မိ’ လောကေ သီလမေဝ ဥတ္တမံ သီလံ ပမုခ’န္တိ သန္နိဋ္ဌာနံ
ဂတော။ ဣမဿ ပနာဟံ သီလဿ အနုစ္ဆရိကံ ကရေန္တော ဂေဟေ
ဌိတော ကိလေသေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော န သက္ခိဿာမိ ကာတုံ၊ အဇ္ဇေဝ ဇေတဝနံ
ဂန္တော သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ မေ ဒေထ ဒေဝါ”တိ ဝတွာ
ရာဇာနံ အနုဇာနာပေတွာ ဇေတဝနာဘိမုခေါ ပါယာသိ။

အထ နံ ဉှတိသုဟဇ္ဇဗန္ဓဝါ သန္နိပတိတွာ နိဝါရေတုံ အသက္ကောန္တာ
နိဝတ္တိံသု။ သော သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇေ ဥပသမ္ပဒေ
လဘိတွာ အဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနော ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ အရဟတ္တံ ပတွာ
သက္ကာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ မယံ ပဗ္ဗဇ္ဇော မတ္တကံ ပတ္တာ”တိ အညံ
ဗျာကာသိ။ တဿ တံ အညဗျာကရဏံ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋ္ဌံ ဇာတံ။ အထေက-
ဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိပတိတာ ဘိက္ခု။ “အာဝုသော အသုကော နာမ ရညော
ဥပဋ္ဌာကမြာဟ္မဏော အတ္တနော သီလံ ဝိမံသိတွာ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ ပဗ္ဗ-
ဇိတွာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော”တိ တဿ ဂုဏံ ကထယမာနာ နိဿိဒိံသု။
သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနိ အယမေဝ
မြာဟ္မဏော အတ္တနော သီလံ ဝိမံသိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တနော ပတိဋ္ဌိ အကာသိ၊
ပုဗ္ဗေပိ ပဏှိတာ အတ္တနော သီလံ ဝိမံသိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တနော ပတိဋ္ဌိ
ကရိံသု”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ
ပုရောဟိတော အဟောသိ ဒါနာဓိမုတ္တော သီလဇ္ဈာသယော အခဏ္ဍပဉ္စ-
သီလော။ ရာဇာ သေသမြာဟ္မဏေဟိ အတိရေကံ တဿ သမ္မာနံ ကရေ-
တိဘိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ ဗောဓိသတ္တေ ပန ဗန္ဓိတွာ ရညော သန္တိကံ

နိယမာနေ အဟိတုဏ္ဍိကာ အန္တရိထိယံ သပ္ပံ ကိဋ္ဌာပေန္တာ နဂုံဋ္ဌေ ဂဏှန္တိ၊
ဂိဝါယ ဂဏှန္တိ၊ ဂလေ ဝေဋ္ဌေန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော တေ ဒိသ္မာ “မာ တာတာ
ဧဝံ သပ္ပံ နဂုံဋ္ဌေ ဂဏှထ၊ မာ ဂိဝါယ ဂဏှထ၊ မာ ဂလေ ဝေဋ္ဌေထ။ အယဉ္စိ ဝေါ
ခုံသိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေယျာ”တိ အာဟ။ အဟိတုဏ္ဍိကာ “အယံ မြာဟ္မဏ
သပ္ပေါ သီလဝါ အာစာရသမ္ပန္နော တာဒိသော ဒုဿီလော န ဟောတိ၊ တံ
ပန အတ္တနော ဒုဿီလတာယ အနာစာရေန ရာဇကုဋုမ္ပဝိလုမ္ပကစောရောတိ
ဗန္ဓိတွာ နိယသိ”တိ အာဟံသု။

သော စိန္တေသိ “သပ္ပါပိ တာဝ အဋ္ဌသန္တာ အဝိဟေဋ္ဌန္တာ ‘သီလဝန္တော’တိ
နာမံ လဘန္တိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန မနုဿဘူတာ။ သီလမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ
ဥတ္တမံ၊ နတ္ထိ တတော ဥတ္တရိတရ”န္တိ။ အထ နံ နေတွာ ရညော ဒေသေသုံ။
ရာဇာ “ကိ” ဣဒံ တာတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ရာဇကုဋုမ္ပဝိလုမ္ပကော စောရော ဒေဝါတိ။
တေန ဟိဿ ရာဇာဏံ ကရောထာတိ။ မြာဟ္မဏော “နာဟံ မဟာရာဇ
စောရော”တိ အာဟ။ “အထ ကသ္မာ ကဟာပဏေ အဂ္ဂဟေသိ”တံ စ ဝုတ္တေ
ပုရိမနယေနော သဗ္ဗံ အာရောစေန္တော “သွာဟံ ဣမိနာ ကာရဏေန ‘ဣမသ္မိံ’
လောကေ သီလမေဝ ဥတ္တမံ၊ သီလံ ပါမောက္ခ”န္တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ဂတော”တိ
ဝတွာ “တိဋ္ဌတု တာဝ ဣဒံ၊ အာသီဝိသောပိ တာဝ အဋ္ဌသန္တာ အဝိဟေ-
ဋ္ဌန္တာ ‘သီလဝါ’တိ ဝတ္ထုဗ္ဗတံ လဘတိ။ ဣမိနာပိ ကာရဏေန သီလမေဝ
ဥတ္တမံ၊ သီလံ ပဝရ”န္တိ သီလံ ဝဏ္ဏေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၈၆။ “သီလံ ကိရေဝ ကဿာဏံ၊ သီလံ လောကေ အနုတ္တရံ။
ပဿ သောရဝိသော နာဂေါ၊ သီလဝါတိ န ဟညတိ”တိ။

တတ္ထ သီလံ ကိရေဝါတိ ကာယဝါစာစိတ္တေဟိ အဝီတိက္ကမသင်္ခါတံ
အာစာရသီလမေဝ။ ကိရာတိ အနုဿဝဝသေန ဝဒတိ။ ကလျာဏန္တိ သုန္ဒရတရံ။
အနုတ္တရန္တိ ဇေဋ္ဌကံ သဗ္ဗဂုဏဒါယကံ။ ပဿာတိ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌကာရဏံ အဘိဓုခံ
ကရောန္တော ကထေတိ။ သီလဝါတိ န ဟညတိ ကိ သောရဝိသောပိ သမာနော
အဋ္ဌသနအဝိဟေဋ္ဌနမတ္တကေန သီလဝါတိ ပသံသံ လဘတိ၊ န ဟညတိ န
ဝိဟညတိ။ ဣမိနာပိ ကာရဏေန သီလမေဝ ဥတ္တမန္တိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣမာယ ဂါထာယ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ကာမေ
ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဉ္စာဘိညာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိ-
ယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ရာဇပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ပုရောဟိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သီလဝိမံသကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-မင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၈၇)

ယဿ မင်္ဂလာ သမူဟတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ သာဠကလက္ခဏဗြာဟ္မဏံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ရာဇဂဟဝါသိကော ကိရေကော ဗြာဟ္မဏော ကောတုဟလမင်္ဂလိကော တီသု ရတနေသု အပ္ပသန္တော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော အဓော မဟဒ္ဓန္တော မဟာဘောဂေါ၊ တဿ သမုဂ္ဂေ ဌပိတံ သာဠကယုဂံ မူသိကာ ခါဒိံသု။ အထဿ သီသံ နှာယိတွာ “သာဠကေ အာဟရထာ”တိ ပုတ္တကာလေ မူသိကာယ ခါဒိတဘာဝံ အာရောဓယိံသု။ သော စိန္တေသိ “သစေ ဣဒံ မူသိကာဒဋ္ဌံ သာဠကယုဂံ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဘဝိဿတိ၊ မဟာဝိနာသော ဘဝိဿတိ။ ဣဒဉ္စိ အဝမင်္ဂလံ ကာဠကဏ္ဍိသဒိသံ ပုတ္တဓိတာဒီနံ ဝါ ဒါသကမ္မကရာဒီနံ ဝါ န သက္ကာ ဒါတုံ။ ယော ဟိ ဣဒံ ဂဏှိဿတိ၊ သဗ္ဗဿ မဟာဝိနာသော ဘဝိဿတိ၊ အာမကသုသာနေ တံ ဆဉ္စာပေဿာမိ၊ န ခေါ ပန သက္ကာ ဒါသကမ္မကရာဒီနံ ဟတ္ထေ ဒါတုံ။ တေ ဟိ ဧတ္ထ လောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဣမံ ဂဟေတွာ ဝိနာသံ ပါပုဏေယျံ၊ ပုတ္တဿ တံ ဟတ္ထေ ဒဿာမိ”တိ။ သော ပုတ္တံ ပက္ခောသာပေတွာ တမတ္ထံ အာရောဓေတွာ “တွမ္ပိ နံ တာတ ဟတ္ထေန အဖုသိတွာ ဒဏ္ဍကေန ဂဟေတွာ အာမကသုသာနေ ဆဉ္စေတွာ သီသံ နှာယိတွာ ဧဟိ”တိ ပေသေသိ။

သတ္တာပိ ခေါ တံ ဒိဝသံ ပစ္စုသသမယေ ဗောဓနေယျဗန္ဓဝေ ဩလောကေန္တော ဣမေသံ ဝိတာပုတ္တာနံ သောတာပတ္တိဖလဿ ဥပနိဿယံ ဒိသ္မာ မိဂဝိထိံ ဂဟေတွာ မိဂလုဒ္ဓကော ဝိယ ဂန္တော အာမကသုသာနဒွါရေ နိသီဒိ ဆဗ္ဗဏ္ဍုဗုဒ္ဓရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တော။ မာဏဝေါပိ ဝိတု ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိက္ခိတွာ အဇဂရသပ္ပံ ဝိယ တံ ယုဂသာဠကံ ယဋ္ဌိကောဋီယာ ဂဟေတွာ အာမကသုသာနဒွါရံ ပါပုဏိ။ အထ နံ သတ္တာ “ကိံ ကရေသိ မာဏဝါ”တိ အာဟ။ ဘော ဂေါတမ ဣဒံ သာဠကယုဂံ မူသိကာဒဋ္ဌံ ကာဠကဏ္ဍိသဒိသံ ဟလာဟလဝိသူပမံ၊ မမ ဝိတာ “အညော ဧတံ ဆဉ္စေန္တော လောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ

ဂဏှေယျာ”တိ ဘယေန မံ ပဟိဏိ၊ အဟမေတံ ဆဇ္ဇေတွာ သီသံ နှာယိဿာမိတိ အာဂတောမှိ ဘော ဂေါတမာတိ။ တေန ဟိ ဆဇ္ဇေဟိတိ။ မာဏာဝေါ ဆဇ္ဇေသိ၊ သတ္တာ “အမှာကံ ဒါနိ ဝဇ္ဇတိ”တိ တဿ သမ္ဗုဒ္ဓါဝ ဂဏှိ။ “အဝမင်္ဂလံ ဘော ဂေါတမ ဧတံ ကာဠကဏ္ဍိသဒိသံ၊ မာ ဂဏှ မာ ဂဏှိ”တိ တသ္မိ ဝါရယမာနေယေဝ တံ ဂဟေတွာ ဝေဠုဝနာဘိမုခေါ ပါယာသိ။

မာဏာဝေါ ဝေဂေန ဂန္ဓာ ပိတု အာရောစေသိ “တတ မယာ အာမကသုသာနေ ဆဒ္ဓိတံ သာဠကယုဂံ သမဏော ဂေါတမော ‘အမှာကံ ဝဇ္ဇတိ’တိ မယာ ဝါရိယမာနောပိ ဂဟေတွာ ဝေဠုဝနံ ဂတော”တိ။ မြာဟ္မဏော စိန္တေသိ “တံ သာဠကယုဂံ အဝမင်္ဂလံ ကာဠကဏ္ဍိသဒိသံ၊ တံ ဝဠုန္တေန္တော သမဏောပိ ဂေါတမော နဿိဿတိ၊ ဝိဟာရောပိ နဿိဿတိ၊ တတော အမှာကံ ဂရဟာ ဘဝိဿတိ၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ အညေ ဗဟူ သာဠကေ ဒတွာ တံ ဆဇ္ဇာပေဿာမိ”တိ။ သော ဗဟူ သာဠကေ ဂါဟာပေတွာ ပုတ္တေန သဒ္ဓိ ဝေဠုဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဒိသ္မာ ကေမန္တံ ဌိတော ဝေမာဟ “သစ္စံ ကိရ ဝေါ ဘော ဂေါတမ အာမကသုသာနေ သာဠကယုဂံ ဂဟိတ”န္တိ။ သစ္စံ မြာဟ္မဏာတိ။ ဘော ဂေါတမ တံ သာဠကယုဂံ အဝမင်္ဂလံ၊ တုမေ တံ ပရိဘုဉ္ဇမာနာ နဿိဿထ၊ သကလဝိဟာရောပိ နဿိဿတိ။ သစေ ဝေါ နိဝါသနံ ဝါ ပါရုပနံ ဝါ နပ္ပဟောတိ၊ ဣမေ သာဠကေ ဂဟေတွာ တံ ဆဇ္ဇာပေထာတိ။ အထ နံ သတ္တာ “မယံ မြာဟ္မဏ ပဗ္ဗဇိတာ နာမ၊ အမှာကံ အာမကသုသာနေ အန္တရိထိယံ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ နှာနတိတ္ထေ မဟာမဂ္ဂေတိ ဝေရူပေသု ဌာနေသု ဆဒ္ဓိတာ ဝါ ပတိတာ ဝါ ပိလောတိကာ ဝဇ္ဇတိ၊ တံ ပန န ဣဒါနေဝ ဧဝံလဒ္ဓိကော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဧဝံလဒ္ဓိကောယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ မဂဓရဋ္ဌေ ရာဇဂဟနဂရေ ဓမ္မိကော မဂဓရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ကေသ္မိ ဥဒိစ္စမြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝိညတံ ပတ္တော ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဟိမဝန္တေ ဝသမာနော ကေသ္မိ ကာလေ ဟိမဝန္တေတွာ နိက္ခမိတွာ ရာဇဂဟနဂရေ ရာဇုယျာနံ ပတွာ တတ္ထ ဝသိတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ဘိက္ခာစာရတ္ထာယ နဂရံ ပါဝိသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသ္မာ ပတ္တောသာပေတွာ ပါသာဒေ နိသီဒါပေတွာ ဘောဇေတွာ ဥယျာနေယေဝ ဝသနတ္ထာယ ပဋိညံ ဂဏှိ။ ဗောဓိသတ္တော ရညော နိဝေသနေ ဘုဒ္ဓိတွာ ဥယျာနေ ဝသတိ။ တသ္မိ ကာလေ ရာဇဂဟနဂရေ

ဒုဿလက္ခဏဗြာဟ္မဏော နာမ အဟောသိ။ တဿ သမုဂ္ဂေ ဌပိတံ သာဠက-
ယုဂန္တိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

မာဏဝေ ပန သုသာနံ ဂစ္ဆန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပဌမတရံ ဂန္တော သုသာန-
ဒွါရေ နိသီဒိတွာ တေန ဆဒ္ဓိတံ သာဠကယုဂံ ဂဟေတွာ ဥယျာနံ အဂမာသိ။
မာဏဝေါ ဂန္တော ပိတု အာရောစေသိ။ ပိတာ “ရာဇကုလူပကော တာပသော
နဿယျာ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တော “တာပသ တယာ ဂဟိတသာဠ-
ကေ ဆဇ္ဇေဟိ၊ မာ နဿိ”တိ အာဟ။ တာပသော “အမှာကံ သုသာနေ
ဆဒ္ဓိဘပိလောတိကာ ဝဇ္ဇတိ၊ န မယံ ကောတုဟလမင်္ဂလိကာ၊ ကောတု-
ဟလမင်္ဂလံ နာမေတံ န ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗောဓိသတ္တေဟိ ဝဏ္ဏိတံ၊ တဿ
ပဏ္ဍိတေန နာမ ကောတုဟလမင်္ဂလိကေန န ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဗြာဟ္မဏဿ ဓမ္မံ
ဒေသေသိ။ ဗြာဟ္မဏော ဓမ္မံ သုတွာ ဒိဋ္ဌိံ ဘိန္နိတွာ ဗောဓိသတ္တံ သရဏံ
ဂဘော။ ဗောဓိသတ္တောပိ အပရိဟိနဇ္ဈာနော မြဟ္မလောကပရာယဏော
အဟောသိ။

သတ္တာပိ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဗြာဟ္မဏဿ
ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

ဂ၇။ “ယဿ မင်္ဂလာ သမူဟတာ၊
ဥပ္ပါတာ သုပိနာ စ လက္ခဏာ စ။
သော^၁ မင်္ဂလဒေါသဝိတိဝတ္တော၊
ယုဂယောဂါဓိဂတော န ဇာတုမေတိ”တိ။

တတ္ထ ယဿ မင်္ဂလာ သမူဟတာတိ ယဿ အရဟတော ဒိဏာသဝဿ
ဒိဋ္ဌမင်္ဂလံ သုတမင်္ဂလံ မုတမင်္ဂလန္တိ ဧတေ မင်္ဂလာ သမုတ္တိန္တာ။ ဥပ္ပါတာ
သုပိနာ စ လက္ခဏာ စာတိ “ဧဝရူပေါ စန္ဒဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ၊
ဧဝရူပေါ သူရိယဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ၊ ဧဝရူပေါ နက္ခတ္တဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ၊
ဧဝရူပေါ ဥက္ကာပါတော ဘဝိဿတိ၊ ဧဝရူပေါ ဒိသာဉာဟော ဘဝိဿတိ”တိ
ဣမေ ပဉ္စမဟာဥပ္ပါတာ၊ နာနပ္ပကာရာ သုပိနာ၊ သုဘဂလက္ခဏံ၊ ဒုဗ္ဗဂလက္ခဏံ၊
ဣတ္ထိလက္ခဏံ၊ ပုရိသလက္ခဏံ၊ ဒါသိလက္ခဏံ၊ ဒါသလက္ခဏံ၊ အသိလက္ခဏံ၊
ဟတ္ထိလက္ခဏံ၊ အဿလက္ခဏံ၊ ဥသဘလက္ခဏံ၊ အာဝုလက္ခဏံ၊ ဝတ္ထလက္ခ-
ဏန္တိ ဧဝမာဒိကာနိ လက္ခဏာနိ ဣမေ စ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ ယဿ သမူဟတာ၊ န
ဧတေဟိ ဥပ္ပါတာဒိဟိ အတ္တနော မင်္ဂလံ ဝါ အဝမင်္ဂလံ ဝါ ပစ္စေတိ။ သော

မင်္ဂလဒေါသဝိတိဝတ္ထောတိ သော ဒိဏာသဝေါ သဗ္ဗမင်္ဂလဒေါသေ ဝိတိ-
ဝတ္ထော အတိက္ကန္တော ပဇဟိတွာ ဌိတော။ ယုဂယောဂါဓိဂတောတိ
“ကောဓော စ ဥပနာဟော စ၊ မက္ခော စ ပဋ္ဌာသော စ”တိအာဒိနာ^၁ နယေန
ဒွေ ဒွေ ဧကတော အာဂတကိလေသာ ယုဂါ နာမ။ ကာမယောဂေါ ဘဝ-
ယောဂေါ ဒိဋ္ဌိယောဂေါ အဝိဇ္ဇာယောဂေါတိ ဣမေ သံသာရေ ယောဇန-
ဘာဝတော စတ္တာရော ယောဂါ နာမ။ တေ ယုဂေ စ ယောဂေ စာတိ
ယုဂယောဂေ အဓိဂတော အဘိဘဝိတွာ ဂတော ဝိတိဝတ္ထော သမတိက္ကန္တော
ဒိဏာသဝေါ ဘိက္ခု။ န ဇာတုမေတိတိ ပုန ပဋိသန္ဓိဝသေန ဧကံသေနဝ
ဣမံ လောကံ န ဧတိ နာဂစ္ဆတိတိ။

ဧဝံ သတ္တာ ဣမာယ ဂါထာယ ပြာဟ္မဏဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သစ္စာနိ
ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ပြာဟ္မဏော သဒ္ဓိံ ပုတ္တေန သောတာပတ္တိ-
ဖလေ ပတိဋ္ဌာဟိ။ သတ္တာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဧတေဝ ပိတာ-
ပုတ္တာ ဣဒါနိ ပိတာပုတ္တာ အဟေသုံ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-သာရန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၈၈)

ကလျာဏိမေဝ မုဇ္ဈေယျာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဩမသ-
ဝါဒသိက္ခာပဒံ^၂ အာရန္တ ကထေသိ။ ဒွေဝိ ဝတ္ထုနိ ဟေဋ္ဌာ နန္ဒိဝိသာလ-
ဇာတကေ ဝုတ္တသဒိသာနေဝ။ ဣမသ္မိံ ပန ဇာတကေ ဗောဓိသတ္ထော ဂန္ဓာရရဋ္ဌေ
တက္ကသိလာယံ အညတရဿ ပြာဟ္မဏဿ သာရန္တော နာမ ဗလိဗဒ္ဓေါ
အဟောသိ။ သတ္တာ ဣဒံ အတိတဝတ္ထု ကထေတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၈၈။ “ကလျာဏိမေဝ မုဇ္ဈေယျ၊ န ဟိ မုဇ္ဈေယျ ပါပိကံ။
မောက္ခော ကလျာဏိယာ သာဓု၊ မုတွာ တပ္ပတိ^၃ ပါပိကံ”န္တိ။

တတ္ထ ကလျာဏိမေဝ မုဇ္ဈေယျာတိ စတုဒေါသဝိနိမုတ္တံ ကလျာဏိံ သုန္ဒရံ
အနဝဇ္ဇံ ဝါစမေဝ မုဇ္ဈေယျ ဝိဿဇ္ဇေယျ ကထေယျ။ န ဟိ မုဇ္ဈေယျ ပါပိကန္တိ
ပါပိကံ လာမိကံ ပရေသံ အပ္ပိယံ အမနာပံ န မုဇ္ဈေယျ န ကထေယျ။ မောက္ခော

ကလျာဏိယာ သာရုတိ ကလျာဏဝါစာယ ဝိဿဇ္ဇေနမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သာဓု သုန္ဒရံ ဘဒ္ဒကံ။ မုတ္တာ တပ္ပတိ ပါပိကန္တိ ပါပိကံ ဖရသဝါစံ မုဇ္ဈိတွာ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကထေတွာ သော ပုဂ္ဂလော တပ္ပတိ သောစတိ ကိလမတိတိ။

ဧဝံ သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပြာဟ္မဏော အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ပြာဟ္မဏီ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ သာရဗ္ဗော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သာရဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ကုဟကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၈၉)

ဝါစာဝ ကိရ တေ အာသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဟကဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ကုဟကဝတ္ထု ဥဒ္ဒါလကဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကံ ဂါမကံ ဥပနိဿာယ ဧကော ကုဋ္ဌဇဉ်လော ကုဟကတာပသော ဝသတိ။ ဧကော ကုဋ္ဌုမ္ပိကော တဿ အရညေ ပဏ္ဏသလံ ကာရေတွာ တတ္ထ နံ ဝါသေန္တော အတ္တနော ဂေဟေ ပဏီတာဟာရေန ပဋိဇဂ္ဂတိ။ သော တံ ကုဋ္ဌဇဉ်လံ “သီလဝါ ဧသော”တိ သဒ္ဓဟိတွာ စောရဘယေန သုဝဏ္ဏနိက္ခသတံ တဿ ပဏ္ဏသလံ နေတွာ ဘူဝိဂတံ ကဘွာ “ဣဒံ ဩလောကေယျာသိ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ အထ နံ တာပသော “ပဗ္ဗဇိတာနံ နာမ အာဝုသော ဧဝရူပံ ကထေတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ အမှာကံ ပန ပရသန္တကေ လောဘော နာမ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု ဘန္တေ”တိ တဿ ဝစနံ သဒ္ဓဟိတွာ ပက္ကာမိ။ ဒုဋ္ဌတာပသော “သက္ကာ ဧတ္တကေန ဇီဝိတု”န္တိ ကတိပါဟံ အတိက္ကမိတွာ တံ သုဝဏ္ဏံ ဂဟေတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဌပေတွာ အာဂန္တော ပဏ္ဏသလာယမေဝ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ တဿ ဂေဟေ ဘတ္တကိစ္စံ ကဘွာ ဧဝမာဟ “အာဝုသော မယံ တုမေ နိဿာယ စိရံ ဝသိမှ၊ အတိစိရံ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဝသန္တာနံ မနုဿေဟိ သဒ္ဓိံ သံသဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ သံသဂ္ဂေါ စ နာမ ပဗ္ဗဇိတာနံ မလံ၊ တသ္မာ ဂစ္ဆာမဟ”န္တိ ဝတွာ တေန ပုနပ္ပုနံ ယာစိယမာနောပိ နိဝတ္တိတုံ န ဣတ္ထိ။ အထ နံ သော “ဧဝံ သန္တေ ဂစ္ဆထ ဘန္တေ”တိ ယာဝ ဂါမဒ္ဓါရံ အနဂန္တော နိဝတ္တိ။ တာပသောပိ ထောက် ဂန္တောဝ “ဣမံ ကုဋ္ဌုမ္ပိကံ မယာ ဝဇ္ဇေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ

စိန္တေတွာ ဇဋ္ဌာနံ အန္တရေ တိဏံ ဌပေတွာ ပဋိနိဝတ္တိ။ ကုဋုမ္ပိကော “ကိံ ဘန္တေ နိဝတ္တိတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာဝုသော တုမှာကံ ဂေဟန္တဒနတော မေ ဇဋ္ဌာသု ကေတိဏံ လဂ္ဂံ၊ အဒိန္နာဒါနဉ္စ နာမ ပဗ္ဗဇိတာနံ န ဝဇ္ဇတိ၊ တံ အာဒါယ အာဂတောမှိတိ။ ကုဋုမ္ပိကော “ဆဇ္ဇေတွာ ဂစ္ဆယ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ “တိဏသလာကမ္ပိ နာမ ပရသန္တကံ န ဂဏှာတိ၊ အဟော ကုဏ္ဍုစ္စကော မေ အယျော”တိ ပသိဒိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဥယျောဇေသိ။

တဒါ ပန ဗောဓိသတ္တေန ဘဏ္ဍာတ္တာယ ပစ္စန္တံ ဂစ္ဆန္တေန တသ္မိံ နိဝေသနေ နိဝါသော ဂဟိတော ဟောတိ။ သော တာပသဿ ဝစနံ သုတွာဝ “အဒ္ဓါ ဣမိနာ ဒုဋ္ဌတာပသေန ဣမဿ ကိဉ္စ ဂဟိတံ ဘဝိဿတိ”တိ ကုဋုမ္ပိကံ ပုစ္ဆိ “အတ္ထိ ပန တေ သမ္ပ ကိဉ္စ တေဿ တာပသဿ သန္တိကေ နိက္ခိတ္တ”န္တိ။ အတ္ထိ သမ္ပ သုဝဏ္ဏနိက္ခသတန္တိ။ တေန ဟိ ဂစ္ဆ၊ တံ ဥပဓာရေဟိတိ။ သော ပဏ္ဏသာလံ ဂန္တာ တံ အဒိသ္မာ ဝေဂေနာဂန္တာ “နတ္ထိ သမ္မာ”တိ အာဟ။ “န တေ သုဝဏ္ဏံ အညေန ဂဟိတံ၊ တေနေဝ ကုဟကတာပသေန ဂဟိတံ၊ ဧဟိ၊ တံ အနုဗန္တံတွာ ဂဏှာမာ”တိ ဝေဂေန ဂန္တာ ကုဋုတာပသံ ဂဏှိတွာ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ပေါထေတွာ သုဝဏ္ဏံ အာဟရာပေတွာ ဂဏှိံသု။ ဗောဓိသတ္တော သုဝဏ္ဏံ ဒိသ္မာ “နိက္ခသတံ ဟရမာနော အသဇ္ဇိတွာ တိဏမတ္တေ သတ္တောသိ”တိ ဝတွာ တံ ဂရဟန္တော ဣမံ ဂါယမာဟ—

၈၉။ “ဝါစာဝ ကိရ တေ အာသိ၊ သဏှာ သဒိလဘာဏိနော။
တိဏမတ္တေ အသဇ္ဇိတ္တော၊ နော စ နိက္ခသတံ ဟရ”န္တိ။

တတ္ထ ဝါစာဝ ကိရ တေ အာသိ၊ သဏှာ သဒိလဘာဏိနောတိ “ပဗ္ဗဇိတာနံ တိဏမတ္တမ္ပိ အဒိန္နံ အာဒါတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ ဧဝံ သဒိလံ မုဒုဝစနံ ဝဒန္တဿ ဝါစာ ဧဝ ကိရ တေ သဏှာ အာသိ၊ ဝစနမတ္တမေဝ မဋ္ဌံ အဟောသိတိ အတ္တော။ တိဏမတ္တေ အသဇ္ဇိတ္တောတိ ကုဋုဇဋ္ဌိလ ကေဝိဿာ တိဏသလာကာယ ကုဏ္ဍုစ္စံ ကုရမာနော တုံ သတ္တော အာသတ္တော လဂ္ဂေါ အဟောသိ။ နော စ နိက္ခသတံ ဟရန္တိ ဣမံ ပန နိက္ခသတံ ဟရန္တော အသတ္တော နိလ္လဂ္ဂေါ ဇာတောသိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော တံ ဂရဟိတွာ “မာ ပုန ကုဋုဇဋ္ဌိလ ဧဝရူပမကာသိ”တိ ဩဝါဒံ ဒတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေသ ဘိက္ခု ကုဟကော၊ ပုဗ္ဗေပိ ကုဟကောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ

“တဒါ ကုဋတာပသော ကုဟကဘိက္ခု အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတပုရိသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုဟကဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-အကတညူဇာတကဝဏ္ဏနာ (၉၀)

ယော ပုဗ္ဗေ ကတကလျာဏောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနာထပိဏ္ဍိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဿ ကိရေကော ပစ္စန္နဝါသိကော သေဋ္ဌိ အဒိဋ္ဌသဟာယော အဟောသိ။ သော ဧကဒါ ပစ္စန္ဓေ ဥဋ္ဌာနက-
ဘဏ္ဍာဿ ပဉ္စ သကဋသတာနိ ပူရေတွာ ကမ္မန္တိကမနုဿေ အာဟ “ဂစ္ဆထ
ဘော၊ ဣမံ ဘဏ္ဍံ သာဝတ္ထိ” နေတွာ အမှာကံ သဟာယကဿ အနာထ-
ပိဏ္ဍိကမဟာသေဋ္ဌိဿ ပစ္စဋ္ဌေန ဝိက္ခိဏိတွာ ပဋိဘဏ္ဍံ အာဟရထာ”တိ။
တေ “သာရ”တိ တဿ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိတွာ သာဝတ္ထိ” ဂန္တော မဟာသေဋ္ဌိ”
ဒိသွာ ပဏ္ဍာကာရံ ဒတွာ တံ ပဝတ္ထိ” အာရောစေသုံ။ မဟာသေဋ္ဌိ “သွာဂတံ
ဝေါ”တိ တေသံ အာဝါသဉ္စ ပရိဗ္ဗယဉ္စ ဒါပေတွာ သဟာယကဿ သုခံ”
ပုစ္ဆိတွာ ဘဏ္ဍံ ဝိက္ခိဏိတွာ ပဋိဘဏ္ဍံ ဒါပေသိ။ တေ ပစ္စန္တံ ဂန္တော တမတ္ထံ
အတ္တနော သေဋ္ဌိဿ အာရောစေသုံ။

အပရဘာဂေ အနာထပိဏ္ဍိကောပိ တထေဝ ပဉ္စ သကဋသတာနိ တတ္ထ
ပေသေသိ။ မနုဿာ တတ္ထ ဂန္တော ပဏ္ဍာကာရံ အာဒါယ ပစ္စန္နဝါသိကသေဋ္ဌိ”
ပဿိ”သု။ သော “ကုတော အာဂစ္ဆထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သာဝတ္ထိတော
တုမှာကံ သဟာယကဿ အနာထပိဏ္ဍိကဿ သန္တိကာ”တိ ဝုတ္တေ “အနာထ-
ပိဏ္ဍိကောတိ ကဿစိ ပုရိသဿ နာမံ ဘဝိဿတိ”တိ ပရိဟာသံ ကတွာ
ပဏ္ဍာကာရံ ဂဟေတွာ “ဂစ္ဆထ တုမှေ”တိ ဥယျောဇေသိ။ နေဝ နိဝါသံ၊
န ပရိဗ္ဗယံ ဒါပေသိ။ တေ သယမေဝ ဘဏ္ဍံ ဝိက္ခိဏိတွာ ပဋိဘဏ္ဍံ အာဒါယ
သာဝတ္ထိ” အာဂန္တော သေဋ္ဌိဿ တံ ပဝတ္ထိ” အာရောစေသုံ။

အထ သော ပစ္စန္နဝါသိ ပုနပိ ဧကဝါရံ တထေဝ ပဉ္စ သကဋသတာနိ
သာဝတ္ထိ” ပေသေသိ။ မနုဿာ ပဏ္ဍာကာရံ အာဒါယ မဟာသေဋ္ဌိ” ပဿိ”သု။

တေ ပန ဒိသ္မာ အနာထပိဏ္ဍိကဿ မနုဿာ “မယံ သာမိ ဧတေသံ နိဝါ-
သန္တ ဘတ္တန္တ ပရိဗ္ဗယန္တ ဇာနိဿာမာ”တိ ဝတွာ တေသံ သကဋ္ဌာနိ ဗဟိနဂရေ
တထာရူပေ ဌာနေ မောစာပေတွာ “တုဗ္ဗေ ဣဓေဝ ဝသထ၊ အမှာကံ
ဝေါ ဃရေ ယာဂုဘတ္တန္တ ပရိဗ္ဗယော စ ဘဝိဿတိ”တိ ဂန္တော ဒါသ-
ကမ္မကရေ သန္တိပါတေတွာ မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ ပဉ္စ သကဋ္ဌသတာနိ
ဝိလုမ္ဗိတွာ နိဝါသနပါရပနာနိဝိ နေသံ အတ္ထိန္ဒိတွာ ဂေါဏေ ပလာပေတွာ
သကဋ္ဌာနိ ဝိစက္ကာနိ ကတွာ ဘူမိယံ ဌပေတွာ စက္ကာနိဝိ ဂဏှိတွာဝ အဂမံသု။
ပစ္စန္နဝါသိနော နိဝါသနမတ္တဿပိ သာမိကာ အဟုတွာ ဘိတာ ဝေဂေန
ပလာယိတွာ ပစ္စန္နမေဝ ဂတာ။ သေဋ္ဌိမနုဿာပိ တမတ္ထံ မဟာသေဋ္ဌိနော
အာရောစေသုံ။ သော “အတ္ထိ ဒါနိဒံ ကထာပါဘတ”န္တိ သတ္ထု၊ သန္တိကံ ဂန္တော
အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္ထိ” အာရောစေသိ။ သတ္ထော “န ခေါ ဂဟပတိ
သော ပစ္စန္နဝါသိ ဣဒါနေဝ ဧဝံသီလော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဧဝံသီလောယေဝ အဟော-
သိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဗာရာဏသီယံ မဟာဝိဘဝေါသေဋ္ဌိ အဟောသိ။ တဿေကော ပစ္စန္နဝါသိကော
သေဋ္ဌိ အဒိဋ္ဌသဟာယော အဟောသိ။ သဗ္ဗံ အတိတဝတ္ထု၊ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု၊ သဒိသ-
မေဝ။ ဗောဓိသတ္တော ပန အတ္တနော မနုဿေဟိ “အဇ္ဇ အမေဟိ ဣဒံ နာမ
ကတ”န္တိ အာရောစိတေ “ပဌမံ အတ္တနော ကတံ ဥပကာရံ အဇာနန္တော
ပစ္ဆာ ဝေရူပံ လဘန္တိယေဝါ”တိ ဝတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော
ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၀။ “ယော ပုဗ္ဗေ ကတကလျာဏော၊ ကတတ္ထော နာဝဗုဇ္ဈတိ။
ပစ္ဆာ ကိစ္စေ သမုပ္ပန္နော၊ ကတ္တာရံ နာမိဂစ္ဆတိ”တိ။

တတြာယံ ပိဏ္ဏတ္ထော—ခတ္တိယာဒိသု ယော ကောစိ ပုရိသော ပုဗ္ဗေ
ပဌမတရံ အညေန ကတကလျာဏော ကတုပကာရော ကတတ္ထော နိပ္ပုဒိတ-
ကိစ္စော ဟုတွာ တံ ပရေန အတ္တနိ ကတံ ကလျာဏဉ္စေဝ အတ္တန္တ န ဇာနာတိ၊
သော ပစ္ဆာ အတ္တနော ကိစ္စေ သမုပ္ပန္နော တဿ ကိစ္စဿ ကတ္တာရံ နာမိ-
ဂစ္ဆတိ န လဘတိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣမာယ ဂါထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ
ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပစ္စန္တဝါသီ ဣဒါနိပိ ပစ္စန္တဝါသီယေဝ၊ ဗာရာဏသီသေဋ္ဌိ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အကတညူဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

အပါယိမှဝဂ္ဂေါ နဝမော။

တသုဒ္ဓါနံ

သုရာပါနံ မိတ္တဝိန္ဒ၊ ကာဠကဏ္ဍိ အတ္ထဒ္ဓါရုံ။
ကိံပက္ကသီလဝိမံသံ၊ မင်္ဂလဉ္စာပိ သာရမ္ဘိ။
ကုဟကံ အကတညူ စာတိ။

၁၀-လိတ္တဝဂ္ဂ

၁-လိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၉၁)

လိတ္တံ ပရမေန တေဇသာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အပစ္စ-
ဝေက္ခိတပရိဘောဂံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ တသ္မိံ ကိရ ကာလေ ဘိက္ခု။
စိဝရာဒိနိ လဘိတွာ ယေဘုယျေန အပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ တေ စတ္တာရော
ပစ္စယေ အပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇမာနာ ယေဘုယျေန နိရယတိရစ္ဆာန-
ယောနိတော န မုစ္ဆန္တိ။ သတ္တာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ ဘိက္ခုနံ အနေကပရိ-
ယာယေန ဓမ္မိံ ကထံ ကထေတွာ အပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂေ အာဒိနဝံ
ဒဿေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ စတ္တာရော ပစ္စယေ လဘိတွာ
အပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဣတော ပဋ္ဌာယ စတ္တာရော
ပစ္စယေ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇေယျာတာ”တိ ပစ္စဝေက္ခနဝိမိံ ဒဿေန္တော “ဣဓ
ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စိဝရံ ပဋိသေဝတိ သီတဿ ပဋိ-
ဃာတာယာ”တိအာဒိနာ ဝ နယေန တန္တိံ ဌပေတွာ “ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော
ပစ္စယေ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘောဂေါ
နာမ ဟလာဟလဝိသပရိဘောဂသဒိသော။ ပေါရာဏကော ဟိ အပစ္စဝေက္ခိတွာ
ဒေါသံ အဇာနိတွာ ဝိသံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဝိပါကန္တေ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝိသု”တိ
ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 အညတရသ္မိံ မဟာဘောဂကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော အက္ခရတ္တော
 အဟောသိ။ အထာပရော ကုဋက္ခရတ္တော ဗောဓိသတ္တေန သဗ္ဗိံ ကိဋ္ဌန္တော
 အတ္တနော ဇယေ ဝတ္တမာနေ ကေဠိမဏ္ဍလံ န ဘိန္ဒတိ၊ ပရာဇယကာလေ ပန
 အကံ မုခေ ပက္ခိပိတွာ “အက္ခော နဋ္ဌော”တိ ကေဠိမဏ္ဍလံ ဘိန္ဒိတွာ
 ပက္ကမတိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ တံ ကာရဏံ ဥတွာ “ဟောတု၊ ဇာနိဿာ-
 မေတ္ထ ပတိရူပကာရဏ”န္တိ အက္ခေ အာဒါယ အတ္တနော သရေ ဟလာဟလ-
 ဝိသေန ရဉ္စိတွာ ပုနပ္ပုနံ သုက္ခာပေတွာ တေ အာဒါယ တဿ သန္တိကံ ဂန္တော
 “ဟေ သမ္မ အက္ခေဟိ ကိဋ္ဌာမာ”တိ အာဟ။ သော “သာရ သမ္မာ”တိ
 ကေဠိမဏ္ဍလံ သဇ္ဇေတွာ တေန သဗ္ဗိံ ကိဋ္ဌန္တော အတ္တနော ပရာဇယကာလေ
 ဧကံ အကံ မုခေ ပက္ခိပိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော တထာ ကရေန္တံ ဒိသ္မာ
 “ဂိလာဟိတာဝ၊ ပစ္ဆာ ဣဒံ နာမေတန္တိ ဇာနိဿသိ”တိ စောဒေတုံ ဣမံ
 ဂါထမာဟ—

၉၁။ “လိတ္တံ ပရမေန တေဇသာ၊ ဂိလ’မက္ခံ ပုရိသော န ဗုဇ္ဈတိ။
 ဂိလ ရေ ဂိလ ပါပဓုတ္တက၊ ပစ္ဆာ တေ ကဋုကံ ဘဝိဿတိ”တိ။

တတ္ထ လိတ္တန္တိ မက္ခိတံ ရဉ္စိတံ။ ပရမေန တေဇသာတိ ဥတ္တမတေဇသမ္ပန္နေန
 ဟလာဟလဝိသေန။ ဂိလန္တိ ဂိလန္တော။ အက္ခန္တိ ဂုဋ္ဌကံ။ န ဗုဇ္ဈတိတိ “အယံ
 မေ ဂိလတော ဣဒံ နာမ ကရိဿတိ”တိ န ဇာနာတိ။ ဂိလ ရေတိ ဂိလာဟိ
 အရေ။ ဂိလာတိ ပုနပိ စောဒေန္တော ဝဒတိ။ ပစ္ဆာ တေ ကဋုကံ ဘဝိဿတိတိ
 ဣမသ္မိံ တေ အက္ခေ ဂိလိတေ ပစ္ဆာ ဧတံ ဝိသံ တိဒိဏံ ဘဝိဿတိတိ အတ္တော။

သော ဗောဓိသတ္တဿ ကထေန္တဿေဝ ဝိသဝေဂေန မုစ္ဆိတော အက္ခိနိ
 ပရိဝတ္တေတွာ ခန္တံ နာမေတွာ ပတိ။ ဗောဓိသတ္တော “ဣဒါနိဿ ဇိဝိတဒါနံ
 ဒါတုံ ဝနုတိ”တိ ဩသပေရိဘာဝိတံ ဝမနယောဂံ ဒတွာ ဝမေတွာ သပ္ပိဇာဏိတ-
 မဓုသက္ကရာဒယော ခါဒါပေတွာ အရောဂံ ကတွာ “ပုန ဧဝရူပံ မာ
 အကာသိ”တိ ဩဝဒိတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဘိက္ခဝေ အပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂေါ
 နာမ အပစ္စဝေက္ခိတွာ ကတဝိသပရိဘောဂသဒိသော ဟောတိ”တိ ဝတွာ
 ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပဏ္ဍိတရတ္တော အဟမေဝ အဟောသိ”။

ကုဋ္ဌရတ္တော ပနေတ္ထ န ကထိယတိ၊ ယထာ စ ဧတ္ထ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။ ယော ပန ဣမသ္မိံ ကာလေ န ပညာယတိ၊ သော န ကထိယတေဝါ”တိ။

လိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-မဟာသရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၉၂)

ဥက္ကဋ္ဌေ ယူရမိစ္ဆန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကသ္မိဉ္စိ သမယေ ကောသလရညော ဣတ္ထိယော စိန္တယိံသု “ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ နာမ ဒုလ္လဘော၊ တထာ မနုဿပဋိ-
လာဘော ပရိပုဏ္ဏာယတနတာ စ။ မယဉ္စ ဣမံ ဒုလ္လဘံ ခဏသမဝါယံ လဘိတွာပိ အတ္တနော ရုစိယာ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ဓမ္မံ ဝါ သောတံ ဗုဒ္ဓပူဇံ ဝါ ကာတံ ဒါနံ ဝါ ဒါတံ န လဘာမ၊ မဉ္ဇူသာယ ပက္ခိတ္တာ ဝိယ ဝသာမ၊ ရညော ကထေတွာ အမှာကံ ဓမ္မံ ဒေသေတံ အနုစ္ဆရိကံ ဧကံ ဘိက္ခု ပက္ခောသာပေတွာ တဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ သောဿာမ၊ တတော ယံ သက္ခိဿာမ၊ တံ ဥဂ္ဂဟိဿာမ၊ ဒါနာဒိနိ စ ပုညာနိ ကရိဿာမ။ ဧဝံ နော အယံ ခဏပဋိလာဘော သဖလော ဘဝိဿတိ”တိ။ တာ သဗ္ဗာပိ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ အတ္တနာ စိန္တိတကာရဏံ ကထယိံသု။ ရာဇာ “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ဥယျာနကီဠံ ကီဠိတုကာမော ဥယျာနပါလံ ပက္ခော-
သာပေတွာ “ဥယျာနံ သောဓေဟိ”တိ အာဟ။ ဥယျာနပါလော ဥယျာနံ သောဓေန္တော သတ္တာရံ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသိန္ဓံ ဒိသ္မာ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ “သုဒ္ဓိံ ဒေဝ ဥယျာနံ၊ အပိစေတ္ထ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဘဂဝါ နိသိန္ဓော”တိ အာဟ။ ရာဇာ “သာဓု သမ္ပ၊ သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မမ္ပိ သောဿာ-
မာ”တိ အလင်္ကတရထံ အဘိရုဟိတွာ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ သတ္ထု သန္တိကံ အဂမာသိ။

တသ္မိဉ္စ သမယေ ဆတ္တပါဏိ နာမေကော အနာဂါမိ ဥပါသကော သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မံ သုဏမာနော နိသိန္ဓော ဟောတိ။ ရာဇာ တံ ဒိသ္မာ အာသင်္က-
မာနော မဟုတ္တံ ဌတွာ ပုန “သစာယံ ပါပကော ဘဝေယျ၊ န သတ္ထု သန္တိကေ နိသိဒိတွာ ဓမ္မံ သုဏေယျ၊ အပါပကေန ဣမိနာ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။ ဥပါသကော ဗုဒ္ဓဂါရဝေန

ရညော ပစ္စုဒ္ဓာနံ ဝါ ဝန္တနံ ဝါ န အကာသိ၊ တေနဿ ရဇာ အနတ္တမနော အဟောသိ။ သတ္တာ တဿ အနတ္တမနဘာဝံ ဥတွာ ဥပါသကဿ ဂုဏ် ကထေသိ “အယံ မဟာရာဇ ဥပါသကော ဗဟုဿုတော အာဂတာဂမော ကာမေသု ဝီတရေဂေါ”တိ။ ရဇာ “န ဣမိနာ ဩရကေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ယဿ သတ္တာ ဂုဏ် ဝဏ္ဏေတိ”တိ စိန္တေတွာ “ဥပါသက ဝဒေယျာသိ ယေန တေ အတ္ထော”တိ အာဟ။ ဥပါသကော “သာဓု”တိ သမ္ပုဋိန္တိ။ ရဇာ သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတွာ သတ္တာရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

သော ဧကဒိဝသံ ဥပရိပါသာဒေ မဟာဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ ဌိတော တံ ဥပါသကံ ဘုတ္တပါတရာသံ ဆတ္တမာဒါယ ဇေတဝနံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ပက္ခောသာ-
ပေတွာ ဧဝမာဟ “တံ ကိရ ဥပါသက ဗဟုဿုတော၊ အမှာကဉ္စ ဣတ္ထိယော ဓမ္မံ သောတုကာမာ စေဝ ဥဂ္ဂဟေတုကာမာ စ၊ သာဓု ဝတဿ သစေ တာသံ ဓမ္မံ ဝါစေယျာသိ”တိ။ ဒေဝ ဂိဟိနံ နာမ ရာဇန္တေပုရေ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ ဝါ ဝါစေတုံ ဝါ နပ္ပတိရူပံ၊ အယျာနံ ဧဝ ပတိရူပန္တိ။ ရဇာ “သစ္စံ သေ ဝဒတိ”တိ ဥယျောဇေတွာ ဣတ္ထိယော ပက္ခောသာပေတွာ “ဘဒ္ဒေ အဟံ တုမှာကံ ဓမ္မဒေသနက္ကာယ စ ဓမ္မဝါစနက္ကာယ စ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ ဧကံ ဘိက္ခု ယာစာမိ၊ အသီတိယာ မဟာသာဝကေသု ကတရံ ယာစာမိ”တိ အာဟ။ တာ သဗ္ဗာပိ မန္တေတွာ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကံ အာနန္ဒတ္ထေရမေဝ အာရောစေသုံ။ ရဇာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော ဧဝမာဟ “ဘန္တေ အမှာကံ ဂေဟေ ဣတ္ထိယော အာနန္ဒတ္ထေရဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ သောတုဉ္စ ဥဂ္ဂဟိ-
တုဉ္စ ဣစ္ဆန္တိ၊ သာဓု ဝတ သစေ ထေရော အမှာကံ ဂေဟေ ဓမ္မံ ဒေသေယျ စေဝ ဝါစေယျ စာ”တိ။ သတ္တာ “သာဓု”တိ သမ္ပုဋိန္တိတွာ ထေရံ အာဏာပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ရညော ဣတ္ထိယော ထေရဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ သုဏန္တိ စေဝ ဥဂ္ဂဟန္တိ စ။

အထေကဒိဝသံ ရညော စူဠာမဏိ နဋ္ဌော။ ရဇာ တဿ နဋ္ဌဘာဝံ သုတွာ အမစ္စေ အာဏာပေသိ “သဗ္ဗေ အန္တောဝဋ္ဌဉ္စနကေ မနုဿေ ဂဟေတွာ စူဠာမဏိ အာဟရာပေထာ”တိ။ အမစ္စာ မာတုဂါမေ အာဒိ ကတွာ စူဠာမဏိ ပရိပုစ္ဆန္တာ အဒိသွာ မဟာဇနံ ကိလမေန္တိ။ တံ ဒိဝသံ အာနန္ဒတ္ထေရော ရာဇနိဝေသနံ ပဝိဋ္ဌော။ ယထာ တာ ဣတ္ထိယော ပုဗ္ဗေ ထေရံ ဒိသွာဝ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဓမ္မံ သုဏန္တိ စေဝ ဥဂ္ဂဟန္တိ စ၊ တထာ အကတွာ သဗ္ဗာ ဒေါမနဿပ္ပတ္တာဝ အဟေသုံ။ တတော ထေရေန “ကသ္မာ တုမှေ အဇ္ဇေ

ဝေရူပါ ဇာတာ”တိ ပုစ္ဆိတာ ဝေမာဟံသု “ဘန္တေ ရညော စူဠာမဏိ”
 ပရိယေသာမာတိ အမစ္စာ မာတုဂါမေ ဥပါဒါယ အန္တောဝဠုနကေ
 ကိလမေန္တိ၊ န ဇာနာမ ကဿ ကိ” ဘဝိဿတိတိ၊ တေနမှ ဒေါမနဿပုတ္တာ”တိ။
 ထေရော “မာ စိန္တယိတ္တာ”တိ တာ သမဿာသေတွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ
 ပညတ္တာသနေ နိဿိဒိတွာ “မဏိ ကိရ တေ မဟာရာဇ နဌော”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ
 ဘန္တေတိ။ အသက္ခိ ပန တံ အာဟရာပေတုန္တိ။ ဘန္တေ သဗ္ဗံ အန္တောဇနံ
 ဂဟေတွာ ကိလမေန္တောပိ န သက္ကောမိ အာဟရာပေတုန္တိ။ မဟာရာဇ
 မဟာဇနံ အကိလမေတွာဝ အာဟရဏူပါယော အတ္ထိတိ။ ကတရော ဘန္တေတိ။
 ပိဏ္ဍဒါနံ မဟာရာဇာတိ။ ကတရံ ပိဏ္ဍဒါနံ ဘန္တေတိ။ “မဟာရာဇ ယတ္ထကေသု
 အာသကံ အတ္ထိ၊ တေ ဂဟေတွာ ဧကေနဿ ဧကေနံ ပလာလပိဏ္ဍံ ဝါ
 မတ္ထိကာပိဏ္ဍံ ဝါ ဒတွာ ‘ဣမံ ပစ္စုသကာလေ အာဟရိတွာ အသုကဋ္ဌာနေ
 နာမ ပါတေထာ’တိ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ယေန ဂဟိတော ဘဝိဿတိ၊ သော တသ္မိ”
 ပက္ခိပိတွာ အာဟရိဿတိ။ သစေ ပဌမဒိဝသေယေဝ ပါတေန္တိ၊ ဣစ္စေတံ
 ကုသလံ။ နော စေ ပါတေန္တိ၊ ဒုတိယဒိဝသေပိ တတိယဒိဝသေပိ တထေဝ
 ကာတဗ္ဗံ။ ဧဝံ မဟာဇနော စ န ကိလမိဿတိ၊ မဏိဉ္စ လုဘိဿသိ”တိ
 ဧဝံ ဝတွာ ထေရော အဂမာသိ။

ရာဇာ ပုတ္တနယေနေဝ တယော ဒိဝသေ ဒါပေသိ၊ နေဝ မဏိ” အာဟရိ”သု။
 ထေရော တတိယဒိဝသေ အာဂန္ဓာ “ကိ” မဟာရာဇ ပါတိတော မဏိ”တိ
 ပုစ္ဆိ။ န ပါတေန္တိ ဘန္တေတိ။ “တေန ဟိ မဟာရာဇ မဟာတလသ္မိ”ယေဝ
 ပဋိစ္စန္ဓဋ္ဌာနေ မဟာစာဋိ” ဌပါပေတွာ ဥဒကဿ ပူရာပေတွာ သာဏိ”
 ပရိက္ခိပါပေတွာ ‘သဗ္ဗေ အန္တောဝဠုနကမနဿာ စ ဣတ္ထိယော စ ဥတ္တရသင်္ဂ”
 ကတွာ ဧကေနောဝ အန္တောသာဏိ” ပဝိသိတွာ ဟတ္ထံ ခေဝိတွာ
 အာဂစ္ဆန္တိ”တိ ဝဒေဟိ”တိ ထေရော ဣမံ ဥပါယံ အာစိက္ခိတွာ ပက္ကာမိ။
 ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။ မဏိစောရော စိန္တေသိ “ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကော ဣမံ
 အဓိကရဏံ အာဒါယ မဏိ” အဒဿေတွာ ဩသက္ကိဿတိတိ အဋ္ဌာနမေတံ”
 ပါတေတုံ ဒါနိ ဝဇ္ဇတိ”တိ မဏိ” ပဋိစ္စန္ဓံ ကတွာ အာဒါယ အန္တောသာဏိ”
 ပဝိသိတွာ စာဋိယံ ပါတေတွာ နိက္ခမိ။ သဗ္ဗေသံ နိက္ခန္တကာလေ ဥဒကံ
 ဆဇ္ဇေတွာ မဏိ” အဒ္ဓသံသု။ ရာဇာ “ထေရံ နိဿာယ မဟာဇနံ အကိလ-
 မေတွာဝ မေ မဏိ လဒ္ဓေါ”တိ တုဿိ၊ အန္တောဝဠုနကမနဿာပိ “ထေရံ
 နိဿာယ မဟာဒုက္ခတော မုတ္တမှာ”တိ တုဿိ”သု။ “ထေရဿာနဘာဝေန

ရညော စူဠာမဏိ လဒ္ဓေါ”တိ ထေရဿာနဘာဝေါ သကလနဂရေ စေဝ
ဘိက္ခုသံဃေ စ ပါကဋ္ဌော ဇာတော။

ဓမ္မသဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဘိက္ခု။ ထေရဿ ဂုဏံ ဝဏ္ဏယိံသု “အာရုသော
အာနန္ဒတ္ထေရော အတ္တနော ဗဟုဿုတတာယ ပဏ္ဍိစ္ဆေန ဥပါယကုသလတာယ
မဟာဇနံ အင်္ဂါလမေတွာ ဥပါယေနော ရညော မဏိံ ဒဿေသိ”တိ။ သတ္တာ
အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနိ အာနန္ဒေနော
ပရဟတ္ထဂတံ ဘဏ္ဍံ ဒဿိတံ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပဏ္ဍိတာ မဟာဇနံ အင်္ဂါလမေတွာ
ဥပါယေနော တိရစ္ဆာနဟတ္ထဂတံ ဘဏ္ဍံ ဒဿယိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ပတ္တိံ ပတ္တော တဿေဝ အမစ္စော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ
ရာဇာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥယျာနံ ဂန္တာ ဝနန္တရာနိ ဝိစရိတွာ ဥဒကကီဠိ
ကီဠိတုကာမော မင်္ဂလပေါက္ခရဏိံ ဩတရိတွာ ဣတ္တာဂါရမ္ပိ ပက္ခောသိ။
ဣတ္ထိယော အတ္တနော အတ္တနော သီသုပဂဂိဝုပဂါဒိနိ အာဘရဏာနိ ဩမုဉ္ဇိတွာ
ဥတ္တရာသင်္ဂေသု ပက္ခိပိတွာ သမုဂ္ဂပိဋ္ဌေသု ဌပေတွာ ဒါသိယော ပဋိစ္ဆာပေတွာ
ပေါက္ခရဏိံ ဩတရိံသု။ အထေကာ ဥယျာနမက္ကဋ္ဌိ သာခန္တရေ နိသိန္နာ ဒေဝိံ
ပိဋ္ဌန္နနာနိ ဩမုဉ္ဇိတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂေ ပက္ခိပိတွာ သမုဂ္ဂပိဋ္ဌေ ဌပယမာနံ ဒိသ္မာ
တဿာ မုတ္တာဟာရံ ပိဋ္ဌန္တိတုကာမာ ဟုတွာ ဒါသိယာ ပမာဒံ ဩလောက-
ယမာနာ နိသိဒိ၊ ဒါသိပိ တံ ရက္ခမာနာ တဟံ တဟံ ဩလော-
ကေတွာ နိသိန္နာယေဝ နိဒ္ဒါယိတုံ ၂ အာရဘိ။ မက္ကဋ္ဌိ တဿာ ပမာဒဘာဝံ
ဥတွာ ဝါတဝေဂေန ဩတရိတွာ မဟာမုတ္တာဟာရံ ဂီဝါယ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ
ဝါတဝေဂေန ဥပ္ပတိတွာ သာခန္တရေ နိသိဒိတွာ အညာသံ မက္ကဋ္ဌိနံ
ဒဿနဘယေန ကေသ္မိံ ရက္ခသုသိရဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဥပသန္တူပသန္တာ ဝိယ
တံ ရက္ခမာနာ နိသိဒိ။

သာပိ ခေါ ဒါသိ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ မုတ္တာဟာရံ အပဿန္တိ ကမ္မမာနာ အညံ
ဥပါယံ အဒိသ္မာ “ပုရိသော ဒေဝိယာ မုတ္တာဟာရံ ဂဟေတွာ ပလာတော”တိ
မဟာဝိရဝံဝိရဝိ၊ အာရက္ခမနုဿာ တတော တတော သန္နိပတိတွာ တဿာ ဝစနံ
သုဘွာ ရညော အာရောစယိံသု။ ရာဇာ “စောရံ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။ ပုရိသာ

ဥယျာနာ နိက္ခမိတွာ “စောရံ ဂဏှထ၊ စောရံ ဂဏှထာ”တိ ဣတော စိတော စ
 ဩလောကေန္တိ။ အထေကော ဇာနပဒေါ ဗလိကာရကပုရိသော တံ သဒ္ဓိ
 သုဘွာ ကမ္မမာနော ပလာယိ။ တံ ဒိသွာ ရာဇပုရိသာ “အယံ စောရော
 ဘဝိဿတိ”တိ အနုဗန္ဓိတွာ တံ ဂဟေတွာ ပေါထေတွာ “အရေ ဒုဋ္ဌစောရ
 ဧဝံ မဟာသာရံ နာမ ပိဋန္ဓနံ အဝဟရိဿသိ”တိ ပရိဘာသံ သု။ သော စိန္တေသိ
 “သစာဟံ ‘န ဂဏှာမိ’တိ ဝက္ခာမိ၊ အဇ္ဇေ မေ ဇီဝိတံ နတ္ထိ၊ ပေါထေန္တာယေဝ
 မံ မာရေဿန္တိ၊ သမ္ပုဋိန္ဒာမိ န”န္တိ။ သော “အာမ သာမိ ဂဟိတံ မေ”တိ
 အာဟ။ အထ နံ ဗန္ဓိတွာ ရညော သန္တိကံ အာနယိံ သု။ ရာဇာပိ နံ ပုစ္ဆိ
 “ဂဟိတံ တေ မဟာသာရပိဋန္ဓန”န္တိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ ဣဒါနိ တံ ကဟန္တိ။
 ဒေဝ မယာ မဟာသာရံ နာမ မဉ္ဇူပိဋ္ဌမိ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ သေဋ္ဌိ ပန မံ မဟာသာရ-
 ပိဋန္ဓနံ ဂဏှာပေသိ၊ သောဟံ တံ ဂဟေတွာဝ တဿ အဒါသိံ၊ သော နံ
 ဇာနာတိတိ။

ရာဇာ သေဋ္ဌိံ ပက္ခောသာပေတွာ “ဂဟိတံ တေ ဣမဿ ဟတ္ထတော
 မဟာသာရပိဋန္ဓန”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ ကဟံ တန္တိ။ ပုရောဟိတဿ မေ
 ဒိန္တန္တိ။ ပုရောဟိတမ္ပိ ပက္ခောသာပေတွာ တထေဝ ပုစ္ဆိ၊ သောပိ သမ္ပုဋိန္ဒိတွာ
 “ဂန္ဓဗ္ဗဿ မေ ဒိန္တ”န္တိ အာဟ။ တမ္ပိ ပက္ခောသာပေတွာ “ပုရောဟိတဿ
 ဟတ္ထတော တေ မဟာသာရပိဋန္ဓနံ ဂဟိတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ ကဟံ
 တန္တိ။ ကိလေသဝသေန မေဝဏ္ဏဒါသိယာ ဒိန္တန္တိ။ တမ္ပိ ပက္ခောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ၊
 သာ “န ဂဏှာမိ”တိ အာဟ။ ဘေ ပဉ္စ ဇနေ ပုစ္ဆန္တာနညေဝ သူရိယော အတ္ထံ
 ဂတော။ ရာဇာ “ဣဒါနိ ဝိကာလော ဇာတော၊ သွေ ဇာနိဿာမာ”တိ တေ
 ပဉ္စ ဇနေ အမစ္စာနံ ဒတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။

ဗောဓိသက္ခော စိန္တေသိ “ဣဒံ ပိဋန္ဓနံ အန္တောဝဋ္ဌဉ္စေ နဋ္ဌံ၊ အယဉ္စ ဂဟ-
 ပတိကော ဗဟိဝဋ္ဌဉ္စော၊ ဒွါရေပိ ဗလဝါရက္ခော၊ တသ္မာ အန္တောဝဋ္ဌဉ္စေနာနမ္ပိ
 တံ ဂဟေတွာ ပလာယိတုံ န သက္ကာ။ ဧဝံ နေဝ ဗဟိဝဋ္ဌဉ္စေနာနံ၊ န အန္တော၊
 ဥယျာနေ ဝဋ္ဌဉ္စေနာနံ ဂဟဏူပါယော ဒိဿတိ။ ဣမိနာ ဒုဂ္ဂတမနုဿေန
 ‘သေဋ္ဌိဿ မေ ဒိန္တ’န္တိ ကထေန္တေန အတ္တနော မောက္ခတ္ထာယ ကထိတံ
 ဘဝိဿတိ၊ သေဋ္ဌိနာပိ ‘ပုရောဟိတဿ မေ ဒိန္တ’န္တိ ကထေန္တေန ‘ဧကတော
 ဟုတွာ နိတ္ထရိဿာမိ’တိ စိန္တေတွာ ကထိတံ ဘဝိဿတိ၊ ပုရောဟိတေနာပိ
 ‘ဂန္ဓဗ္ဗဿ မေ ဒိန္တ’န္တိ ကထေန္တေန ‘ဗန္ဓနာဂါရေ ဂန္ဓဗ္ဗံ နိဿာယ သုခေန
 ဝသိဿာမာ’တိ စိန္တေတွာ ကထိတံ ဘဝိဿတိ၊ ဂန္ဓဗ္ဗေနာပိ ‘ဝဏ္ဏဒါသိယာ
 မေ ဒိန္တ’န္တိ ကထေန္တေန ‘ဧကန္တေန အနုက္ကဏ္ဍိတာ ဘဝိဿာမာ’တိ

စိန္တေတွာ ကထိတံ ဘဝိဿတိ၊ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိပိ စောရေဟိ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဥယျာနေ မက္ကဋ္ဌာ ဗဟူ၊ ပိဋန္ဓနေန ဧကိဿာ မက္ကဋ္ဌိယာ ဟတ္ထေ အာရဋ္ဌေန ဘဝိတဗ္ဗံ”န္တိ။ သော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မဟာရာဇ စောရေ အမှာကံ နိယျာဒေထ၊ မယံ တံ ကိစ္စံ သောဓေဿာမာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “သာဓု ပဏ္ဍိတ၊ သောဓေဟိ”တိ တဿ နိယျာဒေသိ။

ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော ဒါသပုရိသေ ပက္ခောသာပေတွာ တေ ပဉ္စ ဇနေ ဧကသ္မိယေဝ ဌာနေ ဝဿာပေတွာ သမန္တာ အာရက္ခံ ကတွာ ကဏ္ဍံ ဒတွာ “ယံ တေ အညမညံ ကထေန္တိ၊ တံ မယံ အာရောစေထာ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ တေ တထာ အကံသု။ တတော မနုဿာနံ သန္ဓိသိန္ဓဝေလာယ သေဋ္ဌိ တံ ဂဟပတိကံ အာဟ “အရေ ဒုဋ္ဌဂဟပတိ တယာ အဟံ၊ မယာ ဝါတွံ ကဟံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ကဒါတေ မယံ ပိဋန္ဓနံ ဒိန္တ”န္တိ အာဟ။ သော “သာမိ မဟာသေဋ္ဌိ အဟံ မဟာသာရံ နာမ ရုက္ခသာရပါဒကံ မဉ္ဇူပိဋ္ဌမိ န ဇာနာမိ၊ တံ နိဿာယ ပန မောက္ခံ လဘိဿာမိ”တိ ဧဝံ အဝစံ၊ မာ မေ ကုဇ္ဈ သာမိ”တိ အာဟ။ ပုရောဟိတောပိ သေဋ္ဌိ အာဟ “မဟာသေဋ္ဌိ တွံ ဣမိနာ အတ္တနော အဒိန္နကမေဝ မယံ ကထံ အဒါသိ”တိ။ “မယမ္ပိ ဒွေ ဣဿရာ၊ အမှာကံ ဧကတော ဟုတွာ ဌိတကာလေ ကမ္ပံ ဒိပံ နိပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ ကထေသိန္တိ။ ဂန္ဓဗ္ဗောပိ ပုရောဟိတံ အာဟ “ဗြာဟ္မဏ ကဒါတယာ မယံ ပိဋန္ဓနံ ဒိန္တ”န္တိ။ “အဟံ တံ နိဿာယ ဝသနဋ္ဌာနေ သုခံ ဝသိဿာမိ”တိ ကထေသိန္တိ။ ဝဏ္ဏဒါသိပိ ဂန္ဓဗ္ဗံ အာဟ “အရေ ဒုဋ္ဌဂန္ဓဗ္ဗ အဟံ ကဒါ တဝ သန္တိကံ ဂတပုဗ္ဗာ၊ တွံ ဝါ မမ သန္တိကံ အာဂတပုဗ္ဗော၊ ကဒါ တေ မယံ ပိဋန္ဓနံ ဒိန္တ”န္တိ။ ဘဂိနိ ကိကာရဏာ ကုဇ္ဈသိ၊ “အမေသု ပဉ္စသု ဧကတော ဝသန္တေသု သရာဝါသော ဘဝိဿတိ၊ အနုက္ကဏ္ဍမာနာ သုခံ ဝသိဿာမာ”တိ ကထေသိန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော ပယောဇိတမနုဿာနံ သန္တိကာ တံ ကထံ သုတွာ တေသံ တထတော အစောရဘာဝံ ဥတွာ “မက္ကဋ္ဌိယာ ဂဟိတပိဋန္ဓနံ ဥပါယေနေဝ ပါတေဿာမိ”တိ ဂေဏ္ဍုမယာနိ ဗဟူနိ ပိဋန္ဓနာနိ ကာရေတွာ ဥယျာနေ မက္ကဋ္ဌိယော ဂါဟာပေတွာ ဟတ္ထပါဒဂီဝါသု ဂေဏ္ဍုပိဋန္ဓနာနိ ပိဋန္ဓာပေတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဣတရာ မက္ကဋ္ဌိ ပိဋန္ဓနံ ရုက္ခမာနာ ဥယျာနေ ဧဝံ နိသိဒ္ဓိ။

ဗောဓိသတ္တော မနုဿေ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆထ တုမေ၊ ဥယျာနေ သဗ္ဗာ မက္ကဋ္ဌိယော ဥပဓာရေထ၊ ယဿာ တံ ပိဋန္ဓနံ ပဿထ၊ တံ ဥတ္တာသေတွာ ပိဋန္ဓနံ ဂဏှထာ”တိ။ တာပိ ခေါ မက္ကဋ္ဌိယော “ပိဋန္ဓနံ နော လဒ္ဓ”န္တိ

တုဋ္ဌပဟဋ္ဌာ ဥယျာနေ ဝိစရန္တိယော တဿာ သန္တိကံ ဂန္တာ “ပဿ အမှာကံ ပိဋ္ဌန္နံ” န္တိ အာဟံသု။ သာ မက္ကဋ္ဌိ အသဟမာနာ “ကိ” ဣမိနာ ဂေဏှပိဋ္ဌန္နနေ-
 နာ” တိ မုတ္တာဟာရံ ပိဋ္ဌန္တိတွာ နိက္ခမိ။ အထ နံ တေ ပုရိသာ ဒိသွာ ပိဋ္ဌန္နံ ဆဉ္စာပေတွာ အာဟရိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အဒံသု။ သော တံ အာဒါယ ရညော ဒဿေတွာ “ဣဒံ တေ ဒေဝ ပိဋ္ဌန္နံ၊ တေ ပဉ္စပိ အစောရာ၊ ဣဒံ ပန ဥယျာနေ မက္ကဋ္ဌိယာ အာဘတ” န္တိ အာဟ။ ကထံ ပန တေ ပဏ္ဍိတ မက္ကဋ္ဌိယာ ဟတ္ထံ အာရုဋ္ဌဘာဝေါ ဉ္ဗတော၊ ကထံ တေ ဂဟိတန္တိ။ သော သဗ္ဗံ အာစိက္ခိ။ ရာဇာ တုဋ္ဌမာနသော “သင်္ဂါမသီသာဒီသု နာမ သူရာဒယော ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ ဟောန္တိ” တိ ဗောဓိသတ္တဿ ထုတိံ ကရောန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၂။ “ဥက္ကဋ္ဌေ သူရမိစ္ဆန္တိ၊ မန္တိသု အကုတူဟလံ။
 ဝိယဉ္ဇ အန္တပါနမှိ၊ အတ္ထေ ဇာတေ စ ပဏ္ဍိတ” န္တိ။

တတ္ထ ဥက္ကဋ္ဌေတိ ဥပကဋ္ဌေ၊ ဥဘတောဗျူဋ္ဌေ သင်္ဂါမေ သမ္ပဟာရေ ဝတ္တ-
 မာနေတိ အတ္ထော။ သူရမိစ္ဆန္တိတိ အသနိယာပိ မတ္ထကေ ပတမာနာယ အပလာယိနံ သူရံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တသ္မိံ ခဏေ ဧဝရူပေါ သင်္ဂါမယောဓော ပတ္ထေ-
 တဗ္ဗော ဟောတိ။ မန္တိသု အကုတူဟလန္တိ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ွသမ္ပန္နန-
 ကာလေ ဥပ္ပန္နေ မန္တိသု ယော အကုတူဟလော အဝိကိဏ္ဏဝါစော မန္တိ
 န ဘိန္ဒတိ၊ တံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တာဒိသော တေသု ဌာနေသု ပတ္ထေတဗ္ဗော ဟောတိ။
 ဝိယဉ္ဇ အန္တပါနမှိတိ မရရေ အန္တပါနေ ပစ္စုပ္ပိတေ သဟပရိဘုဉ္ဇနတ္ထာယ
 ဝိယပုဂ္ဂလံ ပတ္ထေန္တိ၊ တာဒိသော တသ္မိံ ကာလေ ပတ္ထေတဗ္ဗော ဟောတိ။
 အတ္ထေ ဇာတေ စ ပဏ္ဍိတန္တိ အတ္ထဂမ္ဘိရေ ဓမ္မဂမ္ဘိရေ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ကာရဏေ
 ဝါ ပဉ္စေ ဝါ ဥပ္ပန္နေ ပဏ္ဍိတံ ဝိစက္ခဏံ ဣစ္ဆန္တိ။ တထာရူပေါ ဟိ တသ္မိံ သမယေ
 ပတ္ထေတဗ္ဗော ဟောတိတိ။

ဧဝံ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ဝဏ္ဏေတွာ ထောမေတွာ ဃနဝဿံ ဝဿေန္တော
 မဟာမေသော ဝိယ သတ္တဟိ ရတနေဟိ ပူဇေတွာ တဿောဝါဒေ ဌတွာ
 ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော၊ ဗောဓိသတ္တောပိ ယထာကမ္ပံ
 ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ထေရဿ ဂုဏံ ကထေတွာ ဇာတကံ
 သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္တော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော
 ပန အဟမေဝ အဟောသိ” န္တိ။

မဟာသာရဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဝိဿာသဘောဇနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၉၃)

န ဝိဿသေ အဝိဿတ္ထေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဝိဿာသဘောဇနံ အာရဗ္ဗကထေသိ။ တသ္မိံ ကိရ သမယေ ယေဘုယျေန ဘိက္ခု။ “မာတရာ နော ဒိန္နံ၊ ပိတရာ နော ဒိန္နံ၊ ဘာတရာ၊ ဘဂိနိယာ၊ စူဠမာတရာ၊ စူဠပိတရာ၊ မာတုလေန၊ မာတုလာနိယာ ဒိန္နံ။ အမှာကံ ဂိဟိကာလေပိ ဘိက္ခုကာလေပိ ဧတေ ဒါတုံ ယုတ္တရူပါဝါ”တိ ဉှတိဟိ ဒိန္နေ စတ္တာရော ပစ္စယေ ဝိဿတ္တာ ဟုတွာ အပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ သတ္တာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ “ဘိက္ခုနံ မယာ ဓမ္မဒေသနံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဘိက္ခု သန္နိပါတာပေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ ဉှတိဟိပိ အညာတိဟိပိ ဒိန္နကေ စတ္တာရော ပစ္စယေ ပစ္စဝေက္ခိတွာပ ပရိဘောဂေါ ကာတဗ္ဗော။ အပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘောဂံ ကတွာ ဟိ ကာလံ ကုရမာနော ဘိက္ခု ယက္ခပေတအတ္တဘာဝတော န မုစ္ဆတိ၊ အပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂေါ နာမေသ ဝိသပရိဘောဂသဒိသော။ ဝိသံ ဟိ ဝိဿာသိကေန ဒိန္နကမ္ပိ အဝိဿာသိကေန ဒိန္နကမ္ပိ မာရေတိယေဝ။ ပုဗ္ဗေပိ ဝိဿာသေန ဒိန္နံ ဝိသံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော မဟာဝိဘဝေါ သေဋ္ဌိ အဟောသိ။ တဿေကော ဂေါပါလကော ကိဋ္ဌသမ္ဗာဓသမယေ ဂါဝေါ ဂဟေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ တတ္ထ ဂေါသာလံ^၁ ကတွာ ရက္ခန္တော ဝသတိ။ သေဋ္ဌိနော စ ကာလေန ကာလံ ဂေါရသံ အာဟရတိ။ အထဿ ဂေါသာလာယ^၂ အဝိဇ္ဇရေ သိဟော နိဝါသံ ဂဏှိ၊ ဂါဝိနံ သိဟသန္တာသေန မိလာတာနံ ခီရံ မန္တံ အဟောသိ။ အထ နံ ကေဒိဝသံ သပ္ပိံ အာဒါယ အာဂတံ သေဋ္ဌိ ပုစ္ဆိ “ကိ” န ခေါ သမ္ဗ ဂေါပါလက မန္တံ သပ္ပိံ”တိ။ သော တံ ကာရဏံ အာစိက္ခိ။ အတ္ထိ ပန သမ္ဗ တဿ သိဟဿ ကတ္ထမိ ပဋိဗန္ဓောတိ။ အတ္ထိဿ သာမိ ကောယ မိဂမာတုကာယသဋ္ဌိံ သံသဂ္ဂေါတိ။ သက္ကာ ပန တံ ဂါဟာပေတုန္တိ။ သက္ကာ သာမိတိ။ “တေန ဟိ တံ ဂဟေတွာ တဿာ နလာဠတော ပဋ္ဌာယ သရီရေ လောမာနိ ဝိသေန ပုနပ္ပုနံ ရဇိတွာ သုက္ခာပေတွာ ဒွေ တယော ဒိဝသေ အတိက္ကာမေတွာ တံ မိဂမာတုကံ ဝိဿဇ္ဇေဟိ၊ သော တဿာ သိနေဟေန သရီရံ လေဟိတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပုဏိဿတိ။ အထဿ စမ္ပနခဒါဌာ စေဝ ဝသဉ္စ မံသဉ္စ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ ဟလာဟလဝိသံ ဒတွာ ဥယျောဇေသိ။

သော ဂေါပါလကော ဇာလံ ခိပိတွာ ဥပါယေန တံ မိဂမာတုကံ ဂဏှိတွာ တထာ အကာသိ။ သီဟော တံ ဒိသ္မာဝ ဗလဝသိနေဟေန တဿာ သရီရံ လေဟိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။ ဂေါပါလကောပိ စမ္မာဒီနိ ဂဟေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ကာရုဏံ ဥတွာ “ပရေသု သိနေဟော နာမ န ကာတဗ္ဗော၊ ဧဝံ ဗလသမ္ပန္နောပိ သီဟော မိဂရာဇာ ကိလေသဝသေန သံသဂ္ဂံ နိဿာယ မိဂမာတုကာယ သရီရံ လေဟန္တော ဝိသပရိဘောဂံ ကတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ သမ္ပတ္တ- ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၃။ “န ဝိဿသေ အဝိဿတ္တေ၊ ဝိဿတ္တေပိ န ဝိဿသေ။
ဝိဿာသာ ဘယမန္တေတိ၊ သီဟံ မိဂမာတုကာ”တိ။

တကြာယံ သင်္ခေပတ္တော—ယော ပုဗ္ဗေ သဘယော အတ္တနိ အဝိဿတ္တော အဟောသိ၊ တသ္မိံ အဝိဿတ္တေ၊ ယော ပုဗ္ဗေပိ နိဗ္ဗယော အတ္တနိ ဝိဿာသိ- ကောယေဝ၊ တသ္မိံ ဝိဿတ္တေပိ န ဝိဿသေ၊ နေဝ ဝိဿာသံ ကရေယျ။ ကိ- ကာရဏာ? ဝိဿာသာ ဘယမန္တေတိ၊ ယော ဟိ မိတ္တေပိ အမိတ္တေပိ ဝိဿာ- သော၊ တတော ဘယမေဝ အာဂစ္ဆတိ။ ကထံ? သီဟံ မိဂမာတုကာ၊ ယထာ မိတ္တသန္တဝဝသေန ကတဝိဿာသာယ မိဂမာတုကာယ သန္တိကာ သီဟဿ ဘယံ အန္တေတိ၊ ဥပဂတံ သမ္ပတ္တန္တိ အတ္တော။ ယထာ ဝါ ဝိဿာသဝသေန သီဟံ မိဂမာတုကာ အန္တေတာ ဥပဂတာတိပိ အတ္တော။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္မံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မဟာသေဋ္ဌိ အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝိဿာသဘောဇနဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-လောမဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၉၄)

သောတတ္တော သောသိန္ဓော စေဝါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေသာလိံ ဥပ-
နိဿာယ ပါဠိကာရာမေ ဝိဟရန္တော သုနက္ခတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကသ္မိဉ္စိ
သမယေ သုနက္ခတ္တော သတ္တု ဥပဋ္ဌာကော ဟုတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝိစရ-
မာနော ကောရက္ခတ္တိယဿ ဓမ္မံ ရောစေန္တော ဒသဗလဿ ပတ္တစီဝရံ နိယျာ-
ဒေတွာ ကောရက္ခတ္တိယံ နိဿာယ ဝသတိ။ တဿ ကာလကဉ္စိကအသုရယော-
နိယံ နိဗ္ဗတ္တကာလေ ဂိဟိ ဟုတွာ “နတ္ထိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဥတ္တရိ
မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော၊ တက္ကပရိယာဟတံ သမဏော
ဂေါတမော ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဝိမံသာနုစရိတံ သယံပဋိဘာနံ။ ယဿ စ ခွါဿ
အတ္တာယ ဓမ္မော ဒေသိတော၊ န သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခ-
ယာယာ”တိ၊ ဝေသာလိယံ တိဏ္ဍံ ပါကာရာနံ အန္တရေ ဝိစရန္တော သတ္တု
အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။

အထာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ပိဏ္ဍာယ စရန္တော တဿေဝံ အဝဏ္ဏံ
ဘာသန္တဿ သုတွာ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော တမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။
ဘဂဝါ “ကောဓနော သာရိပုတ္တ သုနက္ခတ္တော မောဃပုရိသော၊ ကောဓ-
ဝသေနေဝမာဟ၊ ကောဝေသေနာပိ ပန? န သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ
ဒုက္ခက္ခယာယာ’တိ ဝဒန္တော အဇာနိတွာပိ မယံ ဂုဏဇေဝ ဘာသတိ။ န ခေါ
ပန သော မောဃပုရိသော မယံ ဂုဏံ ဇာနာတိ။ မယံ ဟိ သာရိပုတ္တ ဆ
အဘိညာ နာမ အတ္ထိ၊ အယမ္ဗိ မေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မောဝ။ ဒသဗလဉာဏာနိ
အတ္ထိ၊ စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏံ အတ္ထိ၊ စတုယောနိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ အတ္ထိ၊
ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ အတ္ထိ၊ အယမ္ဗိ မေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မောဝ။ ဧဝံ ဥတ္တရိ-
မနုဿဓမ္မသမန္တာဂတံ ပန မံ ယော ဧဝံ ဝဒေယျ ‘နတ္ထိ သမဏဿ ဂေါတမဿ
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော’တိ၊ သော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ
ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ”တိ ဧဝံ အတ္တနော
ဝိဇ္ဇမာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ ဂုဏံ ကထေတွာ “သုနက္ခတ္တော ကိရ သာရိပုတ္တ
ကောရက္ခတ္တိယဿ ဒုက္ကရကာရိကာယ မိစ္ဆာတပေ ပသန္တော၊ မိစ္ဆာတပေ
ပသိဒန္တေန၊ ပန မယိ ဧဝ ပသိဒိတုံ ဝနုတိ။ အဟဉ္စိ ဣတော ဧကနဂုတိကပ္ပ-
မတ္ထကေ ‘အတ္ထိ န ခေါ ဧတ္ထ သာရော’တိ ဗာဟိရကံ မိစ္ဆာတပံ ဝိမံသန္တော
စတုရင်္ဂသမန္တာဂတံ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသိ၊ တပဿီ သုဒ္ဓံ ဟောမိ ပရမတပဿီ၊

လူခေါ်သုခံ ဟောမိ ပရမလူခေါ၊ ဇေဂုန္တိ သုခံ ဟောမိ ပရမဇေဂုန္တိ၊ ပဝိဝိတ္တော သုခံ ဟောမိ ပရမပဝိဝိတ္တော”တိ ဝတ္တာ ထေရေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဧကနဂုတိကပ္ပမတ္ထကေ ဗောဓိသတ္တော “ဗာဟိရကတပံ ဝိမံသိဿာမိ”တိ အာဇီဝကပဗ္ဗန္တံ ပဗ္ဗဇိတွာ အစေလကော အဟောသိ ရဇောဇလ္လိကော၊ ပဝိဝိတ္တော အဟောသိ ဧကဝိဟာရိ။ မနုဿေ ဒိသွာ မိဂေါ ဝိယ ပလာယိ၊ မဟာဝိကတိဘောဇနော အဟောသိ၊ ဝစ္ဆကဂေါမယာဒိနိ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ အပ္ပမာဒဝိဟာရတ္ထာယ အရညေ ဧကသ္မိံ ဘိံသနကေ ဝနသဏ္ဍေ ဝိဟာသိ။ တသ္မိမ္ပိ ဝိဟရန္တော ဟိမပါတသမယေ အန္တရဋ္ဌကေ ရတ္ထိံ ဝနသဏ္ဍာ နိက္ခမိတွာ အဗ္ဘောကာသေ ဝိဟရိတွာ သူရိယေ ဥဂ္ဂတေ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသတိ။ သောယထာ ရတ္ထိံ အဗ္ဘောကာသေ ဟိမောဒကေန တိန္တော၊ တထေဝဒိဝါ ဝနသဏ္ဍာတော ပုပ္ဖရန္တေဟိ ဥဒကဗိန္ဒုဟိ တေမယိ။ ဧဝံ အဟောရတ္ထံ သီတဒုက္ခံ အနုဘောတိ။ ဂိမ္မာနံ ပန ပစ္စိမေ မာသေ ဒိဝါ အဗ္ဘောကာသေ ဝိဟရိတွာ ရတ္ထိံ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသတိ။ သော ယထာ ဒိဝါ အဗ္ဘောကာသေ အာတပေန ပရိဋ္ဌာဟပ္ပတ္တော၊ တထေဝ ရတ္ထိံ နိဝါတေ ဝနသဏ္ဍေ ပရိဋ္ဌာဟံ ပါပုဏာတိ၊ သရိရာ သေဒဓာရာ မုစ္ဆန္တိ။ အထဿ ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ အယံ ဂါထာ ပဋိဘာသိ—

၉၄။ “သောတတ္တော သောသိန္နော” စေဝ၊ ဧကော ဘိံသနကေ ဝနေ။ နဂ္ဂေါ န စဂ္ဂိမာသိနော၊ သေနာပသုတော မုနိ”တိ။

တတ္ထ သောတတ္တောတိ သူရိယသန္တာပေန သုဋ္ဌ၊ တတ္တော။ သောသိန္နောတိ ဟိမောဒကေန သုသိန္နော^၂ သုဋ္ဌ၊ တိန္တော။ ဧကော ဘိံသနကေ ဝနေတိ ယတ္ထ ပဝိဋ္ဌာနံ ယေဘုယျေန လောမာနိ ဟံသန္တိ၊ တထာရူပေ ဘိံသနကေ ဝနသဏ္ဍေ ဧကော အဒုတိယောဝ အဟောသိန္တိ ဒီပေတိ။ နဂ္ဂေါ န စဂ္ဂိမာသိနောတိ နဂ္ဂေါ စ န စ အဂ္ဂိမာသိနော။ တထာ သီတေန^၃ ဝိဋ္ဌိယမာနောပိ နေဝ နိဝါသနပါရုပနံ ဝါ အာဒိယိံ၊ န စ အဂ္ဂိံ အာဂမ္မ နိသီဒိန္တိ ဒီပေတိ။ သေနာပသုတောတိ အဗြဟ္မစရိယေဝိ တသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယသညီ ဟုတွာ “ဗြဟ္မစရိယမေဝေတံ သေနာ ဂဝေသနာ ဥပါယော ဗြဟ္မလောကဿာ”တိ ဧဝံ တာယ ဗြဟ္မစရိယေသနာယ ပသုတော အနုယုတ္တော ဥဿုက္ကံ အာပန္နော အဟောသိန္တိ ဒေသေတိ။

၁-သောသိတော (သိ၊ သျာ၊ ဣ)၊ သောသိန္နော (က) မ ၁-၁၁၃-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-သုသိတော (သိ၊ သျာ၊ ဣ)၊ သုသိန္နော (က) ၃-ဝါတသိတေန (သျာ)

မုနိတိ “မုနိ ခေါ ဧသ မောနတ္ထာယ ပဋိပန္နော”တိ ဧဝံ လောကေန သမ္ဘာ-
ဝိတော အဟောသိန္တိ ဒိပေတိ။

ဧဝံ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတံ မြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ဗောဓိသတ္တော မရဏကာလေ
ဥပဋ္ဌိတံ နိရယနိမိတ္တံ ဒိသ္မာ “ဣဒံ ဝတသမာဒါနံ နိရတ္ထက”န္တိ ဥတွာ တဒ်-
ဏညေဝ တံ လဋ္ဌိံ ဘိဒ္ဓိတွာ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဂဟေတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “အဟံ
တေန သမယေန သော အာဇီဝကော အဟောသိ”န္တိ။

လောမဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-မဟာသုဒဿနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၉၅)

အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာတိ ဣဒံ သတ္တာ ပရိနိဗ္ဗာနမဉ္ဇေ နိပန္နော အာနန္ဒတ္ထေ-
ရဿ “မာ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဣမသ္မိံ ခုဒ္ဒကနဂရကေ”တျာဒိဝစနံ အာရဟ္တ
ကထေသိ။ တထာဂတေ ဟိ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တေ သာရိပုတ္တတ္ထေရော
ကတ္တိကပုဏ္ဏမာယံ နာဠကဂါမကေ ဇာတောဝရကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ မဟာ-
မောဂ္ဂလ္လာနော ကတ္တိကမာသဿေဝ ကာဠပက္ခအမာဝသိယံ။ ဧဝံ ပရိနိဗ္ဗုတေ
အဂ္ဂသာဝကယုဂေ “အဟမ္မိ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမီ”တိ အနုပုဗ္ဗေန
စာရိကံ စရမာနော တတ္ထ ဂန္တော ယမကသာလာနမန္တရေ ဥတ္တရသီသကေ
မဉ္ဇကေ အနုဋ္ဌာနသေယျာယ နိပဋိ။ အထ နံ အာယသ္မာ အာနန္ဒတ္ထေရော
“မာ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဣမသ္မိံ ခုဒ္ဒကနဂရကေ ဝိသမေ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ သာခါ-
နဂရကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ အညေသံ စမ္မာရာဇဂဟာဒိနံ မဟာနဂရာနံ အည-
တရသ္မိံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတူ”တိ ယာစိ။ သတ္တာ “မာ အာနန္ဒ ဣမံ ‘ခုဒ္ဒက-
နဂရကံ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကံ သာခါနဂရက’န္တိ ဝဒေဟိ၊ အဟံ ဟိ ပုဗ္ဗေ သုဒဿန-
စက္ကဝတ္တိရာဇကာလေ ဣမသ္မိံ နဂရေ ဝသိံ၊ တဒါ ဣဒံ ဒွါဒသယောဇနိကေန
ရတနပါကာရေန ပရိက္ခိတ္တံ မဟာနဂရံ အဟောသိ”တိ ဝတွာ ထေရေန
ယာစိတော အတိတံ အာဟရန္တော မဟာသုဒဿနသုတ္တံ^၂ ကထေသိ။

တဒါ ပန မဟာသုဒဿနံ သုဓမ္မပါသာဒါ ဩတရိတွာ အဝိဒူရေ
သတ္တရတနမယေ တာလဝနေ ပညတ္တသ္မိံ ကပ္ပိယမဉ္ဇကေ ဒက္ခိဏေန

ပဿေန အနုဋ္ဌာနသေယျာယ နိပန္နံ ဒိသ္မာ “ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာ-
သီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတိရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဆန္ဒကရေဟိ”တိ
သုဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ဝုတ္တေ မဟာသုဒဿနော “မာ ဒေဝိ ဧဝံ အဝစ၊ အထ
ခေါ ‘ဧတ္ထ ဆန္ဒ ဝိနေဟိ၊ မာ အပေက္ခံ အကာသီ’တိ ဧဝံ မံ ဩဝဒါ”တိ
ဝတွာ “ကိံကာရဏာ ဒေဝါ”တိ ပုစ္ဆိတော “အဇ္ဇာဟံ ကာလကိရိယံ
ကရိဿာမီ”တိ။ အထ နံ ဒေဝိ ရောဒမာနာ အက္ခိနိ ပုဋ္ဌိတွာ ကိစ္ဆေန ကသိ-
ရေန တထာ ဝတွာ ရောဒိ ပရိဒေဝိ။ သေသာပိ စတုရာသီတိသဟဿဣတ္ထိယော
ရောဒိံသု ပရိဒေဝိံသု။ အမစ္စာဒိသုပိ ဧကောပိ အဓိဝါသေတုံ နာသက္ခိ၊ သဗ္ဗေပိ
ရောဒိံသု။ ဗောဓိသတ္တော “အလံ ဘဏေ၊ မာ သဒ္ဓမကတ္တာ”တိ သဗ္ဗေ
နိဝါရေတွာ ဒေဝိံ အာမန္တေတွာ “မာ တံ ဒေဝိ ရောဒိ၊ မာ ပရိဒေဝိ။ တိလ-
ဖလမတ္တောပိ ဟိ သင်္ခါရော နိစ္စော နာမ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေပိ အနိစ္စာ
ဘေဒနဓမ္မာ ဧဝါ”တိ ဝတွာ ဒေဝိံ ဩဝဒန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၅။ “အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။

ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဂူပသမော သုခေါ”တိ။

တတ္ထ အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာတိ ဘဒ္ဒေ သုဘဒ္ဒါဒေဝိ ယတ္ထကာ ကေဟိစိ
ပစ္စယေဟိ သမာဂန္တော ကတာ ခန္ဓာယတနာဒယော သင်္ခါရာ၊ သဗ္ဗေတေ အနိစ္စာ-
ယေဝ နာမ။ ဧတေသု ဟိ ရူပံ အနိစ္စံ။ပ။ ဝိညာဏံ အနိစ္စံ။ စက္ခု အနိစ္စံ။ပ။ မ္ဗော
အနိစ္စာ။ယံကိဉ္စိ သဝိညာဏကံ အဝိညာဏကံ ရတနံ၊ သဗ္ဗံ တံ အနိစ္စမေဝ။ ဣတိ
“အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ”တိ ဂဏှ။ ကသ္မာ? ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနောတိ၊ သဗ္ဗေ
ဟေတေ ဥပ္ပါဒဓမ္မိနော စေဝ ဝယဓမ္မိနော စ ဥပ္ပဇ္ဇနဘိဇ္ဇနသဘာဝါယေဝ၊ တသ္မာ
“အနိစ္စာ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယသ္မာ စ အနိစ္စာ၊ တသ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဌိတိံ ပဘ္ဘာပိ နိရုဇ္ဈန္တိယေဝ။ သဗ္ဗေဝ ဟေတေ နိဗ္ဗတ္တမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ
နာမ၊ ဘိဇ္ဇမာနာ နိရုဇ္ဈန္တိ နာမ။ တေသံ ဥပ္ပါဒေ သတိယေဝ စ ဌိတိံ နာမ
ဟေတိ၊ ဌိတိယာ သတိယေဝ ဘင်္ဂေါ နာမ ဟေတိ။ န ဟိ အနုပ္ပန္နဿ ဌိတိ
နာမ၊ နာပိ ဌိတံ အဘိဇ္ဇနကံ နာမ အတ္ထိ။ ဣတိ သဗ္ဗေပိ သင်္ခါရာ တိဏိ လက္ခ-
ဏာနိ ပတွာ တတ္ထ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေပိမေ အနိစ္စာ ခဏိကာ
ဣတ္တရာ အဓုဝါ ပဘင်္ဂနော စလိတာ သမိရိတာ အနုဒ္ဓနိယာ ပယာတာ တာဝ-
ကာလိကာ နိဿာရာ၊ တာဝကာလိကဋ္ဌေန မာယာမရိစိဖေဏသဒိသာ။ တေသု
ဘဒ္ဒေ သုဘဒ္ဒါဒေဝိ ကသ္မာ သုခသညံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ ဧဝံ ပန ဂဏှ တေသံ ဂူပ-
သမော သုခေါတိ၊ သဗ္ဗဝဋ္ဋဂူပသမနတော တေသံ ဂူပသမော နာမ နိဗ္ဗာနံ၊
တဒေဝေကံ ဧကန္တတော သုခံ၊ တတော အညံ သုခံ နာမ နတ္ထိတိ။

ဧဝံ မဟာသုဒဿနော အမတမဟာနိဗ္ဗာနေန ဒေသနာယ ကူဠံ ဂဟေတွာ အဝသေသဿပိ မဟာဇနဿ “ဒါနံ ဒေထ၊ သီလံ ရက္ခထ၊ ဥပေါသထကမ္ပံ ကရေထာ”တိ ဩဝါဒံ ဒတွာ ဒေဝလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သုဘဒ္ဓါ ဒေဝိ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ၊ ပရိဏာယကရတနံ ရာဟုလော၊ သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ မဟာသုဒဿနော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဟာသုဒဿနဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-တေလပတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ(၉၆)

သမတိတ္တိကံ အနဝသေသကန္တိ ဣဒံ သတ္တာ သုပ္ပရဋ္ဌေ သေဒကံ^၁ နာမ နိဂမံ ဥပနိဿာယ အညတရသ္မိ^၂ ဝနသဏ္ဍေ ဝိဟရန္တော ဇနပဒကလျာဏီသုတ္တံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ တတြ ဟိ ဘဂဝါ—

“သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ‘ဇနပဒကလျာဏီ ဇနပဒကလျာဏီ’တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ မဟာဇနကာယော သန္ဓိပတေယျ၊ သာ ခေါ ပနဿ ဇနပဒကလျာဏီ ပရမပါသာဝိနီ နစ္စေ၊ ပရမပါသာဝိနီ ဂီတေ။ ‘ဇနပဒကလျာဏီ နစ္စတိ ဂါယတီ’တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိယျောသော မတ္တာယ မဟာဇနကာယော သန္ဓိပတေယျ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ဇီဝိတုကာမော အမရိတုကာမော သုခကာမော ဒုက္ခပဋိကူလော။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျ^၃ “အယံ တေ အစ္စော ပုရိသ သမတိတ္တိကော တေလပတ္တော အန္တရေန စ မဟာဇနကာယဿ၊^၄ အန္တရေန စ ဇနပဒကလျာဏီယာ ပရိဟရိတဗ္ဗော^၅၊ ပုရိသော စ တံ ဥက္ခိတ္တာသိကော ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိဿတိ ‘ယတ္ထေဝ နံ ယောကမ္ပိ ဆဋ္ဌေဿသိ၊ တတ္ထေဝ တေ သီသံ ပါတေဿာမီ’တိ”။ တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ န သော ပုရိသော အမုံ တေလပတ္တံ အမနသိကရိတွာ ဗဟိဒ္ဓါ ပမာဒံ အာဟရေယျာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ဥပမာ ခေါ မျာယံ ဘိက္ခဝေ ကတာ အတ္ထဿ ဝိညာ-ပနာယ။ အယမေဝေတ္ထ^၅ အတ္ထော—‘သမတိတ္တိကော တေလ-ပတ္တော’တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကာယဂတာယေတံ သတိယာ အဓိဝစနံ။

၁-သေတကံ (သီ၊ သျာ) ၂-ဝဒေယျံ (သီ၊ က) ၃-မဟာသမယံ (သီ၊ ဣ)၊ မဟာသမဇ္ဇံ (ပါဠိယံ)
၄-ဟာရေတဗ္ဗော (သိ) ၅-အယမေတ္ထ (သီ၊ သျာ)

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ‘ကာယဂတာ နော သတိ
ဘာဝိတာ ဘဝိဿတိ သုသမာရဒ္ဓါ’တိ ဧဝံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိ-
တဗ္ဗံ”န္တိ—

ဣဒံ ဇနပဒကလျာဏီသုတ္တံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကထေသိ။

တတြာယံ သင်္ခေပတ္တော—**ဇနပဒကလျာဏီ**တိ ဇနပဒမိ ကလျာဏီ
ဥတ္တမာ ဆသရီရဒေါသရဟိတာ ပဉ္စကလျာဏသမန္ဓာဂတာ။ သာ ဟိ ယသ္မာ
နာတိဒိဃာ၊ နာတိရဿာ၊ နာတိကိသာ၊ နာတိထူလာ၊ နာတိကာဠာ၊
နာစ္စောဒါတာ၊ အတိက္ကန္တာ မာနသကဝဏ္ဏံ၊ အပတ္တာ ဒိဗ္ဗဝဏ္ဏံ၊ တသ္မာ ဆသရီရ-
ဒေါသရဟိတာ။ ဆဝိကလျာဏံ မံသကလျာဏံ နှာရကလျာဏံ အဋ္ဌိကလျာဏံ
ဝယောကလျာဏန္တိ ဣမေဟိ ပန ပဉ္စဟိ ကလျာဏေဟိ သမန္ဓာဂတတ္တာ
ပဉ္စကလျာဏသမန္ဓာဂတာ နာမ။ တဿာ ဟိ အာဂန္တုကောဘာသကိစ္စံ နာမ
နတ္ထိ၊ အတ္တနော သရီရောဘာသေနော ခွါဒသဟတ္ထေ ဌာနေ အာလောကံ
ကရေတိ၊ ပိယင်္ဂသာမာ ဝါ ဟောတိ သုဝဏ္ဏသာမာ ဝါ။ အယမဿာ
ဆဝိကလျာဏတာ။ စတ္တာရော ပနဿာ ဟတ္ထပါဒါ မုခပရိယောသာနဉ္စ
လာခါရသပရိကမ္မကတံ ဝိယ ရတ္တပဝါဠရတ္တကမ္မလသဒိသံ ဟောတိ။ အယ-
မဿာ **မံသကလျာဏတာ**။ ဝိသတိ နခပတ္တာနိ မံသတော အမုတ္တဌာနေ
လာခါရသပူရိတာနိ ဝိယ၊ မုတ္တဌာနေ ခီရဓာရာသဒိသာနိ။ အယမဿာ **နှာရ-**
ကလျာဏတာ။ ဒုတ္တိံသဒန္တာ သုဖုသိတာ သုခောတဝဇိရပန္တိ ဝိယ ခါယန္တိ။
အယမဿာ **အဋ္ဌိကလျာဏတာ**။ ဝိသတိဝဿသတိကာပိ ပန သမာနာ
သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကာ ဝိယ ဟောတိ နိဗ္ဗလိပလိတာ။ အယမဿာ
ဝယောကလျာဏတာ။

ပရမပါသာဝိနီတိ ဧတ္ထ ပန ပသဝနံ ပသဝေါ၊ ပဝတ္တိတိ အတ္တော။
ပသဝေါ ဧဝ ပါသာဝေါ၊ ပရမော ပါသာဝေါ ပရမပါသာဝေါ၊ သော
အဿာ အတ္တိတိ ပရမပါသာဝိနီ။ နစ္စေ စ ဂိတေ စ ဥတ္တမပ္ပဝတ္တိ သေဠ-
ကိရိယာ။ ဥတ္တမမေဝ နစ္စံ နစ္စတိ၊ ဂိတဉ္စ ဂါယတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျာတိ န အတ္တနော ရုစိယာ အာဂစ္ဆေယျ၊ အယံ
ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—အထေဝံ မဟာဇနမဇ္ဈေ ဇနပဒကလျာဏီယာ နစ္စ-
မာနာယ “သာဓု သာဓု”တိ သာဓုကာရေသု အင်္ဂလိဖောဠနေသု စေလုက္ခေပေသု
စ ပဝတ္တမာနေသု တံ ပဝတ္တိံ သုတ္တာ ရာဇာ ဗန္ဓနာဂါရတော ဧကံ စောရပုရိသံ

ပက္ခောဿာပေတွာ နိဂဠာနိ ဆိန္ဒိတွာ သမတိတ္တိကံ သုပရိပုဏ္ဏံ တေလပတ္တံ တဿ ဟတ္ထေ ဒတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဒဠိ ဂါဟာပေတွာ ဧကံ အသိဟတ္တံ ပုရိသံ အာဏာပေသိ “ဧတံ ဂဟေတွာ ဇနပဒကလျာဏိယာ သမဇ္ဇဠာနံ ဂစ္ဆ။ ယတ္ထေဝ စေသ ပမာဒံ အာဂုဗ္ဗ ဧကမ္ပိ တေလဗိန္ဒု၊ ဆဇ္ဇေတိ၊ တတ္ထေဝဿ သီသံ ဆိန္ဒာ”တိ။ သော ပုရိသော အသိံ ဥက္ခိပိတွာ တံ တဇ္ဇေန္တော တတ္ထ နေသိ။ သော မရဏဘယတဠိတော ဇီဝိတုကာမတာယ ပမာဒဝသေန တံ အမနသိကရိတွာ သကိမ္ပိ အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ တံ ဇနပဒ- ကလျာဏိံ န ဩလောကေသိ။ ဧဝံ ဘူတပုဗ္ဗမေဝေတံ ဝတ္ထု၊ သုတ္တေ ပန ပရိကပ္ပဝသေနတံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဥပမာ ခေါ မျာယန္တိ ဧတ္ထ ပန တေလပတ္တဿ တာဝ ကာယဂတာသတိယာ ဩပဗ္ဗသံသန္ဓနံ ကတမေဝ။ ဧတ္ထ ပန ရာဇာ ဝိယ ကမ္ပံ ဒဠဗ္ဗံ၊ အသိ ဝိယ ကိလေသာ၊ ဥက္ခိတ္တာသိကပုရိသော ဝိယ မာရော၊ တေလပတ္တဟတ္ထော ပုရိသော ဝိယ ကာယဂတာသတိဘာဝကော ဝိပဿကယောဂါဝစရော။ ဣတိ ဘဂဝါ “ကာယဂတာသတိံ ဘာဝေတုကာမေန ဘိက္ခုနာ တေလပတ္တဟတ္ထေန တေန ပုရိသေန ဝိယ သတိံ အဝိဿဇ္ဇေတွာ အပ္ပမတ္တေန ကာယဂတာသတိ ဘာဝေတဗ္ဗာ”တိ ဣမံ သုတ္တံ အာဟရိတွာ ဒဿေသိ။

ဘိက္ခု။ ဣမံ သုတ္တဉ္စ အတ္တဉ္စ သုတွာ ဧဝမာဟံသု “ဒုက္ကရံ ဘန္တေ တေန ပုရိသေန ကတံ တထာရူပိံ ဇနပဒကလျာဏိံ အနောလောကေတွာ တေလပတ္တံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တေနာ”တိ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ တေန ဒုက္ကရံ ကတံ၊ သုကရ- မေဝေတံ။ ကဿော? ဥက္ခိတ္တာသိကေန ပုရိသေန သန္တဇ္ဇေတွာ နိယမာနတာယ။ ယံ ပန ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတာ အပ္ပမာဒေန သတိံ အဝိဿဇ္ဇေတွာ အဘိသင်္ခတံ ဒိဗ္ဗရူပမ္ပိ ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္ဒိတွာ အနောလောကေတွာဝ ဂန္တော ရဇ္ဇံ ပါပုဏ္ဏိံသု၊ ဧတံ ဒုက္ကရ”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ရညော ပုတ္တသတဿ သဗ္ဗကနိဋ္ဌော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သော အနုပုဗ္ဗေန ဝိညုတံ ပါပုဏ္ဏိ။ တဒါ စ ရညော ဂေဟေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဗောဓိသတ္တော တေသံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရေတိ။ သော ဧကဒိဝသံ စိန္တေသိ “မမ ဗဟူ ဘာတရော၊ လစ္ဆာမိ န ခေါ အဟံ ဣမသ္မိံ နဂရေ ကုလသန္တကံ ရဇ္ဇံ၊ ဥဒါဟု နော”တိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ပုစ္ဆိတွာ ဇာနိဿာမိ”တိ။ သော ဒုတိယဒိဝသေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေသု အာဂတေသု မေကရဏံ အာဒါယ ပါနီယံ ပရိဿာဝေတွာ ပါဒေ ခေဝိတွာ တေလေန မက္ခေတွာ တေသံ အန္တရခဇ္ဇကံ

ခါဒိတွာ နိသိန္ဒကာလေ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော တမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ တေ အဝေါစုံ—ကုမာရ န တံ ဣမသ္မိံ နဂရေ ရဇံ လဘိဿသိ၊ ဣတော ပန ဝိသယောဇနသတမတ္ထကေ ဂန္ဓာရရဋ္ဌေ တက္ကသိလာနဂရံ နာမ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဂန္တံ သက္ကောန္တော ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ရဇံ လစ္ဆသိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ ပန မဟာဝတ္ထနိအဋ္ဌဝိယံ ပရိပန္နော အတ္ထိ၊ တံ အဋ္ဌဝိံ ပရိဟရိတွာ ဂစ္ဆန္တဿ ယောဇနသတိကော^၁ မဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ ဥဇုကံ ဂစ္ဆန္တဿ ပညာသ ယောဇနာနိ ဟောန္တိ။ သော ဟိ အမနုဿကန္တာရော နာမ။ တတ္ထ ယက္ခိနိယော အန္တရာမဂ္ဂေ ဂါမေ စ သာလာယော စ မာပေတွာ ဥပရိ သုဝဏ္ဏတာရကဝိစိတ္တဝိတာနံ မဟာရဟသေယျံ ပညာပေတွာ နာနာဝိရာဂပဋ္ဌသာဏိယော ပရိက္ခိပိတွာ ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အတ္တဘာဝံ မဏ္ဍေတွာ သာလာသု နိသိဒိတွာ အာဂစ္ဆန္တေ ပုရိသေ မရုရာဟိ ဝါစာဟိ သင်္ဂဏိတွာ “ကိလန္တရူပါ ဝိယ ပညာယထ၊ ဣဓာဂန္တာ နိသိဒိတွာ ပါနိယံ ဝိဝိတွာ ဂစ္ဆထာ”တိ ပက္ခောသိတွာ အာဂတာဂတာနံ အာသနာနိ ဒတွာ အတ္တနော ရူပလီလာဝိလာသေဟိ ပလောဘေတွာ ကိလေသဝသိကေ ကတွာ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ အဇ္ဈာစာရေ ကတေ တတ္ထေဝ နေ လောဟိတေန ပဋ္ဌရန္တေန ခါဒိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေန္တိ၊ ရူပဂေါစရံ သတ္တံ ရူပေနော ဂဏှန္တိ၊ သဒ္ဓဂေါစရံ မရုရေန ဂိတဝါဒိတသဒ္ဓေန၊ ဂန္ဓဂေါစရံ ဒိဗ္ဗဂန္ဓေဟိ၊ ရသဂေါစရံ ဒိဗ္ဗေန နာနဂ္ဂရသဘောဇနေန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဂေါစရံ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနေဟိ ဒိဗ္ဗသယနေဟိ ဂဏှန္တိ။ သစေ ဣန္ဒြိယာနိ ဘိဒ္ဓိတွာ တာ အနောလောကေတွာ သတိံ ပစ္စုပ္ပပ္ပာပေတွာ ဂမိဿသိ၊ သတ္တမေ ဒိဝသေ တတ္ထ ရဇံ လစ္ဆသိတိ။

ဗောဓိသက္ကော “ဟောတု ဘန္တေ၊ တုမှာကံ ဩဝါဒံ ဂဟေတွာ ကိံ တာ ဩလောကေဿာမီ”တိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေဟိ ပရိတ္တံ ကာရာပေတွာ ပရိတ္တဝါလုကဉ္စေဝ ပရိတ္တသုတ္တဉ္စ အာဒါယ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ စ မာတာပိတရော စ ဝဋ္ဋိတွာ နိဝေသနံ ဂန္တာ အတ္တနော ပုရိသေ အာဟ “အဟံ တက္ကသိလာယံ ရဇံ ဂဟေတုံ ဂစ္ဆာမိ၊ တုမှေ ဣဓေဝ တိဋ္ဌထာ”တိ။ အထ နံ ပဉ္စ ဇနာ အာဟံသု “မယမ္ပိ အနုဂစ္ဆာမာ”တိ။ န သက္ကာ တုမှေဟိ အနုဂန္တံ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ ကိရ ယက္ခိနိယော ရူပါဒိဂေါစရေ မနုဿေ ဝေဇ္ဇေဝဉ္စ ရူပါဒိဟိ ပလောဘေတွာ ဂဏှန္တိ၊ မဟာ ပရိပန္နော၊ အဟံ ပန အတ္တာနံ တက္ကေတွာ ဂစ္ဆာမိတိ။ ကိံ ပန ဒေဝ မယံ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တာ အတ္တနော ဝိယာနိ ရူပါဒိနိ ဩလောကေဿာမ၊

မယမ္ပိ တထေဝ ဂမိဿံမာတိ။ ဗောဓိသတ္တော “တေန ဟိ အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ တေ ပဉ္စ ဇနေ အာဒါယ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။

ယက္ခိနိယော ဂါမာဒိနိ မာပေတွာ နိဿိဒိံသု။ တေသု ရူပဂေါစရော ပုရိသော တာ ယက္ခိနိယော ဩယောကေတွာ ရူပါရမ္မဏေ ပဋိဗ္ဗစိတ္တော ထောက် ဩဟိယိ၊ ဗောဓိသတ္တော “ကိ” ဘော ထောက် ဩဟိယသ်”တိ အာဟ။ ဒေဝ ပါဒါ မေ ရုဇ္ဇန္တိ၊ ထောက် သာလာယံ နိဿိဒိတွာ အာဂစ္ဆာမိတိ။ အဗ္ဘော တော ယက္ခိနိယော၊ မာ ခေါ ပတ္တေသိတိ။ ယံ ဟောတိ၊ တံ ဟောတု၊ န သက္ကောမိ ဒေဝါတိ။ “တေန ဟိ ပညာယိဿသ်”တိ ဣတရေ စတ္တာရော အာဒါယ အဂမာသိ။ သောပိ ရူပဂေါစရကော တာသံ သန္တိကံ အဂမာသိ၊ တာ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ အဇ္ဈာစာရေ ကတေ တံ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ပုရတော ဂန္တာ အညံ သာလံ မာပေတွာ နာနာ-တူရိယာနိ ဂဟေတွာ ဂါယမာနာ နိဿိဒိံသု၊ တတ္ထ သဒ္ဓဂေါစရကော ဩဟိယိ။ ပုရိမနယေနေဝ တမ္ပိ ခါဒိတွာ ပုရတော ဂန္တာ နာနပ္ပကာရေ ဂန္ဓကရဏ္ဍကေ ပူရေတွာ အာပဏံ ပသာရေတွာ နိဿိဒိံသု၊ တတ္ထ ဂန္ဓဂေါစရ-ကော ဩဟိယိ။ တမ္ပိ ခါဒိတွာ ပုရတော ဂန္တာ နာနဂ္ဂရသာနံ ဒိဗ္ဗဘောဇနာနံ ဘာဇနာနိ ပူရေတွာ ဩဒနိကာပဏံ ပသာရေတွာ နိဿိဒိံသု၊ တတ္ထ ရသ-ဂေါစရကော ဩဟိယိ။ တမ္ပိ ခါဒိတွာ ပုရတော ဂန္တာ ဒိဗ္ဗသယနာနိ ပညာ-ပေတွာ နိဿိဒိံသု၊ တတ္ထ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဂေါစရကော ဩဟိယိ။ တမ္ပိ ခါဒိံသု၊ ဗောဓိသတ္တော ဧကကောဝ အဟောသိ။

အထေကာ ယက္ခိနိ “အတိခရမန္တော ဝတာယံ၊ အဟံ တံ ခါဒိတွာဝ နိဝတ္တိဿာမိ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော အဂမာသိ။ အဋ္ဌဝိယာ ပရဘာဂေ ဝနကမ္ပိကာဒယော ယက္ခိနိံ ဒိသ္မာ “အယံ တေ ပုရတော ဂစ္ဆန္တော ပုရိသော ကိ” ဟောတိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ ကောမာရသာမိကော မေ အယျာတိ။ အဗ္ဘော အယံ ဧဝံ သုကုမာလာ ပုပ္ဖဒါမသဒိသာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ကုမာရိကာ အတ္တနော ကုလံ ဆဋေတွာ ဘဝန္တံ တက္ကေတွာ နိက္ခန္တာ၊ ကသ္မာ ဧတံ အင်္ဂါလမေတွာ အာဒါယ န ဂစ္ဆသိတိ။ နေသာ အယျာ မယှံ ပဇာပတိ၊ ယက္ခိနိ ဒေသာ၊ ဧတာယ မေ ပဉ္စ မနဿာ ခါဒိတာတိ။ အယျာ ပုရိသာ နာမ ကုဒ္ဒကာလေ အတ္တနော ပဇာပတိယော ယက္ခိနိယောပိ ကရေန္တိ ပေတိနိယောပိတိ။ သာ ဂစ္ဆမာနာ ဂတ္တိနိဝဏ္ဏံ ဒဿေတွာ ပုန သင်္ဂိံ ဝိဇာတဝဏ္ဏံ ကတွာ ပုတ္တံ အင်္ဂေန အာဒါယ ဗောဓိသတ္တံ အနုဗန္ဓိ။

ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌာ ပုရိမနယေနော ပုစ္ဆန္တိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ တထေဝ ဝတော ဂစ္ဆန္တော တက္ကသိလံ ပါပုဏိ။ သာ ပုတ္တံ အန္တရဓာပေတွာ ဧကိကာဝ အနုဗန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော နဂရဒ္ဓါရံ ဂန္တော ဧကိဿာ သာလာယ နိသီဒိ၊ သာ ဗောဓိသတ္တဿ တေဇေန ပဝိသိတုံ အသက္ကောန္တိ ဒိဗ္ဗရူပံ မာပေတွာ သာလာဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။

တသ္မိံ သမယေ တက္ကသိလရာဇာ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော တံ ဒိဿာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ “ဂစ္ဆ၊ ဣမိဿာ သဿာမိကအဿာမိကဘာဝံ ဇာနာဟိ”တိ မနုဿံ ပေသေသိ။ သော တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “သဿာမိကာသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ အယျ၊ အယံ မေ သာလာယ နိသီန္တော သာမိကောတိ။ ဗောဓိသတ္တော “နေသာ မယံ ပဇာပတိ၊ ယက္ခိနိ သော၊ တောယ မေ ပဉ္စ မနုဿာ ခါဒိတာ”တိ အာဟ။ သာပိ “ပုရိသာ နာမ အယျာ ကုဒ္ဒကာလေ ယံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တံ ဝဒန္တိ”တိ အာဟ။ သော ဥဘိန္တမ္ပိ ဝစနံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ “အဿာမိကဘဏှံ နာမ ရာဇသန္တကံ ဟောတိ”တိ ယက္ခိနိ ပက္ခောသာပေတွာ ဧကဟတ္ထိပိဋ္ဌေ နိသီဒါပေတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပါသာဒံ အဘိရုယ တံ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။

သော နှာတပိလိတ္တော^၁ သာယမာသံ ဘုဒ္ဓိတွာ သိရိသယနံ အဘိရုဟိ။ သာပိ ယက္ခိနိ အတ္တနော ဥပကပ္ပနကံ အာဟာရံ အာဟရိတွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တာ သိရိသယနေ ရညော သဒ္ဓိံ နိပဇ္ဇိတွာ ရညော ရတိဝသေန သုခံ သမပ္ပိတဿ နိပန္နကာလေ ဧကေန ပဿေန ပရိဝတ္တိတွာ ပရောဒိ။ အထ နံ ရာဇာ “ကိံ ဘဒ္ဒေ ရောဒသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ အဟံ တုမေဟိ မဂ္ဂေ ဒိဿာ အာနိတာ၊ တုမှာကဉ္စ ဂေဟေ ဗဟူ ဣတ္ထိယော၊ အဟံ သပတ္တိနံ အန္တရေ ဝသမာနာ ကထာယ ဥပ္ပန္နာယ “ကော တုယံ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ ဂေါတ္တံ ဝါ ဇာတိံ ဝါ ဇာနာတိ၊ တံ အန္တရာမဂ္ဂေ ဒိဿာ အာနိတာ နာမာ”တိ သိသေ ဂဟေတွာ နိဂ္ဂိဋ္ဌိယမာနာ ဂိယ မင်္ဂံ ဘဝိဿာမိ။ သစေ တုမေ သကလရဇ္ဇေ ဣဿရိယဉ္စ အာဏဉ္စ မယံ ဒဒေယျာထ၊ ကောစိ မယံ စိတ္တံ ကောပေတွာ ကထေတုံ န သက္ခိဿတိတိ။ ဘဒ္ဒေ မယံ သကလရဋ္ဌဝါသိနော န ကိဉ္စိ ဟောန္တိ၊ နာဟံ ဧတေသံ သာမိကော။ ယေ ပန ရာဇာဏံ ကောပေတွာ အကတ္တဗ္ဗံ ကရေန္တိ၊ တေသညေဝါဟံ သာမိကော။ ဣမိနာ ကာရဏေန န သက္ကာ တုယံ သကလရဋ္ဌေ ဝါ နဂရေ ဝါ ဣဿရိယဉ္စ အာဏဉ္စ ဒါတုန္တိ။ တေန ဟိ ဒေဝ သစေ ရဋ္ဌေ ဝါ နဂရေ ဝါ အာဏံ ဒါတုံ န သက္ကောထ၊

အန္တောနိဝေသနေ အန္တောဝဋ္ဋဉ္စနကာနံ ဥပရိ မမ ဝသံ ဝတ္တနတ္ထာယ အာဏံ
ဒေသာ”တိ။ ရာဇာ ဒိဗ္ဗဖောဋ္ဌဗျေန ဗဒ္ဓေါ တဿာ ဝစနံ အတိက္ကမိတုံ
အသက္ကောန္တော “သာဓု ဘဒ္ဒေ၊ အန္တောဝဋ္ဋဉ္စနကေသု တုယံ အာဏံ ဒမ္ဗိ၊
တွံ ဧတေ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တာပေဟိ”တိ အာဟ။ သာ “သာဓု”တိ
သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတွာ ရညော နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တကာလေ ယက္ခနဂရံ ဂန္တော ယက္ခေ ပက္ခော-
သိတွာ အတ္တနာ ရာဇာနံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ အဋ္ဌိမတ္တံ သေသေတွာ သဗ္ဗ
နာရဓမ္မမံသလောဟိတံ ခါဒိ၊ အဝသေသာ ယက္ခာ မဟာဒ္ဓါရတော ပဋ္ဌာယ
အန္တောနိဝေသနေ ကုက္ကုဋကုက္ကုဋရေ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗေ ခါဒိတွာ အဋ္ဌိမတ္တ-
သေသေ အကံသု။

ပုနဒိဝသေ ဒ္ဓါရံ ယထာပိဟိတမေဝ ဒိသ္မာ မနုဿာ ဖရသူဟိ ကဝါဠာနိ
ကောဇေတွာ အန္တော ပဝိသိတွာ သဗ္ဗ နိဝေသနံ အဋ္ဌိကပရိကိဏ္ဏံ ဒိသ္မာ
“သဏ္ဌံ ဝတ သော ပုရိသော အာဟ ‘နာယံ မယံ ပဇာပတိ၊ ယက္ခိနိ
သော’တိ။ ရာဇာ ပန ကိဉ္စိ အဇာနိတွာ တံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ဘရိယံ
အကာသိ၊ သာ ယက္ခေ ပက္ခောသိတွာ သဗ္ဗ ဇနံ ခါဒိတွာ ဂတာ
ဘဝိဿတိ”တိ အာဟံသု။ ဗောဓိသက္ကောပိ တံ ဒိဝသံ တဿာယေဝ
သာလာယံ ပရိတ္တဝါလုကံ သီသေ ကတွာ ပရိတ္တသုတ္တန္တ ပရိက္ခိပိတွာ ခဂ္ဂံ
ဂဟေတွာ ဌိတကောဝ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေသိ။ မနုဿာ သကလရာဇနိဝေသနံ
သောဓေတွာ ဟရိတူပလိတ္တံ ကတွာ ဥပရိ ဂန္ဓေဟိ ဝိလိမ္ပိတွာ ပုပ္ဖါနိ ဝိကိရိတွာ
ပုပ္ဖဒါမာနိ ဩသာရေတွာ ဓူမံ ဒတွာ နဝမာလာ ဗန္ဓိတွာ သမ္ပန္နယံသု
“အန္တော ယော ပုရိသော ဒိဗ္ဗရူပံ မာပေတွာ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တိ”ယက္ခိနိ
ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္နိတွာ ဩလောကနမတ္တမ္ဗိ န အကာသိ၊ သော အတိဝိယ ဥဋ္ဌာရ-
သက္ကော မိတိမာ ဉာဏသမ္ပန္နော၊ တာဒိသေ ပုရိသေ ရဇ္ဇံ အနုဿာသန္တေ
သဗ္ဗရဋ္ဌံ သုခိတံ ဘဝိဿတိ၊ တံ ရာဇာနံ ကရေမာ”တိ။ အထ သဗ္ဗေ အမစ္စာ
စ နာဂရာ စ ဧကန္တန္တ ဟုတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ တုမေ ဣမံ
ရဇ္ဇံ ကာရေသာ”တိ နဂရံ ပဝေသေတွာ ရတနရာသိမ္ဗိ ဌပေတွာ အဘိသိဉ္စိတွာ
တက္ကသီလရာဇာနံ အကံသု။ သော စတ္တာရိ အဂတိဂမနာနိ ဝဇ္ဇေတွာ
ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ
ကတွာ ယထာကမ္မံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ ဂါထ-
မာဟ—

၉၆။ “သမတိတ္ထိကံ အနဝသေသကံ၊ တေလပတ္တံ ယထာ ပရိဟရေယျ။
ဧဝံ သမိတ္တမနုရက္ခေ၊ ပတ္တယာနော ဒိသံ အဂတပုဗ္ဗ”န္တိ။

တတ္ထ သမတိတ္ထိကန္တိ အန္တောမုခဝဋ်လေခံ ပါပေတွာ သမဘရိတံ။ အနဝ-
သေသကန္တိ အနဝသိဉ္ဇနကံ အပရိဿာဝနကံ ကတွာ။ တေလပတ္တန္တိ ပက္ခိတ္တ-
တိလတေလပတ္တံ။ ပရိဟရေယျာတိ ဟရေယျ၊ အာဒါယ ဂစ္ဆေယျ။ ဧဝံ
သမိတ္တမနုရက္ခေတိ တံ တေလဘရိတံ ပတ္တံ ဝိယ အတ္တနောစိတ္တံ ကာယဂတာ-
သတိယာ ဂေါစရေ စေဝ သမ္ပယုတ္တသတိယာ စာတိ ဥဘိန္တံ အန္တရေ ပက္ခိပိတွာ
ယထာ မုဟုတ္တမ္ပိ ဗဟိဒ္ဓါ ဂေါစရေ န ဝိက္ခိပတိ၊ တထာ ပဏ္ဍိတော ယောဂါ-
ဝစရော ရက္ခေယျ ဂေါပေယျ။ ကိံကာရဏာ? တေဿ ဟိ—

ဒုန္နိဂ္ဂဟဿ လဟုနော၊ ယတ္ထကာမနိပါတိနော။
စိတ္တဿ ဒမထော သာဓု၊ စိတ္တံ ဒန္တံ သုခါဝဟန္တိ ။

တသ္မာ—

သုဒုဒ္ဓသံ သုနိပုဏံ၊ ယတ္ထကာမနိပါတိနံ။
စိတ္တံ ရက္ခေထ မေဓာဝီ၊ စိတ္တံ ဂုတ္တံ သုခါဝဟံ ။

ဣဒဉ္ဇိ—

ဒူရင်္ဂမံ ကေစရံ၊ အသရီရံ ဂဟာသယံ။
ယေ စိတ္တံ သံယမေဿန္တိ၊ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာ ။

ဣတရဿ ပန—

အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿ၊ သဒ္ဓမ္မံ အဝိဇာနတော။
ပရိပ္ပဝပသာဒဿ၊ ပညာ န ပရိပူရတိ ။

ထိရကမ္မဋ္ဌာနသဟာယဿ ပန—

အနဝဿုတစိတ္တဿ၊ အနန္တာဟတစေတသော။
ပုညပါပပဟိနဿ၊ နတ္ထိ ဇာဂရတော ဘယံ ။

တသ္မာ ဧတံ—

ဖန္ဒနံ စပလံ စိတ္တံ၊ ဒူရက္ခံ ဒုန္နိဝါရယံ။
ဥဇုံ ကရောတိ မေဓာဝီ၊ ဥသုကာရောဝ တေဇနံ ။

ဧဝံ ဥဇုံ ကရောန္တော သမိတ္တမနုရက္ခေ။

ပတ္တယာနော ဒိသံ အဂတပုဗ္ဗန္တိ ဣမသ္မိံ ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာနေ ကမ္မံ အာရဘိတွာ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ အဂတပုဗ္ဗံ ဒိသံ ပတ္ထေန္တော ပိဟေန္တော ဝုတ္တနယေန သကံ စိတ္တံ ရက္ခေယျာတိ အတ္ထော။ ကာ ပနေသာ ဒိသာ နာမ?—

“မာတာပိတာ ဒိသာ ပုဗ္ဗာ၊ အာစရိယာ^၁ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ။
ပုတ္တဒါရာ ဒိသာ ပစ္ဆာ၊ မိတ္တာမစ္စာ စ ဥတ္တရာ။

ဒါသကမ္မကရာ ဟေဋ္ဌာ၊ ဥဒ္ဓံ သမဏဗြာဟ္မဏာ။
တော ဒိသာ နမဿေယျ၊ အလမတ္တော ကုလေ ဂိဟိ”တိ ၂—

တ္ထေ တာဝ ပုတ္တဒါရာဒယော “ဒိသာ”တိ ဝုတ္တာ။

“ဒိသာ စတဿော ဝိဒိသာ စတဿော၊
ဥဒ္ဓံ အဓော ဒသ ဒိသာ ဣမာယော။
ကတမံ ဒိသံ တိဋ္ဌတိ နာဂရာဇာ၊
ယမဒ္ဓသာ သုပိနေ ဆဗ္ဗိသာဏ”န္တိ ၃—

တ္ထေ ပုရတ္ထိမာဒိဘေဒါ ဒိသာဝ “ဒိသာ”တိ ဝုတ္တာ။

“အဂါရိနော အနုဒပါနဝတ္ထဒါ၊
အဝှါယိကာ တမ္ပိ ဒိသံ ဝဒန္တိ။
ဿော ဒိသာ ပရမာ သေတကေတု၊
ယံ ပတွာ ဒုက္ခိ သုခိနော ဘဝန္တိ”တိ ၄—

တ္ထေ ပန နိဗ္ဗာနံ “ဒိသာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဓာပိ တဒေဝ အဓိပ္ပေတံ။ တဉ္စိ “ခယံ ဝိရာဂ”န္တိအာဒိဟိ ဒိဿတိ အပဒိဿတိ၊ တသ္မာ “ဒိသာ”တိ ဝုစ္စတိ။ အနမတဂ္ဂေ ပန သံသာရေ ကေနစိ ဗာလပုထုဇ္ဇနေန သုပိနေနပိ အဂတပုဗ္ဗတာယ အဂတပုဗ္ဗာ ဒိသာ နာမာတိ ဝုတ္တံ။ တံ ပတ္တယန္တေန ကာယဂတာသတိယာ ယောဂေါ ကရဏီယောတိ။

ဧဝံ သတ္တာ နိဗ္ဗာနေန ဒေသနာယ ကူဠံ ဂဟေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ
“တဒါ ရာဇပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟောသိ၊ ရဇ္ဇပုတ္တကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တေလပတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-နာမသိဒ္ဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၉၇)

ဇီဝကဉ္စ မတံ ဒိသွာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ နာမသိဒ္ဓိကံ ဘိက္ခု အာရဟ္တ ကထေသိ။ ဧကော ကိရ ကုလပုတ္တော နာမေန ပါပကော နာမ။ သော သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတော ဘိက္ခုဟိ “ဟော-ဝုသော ပါပက၊ တိဋ္ဌာဝုသော ပါပက”တိ ဝုစ္စမာနော စိန္တေသိ “လောကေ ပါပကံ နာမ လာမကံ ကာဠကဏ္ဍိဘူတံ ဝုစ္စတိ၊ အညံ မင်္ဂလပဋိသံယုတ္တံ နာမံ အာဟရာပေဿာမီ”တိ။ သော အာစရိယုပဇ္ဈာယေ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ မယံ နာမံ အဝမင်္ဂလံ၊ အညံ မေ နာမံ ကရေယာ”တိ အာဟ။ အထ နံ တေ ဧဝမာဟံသု “အာဝုသော နာမံ နာမ ပဏ္ဏတ္တိမတ္တံ၊ နာမေန ကာစိ အတ္ထသိဒ္ဓိ နာမ နတ္ထိ၊ အတ္တနော နာမေနော သန္တုဋ္ဌော ဟောဟိ”တိ။ သော ပုနပ္ပုနံ ယာစိယေဝ။ တဿာယံ နာမသိဒ္ဓိကဘာဝေါ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋ္ဌော ဇာတော။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ သန္ဓိသိန္ဓာ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသု “အာဝုသော အသုကော ကိရ ဘိက္ခု နာမသိဒ္ဓိကော မင်္ဂလံ နာမံ အာဟရာပေတိ”တိ။ အထ သတ္တာ ဓမ္မသဘံ အာဂန္တော “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ သော ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ နာမသိဒ္ဓိကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ တက္ကသိလာယံ ဗောဓိသတ္တော ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော ဟုတွာ ပဉ္စ မာဏဝကသတာနိ မန္တေ ဝါစေသိ။ တဿေကော မာဏဝေါ ပါပကော နာမ နာမေန။ သော “ဧဟိ ပါပက၊ ယာဟိ ပါပက”တိ ဝုစ္စမာနော စိန္တေသိ “မယံ နာမံ အဝမင်္ဂလံ၊ အညံ နာမံ အာဟရာပေဿာမီ”တိ။ သော အာစရိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ “အာစရိယ မယံ နာမံ အဝမင်္ဂလံ၊ အညံ မေ နာမံ ကရေယာ”တိ အာဟ။ အထ နံ အာစရိယော အဝေါစ “ဂစ္ဆ တာတ၊ ဇနပဒစာရိကံ စရိတွာ အတ္တနော အဘိရုစိတံ ဧကံ မင်္ဂလနာမံ ဂဟေတွာ ဧဟိ၊ အာဂတဿ တေ နာမံ ပရိဝတ္တေတွာ အညံ နာမံ ကရိဿာမီ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ ပါလေယျံ ဂဟေတွာ နိက္ခန္တော ဂါမေန ဂါမံ စရန္တော ဧကံ နဂရံ ပါပုဏိ။ တတ္ထ စေကော ပုရိသော ကာလကတော ဇီဝကော နာမ နာမေန။ သော တံ ဉှတိဇနေန အာဠာဟနံ နိယမာနံ ဒိသွာ “ကိ” နာမကော ဧသ ပုရိသော”တိ ပုစ္ဆိ။ ဇီဝကော နာမေသောတိ။ ဇီဝကောပိ မရတိတိ။ ဇီဝကောပိ မရတိ၊ အဇီဝကောပိ မရတိ၊ နာမံ နာမ ပဏ္ဏတ္တိမတ္တံ၊ တံ ဗာလော မညေတိ။ သော တံ ကထံ သုတွာ နာမေ မဇ္ဈတ္တော ဟုတွာ အန္တောနဂရံ ပါဝိသိ။

အထေကံ ဒါသိံ ဘတိံ အဒဒမာနံ သာမိကာ ခွါရေ နိသီဒါပေတွာ ရဇ္ဇုယာ ပဟရန္တိ၊ တဿာ စ “နေပါလီ”တိ နာမံ ဟောတိ။ သော အန္တရ-
ဝိထိယာ ဂစ္ဆန္တော တံ ပေါထိယမာနံ ဒိသ္မာ “ကဿာ ဣမံ ပေါထေထာ”တိ
ပုစ္ဆိ။ ဘတိံ ဒါတုံ န သက္ကောတိတိ။ ကိံ ပနဿာ နာမန္တိ။ နေပါလီ
နာမာတိ။ နာမေန နေပါလီ သမာနာပိ ဘတိမတ္ထံ ဒါတုံ န သက္ကောတိတိ။
နေပါလိယောပိ အနေပါလိယောပိ ဒုဂ္ဂတာ ဟောန္တိ၊ နာမံ နာမ ပဏ္ဏတ္တိ-
မတ္ထံ၊ တံ ဗာလော မညေတိ။ သော နာမေ မဇ္ဈတ္တတရော ဟုတွာ နဂရာ
နိက္ခမ္မ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နော အန္တရာမဂ္ဂေ မဂ္ဂမူဠပုရိသံ ဒိသ္မာ “အဗ္ဘော ကိံ
ကရောန္တော ဝိစရသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ မဂ္ဂမူဠောမှိ သာမီတိ။ ကိံ ပန တေ နာမန္တိ။
ပန္နကော နာမာတိ။ ပန္နကောပိ မဂ္ဂမူဠော ဟောတိတိ။ ပန္နကောပိ
အပန္နကောပိ မဂ္ဂမူဠော ဟောတိ၊ နာမံ နာမ ပဏ္ဏတ္တိမတ္ထံ၊ တံ ပန ဗာလော
မညေတိ။ သော နာမေ အတိမဇ္ဈတ္တော ဟုတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ
ဂန္တော “ကိံ တာတ နာမံ ရောစေတွာ အာဂတောသီ”တိ ဝုတ္တေ “အာစရိယ
ဇီဝကာပိ နာမ မရန္တိ အဇီဝကာပိ၊ နေပါလိယောပိ ဒုဂ္ဂတာ ဟောန္တိ အနေ-
ပါလိယောပိ၊ ပန္နကာပိ မဂ္ဂမူဠော ဟောန္တိ အပန္နကာပိ၊ နာမံ နာမ ပဏ္ဏတ္တိ-
မတ္ထံ၊ နာမေန သိဒ္ဓိ နတ္ထိ၊ ကမ္မေနေဝ သိဒ္ဓိ။ အလံ မယံ အညေန နာမေန၊
တဒေဝ မေ နာမံ ဟောတူ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော တေန ဒိဋ္ဌဉ္စ ကတဉ္စ
သံသန္တေတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၇။ “ဇီဝကဉ္စ မတံ ဒိသ္မာ၊ နေပါလိဉ္စ ဒုဂ္ဂတံ။
ပန္နကဉ္စ ဝနေ မူဠံ၊ ပါပကော ပုနရာဂတော”တိ။

တတ္ထ ပုနရာဂတောတိ ဣမာနိ တိဏိ ကာရဏာနိ ဒိသ္မာ ပုန အာဂတော၊
ရ-ကာရော သန္ဓိဝသေန ဝုတ္တော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ
နာမသိဒ္ဓိကောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ နာမ-
သိဒ္ဓိကော ဣဒါနိပိ နာမသိဒ္ဓိကောယေဝ၊ အာစရိယပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊
အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

နာမသိဒ္ဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ကုဋ္ဌဝါဏီဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၉၈)

သာရ ခေါ် ပဏ္ဍိတော နာမာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဋ္ဌဝါဏီဇံ အာရဟန္တံ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယဉ္စိ ဒွေ ဇနာ ဧကတော ဝဏီဇံ ကရေန္တာ ဘဏ္ဍံ သကဋ္ဌေနာဒါယ ဇနပဒံ ဂန္တာ လဒ္ဓလာဘာ ပစ္စာဂမိံသု။ တေသု ကုဋ္ဌဝါဏီဇော စိန္တေသိ “အယံ ဗဟူ ဒိဝသေ ဒုဗ္ဘောဇနေန ဒုက္ခသေယျာယ ကိလန္တော၊ ဣဒါနိ အတ္တနော သရေ နာနဂ္ဂရသေဟိ ယာဝဒတ္ထံ သုဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ အဇီရကေန မရိဿတိ။ အထာဟံ ဣမံ ဘဏ္ဍံ တယော ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဧကံ တဿ ဒါရကာနံ ဒဿာမိ၊ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ အတ္တနာ ဂဟေဿာမိ”တိ။ သော “အဇ္ဇ ဘာဇေဿာမ၊ သွေ ဘာဇေဿာမာ”တိ ဘဏ္ဍံ ဘာဇေတုံ န ဣတ္ထိ။ အထ နံ ပဏ္ဍိတဝါဏီဇော အကာမကံ နိပ္ပိဋေတွာ ဘာဇာပေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တာ သတ္တာရံ ဝဉ္စိတွာ ကတပဋိသန္တာရေ “အတိပပဉ္စော တေ ကတော၊ ဣဓာဂန္တာပိ စိရေန ဗုဒ္ဓု-ပဋ္ဌာနံ အာဂတောသိ”တိ ဝုတ္တေ တံ ပဝတ္ထိံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ သတ္တာ “န ခေါ သော ဥပါသက ဣဒါနေဝ ကုဋ္ဌဝါဏီဇော၊ ပုဗ္ဗေပိ ကုဋ္ဌ-ဝါဏီဇောယေဝ။ ဣဒါနိ ပန တံ ဝဉ္စေတုကာမော ဇာတော၊ ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတေပိ ဝဉ္စေတုံ ဥဿဟိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသိယံ ဝါဏီဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ စဿ “ပဏ္ဍိတော”တိ နာမံ အကံသု။ သော ဝယပုတ္တော အညေန ဝါဏီဇေန သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ ဝဏီဇံ ကရေတိ၊ တဿ “အတိပဏ္ဍိတော”တိ နာမံ အဟောသိ။ တေ ဗာရာဏသိတော ပဉ္စဟိ သကဋ္ဌသတေဟိ ဘဏ္ဍံ အာဒါယ ဇနပဒံ ဂန္တာ ဝဏီဇံ ကတွာ လဒ္ဓလာဘာ ပုန ဗာရာဏသိံ အာဂမိံသု။ အထ နေသံ ဘဏ္ဍဘာဇနကာလေ အတိပဏ္ဍိတော အာဟ “မယာ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ လဒ္ဓဗ္ဗာ”တိ။ ကိံကာရဏာတိ။ တံ ပဏ္ဍိတော၊ အဟံ အတိပဏ္ဍိတော။ ပဏ္ဍိတော ဧကံ လဒ္ဓုံ အရဟတိ၊ အတိပဏ္ဍိတော ဒွေတိ။ နန အမှာကံ ဒွိန္ဒ ဘဏ္ဍမူလကမ္ပိ ဂေါဏာဒယောပိ သမသမာယေဝ၊ တံ ကဿ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ လဒ္ဓုံ အရဟသိတိ။ အတိပဏ္ဍိတဘာဝေနာတိ။ ဧဝံ တေ ကထံ ဝဓေတွာ ကလဟံ အကံသု။

တတော အတိပဏ္ဍိတော “အတ္ထေကော ဥပါယော”တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော ပိတရံ ဧကသ္မိံ သုသိရရက္ခေ ပဝေသေတွာ “တံ အမှေသု

အာဂတေသု ‘အတိပဏ္ဍိတော ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ လဒ္ဓု၊ အရဟတီ’တိ ဝဒေ-
ယျာသီ”တိ ဝတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “သမ္မ မယံ ဒွိန္ဒ ကောဋ္ဌာသာနံ
ယုတ္တဘာဝံ ဝါ အယုတ္တဘာဝံ ဝါ ဧသာ ရုက္ခဒေဝတာ ဇာနာတိ၊ ဧဟိ၊ တံ
ပုစ္ဆိဿာမာ”တိ တံ တတ္ထ နေတွာ “အယျေ ရုက္ခဒေဝတေ အမှာကံ အနံ
ပစ္ဆိန္ဒာ”တိ အာဟ။ အထဿ ပိတာ သရံ ပရိဝတ္တေတွာ “တေန ဟိ ကထေ-
ထာ”တိ အာဟ။ အယျေ အယံ ပဏ္ဍိတော၊ အဟံ အတိပဏ္ဍိတော။ အမှေဟိ
ဧကတော ဝေါဟာရော ကတော၊ တတ္ထ ကေန ကိံ လဒ္ဓဗ္ဗန္တိ။ ပဏ္ဍိတေန
ဧကော ကောဋ္ဌာသော၊ အတိပဏ္ဍိတေန ပန ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ လဒ္ဓဗ္ဗာတိ။
ဗောဓိသတ္တော ဧဝံ ဝိနိစ္ဆိတံ အနံ သုတွာ “ဣဒါနိ ဒေဝတာဘာဝံ ဝါ
အဒေဝဘာဘာဝံ ဝါ ဇာနိဿာမီ”တိ ပလာလံ^၁ အာဟရိတွာ သုသိရံ
ပူရေတွာ အဂ္ဂိံ အဒါသိ၊ အတိပဏ္ဍိတဿ ပိတာ ဇာလာယ ဖုဋ္ဌကာလေ
အမုဇ္ဈာမေန သရိရေန ဥပရိ အာရုပ္ပ သာခံ ဂဟေတွာ ဩလမ္ဗန္တော ဘူမိယံ
ပတိတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၀။ “သာဓု ခေါ ပဏ္ဍိတော နာမ၊ န တွေဝ အတိပဏ္ဍိတော။
အတိပဏ္ဍိတေန ပုတ္တေန၊ မနမ္ဘိ ဥပကုဋ္ဌိတော”တိ။

တတ္ထ သာဓု ခေါ ပဏ္ဍိတော နာမာတိ ဣမသ္မိံ လောကေ ပဏ္ဍိစ္စေန
သမန္နာဂတော ကာရဏာကာရဏညှ ပုဂ္ဂလော သာဓု သောဘနော။
အတိပဏ္ဍိတောတိ နာမမတ္တေန အတိပဏ္ဍိတော ကုဋ္ဌပုရိသော န တွေဝ
ဝရံ။ မနမ္ဘိ ဥပကုဋ္ဌိတောတိ^၂ ထောကေနမ္ဘိ ဈာမော၊ အမုဇ္ဈာမကောဝ
မုတ္တောတိ အတ္ထော။ တေ ဥဘောပိ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ သမညေဝ ကောဋ္ဌာသံ
ဂဏှိတွာ ယထာကမ္ဘံ ဂတာ။

သတ္တာ “ပုဗ္ဗေပိ သေ ကုဋ္ဌဝါဏိဇဇောယေဝါ”တိ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကုဋ္ဌဝါဏိဇဇော ပစ္စုပ္ပန္နေပိ ကုဋ္ဌဝါဏိ-
ဇဇောယေဝ၊ ပဏ္ဍိတဝါဏိဇဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုဋ္ဌဝါဏိဇဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ပရောသဟဿဇာတကဝဏ္ဏနာ (၉၉)

ပရောသဟဿမ္ပိ သမာဂတာနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုထုဇနပုစ္ဆာပဉ္စကံ^၁ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု သရဘဇာတကေ^၂ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ကေသ္မိံ ပန သမယေ ဘိက္ခူ။ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိပတိတွာ? “အာဝုသော ဒသဗလေန သံခိတ္တေန ကထိတံ ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တော ဝိတ္တာရေန ဗျာကာသိ”တိ ထေရဿ ဂုဏံ ကထယမာနာ၊ နိဿိဒိံသု။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော ဣဒါနေဝ မယာ သံခိတ္တေန ဘာသိတံ ဝိတ္တာရေန ဗျာကရေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဗျာကာသိ-ယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ကာမေ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဉ္စဘိညာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဟိမဝန္တေ ဝိဟာသိ။ ပရိဝါရေဝိဿ ပဉ္စ တာပသသတာနိ အဟေသုံ။ အထဿ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော ဝဿာရတ္တသမယေ ဥပဗ္ဗံ ဣသိဂဏံ အာဒါယ လောဏမ္ဘိလသေဝနတ္တာယ မနုဿပထံ အဂမာသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တဿ ကာလကိရိယာသမယော ဇာတော။ အထ နံ အန္တေ-ဝါသိကာ “အာစရိယ ကတရော ဝေါ ဂုဏော လဒ္ဓေါ”တိ အဓိဂမံ ပုစ္ဆိံသု။ သော “နတ္ထိ ကိဉ္စိ”တိ ဝတွာ အာဘဿရဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဗောဓိ-သတ္တာ ဟိ အရူပသမာပတ္တိလာဘိနော ဟုတွာပိ အာဗုဋ္ဌာနတ္တာ အာရုပ္ပေန နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ အန္တေဝါသိကာ “အာစရိယဿ အဓိဂမော နတ္ထိ”တိ အာဋ္ဌာ-ဟနေ သက္ကာရံ န ကရိံသု။

ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော အာဂန္တာ “ကဟံ အာစရိယော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ကာလ-ကတော”တိ သုတွာ “အပိ အာစရိယံ အဓိဂမံ ပုစ္ဆိတ္တာ”တိ အာဟ။ အာမ ပုစ္ဆိမှာတိ။ ကိံ ကထေသိတိ။ “နတ္ထိ ကိဉ္စိတိ တေန ဝုတ္တံ၊ အထဿ အမှေဟိ သက္ကာရော န ကတော”တိ အာဟံသု။ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော “တုမှေ အာစရိ-ယဿ ဝစနတ္ထံ န ဇာနာထ၊ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိလာဘိ အာစရိ-ယော”တိ အာဟ။ တေတသ္မိံ ပုနပ္ပုနံ ကထေန္တေပိ န သဒ္ဓဟိံသု။ ဗောဓိသတ္တော တံ ကာရဏံ ဥတွာ “အန္ဓဗာလာ မမ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကဿ ဝစနံ န သဒ္ဓဟန္တိ၊

၁-ပုထုဇနပုစ္ဆကံ ပဉ္စံ (သီ၊ဇု)၊ ပုထုဇနပဉ္စကပံ (သျှာ)	၂-၃၅-၂၇၂-ပိဋ္ဌေ၊
၃-သန္နိပတိတာ (သီ၊ဇု)	၄-ဂုဏကထာယ (သီ၊ဇု)

နိပါတ်] ၁၀-လိတ္တဝဂ္ဂ ၁၀-အသာတရူပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၀) ၄၃၁

ဣမံ တေသံ ကာရဏံ ပါကဋ္ဌံ ကရိဿာမီ”တိ ဗြဟ္မလောကာ အာဂန္တာ
အဿမပဒမတ္ထကေ မဟန္တေနာနုဘာဝေန အာကာသေ ဌတွာ ဇေဋ္ဌန္တေဝါ-
သိကဿ ပညာနုဘာဝံ ဝဏ္ဏေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၉။ “ပရောသဟဿမ္ပိ သမာဂတာနံ၊
ကန္တေယျု တေ ဝဿသတံ အပညာ။
ဧကောဝ သေယျော ပုရိသော သပညော၊
ယော ဘာသိတဿ ဝိဇာနာတိ အတ္ထ”န္တိ။

တတ္ထ ပရောသဟဿမ္ပိတိ အတိရေကသဟဿမ္ပိ။ သမာဂတာနန္တိ သန္ဓိ-
ပတိတာနံ ဘာသိတဿ အတ္ထံ ဇာနိတုံ အသက္ကောန္တာနံ ဗာလာနံ။
ကန္တေယျု တေ ဝဿသတံ အပညာတိ တေ ဧဝံ သမာဂတာ အပညာ
ဣမေ ဗာလတာပသာ ဝိယ ဝဿသတမ္ပိ ဝဿသဟဿမ္ပိ ရောဒေယျု
ပရိဒေဝေယျု၊ ရောဒမာနာပိ ပန အတ္ထံ ဝါ ကာရဏံ ဝါ နေဝ ဇာနေယျုန္တိ
ဒီပေတိ။ ဧကောဝ သေယျော ပုရိသော သပညောတိ ဧဝရူပါနံ ဗာလာနံ
ပရောသဟဿတောပိ ဧကော ပဏ္ဍိတပုရိသောဝ သေယျော ဝရတရောတိ
အတ္ထော။ ကိဒိသော သပညောတိ? ယော ဘာသိတဿ ဝိဇာနာတိ အတ္ထံ
အယံ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော ဝိယာတိ။

ဧဝံ မဟာသက္ကော အာကာသေ ဌိတောဝ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တာပသဂဏံ
ဗုဇ္ဈာပေတွာ ဗြဟ္မလောကမေဝ ဂတော၊ တေပိ တာပသာ ဇီဝိတပရိယော-
သာနေ ဗြဟ္မလောကပရာယဏာ အဟေသုံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ မဟာဗြဟ္မာ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

ပရောသဟဿဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-အသာတရူပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၀)

အသာတံ သာတရူပေနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ကုဏ္ဍိယနဂရံ ဥပနိဿာယ
ကုဏ္ဍဓာနဝနေ ဝိဟရန္တော ကောလိယရာဇမီတရံ သုပ္ပဝါသံ ဥပါသိကံ
အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာ ဟိ တသ္မိံ သမယေ သတ္တ ဝဿာနိ ကုစ္ဆိနာ ဂစ္ဆံ
ပရိဟရိတွာ သတ္တာဟံ မူဠဂစ္ဆာ အဟောသိ၊ အဓိမတ္တာ ဝေဒနာ ပဝတ္တိံသု။

သာ ဧဝံ အဓိမတ္တဝေဒနာဘိဘူတာပိ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတ သော ဘဂဝါ၊
ယော ဧဝရူပဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ သုပ္ပုဋ္ဌိပန္နော ဝတ
တဿ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ယော ဧဝရူပဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ
ပဋ္ဌိပန္နော။ သုသုခံ ဝတ နိဗ္ဗာနံ၊ ယတ္ထေဝ ရူပံ ဒုက္ခံ နတ္ထိ”တိ ဣမေဟိ တိဟိ
ဝိတက္ကေဟိ အဓိဝါသေသိ။ သာ သာမိကံ ပက္ခောသေတွာ တဉ္စ အတ္တနော
ပဝတ္တိံ ဝန္တနသာသနဉ္စ အာရောစေတုံ သတ္ထု သန္တိကံ ပေသေသိ။ သတ္တာ ဝန္တန-
သာသနံ သုတွာဝ “သုခိနိ ဟောတု သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ၊ သုခိနိ
အရောဂါ အရောဂံ ပုတ္တံ ဝိဇာယတူ”တိ အာဟ။ သဟ ဝစနေနေဝ ပန
ဘဂဝတော သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ သုခိနိ အရောဂါ အရောဂံ ပုတ္တံ
ဝိဇာယိ။ အထဿာ သာမိကော ဂေဟံ ဂန္တော တံ ဝိဇာတံ ဒိသ္မာ
“အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော”တိ အတိဝိယ တထာဂတဿ အာနုဘာဝေန
အစ္ဆရိယဗ္ဗုတစိတ္တဇာတော အဟောသိ။

သုပ္ပဝါသာပိ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သံဃဿ ဒါနံ
ဒါတုကာမာ ပုန နိမန္တနတ္ထာယ တံ ပေသေသိ။ တေန ခေါပန သမယေန
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ဥပဋ္ဌာကေန ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ သံဃော နိမန္တိတော ဟောတိ။
သတ္တာ သုပ္ပဝါသာယ ဒါနဿ ဩကာသဒါနတ္ထာယ ထေရံ တဿ သန္တိကံ
ပေသေတွာ တံ သညာပေတွာ သတ္တာဟံ တဿာ ဒါနံ ပဋိဂ္ဂဟေသိ သဒ္ဓိံ
ဘိက္ခုသံဃေန။ သတ္တမေ ပနဒိဝသေ သုပ္ပဝါသာ ပုတ္တံ သီဝလိကုမာရံ မဏ္ဍေတွာ
သတ္တာရဉ္စေဝ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ ဝန္တာပေသိ။ တသ္မိံ ပဋိပင်္ဂါယာ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ
သန္တိကံ နိတေ ထေရော တေန သဒ္ဓိံ “ကစ္စိ တေ သီဝလိ ခမနိယ”န္တိ
ပဋိသန္တာရမကာသိ။ သော “ကုတော မေ ဘန္တေ သုခံ၊ သွာဟံ သတ္တ ဝဿာနိ
လောဟိတကုမ္ဘိယံ ဝသိ”န္တိ ထေရေန သဒ္ဓိံ ဧဝရူပံ ကထံ ကထေသိ။ သုပ္ပဝါသာ
တဿ ဝစနံ သုတွာ “သတ္တာဟဇာတော မေ ပုက္ခော အနုဗုဒ္ဓေန ဓမ္မသေနာ-
ပတိနာ သဒ္ဓိံ မန္တေတိ”တိ သောမနဿပုတ္တာ အဟောသိ။ သတ္တာ “အပိ န
သုပ္ပဝါသေ အညေပိ ဧဝရူပေ ပုတ္တေ ဣစ္ဆသိ”တိ အာဟ။ သစေ ဘန္တေ
ဧဝရူပေ အညေ သတ္တ ပုတ္တေ လဘေယျံ၊ ဣစ္ဆေယျမေဝါဟန္တိ။ သတ္တာ ဥဒါနံ
ဥဒါနေတွာ အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ သီဝလိကုမာရောပိ ခေါ သတ္တ-
ဝဿိကကာလေယေဝ သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ပရိပုဏ္ဏဝဿော
ဥပသမ္ပဒံ လဘိတွာ ပုညဝါ လာဘဂ္ဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ ပထဝီံ ဥန္တာဒေတွာ
အရဟတ္တံ ပတွာ ပုညဝန္တာနံ အန္တရေ ဧတဒဂ္ဂဋ္ဌာနံ ပါပုဏီ။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု မေဃသဘာယံ သန္တိပတိတွာ “အာရုဿော သီဝလိတ္ထေ-
ရော နာမ ဧဝရူပေါ မဟာပုညော ပတ္တိတပတ္တနော ပတ္တိမဘဝိကသတ္တော သတ္တ
ဝဿာနိ လောဟိတကုမ္ဘိယံ ဝသိတွာ သတ္တာဟံ မူဠဂဗ္ဘဘာဝံ အာပဇ္ဇိ၊
အဟော မာတာပုတ္တာ မဟန္တံ ဒုက္ခံ အနဘဝိံ သု၊ ကိံ န ခေါ ကမ္မံ အကံ သူ”တိ
ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ တတ္တာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ
ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ
သီဝလိနော မဟာပုညတောဝ သတ္တ ဝဿာနိ လောဟိတကုမ္ဘိယံ နိဝါဿော
စ သတ္တာဟံ မူဠဂဗ္ဘဘာဝပုတ္တိ စ အတ္တနာ ကတကမ္မမူလကာဝ၊ သုပ္ပဝါသာယပိ
သတ္တ ဝဿာနိ ကုမ္ဘိနာ ဂဗ္ဘပရိဟရဏဒုက္ခန္တ သတ္တာဟံ မူဠဂဗ္ဘဒုက္ခန္တ
အတ္တနာ ကတကမ္မမူလကမေဝါ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
တဿ အဂ္ဂမဟေသီယာ ကုမ္ဘိသ္မိံ ပဋိသန္တိံ ဂဏိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္က-
သီလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပိတု အစွယေန ရဇ္ဇံ ပတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ
ကာရေသိ။ တသ္မိံ သမယေ ကောသလမဟာရာဇော မဟန္တေန ဗလေနာဂန္တာ
ဗာရာဏသီံ ဂဟေတွာ ရာဇာနံ မာရေတွာ တဿေဝ အဂ္ဂမဟေသီံ
အတ္တနော အဂ္ဂမဟေသီံ အကာသိ။ ဗာရာဏသီရညော ပန ပုတ္တော ပိတု
မရဏကာလေ နိဗ္ဗမနဒ္ဓါရေန ပလာယိတွာ ဗလံ သံဟရိတွာ ဗာရာဏသီံ
အာဂန္တာ အဝိဒူရေ နိသီဒိတွာ တဿ ရညော ပဏ္ဍံ ပေသေသိ “ရဇ္ဇံ ဝါ
ဒေတု ယုဒ္ဓံ ဝါ”တိ။ သော “ယုဒ္ဓံ ဒေမီ”တိ ပဋိပဏ္ဍံ ပေသေသိ။ ရာဇကုမာရဿ
ပန မာတာ တံ သာသနံ သုတွာ “ယုဒ္ဓေန ကမ္မံ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗဒိသာသု သဇ္ဇာရံ
ပတ္တိန္တိတွာ ဗာရာဏသိနဂရံ ပရိဝါရေတု၊ တတော ဒါရူဒကဘတ္တပရိက္ခယေန
ကိလန္တမနုဿံ နဂရံ ဝိနာဝ ယုဒ္ဓေန ဂဏိဿသီ”တိ ပဏ္ဍံ ပေသေသိ။ သော
မာတု သာသနံ သုတွာ သတ္တ ဒိဝဿာနိ သဇ္ဇာရံ ပတ္တိန္တိတွာ နဂရံ ရုန္တိ၊ နာဂရာ
သဇ္ဇာရံ အလဘမာနာ သတ္တမေ ဒိဝသေ တဿ ရညော သီသံ ဂဟေတွာ
ကုမာရဿ အဒိသု။ ကုမာရော ပန နဂရံ ပဝိသိတွာ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဇီဝိတ-
ပရိယောသာနေ ယထာကမ္မံ ဂတော။

သော ဧတရဟိ သတ္တ ဒိဝဿာနိ သဇ္ဇာရံ ပတ္တိန္တိတွာ နဂရံ ရုန္တိတွာ ဂဟိတ-
ကမ္မနိဿန္တေန သတ္တ ဝဿာနိ လောဟိတကုမ္ဘိယံ ဝသိတွာ သတ္တာဟံ မူဠ-
ဂဗ္ဘဘာဝံ အာပဇ္ဇိ။ ယံ ပန သော ပဒုမုတ္တရဿ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ
“လာဘီနံ အဂ္ဂေါ ဘဝေယျ”န္တိ မဟာဒါနံ ဒတွာ ပတ္တနံ အကာသိ၊ ယဉ္စ

ဝိပဿိဗုဒ္ဓကာလေ နာဂရေဟိ သဒ္ဓိံ သဟဿန္တနကံ ဂုဠဒမိံ ဒေတွာ ပတ္တန-
မကာယိ၊ တဿာနုဘာဝေန လာဘီနံ အဂ္ဂေါ ဇာတော။ သုပ္ပဝါသာပိ “နဂရံ
ရုန္တိတွာ ဂဏှ တာတာ”တိ ပေသိတဘာဝေန သတ္တဝ ဝဿာနိ ကုန္တိနာ ဂဗ္ဘံ
ပရိဟရိတွာ သတ္တာဟံ မူဠဂဗ္ဘာ ဇာတာ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၀။ “အသာတံ သာတရူပေန၊ ပိယရူပေန အပ္ပိယံ။
ဒုက္ခံ သုခဿ ရူပေန၊ ပမတ္တမတိဝတ္တတိ”တိ။

တတ္ထ အသာတံ သာတရူပေနာတိ အမရရမေဝ မရပတိရူပကေန။ ပမတ္တ-
မတိဝတ္တတိတိ အသာတံ အပ္ပိယံ ဒုက္ခန္တိ ဧတံ တိဝိဓမ္မိ ဧတေန သာတ-
ရူပါဒိနာ အာကာရေန သတိဝိပ္ပဝါသဝသေန ပမတ္တံ ပုဂ္ဂလံ အတိဝတ္တတိ
အဘိဘဝတိ အဇ္ဈောတ္တရတိတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဘဂဝတာ ယဉ္ဇ တေ မာတာ-
ပုတ္တာ ဣမိနာ ဂဗ္ဘပရိဟရဏဂဗ္ဘဝါသသင်္ခါတေန အသာတာဒိနာ ပုဗ္ဗေ
နဂရရုန္တနသာတာဒိပတိရူပကေန အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌာ၊ ယဉ္ဇ ဣဒါနိ သာ ဥပါသိကာ
ပုနပိ သတ္တက္ခတ္တံ ဧဝရူပံ အသာတံ အပ္ပိယံ ဒုက္ခံ ပေမဝတ္ထုဘူတေန ပုတ္တ-
သင်္ခါတေန သာတာဒိပတိရူပကေန အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌာ ဟုတွာ တထာ အဝဇ္ဇံ တံ
သဗ္ဗမ္မိ သန္ဓာယ ပုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
နဂရံ ရုန္တိတွာ ရဇ္ဇပုတ္တကုမာရော သီဝလိ အဟောသိ၊ မာတာ သုပ္ပဝါသာ၊
ပိတာ ပန ဗာရာဏသိရာဇာ အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အသာတရူပဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

လိတ္တဝဂ္ဂေါ ဒသမော။

တသုဒ္ဓါနံ

လိတ္တတေဇံ မဟာသာရံ၊ ဝိဿာသ လောမဟံသနံ။

သုဒဿန တေလပတ္တံ၊ နာမသိဒ္ဓိ ကုဋ္ဌဝါဏိဇံ။

ပရောသဟဿ အသာတရူပန္တိ။

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကော နိဋ္ဌိတော။

၁၁-ပရောသတဝဂ္ဂ

၁-ပရောသတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၁)

၁၀၁။ “ပရောသတဇ္ဇေပိ သမာဂတာနံ၊
ဈာယေယျံ တေ ဝဿသတံ အပညာ။
ဧကောဝ သေယျော ပုရိသော သပညော၊
ယော ဘာသိတဿ ဝိဇာနာတိ အတ္ထ”န္တိ—

ဣဒံ ဇာတကံ ဝတ္ထုတော စ ဝေယျာကရဏတော စ သမောဓာနတော စ
ပရောသဟဿဇာတကသဒိသမေဝ။ ကေဝလဥေတ္ထ “ဈာယေယျံ”န္တိ ပဒမတ္ထ-
မေဝ ဝိသေသော။ တဿတ္ထော—ဝဿသတမ္ပိ အပညာ ဈာယေယျံ
ဩလောကေယျံ ဥပဓာရေယျံ၊ ဧဝံ ဩလောကေန္တာပိ ပန အတ္ထံ ဝါ
ကာရဏံ ဝါ န ပဿန္တိ၊ တသ္မာ ယော ဘာသိတဿ အတ္ထံ ဇာနာတိ၊ သော
ဧကောဝ သပညော သေယျောတိ။

ပရောသတဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ပဏ္ဍိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၂)

ယော ဒုက္ခပုဋ္ဌာယ ဘဝေယျ တာဏန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ဧကံ ပဏ္ဍိကံ ဥပါသကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ ဥပါ-
သကော နာနပ္ပကာရာနိ မူလပဏ္ဏာဒီနိ စေဝ လာဗုက္ခန္ဓာဒီနိ စ ဝိတ္တိဏိတွာ
ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ။ တဿေကာ ဓိတာ အဘိရူပါ ပါသာဒိကာ အာစာရသီလ-
သမ္ပန္နာ ဟိရောတ္တပ္ပသမန္နာဂတာ ကေဝလံ နိစ္စပ္ပဟသိတမုခါ။ တဿာ သမာန-
ကုလေသု ဝါရေယျတ္တာယ အာဂတေသု သော စိန္တေသိ “ဣမိဿာ ဝါရေယံ
ဝတ္တတိ၊ အယဉ္စ နိစ္စပ္ပဟသိတမုခါ။ ကုမာရိကာဓမ္မေ ပန အသတိ ကုမာရိကာယ
ပရကုလံ ဂတာယ မာတာပိတူနံ ဂရဟာ ဟောတိ၊ ‘အတ္ထိ န ခေါ ဣမိဿာ
ကုမာရိကာဓမ္မော၊ နတ္ထိ’တိ ဝိမံသိဿာမိ န”န္တိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဓိတရံ
ပစ္ဆိံ ဂါဟာပေတွာ ပဏ္ဏတ္တာယ အရညံ ဂန္တာ ဝိမံသနဝသေန ကိလေသ-
သန္နိဿိတော ဝိယ ဟုတွာ ရဟဿကထံ ကထေတွာ တံ ဟတ္ထေ ဂဏှိ။ သာ
ဂဟိတမတ္တာဝ ရောဒန္တိ ကန္တန္တိ “အယုတ္တမေတံ တာတ၊ ဥဒကတော အဂ္ဂိ-
ပါတုဘာဝသဒိသံ၊ မာ ဧဝရူပံ ကရေထာ”တိ အာဟ။ အဗ္ဗ မယာ

ဝိမံသနတ္ထာယ တံ ဟတ္ထေ ဂဟိတာ၊ န စ ကိလေသဝသေန။ ဝဒေဟိ၊ အတ္ထိ ဒါနိ တေ ကုမာရိကာဓမ္မောတိ။ အာမ တာတ အတ္ထိ။ မယာ ဟိ လောဘဝသေန န ကောစိ ပုရိသော ဩလောကိတပုဗ္ဗောတိ။ သော ဓိတရံ အဿာသေတွာ ဃရံ နေတွာ မင်္ဂလံ ကတွာ ပရကုလံ ပေသေတွာ “သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိဿာမီ”တိ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထော ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ပူဇေတွာ ကေမန္တံ နိဿိဒိ။ “စိရဿမာဂတောသိ”တိ စ ပုတ္တေ တမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ သတ္တာ “ဥပါသက ကုမာရိကာ စိရံ ပဋ္ဌာယ အာစာရသီလသမ္ပန္နာဝ၊ တံ ပန န ဣဒါနေဝ ဧဝံ ဝိမံသသိ၊ ပုဗ္ဗေဝိ ဝိမံသိယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော အရညေ ရုက္ခဒေဝဟာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထေကော ဗာရာဏသီယံ ပဏ္ဍိကဥပါသကောတိ အတိတဝတ္ထု ပစ္စုပ္ပန္နသဒိသမေဝ။ တေန ပန သာ ဝိမံသနတ္ထာယ ဟတ္ထေ ဂဟိတမတ္တာ ပရိဒေဝမာနာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၂။ “ယော ဒုက္ခဖုဋ္ဌာယ ဘဝေယျ တာဏံ၊
သော မေ ပိတာ ဒုဋ္ဌိ ဝနေ ကရောတိ။
သာ ကဿ ကန္တာမိ ဝနဿ မဇ္ဈေ၊
ယော တာယိတာ သော သဟသံ ကရောတိ”တိ။

တတ္ထ ယော ဒုက္ခဖုဋ္ဌာယ ဘဝေယျ တာဏန္တိ ကာယိကစေတသိကေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဖုဋ္ဌာယ တာယိတာ ပရိတာယိတာ ပတိဋ္ဌာ ဘဝေယျ။ သော မေ ပိတာ ဒုဋ္ဌိ ဝနေ ကရောတိတိ သော မယံ ဒုက္ခပရိတာယကော ပိတာဝဇ္ဇမသ္မိံ ဝနေ ဧဝရူပံ မိတ္တဒုဋ္ဌိကမ္ပံ ကရောတိ၊ အတ္တနော ဇာတာယ ဓိတရိ ပိတိက္ကမံ ကာတုံ မညတိတိ အတ္ထော။ သာ ကဿ ကန္တာမိတိ ကဿ ရောဒါမိ၊ ကော မေ ပတိဋ္ဌာ ဘဝိဿတိတိ ဒီပေတိ။ ယော တာယိတာ သော သဟသံ ကရောတိတိ ယော မယံ တာယိတာ ရက္ခိတာ အဝဿယော ဘဝိတုံ အရဟတိ၊ သော ပိတာယေဝ သာဟသိကကမ္ပံ ကရောတိတိ အတ္ထော။

အထ နံ ပိတာ အဿာသေတွာ “အဗ္ဗ ရက္ခိတတ္တာသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ တာတ ရက္ခိတော မေ အတ္တာတိ။ သော တံ ဃရံ နေတွာ မဇ္ဈေတွာ မင်္ဂလံ ကတွာ ပရကုလံ ပေသေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥပါသကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ပိဏာ ဧတရဟိ ပိတာဝ၊ မိတာ စ ဧတရဟိ မိတာဝ၊ တံ ကာရဏံ ပစ္စက္ခတော ဒိဋ္ဌရက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ပဏ္ဍိကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဝေရိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၃)

ယတ္ထ ဝေရိ နိဝိသတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနာထ-
ပိဏ္ဍိကံ အာရတ္တ ကထေသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကော ကိရ ဘောဂဂါမံ ဂန္တာ
အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ စောရေ ဒိသ္မာ “အန္တရာမဂ္ဂေ ဝသိတုံ န ယုတ္တံ၊
သာဝတ္ထိမေဝ ဂမိဿာမိ”တိ ဝေဂေန ဂေါဏေ ပါဇေတွာ သာဝတ္ထိမေဝ
အာဂန္တာ ပုနဒိဝသေ ဝိဟာရံ ဂတော သတ္ထု ဧတမတ္ထံ အာရောစေသိ။
သတ္တာ “ပုဗ္ဗေပိ ဂဟပတိ ပဏ္ဍိတာ အန္တရာမဂ္ဂေ စောရေ ဒိသ္မာ အန္တရာ
အဝိလမ္ဗမာနာ အတ္တနောဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂမိ”သု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
မဟာဝိဘဝေါ သေဋ္ဌိ ဟုတွာ ဧကံ ဂါမကံ နိမန္တနံ ဘုဉ္ဇနတ္ထာယ ဂန္တာ
ပစ္စာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ စောရေ ဒိသ္မာ အန္တရာမဂ္ဂေ အဝသိတွာဝ
ဝေဂေန ဂေါဏေ ပါဇေန္တော အတ္တနော ဂေဟမေဝ အာဂန္တာ နာနဂ္ဂရသေဟိ
ဘုဉ္ဇိတွာ မဟာသယနေ နိသိန္တော “စောရာနံ ဟတ္ထတော မုစ္ဆိတွာ နိဗ္ဗယဋ္ဌာနံ
အတ္တနော ဂေဟံ အာဂတောမိ”တိ ဥဒါနဝသေန ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၃။ “ယတ္ထ ဝေရိ နိဝိသတိ၊ န ဝသေ တတ္ထ ပဏ္ဍိတော။
ဧကရတ္တံ ဒိရတ္တံ ဝါ၊ ဒုက္ခံ ဝသတိ ဝေရိသု”တိ။

တတ္ထ ဝေရိတိ ဝေရစေတနာသမင်္ဂိပုဂ္ဂလော။ နိဝိသတိတိ ပတိဋ္ဌာတိ။
န ဝသေ တတ္ထ ပဏ္ဍိတောတိ သော ဝေရိပုဂ္ဂလော ယသ္မိံ ဌာနေ ပတိဋ္ဌိတော
ဟုတွာ ဝသတိ၊ တတ္ထ ပဏ္ဍိတော ပဏ္ဍိစွေန သမန္နာဂတော န ဝသေယု။ ကိ-
ကာရဏာ? ဧကရတ္တံ ဒိရတ္တံ ဝါ၊ ဒုက္ခံ ဝသတိ ဝေရိသုတိ၊ ဝေရိနဉ္စိ အန္တရေ
ဝသန္တော ကောဟမ္ပိ ဒွိဟမ္ပိ ဒုက္ခမေဝ ဝသတိတိ အတ္ထော။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာ-
ကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
အဟမေဝ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ အဟောသိ” န္တိ။

ဝေရိဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-မိတ္တဝိန္ဒကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၄)

စတုတ္ထိ အဋ္ဌ’ဇ္ဈဂမာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု၊
အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ မိတ္တဝိန္ဒကဇာတကေ ဝုတ္တနယေန ဝိတ္တာရေ-
တဗ္ဗံ။ ဣဒံ ပန ဇာတကံ ကဿပဗုဒ္ဓကာလိကံ။ တသ္မိဉ္စိ ကာလေ ဥရစက္ကံ
ဥက္ခိပိတွာ နိရယေ ပစ္စမာနော ဧကော နေရယိကသတ္တော “ဘန္တေ ကိ” န
ခေါ ပါပကမ္ပံ အကာသိ” န္တိ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော “တယာ
ဣဒဗ္ဗိဒဗ္ဗ ပါပကမ္ပံ ကတ” န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၄။ “စတုတ္ထိ အဋ္ဌ’ဇ္ဈဂမာ၊ အဋ္ဌာဟိပိ စ သောဋ္ဌသ။
သောဋ္ဌသာဟိ စ ဗာတ္ထိံသ၊ အတြိန္ဒံ စက္ကမာသဒေါ။
ဣန္ဒာဟတဿ ပေါသဿ၊ စက္ကံ ဘမတိ မတ္တကေ” တိ။

တတ္ထ စတုတ္ထိ အဋ္ဌ’ဇ္ဈဂမာတိ သမုဒ္ဒန္တရေ စတသော ဝိမာနပေတိယော
လဘိတွာ တာဟိ အသန္တုဋ္ဌော အတြိန္ဒတယ ပရတော၊ ဂန္တော အပရာ အဋ္ဌ
အဓိဂတောသိတိ အတ္တော။ သေသပဒဒ္ဓယေပိ ဧသေဝ နယော။ အတြိန္ဒံ
စက္ကမာသဒေါတိ ဧဝံ သကလာဘေန အသန္တုဋ္ဌော အတြိ အတြိ ဣန္ဒန္တော
ပရတော ပရတော လာဘံ ပတ္တေန္တော ဣဒါနိ စက္ကမာသဒေါ ဣဒံ ဥရစက္ကံ
ပတ္တောသိ။ တဿ တေ ဧဝံ ဣန္ဒာဟတဿ ပေါသဿ တဏှာယ ဟတဿ၊
ဥပဟတဿ တဝ စက္ကံ ဘမတိ မတ္တကေ။ ပါသာဏစက္ကံ အယစက္ကန္တိ
ဣမေသု ဦးသု ခုရဓာရံ အယစက္ကံ တဿ မတ္တကေ ပုနပ္ပုနံ ပတနဝသေန ဘမန္တံ
ဒိဿော ဧဝမာဟ။ ဝတွာ စ ပန အတ္တနော ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။
သောပိ နေရယိကသတ္တော အတ္တနော ပါပေ ဒီဏေ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

နိပါတ်] ၁၁-ပရောသတဝဂ္ဂ ၅-ဒုဗ္ဗလကဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၅) ၄၃၉

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မိတ္တဝိနွကော ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု အဟောသိ၊ ဒေဝပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မိတ္တဝိနွကဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ဒုဗ္ဗလကဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၅)

ဗဟုဗ္ဗေ’တံ ဝနေ ကဋ္ဌန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥတ္တ-
သိတဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသိ ဧကော
ကုလပုတ္တော သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ မရဏဘီရကော အဟောသိ၊
ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေသု ဝါတဿ ဝါ ဝိဇန္တဿ သုက္ခဒဏ္ဍကဿ ဝါ ပတန္တဿ
ပက္ခိစတုပ္ပဒါနံ ဝါ သဒ္ဓံ သုတွာ မရဏဘယတဇ္ဇိတော မဟာရဝံ ရဝန္တော
ပလာယတိ။ တဿ ဟိ “မရိတဗ္ဗံ မယာ”တိ သတိမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ။ သစေ ဟိသော
“အဟံ မရိဿာမီ”တိ ဇာနေယျ၊ န မရဏံ ဘာယေယျ။ မရဏဿတိကမ္မ-
ဋ္ဌာနဿ ပန တဿ အဘာဝိတတ္တာဝ ဘာယတိ။ တဿ သော မရဏဘီရက-
ဘာဝေါ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋော ဇာတော။

အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော
အသုကော နာမ ဘိက္ခု မရဏဘီရကော မရဏံ ဘာယတိ၊ ဘိက္ခုနာ နာမ
‘အဝဿံ မယာ မရိတဗ္ဗံ’န္တိ မရဏဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ။
သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ တံ ဘိက္ခု ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ
ကိရ တုံ မရဏဘီရကော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ မာ
ဧတဿ ဘိက္ခုနေ အနတ္တမနာ ဟောထ၊ နာယံ ဣဒါနေဝ မရဏဘီရကော၊
ပုဗ္ဗေပိ မရဏဘီရကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟုဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဟိမဝန္တေ ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တသ္မိံ ကာလေ ဗာရာဏသီရာဇာ
အတ္တနော မင်္ဂလဟတ္ထိံ အာနေဉ္ဇကာရဏံ သိက္ခာပေတုံ ဟတ္ထာစရိယာနံ
အဒါသိ။ တံ အာဠာနေ နိစ္စလံ ဗန္ဓိတွာ တောမရဟတ္ထာ မနုဿာ ပရိဝါရေတွာ
အာနေဉ္ဇကာရဏံ ကာရေန္တိ။ သော တံ ကာရဏံ ကာရိယမာနော ဝေဒနံ
အဓိဝါသေတုံ အသက္ခောန္တော အာဠာနံ ဘိန္ဒိတွာ မနုဿေ ပလာပေတွာ

ဟိမဝန္တံ ပါရိသိ။ မနုဿာ တံ ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တာ နိဝတ္တိံသု။ သောတတ္ထ မရဏဘီရုကော အဟောသိ၊ ဝါတသဒ္ဓါနိ သုတွာ ကမ္မမာနော မရဏဘယတဇ္ဇိတော သောဏှံ ဝိရုနိတွာ ဝေဂေန ပလာယတိ၊ အာဠာနေ ဗန္ဓိတွာ အာနေဉ္ဇကာရဏံ ကရဏကာလော ဝိယဿ ဟောတိ၊ ကာယဿာဒံ ဝါ စိတ္တဿာဒံ ဝါ အလဘန္တော ကမ္မမာနော ဝိစရတိ။

ရုက္ခဒေဝတာ တံ ဒိသွာ ခန္ဓဝိဇ္ဇပေ ဌတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၅။ “ဗဟုဗ္ဗေ’တံ ဝနေ ကဋ္ဌံ၊ ဝါတော ဘဉ္ဇတိ ဒုဗ္ဗလံ။
တဿ စေ ဘာယသိ နာဂ၊ ကိသော နူန ဘဝိဿသိ”တိ။

တတ္ထာယံ ပိဏှတ္ထော—ယံ ဧတံ ဒုဗ္ဗလံ ကဋ္ဌံ ပုရတ္ထိမာဒိဘေဒေါ ဝါတော ဘဉ္ဇတိ၊ တံ ဣမသ္မိံ ဝနေ ဗဟုံ သုလဘံ၊ တတ္ထ တတ္ထ သံဝိဇ္ဇတိ။ သစေ တံ တဿ ဘာယသိ၊ ဧဝံ သန္တေ နိစ္စံ ဘိတော မံသလောဟိတက္ခယံ ပတွာ ကိသော နူန ဘဝိဿသိ၊ ဣမသ္မိံ ပန ဝနေ တဝ ဘယံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ ဘာယိတိ။

ဧဝံ ဒေဝတာ တဿ ဩဝါဒံ အဒါသိ၊ သောဝိ တတော ပဋ္ဌာယ နိဗ္ဗယော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ နာဂေါ အယံ ဘိက္ခု အဟောသိ၊ ရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဒုဗ္ဗလကဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ဥဒဉ္ဇနိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၆)

သုခံ ဝတ မံ ဇီဝန္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေဘဝနေ ဝိဟရန္တော ထုလ္လကုမာရိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု တေရသကနိပါတေ ဣဒဉ္ဇနာရဒကဿပဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တံ ပန ဘိက္ခု သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘဂဝါ”တိ ဝုတ္တေ “ကတ္ထ တေ စိတ္တံ ပဋိဗဒ္ဓ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော “ဧကိဿာ ထုလ္လကုမာရိကာယာ”တိ အာဟ။

အထ နံ သက္ကာ “အယံ တေ ဘိက္ခု အနတ္တကာရိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ ဧတံ နိဿာယ သီလဗျသနံ ပတွာ ကမ္မန္တော ဝိစရမာနော ပဏှိတေ နိဿာယ သုခံ လဘိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေတိ အတိတဝတ္ထုပိ စူဠနာရဒကဿပဇာတကေယေဝ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန ဗောဓိသတ္တော သာယံ ဖလာဖလေ အာဒါယ အာဂန္တာ ပဏှသလာဒ္ဓါရံ ဝိဝရိတွာ ပဝိသိတွာ ပုတ္တံ စူဠတာပသံ ဧတဒဝေါစ “တာတ တံ အညေသု ဒိဝသေသု ဒါရူနိ အာဟရသိ၊ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ အာဟရသိ၊ အဂ္ဂိ ကရေသိ၊ အဇ္ဇ ပန ဧကမ္ပိ အကတွာ ကသ္မာ ဒုဗ္ဗုခေါ ပဇ္ဈာယန္တော နိပန္နောသိ”တိ။ တာတ တုမှေသု ဖလာဖလတ္ထာယ ဂတေသု ဧကာ ဣတ္ထိ အာဂန္တာ မံ ပလောဘေတွာ အာဒါယ ဂန္တု အာရဘိ၊ အဟံ ပန “တုမှေဟိ ဝိဿဇ္ဇိတော ဂမိဿာမိ”တိ န ဂစ္ဆိ၊ အသုကဋ္ဌာနေ ပန နံ နိသီဒါပေတွာ အာဂတောမ္ပိ၊ ဣဒါနိ ဂစ္ဆာမဟံ တာတာတိ။ ဗောဓိသတ္တော “န သက္ကာ ဧတံ နိဝတ္တေတု”န္တိ ဥတွာ “တေန ဟိ တာတ ဂစ္ဆ၊ သော ပန တံ နေတွာ ယဒါ မစ္ဆမံသာဒီနိ ဝါ ခါဒိတုကာမာ ဘဝိဿတိ၊ သပ္ပိလောဏတဏှုလာဒီဟိ ဝါ ပနဿာ အတ္တော ဘဝိဿတိ၊ တဒါ ‘ဣဒဉ္ဇဒဉ္ဇာဟရာ’တိ တံ ကိလမေဿတိ။ တဒါ မယံ ဂုဏံ သရိတွာ ပလာယိတွာ ဣဓေဝ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော တာယ သဒ္ဓိ မနုဿပထံ အဂမာသိ။ အထ နံ သာ အတ္တနော ဝသံ ဂမေတွာ “မံသံ အာဟရ၊ မစ္ဆံ အာဟရာ”တိ ယေန ယေန အတ္ထိကာ ဟောတိ၊ တံ တံ အာဟရာပေတိ။ တဒါ သော “အယံ မံ အတ္တနော ဒါသံ ဝိယ ကမ္မကာရံ ဝိယ စ ကတွာ ဝိဇ္ဇေတိ”တိ ပလာယိတွာ ပိတု သန္တိကံ အာဂန္တာ ပိတရံ ဝဋ္ဋိတွာ ဌိတကောဝ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၆။ “သုခံ ဝတ မံ ဇီဝန္တံ၊ ပစမာနာ ဥဒဉ္ဇနိ။
စောရီ ဇာယပ္ပဝါဒေန၊ တေလံ လောဏဉ္စ ယာစတိ”တိ။

တတ္ထ သုခံ ဝတ မံ ဇီဝန္တန္တိ တာတ တုမှာကံ သန္တိကေ မံ သုခံ ဇီဝန္တံ။ ပစမာနာတိ တာပယမာနာ ပိဋယမာနာ၊ ယံ ယံ ဝါ ခါဒိတုကာမာ ဟောတိ၊ တံ တံ ပစမာနာ။ ဥဒကံ အဉ္စန္တိ ဧတာယာတိ ဥဒဉ္ဇနိ၊ စာဋိတော ဝါ ကူပတော ဝါ ဥဒကဥဿိဉ္စနဃဋိကာယေတံ နာမံ။ သာ ပန ဥဒဉ္ဇနိ ဝိယ၊ ဥဒကံ ဝိယ ဃဋိကာ၊ ယေန ယေနတ္ထိကာ ဟောတိ၊ တံ တံ အာကမုတိယေဝါတိ

၁-သာ ပန ဥဒဉ္ဇနိ ဥဒကံ ဝိယ ဃဋိကာယ(သိ၊ သျှာ)၊ သာ ပန ဥဒဉ္ဇနိ ဝိယ ဥဒဉ္ဇနိ ဥဒကံ ဝိယ ဃဋိကာ(က)

အတ္ထော။ စောရိ ဇာယပ္ပဝါဒေနာတိ “ဘရိယာ”တိ နာမေန ဧကော စောရိ မံ မရုရဝစနေန ဥပလာပေတွာ တတ္ထ နေတွာ တေလံ လောဏန္ဓ ယဉ္စ အညံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ သဗ္ဗံ ယာစတိ၊ ဒါသံ ဝိယ ကမ္မကာရံ ဝိယ စ ကတွာ အာဟရာ-
ပေတိတိ တဿာ အဂုဏံ ကထေသိ။

အထ နံ ဗောဓိသတ္ထော အဿာသေတွာ “ဟောတု တာတ၊ ဧဟိ တံ မေတ္တံ ဘာဝေဟိ၊ ကရုဏံ ဘာဝေဟိ”တိ စတ္တာရေ ဗြဟ္မဝိဟာရေ အာစိန္တိ၊ အာစိန္တိတွာ ကသိဏပရိကမ္ဘံ အာစိန္တိ။ သော န စိရဿေဝ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ ဥပ္ပါဒေတွာ ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ သဒ္ဓိံ^၁ ဝိတရာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ထုလ္လကုမာရိကာဝ ဧတရဟိ ထုလ္လကုမာရိကာ၊ စူဠတာပသော ဥက္ကဏ္ဍိဘဘိက္ခု အဟောသိ၊ ဝိတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”^၂န္တိ။

ဥဒဉ္စနီဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-သာလိတ္တကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၇)

သာရ ခေါ သိပ္ပကံ နာမာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဟံသပဟရနကံ ဘိက္ခု အာရတ္တ ကထေသိ။ သော ကိရေကော သာဝတ္ထိဝါသီ ကုလပုတ္တော သာလိတ္တကသိပ္ပေ နိဗ္ဗတ္တိံ^၁ ပတ္တော။ “သာလိတ္တကသိပ္ပ”န္တိ သက္ခရာ-
ဒိပနသိပ္ပံ ဂုစ္ဆတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဓမ္မံ သုတွာ သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပသမ္ပဒံ လဘိ၊ န ပန သိက္ခာကာမော၊ န ပဋိပတ္တိသာဓကော^၂ အဟောသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဧကံ ဒဟရဘိက္ခု အာဒါယ အစိရဝတိံ^၃ ဂန္ဓာ နှာယိတွာ နဒီတိရေ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ သမယေ ဒွေ သေတဟံသာ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တိ။ သော တံ ဒဟရံ အာဟ “ဣမံ ပစ္ဆိမဟံသံ သက္ခရာယ အက္ခိမိ ပဟရိတွာ ပါဒမူလေ ပါတေမီ”တိ။ ဣတရော “ကထံ ပါတေသသိ၊ န သက္ခိဿသိ ပဟရိတု”^၄န္တိ အာဟ။ ဣတရော “တိဋ္ဌတုတာဝဿ ဩရဇော အက္ခိ၊ ပရတော အက္ခိမိ တံ ပဟရာမီ”တိ။ ဣဒါနိ ပန တံ အသန္တံ ကထေသိတိ။ “တေန ဟိ ဥပဓာရေဟိ”တိ ဧကံ တိဒိဏသက္ခရံ^၅ ဂဟေတွာ အင်္ဂုလိယာ ပရိယန္တေ ကတွာ^၆

၁-ပဋိပတ္တိသာရကော (သီ၊ ဣ)

၂-တိယံသံ သက္ခရံ (သီ၊ ဣ)

၃-အင်္ဂုလိယာ ယန္တေတွာ (သီ၊ ဣ)၊ ပရိဝတ္တေတွာ (သျှာ)

တဿ ဟံသဿ ပစ္ဆတော ခိပိ။ သာ “ရု”န္တိ သဒ္ဓံ အကာသိ၊ ဟံသော “ပရိဿယေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ နိဝတ္တိတွာ သဒ္ဓံ သောတုံ အာရဘိ၊ ဣတရော တသ္မိံ ခဏေ ဧကံ ဝဋ္ဋသက္ခရံ ဂဟေတွာ တဿ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တဿ ပရဘာဂေ အက္ခိံ ပဟရိ။ သက္ခရာ ဣတရမ္ပိ အက္ခိံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဂတာ။ ဟံသော မဟာရဝံ ရဝန္တော ပါဒမူလေယေဝ ပတိ။ တတော တတော ဘိက္ခု၊ အာဂန္တော ဂရဟိတွာ “အနနုစ္ဆရိကံ တေ ကတ”န္တိ သတ္ထု သန္တိကံနေတွာ “ဘန္တေ ဣမိနာ ဣဒံ နာမ ကတ”န္တိ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ တံ ဘိက္ခု၊ ဂရဟိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေသ တေသ္မိံ သိပ္ပေ ကုသလော၊ ပုဗ္ဗေပိ ကုသလောယေဝ အဟောသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အမစ္စော အဟောသိ။ တသ္မိံ ကာလေ ရညော ပုရောဟိတော အတိမုခရော ဟောတိ ဗဟုဘာဏီ၊ တသ္မိံ ကထေတုံ အာရဒ္ဓေ အညေ ဩကာသမေဝ န လဘန္တိ။ ရာဇာ စိန္တေသိ “ကဒါနု ခေါ တေဿ ဝစနပစ္ဆေဒကံ ကဉ္စိ လဘိဿာမီ”တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ တထာရူပံ ဧကံ ဥပဓာရေန္တော ဝိစရတိ။ တသ္မိံ ကာလေ ဗာရာဏသီယံ ဧကော ဝိဋ္ဌသပ္ပိ သက္ခရာဒိပနသိပ္ပေ နိပ္ပတ္တိံ ပတ္တော ဟောတိ။ ဂါမဒါရကာ တံ ရထကံ အာရောပေတွာ အာကမုမာနာ ဗာရာဏသိ-နဂရဒ္ဓါရမူလေ ဧကော ဝိဋ္ဌပသမ္ပန္တော မဟာနိဂြောဓော အတ္ထိ၊ တတ္ထ အာနေတွာ သမ္ပရိဝါရေတွာ ကာကဏိကာဒိနိ ဒတွာ “ဟတ္ထိရူပကံ ကရ၊ အဿ-ရူပကံ ကရာ”တိ ဝဒန္တိ။ သော သက္ခရာ ခိပိတွာ ခိပိတွာ နိဂြောဓပဏ္ဏေသု နာနာရူပါနိ ဒဿေတိ၊ သဗ္ဗာနိ ပဏ္ဏာနိ ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓါနေဝ အဟေသုံ။

အထ ဗာရာဏသိရာဇာ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော တံ ဌာနံ ပါပုဏီ။ ဥဿာ-ရဏာဘယေန သဗ္ဗေ ဒါရကာ ပလာယိံသု၊ ဝိဋ္ဌသပ္ပိ တတ္ထေဝ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ နိဂြောဓမူလံ ပတွာ ရထေ နိသိန္တော ပတ္တာနံ ဆိဒ္ဓတာယ ဆာယံ ကဗရကဗရံ ဒိသ္မာ ဩလောကေန္တော သဗ္ဗေသံ ပတ္တာနံ ဆိဒ္ဓဘာဝံ ဒိသ္မာ “ကေနေတာနိ ဧဝံ ကတာနိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဝိဋ္ဌသပ္ပိနာ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ “ဣမံ နိဿာယ ဗြာဟ္မဏဿ ဝစနပစ္ဆေဒံ ကာတုံ သက္ကာ ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ “ကဟံ ဘဏေ ဝိဋ္ဌသပ္ပိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဝိစိနန္တာ မူလန္တရေ နိပန္နံ ဒိသ္မာ “အယံ ဒေဝါ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ နံ ပတ္တောသာပေတွာ ပရိသံ ဥဿာရေတွာ ပုစ္ဆိ “အမှာကံ သန္တိကေ ဧကော မုခရဗြာဟ္မဏော အတ္ထိ၊ သက္ခိဿသိ တံ နိဿဒ္ဓံ ကာတု”န္တိ။ နာဠိမတ္တာ အဇလဏ္ဍိကာ လဘန္တော သက္ခိဿာမိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ ဝိဋ္ဌသပ္ပိံ ဃရံ နေတွာ အန္တောသာဏီယံ နိသိဒါပေတွာ သာဏီယံ ဆိဒ္ဓံ ကာရေတွာ ဗြာဟ္မဏဿ

ဆိဒ္ဓါဘိမုခံ အာသနံ ပညပေတွာ နာဠိမတ္တာ သုက္ခာ အဇလဏှိကာ
 ဝိဋ္ဌသပ္ပိဿ သန္တိကေ ဌပါပေတွာ မြာဟ္မဏံ ဥပဋ္ဌာနကာလေ အာဂတံ တသ္မိံ
 အာသနေ နိဿိဒါပေတွာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ။ မြာဟ္မဏော အညေသံ ဩကာသံ
 အဒတွာ ရညာသန္တိံ ကထေတုံ အာရဘိ။ အထဿ သော ဝိဋ္ဌသပ္ပိ သာဏိန္တိဒ္ဓေန
 ဧကေကံ အဇလဏှိကံ ပစ္ဆိယံ^၁ ပဝေသေန္တော ဝိယ တာလုတလမှိယေဝ
 ပါတေတိ၊ မြာဟ္မဏော အာဂတာဂတံ နာဠိယံ တေလံ ပဝေသေန္တော ဝိယ
 ဂိလတိ၊ သဗ္ဗာပရိက္ခယံ ဂမိံသု။ တဿေတာ နာဠိမတ္တာ အဇလဏှိကာ ကုန္တိံ^၂
 ပဝိဋ္ဌာ အနာဠကမတ္တာ အဟေသုံ။

ရာဇာ တာသံ ပရိက္ခိဏဘာဝံ ဥတွာ အာဟ “အာစရိယ တုမှေ အတိမုခ-
 ရတာယ နာဠိမတ္တာ အဇလဏှိကာ ဂိလန္တာ ကိန္တိ န ဇာနိတ္ထ၊ ဣတော ဒါနိ
 ဥတ္တရိ ဇီရာပေတုံ န သက္ခိဿထ။ ဂစ္ဆထ၊ ပိယဂံဒကံ ပိဝိတွာ ဆဇ္ဇေတွာ
 အတ္တာနံ အရောဂံ ကရေထာ”တိ။ မြာဟ္မဏော တတောပဋ္ဌာယ ပိဟိတမုခေါ
 ဝိယ ဟုတွာ ကထေန္တေနာပိ သန္တိံ အကထနသီလော အဟောသိ။ ရာဇာ
 “ဣမိနာ မေ ကဏ္ဍသုခံ ကတ”န္တိ ဝိဋ္ဌသပ္ပိဿ သတသဟသုဋ္ဌာနကေ စတုသု
 ဒိသာသု စတ္တာရော ဂါမေ အဒါသိ။ ဗောဓိသတ္တော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ
 “ဒေဝ သိပ္ပံ နာမ လောကေ ပဏှိတေဟိ ဥဂ္ဂဟိတဗ္ဗံ၊ ဝိဋ္ဌသပ္ပိနာ သာလိတ္တ-
 ကမတ္တေနာပိ အယံ သမ္ပတ္တိ လဒ္ဓါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၇။ “သာဓုံ ခေါ သိပ္ပကံ နာမ၊ အပိ ယာဒိသ ကိဒိသံ။
 ပဿ ခဉ္စပ္ပဟာရေန၊ လဒ္ဓါ ဂါမာ စတုဒ္ဓိသာ”တိ။

တတ္ထ ပဿ ခဉ္စပ္ပဟာရေနာတိ ပဿ မဟာရာဇ ဣမိနာ ခဉ္စဝိဋ္ဌသပ္ပိနာ
 အဇလဏှိကာပဟာရေန စတုဒ္ဓိသာ စတ္တာရော ဂါမာ လဒ္ဓါ၊ အညေသံ
 သိပ္ပါနံ ကော အာနိသံသပရိစ္ဆေဒေါ”တိ သိပ္ပဂုဏံ ကထေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 ဝိဋ္ဌသပ္ပိ အယံ ဘိက္ခု အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္တော၊ ပဏှိတာမစ္စော
 ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သာလိတ္တကဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ဗာဟိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၈)

သိက္ခေယျ သိက္ခိတဗ္ဗာနီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ မဟာဝနေ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ ဝိဟရန္တော ဧကံ လိစ္ဆဝိံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ကိရ လိစ္ဆဝိရာဇာ သဗ္ဗေါ ပသန္တော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ အတ္တနော နိဝေသနေ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ ဘရိယာ ပနဿ ထူလင်္ဂပစ္စင်္ဂါ ဥဒ္ဓုမာတကနိမိတ္တသဒိသာ အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ အဟောသိ။ သတ္တာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ အနုမောဒနံ ကတွာ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ဘိက္ခုနံ ဩဝါဒံ ဒတွာ ဂန္ဓကုဋ် ပါဝိသိ။ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော တဿ နာမ လိစ္ဆဝိရညော တာဝ အဘိရူပဿ တာဒိသာ ဘရိယာ ထူလင်္ဂပစ္စင်္ဂါ အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ၊ ကထံ သောတယ သဒ္ဓိံ အဘိရမတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ သေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ထူလသရီရာယ ဧဝ ဣတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ အဘိရမီ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အမစ္စော အဟောသိ။ အထေကာ ဇနပဒိတ္တိ ထူလသရီရာ အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ ဘတိံ ကုရုမာနာ ရာဇင်္ဂဏဿ အဝိဒူရေန ဂစ္ဆမာနာ သရီရဝဋ္ဋေပိဋိတာ ဟုတွာ နိဝတ္ထသာဋကေန သရီရံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ နိသိဒိတွာ သရီရဝဋ္ဋေ မုဇ္ဈိတွာ ခိပ္ပမေဝ ဥဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဗာရာဏသိရာဇာ ဝါတပါနေန ရာဇင်္ဂဏံ ဩလောကေန္တော တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “အယံ ဧဝရူပေ အင်္ဂဏဋ္ဌာနေ သရီရ-ဝဋ္ဋေ မုဇ္ဈမာနာ ဟိရောတ္တပုံ အပ္ပဟာယ နိဝါသနေနေဝ ပဋိစ္ဆန္တာ ဟုတွာ သရီရဝဋ္ဋေ မောစေတွာ ခိပ္ပံ ဥဋ္ဌိတာ၊ ဣမာယ နိရောဂါယ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဧတိဿာ ဝတ္ထု ဝိသဒံ ဘဝိဿတိ၊ ဝိသဒေ ပန ဝတ္ထုသ္မိံ ဧကော ပုတ္တော လဗ္ဘမာနော ဝိသဒေါ ပုညဝါ ဘဝိဿတိ၊ ဣမံ မယာ အဂ္ဂမဟေသိံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော တဿာ အပရိဂ္ဂဟိတဘာဝံ ဥတွာ အာဟရာပေတွာ အဂ္ဂမဟေသိ-ဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ သာ တဿ ဝိယာ အဟောသိ မနာပါ၊ န စိရဿေဝ ဧကံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သော ပနဿာ ပုတ္တော စက္ကဝတ္တိ ရာဇာ အဟောသိ။

ဗောဓိသတ္တော တဿာ သမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ တထာရူပံ ဝစနောကာသံ လဘိတွာ “ဒေဝ သိက္ခိတဗ္ဗယုတ္တကံ နာမ သိပ္ပံ ကသ္မာ န သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ယတြ ဟိ နာမာယံ မဟာပုညာ ဟိရောတ္တပုံ အပ္ပဟာယ ပဋိစ္ဆန္တာကာရေန သရီရဝဋ္ဋေ ကုရုမာနာ

တုမှေ အာရာဇေတွာ ဧဝရူပံ သမ္ပတ္တိံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ သိက္ခိတဗ္ဗယုတ္တကာနံ သိပ္ပါနံ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၀။ “သိက္ခေယျ သိက္ခိတဗ္ဗာနိ၊ သန္တိ သစ္စန္တိနော ဇနာ။
ဗာဟိယာ ဟိ သုဟန္တေန၊ ရာဇာနမဘိရာဇယိ”တိ။

တတ္ထ သန္တိ သစ္စန္တိနော^၁ ဇနာတိ တေသု တေသု သိပ္ပေသု သစ္စန္တာ ဇနာ အတ္ထိယေဝ။ ဗာဟိယာတိ ဗဟိဇနပဒေ ဇာတာ သံဝဇာ ဣတ္ထိ။ သုဟန္တေနာတိ ဟိရေတ္တပုံ အပ္ပဟာယ ပဋိစ္စန္တေနာကာရေန ဟန္တံ သုဟန္တံ နာမ^၂၊ တေန သုဟန္တေန။ ရာဇာနမဘိရာဇယိတိ ဒေဝံ အဘိရာဇယိတွာ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ ပတ္တာတိ။ ဧဝံ မဟာသတ္တော သိက္ခိတဗ္ဗယုတ္တကာနံ သိပ္ပါနံ ဂုဏံ ကထေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဇယမ္ပဘိကာ ဧတရဟိဝိ ဇယမ္ပဘိကာဝ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗာဟိယဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ကုဏ္ဍကပူဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၀၉)

ယထန္တော ပုရိသော ဟောတိတိ ဣဒံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော မဟာဒုဂ္ဂတံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယဉ္စိ ကဒါစိ ဧကမေဝ ကုလံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါနံ ဒေတိ၊ ကဒါစိ တိဏိ စတ္တာရိ ဧကတော ဟုတွာ၊ ကဒါစိ ဂဏဗန္ဓနေန၊ ကဒါစိ ဝိထိသဘာဂေန၊ ကဒါစိ သကလနဂရံ ဆန္ဒကံ သံဟရိတွာ။ တဒါ ပန ဝိထိဘတ္တံ နာမ အဟောသိ။ အထ မနဿာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ယာဂုံ ဒတွာ “ခဇ္ဇကံ အာဟရထာ”တိ အာဟံသု။ တဒါ ပနေကော ပရေသံ ဘတိကာရကော ဒုဂ္ဂတမနုဿော တဿံ ဝိထိယံ ဝသမာနော စိန္တေသိ “အဟံ ယာဂုံ ဒါတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ ခဇ္ဇကံ ပန ဒဿာမိ”တိ သဏ္ဍသဏ္ဍံ ကုဏ္ဍကံ ဝဇာပေတွာ ဥဒကေန တေမေတွာ အက္ကပဏ္ဏေန ဝေဌေတွာ ကုက္ကုဋေ ပစိတွာ “ဣဒံ ဗုဒ္ဓဿ ဒဿာမိ”တိ တံ အာဒါယ ဂန္တာ သတ္ထု သန္တိကေ ဌိတော “ခဇ္ဇကံ အာဟရထာ”တိ ဧကသ္မိံ ဝစနေ ဝုတ္တမတ္တေ သဗ္ဗပဌမံ ဂန္တာ တံ ပူဝံ သတ္ထု ပတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ သတ္တာ အညေဟိ ဒီယမာနံ ခဇ္ဇကံ အဂ္ဂဟေတွာ တမေဝ ပူဝခဇ္ဇကံ ပရိဘုဉ္ဇိ။

တသ္မိယေဝ ပန ခဏေ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ကိရ မဟာဒုဂ္ဂတဿ ကုဏ္ဍကခဇ္ဇကံ အဇိဂုစ္ဆိတွာ အမတံ ဝိယ ပရိဘုတ္တိ”န္တိ သကလနဂရံ ကေကောလာဟလံ အဟောသိ။ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယော အန္တမသော ဒေါဝါရိကေ ဥပါဒါယ သဗ္ဗေဝ သန္တိပတိတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ မဟာဒုဂ္ဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဟန္တ ဘော သတံ ဂဟေတွာ, ဒွေ သတာနိ ဂဟေတွာ, ပဉ္စ သတာနိ ဂဟေတွာ အမှာကံ ပတ္တိံ ဒေဟိ”တိ ဝဒံသု။ သော “သတ္တာရံ ပဋိ- ပုစ္ဆိတွာ ဇာနိဿာမီ”တိ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “ဓနံ ဂဟေတွာ ဝါ အဂ္ဂဟေတွာ ဝါ သဗ္ဗသတ္တာနံ ပတ္တိံ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ သော ဓနံ ဂဟေတုံ အာရဘိ။ မနုဿာ ဒိဂုဏစတုဂ္ဂုဏအဋ္ဌဂုဏာဒိဝသေန ဒဒန္တာ နဝ ဟိရညကောဋိယော အဒံသု။ သတ္တာ အနုမောဒနံ ကတွာ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ဘိက္ခုဟိ ဝတ္ထေ ဒဿိတေ သုဂတောဝါဒံ ဒတွာ ဂန္ဓကုဋိံ ပါဝိသိ။ ရာဇော သာယနသမယေ မဟာဒုဂ္ဂတံ ပက္ခောသာပေတွာ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနေန ပူဇေသိ။

ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရသော သတ္တာ မဟာဒုဂ္ဂ- တေန ဒိန္တံ ကုဏ္ဍကပူဝံ အဇိဂုစ္ဆန္တော အမတံ ဝိယ ပရိဘုဋ္ဌိ၊ မဟာဒုဂ္ဂတောပိ ဗဟုနေဉ္စ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနဉ္စ လဘိတွာ မဟာသမ္ပတ္တိံ ပက္ခော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ မယာ အဇိဂုစ္ဆန္တေန တဿ ကုဏ္ဍကပူဝေါပရိဘုတ္တော၊ ပုဗ္ဗေပိ ရုက္ခဒေဝတာယ ဟုတွာ ပရိဘုတ္တောယေဝ၊ တဒါပိ စေသ မံ နိဿာယ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ အလတ္ထေဝါ”တိ ဝဘွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကေသ္မိံ ဌာနေ ရေဏ္ဍရုက္ခေ ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဒါ တသ္မိံ ဂါမကေ မနုဿာ ဒေဝတာမင်္ဂလိကာ ဟောန္တိ။ အထေကသ္မိံ ဆဏေ သမ္ပတ္တေ မနုဿာ အတ္တနော အတ္တနော ရုက္ခဒေဝတာနံ ဗလိကမ္ပံ အကံသု။ အထေကော ဒုဂ္ဂတ- မနုဿော တေ မနုဿေ ရုက္ခဒေဝတာ ပဋိဇဂ္ဂန္တေ ဒိသွာ ဧကံ ရေဏ္ဍရုက္ခံ ပဋိဇဂ္ဂိ။ တေ မနုဿာ အတ္တနော အတ္တနော ဒေဝတာနံ နာနပ္ပကာရာနိ မာလာဂန္ဓဝိလေပနာဒီနိ စေဝ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇာနိ စ အာဒါယ ဂစ္ဆိံသု။ သော ပန ကုဏ္ဍကပူဝဉ္စေဝ ဥဠုဏိန စ ဥဒကံ အာဒါယ ဂန္ဓာ ရေဏ္ဍရုက္ခဿ အဝိဒူရေ ဌတွာ စိန္တေသိ “ဒေဝတာ နာမ ဒိဗ္ဗခဇ္ဇကာနိ ခါဒန္တိ၊ မယံ ဒေဝတာ

ဣမံ ကုဏ္ဍကပူဝံ န ခါဒိဿတိ၊ ကိံ ဣမံ အကာရဏေန နာသေမိ^၁၊ အဟမေဝ နံ ခါဒိဿာမိ”တိ တတောဝ နိဝတ္တိ။ ဗောဓိသတ္တော ခန္ဓဝိဇ္ဇပေ ဌတွာ “ဘော ပုရိသ သစေ တံ ဣဿရော ဘဝေယျာသိ၊ မယံ မရုရခဇ္ဇကံ ဒဒေယျာသိ။ တံ ပန ဒုဂ္ဂတော၊ အဟံ တဝ ပူဝံ န ခါဒိတွာ အညံ ကိံ ခါဒိဿာမိ၊ မာ မေ ကောဌာသံ နာသေဟိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၉။ “ယထန္ဓော ပုရိသော ဟောတိ၊ တထန္ဓော တဿ ဒေဝတာ။
အာဟရေ’တံ ကုဏ္ဍပူဝံ၊ မာ မေ ဘာဂံ ဝိနာသယာ”တိ။

တတ္ထ ယထန္ဓောတိ ယထာရူပဘောဇနော ဟောတိ။ တထန္ဓောတိ တဿ ပုရိသဿ ဒေဝတာပိ တထာရူပဘောဇနာဝ ဟောတိ။ အာဟရေ’တံ ကုဏ္ဍပူဝံ^၂ ဧတံ ကုဏ္ဍကေန ပက္ကပူဝံ အာနေဟိ၊ မယံ ဘာဂံ မာ ဝိနာသေ-
ဟိတိ။

သော နိဝတ္တိတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဩလောကေတွာ ဗလိကမ္မမကာသိ။ ဗောဓိသတ္တော တတော ဩဇံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ “ပုရိသ တံ ကိမတ္ထံ မံ ပဋိဇ္ဇဂ္ဂသိ”တိ အာဟ။ ဒုဂ္ဂတောမိ သာမိ၊ တံ နိဿာယ ဒုဂ္ဂတဘာဝတော မုစ္ဆိတုကာမတာယ ပဋိဇ္ဇဂ္ဂါမိတိ။ “ဘော ပုရိသ မာ စိန္တယိ၊ တယာ ကတညဿ ကတဝေဒိနော ပူဇာကတာ၊ ဣမံ ရေဏှံ ပရိက္ခိပိတွာ နိမိကုန္တိယောဂီဝါယဂီဝံ အာဟစ္စ ဌိတာ။ တံ ရညော အာစိက္ခိတွာ သကဋေဟိ ခနံ အာဟရာပေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ရာသိံ ကာရေဟိ၊ ရာဇာ တေ တုဿိတွာ သေဌိဌာနံ ဒဿတိ”တိ ဝတွာ ဗောဓိ-
သတ္တော အန္တရဓာယိ။ သော တထာ အကာသိ။ ရာဇာပိ တဿ သေဌိဌာနံ အဒါသိ။ ဣတိ သော ဗောဓိသတ္တံ နိဿာယ မဟာသမ္ပတ္တိံ^၃ ပတွာ ယထာကမ္မံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဒုဂ္ဂတော ဧတရဟိ ဒုဂ္ဂတောဝ၊ ရေဏှရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုဏ္ဍကပူဝဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁-ဣမိနာ ကာရဏေန နာသေမိ (သျှာ)၊ ဣမိနာ ကာရဏေန န ဒေမိ (က)

၂-ကဏံ ပူဝံ (သိ၊ ဣ)

နိပါတ် ၁၂-ဟံဝိဝဂ္ဂ ၂-အမရာဒေဝိပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၂) ၄၄၉

၁၀-သဗ္ဗသံဟာရကပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၀)

သဗ္ဗသံဟာရကော နတ္ထိတိ အယံ သဗ္ဗသံဟာရကပဉ္စော သဗ္ဗာကာရေန
ဥမင်္ဂဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

သဗ္ဗသံဟာရကပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ပရောသတဝဂ္ဂေါ ကောဒသမော။

တဿုဒ္ဓါနံ

ပရောသတမ္ပိ ပဏ္ဍိကံ၊ ဝေရီ စ မိတ္တဝိန္ဒကံ။

ဒုဗ္ဗလဉ္စ ဥဒဉ္စနီ၊ သာလိတ္တမ္ပိ စ ဗာဟိယံ။

ကုဏ္ဍကပူဝသဗ္ဗသံဟာရကန္တိ။

၁၂-ဟံဝိဝဂ္ဂ

၁-ဂဠာဘပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၁)

ဟံဝိ တုဝံ ဝေမညသီတိ^၁ အယမ္ပိ ဂဠာဘပဉ္စော မဟာဥမင်္ဂဇာတကေယေဝ၊
အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ဂဠာဘပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-အမရာဒေဝိပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၂)

ယေန သတ္တုဗိလင်္ဂါ ဇာတိ အယမ္ပိ အမရာဒေဝိပဉ္စော နာမ တတ္ထေဝ
အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အမရာဒေဝိပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-သိင်္ဂါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၃)

သဒ္ဓဟာသိ သိင်္ဂါလသာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တသ္မိပ္ပိ သမယေ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိပတိတွာ “အာရုဿော ဒေဝဒတ္တေန ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ အာဒါယ ဂယာသီသံ ဂန္ဓာ ‘ယံ သမဏော ဂေါတမော ကရောတိ၊ န သော ဓမ္မော။ ယမဟံ ကရောမိ၊ အယမေဝ ဓမ္မော’တိ တေ ဘိက္ခု။ အတ္တနော လဒ္ဓိံ ဂါဟာပေတွာ ဌာနပ္ပတ္တံ မုသာဝါဒံ ကတွာ သံဃံ ဘိန္နိတွာ ဧကသီမာယ ဒွေ ဥပေါသထာ ကတာ”တိ ဒေဝဒတ္တဿ အဂုဏကထံ ကထေန္တာ နိသီဒိံသု။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယသန္နိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ မုသာဝါဒိ၊ ပုဗ္ဗေပိ မုသာဝါဒီယေ-ဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သုသာနဝနေ ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဒါ ဗာရာဏသီယံ နက္ခတ္တံ ဃုဋ္ဌံ အဟောသိ။ မနုဿာ “ယက္ခဗလိကမ္ပံ ကရောမာ”တိ တေသု တေသု စစ္စရရစ္ဆာဒိဌာနေသု မစ္ဆမံသာဒီနိ ဝိပုကိရိတွာ ကပါလကေသု ဗဟံ သုရံ ဌပယိံသု။ အထေကော သိင်္ဂါလော အစုရတ္တသမယေ နိဒ္ဒမနေန နဂရံ ပဝိသိတွာ မစ္ဆမံသံ ခါဒိတွာ သုရံ ပိဝိတွာ ပုန္ဓာဂဂစ္ဆန္တရံ ပဝိသိတွာ ယာဝ အရုဏဂ္ဂမနာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ သော ပဗုစ္ဆိတွာ အာလောကံ ဒိသ္မာ “ဣဒါနိ နိက္ခမိတုံ န သတ္တာ”တိ မဂ္ဂသမိပံ ဂန္ဓာ အဒိဿမာနော နိပဇ္ဇိတွာ အညေ မနုဿေ ဒိသ္မာပိ ကိဉ္စိ အဝတွာ ဧကံ ဗြာဟ္မဏံ မုခေဝေဝနတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “ဗြာဟ္မဏာ နာမ ဓနလောလာ ဟောန္တိ၊ ဣမံ ဓနေန ပလောဘေတွာ ယထာ မံ ဥပကစ္ဆကန္တရေ ကတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂေန ပဋိစ္ဆာ-ဒေတွာ နဂရာ နိဟရတိ၊ တထာ ကရိဿာမိ”တိ။ သော မနုဿဘာသာယ “ဗြာဟ္မဏာ”တိ အာဟ။ သော နိဝတ္တိတွာ “ကော မံ ပက္ခောသတိ”တိ အာဟ။ အဟံ ဗြာဟ္မဏာတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ ဗြာဟ္မဏ မယံ ဒွေ ကဟာပဏ-သတာနိ အတ္ထိ။ သစေ မံ ဥပကစ္ဆကန္တရေ ကတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂေန ပဋိစ္ဆာ-ဒေတွာ ယထာ န ကောစိ ပဿတိ၊ တထာ နဂရာ နိက္ခာမေတုံ သက္ခောသိ၊ တုယံ တေ ကဟာပဏေ ဒဿာမိတိ။ ဗြာဟ္မဏော ဓနလောဘေန “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတွာ တံ တဏှာ ကတွာ အာဒါယ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ထောက် အဂမာသိ။ အထ နံ သိင်္ဂါလော ပုစ္ဆိ “ကတရဌာနံ ဗြာဟ္မဏာ”တိ။ အသုကံ နာမာတိ။ အညံ ထောက် ဌာနံ ဂစ္ဆာတိ။ ဧဝံ ပုနပ္ပုနံ ဝဒန္တော မဟာသုသာနံ ပတွာ “ဣဓ မံ

ဩတာရေဟိ”တိ အာဟ။ တတ္ထ နံ ဩတာရေသိ။ အထ သိင်္ဂါလော “တေန
ဟိ မြာဟ္မဏ ဥတ္တရိသာဠကံ ပတ္တရာ”တိ အာဟ။ သော ဓနလောဘေန
“သာမူ”တိ ပတ္တရိ။ အထ နံ “ဣမံ ရုက္ခမူလံ ခဏာဟိ”တိ ပထဝိခဏနေ
ယောဇေတွာ မြာဟ္မဏဿ ဥတ္တရိသာဠကံ အဘိရုယ စတုသု ကဏ္ဍေသု စ
မဇ္ဈေ စာတိ ပဉ္စသု ဌာနေသု သရီရနိဿန္တံ ပါတေတွာ မက္ခေတွာ စေဝ
တေမေတွာ စ သုသာနဝနံ ပါဝိသိ။ ဗောဓိသဋ္ဌော ရုက္ခဝိဋ္ဌပေ ဌတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၁၁၃။ “သဒ္ဓဟာသိ သိင်္ဂါလဿ၊ သုရာဝိတဿ မြာဟ္မဏ။
သိပ္ပိကာနံ သတံ နတ္ထိ၊ ကုတော ကံသသတာ ဒုဝေ”တိ။

တတ္ထ သဒ္ဓဟာသိတိ သဒ္ဓဟသိ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော၊ ပတ္တိယာယသိတိ
အတ္ထော။ သိပ္ပိကာနံ သတံ နတ္ထိတိ တေဿ ဟိ သိပ္ပိကာသတမ္ပိ နတ္ထိ။
ကုတော ကံသသတာ ဒုဝေတိ ဒွေ ကဟာပဏသတာနိ ပနဿ ကုတော
ဝေတိ။

ဗောဓိသဋ္ဌော ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ “ဂစ္ဆ မြာဟ္မဏ၊ တဝ သာဠကံ
ဓောဝိတွာ နှာယိတွာ အတ္တနော ကမ္ပံ ကရေဟိ”တိ ဝတွာ အန္တရဓာယိ။
မြာဟ္မဏော တထာ ကတွာ “ဝဉ္စိတော ဝတမ္ပိ”တိ ဒေါမနဿပုတ္တောပက္ကာမိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သိင်္ဂါလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

သိင်္ဂါလဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-မိတစိန္တိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၄)

ဗဟုစိန္တိ အပ္ပစိန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒွေ မဟလ္လ-
ကတ္ထေရေ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တေ ကိရ ဇနပဒေ ဧကသ္မိံ အရညာဝါသေ
ဝဿံ ဝသိတွာ “သတ္တု ဒဿနတ္တာယ ဂစ္ဆိဿာမာ”တိ ပါထေယျံ သဇ္ဇေတွာ
“အဇ္ဇ ဂစ္ဆာမ၊ သွေ ဂစ္ဆာမာ”တိ မာသံ အတိက္ကာမေတွာ ပုန ပါထေယျံ
သဇ္ဇေတွာ တထေဝ မာသံ၊ ပုန မာသန္တိ ဧဝံ အတ္တနော ကုသိတ-
ဘာဝေန စေဝ နိဝါသဌာနေ စ အပေက္ခာယ တယော မာသေ

အတိက္ကာမေတွာ တတော နိက္ခမ္မ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သဘာဂဋ္ဌာနေ ပတ္တစီဝရံ ပဋိသာမေတွာ သတ္တာရံ ပဿိံသု။ အထ နေ ဘိက္ခု ပုစ္ဆိံသု “စီရံ ဝေါ အာဝုသော ဗုဒ္ဓပဋ္ဌာနံ အကရောန္တာနံ၊ ကဿာ ဧဝံ စိရာယိတ္တာ”တိ။ တေ တမတ္တံ အာရောစေသုံ။ အထ နေသံ သော အာလသိယကုသိတဘာဝေါ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋ္ဌော ဇာတော။ ဓမ္မသဘာယမ္ပိ တေသံ ဘိက္ခုနမေဝ အာလသိယဘာဝံ နိဿာယ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ တေ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တုမှေ ဘိက္ခဝေ အလသာ ကုသိ- တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေတေ အလသာ၊ ပုဗ္ဗေပိ အလသာ စေဝ နိဝါသဋ္ဌာနေ စ သာလယာ သာပေက္ခာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသိနဒီယံ တယော မစ္ဆာ အဟေသုံ၊ ဗဟုစိန္တိ အပ္ပစိန္တိ မိတစိန္တိတိ တေသံ နာမာနိ။ တေ အရညတော မနုဿပထံ အာဂမိံသု။ တတ္ထ မိတစိန္တိ ဣတရေ ဒွေ ဝေမာဟ “အယံ မနုဿပထော နာမ သာသကော သပ္ပုဋ္ဌိဘယော၊ ကေဝဋ္ဌာ နာနပ္ပ- ကာရာနိ ဇာလကုမိနာဒိနိ ခိပိတွာ မစ္ဆေ ဂဏှန္တိ၊ မယံ အရညမေဝ ဂစ္ဆာ- မာ”တိ။ ဣတရေ ဒွေ ဇနာ အလသတဘာယ စေဝ အာမိသဂိဒ္ဓတဘာယ စ “အဇ္ဇ ဂစ္ဆာမ၊ သွေ ဂစ္ဆာမာ”တိ တယော မာသေ အတိက္ကာမေသုံ။ အထ ကေဝဋ္ဌာ နဒီယံ ဇာလံ ခိပိံသု။ ဗဟုစိန္တိ စ အပ္ပစိန္တိ စ ဂေါစရံ ဂဏှန္တော ပုရတော ဂစ္ဆန္တိ။ တေ အတ္တနော အန္ဓဗာလတဘာယ ဇာလဂန္ဓံ အသလ္လက္ခေတွာ ဇာလ- ကုမ္ပိမေဝ ပဝိသိံသု။ မိတစိန္တိ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တော ဇာလဂန္ဓံ သလ္လ- က္ခေတွာ တေသဉ္စ ဇာလကုမ္ပိံ ပဝိဋ္ဌဘာဝံ ဥတွာ “ဣမေသံ ကုသိတာနံ အန္ဓ- ဗာလာနံ ဇီဝိတဒါနံ ဒဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဗဟိပဿေန ဇာလကုမ္ပိဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ဇာလကုမ္ပိံ ဖာလေတွာ နိက္ခန္ဓသဒိသော ဟုတွာ ဥဒကံ အာလုဋ္ဌေန္တော ဇာလဿ ပုရတော ပတိတွာ ပုန ဇာလကုမ္ပိံ ပဝိသိတွာ ပစ္ဆိမဘာဂေန ဖာလေတွာ နိက္ခန္ဓသဒိသော ဥဒကံ အာလုဋ္ဌေန္တော ပစ္ဆိမဘာဂေ ပတိ။ ကေဝဋ္ဌာ “မစ္ဆာ ဇာလံ ဖာလေတွာ ဂတာ”တိ မညမာနာ ဇာလကောဋိယံ ဂဟေတွာ ဥက္ခိပိံသု၊ တေ ဒွေပိ မစ္ဆာ ဇာလတော မုစ္စိတွာ ဥဒကေ ပတိံသု။ ဣတိ တေဟိ မိတစိန္တိ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဒ္ဓိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ ဂါထ-
မာဟ—

၁၁၄။ “ဗဟုစိန္တိ အပ္ပစိန္တိ၊ ဥဘော ဇာလေ အဗဇ္ဈရေ။
မိတစိန္တိ ပမောစေသိ၊ ဥဘော တတ္ထ သမာဂတာ”တိ။

တတ္ထ ဗဟုစိန္တိတိ ဗဟုစိန္တနတာယ ဝိတက္ကဗဟုလတာယ ဧဝံလဒ္ဓနာမော။
ဣတရေသုပ္ပိ ဦးသု အယမေဝ နယော။ ဥဘော တတ္ထ သမာဂတာတိ မိတစိန္တိ
နိဿာယ လဒ္ဓဇိဝိတာ တတ္ထ ဥဒကေ ပုန ဥဘောပိ ဇနာ မိတစိန္တိနာ
သဒ္ဓိံ သမာဂတာတိ အတ္ထော။

ဧဝံ သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ မဟလ္လကာ ဘိက္ခု။ သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တဒါ ဗဟုစိန္တိ စ အပ္ပစိန္တိ စ ဣမေ ဒွေ အဟေသုံ၊ မိတစိန္တိ
ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မိတစိန္တိဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-အနုသာသိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၅)

ယာ'ယညေ မနုသာသတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ အနု-
သာသိကံ ဘိက္ခုနိံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သာ ကိရ သာဝတ္ထိဝါသိနိ ဧကာ
ကုလမိတာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပသမ္ပန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ သမဏဓမ္မေ အနနု-
ယုတ္တာ အာမိသဂိဒ္ဓါ ဟုတွာ ယတ္ထ အညာ ဘိက္ခုနိယော န ဂစ္ဆန္တိ၊ တာဒိသေ
နဂရဿ ဧကဒေသေ ပိဏ္ဍာယ စရတိ။ အထဿာ မနုဿာ ပဏီတပိဏ္ဍ-
ပါတံ ဒေန္တိ။ သာ ရသတဏှာယ ဗဇ္ဈိတွာ “သစေ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ အညာပိ
ဘိက္ခုနိယော ပိဏ္ဍာယ စရိဿန္တိ၊ မယံ လာဘော ပရိဟာယိဿတိ။
ယထာ ဧတံ ပဒေသံ အညာ နာဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ မယာ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ
စိန္တေတွာ ဘိက္ခုနုပဿယံ ဂန္တော “အယျေ အသုကဋ္ဌာနေ စဏ္ဍော ဟတ္ထိ၊
စဏ္ဍော အဿော၊ စဏ္ဍော မေဏ္ဍော၊ စဏ္ဍော ကုက္ကုရော စရတိ၊ သပရိဿ-
ယဋ္ဌာနံ၊ မာ တတ္ထ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္တာ”တိ ဘိက္ခုနိယော အနုသာသတိ။ တဿာ
ဝစနံ သုတွာ ဧကာ ဘိက္ခုနိပိ တံ ပဒေသံ ဂီဝံ ပရိဝတ္တေတွာ န ဩလော-
ကေသိ။ တဿာ ဧကသ္မိံ ဒိဝသေ တသ္မိံ ပဒေသေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တိယာ

ဝေဂေနေကံ ဂေဟံ ပဝိသန္တိယာ စဏ္ဍော မေဏ္ဍကော ပဟရိတွာ ဦရဋ္ဌိကံ ဘိန္ဒိ။ မနုဿာ ဝေဂေန ဥပဓာဝိတွာ ဦဓာ ဘိန္ဒ ဦရဋ္ဌိကံ ကေတော ဗန္ဓိတွာ တံ ဘိက္ခုနိံ မဇ္ဈေနာဒါယ ဘိက္ခုနုပဿယံ နယိံသု။ ဘိက္ခုနိယော “အယံ အညာ ဘိက္ခုနိယော အနုဿာသိတွာ သယံ တသ္မိံ” ပဒေသေ စရန္တိ ဦရဋ္ဌိကံ ဘိန္ဒာပေတွာ အာဂတာ”တိ ပရိဟာသံ အကံသု။ တမ္ပိ တာယ ကတကာရဏံ န စိရဿေဝ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋံ အဟောသိ။

အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ “အာဝုသော အသုကာ အနုဿာသိကာ ဘိက္ခုနီ အညံ အနုဿာသိတွာ သယံ တသ္မိံ” ပဒေသေ စရမာနာ စဏ္ဍေန မေဏ္ဍကေန ဦရံ ဘိန္ဒာပေသိ”တိ တဿာ အဂုဏကထံ ကထေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသာ အညေ အနုဿာသတိယေဝ၊ သယံ ပန န ဝတ္တတိ၊ နိစ္စကာလံ ဒုက္ခမေဝ အနုဘောတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အရညေ သကုဏယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သကုဏဇေဋ္ဌကော ဟုတွာ အနေကသကုဏသဟဿပရိဝါရော ဟိမဝန္တံ ပါဝိသိ။ တဿ တတ္ထ ဝသန-ကာလေ ကော စဏ္ဍသကုဏိကာ မဟာဝတ္တနိမဂ္ဂံ ဂန္တာ ဂေါစရံ ဂဏှာတိ။ သာ တတ္ထ သကဋေဟိ ပတိတာနိ ဝိဟိမဂ္ဂဗိဇာဒိနိ လဘိတွာ “ယထာ ဣဒါနိ ဣမံ ပဒေသံ အညေ သကုဏာ နာဂစ္ဆန္တိ၊ တထာ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ သကုဏသံဃဿ ဩဝါဒံ ဒေတိ “ဝတ္တနိမဟာမဂ္ဂေါ နာမ သပ္ပုဋ္ဌာတယော၊ ဟတ္ထိအဿာဒယော စေဝ စဏ္ဍဂေါဏယုတ္တယာနာဒိနိ စ သဉ္စရန္တိ၊ သဟဿ ဥပ္ပတိတုမ္ပိ န သက္ကာ ဟောတိ၊ န တတ္ထ ဂန္တဗ္ဗ”န္တိ။ သကုဏသံဃော တဿာ “အနုဿာသိကာ”တေဝ နာမံ အကာသိ။

သာ ကေဒိဝသံ ဝတ္တနိမဟာမဂ္ဂေ စရန္တိ အတိမဟာဝေဂေန အာဂစ္ဆန္တဿ ယာနဿ သဒ္ဓိ သုတွာ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေတွာ “ဒူရေ တာဝါ”တိ စရတိယေဝ။ အထ နံ ယာနံ ဝါတဝေဂေန သိဃမေဝ သမ္ဗာပုဏိ၊ သာ ဥဋ္ဌာတုံ နာသက္ခိ၊ စက္ကေန ဦဓာ ဆိန္ဒိတွာ ဂတာ။ သကုဏဇေဋ္ဌကော သကုဏေ သမာနေန္တော တံ အဒိသ္မာ “အနုဿာသိကာ န ဒိဿတိ၊ ဥပဓာရေထ န”န္တိ အာဟ။ သကုဏာ ဥပဓာရေန္တာ တံ မဟာမဂ္ဂေ ဦဓာ ဆိန္ဒိ ဒိသ္မာ သကုဏ-ဇေဋ္ဌကဿ အာရောစေသုံ။ သကုဏဇေဋ္ဌကော “သာ အညာ သကုဏိကာ ဝါရေတွာ သယံ တတ္ထ စရမာနာ ဦဓာ ဆိန္ဒာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါယမာဟ—

၁၁၅။ “ယာ’ယညေ မနုဿသတိံ၊ သယံ လောလုပ္ပစာရိနီ။
သယံ ဝိပက္ခိကာ သေတိ၊ ဟတာ စက္ကေန သာသိကာ”တိ ၂။

တတ္ထ ယာ’ယညေ မနုဿသတိတိ ယကာရောပဒသန္ဓိကရော၊ ယာ အညေ
အနုဿသတိတိ အတ္ထော။ သယံ လောလုပ္ပစာရိနီတိ အတ္တနာ လောလုပ္ပ-
စာရိနီ သမာနာ။ သာယံ ဝိပက္ခိကာ သေတိတိ သာ သော ဝိဟတပက္ခာ ဟုတွာ
မဟာမဂ္ဂေ သယတိ။ ဟတာ စက္ကေန သာသိကာတိ ယာနစက္ကေန ဟတာ
သာသိကာ သကုဏိကာတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
အနုဿသိကာ သကုဏိကာ အယံ အနုဿသိကာ ဘိက္ခုနီ အဟောသိ၊
သကုဏဇေဋ္ဌကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အနုဿသိကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ဒုဗ္ဗစဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၆)

အတိကရ’မကရာ’စရိယာတိ ဣဒံ သတ္တာဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဒုဗ္ဗစ-
ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ တဿ ဝတ္ထု နဝကနိပါတေ ဂိဇ္ဈဇာတကော အာဝိ
ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ ပန တံ ဘိက္ခု အာမန္တေတွာ “ဘိက္ခု န တံ ဣဒါနေဝ
ဒုဗ္ဗစော၊ ပုဗ္ဗေဝိ ဒုဗ္ဗစောယေဝ။ ဒုဗ္ဗစဘာဝေနေဝ ပဏ္ဍိတာနံ ဩဝါဒံ
အကရောန္တော သတ္တိပ္ပဟာရေန ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တောသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော လဃ်-
နဋကယောနိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ ဝယပ္ပတ္တော ပညဝါ ဥပါယကုသလော
အဟောသိ။ သော ဧကဿ လဃ်နကဿ၊ သန္တိကေ သတ္တိလဃ်နသိပ္ပံ
သိက္ခိတွာ အာစရိယေန သဒ္ဓိံ သိပ္ပံ ဒဿေန္တော ဝိစရတိ။ အာစရိယော ပနဿ
စတုန္ဒယေဝ သတ္တိနံ လဃ်နသိပ္ပံ ဇာနာတိ၊ န ပဉ္စန္ဒံ။ သော ဧကဒိဝသံ ဧကသ္မိံ
ဂါမကေ သိပ္ပံ ဒဿေန္တော သုရာမဒမတ္တော “ပဉ္စ သတ္တိယော လဃ်ဿာမီ”တိ
ပဋိပါဠိယာ ဌပေသိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော အာဟ “အာစရိယ တံ
ပဉ္စသတ္တိလဃ်နသိပ္ပံ န ဇာနာသိ၊ ဧကံ သတ္တိံ ဟရ။ သစေ လဃ်ဿသိ။

၁-ယာယညမနုဿသတိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

၃-ဒု ၅-၁၀၇-ပိဋေ။

၂-သာဠိကာတိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

၄-နဋကဿ (သီ)

ပဉ္စမာယ သတ္တိယာ ဝိဒ္ဓေါ မရိဿသီ”တိ။ သော သုဠ မတ္တတာယ “တံ ဟိ မယံ ပမာဏံ န ဇာနာသီ”တိ တဿ ဝစနံ အနာဒိယိတွာ စတဿော လဃိယိတွာ ပဉ္စမာယ သတ္တိယာ ဒဏှကေ မရုကပုပ္ဖံ ဝိယ အာဝုတော ပရိဒေဝမာနော နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “ပဏှိတာနံ ဝစနံ အကတွာ ဣမံ ဗျသနံ ပတ္တောသီ”တိ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၆။ “အတိကရ’မကရာ’စရိယ၊ မယုဗ္ဗေ’တံ န ရုစ္စတိ။
စတုတ္ထေ လဃိယိတွာန၊ ပဉ္စမာယ’သိ အာဝုတော”တိ။

တတ္ထ အတိကရ’မကရာ’စရိယာတိ အာစရိယ အဇ္ဇ တံ အတိကရံ အကရိ၊ အတ္တနော ကရဏတော အတိရေကံ ကရဏံ အကရိတိ အတ္တော။ မယုဗ္ဗေ’တံ န ရုစ္စတိတိ မယံ အန္တေဝါသိကဿပိ သမာနဿ ဧတံ တဝ ကရဏံ န ရုစ္စတိ၊ တေန တေ အဟံ ပဌမမေဝ ကထေသိန္တိ ဒီပေတိ။ စတုတ္ထေ လဃိယိတွာနာတိ စတုတ္ထေ သတ္တိထလေ အပတိတွာ အတ္တာနံ လဃိယိတွာ။ ပဉ္စမာယ’သိ အာဝုတောတိ ပဏှိတာနံ ဝစနံ အဂ္ဂဏန္တော ဣဒါနိ ပဉ္စမာယ သတ္တိယာ အာဝုတောသီတိ။ ဣဒံ ဝတွာ အာစရိယံ သတ္တိတော အပနေတွာ ကတ္တဗ္ဗ-ယုတ္တကံ အကာသိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အာစရိယော အယံ ဒုဗ္ဗစော အဟောသိ၊ အန္တေဝါသိကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒုဗ္ဗစဇာတကဝဏှနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-တိတ္ထိရဇာတကဝဏှနာ (၁၁၇)

အစ္စုဂ္ဂတာ’တိဗလတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောကာ-လိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဿ ဝတ္ထု တေရသကနိပါတေ တက္ကာရိယ-ဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ ပန “န ဘိက္ခဝေ ကောကာလိကော ဣဒါနေဝ အတ္တနော ဝါစံ နိဿာယ နဋ္ဌော၊ ပုဗ္ဗေပိ နဋ္ဌောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပုနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ကာမေ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဉ္စဘိညာ အဋ္ဌ သမာ-
ပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ဟိမဝန္တပုဒေသေ သဗ္ဗော ဣသိဂဏော သန္နိပတိတွာ တံ သြဝါဒါစရိယံ ကတွာ ပရိဝါရေသိ။ သော ပဉ္စန္ဒ ဣသိသတာနံ သြဝါဒါ-
စရိယော ဟုတွာ ဈာနကီဠံ ကိဋ္ဌန္တော ဟိမဝန္တေ ဝသတိ။ တဒါဧကော စေတ္တ ပဏ္ဍုရောဂီ တာပသော ကုဌာရိံ ဂဟေတွာ ကဋ္ဌံ ဖာလေတိ။ အထေကော မုခရတာပသော တဿ သန္တကေ နိသီဒိတွာ “ဣဓ ပဟာရံ ဒေဟိ၊ ဣဓ ပဟာရံ ဒေဟိ”တိ တံ တာပသံ ရောသေသိ။ သော ကုဋ္ဌိတွာ “န ဒါနိ မေ တွံ ဒါရုဖာလနသိပ္ပံ သိက္ခာပနကာစရိယော”တိ တိဏှံ ကုဌာရိံ ဥက္ခိပိတွာ နံ ကေပ္ပဟာရေနေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ သရီရကိစ္စံ ကာရေသိ။ တဒါ အဿမတော^၁ အဝိဒူရေ ဧကသ္မိံ ဝဗ္ဗိကပါဒေ ဧကော တိတ္ထိရော ဝသတိ၊ သော သာယံ ပါတံ တသ္မိံ ဝဗ္ဗိကမတ္ထကေ ဌတွာ မဟာ-
ဝဿိတံ ဝဿတိ။ တံ သုတွာ ဧကော လုဒ္ဒကော “တိတ္ထိရေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေတွာ သဒ္ဓသညာယ တတ္ထ ဂန္တာ တံ ဝဓိတွာ အာဒါယ ဂတော။

ဗောဓိသတ္တော တဿ သဒ္ဓံ အသုဏန္တော “အသုကဋ္ဌာနေ တိတ္ထိရော ဝသတိ၊ ကိံ န ခေါ တဿ သဒ္ဓေါ န သူယတိ”တိ တာပသေ ပုစ္ဆိ။ တေ တဿ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သော ဥဘောဝိ တာနိ ကာရဏာနိ သံသန္တေတွာ ဣသိဂဏမဇ္ဈေ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၇။ “အစ္စုဂ္ဂတာ’တိဗလတာ၊ အတိဝေလံ ပဘာသိတာ။
ဝါစာ ဟနတိ ဒုဗ္ဗေဓံ၊ တိတ္ထိရံ ဝါ’တိဝဿိတ”န္တိ။

တတ္ထ အစ္စုဂ္ဂတာတိ အတိဥဂ္ဂတာ။ အတိဗလတာတိ^၂ ပုနပ္ပုနံ ဘာသနေန အတိဗလသဘာဝါ^၃။ အတိဝေလံ ပဘာသိတာတိ အတိက္ကန္တဝေလာ ပမာဏာ-
တိက္ကမေန ဘာသိတာ။ တိတ္ထိရံ ဝါ’တိဝဿိတန္တိ ယထာ တိတ္ထိရံ အတိဝဿိတံ ဟနတိ၊ တထာ ဧဝူပါဝါစာ ဒုဗ္ဗေဓံ ဗာလပုဂ္ဂလံ ဟနတိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣသိဂဏဿ သြဝါဒံ ဒတွာ စတ္တာရော မြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ကောကာလိကော ဣဒါနေဝ အတ္တနော ဝစနံ နိဿာယ နဋ္ဌော၊ ပုဗ္ဗေပိ နဋ္ဌောယေဝါ”တိ ဝတှာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မုခရတာပသော ကောကာလိကော အဟောသိ၊ ဣသိဂဏော ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ဂဏသတ္တာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တိတ္ထိရဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ဝဋ္ဋဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၈)

နာစိန္တယန္တော ပုရိသောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥတ္တရသေဋ္ဌိပုတ္တံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရ ဥတ္တရသေဋ္ဌိ နာမ အဟောသိ မဟာဝိဘဝေါ။ တဿ ဘရိယာယ ကုစ္ဆိယံ ဧကော ပုညဝါ သတ္တော ဗြဟ္မလောကာ စဝိတွာ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ ဝယပ္ပတ္တော အဘိရူပေါ ပါသာဒိကော အဟောသိ ဗြဟ္မဝဏ္ဏိ။ အထ ဧကဒိဝသံ သာဝတ္ထိယံ ကတ္တိကဆဏော နက္ခတ္တေ ဃုဋ္ဌေ သဗ္ဗော လောကော နက္ခတ္တနိဿိတော အဟောသိ။ တဿ သဟာယကာ အညေ သေဋ္ဌိပုတ္တာ သပဇာပတိကာ အဟောသုံ။ ဥတ္တရသေဋ္ဌိပုတ္တဿ ပန ဒီဃရတ္တံ ဗြဟ္မလောကေ ဝသိတတ္တာ ကိလေသေသု စိတ္တံ န အလ္လိယတိ။ အထဿ သဟာယကာ “ဥတ္တရသေဋ္ဌိပုတ္တဿပိ ဧကံ ဣတ္ထိံ အာနေတွာ နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌိဿာမာ”တိ သမ္ဗန္တယိတွာ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “သမ္ဗ ဣမသ္မိံ နဂရေ ကတ္တိကဆဏော ဃုဋ္ဌော၊ တုယုမ္ပိ ဧကံ ဣတ္ထိံ အာနေတွာ နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌိဿာမာ”တိ အာဟံသု။ “န မေ အတ္တော ဣတ္ထိယာ”တိ စ ပုတ္တေပိ ပုနပ္ပုနံ နိဗ္ဗန္တိတွာ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြာပေတွာ ဧကံ ဝဏ္ဏဒါသိံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ ကတွာ တဿ ဃရံ နေတွာ “တံ သေဋ္ဌိပုတ္တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာ”တိ သယနိဃရံ ပေသေတွာ နိက္ခမိံသု။ တံ သယနိဃရံ ပဝိဋ္ဌမ္ပိ သေဋ္ဌိပုတ္တော နေဝ ဩလောကေတိ၊ နာလပတိ။ သာ စိန္တေသိ “အယံ ဧဝံ ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ ဥတ္တမဝိလာသသမ္ပန္နံ မံ နေဝ ဩလောကေတိ၊ နာလပတိ၊ ဣဒါနိ နံ အတ္တနော ဣတ္ထိကုတ္တလိလာယ ဩလောကာပေဿာမီ”တိ ဣတ္ထိလိလံ ဒဿေန္တိ ပဟဋ္ဌာကာရေန အဂ္ဂဒန္တေ ဝိဝရိတွာ ဟသိကံ အကာသိ၊ သေဋ္ဌိပုတ္တော ဩလောကေတွာ ဒန္တဋ္ဌိကေ နိမိတ္တံ ဂဏိ။ အထဿ အဋ္ဌိကသညာ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သကလမ္ပိ တံ သရီရံ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကာ ဝိယ ပညာယိ။ သော တဿာ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ “ဂစ္ဆာ”တိ ဥယျောဇေသိ။

တံ တဿ ဃရာ ဩတိဏ္ဏံ ဧကော ဣဿရော အန္တရဝိထိယံ ဒိသွာ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ အတ္တနော ဃရံ နေသိ၊ သတ္တာဟေ ဝိတိဝတ္တေ နက္ခတ္တံ ဩသိတံ၊

ဝဏ္ဏဒါသိယာ မာတာ ဓိတု အာဂမနံ အဒိသွာ သေဋ္ဌိပုတ္တာနံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကဟံ သာ”တိ ပုစ္ဆိ။ တေ ဥတ္တရသေဋ္ဌိပုတ္တဿ ဃရံ ဂန္ဓာ “ကဟံ သာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ တံဇာဏညေဝ တဿာ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ ဥယျောဇေသိန္တိ။ အထဿာ မာတာ ရောဒန္တိ “ဓိတရံ မေ န ပဿာမိ၊ ဓိတရံ မေ သမာနေထာ”တိ ဥတ္တရသေဋ္ဌိပုတ္တံ အာဒါယ ရညော သန္တိကံ အဂမာသိ။ ရာဇာ အဉ္စံ ဝိနိစ္ဆိနန္တော “ဣမေ တေ သေဋ္ဌိပုတ္တာ ဝဏ္ဏဒါသိ” အာနေတွာ တုယံ အဒိသု”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ ဣဒါနိ သာ ကဟန္တိ။ န ဇာနာမိ၊ တံဇာဏညေဝ နံ ဥယျောဇေသိန္တိ။ ဣဒါနိ တံ သမာနေတုံ သက္ကောသိတိ။ န သက္ကောမိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ “သစေ သမာနေတုံ န သက္ကောတိ၊ ရာဇာဏမဿ ကရေထာ”တိ အာဟ။ အထ နံ ပစ္စာဗာဟံ ဗဒ္ဓိတွာ “ရာဇာဏံ ကရိဿာမာ”တိ ဂဟေတွာ ပက္ကမိံသု။ “သေဋ္ဌိပုတ္တံ ကိရ ဝဏ္ဏဒါသိ” သမာနေတုံ အသက္ကောန္တံ ရာဇာ ရာဇာဏံ ကာရေတိ”တိ သကလနဂရံ ဧကကောလာဟလံ အဟောသိ။ မဟာဇနော ဥရေ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ “ကိ” နာမေတံ သာမိ၊ အတ္တနော တေ အနနုစ္ဆရိကံ လဒ္ဓ”န္တိ ပရိဒေဝတိ။ သေဋ္ဌိပိ ပုတ္တဿ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော ပရိဒေဝန္တော ဂစ္ဆတိ။

သေဋ္ဌိပုတ္တော စိန္တေသိ “ဣဒံ မယံ ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ အဂါရေ ဝသနဘာဝေန ဥပ္ပန္နံ။ သစေ ဣတော မုစ္ဆိဿာသိ၊ မဟာဂေါတမသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။ သာပိ ခေါ ဝဏ္ဏဒါသိ တံ ကောလာဟလသဒ္ဓိံ သုတွာ “ကိ-သဒ္ဓေါ နာမေသော”တိ ပုစ္ဆိဟွာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ဝေဂေန ဩတရိတွာ “ဥဿရထ ဥဿရထ သာမိ၊ မံ ရာဇပုရိသာနံ ဒဋ္ဌာံ ဒေထာ”တိ အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ ရာဇပုရိသာ တံ ဒိသွာ မာတရံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ သေဋ္ဌိပုတ္တံ မုဉ္ဇိတွာ ပက္ကမိံသု။ ဘော သဟာယကပရိဝုတောဝနဒိံ ဂန္ဓာသသီသံ နှာယိတွာ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဘုတ္တပါတရာသော မာတာပိတရော ဝဉ္ဇိတွာ ပဗ္ဗဇံ အနုဇာနာပေတွာ စိဝရသာဋကေ အာဒါယ မဟန္တေန ပရိဝါရေန သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝဉ္ဇိတွာ ပဗ္ဗဇံ ယာစိတွာ ပဗ္ဗဇန္တု ဥပသမ္ပဒန္တု လဘိတွာ အဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနော ဝိပဿနံ ဝဓေတွာ န စိရဿေဝ အရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌာသိ။

အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ သန္တိပတိတာ ဘိက္ခု။ “အာရုသော ဥတ္တရသေဋ္ဌိပုတ္တော အတ္တနော ဘယေ ဥပ္ပန္နေ သာသနဿ ဂုဏံ ဇာနိတွာ ‘ဣမမ္မာ ဒုက္ခာ မုစ္ဆမာနော ပဗ္ဗဇိဿာမိ’တိ စိန္တေတွာ တေန သုစိန္တိတေန မရဏမုတ္တော စေဝ, ပဗ္ဗဇိတော စ အဂ္ဂဗလေ ပတိဋ္ဌိတော”တိ တဿ ဂုဏကထံ ကထေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ

သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဥတ္တရသေဋ္ဌိ-
ပုတ္တောဝ အတ္တနော ဘယေ ဥပ္ပန္နေ ‘ဣမိနာ ဥပါယေန ဣမမ္မာ ဒုက္ခာ
မုစ္ဆိဿာမိ’တိ စိန္တေတွာ မရဏဘယာ မုတ္တော၊ အတိတေ ပဏ္ဍိတာပိ
အတ္တနော ဘယေ ဥပ္ပန္နေ ‘ဣမိနာ ဥပါယေန ဣမမ္မာ ဒုက္ခာ မုစ္ဆိဿာမာ’တိ
စိန္တေတွာ မရဏဘယတော မုစ္ဆိသုယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန ပရိဝတ္တန္တော ဝဇ္ဇကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဒါ ဧကော
ဝဇ္ဇကလုဒ္ဒကော အရညာ ဗဟူ ဝဇ္ဇကေ အာဟရိတွာ ဂေဟေ ဌပေတွာ
ဂေါစရံ ဒတွာ မူလံ ဂဟေတွာ အာဂတာဂတာနံ ဟတ္ထေ ဝဇ္ဇကေ
ဝိက္ခိဏန္တော ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဗဟူဟိ ဝဇ္ဇကေဟိ သဒ္ဓိံ
ဗောဓိသတ္တမ္ပိ ဂဟေတွာ အာနေသိ။ ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “သစာဟံ
ဣမိနာ ဒိန္နံ ဂေါစရဉ္စ ပါနီယဉ္စ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ၊ အယံ မံ ဂဟေတွာ အာဂတာနံ
မနုဿာနံ ဒဿတိ။ သစေ ပန န ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ၊ အဟံ မိလာယိဿာမိ၊
အထ မံ မိလာယန္တံ ဒိဿွာ မနုဿာ န ဂဏှိဿန္တိ။ ဧဝံ မေ သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ၊
ဣမံ ဥပါယံ ကရိဿာမိ”တိ။ သော တထာ ကရောန္တော မိလာ-
ယိတွာ အဋ္ဌိစမ္မမတ္တော အဟောသိ။ မနုဿာ တံ ဒိဿွာ န ဂဏှိသု။ လုဒ္ဒကော
ဗောဓိသတ္တံ ဌပေတွာ သေသေသု ဝဇ္ဇကေသု ပရိက္ခိဏေသု ပစ္ဆိံ နိဟရိတွာ
ဒွါရေ ဌပေတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဟတ္ထတလေ ကတွာ “ကိံ န ခေါ” အယံ
ဝဇ္ဇကော”တိ စိန္တေတွာ ဩလောကေတုံ အာရဒ္ဓေါ။ အထဿ ပမတ္တဘာဝံ
ဥတွာ ဗောဓိသတ္တော ပက္ခေ ပသာရေတွာ ဥပ္ပတိတွာ အရညမေဝ ဂတော။
အညေ ဝဇ္ဇကာ တံ ဒိဿွာ “ကိံ န ခေါ န ပညာယသိ၊ ကဟံ ဂတောသိ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “လုဒ္ဒကေန ဂဟိတောမ္ပိ”တိ ဝုတ္တေ “ကိန္တိ ကတွာ မုတ္တောသိ”တိ
ပုစ္ဆိသု။ ဗောဓိသတ္တော “အဟံ တေန ဒိန္နံ ဂေါစရံ အဂ္ဂဟေတွာ ပါနီယံ
အပိဝိတွာ ဥပါယစိန္တာယ မုတ္တော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၈။ “နာစိန္တယန္တော ပုရိသော၊ ဝိသေသ’မမိဂစ္ဆတိ။
စိန္တိတဿ ဖလံ ပဿ၊ မုတ္တောသ္မိ ဝဗေန္ဓနာ”တိ။

တတ္ထာယံ ပိဏ္ဏတ္တော—**ပုရိသော** ဒုက္ခံ ပတွာ “ဣမိနာ နာမ ဥပါယေန
ဣမမ္မာ ဒုက္ခာ မုစ္ဆိဿာမိ”တိ **အစိန္တယန္တော** အတ္တနော ဒုက္ခာ မောက္ခသင်္ခါတံ
ဝိသေသံ **နာမိဂစ္ဆတိ**။ ဣဒါနိ ပန မယာ **စိန္တိတကမ္မဿ ဖလံ ပဿ**။ တေနေဝ

ဥပါယေန မုတ္တောသ္မိ ဝဗန္ဓနာ၊ မရဏတော စ ဗန္ဓနတော စ မုတ္တောသ္မိ အဟန္တိ။ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော အတ္တနာ ကတကာရဏံ အာစိက္ခိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မရဏမုတ္တော ဝဋ္ဋကော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝဋ္ဋဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-အကာလရာဇိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၁၉)

အမာတာပိတရသံဝဋ္ဋေါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ အကာလရာဇိံ ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ ကုလ-ပုတ္တော သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝတ္တံ ဝါ သိက္ခံ ဝါ န ဥဂ္ဂဏိ။ သော “ဣမသ္မိ ကာလေ မယာ ဝတ္တံ ကာတဗ္ဗံ၊ ဣမသ္မိ ကာလေ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ဣမသ္မိ ကာလေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဣမသ္မိ ကာလေ သဇ္ဈာယိတဗ္ဗံ”န္တိ န ဇာနာတိ၊ ပဌမယာမေပိ မဇ္ဈိမယာမေပိ ပစ္ဆိမယာမေပိ ပဗုဒ္ဓပဗုဒ္ဓက္ခဏေယေဝ မဟာသဒ္ဓိ ကရေတိ၊ ဘိက္ခု နိဒ္ဒံ န လဘန္တိ။ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ “အာရုသော အသုကော နာမ ဘိက္ခု ဧဝရူပေ ရတနသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝတ္တံ ဝါ သိက္ခံ ဝါ ကာလံ ဝါ အကာလံ ဝါန ဇာနာတိ”တိ တဿ အဂုဏကထံ ကထေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သဒ္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေသ အကာလရာဇိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကာလ-ရာဇိယေဝ၊ ကာလာကာလံ အဇာနနဘာဝေန စ ဂိဝါယ ဝဋ္ဋိတာယ ဇိဝိတက္ခယံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သဗ္ဗသိပ္ပေသု ပါရံ ဂန္တော ဗာရာဏသီယံ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော ဟုတွာ ပဉ္စသတေ မာဏဝေ သိပ္ပံ ဝါစေတိ။ တေသံ မာဏဝါနံ ဧကော ကာလရာဇိ ကုက္ကုဋေဝ အတ္ထိ၊ တေ တဿ ဝဿိတသဒ္ဓေန ဥဋ္ဌာယ သိပ္ပံ သိက္ခန္တိ။ သော ကာလမကာသိ၊ တေ အညံ ကုက္ကုဋံ ပရိယေသန္တာ စရန္တိ။ အထေကော မာဏဝကော သုသာနဝနေ ဒါရူနိ ဥဒ္ဓရန္တော ဧကံ ကုက္ကုဋံ ဒိသ္မာ အာနေတွာ ပဉ္စရေ ဌပေတွာ ပဋိဇဂ္ဂတိ။ သော သုသာနေ ဝဓိတတ္တာ “အသုကဝေလာယ နာမ ဝဿိတဗ္ဗံ”န္တိ အဇာနန္တော ကဒါစိ အတိရတ္ထိံ ဝဿတိ၊ ကဒါစိ အရဏုဂ္ဂမနေ။

မာဏဝါတဿ အတိရတ္ထိံ ဝဿိတကာလေ သိပ္ပံ သိက္ခန္တာ ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ သိက္ခိတုံ န သက္ကာန္တိ၊ နိဒ္ဒါယမာနာ ဂဟိတဋ္ဌာနမ္ပိ န ပဿန္တိ။ အတိပဘာတေ ဝဿိတကာလေ သဇ္ဈာယဿ ဩကာသမေဝ န လဘန္တိ။ မာဏဝါ “အယံ အတိရတ္ထိံ ဝါ ဝဿတိ အတိပဘာတေ ဝါ၊ ဣမံ နိဿာယ အမှာကံ သိပ္ပံ န နိဋ္ဌာယိဿတိ”တိ တံ ဂဟေတွာ ဂိဝံ ဝဇ္ဇေတွာ^၁ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ “အကာလရာဝီ ကုက္ကုဋ္ဌော အမှေဟိ သာတိတော”တိ အာစရိယဿ ကထေသုံ။ အာစရိယော “ဩဝါဒံ အဂ္ဂဟေတွာ သံဝဓိတဘာဝေန မရဏံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၉။ “အမာတာပိတရသံဝဇ္ဇေါ၊ အနာစေရကုလေ^၂ ဝသံ။

နာယံ ကာလံ အကာလံ ဝါ၊ အဘိဇာနာတိ ကုက္ကုဋ္ဌော”တိ။

တတ္ထ အမာတာပိတရသံဝဇ္ဇေါတိ မာတာပိတရော နိဿာယ တေသံ ဩဝါဒံ အဂ္ဂဟေတွာ သံဝဇ္ဇော။ အနာစေရကုလေ ဝသန္တိ အာစရိယကုလေပိ အဝသမာနော၊ အာစာရသိက္ခာပကံ ကဉ္စိ နိဿာယ အဝသိတတ္တာတိ အတ္တော။ နာယံ ကာလံ အကာလံ ဝါတိ “ဣမသ္မိံ ကာလေ ဝဿိတဗ္ဗံ၊ ဣမသ္မိံ န ဝဿိတဗ္ဗ”န္တိ ဧဝံ ဝဿိတဗ္ဗယုတ္တကံ ကာလံ ဝါ အကာလံ ဝါ ဒေသ ကုက္ကုဋ္ဌော န ဇာနာတိ၊ အဇာနနဘာဝေန ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တောတိ။ ဣဒံ ကာရဏံ ဒဿေတွာ ဗောဓိသတ္တော ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အကာလရာဝီ ကုက္ကုဋ္ဌော အယံ ဘိက္ခု အဟောသိ၊ အန္တေဝါသိကာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အကာလရာဝီဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ဗန္ဓနမောက္ခဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၀)

အဗဒ္ဓါ တတ္ထ ဗန္ဓန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော စိဉ္စမာဏဝိကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ တဿာ ဝတ္ထု ဒွါဒသကနိပါတေ မဟာပဒုမဇာတကော^၃ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ စိဉ္စမာဏဝိကာ ဣဒါနေဝ မံ အဘူတေန အဟ္တာစိက္ခတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အဟ္တာစိက္ခိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

၁-ဝဇ္ဇေတွာ (သီ၊ဣ)

၂-အမာတာပိတရိသံဝဇ္ဇေါ (သီ၊ဣ)၊ အမာတာပိတရသံဝဇ္ဇော (သျှာ)

၃-အနာစရိယကုလေ (သီ၊သျှာ၊ဣ) ၄-ခု ၅-၂၅၃-ပိဋ္ဌေ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပုရေ-
ဟိတဿ ဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ပိတု အစ္စယေန တဿေဝ ပုရောဟိတော
အဟောသိ။ တေန အဂ္ဂမဟေသိယာ ဝရော ဒိန္နော ဟောတိ “ဘဒ္ဒေ ယံ ဣစ္ဆသိ၊
တံ ဝဒေယျာသိ”တိ။ သာ ဝေမာဟ “န မယံ အညော ဝရော နာမ ဒုလ္လဘော၊
ဣတော ပန တေ ပဋ္ဌာယ အညာ ဣတ္ထိ ကိလေသဝသေန န ဩလောကေ-
တဗ္ဗာ”တိ။ သော ပဋိက္ခိပိတွာ ပုနပ္ပုနံ နိဂ္ဂိဋ္ဌိယမာနော တဿာ ဝစနံ အတိက္က-
မိတုံ အသက္ကောန္တော သမ္ပုဋ္ဌိန္နိတွာ ဣတော ပဋ္ဌာယ သောဋ္ဌသသု နာဠကိတ္ထိ-
သဟဿေသု ကိလေသဝသေန ဧကိတ္ထိမ္ပိ န ဩလောကေသိ။

အထဿ ပစ္စန္တော ကုပ္ပိ၊ ပစ္စန္တေ ဌိတာ ယောဓာ စောရေဟိ သဒ္ဓိံ ဒွေ
တယော သင်္ဂါမေ ကတွာ “ဣတော ဥတ္တရိ မယံ န သက္ကောမာ”တိ ရညော
ပဏ္ဍံ ပေသေသုံ။ ရာဇာ တတ္ထ ဂန္တုကာမော ဗလကာယံ သံဟရိတွာ တံ
ပက္ခောသာပေတွာ “ဘဒ္ဒေ အဟံ ပစ္စန္တံ ဂစ္ဆာမိ၊ တတ္ထ နာနပ္ပကာရာနိ
ယုဒ္ဓါနိ ဟောန္တိ၊ ဇယပရာဇယောပိ အနိဗဒ္ဓေါ၊ တာဠိသေသု ဌာနေသု
မာတုဂါမော ဒုပ္ပရိဟာရော၊ တံ ဣဓေ နိဝတ္တာဟိ”တိ အာဟ။ သာ “န
သက္ကာ ဒေဝ မယာ နိဝတ္တိတု”န္တိ ပုနပ္ပုနံ ရညာ ပဋိက္ခိတ္တာ အာဟ “တေန
ဟိ ဧကေနံ ယောဇနံ ဂန္တော မယံ သုခဒုက္ခဇာနနတ္ထံ ဧကေနံ မနဿံ
ပေသေယျာထာ”တိ။ ရာဇာ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္နိတွာ ဗောဓိသတ္တံ နဂရေ
ဌပေတွာ မဟန္တေန ဗလကာယေန နိက္ခမိတွာ ဂစ္ဆန္တော ယောဇနေ ယောဇနေ
ဧကေနံ ပုရိသံ “အမှာကံ အာရောဂုံ အာရောစေတွာ ဒေဝိယာ သုခဒုက္ခံ
ဇာနိတွာ အာဂစ္ဆာ”တိ ပေသေသိ။ သာ အာဂတာဂတံ ပုရိသံ “ရာဇာ
ကိမတ္ထံ တံ ပေသေတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “တုမှာကံ သုခဒုက္ခဇာနနတ္ထာယာ”တိ
ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ဧဟိ”တိ တေန သဒ္ဓိံ အသဒ္ဓမ္ပံ ပဋိသေဝတိ။ ရာဇာ ဒုတ္တိံသ-
ယောဇနမဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တော ဒုတ္တိံသ ဇနေ ပေသေသိ၊ သာ သဗ္ဗေဟိပိ တေဟိ
သဒ္ဓိံ တထေဝ အကာသိ။

ရာဇာ ပစ္စန္တံ ဝုပသမေတွာ ဇနပဒံ သမဿာသေတွာ ပုန အာဂစ္ဆန္တောပိ
တထေဝ ဒုတ္တိံသ ဇနေ ပေသေသိ၊ သာ တေဟိပိ သဒ္ဓိံ တထေဝ ဝိပ္ပုဋ္ဌိပဋိ-
ယေဝ။ ရာဇာ အာဂန္တော ဇယက္ခန္တာဝါရဋ္ဌာနေ ဌတွာ “နဂရံ ပဋိဇဂ္ဂါပေတူ”တိ
ဗောဓိသတ္တဿ ပဏ္ဍံ ပေသေသိ၊ ဗောဓိသတ္တော သကလနဂရံ ပဋိဇဂ္ဂါပေတွာ
ရာဇနိဝေသနံ ပဋိဇဂ္ဂါပေန္တော ဒေဝိယာ ဝသနဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ သာ ဗောဓိ-
သတ္တဿ ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ ကာယံ ဒိသ္မာ သဏ္ဌာတုံ^၁ အသက္ကောန္တိ “ဧဟိ

မြာဟူဏ၊ သယနံ အဘိရဟာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “မာ ဧဝံ အဝစ၊ ရာဇာပိ ဂရ၊ အကုသလမ္ပိ ဘာယာမိ၊ န သက္ကာ မယာ ဧဝံ ကာတု”န္တိ အာဟ။ စတုသဋ္ဌိယာ ပါဒမူလိကာနံ နေဝ ရာဇာ ဂရ၊ န အကုသလံ ဘာယန္တိ။ တဝေဝ ရာဇာ ဂရ၊ တံယေဝ စ အကုသလံ ဘာယသီတိ။ အာမ ဒေဝိ၊ သစေ တေသမ္ပိ ဧဝံ ဘဝေယျ၊ န ဧဝရူပံ ကရေယျ။ အဟံ ပန ဇာနမာနော ဧဝရူပံ သာဟသိယကမ္ပံ န ကရိဿာမီတိ။ ကိံ ဗဟုံ ဝိပ္ပလပသိ၊ သစေ မေ ဝစနံ န ကရေသိ၊ သီသံ တေ ဆိန္ဒာပေဿာမီတိ။ တိဋ္ဌတု တာဝ ကေသိံ အတ္တဘာဝေ သီသံ၊ အတ္တဘာဝသဟဿေပိ သီသေ ဆိန္ဒန္တေ န သက္ကာ မယာ ဧဝရူပံ ကာတုန္တိ။ သာ “ဟောတု၊ ဇာနိဿာမီ”တိ ဗောဓိသတ္တံ တဇ္ဇေတွာ အတ္တနော ဂစ္ဆိ ပဝိသိတွာ သရိရေ နခဝဋ္ဌေ ဒဿေတွာ တေလေန ဂတ္တာနိ အဗ္ဘုဋ္ဌိတွာ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ ဂိလာနာလယံ ကတွာ ဒါသိယော အာဏာပေသိ ‘ရညာ ကဟံ ဒေဝိ’တိ ဝုတ္တေ ‘ဂိလာနာ’တိ ကထေယျာထာ”တိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ရညော ပဋိပထံ အဂမာသိ။ ရာဇာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပါသာဒံ အာရုယျ ဒေဝိ အပဿန္တော “ကဟံ ဒေဝိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဂိလာနာ ဒေဝါတိ။ သောပိ သိရိဂစ္ဆိ ပဝိသိတွာ တဿာ ပိဋ္ဌံ ပရိမဇ္ဇန္တော “ကိံ တေ ဘဒ္ဒေ အဖာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ၊ သာ တုဏှိ အဟောသိ။ တတိယဝါရေ ရာဇာနံ ဩလောကေတွာ “တွမ္ပိ မဟာရာဇ ဇီဝသိ နာမ၊ မာဒိသာပိ ဣတ္ထိယော သဿာမိကာယေဝ နာမာ”တိ အာဟ။ ကိံ ဧတံ ဘဒ္ဒေတိ။ တုမှေဟိ နဂရံ ရက္ခနတ္ထာယ ဌပိတော ပုရောဟိတော “တုမှာကံ နိဝေသနံ ပဋိဇဂ္ဂါမီ”တိ ဣဓာဂန္တော အတ္တနော ဝစနံ အကရေန္တိ မံ ပဟရိတွာ အတ္တနော မနံ ပူရေတွာ ဂတောတိ။ ရာဇာ အဂ္ဂိမ္ပိ ပက္ခိတ္တလောဏသက္ခရာ ဝိယ ကောနေ တဋ္ဌတဋ္ဌာယန္တော သိရိဂစ္ဆာ နိက္ခမိတွာ ဒေါဝါရိကပါဒမူလိကာဒယော ပက္ခောသောပေတွာ “ဂစ္ဆထ ဘဏေ၊ ပုရောဟိတံ ပစ္ဆာဗာဟံ ဗန္ဓိတွာ ဝဇ္ဈဘာဝပ္ပတ္တိ ကတွာ နဂရာနိဟရိတွာ အာဃာတနံ နေတွာ သီသမဿ ဆိန္ဒထာ”တိ အာဟ။ တေ ဝေဂေန ဂန္တော တံ ပစ္ဆာဗာဟံ ဗန္ဓိတွာ ဝဇ္ဈဘေရိံ စရာပေသုံ။

ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “အဒ္ဓါ တာယ ဒုဋ္ဌဒေဝိယာ ရာဇာ ပုရေတရမေဝ ပရိဘိန္တော၊ အဇ္ဇ ဒါနာဟံ အတ္တနော ဗလေနေဝ အတ္တာနံ မောစေဿာမီ”တိ။ သော တေ ပုရိသေ အာဟ “ဘော တုမှေ မံ မာရေန္တော ရညော ဒဿေတွာဝ မာရေထာ”တိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ အဟံ ရာဇကမ္ပိကော၊ ဗဟု မေ ကမ္ပံ ကတံ၊ ဗဟုနိ မဟာနိမိဋ္ဌာနာနိ ဇာနာမိ၊ ရာဇကုဋ္ဌမ္ပံ မယာ ဝိစာရိတံ။ သစေ မံ

ရညော န ဒဿေဿထ၊ ဗဟုဓနံ နဿိဿတိ၊ မယာ ရညော သာပတေယျ၊ အာစိက္ခိတေ ပစ္စာ ကာတဗ္ဗံ ကရေထာ”တိ။ တေ တံ ရညော ဒဿယိံသု။ ရာဇာ တံ ဒိသ္မာဝ “ကဿွာ ဘော ဗြာဟ္မဏ မယိ လဇ္ဇံ န အကာသိ၊ ကဿွာ တေ ဧဝရူပံ ပါပကမ္မံ ကတ”န္တိ အာဟ။ မဟာရာဇ အဟံ သောတ္ထိယကုလေ ဇာတော၊ မယာ ကုန္တကံပိလိကမတ္တောပိ ပါဏာတိပါတော န ကတပုဗ္ဗော၊ တိဏသလာကမတ္တမ္ပိ အဒိန္နံ နာဒိန္နပုဗ္ဗံ၊ လောဘဝသေန ပရေသံ ဣတ္ထိ အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာပိ န ဩလောကိတပုဗ္ဗော၊ ဟဿဝသေနာပိ မုဿာ န ဘာသိတပုဗ္ဗော၊ ကုသဂ္ဂေနာပိ မဇ္ဇံ န ဝီတပုဗ္ဗံ၊ အဟံ တုမှေသု နိရပရာဓော။ သာ ပန ဗာလာ လောဘဝသေန မံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ မယာ ပဋိက္ခိတ္တာ မံ တဇ္ဇေတွာ အတ္တနာ ကတံ ပါပံ ဥတ္တာနံ ကတွာ မမ အာစိက္ခိတွာ အန္တောဂတ္တံ ပဝိဋ္ဌာ။ အဟံ နိရပရာဓော၊ ပဏ္ဍိ ဂဟေတွာ ပန အာဂတာ စတုသဋ္ဌိ ဇနာ သာပရာဓော၊ တေ ပက္ခောသာပေတွာ “တယ ဝေါဝစနံ ကတံ၊ န ကတ”န္တိ ပုစ္ဆ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ တေ စတုသဋ္ဌိ ဇနေ ဗန္ဓာပေတွာ ဒေဝိ ပက္ခောသာပေတွာ “တယာ ဧတေဟိ သဋ္ဌိ ပါပံ ကတံ၊ န ကတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ “ကတံ ဒေဝါ”တိ ဝုတ္တေ တေ ပစ္စာဗာဟံ ဗန္ဓာပေတွာ “ဣမေသံ စတုသဋ္ဌိဇနာနံ သိသာနိ ဆိန္ဒထာ”တိ အာဏာပေသိ။

အထ နံ ဗောဓိသက္ခော အာဟ “နတ္ထိ မဟာရာဇ ဧတေသံ ဒေါသော၊ ဒေဝိ အတ္တနော ရုစိ ကာရာပေသိ။ နိရပရာဓာ ဧတေ၊ တဿွာ နေသံ ခမထ။ တဿာပိ ဒေါသော နတ္ထိ၊ ဣတ္ထိယော နာမ မေထုနဓမ္မေန အတိတ္တာ။ ဇာတိသဘာဝေါ ဟိ ဒေသ။ ဧတာသံ ခမိတဗ္ဗယုတ္တမေဝ ဟောတိ။ တဿွာ ဧတိဿာပိ ခမထာ”တိ နာနပ္ပကာရေန ရာဇာနံ သညာပေတွာ တေ စတုသဋ္ဌိပိ ဇနေ တဉ္စ ဗာလံ မောစာပေတွာ သဗ္ဗေသံ ယထာသကာနိ ဌာနာနိ ဒေါပေသိ။ ဧဝံ တေ သဗ္ဗေ မောစေတွာ သကဋ္ဌာနေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဗောဓိသက္ခော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မဟာရာဇ အန္ဓဗာလာနံ နာမ အဝတ္ထုကေန ဝစနေန အဗန္ဓိတဗ္ဗယုတ္တကာပိ ပဏ္ဍိတာ ပစ္စာဗာဟံ ဗဒ္ဓါ၊ ပဏ္ဍိတာနံ ကာရဏယုတ္တေန ဝစနေန ပစ္စာဗာဟံ ဗဒ္ဓါပိ မုတ္တာ။ ဧဝံ ဗာလာ နာမ အဗန္ဓိတဗ္ဗယုတ္တကေပိ ဗန္ဓာပေန္တိ၊ ပဏ္ဍိတာ ဗဒ္ဓေပိ မောစေန္တိ”တိ ဝဟွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၀။ “အဗဒ္ဓါ တတ္ထ ဗန္ဓန္တိ၊ ယတ္ထ ဗာလာ ပဘာသရေ။
ဗဒ္ဓါပိ တတ္ထ မုစ္ဆန္တိ၊ ယတ္ထ ဝီရာ ပဘာသရေ”တိ။

၁-ဟာသဝသေနပိ(က)၊ ဟာသနဝသေနပိ(သျှာ)

တတ္ထ အဗဒ္ဓါတိ အဗန္ဓိတဗ္ဗယုတ္တာ။ ပဘာသရေတိ ပဘာသန္တိ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဣမာယ ဂါထာယ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “မယာ ဣမံ ဒုက္ခံ အဂါရေ ဝသနဘာဝေန လဒ္ဓိံ၊ ဣဒါနိ မေ အဂါရေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ မေ အနုဇာန ဒေဝါ”တိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနာပေတွာ အဿုမုခံ ဉှတိဇနံ မဟန္တဉ္စ ဝိဘဝံ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တေ ဝသန္တော အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဒုဋ္ဌဒေဝီ စိဉ္စမာဏဝိကာ အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ပုရောဟိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗန္ဓနမောက္ခဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဟံစိဝဂ္ဂေါ ဒွါဒသမော။

တဿုဒ္ဓါနံ

ဂဗြဘပဉ္စာ အမရာ၊ သိင်္ဂါလံ မိတစိန္တိ စ။
အနုသာသိကဒုဗ္ဗစံ၊ တိတ္ထိရံ ဝဇ္ဇကံ ပုန။
အကာလရာဝိ ဗန္ဓနန္တိ။

၁၃-ကုသနာဋီဝဂ္ဂ

၁-ကုသနာဋီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၁)

ကရေ သရိက္ခောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနာထပိဏ္ဍိကဿ မိတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဟိ မိတ္တသုဟဇ္ဇဉှတိဗန္ဓဝါ ဧကတော ဟုတွာ “မဟာသေဋ္ဌိ အယံ တယာ ဇာတိဂေါတ္တနေဓညာဒီဟိ နေဝ သဒိသော၊ န ဥတ္တရိတရော၊ ကဿ ဧတေန သဒ္ဓိံ သန္တဝံ ကရောသိ၊ မာ ကရောဟိ”တိ ပုနပ္ပုနံ နိဝါရေသုံ။ အနာထပိဏ္ဍိကော ပန “မိတ္တသန္တဝေါ နာမ ဟိနေဟိဝိ သမေဟိဝိ အတိရေကေဟိဝိ ကတ္တဗ္ဗောယေဝါ”တိ

တေသံ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ ဘောဂဂါမံ ဂစ္ဆန္တော တံ ကုဋုမ္ပရက္ခကံ
ကတွာ အဂမာသီတိ သဗ္ဗံ ကာဠကဏ္ဍိဝတ္ထုသ္မိံ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဓ
ပန အနာထပိဏ္ဍိကေန အတ္တနော ဃရေ ပဝတ္တိယာ အာရောစိတာယ
သတ္တာ“ဂဟပတိ မိတ္တော နာမ ခုဒ္ဒကော နတ္ထိ၊ မိတ္တဓမ္မံ ရက္ခိတုံ သမတ္တဘာဝေါ-
ဝေတ္ထ ပမာဏံ၊ မိတ္တော နာမ အတ္တနာ သမောပိ ဟိနောပိ သေဋ္ဌောပိ ဂဟေ-
တဗ္ဗော။ သဗ္ဗေပိ ဟေတေ အတ္တနော ပတ္တဘာရံ နိတ္ထရန္တိယေဝ၊ ဣဒါနိ
တာဝ တံ အတ္တနော နိစမိတ္တံ^၁ နိဿာယ ကုဋုမ္ပဿ သာမိကော ဇာတော၊
ပေါရာဏာ ပန နိစမိတ္တံ နိဿာယ ဝိမာနသာမိကော ဇာတာ”တိ ဝတွာ တေန
ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ရညော ဥယျာနေ ကုသနာဋီဝဂ္ဂေ ဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တသ္မိံယေဝ စ
ဥယျာနေ မင်္ဂလသီလံ နိဿာယ ဥဇုဂတက္ခန္တော ပရိမဏ္ဍလသာခါဝိဋုပ-
သမ္ပန္တော ရညော သန္တိကာ လဒ္ဓသမ္မာနော ရုစမင်္ဂလရက္ခော^၂ အတ္ထိ၊
“မုခကော”တိဝိ^၃ ဝုစ္စတိ။ တသ္မိံ ဧကော မဟေသက္ခော ဒေဝရာဇော နိဗ္ဗတ္တိ။
ဗောဓိသတ္တဿ တေန သမ္ဘိံ မိတ္တသန္တဝေါ အဟောသိ။ တဒါ ရာဇော ဧကသ္မိံ
ဧကတ္ထမ္ဘကေ ပါသာဒေ ဝသတိ၊ တဿ သော ထမ္ဘော စလိ။ အထဿ
စလိတဘာဝံ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇော ဝဇုကီ ပက္ခောသာပေတွာ
“တာတာ မမ ဧကတ္ထမ္ဘကဿ မင်္ဂလပါသာဒဿ ထမ္ဘော စလိတော၊
ဧကံ သာရတ္ထန္တံ အာဟရိတွာ တံ နိစ္စလံ ကရောထာ”တိ အာဟ။
တေ “သာဓု ဒေဝါ”တိ ရညော ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိက္ခိတွာ တဒနန္တဝိကံ ရက္ခံ ပရိ-
ယေသမာနာ အညတ္ထ အဒိဿာ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ တံ မုခကရက္ခံ ဒိဿာ
ရညော သန္တိကံ ဂန္တော “ကိ” တာတာ ဒိဋ္ဌော ဝေါ တဒနန္တဝိကော ရက္ခော”တိ
ဝုတ္တေ “ဒိဋ္ဌော ဒေဝ၊ အပိစ တံ ဆိန္ဒိတုံ န ဝိသဟာမာ”တိ အာဟံသု။ ကိ-
ကာရဏာတိ။ မယဉ္စိ အညတ္ထ ရက္ခံ အပဿန္တာ ဥယျာနံ ပဝိသိမှ၊ တတြပိ
ဌပေတွာ မင်္ဂလရက္ခံ အညံ န ပဿာမ။ ဣတိ နံ မင်္ဂလရက္ခတာယ ဆိန္ဒိတုံ န
ဝိသဟာမာတိ။ ဂစ္ဆထ၊ တံ ဆိန္ဒိတွာ ပါသာဒံ ထိရံ ကရောထ၊ မယံ အညံ
မင်္ဂလရက္ခံ ကရိဿာမာတိ။ တေ “သာဓု”တိ ဗလိကမ္ပံ ဂဟေတွာ ဥယျာနံ
ဂန္တော “သွေ ဆိန္ဒိဿာမာ”တိ ရက္ခဿ ဗလိကမ္ပံ ကတွာ နိက္ခမိံသု။

ရက္ခဒေဝတာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ “သွေ မယံ ဝိမာနံ နာသေဿန္တိ၊
ဒါရကေ ဂဟေတွာ ကုဟိံ ဂမိဿာမီ”တိ ဂန္တဗ္ဗဋ္ဌာနံ အပဿန္တိ ပုတ္တကေ

ဂီဝါယ ဂဟေတွာ ပရောဒိ။ တဿာ သန္တိဋ္ဌသမ္ဘတ္တာ ရုက္ခဒေဝတာ^၁ အာဂန္တာ “ကိ” ဧတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ တံ ကာရဏံ သုတွာ သယမ္ပိ ဝဇုကီနံ ပဋိက္ခမ-
နူပါယံ^၂ အပဿန္တိယော တံ ပရိဿဇိတွာ ရောဒိတုံ အာရတိံသု။ တသ္မိ^၃
သမယေ ဗောဓိသတ္တော “ရုက္ခဒေဝတံ ပဿိဿာမီ”တိ တတ္ထ ဂန္တာ တံ
ကာရဏံ သုတွာ “ဟောတု၊ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ အဟံ ရုက္ခံ ဆိန္တိတုံ န ဒဿာမိ၊
သေ ဝဇုကီနံ အာဂတကာလေ မမ ကာရဏံ ပဿထာ”တိ တာ ဒေဝတာ
သမဿာသေတွာ ပုနဒိဝသေ ဝဇုကီနံ အာဂတဝေလာယ ကကဏူကဝေသံ
ဂဟေတွာ ဝဇုကီနံ ပုရတော ဂန္တာ မင်္ဂလရုက္ခဿ မူလန္တရံ ပဝိသိတွာ တံ ရုက္ခံ
သုသိရံ ဝိယ ကတွာ ရုက္ခမဇ္ဈေန အဘိရဟိတွာ ခန္ဓမတ္ထကေန နိက္ခမိတွာ သိသံ
ကမ္ပယမာနော နိပဇ္ဇိ။ မဟာဝဇုကီ တံ ကကဏူကံ ဒိသွာ ရုက္ခံ ဟတ္ထေန
ပဟရိတွာ “သုသိရရုက္ခော ဧသော နိဿာရော၊ ဟိယျော အနုပဓာရေတွာဝ
ဗလိကမ္ပံ ကရိမှာ”တိ ကေသနံ မဟာရုက္ခံ ဂရဟိတွာ ပက္ကာမိ။ ရုက္ခဒေဝတာ
ဗောဓိသတ္တံ နိဿာယ ဝိမာနဿ သာမိနီ ဇာတာ။

တဿာ ပဋိသန္တာရတ္ထာယ သန္တိဋ္ဌသမ္ဘတ္တာ ဗဟူ ဒေဝတာ သန္တိပတိံသု။
ရုက္ခဒေဝတာ “ဝိမာနံ မေ လဒ္ဓ”န္တိ တုဋ္ဌစိတ္တာ တာသံ ဒေဝတာနံ မဇ္ဈေ
ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏံ ကထယမာနာ “ဘော ဒေဝတာ မယံ မဟေသက္ခာ
ဟုတွာပိ ဒန္ဓပညတာယ ဣမံ ဥပါယံ န ဇာနိမှ၊ ကုသနာဋိဒေဝတာ ပန
အတ္တနော ဉာဏသမ္ပတ္တိယာ အမှေ ဝိမာနသာမိကေ အကာသိ၊ မိတ္တော နာမ
သဒိသောပိ အဓိကောပိ ဟိနောပိ ကတ္တဗ္ဗောဝ။ သဗ္ဗေပိ ဟိ အတ္တနော
ထာမေန သဟာယကာနံ ဥပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ နိတ္တရိတွာ သုခေ ပတိဋ္ဌာပေန္တိယေဝါ”တိ
မိတ္တဓမ္မံ ဝဏ္ဏေတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၁။ “ကရေ သရိက္ခော အထ ဝါပိ သေဋ္ဌော၊
နိဟိနကော ဝါပိ ကရေယျ ဧကော။
ကရေယျမေတေ ဗျသနေ ဥတ္တမတ္တံ၊
ယထာ အဟံ ကုသနာဋိ ရုစာယ”န္တိ။

တတ္ထ ကရေ သရိက္ခောတိ ဇာတိအာဒိဟိ သဒိသောပိ မိတ္တဓမ္မံ ကရေယျ။
အထ ဝါပိ သေဋ္ဌောဘိ ဇာတိအာဒိဟိ အဓိကောပိ ကရေယျ။ နိဟိနကော
ဝါပိ ကရေယျ ဧကောတိ ဧကော ဇာတိအာဒိဟိ ဟိနောပိ မိတ္တဓမ္မံ ကရေယျ။
တသ္မာ သဗ္ဗေပိ ဧတေ မိတ္တာ ကာတဗ္ဗာယေဝါတိ ဒီပေတိ။ ကိံကာရဏာ?

ကရေယျမေတေ ဗျသနေ ဥတ္တမတ္တန္တိ သဗ္ဗေပေတေ သဟာယဿ ဗျသနေ ဥပ္ပန္န အတ္တနော အတ္တနော ပတ္တဘာရံ ဝဟမာနာ ဥတ္တမတ္တံ ကရေယျ၊ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခတော တံ သဟာယကံ မောဓေယျမေဝါတိ အတ္ထော။ တသ္မာ ဟိနောပိ မိတ္ထော ကာတဗ္ဗောယေဝ၊ ပဂေဝ ဣတရေ။ တတြိဒံ ဩပမ္ပံ— ယထာ အဟံ ကုသနာဋီ ရုစာယန္တိ၊ ယထာ အဟံ ရုစာယံ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ အယဉ္ဇ ကုသနာဋီဒေဝတာ၊ အပ္ပေသက္ခာပိ မိတ္တသန္တဝံ ကရိမှ၊ တတြိပါဟံ မဟေသက္ခာပိ သမာနာ အတ္တနော ဥပ္ပန္နဒုက္ခံ ဗာလတာယ အနုပါယကုသလ-တာယ ဟရိတုံ နာသက္ခိ၊ ဣမံ ပန အပ္ပေသက္ခမ္ပိ သမာနံ ပဏ္ဍိတဒေဝတံ နိဿာယ ဒုက္ခတော မုတ္တောမိ။ တသ္မာ အညေဟိပိ ဒုက္ခာ မုစ္ဆိတုကာမေဟိ သမဝိသိဋ္ဌဘာဝံ အနောလောကေတွာ ဟိနောပိ ပဏ္ဍိတော မိတ္ထော ကာတဗ္ဗောတိ။

ရုစာဒေဝတာ ဣမာယ ဂါထာယ ဒေဝသံဃဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ယာဝ-တာယုကံ ဌတွာ သဒ္ဓိံ ကုသနာဋီဒေဝတာယ ယထာကမ္ပံ ဂတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရုစာဒေဝတာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ကုသနာဋီဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုသနာဋီဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ဒုဗ္ဗေဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၂)

ယသံ လဒ္ဓါန ဒုဗ္ဗေဓောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဓမ္မသဘာယဉ္စိ ဘိက္ခု။ “အာဝုသော ဒေဝဒတ္တော တထာဂတဿ ပုဏ္ဏစန္ဒသဿိရိကမုခံ အသီတာနုဗျန္နဒုက္ခိံ သမဟာပုရိသ-လက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ ဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခိတ္တံ အာဝေဠောဝေဠောဘူတာ” ယမက-ယမကဘူတာ သနဗုဒ္ဓရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တံ ပရမသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ အတ္တ-ဘာဝဉ္စ ဩလောကေတွာ စိတ္တံ ပဿာဒေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဥသုယမေဝ ကရေတိ။ ‘ဗုဒ္ဓါ နာမ ဧဝရူပေန သီလေန သမာဓိနာ ပညာယ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနေန သမန္နာဂတာ’တိ ဝုစ္စမာနေ ဝဏ္ဏံ သဟိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဥသုယမေဝ ကရေတိ”တိ ဒေဝဒတ္တဿ အဂုဏကထံ ကထယိံသု။ သတ္တာ

အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တော မမ ဝဏ္ဏေ ဘညမာနေ ဥဿယံ ကရေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကာသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ မဂဓရဋ္ဌေ ရာဇဂဟနဂရေ ဧကသ္မိံ မဂဓရာဇေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟတ္ထိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သဗ္ဗသေတော အဟောသိ ဟေဋ္ဌာ ဝဏ္ဏိတသဒိသာယ ရူပသမ္ပတ္တိယာ သမန္ဓာဂတော။ အထ နံ “လက္ခဏသမ္ပန္နော အယ”န္တိ သော ရာဇာ မင်္ဂလဟတ္ထိံ အကာသိ။ အထေကသ္မိံ ဆဏဒိဝသေ သကလနဂရံ ဒေဝနဂရံ ဝိယ အလင်္ကာရာပေတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ မင်္ဂလဟတ္ထိံ အဘိရုဟိတွာ မဟန္တေန ရာဇာနဘာဝေန နဂရံ ပဒက္ခိဏံ အကာသိ။ မဟာဇနော တတ္ထ တတ္ထ ဌတွာ မင်္ဂလဟတ္ထိနော ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ သရိရံ ဒိသ္မာ “အဟော ရူပံ၊ အဟော ဂတိ၊ အဟော လိဋ္ဌာ၊ အဟော လက္ခဏသမ္ပတ္တိ၊ ဧဝရူပေါ နာမ သဗ္ဗသေတဝရဝါရဏော စက္ကဝတ္ထိရညော အနုစ္ဆဝိကော”တိ မင်္ဂလဟတ္ထိမေဝ ဝဏ္ဏေသိ။

ရာဇာ မင်္ဂလဟတ္ထိဿ ဝဏ္ဏံ သုတွာ သဟိတုံ အသက္ကောန္တော ဥဿယံ ဥပ္ပါဒေတွာ “အဇ္ဇေဝတံ ပဗ္ဗတပါဒေ^၁ ပါတေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဿာမီ”တိ ဟတ္ထာစရိယံ ပက္ခောသာပေတွာ “ကိန္တိ ကတွာ တယာ အယံ နာဂေါ သိက္ခာပိတော”တိ အာဟ။ သုသိက္ခာပိတော ဒေဝါတိ။ န သုသိက္ခိတော၊ ဒုသိက္ခိတောတိ။ သုသိက္ခိတော ဒေဝါတိ။ ယဒိ သုသိက္ခိတော၊ သက္ခိဿသိ နံ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတမတ္ထကံ အာရောပေတုန္တိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ “တေန ဟိ ဧဟိ”တိ သယံ ဩတရိတွာ ဟတ္ထာစရိယံ အာရောပေတွာ ပဗ္ဗတပါဒံ ဂန္ဓာ ဟတ္ထာ-စရိယေန ဟတ္ထိပိဋ္ဌိယံ နိသီဒိတွာဝ ဟတ္ထိမိ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတမတ္ထကံ အာရောပိတေ သယမ္ပိ အမစ္စဂဏပရိဝုတော ပဗ္ဗတမတ္ထကံ အဘိရုဟိတွာ ဟတ္ထိံ ပပါတာဘိ-မုခံ ကာရေတွာ “တွံ ‘မယာ ဧသ သုသိက္ခာပိတော’တိ ဝဒေသိ၊ တိဟိယေဝ တာဝ နံ ပါဒေဟိ ဌပေဟိ”တိ အာဟ။ ဟတ္ထာစရိယော ပိဋ္ဌိယံ နိသီဒိတွာဝ “ဘော တိဟိ ပါဒေဟိ တိဋ္ဌာ”တိ ဟတ္ထိဿ ပဏိကာယ သညံ အဒါသိ၊ မဟာသတ္တော တထာ အကာသိ။ ပုန ရာဇာ “ဒ္ဓိဟိ ပုရိမပါဒေဟိယေဝ ဌပေဟိ”တိ အာဟ။ မဟာသတ္တော ဒွေ ပစ္ဆိမပါဒေ ဥက္ခိပိတွာ ပုရိမပါဒေဟိ အဋ္ဌာသိ။ “ပစ္ဆိမပါဒေဟိယေဝါ”တိ ဝုတ္တေပိ ဒွေ ပုရိမပါဒေ ဥက္ခိပိတွာ ပစ္ဆိမပါဒေဟိ အဋ္ဌာသိ၊ “ဧကေနာ”တိ ဝုတ္တေပိ တယော ပါဒေ ဥက္ခိပိတွာ

ဧကေနော အဋ္ဌာသိ။ အထသံ အပတနဘာဝံ ဥတွာ “သစေ ပဟောသိ၊ အာကာသေ နံ ဌပေဟိ”တိ အာဟ။

အာစရိယော စိန္တေသိ “သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ဣမိနာ သဒိသော သုသိက္ခိတော ဟတ္ထိ နာမ နတ္ထိ၊ နိဿံသယံ ပနေတံ ဒေသ ပပါတေ ပါတေတွာ မာရေတုကာမော ဘဝိဿတိ”တိ။ သော တဿ ကဏ္ဍမူလေ မန္တေသိ “တာတ အယံ ရာဇာ တံ ပပါတေ ပါတေတွာ မာရေတုကာမော၊ န တံတဿ အနုစ္ဆရိကော။ သစေ တေ အာကာသေန ဂန္တု ဗလံ အတ္ထိ၊ မံ ယထာနိသိန္ဒယေဝ အာဒါယ ဝေဟာသံ အတ္တုဂ္ဂန္တာ ဗာရာဏသိံ ဂစ္ဆာ”တိ။ ပုညိဒ္ဓိယာ သမန္တာဂတော မဟာသတ္တော တံဇ်ဏညေဝ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ ဟတ္ထာစရိယော “မဟာရာဇ အယံ ဟတ္ထိ ပုညိဒ္ဓိယာ သမန္တာဂတော၊ န တာဒိသဿ မန္တပုညဿ ဒုဗ္ဗုဒ္ဓိနော အနုစ္ဆရိကော၊ ပဏ္ဍိတဿ ပုညသမ္ပန္နဿ ရညော အနုစ္ဆရိကော၊ တာဒိသာ နာမ မန္တပုညာ ဧဝရူပံ ဝါဟနံ လဘိတွာ တဿ ဂုဏံ အဇာနန္တာ တဉ္စေ ဝါဟနံ အဝသေသဉ္စ ယသသမ္ပတ္တိံ နာသေန္တိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ နိသိန္ဒောဝ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၂။ “ယသံ လဒ္ဓါန ဒုဗ္ဗေဓော၊ အနတ္တံ စရတိ အတ္တနော။
အတ္တနော စ ပရေသဉ္စ၊ ဟိံသာယ ပဋိပဇ္ဇတိ”တိ။

တကြာယံ သင်္ခေပတ္တော—မဟာရာဇ တာဒိသော ဒုဗ္ဗေဓော နိပ္ပညော ပုဂ္ဂလော ပရိဝါရသမ္ပတ္တိံ လဘိတွာ အတ္တနော အနတ္တံ စရတိ။ ကိံကာရဏာ? သော ဟိ ယသမဒမတ္တော ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ အဇာနန္တာ အတ္တနော စ ပရေသဉ္စ ဟိံသာယ ပဋိပဇ္ဇတိ။ ဟိံသာ ဝုစ္စတိ ကိလမနံ ဒုက္ခုပ္ပါဒနံ၊ တဒတ္ထာယ ဧဝ ပဋိပဇ္ဇတိတိ။

ဧဝံ ဣမာယ ဂါထာယ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “တိဋ္ဌ ဒါနိ တွ”န္တိ ဝတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ဗာရာဏသိနဂရံ ဂန္တာ ရာဇင်္ဂဏေ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ သကလနဂရံ သင်္ခတိတွာ “အမှာကံ ရညော အာကာသေန သေတဝရဝါရဏော အာဂန္တာ ရာဇင်္ဂဏေ ဌိတော”တိ ဧကကောလာဟလံ အဟောသိ။ ဝေဂေန ရညောပိ အာရောစေသုံ။ ရာဇာ နိက္ခမိတွာ “သစေ မယံ ဥပဘောဂတ္ထာယ အာဂတောသိ၊ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာဟိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာသိ၊ အာစရိယော ဩတရိတွာ ရာဇာနံ ဝန္တိတွာ “ကုတော အာဂတောသိ တာတာ”တိ ဝုတ္တေ “ရာဇဂဟတော”တိ ဝတွာ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ “မနာပံ တေ တာတ ကတံ ဣဓာဂစ္ဆန္တေနာ”တိ

တုဋ္ဌဟဋ္ဌော နဂရံ သဇ္ဇာပေတွာ ဝါရဏံ မင်္ဂလဟတ္ထိဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ သကလ-
ရဇ္ဇံ တယော ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဧကံ ဗောဓိသတ္တဿ အဒါသိ၊ ဧကံ
အာစရိယဿ၊ ဧကံ အတ္တနာ အဂ္ဂဟေသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ အာဂတကာလ-
တော ပဋ္ဌာယေဝ ပန ရညော သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ရဇ္ဇံ ဟတ္ထဂတမေဝ ဇာတံ။
သော ဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ အဂ္ဂရာဇာ ဟုဟော ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ
အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
မဂဓရာဇာ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိရာဇာ သာရိပုတ္တော၊ ဟတ္တာ-
စရိယော အာနန္ဒော၊ ဟတ္ထိ ပန အဟမေဝ အဟောသိ” န္တိ။

ဒုဓမ္မဇဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-နင်္ဂလီသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၃)

အသဗ္ဗတ္တဂါမိ° ဝါစန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လာဠုဒါ-
ယိတ္ထေရံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ကိရ ဓမ္မံ ကထေန္တော “ဣမသ္မိ° ဌာနေ ဣဒံ
ကထေတဗ္ဗံ၊ ဣမသ္မိ° ဌာနေ ဣဒံ န ကထေတဗ္ဗံ” န္တိ ယုတ္တာယုတ္တံ န ဇာနာတိ၊
မင်္ဂလေ အဝမင်္ဂလံ ဝဒန္တော “တိရောကုဋေသု တိဋ္ဌန္တိ၊ သန္ဓိသိဃံသုကေသု
စာ” တိ ဣဒံ အဝမင်္ဂလံ မင်္ဂလံ ကတွာ အနုမောဒနံ ကထေတိ။ အဝမင်္ဂလေသု
အနုမောဒနံ ကရောန္တော “ဗဟူ ဒေဝါ မနုဿာ စ၊ မင်္ဂလာနိ အစိန္တယု” န္တိ
ဝတွာ “ဧဝရူပါနံ မင်္ဂလာနံ သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ ကာတုံ သမတ္တာ ဟောထာ” တိ
ဝဒတိ။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ “အာဝုသော လာဠုဒါယိ ယုတ္တာ-
ယုတ္တံ န ဇာနာတိ၊ သဗ္ဗတ္တ အဘာသိတဗ္ဗဝါစံ ဘာသတိ” တိ ကထံ
သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ
သန္ဓိသိန္နာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ” တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ လာဠုဒါယိ
ဣဒါနေဝ ဒန္ဓပရိသက္ကနော ယုတ္တာယုတ္တံ န ဇာနာတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဧဝရူပေါ
အဟောသိ၊ နိစ္စံ လာဠုကောယေဝ° ဒေသော” တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗ-
သိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဗာရာဏသိယံ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော ဟုတွာ

ပဉ္စ မာဏဝကသတာနိ သိပ္ပံ ဝါစေသိ။တဒါ တေသု မာဏဝေသု ဧကော ဒန္တ-
ပရိသက္ကနော လာဠကော မာဏဝေါဓမ္မန္တေဝါသိကော ဟုတွာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာတိ၊
ဒန္တဘာဝေန ပန ဥဂ္ဂဏှိတုံ န သက္ကောတိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ပန ဥပကာရော
ဟောတိ၊ ဒါသော ဝိယ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရောတိ။ အထေကဒိဝသံ ဗောဓိ-
သတ္တော သာယမာသံ ဘုဒ္ဓိတွာ သယနေ နိပန္နော တံ မာဏဝံ ဟတ္ထပါဒဝိဋ္ဌိ-
ပရိကမ္မာနိ ကတွာ ဂစ္ဆန္တိ အာဟ “တာတ မဉ္စပါဒေ ဥပတ္ထန္တေတွာ ယာဟိ”တိ။
မာဏဝေါ ဧကံ ပါဒံ ဥပတ္ထန္တေတွာ ဧကဿ ဥပတ္ထန္တကံ အလဘန္တော
အတ္တနော ဦရမိ ဌပေတွာ ရတ္ထိံ ခေပေသိ။

ဗောဓိသတ္တော ပစ္စုသသမယေ ဥဋ္ဌာယ တံ ဒိသ္မာ “ကိံ တာတ နိသိန္နော-
သိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာစရိယ ဧကဿ မဉ္စပါဒဿ ဥပတ္ထန္တကံ အလဘန္တော
ဦရမိ ဌပေတွာ နိသိန္နောမ္ပိတိ။ ဗောဓိသတ္တော သံဝိဂ္ဂမာနသော ဟုတွာ
“အယံ အတိ ဝိယ မယံ ဥပကာရော၊ ဧတ္တကာနံ ပန မာဏဝကာနံ
အန္တရေ အယမေဝ ဒန္တော သိပ္ပံ သိက္ခိတုံ န သက္ကောတိ၊ ကထံ န ခေါ အဟံ
ဣမံ ပဏှိတံ ကရေယျ”န္တိ စိန္တေသိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “အတ္ထေကော
ဥပါယော၊ အဟံ ဣမံ မာဏဝံ ဒါရုအတ္ထာယ ပဏှတ္ထာယ စ ဝနံ ဂန္တော အာဂတံ
‘အဇ္ဇ တေ ကိံ ဒိဋ္ဌံ၊ ကိံ ကတ’န္တိ ပုစ္ဆိဿာမိ။ အထ မေ ‘ဣဒံ နာမ အဇ္ဇ
မယာ ဒိဋ္ဌံ၊ ဣဒံ ကတ’န္တိ အာစိက္ခိဿတိ။ အထ နံ ‘တယာ ဒိဋ္ဌဉ္စ ကတဉ္စ
ကိဒိသ’န္တိ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ သော ‘ဝေရူပံ နာမာ’တိ ဥပမာယ စ ကာရဏေန စ
ကထေဿတိ။ ဣတိ နံ နဝံ နဝံ ဥပမဉ္စ ကာရဏဉ္စ ကထာပေတွာ ဣမိနာ
ဥပါယေန ပဏှိတံ ကရိဿာမိ”တိ။ သော တံ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ
မာဏဝ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဒါရုအတ္ထာယ ဝါ ပဏှတ္ထာယ ဝါ ဂတဋ္ဌာနေ ယံ
တေ တတ္ထ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ ဝါ ဘုတ္တံ ဝါ ဝီတံ ဝါ ခါဒိတံ ဝါ ဟောတိ၊ တံ
အာဂန္တော မယံ အာရောစေယျာသိ”တိ အာဟ။

သော “သာရူ”တိ ပဋိသုဏှိတွာ ဧကဒိဝသံ မာဏဝေဟိ သဒ္ဓိံ ဒါရု-
အတ္ထာယ အရညံ ဂတော တတ္ထ သပ္ပံ ဒိသ္မာ အာဂန္တော “အာစရိယ သပ္ပေါ မေ
ဒိဋ္ဌော”တိ အာရောစေသိ။ သပ္ပေါ နာမ တာတ ကိဒိသော ဟောတိတိ။ သေယျ-
ထာပိ နဂ်လီသတိ။ သာရုံ တာတ မနာပါ တေ ဥပမာ အာဟဋ္ဌာ၊ သပ္ပေါ နာမ
နဂ်လီသသဒိသာဝ ဟောန္တိတိ။ အထ ဗောဓိသတ္တော “မာဏဝကေန မနာပါ
ဥပမာ အာဟဋ္ဌာ၊ သက္ခိဿာမိ နံ ပဏှိတံ ကာတု”န္တိ စိန္တေသိ။ မာဏဝေါ ပုန
ဧကဒိဝသံ အရညေ ဟတ္ထိံ ဒိသ္မာ “ဟတ္ထိ မေ အာစရိယ ဒိဋ္ဌော”တိ အာဟ။
ဟတ္ထိ နာမ တာတ ကိဒိသောတိ။ သေယျထာပိ နဂ်လီသတိ။ ဗောဓိသတ္တော

“ဟတ္ထိဿ သောဏှာ နင်္ဂလီသသဒိသာ ဟောန္တိ၊ ဒန္တာဒယော ဧဝရူပါ စ ဧဝရူပါ စ။ အယံ ပန ဗာလတာယ ဝိဘဇိတွာ ကထေတုံ အသက္ကောန္တော သောဏှံ သန္ဓာယ ကထေသိ မညေ”တိ တုဏှိ အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ နိမန္တနေ ဥစ္ဆုလဘိတွာ “အာစရိယ အဇ္ဇ မယံ ဥစ္ဆု ခါဒိမှာ”တိ အာဟ။ “ဥစ္ဆု နာမ ကိဒိသော”တိ ဝုတ္တေ “သေယျထာပိ နင်္ဂလီသာ”တိ အာဟ။ အာစရိယော “ထောက် ပတိရူပံ ကာရဏံ ကထေသိ”တိ တုဏှိ ဇာတော။

ပုနေကဒိဝသံ နိမန္တနေ ဧကစ္စေ မာဏဝါ ဂုဠံ ဒဓိနာ ဘုဉ္ဇိံသု၊ ဧကစ္စေ ဒီရေန။ သော အာဂန္တာ “အာစရိယ အဇ္ဇ မယံ ဒဓိနာ ဒီရေန စ ဘုဉ္ဇိမှာ”တိ ဝတွာ “ဒဓိဒီရံ နာမ ကိဒိသံ ဟောတိ”တိ ဝုတ္တေ “သေယျထာပိ နင်္ဂလီသာ”တိ အာဟ။ အာစရိယော “အယံ မာဏဝေါ ‘သပ္ပေါ နင်္ဂလီသသဒိသော’တိ ကထေန္တော တာဝ သုကထိတံ ကထေသိ၊ ‘ဟတ္ထိ နင်္ဂလီသသဒိသော’တိ ကထေန္တေနာပိ သောဏှံ သန္ဓာယ လေသေန ကထိတံ။ ‘ဥစ္ဆု နင်္ဂလီသသဒိသ’န္တိ ကထနေပိ လေသော အတ္ထိ၊ ‘ဒဓိဒီရာနိ ပန နိစ္စံ ပဏ္ဍရာနိ ပက္ခိတ္တဘာဇနသဏ္ဌာနာနိ’တိ ဣဓ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဥပမံ န ကထေသိ၊ န သက္ကာ ဣမံ လာဠကံ သိက္ခာပေတု”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၃။ “အသဗ္ဗတ္ထဂါမိံ ဝါစံ၊ ဗာလော သဗ္ဗတ္ထ ဘာသတိ။

နာယံ ဒဓိံ ဝေဒိ န နင်္ဂလီသံ၊ ဒဓိပ္ပယံ မညတိ နင်္ဂလီသ”န္တိ။

တတြာယံ သင်္ခေပတ္တော—ယာ ဝါစာ ဩပမ္မဝသေန သဗ္ဗတ္ထ န ဂစ္ဆတိ၊ တံ အသဗ္ဗတ္ထဂါမိံ ဝါစံ ဗာလော ဒန္တပုဂ္ဂလော သဗ္ဗတ္ထ ဘာသတိ၊ “ဒဓိ နာမ ကိဒိသ”န္တိ ပုဋ္ဌောပိ “သေယျထာပိ နင်္ဂလီသာ”တိ ဝဒတေဝ။ ဧဝံ ဝဒန္တော နာယံ ဒဓိံ ဝေဒိ န နင်္ဂလီသံ။ ကိံကာရဏာ? ဒဓိပ္ပယံ မညတိ နင်္ဂလီသံ၊ ယသ္မာ အယံ ဒဓိမ္ပိ နင်္ဂလီသမေဝ မညတိ။ အထ ဝါ ဒဓိတိ ဒဓိမေဝ၊ ပယန္တိ ဒီရံ၊ ဒဓိ စ ပယဉ္စ ဒဓိပ္ပယံ။ ယသ္မာ ဒဓိဒီရာနိပိ အယံ နင်္ဂလီသမေဝ မညတိ၊ ဒေသော စာယံ ဗာလော၊ ကိံ ဣမိနာတိ အန္တေဝါသိကာနံ ဓမ္မကထံ ကထေတွာ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ တံ ဥယျောဇေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ လာဠကမာဏဝေါ လာဠုဒါယီ အဟောသိ၊ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

နင်္ဂလီသဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-အဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၄)

ဝါယမေထေဝ ပုရိသောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
ဝတ္တသမ္ပန္နံ ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ ကုလပုတ္တော
သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတော ဝတ္တသမ္ပန္နော အဟောသိ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယ-
ဝတ္တာနိ ပါနီယပရိဘောဇနီယဥပေါသထာဂါရဇန္တာသရာဒိဝတ္တာနိ စ သာဓုကံ
ကရောတိ။ စုဒ္ဓသသု မဟာဝတ္ထေသု အသီတိခန္ဓကဝတ္ထေသု စ ပရိပူရ-
ကာရိယေဝ ဟောတိ။ ဝိဟာရံ သမ္ပဇ္ဇတိ။ ပရိဝေဏံ ဝိကက္ကမာဠကံ ဝိဟာရမဂ္ဂံ
သမ္ပဇ္ဇတိ။ မနုဿာနံ ပါနီယံ ဒေတိ။ မနုဿာ တဿ ဝတ္တသမ္ပတ္တိယံ
ပသီဒိတွာ ပဉ္စသတမတ္တာနိ ဓုဝဘတ္တာနိ^၁ အဒံသု။ မဟာလာဘသက္ကာရော
ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တံ နိဿာယ ဗဟူနံ ဖာသုဝိဟာရော ဇာတော။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မ-
သဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော နာမ ဘိက္ခု၊
အတ္တနော ဝတ္တသမ္ပတ္တိယာ မဟန္တံ လာဘသက္ကာရံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ဧတံ ဧကံ
နိဿာယ ဗဟူနံ ဖာသုဝိဟာရော ဇာတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ
နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ
ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပါယံ ဘိက္ခု၊ ဝတ္တသမ္ပန္နော၊ ပုဗ္ဗေပေတံ
ဧကံ နိဿာယ ပဉ္စ ဣသိသတာနိ ဖလာဖလတ္တာယ အရညံ အဂန္တော
ဧတေနော အာနိတဖလာဖလေဟိ ယာပေသု”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဥဒိစ္စ-
ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဉ္စသတဣသိ-
ပရိဝါရော ပဗ္ဗတပါဒေ ဝိဟာသိ။ တဒါ ဟိမဝန္တေ စက္ကော နိဒါသော
အဟောသိ။ တတ္ထ တတ္ထ ပါနီယာနိ ဆိဇ္ဇိ^၂သု။ တိရစ္ဆာနာ ပါနီယံ အလဘမာနာ
ကိလမန္တိ။ အထ တေသု တာပသေသု ဧကော တာပသော တေသံ ဝိပါသဒုက္ခံ
ဒိသ္ဗာ ဧကံ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတွာ ဒေါဏီ^၃ ကတွာ ပါနီယံ ဥဿိန္ဒိတွာ ဒေါဏီ^၄
ပူရေတွာ တေသံ ပါနီယံ အဒါသိ။ ဗဟူသု သန္ဓိပတိတွာ ပါနီယံ ပိဝန္တေသု
တာပသဿ ဖလာဖလတ္တာယ ဂမနောကာသော နာဟောသိ။ သော နိရာ-
ဟာရောပိ ပါနီယံ ဒေတိယေဝ။ မိဂဂဏာ စိန္တေသုံ “အယံ အမှာကံ ပါနီယံ
ဒေန္တော ဖလာဖလတ္တာယ ဂန္တု ဩကာသံ န လဘတိ။ နိရာဟာရတာယ
အတိဝိယ ကိလမတိ။ ဟန္တ မယံ ကတိကံ ကရောမာ”တိ။ တေ ကတိကံ အကံသု
“ဣတော ပဋ္ဌာယ ပါနီယံ ပိဝနတ္တာယ အာဂစ္ဆန္တေန အတ္တနော ဗလာနုရူပေန
ဖလာဖလံ ဂဟေတွာဝ အာဂန္တဗ္ဗ”န္တိ။ တေ တတော ပဋ္ဌာယ ဧကေကော

၁-ဓုဘတ္တာနိ (သိ)

တိရစ္ဆာနော အတ္တနော အတ္တနော ဗလာနုရူပေန မရရမရရာနိ အဗ္ဗုဇဗ္ဗုပနသာ-
ဒီနိ ဂဟေတွာဝ အာဂစ္ဆတိ။ ဧကဿ အတ္ထာယ အာဘတံ ဖလာဖလံ အစုတေယျ-
သကဋ္ဌဘာရပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ပဉ္စသတတာပသာ တဒေဝ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊
အတိရေကံ ဆဒ္ဓိယိတ္ထ။

ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိသ္မာ “ဧကံ နာမ ဝတ္တသမ္ပန္နံ နိဿာယ ဧတ္တကာနံ
တာပသာနံ ဖလာဖလတ္ထာယ အဂန္တာ ယာပနံ ဥပ္ပန္နံ၊ ဝီရိယံ နာမ ကာတဗ္ဗ-
မေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၄။ “ဝါယမေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ဝါယာမဿ ဖလံ ပဿ၊ ဘုတ္တာ အဗ္ဗာ အနိတိဟ”န္တိ။

တကြာယံ သင်္ခေပတ္တော—ပဏ္ဍိတော အတ္တနော ဝတ္တပူရဏာဒိကေ
ကမ္မသ္မိံ ဝါယမေထေဝ၊ န ဥက္ကဏ္ဌေယျ။ ကိံကာရဏာ? ဝါယာမဿ နိပ္ပလ-
တာယ အဘာဝတော။ ဣတိ မဟာသတ္တော “ဝါယာမော နာမေသသဖလောဝ
ဟောတိ”တိ ဣသိဂဏံ အာလပန္တော “ဝါယာမဿ ဖလံ ပဿာ”တိ အာဟ။
ကိဒိသံ? ဘုတ္တာ အဗ္ဗာ အနိတိဟံ။ တတ္ထ အဗ္ဗာတိ ဒေသနာမတ္တံ၊ တေဟိ ပန
နာနပ္ပကာရာနိ ဖလာဖလာနိ အာဘတာနိ။ တေသု သမ္ပန္နတရာနံ ဥဿန္ဓ-
တရာနံ ဝါ ဝသေန “အဗ္ဗာ”တိ ဝုတ္တံ။ ယေ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဣသိသတေဟိ သယံ
အရညံ အဂန္တာ ဧကဿ အတ္ထာယ အာနိတာ အဗ္ဗာ ဘုတ္တာ၊ ဣဒံ ဝါယာမဿ
ဖလံ။ တဉ္စ ခေါ ပန အနိတိဟံ, “ဣတိ အာဟ ဣတိ အာဟာ”တိ ဧဝံ ဣတိဟိတိ-
ဟေန ဂဟေတဗ္ဗံ န ဟောတိ၊ ပစ္စက္ခမေဝ တံ ဖလံ ပဿာတိ။ ဧဝံ မဟာ-
သတ္တော ဣသိဂဏဿ ဩဝါဒံ အဒါသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဝတ္တသမ္ပန္နော တာပသော အယံ ဘိက္ခု အဟောသိ၊ ဂဏသတ္တာ ပန
အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အဗ္ဗုဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ကဋ္ဌာဟကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၅)

ဗဟုမ္ပိ သော ဝိကတ္တေယျာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေကဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဝိကတ္တကဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဿ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ကထိတသဒိသ-
မေဝ။

အတိတေ ပန ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော မဟာဝိဘဝေါ သေဋ္ဌိ အဟောသိ။ တဿ ဘရိယာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ၊ ဒါသိပိဿ တံ ဒိဝသညေဝ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တေ ဧကတောဝ ဝဓိံသု။ သေဋ္ဌိပုတ္တေ လေခံ သိက္ခန္တေ ဒါသောပိဿ ဖလကံ ဝဟမာနော ဂန္တော တေနေဝ သဋ္ဌိံ လေခံ သိက္ခိ၊ ဂဏနံ သိက္ခိ၊ ဒွေ တယော^၁ ဝေါဟာရေ အကာသိ။ သော အနုက္ကမေန ဝစနကုသလော ဝေါဟာရကုသလော ယုဝါ အဘိရူပေါ အဟောသိ၊ နာမေန ကဋ္ဌာဟကော နာမ။ သော သေဋ္ဌိဃရေ ဘဏ္ဍာ-
ဂါရိကကမ္မံ ကရောန္တော စိန္တေသိ “န မံ ဣမေ သဗ္ဗကာလံ ဘဏ္ဍာဂါရိက-
ကမ္မံ ကာရေယန္တိ၊ ကိဉ္စဒေဝ ဒေါသံ ဒိသ္မာ တာဠေတွာ ဗန္ဓိတွာ လက္ခဏေန အဏေတွာ ဒါသပရိဘောဂေနပိ ပရိဘုဋ္ဌိယန္တိ။ ပစ္စန္တေ ခေါ ပန သေဋ္ဌိဿ သဟာယကော သေဋ္ဌိ အတ္ထိ၊ ယန္တုနာဟံ သေဋ္ဌိဿ ဝစနေန လေခံ အာဒါယ တတ္ထ ဂန္တော ‘အဟံ သေဋ္ဌိပုတ္တော’တိ ဝတွာ တံ သေဋ္ဌိံ ဝဇ္ဇေတွာ တဿ ဓိတရံ ဂဟေတွာ သုခံ ဝသေယျ”န္တိ။ သော သယမေဝ ပဏ္ဍိ ဂဟေတွာ “အဟံ အသုကံ နာမ မမ ပုတ္တံ တဝ သန္တိကံ ပဟိဏီ”၊ အာဝါဟ-
ဝိဝါဟသမ္ပန္နော နာမ မယုဉ္စ တယာ၊ တုယုဉ္စ မယာ သဋ္ဌိံ ပတိရူပေါ၊ တသ္မာ တံ ဣမဿ ဒါရကဿ အတ္တနော ဓိတရံ ဒတွာ ဧတံ တတ္ထေဝ ဝသာပေဟိ၊ အဟမ္ပိ ဩကာသံ လဘိတွာ အာဂမိဿာမီ”တိ လိခိတွာ သေဋ္ဌိဿေဝ မုဒ္ဒိ-
ကာယ လဇ္ဇေတွာ ယထာရုစိတံ ပရိဗ္ဗယဉ္စေဝ ဂန္ဓဝတ္ထာဒီနိ စ ဂဟေတွာ ပစ္စန္တံ ဂန္တော သေဋ္ဌိံ ဒိသ္မာ ဝဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌာသိ။

အထ နံ သေဋ္ဌိ “ကုတော အာဂတောသိ တာတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗာရာဏသိ-
တောတိ။ ကဿ ပုတ္တောသီတိ။ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိဿာတိ။ ကေနတ္ထေနာဂ-
တောသီတိ။ တသ္မိံ ခဏေ ကဋ္ဌာဟကော “ဣဒံ ဒိသ္မာ ဇာနိဿတာ”တိ ပဏ္ဍိ အဒါသိ။ သေဋ္ဌိ ပဏ္ဍိ ဝါစေတွာ “ဣဒါနာဟံ ဇီဝါမိ နာမာ”တိ တုဠ-
စိတ္တော ဓိတရံ ဒတွာ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တဿ ပရိဝါရေ မဟန္တော အဟောသိ။ သော ယာဂုခဇ္ဇကာဒိသု ဝါ ဝတ္ထဂန္ဓာဒိသု ဝါ ဥပနိတေသု “ဧဝမ္ပိ နာမ

၁-ဒွေ တယောတိ (သီ၊က)

ယာဂုံ ပစ္စန္တိ၊ ဧဝံ ခဇ္ဇကံ၊ ဧဝံ ဘတ္တံ၊ အဟော ပစ္စန္တဝါသိကာ နာမာ”တိ ယာဂုအာဒိနိ ဂရဟတိ။ “ဣမေ ပစ္စန္တဝါသိဘာဝေနော အဟတသာဋကော ဝဠုဋ္ဌိတုံ န ဇာနန္တိ၊ ဂန္ဓေပိသိတုံ၊ ပုပ္ဖါနိ ဂန္တိတုံ န ဇာနန္တိ”တိ ဝတ္ထကမ္ပန္တိ-ကာဒယော ဂရဟတိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ဒါသံ အပဿန္တော “ကဋ္ဌာဟကော န ဒိဿတိ၊ ကဟံ ဂတော၊ ပရိယေသထ န”န္တိ သမန္တာ မနုဿေ ပယောဇေသိ။ တေသု ဧကော တတ္ထ ဂန္တာ တံ ဒိဿာ သဉ္ဇာနိတွာ အတ္တာနံ အဇာနာပေတွာ အာဂန္တာ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ “အယုတ္တံ တေန ကတံ၊ ဂန္တာ နံ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆိဿာမီ”တိ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နိက္ခမိ။ “သေဋ္ဌိ ကိရ ပစ္စန္တံ ဂစ္ဆတိ”တိ သဗ္ဗတ္ထ ပါကဋ္ဌော ဇာတော။ ကဋ္ဌာဟကော “သေဋ္ဌိ ကိရ အာဂစ္ဆတိ”တိ သုတွာ စိန္တေသိ “န သော အညေန ကာရဏေန အာဂစ္ဆိဿတိ၊ မံ နိဿာ-ယေဝဿ အာဂမနေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနာဟံ ပလာယိဿာမိ၊ ပုန အာဂန္တံ န သက္ကာ ဘဝိဿတိ။ အတ္ထိ ပနေသ ဥပါယော။ မမ သာမိ-ကဿ ပဋိပထံ ဂန္တာ ဒါသကမ္ပံ ကတွာ တမေဝ အာရောဓေဿာမီ”တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ပရိသမဇ္ဈေ ဧဝံ ဘာသတိ “အညေ ဗာလမနုဿာ အတ္တနော ဗာလဘာဝေန မာတာပိတုနံ ဂုဏံ အဇာနန္တာ တေသံ ဘောဇန-ဝေလာယ အပစိတိကမ္ပံ အကတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ဘုဠန္တိ၊ မယံ ပန မာတာပိတုနံ ဘောဇနကာလေ ပဋိဂ္ဂဟံ ဥပနေမ၊ ခေဋ္ဌမလ္လကံ ဥပနေမ၊ ဘာဇနာနိ” ဥပနေမ၊ ပါနီယမ္ပိ ဗီဇနိမ္ပိ ဂဟေတွာ ဥပတိဋ္ဌာမာ”တိ ယာဝ သရီရဝဠုဋ္ဌနကာလေ ဥဒကကလသံ အာဒါယ ပဋိစ္ဆန္တဋ္ဌာနဂမနာ သဗ္ဗံ ဒါသေဟိ သာမိကာနံ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ပကာသေသိ။

သော ဧဝံ ပရိသံ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ပစ္စန္တသမိပံ အာဂတ-ကာလေ သသုရံ အဝေါစ “တာတ မမ ကိရ ပိတာ တုမှာကံ ဒဿနတ္ထာယ အာဂစ္ဆတိ၊ တုမှေ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေထ၊ အဟံ ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ ပဋိပထံ ဂမိဿာမီ”တိ။ သော “သာရ တာတာ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ ကဋ္ဌာဟကော ဗဟုံ ပဏ္ဏာကာရမာဒါယ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဂန္တာ ဗောဓိသတ္တံ ဝဋ္ဌိတွာ ပဏ္ဏာကာရံ အဒါသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ ပါတရာသကာလေ ခန္ဓာဝါရံ နိဝါသေဟာ သရီရဝဠုဋ္ဌနတ္ထာယ ပဋိစ္ဆန္တဋ္ဌာနံ ပါဝိသိ၊ ကဋ္ဌာဟကော အတ္တနော

ပရိဝါရံ နိဝတ္တေတွာ ကလသံ အာဒါယ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တာ ဥဒက-
ကိစ္စပရိယောသာနေ ပါဒေသု ပတိတွာ “သမိ အဟံ တုမှာကံ ယတ္ထကံ
ဣစ္ဆထ၊ တတ္ထကံ ခနံ ဒဿာမိ၊ မာ မေ ယသံ အန္တရဓာပယိတ္တာ”တိ အာဟ။
ဗောဓိသတ္တော တဿ ဝတ္တသမ္ပဒါယ ပသိဒ္ဓိတွာ “မာ ဘာယိ၊ နတ္ထိ တေ မမ
သန္တိကာ အန္တရယော”တိ သမဿာသေတွာ ပစ္စန္နနဂရံ ပါရိသိ။ မဟန္တော
သက္ကာရော အဘောသိ၊ ကဋ္ဌာဟကောပိဿ နိရန္တရံ ဒါသေန ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ
ကရေတိ။ အထ နံ ဧကာယ ဝေလာယ သုခနိသိန္နံ ပစ္စန္နသေဋ္ဌိ အာဟ
“မဟာသေဋ္ဌိ မယာ တုမှာကံ ပဏ္ဍိ ဒိသ္မာဝ တုမှာကံ ပုတ္တဿ ဒါရိကာ
ဒိန္နာ”တိ။ ဗောဓိသတ္တော ကဋ္ဌာဟကံ ပုတ္တမေဝ ကတွာ တဒနုစ္ဆရိကံ ပိယ-
ဝစနံ ဝတွာ သေဋ္ဌိံ တောသေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ကဋ္ဌာဟကဿ မုခံ
ဥလ္လောကေတုံ သမတ္တော နာမ နာဟောသိ။

အထေကဒိဝသံ မဟာသတ္တော သေဋ္ဌိမိတရံ ပက္ခောသိတွာ “ဧဟိ အဗ္ဗ၊
သီသေ မေ ဦကာ ဝိစိနာဟိ”တိ ဝတွာ တံ အာဂန္တာ ဦကာ ဂဟေတွာ ဌိတံ
ပိယဝစနံ ဝတွာ “ကထေဟိ အဗ္ဗ၊ ကစ္စိ တေ မမ ပုတ္တော သုခဒုက္ခေသု
အပ္ပမတ္တော၊ ဥဘော ဇနာ သမ္မောဒမာနာ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသထာ”တိ ပုစ္ဆိ။
တာတ မဟာသေဋ္ဌိ တုမှာကံ ပုတ္တဿ အညော ဒေါသော နတ္ထိ၊ ကေဝလံ
အာဟာရံ ဂရဟတိတိ။ “အဗ္ဗ နိစ္စကာလမေသ ဒုက္ခသီလောဝ၊ အပိစ တေ
အဟံ တဿ မုခဗန္ဓနမန္တံ ဒဿာမိ၊ တံ တွံ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဏိတွာ မမ ပုတ္တဿ
ဘောဇနကာလေ ဂရဟန္တဿ ဥဂ္ဂဟိတနိယာမေနေဝ ပုရတော ဌတွာ ဝဒေ-
ယျာသိ”တိ ဂါထံ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ ကတိပါဟံ ဝသိတွာ ဗာရာဏသိမေဝ
အဂမာသိ။ ကဋ္ဌာဟကောပိ ဗဟုံ ခါဒနိယဘောဇနိယံ အာဒါယ အနုမဂ္ဂံ
ဂန္တာ ဗဟုဓနံ ဒတွာ ဝဋ္ဋိတွာ နိဝတ္တိ။ သော ဗောဓိသတ္တဿ ဂတကာလတော
ပဋ္ဌာယ အတိရေကမာနိ အဟောသိ။ သော ဧကဒိဝသံ သေဋ္ဌိမိတာယ နာနဂ္ဂ-
ရသဘောဇနံ ဥပနေတွာ ကဋ္ဌန္တံ အာဒါယ ပရိဝိသန္တိယာ ဘတ္တံ ဂရဟိတုံ
အာရဟိ။ သေဋ္ဌိမိတာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟိတနိယာမေနေဝ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၁၂၅။ “ဗဟုမ္ပိ သော ဝိကတ္တေယျ၊ အညံ ဇနပဒံ ဂတော။
အန္တာဂန္တာန ဒူသေယျ၊ ဘုဉ္ဇ ဘောဂေ ကဋ္ဌာဟကာ”တိ။

တတ္ထ ဗဟုမ္ပိ သော ဝိကတ္တေယျ၊ အညံ ဇနပဒံ ဂတေတိ ယော အတ္တနော
ဇာတိဘူမိတော အညံ ဇနပဒံ ဂတော ဟေတိ၊ ယတ္ထဿ ဇာတိံ န ဇာနန္တိ၊

သော ဗဟုမ္ပိ ဝိကတ္တေယျ၊ ဝမ္ဘနဝစနံ ဝဉ္ဇနဝစနံ ဝဒေယျ။ အန္ဓာဂန္တိန္ဒာန ခူသေယျာတိ ဣမံ တာဝ ဝါရံ သာမိကဿ ပဋိပထံ ဂန္တာ ဒါသကိစ္စဿ ကတတ္တာ ကဿာဟိ ပဟရိတွာ ပိဋ္ဌစမ္ပုပ္ပါဋနတော စ လက္ခဏာဟနနတော စ မုတ္တောသိ။ သစေ အနာစာရံ ကရောသိ၊ ပုန အညသ္မိ အာဂမနဝါရေ ဇဝ သာမိကော အန္ဓာဂန္တိန္ဒာန ခူသေယျ၊ ဣမံ ဂေဟံ အနုအာဂန္တိန္ဒာ ကဿာဘိ-
ဃာတေဟိ စေဝ လက္ခဏာဟနနေန စ ဇာတိပ္ပကာသနေန စ တံ ခူသေယျ ဥပဟနေယျ။ တသ္မာ ဣမံ အနာစာရံ ပဟာယ ဘုဉ္ဇ ဘောဂေ ကဋ္ဌာဟက၊ မာ ပစ္ဆာ အတ္တနော ဒါသဘာဝံ ပါကဋ္ဌံ ကာရေတွာ ဝိပ္ပဋိသာရီ အဟောသီတိ အယမေတ္ထ သေဋ္ဌိနော အဓိပ္ပာယော။

သေဋ္ဌိမိတာ ပန တေမတ္ထံ အဇာနန္တိ ဥဂ္ဂဟိတနိယာမေန ဗျဉ္ဇနမေဝ ပယိ-
ရဒါဟာသိ။ ကဋ္ဌာဟကော “အဒ္ဓါသေဋ္ဌိနာ မမ ကုလံ” အာစိက္ခိတွာ ဧတိဿာ သဗ္ဗံ ကထိတံ ဘဝိဿတိ”တိ တတော ပဋ္ဌာယ ပုန ဘတ္တံ ဂရဟိတုံ န ဝိသဟိ၊ နိဟတမာနော ယထာလဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇိတွာ ယထာကမ္မံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကဋ္ဌာဟကော ဝိကတ္တကဘိက္ခု အဟောသိ၊ ဗာရာဏသီသေဋ္ဌိ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကဋ္ဌာဟကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-အသိလက္ခဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၆)

တထေဝေကဿ ကလျာဏန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလရညော အသိလက္ခဏပါဌကံ ပြာဟ္မဏံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ ကမ္မာရေဟိ ရညော အသိနံ အာဟဋ္ဌကာလေ အသိ ဥပသိဃိတွာ အသိလက္ခဏံ ဥဒါဟရတိ။ သော ယေသံ ဟတ္ထတော လာဘံ လဘတိ၊ တေသံ အသိ “လက္ခဏသမ္ပန္နော မင်္ဂလသံယုတ္တော”တိ ဝဒတိ။ ယေသံ ဟတ္ထတော လာဘံ န လဘတိ၊ တေသံ အသိ “အဝလက္ခဏော”တိ ဂရဟတိ။ အထေကော ကမ္မာရော အသိ ကတွာ ကောသိယံ သုခုမံ မရိစုဏ္ဍံ ပက္ခိပိတွာ ရညော အသိ အာဟရိ။ ရာဇာ ပြာဟ္မဏံ ပက္ခောသာပေတွာ “အသိ ဝိမံသာ”တိ အာဟ။ ပြာဟ္မဏဿ အသိ အာကမ္မိတွာ ဥပသိဃိန္တဿ မရိစုဏ္ဍာနိ နာသံ

ပဝိသိက္ခာ ခိပိတုကာမဘံ ဥပ္ပါဒေသုံ။ တဿ ခိပန္တဿ နာသိကာ အသိဓာရာယ ပဋိဟတာ ခြိဓာ ဆိဇ္ဇိ။ တဿေဝံ နာသိကာယ ဆိန္ဒဘာဝေါ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋ္ဌော ဇာတော။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုဿော ရညော ကိရ အသိလက္ခဏပါဌကော အသိံ ဥပသိဃန္တော နာသိကံ ဆိန္ဒာပေသိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္ဒာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ သော မြာဟ္မဏော အသိံ ဥပသိဃန္တော နာသိကာဆေဒံ ပတ္တော၊ ပုဗ္ဗေပိ ပတ္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ တဿ အသိလက္ခဏ-ပါဌကော မြာဟ္မဏော အဟောသီတိ သဗ္ဗံ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထုသဒိသမေဝ။ ရာဇာ ပန တဿ ဝေဇ္ဇေ ဒဘွာ နာသိကာကောဋိံ ဖာသုကံ ကာရာပေတွာ လာခါယ ပဋိနာသိကံ ကာရေတွာ ပုန တံ ဥပဋ္ဌာကမေဝ အကာသိ။ ဗာရာဏသီရညော ပန ပုတ္တော နတ္ထိ၊ ကော ဓိတာ စေဝ ဘာဂိနေယျော စ အဟေသုံ။ သော ဥဘောပိ တေ အတ္တနော သန္တိကေယေဝ ဝမာပေသိ။ တေ ဧကတော ဝမုန္တော အညမညံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ အဟေသုံ။ ရာဇာပိ အမစ္စေ ပက္ခောသာပေတွာ “မယံ ဘာဂိနေယျောပိ ဣမဿ ရဇ္ဇဿ သာမိကောဝ၊ ဓိတရံ ဧတဿေဝ ဒတွာ အဘိသေကမဿ ကရောမိ”တိ ဝတွာ ပုန စိန္တေသိ “မယံ ဘာဂိနေယျော သဗ္ဗထာပိ ဉ္ဈတကောယေဝ၊ ဧတဿ အညံ ရာဇဓိတရံ အာနေတွာ အဘိသေကံ ကဘွာ ဓိတရံ အညဿ ရညော ဒဿာမိ၊ ဧဝံ နော ဉ္ဈတကာ ဗဟူ ဘဝိဿန္တိ၊ ခြိန္တမ္ပိ ရဇ္ဇာနံ မယမေဝ သာမိကာ ဘဝိဿာမာ”တိ။ သော အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပန္တေတွာ “ဥဘောပေတေ ဝိသုံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဘာဂိနေယျံ အညသ္မိံ နိဝေသနေ၊ ဓိတရံ အညသ္မိံ ဝါသေသိ။

တေ သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေသိကဘာဝံ ပတ္တာ အတိဝိယ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ အဟေသုံ။ ရာဇကုမာရော “ကေန န ခေါ ဥပါယေန မာတုလဓိတရံ ရာဇဂေဟာ နိဟရာပေတုံ သက္ကာ ဘဝေယျာ”တိ စိန္တေန္တော “အတ္ထေကော ဥပါယော”တိ မဟာဣက္ခဏိကံ ပက္ခောသာပေတွာ တဿာ သဟဿဘဏ္ဍိကံ ဒတွာ “ကိံ မယာ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ပုတ္တေ “အဗ္ဗ တယိ ကရောန္တိယာ အနိပ္ပတ္တိ နာမ နတ္ထိ၊ ကိဉ္စိဒေဝ ကာရဏံ ဝဘွာ ယထာ မမ မာတုလော ရာဇာ ဓိတရံ အန္တောဂေဟာ နိဟရာပေတိ၊ တထာ ကရောဟိ”တိ အာဟ။ သာဓု သာမိ၊ အဟံ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝက္ခာမိ “ဒေဝ ရာဇဓိတာယ ဥပရိ ကာဋကဏ္ဍိ အတ္ထိ၊ ဧတ္တကံ ကာလံ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တောပိ နတ္ထိ၊ အဟံ ရာဇဓိတရံ

အသုကဒိဝသေ နာမ ရထံ အာရောပေတွာ ဗဟုအာရုဓဟေတ္ထေ ပုရိသေ အာဒါယ မဟန္တေန ပရိဝါရေန သုသာနံ ဂန္ဓာ မဏ္ဍလဝိဋ္ဌိကာယ ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေ မတမနုဿံ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဥပရိမဉ္ဇေ ရာဇဓိတရံ ဌပေတွာ ဂန္ဓောဒကဿဋ္ဌာနံ အဋ္ဌုတ္တရသတေန နှာပေတွာ ကာဋ္ဌကဏ္ဍိံ ပဝါဟေဿာမီ”တိ ဧဝံ ဝတွာ ရာဇဓိတရံ သုသာနံ နေဿာမိ၊ တံ အမှာကံ တတ္ထ ဂမနဒိဝသေ အမှေဟိ ပုရေတရမေဝ ထောကံ မရိစစုဏ္ဍိံ အာဒါယ အာရုဓဟေတ္ထေဟိ အတ္တနော မနုဿေဟိ ပရိဝုတော ရထံ အဘိရုယ သုသာနံ ဂန္ဓာ ရထံ သုသာနဒ္ဓါရေ ဧကပဒေသေ ဌပေတွာ အာရုဓဟေတ္ထေ မနုဿေ သုသာနဝနံ ပေသေတွာ သယံ သုသာနေ မဏ္ဍလဝိဋ္ဌိကံ ပသာရေတွာ” မတကော ဝိယ ပဋိကုဇ္ဇော ဟုတွာ နိပဇ္ဇ၊ အဟံ တတ္ထ အာဂန္ဓာ တဝ ဥပရိ မဉ္ဇကံ အတ္တရိက္ခာ ရာဇဓိတရံ ဥက္ခိပိတွာ မဉ္ဇေ သယာပေဿာမိ၊ တံ တသ္မိံ ခဏေ မရိစစုဏ္ဍိံ နာသိကာယ ပက္ခိပိတွာ ဒွေ တယော ဝါရေ ခိပေယျာသိ၊ တယာ ခိပိတကာလေ မယံ ရာဇဓိတရံ ပဟာယ ပလာယိဿာမ၊ အထ တံ ရာဇဓိတရံ သီသံ နှာပေတွာ သယမ္ပိ သီသံ နှာယိတွာ တံ အာဒါယ အတ္တနော နိဝေသနံ ဂစ္ဆေယျာသိတိ။ သော “သာဓု သုန္ဒရော ဥပါယော”တိ သမ္ပုဋိန္ဒြိယံ။

သာပိ ဂန္ဓာ ရညော တမတ္ထံ အာရောစေသိ၊ ရာဇာပိ သမ္ပုဋိန္ဒြိယံ။ ရာဇဓိတာယပိ တံ အန္တရံ အာစိက္ခိ၊ သာပိ သမ္ပုဋိန္ဒြိယံ။ သာ နိက္ခမနဒိဝသေ ကုမာရဿ သညံ ဒတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန သုသာနံ ဂစ္ဆန္တိ အာရက္ခမနုဿာနံ ဘယဇနနတ္ထံ အာဟ “မယာ ရာဇဓိတာယ မဉ္ဇေ ဌပိတကာလေ ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေ မတပုရိသော ခိပိဿတိ၊ ခိပိတွာ စ ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇာ နိက္ခမိတွာ ယံ ပဌမံ ပဿိဿတိ၊ တမေဝ ဂဟေဿတိ၊ အပ္ပမတ္တာ ဘဝေယျာထာ”တိ။ ရာဇကုမာရော ပုရေတရံ ဂန္ဓာ ဝုတ္တနယေနေဝ တတ္ထ နိပဇ္ဇိ။ မဟာဇုက္ခဏိကာ ရာဇဓိတရံ ဥက္ခိပိတွာ မဏ္ဍလဝိဋ္ဌိကာဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ “မာ ဘာယိ”တိ သညာပေတွာ မဉ္ဇေ ဌပေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ကုမာရော မရိစစုဏ္ဍိံ နာသယ ပက္ခိပိတွာ ခိပိ။ တေန ခိပိတမတ္တေယေဝ မဟာဇုက္ခဏိကာ ရာဇဓိတရံ ပဟာယ မဟာရဝံ ရဝမာနာ သဗ္ဗပဌမံ ပလာယိ၊ တဿာ ပလာတကာလတော ပဌာယ ဧကောပိ ဌာတုံ သမတ္ထော နာမ နာဟောသိ၊ ဂဟိတဂဟိတာနိ အာဝုဓာနိ ဆဇ္ဇေတွာ သဗ္ဗေ ပလာယိံသု။ ကုမာရော ယထာသမ္ပုဋိတံ သဗ္ဗံ ကတွာ ရာဇဓိတရံ အာဒါယ အတ္တနော နိဝေသနံ အဂမာသိ။

ဣက္ခဏိကာ ဂန္ဓာ တံ ကာရဏံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ “ပကတိ-
ယာပိ သာ မယာ တဿေဝတ္ထာယ ပုဋ္ဌာ၊ ပါယာသေ ဆဒ္ဓိတသပ္ပိ ဝိယ
ဇာတ”န္တိ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတွာ အပရဘာဂေ ဘာဂိနေယျဿ ရဇံ ဒတွာ ဓိတရံ
မဟာဒေဝိ ကာရေသိ။ သော တာယ သဒ္ဓိံ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသမာနော ဓမ္မေန
ရဇံ ကာရေသိ။ သောပိ အသိလက္ခဏပါဌကော တဿေဝ ဥပဋ္ဌာကော
အဟောသိ။ တဿေကဒိဝသံ ရာဇူပဋ္ဌာနံ အာဂန္ဓာ ပဋိသုရိယံ ဌတွာ ဥပဋ္ဌ-
ဟန္တဿ လာခါ ဝိလိယိ၊ ပဋိနာသိကာ ဘူမိယံ ပတိ။ သော လဇ္ဇာယ အဓော-
မုခေါ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ရာဇာ ပရိဟသန္ဓော “အာစရိယ မာ စိန္တယိတ္ထ၊
ဒိပိတံ နာမ ဧကဿ ကလျာဏံ ဟောတိ၊ ဧကဿ ပါပကံ။ တုမ္ပေဟိ ဒိပိတေန
နာသိကာ ဆိန္တိယိတ္ထ၊ မယံ ပန ဒိပန္တာ မာတုလဓိတရံ လဘိတွာ ရဇံ ပါပုဏိ-
မှာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၆။ “တထေဝေကဿ ကလျာဏံ၊ တထေဝေကဿ ပါပကံ။
တသ္မာ သဗ္ဗံ န ကလျာဏံ၊ သဗ္ဗံ ဝါပိ န ပါပက”န္တိ။

တတ္ထ တထေဝေကဿာတိ တဒေဝေကဿ။ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။
ဒုတိယပဒေဝိ ဧသေဝ နယော။

ဣတိ သော ဣမာယ ဂါထာယ တံ ကာရဏံ အာဟရိတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ
ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမာယ ဒေသနာယ လောကသမ္ပတာနံ ကလျာဏပါပကာနံ
အနေကံသိကဘာဝံ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အသိ-
လက္ခဏပါဌကောဝ တေရဟိ အသိလက္ခဏပါဌကော၊ ဘာဂိနေယျရာဇာ
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အသိလက္ခဏဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ကလဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၇)

ဧေ ဒေသာ တာနိ ဝတ္ထုနီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
ဝိကတ္ထကဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ တတ္ထ ဒွေဝိ ဝတ္ထုနိ ကဋ္ဌာဟကဇာတက-
သဒိသာနေဝ။

ဣဒပနေသဗာရာဏသိသေဋ္ဌိနောဒါသော ကလဏ္ဍကော နာမ အဟောသိ။ တဿ ပလာယိတွာ ပစ္စန္တဝါသိသေဋ္ဌိနော မိတရံ ဂဟေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဝသနကာလေ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ ပရိယေသာပေတွာပိ တဿ ဂတဋ္ဌာနံ အဇာနန္တော “ဂစ္ဆ၊ ကလဏ္ဍကံ ပရိယေသာ”တိ အတ္တနာ ပုဋ္ဌံ သုကပေါတကံ ပေသေသိ။ သုကပေါတကော ဣတော စိတော စ ဝိစရန္တော တံ နဂရံ ပါပုဏိ။ တသ္မိဉ္စ ကာလေ ကလဏ္ဍကော နဒီကီဋ္ဌံ ကီဋ္ဌိတုကာမော ဗဟုံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဉ္စေဝ ခါဒနိယဘောဇနိယာနိ စ ဂါဟာပေတွာ နဒီ ဂန္တော သေဋ္ဌိမိတာယ သဒ္ဓိ နာဝံ အာရုယု ဥဒကေ ကီဋ္ဌတိ။ တသ္မိဉ္စ ပဒေသေ နဒီကီဋ္ဌံ ကီဋ္ဌန္တော ဣဿရဇာတိကာ တိဒိဏဘောသဇ္ဇပရိဘာဝိတံ ဒီရံ ပိဝန္တိ၊ တေန တေသံ ဒိဝသဘာဂမ္ပိ ဥဒကေ ကီဋ္ဌန္တာနံ သီတံ န ဗာဓတိ။ အယံ ပန ကလဏ္ဍကော ဒီရဂဏ္ဍုသံ ဂဟေ ဘွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ တံ ဒီရံ နုဋ္ဌုဘတိ။ နုဋ္ဌုဘန္တောပိ ဥဒကေ အနုဋ္ဌုဘိတွာ သေဋ္ဌိမိတာယ သိသေ နုဋ္ဌုဘတိ။ သုကပေါတကောပိ နဒီတီရံ ဂန္တော ဧကိဿာ ဥဒုမ္ပရသာခါယ နိသီဒိတွာ ဩလောကေတွာ ကလဏ္ဍကံ သဉ္ဇာနိတွာ သေဋ္ဌိမိတာယ သိသေ နုဋ္ဌုဘန္တံ ဒိသ္မာ “အရေ ကလဏ္ဍက ဒါသ အတ္တနော ဇာတိဉ္စ ဝသနဋ္ဌာနဉ္စ အနုဿရ၊ ဒီရဂဏ္ဍုသံ ဂဟေတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ဇာတိသမ္ပန္နာယ သုခသံဝဓာယ သေဋ္ဌိမိတာယ သိသေ မာ နုဋ္ဌုဘိ၊ အတ္တနော ပမာဏံ န ဇာနာသိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၇။ “တေ ဒေသာ တာနိ ဝတ္ထုနိ၊ အဟဉ္စ ဝနဂေါစရော။
အနုဝိစ္စ ခေါ တံ ဂဏှေယျ၊ ပိဝ ဒီရံ ကလဏ္ဍက”တိ။

တတ္ထ တေ ဒေသာ တာနိ ဝတ္ထုနိတိ မာတုကုတ္တိ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ အယ-
မေတ္တာဓိပ္ပါယော—ယတ္ထ တေ ပသိတံ၊ န တေ ခတ္တိယမိတာဒိနံ ကုတ္တိဒေသာ။
ယတ္ထ ဝါသိ ပတိဋ္ဌိတော၊ န တာနိ ခတ္တိယမိတာဒိနံ ကုတ္တိဝတ္ထုနိ။ အထ ခေါ
ဒါသိကုတ္တိယံ တွံ ဝသိ စေဝ ပတိဋ္ဌိတော စာတိ။ အဟဉ္စ ဝနဂေါစရေတိ
တိရစ္ဆာနဘူတောပိ ဧတမတ္ထံ ဇာနာမိတိ ဒိပေတိ။ အနုဝိစ္စ ခေါ တံ ဂဏှေ-
ယျန္တိ ဧဝံ အနာစာရံ စရမာနံ မယာ ဂန္တော အာရောစိတေ အနုဝိစ္စ ဇာနိတွာ
တဝ သာမိကာ တာဠေတွာ စေဝ လက္ခဏာဟတဉ္စ ကတွာ တံ ဂဏှေယျ၊
ဂဟေတွာ ဂမိဿန္တိ၊ တသ္မာ အတ္တနော ပမာဏံ ဥတွာ သေဋ္ဌိမိတာယ
သိသေ အနုဋ္ဌုဘိတွာ ပိဝ ဒီရံ။ ကလဏ္ဍကတိ တံ နာမေနာလပတိ။

ကလဏ္ဍကောပိ သုဝပေါတကံ သဉ္ဇာနိတွာ “မံ ပါကဋ္ဌံ ကရေယျာ”တိ ဘယေန “ဧဟိ သာမိ၊ ကဒါ အာဂတောသိ”တိ အာဟ။ သုကော “န ဧသ မံ ဟိတကာမတာယ ပက္ခောသတိ၊ ဂီဝံ ပန မေ ဝဇ္ဇေတွာ မာရေတု-ကာမော”တိ ဥတွာဝ “န မေ တယာ အက္ခော”တိ တတော ဥပ္ပတိတွာ ဗာရာဏသိ ဂန္ဓာ ယထာဒိဋ္ဌိ သေဋ္ဌိနော ဝိတ္တာရေန ကထေသိ။ သေဋ္ဌိ “အယုတ္တံ တေန ကတ”န္တိ ဝတွာ ဂန္ဓာ တဿ အာဏံ ကာရေတွာ ဗာရာ-ဏသိမေဝ နံ အာနေဘွာ ဒါသပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကလဏ္ဍကော အယံ ဘိက္ခု အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကလဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ဗိဠာရဝတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၈)

ယော ဝေ ဓမ္မံ ဓဇံ ကတွာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဟကဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ တဿ ကုဟကဘာဝေ အာရောစိဒတ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ကုဟကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော မူသိကယောနိယံ ပဋိသန္ဓိ ဂဟေတွာ ဝုဗ္ဗိမန္တာယ မဟာသရီရော သူကရစ္ဆာ-ပကသဒိသော ဟုတွာ အနေကသတမူသိကာဟိ ပရိဝုတော အရညေ ဝိဟရတိ။ အထေကော သိင်္ဂါလော ဣတော စိတော စ ဝိစရန္တော တံ မူသိကယူထံ ဒိသွာ “ဣမာ မူသိကာ ဝဇ္ဇေတွာ ခါဒိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ မူသိကာနံ အာသယဿ အဝိဒူရေ သူရိယာဘိမုခေါ ဝါတံ ပိဝန္တော ဧကေန ပါဒေန အဋ္ဌာသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဂေါစရာယ စရမာနော တံ ဒိသွာ “သီလဝါဇေသော ဘဝိဿတိ”တိ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဘန္တေ တွံ ကော နာမော”တိ ပုစ္ဆိ။ ဓမ္မိကော နာမာတိ။ စတ္တာရော ပါဒေ ဘူမိယံ အဋ္ဌပေတွာ ကသ္မာ ဧကေနဝ ပြိတောသိတိ။ မယိ စတ္တာရော ပါဒေ ပထဝိယံ ဌပေန္တေ ပထဝီ ဝဟိတုံ န သက္ကောတိ၊ တသ္မာ ဧကေနဝ တိဌာမိတိ။ မုခံ ဝိဝရိတွာ ကသ္မာ ပြိတော-သိတိ။ မယံ အညံ န ဘက္ခယာမ၊ ဝါတမေဝ ဘက္ခယာမာတိ။ အထ ကသ္မာ

သူရိယာဘိမုခေါ တိဋ္ဌသီတိ။ သူရိယံ နမဿာမီတိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ ဝစနံ သုတွာ “သီလဝါ ဧသော ဘဝိဿတိ”တိ တတော ပဋ္ဌာယ မူသိက-
ဂဏေန သဒ္ဓိံ သာယံ ပါတံ တဿ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။

အထဿ ဥပဋ္ဌာနံ ကတွာ ဂမနကာလေ သိင်္ဂါလော သဗ္ဗပစ္စိမံ မူသိကံ ဂဟေတွာ မံသံ ခါဒိတွာ အဇ္ဈောဟရိတွာ မုခံ ပုဋ္ဌိတွာ တိဋ္ဌတိ။ အနုပုဗ္ဗေန မူသိကဂဏော တနုကော ဇာတော။ မူသိကာ “ပုဗ္ဗေ အမှာကံ အယံ အာသယော နပ္ပဟောတိ၊ နိရန္တရာ တိဋ္ဌာမ။ ဣဒါနိ သိထိလာ၊ ဧဝံပိ အာသယော န ပူရတေဝ၊ ကိံ န ခေါ ဧတ”န္တိ ဗောဓိသတ္တဿ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသုံ။ ဗောဓိသတ္တော “ကေန န ခေါ ကာရဏေန မူသိကာ တနုတ္တံ ဂတာ”တိ စိန္တေန္တော သိင်္ဂါလေ အာသကံ ဌပေတွာ “ဝိမံသိဿာမိ န”န္တိ ဥပဋ္ဌာနကာလေ သေသမူသိကာ ပူရတော ကတွာ သယံ ပစ္ဆတော အဟောသိ။ သိင်္ဂါလော တဿ ဥပရိ ပက္ခန္တိ၊ ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော ဂဟဏတ္ထာယ တံ ပက္ခန္တန္တံ ဒိဿာ နိဝတ္တိတွာ “ဘော သိင်္ဂါလ ဣဒံ တေ ဝတသမာဒါနံ န ဓမ္မသုဓမ္မတာယ၊ ပရေသံ ပန ဝိဟိံသနတ္ထာယ ဓမ္မံ ဧဇံ ကတွာ စရသိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၈။ “ယော ဝေ ဓမ္မံ ဧဇံ ကတွာ၊ နိဂူဠော ပါပမာစရေ။
ဝိဿာသယိတွာ ဘူတာနိ၊ ဗိဋ္ဌာရံ နာမ တံ ဝတ”န္တိ။

တတ္ထ ယော ဝေတိ ခတ္တိယာဒိသု ယော ကောစိဒေဝ။ ဓမ္မံ ဧဇံ ကတွာတိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မံ ဧဇံ ကရိတွာ၊ ကုဋ် ကရောန္တော ဝိယံ ဥဿာပေတွာ ဒဿေန္တောတိ အတ္တော။ ဝိဿာသယိတွာတိ “သီလဝါ အယ”န္တိ သညာယ သဉ္ဇာတဝိဿာသာနိ ကတွာ။ ဗိဋ္ဌာရံ နာမ တံ ဝတန္တိ တံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဧဇံ ကတွာ ရဟော ပါပါနိ ကရောန္တဿ ဝတံ ကေရာဋိကဝတံ နာမ ဟောတိတိ အတ္တော။

မူသိကရာဇာ ကထေန္တောဝ ဥပ္ပတိတွာ တဿ ဂိဝါယံ ပတိတွာ ဟနုကဿ ဟေဋ္ဌာ အန္တောဂလနာဋိယံ ခုံသိတွာ ဂလနာဋိံ ဖာလေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသိ။ မူသိကဂဏော နိဝတ္တိတွာ သိင်္ဂါလံ “မုရု မုရု”တိ ခါဒိတွာ အဂမာသိ။ ပဌမာဂတာဝ ကိရဿ မံသံ လဘိံသု၊ ပစ္ဆာ အာဂတာ န လဘိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ မူသိကဂဏော နိဗ္ဗယော ဇာတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သိင်္ဂါလော ကုဟကဘိက္ခု အဟောသိ၊ မူသိကရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗိဇ္ဇာရဇောတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-အဂ္ဂိကဘာရဒ္ဒါဇောတကဝဏ္ဏနာ (၁၂၉)

နာယံ သိခါ ပုညဟေတုတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကုဟ-
ကညေဝ ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။()^၁

အတိတသ္မိပ္ပိ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
မူသိကရာဇာ ဟုတွာ အရညေ ဝသတိ။ အထေကော သိင်္ဂါလော ဒဝဒ္ဓာဟေ
ဥဋ္ဌိတေ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တော ဧကသ္မိ ရုက္ခေ သီသံ အာဟစ္စ အဋ္ဌာသိ။
တဿ သကလသရီရေ လောမာနိ ဈာယိံသု၊ ရုက္ခံ အာဟစ္စ ဌိတဋ္ဌာနေ ပန
မတ္ထကေ စူဠာ ဝိယ ထောကာနိ လောမာနိ အဋ္ဌံသု။ သော ဧကဒိဝသံ
သောဏ္ဍိယံ ပါနီယံ ဝိဝန္တော ဆာယံ ဩလောကေန္တော စူဠံ ဒိသ္မာ “ဥပ္ပန္နံ
ဒါနိ မေ ဘဏ္ဍမူလ”န္တိ အရညေ ဝိစရန္တော တံ မူသိကာဒရိ^၂ ဒိသ္မာ “ဣမာ
မူသိကာ ဝဇ္ဇေတွာ ခါဒိဿာမီ”တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ အဝိဒူရေ အဋ္ဌာသိ။
အထ နံ ဗောဓိသတ္တော ဂေါစရာယ စရန္တော ဒိသ္မာ “သီလဝါ အယ”န္တိ
သညာယ ဥပသင်္ကမိတွာ “တံ ကိန္နာမောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အဟံ အဂ္ဂိကဘာရ-
ဒ္ဒါဇော နာမာတိ။ အထ ကသ္မာ အာဂတောသီတိ။ တုမှာကံ ရက္ခနတ္ထာယာတိ။
ကိန္တိ ကတွာ အမေ ရက္ခိဿသီတိ။ အဟံ အင်္ဂုဋ္ဌဂဏနံ နာမ ဇာနာမိ၊ တုမှာကံ
ပါတောဝ နိက္ခမိတွာ ဂေါစရာယ ဂမနကာလေ “တ္ထေကာ”တိ ဂဏေတွာ
ပစ္စာဂမနကာလေပိ ဂဏေဿာမိ၊ ဧဝံ သာယံ ပါတံ ဂဏေန္တော ရက္ခိဿာ-
မီတိ။ တေန ဟိ ရက္ခ မာတုလာတိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတွာ နိက္ခမန-
ကာလေ “ဧကော ဒွေ တယော”တိ ဂဏေတွာ ပစ္စာဂမနကာလေပိ တထေဝ
ဂဏေတွာ သဗ္ဗပုစ္ဆိမံ ဂဟေတွာ ခါဒတိ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

ဣဓ ပန မူသိကရာဇာ နိဝတ္တိတွာ ဌိတော “ဘော အဂ္ဂိကဘာရဒ္ဒါဇ နာယံ
တဝ ဓမ္မသုဓမ္မတာယ မတ္ထကေ စူဠာ ဌပိတာ၊ ကုစ္ဆိကာရဏာ ပန ဌပိတာ”တိ
ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၉။ “နာယံ သိခါ ပုညဟေတု၊ ဃာသဟေတု အယံ သိခါ။
နာ’ရုဠိဂဏနံ” ယာတိ၊ အလံ တေ ဟောတု အဂ္ဂိကာ”တိ။

တတ္ထ နာ’ရုဠိဂဏနံ ယာတိ”တိ “အရုဠိဂဏနာ”တိ ၂ အရုဠိဂဏနာ ဝုဇ္ဇတိ၊ အယံ မူသိကဂဏော အရုဠိဂဏနံ န ဂစ္ဆတိ န ဥပေတိ န ပူရေတိ၊ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆတိတိ အတ္ထော။ အလံ တေ ဟောတု အဂ္ဂိကာတိ သိင်္ဂါလံ နာမေန အာလပန္နော အာဟ။ ဧတ္တာဝတာ တေ အလံ ဟောတု၊ န ဣတော ပရံ မူသိကေ ခါဒိဿသိ။ အမွေဟိ ဝါ တယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသော အလံ ဟောတု၊ န မယံ ဣဒါနိ တယာ သဒ္ဓိံ ဝသိဿာမာတိပိ အတ္ထော။ သေသံ ပုရိမသဒိသ ဧဝေ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သိင်္ဂါလော အယံ ဘိက္ခု အဟောသိ၊ မူသိကရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အဂ္ဂိကာဘာရဒ္ဒါဇဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၀)

ယထာ ဝါစာ စ ဘုဉ္ဇသ္မတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ သာဝတ္ထိယံ မာတုဂါမံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာ ကိရေကဿ သဒ္ဓါသမ္ပန္နဿ ဥပါသကဗြာဟ္မဏဿ ဗြာဟ္မဏီ ဒုဿိလာ ပါပဓမ္မော ရတ္ထိံ အတိစရိတွာ ဒိဝါ ကိဉ္စိ ကမ္မံ အကတွာ ဂိလာနာလယံ ဒေသေတွာ နိတ္ထုနမာနာ နိပဇ္ဇတိ။ အထ နံ ဗြာဟ္မဏော “ကိံ တေ ဘဒ္ဒေ အဖာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဝါတာ မေ ဝိဇ္ဈန္တိတိ။ အထ ကိံ လဒ္ဓုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ သိနိဒ္ဓမရရာနိ ပဏိတပဏိတာနိ ယာဂုဘတ္တတေလာဒိနိတိ။ ဗြာဟ္မဏော ယံ ယံ သာ ဣစ္ဆတိ၊ တံ တံ အာဟရိတွာ ဒေတိ၊ ဒါသော ဝိယ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရေတိ။ သာ ပန ဗြာဟ္မဏဿ ဂေဟံ ပဝိဋ္ဌကာလေ နိပဇ္ဇတိ၊ ဗဟိ နိက္ခန္တကာလေ ဇာရေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိတိနာမေတိ။

အထ ဗြာဟ္မဏော “ဣမိဿာ သရီရေ ဝိဇ္ဈနဝါတာနံ ပရိယန္တော န ပညာယတိ”တိ ဧကဒိဝသံ ဂန္ဓမာလာဒိနိ အာဒါယ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ပူဇေတွာ ဝဉ္စိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ “ကိံ ဗြာဟ္မဏ န ပညာယသိ”တိ ဝုတ္တေ “ဘန္တေ ဗြာဟ္မဏိယာ ကိရ မေ သရီရေ ဝါတာ ဝိဇ္ဈန္တိ၊ သွာဟံ

တဿာ သပ္ပိတေလာဒီနိ စေဝ ပဏိတပဏိတဘောဇနာနိ စ ပရိယေသာမိ၊ သရီရမဿာ သနံ ဝိပ္ပသန္တစ္စဝိဝဏ္ဏံ ဇာတံ၊ ဝါတရောဂဿ ပန ပရိယန္တော န ပညာယတိ။ အဟံ တံ ပဋိဇ္ဇေန္တောဝ ဣဓာဂမနဿ ဩကာသံ န လဘာမိ”တိ အာဟ။ သတ္တာ မြာဟ္မဏိယာ ပါပဘာဝံ ဥတွာ “မြာဟ္မဏ ‘ဧဝံ နိပန္နဿ မာတုဂါမဿ ရောဂေ အဝုပသမန္တေ ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌ ဘောသဇ္ဇံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ပုဗ္ဗေပိ တေ ပဏ္ဍိတေဟိ ကထိတံ၊ ဘဝသင်္ခေပဂတတ္တာ ပန န သလ္လက္ခေသိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော မြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေနိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဗာရာဏသိယံ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော အဟောသိ။ ဧကသတရာဇောနီသု ခတ္တိယကုမာရာ စ မြာဟ္မဏကုမာရာ စ ယေဘုယျေန တဿေဝ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏန္တိ။ အထေကော ဇနပဒဝါသိ မြာဟ္မဏမာဏဝေါ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကေ တယော ဝေဒေ အဋ္ဌာရသ စ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနာနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဗာရာဏသိယံယေဝ ကုဋုမ္ပံ သဏ္ဌပေတွာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒုတ္တိက္ခတ္တု၊ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆတိ။ တဿ မြာဟ္မဏိ ဒုဿီလာ အဟောသိ ပါပဓမ္မာတိ သဗ္ဗံ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထုသဒိသမေဝ။

ဗောဓိသတ္တော ပန “ဣမိနာ ကာရဏေန ဩဝါဒဂဟဏာယ” ဩကာသံ န လဘာမိ”တိ ဝုတ္တေ “သာ မာဏဝိကာ ဣမံ ဝဇ္ဇေတွာ နိပဇ္ဇတိ”တိ ဥတွာ “တဿာ ရောဂါနုစ္ဆရိကံ ဘောသဇ္ဇံ အာစိက္ခိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ အာဟ “တာတ တုံ ဣတော ပဋ္ဌာယ တဿာ သပ္ပိခီရရသာဒီနိ မာ အဒါသိ၊ ဂေါမုတ္တေ ပန ပဉ္စပဏ္ဏာနိ ဖလာဒီနိ^၁ စ ပက္ခိပိတွာ ကောဇ္ဇေတွာ နဝတမ္ဗလောဟဘာဇနေ ပက္ခိပိတွာ လောဟဂန္ဓံ ဂါဟာပေတွာ ရဇ္ဇေ၊ ဝါ ယောတ္တံ ဝါ ရုက္ခံ ဝါ လတံ^၂ ဝါ ဂဟေတွာ ‘ဣဒံ တေ ရောဂဿ အနုစ္ဆရိကဘောသဇ္ဇံ၊ ဣဒံ ဝါ ပိဝ၊ ဥဋ္ဌာယ ဝါ တယာ ဘုတ္တဘတ္တဿ အနုစ္ဆရိကံ ကမ္မံ ကရေဟိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထံ ဝဒေယျာသိ။ သစေ ဘောသဇ္ဇံ န ပိဝတိ၊ အထ နံ ရဇ္ဇုယာ ဝါ ယောတ္တေန ဝါ ရုက္ခေန ဝါ လတာယ ဝါ ကတိစိ ပဟာရေပဟရိတွာ ဧကသေသု ဂဟေတွာ အာကမ္ဘိတွာ ကပ္ပရေန ပေါထေယျာသိ၊ သာ တင်္ခဏညေဝ ဥဋ္ဌာယ ကမ္မံ ကရိဿတိ”တိ။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ ဝုတ္တနိယာမေနေဝ ဘောသဇ္ဇံ ကတွာ “ဘဒ္ဒေ ဣမံ ဘောသဇ္ဇံ ပိဝါ”တိ အာဟ။ ကေန တေ ဣဒံ

၁-ဩဝါဒဂမနာယ (သျှာ၊ ဣ)

၂-ပဉ္စပဏ္ဏာနိ တိဖလာဒီနိ (သိ)၊ ပဉ္စပဏ္ဏာနိ ဖလာဒီနိ (ဣ)

၃-ရုက္ခလတံ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

အာစိက္ခိတန္တိ။ အာစရိယေန ဘဒ္ဒေတိ။ အပနေဟိ တံ၊ န ပိဝိဿာမီတိ။ မာဏဝေါ “န တံ အတ္တနော ရုစိယာ ပိဝိဿသိ”တိ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ “အတ္တနော ရောဂဿ အနုစ္ဆရိကံ ဘေသဇ္ဇံ ဝါ ပိဝ၊ ယာဂုဘတ္တာနုစ္ဆရိကံ ကမ္မံ ဝါ ကရောဟိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၀။ “ယထာဝါစာ စ ဘုဉ္ဇဿ၊ ယထာဘုတ္တန္တ ဗျာဟရ။
ဥဘယံ တေ န သမေတိ၊ ဝါစာ ဘုတ္တန္တ ကောသိယေ”တိ။

တတ္ထ ယထာဝါစာ စ ဘုဉ္ဇဿတိ ယထာ တေ ဝါစာ၊ တထာ ဘုဉ္ဇဿ၊ “ဝါတာ မေ ဝိဇ္ဈန္တိ”တိ ဝါစာယ အနုစ္ဆရိကမေဝ ကတွာ ဘုဉ္ဇဿတိ အတ္ထော။ “ယထာဝါစံ ဝါ”တိပိ ပါဌော ယုဇ္ဇတိ၊ “ယထာဝါစာယာ”တိပိ ပဌန္တိ၊ သဗ္ဗတ္ထ အယမေဝ အတ္ထော။ ယထာဘုတ္တန္တ ဗျာဟရတိ ယံ ယထာ တေ ဘုတ္တံ၊ တဿ အနုစ္ဆရိကမေဝ ဗျာဟရ၊ “အရောဂမ္ဘိ”တိ ဝတွာ ဂေဟေ ကတ္တဗ္ဗံ ကရောသိတိ အတ္ထော။ “ယထာဘူတန္တာ”တိပိ ပါဌော၊ အထ ဝါ အရောဂမ္ဘိတိ ယထာဘူတမေဝ ဝတွာ ကမ္မံ ကရောဟိတိ အတ္ထော။ ဥဘယံ တေ န သမေတိ၊ ဝါစာ ဘုတ္တန္တ ကောသိယေတိ ယာ စ တေ အယံ ဝါစာ “ဝါတာ မေ ဝိဇ္ဈန္တိ”တိ ယဉ္စ တေ ဣဒံ ပဏီတဘောဇနံ ဘုတ္တံ၊ ဣဒံ ဥဘယမ္ဘိ တုယံ န သမေတိ၊ တသ္မာ ဥဋ္ဌာယ ကမ္မံ ကရောဟိ။ “ကောသိယေ”တိ တံ ဂေါတ္တေနာလပတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ကောသိယဗြာဟ္မဏမိတာ^၁ “အာစရိယေန ဥဿုက္ကံ အာပန္န-
ကာလတော ပဋ္ဌာယ န သက္ကာ မယာ ဧသ ဝဉ္ဇေတုံ၊ ပဋ္ဌာယ ကမ္မံ ကရိဿာ-
မီ”တိ ပဋ္ဌာယ ကမ္မံ အကာသိ။ “အာစရိယေန မေ ဒုဿီလဘာဝေါ ဣတော၊
ဣဒါနိ န သက္ကာ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပုန ဧဝရူပံ ကာတု”န္တိ အာစရိယေ ဂါရဝေန
ပါပကမ္မတောပိ ဝိရမိတွာ သီလဝတီ အဟောသိ။ သာပိ ဗြာဟ္မဏီ “သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓေန ကိရမိ ဣတာ”တိ သတ္တရိပိ ဂါရဝေန န ပုန အနာစာရံ အကာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဇယမ္ပတိကာ ဣဒါနိ ဇယမ္ပတိကာဝ၊ အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟော-
သိ”န္တိ။

ကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ကုသနာဠိဝဂ္ဂေါ တေရသမော။

တသုဒ္ဓါနံ

ကုသနာဋီ စ ဒုဗ္ဗေဓံ၊ နဂ်လီသမ္ပကဋ္ဌာဟံ။
အသိလက္ခဏကလဏ္ဍကံ၊ ဗိဇ္ဇာရဂ္ဂိကကောသိယန္တိ။

၁၄-အသမ္ပဒါနဝဂ္ဂ

၁-အသမ္ပဒါနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၁)

အသမ္ပဒါနေနိတရီတရဿာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ
အာရဟ္တ ကထေသိ။ တသ္မိပ္ပိ ကာလေ ဘိက္ခု မေဿဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ
“အာရုဿော ဒေဝဒတ္တော အကတညူ တထာဂတဿ ဂုဏံ န ဇာနာတိ”တိ။
သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တော
အကတညူ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကတညူယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ မဂဓရဋ္ဌေ ရာဇဂဟေ ဧကသ္မိ မဂဓရဉ္စေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ
ဗောဓိသတ္တော တဿေဝ သေဋ္ဌိ အဟောသိ အသိတိကောဋိဝိဘဝေါ သင်္ခ-
သေဋ္ဌိတိ နာမေန။ ဗာရာဏသိယံဝိဇ္ဇိယသေဋ္ဌိ နာမ အသိတိကောဋိဝိဘဝေါ
အဟောသိ။ တေ အညမညံ သဟာယကာ အဟေသုံ။ တေသု ဗာရာဏသိယံ
ဝိဇ္ဇိယသေဋ္ဌိဿ ကေနစိဒေဝ ကာရဏေန မဟန္တံ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သဗ္ဗံ သာပ-
တေယျံ ပရိဟာယိ။ သော ဒလိဒ္ဓေါ အပ္ပဋိသရဏော ဟုတွာ ဘရိယံ အာဒါယ
သင်္ခသေဋ္ဌိ ပစ္စယံ ကတွာ ဗာရာဏသိတော နိက္ခမိတွာ ပဒသာဝ ရာဇဂဟံ ပတွာ
သင်္ခသေဋ္ဌိဿ နိဝေသနံ အဂမာသိ။ သော တံ ဒိသ္မာဝ “သဟာယော မေ
အာဂတော”တိ ပရိဿဇိတွာ သက္ကာရသမ္မာနံ ကတွာ ကတိပါဟံ ဝိတိ-
နာမေတွာ ဧကဒိဝသံ “သမ္ပ ကေနဋ္ဌေန အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘယံမေ
သမ္ပ ဥပ္ပန္နံ၊ သဗ္ဗံ ဓနံ ပရိက္ခိဏံ၊ ဥပတ္တဗ္ဘော မေ ဟောဟိတိ။ “သာဓု သမ္ပ၊ မာ
ဘာယိ”တိ ဘဏ္ဍာဂါရံ ဝိဝရာပေတွာ စတ္တာလီသ ဟိရညကောဋိယော
ဒါပေတွာ သေသမ္ပိ ပရိစ္ဆဒပရိဝါရံသဗ္ဗံ အတ္တနော သန္တကံ သဝိညာဏကံ
အဝိညာဏကံ မဇ္ဈေ ဘိန္တိတွာ ဥပခုမေဝ အဒါသိ။ သော တံ ဝိဘဝံ
အာဒါယ ပုန ဗာရာဏသိ ဂန္တာ နိဝါသံ ကပ္ပေသိ။

အပရဘာဂေ သင်္ခသေဋ္ဌိဿပိ တာဒိသမေဝ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော အတ္တနော ပဋိသရဏံ ဥပဓာရေန္တော “သဟာယဿ မေ မဟာဥပကာရော ကတော၊ ဥပဗုဒ္ဓိဘဝေါ ဒိန္တော။ န သော မံ ဒိသ္မာ ပရိစ္ဆေဋဿတိ၊ တဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဘရိယံ အာဒါယ ပဒသာဝ ဗာရာဏသိံ ဂန္တော ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ တဝ မယာ သဒ္ဓိံ အန္တရိယိယာ ဂမနံ နာမ န ယုတ္တံ၊ မယာ ပေသိတယာနမာရယု မဟန္တေန ပရိဝါရေန ပစ္ဆာ အာဂမိဿသိ။ ယာဝ ယာနံ ပေသေမိ၊ တာဝ ဣဓေဝ ဟောဟိ”တိ ဝတွာ တံ သာလာယ ဌပေတွာ သယံ နဂရံ ပဝိသိတွာ သေဋ္ဌိဿ သရံ ဂန္တော “ရာဇဂဟနဂရတော တုမှာကံ သဟာယော သင်္ခသေဋ္ဌိ နာမ အာဂတော”တိ အာရေစာပေသိ။ သော “အာဂစ္ဆတူ”တိ ပက္ခောသာပေတွာ တံ ဒိသ္မာ နေဝ အာသနာ ဝုဋ္ဌာသိ၊ န ပဋိသန္တာရံ အကာသိ၊ ကေဝလံ “ကိမတ္ထံ အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ တုမှာကံ ဒဿနတ္ထံ အာဂတောမှိတိ။ နိဝါသော တေ ကဟံ ဂဟိတောတိ။ န တာဝ နိဝါသဌာနံ အတ္ထိ၊ သေဋ္ဌိသရဏိမ္ပိ သာလာယ ဌပေတွာဝ အာဂတောမှိတိ။ “တုမှာကံ ဣဓ နိဝါသဌာနံ နတ္ထိ၊ နိဝါပံ ဂဟေတွာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ပစာပေတွာ ဘုဉ္ဇိတွာ ဂစ္ဆထ၊ ပုန အမှာကံ သရံ မာ ပဝိသထာ”တိ ဝတွာ “မယံ သဟာယဿ ဒုဿန္တေ ဗန္ဓိတွာ ဧကံ ဗဟလ-ပလာပတုမ္ပံ ဒေဟိ”တိ ဒါသံ အာဏာပေသိ။ တံ ဒိဝသံ ကိရ သော ရတ္တသာလီနံ သကဋ္ဌသဟဿမတ္ထံ ဩဖုနာပေတွာ ကောဌာဂါရံ ပူရာပေသိ၊ စတ္တာလီသကောဋ္ဌိဓနံ ဂဟေတွာ အာဂတော အကတညူ မဟာစောရော သဟာယကဿ တုမ္ပမတ္တေ ပလာပေ ဒါပေသိ။ ဒါသော ပစ္ဆိယံ ဧကံ ပလာပတုမ္ပံ ပက္ခိပိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။

ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “အယံ အသပ္ပုရိသော မမ သန္တိကာ စတ္တာလီ-သကောဋ္ဌိဓနံ လဘိတွာ ဣဒါနိ ပလာပတုမ္ပံ ဒါပေသိ၊ ဂဏှာမိ န ခေါ၊ န ဂဏှာမိ”တိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “အယံ တာဝ အကတညူ မိတ္တဒုပ္ပိ ကတဝိနာသကဘာဝေန မယာ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝံ ဘိန္နိ။ သစာဟံ ဧတေန ဒိန္နံ ပလာပတုမ္ပံ လာမကတ္တာ န ဂဏှိဿာမိ၊ အဟမ္ပိ မိတ္တဘာဝံ ဘိန္နိဿာမိ။ အန္ဓဗာလာ ပရိတ္တကံ လဒ္ဓိံ အဂ္ဂဏန္တာ မိတ္တဘာဝံ ဝိနာသေန္တိ၊ အဟံ ပန ဧတေန ဒိန္နံ ပလာပတုမ္ပံ ဂဟေတွာ မမ ဝသေန မိတ္တဘာဝံ ပတိဋ္ဌာပေ-ဿာမိ”တိ။ သော ပလာပတုမ္ပံ ဒုဿန္တေ ဗန္ဓိတွာ ပါသာဒါ ဩရယု သာလံ အဂမာသိ။ အထ နံ ဘရိယာ “ကိံ တေ အယျ လဒ္ဓ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဘဒ္ဒေ အမှာကံ သဟာယော ဝိဋ္ဌိယသေဋ္ဌိ ပလာပတုမ္ပံ ဒတွာ အမှေ

အဇ္ဈေဝ ဝိဿဇ္ဈေသီတိ။ သာ“အယျ ကိမတ္ထံ အဂ္ဂဟေသိ၊ ကိံ ဧတံ စတ္တာလိသ-
ကောဋ္ဌိနေဿ အနုစ္ဆရိက”န္တိ ရောဒိတုံ အာရဘိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ “ဘဒ္ဒေ
မာ ရောဒိ၊ အဟံ တေန သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝဘေဒနဘယေန မမ ဝသေန မိတ္တ-
ဘာဝံ ပတိဋ္ဌာပေတုံ ဂဏှိံ၊ တံ ကိံကာရဏာ ရောဒသီ”တိ ဝတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၁၃၁။ “အသမ္ပဒါနေနိ”တရိတရဿ၊
ဗာလဿ မိတ္တာနိ ကလိဘဝန္တိ။
တသ္မာ ဟရာမိ ဘုသံ အဗုမာနံ၊
မာ မေ မိတ္တိ ဇိယိတ္ထ သဿတာ’ယ”န္တိ။

တတ္ထ အသမ္ပဒါနေနာတိ အသမ္ပဒါနေန။ အကာရလောပေ သန္တိ၊ အဂ္ဂ-
ဟဏေနာတိ အတ္တော။ ဣတရိတရဿာတိ ယဿ ကဿစိ လာမကာလာမ-
ကဿ။ ဗာလဿ မိတ္တာနိ ကလိဘဝန္တိတိ ဒန္ဓဿ အပညဿ မိတ္တာနိ ကလိနိ၊
ကာဠကဏှိသဒိသာနိ ဟောန္တိ၊ ဘိဇ္ဇန္တိတိ အတ္တော။ တသ္မာ ဟရာမိ ဘုသံ
အဗုမာနန္တိ တေန ကာရဏေန အဟံ သဟာယေန ဒိန္တံ ဧကပလာပတုမ္ပံ
ဟရာမိ ဂဏှာမိတိ ဒဿေတိ။ “မာန”န္တိ ဟိ အဋ္ဌန္တံ နာဠိနံ နာမံ၊ စတုန္တံ အဗုမာနံ၊
စတဿော စ နာဠိယော တုဗ္ဗော နာမ။ တေန ဝုတ္တံ “ပလာပတုမ္ပ”န္တိ။ မာ
မေ မိတ္တိ ဇိယိတ္ထ သဿတာ’ယန္တိ မမ သဟာယေန သဒ္ဓိံ မိတ္တိမာ ဘိဇ္ဇိတ္ထ၊
သဿတာဝ အယံ ဟောတူတိ အတ္တော။

ဧဝံ ဝုတ္တေပိ သေဋ္ဌိဘရိယာ ရောဒတေဝ။ တသ္မိံ ခဏေ သင်္ခသေဋ္ဌိနာ
ဝိဋ္ဌိယသေဋ္ဌိဿ ဒိန္နော ကမ္မန္တဒါသော သာလာဒ္ဓါရေန အာဂစ္ဆန္တော သေဋ္ဌိ-
ဘရိယာယ ရောဒနသဒ္ဓိံ သုတွာ သာလံ ပဝိသိတွာ အတ္တနော သာမိကေ
ဒိဿာ ပါဒေသု နိပတိတွာ ရောဒိတွာ ကန္တိတွာ “ကိမတ္ထံ ဣဓာဂတတ္ထ သာမိ”တိ
ပုစ္ဆိ။ သေဋ္ဌိ သဗ္ဗံ အာရောစေသိ။ ကမ္မန္တဒါသော “ဟောတု သာမိ၊ မာ စိန္တ-
ယိတ္တာ”တိ ဥဘောပိ အဿာသေတွာ အတ္တနော ဂေဟံ နေတွာ ဂန္ဓောဒကေန
နာပေတွာ ဘောဇေတွာ “သာမိကာ ဝေါ အာဂတာ”တိ သေသဒါသေ
သန္တိပါတေတွာ ဒဿေတွာ ကတိပါဟံ ဝီတိနာမေတွာ သဗ္ဗေ ဒါသေ
ဂဟေတွာ ရာဇင်္ဂဏံ ဂန္ဓာ ဥပရဝံ အကာသိ။ ရာဇာ ပက္ခောသာပေတွာ “ကိံ
ဧတ”န္တိ ပုစ္ဆိ၊ တေ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ ရညော အာရောစေသုံ။

ရာဇာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ ဥဘောပိ သေဋ္ဌိ ပက္ခောသာပေတွာ သင်္ခ-
 သေဋ္ဌိံ ပုစ္ဆိ “သစ္စံ ကိရ တယာ မဟာသေဋ္ဌိ ဝိဠိယသေဋ္ဌိဿ စတ္တာလီသ-
 ကောဋ္ဌိဓနံ ဒိန္န”န္တိ။ အာမ မဟာရာဇ၊ မမ သဟာယဿ မံ တက္ကေတွာ ရာဇဂဟံ
 အာဂတဿ န ကေဝလံ ဓနံ၊ သဗ္ဗံ ဝိဘဝဇာတံ သဝိညာဏကံ အဝိညာ-
 ဏကံ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ သမဘာဂေ အဒါသိန္တိ။ ရာဇာ “သစ္စမေ-
 တ”န္တိ ဝိဠိယသေဋ္ဌိံ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ တယာ ပနဿ တညေဝ တက္ကေတွာ
 အာဂတဿ အတ္ထိ ကောစိ သက္ကာရေ ဝါ သမ္မာနော ဝါ ကတောတိ။ သော
 တုဏှိ အဟောသိ။ အပိ ပန တေ တေဿ ပလာပတုမ္မမတ္တံ ဒုဿန္တေ
 ပက္ခိပါပေတွာ ဒါပိတံ အတ္ထိတိ။ တမ္ပိ သုတွာ တုဏှိယေဝ အဟောသိ။ ရာဇာ
 “ကိံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ တံ ပရိဘာသိတွာ “ဂစ္ဆထ၊
 ဝိဠိယသေဋ္ဌိဿ ဃာရေ သဗ္ဗံ ဝိဘဝံ သင်္ခသေဋ္ဌိဿ ဒေထာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိ-
 သတ္တော “မဟာရာဇ မယံ ပရသန္တကေန အတ္တော နတ္ထိ၊ မယာ ဒိန္နမတ္တမေဝ
 ပန ဒါပေထာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တကံ ဒါပေသိ။ ဗောဓိ-
 သတ္တော သဗ္ဗံ အတ္တနာ ဒိန္နဝိဘဝံ ပဋိလဘိတွာ ဒါသပရိဝုတော ရာဇဂဟမေဝ
 ဂန္တော ကုဋုမ္ပံ သဏ္ဌပေတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 ဝိဠိယသေဋ္ဌိ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ သင်္ခသေဋ္ဌိပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အသမ္ပဒါနဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ဘိရုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၂)

ကုသလူပဒေသေ ဓိတိယာ ဒဋ္ဌာယ စာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ
 ဝိဟရန္တော အဇပါလနိဂြောဓေ မာရဓိတာနံ ပလောဘနသုတ္တန္တံ အာရဗ္ဘ
 ကထေသိ။ ဘဂဝတာ ဟိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝုတ္တံ—

“ဒဒ္ဒလ္လမာနာ အာဂဉ္ဇူ၊ တဏှာ စ အရတိ ရဂါ။

တာ တတ္ထ ပနဒီ သတ္တာ၊ ဣလံ ဘဠံ မာလုတော”တိ။

ဧဝံ ယာဝ ပရိယောသာနာ တဿ သုတ္တန္တဿ ကထိတကာလေ ဓမ္မသဘာယံ
 သန္နိပတိတာ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ

မာရဓိတရော အနေကသတာနိပိ ဒိဗ္ဗရူပါနိ မာပေတွာ ပလောဘနတ္ထာယ ဥပသင်္ကမန္တိယော အင်္ဂါနိပိ ဥဗ္ဗိလေတွာ န ဩလောကေသိ၊ အဟော ဗုဒ္ဓဗလံ နာမ အစ္ဆရိယ”န္တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ မယံ သဗ္ဗာသဝေ ခေပေတွာ သဗ္ဗညုတံ သမ္ပတ္တဿ မာရဓိတာနံ အနောလောကနံ နာမ အစ္ဆရိယံ၊ အဟဂ္ဂိ ပုဗ္ဗေ ဗောဓိဉာဏံ ပရိယေသ-မာနော သင်္ကလေသကာလေပိ အဘိသင်္ခတံ ဒိဗ္ဗရူပံ ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္ဒိတွာ ကိလေသဝသေန အနောလောကေတွာဝ ဂန္တာ မဟာရဇံ ပါပုဏိ”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဘာတိကသတဿ ကနိဋ္ဌော အဟောသီတိ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ တက္ကသိလာ-ဇာတကေ^၁ ပုတ္တနယေနေဝ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ။ တဒါ ပန တက္ကသိလာနဂရဝါသီဟိ ဗဟိနဂရေ သာလာယံ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစိတွာ ရဇံ ပဋိစ္ဆာ-ပေတွာ အဘိသေကေ ကတေ တက္ကသိလာနဂရဝါသိနော နဂရံ ဒေဝနဂရံ ဝိယ၊ ရာဇဘဝနဉ္စ ဣန္ဒဘဝနံ ဝိယ အလင်္ကရိ^၂သု။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇဘဝနေ ပါသာဒေ မဟာတလေ သမုသိတသေတစ္ဆတ္တံ ရတနဝရပလ္လင်္ဂ^၃ အဘိရုယု ဒေဝရာဇလီလာယ နိသိဒိ၊ အမစ္စာ စဗြာဟ္မဏဂဟ-ပတိကာဒယော စ ခတ္တိယကုမာရာ စ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌံသု၊ ဒေဝစ္ဆရာပဋိဘာဂါ သောဠသသဟဿနာဠကိတ္တိယော နစ္စဂီတ-ဝါဒိတကုသလာ ဥတ္တမဝိလာသသမ္ပန္နာ နစ္စဂီတဝါဒိတာနိ ပယောဇေသုံ။ ဂီတဝါဒိတသဒ္ဓေန ရာဇဘဝနံ မေသတ္တနိတပူရိတာ မဟာသမုဒ္ဒကုစ္ဆိ ဝိယ ဧကနိန္ဒာဒံ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ အတ္တနော သိရိသောဘဂ္ဂံ ဩလောကယမာနောဝ စိန္တေသိ “သစာဟံ တာသံ ယက္ခိနီနံ အဘိသင်္ခတံ ဒိဗ္ဗရူပံ ဩလောကေသံ၊ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော အဘဝိသံ၊ ဣမံ သိရိသောဘဂ္ဂံ န ဩလောကေသံ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ပန ဩဝါဒေ ဌိတဘာဝေန ဣဒံ မယာ သမ္ပတ္တ”န္တိ။ ဧဝေ ပန စိန္တေတွာ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၂။ “ကုသလူပဒေသေ ဓိတိယာ ဒဠာယ စ၊
အနိဝတ္တိတတ္တာ ဘယဘိရုတာယ စ^၂။
န ရက္ခသီနံ ဝသ’မာဂမိမှသေ၊
သ သောတ္တိဘာဝေါ မဟတာ ဘယေန မေ”တိ။

တတ္ထ ကုသလူပဒေသေတိ ကုသလာနံ ဥပဒေသေ၊ ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါနံ ဩဝါ-
ဒေတိ အတ္ထော။ ဓိတိယာ ဒဋ္ဌာယ စာတိ ဒဋ္ဌာယ ဓိတိယာ စ၊ ထိရေန
အဗ္ဗောဇ္ဈိန္ဒနိရန္တရပီရိယေန စာတိ အတ္ထော။ အနိဝတ္တိတတ္တာ ဘယဘိရုတာယ
စာတိ ဘယဘိရုတာယ အနိဝတ္တိတတာယ ဝိစ။ တတ္ထ ဘယန္တိ စိတ္တုတြာသမတ္တံ
ပရိတ္တဘယံ။ ဘိရုတာတိ သရီရကမ္ပနပ္ပတ္တံ မဟာဘယံ။ ဣဒံ ဥဘယမ္ပိ
မဟာသတ္တဿ “ယက္ခိနိယော နာမေတာ မနုဿခါဒိကာ”တိ ဘေရဝါရမ္ပဏံ
ဒိဿွာပိ နာဟေသိ။ တေနာဟ “အနိဝတ္တိတတ္တာ ဘယဘိရုတာယ
စာ”တိ။ ဘယဘိရုတာယ အဘာဝေနော ဘေရဝါရမ္ပဏံ ဒိဿွာပိ အနိ-
ဝတ္တနဘာဝေနာတိ အတ္ထော။ န ရက္ခသီနံ ဝသံမာဂမိမှသေတိ ယက္ခကန္တာရေ
တာသံ ရက္ခသီနံ ဝသံ န အဂမိမှ။ ယဿ အမှာကံ ကုသလူပဒေသေ ဓိတိ
စ ဒဋ္ဌာ အဟေသိ၊ ဘယဘိရုတာဘာဝေန စ အနိဝတ္တနသဘာဝါ အဟုမှာ၊
တဿ ရက္ခသီနံ ဝသံ န အဂမိမှာတိ ဝုတ္တံ ဟေတိ။ သ သောတ္ထိဘာဝေါ
မဟတာ ဘယေန မေတိ သော မယံ အယံ အဇ္ဇ မဟတာ ဘယေန ရက္ခသီနံ
သန္တိကာ ပတ္တဗ္ဗေန ဒုက္ခဒေါမနဿေန သောတ္ထိဘာဝေါ ခေဘောဝေါ ပီတိ-
သောမနဿဘာဝေါယေဝ ဇာတောတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္ထော ဣမာယ ဂါထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ
ကာရေတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “အဟံ
တေန သမယေန တက္ကသိလံ ဂန္တာ ရဇ္ဇပုတ္တကုမာရော အဟေသိ”န္တိ။

ဘိရုကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-သတသနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၃)

ခေမံ ယဟိန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော အညတရံ ဘိက္ခု
အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ဟိ ဘိက္ခု သတ္တု သန္တိကေ ကမ္ပဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ
ပစ္စန္တံ ဂန္တာ ဧကံ ဂါမကံ ဥပနိဿာယ အရညသေနာသနေ ဝသံ ဥပဂဋ္ဌိ။
တဿ ပဌမမာသေယေဝ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌဿ ပဏ္ဍသာလာ ဈာယိတ္ထ။ သော
ဝသနဋ္ဌာနာဘာဝေန ကိလမန္တော ဥပဋ္ဌာကာနံ အာစိက္ခိ။ တေ “ဟောတု
ဘန္တေ၊ ပဏ္ဍသာလံ ကရိဿာမ၊ ကသာမ တာဝ၊ ဝပါမ တာဝါ”တိအာဒိနိ

ဝဒန္တာ တေမာသံ ဝီတိနာမေသုံ။ သော သေနာသနသပ္ပါယာဘာဝေန
ကမ္မဋ္ဌာနံ မတ္ထကံ ပါပေတုံ နာသက္ခိ။ သော နိမိတ္တမတ္တမ္ပိ အနုပ္ပါဒေတွာ ဝုတ္တ-
ဝဿော ဇေတဝနံ ဂန္တာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ။ သတ္တာ တေန
သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “ကိ” န ခေါ တေ ဘိက္ခု ကမ္မဋ္ဌာနံ သပ္ပါယံ
ဇာတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အသပ္ပါယဘာဝံ ကထေသိ။
သတ္တာ “ပုဗ္ဗေ ခေါ ဘိက္ခု တိရစ္ဆာနာပိ အတ္တနော သပ္ပါယာသပ္ပါယံ ဥတွာ
သပ္ပါယကာလေ ဝသိတွာ အသပ္ပါယကာလေ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဟာယ အညတ္ထ
အဂမံသု၊ တံ ကသ္မာ အတ္တနော သပ္ပါယာသပ္ပါယံ န အညာသိ”တိ ဝတွာ
တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
သကုဏယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝိညတံ ပတွာ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော သကုဏရာဇာ
ဟုတွာ ကေသ္မိံ အရညာယတနေ ဇာတဿရတိရေ သာခါဝိဋ္ဌပသမ္ပန္တံ ဗဟလ-
ပတ္တပလာသံ မဟာရက္ခံ ဥပနိဿာယ သပရိဝါရော ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ဗဟူ
သကုဏာ တဿ ရက္ခဿ ဥဒကမတ္ထကေ ပတ္တဋ္ဌသာခါသု ဝသန္တာ သရီရဝဋ္ဌဉ္စ
ဥဒကေ ပါတေန္တိ။ တသ္မိံ စ ဇာတဿရေ စက္ကော နာဂရာဇာ ဝသတိ။
တဿ ဧတဒဟောသိ “ဣမေ သကုဏာ မယံ နိဝါသေ ဇာတဿရေ သရီရဝဋ္ဌဉ္စ
ပါတေန္တိ၊ ယန္တုနာဟံ ဥဒကတော အဂ္ဂိံ ဥဋ္ဌာပေတွာ ရက္ခံ ဈာပေတွာ ဧတေ
ပလာပေယျ”န္တိ။ သော ကုဒ္ဓမာနသော ရတ္တိဘာဂေ သဗ္ဗေသံ သကုဏာနံ
သန္တိပတိတွာ ရက္ခသာခါသု နိပန္နကာလေ ပဌမံ တာဝ ဥဒ္ဓနာရောပိတံ ဝိယ
ဥဒကံ ပတ္တုဇာပေတွာ ဒုတိယဝါရေ ဓူမံ ဥဋ္ဌာပေတွာ တတိယဝါရေ တာလက္ခ-
န္တပ္ပမာဏံ ဇာလံ ဥဋ္ဌာပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဥဒကတော ဇာလံ ဥဋ္ဌဟမာနံ
ဒိသ္မာ “ဘော သကုဏာ အဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ နာမ ဥဒကေန နိဗ္ဗာပေန္တိ၊ ဣဒါနိ
ပန ဥဒကမေဝ အာဒိတ္တံ။ န သက္ကာ အမှေဟိ ဣမ ဝသိတုံ၊ အညတ္ထ ဂမိဿာ-
မာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၃။ “ခေမံ ယဟိံ တတ္ထ အရိ ဥဒီရိတော၊
ဒကဿ မဇ္ဈေ ဇလတေ သတာသနော။
န အဇ္ဇေ ဝါသော မဟိယာ မဟိရဟေ၊
ဒိဿာ ဘဇေဝေါ သရဏာ’ဇ္ဇ နော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ ခေမံ ယဟိံ တတ္ထ အရိ ဥဒီရိတောတိ ယသ္မိံ ဥဒကပိဋ္ဌေ ခေမ-
ဘာဝေါ နိဗ္ဗယဘာဝေါ၊ တသ္မိံ အတ္တပစ္စတ္တိကော သပတ္တော ဥဋ္ဌိတော။ ဒက-
ဿာတိ ဥဒကဿ။ သတာသနောတိ အဂ္ဂိ။ သော ဟိ သတံ အသ္မာတိ၊ တသ္မာ

“သတာသနော”တိ ဝုစ္စတိ။ န အဇ္ဇ ဝါသောတိ အဇ္ဇ နော ဝါသော နတ္ထိ။ မဟိယာ မဟိရူပေတိ မဟိရူပော ဝုစ္စတိ ရုက္ခော၊ တသ္မိ ဣမိဿာ မဟိယာ ဇာတေ ရုက္ခေတိ အတ္ထော။ ဒိသာ ဘဇေ၌တိ ဒိသာ ဘဇေ ဂစ္ဆထ။ သရဏာ’ဇ္ဇ နော ဘယန္တိ အဇ္ဇ အမှာကံ သရဏတော ဘယံ ဇာတံ၊ ပဋိသရဏဌာနတော ဘယံ ဥပ္ပန္နန္တိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဝက္ခာ ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော ဝစနကရေ သကုဏေ အာဒါယ ဥပ္ပတိတွာ အညုတ္တ ဂတော။ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ ဌိတသကုဏာ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနကရာ သကုဏာ ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟေသုံ၊ သကုဏရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သတာသနဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဈာနသောနေဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၄)

ယေ သညိနောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သင်္ကဿနဂရဒ္ဒါရေ အတ္တနာ သံခိတ္တေန ပုစ္ဆိတပဉ္ဇဿ ဓမ္မသေနာပတိနော ဝိတ္တာရဗျာကရဏံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တတြိဒံ အတိတဝတ္ထု—အတိတေ ကိရ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အရညာယတနေ ကာလံ ကရောန္တော အန္တေဝါသိကေဟိ ပုစ္ဆိတော “နေဝသညိနာသညိ”တိ အာဟ။ ပ။ တာပသာ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကဿ ကထံ န ဂဏှိံသု။ ဗောဓိသတ္တော အာဘဿရတော အာဂန္တော အာကာသေ ဌတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၄။ “ယေ သညိနော တေပိ ဒုဂ္ဂတာ၊
ယေပိ အသညိနော တေပိ ဒုဂ္ဂတာ။
ဧတံ ဥဘယံ ဝိဝဇ္ဇယ၊
တံ သမာပတ္တိသုခံ အနင်္ဂဏ”န္တိ။

တတ္ထ ယေ သညိနောတိ ဌပေတွာ နေဝသညာနာသညာယတနလာဘိနော အဝသေသေ သမိတ္တကသတ္တေ ဒဿေတိ။ တေပိ ဒုဂ္ဂတာတိ တဿာ သမာပတ္တိယာ အလာဘတော တေပိ ဒုဂ္ဂတာ နာမ။ ယေပိ အသညိနောတိ

အသညဘဝေ နိဗ္ဗတ္တေ အစိတ္တကသတ္တေ ဒဿေတိ။ တေပိ ဒုဂ္ဂတာတိ တေပိ
ဣဒိဿာယေဝ သမာပတ္တိယာ အလာဘတော ဒုဂ္ဂတာယေဝ နာမ။ တေ
ဥဘယံ ဝိဝဇ္ဇယာတိ တေ ဥဘယမ္ပိ သညိဘဝဉ္စ အသညိဘဝဉ္စ ဝိဝဇ္ဇယ
ပဇဟာတိ အန္တေဝါသိကံ ဩဝေတိ။ တံ သမာပတ္တိသုခံ အနင်္ဂဏန္တိ တံ
နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိလာဘိနော သန္တဋ္ဌေန “သုခ”န္တိ သင်္ခ
ဂတံ ဖျာနသုခံ အနင်္ဂဏံ နိဒ္ဒေါသံ ဗလဝစိတ္တေကဂ္ဂတာသဘာဝေနပိတံ အနင်္ဂဏံ
နာမ ဇာတံ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အန္တေဝါသိကဿ ဂုဏံ ကထေတွာ
ဗြဟ္မလောကမေဝ အဂမာသိ။ တဒါ သေသတာပသာ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကဿ
သဒ္ဓဟိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော သာရိပုတ္တော၊ မဟာဗြဟ္မာ ပန အဟမေဝ အဟော-
သိ”န္တိ။

ဖျာနသောဓနဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-စန္ဒာဘဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၅)

စန္ဒာဘန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သင်္ကဿနဂရဒ္ဓါရေ
ထေရဿေဝ ပဉ္စဗျာကရဏံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ အတိတေ ကိရ ဗာရာဏသိယံ
ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အရညာယတနေ ကာလံ
ကရေန္တော အန္တေဝါသိကေဟိ ပုစ္ဆိတော “စန္ဒာဘံ သူရိယာဘ”န္တိ ဝတွာ
အာဘဿရေ နိဗ္ဗတ္တော။ တာပသာ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကဿ န သဒ္ဓဟိံသု။
ဗောဓိသတ္တော အာဘဿရတော အာဂန္တာ အာကာသေ ပြိတော ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၁၃၅။ “စန္ဒာဘံ သူရိယာဘဉ္စ၊ ယော’ေ ပညာယ ဂါဓတိ။
အဝိတက္ကေန ဖျာနေန၊ ဟောတိ အာဘဿရူပဂေါ”တိ။

တတ္ထ စန္ဒာဘန္တိ ဩဒါတကသိဏံ ဒဿေတိ။ သူရိယာဘန္တိ ဝိတကသိဏံ။
ယော’ေ ပညာယ ဂါဓတိတိ ယော ပုဂ္ဂလော ဣဓ သတ္တလောကေ ဣဒံ
ကသိဏဒ္ဓယံ ပညာယ ဂါဓတိ၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ အနုပရိသတိ၊ တတ္ထေဝ

ပတိဋ္ဌဟတိ။ အထ ဝါ စန္ဒာဘံ သူရိယာဘဉ္စ၊ ယော'ေ ပညာယ ဂါဓတိတိ
ယတ္တကံ ဌာနံ စန္ဒာဘာ စ သူရိယာဘာ စ ပတ္ထဋ္ဌာ၊ တတ္ထကေ ဌာနေ ပဋိ-
ဘာဂကသိဏံ ဝဇေတွာ တံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဖျာနံ နိဗ္ဗတ္တေန္တော ဥဘယဓမ္မတံ
အာဘံ ပညာယ ဂါဓတိ နာမ။ တသ္မာ အယဓမ္မတ္ထ အတ္ထောယေဝ။ အဝိတက္ကေန
ဖျာနေန၊ ဟောတိ အာဘဿရူပဂေါတိ သော ပုဂ္ဂလော တထာ ကတွာ
ပဋိလဒ္ဓေန ဒုတိယေန ဖျာနေန အာဘဿရဗြဟ္မလောကူပဂေါ ဟောတိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော တာပသေ ဗောဓေတွာ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကဿ ဂုဏံ
ကထေတွာ ဗြဟ္မလောကမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော သာရိပုတ္တော၊ မဟာဗြဟ္မာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စန္ဒာဘာဇာတကအတ္ထနာ ပဉ္စမာ။

၆-သုဝဏ္ဏဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၆)

ယံ လဒ္ဓံ တေန ဣဋ္ဌဗ္ဗန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ထုလ္လနန္တံ
ဘိက္ခုနိ အာရတ္တ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယဉ္စိ အညဓာရော ဥပါသကော
ဘိက္ခုနိသံဃံ လသုဏေန ပဝါရေတွာ ခေတ္တပါလံ အာဏာပေသိ “သစေ
ဘိက္ခုနိယော အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဧကေကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဒွေ တယော ဘဏ္ဍိကေ
ဒေဟိ”တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခုနိယော တဿ ဂေဟမ္ပိ ခေတ္တမ္ပိ
လသုဏတ္တာယ ဂစ္ဆန္တိ။ အထေကသ္မိ ဥဿဝဒိဝသေ တဿ ဂေဟေ လသုဏံ
ပရိက္ခယံ အဂမာသိ။ ထုလ္လနန္တာ ဘိက္ခုနိ သပရိဝါရာ ဂေဟံ ဂန္တော “လသု-
ဏေနာရုသော အတ္ထော”တိ ဝတွာ “နတ္ထယျေ၊ ယထာဘတံ လသုဏံ
ပရိက္ခိဏံ၊ ခေတ္တံ ဂစ္ဆထာ”တိ ဝတ္တာ ခေတ္တံ ဂန္တော န မတ္တံ ဇာနိတွာ လသုဏံ
အာဟရာပေသိ။ ခေတ္တပါလော ဥဇ္ဈာယိ “ကထဉ္စိ နာမ ဘိက္ခုနိယော န မတ္တံ
ဇာနိတွာ လသုဏံ ဟရာပေသန္တိ”တိ။ တဿ ကထံ သုတွာ ယာ တာ ဘိက္ခု-
နိယော အပ္ပိစ္ဆာ၊ တာပိ၊ တာသံ သုတွာ ဘိက္ခုပိ၊ ဥဇ္ဈာယိံသု။ ဥဇ္ဈာယိတွာ
စ ပန ဘဂဝတော ဧတမတ္တံ အာရောစေသုံ။ ဘဂဝါ ထုလ္လနန္တံ ဘိက္ခုနိ
ဂရဟိတွာ “ဘိက္ခုဝေ မဟိန္တော ပုဂ္ဂလော နာမ ဝိဇာတမာတုယာပိ
အပ္ပိယော ဟောတိ အမနာပေါ၊ အပ္ပသန္ဓေ ပသာဒေတုံ၊ ပသန္ဓာနံ ဝါ
ဘိယျောသော မတ္တာယ ပသာဒံ ဇနေတုံ၊ အနုပ္ပန္တံ ဝါ လာဘံ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ ဥပ္ပန္တံ

ဝါ ပန လာဘံ ထိရံ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ အပ္ပိစ္ဆော ပန ပုဂ္ဂလော အပ္ပသန္ဓေ ပဿာဒေတုံ၊ ပသန္ဓာနံ ဝါ ဘိယျာသော မတ္တာယ ပဿာဒံ ဇနေတုံ၊ အနုပ္ပန္နံ ဝါ လာဘံ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ ဥပ္ပန္နံ ဝါ ပန လာဘံ ထိရံ ကာတုံ သက္ကောတိ”တိ- အာဒိနာ နယေန ဘိက္ခုနံ တဒနုစ္ဆဝိကံ ဓမ္မံ ကထေတွာ “န ဘိက္ခဝေ ထုလ္လနန္တာ ဣဒါနေဝ မဟိန္ဒ္ဓာ၊ ပုဗ္ဗေပိ မဟိန္ဒ္ဓာယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အည- တရသ္မိံ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ ဝယပ္ပတ္တဿ သမာနဇာတိကာ ကုလာ ပဇာပတိံ အာဟရိံသု။ တဿာ နန္ဒာ နန္ဒာဝတိ သုန္ဒရီနန္ဒာတိ တိဿော ဓိတရော အဟေသုံ။ တာသု ပတိကုလံ အဂတာသုယေဝ ဗောဓိ- သတ္တော ကာလံ ကတွာ သုဝဏ္ဏဟံသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဇာတိဿရဉာဏဉ္စဿ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ဝယပ္ပတ္တော သုဝဏ္ဏပတ္တသဉ္စန္ဒံ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ မဟန္တံ အတ္တဘာဝံ ဒိသ္မာ ‘ကုတော န ခေါ စဝိတွာ အဟံ ဣရူပပန္နော’တိ အာဝဇ္ဇေန္တော “မနုဿ- လောကတော”တိ ဥတွာ ပုန “ကထံ န ခေါ မေ ဗြာဟ္မဏီ စ ဓိတရော စ ဇီဝန္တိ”တိ ဥပဓာရေန္တော “ပရေသံ ဘတိံ ကတွာ ကိစ္ဆေန ဇီဝန္တိ”တိ ဥတွာ စိန္တေသိ “မယံ သရီရေ သောဓဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ ကောဋနဃနုန- ခမာနိ၊ ဣတော တာသံ ဧကေနံ ပတ္တံ ဒဿာမိ၊ တေန မေ ပဇာပတိ စ ဓိတရော စ သုခံ ဇီဝိဿန္တိ”တိ။ သော တတ္ထ ဂန္တာ ပိဋ္ဌိဝံသကောဋိယံ နိလိယိ၊ ဗြာဟ္မဏီ စ ဓိတရော စ ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ “ကုတော အာဂတောသိ သာမီ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ အဟံ တုမှာကံ ပိတာ ကာလံ ကတွာ သုဝဏ္ဏဟံသ- ယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တော တုမှေ ဒဋ္ဌံ အာဂတော၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ တုမှာကံ ပရေသံ ဘတိံ ကတွာ ဒုက္ခဇီဝိကာယ ဇီဝနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ အဟံ ဝေါ ဧကေနံ ပတ္တံ ဒဿာမိ၊ တံ ဝိက္ခိဏိတွာ သုခေန ဇီဝဏာ”တိ ဧကံ ပတ္တံ ဒတွာ အဂမာသိ။ သော ဧတေနေဝ နိယာမေန အန္တရန္တရာ အာဂန္တာ ဧကေနံ ပတ္တံ ဒေတိ၊ ဗြာဟ္မဏီ စ ဓိတရော စ အဗျာ သုခိတာ အဟေသုံ။

အထေကဒိဝသံ သာ ဗြာဟ္မဏီ ဓိတရော အာမန္တေသိ “အဗျာ တိရစ္ဆာနာနံ နာမ စိတ္တံ ဒုဇ္ဇာနံ။ ကဒါစိ ဝေါ ပိတာ ဣဓ နာဂစ္ဆေယျ၊ ဣဒါနိဿ အာဂတကာလေ သဗ္ဗာနိ ပတ္တာနိပိ လုပ္ပိတွာ ဂဏှာမာ”တိ။ တာ “ဧဝံ နော ပိတာ ကိလမိဿတိ”တိ န သမ္ပုဋ္ဌိန္တိံသု။ ဗြာဟ္မဏီ ပန မဟိန္ဒ္ဓ- တာယ ပုန ဧကဒိဝသံ သုဝဏ္ဏဟံသရာဇဿ အာဂတကာလေ “ဧဟိ တာဝ သာမီ”တိ ဝတွာ တံ အတ္တနော သန္တိကံ ဥပဂတံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ

ဂဟေတွာ သဗ္ဗပတ္တာနိ လုဉ္ဇိ။ တာနိ ပန ဗောဓိသတ္တဿ ရုစိံ ဝိနာ ဗလက္ကာ-
ရေန ဂဟိတတ္တာ သဗ္ဗာနိ ဗကပတ္တသဒိသာနိ အဟေသုံ။ ဗောဓိသတ္တော ပက္ခေ
ပသာရေတွာ ဂန္တု နာသက္ခိ။ အထ နံ သာ မဟာစာဋိယံ ပက္ခိပိတွာ
ပေါသေသိ။ တဿ ပုန ဥဋ္ဌဟန္တာနိ ပတ္တာနိ သေတာနိ သမ္ပဇ္ဇိံသု။
သော သဉ္စာတပတ္တော ဥပ္ပတိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂန္တော န ပုန
အာဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ထုလ္လနန္တာ ဣဒါနေဝ
မဟိစ္ဆော၊ ပုဗ္ဗေပိ မဟိစ္ဆာယေဝ၊ မဟိစ္ဆတာယ စ ပန သုဝဏ္ဏမှာ ပရိဟိနာ။
ဣဒါနိ ပန အတ္တနော မဟိစ္ဆတာယ ဧဝ လသုဏမှာပိ ပရိဟာယိဿတိ။
တသ္မာ ဣတော ပဋ္ဌာယ လသုဏံ ခါဒိတုံ န လဘိဿတိ။ ယထာ စ ထုလ္လ-
နန္တာ၊ ဧဝံ တံ နိဿာယ သေသဘိက္ခုနိယောပိ။ တသ္မာ ဗဟုံ လဘိတွာပိ
ပဇာဏမေဝ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ အပ္ပ လဘိတွာ ပန ယထာလဒ္ဓေနေဝ သန္တောသော
ကာတဗ္ဗော၊ ဥတ္တရိ န ပတ္ထေတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၆။ “ယံ လဒ္ဓံ တေန တုဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အတိလောဘော ဟိ ပါပကော။
ဟံသရာဇံ ဂဟေတွာန၊ သုဝဏ္ဏာ ပရိဟာယထာ”တိ။

တတ္ထ ဣဒဗ္ဗန္တိ တုဿိတဗ္ဗံ။

ဣဒံ ပန ဝတွာ သတ္တာ အနေကပရိယာယေန ဂရဟိတွာ “ယာ ပန ဘိက္ခုနိ
လသုဏံ ခါဒေယျ၊ ပါစိတ္တိယ”န္တိ သိက္ခာပဒံ ပညာပေတွံ ဇာတကံ သမောဓာ-
နေသိ “တဒါ ပြာဟ္မဏီ အယံ ထုလ္လနန္တာ အဟောသိ၊ တိဿော စိတရော
ဣဒါနိ တိဿောယေဝ ဘဂိနိယော၊ သုဝဏ္ဏဟံသရာဇာ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

သုဝဏ္ဏဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ဗဗ္ဗုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၇)

ယတ္ထေ’ကော လဘတေ ဗဗ္ဗုတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ကာဏမာတုသိက္ခာပဒံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယဉ္စိ ကာဏမာတာ

နာမ ဓိတုဝသေန ပါကဋ္ဌနာမာ ဥပါသိကာ အဟောသိ သောတာပန္နာ အရိယသාරိကာ၊ သာ ဓိတရံ ကာဏံ အညတရသ္မိံ ဂါမကေ သမာန-
ဇာတိကဿ ပုရိသဿ အဒါသိ။ ကာဏာ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန
မာတု သရံ အဂမာသိ။ အထဿာ သာမိကော ကတိပါဟန္တယေန ဒူတံ
ပါဟေသိ “အာဂစ္ဆတု ကာဏာ၊ ဣစ္ဆာမိ ကာဏာယ အာဂမန”န္တိ။
ကာဏာ ဒူတဿ ဝစနံ သုတွာ “အဗ္ဗ ဂမိဿာမိ”တိ မာတရံ အာပုစ္ဆိ။
ကာဏမာတာ “ဧတ္တကံ ကာလံ ဝသိတွာ ကထံ တုစ္ဆဟတ္တာဝ ဂမိဿသိ”တိ
ပူဝံ ပစိ။ တသ္မိံ ယေဝ ခဏေ ဧကော ပိဏ္ဏစာရိကော ဘိက္ခု တဿာ နိဝေသနံ
အဂမာသိ၊ ဥပါသိကာ တံ နိသီဒါပေတွာ ပတ္တပူရံ ပူဝံ ဒါပေသိ။ သော
ဘိက္ခု နိက္ခမိတွာ အညဿ အာစိန္တိ၊ တဿပိ တထေဝ ဒါပေသိ။ သောပိ
နိက္ခမိတွာ အညဿ အာစိန္တိ၊ တဿပိ တထေဝါတိ ဧဝံ စတုန္တံ ဇနာနံ
ဒါပေသိ။ ယထာပဋိယတ္တံ ပူဝံ ပရိက္ခယံ အဂမာသိ၊ ကာဏာယ ဂမနံ န
သမ္ပန္တိ။ အထဿာ သာမိကော ဒုတိယမ္ပိ၊ တတိယမ္ပိ ဒူတံ ပါဟေသိ။
တတိယံ ပါဟေန္တော စ “သစေ ကာဏာ နာဂစ္ဆိဿတိ၊ အဟံ အညံ
ပဇာပတိံ အာနေဿာမိ”တိ ပါဟေသိ။ တယောပိ ဝါရေ တေနေဝ
ဥပါယေန ဂမနံ န သမ္ပန္တိ၊ ကာဏာယ သာမိကော အညံ ပဇာပတိံ
အာနေသိ။ ကာဏာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ရောဒမာနာ အဋ္ဌာသိ။

သတ္တာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ
ကာဏမာတာယ နိဝေသနံ ဂန္ဓာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိတွာ ကာဏမာတရံ
ပုစ္ဆိ “ကိဿာယံ ကာဏာ ရောဒတိ”တိ။ “ဣမိနာ နာမ ကာရဏေနာ”တိ စ
သုတွာ ကာဏမာတရံ သမဿာသေတွာ ဓမ္မိံ ကထံ ကထေတွာ ဥဋ္ဌာယာ-
သနာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ အထ တေသံ စတုန္တံ ဘိက္ခုနံ တယော ဝါရေ
ယထာပဋိယတ္တပူဝံ ဂဟေတွာ ကာဏာယ ဂမနဿ ဥပစ္ဆိန္နဘာဝေါ ဘိက္ခု-
သံဃေ ပါကဋ္ဌော ဇာတော။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ
သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော စတူဟိ နာမ ဘိက္ခုဟိ တယော ဝါရေ
ကာဏမာတာယ ပတ္တပူဝံ ခါဒိတွာ ကာဏာယ ဂမနန္တရာယံ ကတွာ
သာမိကေန ပရိစ္စတ္တံ ဓိတရံ နိဿာယ မဟာဥပါသိကာယ ဒေါမနဿံ
ဥပ္ပါဒိတ”န္တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ
သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ တေ
စတ္တာရော ဘိက္ခု ကာဏမာတာယ သန္တကံ ခါဒိတွာ တဿာ ဒေါမနဿံ
ဥပ္ပါဒေသုံ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဥပ္ပါဒေသုံယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပါသာဏကောဋ္ဌကကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ပရိယောဒါတသိပ္ပေါ အဟောသိ။ ကာသိရဋ္ဌေ ဧကသ္မိ နိဂမေ ဧကော မဟာဝိဘဝေါ သေဋ္ဌိ အဟောသိ။ တဿ နိဓာနဂတာယေဝ စတ္တာလီသ ဟိရညကောဋ္ဌိယော အဟောသုံ။ အထဿ ဘရိယာ ကာလံ ကတွာ နေသိနေဟေန ဂန္တာ နေပိဋ္ဌိယံ မူသိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဧဝံ အနုက္ကမေန သဗ္ဗမ္ပိ တံ ကုလံ အပ္ပတ္တံ အဂမာသိ။ ဝံသော ဥပစ္ဆိဇ္ဇိ။ သော ဂါမောပိ ဆဋ္ဌိတော အပဏ္ဏတ္တိကဘာဝံ အဂမာသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တသ္မိ ပုရာဏဂါမဋ္ဌာနေ ပါသာဏေ ဥပ္ပါဋ္ဌေတွာ ကောဋ္ဌေတိ။ အထ သာ မူသိကာ ဂေါစရာယ စရမာနာ ဗောဓိသတ္တံ ပုနပ္ပုနံ ပဿန္တိ ဥပ္ပန္နသိနေဟာ ဟုတွာ စိန္တေသိ “မယံ ခနံ ဗဟု နိက္ကာရ-ဏေန နဿိဿတိ။ ဣမိနာ သဋ္ဌိံ ဧကတော ဟုတွာ ဣဒံ ခနံ ဒတွာ မံသံ ဝိက္ခိဏာပေတွာ ခါဒိဿာမိ”တိ။ သာ ဧကဒိဝသံ ဧကံ ကဟာပဏံ မုခေန ခံသိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ သော တံ ဒိသွာ ပိယဝါစာယ သမာလပန္တော “ကိံ န ခေါ အဗ္ဗ ကဟာပဏံ ဂဟေတွာ အာဂတာသိ”တိ အာဟ။ တာတ ဣမံ ဂဟေတွာ အတ္တနာပိ ပရိဘုဉ္ဇ၊ မယုမ္ပိ မံသံ အာဟရတိ။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတ္တိတွာ ကဟာပဏံ အာဒါယ ဃရံ ဂန္တာ ဧကေန မာသကေန မံသံ ကိဏိတွာ အာဟရိတွာ တဿာ အဒါသိ။ သာ တံ ဂဟေတွာ အတ္တနော နိဝါသဋ္ဌာနံ ဂန္တာ ယထာရုစိယာ ခါဒိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဣမိနာဝ နိယာမေန ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဗောဓိသတ္တဿ ကဟာပဏံ ဒေတိ။ သောပိဿာ မံသံ အာဟရတိ။

အထေကဒိဝသံ တံ မူသိကံ ဗိဋ္ဌာရော အဂ္ဂဟေသိ။ အထ နံ သာ ဧဝမာဟ “မာ သဗ္ဗ မံ မာရေသိ”တိ။ ကိံ ကာရဏာ န မာရေဿာမိ။ အဟပ္ပိ ဆာတော မံသံ ခါဒိတုကာမော၊ န သက္ကာ မယာ န မာရေတုန္တိ။ ကိံ ပန ဧကဒိဝသ-မေဝ မံသံ ခါဒိတုကာမောသိ။ ဥဒါဟု နိစ္စကာလန္တိ။ လဘမာနော နိစ္စ-ကာလမ္ပိ ခါဒိတုကာမောမ္ပိတိ။ ယဒိ ဧဝံ အဟံ တေ နိစ္စကာလံ မံသံ ဒဿာမိ၊ ဝိဿဇ္ဇေဟိ မန္တိ။ အထ နံ ဗိဋ္ဌာရော “တေန ဟိ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟိ”တိ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သာ အတ္တနော အာဘတံ မံသံ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဧကံ ဗိဋ္ဌာရဿ ဒေတိ။ ဧကံ သယံ ခါဒတိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ အညောပိ ဗိဋ္ဌာရော အဂ္ဂဟေသိ။ တမ္ပိ တထေဝ သညာပေတွာ အတ္တာနံ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တယော ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ခါဒန္တိ။ ပုန အညော အဂ္ဂဟေသိ။ တမ္ပိ တထေဝ

သညာပေတွာ အတ္တာနံ မောစာပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ စတ္တာရော
ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ခါဒန္တိ။ ပုန အညော အဂ္ဂဟေသိ၊ တမ္ပိ တထေဝ
သညာပေတွာ အတ္တာနံ မောစာပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ပဉ္စ ကောဋ္ဌာသေ
ကတွာ ခါဒန္တိ။ သာ ပဉ္စမံ ကောဋ္ဌာသံ ခါဒမာနာ အပ္ပါဟာရတာယ
ကိလန္တာ ကိသာ အဟောသိ အပ္ပမံသလောဟိတာ။

ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိဿှာ “အဗ္ဗ ကဿှာ မိလာတာသိ”တိ ဝတွာ
“ဣမိနာ နာမ ကာရဏေနာ”တိ ဝုတ္တေ “တုံ ဧတ္ထကံ ကာလံ ကဿှာ မယံ
နာမိက္ခိ၊ အဟမေတ္ထ ကာတဗ္ဗံ ဇာနိဿာမိ”တိ တံ သမဿာသေတွာ
သုဒ္ဓဇလိကပါသာဏေန ဂုဟံ ကတွာ အာဟရိတွာ “အဗ္ဗ တုံ ဣမံ ဂုဟံ ပရိသိတွာ
နိပဇ္ဇိတွာ အာဂတာဂတာနံ ဖရဿာဟိ ဝါစာဟိ သန္တဇ္ဇေယျာသိ”တိ
အာဟ။ သာ ဂုဟံ ပရိသိတွာ နိပဇ္ဇိ။ အထေကော ဗိဋ္ဌာရော အာဂန္တာ “ဒေဟိ
အဇ္ဇ မေ မံသ”န္တိ အာဟ။ အထ နံ မူသိကာ “အရေ ဒုဋ္ဌဗိဋ္ဌာရ ကိံ တေ
အဟံ မံသဟာရိကာ၊ အတ္တနော ပုတ္တာနံ မံသံ ခါဒါ”တိ တဇ္ဇေသိ။ ဗိဋ္ဌာရော
ဇလိကဂုဟာယ နိပန္နဘာဝံ အဇာနန္တော ကောဝေသေန မူသိကံ ဂဏှိ-
ဿာမိ”တိ သဟသာဝ ပက္ခန္တိတွာ ဟဒယေန ဇလိကဂုဟာယံ ပဟရိ။
တာဝဒေဝဿ ဟဒယံ ဘိဇ္ဇိ၊ အက္ခိနိ နိက္ခမနာကာရပုတ္တာနိ ဇာတာနိ။ သော
တတ္ထေဝ ဇိဝိတက္ခယံ ပတွာ ကေမန္တံ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ ပတိ။ ဧတေနူပါယေန
အပရောပိ အပရောပိတိ စတ္တာရောပိ ဇေနာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပုဏိံသု။ တတော
ပဋ္ဌာယ မူသိကာ နိဗ္ဗယာ ဟုတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဒေဝသိကံ ဒွေ တယော
ကဟာပဏေ ဒေတိ။ ဧဝံ အနုက္ကမေန သဗ္ဗမ္ပိ ခနံ ဗောဓိသတ္တဿေဝ အဒါသိ။
တေ ဥဘောပိ ယာဝဇိဝံ မေတ္တိံ အဘိန္တိတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတာ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၇။ “ယတ္ထေ’ကော လဘတေ ဗဗ္ဗု၊ ဒုတိယော တတ္ထ ဇာယတိ။
တတိယော စ စတုတ္ထော စ၊ ဣဒံ တေ ဗဗ္ဗုကာ မိလ”န္တိ။

တတ္ထ ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ ဗဗ္ဗုတိ ဗိဋ္ဌာရော။ ဒုတိယော တတ္ထ
ဇာယတိတိ ယတ္ထ ဧကော မူသိကံ ဝါ မံသံ ဝါ လဘတိ၊ ဒုတိယောပိ
တတ္ထ ဗိဋ္ဌာရော ဇာယတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တထာ တတိယော စ စတုတ္ထော စ။
ဧဝံ တေ တဒါ စတ္တာရော ဗိဋ္ဌာရာ အဟေသုံ။ ဟုတွာ စ ပန ဒိဝသေ ဒိဝသေ
မံသံ ခါဒန္တာ တေ ဗဗ္ဗုကာ ဣဒံ ဇလိကမယံ မိလံ ဥရေန ပဟရိတွာ သဗ္ဗေပိ
ဇိဝိတက္ခယံ ပတ္တာတိ။

ဧဝံ သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ
“တဒါ စတ္တာရော ဗိဠာရာ စတ္တာရော ဘိက္ခု။ အဟေသုံ၊ မူသိကာ
ကာဏမာတာ၊ ပါသာဏကောဋ္ဌကမဏိကာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗဗ္ဗုဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ဂေါဓာဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၈)

ဣဒံ ဧ ဇဇ္ဇာဟိ ဒုဗ္ဗေဓာဘိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
ကုဟကဘိက္ခု၊ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု၊ ဟေဋ္ဌာ ကထိတသဒိသမေဝ။

အတိတေ ပန ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဂေါဓာယောနိယံ ပဋိသန္တိ ဂဏှိ။ တဒါ ဧကော ပညာဘိညော ဥဂ္ဂတပေါ
တာပသော ဧကံ ပစ္စန္နဂါမံ နိဿာယ အရညာယတနေ ပဏ္ဏသာလာယံ
ဝသတိ၊ ဂါမဝါသိနော တာပသံ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ
စက်မနကောဋိယံ ဧကသ္မိ ဝဓိကေ ဝသတိ၊ ဝသန္တော စ ပန ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒွေ
တယော ဝါရေ တာပသံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မပသံဟိတံ အတ္ထပသံဟိတဉ္စ ဝစနံ
သုတွာ တာပသံ ဝဋ္ဋိတွာ ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂစ္ဆတိ။ အပရဘာဂေ တာပသော
ဂါမဝါသိနော အာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကာမိ။ ပက္ကမန္တေ စ ပန တသ္မိ သီလဝတသမ္ပန္တေ
တာပသေ အညော ကုဋတာပသော အာဂန္တော တသ္မိ အဿမပဒေ ဝါသံ
ကပ္ပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော “အယမ္ဗိ သီလဝါ”တိ သလ္လက္ခေတွာ ပုရိမနယေနေဝ
တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။

အထေကဒိဝသံ နိဒါဓသမယေ အကာလမေဃေ ဝုဋ္ဌေ ဝဓိကေဟိ မက္ခိကာ
နိက္ခမိသု၊ တာသံ ခါဒနတ္ထံ ဂေါဓာ အာဟိဏှိသု။ ဂါမဝါသိနော နိက္ခမိတွာ
မက္ခိကာခါဒကာ ဂေါဓာ ဂဟေတွာ သိနိဒ္ဓသမ္ဘာရသံယုတ္တံ အဓိလာနမ္ဗိလံ
ဂေါဓာမံသံ သမ္ဗာဒေတွာ တာပသဿ အဒံသု။ တာပသော ဂေါဓာ-
မံသံ ခါဒိတွာ ရသတဏှာယ ဗဒ္ဓေါ “ဣဒံ မံသံ အတိမရရံ၊ ကိဿ မံသံ
နာမေတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဂေါဓာမံသ”န္တိ သုတွာ “မမ သန္တိကံ မဟာ-
ဂေါဓာ အာဂစ္ဆတိ၊ တံ မာရေတွာ မံသံ ခါဒိဿာမီ”တိ စိန္တေသိ။ စိန္တေတွာ
စ ပန ဘာဇနဉ္စ သပ္ပိလောဏာဒီနိ စ အာဟရာပေတွာ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ
မုဂ္ဂရမာဒါယ ကာသာဝေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပဏ္ဏသာလာဒ္ဓါရေ ဗောဓိ-
သတ္တဿ အာဂမနံ ဩလောကယမာနော ဥပသန္တပသန္တော ဝိယ ဟုတွာ

နိဿိဒိ။ ဗောဓိသတ္တော သာယနသမယေ “တာပသဿ သန္တိကံ ဂမိဿာ-
မီ”တိ နိက္ခမိတွာ ဥပသင်္ကမန္တောံ တဿ ဣန္ဒြိယဝိပ္ပကာရံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ
“နာယံ တာပသော အညေသု ဒိဝသေသု နိဿိဒနာကာရေန နိသိန္တော၊
အဇ္ဇေသ မံ ဩလောကေန္တောပိ ဒုဋ္ဌိန္ဒြိယော ဟုတွာ ဩလောကေတိ၊
ပရိဂ္ဂဟိဿာမိ န”န္တိ။ သော တာပသဿ ဟေဋ္ဌာဝါတေ ဌတွာ ဂေါဓာ-
မံသဂန္တံ ဃာယိတွာ “ဣမိနာ ကုဋတပသေန အဇ္ဇေ ဂေါဓာမံသံ ခါဒိတံ
ဘဝိဿတိ၊ တေနေသ ရသတဏှာယ ဗဒ္ဓေါ အဇ္ဇေ မံ အတ္တနော သန္တိကံ
ဥပသင်္ကမန္တံ မုဂ္ဂရေန ပဟရိတွာ မံသံ ပစိတွာ ခါဒိတုကာမော ဘဝိဿ-
တိ”တိ တဿ သန္တိကံ အနုပဂန္တောံ ပဋိက္ခမိတွာ ဝိစရတိ။

တာပသော ဗောဓိသတ္တဿ အနာဂမနဘာဝံ ဉတွာ “ဣမိနာ ‘အယံ မံ
ပဟရိတုကာမော’တိ ဉ္ဇတံ ဘဝိဿတိ၊ တေန ကာရဏေန နာဂစ္ဆတိ၊
အနာဂစ္ဆန္တဿာပိဿ ကုတော မုတ္တိ”တိ မုဂ္ဂရံ နိဟရိတွာ ခိပိ။ သော တဿ
အဂ္ဂနဂ်ဋ္ဌမေဝ အာသာဒေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဝေဂေန ဝဗ္ဗိကံ ပဝိသိတွာ
အညေန ဆိဒ္ဓေန သီသံ ဉက္ခိပိတွာ “အဗ္ဘော ကုဋဇဋိလ အဟံ တဝ
သန္တိကံ ဥပသင်္ကမန္တော ‘သီလဝါ’တိ သညာယ ဥပသင်္ကမိံ၊ ဣဒါနိ ပန
တေ မယာ ကုဋဘာဝေါ ဉ္ဇတော၊ တာဒိသဿ မဟာစောရဿ ကိံ
ဣမိနာ ပဗ္ဗဇ္ဇာလိင်္ဂေနာ”တိ ဝတွာ တံ ဂရဟန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၈။ “ကိံ တေ ဇဋ္ဌာဟိ ဒုဗ္ဗေမ၊ ကိံ တေ အဇိနသာဋိယာ။
အပ္ပန္တရံ တေ ဂဟနံ၊ ဗာဟိရံ ပရိမဇ္ဇေသိ”တိ။

တတ္ထ ကိံ တေ ဇဋ္ဌာဟိ ဒုဗ္ဗေမာတိ အဗ္ဘော ဒုဗ္ဗေမ နိပ္ပည တော
ပဗ္ဗဇိတေန ဓာရေတဗ္ဗာ ဇဋ္ဌာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဂုဏရဟိတဿ ကိံ တေ တာဟိ
ဇဋ္ဌာဟိတိ အတ္တော။ ကိံ တေ အဇိနသာဋိယာတိ အဇိနသာဋိယာ
အနုစ္ဆဝိကဿ သံဝရဿ အဘာဝကာလတော ပဋ္ဌာယ ကိံ တေ
အဇိနသာဋိယာ။ အပ္ပန္တရံ တေ ဂဟနန္တိ တဝ အပ္ပန္တရံ ဟဒယံ ရာဂ-
ဒေါသမောဟဂဟနေန ဂဟနံ ပဋိစ္ဆန္တံ။ ဗာဟိရံ ပရိမဇ္ဇေသိတိ သော တံ
အပ္ပန္တရေ ဂဟနေ နှာနာဒိဟိံ^၁ စေဝ လိင်္ဂဂဟနေန စ ဗာဟိရံ ပရိ-
မဇ္ဇေသိ၊ တံ ပရိမဇ္ဇေန္တော ကဋ္ဌိကပူရိတလာဗု ဝိယ ဝိသပူရိတစာဋိ ဝိယ
အာသိဝိသပူရိတဝဗ္ဗိကော ဝိယ ဂူထပူရိတစိတ္တဃဇဋ္ဌာ ဝိယ စ ဗဟိမဋ္ဌောဝ
ဟောသိ၊ ကိံ တယာ စောရေန ဣဝ ဝသန္တေန၊ သီသံ ဣတော ပလာယာဟိ၊

နော စေ ပလာယသိ၊ ဂါမဝါသီနံ တေ အာစိက္ခိတွာ နိဂ္ဂဟံ ကာရာ-
ပေဿာမီတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ကုဋ္ဌတာပသံ တဇ္ဇေတွာ ဝမ္ဘိကမေဝ ပါဝိသိ၊ ကုဋ္ဌ-
တာပသောပိ တတော ပတ္တာမိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ကုဋ္ဌတာပသော အယံ ကုဟကော အဟောသိ၊ ပုရိမော သီလဝန္တ-
တာပသော သာရိပုတ္တော၊ ဂေါဓာပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဂေါဓာဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ဥဘတောဘဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၃၉)

အက္ခိ ဘိန္နာ ပဋ္ဌော နဋ္ဌောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝ-
ဒတ္တံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ တဒါ ကိရ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ
“အာရုသော သေယျထာပိ နာမ ဆဝါလာတံ ဥဘတောပဒိတ္တံ မဇ္ဈေ ဂူထ-
ဂတံ နေဝါရညေ ကဋ္ဌတ္တံ ဖရတိ၊ န ဂါမေ ကဋ္ဌတ္တံ ဖရတိ၊ ဧဝမေဝ ဒေဝ-
ဒတ္တော ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥဘတော ဘဋ္ဌော
ဥဘတောပရိဗာဟိရောဇာတော၊ ဂိဟိပရိဘောဂါစ ပရိဟိနော၊ သာမညတ္ထဉ္စ
န ပရိပူရေတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ
ကထာယ သန္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ
ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ ဥဘတော ဘဋ္ဌော ဟောတိ၊ အတိတေပိ ဥဘတော
ဘဋ္ဌော အဟောသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဒါ ဧကသ္မိံ ဂါမကေ ဗာဠိသိကာ ဝသန္တိ။
အထေကော ဗာဠိသိကော ဗဠိသံ အာဒါယ ဒဟရေန ပုတ္တေန သဗ္ဗိံ ယသ္မိံ
သောဗ္ဗေ ပကတိယာပိ ဗာဠိသိကာ မဇ္ဈေ ဂဏှန္တိ၊ တတ္ထ ဂန္တာ ဗဠိသံ ခိပိ။
ဗဠိသော ဥဒကပဋိစ္ဆန္တေ ဧကသ္မိံ ခါဏုကေ လဂ္ဂိ။ ဗာဠိသိကော ဟံ အာကမ္မိတုံ
အသက္ကောန္တော စိန္တေသိ “အယံ ဗဠိသော မဟာမဇ္ဈေ လဂ္ဂေါ ဘဝိဿတိ၊
ပုတ္တကံ မာတု သန္တိကံ ပေသေတွာ ပဋိဝိဿကေဟိ သဗ္ဗိံ ကလဟံ ကာရာ-
ပေမိ၊ ဧဝံ ဣတော န ကောစိ ကောဋ္ဌာသံ ပစ္စာသိသိဿတိ”တိ။ သော ပုတ္တံ
အာဟ “ဂစ္ဆ တာတ၊ အမှေဟိ မဟာမဇ္ဈဿ လဒ္ဓဘာဝံ မာတု အာစိက္ခာဟိ၊

‘ပဋိဝိဿကေဟိ ကိရ သဒ္ဓိံ ကလဟံ ကရောဟိ’တိ ဝဒေဟိ”တိ။ သော ပုတ္တံ ပေသေတွာ ဗုဒ္ဓိသံ အာကမ္ပိတုံ အသက္ကောန္တော ရဇ္ဇုန္တေဒနဘယေန ဥတ္တရိ-
သာဓုကံ ထလေ ဌပေတွာ ဥဒကံ ဩတရိတွာ မစ္ဆလောဘေန မစ္ဆံ ဥပဓာ-
ရေန္တော ခါဏုကေဟိ ပဟရိတွာ ဒွေပိ အက္ခိနိ ဘိန္ဒိ။ ထလေ ဌပိတသာဓုကံ-
ဝိဿ စောရော ဟရိ။ သော ဝေဒနာပုတ္တော ဟုတွာ ဟတ္ထေန အက္ခိနိ ဥပ္ပိဋ္ဌယ-
မာနော ဂဟေတွာ ဥဒကာ ဥတ္တရိတွာ ကမ္မမာနော သာဓုကံ ပရိယေသတိ။

သာဝိဿ ဘရိယာ “ကလဟံ ကတွာ ကဿမိ အပစ္စာသီသနဘာဝံ
ကရိဿာမီ”တိ ဧကသ္မိယေဝ ကဏ္ဏေ တာလပဏ္ဍိ ပိဋ္ဌန္တိတွာ ဧကံ အက္ခိ
ဥက္ခလိမသိယာ အဉ္ဇေတွာ ကုက္ကုရံ အဏေံနာဒါယ ပဋိဝိဿကဃရံ အဂမာသိ။
အထ နံ ဧကာ သဟာယိကာ ဝေမာဟ “ဧကသ္မိယေဝ တေ ကဏ္ဏေ
တာလပဏ္ဍိ ပိဋ္ဌန္တိတံ၊ ဧကံ အက္ခိ အဉ္ဇိတံ၊ ဝိယပုတ္တံ ဝိယ ကုက္ကုရံ အဏေံနာဒါယ
ဃရတော ဃရံ ဂစ္ဆသိ၊ ကိံ ဥမ္ပတ္တိကာသိ ဇာတာ”တိ။ “နာဟံ ဥမ္ပတ္တိကာ၊ တံ
ပန မံ အကာရဏေန အက္ကောသသိ ပရိဘာသသိ၊ ဣဒါနိ တံ ဂါမဘောဇ-
ကဿ သန္တိကံ ဂန္တော အဋ္ဌ ကဟာပဏေ ဒဏ္ဍာပေဿာမီ”တိ ဧဝံ ကလဟံ
ကတွာ ဥဘောပိ ဂါမဘောဇကဿ သန္တိကံ အဂမံသု။ ကလဟေ ဝိသောဓိယ-
မာနော တဿာယေဝ မတ္တကေ ဒဏ္ဍော ပတိ။ အထ နံ ဗန္တိတွာ “ဒဏ္ဍံ ဒေဟိ”တိ
ပေါထေတုံ အာရဘိံသု။

ရုက္ခဒေဝတာ ဂါမေ တဿာ ဣမံ ပဝတ္တိံ၊ အရညေ စဿာ ပတိနော တံ
ဗျသနံ ဒိသ္မာ ခန္ဓန္တရေ ဌိတာ “ဘော ပုရိသ တုယံ ဥဒကေပိ ကမ္မန္တော
ပဒုဋ္ဌော ထလေပိ၊ ဥဘတောဘဋ္ဌော ဇာတာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၉။ “အက္ခိ ဘိန္ဒာ ပဋော နဋ္ဌော၊ သဒ္ဓိဂေဟေ စ ဘဏ္ဍနံ။
ဥဘတော ပဒုဋ္ဌာ ကမ္မန္တာ၊ ဥဒကမ္ပိ ထလမ္ပိ စာ”တိ။

တတ္ထ သဒ္ဓိဂေဟေ စ ဘဏ္ဍနန္တိ သဒ္ဓိ နာမ သဟာယိကာ၊ တဿာ စ
ဂေဟေ တဝ ဘရိယာယ ဘဏ္ဍနံ ကတံ၊ ဘဏ္ဍနံ ကတွာ ဗန္တိတွာ
ပေါထေတွာ ဒဏ္ဍံ ဒါပိယတိ။ ဥဘတော ပဒုဋ္ဌာ ကမ္မန္တာတိ ဧဝံ တဝ ဒွိသုပိ
ဌာနေသု ကမ္မန္တာ ပဒုဋ္ဌာယေဝ ဘိန္ဒာယေဝ။ ကတရေသု ဒွိသု? ဥဒကမ္ပိ
ထလမ္ပိ စာတိ၊ အက္ခိဘေဒေန ပဋနာသေန စ ဥဒကေ ကမ္မန္တာ ပဒုဋ္ဌာ၊ သဒ္ဓိ-
ဂေဟေ ဘဏ္ဍနေန ထလေ ကမ္မန္တာ ပဒုဋ္ဌာတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဗာဠိသိကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဥဘတောဘဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ကာကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၀)

နိစ္စံ ဥဗ္ဗိဂ္ဂဟဒယာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဉာတတ္ထစရိယံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ဒွါဒသကနိပါတေ ဘဒ္ဒသလဇာတကော အာရိ ဘဝိဿတိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထေကဒိဝသံ ရညော ပုရောဟိတော ဗဟိနဂရေ နဒိယံ နှာယိတွာ ဂန္ဓေ ဝိလိမ္ပိတွာ မာလံ ပိဋ္ဌန္တိတွာ ဝရဝတ္ထနိဝတ္တော နဂရံ ပါဝိသိ။ နဂရဒွါရတောရဏေ ဒွေ ကာကာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ တေသု ဧကော ဧကံ အာဟ “သမ္မ အဟံ ဣမဿ ဗြာဟ္မဏဿ မတ္တကေ သရီရဝဋ္ဋံ ပါတေဿာမီ”တိ။ ဣတရော “မာ တေ ဧတံ ရစ္စိ၊ အယံ ဗြာဟ္မဏော ဣဿရော၊ ဣဿရဇနေန စ သဒ္ဓိံ ဝေရံ နာမ ပါပကံ။ အယဉ္စိ ကုဒ္ဓေါ သဗ္ဗေပိ ကာကေ ဝိနာသေယျာ”တိ။ န သက္ကာ မယာ န ကာတုန္တိ။ “တေန ဟိ ပညာယိဿသိ”တိ ဝတွာ ဣတရော ကာကော ပလာယိ။ သော တောရဏဿ ဟေဋ္ဌာဘာဂံ သမ္ပတ္တေ ဗြာဟ္မဏေ ဩလမ္ပကံ စာလေန္တော ဝိယ တဿ မတ္တကေ ဝစ္စံ ပါတေသိ။ ဗြာဟ္မဏော ကုဇ္ဈိတွာ ကာကေသု ဝေရံ ဗန္ဓိ။

တသ္မိံ ကာလေ ဧကော ဘတိယာ ဝိဟိကောဋိကဒါသိ ဝိဟိံ ဂေဟဒွါရေ အာတပေ ပတ္တရိတွာ ရက္ခန္တိ နိသိန္နာဝ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ တဿာ ပမာဒံ ဥတွာ ဧကော ဒီဃလောမကော ဧဋ္ဌကော အာဂန္တာ ဝိဟိံ ခါဒိ၊ သာ ပဗုဇ္ဈိတွာ တံ ဒိသ္မာ ပလာပေသိ။ ဧဋ္ဌကော ဒုတိယမ္ပိ၊ တတိယမ္ပိ တဿာ တထေဝ နိဒ္ဒါယ-နကာလေ အာဂန္တာ ဝိဟိံ ခါဒိ။ သာပိ တံ တိက္ခတ္တု ပလာပေတွာ စိန္တေသိ “အယံ ပုနပ္ပုနံ ခါဒန္တော ဥပဗုဒ္ဓိဟိံ ခါဒိဿတိ၊ ဗဟု မေ ဆေဒေါ ဘဝိဿတိ၊ ဣဒါနိဿ ပုန အနာဂမနကာရဏံ ကရိဿာမီ”တိ။ သာ အလာတံ ဂဟေတွာ နိဒ္ဒါယမာနာ ဝိယ နိသိဒ္ဓိတွာ ဝိဟိခါဒနတ္ထာယ ဧဋ္ဌကေ သမ္ပတ္တေ ဥဋ္ဌာယ

အလာတေန ဇဠကံ ပဟရိ၊ လောမာနိ အဂ္ဂိံ ဂဏှိံသု။ သော သရီရေ
ဈာယန္တေ “အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗာပေဿာမီ”တိ ဝေဂေန ဂန္ဓာ ဟတ္ထိသာလာယ သမိပေ
ဧကိဿာ တိဏကုဋိယာ သရီရံ ခံသိ၊ သာ ပဇ္ဇလံ။ တတော ဥဠိတာ ဇာလာ
ဟတ္ထိသာလံ ဂဏှိ။ ဟတ္ထိသာလာသု ဈာယန္တိသု ဟတ္ထိပိဋ္ဌာနိ ဈာယိံသု၊
ဗဟူ ဟတ္ထိ ဝဏိတသရီရာ အဟေသုံ။ ဝေဇ္ဇာ ဟတ္ထိ အရောဂေ ကာတုံ
အသက္ကောန္တာ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ပုရောဟိတံ အာဟ “အာစရိယ
ဟတ္ထိဝေဇ္ဇာ ဟတ္ထိ တိကိစ္ဆိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ အပိ ကိဉ္စိ ဘေသဇ္ဇံ ဇာနာသိ”တိ။
ဇာနာမိ မဟာရာဇာတိ။ ကိံ လဒ္ဓုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ ကာကဝဿာ မဟာရာဇာတိ။
ရာဇာ “တေန ဟိ ကာကေ မာရေတွာ ဝသံ အာဟရဏာ”တိ အာဟ။
တတော ပဋ္ဌာယ ကာကေ မာရေတွာ ဝသံ အလဘိတွာ တတ္ထ တတ္ထေဝ ရာသိံ
ကရေန္တိ၊ ကာကာနံ မဟာဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

တဒါ ဗောဓိသက္ကော အသီတိကာကသဟဿပရိဝါရော မဟာသုသာနေ
ဝသတိ။ အထေကော ကာကော ဂန္ဓာ ကာကာနံ ဥပ္ပန္နဘယံ ဗောဓိ-
သတ္တဿ အာရောစေသိ။ သော စိန္တေသိ “ဌပေတွာ မံ အညော မယံ
ဉ္ဇတကာနံ ဥပ္ပန္နဘယံ ဟရိတုံ သမက္ကော နာမ နတ္ထိ၊ ဟရိဿာမိ န”န္တိ ဒသ
ပါရမိယော အာဝဇ္ဇေတွာ မေတ္တာပါရမိံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ ဧကဝေဂေန
ပက္ခန္တိတွာ ဝိဝဋ္ဌမဟာဝါတပါနေန ပဝိသိတွာ ရညော အာသနဿ ဟေဋ္ဌာ
ပါဝိသိ။ အထ နံ ဧကော မနဿော ဂဟိတုကာမော အဟောသိ။ ရာဇာ
“သရဏံ ပဝိဋ္ဌော၊ မာ ဂဏှိ”တိ ဝါရေသိ။ မဟာသက္ကောထောကံ ဝိဿမိတွာ
မေတ္တာပါရမိံ အာဝဇ္ဇေတွာ ဟေဋ္ဌာသနာ နိက္ခမိတွာ ရာဇာနံ အာဟ “မဟာ-
ရာဇ ရညာ နာမ ဆန္ဒာဒိဝသေန အဂန္ဓာ ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ယံ ယံ
ကမ္မံ ကတ္တမ္မံ ဟောတိ၊ သမ္ပံ နိသမ္ပံ ဥပဓာရေတွာ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ယဉ္စ
ကယိရမာနံ နိပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒေဝ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ န ဣတရံ။ သစေ ဟိ ရာဇာနော
ယံ ကယိရမာနံ န နိပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ကရေန္တိ၊ မဟာဇနဿ မရဏဘယပရိယော-
သာနံ မဟာဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပုရောဟိတော ဝေရဝသိကော ဟုတွာ
မုသာဝါဒံ အဘာသိ၊ ကာကာနံ ဝဿာ နာမ နတ္ထိ”တိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ
ပသန္တစိက္ကော ဗောဓိသတ္တဿ ကမ္မနာဒ္ဓပိဋ္ဌံ ဒါပေတွာ တတ္ထ နိသိန္ဓဿ
ပက္ခန္တရာနိ သတပါကသဟဿပါကတေလေဟိ မက္ခာပေတွာ ကမ္မနတဋ္ဌကေ
ရာဇာရဟံ သုဘောဇနံ ဘောဇာပေတွာ ပါနိယံ ပါယေတွာ သုဟိတံ ဝိဂတ-
ဒရထံ မဟာသတ္တံ တေဒဝေါစ “ပဏှိတ တွံ ‘ကာကာနံ ဝဿာ နာမ နတ္ထိ’တိ
ဝဒေသိ၊ ကေန ကာရဏေန နေသံ ဝဿာ န ဟောတိ”တိ။ ဗောဓိသက္ကော

“ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ ကာရဏေနာ”တိ သကလနိဝေသနံ ဧကရဝံ ကတွာ ဓမ္မံ
ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၀။ “နိစ္စံ ဥဗ္ဗိဂ္ဂဟဒယာ၊ သဗ္ဗလောကဝိဟေသကာ။
တသ္မာ နေသံ ဝသာ နတ္ထိ၊ ကာကာနမှာက ဉ္ဇတိန”န္တိ။

တကြာယံ သင်္ခေပတ္တော—မဟာရာဇ ကာကာ နာမ နိစ္စံ ဥဗ္ဗိဂ္ဂမာနသာ
ဘယပ္ပတ္တာဝ ဝိဟရန္တိ၊ သဗ္ဗလောကဿ စ ဝိဟေသကာ၊ ခတ္တိယာဒယော
မနုဿေပိ ဣတ္ထိပုရိသေပိ ကုမာရကုမာရိကာဒယောပိ ဝိဟေဌေန္တော ကိလ-
မေန္တောဝ ဝိစရန္တိ၊ တသ္မာ ဣမေဟိ ဒွိဟိကာရဏေဟိ နေသံ အမှာကံ ဉ္ဇတိနံ
ကာကာနံ ဝသာ နာမ နတ္ထိ။ အတိတေပိ န ဘူတပုဗ္ဗာ၊ အနာဂတေပိ န
ဘဝိဿတိတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဣမံ ကာရဏံ ဥတ္တာနံ ကတွာ “မဟာရာဇ ရညာ နာမ
အနိသမ္ပ အနုပဓာရေတွာ ကမ္မံ န ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ရာဇာနံ ဗောဓေသိ။ ရာဇာ
တုဿိတွာ ဗောဓိသတ္တံ ရဇ္ဇေန ပူဇေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ရဇ္ဇံ ရညောယေဝ
ပဋိဒတွာ ရာဇာနံ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ သဗ္ဗသတ္တာနံ
အဘယံ ယာစိ။ ရာဇာ တဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဘယံ ဒတွာ
ကာကာနံ နိဗဒ္ဓဒါနံ ပဋ္ဌပေသိ။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ တဏှာလမ္ဗဏဿ ဘတ္တံ
ပစိတွာ နာနဂ္ဂရသေဟိ ဩမဒ္ဓိတွာ ကာကာနံ ဒီယတိ၊ မဟာသတ္တဿ
ပန ရာဇဘောဇနမေဝ ဒီယိတ္ထ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဗာရာဏသိရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ကာကရာဇာ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

ကာကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

အသမ္ပဒါနဝဂ္ဂေါ စုဒ္ဓသမော။

တသုဒ္ဓါနံ

အသမ္ပဒါနဘိရုကံ၊ သတာသနဈာနသောဓံ။
စန္ဒာဘံ သုဝဏ္ဏဟံသံ၊ ဗဗ္ဗုဂေါရုဘတောဘဋ္ဌံ။
ကာကရာဇာတိ တေ ဒသာတိ။

၁၅-ကကဏ္ဍကဝဂ္ဂ

၁-ဂေါဓာဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၁)

န ပါပဇနသံသေဝီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဝိပက္ခ-
သေဝီ ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု မဟိဋ္ဌာမုခဇာတကေ ကထိတ-
သဒိသမေဝ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဂေါဓာယောနိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ သော ဝယပ္ပတ္တော နဒီတီရေ မဟာဗိလေ
အနေကဂေါဓာသတပရိဝါရော ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဿ ပုတ္တော ဂေါဓာပိလ္လ-
ကော ဧကေန ကကဏ္ဍကေန သဒ္ဓိံ သန္တဝံ ကတွာ တေန သဒ္ဓိံ သမ္မော-
ဒမာနော ဝိဟရန္တော “ကကဏ္ဍကံ ပရိဿဇိဿာမီ”တိ အဝတ္ထရတိ။ တဿ
တေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ ဂေါဓာရာဇဿ အာရောစေသုံ။ ဂေါဓာရာဇာ ပုတ္တံ
ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ တံ အဋ္ဌာနေ ဝိဿာသံ ကရောသိ၊ ကကဏ္ဍ-
ကာ နာမ နိစဇာတိကာ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော န ကတ္တဗ္ဗော။ သစေ တံ
တေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ ကရိဿသိ၊ တံ ကကဏ္ဍကံ နိဿာယ သဗ္ဗမ္ပေတံ
ဂေါဓာကုလံ ဝိနာသံ ပါပုဏီဿတိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဧတေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ
မာ အကာသီ”တိ အာဟ။ သော ကရောတိယေဝ။ ဗောဓိသတ္တော ပုနပ္ပုနံ
ကထေန္တောပိတဿ တေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ ဝါရေတုံ အသက္ခောန္တော “အဝဿံ
အမှာကံ ဧတံ ကကဏ္ဍကံ နိဿာယ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တသ္မိံ ဥပ္ပန္နေ
ပလာယနမဂ္ဂံ သမ္မာဒေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဧကေန ပဿေန ဝါတဗိလံ ကာရာပေသိ။

ပုတ္တောပိဿ အနုက္ကမေန မဟာသရီရော အဟောသိ၊ ကကဏ္ဍကော ပန
ပုရိမပ္ပမာဏောယေဝ။ ဣတရော “ကကဏ္ဍကံ ပရိဿဇိဿာမီ”တိ အန္တရန္တရာ
အဝတ္ထရတိယေဝ၊ ကကဏ္ဍကဿ ပဗ္ဗတကူဠေန အဝတ္ထရဏကာလော ဝိယ
ဟောတိ။ သော ကိလမန္တော စိန္တေသိ “သစေ အယံ အညာနိ ကတိပယာနိ
ဒိဝသာနိ မံ ဧဝံ ပရိဿဇိဿတိ၊ ဇီဝိတံ မေ နတ္ထိ၊ ဧကေန လုဒ္ဒကေန သဒ္ဓိံ
ဧကတော ဟုတွာ ဣမံ ဂေါဓာကုလံ ဝိနာသေဿာမီ”တိ။ အထေကဒိဝသံ နိဒါ-
ဃသမယေ မေဃေ ဝုဠေ ဝဗ္ဗိကမက္ခိကာ ဥဠဟိံသု၊ တတော တတော ဂေါဓာ
နိက္ခမိတွာ မက္ခိကာယော ခါဒန္တိ။ ဧကော ဂေါဓာလုဒ္ဒကော ဂေါဓာဗိလံ
ဘိန္ဒနတ္ထာယ ကုဒ္ဒါလံ ဂဟေတွာ သုနခေဟိ သဒ္ဓိံ အရညံ ပါဝိသိ။ ကကဏ္ဍကော
တံ ဒိသ္မာ “အဇ္ဇေ အတ္တနော မနောရထံ ပူရေဿာမီ”တိ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ
အဝိဒူရေ နိပဇ္ဇိတွာ “ဘော ပုရိသ ကသ္မာ အရညေ ဝိစရသီ”တိ ပုစ္ဆိ၊ သော

“ဂေါဓာနံ အတ္ထာယာ”တိ အာဟ။ “အဟံ အနေကသတာနံ ဂေါဓာနံ အာသယံ ဇာနာမိ၊ အဂ္ဂိဉ္စ ပလာလဉ္စ အာဒါယ ဧဟိ”တိ တံ တတ္ထ နေတွာ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပလာလံ ပက္ခိပိတွာ အဂ္ဂိံ ဒတွာ ဓူမံ ကတွာ သမန္တာ သုနခေ ဌပေတွာ သယံ မဟာမုဂ္ဂရံ ဂဟေတွာ နိက္ခန္တာ နိက္ခန္တာ ဂေါဓာ ပဟရိတွာ မာရေတွာ ရာသိံ ကတွာ ယာဟိ”တိ ဝ ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ “အဇ္ဇ ပစ္စာမိတ္ထဿ ပိဋ္ဌိံ ပဿိဿာမိ”တိ ဧကသ္မိံ ဌာနေ သီသံ ဥက္ခိပိတွာ နိပဇ္ဇိ။ လုဒ္ဒကောပိ ပလာလဓူမံ အကာသိ၊ ဓူမော ဗိလံ ပါဝိသိ၊ ဂေါဓာ ဓူမန္တာ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ နိက္ခမိတွာ ပလာယိတုံ အာရဒ္ဓါ။ လုဒ္ဒကော နိက္ခန္တံ နိက္ခန္တံ ပဟရိတွာ မာရေသိ၊ တဿ ဟတ္ထတော မုတ္တာ သုနခါ ဂဏှိံသု။ ဂေါဓာနံ မဟာဝိနာသော ဥပ္ပဇ္ဇိ။

ဗောဓိသတ္တော “ကကဏှကံ နိဿာယ ဘယံ ဥပ္ပန္န”န္တိ ဥတွာ “ပါပပုရိသ- သံသဂ္ဂေါ နာမ န ကတ္တဗ္ဗော၊ ပါပေ နိဿာယ ဟိတသုခံ နာမ နတ္ထိ၊ ဧကဿ ပါပကကဏှကဿ ဝသေန ဧတ္တကာနံ ဂေါဓာနံ ဝိနာသော ဇာတော”တိ ဝါတဗိလေန ပလာယန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၁။ “န ပါပဇနသံသေဝီ၊ အစ္စန္တသုခမေဝေတိ။

ဂေါဓာကုလံ ကကဏှာဝ၊ ကလိံ ပါပေတိ အတ္တာနံ”န္တိ။

တတြာယံ သင်္ခေပတ္တော—**ပါပဇနသံသေဝီ** ပုဂ္ဂလော **အစ္စန္တသုခံ** ဧကန္တ- သုခံ နိရန္တရသုခံ နာမ န ဧဝေတိ န ဝိဒ္ဓတိ န ပဋိလဘတိ။ ယထာ ကိံ? **ဂေါဓာကုလံ ကကဏှာဝ**။ ယထာ ကကဏှကတော ဂေါဓာကုလံ သုခံ န လဘတိ၊ ဧဝံ ပါပဇနသံသေဝီ ပုဂ္ဂလော သုခံ န လဘတိ။ ပါပဇနံ ပန သေဝန္တော ဧကန္တေနဝ **ကလိံ ပါပေတိ အတ္တာနံ**၊ ကလိံ ပုစ္ဆတိ ဝိနာသော၊ ဧကန္တေနဝ ပါပသေဝီ အတ္တာနုဉ္စ အညေ စ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ဝသန္တေ ဝိနာသံ ပါပေတိ။ ပါဠိယံ ပန “ဖလံ ပါပေယျာ”တိ ၂ လိခန္တိ။ တံ ဗျဉ္စနံ အဋ္ဌကထာယံ နတ္ထိ၊ အတ္ထောပိဿ န ယုဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ယထာပုတ္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကကဏှကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ဗောဓိသတ္တဿ ပုတ္တော အနောဝါဒ- ကော ဂေါဓာပိလ္လကော ဝိပက္ခသေဝီ ဘိက္ခု၊ ဂေါဓာရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဂေါဓာဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-သိင်္ဂါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၂)

ဧတံ ဟိ တေ ဒုရာဇာနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝ-
ဒတ္တဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဓမ္မသဘာယံ ဟိ ဘိက္ခုနံ ကထံ
သုတွာ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ မယံ ဝဓာယ ပရိသက္ကတိ၊
ပုဗ္ဗေပိ ပရိသက္ကိယေဝ၊ န စ မံ မာရေတုံ အသက္ခိ၊ သယမေဝ ပန ကိလ-
န္တော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
သိင်္ဂါလယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သိင်္ဂါလရာဇာ ဟုတွာ သိင်္ဂါလဂဏပရိဝုတော
သုသာနဝနေ ဝိဟာသိ။ တေန သမယေန ရာဇဂဟေ ဥဿဝေါ အဟောသိ၊
ယေဘုယျေန မနုဿာ သုရံ ပိဝန္တိ၊ သုရာဆဏောယေဝ ကိရေသော။ အထေတ္ထ
သမ္ပဟုလာ ဓုတ္တာ ဗဟုံ သုရဉ္စ မံသဉ္စ အာဟရာပေတွာ မဏ္ဍိတပသာမိတာ
ဂါယိတွာ ဂါယိတွာ သုရဉ္စ ပိဝန္တိ၊ မံသဉ္စ ခါဒန္တိ။ တေသံ ပဌမယာမာ-
ဝသာနေ မံသံ ဒီယိ၊ သုရာ ပန ဗဟုကာဝ။ အထေကော ဓုတ္တော “မံသခဏ္ဍံ
ဒေဟီ”တိ အာဟ။ “မံသံ ဒီဏ”န္တိ စ ဝုတ္တေ “မယိ ဌိတေ မံသက္ခယော
နာမ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ “အာမကသုသာနေ မတမနုဿမံသံ ခါဒနတ္တာယ
အာဂတေ သိင်္ဂါလေ မာရေတွာ မံသံ အာဟရိဿာမီ”တိ မုဂ္ဂရံ ဂဟေတွာ
နိဒ္ဒမနမဂ္ဂေန နဂရာ နိက္ခမိတွာ သုသာနံ ဂန္တာ မုဂ္ဂရံ ဂဟေတွာ မတကော
ဝိယ ဥတ္တာနော နိပဇ္ဇိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဗောဓိသတ္တော သိင်္ဂါလဂဏပရိဝုတော
တတ္ထ ဂတော တံ ဒိသော “နာယံ မတကော”တိ ဥတွာပိ “သုဠုတရံ ဥပ-
ပရိက္ခိဿာမီ”တိ တဿ အဓောဝါတေန ဂန္တာ သရီရဂန္ဓံ ဃာယိတွာ တထ-
တောဝဿ အမတကဘာဝံ ဥတွာ “လဇ္ဇာပေတွာ နံ ဥယျောဇေဿာမီ”တိ
ဂန္တာ မုဂ္ဂရကောဋိယံ ခံသိတွာ အာကမ္မိ၊ ဓုတ္တော မုဂ္ဂရံ န ဝိဿဇိ၊ ဥပသင်္ကမန္တမ္ပိ
န ဩလောကေန္တော နံ ဝိဂဠုတရံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ပဋိက္ခမိတွာ
“ဘော ပုရိသ သစေ တံ မတကော ဘဝေယျာသိ၊ န မယိ မုဂ္ဂရံ အာကမ္မန္တေ
ဂါဠုတရံ ဂဏှေယျာသိ၊ ဣမိနာ ကာရဏေန တဝ မတကဘာဝေါ ဝါ
အမတကဘာဝေါ ဝါ ဒုဇ္ဇာနော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၂။ “ဧတံ ဟိ တေ ဒုရာဇာနံ၊ ယံ သေသိ မတသာယိကံ။
ယဿ တေ ကမုမာနဿ၊ ဟတ္တာ ဒဏ္ဍော န မုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ ဧတံ ဟိ တေ ဒုရာဇာနန္တိ ဧတံ ကာရဏံ တဝ ဒုဝိညေယျံ။ ယံ သေသိ မတဿာယိကန္တိ ယေန ကာရဏေန တံ မတဿာယိကံ သေသိ၊ မတကော ဝိယ ဟုတွာ သယသိ။ ယဿ တေ ကမ္မမာနဿာတိ ယဿ တဝ ဒဏ္ဍကောဋိယံ ဂဟေတွာ ကဗျိယမာနဿ ဟတ္ထတော ဒဏ္ဍော န မုစ္ဆတိ၊ သော တံ တထတော မတကော နာမ န ဟောသိတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သော ဝုတ္တော “အယံ မမ အမတကဘာဝံ ဇာနာတိ”တိ ဥဋ္ဌာယ ဒဏ္ဍံ ခိပိ၊ ဒဏ္ဍော ဝိရဇ္ဈိ။ ဝုတ္တော “ဂစ္ဆ၊ ဝိရဒ္ဓေါ ဒါနိသိ မယာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော နိဝတ္တိတွာ “ဘော ပုရိသ မံ ဝိရဇ္ဈန္တောပိ တံ အဋ္ဌ မဟာနိရယေ သောဋ္ဌသ စ ဥဿဒနိရယေ အဝိရဒ္ဓေါယေဝါ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ ဝုတ္တော ကိဉ္စိ အလဘိတွာ သုဿာနာ နိက္ခမိတွာ ပရိခါယံ နှာယိတွာ အာဂတမဂ္ဂေနဝ နဂရံ ပါဝိသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဝုတ္တော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ သိင်္ဂါလရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သိင်္ဂါလဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဝိရောဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၃)

လသီ စ တေ နိပ္ပလိတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ^၁ ဂယာသီသေ သုဂတာလယဿ ဒဿိတဘာဝံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တော ဟိ ပရိဟိနဇ္ဈာနော လာဘသက္ကာရပရိဟိနော “အတ္ထေကော^၂ ဥပါယော”တိ စိန္တေတွာ သတ္တာရံ ပဉ္စ ဝတ္ထု^၃ ယာစိတွာ အလဘမာနော ဦးန္တံ အဂ္ဂသာဝကနံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေ အဓုနာ ပဗ္ဗဇိတေ ဓမ္မဝိနယမှိ အကောဝိဒေ ပဉ္စသတေ ဘိက္ခု။ ဂဟေတွာ ဂယာသီသံ ဂန္ဓာ သံဃံ ဘိဒ္ဓိတွာ ဧကသီမာယံ အာဝေဏိကံ သံဃကမ္ပံ^၄ အကာသိ။ သတ္တာ တေသံ ဘိက္ခု^၅ ဉာဏပရိပါကကာလံ ဥတွာ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ ပေသေသိ။ တေ ဒိဿာ ဒေဝဒတ္တော တုဋ္ဌမာနသော ရတ္ထိ^၆ ဓမ္မ ဒေသယမာနော “ဗုဒ္ဓလီလံ ကရိဿာမီ”တိ သုဂတာလယံ ဒေသေန္တော “ဝိဂတ- ထိနမိဒ္ဓေါ ခေါ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခုသံဃော၊ ပဋိဘာတု တံ ဘိက္ခု^၇ နံ ဓမ္မိကထာ၊ ပိဋ္ဌိ မေ အာဂိလာယတိ၊ တမဟံ အာယမိဿာမီ”တိ ဝတွာ နိဒ္ဒံ

၁-ဒေဝဒတ္တန (သျှာ၊က)

၂-အတ္ထေသ (သီ၊ဇု)

၃-အာဝေဏိသံဃကမ္ပနိ (သီ၊ဇု)

ဥပဂတော။ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော တေသံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မဂ္ဂဖလေဟိ ပဗောဓေတွာ သဗ္ဗေ အာဒါယ ဝေဠုဝနမေဝ ပစ္စာဂမိံသု။

ကောကာလိကော ဝိဟာရံ တုန္တံ ဒိသ္မာ ဒေဝဒတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “အာရုသော ဒေဝဒတ္တ ပရိသံ တေ ဘိန္နိတွာ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော ဝိဟာရံ တုန္တံ ကတွာ ဂတာ၊ တံ ပန နိဒ္ဒါယသိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂမဿ အပနေတွာ ဘိတ္တိယံ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကံ ဖုသန္တော ဝိယ ပဏှိယာ နံ ဟဒယေ ပဟရိ။ တာဝဒေဝဿ မုခတော လောဟိတံ ဥဂ္ဂုဋ္ဌိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဂိလာနော အဟောသိ။ သတ္တာ ယေရံ ပုစ္ဆိ “သာရိပုတ္တ တုမှာကံ ဂတကာလေ ဒေဝဒတ္တော ကိံ အကာသိ”တိ။ ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တော အမှေ ဒိသ္မာ “ဗုဒ္ဓလိလံ ကရိဿာမီ”တိ သုဂတာလယံ ဒေသေတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တောတိ။ သတ္တာ “န ခေါ သာရိပုတ္တ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ မမ အနုကရောန္တော ဝိနာသံ ပတ္တော၊ ပုဗ္ဗေပိ ပတ္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ ထေရေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကေသရသီဟော ဟုတွာ ဟိမဝန္တပုဒေသေ ကမ္ဘနဂုဟာယံ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ကမ္ဘနဂုဟာယ နိက္ခမိတွာ ဝိဇေဒိတွာ စတုဒ္ဓိသံ ဩလောကေတွာ သီဟနာဒံ နဒိတွာ ဂေါစရာယ ပက္ကန္တော မဟာမဟိံသံ ဝဓိတွာ ဝရမံသံ ခါဒိတွာ ဧကံ သရံ ဩတရိတွာ မဏိဝဏ္ဏဿ ဥဒကဿ ကုစ္ဆိံ ပူရေတွာ ဂုဟံ သန္ဓာယ ပါယာသိ။ အထေကော သိင်္ဂါလော ဂေါစရပုသုတော သဟသာဝ သီဟံ ဒိသ္မာ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တော သီဟဿ ပူရတော ပါဒေသု ပတိတွာ နိပဇ္ဇိ။ “ကိံ ဇမ္ဗုကာ”တိ စ ဝုတ္တေ “အဟံ တေ သာမိ ပါဒေ ဥပဋ္ဌာတုကာမော”တိ အာဟ။ သီဟော “သာဓု ဧဟိ၊ မံ ဥပဋ္ဌဟ၊ ဝရမံသာနိ တံ ခါဒါပေဿာမီ”တိ ဝတွာ သိင်္ဂါလံ အာဒါယ ကမ္ဘနဂုဟံ အဂမာသိ။ သိင်္ဂါလော တတော ပဋ္ဌာယ သီဟဝိဿာသံ ခါဒတိ။ သော ကတိပါဟစ္စယေနော ထူလသရီရော အဟောသိ။

အထ နံ ဧကဒိဝသံ ဂုဟာယ နိပန္နကောဝ သီဟော အာဟ “ဂစ္ဆ ဇမ္ဗုကာ၊ ပဗ္ဗတသီခရေ ဌတွာ ပဗ္ဗတပါဒေ သဉ္ဇရန္တေသု ဟတ္ထိအဿမဟိံ- သာဒီသု ယဿ မံသံ ခါဒိတုကာမောသိ၊ တံ ဩလောကေတွာ အာဂန္ဓာ ‘အသုကမံသံ ခါဒိတုကာမောမီ’တိ ဝတွာ မံ ဝန္တိတွာ ‘ဝိရောစ သာမီ’တိ ဝဒါဟိ၊ အဟံ တံ ဝဓိတွာ မရရမံသံ ခါဒိတွာ တုယုမ္ပိ ဒဿာမီ”တိ။ သိင်္ဂါလော ပဗ္ဗတသီခရံ အဘိရုဟိတွာ နာနပ္ပကာရေ မိဂေ ဩလောကေတွာ ယဿေဝ မံသံ ခါဒိတုကာမော ဟောတိ၊ ကမ္ဘနဂုဟံ ပဝိသိတွာ တမေဝ

သီဟဿ အာရောစေတွာ ပါဒေသု ပတိတွာ “ဝိရောစ သာမိ”တိ ဝဒတိ။ သီဟော ဝေဂေန ပက္ခန္ဓိတွာ သစေဝိ မတ္တဝရဝါရဏော ဟောတိ။ တတ္ထေဝ နံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ သယမ္ဗိ ဝရမံသံ ခါဒတိ။ သိင်္ဂါလဿပိ ဒေတိ။ သိင်္ဂါလော ကုစ္ဆိပူရံ မံသံ ခါဒိတွာ ဂုဟံ ပဝိသိတွာ နိဒ္ဒါယတိ။ သော ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ မာနံ ဝဍေသိ “အဟမ္ဗိ စတုပ္ပဒေါ၊ ကိံကာရဏာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပရေဟိ ပေါသိယမာနော ဝိဟရာမိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ အဟမ္ဗိ ဟတ္ထိအာဒယော ဟနိတွာ မံသံ ခါဒိဿာမိ၊ သီဟောပိ မိဂရာဇာ ‘ဝိရောစ သာမိ’တိ ဂုတ္တမေဝ ပဒံ နိဿာယ ဝရဝါရဏေ ဝဇေတိ၊ အဟမ္ဗိ သီဟေန ‘ဝိရောစ ဇမ္ဗုကာ’တိ မံ ဝဒါပေတွာ ဧကံ ဝရဝါရဏံ ဝဓိတွာ မံသံ ခါဒိဿာမိ”တိ။

သော သီဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ “သာမိ မယာ ဒီဃရတ္တံ တုမှေဟိ ဝဓိတဝရဝါရဏာနံ မံသံ ခါဒိတံ၊ အဟမ္ဗိ ဧကံ ဝရဝါရဏံ မာရေတွာ မံသံ ခါဒိတုကာမော၊ တဿာ တုမှေဟိ နိပန္နဋ္ဌာနေ ကဉ္ဇနဂုဟာယံ နိပဇ္ဇိဿာမိ၊ တုမှေ ပဗ္ဗတပါဒေ ဝိစရန္တံ ဝရဝါရဏံ ဩလောကေတွာ မမ သန္တိကံ အာဂန္တာ ‘ဝိရောစ ဇမ္ဗုကာ’တိ ဝဒေထ၊ ဧတ္တကမတ္တသ္မိံ^၁ မစ္ဆေရံ မာ ကရိတ္တာ”တိ။ အထ နံ သီဟော အာဟ “န တံ ဇမ္ဗုက ဝါရဏေ ဝဓိတုံ သမတ္ထေ သီဟကုလေ ဥပ္ပန္နော၊ ဝါရဏံ ဝဓိတွာ မံသံ ခါဒနသမတ္ထော သိင်္ဂါလော နာမ လောကေ နတ္ထိ၊ မာ တေ ဧတံ ရုစ္စိ၊ မယာ ဝဓိတဝရဝါရဏာနညေဝ မံသံ ခါဒိတွာ ဝဿာ”တိ။ သော ဧဝံ ဂုတ္တေပိ ဝိရမိတုံ န ဣစ္ဆိ၊ ပုနပ္ပုနံ ယာစိယေဝ။ သီဟော တံ ဝါရေတုံ အသက္ကောန္တော သမ္ပုဋိန္ဒိတွာ “တေန ဟိ မမ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇာ”တိ ဇမ္ဗုကံ ကဉ္ဇနဂုဟာယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ သယံ ပဗ္ဗတပါဒေ မတ္တဝရဝါရဏံ ဩလောကေတွာ ဂုဟာဒ္ဓါရံ ဂန္တာ “ဝိရောစ ဇမ္ဗုကာ”တိ အာဟ။ သိင်္ဂါလော ကဉ္ဇနဂုဟာယ နိက္ခမိတွာ ဝိဇ္ဇိတွာ စတုဒ္ဓိသံ ဩလောကေတွာ တိက္ခတ္တံ ဝဿိတွာ “မတ္တဝရဝါရဏဿ ကုမ္ဘေ ပတိဿာမိ”တိ ပက္ခန္ဓိတွာ ဝိရဇ္ဈိတွာ ပါဒမူလေ ပတိ။ ဝါရဏော ဒက္ခိဏပါဒံ ဥက္ခိပိတွာ တဿ သီသံ အက္ကမိ၊ သီသဠိနိ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာနိ အဟေသုံ။ အထဿ သရီရံ ဝါရဏော ပါဒေန သံဃရိတွာ ရာသိံ ကတွာ ဥပရိ လဏ္ဍံ ပါတေတွာ ကောဉ္ဇနာဒံ နဒန္တော အရညံ ပါဝိသိ။

ဗောဓိသတ္တော ဣမံ ပဝတ္တိံ^၂ ဒိသ္မာ “ဣဒါနိ ဝိရောစ ဇမ္ဗုကာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၃။ “လသီ စ တေ နိပ္ပလိတာ၊ မတ္ထကော စ ပဒါလိတော။
သဗ္ဗာ တေ ဖာသုကာ ဘဂ္ဂါ၊ အဇ္ဇ ခေါ တံ ဝိရောစသီ”တိ။

တတ္ထ လသီတိ မတ္ထလုင်္ဂံ။ နိပ္ပလိတာတိ နိက္ခန္တာ။ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣမံ
ဂါထံ ဝတွာ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သိင်္ဂါလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ သီဟော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝိရောစဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-နဂုံဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၄)

ဗဟုဓမ္မ’တံ အသန္တိ ဇာတဝေဒါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
အာဇီဝကာနံ မိစ္ဆာတပံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တဒါ ကိရ အာဇီဝကာ ဇေတ-
ဝနပိဋ္ဌိယံ နာနပ္ပကာရံ မိစ္ဆာတပံ စရန္တိ။ သဗ္ဗဟုလာ ဘိက္ခု။ တေသံ
ဥက္ကဋ္ဌိကပ္ပဓာနဝဂ္ဂုလိဝတကဏ္ဍကာပဿယပဉ္စာတပတပနာဒိဘေဒံ မိစ္ဆာတပံ
ဒိသ္ဗာ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိံသု “အတ္ထိ န ခေါ ဘန္တေ ဣမံ မိစ္ဆာတပံ နိဿာယ
ကုသလံ ဝါ ဝုခိ ဝါ”တိ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဧဝရူပံ မိစ္ဆာတပံ နိဿာယ
ကုသလံ ဝါ ဝုခိ ဝါ အတ္ထိ၊ ပုဗ္ဗေ ပဏှိတာ ‘ဧဝရူပံ တပံ နိဿာယ ကုသလံ ဝါ
ဝုခိ ဝါ ဘဝိဿတီ’တိ သညာယ ဇာတဂ္ဂိံ ဂဟေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ
အဂ္ဂိဇုဟနာဒိဝသေန ကိဉ္စိ ဝုခိံ အပဿန္တာ အဂ္ဂိံ ဥဒကေန နိဗ္ဗာပေတွာ
ကသိဏပရိကမ္ပံ ကတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ
ဗြဟ္မလောကပရာယဏာ အဟေသု”န္တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဥဒိစ္စ-
ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ ဇာတဒိဝသေ မာတာပိတရော ဇာတဂ္ဂိံ
ဂဟေတွာ ဌပေသုံ။ အထ နံ သောဋ္ဌသဝဿကာလေ ဧတဒဝေါစုံ “မယံ တေ
ပုတ္တ ဇာတဒိဝသေ အဂ္ဂိံ ဂဏှိမှ။ သစေသိ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိတုကာမော၊
တယော ဝေဒေ ဥဂ္ဂဏှ။ အထ ဗြဟ္မလောကံ ဂန္တုကာမော၊ အဂ္ဂိံ ဂဟေတွာ
အရညံ ပဝိသိတွာ အဂ္ဂိံ ပရိစရန္တော မဟာဗြဟ္မာနံ အာရာဓေတွာ ဗြဟ္မ-
လောကပရာယဏော ဟောဟိ”တိ။ သော “န မယံ အဂါရေန အတ္ထော”တိ
အဂ္ဂိံ ဂဟေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ အဿမပဒံ မာပေတွာ အဂ္ဂိံ ပရိစရန္တော
အရညေ ဝိဟာသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ပစ္စန္နဂါမကေ ဂေါဒက္ခိဏံ လဘိတွာ တံ

ဂေါဏံ အဿမပဒံ နေတွာ စိန္တေသိ “အဂ္ဂိဘဂဝန္တံ ဂေါမံသံ ခါဒါ-
ပေဿာမီ”တိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “ဣမ လောဏံ နတ္ထိ၊ အဂ္ဂိဘဂဝါ
အလောဏံ ခါဒိတုံ န သက္ခိဿတိ၊ ဂါမတော လောဏံ အာဟရိတွာ
အဂ္ဂိဘဂဝန္တံ သလောဏဏံ ခါဒါပေဿာမီ”တိ။ သော တံ တတ္ထေဝ ဗန္ဓိတွာ
လောဏတ္ထာယ ဂါမကံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ဂတေ သမ္ပဟုလာ လုဒ္ဒကာ တံ
ဌာနံ အာဂတာ ဂေါဏံ ဒိသွာ ဝဓိတွာ မံသံ ပစိတွာ ခါဒိတွာ နဂုံဠု ဇဗ္ဗံ
စမ္ပဉ္စ တတ္ထေဝ ဆဉ္စေတွာ အဝသေသမံသံ အာဒါယ အဂမံသု။

ဗြာဟ္မဏော အာဂန္တော နဂုံဠုဒိမတ္တမေဝ ဒိသွာ စိန္တေသိ “အယံ
အဂ္ဂိဘဂဝါ အတ္တနော သန္တကမ္ပိ ရက္ခိတုံ န သက္ကောတိ၊ မံ ပန ကဒါ
ရက္ခိဿတိ။ ဣမိနာ အဂ္ဂိပရိစရဏေန နိရတ္ထကေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ နတ္ထိ ဣတောနိဒါနံ
ကုသလံ ဝါ ဝုဗ္ဗိ ဝါ”တိ။ သော အဂ္ဂိပရိစရိယာယ ဝိဂတစ္ဆန္တော “ဟန္တော
အဂ္ဂိဘဂဝါ တွံ အတ္တနောပိ သန္တကံ ရက္ခိတုံ အသက္ကောန္တော မံ ကဒါ
ရက္ခိဿသိ၊ မံသံ နတ္ထိ၊ ဧတ္တကေနပိ တုဿာဟိ”တိ နဂုံဠုဒိနိ အဂ္ဂိမ္ပိ ပက္ခိပန္တော
ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၄။ “ဗဟုဓမ္မ’တံ အသမ္ဘိ ဇာတဝေဒ၊
ယံ တံ ဝါလမိနာ’ဘိပူဇယာမ။
မံသာရဟဿ နတ္ထ’ဇ္ဇ မံသံ၊
နဂုံဠုမ္ပိ ဘဝံ ပဋိဂ္ဂဟာတူ”တိ။

တတ္ထ ဗဟုဓမ္မ’တန္တိ ဧတ္တကမ္ပိ ဗဟုံ။ အသမ္ဘိတိ အသပ္ပုရိသ အသာရ-
ဇာတိက။ ဇာတဝေဒါတိ အဂ္ဂိ အာလပတိ။ အဂ္ဂိ ဟိ ဇာတမတ္တောဝ
ဝေဒိယတိ ပညာယတိ ပါကဠော ဟောတိ၊ တသ္မာ “ဇာတဝေဒေါ”တိ ဝုစ္စတိ။
ယံ တံ ဝါလမိနာ’ဘိပူဇယာမာတိ ယံ အဇ္ဇ မယံ အတ္တနောပိ သန္တကံ
ရက္ခိတုံ အသမတ္ထံ ဘဂဝန္တံ ဝါလမိနာ အဘိပူဇယာမ၊ ဧတမ္ပိ တဝ ဗဟုမေဝါတိ
ဒသေတိ။ မံသာရဟဿာတိ မံသံ အရဟဿ တုယံ နတ္ထိ အဇ္ဇ မံသံ။ နဂုံဠုမ္ပိ
ဘဝံ ပဋိဂ္ဂဟာတူတိ အတ္တနော သန္တကံ ရက္ခိတုံ အသက္ကောန္တော ဘဝံ ဣမံ
သဇဗ္ဗံ နဂုံဠုမ္ပိ ပဋိဂ္ဂဟာတူတိ။

ဧဝံ ဝတွာ မဟာသက္ကော အဂ္ဂိ ဥဒကေန နိဗ္ဗာပေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ
အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော
အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “နိဗ္ဗု-
တဂ္ဂိတာပသော အဟမေဝ တေန သမယေနာ”တိ။

နဂုံဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ရာဇောတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၅)

န တုံ ရာဇ ဝိဇာနာသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏ-
ဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ဣန္ဒြိယဇာတကေ
အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ ပန တံ ဘိက္ခု အာမန္တေတွာ “ဘိက္ခု မာတုဂါမော
နာမ အရက္ခိယော၊ အာရက္ခံ ဌပေတွာ ရက္ခန္ဓာပိ ရက္ခိတုံ န သက္ကောန္တိ။ တုမ္ဗိ
ပုဗ္ဗေ ဧတံ အာရက္ခံ ဌပေတွာ ရက္ခန္ဓာပိ ရက္ခိတုံ နာသက္ခိ၊ ဣဒါနိ ကထံ
ရက္ခိဿသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
သုကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ ကာသိရဋ္ဌေ ဧကော မြာဟ္မဏော ဗောဓိသတ္တု
ကနိဋ္ဌဘာတရဉ္စဿ ပုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ပေါသေသိ။ တေသု ဗောဓိသတ္တဿ
“ပေါဋ္ဌပါဒေါ”တိ နာမံ အဟောသိ၊ ဣတရဿ “ရာဇော”တိ။ တဿ ပန
မြာဟ္မဏဿ ဘရိယာ အနာစာရာ ဟောတိ ဒုဿိလာ။ သော ဝေါဟာ-
ရတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တော ဥဘောပိ ဘာတရော အာဟ “တာတာ သစေ ဝေါ
မာတာ မြာဟ္မဏီ အနာစာရံ အာစရတိ၊ ဝါရေယျာထ န”န္တိ။ ဗောဓိသတ္တော
အာဟ “သာဓု တာတ၊ ဝါရေတုံ သက္ကောန္တာ ဝါရေယျာမ၊ အသက္ကောန္တာ
တုဏှိ ဘဝိဿာမာ”တိ။ ဧဝံ မြာဟ္မဏော မြာဟ္မဏီ သုကာနံ နိယျာဒေတွာ
ဝေါဟာရတ္ထာယ ဂတော။

တဿ ပန ဂတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ မြာဟ္မဏီ အတိစရိတုံ အာရဒ္ဓါ၊
ပဝိသန္တာနဉ္စ နိက္ခမန္တာနဉ္စ အန္တော နတ္ထိ၊ တဿာ ကိရိယံ ဒိဿာ
ရာဇော ဗောဓိသတ္တံ အာဟ “ဘာတိက အမှာကံ ပိတာ ‘သစေ ဝေါ
မာတာ အနာစာရံ အာစရတိ၊ ဝါရေယျာထာ’တိ ဝတွာ ဂတော၊
ဣဒါနိ စေသာ အနာစာရံ အာစရတိ၊ ဝါရေမ န”န္တိ။ ဗောဓိသတ္တော
“တာတ တုံ အတ္တနော အဗျတ္တတာယ ဗာလဘာဝေန ဧဝံ ဝဒေသိ၊ မာတု-
ဂါမံ နာမ ဥက္ခိပိတွာ စရန္တပိ ရက္ခိတုံ န သက္ကောန္တိ။ ယံ ကမ္မံ ကာတုံ န သက္ကာ၊
န တံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၅။ “န တုံ ရာဓ ဝိဇာနာသိ၊ အမုရတ္တေ အနာဂတေ။
အဗျယတံ^၁ ဝိလပသိ၊ ဝိရတ္တာ ကောသိယာယနေ”တိ။

တတ္ထ န တုံ ရာဓ ဝိဇာနာသိ၊ အမုရတ္တေ အနာဂတေတိ တာတ ရာဓ တုံ
န ဇာနာသိ၊ အမုရတ္တေ အနာဂတေ ပဌမယာမေယေဝ ဧတ္တကာ ဇနာ
အာဂတာ၊ ဣဒါနိ ကော ဇာနာတိ၊ ကိတ္တကာပိ အာဂမိဿန္တိ။ အဗျယတံ
ဝိလပသီတိ တုံ အဗျတ္တဝိလာပံ ဝိလပသိ။ ဝိရတ္တာ ကောသိယာယနေတိ
မာတာ နော ကောသိယာယနိ ဗြာဟ္မဏီ ဝိရတ္တာ အမှာကံ ပိတရိ နိပ္ပေမာ
ဇာတာ။ သစဿာ တသ္မိံ သိနေဟော ဝါ ပေမံ ဝါ ဘဝေယျ၊ န ဧဝရူပံ
အနာစာရံ ကရေယျာတိ ဣမမတ္ထံ ဧတေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ ပကာသေသိ။

ဧဝံ ပကာသေတွာ စ ပန ဗြာဟ္မဏီယာ သဒ္ဓိံ ရာဓဿ ဝတ္ထု န အဒါသိ။
သာပိ ယာဝ ဗြာဟ္မဏဿ အနာဂမနာ ယထာရူပိယာ ဝိစရိ။ ဗြာဟ္မဏော
အာဂန္တာ ပေါဠပါဒံ ပုစ္ဆိ “တာတ ကိဒိသိ ဝေါ မာတာ”တိ။ ဗောဓိသတ္တော
ဗြာဟ္မဏဿ သဗ္ဗံ ယထာဘူတံ ကထေတွာ “ကိံ တေ တာတ ဧဝရူပိယ
ဒုဿီလာယာ”တိ ဝတွာ “တာတ အမွေဟိ မာတုယာ ဒေါသဿ ကထိတ-
ကာလတော ပဌာယ န သက္ကာ ဣဓ ဝသိတု”န္တိ ဗြာဟ္မဏဿ ပါဒေ ဝန္တိတွာ
သဒ္ဓိံ ရာဓေန ဥပ္ပတိတွာ အရညံ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယော-
သာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဗြာဟ္မဏော စ
ဗြာဟ္မဏီ စ ဧတေယေဝ ဒွေ ဇနာ အဟေသုံ၊ ရာဓော အာနန္ဒော၊ ပေါဠပါဒေါ
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-သမုဒ္ဒကာကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၆)

အပိ န ဟနုကာ သန္တာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သမ္ပဟုလေ
မဟလ္လကေ ဘိက္ခု။ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တေ ကိရ ဂိဟိကာလေ သာဝတ္ထိယံ
ကုဋုမ္ပိကာ အမုာ မဟဒ္ဒနာ အညမညသဟာယကာ ဧကတော ဟုတွာ ပုညာနိ
ကရေန္တာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ “မယံ မဟလ္လကာ၊ ကိံ နော သရာ-
ဝါသေန၊ သတ္ထု သန္တိကေ ရမဏီယေ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဒုက္ခဿန္တိ

ကရိဿာမာ”တိ သဗ္ဗံ သာပတေယျံ ပုတ္တဓိတာဒိနံ ဒတွာ အဿုမုခံ ဉှတိသံဃံ ပဟာယ သတ္တာရံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ ပဗ္ဗဇိံသု။ ပဗ္ဗဇိတွာ ပန ပဗ္ဗဇ္ဇာနုရူပံ သမဏဓမ္မံ န ကရိံသု၊ မဟလ္လကဘာဝေန ဓမ္မမ္ပိ န ပရိယာပုဏိံသု၊ ဂိဟိကာလေ ဝိယ ပဗ္ဗဇိတကာလေပိ ဝိဟာရပရိယန္တေ ပဏ္ဏသလံ ကာရေတွာ ဧကတောဝ ဝသိံသု။ ပိဏ္ဏာယ စရန္တာပိ အညတ္ထ အဂန္တာ ယေဘုယျေန အတ္တနော ပုတ္တဒါရဿေဝ ဂေဟံ ဂန္တာ ဘုဉ္ဇိံသု။ တေသု ဧကဿ ပုရာဏဒုတိယိကာ သဗ္ဗေသမ္ပိ မဟလ္လကတ္ထေရာနံ ဥပကာရာ အဟောသိ၊ တသ္မာ သေသာပိ အတ္တနာ လဒ္ဓိံ အာဟာရံ ဂဟေတွာ တဿာယေဝ ဂေဟေ နိသိဒ္ဓိတွာ ဘုဉ္ဇန္တိ။ သာပိ တေသံ ယထာသန္ဓိဟိတံ သူပဗျဉ္ဇနံ ဒေတိ။ သာ အညတရေန ရောဂေန ဖုဋ္ဌာ ကာလမကာသိ။ အထ တေ မဟလ္လကတ္ထေရာ ဝိဟာရံ ဂန္တာ အညမညံ ဂိဝါသု ဂဟေတွာ “မရုဟတ္ထရသာ ဥပါသိကာ ကာလကတာ”တိ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ရောဒန္တာဝိစရိံသု။ တေသံ သဒ္ဓိံ သုတွာ ဣတောစိတော စ ဘိက္ခု သန္ဓိပတိတွာ “အာဝုသော ကသ္မာ ရောဒထာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ တေ “အမှာကံ သဟာယဿ ပုရာဏဒုတိယိကာ မရုဟတ္ထရသာ ကာလကတာ အမှာကံ အတိဝိယ ဥပကာရာ၊ ‘ဣဒါနိ ကုတော တထာရူပိ’ လဘိဿာမာ”တိ ဣမိနာ ကာရဏေန ရောဒိမှာ”တိ အာဟံသု။

တေသံ တံ ဝိပုကာရံ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဣမိနာ နာမ ကာရဏေန မဟလ္လကတ္ထေရာ အညမညံ ဂိဝါသု ဂဟေတွာ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ရောဒန္တာ ဝိစရန္တိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေတေ တဿာ ကာလကိရိယာယ ရောဒန္တာ ဝိစရန္တိ၊ ပုဗ္ဗေပေတေ ဣမံ ကာကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သမုဒ္ဓေ မတံ နိဿာယ ‘သမုဒ္ဓဥဒကံ ဥဿိဉ္ဇိတွာ ဧတံ နိဟရိဿာမာ’တိ ဝါယမန္တာ ပဏ္ဍိတေ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဘိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သမုဒ္ဓဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထေကော ကာကော အတ္တနော ဘရိယံ ကာကိံ အာဒါယ ဂေါစရံ ပရိယေသမာနော သမုဒ္ဓတိရံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ကာလေ မနုဿာ သမုဒ္ဓတိရေ ဒီရပါယာသမစ္ဆမံသသုရာဒိဟိ နာဂဗလိကမ္ပံ ကတွာ ပက္ကမိံသု။ အထ သော ကာကော ဗလိကမ္ပဋ္ဌာနံ ဂန္တာ ဒီရာဒိနိ ဒိသ္မာ သဒ္ဓိံ ကာကိယာ ဒီရပါယာသမစ္ဆမံသာဒိနိ ဘုဉ္ဇိတွာ ဗဟုံ သုရံ ပိဝိ။ တေ ဥဘောပိ သုရာမဒမတ္တာ “သမုဒ္ဓကိဉ္ဇံ ကိဉ္ဇိဿာမာ”တိ ဝေလန္တေ နိသိဒ္ဓိတွာ နှာယိတုံ

အာရဘိသု။ အထေကာ ဦးမိ အာဂန္တာ ကာကိံ ဂဟေတွာ သမုဒ္ဓိ ပဝေသေသိ။ တမေကော မစ္ဆော မံသံ ခါဒိတွာ အဇ္ဈောဟရိ။ ကာကော “ဘရိယာ မေ မတာ”တိ ရောဒိ ပရိဒေဝိ။ အထဿ ပရိဒေဝနသဒ္ဓိ သုတွာ ဗဟူ ကာကာ သန္ဓိပတိတွာ “ကိံကာရဏာ ရောဒသိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သဟာယိကာ ဝေါ ဝေလန္တေ နှာယမာနာ ဦးမိယာ ဟဋ္ဌာတိ။ တေ သဗ္ဗေပိ ဧကရဝံ ရဝန္တာ ရောဒိံသု။ အထ နေသံ ဧတဒဟောသိ “ဣဒံ သမုဒ္ဓ- ဥဒကံ နာမ အမှာကံ ကိံ ပဟောသိ၊ ဥဒကံ ဥဿိဉ္စိတွာ သမုဒ္ဓိ တုစ္ဆံ ကတွာ သဟာယိကံ နိဟရိဿာမာ”တိ။ တေ မုခံ ပူရေတွာ ပူရေတွာ ဥဒကံ ဗဟိ ဆဇ္ဇေန္တိ၊ လောဏူဒကေန စ ဂလေ သုဿမာနေ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ ထလံ ဂန္တာ ဝိဿမန္တိ။

တေ ဟနုသု ကိလန္တေသု မုခေသု သုက္ခန္တေသု အက္ခိသု ရတ္တေသု ဒီနာ ကိလန္တာ ဟုတွာ အညမညံ အာမန္တေတွာ “အတ္တော မယံ သမုဒ္ဓဥဒကံ ဂဟေတွာ ဗဟိ ပါတေမ၊ ဂဟိတဂဟိတဋ္ဌာနံ ပုန ဥဒကေန ပူရတိ၊ သမုဒ္ဓိ တုစ္ဆံ ကာတုံ န သက္ခိဿာမာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟံသု—

၁၄၆။ “အပိ နု ဟနုကာ သန္တာ၊ မုခဉ္စ ပရိသုဿတိ။

ဩရမာမ န ပါရေမ၊ ပူရတေဝ မဟောဒမိ”တိ။

တတ္ထ အပိ နု ဟနုကာ သန္တာတိ အပိ နော ဟနုကာ သန္တာ၊ အပိ အမှာကံ ဟနုကာ ကိလန္တာ။ ဩရမာမ န ပါရေမာတိ မယံ အတ္တနော ဗလေန မဟာသမုဒ္ဓဥဒကံ အာကမ္ဘာမ ဩဿာရေမ၊ တုစ္ဆံ ပန နံ ကာတုံ န သက္ကောမ။ အယဉ္စိ ပူရတေဝ မဟောဒမိတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ သဗ္ဗေပိ တေ ကာကာ “တဿာ ကာကိယာ ဧဝရူပံ နာမ တုဏှံ အဟောသိ၊ ဧဝရူပါနိ ဝဇ္ဇက္ခိနိ၊ ဧဝရူပံ ဆဝိသဏ္ဌာနံ၊ ဧဝရူပေါ မဓုရ- သဒ္ဓေါ။ သာ နော ဣမံ စောရသမုဒ္ဓိ နိဿာယ နဋ္ဌာ”တိ ဗဟုံ ဝိပ္ပလပိံသု။ တေ ဧဝံ ဝိပ္ပလပမာနေ သမုဒ္ဓဒေဝတာ ဘေရဝရူပံ ဒသေတွာ ပလာပေသိ၊ ဧဝံ တေသံ သောတ္ထိ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကာကိ အယံ ပုရာဏဒုတိယိကာ အဟောသိ၊ ကာကော မဟလ္လကတ္ထေရော၊ သေသကာကာ သေသမဟလ္လကတ္ထေရာ၊ သမုဒ္ဓဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သမုဒ္ဓကာကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ပုပ္ဖရတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၇)

နယိဒံ ဒုက္ခံ အင်္ဂု ဒုက္ခန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ဟိ ဘဂဝတာ “သစ္စံ ကိရ တုံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတော”တိ ပုတ္တေ “သစ္စ”န္တိ ဝတွာ “ကေန ဥက္ကဏ္ဍာပိတောသိ”တိ စ ပုဋ္ဌော “ပုရာဏဒုတိယိကာယာ”တိ ဝတွာ “မဓရဟတ္ထရသာ ဘန္တေ သာ ဣတ္ထိ၊ န သက္ကောမိ တံ ဝိနာ ဝသိတု”န္တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “သော တေ ဘိက္ခု အနတ္တကာရိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ တုံ ဧတံ နိဿာယ သူလေ ဥတ္တာသိတော ဧတညေဝ ပတ္တယမာနော ကာသံ ကတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဣဒါနိ နံ ကသ္မာ ပုန ပတ္တေသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အာကာသဋ္ဌဒေဝတာ အဟောသိ။ အထ ဗာရာဏသီယံ ကတ္တိကရတ္တိဝါရ-ဆဏော သမ္ပတ္တော ဟောတိ၊ နဂရံ ဒေဝနဂရံ ဝိယ အလင်္ကရိသု။ သဗ္ဗော ဇေနာ ဆဏကီဋ္ဌာနိဿိတော အဟောသိ။ ဧကဿ ပန ဒုဂ္ဂတမနုဿဿ ဧကမေဝ ဃနသာဠကယုဂံ အဟောသိ။ သော တံ သုခောတံ ဓောဝါပေတွာ ဩဘဇ္ဇာပေတွာ သတဝလိကံ သဟဿဝလိကံ ကာရေတွာ ဌပေသိ။ အထ နံ ဘရိယာ ဧဝမာဟ “ဣစ္ဆာမဟံ သာမိ ဧကံ ကုသုမ္ဘရတ္တံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ တဝ ကဏ္ဏေ လဂ္ဂါ ကတ္တိကရတ္တိဝါရံ စရိတု”န္တိ။ ဘဒ္ဒေ ကုတော အမှာကံ ဒလိဒ္ဓါနံ ကုသုမ္ဘံ၊ သုဒ္ဓဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ ကိဋ္ဌာဟိတိ။ ကုသုမ္ဘရတ္တံ အလဘမာနာ ဆဏကီဋ္ဌံ န ကိဋ္ဌိဿာမိ၊ တုံ အညံ ဣတ္ထိ ဂဟေတွာ ကိဋ္ဌဿူတိ။ ဘဒ္ဒေ ကိံ မံ ပီဋ္ဌေသိ၊ ကုတော အမှာကံ ကုသုမ္ဘန္တိ။ သာမိ ပုရိသဿ ဣစ္ဆာယ သတိ ကိံ နာမ နတ္ထိ၊ နန ရညော ကုသုမ္ဘဝတ္ထုသ္မိံ ဗဟု ကုသုမ္ဘန္တိ။ ဘဒ္ဒေ တံ ဌာနံ ရက္ခသပရိဂ္ဂဟိတပေါက္ခရဏိသဒိသံ၊ ဗလဝါ-ရက္ခာ၊ န သက္ကာ ဥပသင်္ကမိတုံ၊ မာ တေ ဧတံ ရုတ္တိ၊ ယထာလဒ္ဓေနေဝ တုဿဿူတိ။ သာမိ ရတ္တိဘာဂေ အန္ဓကာရေ သတိ ပုရိသဿ အဂမနီ-ယဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိတိ။ ဣတိ သော တာယ ပုနပ္ပုနံ ကထေန္တိယာ ကိလေသဝသေန တဿာ ဝစနံ ဂဟေတွာ “ဟောတု ဘဒ္ဒေ၊ မာ စိန္တယိတ္တာ”တိ တံ သမဿာသေတွာ ရတ္တိဘာဂေ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ရညော ကုသုမ္ဘဝတ္ထံ ဂန္ဓာ ဝတိ မဒ္ဓိတွာ အန္တောဝတ္ထံ ပါဝိသိ။ အာရက္ခမနုဿာ ဝတိသဒ္ဓိ သုတွာ “စောရော စောရော”တိ ပရိဝါရေတွာ ဂဟေတွာ ပရိဘာ-သိတွာ ကောဇ္ဇေတွာ ဗန္ဓိတွာ ပဘာတာယ ရတ္တိယာ ရညော ဒဿေသုံ။

ရာဇာ “ဂစ္ဆေယျံ နံ သူလေ ဥတ္တာသေယျာ”တိ အာဟ။ အထ နံ ပစ္ဆာဗာဟံ ဗန္ဓိတွာ ဝဇ္ဈဘေရိယာ ဝဇ္ဇမာနာယ နဂရာ နိက္ခမာပေတွာ သူလေ ဥတ္တာသေယျံ။ ဗလဝဝေဒနာ ပဝတ္တန္တိ၊ ကာကာ သီသေ နိလီယိတွာ ကဏယဂ္ဂသဒိသေဟိ တုဏ္ဏေဟိ အက္ခိနိ ဝိဇ္ဈန္တိ။

သော တထာရူပမ္ပိ ဒုက္ခံ အမနသိကရိတွာ တမေဝ ဣတ္ထိံ အနုဿရိတွာ “တာယ နာမမ္ပိ ဃနပုပ္ဖရတ္တဝတ္ထနိဝတ္ထာယ ကဏ္ဏေ အာသတ္တဗာဟုယုဂဋ္ဌာယ သဒ္ဓိံ ကတ္တိကရတ္တိဝါရတော ပရိဟိနော”တိ စိန္တေတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၇။ “နယိဒံ ဒုက္ခံ အဒုံ ဒုက္ခံ၊ ယံ မံ တုဒတိ ဝါယသော။

ယံ သာမာ ပုပ္ဖရတ္တေန၊ ကတ္တိကံ နာနုဘောဿတိ”တိ။

တတ္ထ နယိဒံ ဒုက္ခံ အဒုံ ဒုက္ခံ၊ ယံ မံ တုဒတိ ဝါယသောတိ ယဉ္စ ဣဒံ သူလေ လဂ္ဂနပစ္စယံ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခံ၊ ယဉ္စ လောဟမယေဟိ ဝိယ တုဏ္ဏေဟိ ဝါယသော တုဒတိ၊ ဣဒံ သဗ္ဗမ္ပိ မယံ န ဒုက္ခံ၊ အဒုံ ဒုက္ခံ ဧတံယေဝ ပန မေ ဒုက္ခန္တိ အတ္ထော။ ကတရံ? ယံ သာမာ ပုပ္ဖရတ္တေန၊ ကတ္တိကံ နာနုဘောဿတိတိ၊ ယံ သာ ပိယဂုံသာမာ မမ ဘရိယာ ဧကံ ကုသုမ္ဘရတ္တိ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရပိတွာ ဧဝံ ဃနပုပ္ဖရတ္တေန ဝတ္ထယုဂေန အစ္ဆန္ဓာ မမ ကဏ္ဏေ ဂဟေတွာ ကတ္တိကရတ္တိဝါရံ နာနုဘဝိဿတိ၊ ဣဒံ မယံ ဒုက္ခံ၊ ဧတဒေဝ ဟိ မံ ဗာဓတိတိ။ သော ဧဝံ မာတုဂါမံ အာရမ္ဘ ဝိပ္ပလပန္နောယေဝ ကာလံ ကတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဇယမ္ပတိကာဝ ဣဒါနိ ဇယမ္ပတိကာ၊ တံ ကာရဏံ ပစ္စက္ခံ ကတွာ ဌိတာ အာကာသဋ္ဌဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ပုပ္ဖရတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-သိင်္ဂါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၈)

နာဟံ ပုနံ န စ ပုနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကိလေသနိဂ္ဂဟံ အာရမ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရ ပဉ္စသတမတ္တာ သဟာယကာ မဟာဝိဘဝါ သေဋ္ဌိပုတ္တာ သတ္တု၊ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဇေတဝနေ အန္တောကောဋိသန္တာရေ ဝိဟရိံသု။ အထေကဒိဝသံ တေသံ အမုရတ္တသမယေ ကိလေသနိဿိတော သင်္ကပ္ပေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တေ

ဥက္ကဏ္ဍိတွာ အတ္တနာ ဇဟိတကိလေသေ ပုန ဂဏှိတုံ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒယိံသု။ အထ သတ္တာ အမုရတ္တသမနန္တရေ သဗ္ဗညုတညာဏဒဏ္ဍဒီပကံ ဥက္ခိပိတွာ “ကတရာယ န ခေါ ရတိယာ ဇေတဝနေ ဘိက္ခု။ ဝိဟရန္တိ”တိ ဘိက္ခုနံ အဇ္ဈာသယံ ဩလောကေန္တော တေသံ ဘိက္ခုနံ အပ္ပန္တရေ ကာမရာဂ-သင်္ကပ္ပဿ ဥပ္ပန္နဘာဝံ အညာသိ။ သတ္တာ စ နာမ ဧကပုတ္တိကာ ဣတ္ထိ အတ္တနော ပုတ္တံ ဝိယ၊ ဧကစက္ခုကော ပုရိသော စက္ခု ဝိယ အတ္တနော သာဝကေ ရက္ခတိ။ ပုဗ္ဗဏှာဒီသု ယသ္မိံ ယသ္မိံ သမယေ တေသံ ကိလေသာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တေ တေသံ ကိလေသေ တတော ပရံ ဝဇှိတုံ အဒတွာ တသ္မိံ တသ္မိံယေဝ သမယေ နိဂ္ဂဏှာတိ။ တေနဿ ဧတဒဟောသိ “အယံ စက္က-ဝတ္တိရညော အန္တောနဂရေယေဝ စောရာနံ ဥပ္ပန္နကာလော ဝိယ ဝတ္တတိ၊ ဣဒါနေဝ တေသံ ဓမ္မဒေသနံ ကတွာ တေ ကိလေသေ နိဂ္ဂဏှိတွာ အရဟတ္တံ ဒဿာမိ”တိ။ သော သုရဘိဂန္ဓကုဋ်တော နိက္ခမိတွာ မဓုရဿရေန “အာနန္ဒာ”တိ အာယသ္မန္တံ ဓမ္မဘဏှာဂါရိကံ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာမန္တေသိ။ ထေရော “ကိံ ဘန္တေ”တိ အာဂန္တော ဝဋ်တွာ အဋ္ဌာသိ။ အာနန္ဒ ယတ္တကာ ဘိက္ခု။ အန္တောကောဋိသန္တာရေ ဝိဟရန္တိ၊ သဗ္ဗေဝ ဂန္ဓကုဋ်ပရိဝေဏေ သန္တိပါတေဟိတိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “သစာဟံ တေယေဝ ပဉ္စသတေ ဘိက္ခု။ ပက္ခောသာပေဿာမိ။ ‘သတ္တာရာ နော အပ္ပန္တရေ ကိလေသာနံ ဥပ္ပန္နဘာဝေါ ဉ္ဇတော’တိ သံဝိဂ္ဂမာနသာ ဓမ္မဒေသနံ သမ္ပုဋ်စိတုံ န သက္ခိ-ဿန္တိ”တိ။ တသ္မာ “သဗ္ဗေ သန္တိပါတေဟိ”တိ အာဟ။ ထေရော “သာဓု ဘန္တေ”တိ အဝါပုရဏံ အာဒါယ ပရိဝေဏေန ပရိဝေဏံ အာဟိဏှိတွာ သဗ္ဗေ ဘိက္ခု။ ဂန္ဓကုဋ်ပရိဝေဏေ သန္တိပါတေတွာ ဗုဒ္ဓါသနံ ပညပေသိ။

သတ္တာ ပလ္လင်္ဂံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ သိလာပထဝိယံ ပတိဋ္ဌဟမာနော သိနေရ ဝိယ ပညတ္ထေ ဗုဒ္ဓါသနေ နိဿိဒိ အာဝေဠာ-ဝေဠာ ယမကယမကာ ဆဗ္ဗဏှာသနဗုဒ္ဓရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တော။ တာပိ ရသ္မိယော ပါတိမတ္တာ ဆတ္တမတ္တာ ကုဋ္ဌာဂါရကုမ္ဘိမတ္တာ ဆိဇ္ဇိတွာ ဆိဇ္ဇိတွာ ဂဂနတလေ ဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ သမ္ဘရိံသု၊ အဏ္ဏဝကုမ္ဘိံ ခေါဘေတွာ ဗာလ-သူရိယုဂ္ဂံမနကာလော ဝိယ အဟောသိ။ ဘိက္ခုသံဃောပိ သတ္တာရံ ဝဋ်တွာ ဂရုစိတ္တံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ ရတ္တကမ္မလသာဏိယာံ ပရိက္ခိပန္တော ဝိယ ပရိဝါ-ရေတွာ နိဿိဒိ။ သတ္တာ ဗြဟ္မဿရံ နိစ္ဆာရေန္တော ဘိက္ခု။ အာမန္တေတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ ကာမဝိတက္ကံ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကန္တိ

ဣမေ တယော အကုသလဝိတက္ကေ ဝိတက္ကေတုံ ဝဇ္ဇတိ။ အန္တော ဥပ္ပန္န-
 ကိလေသော ဟိ ‘ပရိတ္တကော’တိ အဝမညိတုံ န ဝဇ္ဇတိ။ ကိလေသော နာမ
 ပစ္စာမိတ္တသဒိသော။ ပစ္စာမိတ္တော စ ခုဒ္ဒကော နာမ နတ္ထိ။ ဩကာသံ လဘိတွာ
 ဝိနာသမေဝ ပါပေတိ။ ဧဝမေဝ အပ္ပမတ္တကောပိ ကိလေသော ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ
 ဝဇ္ဇိတုံ လဘန္တော မဟာဝိနာသံ ပါပေတိ။ ကိလေသော နာမေသ ဟလာ-
 ဟလဝိသူပမော ဥပ္ပါဒ္ဓိတစ္ဆဝိဂဏှသဒိသော^၁ အာသီဝိသပဋိဘာဂေါ အသနိ-
 အဂ္ဂိသဒိသော အလ္လိယိတုံ န ယုတ္တော အာသင်္ကိတဗ္ဗော။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နက္ခဏေ-
 ယေဝ ပဋိသင်္ခါနဗလေန ဘာဝနာဗလေန ယထာ မုဟုတ္တမ္ပိ ဟဒယေ အဋ္ဌတွာ
 ပဒုမိနိပတ္တာ ဥဒကမိန္ဒု၊ ဝိယ ဝိဝဇ္ဇတိ^၂၊ ဧဝံ ပဇဟိတဗ္ဗော။ ပေါရာဏကပဏ္ဍိ
 တာပိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ကိလေသံ ဂရဟိတွာ ယထာ ပုန အပ္ပန္နရေ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ
 နိဂ္ဂဟိ^၃သူ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သိင်္ဂါ-
 လယောနိယံ ပဋိသန္ဓိ^၁ ဂဟေတွာ အရညေ နဒီတိရေ နိဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အထေ-
 ကော ဇရဟတ္ထိ ဂင်္ဂါတိရေ ကာလမကာသိ။ သိင်္ဂါလော ဂေါစရပ္ပသုတော
 တံ မတဟတ္ထိသရီရံ ဒိသ္မာ “မဟာ မေ ဂေါစရော ဥပ္ပန္နော”တိ ဂန္တော တံ
 သောဏှေ ခံသိ။ နင်္ဂလီသာယ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ သော
 “နတ္ထေတ္ထ ခါဒိတဗ္ဗယုတ္တက”န္တိ ဒန္တေသု ခံသိ။ ထမ္ဘေ^၂ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ
 အဟောသိ။ ကဏှေ ခံသိ။ သုပ္ပကောဋိယံ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။
 ဥဒရေ ခံသိ။ ကုသူလေ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ ပါဒေ ခံသိ။ ဥဒုက္ခလေ
 ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ နင်္ဂဋ္ဌေ ခံသိ။ မုသလေ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ
 အဟောသိ။ သော “တ္ထောပိ နတ္ထိ ခါဒိတဗ္ဗယုတ္တက”န္တိ သဗ္ဗတ္ထ အဿာဒံ
 အလဘန္တော ဝစ္စမဂ္ဂေ ခံသိ။ မုဒုပူဝေ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ သော
 “လဒ္ဓံ ဒါနိ မေ ဣမသ္မိ^၃ သရီရေ မုဒု ခါဒိတဗ္ဗယုတ္တကဋ္ဌာန”န္တိ တတော ပဋ္ဌာယ
 ခါဒန္တော အန္တောကုစ္ဆိ^၄ ပဝိသိတွာ ဝက္ကဟဒယာဒိနိ ခါဒိတွာ ပိပါသိတ-
 ကာလေ လောဟိတံ ပိဝိတွာ နိပဇ္ဇိတုကာမကာလေ ဥဒရံ ပတ္တရိတွာ
 နိပဇ္ဇတိ။

အထဿ ဧတဒဟောသိ “ဣဒံ ဟတ္ထိသရီရံ မယံ နိဝါသသုခတာယ ဂေဟ-
 သဒိသံ၊ ခါဒိတုကာမတာယ သတိ ပဟူတမံသံ^၅၊ ကိံ ဒါနိ မေ အညတ္ထ

၁-ဥပ္ပါဒ္ဓိတဆဝိဂဏှသဒိသော (သုာ)

၂-အဋ္ဌမ္ပိ (က)

၂-နိဝတ္တတိ (က)

၄-ဗဟုကံ မံသံ (က)

ကမ္မ”န္တိ။ သော အညတ္တ အဂန္တာ ဟတ္ထိကုစ္ဆိယံယေဝ မံသံ ခါဒိတွာ
ဝသတိ။ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ နိဒါဓေ ဝါတသမ္ပဿေန စေဝ သူရိယ-
ရသ္မိသန္တာပေန စ တံ ကုဏပံ သုဿိတွာ ဝလိယော ဂဏှိ၊ သိင်္ဂါလဿ
ပဝိဋ္ဌဒ္ဓါရံ ပိဟိတံ၊ အန္တောကုစ္ဆိယံ အန္တကာရော အဟောသိ။ သိင်္ဂါလဿ
လောကန္တရိကနိဝါသော ဝိယ ဇာတော။ ကုဏပေ သုဿန္တေ မံသမ္ပိ
သုဿိ၊ လောဟိတမ္ပိ ပစ္ဆိဇ္ဇိ။ သော နိက္ခမနဒ္ဓါရံ အလဘန္တော ဘယပ္ပတ္တော
ဟုတွာ သန္တာဝန္တော ဣတော စိတော စ ပဟရိတွာ နိက္ခမနဒ္ဓါရံ ပရိယေ-
သမာနော ဝိစရတိ။ ဧဝံ တသ္မိံ ဥက္ခလိယံ ပိဋ္ဌပိဏှိ ဝိယ အန္တောကုစ္ဆိယံ
ပစ္စမာနော ကတိပါဟစ္စယေန မဟာမေသော ပါဝသိ။ အထ နံ ကုဏပံ
တေမေတွာ ဥဋ္ဌာယ ပကတိသဏ္ဌာနေန အဋ္ဌာသိ၊ ဝစ္စမဂ္ဂေါ ဝိဝဇ္ဇော
ဟုတွာ တာရကာ ဝိယ ပညာယိ။ သိင်္ဂါလော တံ ဆိဒ္ဓံ ဒိသ္မာ “ဣဒါနိ မေ
ဇီဝိတံ လဒ္ဓ”န္တိ ယာဝ ဟတ္ထိသိသာ ပဋိက္ကမိတွာ ဝေဂေန ပက္ခန္တိတွာ ဝစ္စမဂ္ဂံ
သီသေန ပဟရိတွာ နိက္ခမိ၊ တဿ သဉ္စန္ဓသရီရတ္တာ ၂ သဗ္ဗလောမာနိ ဝစ္စမဂ္ဂေ
အလ္လိယိသု။ သော တာလကန္ဓသဒိသေန ၃ နိလ္လောမေန သရီရေန ဥဗ္ဗိဂ္ဂ-
စိတ္တော မုဟုတ္တံ ဓာဝိတွာ နိဝတ္တိတွာ နိသိန္ဓော သရီရံ ဩလောကေတွာ
“ဣဒံ ဒုက္ခံ မယံ န အညေန ကတံ၊ လောဘဟေတု ပန လောဘကာရဏာ
လောဘံ နိဿာယ မယာ ဧတံ ကတံ၊ ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ န လောဘ-
ဝသိကော ဘဝိဿာမိ၊ ပုန ဟတ္ထိသရီရံ နာမ န ပဝိသိဿာမီ”တိ သံဝိဂ္ဂ-
ဟဒယော ဟုတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၈။ “နာဟံ ပုနံ န စ ပုနံ၊ န စာပိ အပုနပ္ပုနံ။
ဟတ္ထိဗောဋ္ဌိံ ပဝေက္ခာမိ၊ တထာ ဟိ ဘယတဇ္ဇိတော”တိ။

တတ္ထ န စာပိ အပုနပ္ပုနန္တိ အ-ကာရော နိပါတမတ္တော။ အယံ ပနေ-
ကိဿာ သကလာယဝိ ဂါထာယ အတ္တော—အဟဋ္ဌိ ဣတော ပုန၊ တတော
စ ပုနာတိ ဝုတ္တဝါရတော ပုန တတောပိ စ ပုနပ္ပုနံ ဝါရဏသရီရသင်္ခါတံ
ဟတ္ထိဗောဋ္ဌိံ န ပဝေက္ခာမိ။ ကိံကာရဏာ? တထာ ဟိ ဘယတဇ္ဇိတော၊
တထာ ဟိ အဟံ ဣမသ္မိညေဝ ပဝေသနေ ဘယတဇ္ဇိတော မရဏဘယေန
သန္တာသံ သံဝေဂံ အာပါဒိတောတိ။

၁-သိဇ္ဇမာနေ (သီ၊ဣ)၊ နိပဇ္ဇမာနေ (သျှာ)

၂-သံသိန္ဓသရီရတ္တာ (သီ)၊ သုသိန္ဓသရီရတ္တာ (သျှာ)၊ သံဘိန္ဓသရီရတ္တာ (ဣ)

၃-တာလကန္ဓသဒိသေန (က)

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ တတောဝ ပလာယိတွာ ပုန တံ ဝါ အညံ ဝါ ဟတ္ထိသရီရံ နိဝတ္တိတွာပိ န ဩလောကေသိ။ တတော ပဌာယ န လောဘဝသိကော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဘိက္ခဝေ အန္တော ဥပ္ပန္နကိလေသဿ နာမ ဝဇိုတုံ အဒတွာ တတ္ထ တတ္ထေဝ နံ နိဂ္ဂဏှိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ပဉ္စသတာပိ တေ ဘိက္ခု၊ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ အဝသေသေသု ကေစိ သောတာပန္နာ၊ ကေစိ သကဒါဂါမိနော၊ ကေစိ အနာဂါမိနော အဟေသုံ။ တဒါ သိင်္ဂါလော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သိင်္ဂါလဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ကေပဏ္ဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၄၉)

ကေပဏ္ဏော အယံ ရုက္ခောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ မဟာဝနေ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ ဝိဟရန္တော ဝေသာလိကံ ဒုဋ္ဌလိစ္ဆဝိကုမာရံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ တသ္မိဉ္စိ ကာလေ ဝေသာလိနဂရံ ဂါဝုတဂါဝုတန္တရေ တိဟိ ပါကာရေဟိ ပရိက္ခိတ္တံ တိသု ဌာနေသု ဂေါပုရဇ္ဇာလကယုတ္တံ ပရမသော-ဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ။ တတ္ထ နိစ္စကာလံ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ဝသန္တာနညေဝ ရာဇုနံ သတ္တ သဟဿာနိ သတ္တ သတာနိ သတ္တ စ ရာဇာနော ဟောန္တိ၊ တတ္ထကာယေဝ ဥပရာဇာနော၊ တတ္ထကာ သေနာပတိနော၊ တတ္ထကာ ဘဏ္ဍာဂါရိကာ။ တေသံ ရာဇကုမာရာနံ အန္တရေ ဧကော ဒုဋ္ဌလိစ္ဆဝိကုမာရော နာမ အဟောသိ ကောဓနော စဏ္ဍော ဖရသော သာဟသိကော၊ ဒဏ္ဍေန ဃဋ္ဌိတအာသိဝိသော ဝိယ နိစ္စံ ပဇ္ဇလိတော ကောဓေန။ တဿ ပုရတော ဒွေ တိဏိ ဝစနာနိ ကထေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ တံ နေဝ မာတာပိတရော၊ န ဉ္စတယော၊ န မိတ္တသုဟဇ္ဇာ သိက္ခာပေတုံ သက္ခိံသု။ အထဿ မာတာပိတူနံ တေဒဟောသိ “အယံ ကုမာရော အတိဖရသော သာဟသိကော၊ ဌပေတွာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အညော ဣမံ ဝိနေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ၊ ဗုဒ္ဓဝေနယျေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ။ တေ တံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ ဝဋ္ဋိတွာ အာဟံသု “ဘန္တေ အယံ ကုမာရော စဏ္ဍော ဖရသော ကောဓေန ပဇ္ဇလတိ၊ ဣမဿ ဩဝါဒံ ဒေသာ”တိ။

သတ္တာ တံ ကုမာရံ ဩဝေဒိ “ကုမာရ ဣမေသု နာမ သတ္တေသု စဏ္ဍေန ဖရသေန သာဟသိကေန ဝိဟေဌကဇာတိကေန န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖရသဝါစော စ နာမ ဝိဇာတမာတုယာပိ ဝိတုနောပိ ပုတ္တဒါရဿပိ ဘာတိဘဂိနိနမ္ပိ ပဇာပတိယာပိ မိတ္တဗန္ဓဝါနမ္ပိ အပ္ပိယော ဟောတိ အမနာပေါ၊ ခုံသိတုံ အာဂစ္ဆန္တော သပ္ပေါဝိယ၊ အဋ္ဌဝိယံ ဥဋ္ဌိတစောရော ဝိယ၊ ခါဒိတုံ အာဂစ္ဆန္တော ယက္ခော ဝိယ စ ဥဗ္ဗေဇနိယော ဟုတွာ ဒုတိယစိတ္တဝါရေ နိရယာဒိသု နိဗ္ဗတ္တတိ။ ဒိဋ္ဌေယေဝ စ ဓမ္မေ ကောဓနော ပုဂ္ဂလော မဏ္ဍိတပဿာမိတောပိ ဒုဗ္ဗဏ္ဍောဝ ဟောတိ၊ ပုဏ္ဏစန္ဒသဿိရိကမ္ပိဿ မုခံ ဇာလာဘိဟတပဒုမံ ဝိယ မလဂ္ဂဟိတ- ကဉ္ဇနာဒါသမဏ္ဍလံ ဝိယ စ ဝိရူပံ ဟောတိ ဒုဒ္ဓသိကံ။ ကောဓံ နိဿာယ ဟိ သတ္တာ သတ္တံ အာဒါယ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ပဟရန္တိ၊ ဝိသံ ခါဒန္တိ၊ ရဇ္ဇုယာ ဥဗ္ဗန္တန္တိ၊ ပပါတာ ပပတန္တိ။ ဧဝံ ကောဓဝသေန ကာလံ ကတွာ နိရယာဒိသု ဥပ္ပဇန္တိ၊ ဝိဟေဌကဇာတိကာပိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဂရဟံ ပတွာ ကာယဿ ဘေဒါ နိရယာဒိသု ဥပ္ပဇန္တိ၊ ပုန မနုဿတ္တံ လဘိတွာ ဝိဇာတကာလတော ပဋ္ဌာယ ရောဂဗဟုလာဝ ဟောန္တိ။ စက္ခုရောဂေါ သောတရောဂေါတိအာဒိသု စ ရောဂေသု ဧကတော ပဋ္ဌာယ ဧကသ္မိံ ပတန္တိ၊ ရောဂေန အပရိမုတ္တာဝ ဟုတွာ နိစ္စံ ဒုက္ခိတာဝ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေသု သတ္တေသု မေတ္တစိတ္တေန ဟိတ- စိတ္တေန မုဒုစိတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပေါ ဟိ ပုဂ္ဂလော နိရယာဒိဘယေဟိ န ပရိမုစ္စတိ”တိ။ သော ကုမာရော သတ္ထု ဩဝါဒံ သုတွာ ဧကောဝါဒေနေဝ နိဟတမာနော ဒန္တော နိဗ္ဗိသေဝနော မေတ္တစိတ္တော မုဒုစိတ္တော အဟောသိ။ အညံ အက္ခောသန္တမ္ပိ ပဟရန္တမ္ပိ နိဝတ္တိတွာ န ဩလောကေသိ၊ ဥဒ္ဓုဒ္ဓါဌော ဝိယ သပ္ပေါ၊ အဋ္ဌန္တိန္တော ဝိယ ကက္ကဋကော၊ ဆိန္ဒဝိသာဏော ဝိယ စ ဥသဘော အဟောသိ။

တဿ တံ ပဝတ္တိံ ဥတွာ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဒုဋ္ဌလိစ္ဆဝိကုမာရံ သုစိရမ္ပိ ဩဝေဒိတွာ နေဝ မာတာပိတရော၊ န ဉှုတိမိတ္တာဒယော ဒမေတုံ သက္ခိံသု၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပန တံ ဧကော- ဝါဒေနေဝ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ မတ္တဝရဝါရဏံ ဝိယ သမုဂ္ဂဟိ- တာနေဉ္ဇကာရဏံ အကာသိ။ ယာဝ သုဘာသိတံ စိဒ္ဓံ—‘ဟတ္ထိဒမကေန ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထိဒမ္မော သာရိတော ဧကံယေဝ ဒိသံ ဓာဝတိ ပုရတ္ထိမံ ဝါ ပစ္ဆိမံ ဝါ ဥတ္တရံ ဝါ ဒက္ခိဏံ ဝါ။ အဿဒမကေန။ပ။ ဂေါဒမကေန။ပ။ ဒက္ခိဏံ ဝါ။ တထာဂတေန ဟိ ဘိက္ခဝေ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပုရိသဒမ္မော သာရိတော အဋ္ဌ ဒိသာ ဝိဓာဝတိ၊ ရူပီ ရူပါနိ ပဿတိ။ အယမေကာ ဒိသာ။ပ။

သော ဝုစ္ဆတိ ယောဂ္ဂါစရိယာနံ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ'တိ။ န ဟိ အာဝုသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သဒိသော ပုရိသဒမ္မသာရထိ နာမ အတ္ထိ'တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေသ မယာ ဧကောဝါဒေနဝ ဒမိတော၊ ပုဗ္ဗေပါဟံ ဣမံ ဧကောဝါဒေနဝ ဒမေသိ”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ တယော ဝေဒေ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ စ ဥဂ္ဂဟေတွာ ကိဉ္စိ ကာလံ ဃရာဝါသံ ဝသိတွာ မာတာပိတုနံ အစ္စယေန ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဟိမဝန္တေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တတ္ထ စိရံ ဝသိတွာ လောဏမ္ဘိလသေဝနတ္တာယ ဇနပဒံ ဂန္တာ ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝေသေ သုနိဝတ္တော သုပါရတော တာပသာကပ္ပသမ္ပန္နော ဘိက္ခာယ နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇင်္ဂဏံ ပါပုဏိ။ ရာဇာ သီဟပဉ္စရေန ဩလောကေန္တော တံ ဒိသွာ ဣရိယာပထေ ပသီဒိတွာ “အယံ တာပသော သန္တိန္ဒြိယော သန္တမာနသော ယုဂမတ္တဒသော၊ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ သဟဿတ္ထဝိကံ ဌပေန္တော ဝိယ သီဟဝိဇ္ဇိတေန အာဂစ္ဆတိ။ သစေ သန္တမေဓော နာမေကော အတ္ထိ၊ ဣမဿ တေနဗ္ဗန္တရေ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေတွာ ဧကံ အမစ္စံ ဩလောကေသိ။ သော “ကိံ ကရောမိ ဒေဝါ”တိ အာဟ။ ဧတံ တာပသံ အာနေဟိဘိ။ သော “သာဓု ဒေဝါ”တိ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ ဟတ္ထတော ဘိက္ခာဘာဇနံ ဂဟေတွာ “ကိံ မဟာပုညာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘန္တေ ရာဇာ တံ ပက္ခောသတိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “န မယံ ရာဇကုလူပကာ၊ ဟေမဝန္တိကာ၂ နာမမှာ”တိ အာဟ။ အမစ္စော ဂန္တာ တမတ္ထံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ “အညော အမှာကံ ကုလူပကော နတ္ထိ၊ အာနေဟိ န”န္တိ အာဟ။ အမစ္စော ဂန္တာ ဗောဓိသတ္တံ ဝန္တိတွာ ယာစိတွာ ရာဇနိဝေသနံ ပဝေသေသိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ဝန္တိတွာ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ကဉ္စနပလ္လင်္ဂေ နိသီဒါပေတွာ အတ္တနော ပဋိယတ္တံ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘောဇေတွာ “ကဟံ ဘန္တေ ဝသထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဟေမဝန္တိကာ မယံ မဟာရာဇာတိ။ ဣဒါနိ ကဟံ ဂစ္ဆထာတိ။ ဝဿာရတ္တာနုရူပံ သေနာသနံ ဥပဓာရေမ မဟာရာဇာတိ။ “တေန ဟိ ဘန္တေ အမှာကညေဝ ဥယျာနေ ဝသထာ”တိ ပဋိညံ ဂဟေတွာ

သယမ္ပိ ဘုဉ်တွာ ဗောဓိသတ္တံ အာဒါယ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ ပဏ္ဏသလံ မာပေတွာ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာနိ ကာရေတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဒတွာ ဥယျာနပါလံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဗောဓိသတ္တော ဥယျာနေ ဝသတိ။ ရာဇာဝိဿ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒုတ္တိက္ခတ္တံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။

တဿ ပန ရညော ဒုဋ္ဌကုမာရော နာမ ပုတ္တော အဟောသိ စဏ္ဍော ဖရသော၊ နေဝ နံ ရာဇာ ဒမေတုံ အသက္ခိ၊ န သေသညတကာ။ အမစ္စာပိ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာပိ ဧကတော ဟုတွာ “သမိ မာ ဧဝံ ကရိ၊ ဧဝံ ကာတုံ န လဗ္ဘာ”တိ ကုဇ္ဈိတွာ ကထေန္တာပိ ကထံ ဂါဟာပေတုံ နာသက္ခိသု။ ရာဇာ စိန္တေသိ “ဌပေတွာ မမ အယျံ ဟိမဝန္တတာပသံ” အညော ဣမံ ကုမာရံ ဒမေတုံ သမတ္တော နာမ နတ္ထိ၊ သောယေဝ နံ ဒမေဿတိ”တိ။ သော ကုမာရံ အာဒါယ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဘန္တေ အယံ ကုမာရော စဏ္ဍော ဖရသော၊ မယံ ဣမံ ဒမေတုံ န သက္ကောမ၊ တုမေ နံ ဧကေန ဥပါယေန သိက္ခာပေထာ”တိ ကုမာရံ ဗောဓိသတ္တဿ နိယျာဒေတွာ ပက္ကာမိ။ ဗောဓိသတ္တော ကုမာရံ ဂဟေတွာ ဥယျာနေ ဝိစရန္တော ဧကတော ဧကေန၊ ဧကတော ဧကေနာတိ ဒွိဟိယေဝ ပတ္တေဟိ ဧကံ နိဗ္ဗပေါတကံ ဒိဿာ ကုမာရံ အာဟ “ကုမာရ ဧတဿ တာဝ ရုက္ခပေါတကဿ ပဏ္ဏံ ခါဒိတွာ ရသံ ဇာနာဟိ”တိ။ သော တဿ ဧကံ ပဏ္ဏံ ခါဒိတွာ ရသံ ဥတွာ “ဇိ”တိ သဟ ခေဋ္ဌေန ဘူမိယံ နုဋ္ဌာဘိ။ “ကိ” ဧတံ ကုမာရ”တိ ဝုတ္တေ “ဘန္တေ ဣဒါနေဝေသ ရုက္ခော ဟလာဟလဝိသုပမော၊ ဝစ္ဆန္တော ပန ဗဟူ မနုဿေ မာရေဿတိ”တိ တံ နိဗ္ဗပေါတကံ ဥပ္ပါဋေတွာ ဟတ္တေဟိ ပရိမဒ္ဓိတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၉။ “ဧကပဏ္ဏော အယံ ရုက္ခော၊ န ဘူမျာ စတုရင်္ဂလော။
ဖလေန ဝိသကပ္ပေန၊ မဟာ’ယံ ကိ” ဘဝိဿတိ”တိ။

တတ္ထ ဧကပဏ္ဏောတိ ဥဘောသု ပဿေသု ဧကေကပဏ္ဏော။ န ဘူမျာ စတုရင်္ဂလောတိ ဘူမိတော စတုရင်္ဂလမတ္တမ္ပိ န ဝဓိတော။ ဖလေနာတိ ဖလရသေန။ ဝိသကပ္ပေနာတိ ဟလာဟလဝိသသဒိသေန။ ဧဝံ ခုဒ္ဒကောပိ သမာနော ဧဝရူပေန တိတ္ထကေန ပဏ္ဏေန သမန္တာဂတောတိ အတ္တော။ မဟာ’ယံ ကိ” ဘဝိဿတိတိ ယဒါ ပနာယံ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တော မဟာ ဘဝိဿတိ၊ တဒါ ကိ” နာမ ဘဝိဿတိ၊ အဒ္ဓါ မနုဿမာရကော ဘဝိဿတိတိ ဧတံ ဥပ္ပါဋေတွာ မဒ္ဓိတွာ ဆဇ္ဇေသိန္တိ အာဟ။

အထ နံ ဗောဓိသတ္တော ဧတဒဝေါစ “ကုမာရ တံ ဣမံ နိဗ္ဗပေါတကံ ‘ဣဒါနေဝ ဧဝံတိတ္တကော၊ မဟလ္လကကာလေ ကိံ ဘဝိဿတိ၊ ကုတော ဣမံ နိဿာယ ဝုဇီ’တိ ဥပ္ပါဋေတွာ မဒ္ဒိတွာ ဆဇ္ဇေသိ။ ယထာ တံ ဧတသ္မိံ ပဋိပဇ္ဇိ၊ ဧဝမေဝ တဝ ရဋ္ဌဝါသိနောပိ ‘အယံ ကုမာရော ဒဟရကာလေယေဝ ဧဝံ စဏ္ဍော ဖရသော၊ မဟလ္လကကာလေ ရဇ္ဇံ ပတွာ ကိံ နာမ ကရိဿတိ၊ ကုတော အမှာကံ ဧတံ နိဿာယ ဝုဇီ’တိ တဝ ကုလသန္တကံ ရဇ္ဇံ အဒတွာ နိဗ္ဗပေါတကံ ဝိယ တံ ဥပ္ပါဋေတွာ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္ပံ ကရိဿန္တိ၊ တသ္မာ နိဗ္ဗရုက္ခပဋိဘာဂတံ ဟိတွာ ဣတော ပဋ္ဌာယ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယသမ္ပန္နော ဟောဟိ”တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ နိဟတမာနော နိဗ္ဗိသေဝနော ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယသမ္ပန္နော ဟုတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇံ ပတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေသ ဒုဋ္ဌ-
လိစ္ဆဝိကုမာရော မယာ ဒမိတော၊ ပုဗ္ဗေပါဟံ ဧတံ ဒမေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဒုဋ္ဌကုမာရော အယံ လိစ္ဆဝိကုမာရော
အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ဩဝါဒဒါယကတာပသော ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

ဧကပဏ္ဏဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-သဠိဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၀)

အသန္တိ ယော ပဂ္ဂဏှာတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အဇာတ-
သတ္တုဿ ရညော အသန္တပဂ္ဂဟံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ
ပဋိကဏ္ဍကဘူတေ ဒုဿီလေ ပါပဓမ္မေ ဒေဝဒတ္တေ ပသီဒိတွာ တံ အသန္တံ
အသပ္ပုရိသံ ပဂ္ဂယ “တဿ သက္ကာရံ ကရိဿာမိ”တိ ဗဟုံ ခနံ ပရိစ္စဇိတွာ
ဂယာသီသေ ဝိဟာရံ ကာရေတွာ တဿေဝ ဝစနံ ဂဟေတွာ ပိတရံ ဓမ္မ-
ရာဇာနံ သောတာပန္တံ အရိယသာဝကံ ဃာတေတွာ အတ္တနော သောတာပတ္တိ-
မဂ္ဂဿ ဥပနိဿယံ ဘိဒ္ဓိတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တော။ သော ဟိ “ဒေဝဒတ္တော
ပထဝိယံ ပဝိဋ္ဌော”တိ သုတွာ “ကစ္စိ န ခေါ မမ္ဘိ ပထဝီ ဂိလေယျာ”တိ ဘိတ-
တသိတော ရဇ္ဇသုခံ န လဘတိ၊ သယနေ အဿာဒသုခံ န ဝိန္ဒတိ၊ တိဗ္ဗ-
ကာရဏာဘိတုန္တော ဟတ္ထိပေါတော^၁ ဝိယ ကမ္မမာနော ဝိစရတိ။ သော ပထဝီ

ဖလမာနံ ဝိယ၊ အဝိစိဇာလံ နိက္ခမန္တိ ဝိယ၊ ပထဝိယာ အတ္တာနံ ဂိလိယမာနံ ဝိယ၊ အာဒိတ္တာယ လောဟပထဝိယာ ဥတ္တာနကံ နိပဇ္ဇာပေတွာ အယသုလေဟိ ကောဠိယမာနံ ဝိယ စသမနုပဿိ။ တေနဿ ပဟဋကုက္ကုဋဿေဝ မုဟုတ္တမိ ကမ္မမာနဿ အဝတ္တာနံ နာမ နာဟောသိ။ သော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပဿိတု- ကာမော ခမာပေတုကာမော ပဉ္စိ ပုစ္ဆိတုကာမော အဟောသိ၊ အတ္တနော ပန အပရာဓမဟန္တတယ ဥပသင်္ကမိတုံ န သက္ကောတိ။

အထဿ ရာဇဂဟနဂရေ ကတ္တိကရတ္တိဝါရေ သမ္ပတ္တေ ဒေဝနဂရံ ဝိယ နဂရေ အလင်္ကတေ မဟာတလေ အမစ္စဂဏပရိဝုတဿ ကဉ္စနာသနေ နိသိန္ဓဿ ဇီဝကံ ကောမာရဘစ္စံ အဝိဒူရေ နိသိန္ဓံ ဒိသ္မာ တေဒဟောသိ “ဇီဝကံ ဂဟေတွာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမိ၊ န ခေါ ပန သက္ကာ မယာ ဥဇုကမေဝ ဝတ္တု” ‘အဟံ သမ္ပ ဇီဝက သယံ ဂန္တံ န သက္ကောမိ၊ ဧဟိ မံ သတ္တု သန္တိကံ နေဟိ’တိ၊ ပရိယာယေန ပန ရတ္တိသမ္ပဒံ ဝဏ္ဏေတွာ ‘ကံ န ခုဇ္ဇ မယံ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ပယိရူပါသေယျာမ၊ ယံ နော ပယိရူ- ပါသတံ စိတ္တံ ပသီဒေယျာ’တိ ဝက္ခာမိ၊ တံ သုတွာ အမစ္စာ အတ္တနော အတ္တနော သတ္တာရာနံ ဝဏ္ဏံ ကထေဿန္တိ၊ ဇီဝကောပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ကထေဿတိ။ အထ နံ ဂဟေတွာ သတ္တု သန္တိကံ ဂမိဿာမိ’တိ။ သော ပဉ္စဟိ ပဒေဟိ ရတ္တိ” ဝဏ္ဏေသိ “လက္ခညာ ဝတ ဘော ဒေါသိနာ ရတ္တိ၊ အဘိရူပါဝတ ဘော ဒေါသိနာ ရတ္တိ၊ ဒဿနိယာ ဝတ ဘော ဒေါသိနာ ရတ္တိ၊ ပါသာဒိကာ ဝတ ဘော ဒေါသိနာ ရတ္တိ၊ ရမဏီယာ ဝတ ဘော ဒေါသိနာ ရတ္တိ၊ ကံ န ခုဇ္ဇ မယံ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ပယိရူပါသေယျာမ၊ ယံ နော ပယိရူပါသတံ စိတ္တံ ပသီဒေယျာ”တိ။

အထေကော အမစ္စော ပူရဏကဿပဿ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ၊ ဧကော မက္ခလိဂေါသာလဿ၊ ဧကော အဇိတကေသကမ္မလဿ၊ ဧကော ပကုဓ- ကစ္စာယနဿ၊ ဧကော သဉ္ဇယဿ ဗေလဋ္ဌပုတ္တဿ၊ ဧကော နာဋပုတ္တ- နိဂဏ္ဌဿာတိ။ ရာဇာ တေသံ ကထံ သုတွာ တုဏှိ အဟောသိ။ သော ဟိ ဇီဝကဿေဝ မဟာအမစ္စဿ ကထံ ပစ္စာသိသတိ။ ဇီဝကောပိ “ရညာ မံ အာရပ္ပ ကထိတေယေဝ ဇာနိဿာမိ”တိ အဝိဒူရေ တုဏှိ နိသိဒိ။ အထ နံ ရာဇာ အာဟ “တွံ ပန သမ္ပ ဇီဝက ကိံ တုဏှိ”တိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဇီဝကော ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္စလိံ ပဏာမေတွာ “ဧသော ဒေဝ

ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အမှာကံ အဗ္ဗေဒေ ဝိဟရတိ သဒ္ဓိံ အမုတေဋ္ဌ-
သေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ၊ တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ
အတ္တဂ္ဂတော”တိ နဝ အရဟာဒိဂုဏေ ဝတွာ ဇာတိတော ပဋ္ဌာယ ပုဗ္ဗ-
နိမိတ္တာဒိဘေဒံ ဘဂဝတော အာနုဘာဝံ ပကာသေတွာ “တံ ဘဂဝန္တံ ဒေဝေါ
ပယိရူပါသတု၊ ဓမ္မံ သုဏာတု၊ ပဉ္စံ ပုစ္ဆတူ”တိ အာဟ။

ရာဇာ သမ္ဗုဒ္ဓမ္မနောရထော ဟုတွာ “တေန ဟိ သမ္ဗ ဇီဝက ဟတ္ထိယာနာနိ
ကပ္ပပါပေဟိ”တိ ယာနာနိ ကပ္ပပါပေတွာ မဟန္တေန ရာဇာနုဘာဝေန ဇီဝကဗ္ဗဝနံ
ဂန္တာ တတ္ထ မဏ္ဍလမာဋ္ဌေ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတံ တထာဂတံ ဒိသ္မာ သန္တဝိစိမဇ္ဈေ
မဟာနာဝံ ဝိယ နိစ္စလံ ဘိက္ခုသံဃံ ဣတော စိတော စ အနုဝိလောကေတွာ “ဝေ-
ရူပါ နာမ မေ ပရိသာ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ”တိ ဣရိယာပထေယေဝ ပသီဒိတွာ သံဃဿ
အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဏိတွာ ထုတိံ ကတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္တိတွာ ကေမန္တံ နိသိန္ဓော သာမည-
ဖလပဉ္စံ ပုစ္ဆိ။ အထဿ ဘဂဝါ ဒွိဟိ ဘာဏဝါရေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတံ သာမည-
ဖလသုတ္တံ ကထေသိ။ သော သုတ္တပရိယောသာနေ အတ္တမနော ဘဂဝန္တံ
ခမာပေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ သတ္တာ အစိရပက္ကန္တဿ
ရညော ဘိက္ခု။ အာမန္တေတွာ “ခတာယံ ဘိက္ခဝေ ရာဇာ၊ ဥပဟတာယံ
ဘိက္ခဝေ ရာဇာ။ သစာယံ ဘိက္ခဝေ ရာဇာ ဣဿရိယဿ ကာရဏာ ပိတရံ
ဓမ္မိကံ ဓမ္မရာဇာနံ ဇီဝိတာ န ဝေါရောပေဿထ၊ ဣမသ္မိံ ယေဝ အာသနေဝိရဇံ
ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇိဿထ။ ဒေဝဒတ္တံ နိဿာယ အသန္တပဂ္ဂဟံ ကတွာ
သောတာပတ္တိဖလာ ပရိဟိနော”တိ အာဟ။

ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော
အဇာတသတ္တု၊ ကိရ အသန္တပဂ္ဂဟံ ကတွာ ဒုဿီလံ ပါပဓမ္မံ ဒေဝဒတ္တံ
နိဿာယ ပိတုဃာတကကမ္မဿ ကတတ္တာ သောတာပတ္တိဖလာ ပရိဟိနော၊
ဒေဝဒတ္တေန နာသိတော ရာဇာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ
တေရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န
ဘိက္ခဝေ အဇာတသတ္တု၊ ဣဒါနေဝ အသန္တပဂ္ဂဟံ ကတွာ မဟာဝိနာသံ
ပတ္တော၊ ပုဗ္ဗေပေသ အသန္တပဂ္ဂဟေနေဝ အတ္တာနံ နာသေသိ”တိ ဝတွာ
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
မဟာဝိဘဝေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသီလံ ဂန္တာ

သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ဗာရာဏသီယံ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော ဟုတွာ ပဉ္စ မာဏဝကသတာနိ သိပ္ပံ ဝါစေသိ။ တေသု မာဏဝေသု ဧကော သဒ္ဓိဝေါ နာမ မာဏဝေါ အတ္ထိ၊ ဗောဓိသတ္တော တဿ မတကုဋ္ဌာပနကမန္တံ အဒါသိ။ သော ဥဋ္ဌာပနကမန္တမေဝ ဂဟေတွာ ပဋိဗာဟနမန္တံ ပန အဂ္ဂဟေတွာဝ ဧကဒိဝသံ မာဏဝေဟိ သဒ္ဓိံ ဒါရုအတ္ထာယ အရညံ ဂန္တာ ဧကံ မတဗျဉ္စိ ဒိဿွာ မာဏဝေ အာဟ “ဘော ဣမံ မတဗျဉ္စိ ဥဋ္ဌာပေဿာမီ”တိ။ မာဏဝါ “န သက္ခိဿသိ”တိ အာဟံသု။ ပဿန္တာနညေဝ ဝေါ တံ ဥဋ္ဌာပေဿာမီတိ။ သစေ မာဏဝ သက္ခောသိ၊ ဥဋ္ဌာပေဟီတိ။ ဧဝေ ပန ဝတွာ တေ မာဏဝါ ရက္ခံ အဘိရဟိံသု။ သဒ္ဓိဝေါ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ မတဗျဉ္စိ သက္ခရာဟိ ပဟရိ၊ ဗျဉ္စေါ ဥဋ္ဌာယ ဝေဂေနာဂန္တာ သဒ္ဓိဝံ ဂလနာဠိယံ ခံသိတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ တတ္ထေဝ ပတိ၊ သဒ္ဓိဝေါပိ တတ္ထေဝ ပတိ။ ဥဘောပိ ဧကဋ္ဌာနေ-ယေဝ မတာ နိပဇ္ဇိံသု။

မာဏဝါ ဒါရုနိ အာဒါယ အာဂန္တာ တံ ပဝတ္ထိံ အာစရိယဿ အာရောစေသုံ။ အာစရိယော မာဏဝေ အာမန္တေတွာ “တာတာ အသန္တပဂ္ဂဟကာရာ နာမ အယုတ္တဋ္ဌာနေ သက္ကာရသမ္မာနံ ကရေန္တာ ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ ပဋိလဘန္တိ-ယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၅၀။ “အသန္တံ ယော ပဂ္ဂဏှာတိ၊ အသန္တံ စူပသေဝတိ။
တမေဝ ဃာသံ ကုရုတေ၊ ဗျဉ္စေါ သဒ္ဓိဝိကော ယထာ”တိ။

တတ္ထ အသန္တန္တိ တိဟိ ဒုစ္စရိတေဟိ သမန္တာဂတံ ဒုဿီလံ ပါပဓမ္မံ။ ယော ပဂ္ဂဏှာတိတိ ခတ္ထိယာဒိသု ယော ကောစိ ဧဝရူပံ ဒုဿီလံ ပဗ္ဗဇိတံဝါစိဝရာဒိ-သမ္ပဒါနေန၊ ဂဟဋ္ဌံ ဝါ ဥပရဇ္ဇသေနာပတိဋ္ဌာနာဒိသမ္ပဒါနေန ပဂ္ဂဏှာတိ၊ သက္ကာရသမ္မာနံ ကရေတိတိ အတ္တော။ အသန္တံ စူပသေဝတိတိ ယော စ ဧဝရူပံ အသန္တံ ဒုဿီလံ ဥပသေဝတိ ဘဇတိ ပယိရုပါသတိ။ တမေဝ ဃာသံ ကုရုတေတိ တမေဝ အသန္တပဂ္ဂဏှကံ သော ဒုဿီလော ပါပပုဂ္ဂလော ဃာသတိ သံခါဒတိ ဝိနာသံ ပါပေတိ။ ကထံ? ဗျဉ္စေါ သဒ္ဓိဝိကော ယထာတိ၊ ယထာ သဒ္ဓိဝေန မာဏဝေန မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ မတဗျဉ္စေါ သဒ္ဓိဝိကော ဇိဝိတသမ္ပဒါနေန သမ္ပဂ္ဂဟိတော အတ္တနော ဇိဝိတဒါယကံ သဒ္ဓိဝမေဝ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေတွာ တတ္ထေဝ ပါတေသိ။ ဧဝံ အညောပိ ယော အသန္တပဂ္ဂဟံ ကရေတိ၊ သော ဒုဿီလော တံ အတ္တနော သမ္ပဂ္ဂါဟကမေဝ ဝိနာသေတိ။ ဧဝံ အသန္တသမ္ပဂ္ဂါ-ဟကာ ဝိနာသံ ပါပုဏန္တိတိ။

ဗောဓိသတ္တော ဣမာယ ဂါထာယ မာဏဝါနံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မတဗျုပ္ပုဋ္ဌာပနကော မာဏဝေါ အဇာတသတ္တု အဟောသိ၊ ဒိသာ- ပါမောက္ခော အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သဇ္ဇိဝဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ကကဏ္ဍကဝဂ္ဂေါ ပန္နရသမော။

တဿုဒ္ဓါနံ

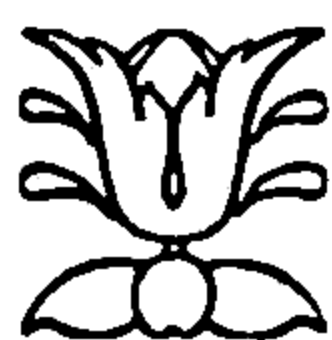
ဂေါဓိင်္ဂါလဝိရောစံ၊ နဂုံဋ္ဌရာဓကောကဉ္စ။
ပုပ္ဖရတ္တဉ္စ သိင်္ဂါလံ၊ ဧကပဏ္ဏဉ္စ သဇ္ဇိဝံ။

အထ ဝဂ္ဂုဒ္ဓါနံ

အပဏ္ဏကော သီလဝဂ္ဂေါ၊ ကုရုင်္ဂါ စ ကုလာဝကော။
အတ္တကာမော စ အာသီသော၊ ဣတ္ထိဝရုဏပါယိမှာ။
လိတ္တော ပရောသတံ ဟံစိ၊ ကုသနာဋ္ဌာ သမ္ပဒါနော။
ကကဏ္ဍကော ပန္နရသ၊ သတပဏ္ဏာသ ဇာတကာတိ။

ကေကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(ပဌမော ဘာဂေါ နိဋ္ဌိတော။)

ဇာတကဋကထာယ ပဌမဘာဂေ

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အ	၅၂၉	အဋ္ဌဂုဏသမုပေတံ	၉
အကတညူဿ	၃၄၀	အဋ္ဌ'ဇ္ဈဂမာ	၄၃၈
အကတညူ	၃၁၆	အဋ္ဌာ	၂၀၄
အကာလံ	၄၆၂	အမုမာနံ	၄၉၃
အင်္ဂါလာသု	၁၂၅	အမုရတ္တာပပါယိ°	၁၇၉
အင်္ဂါလာသုနော	၁၂၅	အမုရတ္တေ	၅၂၂
အကုတူဟလံ	၄၁၀	အဏုံ	၁၃၉
အင်္ဂံ	၄၀၃	အဏ္ဍဘူတာဘတာ	၃၁၁
အဂတပုဗ္ဗံ	၄၂၅	အတရမာနာနံ	၁၅၃
အဂါယိမှ	၃၈၄	အတိကရ'မကရာ'စရိယ	၄၅၆
အဂ္ဂိက	၄၈၈	အတိဓန္တံ	၃၀၁
အဂ္ဂိမာသီနော	၄၁၄	အတိဓန္တေန	၃၀၁
အင်္ဂဏေ	၁၂၅	အတိပဏ္ဍိတော	၄၂၉
အစိန္တယန္တော	၄၆၀	အတိဗလတာ	၄၅၇
အစန္တသုခံ	၅၁၄	အတိဘောတိ	၁၇၉
အစ္စာသနဿ	၂၀၀	အတိဝတ္ထတိ	၂၉၈၊ ၄၃၄
အစ္စုဂ္ဂတာ	၄၅၇	အတိဝေလံ	၄၅၇
အဇနိဿာဋီယာ	၅၀၇	အတ္တသမောပိ	၃၈၇
အဇ္ဇေ	၄၉၈	အတ္တာနံ	၁၃၉၊ ၅၁၄
အဇ္ဈဂူ	၂၇၃	အတ္ထံ	၄၃၁
အညံ	၄၇၉	အတ္ထကာမဿ	၂၅၈
အညမညေဟိ	၂၀၀	အတ္ထစရိယာ	၂၆၈
အညာ'ယံ	၂၈၇	အတ္ထဿ	၃၈၉
အညာယ	၁၂၁	အတ္ထေ ဇာတေ	၄၁၀
အညေပိ	၁၅၂	အတ္ထော	၁၆၁၊ ၂၇၆
အဋ္ဌကုရံ	၁၇၆၊ ၁၇၉	အကြိစ္ဆံ	၄၃၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗကေ	၃၂၇	အပိ ရုက္ခာ	၃၄၇
အဒုံ	၅၂၆	အပုနပ္ပုနံ	၅၂၉
အနဂ်ဏံ	၄၉၉	အပ္ပကေနပိ	၁၃၉
အနစ္စိမှ	၃၀၄	အပ္ပေါဿုက္ကော	၂၁၃
အနတ္တကုသလေန	၂၆၀	အဗဒ္ဓါ	၄၆၆
အနပေက္ခဝါ	၁၅၀	အဗ္ဘန္တရံ	၅၀၇
အနရိယံ	၂၅၀	အဗ္ဘိဒါ	၂၆၅
အနဝသေသကံ	၄၂၄	အဗျယတံ	၅၂၂
အနာဂတေ	၅၂၂	အဘိညာဗလံ	၉
အနာစေရကုလေ	၄၆၂	အဘိတ္တနယ	၃၅၀
အနိစ္စာ	၄၁၆	အဘိပူဇယာမ	၅၂၀
အနိဝတ္တိတတ္တာ	၄၉၆	အဘိရာဓယိ	၄၄၆
အနိတိဟံ	၄၇၆	အဘိရာဓယေ	၃၄၀
အနုတပ္ပေသိ	၁၂၉	အမာတာပိတရသံဝဒ္ဓေါ	၄၆၂
အနုတ္တရံ	၃၉၃	အမိတ္တဟတ္ထတ္ထဂတောဝ	၂၆၁
အနုတ္တိဏ္ဏံ	၁၀၇	အဗ္ဗာ	၄၇၆
အနုဗြူဟယံ	၃၀၇	အရညဇာ	၃၄၇
အနုရက္ခေ	၄၂၄	အရညေ	၃၅၃
အနုဝိစ္စ	၄၀၄	အရီ	၄၉၇
အနေကမာယံ	၁၇၉	အလံ	၄၀၀
အန္တပါနမိ	၄၁၀	အလိနတာ	၃၀၉
အန္တစာရီ	၂၀၄	အဝဇီယတိ	၃၃၂
အန္တာဂန္ဓာန	၄၀၀	အဝဉ္ဇနာ	၂၃၀
အပစာယန္တိ	၂၃၆	အဝါဒေသိ	၃၁၁
အပညာ	၄၃၁	အဝိတက္ကေန	၅၀၀
အပဏ္ဏကံ	၁၁၉၊ ၁၂၁	အဝိန္ဒု	၁၂၅
အပတနာ	၂၃၀	အဝိဿတ္ထေ	၄၁၂
အပရာဇိတာ	၁၀၂	အသင်္ကိယော	၃၅၃
အပါယိမှ	၃၀၄	အသဇ္ဇိတ္ထော	၃၉၉
အပိ	၁၅၃	အသညိနော	၄၉၀

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၄၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[ဣ-ဤ]	
အသန္တံ	၅၃၇	ဣန္ဒြိယ	၃၂၄
အသဗ္ဗတ္တဂါမိ°	၄၇၄	ဣန္ဒြိယတိ	၃၁၈
အသတ္တိ	၅၂၀	ဣန္ဒြိယာ	၃၂၄
အသမ္ပဒါနေန	၄၉၃	ဣန္ဒြိယဟတဿ	၄၃၈
အသာ	၃၀၆	ဣတရိတရဿ	၄၉၃
အသာတံ	၄၃၄	ဣဓ	၁၂၉၊ ၃၄၄၊ ၃၆၅
အဿု	၂၁၂	ဣမေ	၁၅၅
အဟံ	၄၆၉	ဤသာမုခေန	၂၁၉
အဟဉ္စ	၄၈၄		
အဋ္ဌာရက္ခိ	၃၂၄	[ဥ]	
[အာ]		ဥက္ကဋ္ဌေ	၄၁၀
အာကာရဏေန	၂၈၉	ဥစ္ဆရေ	၃၂၆
အာဂမိမှသေ	၄၉၆	ဥဇမဂ္ဂံ	၃၅၃
အာဇညော	၁၉၇	ဥဏှံ	၂၂၇
အာတုရန္တာနိ	၂၁၃	ဥတ္တမဂ္ဂံ	၂၆၅
အာဘဿရူပဂေါ	၅၀၀	ဥတ္တမဂ္ဂရူဟာ	၁၅၅
အာမဇာတော	၂၄၂	ဥတ္တမတ္ထံ	၄၆၉
အာယတိ° ဒေါသံ	၃၉၀	ဥဗ	၁၂၅
အာရကာ	၂၈၉	ဥဒကမ္ပိ	၅၀၉
အာရာဇေတိ	၂၄၀	ဥဒကာ	၂၈၅
အာရာမိကော	၂၆၈	ဥဒဉ္ဇနိ	၄၄၁
အရောဂုမိစ္ဆေ	၃၈၈	ဥဒဉ္ဇရိ	၂၀၉
အာဝါသေဟိ ၀	၁၇၄	ဥဒီရိတော	၄၉၇
အာဝုတော	၄၅၆	ဥပကုဋ္ဌိတော	၄၂၉
အာသိ	၃၂၄	ဥပစ္စဂါ	၂၇၆
အာသိသေထေ၀	၂၈၄	ဥပယာစိတော	၂၇၈
အာဟံသု	၃၄၄	ဥပသံဝသေ	၁၆၉
အာဟရေ'တံ	၄၄၈	ဥပသေဝတိ	၅၃၇
အာဟု	၁၂၀	ဥပါဂတံ	၁၀၊ ၁၁
		ဥပါဂမိ°	၁၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဥ]		[ဩ]	
ဥပေတော	၂၆၅	ဩတရိတံ ပဒံ	၁၈၇
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ	၄၁၆	ဩရမာမ	၅၂၄
ဥပ္ပါတာ	၃၉၆	ဩဝဇ္ဇမာနော	၂၅၈
ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော	၄၁၆	ဩဝဒိတုံ	၁၇၆
ဥဒ္ဓိတံ	၂၈၅		
ဥဘတော	၅၀၉	[က]	
ဥဘယံ	၄၉၀၊ ၄၉၉	ကံသသတာ	၄၅၁
ဥဘော	၃၇၄၊ ၄၅၃	ကကဏ္ဍာဝ	၅၁၄
ဥဿဟေ	၁၇၆	ကက္ကဋကာမိဝ	၂၄၀
		ကဋုကံ	၄၀၃
		ကဋ္ဌံ	၃၄၄
[•]		ကမုမာနဿ	၅၁၆
ကေစ္စိယာ	၃၄၄	ကဏ္ဍိနံ	၁၇၁
ကေစ္စိယော	၃၄၄	ကတကလျာဏော	၄၀၁
ကေဋ္ဌံ	၃၄၇	ကတတ္ထော	၄၀၁
ကေပဏ္ဏော	၅၃၃	ကတ္တာရံ	၄၀၁
ကေရတ္တံ	၄၃၇	ကတ္တိကံ	၅၂၆
ကော ဣစ္ဆာ	၃၂၄	ကတွာ	၄၈၆
ကေက	၁၂၀	ကထာ	၂၈၇
ကေန သောတေန	၁၇၉	ကန္ဒာမိ	၄၃၆
ကော	၄၁၄၊ ၄၆၈	ကန္ဓယျံ	၄၃၁
ကောဝ	၄၃၁	ကပိ	၂၆၈
ကေတံ	၁၂၁၊ ၁၉၀၊ ၅၁၆	ကပေါတကဿ	၂၆၁
ကေတ	၂၉၇၊ ၄၆၉	ကဗဠံ	၂၀၆
ကေတ္တ	၁၈၂	ကမ္မန္တာ	၅၀၉
ကေဝံ	၁၂၅၊ ၁၅၃၊ ၁၈၄၊ ၃၂၀	ကရုဏာယ	၃၅၃
သေနာပသုတော	၄၁၄	ကရေ	၄၆၈
ဟေိန္ဒိ	၂၂၅	ကရေယျံ	၄၆၉
ဇေမူဂေါ	၂၆၅	ကရေတိ	၄၃၆
		ကလဏ္ဍက	၄၈၄

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၅၄၃

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[က]		[က]	
ကလာဟိ	၁၇၉	ကောဓနာ	၃၁၆
ကလိ	၅၁၄	ကောသေယျကာ	၁၉၂
ကလိဘဝန္တိ	၄၉၃	ကောဝိဒါ	၂၃၆
ကလျာဏံ	၃၉၃	ကောသိယာယနေ	၅၂၂
ကလျာဏိယာ	၃၉၈		
ကာကံ	၃၅၀	[ခ]	
ကာကာနံ	၅၁၂	ခဗ္ဗဟာရေန	၄၄၄
ကာမံ	၃၂၈	ခဗ္ဗာ	၃၇၄
ကာမေ	၃၉၀	ခဏန္တာ	၁၂၅
ကာမေသု	၁၅၈	ခရဿရံ	၃၇၆
ကာလံ	၄၆၂	ခရာဒိယေ	၁၇၆
ကာလာတိက္ကန္တံ	၁၇၆	ခေမံ	၄၉၇
ကာဠေ	၁၈၂		
ကိ	၅၀၇	[ဂ]	
ကိပက္ကမိဝ	၃၉၀	ဂဇုတ္တမော	၂၀၄
ကိစ္စေ	၄၀၁	ဂဇ္ဇတိ	၂၄၂
ကိဉ္စ	၁၅၂	ဂဏှေ	၁၂၁
ကိရ	၁၇၄၊ ၃၉၃	ဂဏှေယျံ	၄၈၄
ကိရေဝံ	၃၄၄	ဂတံ	၃၁၈
ကုက္ကရာ	၁၉၂	ဂတော	၄၇၉
ကုဇ္ဈန္တိ	၃၂၀	ဂန္ထိရဝတ္တနီ	၂၁၂
ကုဏီ	၃၇၄	ဂဟနံ	၅၀၇
ကုဏ္ဍပူဝံ	၄၄၈	ဂဟနနိဿိတံ	၁၇၅
ကုတော	၄၅၁	ဂါတေ	၄၉၉
ကုရုဏ်ဿ	၁၉၀	ဂါမဏိ	၁၅၃
ကုရုတေ	၁၉၇၊ ၅၃၇	ဂါမတော	၂၈၉
ကုလလူပဒေသေ	၄၉၆	ဂါဝေါ	၃၇၆
ကုလဝကာ	၂၁၉	ဂါဠဝေမိနံ	၁၇၁
ကုသနာဠိ	၄၆၉	ဂိလံ	၄၀၃
ကုသေ	၂၀၆	ဂိလ ရေ	၄၀၃

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဂ-ဃ]		[ဇ-ဈ]	
ဂေါဓာကုလံ	၅၁၄	ဇနာ	၄၄၆
ဃံသိတုံ	၂၀၆	ဇနာဓိပ	၁၅၂
ဃတာသနော	၄၉၇	ဇဗ္ဗိ	၂၆၆
ဃာသံ	၅၃၇	ဇဟေယျံ	၃၈၇
		ဇာတံ	၂၃၂
[စ-ဆ]		ဇာတဝေဒ	၂၃၀၊ ၅၂၀
စ	၃၅၀	ဇာတာ	၁၅၅
စက္ကံ	၄၃၈	ဇာတိသမ္ဘဝေါ	၁၈၄
စက္ကမာသဒေါ	၄၃၈	ဇာတု	၃၁၂
စက္ကေန	၄၅၅	ဇာတုမေတိ	၃၉၇
စတုတ္ထေ	၄၅၆	ဇာနာဓိ	၂၈၉
စတုဗ္ဗိ	၄၃၈	ဇာနေယျံ	၁၈၄
စတုရဂုံလော	၅၃၃	ဇာယတိ	၅၀၅
စတုရော စ မဟန္တာ	၂၂၀	ဇာယပ္ပဝါဒေန	၄၄၂
စန္ဒာဘံ	၄၉၉	ဇာလသ္မိ	၂၂၇
စာဂေါ	၂၉၇	ဇိယိတ္ထ	၄၉၃
စိတ္တဉ္စာပိ	၃၂၇	ဇိဝန္တံ	၄၄၁
စိရံ	၁၂၉	ဇိဝိတံ	၁၆၉
စေ	၂၆၆	ဇိဝိတာ ဝရံ	၃၂၉
စေတာ	၂၇၃	ဇုဏှေ	၁၈၂
စောရီ	၄၄၂	ဇျာနေန	၅၀၀
ဆမာ'ဿသန္တာ	၁၇၉		
ဆဟိ ကလာဟိ	၁၇၉	[ည]	
ဆဋ္ဌေတေ	၃၈၉	ညတံ	၁၉၀
		ညတိ	၃၈၇
[ဇ]		ညတိ	၃၄၇
ဇဂတိရူဟံ	၂၃၂	ညတိနံ	၅၁၂
ဇဋ္ဌာဟိ	၅၀၇		
ဇနပဒံ	၄၇၉	[ဋ-ဌ]	
ဇနပဒကလျာဏီ	၄၁၈	ဋ္ဌာနံ	၁၁၉
		ဋ္ဌိဏ္ဍိမံ	၃၇၆

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၄၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၈]		[၈]	
တံ	၁၂၁၊ ၄၈၄၊ ၄၉၉	တေပိ	၄၉၈
တံ ခေါ ဇိတံ	၃၃၂	တေ'မေ	၁၉၂
တံ ဝိသံ	၃၂၉	တေလံ	၄၄၂
တက္ကိကာ	၁၂၀	တေလပတ္တိ	၄၂၄
တဉ္စ ဒေသံ	၃၂၆	တေသံ	၄၁၆
တတုတ္တရိ	၃၈၇	တျာဟံ	၁၅၂
တတ္ထ	၁၂၅၊ ၁၉၇၊ ၄၃၇၊ ၄၅၃၊ ၄၉၇၊ ၅၀၅	[၈]	
တထန္ဒာ	၄၄၈	ထလံ	၂၈၅
တထေဝ	၂၈၇	ထလမ္ပိ	၅၀၉
တထေဝေကဿ	၄၈၃	ထိနံ ဘာဝေါ	၃၁၈
တဒါ	၂၂၅	ထုလ္လာနိ	၂၄၂
တပ္ပတိ	၃၉၈	[၁]	
တမေဝ	၅၃၇	ဒကဿ	၄၉၇
တသ္မာ	၄၉၃၊ ၅၁၂	ဒက္ခိယံ	၃၀၀
တသ္မိမ္ပိ	၃၂၈	ဒဇ္ဇာ	၃၄၀
တာ	၃၀၇	ဒမ္မာနိ	၃၇၆
တာဏံ	၄၃၆	ဒမိ	၄၇၄
တာတော	၃၀၂	ဒမိပ္ပယံ	၄၇၄
တာယိတာ	၄၃၆	ဒဋ္ဌာယ	၄၉၆
တာရကာ	၂၇၆	ဒိဋ္ဌံ	၂၉၈
တာသံ	၃၀၆	ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ	၂၃၆
တာသု	၃၁၂	ဒိရတ္တံ	၄၃၇
တိဏမတ္တေ	၃၉၉	ဒိသံ	၄၂၅
တိတ္ထိရံ	၄၅၇	ဒိသာ	၄၉၈
တိပလ္လတ္တံ	၁၇၉	ဒိသာ ဘဇေ	၂၃၂
တုဋ္ဌဗ္ဗံ	၅၀၂	ဒိသ္မာ	၁၈၇
တုဒတိ	၅၂၆	ဒိသ္မာန	၁၈၇
တေ	၂၂၅၊ ၃၈၀၊ ၄၈၄၊ ၅၀၇၊ ၅၁၆	ဒိဿာယုလက္ခဏံ	၂၁၃
		ဒုက္ခံ	၄၃၇၊ ၅၂၆

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ခ]		[ဝ]	
ဒုက္ခဗုဒ္ဓာယ	၄၃၆	ဓမ္မံ ဓဇံ	၄၈၆
ဒုက္ခော	၁၈၄	ဓမ္မဿ	၂၃၆
ဒုဂ္ဂတာ	၄၉၈-၉	ဓမ္မာနုဝတ္တိ	၃၈၉
ဒုတိယံ	၁၂၀	ဓမ္မော	၂၉၇
ဒုတိယော	၅၀၅	ဓာဝန္တိယာ	၃၂၆
ဒုဗ္ဗလဿာတိကာ'ယံ	၁၉၃	မိတ္တိတာ	၁၇၁
ဒုတ္တိ ဝနေ	၄၃၆	မိတိ	၂၉၇
ဒုမော	၂၈၉	မိတိယာ	၄၉၆
ဒုမ္မေဓ	၅၀၇	မိရတ္တ	၁၇၁၊ ၃၂၉
ဒုမ္မေဓာနံ	၂၇၈	မိရာ	၁၈၅
ဒုမ္မေဓော	၂၆၈	မုရံ	၂၁၁
ဒုရာဇာနံ	၅၁၆		
ဒုရာဇာနေဘ	၃၁၈	[န]	
ဒုရာရဟော	၂၈၉	နံ	၁၇၆၊ ၃၉၀
ဒုဝေ	၄၅၁	နက္ခတ္တံ	၂၇၆
ဒုဘကံ	၃၈၅	နဂ္ဂေါ	၄၁၄
ဒုသေယျ	၄၈၀	နင်္ဂလီသံ	၄၇၄
ဒေဝဒူတာ	၁၅၅	နင်္ဂုဋ္ဌမ္ပိ	၅၂၀
ဒေဝဓမ္မာ	၁၄၉	နစ္စေန	၂၂၃
ဒေဝါ	၁၄၉	န တံ ဇိတံ	၃၃၂
ဒေဝေါ	၁၅၂	နတ္ထိ	၄၅၁၊ ၅၁၂
ဒေသာ	၄၈၄	နတ္ထေဝ	၃၄၄
ဒွါဒသကေန	၃၈၇	နယိဒံ	၅၂၆
ဒွါဒသဂုဏံ	၁၁	နရော	၃၄၄
ဒွါရာ	၃၈၉	နဝဒေါသံ	၁၀
[ဝ]		နဋ္ဌေန	၁၈၇
ဓန္တေန	၃၀၁	နာ'ဂ္ဂိဋ္ဌဂဏနံ	၄၈၈
ဓမံ	၃၀၂	နာစ္စန္တံ	၂၄၀
ဓမေ ဓမေ	၃၀၂	နာညာယ	၃၉၀

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၄၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[န]		[ဗ]	
နာတိဓမေ	၃၀၁	ပက္ခာ	၂၃၀
နာဓိဂစ္ဆတိ	၄၆၀	ပဂဗ္ဘာ	၃၀၆
နာနဘောဿတိ	၅၂၆	ပဂ္ဂဏှာတိ	၅၃၇
နာယံ	၁၉၂၊ ၄၆၂၊ ၄၇၄	ပစမာနာ	၄၄၁
နာယံ ရုက္ခော	၂၀၉	ပစ္ဆာ	၃၈၀
နာလံ	၂၀၆	ပဇ္ဇန္တ	၃၅၀
နာဝဇီယတိ	၃၃၂	ပဇ္ဇဒေါသဝိဝဇ္ဇိတံ	၉
နာ'သံ	၃၂၀	ပဇ္ဇမာယ'သိ	၄၅၆
နာဿယ	၃၅၀	ပညာ	၃၀၀
နာသိတံ	၃၀၁	ပညာယ	၄၉၉
နိကတိပ္ပညော	၂၄၀	ပဋိက္ကမ	၂၃၀
နိကဏှာ	၂၄၀	ပဋိဂ္ဂဟာတု	၅၂၀
နိက္ခန္တာ	၂၃၀	ပဋိသန္တာရဝတ္ထိနံ	၁၆၁
နိက္ခသတံ	၃၉၉	ပဋိသေဝတိ	၃၉၀
နိဂြောဓံ	၁၆၉	ပဏ္ဍိတံ	၄၁၀
နိဂြောဓသ္မိံ	၁၆၉	ပဏ္ဍိတာ	၃၂၀
နိစ္စံ	၅၁၂	ပဏ္ဍိတော	၂၀၄၊ ၄၃၇
နိစ္စိ	၃၅၀	ပဏ္ဍိတော နာမ	၄၂၉
နိပ္ပလိတာ	၅၁၉	ပဏ္ဍသာလာ	၈
နိပ္ပဝိတံ	၃၄၄	ပတိ	၃၂၆
နိဗ္ဗန္ဓေယျ	၂၈၄	ပတိမာနေန္တံ	၂၇၆
နိယာမတံ	၁၂၉	ပတ္တယာနော	၄၂၅
နိရုဇ္ဈန္တိ	၄၁၆	ပထဝီ	၃၄၀
နိဝါသေသိ	၁၁	ပထေ	၃၂၆
နိဝိသတိ	၃၂၇၊ ၄၃၇	ပဒါတဝေ	၂၀၆
နိသမ္မ	၂၀၄	ပဒုဋ္ဌာ	၅၀၉
နိဟတော	၂၆၃	ပဇ္ဇော	၃၁၉
နိဟိနကော	၄၆၈	ပပံ	၁၂၅
နေသံ	၅၁၂	ပပါ	၃၂၀
နော	၄၉၈	ပဗ္ဗဇ္ဇာသမယော	၁၅၆

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဝ]		[ဝ]	
ပဗ္ဗဇိဿာမိ	၃၀၇	ပါပိယော	၁၇၄
ပဘာသရေ	၄၆၆	ပါပေတိ	၅၁၄
ပဘာသိတာ	၄၅၇	ပါဘတေန	၁၃၉
ပမတ္တံ	၄၃၄	ပါယာသဿပိ	၂၀၁
ပမုခါ	၃၈၉	ပါယေဟိ	၂၀၀
ပမောစယ	၃၅၀	ပါရေမ	၅၂၄
ပယံ	၄၇၄	ပါသံသာ	၂၃၆
ပရမည လာဘံ	၃၈၈	ပါသာဏမာသိနော	၃၈၅
ပရမပါသာဝိနီ	၄၁၈	ပိဏ္ဍံ	၂၀၆
ပရမေန တေဇသာ	၄၀၃	ပိတာ	၄၃၆
ပရိဏာယိကာ	၁၇၁	ပိယဉ္ဇ	၄၁၀
ပရိမဇ္ဇသိ	၅၀၇	ပိသုဏာ	၃၁၆
ပရိဟရေယျ	၄၂၄	ပိဿာမ	၁၈၇
ပရောသဟဿမ္ပိ	၄၃၁	ပိဟယိ	၂၁၃
ပဝိကတ္ထိတံ	၃၈၀	ပိဋ္ဌကာ	၃၇၄
ပဝေက္ခာမိ	၅၂၉	ပုတ္တော	၁၅၂၊ ၃၇၆
ပသီဒတိ	၃၂၇	ပုပ္ဖရတ္တေန	၅၂၆
ပဿ	၃၉၃၊ ၄၄၄	ပုဗ္ဗေ	၄၀၁
ပဿေန	၁၉၅	ပုရာဏစောရာနံ	၂၀၄
ပဟဋ္ဌမနသော	၂၉၅	ပုရိသော	၄၃၁
ပဟဋ္ဌေန	၂၉၅	ပုရေ	၃၈၀
ပါဏဃာတိ	၁၈၄	ပူရတေဝ	၅၂၄
ပါဏိနံ	၁၈၄	ပေခုဏာနိ	၂၂၃
ပါဏော	၁၈၄	ပေစ္စ မုစ္စ	၁၈၅
ပါတုဘူတာ	၁၅၅	ပေါဏယံ	၂၀၄
ပါဒါ	၂၃၀	ပေါသ	၁၅၂
ပါနာဂါရံ	၃၂၀	ပေါသဿ	၃၄၀၊ ၄၃၈
ပါပကံ	၃၀၁	ပေါသေ	၃၂၇
ပါပဇနသံသေဝိ	၅၁၄	ပေါသေတိ	၁၅၂
ပါပိကံ	၃၉၇-၈		

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၄၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဖ-ဗ]		[ဘ]	
ဖလာသာဝ	၁၅၃	ဘယတဋ္ဌိတော	၅၂၉
ဗကော	၂၄၀	ဘယဘိရုတာယ	၄၉၆
ဗဇ္ဈတိ	၁၈၅	ဘယမန္တေတိ	၄၁၂
ဗန္ဓနံ	၁၈၅	ဘယေန	၄၉၆
ဗဗ္ဗ	၅၀၅	ဘရိယာ	၃၁၁
ဗဟုစိန္တိ	၄၅၃	ဘဝံ	၅၂၀
ဗဟုမ္ပိ	၄၇၉	ဘဝိဿတိ	၅၃၃
ဗဟုဓမ္မ'တံ	၅၂၀	ဘဝေယျ	၄၃၆
ဗာဓနံ	၂၂၇	ဘာဂိနေယျော	၁၈၀
ဗာလဿ	၁၈၅၊ ၄၉၃	ဘာသတိ	၄၇၄
ဗာလော	၄၇၄	ဘာသိတဿ	၄၃၁
ဗာဟိယာ	၄၄၆	ဘိ'သနကေ ဝနေ	၄၁၄
ဗာဟိရံ	၅၀၇	ဘိက္ခု	၃၁၆
ဗိဋ္ဌာရံ	၄၈၆	ဘိမသေန	၃၈၀
ဗုဇ္ဈတိ	၄၀၃	ဘိရုတာ	၄၉၆
ဗျဠေ	၅၃၇	ဘုဉ္ဇဿု	၄၉၀
ဗျဿနံ	၂၇၃	ဘုတ္တာ	၄၇၆
ဗျဿနေ	၄၆၉	ဘုသံ	၄၉၃
ဗျာမမတ္တာနိ	၂၂၃	ဘုမျာ	၅၃၃
ဗျာဟရ	၄၉၀	ဘောဇ္ဈော	၁၉၅
ဗြဟန္တမ္ပိ	၃၄၇	ဘောတိ	၁၈၀
ဗြဟ္မစရိယံ	၃၁၆		
ဗြာဟ္မဏော	၃၁၁		
		[ဗ]	
		မံ	၂၂၇၊ ၄၄၁၊ ၅၂၆
		မံသာရဟဿ	၅၂၀
		မင်္ဂလဒေါသဝိတိဝတ္ထော	၃၉၇
		မင်္ဂလာ	၃၉၆
		မစ္ဆယေဝေါ'ဒကေ	၃၁၈
		မဉ္ဇ	၃၅၀
		မညေ	၂၄၂
[ဘ]			
ဘက္ခိတံ	၃၉၀		
ဘဇဂ္ဂေါ	၄၉၈		
ဘဏ္ဍနံ	၅၀၉		
ဘမတိ	၄၃၈		
ဘယံ	၁၄၇၊ ၂၃၂၊ ၄၉၆		

ပဒါနုတ္တမော	[မ]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[မ]	ပိဋကော်
မညေဝ		၁၉၅	မိတ္တာနိ		၄၉၃
မတံ	၁၆၉၊	၃၂၉	မိတ္တိ		၄၉၃
မတိယာ		၂၆၅	မိတ္တော		၃၀၇
မတ္တကေ		၄၃၀	မုစ္ဆိ		၁၀၅
မနမ္မိ		၄၂၉	မုစ္ဆမာနော		၁၀၅
မနုတပ္ပတိ		၃၃၇	မုဇ္ဈေယျ		၃၉၇
မနုသာသတိ		၄၅၅	မုတ္တိ		၁၀၅
မနော		၃၂၇	မုတ္တောသ္မိ		၄၆၁
မန္တိသု		၄၁၀	မုတွာ		၃၉၀
မမ		၁၅၆	မုနိ		၁၂၅
မယ'မသ္မ		၁၉၂	မေ	၂၂၅၊ ၂၇၀၊ ၃၂၆၊	
မယှံ		၀		၃၂၉၊ ၄၃၆၊ ၄၉၃	
မယှမ္မေ'တံ		၄၅၆	မေတ္တာယ		၃၅၃
မဟတာ		၄၉၆	မေဓာဝီ	၁၂၁၊ ၁၃၉၊ ၂၆၆	
မဟာ'ယံ		၅၃၃	မောက္ခသိ		၃၀၅
မဟာရာဇ		၁၅၂	မောက္ခော		၃၉၇
မဟိယာ		၄၉၀		[ဃ]	
မဟိဋ္ဌာမုခေါ		၂၀၄	ယံ		၂၆၆
မဟိရုဟေ		၄၉၀	ယံ		၃၁၁
မဟောဒမိ		၅၂၄	ယံ ဇိတံ		၃၃၂
မာတာပိတာ		၂၃၀	ယ		၄၅၅
မာမေ		၂၁၉	ယဉ္ဇ အညေ		၁၅၀
မာလုတော		၁၀၂	ယဉ္ဇ မံ		၂၂၇
မာသမုမာသေန		၃၀၇	ယညော		၂၇၀
မာ သု နန္ဒိ		၃၁၀	ယတော	၃၂၆၊ ၃၇၆	
မိဂံ	၁၇၆၊	၁၇၉	ယတော ယတော		၂၁၁
မိဂမာတုကာ		၄၁၂	ယတ္ထ	၁၉၇၊ ၂၄၂	
မိ'စ္ဆတိ		၃၁၀	ယတ္ထ ယတ္ထ		၁၉၇
မိတ္တကော		၂၅၀	ယထန္ဓော		၄၄၀
မိတ္တဘေဒိကာ		၃၁၆	ယထာ နဒီ		၃၁၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၅၁

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကော

[ယ]

ယထာဘူတ္တဉ္စ

၄၉၀

ယထာဝါစာ

၄၉၀

ယဒါ

၁၉၇၊ ၂၂၅

ယဒါ ယဒါ

၁၉၇

ယသ္မာ

၃၈၅

ယသ္မိ

၃၂၇

ယဿ

၂၉၇၊ ၃၉၆

ယဟိ

၄၉၇

ယာစတိ

၄၄၂

ယာတိ

၄၈၈

ယာ'ယညေ

၄၅၅

ယုဂယောဂါဓိဂတော

၃၉၇

ယုဉ္ဇ

၁၉၅

ယုဉ္ဇန္တိ

၂၁၂

ယေ

၄၉၈

ယေ ဝုနံ

၂၃၆

ယော

၄၀၁၊ ၄၈၆၊ ၅၃၇

ယော စ အညေ

၁၅၈

ယော'ဓ

၄၉၉

[၇]

ရက္ခတိ

၁၅၈

ရက္ခန္တိ

၁၅၈

ရက္ခသီနံ

၄၉၆

ရန္ဓေဟိ

၃၅၀

ရမဏကံ

၃၈၅

ရသေဟိ

၁၇၄

ရာဇ

၁၅၈

ရာဇာနံ

၄၄၆

ရာဓ

၅၂၂

ပဒါနုက္ကမော

[၇]

ရုစာယံ

၄၆၉

ရုစိရာ

၂၂၃

ရုစ္စတိ

၄၅၆

ရုစ္စတေ

၁၉၀

ရုဒံ မနုညံ

၂၂၃

ရုဒိမှ

၃၈၄

[လ]

လက္ခဏာ

၃၉၆

လဃံယိတွာန

၄၅၆

လဇ္ဇာ

၁၄၇

လသီ

၅၁၉

လိတ္တံ

၄၀၃

လောကိ'တ္ထိယော

၃၀၆၊ ၃၂၀

လောကေ

၁၄၈

လောဏဉ္စ

၄၄၂

လောလုပ္ပစာရိနိ

၄၅၅

[ဝ]

ဝက္ကင်္ဂါ

၂၃၂

ဝင်္ကံတိဝင်္ကိနံ

၁၇၆

ဝစနံ

၂၆၁

ဝဇ္ဈာ

၁၉၂

ဝဏ္ဏဗလူပပန္နာ

၁၉၂

ဝဏ္ဏုပထေ

၁၂၅

ဝတံ

၄၈၆

ဝတ္ထုနိ

၄၈၄

ဝဒ္ဓါ

၁၉၂

ဝဓဗန္ဓနာ

၄၆၁

ဝမိဿသိ

၁၈၇

ဝနဂေါစရော

၄၈၄

ပဒါနုတ္တမော	[•]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[•]	ပိဋကော်
ဝနပ္ပတိ°		၃၄၇	ဝိဓမ္မိ		၃၀၂.
ဝယောဟရာ		၁၅၅	ဝိန္ဒေ		၁၂၅
ဝသံ		၂၂၅၊ ၄၉၆	ဝိပက္ခဗြဟ္မစရိယော		၁၅၃
ဝသတိ		၄၁၇	ဝိပက္ခိကာ		၄၅၅
ဝသာ		၅၁၂	ဝိပရိယာသော		၃၆၅
ဝဿသတံ		၄၃၁	ဝိပါကန္တေ		၃၉၀
ဝဟတိ		၃၄၇	ဝိရတ္တာ		၅၂၂
ဝဠုဝါ		၁၉၅	ဝိရာဇေသိ		၁၂၉
ဝါကစီရံ		၁၁	ဝိလပသိ		၅၂၂
ဝါစံ		၄၇၄	ဝိလုတ္တာ		၃၇၆
ဝါစာ ဘုတ္တဉ္စ		၄၉၀	ဝိဝဇ္ဇယ		၄၉၉
ဝါစာဝ		၃၉၉	ဝိဝဒိဿန္တိ		၂၂၅
ဝါဏိဇော		၁၂၉	ဝိဝရဒဿိနော		၃၄၀
ဝါတဇာနိ		၁၀၂	ဝိဝေကံ		၃၀၇
ဝါ'တိဝဿိတံ		၄၅၇	ဝိသကပ္ပေန		၅၃၃
ဝါတော		၃၄၇	ဝိသညိကရဏိ°		၃၀၄
ဝါယတိ		၁၀၂	ဝိသမစက္ခုကာ		၃၇၄
ဝါယမေထေဝ		၂၀၅	ဝိဿတ္ထေပိ		၄၁၂
ဝါယသော		၅၂၆	ဝိဿသေ	၃၁၂၊ ၄၁၂	
ဝါရိ°		၁၀၇	ဝိဿာသယိတွာ		၄၀၆
ဝါရဏိ°		၂၇၀	ဝိဿာသာ		၄၁၂
ဝါလမိနာ		၅၂၀	ဝိဟင်္ဂမာ		၂၃၂
ဝါသော		၄၉၀	ဝိဟညံ		၃၀၀
ဝါဠုဝါ		၁၉၇	ဝိဟညတိ		၂၇၃
ဝိကတ္ထေယျ		၄၇၉	ဝိဟာဟိသိ		၃၁၆
ဝိစက္ခဏော		၁၃၉	ဝိဟေသကာ		၅၁၂
ဝိဇာနာတိ		၄၃၁	ဝိဏံ		၃၁၁
ဝိဇာနာသိ		၅၂၂	ဝိရိယဗလူပပန္နော		၁၂၅
ဝိဇာယထ		၃၂၄	ဝုစ္စရေ		၁၄၉
ဝိဇ္ဇတိ		၃၀၆	ဝုဒ္ဓါနုမတံ		၃၀၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၅၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[ဝ]		[သ]	
ဝူပသမော	၄၁၆	သန္တာ	၅၂၄
ဝေ	၂၆၈	သန္တိ	၁၂၅
ဝေဂံ	၁၉၇	သန္တိ	၂၃၀၊ ၄၄၆
ဝေဒဗ္ဗံ	၂၇၃	သန္တော	၁၄၈
ဝေဒိ	၄၇၄	သန္တဝေဟိ	၁၇၄
ဝေရိသု	၄၃၇	သန္တမံ	၁၃၉
ဝေရီ	၄၃၇	သ ပစ္ဆာ	၃၃၇
ဝေလာ	၃၀၆	သပညော	၄၃၁
ဝေဠုရိယဝဏ္ဏပနိဘာ	၂၂၃	သပ္ပုရိသာ	၁၄၈
ဝေါ	၂၈၄	သဗ္ဗံ	၃၄၀
		သဗ္ဗဂုဏေသု	၂၀၄
		သဗ္ဗသသော ယထာ	၃၀၆
သ	၁၅၈၊ ၄၉၆	သဗ္ဗတ္ထ	၄၇၄
သကံ ပဇ်	၁၅၂	သဗ္ဗလောကဿ	၅၁၂
သဒိဂေဟေ	၅၀၉	သဘာ	၃၂၀
သဒိလဘာဏိနော	၃၉၉	သမတိတ္ထိကံ	၄၂၄
သဃစ္စာ	၁၉၂	သမာဂတာ	၄၅၃
သင်္ခါရာ	၄၁၆	သမာဂတာနံ	၄၃၁
သစိတ္တံ	၄၂၄	သမာပတ္တိသုခံ	၄၉၉
သစေ မုစ္ဆေ	၁၈၅	သမိဇ္ဈတိ	၁၅၃
သစ္စံ	၂၉၇၊ ၃၄၄	သမုခဝေဌိတော	၃၁၁
သစ္စန္ဒိနော	၄၄၆	သမုဋ္ဌာပေတိ	၁၃၉
သဉ္စိဝိကော	၅၃၇	သမုပ္ပန္န	၄၀၁
သညိနော	၄၉၈	သမူဟတာ	၃၉၆
သဏှာ	၃၉၉	သမေတိ	၄၉၀
သတံ လဒ္ဓိ	၃၀၁	သမ္မရာယေ	၂၃၆
သတ္တပဒေန	၃၈၇	သမ္မဟုလာ	၃၄၇
သတ္တဟိ	၁၇၆	သယံ	၄၅၅
သဒါမတ္တဉ္စ	၃၈၅	သရဏ'ဇ္ဇ	၄၉၈
သဒ္ဓဟာသိ	၄၅၁	သရဏတော	၂၃၂
သဒ္ဓမ္မဿ	၁၂၉		

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သရိက္ခော	၄၆၈	သုက္ကဓမ္မသမာဟိတာ	၁၄၈
သလ္လံ	၁၇၁	သုခံ	၁၅၈၊ ၃၁၆၊ ၄၄၁
သလ္လလိကတော	၁၉၅	သုခမေဓတိ	၂၄၀
သလ္လေဘိ	၁၉၅	သုခါဝဟာ	၂၆၈
သဿတာ'ယံ	၄၉၃	သုခေါ	၄၁၆
သဟသံ	၄၃၆	သုဂ္ဂတိ	၂၃၆
သဟာယော	၃၈၇	သုတဉ္စ	၃၈၉
သာခံ	၁၆၉	သုပိနာ	၃၉၆
သာခသ္မိ°	၁၆၉	သုသညတနံ	၂၀၄
သာတရူပေန	၄၃၄	သုဟန္တေန	၄၄၆
သာဒုဖလော	၂၈၉	သုရမိစ္ဆန္တိ	၄၁၀
သာဓု	၃၉၈၊ ၄၂၉	သုရိယံ	၃၀၀
သာဓု ဇိတံ	၃၃၂	သုရိယာဘံ	၄၉၉
သာဓု	၃၄၇	သေဋ္ဌော	၄၆၈
သာမာ	၅၂၆	သေတိ	၁၅၈၊ ၂၆၁၊ ၄၅၅
သာယံ	၄၅၅	သေပဏ္ဍိ	၁၉၀
သာရတ္တာ	၃၀၆	သေမာနော	၁၉၅
သာရထိ	၁၉၅	သေယျသိ	၁၉၀
သာသနံ	၂၅၈	သေယျော	၁၆၉၊ ၂၆၅၊ ၃၄၄၊
သာသိကာ	၄၅၅		၄၃၁
သိဒ္ဓိ	၃၀၆	သေယျောဝ	၁၉၅
သိပ္ပိကာနံ သတံ	၄၅၁	သေရိဝ	၁၂၉
သိဗ္ဗလိသ္မိ°	၂၁၉	သေဝေယျ	၁၆၉
သီတံ	၂၂၇	သော	၂၉၈၊ ၃၁၆၊ ၃၉၆
သီတာနိ	၁၈၂	သောကာ	၃၅၀
သီလံ	၃၉၃	သောစတိ	၂၅၈၊ ၂၆၆
သီလဉ္စ	၃၈၉	သောစိ	၃၁၈
သီလဝတံ	၁၆၁	သောတတ္ထော	၄၁၄
သီဟံဝ	၄၁၂	သောတ္ထိဘာဝေါ	၄၉၆
သု	၃၁၈	သောဒရိယ'မာနယေ	၃၂၆

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏီကာ

၅၅၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[ဟ]	
သောဝဏ္ဏမာလာ	၂၄၂	ဟနုကာ	၅၂၄
သောဝဏ္ဏယော	၂၄၂	ဟန္တ	၂၅၀
သွာသိ	၃၈၅	ဟရံ	၃၉၉
		ဟရာမိ	၄၉၃
[ဟ]		ဟဝေ	၃၈၇
ဟညတိ	၃၉၃	ဟာပေတိ	၂၆၈
ဟညေ	၁၈၄	ဟာယန္တိ	၁၉၇
ဟတာ	၃၇၆၊ ၄၅၅	ဟိတာနုကမ္ပိနော	၂၅၈
ဟတ္ထိဗောဓိ	၅၂၉	ဟိတွာ	၃၀၇
ဟဒယဿ	၁၂၅	ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္ပန္နာ	၃၄၅
ဟနန္တိ	၃၉၀	ဟေဝံ	၁၈၅

ဇာတကဋကထာယ ပဌမဘာဂေ

လက္ခိတဗ္ဗာနံ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော
[အ]		[အ]	
အကတညူ	၃၄၀-၁	အတ္ထကာမာနံ ၀စနံ	
အဂတပုဗ္ဗံ ဒိသံ	၄၂၅	အကရောန္တဿ ဒုက္ခံ	
အဂါရိယမုနိ	၁၂၅	အာပန္နံ	၂၅၈
အဂ္ဂသာဝကယုဂါနံ		အတ္ထဒဿိဘဂဝတော	
ပရိနိဗ္ဗာနာနိ	၄၁၅	အာယုပ္ပမာဏံ ဝဿ-	
အဂ္ဂသာဝကာ သဗ္ဗေ အာဒါယ		သတသဟဿံ	၄၇
ဂယာသီသတော ဝေဠုဝန-		အတ္ထဒဿိဘဂဝတော	
မေဝ ပစ္စာဂမိံသု	၅၁၆-၇	ဇာတိဋ္ဌာနံ	၄၇
အဿိပနိကော ဗာလ,-		အတ္ထဒဿိဘဂဝတော	
ပဏ္ဍိတာနံ	၁၄၀-၂	မာတာပိတာဒယော	၄၇
အင်္ဂုလိံ ဧကမေဝ ဥက္ခိပိ		အတ္ထဒဿိဘဂဝတော သရီရံ	
ကောဏ္ဍညော သဗ္ဗဒဟရော	၆၆	အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ	၄၇
အင်္ဂုလိယော ဒွေ ဥက္ခိပိံသု		အတ္ထဒဿိဘဂဝတော	
သတ္တ မြာဟ္မဏာ	၆၆	သရီရပ္ပဘာ သဗ္ဗကာလံ	
အဇပါလနိဂြောဓဿ ဥပသင်္ကမနံ		ယောဇနမတ္တံ ဖရိတွာ အဋ္ဌာသိ၄၇	
ပဉ္စမေ သတ္တာဟေ	၉၀	အတ္ထ,ဓမ္မဂမ္ဘီရေ ဥပ္ပန္နေ ပဏ္ဍိတံ	
အညတိတ္ထိယသရဏဿ ဘိန္ဒနံ	၁၁၁	ဇုန္ဒိန္ဒိ	၄၁၀
အဋ္ဌိနံ ကလျာဏတာ	၄၁၈	အဓမ္မိကကပဏရာဇ္ဇနံ ဝတံ	၃၅၇
အမုမာနံ စတဿော နာဠိယော	၄၉၃	အနဂါရိယမုနိ	၁၂၅
အတိဝိသာလတာ	၉	အနာထပိဏ္ဍိကဿ	
အတိသမ္မာတော	၉	မိတ္တသန္တဝတာ	၄၆၆
အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဩဝဒိ	၇၇	အနာထပိဏ္ဍိကဿ	
အတ္တာနံ ရက္ခမာနာ ပရရက္ခကာ		ဝိဟာရကရဏဝိမိ	၁၀၈
ဟောန္တိ	၃၅၁-၂	အနာထပိဏ္ဍိကဿ	
		ဝိဟာရမဟော	၁၀၈-၉

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အနာထပိဏ္ဍိကဿ		အပဏ္ဏကပဋိပဒါယ အင်္ဂါနိ	
သဒ္ဓါဗလဝတာ	၂၄၆	တိဏိ	၁၁၉-၁၂၀
အနိမိသစေတိယ	၉၀	အပဏ္ဏကပဋိပဒါယ	
အနိယျာနိကဿသနဿ		အာနိသံသာ	၁၂၁
ကာလော	၅၈	အပဏ္ဏကပဋိပဒါယ ပဘေဒါ	၁၁၉
အနုပိယအဗ္ဗဝနတော ရာဇဂဟံ		အပရာဇိတပလ္လကော	
တိံသယောဇနံ	၇၇	စုဒ္ဓသဟတ္ထော	၈၃
အနောမဒဿိဘဂဝတော		အပါယာ စတ္တာရော	၁၈၄
အာယုပ္ပမာဏံ ဝဿသတ-		အပ္ပဘက္ခကန္တာရံ	၁၁၅
သဟဿံ	၄၃	အပ္ပိစ္ဆပုဂ္ဂလော	၅၀၁
အနောမဒဿိဘဂဝတော		အဘိနိဟာရဿ သမိဇ္ဈနာနိ	
ဇာတိဌာနံ	၄၃	အဋ္ဌ	၁၇-၈
အနောမဒဿိဘဂဝတော		အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ သဒိသံ	
မာတာပိတာဒယော	၄၃	ပရိယေသနံ	၄၂၇၁
အနောမဒဿိဘဂဝတော		အမတမဟာနိဗ္ဗာနဿ	
သရီရံ အဋ္ဌပဏ္ဏာသ-		မဟာတဌာကာ	၅
ဟတ္ထဗြေဓံ	၄၃	အမနဿကန္တာရံ	၁၁၅
အနောမာ နဒီ		အယုဇ္ဈပုရာနိ ဒွေ	၂၂၀
အဋ္ဌသဘဝိတ္ထာရာ	၇၅	အယောနိသော မနသိ-	
အန္တောရက္ခတာ	၉	ကရောန္တဿ အာဒိနဝါ	၂၅၈
အန္ဓကာရာ အန္ဓကာရမေဝ		အရဟဒ္ဓဇ	၈၁
ဂမိဿတိ	၂၉၂	အရိယသာဝကော	
အန္ဓဗာလာနံ ကမ္ပံ ပရိဟာနိယံ	၃၃၇	အစလသဒ္ဓေါ	၂၄၈
အပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂါနံ		အရိယာ နာမ မဇ္ဈတ္တာဝ	၉၉
ဝိသပရိဘောဂသဒိ-		အသမဓုရ	၂၁၀
သတာ	၄၀၂၊ ၄၁၁	အသာတမန္တ	၃၀၄
အပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂါနံ		အသာတာ ဟောန္တိ ဣတ္ထိယော	
ယက္ခပေတအတ္တဘာဝတာ	၄၁၁	နတ္ထိ ပါဠိယေက္ခော	
အပဏ္ဏကပဋိပဒါ အရဟတ္တ-		အသာတမန္တော	၃၀၅
မဂ္ဂဖလဒါယိကာ	၁၂၁	အသိလက္ခဏပါဌက	၄၈၀-၁

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[အ]

အသုရဘဝနံ နာမ သိနေရဿ
ဟေဋ္ဌိမတလေ ၂၁၀
အသုရာ,တဘဝတိသဒေဝါနံ
ယုဇ္ဈနတာ ၂၁၀-၉
အသေက္ခမုနိ ၁၂၅
အသ္မာထာဒိသဒ္ဓါ ၃
အဿသဒ္ဓေါ ၃
အဿာမိကဘဏ္ဍံ နာမ
ရာဇသန္တကံ ၄၂၂
အဟော ဗုဒ္ဓါနံ ဗလံ နာမ
မဟန္တံ ၁၃၆

[အာ]

အာဂတာနာဂတစာတုဒ္ဓိသ-
သံဃိက ၁၀၉
အာဃာတဗန္ဓနံ ပဌမံ
ဒေဝဒတ္တဿ ဗောဓိသတ္တေ ၁၂၀
အာမိသပဋိသန္တာရော ၁၆၁
အာရောဂျဿ ပရမ-
လာဘတာ ၃၀၀-၉
အာသယာနုသယဉာဏံ
ဗုဒ္ဓါနံယေဝ ၁၉၀

[အု]

အုတ္တိယာ ဟိ သာမိကော
အစ္ဆာဒနံ နာမ ၃၂၅
အုတ္တိယော အတ္တနော သာမိကံ
ဝဇ္ဇေန္တိ ၃၁၂
အုတ္တိယော နာမ မေထုနဓမ္မေန
အတိတ္တာ ၄၆၅

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[အု]

အုတ္တိနံ အပ္ပန္နရေ သံဝရော
နာမ နတ္ထိ ၃၀၆
အုတ္တိနံ အာမိဏ္ဍာနာမိဏ္ဍတာ ၃၁၀
အုတ္တိနံ အာဒိနဝါ ၂၂၆-၇၊
၃၀၃-၅-၆-၇၊ ၃၁၂-၃-၆-၉
အုတ္တိနံ ဇာလသိဉ္စပမာ ၃၀၆
အုတ္တိနံ နဒိပပါဒိ-
သဒိသတာ ၃၁၉-၃၂၀
အုတ္တိနံ မစ္ဆဂမနူပမာ ၃၁၀
အုတ္တိနံ မာယာဒိနိ ၃၀၆
အုတ္တိနံ လောလာ ပဉ္စ ၃၅၀
အုတ္တိ နာမ ဧကပုရိသိကာ နတ္ထိ ၃၁၁
အုတ္တိသု ကောပံ အကတွာ
မဇ္ဈတ္တေနဝ ဘဝိတုံ
ဝနုတိ ၃၁၀-၉

[ဥ-ဇ]

ဥဒကဿ ပါတနံ
သုဝဏ္ဏဘိက္ခာရေန ၁၀၉
ဥပမာ နာနာဝိဓာ ၅-၇
ဥပ္ပါတာ ပဉ္စ ၃၉၆
ဥယျာနဒါနဿ နိဿန္တော ၂၂၀
ဥဿဒနိရယာ သောဠသ ၅၁၆
ဧကံ မာရေတွာ ဧကဿ
သောတ္ထိကမ္မဿ ကရဏံ
နာမ နတ္ထိ ၃၆၄
ဧကရာဇဇာတကေ မေတ္တာယ
ပရမတ္ထပါရမိတာ ၅၅၊ ၅၆
ဧဟိ ဘိက္ခု ၃၇၊ ၉၉

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[ဩ]

ဩတ္တပ္ပဿ ဗဟိဒ္ဓါ သမုဋ္ဌာနဿ

ကာရဏာနိ

၁၄၆

[က]

ကကုသန္ဓဘဂဝတော

အာယုပ္ပမာဏံ စတ္တာလီသ-

ဝဿသဟဿံ

၅၁

ကကုသန္ဓဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ၅၁

ကကုသန္ဓဘဂဝတော မာတာ-

ပိတာဒယော

၅၁

ကကုသန္ဓဘဂဝတော သရီရံ

စတ္တာလီသဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ

၅၁

ကဋ္ဌာဟက

၄၇၀-၉

ကဏ္ဍိကဒါနဿ နိဿန္ဓော

၂၂၀

ကတပါပပုဂ္ဂလာနံ

အာဒိနဝါ

၁၀၄၊၂၄၀

ကန္တာရံ ပဉ္စဝိဓံ

၁၁၅

ကပလ္လပူဝပဗ္ဗာရံ နာမ

ဇေတဝနဒွါရကောဋ္ဌကဿ

အဝိဒူရေ

၃၇၀

ကပ္ပကောလာဟလံ

၅၆-၇

ကပ္ပဋိယပါဂ္ဂိဟာရိယ-

ဋ္ဌာန

၂၂၉၊၃၃၁

ကပ္ပဋိယပါဂ္ဂိဟာရိယာနိ

စတ္တာရိ

၁၀၀

ကမ္မဋ္ဌာနဒါနံ နာမ အာသယာ-

နုသယဉာဏမေဝ ပဓာနံ ၁၉၀-၉

ကလဏ္ဍက

၄၀၄

ကလဟဿ ဝိနာသ-

မူလတာ

၂၂၄၊၂၂၆

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[က]

ကလျာဏာနိ ပဉ္စ

၄၁၀

ကဿပဘဂဝတော အာယုပ္ပ-

မာဏံ ဝိသတိဝဿသဟဿံ ၅၂

ကဿပဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ ၅၂

ကဿပဘဂဝတော

မာတာပိတာဒယော

၅၂

ကဿပဘဂဝတော သရီရံ

ဝိသတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ

၅၂

ကာကာနံ ဝဿ နာမ နတ္ထိ ၅၁၁-၂

ကာကာပရိဒေဝနသဒ္ဓိ

သုတွာ သန္ဓိပတန္တိ

၅၂၄

ကာမဂုဏာ နာမ ကိပ္ပက္ကဗလ-

ပရိဘောဂသဒိသာ

၃၉၀

ကာမစ္ဆန္တနီဝရဏံ အန္ဓကရဏံ ၃၂၃

ကာမေသု အနပေက္ခနံ သုခံ

၁၅၀

ကာယဿ ကုဏပူပမာ

၆

ကာယဿ စောရသဒိသတာ

၆

ကာယဿ ဇေရုစ္ဆတာ

၁၆၂-၃

ကာယဿ နာဂူပမာ

၆

ကာလာကာလံ အဇာနန္တဿ

အာဒိနဝါ

၄၆၁-၂

ကာဋ္ဌကဏ္ဍိပုဂ္ဂလဿ

ဒုဂ္ဂတတာ

၂၅၆

ကာဋ္ဌဒေဝိလတာ-

ပဿဿ ရောဒနံ

၆၄-၅

ကိလေသာနံ အာဒိနဝါ ၃၂၀-၃၂၁

ကိလေသာ နာမ ပစ္စာမိတ္တ-

သဒိသာ

၅၂၀

ကုစ္ဆိ ဂရုကာ ဝဇီရပူရိတာ ဝိယ ၁၅၁

လက်ကိုင်စာအုပ် အနုပညာမဏိကာ

၅၆၁

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[က]	
ကုမ္ဘိလနံ မုခေ ဝိဝဇ္ဇေ	
အက္ခိနိ နိဗ္ဗိလန္တိ	၂၉၇
ကုလပရိဝဇ္ဇာ သတ္တမာ	၃
ကုဋတပဿဿ ဥပမာယော	၅၀၇
ကေသဓာတုယော အဒါသိ	
ဘဂဝါ	၉၃
ကေသမဿ ဩဟာရဏကိစ္စံ	
နာမ ပုန နာဟောသိ	၇၆
ကေသာ ဒွဂ်လမတ္တာ ယာဝဇီဝံ	၇၆
ကေသာနံ ဆိန္ဒနံ	၇၅-၆
ကောဏာဂမနဘဂဝတော	
အာယုပ္ပမာဏံ	
တိဿဝဿသဟဿံ	၅၁
ကောဏာဂမနဘဂဝတော	
ဇာတိဋ္ဌာနံ	၅၁
ကောဏာဂမနဘဂဝတော	
မာတာပိတာဒယော	၅၁
ကောဏာဂမနဘဂဝတော	
သရီရံ တိဿဟတ္ထဗြေဓံ	၅၁
ကောဏ္ဍညဗုဒ္ဓဿ အာယုပ္ပ-	
မာဏံ ဝဿသတသဟဿံ	၃၇
ကောဏ္ဍညဗုဒ္ဓဿ ဇာတိဋ္ဌာနံ	၃၇
ကောဏ္ဍညဗုဒ္ဓဿ	
မာတာပိတာဒယော	၃၇
ကောဏ္ဍညဗုဒ္ဓဿ သရီရံ	
အသီတိဟတ္ထဗြေဓံ	၃၇
ကောတုဟလမင်္ဂလံ နာမ	
ဗုဒ္ဓါဒိဟိ အဝဏ္ဏိတံ	၃၉၆
ကောဿေ အာဒိနဝါ	၅၃၁

ဇာတကု-ဋ ၁-၃၆

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[က]	
ကော မေ သရာဝါသေန	
အတ္ထော?	၄၁
ကောလာဟလာနိ တိဏိ	၅၆
ကောသလမဟာရာဇဿ	
အန္တရာယော တိဿော	၃၅၄
[ခ]	
ခတ္တိယာ ဆ	၁၅၆
ခန္တိဝါဒိဇာတကေ ခန္တိယာ	
ပရမတ္ထပါရမိတာ	၅၅
ခုရစက္က	၃၀၅
[ဝ]	
ဂဟ္တဝါသော နာမ လောဟ-	
ကုမ္ဘိယံ နိဝါသသဒိသော	၄၃၃
ဂဟ္တဝိဇာယနပရိတ္တ	၄၃၂
ဂရသံဝါသရဟိတာနံ	
ဝိနာသမူလတာ	၃၀၄
ဂဝပါနဿ ဝိမိ	၄၁
ဂဟနစ္ဆန္ဒတာ	၉
ဂါမန္တော နာမ သာသကော	၁၇၀
ဂေါဏာနံ ထာမသမ္ပန္ဒတာ	၂၀၇
[စ]	
စက္ကဝတ္တိကောလာဟလံ	၅၆-၇
စက်မဒေါသာ ပဉ္စ	၉
စိတ္တပဏိတဒါနံ လူခံ နာမ နတ္ထိ	၂၄၅
စုဏ္ဏိကမံသ	၂၆၁

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[၈]

စူဠသုတသောမဇာတကေ

နေက္ခမ္မဿ ပရမတ္ထ-

ပါရမိတာ

၅၄-၅

စူဠာမဏိ လဒ္ဓေါ

ထေရဿာနဘာဝေန

၄၀၇

စောရကန္တာရံ

၁၁၅

[ဆ-ဇ]

ဆဝိနံ ကလျာဏတာ

၄၁၈

ဇနပဒကလျာဏိယာ

ဩဘာသော

၄၁၈

ဇမ္ဗုဒိပေယေဝ ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ

၅၈

ဇမ္ဗုဒိပေါ ဒသယောဇန-

သဟဿပရိမာဏော

၅၈

ဇယပူဇာ

၈၇

ဇာတိဿရဉာဏံ

၅၀၁

ဇိတာနံ ဝိသေသတာ

၃၃၁-၂

ဇူတဂီတ

၃၀၈

[ည]

ဉာတကာနံ သင်္ဂဟော

၁၀၀-၁

ဉာတတ္ထစရိယာ

၁၉၀၊ ၅၁၀

ဉာတိဗန္ဓုဝိရဟိတဌာနေ

ဂဗ္ဘဝုဌာနံ နာမ ဒုက္ခမေဝ ၁၃၀

[တ]

တထာဂတဿ မဟာပရိနိဗ္ဗာနံ ၄၁၅

တထာဂတဿ မာတာပိတာ-

ဒယော

၃၂၇

တထာဂတာ ဟတ္ထေသု

န ပဋိဂ္ဂဟန္တိ

၉၃

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[တ]

တာပသာနံ ပရိက္ခာရာ

၁၃

တာပသာနံ သုရာပါနတာ

၃၀၈

တာဠသဒ္ဓ

၃

တိတ္ထိရာဒီနံ သဟာယကာနံ

သဂါရဝတာ

၂၃၄-၃

တိရစ္ဆာနာပိ အတ္တနော

သပ္ပါယာသပ္ပါယံ ဇာနန္တိ ၄၉၇

တိဿဘဂဝတော အာယုပ္ပ-

မာဏံ ဝဿသတသဟဿံ

၄၉

တိဿဘဂဝတော ဇာတိဌာနံ

၄၈

တိဿဘဂဝတော မာတာ-

ပိတာဒယော

၄၈-၉

တိဿဘဂဝတော သရီရံ

သဋ္ဌိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ

၄၉

တိဏိ ပိဋကောနိ ပဋိသန္တိဒါဟိယေဝ

အာဂတာနိ

၁၃၄၊ ၁၃၅

တုဗ္ဗော စတသော နာဠိယော ၄၉၃

[ဃ]

ထဒ္ဓဝိသမတာ

၉

ထူဏူပနိတ

၃၅၄

[ဒ]

ဒကရက္ခဿ ဝဏ္ဏော

၁၈၇

ဒက္ခိဏောဒကဿ ပါတနဝိမိ

၁၀၉

ဒသဗလဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ

၄၁၃

ဒသဗလဿ ဝဠုနဝစ္စကုဋိ

၁၇၇

ဒါနံ နိဿာယ ဗောဓိသတ္တာနံ

တိတ္ထိ နာမ နတ္ထိ

၄၀

ဒါနဥပပါရမီ နာမ

အင်္ဂပရိစ္ဆာဂေါ

၃၁

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[၁]

ဒါနပရမတ္ထပါရမီ နာမ
ဇီဝိတပရိစ္စာဂေါ ၃၁
ဒါနပါရမီ နာမ ဗာဟိရကဘဏ္ဍ-
ပရိစ္စာဂေါ ၃၁
ဒါနဿ ဒိန္နဘာဝေ မဟာ-
ပထဝိယာ သက္ခိဘာဝေါ ၈၆
ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာဒိနိ ၃၉၆
ဒိဗ္ဗပါန ၂၁၈
ဒိဗ္ဗောဇပက္ခိပနာနံ ဝိသေသတာ ဂဝ
ဒိဿာ ဒသ ၆၃
ဒိဿာယုလက္ခဏံ ၂၁၃
ဒီပင်္ကရဘဂဝတော ဗျာကရဏာနိဉာဠ
ဒီပပ္ပသာဒကမဟိန္ဒတ္ထေရဿ
စင်္ကမော ၉
ဒီပေသု တိသု ဗုဒ္ဓါ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ ၅၈
ဒုဗ္ဗစဝစန ၂၆၂၊ ၂၇၀
ဒေဝဒတ္တဿ အကတညူတာ ၄၉၁
ဒေဝဒတ္တဿ မုခတော
လောဟိတံ ဥဂ္ဂန္တိ ၅၁၇
ဒေဝဒတ္တော ဝိဟရတိ
ဂယာသီသေ ၁၅၉
ဒေဝပူဇာယ အာနိသံသော ၄၄၈
ဒေဝါ တိဝိဓာ ၁၄၉
ဒေဝေါရောဟဏ ၂၀၉
ဒွေဝါစိကာ ဥပါသကာ ၉၃

[၂]

နေသိနေဟဿ
အာဒိနဝါ ၃၄၂၊ ၅၀၄

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[၃]

ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ္တန္တံ
ဒေသေသိ ဘဂဝါ ဥတ္တရာ-
သာဠနက္ခတ္တယောဂေ ၉၄-၅
ဓမ္မဒဿိဘဂဝတော
အာယုပ္ပမာနံ ဝဿသတ-
သဟဿံ ၄၈
ဓမ္မဒဿိဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ ၄၇
ဓမ္မဒဿိဘဂဝတော
မာတာပိတာဒယော ၄၇
ဓမ္မဒဿိဘဂဝတော သရီရံ
အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ ၄၈
ဓမ္မဓဇ ၄၈၆
ဓမ္မပဋိသန္တဘရော ၁၆၁

[၄]

နက္ခတ္တဿ အနတ္တတာ ၂၇၅-၆
နန္ဒကုမာရဿ အဘိသေက-
မင်္ဂလာဒိနိ ၁၀၆
နန္ဒနဝနံ အတ္ထိယေဝ
သဗ္ဗဒေဝလောကေသု ၅၉
နရသီဟဂါထာယော ဒသ ၁၀၄-၅
နာမံ နာမ ပဏ္ဏတ္တိမတ္တံ ၃၈၆၊ ၄၂၆
နာရဒဘဂဝတော
အာယုပ္ပမာဏံ နဂုတိဝဿ-
သဟဿံ ၄၅
နာရဒဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ ၄၄
နာရဒဘဂဝတော
မာတာပိတာဒယော ၄၄
နာရဒဘဂဝတော သရီရံ
အဋ္ဌာသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ ၄၅

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[န]

နိဒါနာနိ တိဏိ	၂၊ ၅၆၊ ၈၉
နိမိကုမ္ဘိယော စတဿော	၆၄
နိယျာနိကပဋိပဒါ	၁၁၉
နိရုဒကကန္တာရံ	၁၁၅
နိဟတမာနဿ ဥပမာ	
တိဿော	၅၃၁၊ ၅၃၄
နိလဝါဟနဒီ	၁၂၇
နေရဉ္စရာယ ဗောဓိမဏ္ဍာဘိမုခေါ	
အလင်္ကတမဂ္ဂေါ	
အဋ္ဌသဘဝိတ္တာရော	၈၂
နှာရူနံ ကလျာဏတာ	၄၁၈

[ပ]

ပစ္စာမိတ္တေ အဓိဘဝနဓမ္မာ	
စတ္တာရော	၂၉၇
ပစ္စာမိတ္တော ခုဒ္ဒကော နာမ	
နတ္ထိ	၅၂၈
ပစ္စေကဗုဒ္ဓမုနိ	၁၂၅
ပစ္ဆိမဘဝိက	၁၆၂
ပစ္ဆိမဘဝိကသတ္တံ န သက္ကာ	
နာသေတုံ	၂၅၂
ပစ္ဆိမဘဝိကသတ္တဿ	
အရဟတ္တပနိဿယတာ	၂၅၂
ပဉ္စဝဂ္ဂိယတ္တေရာနံ	
အရဟတ္တပတ္တတာ	၉၅
ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဝံသော	၆၆-၇
ပဋိသန္ဓာရေသု ဌိတော	
ဝုဗ္ဗိ နာမ	၁၆၁
ပဋိသန္ဓာရော ဒုဝိဓော	၁၆၁
ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏံ ဒုက္ခံ ပုနုပ္ပဓေ	၄

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[ပ]

ပဋိသန္ဓိဒါဟိယေဝဿ တိဏိ	
ပိဋကာနိ အာဂမံသု	၁၃၄၊ ၁၃၅
ပဏ္ဍိတသတ္တဝါဟဿ ပစ္ဆတော	
ဂမနေ အာနိသံသဒဿနံ	၁၁၅
ပဏ္ဍိတဿ သေဋ္ဌတာ	၂၆၆
ပဏ္ဍိတာ ဣတ္ထိ နာသက္ခိသု	
ရက္ခိတုံ	၃၀၇
ပဏ္ဍာသလ္လာယ ဒေါသ	
အဋ္ဌ	၁၂
ပဒုမဘဂဝတော အာယုပ္ပမာဏံ	
ဝဿသတသဟဿံ	၄၄
ပဒုမဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ	၄၄
ပဒုမဘဂဝတော	
မာတာပိတာဒယော	၄၄
ပဒုမဘဂဝတော သရီရံ	
အဋ္ဌပဏ္ဍာသဟတ္ထဗြေဓံ	၄၄
ပဒုမတ္တရဗုဒ္ဓဿ အာယုပ္ပမာဏံ	
ဝဿသတသဟဿံ	၄၅
ပဒုမတ္တရဗုဒ္ဓဿ ကာလေ	
တိတ္ထိယာ နာမ နာဟေသုံ	၄၅
ပဒုမတ္တရဗုဒ္ဓဿ ဇာတိဋ္ဌာနံ	၄၅
ပဒုမတ္တရဗုဒ္ဓဿ	
မာတာပိတာဒယော	၄၅
ပဒုမတ္တရဗုဒ္ဓဿ သရီရံ	
အဋ္ဌပဏ္ဍာသဟတ္ထဗြေဓံ	၄၅
ပဒုမတ္တရဗုဒ္ဓဿ သရီရပ္ပဘာ	
သမန္တတော ဒွါဒသ	
ယောဇနာနိ	၄၅
ပန္နက (စူဠမဟာ)	၁၃၀-၁
ပဗ္ဗဇိတာနံ ပိလောတိကာ	၃၉၅

လက္ခိတဗ္ဗာနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၆၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၀]	
ပဗ္ဗဇ္ဇာ	၁၅၆
ပရံ ရက္ခန္ဓော အတ္တာနဗ္ဗိ ရက္ခတိ	၃၅၁
ပရိနိဗ္ဗာယေယျံ ဒီပင်္ကရ- ဒသဗလော ဝိယ	၁၇
ပရိဟာသကေဠိကမ္မဿ နိဿန္ဓော	၁၃၂
ပလိတံ ဒိသ္မာဝ မစ္စုရာဇာနံ အာဂန္ဓာ သမိပေ ဌိတံ ဝိယ	၁၅၄-၅
ပါဂစ္ဆိယာနိ တိဏိ	၃၀၆
ပါဠိဟာရိယံ ယမကပါဠိ- ဟာရိယသဒိသံ	၉၀
ပါဏာတိပါတာဒီနိ ဒုဿီလကမ္မာနိ	၂၇၇
ပါနိယံ အပရိဿာဝေတွာ ပိဝနဿ အာဒိနဝါ	၂၁၄
ပါပေ နိဿာယ ဟိတသုခံ နာမ နတ္ထိ	၅၁၄
ပါယာသဿ ပဋိဂ္ဂဟဏံ	၁၉
ပါယာသဿ ပရိဘုဉ္ဇနံ	၁၉
ပါရမိယော ဒသ	၂၄၊ ၃၁
ပါရမိယော သမတိံသ	၃၁
ပါရမိယော ဟဒယမံသဗ္ဗန္တရေ ပတိဋ္ဌိတာ	၃၁
ပါရမီနံ ပူရဏာနုက္ကမော	၂၅
ပါသာဒါ တယော	၆၈
ပိဏ္ဍံ ဧကေနပညာသ ဧကဋ္ဌိတာလပက္ကပ္ပမာဏံ	၈၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၀]	
ဝိယဒဿိဘဂဝတော အာယုပ္ပ- မာဏံ နဂုတိဝဿသဟဿံ	၄၇
ဝိယဒဿိဘဂဝတော ဇာတိဌာနံ	၄၇
ဝိယဒဿိဘဂဝတော မာတာပိတာဒယော	၄၇
ဝိယဒဿိဘဂဝတော သရီရံ အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ	၄၇
ဝိယပုဂ္ဂလံ ပတ္ထေန္တိ မရရ- အန္ဓပါနေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ	၄၁၀
ဝိယဝစနာနိ စတ္တာရိ	၂၀၉
ပုညိဒ္ဓိယာနံ သမိဒ္ဓိတာ	၄၇၁
ပုတ္တဒါရာဒယော ဒိသာ	၄၂၅
ပုတ္တော စတုဗ္ဗိဓော	၁၅၂
ပုထုဇ္ဇနစိတ္တံ နာမ လဟုကံ ဒုန္နိဂ္ဂဟံ	၃၃၀
ပုထုဇ္ဇနဘာဝဿ မဟာဒေါသတာ	၃၃၀
ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ စတ္တာရိ	၆၉-၇၀
ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဗာတ္ထိံသ	၆၀-၁
ပုရိသဿ အဂမနီယဌာနံ နာမ နတ္ထိ ရတ္တိဘာဂေ အန္ဓကာရေ သတိ	၅၂၅
ပုရိသာနံ ဣစ္ဆာယ သတိ ကိံ နာမ နတ္ထိ	၅၂၅
ပူတိကာယ	၁၉၂
ပူရဏကဿံပါဒယော ဆ	၅၃၅
ပေါက္ခရဏိယာ နိဿန္ဓော	၂၂၀
ပေါက္ခရဝဿ	၁၀၃
ပေါရာဏကအဓိဌာနံ	၁၈၆-၇

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်
[၁]

ဖရသဝါစာ နာမ
 တိရစ္ဆာနဂတာနဓိ
 အမနာပါ ၂၀၇၊ ၂၀၉
ဖရသဝါစော နာမ ပိဇာတမာ-
 တုယာပိ အပ္ပိယော ၅၃၁
ဗုဿဘဂဝတော အာယုပ္ပမာဏံ
 နဂုတိဝဿသဟဿံ ၄၉
ဗုဿဘဂဝတော ဇာတိဌာနံ ၄၉
ဗုဿဘဂဝတော
 မာတာပိတာဒယော ၄၉
ဗုဿဘဂဝတော သရီရံ
 အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္ထဗြေဓံ ၄၉

[၁]

ဗကဿ ဝဉ္ဇနံ ၂၃၈-၉
ဗလိကမ္ပံ န ကရောန္တိ ဓိရာ ၁၈၅
ဗဟုပရိက္ခာရာ ၁၄၃
ဗဟုဘဏ္ဍိကဿ အာဒိနဝါ ၂၂၂-၃
ဗာလသတ္တဝါဟဿ ပုရတော
 ဂမနေ အာနိသံသဒဿနံ ၁၁၅
ဗာဟိရကာနံ မိစ္ဆာတပေါ ၄၁၃-၄
ဗုဒ္ဓကာရကာ ဓမ္မာ ၂၄
ဗုဒ္ဓကောလာဟလံ ၅၆-၇
ဗုဒ္ဓဂါရဝ ၁၃၆
ဗုဒ္ဓမာတာ န လောလ၊-
 သုရာဓုတ္တာ ၅၉
ဗုဒ္ဓမာတုယာ ပူရိတပါရမိယော ၅၉
ဗုဒ္ဓဿ အဂ္ဂသာဝကာ ၁၉
ဗုဒ္ဓဿ အဂ္ဂသာဝိကာ ၁၉
ဗုဒ္ဓဿ ဥပဌာကော ၁၉

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်
[၁]

ဗုဒ္ဓဿ ဇာတိဌာနံ ၁၉
ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိ ၁၀
ဗုဒ္ဓဿ မာတာပိတရော ၁၉
ဗုဒ္ဓါ ခတ္တိယ၊ ပြာဟူဏကုလေသု
 ယေဝ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ၅၈
ဗုဒ္ဓါနံ ဓမ္မဒေသနာ တိလက္ခဏ-
 မုတ္တာ နာမ နတ္ထိ ၅၇
ဗုဒ္ဓါ နာမ အမောဃဝစနာ ၂၄
ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာနာဒိနံ
 သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒိပ္ပဒါနံ ၁၁၃
ဗုဒ္ဓါပ္ပန္နာနံ ကာလာ၊-
 ကာလော ၅၇-၈
ဗောဓိသတ္တံ ဂဏှိံသု မနုဿာ-
 ဒုကူလစုမ္မဋ္ဌကေန ၆၂
ဗောဓိသတ္တံ ဂဏှိံသု မဟာ-
 ရာဇာနော အဇိနပ္ပဝေဏိယာ ၆၂
ဗောဓိသတ္တံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယံ
 မဟာဗြဟ္မာနော ၆၂
သုဝဏ္ဏဇာလေန ၆၂
ဗောဓိသတ္တမာတာ သတ္တာဟ-
 ဇာတေ ဗောဓိသတ္တေ ၆၁
ကာလံ ကရေတိ ၆၁
ဗောဓိသတ္တဿ တေနတ္ထ-
 ဘာဝေန ဝန္တိတဗ္ဗယုတ္တကော ၆၄
အညော နတ္ထိ ၆၄
ဗောဓိသတ္တဿ ထာမဗလာနိ ၇၃-၄
ဗောဓိသတ္တဿ နာမဂ္ဂဟဏံ ၆၅-၆
ဗောဓိသတ္တဿ
 လဒ္ဓဗျာကရဏတာ ၅၃

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကော

[ဗ]

ဗောဓိသတ္တာ အာရုပ္ပေ

န နိဗ္ဗတ္တန္တိ

၄၃၀

ဗောဓိသတ္တေန သဟဇာတာ

သတ္တ

၆၃-၄

ဗောဓိသတ္တေန ဝသိတကုမ္ဘိ

နာမ စေတိယဂဗ္ဘသဒိသာ

၆၁

ဗောဓိသတ္တော ဥတ္တရာသာဠ-

နက္ခတ္တေန ပဋိသန္ဓိ ဂဏှိ

၆၀

ဗောဓိသတ္တော နိက္ခမိ အာသာဠိ-

ပုဏ္ဏမာယ ဥတ္တရာသာဠ-

နက္ခတ္တေ ဝတ္တမာနေ

၇၄

ဗောဓိသတ္တော နိစ္ဆာရေသိ

ဝါစံ တိပိဓတ္တဘာဝေ

၆၃

ဗောဓိသတ္တောပိ ဒေဝတာဟိ

အဘိတ္ထုတော

၂၁၊ ၃၃

ဗြဟ္မစရိယ

၃၁၆

ဗြဟ္မဏာနံ အဂ္ဂိဇုဟော

၃၀၃

ဗြဟ္မဏာ နာမ ဓနလောလာ

၄၅၀

[ဘ]

ဘဂဝတော ဆိန္ဒဘတ္တတာ

၉၇

ဘယံ နာမ သဓနဿေဝ

ဟောတိ

၃၅၂

ဘယဘိရုတာနံ ဝိသေသတာ

၄၉၆

ဘရိယာ

၃၁၁-၂

ဘဝါ တယော

အာဒိတ္တဂေဟသဒိသာ

၇၂

ဘိက္ခုနံ ဂဝေသိတဗ္ဗဓမ္မာ

၃၃၅

ဘူမိယံ လေခါ သောဠသ

၉၀-၁

ဘေရိသဒ္ဓ

၃

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကော

[ဗ]

မိဿာနံ ကလျာဏတာ

၄၁၈

မဿမာဏဝါနံ ကမ္မာနိ

၂၁၅-၇

မင်္ဂလဘဂဝတိ ပရိနိဗ္ဗုတေ

ဧကပ္ပဟာရေနေဝ

အန္ဓကာရာနိ အဟေသုံ

၄၁

မင်္ဂလဘဂဝတော အာယုပ္ပမာဏံ

နဂုတိဝဿသဟဿံ

၃၇၊ ၄၁

မင်္ဂလဘဂဝတော ကာလေ

ရတ္တိန္ဒိဝပရိစ္ဆေဒေါ

န ပညာယိတ္ထ

၃၇

မင်္ဂလဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ

၄၁

မင်္ဂလဘဂဝတော

မာတာပိတာဒယော

၄၁

မင်္ဂလဘဂဝတော ပုဗ္ဗကမ္မဿ

နိဿန္ဓော ဩဘာသော

၃၈-၉

မင်္ဂလဘဂဝတော သရိရံ

အဋ္ဌာသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ

၃၇၊ ၄၁

မင်္ဂလဘဂဝတော သရိရပ္ပဘာ

နိစ္စကာလံ ဒသသဟဿိ-

လောကဓာတုံ ဖရိတွာ

အဋ္ဌာသိ

၃၇-၈-၉

မစ္ဆရာဇဿ သစ္စကိရိယံ

၃၄၉

မစ္ဆာနံ သဘာဝေါ

၂၂၇

မစ္ဆရိယဿ အာဒိနဝါ

၂၅၂-၆

မဇ္ဈိမဒေသဿ ပရိစ္ဆေဒေါ

၅၈

မဇ္ဈိမဒေသေ ဗုဒ္ဓပစ္ဆေက-

ဗုဒ္ဓါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ

၅၈

မဏ္ဍပေါ သတ္တရတနမယော

၄၀

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[မ]	
မတကုဋ္ဌာပနကမန္တ	၅၃၇
မတမူသိကဿ မူလကရဏံ	၁၃၆-၉
မရုပါယာသော သတ္တသတ္တာဟံ	
အာဟာရော	၈၁၊ ၉၂
မနောသိလာတလံ	
သဠိယောဇနိကံ	၅၉
မန္တမရုပိဏ္ဍိကေ ဥပနာမေသုံ	
တပုဿဘလ္လိကာ	၉၃
မရဏဓမ္မံ နိယတံ ဧကသ္မိံ	
အတ္တဘာဝေ	၁၈၃၊ ၂၉၁
မရကန္တာရဿ ဘဘာဝေါ	၁၂၃
မဟာဇနကဇာတကေ	
ဝီရိယဿ ပရမတ္ထပါရမိတာ	၅၅
မဟာနိရယာ အဋ္ဌ	၅၁၆
မဟာပထဝီ ကမ္မေတွာ	
ဂဟိတသေနာသနာနိ	၉၈
မဟာပဓာနပဒဟနဿ	
ဆဗ္ဗဿာနိ	၇၈
မဟာပန္နကဿ အရဟတ္တ-	
ပတ္တတာ	၁၃၂
မဟာမာယာယံ သုပိနံ	၅၉
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ	
အာနုဘာဝေါ	၃၆၈
မဟာဝိလောကနာနိ ပဉ္စ	၅၇
မဟာသတ္တဿ သစ္စကရဏံ	၂၃၀-၁
မဟာသတ္တော ရာဇာနံ	
သဗ္ဗသတ္တာနံ အဘယံ	
ယာစတိ	၁၆၈
မဟာသာလရက္ခော	
သတ္တယောဇနိကော	၅၉

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[မ]	
မဟာသုတသောမဇာတကေ	
သစ္စဿ ပရမတ္ထပါရမိတာ	၅၅
မဟာသုပိနာနံ မာတိကာ	၃၅၅
မဟာသုပိနာနိ သောဠသ	၃၅၄-၃၆၃
မဟိန္ဒပုဂ္ဂလော ဝိဇာတ-	
မာတုယာပိ အပ္ပိယော	၅၀၀-၂
မာတုဂါမဿ ဘာဝေါ	
ဒုဇ္ဇာနော	၃၁၇
မာတုဂါမဿ ဝသံ ဂမနဿ	
ဂရဟဝတ္ထုနိ တိဏိ	၁၇၁
မာတုဂါမော နာမ	
အရက္ခိယော	၃၁၁၊ ၃၁၃၊ ၅၂၁
မာတုဂါမော နာမ ပါပေါ	၁၄၄
မာနံ အဋ္ဌ နာဠိယော	၄၉၃
မာရဓိတရာနံ ပလောဘနံ	၉၁၊ ၄၉၄
မာရဓိတရော တိဿော	၉၁
မာရဿ သေနာ	၈၃-၅
မာရေန ဒါနံ ဝါရိတံ	၂၄၉
မိဂဿ အင်္ဂါနိ	၁၆၆
မိဂါနံ မာယာ ဆ	၁၇၉၊ ၁၈၀
မိစ္ဆာတပေါ	၅၁၉
မိတ္တဒုတ္တိနော ဝိပါကော	၃၄၀၊ ၃၄၅
မိတ္တာ နိတ္တရန္တိ ပတ္တဘာရံ	၄၆၇
မုဂပက္ခဇာတကေ အဓိဋ္ဌာနဿ	
ပရမတ္ထပါရမိတာ	၅၅
မုစလိန္ဒမူလဿ ဂမနံ	
ဆဋ္ဌေ သတ္တာဟေ	၉၂
မုဒိင်္ဂသဒ္ဓ	၃
မုနိ အနေကဝိဓော	၁၂၅

လက္ခိတဗ္ဗာနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၆၉

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော

[မ]

မုနိမုနိ ၁၂၅
မူသိကခါဒနဿ အဝမင်္ဂလတာ ၃၉၄
မေဃသဒ္ဓေါ သုယျတိ
ကေဋ္ဌိယောဇနမတ္တေ ၁၁၈
မေဃသီသံ ပညာယတိ
တိယောဇနမတ္တေ ၁၁၈
မေတ္တာဘာဝနာယ
အာနိသံသော ၂၁၆

[ဃ]

ယက္ခဿ လက္ခဏာနိ ၁၁၇
ယက္ခော ပရေသံ မိသ-
လောဟိတခါဒကော
ပုဗ္ဗပါပကဓမ္မေန ၁၄၉
ယညာဝါဒ ၃၅၄
ယထာဝုခုံ သာသနေ
အဂ္ဂါသနာဒီနံ လဒ္ဓဗ္ဗတာ ၂၃၄
ယထာဝုခုံ သာသနေ
အဘိဝါဒနာဒီနံ ကရဏံ ၂၃၄
ယောဂါ စတ္တာရော ၃၉၇

[၇]

ရညာ နာမ တုလာသဒိသေန
ဘဝိတုံ ဝနုတိ ၁၉၂
ရတနသရံ ဗောဓိတော
ပစ္ဆိမုတ္တရဒိသာဘာဂေ
သတ္တရတနမယံ ၉၀
ရတနစက်မော ပလ္လင်္ကဿ စ
ဋ္ဌိတဋ္ဌာနဿ စ အန္တရာ
ပုရတ္ထိမပစ္ဆိမတော အာယတံ ၉၀

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော

[၇]

ရထသဒ္ဓ ၃
ရသတဏှာယ ပါပတရံ နာမ
နတ္ထိ လောကေ ၁၇၄
ရာဇဂဟတော ကပိလဝတ္ထု
သဋ္ဌိယောဇနံ ၁၀၁
ရာဇဂဟာ ဇေတဝနံ ပဉ္စ-
စတ္တာလီသယောဇနိကံ ၁၆၄
ရာဇဓမ္မ ၁၉၂
ရာဇာ ၁၅၂
ရာဇာယတနဿ ဥပသင်္ကမနံ
သတ္တမေ သတ္တာဟေ ၉၂
ရာဇူဟိ နိဂ္ဂဏိတဗ္ဗာ စောရာ ၁၉၃
ရာဟုလကုမာရ ၇၁
ရာဟုလကုမာရော အနုဗန္ဓိ
ဘဂဝန္တံ ၁၀၇
ရာဟုလမာတုယာ ဝန္တနံ ၁၀၆
ရုက္ခမူလမုပဂတဿ
ဂုဏာ ဒသ ၁၂၁၃
ရေဝတဘဂဝတော
အာယုပ္ပမာဏံ သဋ္ဌိဝဿ-
သဟဿံ ၄၂
ရေဝတဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ ၄၂
ရေဝတဘဂဝတော
မာတာပိတာဒယော ၄၂
ရေဝတဘဂဝတော သရီရံ
အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ ၄၂
ရောဂါနံ အာဒိနဝါ ၃၈၈
လက္ခဏပရိဂ္ဂါဟကဗြာဟ္မဏာ
အဋ္ဌ ၆၆

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော

[ဝ]

ဝေဇယန္တပိသာဒဿံ ပမာဏံ	၂၁၉
ဝေဇယန္တရထဿ ပမာဏံ	၂၁၈
ဝေဒဗ္ဗံ နာမ မန္တံ	၂၇၀-၃
ဝေဒါ တယော	၄၈၉
ဝေဿဘုဘဂဝတော	
အာယုပ္ပမာဏံ သဋ္ဌိဝဿ-	
သဟဿံ	၅၁
ဝေဿဘုဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ	၅၀
ဝေဿဘုဘဂဝတော	
မာတာပိတာဒယော	၅၀-၁
ဝေဿဘုဘဂဝတော သရီရံ	
သဋ္ဌိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ	၅၁
ဝေဿဝလာဟကဒေဝရာဇဿ	
မေဃဝဿာပနာကာရော	၃၄၈
ဝေဋ္ဌဝနုယျာနံ ရာဇဂဟဿ	
နာတိဗူရနစ္စာသန္ဓေ	၉၈

[သ]

သံဃာရာမာနံ ပရိစ္ဆေဒါ	၁၁၀
သံသဂ္ဂေါ နာမ မလံ ပဗ္ဗဇိတာနံ	၃၉၈
သံသာရေ ဝိစရန္တာနံ န	
ပုတ္တဓိတာ နာမ နတ္ထိ	၁၃၁
သက္ကဿ ဝတပဒါနိ သတ္တ	၂၁၇
သက္ကေန ပဉ္စသု ဌာနေသု	
အာရက္ခာ ဌပိတာ	၂၂၀
သင်္ခပါလဇာတကေ သီလဿ	
ပရမတ္ထပါရမိတာ	၅၄
သင်္ခသဒ္ဓ	၃
သင်္ခါရော တိလဖလမတ္တောပိ	
နိစ္စော နာမ နတ္ထိ	၄၁၆

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော

[သ]

သင်္ခေါ ဝိသဟတ္ထသတိကော	၈၄
သင်္ဂဟဝတ္ထုနိ စတ္တာရိ	
ဗြဟ္မစရိယံ နာမ	၁၅၃
သစ္စကိရိယံ	၂၃၀
သစ္စာနံ ဂုဏာနိ	၂၂၉
သတ္တပဒဝီတိဟာရ	၆၃
သတ္တုဘဿဇာတကေ ပညာယ	
ပရမတ္ထပါရမိတာ	၅၅
သတ္တာ စ နာမ ကေပုတ္တိကာ	
အတ္တနော သာဝကေ ရက္ခတိ	၅၂၇
သတ္တာ ဗုဒ္ဓကိစ္ဆံ ကတွာ	
ပရိနိဗ္ဗာယံ	၃၄
သဒ္ဓါ ဒသ	၃
သဒ္ဓိဝိဟာရိကော အာစရိယဿ	
ပဋိပက္ခော ဥပကာရော စ	၂၄၁
သပဏ္ဏကပဋိပဒါယ	
အာနိသံသာ	၁၂၁
သပဒါနစာရိကာနံ စရဏာနိ	၁၀၃
သဗ္ဗစတုက္ကယည	၃၅၄-၅
သဗ္ဗညု ဌပေတွာ အညော	
သုပိနာနိ ဇာနိတုံ သမတ္ထော	
နာမ နတ္ထိ	၃၅၅
သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပဋိဝိဇ္ဈာနံ	
အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယ	၈၈
သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အဝိဇဟိတဥဒါနံ	၈၈-၉
သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အဝိဇဟိတဋ္ဌာနံ	၈၃
သဗ္ဗဗုဒ္ဓါ ဘိက္ခာစာရေနော	
ဇိဝိကံ ကပ္ပေသုံ	၁၀၅
သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာနံ ဓမ္မတာ	၁၅၅
သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနိစ္စာ	၄၁၆

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]	
သမဂ္ဂကရဏံ သုခံ	၂၁၆၊ ၂၂၄
သမဂ္ဂသမ္မောဒမာနဿ	
အာနိသံသာ	၃၄၆
သမဏပရိက္ခာရာ အဋ္ဌ	၇၆
သမဏသုခါနိ အဋ္ဌ	၉
သမ္ပဟုလာ နာမ စတ္တာရော	
ဥပါဒါယ တတုတ္တရိ	
သတသဟဿမ္ပိ	၃၄၇
သမ္ပသဒ္ဓ	၃
သရီရဒေါသရဟိတာ ဆ	၄၁၈
သသပဏ္ဍိတဇာတကေ	
ဒါနဿ ပရမတ္ထပါရမိတာ	၅၄
သဟဿေယျသိက္ခာပဒ	၁၇၇
သဟာယကာနံ ဝိဿာသိက-	
ဘာဝေါ	၂၀၅
သာကိယာနာမ မာနဇာတိကာ၁၀၂	
သာဠကဿ ဒေါသာ နဝ	၁၀-၁၁
သာမဂ္ဂိယာ သတိ ပစ္စာမိတ္တာ	
န ဩကာသံ လဘန္တိ	၃၄၆
သာမိကေ အသတိ သာဠကံ	
နိဝတ္တာ ဣတ္ထိ နဂ္ဂါယေဝ	
နာမ	၃၂၅
သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ	
အဓိဋ္ဌာနံ	၃၂၈-၉
သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာနံ	
အရဟတ္တပတ္တတာ	၉၉
သာလိတ္တကသိပ္ပ	၄၄၂
သိဒ္ဓိဘဂဝတော အာယုပ္ပမာဏံ	
သတ္တတိဝဿသဟဿံ	၅၀
သိဒ္ဓိဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ	၅၀

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]	
သိဒ္ဓိဘဂဝတော မာတာပိတာ-	
ဒယော	၅၀
သိဒ္ဓိဘဂဝတော သရီရံ	
သတ္တတိဟတ္ထဗြေဓံ	၅၀
သိဒ္ဓိဘဂဝတော သရီရပ္ပဘာ	
ယောဇနမတ္ထံ ဖရိတွာ	
အဋ္ဌာသိ	၅၀
သိဒ္ဓတ္ထ	၆၆
သိဒ္ဓတ္ထဘဂဝတော	
အာယုပ္ပမာဏံ ဝဿသတ-	
သဟဿံ	၄၈
သိဒ္ဓတ္ထဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ	၄၈
သိဒ္ဓတ္ထဘဂဝတော မာတာ-	
ပိတာဒယော	၄၈
သိဒ္ဓတ္ထဘဂဝတော သရီရံ	
သဋ္ဌိဟတ္ထဗြေဓံ	၄၈
သိနိဒ္ဓါဟာရော နာမ မာန၊	
ပုရိသမဒေ ဝဇေတိ	၁၃
သိပ္ပံ နာမ ပဏ္ဍိတေဟိ	
ဥဂ္ဂဟိတဗ္ဗံ	၄၄၄
သိပ္ပါနိ ဒွါဒသ	၆၉
သီတာနိ ဝါတဇာတာနိ	၁၈၁-၂
သီလမေဝ ဥတ္တမံ	၃၉၃
သီလရက္ခဏဿ အာနိသံသာ	၂၅၇
သီလဿ ဂုဏာနိ	၂၂၉
သီလဿ ရက္ခဏံ	၂၉၄
သီလာနံ ပဘောဒါ	၂၉၃
သီဝလိကုမာရဿ မာတာ	၄၃၂
သုခ	၄၉၉

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော

[သ]

သုဇာတဘဂဝတော အာယုပ္ပ-
မာဏံ နဂုတိဝဿသဟဿံ ၄၆
သုဇာတဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ ၄၆
သုဇာတဘဂဝတော မာတာ-
ပိတာဒယော ၄၆
သုဇာတဘဂဝဟော သရီရံ
ပဏ္ဏာသဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ ၄၆
သုဇာတာယ မရုပါယာသဿ
ဝိဝိ ၇၉၊ ၈၁
သုဇာယ သီလာနိသံသာ ၂၂၁
သုဓမ္မာဒယော စတဿော
ဣတ္ထိယော ၂၁၇
သုဇ္ဈေဒနမဟာရာဇဿ
တတိယဝန္ဓနာ ၁၀၂
သုဇ္ဈေဒနမဟာရာဇဿ
ဒုတိယဝန္ဓနာ ၆၈၊ ၁၀၂
သုဇ္ဈေဒနမဟာရာဇဿ
ပဌမဝန္ဓနာ ၆၄၊ ၁၀၂
သုဇ္ဈေဒနမဟာရာဇဿ ဖလာနံ
ပတ္တတာ ၁၀၅-၆၊ ၁၀၈
သုနခါနံ ဝမနဘေသဇ္ဇံ ၁၉၃
သုပ္ပတိဋ္ဌိတတိတ္ထံ နာမ နှာနဋ္ဌာနံ ၈၁
သုပ္ပဝါသဥပါသိကာယ
ဂဗ္ဘပရိဟရဏံ ၄၃၀
သုမနဘဂဝတော အာယုပ္ပ-
မာဏံ နဂုတိယေဝ
ဝဿသဟဿံ ၄၂
သုမနဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ ၄၂

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော

[သ]

သုမနဘဂဝတော မာတာ-
ပိတာဒယော ၄၂
သုမနဘဂဝတော သရီရံ
နဂုတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ ၄၂
သုမေဓတာပသော နိပဋ္ဌိ
ကလလပိဋေ မဏိဖလက-
သေတု ဝိယ ၁၅-၇
သုမေဓပဏ္ဍိတဿ အဓိဋ္ဌာန-
ပါရမီ ၂၉
သုမေဓပဏ္ဍိတဿ ဥပေက္ခာ-
ပါရမီ ၃၀
သုမေဓပဏ္ဍိတဿ ခန္တိပါရမီ ၂၇-၈
သုမေဓပဏ္ဍိတဿ ဒါနပါရမီ ၂၄-၅
သုမေဓပဏ္ဍိတဿ နေက္ခမ္မ-
ပါရမီ ၂၆
သုမေဓပဏ္ဍိတဿ ပညာ-
ပါရမီ ၂၆-၇
သုမေဓပဏ္ဍိတဿ မေတ္တာ-
ပါရမီ ၂၉-၃၀
သုမေဓပဏ္ဍိတဿ ဝီရိယပါရမီ ၂၇
သုမေဓပဏ္ဍိတဿ သစ္စပါရမီ ၂၈-၉
သုမေဓပဏ္ဍိတဿ သီလပါရမီ ၂၅-၆
သုမေဓဘဂဝတော အာယုပ္ပ-
မာဏံ နဂုတိဝဿသဟဿံ ၄၆
သုမေဓဘဂဝတော ဇာတိဋ္ဌာနံ ၄၆
သုမေဓဘဂဝတော မာတာ-
ပိတာဒယော ၄၆
သုမေဓဘဂဝတော သရီရံ
အဋ္ဌာသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ ၄၆

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[ဟ]	
သုရာပါနဿ အာဒိနဝါ	၃၈၂-၃	ဟတ္ထိသဒ္ဓ	၃
သေက္ခမုနိ	၁၂၅	ဟိံသာ	၄၇၁
သောတာပန္နာ န ပိဝန္တိ သုရံ	၂၈၆	ဟိရိယာ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာယ	
သောတာပန္နော အစလသဒ္ဓေါ	၂၄၈	ကာရဏာနိ စတ္တာရိ	၁၄၅-၆
သောဘိတဘဂဝတော အာယုပ္ပ-		ဟိရောတ္တပ္ပါနံ အတ္တာ,-	
မာဏံ နဂုတိဝဿသဟဿံ	၄၃	လောကာမိ-	
သောဘိတဘဂဝတော		ပတေယျတာ	၁၄၆-၇
ဇာတိဌာနံ	၄၃	ဟိရောတ္တပ္ပါနံ ဂဝေသနံ	
သောဘိတဘဂဝတော		ဒွါဒသသံဝစ္ဆရံ	၁၄၃
မာတာပိတာဒယော	၄၃	ဟိနဝီရိယဘာဝဿ	
သောဘိတဘဂဝတော သရီရံ		နိဿန္ဓော	၃၃၅-၆
အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္ထဗြေဓံ	၄၃		

ဇာတကဋကထာယ ပဌမဘာဂ

နာမာနိ အနုတ္တမဏိကာ

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်	နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အင်္ဂိတ္တိ (ဗြာဟ္မဏ)	၅၄	အနောမတ္ထေရ	၄၃
အဂ္ဂါဠဝစေတီယ	၁၇၇	အနောမဒဿီ (ဗုဒ္ဓ)	၄၃-၄၁၅၂
အဂ္ဂိဒတ္တ (ဗြာဟ္မဏ)	၅၁	အနောမာ (ဒေဝီ)	၄၄
အင်္ဂ (ရဋ္ဌ)	၁၀၁	အနောမာ (နဒီ)	၇၅
အစ္စတ (သေဋ္ဌိ)	၁၁၀	အပဏ္ဏက (ရဋ္ဌ)	၁
အဇာတသတ္တု (ရာဇာ)	၂၀၁-၂၊ ၅၃၄၊၅၃၈	အဘယတ္ထေရ (ဥပဋ္ဌာက)	၄၇
အဇိတကေသကမ္မလ	၅၃၅	အဘိဘူတ္ထေရ	၅၀
အဇိတ (ဗြာဟ္မဏ)	၄၃	အမရဝတီ (နဂရ)	၂-၄
အညာသိကောဏ္ဍညတ္ထေရ	၉၅	အမိတာထေရီ	၄၅
အတိဒေဝ (ဗြာဟ္မဏ)	၄၂	အမ္ပတိတ္ထက (နာဂ)	၃၈၁-၂
အတုလ (နာဂရာဇာ)	၄၂၊၄၉	အယောဃရပဏ္ဍိတ	၅၄
အတ္တဒဿီ (ဗုဒ္ဓ)	၄၆-၇၊၅၂	အရကပဏ္ဍိတ	၅၅
အနာထပိဏ္ဍိက	၈၉၊၁၀၈-၁၂၊ ၁၁၄၊၁၂၁၊၁၆၅၊၂၃၃၊ ၂၄၃၊၂၄၈၊၂၆၆၊၂၆၉၊ ၂၈၆၊၃၈၅-၆၊၄၀၀-၁၊ ၄၃၇၊၄၆၆-၇	အရတိ(မာရဓိတာ)	၉၁၊၄၉၄
အနိမိသစေတီယ	၉၀	အရိဋ္ဌ (ပုရ)	၁၂၇
အနုပိယ (အဗ္ဗဝန)	၇၇	အရိန္ဒမ (ရာဇာ)	၅၀
အနုပိယ (နဂရ)	၁၅၆	အရုဏ(ရာဇာ)	၅၀
အနုရုဒ္ဓတ္ထေရ (ဥပဋ္ဌာက)	၃၇	အရုဏဝတီ(နဂရ)	၅၀
အနုရုဒ္ဓတ္ထေရ	၁၅၆	အလိနသတ္တုကုမာရ	၅၄
အနုဋ္ဌာထေရီ	၅၂	အဝမင်္ဂလ (မာဏဝ)	၄၂၆
အနောတတ္တဒဟ	၅၉၊၉၃	အသမတ္ထေရ	၄၃
အနောမ (နဂရ)	၄၇၊၅၀	အသမ (ရာဇာ)	၄၄
		အသမာထေရီ	၄၅
		အသမာဒေဝီ	၄၄
		အသိလက္ခဏပါဌက (ဗြာဟ္မဏ)	၄၈၁၊၄၈၃
		အသျှိန္ဒ	၇၇

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်	နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[ခ]	
အသောကတ္ထေရ	၄၉	ဥတ္တရတ္ထေရ	၅၁
အသောကာထေရီ	၄၁	ဥတ္တရမာဏဝ	၄၅
အဿဇိတ္ထေရ	၉၅၊ ၉၈	ဥတ္တရာ (ဒေဝီ)	၄၁
အဋ္ဌာရက္ခီ	၃၂၃-၄	ဥတ္တရာ (ဗြာဟ္မဏီ)	၅၁
[အာ]		ဥတ္တရာထေရီ	၄၅၊ ၅၁
အာနန္ဒကုမာရ	၃၇	ဥတ္တရာပထ	၁၄၁
အာနန္ဒတ္ထေရ	၁၉၊ ၂၀၊ ၆၃၊ ၁၄၀၊	ဥဒက	၇၈၊ ၉၄
၁၅၀၊ ၁၅၆၊ ၁၆၉၊ ၁၇၇၊		ဥဒယတ္ထေရ	၄၉
၁၉၃၊ ၁၉၆-၇၊ ၂၀၁၊		ဥဒါယိတ္ထေရ	၁၀၁
၂၀၄၊ ၂၀၇၊ ၂၀၉၊ ၂၁၄၊		ဥဒေနတ္ထေရ	၄၂
၂၂၂၊ ၃၀၇၊ ၃၁၇၊		ဥပက (အာဇီဝက)	၉၄
၃၂၄၊ ၃၃၃၊ ၃၄၅၊ ၃၄၈၊		ဥပစာလာ (ထေရီ)	၄၉
၃၅၁၊ ၃၆၆၊ ၃၇၅၊ ၃၈၇၊		ဥပတိဿတ္ထေရ	၁၉၊ ၂၀
၃၉၄၊ ၃၉၈၊ ၄၀၄-၅၊		ဥပတိဿာထေရီ	၃၇
၄၀၇၊ ၄၁၀၊ ၄၁၅၊ ၄၄၄၊		ဥပသန္တတ္ထေရ	၄၇၊ ၅၁
၄၆၆၊ ၄၆၉၊ ၄၇၂၊ ၅၁၂၊		ဥပသာလတ္ထေရ	၄၄
၅၂၇၊ ၅၃၄		ဥပသောဏာထေရီ	၄၂
အာနန္ဒမစ္ဆ	၂၂၃	ဥပါလိတ္ထေရ	၁၆၅
အာနန္ဒ(ရာဇာ)	၄၅	ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ (ထေရီ)	၁၉၊ ၂၀၊
အာဠဝိ(နဂရ)	၁၇၇	၁၇၆၊ ၁၈၁၊ ၃၂၄၊ ၃၉၈	
အာဠာရ	၇၈၊ ၉၄	ဥရုဝေလကဿပ	၉၅-၆
[ဣ-ဥ]		ဥရုဝေလာ	၆၆၊ ၇၈-၉၊ ၉၅၊ ၁၀၀
ဣလိယ(သေဋ္ဌိ)	၃၇၁-၅	ဥရုဝေဠာထေရီ	၅၂
ဣသိပတန	၇၉	ဥသီရဒ္ဒဇ (ပဗ္ဗတ)	၅၈
ဥက္ကလာ(ဇနပဒ)	၉၃	[က]	
ဥဂ္ဂ(သေဋ္ဌိ)	၁၁၀	ကကုသန္ဓ (ဗုဒ္ဓ)	၅၁-၂၊ ၁၁၀
ဥဂ္ဂတ(ရာဇာ)	၄၆	ကဉ္စန (ဂဟ)	၅၁၇
ဥတ္တရ(နဂရ)	၄၁	ကဋ္ဌာဟက	၄၇၇-၈၀
ဥတ္တရ(ရာဇာ)	၄၁	ကဋ္ဌဝါဟန (ရာဇာ)	၁၅၂
ဥတ္တရ(သေဋ္ဌိ)	၄၅၈၊ ၄၆၀		

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော်

[က]

ကဏ္ဍက (အသံ) ၆၃၂၂-၄၂၆-၇
 ကဏ္ဍာဇိနကုမာရီ ၈၉
 ကဝိလဝတ္ထု (နဂရ) ၁၉၂၅၀-၉၊
 ၆၁၆၄၁၀၁၀၁၀၃၁၀၇၂၂၄
 ကပ္ပါသိကဝန ၉၅
 ကလဏ္ဍက (ဒါသ) ၄၈၄-၅
 ကဿပ (ဗုဒ္ဓ) ၅၁-၃၂၇၆၁၀၅
 ၁၁၀၁၁၃၂၂၅၄၊
 ၂၅၇၂၄၃၈
 ကဿပ (မာဏဝ) ၄၆
 ကာလကဋ္ဌိက (အသုရ) ၄၁၃
 ကာလာမ ၇၈
 ကာသိ (နဂရ) ၄၉
 ကာသိ (ရဋ္ဌ) ၆၂၂၇၆၊
 ၁၁၄ (အာဒိပိဋေသု)
 ကာဠ (နာဂရာဇာ) ၈၂၂၈၄
 ကာဠကဏ္ဍီ ၃၈၅-၇၂၃၉၄-၅
 ကာဠတ္ထေရ ၁၈၁
 ကာဠဒေဝီလ (တာပသ) ၆၄၂၉၊
 ၁၀၂
 ကာဠဒါယီ (အမစ္စ) ၆၃၂၁၀၀
 ကာဠဒါယီတ္ထေရ ၁၀၀၁၁၀၂
 ကိမိလတ္ထေရ ၁၅၆
 ကိသာဂေါတမီ ၇၁-၂
 ကုဋုမ္ပိကပုတ္တတိဿတ္ထေရ ၃၃၄-၅
 ကုဏ္ဍဓာန (ဝန) ၄၃၁
 ကုဏ္ဍိယ (နဂရ) ၄၃၁
 ကုဒ္ဒါလပဏ္ဍိတ ၅၅၂၃၁-၃
 ကုမာရကဿပတ္ထေရ ၁၆၂၂၁၆၅-၆၊
 ၁၆၉

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော်

[က]

ကုသိနာရာ ၄၁၅
 ကောကာလိက ၄၅၆၊ ၄၅၈၊ ၅၁၇
 ကောဏာဂမန (ဗုဒ္ဓ) ၅၁-၂၂၁၁၀
 ကောဏ္ဍည (ဗုဒ္ဓ) ၃၆-၇၂၄၂၂၅၂၊
 ၁၀၅
 ကောဏ္ဍည (မြာဟုဏ) ၆၆-၇၊
 ၇၈၂၇၀
 ကောမာရဘစ္စ ၁၃၂၂၁၃၄
 ကောရက္ခတ္ထိယ ၄၁၃
 ကောလိတတ္ထေရ ၁၉၂၀
 ကောလိယ (ရာဇာ) ၄၃၁-၂
 ကောသဗ္ဗိ ၁၇၇၂၃၈၁-၂
 ကောသလ (ဂါမ) ၂၆၇
 ကောသလ (ရဋ္ဌ) ၁၈၆၂၅၁-၂၊
 ၂၆၇၊ ၂၈၀၊ ၃၂၄၊ ၃၃၅၊
 ၃၄၈-၉
 ကောသလ (ရာဇာ) ၁၅၀၊ ၁၅၂၊
 ၁၆၅၊ ၂၈၀-၁၊ ၃၂၄၊ ၃၅၃၊
 ၃၇၅၊ ၃၉၁၊ ၄၀၄၊ ၄၃၃၊ ၄၈၀
 ကောသလဇနပဒ ၁၈၁၂၁၄၊ ၂၈၀
 ကောသိယ (မြာဟုဏ) ၄၉၀
 [ခ]
 ခဏ္ဍတ္ထေရ ၄၉
 ခရဒါဋ္ဌိက (ယက္ခ) ၃၈
 ခေမ (နဂရ) ၄၂၂၄၈၊ ၅၁
 ခေမ (ရာဇာ) ၅၁
 ခေမင်္ဂရတ္ထေရ ၅၀
 ခေမာ (ထေရီ) ၁၉၂၀၂၄၈

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော

[ဂ - ဃ]

ဂင်္ဂါ (နဒီ)	၅၂၀
ဂဇင်္ဂလ (နိဂမ)	၅၀
ဂန္ဓာရ (ရဋ္ဌ)	၂၀၇၊ ၃၀၃၊ ၃၃၆၊ ၃၉၇၊ ၄၂၀
ဂယာသီသ	၉၅၊ ၁၅၉၊ ၂၀၁-၂၊ ၄၅၀၊ ၅၁၆၊ ၅၃၄
ဂဟပတိဗြာဟ္မဏ	၉၆
ဂိရိမေခလာ (ဟတ္ထိ)	၈၃၊ ၈၅၊ ၈၇
ဂေါတမ (ဗုဒ္ဓ)	၁၉၊ ၂၀၊ ၃၂၊ ၄၁၊ ၇၈၊ ၉၄၊ ၁၆၄၊ ၁၇၂၊ ၂၄၄၊ ၂၄၆၊ ၃၉၅၊ ၄၁၃၊ ၄၅၀၊ ၄၅၉
သဒ္ဓိကာရမဟာဗြဟ္မာ	၇၆၊ ၈၁
သောသိတာရာမ	၃၈၁

[ဝ]

စန္ဒကုမာရ	၅၄၊ ၁၄၃-၄၊ ၁၅၀
စန္ဒမိတ္တာထေရီ	၄၉
စန္ဒဝတီ (နဂရ)	၄၃
စန္ဒာထေရီ	၄၉
စန္ဒာဒေဝီ	၄၇
စမ္ပကာထေရီ	၅၁
စမ္ပကာနဂရ	၄၄
စမ္ပာနဂရ	၄၁၅
စမ္ပေယျ (နာဂရာဇာ)	၅၄
စာလာထေရီ	၄၉
စိဉ္ဇမာဏဝိကာ	၂၉၈၊ ၄၆၂၊ ၄၆၆
စိတ္တပါဠလိ (ကပ္ပဋိယရုက္ခ)	၂၁၈
စိတ္တလတာဝန (ဥယျာန)	၆၂၊ ၂၂၀
စိတ္တဟတ္ထသာရိပုတ္တ	၃၃၀
စိတ္တာ (ဣတ္ထိ)	၂၁၇၊ ၂၂၀

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော

[ဝ]

စူဠဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတ	၃၇၇၊ ၃၈၀-၁
စူဠပန္နကတ္ထေရ	၁၃၀-၅၊ ၁၃၉
စူဠဝိဏ္ဏပါတိကတိဿတ္ထေရ	၁၇၂-၃၊ ၁၇၅
စူဠလောဟိတ	၂၁၂-၄
စူဠသုဘဒ္ဒါ	၁၀၈
စူဠသေဋ္ဌိ	၁၃၆၊ ၁၃၈-၉
စူဠာမဏိစေတီယ	၇၆
စေတရဋ္ဌ	၂၇၁၊ ၂၇၃
စေတီယပဗ္ဗတ	၉

[ဆ - ဇ]

ဆတ္တပါဏိ (ဥပါသက)	၄၀၄
ဆဒ္ဒန္တ (နာဂရာဇာ)	၅၄
ဆန္ဒ (အမစ္စ)	၆၃၊ ၇၃-၆
ဆဗ္ဗဂ္ဂိယ (ဘိက္ခု)	၃၈၂
ဇဋ္ဌိလ (မဟာရဋ္ဌိယ)	၄၅
ဇနက (ရာဇာ)	၂၈၅
ဇနပဒကလျာဏီ	၁၀၆၊ ၄၁၇-၉
ဇနသန္ဓ (ရာဇာ)	၄၈
ဇမ္ဗုဒိပ	၅၈၊ ၉၈၊ ၁၈၂၊ ၁၉၄၊ ၂၀၇၊ ၂၄၅၊ ၂၈၁၊ ၂၉၀၊ ၃၇၈၊ ၃၈၀၊ ၄၇၂
ဇယဒ္ဓိသ (ရာဇပုတ္တ)	၅၄
ဇယသေန (ရာဇာ)	၄၈-၉
ဇာလိကုမာရ	၈၉
ဇိတမိတ္တတ္ထေရ	၄၄
ဇိဝက	၁၃၀၊ ၁၃၂-၅၊ ၄၂၆-၇၊ ၅၃၅-၆

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဇ]	
ဇုဏ္ဏတ္ထေရ	၁၈၁
ဇေတဝန	၈၉၊ ၁၀၈-၉၊
၁၁၁-၂ (အာဒိပိဋေသု)	
ဇေတဝနပေါက္ခရဏီ	၃၄၈-၉
ဇောတိပါလမာဏဝံ	၅၂

[ဈ]	
တက္ကပဏ္ဍိတ	၃၁၅-၇
တက္ကသီလာ	၂၀၇၊ ၂၇၆၊
၂၉၀ (အာဒိပိဋေသု)	
တဏှင်္ဂရ(ဗုဒ္ဓ)	၅၂
တဏှာ(မာရဓိတာ)	၉၁၊ ၄၉၄
တပုဿ	၉၃
တမ္ဗပဏ္ဍိဒိပ	၉၈
တာဝတိံသ	၆၄၊ ၇၆၊ ၂၁၈
တိဿ(ဗုဒ္ဓ)	၄၈-၉၊ ၅၂
တိဿကုမာရ	၁၇၂
တိဿတ္ထေရ	၃၆၊ ၄၉၊ ၅၂
တိဿာထေရီ	၃၇
တုသိတ(ဒေဝလောက)	၅၆-၇၊
	၅၉၊ ၆၁၊ ၈၉
တေဘာတိကဇဋိလ	၉၅

[ထ-ဒ]	
ထုလ္လကုမာရီ	၂၁၂၊ ၂၁၄၊ ၄၄၀၊ ၄၄၂
ထုလ္လနန္ဒာ	၅၀၀-၂
ထူဏ်ဗြာဟ္မဏဂါမ	၅၈
ဒဗ္ဗတ္ထေရ	၁၃၉
ဒါမာထေရီ	၅၁
ဒိဿာပါမောက္ခ	၂၅၆၊ ၂၅၉၊

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဒ]	
	၂၉၀၊ ၃၀၃၊ ၃၁၇၊ ၃၁၉၊
	၃၃၆၊ ၃၇၇၊ ၄၂၆၊ ၄၆၁၊
	၄၇၂၊ ၄၇၄၊ ၄၈၉၊ ၅၃၇-၈
ဒီပင်္ဂရ(ဗုဒ္ဓ)	၂၊ ၁၃-၇၊ ၁၉-၂၁၊
	၂၄၊ ၃၂-၇၊ ၅၂-၃၊ ၅၆၊ ၁၀၅
ဒီပပ္ပဿာဒကမဟိန္ဒတ္ထေရ	၉
ဒုဋ္ဌကုမာရ	၃၄၁
ဒုဋ္ဌကုမာရီ	၃၁၃
ဒုဋ္ဌလိစ္ဆဝိကုမာရ	၅၃၀-၁၊ ၅၃၄
ဒုဿလက္ခဏဗြာဟ္မဏ	၃၉၆
ဒေဝဒတ္တ	၁၂၁၊ ၁၂၉၊
	၁၅၆ (အာဒိပိဋေသု)
ဒေဝဒဟ(နဂရ)	၆၁
ဒေဝလတ္ထေရ	၄၅

[ဓ-န]	
ဓဇ(ဗြာဟ္မဏ)	၆၆
ဓညဝတီ(နဂရ)	၄၂၊ ၄၄
ဓနဉ္ဇယ(ရာဇာ)	၅၄
ဓနပါလက	၇၇
ဓနပါလီ	၄၂၇
ဓနဝတီ(ဗြာဟ္မဏီ)	၅၂
ဓမ္မဒဿီ(ဗုဒ္ဓ)	၄၆-၈၊ ၅၂
ဓမ္မဒိန္နာထေရီ	၄၇
ဓမ္မသေနတ္ထေရ	၄၁၊ ၄၉
ဓမ္မာထေရီ	၄၇
ဓမ္မိက(ပဗ္ဗတ)	၇၊ ၈
ဓေန(မိဂ)	၁၆၉
နကုလာထေရီ	၄၃
နန္ဒ(ဒါသ)	၂၄၁-၃

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်	နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်
[န]		[ပ]	
နန္ဒ(ရာဇကုမာရ)	၁၀၆-၇	ပဒုမ(ဗုဒ္ဓ)	၄၃-၅
နန္ဒန(ဝန)	၅၉	ပဒုမတ္ထေရ	၄၇
နန္ဒာ(ဇုတ္တိ)	၂၁၇၊ ၂၂၀၊ ၅၀၁	ပဒုမာထေရီ	၅၀
နန္ဒာ(ပေါက္ခရဏိ)	၂၂၀	ပဒုမာဒေဝီ	၄၈
နန္ဒာထေရီ	၃၆	ပဒုမတ္တရ (ဗုဒ္ဓ)	၄၅-၆၊ ၅၂၊ ၁၆၅၊ ၄၃၃
နန္ဒာဝတီ	၅၀၁	ပန္နက	၄၂၇
နန္ဒိပိဿာလ	၂၀၇-၉	ပဗုဒ္ဓါ (ဒေဝီ)	၆၀
နဠကပါန(ဂါမ)	၁၈၆	ပဗ္ဗတ (ရာဇာ)	၅၁
နဠကပါန(ပေါက္ခရဏိ)	၁၈၆	ပဘာဝတီ (ဒေဝီ)	၄၆၊ ၅၀
နာဂမုဏ္ဍာ (ဒါသိ)	၁၅၀	ပါပက (မာဏဝ)	၄၂၆
နာဂသမာလံာထေရီ	၄၆	ပါရိစ္ဆတ္တက (ရုက္ခ)	၂၁၈
နာဂါထေရီ	၄၆	ပါလိတတ္ထေရ	၄၁၊ ၄၇
နာမသိဒ္ဓိက(ဘိက္ခု)	၄၂၆	ပိယဒဿီ (ဗုဒ္ဓ)	၄၆-၇၊ ၅၂
နာရဒ (ဗုဒ္ဓ)	၄၃-၅၊ ၅၂	ပိဋိယ (သေဋ္ဌိ)	၄၉၁၊ ၄၉၃-၄
နာရဒတ္ထေရ	၄၆	ပုဏ္ဏာ (ဒါသိ)	၈၀
နာဠက (ဂါမ)	၄၁၅	ပေါဠပါဒ	၅၂၁
နာဠက(ဒါရက)	၆၅		
နိဂဏ္ဌနာဠပုတ္တ	၅၃၅	[၅-၆]	
နိဂြောဓ(မိဂရာဇာ)	၁၆၆-၉	ဖုရုနီထေရီ	၄၅
နိဂြောဓ(သက္က)	၁၀၂	ဖုဿ(ဗုဒ္ဓ)	၄၈-၉
နိဂြောဓာရာမ	၁၀၂၊ ၂၂၄	ဖုဿဒေဝတ္ထေရ	၄၇
နိမိ(ရာဇာ)	၅၄၊ ၁၅၆	ဖုဿာထေရီ	၄၉
နိသဘတ္ထေရ	၄၃	ဗဒရိကာရာမ	၁၇၇
နေရဉ္ဇရာ(နဒီ)	၁၉၊ ၈၁	ဗန္ဓုမ (ရာဇာ)	၄၉
[ပ]		ဗန္ဓုမတီ (ဒေဝီ)	၄၉
ပကုဓကစ္စာယန	၅၃၅	ဗန္ဓုမတီ (နဂရ)	၄၉
ပဉ္စဝဂ္ဂိယတ္ထေရ	၆၇၊ ၇၉၊ ၉၄-၅	ဗာရာဏသီ (နဂရ)	၅၂၊ ၉၄၊ ၁၀၀ (အာဒိပိဋေသု)
ပဉ္စာဝုဓ(ကုမာရ)	၂၉၀	ဗိမ္ဗိသာရ (ရာဇာ)	၉၅
ပဏ္ဍဝ(ပဗ္ဗတ)	၇၇		

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော်
[ဗ]

ဗုဒ္ဓဒေဝတ္ထေရ	၂
ဗုဒ္ဓမိတ္တတ္ထေရ	၂
ဗုဒ္ဓဇတ္ထေရ	၅၁
ဗောဓိပရိဗ္ဗာဇက	၅၅
ဗြဟ္မဒတ္တ (ဗြာဟ္မဏ)	၅၂
ဗြဟ္မဒတ္တ (ရာဇာ)	၁၁၄၊ ၁၂၃၊ (အာဒိပိဋေသု)
ဗြဟ္မဒေဝတ္ထေရ	၄၂၊ ၄၉

[ဘ-မ]

ဘဂုတ္ထေရ	၁၅၆
ဘဒ္ဒကာပိလာနီ	၃၀၇
ဘဒ္ဒတ္ထေရ	၃၇
ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယကုမာရာ	၉၅
ဘဒ္ဒသာလတ္ထေရ	၄၄
ဘဒ္ဒါထေရီ	၄၂
ဘဒ္ဒိယ (ရာဇာ)	၁၅၆
ဘဒ္ဒိယတ္ထေရ	၉၅၊ ၁၅၆-၈
ဘလ္လိက	၉၃
ဘာရဒွါဇတ္ထေရ	၅၂
ဘာဝိတတ္ထတ္ထေရ	၄၂
ဘိယျသတ္ထေရ	၅၁
ဘိမသေန	၃၇၈-၉
ဘူရိဒတ္တ (နာဂရာဇာ)	၅၄
ဘောဂ (ဂါမ)	၃၈၆၊ ၄၃၇
ဘောဇ (ဗြာဟ္မဏ)	၆၆
ဘောဇာဇာနိယသိန္ဓဝ	၁၉၄-၆
မက္ခလိဂေါသာလ	၅၃၅

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော်
[မ]

မဂဓ (ရဋ္ဌ)	၉၆၊ ၁၀၁၊ ၁၆၀၊ ၁၇၀၊ ၁၇၉၊ ၂၁၅၊ ၂၂၈- ၉၊ ၂၆၄၊ ၃၉၅၊ ၄၇၀၊ ၄၇၂၊ ၄၉၁
မဃ (ကုမာရ)	၂၁၅-၆
မဃဒေဝ (ရာဇာ)	၁၅၄-၆
မင်္ဂလ (တာပသ)	၄၈
မင်္ဂလ (ဗုဒ္ဓ)	၃၇-၈၊ ၄၁-၂၊ ၅၂
မစလ (ဂါမ)	၂၁၅
မစ္ဆရိယကောသိယ (သေဋ္ဌိ)	၃၆၆၊ ၃၆၈
မဒ္ဒိဒေဝီ	၈၉
မန္တိ (ဗြာဟ္မဏ)	၆၆
မလ္လိကာဒေဝီ	၃၅၄
မဟာကဿပ	၃၀၇
မဟာကာဠ (နာဂရာဇာ)	၈၄
မဟာဂေါဝိန္ဒ	၅၄
မဟာဂေါဝိန္ဒပဏ္ဍိတ	၅၅
မဟာနာမ (သက္က)	၁၅၀
မဟာနာမတ္ထေရ	၉၅
မဟာပန္နကတ္ထေရ	၁၃၁-၂၊ ၁၃၄၊ ၁၃၆
မဟာဗြဟ္မာ	၆၃၊ ၈၄
မဟာမာယာ	၅၉၊ ၆၁၊ ၁၅၂၊ ၃၂၇
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရ	၉၈-၉၊ ၁၇၇၊ ၂၃၆၊ ၃၄၅၊ ၃၆၈၊ ၃၇၀၊ ၃၇၅၊ ၄၁၅၊ ၄၃၂
မဟာလောဟိတ	၂၁၂၊ ၂၁၄
မဟာဝန	၈၉၊ ၄၄၅၊ ၅၃၀
မဟာဝိဟာရ	၂

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော်
[မ]

မဟာသာလ	၅၀
မဟာသီလဝ	၂၇၉၊ ၂၀၁-၂၊ ၂၀၅
မဟာသုဒဿန	၅၄၊ ၄၁၇
မဟာသုဘဒ္ဒါ	၁၀၀
မဟိံသက (ရဋ္ဌ)	၃၇၀
မဟိသာသကုမာရ	၁၄၃၊ ၁၅၀
မဟိဋ္ဌာမုခ (ဟတ္ထိ)	၂၀၂၊ ၂၀၄
မဟောသပေဏ္ဍိတ	၅၅၊ ၆၃
မာတလိ	၂၁၀-၉၊ ၂၂၂
မာယာဒေဝီ	၁၉၊ ၂၀
မာရ	၅၇၊ ၇၄၊ ၈၃-၈၊ ၉၀-၁၊ ၂၅၀၊ ၄၉၄-၅
မိဂဒါယ	၉၄
မိတ္ထဝိန္ဒက	၂၅၇-၉၊ ၃၀၅၊ ၄၃၉
မိထိလာ	၁၅၄၊ ၁၅၆
မုစလိန္ဒနာဂရာဇာ	၉၂
မုဒုလက္ခဏာ (အဂ္ဂမဟေသီ)	၃၂၂-၄
မုနိက (သူကရ)	၂၁၂-၄
မေဓကံရ (ဗုဒ္ဓ)	၅၂

[ယ-ရ]

ယညဒတ္တ (ဗြာဟ္မဏ)	၅၁
ယသ (ကုမာရ)	၉၅
ယသဝတီ (ဒေဝီ)	၅၀
ယသဝါ (ရာဇာ)	၄၃
ယသောဓရာ (ဒေဝီ)	၄၃
ရဂါ (မာရဓိတာ)	၉၁၊ ၄၉၄
ရဋ္ဌပါလတ္ထေရ	၁၇၂
ရတနသရစေတီယ	၉၀
ရတနစက်မစေတီယ	၉၀

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော်
[ရ-လ]

ရာဇဂဟ	၇၇၊ ၉၅၊ ၉၇၊ ၁၀၁၊ ၁၀၈၊ ၁၁၁၊ ၁၃၀-၁၊ ၁၅၉-၆၀၊ ၁၆၂၊ ၁၆၄၊ ၁၇၀၊ ၁၇၂-၃၊ ၁၇၉၊ ၂၀၁၊ ၂၁၅၊ ၂၃၃၊ ၃၆၆၊ ၃၆၈၊ ၃၉၄ - ၅၊ ၄၁၅၊ ၄၇၀-၁၊ ၄၉၁-၂၊ ၄၉၄၊ ၅၁၅၊ ၅၃၅
ရာဓ	၅၂၁-၂
ရာမ (ဗြာဟ္မဏ)	၆၆
ရာမပုတ္တ	၇၀
ရမ္မ (နဂရ)	၁၄၊ ၃၂-၄
ရမ္မဝတီ (နဂရ)	၃၆-၇
ရာမာထေရီ	၄၄၊ ၄၆
ရာသိဝဇုက (အမန္တ)	၃
ရာဟုလ	၆၃၊ ၆၈၊ ၇၁၊ ၇၃၊ ၁၀၃၊ ၁၀၆-၇၊ ၁၅၆၊ ၁၇၇-၈၊ ၁၈၁၊ ၄၁၇
ရေဝတတ္ထေရ	၄၀
ရေဝတ (ဗုဒ္ဓ)	၃၇၊ ၄၂-၃၊ ၅၂
ရောဟိဏီ (ဒါသီ)	၂၆၆
ရောဟိဏီ (နဒီ)	၃၄၆
လက္ခဏ (ဗြာဟ္မဏ)	၆၆
လာလုဒါယိတ္ထေရ	၁၃၉-၄၀
လာဠက (မာဏဝ)	၄၇၃-၄
လာဠုဒါယိတ္ထေရ	၄၇၂၊ ၄၇၄
လိစ္ဆဝီ	၄၄၅
လုမ္ဗိနီဝန	၆၂-၃
လောသကတိဿတ္ထေရ	၂၅၁၊ ၂၅၃-၄၊ ၂၅၉

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်
[လ-ဝ]	
လောဟိတကုမ္ဘိ	၄၃၂-၃
ဝက် (ပဗ္ဗတ)	၃၈
ဝပ္ပတ္တေရ	၉၅
ဝရုဏတ္တေရ	၄၂-၄
ဝသဝတ္ထိ	၂၅၀
ဝါသေဋ္ဌတ္တေရ	၄၄
ဝိဇိတာဝိ (စက္ကဝတ္ထိရာဇာ)	၃၆၄၉?
ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘ	၁၅၀
ဝိဒေဟ (ရဋ္ဌ)	၁၅၄
ဝိဓုရတ္တေရ	၅၁
ဝိဓုရပဏ္ဍိတ	၅၅
ဝိပဿီ (ဗုဒ္ဓ)	၄၉၅၀၊ ၅၂၊ ၁၁၀၊ ၄၃၄
ဝိပုလ (ရာဇာ)	၄၂
ဝိပုလာ (ဒေဝီ)	၄၂
ဝိသယ (သေဋ္ဌိ)	၅၄
ဝိသာခါ (ဥပါသိကာ)	၁၀၉၊ ၁၆၅
ဝိသာခါ (ဗြာဟ္မဏိ)	၅၁
ဝေဇယန္တပါသာဒ	၂၁၉
ဝေဇယန္တရထ	၂၁၈-၉
ဝေဒဗ္ဗဗြာဟ္မဏ	၂၇၀-၇၁၊ ၂၇၃-၄
ဝေပစိတ္တိ (အသုရိန္ဒ)	၂၂၁
ဝေဘာရ (နဂရ)	၄၈
ဝေဘာရ (ပဗ္ဗတ)	၄၅
ဝေသာလီ	၈၉၊ ၂၃၃၊ ၄၁၃၊ ၄၄၅၊ ၅၃၀
ဝေဿန္တရ (ရာဇာ)	၂၊ ၃၈၊ ၅၃-၄၊ ၅၆၊ ၆၃၊ ၈၆-၇
ဝေဿဘူ (ဗုဒ္ဓ)	၅၀-၂၊ ၁၁၀
ဝေဿဝဏ (ဒေဝရာဇာ)	၁၄၄၊ ၁၄၅

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဝ]	
ဝေဠုကပိတာ (တာပသ)	၂၆၂-၄
ဝေဠုဝန	၉၈-၉၊ ၁၀၈၊ ၁၅၉၊ ၁၇၂၊ ၁၈၉၊ ၂၀၁၊ ၂၉၈၊ ၃၃၇၊ ၃၄၁၊ ၃၉၄-၅၊ ၄၅၀၊ ၄၆၉၊ ၄၉၁၊ ၅၀၈၊ ၅၁၃၊ ၅၁၅-၇၊ ၅၃၄၊
[သ]	
သက္က (ဒေဝရာဇာ)	၈၊ ၃၉၊ ၄၀၊ ၄၇၊ ၅၇၊ ၆၃၊ ၈၀၊ ၈၄၊ ၉၂-၃၊ ၉၇-၈၊ ၂၁၈-၂၂၊ ၂၄၆၊ ၃၃၃၊ ၃၄၆၊ ၃၇၂၊ ၃၇၄-၅
သက္ကာရ (နိဂမ)	၃၆၆၊ ၃၆၈
သဒ္ဓိလာထေရီ	၅၀
သင်္ကဿ (နဂရ)	၂၀၉၊ ၄၉၈-၉
သင်္ခ (ဗြာဟ္မဏ)	၅၄
သင်္ခ (သေဋ္ဌိ)	၄၉၁-၄
သဗ္ဗယဗေလဋ္ဌပုတ္တ	၅၃၅
သဗ္ဗယ (ဥယျာနပါလက)	၁၇၃
သဗ္ဗိဝတ္တေရ	၅၁
သဗ္ဗိဝမာဏဝ	၅၃၇
သန္တတ္တေရ	၄၇
သဗ္ဗကာမတ္တေရ	၄၆
သဗ္ဗဒဿိတ္တေရ	၄၇
သဗ္ဗနာမာထေရီ	၄၈
သဗ္ဗမိတ္တတ္တေရ	၅၂
သဘိယတ္တေရ	၄၉
သမင်္ဂတ္တေရ	၄၉
သမာလာထေရီ	၅၁
သမုဒ္ဒါထေရီ	၅၁

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်	နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သမ္ဗုလတ္တေရ	၄၈	သိရိမာ (ဒေဝီ)	၄၂၊ ၄၉
သမ္ဘဝတ္တေရ	၄၂၊ ၅၀	သိရိဝန (သေဠိ)	၁၁၀
သရဏ (နဂရ)	၄၇	သိလေသလောမ (ယက္ခ)	၂၉၀
သရဏ (ရာဇာ)	၄၇	သိဝိ (ရာဇာ)	၅၄
သရဏကံရ (ဗုဒ္ဓ)	၅၂	သီလဝကုမာရ	၂၇၉
သရဏတ္တေရ	၄၂၊ ၄၆	သီလဝ (နာဂရာဇာ)	၃၃၈
သလ္လဝတီ (နဒီ)	၅၈	သီလဝ (ရာဇာ)	၅၄
သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ	၉၃	သီဝလိ (ကုမာရ)	၄၃၂၊ ၄၃၄
သာကေတ (နဂရ)	၃၂၆	သီဝလိတ္တေရ	၄၃၃
သာခ (မိဂ)	၁၆၆-၉	သီဝလိထေရီ	၄၁၊ ၄၈
သာဂတတ္တေရ	၃၆၊ ၃၈၁-၂	သုဇာ (ဗုဒ္ဓိ)	၂၁၇၊ ၂၂၀-၂၁
သာဂရ (ရာဇာ)	၄၇	သုဇာတ (ဗုဒ္ဓ)	၄၅-၇၊ ၅၂
သာဂရတ္တေရ	၄၆	သုဇာတ (ရာဇာ)	၄၈
သာမာထေရီ	၅၁	သုဇာတတ္တေရ	၄၅
သာရမ္ဘဗလိဗဒ္ဓ	၃၉၇	သုဇာတာ (ဒါရိကာ)	၇၉၊ ၈၁
သာရိပုတ္တတ္တေရ	၈၊ ၁၀၊ ၁၁၊	သုဇာတာ (ဒေဝီ)	၃၇၊ ၄၅
၉၈-၉၊ ၁၀၇၊ ၁၅၀၊ ၁၅၉၊ ၁၆၁-၂၊		သုဇာတာထေရီ	၄၃၊ ၄၇
၁၇၈၊ ၁၉၈-၉၊ ၂၃၃-၄၊ ၂၄၁၊		သုဒတ္တ (ဗြာဟ္မဏ)	၆၆
၃၂၈၊ ၃၂၉၊ ၃၄၁၊ ၃၄၅၊ ၃၆၆၊		သုဒတ္တ (ရာဇာ)	၄၂၊ ၄၆
၄၁၃၊ ၄၁၅၊ ၄၃၀၊ ၄၃၂၊ ၄၇၂၊		သုဒတ္တာထေရီ	၄၉
၅၀၀၊ ၅၀၈၊ ၅၁၆-၇		သုဒတ္တာဒေဝီ	၄၆
သာလတ္တေရ	၄၄	သုဒဿန (နဂရ)	၄၆
သာဝတ္ထိ	၈၉၊ ၁၀၈၊ ၁၁၁	သုဒဿန (စက္ကဝတ္ထိရာဇာ)	၅၀၊ ၄၁၅
	(အာဒိပိဋေသု)	သုဒဿနတ္တေရ	၄၆
သိဒ္ဓိ (ဗုဒ္ဓ)	၅၀၊ ၅၂၊ ၁၁၀	သုဒဿနမဟာဝိဟာရ	၁၄-၅
သိဒ္ဓတ္ထ (ဗုဒ္ဓ)	၄၈-၉၊ ၅၂	သုဒဿနာဒေဝီ	၄၇
သိဒ္ဓတ္ထကုမာရ	၆၆၊ ၆၇၊ ၇၀၊ ၇၂၊	သုဒိန္န (ရာဇာ)	၄၇
	၈၃-၉၊ ၁၀၂-၃	သုဒေဝ	၃၆၊ ၄၄
သိနေရ (ပဗ္ဗတ)	၂၁၈	သုဒေဝတ္တေရ	၄၁၊ ၄၆

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်	နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ-ဟ]	
သုဒ္ဓေါဒန (ရာဇာ)	၁၉၊ ၂၀၊ ၅၉၊ ၆၁၊ ၆၄-၆၊ ၇၁၊ ၇၈၊ ၈၄၊ ၉၉၊ ၁၀၁၊ ၁၅၂၊	သုမိတ္တတ္ထေရ	၄၈
သုဓမ္မ (နဂရ)	၄၃	သုမေဓ (တာပသ)	၁၃-၅၊ ၁၉၊ ၂၀၊ ၂၄၊ ၃၀၊ ၃၂
သုဓမ္မပါသာဒ	၄၁၅	သုမေဓ (ဗုဒ္ဓ)	၄၅-၆၊ ၅၂
သုဓမ္မရာဇာ	၄၃	သုမေဓ (မြာဟုဏ)	၄၊ ၇
သုဓမ္မာ ဣတ္ထိ	၂၁၇၊ ၂၂၀	သုယာမ	၆၃
သုဓမ္မာထေရီ	၄၇	သုယာမ (မြာဟုဏ)	၆၆
သုဓမ္မာဒေဝသဘာ	၂၂၀	သုရက္ခိတတ္ထေရ	၄၉
သုဓမ္မာဒေဝီ	၄၃	သုရာမာထေရီ	၄၄၊ ၄၆-၈
သုနက္ခတ္တ	၄၁၃	သုရုစိ (မြာဟုဏ)	၃၉
သုနန္ဒရာဇာ	၃၇	သုသီမတာပသ	၄၇
သုနန္ဒာထေရီ	၃၆	သုရိယကုမာရ	၁၄၄၊ ၁၅၀
သုနန္ဒာဒေဝီ	၄၇	သေတကဏ္ဍိက (နိဂမ)	၅၈
သုနေတ္တတ္ထေရ	၄၃၊ ၄၇	သေဒက (နိဂမ)	၄၁၇
သုန္ဒရီထေရီ	၄၃	သေနာ (နိဂမ)	၇၉
သုန္ဒရီနန္ဒာ	၅၀၁	သေရိဝ (ရဋ္ဌ)	၁၂၇
သုပ္ပတိတ (ရာဇာ)	၅၀	သောဏတ္ထေရ	၅၁
သုပ္ပဝါသာ (ဥပါသိကာ)	၄၃၁-၂၊ ၄၃၄	သောဏာထေရီ	၄၂
သုဖဿာဒေဝီ	၄၈	သောတ္ထိဇတ္ထေရ	၅၁
သုဘဒ္ဒတ္ထေရ	၃၇	သောတ္ထိဇသေဋ္ဌိ	၁၁၀
သုဘဒ္ဒါထေရီ	၄၂	သောတ္ထိယ	၈၂
သုဘဒ္ဒါဒေဝီ	၄၁၆-၇	သောဘဝတီ (နဂရ)	၅၁
သုမင်္ဂလတ္ထေရ	၃၆	သောဘိတ (နဂရ)	၄၇
သုမင်္ဂလနဂရ	၄၆	သောဘိတ (ဗုဒ္ဓ)	၃၇၊ ၄၃၊ ၅၂
သုမင်္ဂလသေဋ္ဌိ	၁၁၀	သောဘိတတ္ထေရ	၄၇
သုမန (ဗုဒ္ဓ)	၃၇၊ ၄၂-၃၊ ၅၂	သောမနဿကုမာရ	၅၄
သုမနတ္ထေရ	၄၅	ဟံသဝတီ (နဂရ)	၄၅
သုမနာထေရီ	၄၃	ဟတ္ထိပါလကုမာရ	၅၄
		ဟိမဝန္တ	၇၊ ၈၊ ၁၀၊ ၃၃ (အာဒိပိဋေသု)

ဇာတကဋ္ဌကထာယ ပဌမဘာဂေ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ……သီဟဋ္ဌပေါတ္တကံ၊ သျှာ……သျှာမပေါတ္တကံ၊
ကံ……ကမ္မောဇပေါတ္တကံ၊ ဣ……ဣရ်လိသပေါတ္တကံ၊ က……ကေသုစိ မရဗ္ဗ-
ပေါတ္တကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ……ကေသုစိ သီဟဋ္ဌပေါတ္တကေသု
ဒိဿမာနပါဌော။

ဇာတကဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အကတညူ မိတ္တဒုဒ္ဓိ ပုဂ္ဂလော = အကတညု မိတ္တဒုဒ္ဓိပုဂ္ဂလံ (သျှာ)	၃၄၀
အကာရလောပေ = သရလောပေန (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၉၃
အကုလီနာနံယေဝ ဒဿန္တိ = အကုလီနေဝ ဝဓေဿန္တိ (သီ)	
ကုလီနေ ဆဇ္ဇေဿန္တိ၊ အကုလီနာနံယေဝ ဒဿန္တိ (က)	၃၅၀
အဂမံသု = အဒံသု (သီ၊ ဣ၊ က) အကံသု (ဋီ)	၂၅၇
အဂ္ဂိ ဘဂဝန္တိ = အဂ္ဂိဘဂဝန္တိ (သီ)	၃၀၃
အဂ္ဂါပနိကော = အဂ္ဂကာရကော (သီ၊ ဣ)	၁၄၀
အင်္ဂါရကာသုတဇ္ဇေ = အင်္ဂါရကာသုယာ တဇ္ဇေ (သျှာ)	
အင်္ဂါရကာသုယာ အာဝါဠတိရေ (က)	၂၅၀
“အင်္ဂုဠိဂဏနာ”တိ = နင်္ဂုဠိဂဏနာတိ (သီ)	၄၀၀
အင်္ဂုလိယာ ပရိယန္တေ ကတွာ = အင်္ဂုလိယာ ယန္တေတွာ (သီ၊ ဣ)	
ပရိဝတ္တေတွာ (သျှာ)	၄၄၂
အဇဂရသပ္ပံ = အဂါရသပ္ပံ (သီ၊ ဣ) သရသပ္ပံ (သျှာ)	၃၉၄
အဇိနစမ္မဇဇာမဏ္ဍလဝါကစိရာနိ = အဇိနဇဇာဝါကစိရာနိ (သီ၊ ဣ)	၁၆
အဇ္ဇနဝနေ = အဇ္ဇနဝနေ (က)	၃၂၆
အဋ္ဌသတေ = အဋ္ဌသတံ (သီ)	၂၉၀
အမုရတ္တာပပါယီ = အမုရတ္တေ အဝပိဝတိတိ	
အမုရတ္တာဝပါယီ (သီ၊ ဣ)	၁၇၉
အမုရတ္တေ အပါယိန္တိ = အမုရတ္တေဝ အာပံ အပါယိန္တိပိ (က)	၁၇၉
အတိအစ္ဆေရကံ = အတိအစ္ဆရိယံ (က)	၂၉၇
အတိကာရုညရဝေါ = အတိကာရုဏော ရဝေါ (သီ၊ ဣ)	၂၁၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အတိဗလတာတိ = အတိလပတာတိ (က)	၄၅၇
အတိဗလဝတာယ = အတိထဒ္ဒတာယ (သီ၊ သျှာ)	၃၄၇
အတိဗလသဘာဝါ = အတိလပသဘာဝါ (က)	၄၅၇
အတ္တနောဝ ကမ္မေ = အတ္တနော ဗလိကမ္မံ (က)	
အတ္တနော ဝပကမ္မံ (သျှာ)	၃၅၉
အတ္တာ = အတ္ထော (က)	၂၈၅
အတ္ထပစ္စတ္တိကာနံ = အဋ္ဌပစ္စတ္တိကာနံ (သျှာ)	၃၅၇
အတ္ထေကော = အတ္ထေသ (သီ၊ ဣ)	၅၁၆
အဒံသု = အဂမံသု (သီ၊ ဣ)	၃၂၄
အဒဿေတွာ ဩသက္ကိဿတိတိ အဋ္ဌာနမေတံ = အပဿိတွာ န ဩသက္ကိဿတိ၊ အဒ္ဓါ ဧတံ (က)	၄၀၆
အဒါသိ။ သတ္တ ရာဇာနော သတ္တ ရဇ္ဇာနိ = အဒါသိ။ သတ္တ ရဇ္ဇာနိ (သီ) အဒါသိ။ သက္ကတ္တရဇ္ဇာနိ (ဣ)	၃၃၃
အဒုက္ခံ သုခံ = အဒုက္ခမသုခံ (သီ၊ ဣ)	၄
အနတ္တင်္ဂတေယေဝ = ဓရမာနေယေဝ (သီ၊ သျှာ)	၈၈
အနာစေရကုလေ = အနာစရိယကုလေ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၆၂
အနာထပိဏ္ဍိကဿ မိတ္တံ = နိစ္ဆယမိတ္တံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၆၆
အနာရောဂျေ = ရောဂေ (သျှာ၊ က)	၃၈၉
အနိဝတ္တိတတာယ = အဝတ္တိတတာယ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၉၆
အနိဝတ္တိတတ္တာ ဘယဘိရုတာယ စ = အဝတ္တိတတ္တာ ဘယဘိရုတာယ စ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၉၅
အနုဂန္ဓာဝ = အနုဂန္ဓာဝ (သျှာ၊ က)	၃၅၆
အနုစာရီ = အနုစာရီ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၀၄
အနုတပ္ပေသီတိ = အနုတပေဿသီတိ (သီ၊ ဣ)	၁၂၉
အနုပကုဋ္ဌော = အနုပက္ကုဋ္ဌော (သီ၊ ဣ)	၃
အနုရဋ္ဌိတံ = အနုဗျဋ္ဌိတံ (သီ၊ ဣ)	၁၅
အနူဒကာ = အနောဒိကာ (သီ၊ ဣ)	၃၂၅
အနေကသကဋ္ဌပူရမတ္တာ ရတ္တသာလိယော = အနေကသကဋ္ဌပူရမတ္ထေ ရတ္တသာလိယော (သီ) အနေကသတဝါဟပူရဏမတ္တံ ရတ္တသာလိ° (က)	၃၄၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အန္တော = ဓာတုယော အန္တော (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၉၃
အန္တောသဋ္ဌေ = အန္တောကုဋ္ဌေ (သီ၊ သျှ၊)	၁၆၂
အန္တောဒုာဟော = အန္တောသရီရေ သေဒေါ (က)	၁၅၅
အန္ဓာယ = အန္ဓဂတာယ (က)	၃၀၄
အပဋိဇဂ္ဂနတာ = အပုဇဂ္ဂနတာ (သီ၊ ဣ)	၁၃
အပဏ္ဏကေ စေဝ သပဏ္ဏကေ စာတိ = အပဏ္ဏကဉ္စေဝ သပဏ္ဏကဉ္စာတိ (က)	၁၂၁
အပပိဒ္ဓနာနာကုဏပဘရိတံ = ပိပပိဒ္ဓနာနာကုဏပဘရိတံ (သီ၊ ဣ)	၇၂
အပ္ပေါဋ္ဌေန္တိ = အပ္ပေါဋ္ဌေန္တိ (သီ၊ ဣ) အပ္ပေါဋ္ဌေန္တိ (သျှ၊)	၂၁
အပ္ပန္နရေ ဂဟနေ နာနာဒီဟိ = အပ္ပန္နရေန ဂဟနေန တဏှာဒီဟိ (က)	၅၀၇
အဗျယတံ = အဗျာယတံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၅၂၂
အဘိညာသု ပါရမိံ ဂတော = အဘိညာပါရမိံ ဂတော (က)	၂၁
အဘိရဝန္တိ = ပဒိဿန္တိ (က)	၂၂
အမာတာပိတရသံဝဒ္ဓေါ = အမာတာပိတရိ သံဝဒ္ဓေါ (သီ၊ ဣ) အမာတာပိတုသံဝဒေါ (သျှ၊)	၄၆၂
အယမေဝေတ္ထ = အယမေတ္ထ (သီ၊ သျှ၊)	၄၁၇
အယျာတိ = အယန္တိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၄၆
အရညံ = ဒါရဝနံ (သီ၊ သျှ၊)	၃၃၆
အရိဋ္ဌပုရံ = အန္ဓပုရံ (သီ၊ ဣ)	၁၂၇
အလာဘိ = အပ္ပလာဘိ (က)	၂၅၂
အလာဘေသိ = အလဗ္ဘေသိ (သီ)	၂၀၉
အလ္လသိင်္ဂီဝေရလောဏဇီရကာဒယော = အဒ္ဓသိင်္ဂီဝေရံ လောဏဇီရကာယ (သီ၊ ဣ)	၂၆၁
အဝတ္ထရိတွာ = အန္တရိတွာ (သီ၊ ဣ) ဥတ္တရိတွာ (သျှ၊)	၂၃၅
အဝိရဒ္ဓံ = အဝိရဒ္ဓံ (သီ၊ သျှ၊)	၁၁၉
အသဒ္ဓဟိတွာ = သဒ္ဓဟိတွာ (သျှ၊ က)	၃၀၉
အသမော = ပဒုမော (က)	၄၄
အသာ = အသာတာ (သီ၊ သျှ၊ ဣ၊ က)	၃၀၆
အသာတာ = အသာ (သီ) အာသာ (ဣ)	၃၀၃၊ ၃၀၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အသီတိ ဘိက္ခုသဟဿာနိ = အသီတိ ဘိက္ခုသတ- သဟဿာနိ (သီ၊ သျှာ)	၅၀
အသီလဉ္စ = အသီလိယဉ္စ (သီ၊ ဣ)	၂၅၀
အဿမတော = အဿမပဒတော (သျှာ၊ က)	၄၅၇
အဟံ = ဧသ (သီ၊ သျှာ)	၂၄၀
အဟတသာဋကေ = သာဋကေ (က)	၄၇၀
အဟော ဗုဒ္ဓါနံ ဗလံ နာမ အစ္ဆရိယ”န္တိ = အဟော ဗုဒ္ဓါ နာမ အစ္ဆရိယမနုဿာတိ (သီ၊ သျှာ)	၂၉၄

[အာ]

အာကနုာပေမီ”တိ = အာကနုာပေမီတိ အာဟ (သျှာ၊ ဣ၊ က)	၃၂၉
အာကာရဏေန = အာကာရကေန (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၀၇
အာကာသနဘဂတာ = အာကာသေန ဂတာ (သျှာ၊ က)	၁၆
အာဂစ္ဆန္တာနဉ္စ = အာဂစ္ဆန္တာနံ (သီ)	၂၄၄
အာပုစ္ဆိတ္တာ”တိ = အာပုစ္ဆိယာတိ (သျှာ)	၃၃၅
အာမလကပ္ပပ္ပမာဏံ = သာမလတာ ပပ္ပပမာဏံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၇၁
အာရာဓနံ = အာဝဇ္ဇနံ (သီ) ပဏိဓာနံ (သျှာ) အာဝပနံ (ဣ)	၃၃၉
အာရောစေသိ = ရောစေသိ (သီ)	၂၂၃
အာလောကပဇ္ဇောတကရော = အာလောကမုဇ္ဇောတကရော (သီ၊ သျှာ)	၁၉၉
အာရိဇ္ဈိတွာ = အာရိဇ္ဈေတွာ (သီ)	၃၃၁
အာဝေဏိကံ သံဃကမ္ပံ = အာဝေဏိသံဃကမ္မာနိ (သီ၊ ဣ)	၅၁၆
အာဝေဋ္ဌာဝေဋ္ဌာဘူတာ = အာဝေဋ္ဌာဝေဋ္ဌာ (သီ)	
အာဝေဋ္ဌာဝေဋ္ဌာယ (သျှာ၊ ဣ)	၄၆၉
အာသနံ ပတ္တရာပေတွာ = အာသန္တိ သန္တရာပေတွာ (သီ၊ ဣ)	၁၂၃
အာဟရာပေတွာ = အာဏာပေတွာ (သီ၊ သျှာ)	၄၄၅

[ဣ]

ဣတိ အာဟ ဣတိ အာဟာ”တိ = ဣတိဟ အာသ ဣတိဟ အာသာတိ (သီ၊ ဣ) ဣတိဟ ဣတိ အာဟာတိ (သျှာ)	၄၇၆
ဣတော = ဘဒ္ဒကပ္ပတော (က)	၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဣ]

ဣမံ မဂ္ဂံ ဟနန္တေန = ဣမသ္မိံ မဂ္ဂေ ဝသန္တေန (က)

၂၉၁

ဣလိယော = ဣလိယော (သိ၊ သျှ၊ ဣ)

၃၇၁

[ဥ-ဦ]

ဥဋ္ဌေါသယံ = ဥဋ္ဌေါသိသံ (က)

၈၇

ဥဋ္ဌေါသေတွာ = ပေသေတွာ (သိ၊ ဣ)

၈၇

ဥစ္ဆာဂဏ္ဍိကာ = ဥစ္ဆာခဏ္ဍိကာ (က)

၃၅၉

ဥတ္တရိတွာ = ပတရိတွာ (သိ၊ ဣ)

၁၈

ဥတ္တရိပိ = ဥတ္တရိမ္ပိ (သိ၊ ဣ)

၃၇၁

ဥပကုဋ္ဌိတောတိ = ဥပကုလိတောတိ (သိ၊ က)

ဥပကုဋ္ဌိတောတိ (သျှ)

၄၉၂

ဥပဓာယဟံ = ဥပနိဓာယ (က)

၅၆

ဥပသင်္ကမန္တမ္ပိ န ဩလောကေန္တော နံ = ဥပသင်္ကမန္တံ ပန

ဩလောကေန္တောဝ (က)

၅၁၅

ဥပသင်္ကမန္တေ = ဥပသင်္ကမန္တေ ဥပသင်္ကမန္တေ (သိ၊ ဣ)

၈၄

ဥပ္ပလကုမုဒမာလာဓာရိနော = ဥပ္ပလကုမုဒမာလာမာလိနော (သိ၊ ဣ)

၁၁၈

ဥပ္ပါဒိတစ္ဆဝိဂဏ္ဍသဒိယော = ဥပ္ပါဒိတဆဝိဂဏ္ဍသဒိယော (သျှ)

၅၂၈

ဥဘော = မနံ (သိ၊ ဣ၊ က)

၁၆၆

ဥဗ္ဗင်္ဂါ = ဥဗ္ဗင်္ဂေါ (သိ၊ ဣ)

၂၀၃

ဥရစက္ကံ = ခုရစက္ကံ (က)

၄၃၈

ဥသဘာတိအာဒိနိ တိဏိ = ဥသဘာ ရုက္ခာဒိနိ ဧကာဒသ (သိ၊ ဣ)

၃၆၆

ဥသုမနိက္ခမနတ္ထံ = ဥသုမနိဗ္ဗာပနတ္ထံ (သျှ၊ က)

၂၆၁

ဥဿာဝဗိန္ဒုဋ္ဌာနမတ္တမ္ပိ = ဥဿာဝဗိန္ဒုပတနမတ္တမ္ပိ (သျှ)

ဥဿာဝဗိန္ဒုဂဏ္ဍမတ္တမ္ပိ (က)

၈၅

ဥကာမင်္ဂလသရဂေါဋ္ဌိကာဒိနံ = ဥကာမင်္ဂလသရသောဋ္ဌိကာဒိနံ (သိ)

၁၂

[•]

ဧကကုဋ္ဌာဂါရဒ္ဓိကုဋ္ဌာဂါရ..... = ဧကကုဋ္ဌကဒ္ဓိကုဋ္ဌက (သိ)

ဧကကုဋ္ဌိကဒ္ဓိကုဋ္ဌိက (သျှ)

၁၀၈

ဧကတဋ္ဌာကေပိ ဧကသရေပိ = ဧကတဋ္ဌာကသရေပိ (သိ၊ ဣ)

၃၆၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဇ]

ကေဒိဝသေယေဝ = ကေဒိဝသေနေဝ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၈၀
ကေသ္မိံ ပသေ = ကေသ္မိံ ပဒေသေ (က)	၃၆၁
ကေသ္မိံ ယေဝ = ဣမသ္မိံ ယေဝ (သီ၊ ဣ)	၁၀၉
ကေနန္နအဋ္ဌသတနင်္ဂလာနိ = ကေန ဦးနိ အဋ္ဌသတံ နင်္ဂလာနိ (သီ)	
ကေနန္နအဋ္ဌသတေန နင်္ဂလေန (က)	၆၇
ဧတ္တကမတ္တသ္မိံ = ဧတ္တကမတ္တမ္ပိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၅၁၈
ဒသော = ဒေသောတိ (သီ၊ ဣ၊ က)	၁၁၈

[ဍ]

ဩကာသေ = အာကာသေ (သီ၊ ဣ၊ က)	၂၉၉
ဩဒါတဝတ္ထေန = ဝသနေန (သီ၊ ဣ)	၈၁
ဩဘာသယမာနော = သင်္ခေါဘယမာနော (သျှ၊)	
ခေါဘယမာနော (က)	၁၃၆
ဩရဘာဂေ = အပရဘာဂေ (က)	၅၃
ဩလမ္ပကံ စာရေန္တော = ဩလမ္ပကံ ဩတာရေန္တော (သီ)	
ဩလမ္ပကံ ဓာရေန္တော (က)	၁၉၀
ဩဝဒိတွာ = ဝါရေတွာ (သီ၊ ဣ)	၁၆၉
ဩဝါဒဂဟဏာယ = ဩဝါဒဂမနာယ (သျှ၊ ဣ)	၄၈၉

[က]

ကဋ္ဌတ္ထရိကံ = တဋ္ဌိကံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၁၅၇
ကတပါတရာသော = ကတဘတ္တကိစ္စော (က)	၁၀၇
ကထေန္တော = ကထေတုံ အာရဘိ (သျှ၊)	၃၅၅
ကထေဟိ တာတာတိ = ကဿ ကထေဟိ တာတာတိ (သီ၊ ဣ)	၃၀၉
ကဒလိမကုဋ္ဌမတ္တာ = ကန္တုမကုလမတ္တာ (သီ) ကန္တမကုဋ္ဌမတ္တာ (ဣ)	၂၉၀
ကရောန္တော = ကာရေန္တော (သီ)	၃၈၆
ကလိနိ = ခလိတာနိ (သီ) မလိနာနိ (ဣ)	၄၉၃
ကဿာ မံ = ကဿာ မာ မံ (သီ)	၆၉
ကဿပေါ နာမ ဂေါတ္တေန = သော ဇိနော (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	
နာမေန (က)	၅၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[က]

ကာယဗလူပပန္နာပိ = ကာယူပပန္နာပိ (သီ၊ ဣ၊ က)	၁၉၂
ကာယဝိဝေကာယ = ကာယဝိဝေကဿ စ အာနိသံသံ (သီ)	
ကာယဝိဝေကံ ဂန္ဓာ (သျှာ)	၃၃၈
ကာရဏဂဝေသကေန = ကာရဏာကာရဏဂဝေသကေန (သျှာ)	၁၉၂
ကာဠုဒေဝီလော = ကာဠုဒေဝလော (သီ၊ သျှာ)	၆၄
ကာဠုပက္ခော ဝါ ဇုဏ္ဍပက္ခော = ကာဠုပက္ခေ ဝါ ဇုဏ္ဍပက္ခေ (သီ၊ ဣ၊ က)	၁၈၂
ကာဠုမဟာမစ္ဆံ = ကာဏမဟာမစ္ဆံ (သီ၊ ဣ)	၂၃၈
ကိ° ဣမံ အကာရဏေန နာသေမိ = ဣမိနာ ကာရဏေန နာသေမိ (သျှာ) ဣမိနာ ကာရဏေန န ဒေမိ (က)	၄၄၈
ကိ° န ခေါ = ကိ° ကတော န ခေါ (သီ)	၄၆၀
ကိဉ္စိ အဝတွာ ဂန္တု အယုတ္တံ၊ ဧဝံ = ကိဉ္စိ အဝတွာ ဧဝံ (သီ၊ ဣ)	၃၄၃
ကိတ္တကမ္ပိ သမာနံ = ဧတ္တကမ္ပိ ပမာဏံ (က)	၄၀
ကိန္နရိလီလာယ = ကိန္နရလီလာယ (သီ၊ ဣ)	၃၀၉
ကိလိဋ္ဌော ဟိ = ကိလိဋ္ဌေ စ (သီ) ကိလိဋ္ဌော စ (သျှာ)	၁၀
ကိလေသဝသေန = ကိလေသပရိဒေဝနံ (သီ)	
ကိလေသပရိဒေဝိတံ (သျှာ၊ ဣ)	၂၂၇
ကိဠာမဏ္ဍလေ = ကေဠိမဏ္ဍလေ (သီ၊ ဣ)	၁၅၁
ကိဠိတုကာမတာ စိတ္တံ = ကိဠိတုကာမတာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၆၂
ကုဏ္ဍပူဝံ = ကဏံ ပူဝံ (သီ၊ ဣ)	၄၄၈
ကုမုဒပတ္တသဏ္ဌာနထလေန = ကုမုဒပတ္တသဏ္ဌာနဖလေန (သျှာ)	၁၇၁
ကုလံ = နာမံ (သီ၊ ဣ)	၄၈၀
ကုလပုတ္တံ = ပုတ္တံ (သီ၊ ဣ)	၃၈၈
ကုလသမ္ပဒါယ = ကုသလသမ္ပဒါယ (က)	၁၄၉
ကုဠံ ကရောဇ္ဇော ဝိယ = တံ ကရောဇ္ဇော (သီ၊ ဣ)	၄၈၆
ကေဠိမဏ္ဍလံ = ကိဠမဏ္ဍလံ (က)	၄၀၃
ကော စာယံ ဇ္ဇောလုကောတိ = ကော စာယံ လာလကောတိ (သီ၊ ဣ)	
ကောစိ အယံ န ဇ္ဇောလုကောတိ (သျှာ)	၂၂၁
ကောဠကပူရကံ = တုစ္ဆကောဠကေ ပူရဏေန (သီ)	၂၄၇

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[က]

ကောဓဝသေနာပိ ပန = ကောဓဝသေနော (က)

၄၁၃

ကောသိယဗြာဟ္မဏမိတာ = ကောသိယဗြာဟ္မဏီ ဘိတာ (သိ)

၄၉၀

[ခ-ဂ-ဃ]

ခလိတဝခုကိ = ပလိတဝခုကိ (သိ) ဖလိတဝခုကိ (ဣ)

၂၆၅

ခုံသေန္တော = ဝဉ္စေန္တော (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၃၇၇

ဂဂနမဇ္ဈေ = ဂဂနတလေ (က)

၁၆၅

ဂစ္ဆ = အဉ္စ (သိ၊ သျှာ)

၂၀၀

ဂဏတော ပရိဟိနော = ဉှတိသံဃပရိဟိနော (က)

၁၆၀

ဂတဌာနံ = ဝသနဌာနံ (က)

၄၈၄

ဂတာယ = ဂတေန (သိ၊ ဣ)

၃၀၉

ဂန္တော = ဂဟေတွာ (က)

၃၇၃

ဂန္ထပဉ္စဂုံလိကံ ကတွာ = ဂန္ဓေန ပဉ္စဂုံလိ° ဒတွာ (သိ၊ ဣ)

၂၀၀

ဂဟနနိဿိတံ = ဂေဟနိဿိတံ (သိ)

၁၇၄

ဂါထာယ သမ္ပန္နဒီပကေဟိ = ဂါထာဗန္ဓဒီပကေဟိ (သိ၊ ဣ)

၃

ဂါထာသမ္ပန္နေန = ဂါထာဗန္ဓနေန (သိ၊ ဣ)

၃

ဂါမကံ = ဂါမန္တရံ (က)

၄၃၇

ဂါမဏ္ဍလာ ဥပါဂန္တော = ဂေါမဏ္ဍလာ ဥပါဂန္တော (သိ၊ ဣ)

၅၆

ဂိလိတကာလေ = ဂလိတကာလေ (သိ)

၂၆၀

ဂုဏံ ကထယမာနာ = ဂုဏကထာယ (သိ၊ ဣ)

၄၃၀

ဂေဏ္ဍုမယာနိ = ဘေဏ္ဍုမယာနိ (သိ၊ ဣ)

၄၀၉

ဂေါစရလာဘာ ပန = ဂေါစရဂါမဂမန(က)

၁၆၁

ဂေါသာလံ = ဂေါပလ္လိကံ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၄၁၁

ဂေါသာလာယ = ဂေါပလ္လိကာယ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၄၁၁

ဃုရုဃုရုပဿာသာ = ဃရုဃရုအဿံသာပဿာသာ (က)

၁၇၇

[စ]

စက်မန္တောယေဝ အဌာသိ = စက်မံယေဝ အဓိဌာသိ (သိ၊ ဣ)

၃၅၁

စတ္တာရိ = ပဉ္စ (သိ၊ ဣ)

၃၆၆

စန္ဒနိဟရဏူပမာယ = စန္ဒနိဟရဏူပမာ စ (သျှာ၊ က)

၁၇၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[•]

စမ္ပကာ = ရဟ္တာ (က)	၅၁
စမ္ပကုဋေ = စမ္ပဇ္ဈေ (သီ၊ ဣ)	၂၆၈
စရာပေသုံ = ဝါဒါပေသုံ (သီ)	၄၆၄
စာဋိကဟာပဏဒိဝသေန = မာသကကဟာပဏာဒိဝသေန (က)	၂၁၆
စာပိ မန္တိ = ဇောတိမန္တိ (က)	၆၆
စိတ္တမေဝ = စိတ္တမ္ပိ (သီ)	၃၇၂
စိတြပေခုဏံ = စိတြပက္ခကံ (က)	၂၂၃
စိရသန္တုတံ = စိရသန္တုဝံ (က) စိရသန္တုနံ (ဣ)	၃၈၇
စုမ္ပုကုကလဟံ = စုမ္ပုကုသုကကလဟံ (က)	၂၂၄
စုဠသီလံ = စုလ္လသီလံ (သီ)	၂၉၃
စေတရဋ္ဌံ = စေတိယရဋ္ဌံ (သီ၊ ဣ)	၂၇၁

[ဆ]

ဆဋ္ဌေ ဝဿေ = ဆဗ္ဗဿေ (က)	၇၉
ဆနုနကာလေ = ဆန္ဒာဒိဝသေန ဂဟဏကာလေ (က)	၃၆၅
ဆနွာပေတိ = ဆိန္ဒာပေတိ (က)	၃၇၈
ဆဇ္ဇေယျာမိ = သိဋ္ဌိယျာမိ (က)	၂၅၆
ဆဟိ ကလာဟိတိဘောတိ = ကလာဟတိဘောတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၇၉
ဆိဇ္ဇန္တေ = ဆိန္ဒန္တေန (သျှာ) ဆိန္ဒန္တေ (က)	၄၆၄
ဆေတွာ = ဘေတွာ (သီ၊ ဣ)	၁

[ဇ-ဈ-ဒ]

ဇရံ = ဝိနာသဘာဝံ (က)	၇၆
ဇာတိတော = နာဘိတော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၅၆
ဇာနာမ = ဇာနိံ (သီ၊ ဣ)	၁၄၁
ဇိဂုစ္ဆိယ = ဇိဂုစ္ဆိယံ (က)	၆
ဇိဏ္ဍာယ = ဇိဏ္ဍာသာယ (သီ)	၃၁၅
ဇိနိတွာ = ဇာနိတွာ (သီ)	၃၁၁
ဈာနသုခဖလသုခေနဝ = ဈာနသုခေန မဂ္ဂသုခေန ဖလသုခေနဝ (သီ၊ သျှာ)	၉၂
ဒိဏ္ဍိမံ = ဒေဏ္ဍိမံ (သီ၊ သျှာ)	၃၇၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[တ-၈]

တက္ကံ ဝိက္ခိဏိတွာ ဇီဝတိတိ = တက္ကဘတိယာ ဇီဝိတတ္တာ (က)	၃၁၄
တက္ကေတွာ = အဓိဋ္ဌိတံ နာမ ဒဿေတွာ ဥန္တဒိတွာ (သီ၊ ဣ)	
အဘိတသိဟနာဒံ နာမ ဒဿေန္တော ဥန္တဒိတွာ (သျှာ)	၂၉၁
တက္ကေဝ = တက္က ဝါ (သျှာ)	၄၉၉
တထာ သိတေန = ဝါတသိတေန (သျှာ)	၄၁၄
တဒါ = ဒါနဿ (က)	၈၆
တန္တဝိတဌာနံ = တန္တဝိနနဌာနံ (သီ) တန္တဝိတတဌာနံ (သျှာ)	၃၇၈
တပုဿဘလ္လိကာ = တပဿုဘလ္လိကာ (သီ၊ ဣ)	၉၃
တပွတိ = တပတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ၊ က)	၃၉၇
တမန္တရဟိတံ = သမန္တရဟိတံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ၊ က)	၃၆
တသိတာ တာသပ္ပတ္တာ = ဘိတတသိတာ ဥတြာသပ္ပတ္တာ (သျှာ)	
ဘိတာ ဘယပ္ပတ္တာ (က)	၃၆၂
တာ ဒေဝတာ = တာဝဒေဝ (က)	၅၉
တာလက္ခန္ဓသဒိသေန = တာလက္ခန္ဓသဒိသေန (က)	၅၂၉
တာဝ နိဗ္ဗတ္တိ = တာဝ ဥပ္ပတ္တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ (က)	၁၃၀
တိဓိဏသက္ခရံ = တိယံသံ သက္ခရံ (သီ၊ ဣ)	၄၄၂
တိဏပလာလာဒီနေဝ = တိဏပလာသာဒီနေဝ (သျှာ)	
တိဏပဏ္ဍာဒီနေဝ (က)	၂၁၃
တိဏဿေဝ = ဗဟုတိဏဿေဝ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ၊ က)	၃၁၃
တိဗ္ဗရာဂဇာတိကာ = တိဗ္ဗရာဂါ ဒုဇ္ဇာတိကာ (သျှာ၊ က)	၃၆၂
တိရစ္ဆာနဟတ္ထဂတံ ဘဏ္ဍံ = တိရစ္ဆာနဟတ္ထပဂတဘဏ္ဍကံ (သီ)	၄၀၇
တုမှာကံ = အမှာကံ (သျှာ၊ က)	၂၂၄
တုမှာကံ သေနာသနသ္မာ = တုမှေကေ သေနာသနဿ (သီ၊ ဣ)	၁၇၈
တေတ္ထိံသေဝ = တိံသေဝ (သီ၊ ဣ)	၂၁၅
တေမိတုကာမောဝ တေမေတိ = ယေ တေမိတုကာမာ၊	
တေ တေမေတိ (က)	၁၀၃
တေလယန္တေ = တေလယန္တံ (သျှာ၊ က)	၃၁
တောသေန္တော = ပေါသေန္တော (က)	၁၇၀
ထမ္ဘေ = အဋ္ဌိမ္မိ (က)	၅၂၈

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁]

ဒဒမာနော အဂမာသိ = ဒဒမာနော ပရိက္ခယံ နာဂမာသိ (က)	၃၇၀
ဒဓိပ္ပယံ = ဒဓိဗ္ဗယံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၄၇၄
ဒသကောဋိသဟဿပုရိသာနံ = ဒသပုရိသကောဋိသဟဿာနံ (သီ၊ ဣ)	၇၄
ဒသန္တေန ဝါ ဝေဌေတွာ = ဒုဿန္တေန ဝါ ဗန္ဓိတွာ (က)	၆
ဒသ ဝဿသဟဿာနိ = ဒွါဒသ ဝဿသဟဿာနိ (က)	၁၉၃
ဒဟရိတ္ထိယာ = ဘရိယာယ (က)	၃၀၉
ဒါမာ စ သမာလာ = ရာမာ စ သုရာမာ (က)	၅၁
ဒါသကမ္မကရာ စ = ဒါသကမ္မကရာဒယော စ (သျှ၊)	၃၇၂
ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေယေဝ = ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌေယေဝ (ဣ)	၂၀၂
ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌောယေဝ = ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေယေဝ (သျှ၊ က)	၃၂၆
ဒိဗ္ဗဂန္ဓဂန္ဓိတံ = ဒိဗ္ဗဂန္ဓာဒိနံ (က)	၁၁၂
ဒိသ္မာ = ဝန္ဓိတွာ (က)	၃၃၅
ဒေဝဒတ္တဿ = ဒေဝဒတ္တေန (သျှ၊ က)	၅၁၆
ဒေသေဿန္တိ = ဒဿန္တိ စေဝ ဒါတုကာမာ စ ဟောန္တိတိ	
ဒေသေဿန္တိ (သီ၊ ဣ၊ က) ဒဿန္တိ စေဝ ဒါပေဿန္တိ စ (သျှ၊)	၃၆၀
ဒွါဒသနိပါတေ = သောဠသနိပါတေ (သီ၊ ဣ၊ က)	၁၅၉
ဒွေ တယော = ဒွေ တယောတိ (သီ၊ က)	၄၇၇
ဒွေ ဘာဂါ = ဝဂ္ဂါ (သီ၊ ဣ)	၂၅၂

[၂]

ဇောနံ ပဋ္ဌာကာနံ ရံသိယော = ဇောနံ ပဋ္ဌာကာ (က)	၈၈
“ဓ”န္တိ သဒ္ဓေ = “ဋ”န္တိ သဒ္ဓေ (သီ၊ ဣ) ထဒ္ဓသဒ္ဓေ (သျှ၊)	၃၀၅
ဓမန္တော = ဓမမာနော (?)	၈၄
ဓမ္မဂဏ္ဍိကဋ္ဌာနေ = ဓမ္မဘဏ္ဍိကဋ္ဌာနေ (က)	၁၆၇
ဓမ္မသုဓမ္မတာယ = ဓမ္မေ သုဓမ္မတာယ (က)	၃၄၃
ဓမ္မသေနာ စ = ဓမ္မဒေဝေါ စ (က)	၄၁
ဓာရဏျောပိ = တရုဏောပိ (က)	၁၉၂
ဓိရပုရိသေဟိ = ဝီရသပ္ပုရိသေဟိ (က)	၁၁
ဓုတင်္ဂဓရဿ = ဓုတဝါဒိဿ (သီ၊ ဣ) ဓုတဝါဒဿ (သျှ၊)	၁၄၆
ဓုရဝါတော = ပုရတော ဝါတော (က)	၁၁၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ခ]

ခုဝဘတ္တာနိ = ခုရဘတ္တာနိ (သိ)

၄၇၅

ခုမံ = ခုပံ (သိ)

၄၂၃

ခုမေဟိ = ခုပေဟိ (သိ၊ သျှာ)

၇၅

[န]

န ဩတရိတိ = န ဩတိဏ္ဍောတိ (သျှာ၊ က)

၂၉၉

န ကထေသိ = န သမေတိ (က)

၄၇၄

န ကရိဿန္တိ = န ရက္ခိဿန္တိ (သျှာ)

၃၅၇

န တုမှာကံ၊ အမှာကန္တိ = န တုမှာကမမှာကန္တိ (သိ)

၃၆၃

န တေ ပုတ္တေန မိဂမာယာ ဥဂ္ဂဟိတာတိ = န တေ ပုတ္တော
မိဂမာယံ ဥဂ္ဂဟိတိ (က)

၁၇၆

န ပဋိပတ္တိသာဓကော = ပဋိပတ္တိသာရကော (သိ၊ ဣ)

၄၄၂

နမဿနာဒိနော = နမဿနာဒိတော (သိ၊ ဣ)

၁

န လဘိဿထာတိ = န လဘထာတိ (သိ၊ သျှာ)

၁၆၉

နဝဘာဇနေ ဥပနိတမတ္တေ = နဝဘာဇနေသု

ဥပနိတမတ္တေသု (သျှာ၊ က)

၈၀

နဂုတိကောဋိမဗောဓယိ = သတသဟဿံ အဗောဓယိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၃၅

န ဟောန္တိတိ = န ဟောန္တိ (သိ)

၇၅

နဠဝနံ = တာလဝနံ (သိ၊ ဣ)

၂၁၈

နာ'ဂုဠဂဏနံ = နဂုဠဂဏနံ (သိ၊ သျှာ) နာ'ဂုဠဂဏနံ (က)

၄၈၈

နာနပ္ပကာရေန = နာနပ္ပကာရေဟိ (သိ) နာနပ္ပကာရံ (သျှာ)

၃၅၉

နာမ = နာမေတံ (သိ၊ ဣ) နာမေကံ (က)

၃၀၆

နာမ သဒုတိယကဝါသောတိ = နာမေသ ဒုတိယကဝါသော (က)

၁၂

နိက္ခိပိတုံ = ပက္ခိပိတုံ (သိ၊ ဣ)

၁၆၈

နိဂ္ဂဟိတွာ = ဂဟေတွာ (သိ၊ ဣ) နိဂ္ဂဟေတွာ (သျှာ)

၂၈၇

နိစ္စံ လာဠကောယေဝ = နိစ္စလောလုကောယေဝ (သျှာ)

၄၇၂

နိတ္ထရတိ = နိဠာပေတိ (က)

၃၇၈

နိတ္ထနန္တော = တိန္တိဏန္တော (သိ၊ ဣ)

၂၆၀

နိဒ္ဒါယိတုံ = ပစလာယိတုံ (သိ၊ ဣ)

၄၀၇

နိဒ္ဒါယိတွာ = နိဒ္ဒါယိတွာ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၂၃၁

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[န]

နိပန္နကဝသေနာတိ = ဂေါနိသိန္နကဝသေနာတိ (သိ)	
ဂေါနိပန္နကာရေနာတိ (သျှာ)	၁၇၉
နိပ္ပဝိတံ = ဝိပ္ပဝိတံ (သိ၊ ဣ)	၃၄၄
နိမိတ္တာနံ = ပုရိသာနံ (သိ) ပရိသာနံ (သျှာ)	၆၇
နိယျာဒေယျာမာတိ = နိယျာဒေဿာမာတိ (သိ) နိယျာဒေမာတိ (က)	၁၆၆
နိရုတ္တိတွာ = သန္တိရုတ္တိတွာ (က)	၇၃
နိဝတ္ထဝတ္ထာနိ = ဝတ္ထဘာရဏာနိ (က)	၈၇
နိဝတ္တာ = အနတိဝတ္တာ (သိ) အတိဝတ္တာ (ဣ)	၆၈
နိသီဒိတွာ = နိသီဒိံသု (က)	၃၈၃
နိစမိတ္တံ = နိစ္ဆယမိတ္တံ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၆၇
နိလဝါဟံ = နိလဝါဟိနိံ (သိ) တေလဝါဟံ (ဣ)	၁၂၇
နေရဉ္စရာယ တိရံ = နေရဉ္စရာဘိမုခံ (က)	၈၁
နှာတဝိလိတ္တော = နှာတာနုလိတ္တော (သိ) နှာတာနုပိလိတ္တော (သျှာ)	၄၂၂

[ပ]

ပအာဒါတဝေ = ပါဒါတဝေ (သိ၊ သျှာ)	၂၀၆
ပစ္စမာနေ = သိဇ္ဇမာနေ (သိ၊ ဣ) နိပဇ္ဇမာနေ (သျှာ)	၅၂၉
ပစ္စာဟရိဿာမိ = ပစ္စာဝမိဿာမိ (သိ၊ သျှာ)	၃၂၉
ပစ္စာဟရိဿာမိတိ = ပစ္စာဝမိဿာမိတိ (သိ၊ သျှာ)	၃၂၉
ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓမုနိ = ပဇ္ဇေကမုနိ (သိ၊ သျှာ)	၁၂၅
ပစ္ဆိမဘာဂေ = ပစ္ဆိမဘာဂေန (သိ)	၄၅၂
ပစ္ဆိယံ = မက္ခိကံ (သိ၊ ဣ)	၄၄၄
ပဉ္စ ပဏ္ဏာနိ ဖလာဒိနိ = ပဉ္စ ဖလာနိ တိဖလာဒိနိ (သိ)	
ပဉ္စဝဏ္ဏာနိ ဖလာဒိနိ (ဣ)	၄၈၉
ပဉ္စ သီလာနိ န ရက္ခာပေဿာမိတိ = သီလာနိ	
ရက္ခာပေဿာမိတိ (သိ၊ ဣ) ဣဒါနိ ပန နော ပဉ္စသီလာနိ	
ရက္ခာပေဿတိတိ (သျှာ)	၂၁၆
ပဉ္စသုဂန္ဓိကသုပရိဘာဝိတံ = ပဉ္စသုဂန္ဓိကပရိဝါသံ (သိ)	
ပဉ္စသုဂန္ဓိကပရိဝါရံ (သျှာ၊ ဣ)	၂၈၃
ပဉ္စာဝုဓကဓမ္မေ = ပဉ္စာဝုဓကဓမ္မေန (က)	၂၉၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁]

ပညာပဒဋ္ဌာနာယ = ပညာပနပဋ္ဌပနာယ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၀၀
ပညာယ မာနာနိ ပဉ္စ ပသာဒါနိ = ပညာယမာန ပဉ္စပသာဒါနိ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၃၀
ပဋ္ဌဟဘေရိ° = ပဟဋ္ဌဘေရိ° (သျှ၊ က)	၃၇၆
ပဋိက္ခမနူပါယံ = ပဋိက္ခိပနူပါယံ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၄၆၈
ပဋိက္ခိပိ = ပက္ခိပိ° သု (က)	၇၀
ပဋိသရဏောတိ = ပဋိသရဏန္တိ (သျှ၊ ဣ၊ က)	၃၇၃
ပဋိကာမဉ္စကေယေဝ = မတ္တိကာမဉ္စကေယေဝ (က)	၁၀၆
ပတ္တယမာနော = ပရိဒေဝမာနော (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၅၂၅
ပထဝိဥန္တိယနသဒ္ဓေါ = ပထဝိဥဗြိယနသဒ္ဓေါ (သိ၊ ဣ)	၈၃
ပဒုဋ္ဌာ ကမ္မန္တာ = ပဒုဋ္ဌကမ္မန္တာ (သိ) ပဒုဋ္ဌော ကမ္မန္တာ (ဣ)	၅၀၉
ပဗောဓေတုံ = ပဗောဓေတွာ (သိ)	၃၈၆
ပဗောဓေတွာ = သဗ္ဗောဓေတွာ (သိ၊ ဣ)	၁၅၉
ပဗ္ဗတပါဒေ = ပဗ္ဗတပပါတာ (သိ၊ ဣ) ပဗ္ဗတာ (သျှ)	၄၇၀
ပရတော = ပုရတော (သျှ၊ က)	၂၅၇၊ ၄၃၈
ပရမကသိမာနပ္ပတ္တကာယဿ = ပရမကိသပ္ပတ္တကာယဿ (က)	၇၀
ပရမတ္ထပါရမီ = ပရမတ္ထပါရမိတာ (သိ)	၅၄
ပရမမိတိန္ဒြိယာ = ပရိဝါရိတိန္ဒြိယာ (သိ) ပရမမိတိန္ဒြိယာ (သျှ)	၃၈၃
ပရရက္ခကာ = ပရံ ရက္ခကာ (သိ၊ ဣ) ပရံ ရက္ခိတာ (က)	၃၅၁
ပရိစ္စဇန္တိ = ပရိစ္စဇန္တာ (သိ၊ ဣ)	၁၇၈
ပရိဏတထဒ္ဓတိဏေ = ပုရာဏေ ထဒ္ဓတိဏေ (က)	၁၁၅
ပရိပက္ခေ ဉာဏေ = ပရိပက္ခဉာဏေန (က)	၁၀၆
ပရိပိဋ္ဌိတော = ပဋိပိဋ္ဌိတော (သိ၊ ဣ၊ က)	၆
ပရိယာယာ = ပရိယာယေန (က)	၉၀
ပရိဟရိတဗ္ဗော = ဟာရေတဗ္ဗော (သိ)	၄၁၇
ပရောဒိ = ရောဒိတုံ ဥပဋ္ဌိတော (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၆၅
ပလာလံ = ပလာသံ (သျှ၊ က)	၄၂၉
ပသာရိယိတ္ထ = ပသာရယိတ္ထ (က)	၁၅၂
ပသာရေတွာ = ဂန္တာ (သိ၊ ဣ)	၄၈၂
ပသီဒန္တေန = ပသီဒန္တာ (သျှ၊ ဣ)	၄၁၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁]

ပဿန္တဿေဝ = ပဿန္တဿ ပဿန္တဿ (သီ၊ ဣ)	၁၂၈
ပဟူတမံသံ = ဗဟုကံ မံသံ (က)	၅၂၈
ပါဠိယေက္ကသန္ဓိဝေသနေ = ပဋိပါဠိယာ ဧကသန္ဓိဝေသေ (က)	၁၀၈
ပါဒမောလဗ္ဗ = ပါဒမောလုဗ္ဗ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ၊ က)	၂၅၈
ပါဒေန ပံသုံ ဂဟေတွာ = ပါဒေသု ဂဟေတွာ (သီ၊ ဣ)	
ပံသုံ ဂဟေတွာ (သျှာ)	၁၈၀
ပါနဘောဇနံ = ပါဏဘောဇနံ (သီ)	၂၂၀
ပါရဂ်တေ အဋ္ဌသတမြာဟ္မဏေ = ပါရဂေ အဋ္ဌတ္တရသတံ	
မြာဟ္မဏေ (သီ)	၆၅
ပါရာဝတဿ = ပါရာပတဿ (သီ၊ ဣ)	၂၆၁
ပါဝုဿကမေဃော = ကပ္ပပါဝုဿကမေဃော (က)	၁၁၁
ပါသာဏသကလိကာ = ပါသာဏပပဋိကာ (က)	၁၈၄
ပါသာဒမဟော = ဝိဟာရမဟော (က)	၁၀၉
ပိဝန္တိယော = ပိဝန္တာ (သီ၊ ဣ)	၃၅၆
ပိသိတုံ = ဝါသိတုံ (က)	၄၇၈
ပိသုဏာ မိတ္တဘေဒိကာ = ပိသုဏာ စ ဝိဘေဒိကာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၁၆
ပိဋိယသေဋ္ဌိ = ပိလိယသေဋ္ဌိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၉၁
ပုထုဇ္ဇနပုစ္ဆာပဉ္စကံ = ပုထုဇ္ဇနပုစ္ဆကံ ပဉ္စံ (သီ၊ ဣ)	
ပုထုဇ္ဇနပဉ္စကပံ (သျှာ)	၄၃၀
ပုနပိ တေဟိ = ပုန ဇိတေဟိ (သီ၊ ဣ)	၃၃၂
ပုပ္ဖိတကုသုမာနံ = ပုပ္ဖနကုသုမာနံ (သီ)	၃၈
ပုဗ္ဗုဋ္ဌာ = ဗုဗ္ဗုလာ (သီ၊ ဣ)	၈၀
ပုရတော = ပရတော (သီ၊ ဣ)	၁၁၈
ပုရတော = ပရတော (သီ၊ ဣ)	၂၇၃
ပုရာဏပဏ္ဍေ ဝိယ အနပေက္ခာ = ပုရာဏပဏ္ဍံ ဝိယ ပရိစ္စဇိတွာ	
အနပေက္ခာ (က)	၈၁
ပုရိမဒိဝသေ = ပုရိမတရဒိဝသေ (သီ၊ ဣ)	၃၆၆
ပုရိသန္တရံ အဂတံ = ပုရိသန္တရအနာဂတံ (က)	၃၀၈
ပေသေန္တော = ပါဇေန္တော (သီ၊ သျှာ)	၁၉၇

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ပ]

ပေသေန္တော = ပါဇေန္တော (သိ)

၃၇၃

ပေါထယမန္တစာရိ = ပေါထယမာနစာရိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၂၀၄

[ဖ-ဗ]

ဖလံ ပါပေယျာတိ = ဖလံ ပါပေတိတိ (သိ)

ကလိံ ပါပေယျာတိ (သျှာ)

၅၁၄

ဖလရသေန = ပလာသေန (သိ၊ ဣ)

၅၃၃

ဗလနာယကော ဟုတွာ = ဗလနာယကေ ဂဟေတွာ (သိ၊ သျှာ)

၁၁၀

ဗုဒ္ဓဗိဇိ ကိရ = ဗုဒ္ဓဗိဇိကံရော (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၂၁

ဗောဓိသတ္တံ = ဗောဓိသတ္တဿ (သိ)

၃၆

ဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခေပသမင်္ဂိဘူတာယ = ဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခေပ-
သမုပဂုဠာယ (သိ၊ ဣ)

၁၀၃

ဗြဟ္မရူပဝဏ္ဏံ = ဗြဟ္မရူပိဝဏ္ဏံ (သိ၊ ဣ)

၁၀၇

ဗြဟ္မလောကူပဂါ = ဗြဟ္မလောကပရာယဏာ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၃၁၆

ဗြာဟ္မဏိပိ = ဗြာဟ္မဏိပိ ဣဒါနေဝ မေ ပုတ္တော

အာဂတောတိ (သျှာ၊ က)

၃၂၇

[ဘ]

ဘဂိနိပုတ္တောသိ ဝတ မေ တွန္တိ = ပိယမာတုလကော

အတိဘဂိနိပုတ္တောသိ မေ တွန္တိ (သိ၊ ဣ)

၂၃၉

ဘဏ္ဍိတော = ဘဏ္ဍိကေတော (ဣ) စဏ္ဍိကတော (သျှာ၊ က)

၃၁၉

ဘာဇနာနိ = ဘောဇနာနိ (က)

၄၇၀

ဘိက္ခုသံဃဿ = ဗုဒ္ဓပမုခဿ သံဃဿ (သိ)

၁၀၉

ဘောဂဂါမံ = ဂါမကံ (သိ၊ ဣ)

၃၀၆

ဘောဇ္ဈော = ဘောဇ္ဇော (သိ) ဂေါဇော (က)

၁၉၅

[မ]

မဂ္ဂပဋိပန္နဿ ဣဿရဿ ဘေရိံ = မဂ္ဂပဋိပန္နံ ဣဿရဘေရိံ (သိ၊ ဣ)

မဂ္ဂပဋိပန္နဣဿရဘေရိံ (သျှာ)

၃၀၁

မဃဒေဝေါ = မခါဒေဝေါ (သိ၊ ဣ)

၁၅၄

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[မ-ယ]

မတ္တကေန = မတ္တကမတ္တကေန (သီ၊ ဣ)	၂၁၀
မနံ = မံ (သီ၊ ဣ)	၁၅
မယုမေဝေသ = မယုမေဝေတ္ထ (သီ၊ ဣ)	၂၉၀
မဟလ္လကကာလေ = မဟလ္လကာ (သီ၊ ဣ)	၃၂၇
မဟာဂေဏ္ဍုကပ္ပမာဏော = မဟာဘေဏ္ဍုကပ္ပမာဏော (သီ၊ ဣ)	၂၂၉
မဟာဇနကာယဿ = မဟာသမယံ (သီ၊ ဣ) မဟာသမဇ္ဇံ (ပါဠိယံ)	၄၁၇
မဟာဒ္ဓါဟော = မဟာဒါဝေါ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၂၀
မဟာနိဗ္ဗိဒ္ဓာနာနိ = မဟာနိဓာနာနိ (သီ)	၄၆၄
မဟာမုနိ = တဒါ မုနိ (သီ၊ က)	၃၅
မဟာဝိလောပံ = မဟာဝိနာသံ (က)	၃၅၂
မဟိဿာသကုမာရေတိ = မဟိဿာသကုမာရေတိ (သီ၊ ဣ)	
မဟိဿာသကုမာရေတိ (သျှာ)	၁၄၃
မဟိဋ္ဌာမုခေါ = မဟိလာမုခေါ (သီ၊ ဣ)	၂၀၄
မာကာသိ = မာ အဘာသိ (သီ)	၂၀
မာ စိန္တယိတ္ထ = မာ စိန္တယိ (သီ)	၃၅၄
မာ မေ = မာယိမေ (သီ၊ ဣ၊ က)	၂၁၉
မာ ယဇီတိ = မာ ယဇာတိ (သီ၊ ဣ) နာမ ဇဟာတိ (က)	၃၆၅
မိတ္တဿ = မိတ္တရသေ (သီ၊ ဣ) မိတ္တဿေဝ (သျှာ)	၃၀၇
မုခကောတိပိ = မုက္ခကောတိပိ (သီ) သမုက္ခကောတိပိ (သျှာ)	၄၆၇
မုတ္တမတ္တေယေဝ = မုဇ္ဈန္တေ မုဇ္ဈန္တေယေဝ (သီ) မုဇ္ဈန္တေယေဝ (က)	၁၉၆
မုသိကာဒရိံ = မုသိကာဂါရံ (က)	၄၀၇
မေဃပါဒါ ပစ္ဆိဋ္ဌိဿန္တိ = မေဃပါဒါ စ ဆိဋ္ဌိဿန္တိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၅၅
မေတ္တစိတ္တေန = မေတ္တစိတ္တံ (သီ၊ ဣ)	၉၄
မောစေသိံ = မောစယိံ (သီ၊ ဣ)	၅၅
ယက္ခဘက္ခာ = ယက္ခဘတ္တံ (သီ၊ ဣ)	၁၁၄
ယဇိဿာမာတိ = ယဇာမာတိ (သီ)	၃၅၄
ယထာ = ယထာ ဝါ (သီ) အထဝါ ယထာ (သျှာ)	၂၀၄
ယမှိ ကာလေ = ယဒါ ဝသိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၅
ယဝသံ = ယဝသိသံ (က)	၃၅၇
ယဿ ဧတေ = ယဿေတေ စ (သျှ၊ က)	၃၀၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ယ]

ယာဂုဘတ္တံ နိဗ္ဗိသု = ယာဂုဘတ္တာဒိနိ နိဗ္ဗိ ပဌပေသု (သျှာ)	၂၁၇
“ယာ’ယညေ မနုဿသတိ = ယာယညမနုဿသတိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၅၅
ယုဂန္တဝါတဗ္ဘာဟတာ = ယုဂန္တရဝါတပ္ပဟတာ (သျှာ၊ က)	၃၁
ယေနန = ယေန ပန တေန (သိ၊ ဣ) ယေ တေန (က)	၅၃
ယောဇနသတိကော = ဝိသတိယောဇနသတိကော (သျှာ)	
တိသယောဇနသတိကော (က)	၄၂၀
ယောဇနိယရတနစင်္ကောဋကေန = ယောဇနိယရတန- စင်္ကောဋကေန (သိ၊ ဣ)	၇၆

[ရ-လ]

ရံသိဇာလဝိတတော = ရံသိဇာလဝိကသိတော (က)	၁၀၄
ရက္ခာပေတိ = ရက္ခာပေမီတိ (သိ၊ ဣ)	၂၁၆
ရတနစင်္ကောဋကေ = ရဇတစင်္ကောဋကေ (သိ၊ သျှာ)	၁၇၂
ရတနနာသဘယေန = ရတနဝိလောပဘယေန (က)	၆
ရတနမတ္တအနုစင်္ကမံ = ရတနမတ္တ အနုစင်္ကမံ (သိ၊ က)	၉
ရတ္တကမ္မလသာဏိယာ = ရတ္တကမ္မလသာဏိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၅၂၇
ရတ္တင်္ကရရက္ခော = ရတ္တကုရဝကရက္ခော (သိ)	၄၈
ရတ္တပဝါဠပလ္လဝေဟိ = ရတ္တပဝါဠဒလေတိ (သိ၊ သျှာ)	၈၈
ရထံ ပေသေန္တော = ရထံ ယောဇေတွာ ပါဇေန္တော (သိ)	၁၉၆
ရသကဘိက္ခန္ဓ = သရကဘိက္ခန္ဓ (သိ၊ ဣ)	၁၇၃
ရာဇယုတ္တာပိ = ရာဇာမစ္ဆာပိ (က)	၃၆၀
ရာဇဝေသံ = ဘဋ္ဌဝေသံ (သိ၊ ဣ)	၃၇၉
ရာသိ ကတွာ ယာဟိတိ = ရာသိ ကရောဟိတိ (သိ)	၅၁၄
ရာသိဝနုကော = သိရိဝနုကော (က)	၃
ရုက္ခံ ဝါ လတံ = ရုက္ခလတံ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၈၉
ရုက္ခဒေဝတာ = ရုက္ခဒေဝတာ ဝနဒေဝတာ (သိ၊ ဣ၊ က)	၄၆၈
ရုစမင်္ဂလရက္ခော = ရုစရက္ခော (သိ)	၄၆၇
ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော = ရူပဂ္ဂပ္ပတ္တော (သိ)	၃၃၈
လဃ်နကဿ = နဋကဿ (သိ)	၄၅၅
လဘမာနေ = လဘမာနာ (သိ) လဗ္ဘမာနေ (သျှာ)	၃၀၈

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၀]

ဝက်ဂတိ = ဝက်ဂတာ (သိ၊ သျှာ) ဝက်နဒိ (က)	၃၀၈
ဝဋ္ဋိတာယ = ဝလိတာယ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၆၁
ဝဋ္ဋေတွာ = ဝလေတွာ (သိ၊ ဣ)	၄၆၂
ဝတ္တတိ = ဝမုတိ (သိ၊ ဣ)	၂၁၂
ဝတ္တံ = ဝန္တံ (သျှာ)	၅၃၅
ဝဒေယျ = ဝဒေယျံ (သိ၊ က)	၄၁၇
ဝနပ္ပတိ = ဝနပ္ပတိန္တိ (သိ၊ သျှာ၊ က)	၃၄၇
ဝရပလ္လင်္ကော စ = မိရပလ္လင်္ကော (က)	၈၉
ဝရုဏကဋ္ဌဘဇ္ဇောဝ = ဝရုဏကဋ္ဌဘဇ္ဇောဝ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၃၇
ဝရုဏရက္ခံ = ဝရုဏရက္ခံ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၃၆
ဝလာဟကံ = နီလသင်္ဃကံ (က)	၃၄၈
ဝလာဟကပန္နိ = ဝလာဟကပဋ္ဌလပန္နိ (က)	၂၅၁
ဝသတိ = ဝသိတွာ (သိ)	၄၁၃
ဝသနဋ္ဌာနံ ယေဝ = ဒေဝဋ္ဌာနမေဝ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၈၅
ဝါဂုရာနိ အာဒါယ မုဂ္ဂရာဒိနာနာဝုဓဟတ္ထာ = နာဂရေ အာဒါယ မုဂ္ဂရာဒိနာနာဝုဓဟတ္ထာ (သိ၊ ဣ) ဝါကုရမုဂ္ဂရာဒိနိ အာဒါယ အာဝုဓဟတ္ထာ (က)	၁၆၇
ဝါသဘခတ္ထိယံ = ဝါသဘခတ္ထိယာယ ဝတ္တံ (သိ၊ ဣ)	၁၅၀
ဝါဠာ စ လပသက္ခရာ = ဝါဠာ စ ပလသက္ခရာ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ) ဝါဠာ စပလသက္ခရာ (က)	၃၁၃
ဝိကတ္ထိတံ = ဝိကတ္ထိကံ (သိ၊ ဣ)	၃၇၇
ဝိကုလာဝါ = ဝိက္ခုလဝါ (က)	၂၁၉
ဝိက္ခိဏန္တေ = ဝိက္ခိဏန္တိ (က)	၃၆၀
ဝိစာရေတွာ = ဝိစာရေတွာ (သိ၊ ဣ)	၃၅၉
ဝိဇဟန္တေယေဝ = ဝိဇဟန္တေ ဝိဇဟန္တေယေဝ (သိ)	၃၄၀
ဝိဇာတိရာဇာနော = အဓမ္မိကရာဇာနော (သျှာ၊ က)	၃၅၈
ဝိနေတွာ = ဝိန္တေတွာ (သိ၊ ဣ)	၂၄၈
ဝိရဒ္ဓဂ္ဂါဟေန = ဝိရဒ္ဓဂ္ဂါဟေန (သိ၊ သျှာ)	၁၁၄
ဝိလပမာနော = ဝိပလပမာနော (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၈၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဝ]

ဝိလုမ္ဗိတွာ ဗန္ဓိတွာ = ဝိလုမ္ဗိတွာ ဝဓိတွာ (သျှာ)	
ဝိလုမ္ဗိတွာ (သီ၊ ဣ)	၃၇၆
ဝိဝဋ္ဌေန = ဝဋ္ဌကတေန (သီ၊ ဣ)	၂၄၀
ဝိဝဋ္ဌတိ = နိဝတ္တတိ (က)	၅၂၀
(ဝိသပတ္တာနိ ဝိသပုပ္ဖါနိ ဝိသဖလာနိ ဝိသမရူနိ ဟောန္တိယေဝ) = () နတ္ထိ ဣ-ပေါတ္ထကေ။	၂၀၀
ဝိသမစက္ခုကာ = ဝိသမစက္ခုလာ (သီ)	၃၇၄
ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တံ = ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တံ (သျှာ)	
ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တံ (က)	၀
ဝိဿဋ္ဌမာလာဂုဠော = ဝိဿဋ္ဌမာလာဂုဠံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၆၁
ဝိဿမိတွာ = သမဿသိတွာ (သီ)	၁၉၁
ဝေဒဗ္ဗံ = ဝေဒဗ္ဗံ (သီ၊ ဣ)	၂၇၀
ဝေဠုဝနေ = သီတဝနေ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၀၀
ဝေါဿဂ္ဂတ္ထေ = ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ (သီ၊ ဣ)	၂၅၀

[သ]

သကလရုက္ခံ = သကလရုက္ခမူလံ (က)	၀၀
သက္ကာရံ = သက္ခရံ (သီ) သက္ကရံ (သျှာ၊ ဣ)	၃၆၆
သင်္ကနိတွာ = သင်္ကနိတွာ ပုပ္ဖပစ္ဆိယာ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ သောနေကာလေ (သီ၊ ဣ)	၃၁၀
သဒ္ဓိပိတွာ = ပက္ခိပိတွာ (သီ)	၂၉၄
သစ္စကိရိယမနုတ္တရံ = သစ္စကိရိယမနုတ္တမံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၃၀
သစ္စပါရမီတိ = ပရမတ္ထသစ္စပါရမီတိ (သီ)	၅၅
သစ္စော = သဗ္ဗော (သျှာ)	၂၃၀
သဇဇ်စမ္ပံ = သဒုရဇဇ်စမ္ပံ (သီ)	၅၂၀
သဉ္ဇန္တသရီရတ္တာ = သံဘိန္တသရီရတ္တာ (သီ) သုဿိန္တသရီရတ္တာ (သျှာ)	
သံဘိန္တသရီရတ္တာ (ဣ)	၅၂၉
သဠိဝဿတ္ထေရာ = ဝဿသတိကတ္ထေရာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၉၉
သဏ္ဌဟိံသု = သန္တရိံသု (က)	၀၃
သဏ္ဌာတုံ = သန္ဓာရေတုံ (က)	၄၆၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သတိ° = မိတိ° (သိ)	၂၈၃
သတ္တ ဒိဝသေ သတ္တောဝါဒေ အတိက္ကန္တော = သတ္တ ဒိဝသေ သတ္တ ဝါရေ အတိက္ကန္တော (က) သတ္တ ဒိဝသေ အတိက္ကန္တ (သျှာ) ၁၇၆	၆၁၈၈
သတ္တ သတ္တ = သတပတ္တာနိ (က)	
သတ္တဟိ ကာလာတိက္ကန္တံ = သတ္တဟိ ကလာဟတိက္ကန္တံ (သိ၊ ဣ) သတ္တကာလေဟတိက္ကန္တံ (သျှာ)	၁၇၆
သတ္တု = သပတ္တံ (သိ၊ ဣ)	၃၁၅
သတ္တဝါဟကုလေ = သေဋ္ဌိကုလေ (သိ၊ ဣ)	၂၈၈
သဒိသံ = နိဗ္ဗိသေသံ (သိ၊ ဣ)	၃၇၂
သန္တရဗာဟိရံ = သန္တရဗာဟိရတော (က)	၁၄၂
သန္တိကာ လဘိတွာ = သန္တိကံ ဂန္တော ဂေါဏံ လဘိတွာ (သိ၊ ဣ)	၂၀၇
သန္တိပတိတာ = သန္တိပတိတွာ (သျှာ၊ က)	၃၂၅
သန္တိပတိတွာ = သန္တိပတိတာ (သိ၊ ဣ)	၄၃၀
သန္တိရုတ္တိတွာ = သန္တိရုန္တိတွာ (က)	၁၂၄
သပတ္တရာဇာနံ = သာမန္တရာဇာနံ (က)	၃၈၀
သဗ္ဗညုတပ္ပတ္တိ = သဗ္ဗညုတံ အဓိဂတံ (က)	၂
သမင်္ဂါ = သမ္ဘဝေါ (သိ၊ သျှာ) သုမနော (က)	၄၉
သမာလပိ° သု = သမ္မာလပိ° သု (သျှာ) အာလပိ° သု (က)	၆၀
သမိဉ္ဇိတွာ = သမ္မိဉ္ဇေတွာ (သိ) သမ္မိဉ္ဇိတွာ (သျှာ)	၃၃၉
သမုဇ္ဇောတိတသပ္ပဘာသစိတ္တော = သမုဇ္ဇောတိတသပ္ပ- ဘာသကတစိတ္တော (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၉၅
သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ = သမုဒ္ဒေ (သိ၊ သျှာ)	၂၅၇
သမောတတံ = သမောတကံ (သျှာ) သမ္မာကတံ (က)	၁၉၉
သမ္ပတ္တာနုဘာဝေါ = ဈာနသမာပတ္တာနုဘာဝေန (သျှာ၊ က)	၃၃၁
သမ္ပန္တတ္တာ = သမ္ပဒ္ဒတ္တာ (သိ)	၃၄၆
သမ္ပူတေန = တထာ တေန (က)	၂
သမ္ပုဇ္ဇိတွာ = ပမဇ္ဇိတွာ (က)	၃၅၇
သမ္ပသဒ္ဓေန = ဂီတသဒ္ဓေန (သိ၊ ဣ)	၃
သမ္ပသန္တဿ = သမ္ပသန္တဿ သမ္ပသန္တဿ (သိ)	၈၈
သမ္ပါခါ ဘဝိတုံ = သမ္ပါခါဝ ဌာတုံ (သိ၊ ဣ)	၁၃၁

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သလလရက္ခော = သာလရက္ခော (သီ၊ သျှာ)	၄၅
သလ္လကဏ္ဍိနန္တိ = သလ္လံ ကဏ္ဍိနန္တိ (သီ၊ ဣ၊ က)	၁၇၁
သလ္လဝတီ နာမ = သဠလဝတီ နာမ (သီ)	၅၈
သဿပါကသမယေ = သဿသမယေ (သီ၊ သျှာ)	၁၆၀
သဟံ = စဟံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄
သဟပံသုကီဠိကော = သဟပံသုကီဠကော (သျှာ)	
သဟပံသုကီဠိတော (သီ၊ ဣ)	၃၈၅
သဟဿိယမ္ပိ လောကမ္ပိ = ဒသသဟဿိလောကမ္ပိ (က)	၂၁
သာဂတော = သောဘိတော (က)	၃၆
သာဓေတွာ = သောဓေတွာ (သျှာ) နေတွာ (က)	၂၄၇
သာ ပန ဥဒဉ္ဇနီ ဝိယ၊ ဥဒကံ ဝိယ ဃဋ္ဌိကာ = သာ ပန ဥဒဉ္ဇနီ ဥဒကံ ဝိယ ဃဋ္ဌိကာယ (သီ၊ သျှာ) သာ ပန ဥဒဉ္ဇနီ ဝိယ ဥဒဉ္ဇနီ ဥဒကံ ဝိယ ဃဋ္ဌိကာ (က)	၄၄၁
သာသိကာတိ = သာဠိကာတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၅၅
သိဒ္ဓတ္ထော နာမ နာယကော = သိဒ္ဓတ္ထော လောကနာယကော (က)	၄၈
သိနေရုပဗ္ဗတပါဒေ = သိနေရုပပါတေ (သီ၊ ဣ)	၂၁၈
သိန္ဓဝတာယ = သိင်္ဂါရတာယ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၀၀
သိပ္ပံ = ပုညသိပ္ပံ (သီ၊ ဣ)	၂၅၆
သိဝထိကပယာတော = သိဝထိကပရာယဏော (သီ၊ ဣ)	၁၆၃
သိဝိဇာတကေ = သိဝိရာဇဇာတကာလေ (က)	၄၀
သီသံ ပရိသမ္မာဟိ = သီသေ ပဟာရံ သမ္မာဟိ (သီ၊ ဣ)	
ပဟရိတသီသေ ပရိသမ္မာဟိ (က)	၃၁၁
သုကုမာလာ = သုခုမာလာ (သျှာ၊ က)	၄၂၁
သုခံ = သုခဒုက္ခံ (က)	၄၀၀
သုဇာတိ = သုဇာတာတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ၊ က)	၂၁၇
သုတပုဗ္ဗန္တိ = သုတပုဗ္ဗံ (သီ)	၁၁၈
သုဒ္ဓဝိဟာရိနာ = သဒ္ဓိဝိဟာရိနာ (သီ၊ ဣ)	၂
သုဒ္ဓေါ = ဗုဒ္ဓေါ (သီ၊ ဣ)	၉၈
သုန္ဒရတရော။ ဧဝံ ဟိ ဝဒမာနာ = သုန္ဒရတရံ ဧတန္တိ ဝဒမာနာ (က)	၃၄၄
သုပဏ္ဏသံဃာပိ ဇယံ = ဇယံ တဒါ သုပဏ္ဏသံဃာပိ (က)	၈၇

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သုရတ္တဒုပဋ္ဌံ = ရတ္တဒုပဋ္ဌံ (သီ၊ သျှာ)	၃၄၉
သုဝဏ္ဏကုဋ္ဌိသန္တာရေန = သုဝဏ္ဏိဋ္ဌိကသန္တာရေန (သီ၊ ဣ)	
သုဝဏ္ဏကုဋ္ဌိသန္တာရေန (က)	၁၁၀
သုဝဏ္ဏကာရပုဗ္ဗကံ = သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တံ (သီ)	
သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တကံ (က)	၁၉၈
သုဝဏ္ဏတာရကခဏိတလေဝိတာနံ = သုဝဏ္ဏတာရကဝိဓိတ္တံ	
စေဋ္ဌဝိတာနံ (က)	၁၉၄
သုဝဏ္ဏပါဒုကဉ္စ = သုဝဏ္ဏပဋ္ဌကဉ္စ (သီ)	၅၁
သုသိန္ဓော = သုသိတော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ) သုသိန္ဓော (က)	၄၁၄
သုစိသဋ္ဌိကာနိ = သုစိသဋ္ဌိကံ (က)	၃၆၇
သုတမာဂဓာဒိသု = သုတမာသတန္တကာဒိသု (သျှာ၊ ဣ)	
သုတမင်္ဂလိကာဒိသု (က)	၇၁
သေဒကံ = သေတကံ (သီ၊ သျှာ)	၄၁၇
သေပဏ္ဍိ = သေပဏ္ဍိ (သီ၊ သျှာ)	၁၉၀
သေရိဝနာမကေန = သေရိဝါ နာမ (သီ၊ ဣ)	၁၂၇
သော = သ (သီ၊ ဣ၊ က)	၃၉၆
သောကဿတ္တာယ မစ္ဆဿ အဿာသတ္တာယ ဒေဝံ ဝဿာပေဟိ =	
သောကဿတ္တာယ ပါပယ (သီ) သောကဿတ္တာယ	
မစ္ဆဿ အဿာသတ္တာယ (သျှာ)	၃၅၀
သောတ္ထိဇော = သောတ္ထိယော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၁၀
သောတ္ထိယော နာမ = သုဒ္ဓိယော နာမ (က)	၈၂
သောဓေတွာ = သာဓေတွာ (သီ)	၂၄၇
သောသိန္ဓော = သောသိတော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ) သောသိန္ဓော (က)	၄၁၄

[ဟ]

ဟံစိ တုဝံ ဧဝမညသီတိ = ဟံသိ တံ မညသီတိ (သီ၊ ဣ)	၄၄၉
ဟဋ္ဌတုဋ္ဌေန = ဟဋ္ဌော ဟဋ္ဌေန (သီ)	၂၁
ဟတပုတ္တဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိတိ = ပုတ္တဋ္ဌာနေ န တိဋ္ဌတိတိ (သျှာ၊ က)	၃၇၆
ဟတဿ = အာဟတဿ (က)	၄၃၈
ဟတ္ထပထံ ဥပဂဋ္ဌိ = ဟတ္ထံ ဥပဂတာ (က)	၆၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဟ]

ဟတ္ထိပေါတော = ပေတော (သျှာ၊က)	၅၃၄
ဟန္တံ သုဟန္တံ နာမ = ဟဒနံ သုဟဒံ နာမ (က)	၄၄၆
ဟဿဝသေနာပိ = ဟာသဝသေနပိ (က) ဟာသနဝသေနပိ (သျှာ)	၄၆၅
ဟိတူပစာရဿ = ဟိတူပကာရဿ (က)	၁၈၈
ဟိမဝန္တတာပသံ = သီလဝန္တတာပသံ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၅၃၃
ဟိမဝန္တပ္ပဒေသေ = ဟိမဝန္တပသေ (သီ၊ဣ)	၂၃၄
ဟေတုသမ္ပန္နဿာပိ = ဟေတုသမ္ပန္နေပိ (သီ) ဟေတုသမ္ပန္နေနပိ (ဣ)	၁၈
ဟေမဝန္တိကာ = ဟေမဝတကာ (သီ၊ဣ) ဟိမဝန္တကာ (သျှာ)	၅၃၂

ဇာတကဋကထာယ ပဌမဘာဂေ

ဂါထာသုဒ္ဓိ

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အကတညဿ ပေါသဿ	၃၄၀	အဒွေဇ္ဈဝစနာ ဗုဒ္ဓါ	၂၄
အင်္ဂါလာသုနော ဝဏ္ဏပထေ		အနန္တာဒိနဝေါ ကာယော	၁၆၃
ခဏန္တာ	၁၂၅	အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿ	၄၂၄
အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ	၁၂၆	အနဝဿုတစိတ္တဿ	၄၂၄
အက္ကမိတွာန မံ ဗုဒ္ဓေါ	၁၇	အနာသဝါ ဝိတရာဂါ	၂၀
အက္ခိ ဘိန္နာ ပဋော နဋော	၅၀၉	အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ	၄၁၆
အင်္ဂါရိနော အန္ဓဒပါနဝတ္ထဒါ	၄၂၅	အနိဋ္ဌဂန္ဓော ပက္ကမတိ	၂၃
အင်္ဂါရိနော ဒါနိ ဒုမာ ဘဒန္တေ	၁၀၀	အနိဋ္ဌိတေ မမောကာသေ	၁၆
အစေတနံဝ ကောဋေန္တေ	၅၅	အနုပါယေန ယော အတ္ထံ	၂၇၃
အစေတနာယံ ပထဝီ	၅၆	အနေကဇာတိသံသာရံ	၈၉
အစ္စဂ္ဂတာ' တိဗလတာ	၄၅၇	အနောမဒဿိဿ အပရေန	၄၄
အဇပါလရုက္ခမူလေ	၁၉	အနောဝဋ္ဌေန ဥဒကံ	၂၃
အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော	၄	အန္တပူရော ဥဒရပူရော	၁၆၃
အဇ္ဇနသမဝဏ္ဏသုနီလကေသော	၁၀၅	အန္တရာ ဒွိန္ဒံ အယုဇ္ဈပုရာနံ	၂၁၉
အညမညေဟိ တိတ္ထေဟိ	၂၀၀	အပဏ္ဏကံ ဌာနမေကေ	၁၁၉
အဋ္ဌက္ခုရံ ခရာဒိယေ	၁၇၆	အပဏ္ဏကံ ဝဏ္ဏပထံ	၁၅၉
အဋ္ဌဒေါသသမာကိဏ္ဏံ	၈	အပါယိမှ အနစ္စိမှ	၃၈၄
အဋ္ဌိနဟာရသံယုတ္တော	၁၆၃	အပိ အတရမာနာနံ	၁၅၃
အတိကရမကရာ' စရိယ	၄၅၆	အပိ န ဟနကာ သန္တာ	၅၂၄
အတိက္ကမ္မ ရမဏကံ	၃၈၅	အပိ ပဿေန သေမာနော	၁၉၅
အတိရဒဿိ ဇလမဇ္ဈေ	၅၅	အပ္ပကေနပိ မေဓာဝီ	၁၃၈
အတ္ထိ လောကေ သီလဂုဏော	၂၃၀	အဗဒ္ဓါ တတ္ထ ဗဇ္ဈန္တိ	၄၆၅
အတ္ထိ ဟေဟိတိ သော မဂ္ဂေါ	၄	အဘိတ္ထနယ ပဇ္ဇန္တိ	၃၅၀
အထဿ နဝဟိ သောတေဟိ	၁၆၃	အမာတာပိတရသံဝဋ္ဌေါ	၄၆၂
အထဿ သုသိရံ သီသံ	၁၆၃	အလ္လစမ္ပပဋိစ္ဆန္တော	၁၆၃
အဒံသု တေ မမောကာသံ	၁၆	အဝိစိမှ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ	၅၃

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[အ]

အသံသဠဝိဟာရေန	၂
အသင်္ကိယောမိ ဂါမိ	၃၅၂
အသန္တံ ယော ပဂ္ဂဏှာတိ	၅၃၇
အသဗ္ဗတ္တဂါမိ ဝါစံ	၄၇၄
အသမ္ပဒါနေနိ'တရိတရဿ	၄၉၃
အသာတမန္တဏှဘူတံ	၃၃၄
အသာတံ သာတရူပေန	၄၃၄
အသာ လောကီ'တ္ထိယော နာမဉ္စ	၁၀၆
အသီတိဟတ္ထမုဗ္ဗေဓော	၃၆
အဿမော သုကတော မယံ	၈
အဟံ တေန သမယေန	၁၄
အဟံ တေန သမယေန	၃၅
အဟု ကပိလဂ္ဂယာ ရမ္မာ	၁၉
အာကာသဌာ စ ဘူမဌာ	၂၂
အာယတယုတ္တသုသဏ္ဌိတ-	
သောတော	၁၀၄
အာယတိ'ဒေါသံ နာညာယ	၃၉၀
အာရောဂျမိစ္ဆေ ပရမဉ္စ လာဘံ	၃၈၈
အာဝဇ္ဇေတွာ ဓမ္မဗလံ	၂၃၀
အာသီသေထေဝ ပုရိသော	၂၈၄

[ဣ]

ဣဒံ သုတွာန ဝစနံ	၂၁
ဣဓ စေ နံ ဝိရာဓေသိ	၁၂၉
ဣမံ တုံ အဋ္ဌမံ တာဝ	၂၉
ဣမံ တုံ စတုတ္ထံ တာဝ	၂၇
ဣမံ တုံ ဆဋ္ဌမံ တာဝ	၂၈
ဣမံ တုံ တတိယံ တာဝ	၂၆
ဣမံ တုံ ဒသမံ တာဝ	၃၀
ဣမံ တုံ ဒုတိယံ တာဝ	၂၅

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[ဣ]

ဣမံ တုံ နဝမံ တာဝ	၃၀
ဣမံ တုံ ပဉ္စမံ တာဝ	၂၇
ဣမံ တုံ ပဌမံ တာဝ	၂၅
ဣမံ တုံ သတ္တမံ တာဝ	၂၉
ဣမဿ ဇနိကာ မာတာ	၂၀
ဣမိနာ မေ အဓိကာရေန	၁၇
ဣမေ ဓမ္မေ သမ္ပသတော	၃၁

[ဥ]

ဥက္ကဋ္ဌေ သူရမိစ္ဆန္တိ	၄၁၀
ဥက္ကဋ္ဌိသဒ္ဓါ ဝတ္တန္တိ	၂၁
ဥစ္ဆင်္ဂေ ဒေဝ မေ ပုတ္တော	၃၂၆
ဥစ္ဆန္တသိနေဟမတ္တနော	၁၉၉
ဥတ္တမင်္ဂရဟာ မယံ	၁၅၅
ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ	၁၀၅
ဥပ္ပဇ္ဇန္တေ စ ဇာယန္တေ	၁၄
ဥဗ္ဗိဂ္ဂါ တသိတာ ဘိတာ	၃၂
ဥဘော ခဉ္စာ ဥဘော ကုဏီ	၃၇၄
ဥသဘာ ရုက္ခာ ဂါဝိယော ဂဝါ	
စ	၃၅၅၊ ၃၆၅

[ဧ]

ဧကပဏ္ဍော အယံ ရုက္ခော	၅၃၃
ဧကာ ဣစ္ဆာ ပုရေ အာသိ	၃၂၃
ဧတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ	၁၁၃
ဧတံ ဟိ တေ ဒုရာဇာနံ	၅၁၅
ဧတေ အဟေသုံ သမ္ပုဒ္ဓါ	၅၃
ဧတေ တဒါ အဋ္ဌ အဟေသုံ	
ဗြာဟ္မဏာ	၆၆
ဧတ္တကာယေဝ တေ လောကေ	၃၃

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဧ]	
ဧဝံ ကိလေသပရိရုဒ္ဓေါ	၆
ဧဝံ ကိလေသဗျာဓိဟိ	၆
ဧဝံ ကိလေသမလဓောဝေ	၆
ဧဝံ စေ သတ္တာ ဇာနေယျံ	၁၈၄
ဧဝံ မေ သိဒ္ဓိပ္ပတ္တဿ	၁၄
ဧဝံ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နာ	၅၃
ဧဝမေဝ အယံ ကာယော	၇
ဧဝမေဝ မယံ သဗ္ဗေ	၂၁
ဧဝမေဝါဟံ ဣမံ ကာယံ	၇
ဧဝါဟံ စိန္တယိတွာန	၈

[က]	
ကကုသန္ဓဿ အပရေန	၅၂
ကပ္ပေ စ သတသဟဿေ	၃
ကရေ သရိက္ခော အထ ဝါပိ	
သေဋ္ဌော	၄၆၈
ကလျာဏိမေဝ မုဇ္ဈေယျ	၃၉၇
ကဿစိ ဒေတိ သာမညံ	၃၅
ကဿစိ ဝရသမာပတ္တိယော	၃၅
ကာမံ တစော စ နှာရ စ ဂဉ္ဇာ၁၂၅	
ကာမံ ပတာမိ နိရယံ	၂၅၀
ကာဋ္ဌေ ဝါ ယဒိ ဝါ ဇုဏှေ	၁၈၁
ကိံ တေ ဇဋ္ဌာဟိ ဒုဗ္ဗေမ	၅၀၇
ကိံ ဘဝိဿတိ လောကဿ	၃၂
ကိံ မေ အညာတဝေသေန	၁၇
ကိံ မေ ဧကေန တိဏှေန	၁၇
ကိမဋ္ဌတိ တဏှုလနာဋိကာ'ယံ	၁၄၂
ကိမေဝ ဒိဿာ ဥရုဝေလဝါသိ	၉၆
ကုဇ္ဇာ ကဝါဋ္ဌာ သေလာ စ	၂၃
ကုရုင်္ဂံ ကုက္ကုရဇ္ဈေဝ	၂၁၄

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[က]	
ကုလာဝကဉ္စ နစ္စဉ္စ	၂၅၁
ကုလာဝကာ မာတလိသိမ္ဗလိသ္မိံ	၂၁၉
ကုသလူပဒေသေ ဓိတိယာ	
ဒဋ္ဌာယ စ	၄၉၅
ကေသေ မုဇ္ဈိတွာဟံ တတ္ထ	၁၇
ကောဏာဂမနဿ အပရေန	၅၂
ကောဏုညဿ အပရေန	၄၂
ကောဓနာ အကတညူ စ	၃၁၆

[ခ-ဂ-ဃ]	
ခတ္တိယသမ္ဘဝအဂ္ဂကုလိန္ဒော	၁၀၄
ခေမံ ယဟိံ တတ္ထ အရိ	
ဥဒီရိတော	၄၉၇
ခေမာ ဥပ္ပလဝဏှော စ	၂၀
ဂစ္ဆန္တောနိလပထေ ဝိယ	
စန္ဒော	၁၀၅
ဂရဟိဿန္တိ တံ ဝိညူ	၁၄၆
သဋ္ဌာနေကသဟဿာနိ	၃၂

[ဝ]	
စက္ကဝရင်္ဂိတရတ္တသုပါဒေါ	၁၀၄
စင်္ကမံ တတ္ထ မာပေသိံ	၈
စတုမ္ဘိ အဋ္ဌ'ဇ္ဈဂမာ	၄၃၈
စတ္တာရိ သတသဟဿာနိ	၃၆
စန္ဒာဘံ သူရိယာဘဉ္စ	၄၉၉
စမ္ပကံ သလလံ နိပံ	၁၇
စလတိ ရဝတိ ပထဝီ	၃၁
စုတိ စ ဥပပတ္တိ စ	၂၃
စောရိယော ကထိနာ ဟေတာ၃၁၃	
စောရိနံ ဗဟုဗုဒ္ဓိနံ	၃၁၃

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဆ - ဇ]	
ဆေတွာန မောဠိ ဝရဂန္ဓ-	
ဝါသိတံ	၇၆
ဇယော ဟိ ဗုဒ္ဓဿ သိရိမတော	
အယံ	၈၇
ဇာတိကောဋိသဟဿေဟိ	၁
ဇာတိဓမ္မော ဇရာဓမ္မော	၄
ဇိဏ္ဏဉ္စ ဒိဿာ ဒုခိတဉ္စ ဗျာဓိတံ	၁၅၅
ဇိဝကဉ္စ မတံ ဒိဿာ	၄၂၇
ဇောတယိတွာန သဒ္ဓမ္မံ	၃၆
ဉ္စတမေတံ ကုရုဿ	၁၉၀

[တ]	
တံ တံ ကာရဏမာဂမ္မ	၁
တဏှင်္ကရော မေဓင်္ကရော	၅၂
တတော ပဒက္ခိဏံ ကတွာ	၂၀
တတော ဝါတာတပေါ	
ဃောရော	၁၀၉
တတ္ထ ဌတွာ ဝိစိန္တေသိ	၁၆
တတ္ထပ္ပဓာနံ ပဒဟိ	၈၁၁၃
တတ္ထေဝ မဏ္ဍကပ္ပမိ	၄၆-၉၊ ၅၁
တထေဝ စတူသု ဘူမိသု	၂၆
တထေဝ တံ သဗ္ဗကာလံ	၂၇
တထေဝ တံ သဗ္ဗဘဝေ	၂၆-၇
တထေဝ တုမ္မိ သုခဒုက္ခေ	၃၀
တထေဝ တုမ္မိ အဓိဋ္ဌာနေ	၂၉
တထေဝ တုမ္မိ အဟိတဟိတေ	၃၀
တထေဝ တုမ္မိ သစ္စေသု	၂၉
တထေဝ တုမ္မိ သဗ္ဗေသံ	၂၈
တထေဝ ပုဏ္ဏာ ပါတိယော	၂၈၇
တထေဝ ယာစကေ ဒိဿာ	၂၅

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[တ - ထ]	
တထေဝိမံ ပူတိကာယံ	၇
တထေဝေကဿ ကလျာဏံ	၄၈၃
တဒါ တေ ဘောဇယိတွာန	၃၄
တဿ ပါဒေ နမိဿိတွာ	၁
တဿ သမ္မသတော ဓမ္မံ	၃၂
တာနိ သဗ္ဗာနိ ဧကဇ္ဈံ	၁
တာရာဂဏာ ဝိရောစန္ဓိ	၂၃
တိစိဝရဉ္စ ပတ္တော စ	၇၆
တိဏ္ဏော တိဏ္ဏေဟိ	
သဟ ပုရာဏဇဋ္ဌိလေဟိ	၉၇
တိဿော ဖုဿော စ သမ္ပုဒ္ဓေါ	၅၂
တုဋ္ဌဟဋ္ဌော ပမုဒိတော	၁၅
တေ ဒေသာ တာနိ ဝတ္ထုနိ	၄၈၄
တေန ယောဂေန ဇနကာယံ	၃၅
တေ မေ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကံသု	၁၆
တေသံ တဒါ သညာပေသိ	၃၂
တေဟိ ထုတပ္ပသတ္တော သော	၃၄
ထလဇာ ဒကဇာ ပုပ္ဖါ	၂၂

[ဒ]	
ဒဒေယျ ဥဇုဘူတေသု	၁၀၉
ဒဒ္ဓလ္လမာနာ အာဂဉ္ဇု	၄၉၄
ဒန္တော ဒန္တေဟိ သဟ	
ပုရာဏဇဋ္ဌိလေဟိ	၉၇
ဒသဝါသော ဒသဗလော	၉၈
ဒသဝိသသဟဿာနံ	၃၅
ဒသသဟဿီ လောကဓာတု	၂၂
ဒဿနံ မေ အတိက္ကန္တေ	၂၁
ဒဋ္ဌံ ပဂ္ဂဏှ ဝိရိယံ	၂၄
ဒါသကမ္မကရာ ဟေဋ္ဌာ	၄၂၅

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ခ]	
ဒိဗ္ဗံ မန္တာဝရံ ပုပ္ဖံ	၁၆
ဒိဗ္ဗံ မာနုသကံ ပုပ္ဖံ	၃၃
ဒိဿာ စတဿော	
ဝိဒိဿာ စတဿော	၄၂၅
ဒိဿာ ပဒမနတ္တိဏ္ဍံ	၁၈၇
ဒီပင်္ကရဿ အပရေန	၃၇
ဒီပင်္ကရော လောကဝိဒူ	၁၉၂၁
ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ	၁၁၃
ဒုဂ္ဂန္ဓော အသုစိ ကာယော	၁၆၃
ဒုန္နိဂ္ဂဟဿ လဟုနော	၃၃၀၊ ၄၂၄
ဒုဗ္ဗေဓာနံ သဟဿေန	၂၇၈
ဒုရမိမံ ဧကစရံ	၄၂၄
ဒေဝဇာတံ ဇနံ ဒိဿာ	၁၄
ဒေဝါ ဒိဗ္ဗေဟိ တုရိယေဟိ	၁၆
ဒေဝါ မနုဿေ ပဿန္တိ	၁၆
ဒေါသော ရဇော န စ ပန	
ရေဏု ဝုစ္ဆတိ	၁၃၄

[ဝ]

ဓမ္မေ ဓမ္မေ နာတိဓမ္မေ	၃၀၁-၂
ဓမ္မံ စရေ သုစရိတံ	၁၀၅
ဓမ္မဒဿိဿ အပရေန	၄၈
ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ°	၃၉
ဓိရတ္ထ၊ ကဏ္ဍိနံ သလ္လံ	၁၇၁
ဓိရတ္ထ၊ တံ ဝိသံ ဝန္တံ	၃၂၉

[န]

န ကိရတ္ထိ အနောမဒဿိသု	၂၄၅
န ကိရတ္ထိ ရသေဟိ ပါပိယော	၁၇၄
နက္ခတ္တံ ပတိမာနေန္တံ	၂၇၆

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[န]	
နဂရံ ရမ္မတိ နာမ	၃၆
နဂရံ သဗ္ဗင်္ဂသဗ္ဗန္တံ	၄
နဂရေ အမရဝတိယာ	၄
နဂါ နဒီ အနုဒကာ	၃၂၅
န တံ ဇိတံ သာဓု ဇိတံ	၃၄၁
န တွံ ရာဓ ဝိဇာနာသိ	၅၂၂
နတ္ထိ စိတ္တေ ပဿန္တမ္ပိ	၂၄၅
နန္ဒာ စေဝ သုနန္ဒာ စ	၃၆
န ပါပဇနသံသေဝီ	၅၁၄
န ဘဝန္တိ ပရိယာပန္တာ	၅၃
န မံ ကောစိ ဥတ္တသတိ	၅၆
န မံ သီတံ န မံ ဥဏှံ	၂၂၇
နမဿနာဒိနော အဿ	၁
နယိဒံ ဒုက္ခံ အဒု ဒုက္ခံ	၅၂၆
န ဝိဿသေ အဝိဿတ္ထေ	၄၁၂
နဝေ အနတ္ထကုသလေန	၂၆၈၊ ၂၇၀
န ဟေတေ ဧတ္တကာယေဝ	၂၅၊ ၃၀
န ဟောတိ အရတိ သတ္တာနံ	၂၃
န ဟောန္တိ ခုဒ္ဒကာ ပါဏာ	၅၃
နာစိန္တယန္တော ပုရိသော	၄၆၀
နာစူန္တံ နိကတိပ္ပညော	၂၄၀
နာတိသီတံ နာတိဥဏှံ	၁၀၁
နာယံ ရုက္ခော ဒုရာရဟော	၂၈၉
နာယံ သိခါ ပုညဟေတု	၄၈၈
နာရဒဿ အပရေန	၄၅
နာလံ ကဗဠံ ပဒါတဝေ	၂၀၆
နာဟံ ပုနံ န စ ပုနံ	၅၂၉
နိဂြောဓံ လက္ခဏံ ကဏ္ဍိ	၁၈၈
နိဂြောဓမေဝ သေဝေယျ	၁၆၉
နိစ္စ ဒုဗ္ဗိဂ္ဂဟဒယာ	၅၁၂

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[န]	
နိဗ္ဗူတာ နှန သာ မာတာ	၇၁
နိရယေဝိ ဒသသဟဿေ	၂၂
နေတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ	၁၁၃
နေရဉ္စရာယ တီရိမ္ပိ	၁၉
[ဗ]	
ပစ္စန္ဒဒေသဝိသယေ	၁၄
ပစ္စုဂ္ဂမနာ ဝတ္တန္တိ	၁၆
ပညာယ ဝိစိနန္တောဟံ	၅၅
ပဌမာဘိသမယေ ဗုဒ္ဓေါ	၃၅
ပထဝိယံ နိပန္နဿ	၁၇
ပဒုမံ ယထာ ကောကနဒံ	
သုဂန္ဓံ	၁၃၂
ပဒုမဿ အပရေန	၄၅
ပဒုမုတ္တရဿ အပရေန	၄၆
ပရောသတဉ္စေပိ သမာဂတာနံ	၄၃၅
ပရောသဟဿမ္ပိ သမာဂတာနံ	၄၃၁
ပလ္လင်္ကာ ဘုဇနမယံ	၂၂
ပလ္လင်္ကေန နိဿိဒိတွာ	၂၁
ပဿထ ဣမံ တာပသံ	၁၉
ပါပေါပိ ပဿတိ ဘဒ္ဒိ	၂၄၈
ပုဏ္ဏစန္ဒနိဘော မုခဝဏ္ဏော	၁၀၄
ပုဏ္ဏမာယေ ယထာ စန္ဒော	၃၄
ပုတ္တော တျာဟံ မဟာရာဇ	၁၅၂
ပုန နာရဒကုဋ္ဌမ္ပိ	၃၅
ပုရာဏစောရာန ဝစော-	
နိသမ္ပ	၂၀၄
[ဖ]	
ဖန္ဒနံ စပလံ စိတ္တံ	၄၂၄
ဖုဿဿ စ အပရေန	၅၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဗ]	
ဗဟံ ဝေ သရဏံ ယန္တိ	၁၁၃
ဗဟုစိန္တိ အပ္ပစိန္တိ	၄၅၃
ဗဟုမ္ပိ သော ဝိကတ္ထေယျ	၄၇၉
ဗဟုမ္ပေ'တံ အသတ္တိ ဇာတဝေဒ	၅၂၀
ဗဟုမ္ပေ'တံ ဝနေ ကဋ္ဌံ	၄၄၀
ဗိလာသယာ ဒရိသယာ	၂၃
ဗုဒ္ဓဝံသဿ ဧတဿ	၁
ဗုဒ္ဓဿ ဝစနံ သုတွာ	၂၄၊ ၃၃
ဗုဒ္ဓေါတိ မမ သုတွာန	၁၆
ဗောဓနေယျံ ဇနံ ဒိသွာ	၃၅
[ဘ-မ]	
ဘဒ္ဒြာပိ ပဿတိ ပါပံ	၂၄၈
ဘယံ တဒါန ဘဝတိ	၂၃
ဘိက္ခာယ ဥပဂတံ ဒိသွာ	၅၄
မင်္ဂလဿ အပရေန	၄၂
မင်္ဂလော စ သုမနော စ	၅၂
မစ္ဆေရဝိနေယေ ယုတ္တံ	၂၁၈
မညေ သောဝဏ္ဏယော ရာသိ	၂၄၂
မနုညမေဝ ဘာသေယျ	၂၀၉
မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ	၁၇၊ ၅၃
မဟာပုရိသစရိယာနံ	၂
မဟာရဇ္ဇံ ဟတ္ထဂတံ	၅၄
မဟာဝါတာ န ဝါယန္တိ	၂၂
မဟာဝိဟာရဝါသီနံ	၂
မဟာသမုဒ္ဓေါ အာဘုဇတိ	၂၂
မဟာသီလဝဇနက	၃၀၂
မဟာဟနုသဘက္ခန္ဓာ	၃၅
မဟိံသာသကဝံသမ္ပိ	၂
မာတာ ပိတာ ဒိသာ ပုဗ္ဗာ	၄၂၅

ပဌမပါဒါ
[ဗ]

မာတာ ပိတာ န မေ ဒေဿာ	၅၅
မာတာပေတ္တိဘရံ ဇန္တု	၂၁၇
မာနသကာ စ ဒိဗ္ဗာ စ	၂၂
မာ မုနိကဿ ပိဟယိ	၂၁၃
မာယာ စေတာ မရိစိ စ	၃၀၆
မာ သု နန္ဒိ ဣစ္ဆတိ မံ	၃၁၈
မိဂံ တိပလ္လတ္ထမနေကမာယံ	၁၇၉
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ န သေဝန္တိ	၅၄
မိတ္တော ဟဝေ သတ္တပဒေန	
ဟောတိ	၃၈၅
မုတ္တော မုတ္တေဟိ သဟ	
ပုရာဏဇဋ္ဌိလေဟိ	၉၇
မုသာ တာသံ ယထာ သစ္စံ	၃၁၃
မောဟော ရဇော န စ ပန	
ရေဏု ဝုစ္ဆတိ	၁၃၄

[ဃ]	
ယံ တေ ပဝိကတ္ထိတံ ပုရေ	၃၈၀
ယံ နိဿိတာ ဇဂတိရူဟံ	
ဝိဟင်္ဂမာ	၂၃၂
ယံ ပြာဟ္မဏော အဝါဒေသိ	၃၁၁
ယံ လဒ္ဓိံ တေန တုဋ္ဌဗ္ဗံ	၅၀၂
ယဉ္ဇ အညေ န ရက္ခန္တိ	၁၅၈
ယတော ယတော ဂရု ဓရံ	၂၁၁
ယတော ဝိလုတ္တာ စ	
ဟတာ စ ဂါဝေါ	၃၇၆
ယတ္ထ ဝေရီ နိဝိသတိ	၄၃၇
ယတ္ထေ'ကော လဘတေ ဗဗ္ဗု	၅၀၅
ယကန္ဓော ပုရိသော ဟောတိ	၄၄၈
ယထာ အရိဟိ ပရိရုဒ္ဓေါ	၆

ပဌမပါဒါ
[ဃ]

ယထာ အန္တုဃရေ ပုရိသော	၂၆
ယထာ အာပန္နသတ္တာနံ	၂၄
ယထာ ဥစ္စာရဋ္ဌာနမ္ပိ	၇
ယထာ ဒိတ္တံ နဘေ လေဇ္ဇု	၂၄
ယထာ ဂူထဂတော ပုရိသော	၅
ယထာ နဒီ စ ပန္နော စ	၃၁၉
ယထာ နိက္ခန္တသယနဿ	၂၄
ယထာပိ ဥဏှေ ဝိဇ္ဇန္တေ	၅
ယထာပိ ဥဒကံ နာမ	၃၀
ယထာပိ ဩသမိ နာမ	၂၉
ယထာပိ ကုမ္ဘော သမ္ပုဏ္ဏော	၂၅
ယထာပိ စမရီ ဝါလံ	၂၅
ယထာပိ ဇဇ္ဇရံ နာဝံ	၇
ယထာပိ ဒုက္ခေ ဝိဇ္ဇန္တေ	၅
ယထာပိ ပထဝီ နာမ	၂၈၊ ၃၀
ယထာပိ ပဗ္ဗတော သေလော	၂၉
ယထာပိ ပါပေ ဝိဇ္ဇန္တေ	၅
ယထာပိ ပုရိသော စောရေဟိ	၇
ယထာပိ ဗျာဓိတော ပုရိသော	၆
ယထာပိ ဘမရော ပုပ္ဖံ	၃၇၀
ယထာပိ ဘိက္ခု ဘိက္ခန္တော	၂၇
ယထာပိ သဗ္ဗသတ္တာနံ	၂၄
ယထာပိ သမယေ ပတ္တေ	၃၃
ယထာပိ သီဟော မိဂရာဇော	၂၇
ယထာ မနဿာ နဒီ တရန္တာ	၂၁
ယထာ ယာ ကာစိ နဒီယော	၃၄
ယထာ ယေ ကေစိ သမ္ပုဒ္ဓါ	၃၄
ယထာ ရတ္တိက္ခယေ ပတ္တေ	၂၄
ယထာ ဝါစာ စ ဘုဉ္ဇဿု	၄၉၀
ယဒါ စ ဒေဝဘဝနမ္ပိ	၃၅

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ယ]	
ယဒါ ယဒါ ယတ္ထ ယဒါ	၁၉၇
ယဒိမဿ လောကနာထဿ	၂၁
ယဒိ ဗုဒ္ဓဿ သောဓေတ	၁၆
ယန္တုနိမံ ပူတိကာယံ	၄
ယမဟံ အဇ္ဇ ဗျာကာသိံ	၃၂
ယမှိ ကာလေ မဟာဝီရော	၃၅
ယသံ လဒ္ဓါန ဒုဗ္ဗေဓော	၃၇၁
ယသ္မိံ မနော နိဝိသတိ	၃၂၇
ယဿ ဧတေ တယော ဓမ္မာ	၃၀၀
ယဿ ဇာလိနိ ဝိသတ္တိကာ	၉၂
ယဿ ဇိတံ နာဝဇိယတိ	၉၂
ယဿ မင်္ဂလာ သမူဟတာ	၄၉၆
ယဿေတေ စတုရော ဓမ္မာ	၂၉၇
ယာနိ ယေသု စိရံ သတ္တာ	၁
ယာ ပုဗ္ဗေ ဗောဓိသတ္တာနံ	၂၂
ယာ' ယညေ မနုဿာသတိ	၄၅၅
ယာဝတာ စန္ဒိမသူရိယာ	၁၄၈
ယာဝတာ နိရယာ နာမ	၂၃
ယာဝတာ ပရိသာ အာသိ	၃၂
ယေ ကုက္ကုရာ ရာဇကုလမှိ ဝဒ္ဓါ	၁၉၂
ယေ ကေစိ တေန သမယေန	၃၆
ယေ ကေစိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ	
ဂတာသေ	၁၁၂-၃
ယေ တတ္ထာသုံ ဇိနပုတ္တာ	၂၁
ယေ ဝုဗ္ဗမပစာယန္တိ	၂၃၆
ယေ သညိနော တေပိ ဒုဂ္ဂတာ	၄၉၈
ယော အတ္တကာမဿ ဟိတာနု-	
ကမ္ပိနော	၂၅၈၊ ၂၆၁၊ ၂၆၃
ယော အလိနေန စိတ္တေန	၂၉၂
ယော စ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ	၁၁၃

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ယ]	
ယော ဒုက္ခဗုဒ္ဓာယ ဘဝေယျ	
တာဏံ	၄၃၆
ယော ဝီရော သဗ္ဗမိ ဒန္တော	၉၈
ယော ပဟဋ္ဌေန စိတ္တေန	၂၉၅
ယော ပုဗ္ဗေ ကတကလျာဏော	၄၀၁
ယော ပုဗ္ဗေ ကရဏီယာနိ	၃၃၇
ယော ဝေ ဓမ္မံ ဓဇံ ကတွာ	၄၈၆
ယော သဟဿံ သဟဿေန	၃၃၂
[ရ]	
ရဇော နဒ္ဓိသတိ ဥဒ္ဓိ	၂၃
ရဟော ဂတော နိသီဒိတွာ	၄
ရာဂေါ တဒါ တနု ဟောတိ	၂၃
ရာဂေါ ရဇော န စ ပန ရေဏု	
ဝုစ္စတိ	၁၃၄
ရာမော ဓဇော လက္ခဏော-	
စာပိ မန္တိ	၆၆
ရာဟုမုတ္တော ယထာ သူရိယော	၃၄
ရဒံ မနုညံ ရုစိရာ စ ပိဋိ	၂၂၃
ရူပေ စ သဒ္ဓေ စ အထော	
ရသေ စ	၉၆
ရေဝတဿ အပရေန	၄၃
ရောဂါ တဒူပသမ္ပန္တိ	၂၃
[လ]	
လတာ ဝါ ယဒိ ဝါ ရုက္ခာ	၂၂
လသီ စ တေ နိပ္ပလိတာ	၅၁၉
လာဗူနိ သီဒန္တိ သိလာ	
လ္လဝန္တိ	၃၅၅၊ ၃၆၅
လိတ္တံ ပရမေန တေဇသာ	၄၀၃
လိတ္တတေဇံ မဟာသာရံ	၄၃၄

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[လ-၀]	
လောသကတိဿကပေါတ	၂၇၉
ဝနုသုဝနုသုသဏ္ဌိတဂီဝေါ	၁၀၅
ဝရုဏံ သီလဝနာဂံ	၃၈၁
ဝါစာဝ ကိရ တေ အာသိ	၃၉၉
ဝါပိတံ ရောပိတံ ခညံ	၈၁၃
ဝါယမေထေဝ ပုရိသော	၂၈၅၊ ၄၇၆
ဝိစိတ္တပုပ္ဖါ ဂဂနာ	၂၂
ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိ	၂၅၊ ၃၀
ဝိတ္တာရိကံ ဗာဟုဇညံ	၃၅
ဝိပဿိဿ အပရေန	၅၀
ဝိမလော ဟောတိ သူရိယော	၂၂
ဝိဟာရဒါနံ သံဃဿ	၁၀၉
ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ	၁၀၉
ဝေဒဇာတံ ဇနံ ဒိသွာ	၁၄
ဝေဒယန္တိ စံ တေ သောတ္ထိ	၃၃
ဝေဿဘုဿ အပရေန	၅၁

[သ]	
သံသာရသောတံ ဆိန္ဒိတွာ	၁၇
သကျကုမာရော ဝရဒေါ	
သုခုမာလော	၁၀၄
သစေ ဣမဿ ကာယဿ	၁၆၃
သစေ မုစ္ဆေ ပေစ္စ မုစ္ဆေ	၁၈၅
သစ္စံ ကိရေဝမာဟံသု	၃၄၄
သစ္စဝါစံ အနုရက္ခန္တော	၅၅
သတသဟဿဝဿာနိ	၃၆
သဒ္ဓဟာသိ သိင်္ဂါလဿ	၄၅၁
သန္တိ ပက္ခာ အပတနာ	၂၃၀
သန္တိပါတာ တယော အာသု	၃၅
သဗ္ဗာ နဒိ ဝက်ဂတိ	၃၀၈

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]	
သဗ္ဗိတိယော ဝိဝဇ္ဇန္တိ	၃၃
သဗ္ဗေ ဒေဝါ ပဒိဿန္တိ	၂၃
သမတိတ္ထိကံ အနဝသေသကံ	၄၂၄
သမာဒိယိတွာ ဗုဒ္ဓဂုဏံ	၃၃
သမ္မောဒမာနာ ဂစ္ဆန္တိ	၂၂၅
သရဏာဂမနေ ကဉ္စိ	၃၄
သဟ သစ္စေ ကတေ မယံ	၂၃၁
သဟဿက္ခတ္တုမတ္တာနံ	၁၃၅
သဟဿိယမ္ပိ လောကမ္ပိ	၂၁
သာ စ ဣဒ္ဓိ သော စ ယသော	၃၆
သာဠကံ ပဇဟိ တတ္ထ	၈
သာဓုံ ခေါ သိပ္ပကံ နာမ	၄၄၄
သာဓု ခေါ ပဏ္ဍိတော နာမ	၄၂၉
သာဓု သမ္ပဟုလာ ဉှတိ	၃၄၇
သိက္ခေယျ သိက္ခိတဗ္ဗာနိ	၄၄၆
သိဃံဏိကာ စ နာသတော	၁၆၃
သိဃံဏိကာယ ခေဋ္ဌဿ	၁၆၃
သိဒ္ဓတ္ထဿ အပရေန	၄၉
သိနိဒ္ဓနီလမုဒုကုဉ္ဇိတကေသော	၁၀၄
သိနိဒ္ဓသုဂစ္ဆိရမဉ္ဇုသ-	
သောသော	၁၀၄
သီတံ ဥဏှံ ပဋိဟန္တိ	၁၀၉
သီတံ ဗျပဂတံ ဟောတိ	၂၂
သီလံ ကိရေဝ ကလျာဏံ	၃၉၃
သုခံ ဝတ မံ ဇီဝန္တိ	၄၄၁
သုခေန သုခိတော ဟောမိ	၂၁
သုဇာတဿ အပရေန	၄၇
သုဒုဒ္ဓသံ သုနိပုဏံ	၄၂၄
သုဒ္ဓါဝါသေသု ဒေဝေသု	၅၄
သုပုပ္ဖိတံ ပါဝစနံ	၃၆

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သုမင်္ဂလော စ တိဿော စ	၃၆	သောတဝေကလ္လတာ နတ္ထိ	၅၃
သုမနဿ အပရေန	၄၃	သောဘိတဿ အပရေန	၄၃
သုမေဓော စ သုဇာတော စ	၅၂	သော ဝုတ္တဝါသော ပရိပုဏ္ဏ-	
သုရာပါနံ မိတ္တဝိန္ဒံ	၄၀၂	မာနသော	၁၉၉
သုသာနေ သေယျံ ကပ္ပေမိ	၅၆		
သုလေဟိ ဝိဇ္ဈိယန္တောပိ	၅၄	[ဟ]	
သေယျော အမိတ္တော မတိယာ		ဟတ္ထိသဒ္ဓိ အဿသဒ္ဓိ	၄
ဥပေတော	၂၆၅	ဟန္တ ဗုဒ္ဓကရေ ဓမ္မေ	၂၇
သေယျော အမိတ္တော မေဓာပိ	၂၆၆	ဟိမဝန္တဿာဝိဒူရေ	.
သောတတ္တော သောသိန္ဓော-		ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္ပန္နာ	၁၄၅
စေဝ	၄၁၄	ဟောတိ သီလဝတံ အတ္ထော	၁၆၁

